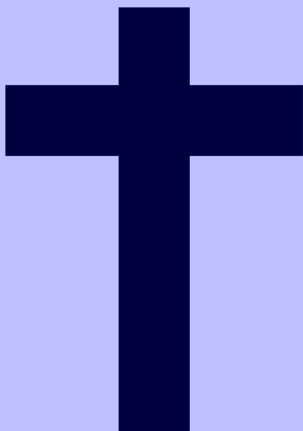

Nuevo Testamento en
mixteco de Ocotepec

New Testament in Mixtec, Ocotepec (MX:mie:Mixtec, Ocotepec)

Nuevo Testamento en mixteco de Ocotepec

New Testament in Mixtec, Ocotepec (MX:mie:Mixtec, Ocotepec)

copyright © 1977 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Mixtec, Ocotepec

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Mixteco, Ocotepec [mie], Mexico

Copyright Information

© 1977, Wycliffe Bible Translators, Inc.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Mixtec, Ocotepec

© 1977, Wycliffe Bible Translators, Inc.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-04-30

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 21 Feb 2024 from source files dated 29 Jan 2022
61c6fffd-2562-5253-8242-3993f51527e9

Contents

SAN MATEO	1
SAN MARCOS	64
SAN LUCAS	103
SAN JUAN	168
HECHOS	215
ROMANOS	277
1 CORINTIOS	303
2 CORINTIOS	328
GÁLATAS	345
EFESIOS	355
FILIPENSES	364
COLOSENSES	370
1 TESALONICENSES	376
2 TESALONICENSES	381
1 TIMOTEO	384
2 TIMOTEO	391
TITO	396
FILEMÓN	399
HEBREOS	401
SANTIAGO	420
1 PEDRO	427
2 PEDRO	435
1 JUAN	439
2 JUAN	446
3 JUAN	447
JUDAS	448
APOCALIPSIS	450

TUHUN VAHA JA NI NTEE SAN MATEO

Lista nāsa nquiji tatā Jesucristo

(Lc. 3.23-38)

¹Yáhá cúu lista nāsa nī nquiji tatā Jesucristo. De maá yā cúu tatā rey David, de David nī nquiji nūu tatā Abraham.

²Abraham nī ncuu dē tatā Isaac, de Isaac nī ncuu dē tatā Jacob, de Jacob nī ncuu dē tatā Judá jíin ndá ñanī dē.

³De Judá nī ncuu dē tatā Fares jíin Zara, de naná ndúu dē nī ncuu Tamar. De Fares nī ncuu dē tatā Esrom, de Esrom nī ncuu dē tatā Aram.

⁴De Aram nī ncuu dē tatā Aminadab, de Aminadab nī ncuu dē tatā Naasón, de Naasón nī ncuu dē tatā Salmón.

⁵De Salmón nī ncuu dē tatā Booz, de naná dē nī ncuu Rahab. De Booz nī ncuu dē tatā Obed, de naná dē nī ncuu Rut. De Obed nī ncuu dē tatā Isái.

⁶De Isái nī ncuu dē tatā David, tēe nī ncuu rey. De rey David nī ncuu dē tatā Salomón, de naná dē, xihna cā nī ncuu ña ñasíhí Urías.

⁷De Salomón nī ncuu dē tatā Roboam, de Roboam nī ncuu dē tatā Abías, de Abías nī ncuu dē tatā Asa.

⁸De Asa nī ncuu dē tatā Josafat, de Josafat nī ncuu dē tatā Joram, de Joram nī ncuu dē tatā Uzías.

⁹De Uzías nī ncuu dē tatā Jotam, de Jotam nī ncuu dē tatā Acaz, de Acaz nī ncuu dē tatā Ezequías.

¹⁰De Ezequías nī ncuu dē tatā Manasés, de Manasés nī ncuu dē tatā Amón, de Amón nī ncuu dē tatā Josías.

¹¹De Josías nī ncuu dē tatā Jeconías jíin ndá ñanī dē, maá tiempo jā cuáhān ndá nchivī Israel preso jondē nación Babilonia.

¹²De tá nī Iyo ndá jíi ñúcuán, de Jeconías nī ncuu dē tatā Salatiel. De Salatiel nī ncuu dē tatā Zorobabel.

¹³De Zorobabel nī ncuu dē tatā Abiud, de Abiud nī ncuu dē tatā Eliaquim, de Eliaquim nī ncuu dē tatā Azor.

¹⁴De Azor nī ncuu dē tatā Sadoc, de Sadoc nī ncuu dē tatā Aquim, de Aquim nī ncuu dē tatā Eliud.

¹⁵De Eliud nī ncuu dē tatā Eleazar, de Eleazar nī ncuu dē tatā Matán, de Matán nī ncuu dē tatā Jacob.

¹⁶De Jacob nī ncuu dē tatā José, tēe nī ncuu yíi María. De María nī ncuu ña naná Jesús, Yāá nání Cristo.

¹⁷De jondē Abraham de jondē David de nī ncuu ūxī cūmī tatā. De jondē David de jondē tá cuáhān ndá nchivī Israel preso nación Babilonia de nī ncuu tucu ūxī cūmī tatā. De jondē tá nī jēhēn ndá jíi preso de jondē nī ncacu Cristo, suni nī ncuu ūxī cūmī cā tatā.

Jā ní ncacu Jesucristo

(Lc. 2.1-7)

¹⁸De jā ní ncacu Jesucristo de súcuán nī ncuu: Naná yā María, ja nī ncundaā jā cundeē ña jíin José. De jondē tá ncháha ca cundeē ña jíin dē, de nī jīcūhun sēhe ña nī nsáha Espíritu Santo.

¹⁹De José, tēe jā cundeē ña jíin, chí tēe ndāā cúu dē. De nduú cúnī dē cuāha dē tūhun canoō ña, chí sa cúnī dē jā ná jéncuifī yuhū-ni jā má cundeē dē jíin ña.

²⁰ De juni súcuán nacani inī dē, de nī stéhēn jāni nūū dē jā ní nquenda-ni iin ángel maá Jētohō ō Yāa Dios nūū dē, de nī ncāhān yā jín dē: José, sēhe tatā David, mā cūyūhū nú cueca nú ñasíhí nú María, chí sēhe ña jā cacu, vāji jī jondē nūū maá Espíritu Santo.

²¹ De cacu iin sēhe yíi ña. De scúnani nú jī Jesús, chí maá jī cúu Yāa jā scácu ndá nchivī nūū cuáchi jī, ncachī ángel.

²² Súcuán nī ncuu ndácá tiñu yáhá, tácuca quee ndaā tūhun Jētohō ō Yāa Dios jā ní ncāhān tēe nī nacani tūhun yā jondē janahán. De súcuán nī ncāhān dē:

²³ Coo iin ñahan lúli, de nīhīn sēhe jī,

de scácu jī iin sēhe yíi,

de cunani sūchí ñúcuán Emanuel.

Cáchī tutū. De síví yáhá cáchī: Yāa Dios ndēe yā jín ó.

²⁴ De nī ndoto José, de nī nsáhá dē tá nī ncachī ángel Jētohō ō Yāa Dios nūū dē. De nī jeca dē María nī ncuu ña ñasíhí dē.

²⁵ De nduú ní nguixīn dē jín ña, chí jondē nī scácu ña sēhe yíi xihna ñūhún ña. De nī scúnani dē jī Jesús.

2

Jā ní nquenda ndá tēe mago nūū yā

¹ De tá nī ncacu Jesús inī ñuū Belén ndáñūū Judea, de tiempo ñúcuán tátúnī rey Herodes. Ñúcuán de jacū tēe ndíchí jā scuáha síqui tiūūn, nī nquiji jíca ndá dē ichi nūū quénda ncandiī, de nī nquenda dē ciudad Jerusalén.

² De nī jīcā tūhún ndá dē nchivī: ¿Ní cúu nūū íyó sūchí jā ní ncacu jā cuu rey nchivī hebreo? Chí ichi nūū quénda ncandiī nī jinī ndá sá iin tiūūn cāhnú jā cúu seña jā ní ncacu jī. De vāji ndá sá jā chiñúhún sá jī, ncachī dē.

³ De rey Herodes, tá nī jini dē tūhun ñúcuán, de nī ncunēhén inī dē, jondē jín ndácá nchivī Jerusalén.

⁴ De nī nastútú dē ndácá sūtū cúñáhnú jín ndácá tēe stéhēn ley janahán nūū nchivī. De nī jīcā tūhún dē ndá tēe ñúcuán ní cúu nūū cacu Cristo, cáchī tutū.

⁵ De nī ncachī ndá dē nūū rey: Inī ñuū Belén ndáñūū Judea. Chí súcuán cáchī nūū tūtū jā ní ntee tēe nī nacani tūhun yā jondē janahán:

⁶ Ndá ndóhó nchivī ñuū Belén ndáñūū Judá, cúñáhnú cā ñuū nū nsūū cā ndá cā ñuū jā cúñáhnú inī Judá.

Chí suu inī ñuū nū quee iin Yāa jā tatúnī,

de coto yā nchivī maá ní Israel, ncachī Yāa Dios.

Cáchī tutū.

⁷ Ñúcuán de Herodes nī ncana yuhū dē ndá tēe ndíchí jā nání mago. De nī jīcā tūhún vāha dē nā quivī cúu jā ní nquenda tiūūn ñúcuán.

⁸ De nī ntajī dē ndá tēe ñúcuán jā quihīn dē ñuū Belén. De nī ncāhān dē: Cuáhán ndá ní de cātūhún vāha ní ní cúu nūū íyó sūchí lúli. De tá nī nanihīn ndá ní jī, de quiji ní cachī tūhun ní nūū sá, tácuca suni quíchiñúhún maá sá jī, ncachī rey.

⁹ De tá nī jini ndá dē tūhun jā ní ncāhān rey, de cuāhān ndá dē. De maá tiūūn cāhnú jā ní jinī dē ichi nūū quénda ncandiī, nī jēcōsō nūū cuāhān nūū ndá dē jondē ní nquenda nūū íyó sūchí lúli, de ñúcuán nī jencuñī.

¹⁰ De tá nī jinī ndá dē jā ní jencuñī tiūūn, de nī ncusiī ndasi inī dē.

¹¹ De nī jinū ndá dē ní nquivī dē inī vehe, de nī jinī dē nūū sūchí lúli jín naná jī María. De nī jēcuñī jítí ndá dē nūū jī, de nī nchiñúhún dē jī. De nī nacune ndá dē jatūn dē, de nī nsōcō dē oro jín incienso jín sūja ūguā nūū jī.

12 Ñúcuán de nī stéhēn jāni nūū ndá dē, de nī ncachī nūū dē jā má quínohōn dē nūū Herodes. De incā ichi cuānohōn dē ñuū dē.

Jā ní jinu José cuāhān ndá dē Egipto

13 De tā cuānohōn ndá tēe mago, de nī stéhēn jāni nūū José jā iin ángel maá Jētohō ō Yāā Dios nī ncāhān yā jíin dē: Nacōo de cunu nú quíhīn nū jíin sūchí lúli jíin naná ji jondē nación Egipto. De ñúcuán cundeē nū jondē cachī tūhun nī nūū nū. Chi Herodes ja ñatin nanducú dē sūchí lúli jíin jā cahni dē ji, ncachī yā.

14 De nī ndoto José. De cuāhān dē jíin sūchí lúli jíin naná ji, de nī jica ñuū ndá dē cuāhān dē Egipto.

15 De ñúcuán nī ndeē dē jondē nī jīhī Herodes. De sūcuán nī ncuu tácu quee ndaā tūhun Jētohō ō Yāā Dios jā ní ncāhān tēe nī nacani tūhun yā janahán: Jondē nación Egipto nī ncana nī Sēhe nī vāji ji, ncachī Yāā Dios, cáchī tutū.

Jā ní ntatúnī Herodes jā ná cúū ndá tēe ñiquín

16 Ñúcuán de nī jīnī Herodes jā sūcuán nī stáhví ndá tēe mago dē, de nī nquīti ndasí inī dē. De nī ntají dē ndá soldado cuāhān, de nī jahni ndácá tēe ñiquín jā úu cuiyā jíin jā lúli cā jā iyó inī ñuū Belén jíin ndácá ñuū ñatin. Chi ja ní jicā tūhún váha dē ndá tēe mago nāsaa tiempo nī ncuu jā ní ncacu Jesús.

17 De sūcuán nī nquee ndaā tūhun jā ní ncāhān Jeremías, tēe nī nacani tūhun yā jondē janahán, chi nī ncāhān dē:

18 Inī región Ramá nī jini nī

jā jácu de jácu cóhó.

Chi ndá ñahan cúu tatā Raquel, jácu ña jēhē sēhe ña,

de nduú cúnī ndusiī inī ndá ña, chi nī jīhī ndá ji.

Cáchī tutū.

19 Ñúcuán de nī jīhī Herodes. De nī stéhēn jāni nūū José jā iin ángel Jētohō ō Yāā Dios nī ncāhān yā jíin dē jondē nūū ndéē dē Egipto:

20 Nacōo de quínohōn nū nación nū Israel jíin sūchí lúli jíin naná ji. Chi ja ní jīhī ndá tēe jā ndúcú cahni sūchí lúli jíin nícu, ncachī ángel.

21 Ñúcuán de nī nacōo dē, de cuānohōn dē Israel jíin sūchí lúli jíin naná ji.

22 De nī nīhīn dē tūhun jā Arquelao nī nūcuīñi dē nūū ndīyi tatá dē Herodes, de maá dē tátúnī inī región Judea. De yúhú dē jā quínohōn dē ñúcuán. De nī stéhēn jāni nūū dē jā ná quíhīn dē región Galilea, de cuāhān dē.

23 De nī nguenda ndá dē ñúcuán, de nī ndeē dē ñuū nání Nazaret. Sūcuán nī ncuu tácu quee ndaā tūhun jā ní ncāhān ndá tēe nī nacani tūhun Yāā Dios janahán. Chi nī ncachī dē jā cāhān nchivi jā tēe ñuū Nazaret cúu Jesús.

3

Tūhun Juan tēe scuénduté

(Mr. 1.1-8; Lc. 3.1-9, 15-17; Jn. 1.19-28)

1 De nī jica tiempo, de nī nguenda Juan tēe scuénduté jondē nūū ñuhun tíhá ndáñúū Judea, de suha nácani dē tūhun:

2 Nacani inī ndá nú jā sndóo nú cuāchi nú, chi ja ní ncuñatin maá Yāā ndéē andiví jā tátúnī yā nūū nū, ncachī dē.

3 De Isaías, tēe nī nacani tūhun Yāā Dios jondē janahán, suha nī ntee dē tūhun Juan nūū tutū:

Coo iin tēe jā cana jee jondē nūū ñuhun tíhá:

Sáhá tūha ndá nú maá nú, chi quenda maá Jētohō ō.

De sáhá ndá nú tiñu ndāā, chi vāji yā, cachī dē.

Ncachī Isaías.

⁴ De sahma ñúhún Juan cúu ixi camello, de núhnī iin cinturón ñii chíjin dē. De já tēcū dē cúu tīca langosta jíin ndūxi yōcō.

⁵ De nchivī ciudad Jerusalén jíin ndācá nchivī región Judea jíin nchivī ndée ñatin yuhū yūte Jordán, nī nquenda ndá ji nū dē.

⁶ De nī nacani ndāā ndá ji cuāchi ji nū Yāā Dios, de nī scuéndutē dē ji inī yūte Jordán.

⁷ De tá nī jinī dē já vāji cuāhā tēe grupo fariseo jíin tēe grupo saduceo nū scuéndutē dē, de nī ncāhān dē: Va sēhe cōō cúu ndá nú, chí xēen nū tá cúu cōō. ¿A jáni inī ndá nú já cuu cunu nú cācu nú nū castigo xēen já quiji?

⁸ Túsaā de sáhá ndá nú tiñu vāha, de sūcuán stéhēn nū já ní nacani ndija inī nū já sndóo nú cuāchi nú.

⁹ De mā cānī inī ndá nú cāhān nū já cuu cācu nú síquī já cúu nú tatā Abraham. Chí cāhān nī jíin ndá nú já cuu sáhá Yāā Dios já ndācá yūū yáhá nduu sēhe Abraham já candíja vāha, de tú cúnī yā.

¹⁰ De cúu ndá nú tá cúu tūndihá jáá nduú jéhe jávixī vāha. De mitan de ja íyó túha Yāā Dios já cuāha yā castigo xēen, tá cúu nū íyó túha iin cāa já quehndē jondē yoho ñutun. Túsaā de sáhá yā jíin ndá nú tá cúu nū sáhá yā jíin ndācá ñutun jáá nduú jéhe jávixī vāha, já tēhndē de cāyū nū ñúhūn.

¹¹ De nduhū chí jíin ndute scuéndutē ní ndá nú, de ñúcuán cúu já stéhēn nū já ní nacani inī nū já sndóo nú cuāchi nú. De Yāā já quiji, chí modo já scuéndutē yā ndá nú cúu já cuāha yā Espiritu Santo cundeē inī ánō ndá nú, de poder yā cúu tá cúu ñuhūn. De Yāā já quiji chí cúñáhnú ndasí cā yā nsūū nduhū. Chí nduú cúñáhnú cuitī ni nū yā, ni já cuetiñū yā nduhū visó iin tiñu lúlí cā já cuiso nī nījān yā.

¹² De sáhá yā tá sáhá tēe stéchí trigo, chí sáhá síin yā nchivī vāha jíin nchivī nēhēn, tá cúu nū cūndoo trigo já quēe síin paja. De nastútū yā trigo yā ndivi inī yacā yā. Sochi paja chí teñuhūn yā nū ñúhūn já má ndáhvā cuitī, ncachī Juan.

Jā ní jenduté Jesús

(Mr. 1.9-11; Lc. 3.21-22)

¹³ Ñúcuán de nī nquee Jesús región Galilea, de nī nquenda yā yūte Jordán nū íyó Juan, tácuā scuéndutē dē yā.

¹⁴ Sochi nduú cúnī Juan scuéndutē dē yā, chí nī ncāhān dē jíin yā: Sa cánuú já scuéndutē maá ní sáan, ¿de nāsa cúu já sa nū sá vāji ní? ncachī dē.

¹⁵ De nī ncāhān Jesús jíin dē: Nduú chí sáhá nú, chí sūcuán cánuú já squíncuu ó ndācá já tátúnī Yāā Dios, ncachī yā. Ñúcuán de nī scuéndutē dē yā.

¹⁶ De tá nī ncuu nī jenduté yā, de nī nquee yā ndute. De nī nune-ni nū ndée Yāā Dios andiví, de nī jinī yā já cúun Espiritu Yāā Dios vāji, de cáá tá cáá iin paloma, de nī jinū xīnī yā.

¹⁷ De ichi andiví nī ncāhān iin tūhun: Yáhá cúu Sēhe nī já mánī ndasí nī jíin, de cúsi ndasí inī ni jíin, ncachī.

4

Jā ní jito túnī tächī Jesús

(Mr. 1.12-13; Lc. 4.1-13)

¹ Ñúcuán de nī jinū Jesús jondē nū ñuhun tíhá nī nsáhá Espiritu Santo. Chí ñúcuán coto túnī tächī cúñáhnú yā, chí cúnī já sáhá yā cuāchi.

² De nī īyo nditē inī yā ūū xico nduú ūū xico ñuú, sá de nī nquiji sōco nūū yā.

³ De nī nquenda maá tāchī cúñáhnú jā coto túnī ji yā, de nī ncāhān jíin yā: Tú maá nú cúu Sehe Yāā Dios de cāhān nū jā ndá yūū yáhá ná ndúu stāā caji nū, ncachī.

⁴ De nī ncāhān yā jíin: Nduú chi yósō nūū tutū ī: Nsūū mátúhún-ni stāā cúu jā tēcū nchivī, chí suni jíin ndācá tūhun jā cāhān Yāā Dios, ncachī yā.

⁵ Ñúcuán de cuāhān tāchī cúñáhnú jíin yā jondē Jerusalén jā cúu ciudad ī. De nī jani ji yā xīnī torre templo.

⁶ De nī ncāhān ji jíin yā: De tú Sehe Yāā Dios cúu nú, de squíncava nú maá nú jondē nūū ñūhún, chí scácu yā ndóhó. Chí súcuán yósō nūū tutū:

Tetíñú yā ndá ángel yā jā coto ndóhó.

De canee ndá yā ndóhó,

tácuā mā scáchihi nú jēhē nū nūū yúū.

Cáchī tutū, ncachī tāchī.

⁷ De nī ncāhān Jesús: Nduú chí suni yósō cā nūū tutū jā má cōtō túnī nchivī Jētoho ji Yāā Dios, á scácu yā ji á nduú, ncachī yā.

⁸ De tāchī cúñáhnú nī jeca tucu ji yā cuāhān ji jíin yā xīnī iin yucu súcún ndasí. De nī stēhēn ji ndācá nación nūí cáhnú ñayiví nūū yā, de vīī ndasí cáá ndihi.

⁹ De nī ncāhān jíin yā: Ndācá yáhá taji nī nūū nū, de tú cuiñi jíití nú chíñúhún nú nduhū, ncachī.

¹⁰ Ñúcuán de nī ncāhān Jesús nūū tāchī: Satanás, cujiyo cuáhán, chí yósō nūū tutū jā ná chíñúhún nchivī maá Jētoho ji Yāā Dios, de nūū mátúhún-ni yā satíñú ji, ncachī yā.

¹¹ Ñúcuán de nī ncujiyo-ni tāchī cúñáhnú cuāhān. De nī nquenda ndá ángel Yāā Dios nī nchindeé ndá yā.

Jā ní nquijéhé Jesús nácani yā tūhun región Galilea

(Mr. 1.14-15; Lc. 4.14-15)

¹² De tá nī nīhīn Jesús tūhun jā yíhí Juan vecāa, de cuānohōn yā región Galilea.

¹³ De nduú ní ndēē yā ñuū Nazaret, chí nī jēhēn yā nī ndēē yā ñuū Capernaum. De ñuū ñúcuán cáá yuhú mar, maá región Zabulón jíin Neftalí.

¹⁴ De súcuán nī ncuu tácuā quee ndāā tūhun nī ntee Isaías, tēe nī nacani tūhun Yāā Dios janahán:

¹⁵ Región Zabulón jíin Neftalí,

ichi jā cuāhān yuhú mar, lado yūte Jordán nūū quénda ncandīi,

jíin región Galilea nūū ndēē nchivī ndá cā nación jāā nduú jíinī tūhun yā.

¹⁶ Nchivī ñúcuán chí modo nūū neē ndēē ji,

de stúu yā luz yā nūū ji.

De nchivī ja ñatin naā, nīhīn ji tūhun vāha ndasí,

suu tūhun jā scácu yā ánō ji.

Ncachī Isaías.

¹⁷ De jondē quivī ñúcuán nī nquijéhé Jesús nácani yā tūhun, de súcuán nī ncāhān yā: Nacani inī ndá nú jā sndóo nú cuāchi nú, chí ja nī ncuñatin Yāā ndēē andiví jā tatúnī yā nūū nū, ncachī yā.

Jā ní ncana yā cūmī tēe tīin tiacá

(Mr. 1.16-20; Lc. 5.1-11)

¹⁸ De jíca Jesús yuhú mar Galilea cuāhān yā. De nī jini yā nūū ūū tēe, de ñani ndúū dē. De iin dē cúu Simón jā suni nání Pedro, de incā dē cúu Andrés. De tēe tīn tiacá cúu ndúū dē, de chúhun dē ñunu dē inī mar.

¹⁹ De nī ncāhān yā jíin ndúū dē: Cuniquīn nduhū ná cóhōn, de nasāhá nī ndóhó tēe jā nīhīn cuāhā nchivī jā candíja nduhū, tá cúu nūū nīhīn nū tiacá, ncachī yā.

²⁰ Ñúcuán de nī sndóo ndúū dē-ni ñunu dē, de nī jēcuniquīn dē yā.

²¹ De nī jica yā jacū cā, de nī jini yā nūū ūū cā tēe, de suni ñani ndúū dē. De cúu dē Jacobo jíin Juan, ndúū sēhe Zebedeo. De ndēē dē inī barco jíin tatá dē Zebedeo, náchicatún dē ñunu dē. De suni nī ncana yā ndúū dē jā cuniquīn dē yā.

²² De nī sndóo dē-ni tatá dē jíin barco, de nī jēcuniquīn dē yā cuāhān dē.

Jā ní stéhēn yā nūū cuāhā nchivī (Lc. 6.17-19)

²³ De nī jica nuu Jesús níi región Galilea, nī stéhēn yā tūhun inī ndá vehe ī jā cúu sinagoga. De nī nacani yā tūhun vāha nāsa tátúnī Yāa Dios. De nī nasāhá vāha yā nchivī cúhū ndācā-ni cuēhē.

²⁴ De nī jitē nuu tūhun yā cuāhān níi región Siria. De nūū yā nī nquisiáha ji ndācā nchivī cúhū, nchivī jā ndóho quéhén nūū cuēhē, jíin jā jātū, jíin jā ñúhún tächī inī, jíin jā jíhī yīhī, jíin jā ní nduvehlé. De nī nasāhá vāha yā ndá ji.

²⁵ De cuāhā nchivī región Galilea jíin Decápolis, jíin nchivī ciudad Jerusalén jíin región Judea, jíin ndá ñuū jā íyó incā lado yūte Jordán ichi nūū quénda ncardī, nī jēcuniquīn ndá ji yā.

5

Jā ní nacani yā tūhun jondē yucu

¹ De nī jini Jesús nūū ndá nchivī cuāhā ñúcuán. De nī ncaa yā yucu cuāhān yā, de nī jēcundeē yā. De ndá tēe scuáha jíin yā, nī nquenda dē nūū yā ñúcuán.

² De nī nquijéhe yā nī stéhēn yā ndá tūhun yáhá nūū dē:

Tūhun nācā ndetū (Lc. 6.20-23)

³ Nācā ndetū ndá nchivī jā jíin ji jāá nduú íyó vāha ánō ji síquī cuāchi ji, chí ja nī nquīvi ji ndahá Yāa andivī jā tátúnī yā nūū ji.

⁴ Nācā ndetū ndá nchivī cúcuécá inī, chí ndusiī inī ji sáhá Yāa Dios.

⁵ Nācā ndetū ndá nchivī vitá inī, chí nī nquee yuhú yā jā cutahvī ji ñayivī.

⁶ Nācā ndetū ndá nchivī jā tá-ni cúu jā cócon ji yíchī ji, suni súcuán cúu jā cúnī ndasí ji squíncuu ji tiñu ndāā, chí maá yā chindeē yā jā cuu squíncuu ji.

⁷ Nācā ndetū ndá nchivī jā cundáhvi inī táhán, chí suni cundáhvi inī Yāa Dios ji.

⁸ Nācā ndetū ndá nchivī jā íyó ndoo inī ánō ji, chí cunī ji nūū Yāa Dios.

⁹ Nācā ndetū ndá nchivī jā násahá mānī táhán, chí cāhān Yāa Dios jā sēhe yā cúu ji.

¹⁰ Nācā ndetū ndá nchivī jā jíin ūhvī incā nchivī ji síquī jā sáhá ji tiñu ndāā, chí ja nī nquīvi ji ndahá Yāa andivī jā tátúnī yā nūū ji.

¹¹ Nācā ndetū ndá nū tú cāhān nāvāha ji nūū nū jā síquī nduhū, de sáhá nāvāha ji ndóhó, de stáyáhvi ji ndóhó, vísō nduú nā cuāchi nū.

12 De sáhá sīi ndá nú inī nū túsaa, de sa víhí cā cusīi inī nū, chi cáhnú ndasí coo táhvī nū jondē andiví. Chi suni súcuán nī jinī ūhvī jī ndá tēe nī nacani tūhun Yāa Dios já ní nquiji xihna cā nsūú cā ndá ndóhó.

*Tūhun yátá sīquī ñīi jīn sīquī luz
(Mr. 9.50; Lc. 14.34-35; 11.33)*

13 Ndá máá nú chi cúu nú inī ñayiví tá cúu ñīi já yíhí nūú cūñu tácuá mā téhyū. De tú ñīi ná náá já ūghuā, ¿de nāsa nduu uhguā tucu? Nduú cā tiñu cuitī cā, chi sa cutē nchivī de cuāñū jī sīquī.

14 Ndá tiñu váha já sáhá nú cúu tá cúu luz inī ñayiví. De cúu nú tá cúu iin ñūū já yósó xīnī yūcú, de mā cúu coo yuhū.

15 De ni nduu scuíquīn nchivī iin lámpara de chihi jī chījin cajón, chi sa jáni jī nūú súcún tácuá stúu nūú ndá já ndéé inī vehe.

16 De suni súcuán stéhēn nū luz maá nú nūú ndá nchivī, de suu cúu já cunī jī ndá tiñu váha sáhá ndá nú, de cāhān jī já váha ndasí Yāa cúu Tatá nú já ndéé yā andiví.

Jā ní stéhēn yā sīquī ley Yāa Dios

17 Mā cāni inī ndá nú já vāji nī já snāá ni ley já ní jēhe Yāa Dios nūú Moisés, jīn já snāá ni ndá tūhun já ní ncāhān ndá tēe nī nacani tūhun yā janahán. Nduú vāji nī já snāá ni, chi sa já stéhēn cājí nī tūhun ndíso.

18 Chi ndāā cāhān ni jīn ndá nú já juni íyó andiví jīn ñayiví, de mā náá cuitī ni iin punto ni iin letra nūú tutú ley yā, chi jondē quee ndaā ndihi tūhun já cāhān.

19 Túsaa de tú iin nchivī nduu squíncuu jī iin tūhun yáhá já ndácu ley yā, vísó iin tūhun lulí cā cúu, de tú stéhēn jī já suni súcuán sáhá sava cā nchivī, túsaa de cuu jī nchivī núu cā inī andiví nūú tátúnī Yāa Dios. Sochi tú iin nchivī squíncuu jī de stéhēn jī já squíncuu nchivī, túsaa de cuñáhnú jī inī andiví nūú tátúnī Yāa Dios.

20 Chi cāhān ni jīn ndá nú, tú mā cōó ndāā cā tiñu sáhá nú nsūú cā tiñu sáhá ndá tēe stéhēn ley janahán jīn ndá tēe grupo fariseo, de mā quívi cuitī nū ndahá Yāa andiví já tátúnī yā nūú nū.

*Jā ní stéhēn yā já má quítī inī ō
(Lc. 12.57-59)*

21 Ja nī jinī ndá nú tūhun já ní ncāhān jīn nchivī janahán já má cáhnī jī ndīyi, de nā-ni nchivī tú cahñī jī ndīyi, de quihīn jī nūú justicia, cāchī.

22 Sochi nduhū chi cāhān ni jīn ndá nú, vísó vāchi já quítī inī iin nchivī cunī jī táhán jī, de suni quihīn jī nūú justicia. De tú iin nchivī cāhān nāvāha jī nūú táhán jī, túsaa de quihīn jī nūú justicia cúñáhnú cā. De tú iin nchivī cāhān jī nūú táhán jī: Ndóhó tēe naā ndasí, cachī jī, túsaa de quívi jī nūú ñūhūn infierno de tú mā nácani inī jī.

23 Túsaa de tá quenda ndá nú nūú altar jīn já sōcō nū nūú Yāa Dios, de tú nūcūhun inī nū já ní nsáhá nú cuāchi sīquī táhán nú,

24 Túsaa de squéndōo nú já sōcō nū xiín altar, de xihna cā quihīn nū já ndumanī nū jīn táhán nú. De sá de ndicó cōo tucu nú já sōcō nū.

25 De tú iin nchivī quihīn jī jīn nú nūú justicia já cāhān jī cuāchi sīquī nū, túsaa de juni cuāhān nū jīn jī ichi de sáhá ndāā maá nú jīn jī, tácuá mā squívi jī ndóhó nūú juez. Chi juez siáha dē ndóhó nūú policía, de policía chihi dē ndóhó vecāa.

²⁶ De ndāā cáhān ni jíin ndá nú já má quēé cuiti nū ñúcuán chi jondē chunáá nú ndihi cuiti xūhún já jícān ndá dē.

Jā ní stéhēn yā jā má cásíquí ndēē tāhán

²⁷ Ní jini ndá nú tūhun já ní ncāhān janahán já má cásíquí ndēē tāhán nchiví.

²⁸ Sochi nduhū chi cáhān ni jíin ndá nú já tú iin tēe ndéhé dē nūū iin ñahan já ndiyo iní dē ña, ñúcuán de ja ní ncasiquí ndēē dē ñahan ñúcuán iní ánō dē.

²⁹ Túsaá de tú tīnūū lado cuáhá nú sáhá já quívi nú cuāchi, de vāha cā tavā nū de squéne nú, tácuā mā sáhá cā nū cuāchi. Chi vāha cā já naā iin tīnūū nú nsūū cā já coo ndihi yiqui cúñu nú de quihīn nū infierno.

³⁰ De tú ndahá cuáhá nú sáhá já quívi nú cuāchi, de vāha cā quehndē nū de squéne nú, tácuā mā sáhá cā nū cuāchi. Chi vāha cā já naā iin ndahá nú nsūū cā já coo ndihi yiqui cúñu nú de quihīn nū infierno.

Jā ní stéhēn yā jā má ndusíin tāhán

(Mt. 19.3-9; Mr. 10.11-12; Lc. 16.18)

³¹ De suni ní ncāhān jondē janahán: Tú ní iin cúní já sndóo ñasíhí, de ná cuáha acta nūū ña já ndusíin jíin ña.

³² Sochi nduhū chi cáhān ni jíin ndá nú, tú iin tēe sndóo dē ñasíhí dē, de tú nsūū já ndií ña, túsaá de sáhá dē já casíquí ndēē ña já cundeē ña jíin incā tēe. De tú iin tēe cueca dē ñahan já ní nguendōo, suni cásíquí ndēē dē ña.

Jā ní stéhēn yā síquī tūhun já cáhān téyí

³³ De suni ní jini ndá nú tūhun já ní ncāhān jíin nchiví janahán: Tú ní ncāhān téyí nú já squíncuú nú, jíiní jíinúū Yāā Dios, túsaá de cánuú já squíncuú nú já ní ncāhān nū.

³⁴ Sochi nduhū chi cáhān ni jíin ndá nú já ni iin síquī tíñu mā cáhān téyí nú jondē jíin sívī Yāā Dios. De tú cáhān téyí nú de nduú vāha já nacunehen nú andiví, chi suu cúu nūū iyó mesa nūū tátúní Yāā Dios.

³⁵ De juni mā nácunehen nú ñayíví, chi suu cúu modo teyū nūū yósō jēhē yā. De juni mā nácunehen nú Jerusalén, chi suu cúu ciudad maá Yāā já cúu Rey cúñáhnú.

³⁶ De juni mā cáhān téyí nú já ná cundeē cuāchi síquī nū de tú nduú cáhān ndāā nū. Mā cáhān nū súcuan, chi mā cúu cuiti sáhá nú já ni iin ixí xíní nū nducujín á ndutuún.

³⁷ Chi súcuan-ni cáhān nū: Cuu, cachí nū. Nduú, cachí nū. Chi tú chisó nú cā tūhun cáhān nū, de nūū táchī vāji.

Jā ní stéhēn yā jā má nácuaħa ó jā ndutahví nchiví

(Lc. 6.29-30)

³⁸ Ní jini ndá nú tūhun já ní ncāhān jíin nchiví janahán: Tú iin tēe sndáhvā dē tīnūū táhán dē, de suni súcuan ná ndáhvā tīnūū maá dē. De tú iin tēe sndáva dē nūhun táhán dē, de suni súcuan ná ndáva nūhun maá dē.

³⁹ Sochi nduhū chi cáhān ni jíin ndá nú: Mā nácuaħa nú já ndutahví tēe já sáhá nāvāha ndóhó. Chi tú ní tēe caní dē cúñu nūū lado cuáhá nú, de vāha cā suni cuāha nú incā lado caní dē, nsūū cā já nácuaħa nú já ndutahví dē.

⁴⁰ De tú ní tēe stáyáhvi dē ndóhó de candeē dē camisa nū, de suni cuāha nú tūhun já quihīn dē jíin jondē sōo nū.

⁴¹ De tú ní tēe scáca dē ndóhó já cuiso nú ndatíñú dē iin kilómetro, de caca nú ūū kilómetro jíin dē.

⁴² De nā-ni nchiví tú jícān ji ndatíñú nú, de cuāha nú nūū ji. De nchiví jícān nūū ndatíñú nú, de mā sásáhán nú já cuāha nú nūū ji.

Tūhun jā cundáhvī inī ō nchivī jā jínī ūhvī yóhó
(Lc. 6.27-28, 32-36)

⁴³ De suni nī jínī ndá nú tūhun jā ní ncāhān jondē janahán: Cundáhvī inī nū nchivī jā íyó mānī jín nū, de quítí inī nū nū nchivī jā jínī ūhvī ndóhó.

⁴⁴ Sochi nduhū chí cáhān nī jín ndá nú: Cundáhvī inī nū nchivī jā jínī ūhvī ndóhó. De cācān táhvī nū jā váha cuu nchivī jā cáhān nāvāha siquī nū. De sáhá váha nū jín nchivī jā quítí inī jínī ndóhó. De cācān táhvī nū jēhē nchivī jā cáhān nēhén nū nū de sáhá xēen ji ndóhó.

⁴⁵ De súcuán stéhēn nū jā cúu nú sehe maá Tatá nú, Yāa ndēē andiví, chí maá yā jēhe ncanđii jā cutūu nū nchivī nēhén jín nū nchivī váha. De jēhe yā sāvī nū nū nchivī sáhá tiñu ndāa jín nū nchivī sáhá tiñu nēhén.

⁴⁶ Chí tú íyó mānī nū jín maá-ni jín maá-ni mānī jín nū, de nduú nā táhvī nīhīn nū nū yā. Chí jondē ndá tēe stáhvī jā stútú xūhún ñūu, suni súcuán sáhá ndá dē.

⁴⁷ De tú maá-ni táhán nú cáhān váha nū jín, ¿de nā tiñu váha sáhá nú túsaá? Chí jondē nchivī jāa nduú cándjja Yāa Dios, suni súcuán sáhá ndá ji.

⁴⁸ Túsaá de ndāa ná cóo ndihi jā sáhá nú, tá cúu nū íyó ndāa ndihi jā sáhá Tatá nú, Yāa ndēē andiví.

6

Jā ní stéhēn yā siquī nāsa sáhá ó tiñu váha

¹ De jā sáhá nú ndācá tiñu váha nū Yāa Dios, de coto nú jā má sáhá nijīn nū jā cunī nchivī de cuetúhún ji ndóhó. Chí tú súcuán sáhá nú, de nduú nā táhvī nū cuāha maá Tatá nú, Yāa ndēē andiví.

² Jā ñúcuán tá sáhá nú caridad, de mā sáhá nú jā cunī ndá nchivī, tá cúu nū sáhá ndá tēe stáhvī-ni, íñi dē nū cúchitú nchivī inī ndá vehe ī sinagoga jín nū yáhvī. Chí súcuán sáhá ndá dē tácuā cuetúhún nchivī dē. De ndāa cáhān nī jín ndá nú jā ñúcuán-ni cúu táhvī dē, suu jā jétúhún nchivī dē.

³ Sochi ndá ndóhó, tá sáhá nú caridad, de sáhá yuhū nū, tácuā jondē amigo váha nū mā cūni jā sáhá nú.

⁴ Súcuán sáhá yuhū nū caridad. De maá Tatá nú jā ndéhé jā sáhá yuhū nū, iin quivī de cuāha yā táhvī cuu nū.

Jā ní stéhēn yā nāsa cācān táhvī ō
(Lc. 11.2-4)

⁵ De tá jícān táhvī ndá nú, de mā sáhá nú tá sáhá ndá tēe stáhvī-ni. Chí jétahān inī ndá dē cuiñi dē cācān táhvī dē nū íyó chitú nchivī inī ndá vehe ī sinagoga jín squinā calle, tácuā cunī nchivī de cuetúhún ji dē. De ndāa cáhān nī jín nū jā ñúcuán-ni cúu táhvī dē, suu jā jétúhún nchivī dē.

⁶ Sochi ndá ndóhó, de tá jícān táhvī nū, de ndivi nū inī vehe nú de nacasī nū viéhé. De cācān táhvī nū nū maá Tatá nú, Yāa jā íyó yuhū jín nū. Ñúcuán de maá Tatá nú jā jínī yā jā súcuán sáhá yuhū nū, cuāha yā jā jícān nū.

⁷ De jā jícān táhvī nū, de mā cáhān nū cuāhā vuelta ndá tūhun jāa nduú nácani inī nū de cáhān nū-ni, tá cúu nū sáhá ndá nchivī jāa nduú jínī tūhun Yāa Dios. Chí jáni inī ji jā tú nahán súcuán cáhān ji, de cunini yā, de nduú.

⁸ Túsaá de mā sáhá nú tá cúu nū sáhá ndá ji. Chí maá Tatá nú jā jínī yā naá cúu jā jínī ñūhún nū jondē ncháha ca cācān nū nū yā.

⁹ Túsaá de suha cācān táhvī ndá nú:

Tatá ndá sá jā ndēē ní andiví,

níní ná cóo yíñúhún sá nū ní, chí Yāa ī cúu ní.

10 De ñúhún inī sá jā ñamā ná quíji quívi tatúnī ní ní ñayívi yáhá.

De ná cóo ndácá tiñu jā jétahān inī maá ní,
tá cóo nūú íyó inī andiví, suni súcuán ná cóo inī ñayívi.

11 Stāā jā técu ndá sá ndácá quívi, taji ní nūú sá mitan.

12 De cune cáhnú inī ní nūú cuāchi jā sáhá ndá sá nūú ní,
tá cóo nūú née cáhnú inī ndá sá nūú nchiví jā sáhá cuāchi nūú sá.

13 De mā cuāha ní tūhun jā coto túnī tāchī sáán,
chī sa scácu ní sáán nūú ndácá jānehén.
Chī maá ní cóo Yāā tátúnī, de tīn ní poder,
de vii ndasí cūñáhnú ní ní cání. Súcuán ná cóo. Amén.
Cachí ndá nū.

14 Chī tú cune cáhnú inī ndá nū nūú nchiví jā sáhá cuāchi nūú nū, de suni súcuán cune cáhnú inī maá Tatá nū andiví nūú cuāchi nū.

15 Sochi tú mā cune cáhnú inī nū nūú nchiví jā sáhá cuāchi nūú nū, de suni súcuán mā cune cáhnú inī maá Tatá nū nūú cuāchi nū.

Jā ní stéhēn yā sīquī tūhun conditē inī

16 De tá íyó nditē inī ndá nū jā chíñúhún nū Yāā Dios, de mā sáhá nū tá sáhá ndá tēe stáhvi-ni. Chī sáhá ndá dē jā cáá xii nūú dē, de súcuán de stéhēn dē nūú nchiví jā íyó nditē inī dē, tácuā cuetúhún ji dē. De ndāā cáhān ni jín nū jā ñúcuán-ni cóo tāhvī dē, suu jā jétúhún nchiví dē.

17 Sochi ndá máá nū, tá íyó nditē inī nū de sa nasáhá vāha nū xīnī nū de quiti nuú nū,

18 tácuā mā cūnī nchiví jā íyó nditē inī nū. Chī maá-ni Tatá nū jā ndéē yuhū yā jín nū, cunī yā, de iin quívi de cuāha yā tāhvī cuu nū.

Nāsa coo cuicá ó jondē andiví (Lc. 12.33-34)

19 Mā cūndihvī inī ndá nū jā scāyā nū ndatíñú jā cucuicá nū inī ñayívi yáhá, chī quívi tīquixīn, de néne xaha, de tíví. De suni quívi jācuīhná de sácuīhná.

20 Chī sa sáhá nū ndácá tiñu vāha tácuā cāyā tāhvī nū jondē andiví. Chī ñúcuán mā quívi tīquixīn ni mā nēnē xaha jā tíví, de ni mā cóo quívi jācuīhná jā sacuīhná.

21 Chī jondē nūú nīhīn nū tāhvī vāha nū, ñúcuán cóo nūú ndíhvī inī nū sīquī.

Tīnūú cóo lámpara yiqui cúñu (Lc. 11.34-36)

22 Tīnūú nū cóo tá cóo lámpara nūú yiqui cúñu nū. Túsaá de tú tīnūú nū íyó nijīn, de ní-ni yiqui cúñu nū cunijīn.

23 Sochi tú nduú íyó nijīn tīnūú nū, de ní-ni yiqui cúñu nū íyó neē. De suni súcuán cóo ánō nū, chī tú maá-ni jā jāni nēhén inī nū, de nācā neē cā íyó inī ánō nū túsaá.

Jā má cūndihvī inī ō sīquī xūhún (Lc. 16.13)

24 Nī iin mozo mā cóo satíñú dē nūú ūú patrón. Chī quiti inī dē cunī dē iin de coo manī de jín incā, á squíncuu vāha dē nūú iin de sáhá jéhe inī dē nūú incā. De suni súcuán mā cóo satíñú nū nūú Yāā Dios de tú maá-ni sīquī xūhún ndíhvī inī nū.

Yāā Dios jito yā yóhó (Lc. 12.22-31)

²⁵ Túsaá de cáhān ni jíin ndá nú: Mā nácani ndasí inī nū sīquī jā cutecū nū, tú nāsa caji nū coho nú, ni sīquī sahma, tú nāsa cuhun nú. Chi Yāā Dios nī nsáhá yā jā tēcū nū jíin yiqui cúñu nú, de nā oncā cúu jā má cuáha yā jā caji nū jíin jā cuhun nú.

²⁶ Cūndēhé ndá nú nāsa tēcū ndá saā, chi nduú jáquīn tī, de nduú nástútú tī jā chuvāha tī, de ni nduú yacā tī. De víso súcuán de maá Tatá nú andiví scájī yā tī. ¿De á nduú cánuú ndasí cā ndá ndóhó nsuú cā ndá saā ñúcuán?

²⁷ ¿De ní iin nú, á cuu scuáhnu nú maá nú sava metro cā, víso ná nácani ndasí inī nū?

²⁸ ¿De nūcu nácani ndasí inī ndá nú jā má nīhīn nū sahma? Cūndēhé ndá nú nāsa jée ndá itā yucú. Chi nduú sátíñū, de ni nduú quéhen.

²⁹ De cáhān ni jíin ndá nú jā juni rey Salomón, quívi jā ní ñūhun dē sahma váha ndasí, de ni nduú ní ñūhún dē sahma víi súcuán tá cúu nūú íyó ndá itā.

³⁰ De tú súcuán jéhe Yāā Dios sahma víi nūú itā yucú jā íyó nūú ñūhún mitan de teēn de cayū nūú ñūhún, de nā oncā cúu ndá ndóhó jā má cuáha yā sahma. ¿De nūcu nduú cándíja nīhin ndá nú jā jíto yā ndóhó?

³¹ Túsaá de mā nácani ndasí inī nū sīquī jā caji nū, jā coho nú, jā cuhun nú.

³² Chi maá-ni sīquī yáhá cúu jā ndíhvi inī nchivī ñayiví jáá nduú cándíja. Sochi ndá máá nú, chí íyó Tatá nú andiví, de jíni yā jā jíni ñūhún nú ndācā yáhá.

³³ De sa cánuú cā jā cundihví inī nū sīquī tiñu jā ndácu Yāā Dios nūú nū, jíin sīquī jā sáhá nū tiñu ndāā jā jétahān inī yā. Núcuán de sáhá yā jā nīhīn nū ndācā yáhá.

³⁴ Túsaá de mā nácani inī nū tú quiji tūndóhó teēn, chí mitan cúu mitan de teēn cúu teēn. Chi cani inī nū sīquī tūndóhó jā íyó tá iin iin-ni quívi.

7

Jā má cáhān ō sīquī cuāchi táhán ó (Lc. 6.37-38, 41-42)

¹ Mā cáhān ndá nú sīquī cuāchi nchiví nāsa sáhá jí, tácuá suni mā cáhān Yāā Dios cuāchi sīquī maá nú jā sáhá nú súcuán.

² Chi tá cúu nūú cáhān ndá nú sīquī cuāchi nchiví, suni súcuán cáhān yā sīquī cuāchi maá nú. De tá-ni ndíhvi inī nū sīquī cuāchi jí, saá-ni cundihví inī yā sīquī cuāchi nú.

³ Chi cuāchi táhán nú cúu modo jā ñūhún iin yācá lúli tīnūú jí. ¿De nūcu sáhá nú cuenta jā súcuán, de nduú sáhá nú cuenta cuāchi maá nú jā cúu modo jā ñūhún iin vítū tīnūú máá nú?

⁴ ¿De nūcu cáhān ndá nú jíin táhán nú: Ná távā ni yācá jā ñūhún tīnūú nú? De nduú nácani inī nū jā ñūhún iin vítū tīnūú máá nú.

⁵ Vāchi tēe stáhvi-ni cúu ndá nú túsaá. Xihña tīnūú maá nú tavā nū vítū, sá de cuu cūndēhé váha nú jā tavā nū yācá tīnūú táhán nú.

⁶ Mā sáhá fuerza nū nchiví nēhén jā quívi jí nūú tūhun ī yā de tú nduú cúnī jí. Chí nenda jí sīquī nū tá cúu tīnā jā tīn tī ndóhó. De mā nácani nú tūhun yā nūú nchiví jáá nduú cúnī cuiñi cuetáhvi. Chí cúu jí tá cúu quini jā jáñū tī sīquī perla jā ndéē yahvi cā.

Cācān ō nūú yā de nīhīn ō (Lc. 11.9-13; 6.31)

⁷ Cācān nū Yāā Dios, de taji yā nū nū. De nducú nú ndācá jā váha jā íyó nū yā, de nīhīn nū. De cācān táhvī nū jondē nīhīn nū, tá cúu nū sáhá nchivī jā scáján viéhé jondē nune quívi jī.

⁸ Chi ndācá nchivī jā jícān, cuāha yā nū jī. De nchivī ndúcú, chi nīhīn jī. De nchivī cāhān, nune yā ichi jā nīhīn jī jā cúni jī.

⁹ ¿De ní iin nú, de tú sēhe nú jícān jī stāā nū nū, de á cuāha nú iin yūū nū jī?

¹⁰ De tú jícān jī iin tiacá, ¿de á cuāha nú iin cōō nū jī? Nduú cuitī jā súcuán.

¹¹ Túsaá de ndá máá nú vísō nchivī íyó cuāchi cúu nú, de jínī nū cuāha nú jā váha nū sēhe nú. De nā oncā cúu maá Tatá nú andivī jā má cuāha yā jā váha nū nchivī jā jícān nū yā.

¹² De tá-ni cúu jā cúni ndá nú jā sáhá váha nchivī jín nú, saá-ni sáhá váha nú jín jī. Chi súcuán tátúnī tutū ley Moisés jín tutū ndá tēe nī nacani tūhun Yāā Dios.

Siquī jā quívi ó viéhé túū

(Lc. 13.24)

¹³ Cundihvī inī ndá nú quívi nú ndahá Yāā Dios. Chi cúu tá cúu iin viéhé túū. Chi viéhé jín ichi jā cuáhān nū tānū táhvī nchivī, jítē de cāhnú, de cuāhā jī quívi ñúcuán.

¹⁴ De viéhé jín ichi jā cuáhān nū nīhīn táhvī jī cutecū jī, chi túū viéhé de cuiñī ichi, de jacū jī-nī nīhīn.

Jín tiñu jā sáhá nchivī de cunī ō nāsa nchivī cúu jī

(Mt. 12.33-37; Lc. 6.43-44)

¹⁵ De mā cāndija cuitī nū ndá tēe stáhvī jā cāhān dē jā tūhun Yāā Dios nācani dē. Chi modo tīcāchī, quiti jāá nduú xēēn, súcuán sáhá ndá dē vāji dē nū nū. Sochi inī ánō dē chi cúu dē tá cúu yīhī, quiti xēēn.

¹⁶ Jín tiñu sáhá ndá dē de cunī ndá nú nāsa tēe cúu dē. Chi cúu tá cúu ñutun jā jín jāvíxī jā cúun de jínī ō tú ñutun váha cúu. De nduú nīhīn ō uva xīnī ñutun iñū, de ni nduú nīhīn ō higo xīnī iñu quími.

¹⁷ Chi ndācá ñutun váha chí jéhe jāvíxī váha, de ñutun néhén chí cúun jāvíxī néhén.

¹⁸ Iin ñutun váha mā cúun jāvíxī néhén, de iin ñutun néhén mā cuāha jāvíxī váha.

¹⁹ De ndācá ñutun jāá nduú jéhe jāvíxī váha, chí tēhndē de cāyū nū ñúhūn.

²⁰ De saá-ni cúu ndá tēe ñúcuán, chí jín tiñu sáhá dē de cunī nū nāsa tēe cúu dē.

Nsúú ndihī nchivī quívi andivī

(Lc. 13.25-27)

²¹ Nsúú ndihī nchivī jā cāhān jī Jētohō jī nduhū cúu jā quívi nū tátúnī Tatá nī jondē andivī. Chi jā quívi cúu maá-ni nchivī jā squíncuu tiñu jā cúni Tatá nī andivī.

²² De quívi jā sáhá ndāā ni tiñu nchivī, de cuāhā jī cāhān jín nī: Jētohō ndá sá, jín sívī ní nī nacani ndá sá tūhun ní, de jín sívī ní nī ntavā sá tächī, de jín sívī ní nī nsáhá sá cuāhā tiñu ñáhnú jā sáhvi inī nchivī sáhá. Cachī jī.

²³ Ñúcuán de cāhān ni jín jī: Nduú jínī cuitī ni ndá nú. Cuijiyo quihīn nū, chí nchivī sáhá tiñu néhén cúu nú, cachī ni.

Tūhun siquī ūū vehe

(Lc. 6.47-49; Mr. 1.22)

24 Túsaá de ndācá nchivī jā jíni tūhun cáhān ni de squíncuu ji, cúu ji tá cúu iin tēe jā ní nacani vāha inī, de nī jaquín dē vehe dē sīquī toto.

25 De nī ncuun sāvī, de nī ndaa ndute yúte, de nī nquene tāchī xēen, de nī nchindahá vehe ñúcuán. Sochi nduú ní jicó cáva, chí sīquī toto yósō.

26 De ndá nchivī jā jíni tūhun cáhān ni de nduú squíncuu ji, cúu ji tá cúu iin tēe naā jā ní jaquín dē vehe dē nūū ñútín.

27 De nī ncuun sāvī, de nī ndaa ndute yúte, de nī nquene tāchī xēen, de nī nchindahá vehe ñúcuán. De nī jicó cáva-ni, de nī naā ī-ni, ncachī Jesús jíin ndá ji.

28 De tá nī jíinu nī ncāhān yā ndācá tūhun yáhá, de nchivī cuāhā ñúcuán nī nsāhvi inī ji nī jíini ji tūhun jā ní stéhēn yā.

29 Chí nī stéhēn vāha yā nūū ji, chí maá yā cúu jā ndíso tíñū sīquī ndihi. De ndá tēe jā stéhēn ley janahán, nsūū súcuán stéhēn ndá dē.

8

Jā ní nasāhá vāha yā iin tēe ndóho cuēhē stéhyū

(Mr. 1.40-45; Lc. 5.12-16)

1 De nī nuu Jesús yucu ñúcuán, de cuāhā nchivī níquín ji yā.

2 De iin tēe ndóho cuēhē stéhyū, nī nguenda dē nūū yā. De nī jēcuīñī jíití dē nūū yā, de nī ncāhān dē jíin yā: Señor, jíiní sá jā cuu sáhá ní jā nduvāha sá, de tú cúnī ní, ncachī dē.

3 De Jesús nī ntee yā ndahá yā dē, de nī ncāhān yā: Cúnī ní nasāhá vāha nī ndóhó. De ná nduvāha nú, ncachī yā. De tá nī ncāhān yā súcuán, de nī nduvāha-ni tēe ndóho cuēhē stéhyū.

4 Ñúcuán de nī ncāhān yā jíin dē: Mā cāchí cuitī nū nūū ni iin. Chí quihīn nū stéhēn nū maá nú nūū sūtū, de cundahá nú jā sōcō nū nūū Yāa Dios, tá cúu nūū nī ntatúnī Moisés janahán, tácuu cunī nchivī jā ní nduvāha nú, ncachī yā.

Jā ní nasāhá vāha yā mozo capitán

(Lc. 7.1-10)

5 De nī nquivi Jesús ñuū Capernaum. De iin tēe nación Roma jā cúu capitán, nī nguenda dē nūū yā, de nī ncāhān ndāhví dē jíin yā:

6 Señor, mozo sá cáá ji vehe sá, chí nī nduvehlé ji de ndóho ndasí ji, ncachī dē.

7 De nī ncāhān Jesús: Cōhōn de nasāhá vāha nī ji túsaá, ncachī yā.

8 De nī ncāhān capitán jíin yā: Señor, nduú cúñáhnú sá jā quihīn ní quívi ní vehe sá. Chí maá jā cāhān ní-ni, de ná nduvāha-ni mozo sá.

9 Chí maá sá suni ndíso tíñū sá jā ní nsāhá ndá tee cúñáhnú cā. De cúñáhnú sá nūū ndācá soldado sá. De tú cāhān sá jíin iin dē jā quihīn dē, de cuāhān dē. De tú cāhān sá jíin incā dē jā quiiji dē, de quiiji dē. De tú ndacu sá iin tíñū nūū mozo sá, de sáhá ji, ncachī dē.

10 De tá nī jíini Jesús tūhun yáhá, de nī nsāhvi inī yā. De nī ncāhān yā jíin ndá nchivī jā níquín ji yā: Ndāā cāhān ni jíin ndá nú jā juni nación maá ó Israel nduú ní níhīn ní ní iin nchivī jā cándíja níhin súcuán, tá cúu nūū cándíja tēe yáhá, visō tēe incā nación jáá nduú jíin tūhun Yāa Dios cúu dē.

11 De cāhān ni jíin ndá nú jā quiiji cuāhā nchivī ichi nūū quénda ncandīi jíin ichi nūū quéé ncandīi. De cundeē ji cají ji stāā jíin Abraham jíin Isaac jíin Jacob nūū tátúnī Yāa Dios jondē andiví.

¹² Sochi sava nchivī naci6n Israel jā maá ji quīvi nícu, sa tavā yā ji quīhīn ji nūū neē, chí nduú ní ncándija ji. De ñúcuán cuacu ji de nacayihí ji ñii yúhú ji jā ndoho ndasí ji, ncachī yā.

¹³ Ñúcuán de nī ncāhān yā jíin tēe cúu capitán: Cuánohōn vehe nú, chí sáhá nī tá cúu nūū cándija nú jā sáhá nī. De mozo dē nī nduvāha ji-ni maá hora ñúcuán.

Jā ní nasāhá vāha yā naná chíso Pedro
(Mr. 1.29-31; Lc. 4.38-39)

¹⁴ De nī jēhēn Jesús vehe Pedro. De nī jinī yā naná chíso dē jā cáá ña yihí quīji ña.

¹⁵ De nī ntiin yā ndahá ña, de nī nquee-ni quīji ña. De nī nacōo ña-ni, de nī nsāhá ña jā ní nchajī yā jíin ndá dē.

Jā ní nasāhá vāha yā cuāhā nchivī
(Mr. 1.32-34; Lc. 4.40-41)

¹⁶ De tá nī ncuāā de nī nquenda ndá nchivī jíin cuāhā nchivī jā ñúhún tächī inī. De nī ntavā yā ndá tächī cuāhān jíin tūhun jā cáhān yā-ni. De suni nī nasāhá vāha yā ndācá nchivī cúhū.

¹⁷ De súcuán nī ncuu tácu quee ndaā tūhun jā ní ncāhān Isaías, tēe nī nacani tūhun Yāā Dios janahán: Maá yā nī ncandēē ndācá nūū cuēhē jā ndóho ó, ncachī Isaías.

Tūhun nchivī jā cúnī ji cuniquīn ji yā
(Lc. 9.57-62)

¹⁸ De nī jinī Jesús jā ní jicó ndúū cuāhā nchivī yā. De nī ncāhān yā jíin ndá tēe scuáha jíin yā jā ná yáha ndá dē jíin yā incā lado mar.

¹⁹ De iin tēe stēhēn ley janahán nī nquenda dē nūū yā, de nī ncāhān dē: Maestro, cuniquīn sá ní cōhōn ní-ni cúu nūū quīhīn ní, ncachī dē.

²⁰ De nī ncāhān Jesús jíin dē: Ndācá xúncuii chí íyó yavī cava tí, de ndá saā suni íyó tacā tí. Sochi maá nī, Yāā nī nduu tēe, nduú nūū cūsūn nī, ncachī yā.

²¹ De incā tēe nī ncāhān dē jíin yā, de tēe scuáha jíin yā cúu dē: Señor, cundetū ní de ná quíchiyuhū sá tatá sá xihna cā. Sá de cuniquīn sá níhīn, ncachī dē.

²² De nī ncāhān Jesús jíin dē: Cuniquīn nduhū ná cōhōn. De sndóo ndá ndīyi ná chúhū ndá cá ndīyi, chí ndīyi cúu ndá nchivī jāá nduú cándija, ncachī yā.

Jā ní jencuīñi tächī níhin jíin mar nī nsāhá yā
(Mr. 4.35-41; Lc. 8.22-25)

²³ Ñúcuán de nī nquīvi Jesús inī barco, de ndá tēe scuáha jíin yā nī nquīvi dē cuāhān dē jíin yā.

²⁴ De nūū mar nī jīquīhi iin tächī níhin, de nī scāa ndute mar, de nī nquīvi inī barco. De maá Jesús chí quíxīn yā.

²⁵ De ndá tēe scuáha jíin yā nī sndóto dē yā, de nī ncāhān dē: Señor, scácu ní yóhó, chí quēe ó chījin ndute, ncachī dē.

²⁶ De nī ncāhān yā jíin ndá dē: ¿Nūcu yúhú ndasí ndá nú? De nduú cándija níhin nú jā cácu nú sáhá nī, ncachī yā. Ñúcuán de nī nacuīñi yā, de nī ncāhān yā nūū tächī níhin jíin nūū mar. De nī ncuu nañíi-ni.

²⁷ De nī nsāhvi inī ndá dē, de nī ncāhān dē: ¿Nā tēe cúu tēe yáhá, jā jondē tächī níhin jíin mar jétáhvi jā cáhān dē? ncachī ndá dē.

Uū tēe Gadara jā ndóho tächī
(Mr. 5.1-20; Lc. 8.26-39)

²⁸ De nī nquenda yā incā lado mar, maá región nchivī Gadara. De ūū tēe nī nquee dē jondē nūū yíyuhū ndīyi, nī jēcutáhán dē jíín yā. De ñúhún tächī inī dē, de sīquī jā xēen ndasí ndá tächī, de nī iin nchivī nduú cúu yāha jī ichi ñúcuán.

²⁹ De nī ncana cóhó ndúū dē nī nsáhá tächī: ¿Nūcu vāji ní nūū sá, Jesús Sēhe Yāa Dios? ¿A vāji ní yáhá jā sndóho ní sáán jondē ncháha ca quenda maá quivī? ncachī.

³⁰ De jondē jíicá jacū ñúhún cuāhā quini jítu tī.

³¹ De ndá tächī jā ñúhún inī ndúū tēe ñúcuán, nī ncāhān ndāhvī jíín yā: Tú tavā ní ndá sá, de cuāha ní tūhun jā quivī sá inī ndá quini ñúcuán, ncachī.

³² De nī ncāhān yā jíín: Cuáhán túsaá, ncachī yā. De nī nquee ndá tächī inī ndúū tēe ñúcuán, de nī nquivī inī ndá quini. De ndá quini ní jinu tī de nī nincava tī iin yuhú cává, de nī nquēe tī ndute mar, de nī jíihī tī.

³³ De ndá tēe jíto tī ní jinu dē cuāhān dē jā ní nchūhú dē. De nī nquenda ndá dē ñuū, de nī ncachī tūhun dē ndá tiñu ñúcuán, nāsa nī ncuu jā ní nquee ndá tächī inī ndúū tēe ñúcuán.

³⁴ Sá de ndihi nchivī ñuū nī nquee jī cuāndēhé jī nūū íyó Jesús. De tá nī nquenda jī nūū íyó yā, de nī ncāhān ndāhvī jī jíín yā jā ná quēe yā región ñúcuán quihīn yā.

9

Jā ní nasáhá vāha yā iin tēe nī nduvehlé (Mr. 2.1-12; Lc. 5.17-26)

¹ Ñúcuán de nī ndīvi Jesús inī barco. De nī nayāha yā cuāhān yā incā lado mar, de nī nenda yā ñuū maá yā.

² De nī nquisiáha nchivī iin tēe nī nduvehlé nūū yā, yósō dē nūū iin camilla. De nī jinī Jesús jā cándija ndá jī jā cuu nasáhá vāha yā tēe nī nduvehlé. De nī ncāhān yā jíín dē: Ndundeé inī nū lílū, chí ja nēe cáhnú inī ní nūū ndá cuāchi nú, ncachī yā.

³ Ñúcuán de jacū tēe stéhēn ley janahán, nī jani inī ndá dē sīquī yā: Jā cáhān tēe yáhá súcuán, de cáhān dē tūhun nāvāha jā quiti inī Yāa Dios.

⁴ De nī jinī Jesús jā súcuán jáni inī ndá dē, de nī ncāhān yā jíín dē: ¿Nūcu jáni nēhén inī ndá nú jā cáhān ní tūhun nāvāha?

⁵ Jā ndúū tūhun yáhá, ¿ní iin cúu jā víjín cā? ¿A jā cáhān ní jíín tēe cúhū: Ja nēe cáhnú inī ní nūū ndácá cuāchi nú? ¿A víjín cā jā cáhān ní: Nacōo de caca nú, chí ja ní nduvāha nú, cachī ní?

⁶ De mitan de ná stéhēn ní jā maá ní, Yāa ní nduu tēe, ndíso tíñú ní inī ñayivī yáhá jā cune cáhnú inī ní nūū cuāchi. Sá de nī ncāhān yā jíín tēe nī nduvehlé: Nacōo de naquehen nú camilla nū de quinohōn nū vehe nú, ncachī yā.

⁷ Ñúcuán de nī nacōo dē-ni, de cuānohōn dē vehe dē.

⁸ De tá nī jinī ndá nchivī jā súcuán ní nsáhá yā, de nī nchūhú jī. De nī ncāhān jī jā vāha ndasí Yāa cúu Yāa Dios jā súcuán ní jēhe yā poder nūū iin tēe jā cuu nasáhá vāha dē nchivī, cáchi jī.

Jā ní ncana yā Mateo (Mr. 2.13-17; Lc. 5.27-32)

⁹ De nī nquee Jesús ñúcuán cuāhān yā. De nī jinī yā nūū iin tēe nání Mateo, ndéé dē nūū nástútú dē xūhún renta. De nī ncāhān yā jíín dē: Cuniquīn nduhū ná cóhōn. De nī nacuiñi dē, de cuāhān dē jíín yā.

¹⁰ Ñúcuán de nī jēhēn yā nī nchajī yā stāā vehe dē. De cuāhā tēe stútú xūhún renta jíin ndá cā tēe jā sáhá cuāchi, suni ndéé ndá dē yáji dē stāā jíin Jesús jíin ndá tēe scuáha jíin yā.

¹¹ De ndá tēe grupo fariseo nī jinī dē, de nī ncāhān dē jíin ndá tēe scuáha jíin yā: ¿Nūcu yáji maestro nū jíin ndá tēe stútú xūhún renta jíin ndá cā tēe sáhá cuāchi dē?

¹² De nī jinī Jesús, de nī ncāhān yātá yā jíin ndá dē: Ndá nchivī iyó vāha, nduú jíin ñúhún ji tēe tátán, chi nchivī cūhū cúu jā jíin ñúhún.

¹³ Cuāhān ndá nú túsaa, de nacani inī nū nā cuá cúu jā cāhān tūhun yáhá jā yōsō nūū tutú ī: Cúnī nī jā cundáhvi inī ndá nú táhán nú, nsūū jā sōcō nū ndá quiti nūū ni, ncachī Yāā Dios jondé janahán. De nduhū chi nduú vāji nī jā cana nī nchivī jāá nduú cuāchi, jā cúu tá cúu nchivī iyó vāha, chi sa vāji nī jā cāna nī nchivī iyó cuāchi, jā ná nācani inī ji de sndóo ji cuāchi ji, ncachī yā.

Jā ní jicā tūhún ndá dē yā síqui jā conditē inī

(Mr. 2.18-22; Lc. 5.33-39)

¹⁴ Ñúcuán de ndá tēe scuáha jíin Juan tēe scuénduté, nī nguenda dē nūū Jesús. De nī ncāhān ndá dē jíin yā: Sāán jíin ndá tēe fariseo, cuāhā vuelta iyó nditē inī ndá sá nūū Yāā Dios. De ndá tēe scuáha jíin maá ní, ¿nūcu nduú sáhá dē sūcuán?

¹⁵ De nī ncāhān Jesús jíin dē: ¿A cuu conditē inī ndá dē juni iyó cā nī jíin dē? ¿A cuu cucuécá inī nchivī jā iyó vico tándáhá juni ndéé tēe tándáhá jíin jí? Sochī quiji quivī jā cujiyo tēe tándáhá, de quivī ñúcuán chi conditē inī jí.

¹⁶ De nī ncāhān yā ūū tūhun yátá síqui jāá nduú quétáhán tūhun jeé jā stéhēn yā jíin ndá tūhun janahán. Ncachī yā: Nī iin nduú náchuhun iin pedazo sahma jeé nūū iin sahma tūhú. Chi tú sūcuán de ndiyi pedazo jeé de tēhndé cā jā tūhú, de cundicā cā nūū tēhndé.

¹⁷ De nī nduú chūhun vino jeé inī ñii tūhú. Chi tú sūcuán de ndātā ñii, de naā vino jíin ñii. Chi sa cánuú jā chuhun ji vino jeé inī ñii jeé, de sūcuán de quendōo vāha ndūū, ncachī yā.

Tūhun sēhe síhí Jairo jíin ñahan jā ní nquehé sahma yā

(Mr. 5.21-43; Lc. 8.40-56)

¹⁸ De juni cāhān Jesús ndācá tūhun yáhá, de iin tēe cúñáhnú nūū nchivī hebreo nī nguenda dē nūū yā. De nī jēcuñī jītī dē nūū yā, de nī ncāhān dē: Sēhe síhí sá, cáta nī jíhí jí. De á mā cōhōn de tee ní ndahá ní jí, de natecū jí, ncachī dē.

¹⁹ De nī nacuiñī Jesús, de cuāhān yā jíin dē, de suni cuāhān ndá tēe scuáha jíin yā.

²⁰ De māñū ndá nchivī jā cuāhān jíin yā nī nguenda iin ñahan cūhū, de ja nī ncuu ūxi ūū cuiyā ndóho ña cuēhē jātī nīñī ña. De nī nguenda ña ichi chātā yā, de nī nquehé ña yuhú sáhmá yā.

²¹ Chi nī jani inī ña: Vísō sahma yā ná nīhīn ni quehé nī, de nduvāha nī.

²² De nī jicó cóto Jesús, de nī jinī yā nūū ña, de nī ncāhān yā: Ná ndúndeé inī nū tñí. Chi nī ncandíja nú jā cuu nasáhá vāha nī ndóhó, de jā ñúcuán nī nduvāha nú, ncachī yā. De nī nduvāha ña maá hora ñúcuán-ni.

²³ De tá nī nguenda Jesús vehe tēe cúñáhnú, de nī jinī yā nūū ndá tēe cúu músico jā quichuhū dē ndiyi, jíin nūū nchivī cuāhā, jácu cōhó jí.

²⁴ De nī ncāhān yā jíin jí: Cuijiyo ndá nú, chi ñahan lúlí ñúcuán nduú ní jíhí jí, chi quixīn jí-ni, ncachī yā. De nī jācū catá ndá jí jā ní ncāhān yā, chi jíin jí jā ní jíhí sūchí ñúcuán.

²⁵ De nī ntavā yā ndá nchivī cuāhā, de nī nguīvi yā inī vehe. De nī ntiin yā ndahá ñahan lúli ñúcuán, de nī natecū ji, de nī nacuiñi ji-ni.

²⁶ De ní región ñúcuán nī jītē nuu tūhun tiñu ñáhnú já ní nsáhá yā.

Jā ní nasāhá vāha yā ūū tēe cuáá

²⁷ De nī nquee Jesús ñúcuán cuāhān yā. De ūū tēe cuáá cuāhān dē yātā yā, de cána jee dē: Maá ní já cúu ní Sēhe tatā David, cundáhvi inī ní sáán viī, ncachī dē.

²⁸ De tá nī nquenda yā vehe, de nī nquenda ndúū tēe cuáá ñúcuán nūū yā. De nī ncāhān yā jíin dē: ¿A cándija ndúū nū já cuu nacune nī tīnūú nú? ncachī yā. De nī ncachī ndúū dē: Cándija sá Señor, ncachī dē.

²⁹ Ñúcuán de nī ntee yā ndahá yā tīnūú ndúū dē, de nī ncāhān yā: Ná sáhá nī tá cúu nūū cándija ndúū nū, ncachī yā.

³⁰ De nī nune-ni tīnūú ndúū dē. De Jesús nī ncāhān nīhin yā jíin dē: Mā cāchi cuitī nū nūū ni iin, ncachī yā.

³¹ Sochi tá nī nquee ndúū dē, de nī scútē nuu dē tūhun níi región ñúcuán já súcuán nī nsáhá yā ndúū dē.

Jā ní nasāhá vāha yā iin tēe ñíhín

³² De tá nī nquee ndúū tēe ñúcuán cuāhān dē, de nī nquenda ndá nchivī jíin iin tēe ñíhín já ñúhún tāchī inī dē.

³³ De nī ntavā yā tāchī cuāhān. De tēe ñíhín nī nacahān dē. De nī nsāhvi inī nchivī nī jinī ji, de nī ncāhān ndá ji: Ncháha ca cunī cuitī ō ni iin tiñu súcuán inī nación Israel, ncachī ji.

³⁴ Sochi ndá tēe grupo fariseo chi nī ncāhān dē: Tēe yáhá chi távā dē tāchī jíin fuerza maá tāchī cúñáhnú cá, ncachī dē.

Jā cúndáhvi inī yā nchivī cuāhā

³⁵ De nī jica nuu Jesús ndácá ñúū jíin rancho, de nī stéhēn yā tūhun inī ndácá vehe īi sinagoga. De nī nacani yā tūhun vāha nāsa tátúnī Yāa Dios. De nī nasāhá vāha yā nchivī cúhū nā-ni cuēhē ndóho ji.

³⁶ De nī ncundáhvi inī yā nī ndēhé yā ndá nchivī cuāhā ñúcuán. Chi ndóho ndá ji de cúcuécá inī ji, chi cúu ji tá cúu ticáchī jáá ndúú jētohō tī, chi ndúú níquīn ji Yāa já cúu Jētohō ji.

³⁷ Ñúcuán de nī ncāhān yā jíin ndá tēe scuáha jíin yā: Nchivī yáhá cúu ji tá cúu trigo já tēhndē, de ndāā já cuāhā cúu, de tēe quehndē chi jacū dē-ni cúu.

³⁸ Túsaá de cacān táhvi ndá nū nūū maá Jētohō nū Yāa Dios já ná tētíñú yā cuāhā tēe quehndē dē trigo, de suu cúu já nacani dē tūhun yā nūū nchivī, ncachī yā.

10

Jā ní nacāji yā ūxī ūū tēe apóstol

(Mr. 3.13-19; Lc. 6.12-16)

¹ Ñúcuán de nī ncana yā ūxī ūū tēe já scuáha dē jíin yā. De nī jēhe yā poder nūū ndá dē já tavā dē ndá tāchī inī nchivī, jíin já nasāhá vāha dē nchivī cúhū ndácá nūū cuēhē.

² De yáhá cúu sívi ndihúxī ūū tēe apóstol: Tēe xíhna ñúhún cúu Simón já suni nání Pedro, jíin ñānī dē Andrés. De ūū cá dē cúu sēhe Zebedeo, de nání dē Jacobo jíin Juan.

3 Ñúcuán de Felipe, Bartolomé, Tomás, Mateo tēe nī stútú xūhún renta, Jacobo sēhe Alfeo, jín Lebeo jā suni nání Tadeo,

4 jín Simón tēe grupo cananista, jín Judas Iscariote, tēe jā ní nastúu dē yā.

*Jā ní ntají yā ndihúxī ūū dē cuānacani dē tūhun
(Mr. 6.7-13; Lc. 9.1-6)*

5 De ní ntají Jesús ndihúxī ūū tēe yáhá jā quíhín dē. De ní ndacu yā tiñu nūū dē nāsa sáhá dē: Mā quíhín ndá nú nūū nchiví jāá nsuú nchiví maá ó hebreo cúu, de ní mā quívi nú ndācá ñuū nchiví Samaria.

6 Chi nūū maá-ni nchiví nación maá ó Israel quíhín ndá nú, chi cúu ji tá cúu ticáchí jā ní nsana.

7 De jā quíhín ndá nú de suha nacani nú tūhun: Ja ní ncuñatin Yāā ndéé andiví jā tatúní yā nūū nū, cachí nū.

8 De nasáhá vāha nú nchiví ndóho cuēhē stéhyū jín jā ndóho ndá cā cuēhē, de nastécū nū ndiyi, de tavā nū tächí iní nchiví. De súcuán-ni ní ntají ní poder nūū ndá nú jā sáhá nú, de suni súcuán-ni nasáhá nú jín ndá ji.

9 De mā cuísó nú xūhún oro ni xūhún plata ni xūhún cuáchi.

10 De ní mā cuísó nú ñunu stáā cají nū ichi, ni incā camisa, ni nījān, ni garrote. Chi síquī tiñu jā nācani ndá nú tūhun nūū nchiví, de cánuu jā coto ji ndóho.

11 De nā-ni ñuū á rancho tá quenda ndá nú, de ñúcuán nducú nú iin nchiví vāha, de cundeē nū vehe ji jondē quíhín tucu nú.

12 De tá quívi nú vehe nchiví ñúcuán, de cāhān nū jā ná quíji tūhun ndeé tūhun sī iní nūū ji.

13 De tú nchiví vāha cúu ji, de tūhun ndeé jā ní ncāhān nū ná quéndō síquī ji. De tú nsuú nchiví vāha cúu ji, de tūhun ndeé jā ní ncāhān nū mā quéndō síquī ji.

14 De tú íyó nchiví jāá nduú jétáhví ji ndóho, de ní nduú cúní ji junini ji tūhun cāhān nū, túsáá de quee nú vehe ñúcuán á ñuū ñúcuán, de scóyo nú ticáchāā jēhē nū, chi suu cúu jā stéhēn nū jā íyó cuáchi ji jāá nduú ní jétáhví ji.

15 De ndāā cāhān ni jín ndá nú jā quívi juicio de xēēn cā coo castigo síquī ndá ñuū jā sáhá súcuán nsūū cā síquī ñuū Sodoma jín ñuū Gomorra nūū ní nsáhá ndasí nchiví cuáchi.

*Síquī jā cuní ūhvī nchiví ndá dē
(Lc. 12.11-12)*

16 Cūndēhé ndá nú, chi tetiñú ní ndóho quíhín nū tá cúu ticáchí mähñú yīhí. Túsáá de coo listo nū tá cúu cōō, de coo vitá iní nū tá cúu paloma.

17 De coto ndá nú maá nú nūū nchiví, chi quenda quívi jā quísiáha ji ndá nú nūū junta, de iní ndá vehe ī sinagoga caní ji ndá nú.

18 De suni jondē nūū ndá gobernador jín ndá rey quínasiáha ji ndóho jā síquī nduhū. De súcuán de nune ichi jā nacani nú tūhun ní nūū ndá dē jín nūū nchiví ndācá nación jāá nduú jíní tūhun Yāā Dios.

19 De tá ní nsíaha ji ndóho nūū ndá tēe ñúcuán, de mā nācani ndasí iní nū nāsa cāhān nū. Chi maá hora ñúcuán de maá yā stéhēn nūū nū nāsa cāhān nū.

20 Chi nsuú ndá máá nú cúu jā cāhān, chi Espiritu maá Tatá nú cúu jā cāhān jín yuhú nú.

21 De sava nchiví jāá nduú cándíja, nastúu ji ñānī ji jā ná cúu. De tatá nastúu sēhe. De sēhe nenda síquī tatá jín naná jā ná cúu.

22 De ndihi nchivī quītī inī ji nūū nū jā síquī nduhū. Sochi nchivī jā cuiñi nihin jondē jīnu tūndóhó, nchivī ñúcuán chi cācu ánō ji.

23 De tú iin ñūū jíñi ũhvī ji ndóhó, de cunu nú quĩhín nū incā ñūū. Chi ndāā cáhān ni jíñi nú jā jondē ncháha ca caca nuu nú ndihi ñūū nación maá ó Israel, de nenda-ni maá nī, Yāā nī nduu tēe.

24 Jín tēe scuáha, nduú cúñáhnú cā dē nsúū maestro dē. De ni tēe cúu mozo, nduú cúñáhnú cā dē nsúū patrón dē.

25 Chi tēe scuáha, tá cúu nūū ndóho maestro dē, suni sūcuán cundoho nahñi dē, de tēe cúu mozo suni cundoho dē tá cúu nūū ndóho patrón dē. Túsaá de tú nduhū cáhān ndá ji jā Satanás cúu nī, de nā oncā cúu ndá ndóhó jā má cáhān ji jā cúu nú Satanás.

*Jā ní ncachī yā ní iin cúu jā cuyūhú ó
(Lc. 12.2-7)*

26 Túsaá de mā cuyūhú ndá nú jā sáhá nchivī ndóhó. Chi ndācá tūhun jā cáhān yuhū ji mā quéndōo yuhū cuitī, chi ndihi natūu nijīn, de cuni nchivī.

27 Ndá tūhun jā ní ncāhān ni jíñi nú jāá nduú ní jíñi nchivī, nacachī tūhun cáji nú nūū ji. De tūhun jā ní nacani yuhū ni nūū nū, nacani jee nú yātā ndācá vehe.

28 De mā cuyūhú ndá nú nchivī jā cahñi ji yiqui cúñu nú, chi mā cūū cahñi ji ánō nū. Chi sa jā cuyūhú nú cúu jā má stívī nú nūū Yāā Dios, chi cuu stánū tāhvī yā ndóhó jā quívi ánō nū jíñi yiqui cúñu nú infierno.

29 De ndá saā chi nduú yāhvī ndéē tī, chi jondē ũū tī jā iin xūhún lúlí. De ni iin tī nduú níncava tī nūū ñūhún de tú nduú jéhe Tatá nú tūhun, chi jíto yā tī.

30 De nā oncā cúu ndá máá nú, chi jondē ndihi ixi xínī nū ja nī ncahvi yā.

31 Túsaá de mā cuyūhú ndá nú, chi cánuú ndasí cā ndá máá nú nūū yā nsúū cā cuāhā ndá saā.

*Nchivī jā jétúhún ji Jesucristo nūū incā nchivī
(Lc. 12.8-9)*

32 De ndācá nchivī jā cuetúhún nduhū nūū incā nchivī, suni sūcuán cuetúhún nī ji nūū Tatá nī, Yāā ndéē andiví.

33 De ndācá nchivī jā má cuetúhún nduhū nūū incā nchivī, suni sūcuán mā cuetúhún nī ji nūū Tatá nī, Yāā ndéē andiví.

*Jā síquī Jesús de cusín inī nchivī
(Lc. 12.51-53; 14.26-27)*

34 Mā cāñi inī ndá nú jā vāji nī jā cundeē māñi nchivī ñayiví. Nduú vāji nī jā cundeē māñi nchivī, chi sa canāá ji jā síquī nduhū.

35 Chi jā síquī nduhū de cusín inī sēhe yíí jíñi tatá, de sēhe síhí jíñi naná, de sēhe jāñú jíñi naná chíso.

36 Chi ndācá nchivī jā candíja nduhū, chi maá táhān vehe ji cúu jā quītī inī nūū ji.

37 De tú ní iin nchivī māñi cā ji jíñi tatá ji á naná ji nsúū cā nduhū, de nsúū nchivī vāha cúu ji jā cuniquín ji nduhū. De tú ní iin nchivī māñi cā ji jíñi sēhe yíí ji á sēhe síhí ji nsúū cā nduhū, de suni nsúū nchivī vāha cúu ji jā cuniquín ji nduhū.

38 De nā-ni nchivī tú nduú jéhe ji tūhun jā cundoho ji tūndóhó vísō jondē cuū ji jā síquī jā cuniquín ji nduhū, de nsúū nchivī vāha cúu ji jā cuniquín ji nduhū.

39 De tú ní nchivī cúnī ji cācu ji nūū tūndóhó jā quiñi nūū ji jā síquī nduhū, túsaá de tāñū tāhvī ji níí cání. De tú ní nchivī vísō ná cúu ji jā síquī nduhū, sochi cutecū ji níí cání.

Jā íyó táhvi ō nūū Yāā Dios

(Mr. 9.41)

⁴⁰ De nchivī jā jétáhvī ndá ndóhó, túsaá de nduhū jétáhvī ji. De nchivī jā jétáhvī nduhū, jétáhvī ji Yāā jā ní ntají nduhū vāji nī.

⁴¹ Tū nā-ni nchivī cuetáhvī ji iin tēe nácani tūhun Yāā Dios, síquī jā jíca dē tiñu Yāā Dios, túsaá de inuú-ni coo táhvi ji nūū Yāā Dios jíin tēe nácani tūhun yā. De tú nā-ni nchivī cuetáhvī ji iin tēe ndāā, síquī jā tēe ndāā cúu dē, túsaá de inuú-ni coo táhvi ji nūū Yāā Dios jíin tēe ndāā.

⁴² De tú ní nchivī cuāha ji vísō iin ñajin ndute vjjin coho iin sūchí yáhá, síquī jā cúu ji sūchí cándija nduhū, de jándāā ndija cúu jā nīhin ji táhvi ji, ncachī yā.

11

Jā ní ntají Juan ūū tēe nūū yā

(Lc. 7.18-35)

¹ De tá ní jīnu nī ndacu Jesús tiñu nūū ndihúxī ūū tēe scuáha jíin yā, de ní nqee yā ñúcuán cuāhān yā jā stēhēn yā de nácani yā tūhun ndá ñuū región ñúcuán.

² De yihí Juan vecāa. De nī nīhin dē tūhun ndācá tiñu jā sáhá Cristo. De ní ntají dē ūū tēe jā scuáha jíin dē,

³ cuācātūhún dē yā: ¿A maá ní cúu Cristo jā cáchī tutū jā quiji, á cundetu ó incá tēe jā quiji? ncachī dē.

⁴ De nī ncāhān yā jíin dē: Cuāhān de cachī tūhun ndúū nū nūū Juan ndācá tiñu jíin nū jíin tūhun jíin nū.

⁵ De cachī nū jā nchivī cuāā núne tīnūū ji, de nchivī cojo nácaca ji, de nchivī ndóho cuēhē stēhyū ndúvāha ji, de nchivī sōhó núne sōho ji, de nchivī jíhī nátecū ji sáhá nī. De suni nácani nī tūhun nūū nchivī ndāhvī jā scácu Yāā Dios ánō ji.

⁶ De nācā ndetū tēe jā má nácani yátá inī dē jā nduhū cúu Cristo. Súcuán cachī nū nūū Juan, ncachī yā jíin ndúū dē.

⁷ De tá cuāhān ndúū tēe ñúcuán, de ní nquijéhé Jesús cáhān yā tūhun Juan jíin nchivī: ¿Nā cuá cúu jā ní jēndēhé ndá nū jondē nūū ñuhun tihá? ¿A iin tēe jáni iin jáni ūū inī jā cúu tá cúu itē jā cándā sáhá táchī?

⁸ De tú nduú, ¿de nā cuá cúu jā ní jēndēhé ndá nū túsaá? ¿A iin tēe jā cúnī cuñáhnú jā ñúhún sahma fino? Nduú, chí jíin ndá nū jā tēe ñúhún sahma fino, níí maá-ni inī vehe rey ndéē ndá dē.

⁹ ¿De nā cuá cúu jā ní jēndēhé ndá nū túsaá? ¿A iin tēe nácani tūhun Yāā Dios? Cáhān ní jíin ndá nū jā suu nī jēndēhé nū, de cúñáhnú cá Juan yáhá nsuú cá ndá cá tēe jā ní nacani tūhun Yāā Dios.

¹⁰ Chi tūhun Juan cúu jā yósō nūū tutū īī:

Tají nī tēe nacani tūhun nī, cosō nūū dē ichi nūū Cristo,

tácu coo tūha nchivī jā quenda yā.

Ncachī Yāā Dios, cáchī tutū.

¹¹ De ndāā cáhān ní jíin nū jā inī ñayiví yáhá cúñáhnú cá Juan tēe scuéndutē nsuú cá ndá cá tēe jā ní Iyo inī ñayiví. De vísō súcuán de ndācá nchivī jā nūū cá inī ñuū nūū tátúnī Yāā andiví, cúñáhnú cá ji nsuú cá Juan.

¹² De jondē quiví jā ní nquenda Juan tēe scuéndutē, de jondē mitan, chí ndúcú ndéé ndá nchivī jā quiví ji ñuū nūū tátúnī Yāā andiví. De jondē nchivī xēēn ndúcú ndéé ji síquī.

¹³ Chi jondē ncháha ca quiji Juan, de nī īyo maá tutū ley Moisés, jíin ndá tēe nī nacani tūhun Yāa Dios. De nī ncachī tūhun ndá nāsa coo jā tatúnī Yāa Dios.

¹⁴ De nī ncāhān ndá jā ndiji Elías. De tú cūnī ndá nú cuetáhvi nú tūhun, de suu cúu jā vāji Juan, chí suu dē cúu tá cúu Elías jā ní ncachī tutū jā ndiji.

¹⁵ Ndá ndóhó jā níni, tee sōho vāha nú.

¹⁶ Yáhá cáchī ní iin tūhun yátá tácuca cunī ndá nú nāsa cúu nchivī tiempo mitan. Cúu jí tá cúu ndá sūchí lúli jā ndēe jí nūū yáhvi cásiquí jí. De cána jee jí nūū táhán jí:

¹⁷ Nī ntivī ndá ní tūyōó nūū ndá nú, de nduú ní jíta jéhé nú. De nī jita ndá ní yāa jā cuécá jíta, de nduú ní jácu nú, cáchī ndá jí. De tá cúu ndá sūchí lúli ñúcuán jáá nduú ní jétahān inī jí ní iin ní incā, sūcuán cúu nchivī tiempo mitan.

¹⁸ Chí nī nquiji Juan de cuāhā vuelta nī īyo nditē inī dē, nduú ní nchájī dē ní nduú ní jíhi dē. De nduú ní jétahān inī ndá nú, chí nī ncāhān nū jā ñúhún táchī inī dē.

¹⁹ De nī nquenda maá nī, Yāa nī nduu tēe, de yájī ní jíhi nī, de suni nduú jétahān inī ndá nú, de scāa nú cā chí cáhān nū jā maá-ni jā yájī ní jíhi nī vino. De quetáhán nī jíin ndá tēe stútú xūhún renta jíin ndá cā tēe sáhá cuāchi, cáchī nū. De tú cúndichí iin tēe jíin tūhun Yāa Dios, de jíin tiñu sáhá dē de natūu jā tēe ndíchí cúu dē, ncachī yā.

*Jā ní ncāhān xēen yā nūū sava ñuū nīhin inī
(Lc. 10.13-15)*

²⁰ Ñúcuán de nī nquijéhé yā cáhān xēen yā nūū ndácá ñuū nūú ní nsáhá yā cuāhā tiñu ñáhnú, chí nduú ní nácani inī ndá jí jā sndóo jí cuāchi jí. De nī ncāhān yā:

²¹ Nācā xēen cundoho ndá nú, nchivī ñuū Corazín. De nācā xēen cundoho nú, nchivī ñuū Betsaida. Chí tú inī ñuū Tiro jíin ñuū Sidón ní nsáhá ní tiñu ñáhnú jā ní nsáhá ní inī ñuū maá nú, de ñamā nacani inī nchivī ñuū ñúcuán jā sndóo jí cuāchi jí nícu. De sáhá jí seña jā stéhēn jā nácani inī jí síquī cuáchi jí, chí cuhun jí sahama túun de chíhi jí yāa xīnī jí nícu.

²² Túsaá de cáhān ní jíin ndá nú jā quivī quiji juicio, de xēen cā coo castigo síquī ndá nú nsūú cā jā coo síquī ñuū Tiro jíin ñuū Sidón.

²³ De ndá ndóhó nchivī ñuū Capernaum, ¿á jáni inī ndá nú jā cúñáhnú nú tá cúu iin jā cāa cuāhān ichi andiví? Nduú chí sa nuu nú jondē lugar nūū íyó ndá ánō ndiyi. Chí tú inī ñuū Sodoma ní nsáhá ní tiñu ñáhnú jā ní nsáhá ní nūū maá nú, de coo ñuū ñúcuán jondē mitan nícu.

²⁴ Túsaá de cáhān ní jíin ndá nú jā quivī juicio de xēen cā coo castigo síquī ndá nú nsūú cā jā coo síquī nchivī ñuū Sodoma, ncachī yā.

*Nehēn nūū ní de natátú nú, ncachī yā
(Lc. 10.21-22)*

²⁵ De suni quivī ñúcuán ní ncāhān Jesús: Ná cútahvi sá nūū ní Tatá, jā cúu ní Jētohō andiví jíin ñayiví. Chí ní jasí ní ndácá tūhun ndíchí ní, jā má cūnī nchivī ndíchí jíin nchivī tūha cuenta ñayiví yáhá. De nī stéhēn ní nūū ndá nchivī jā cúu tá cúu sūchí lúli.

²⁶ Chí sūcuán ní jétahān inī ní Tatá, ncachī yā.

²⁷ De nī ncāhān cā yā: Ndivivī ní jēhe Tatá ní nūū ní. De nduú jíin ndá nchivī ní iin cúu nduhū, Sēhe Yāa Dios, chí maá-ni Tatá ní cúu jā jíin yā nduhū. De ní nduú jíin nchivī nāsa Yāa cúu maá Tatá, chí maá-ni Sēhe cúu jā jíin. De íyó nchivī jā cūnī maá Sēhe stéhēn yā nūū jí nāsa Yāa cúu Tatá yā, de maá jí suni cūnī jí.

²⁸ Ndācá nú já ní ncuítá nú jíin ndācá tiñu jíin ley já vjín sáhá jíin nú, nehēn de quívi nú ndahá nī, de natátú nú sáhá nī.

²⁹ Quívi nú nū tiñu já ndácu maá nī, de scuáha nú cuu nú tá cúu nū íyó maá nī. Chi vitá inī ni de nduú sáhá ñáhnú nī maá nī. De súcuán de natátú nú jíin ánō nū sáhá nī.

³⁰ Chi nduú vjín já squíncuu nú nū ni, de ni nduú vēe tiñu já ndácu nī, ncachī yā.

12

Jā ní jehndē ndá dē xīnī trigo quívi nátátú

(Mr. 2.23-28; Lc. 6.1-5)

¹ De iin quívi nátátú nī ncáha Jesús cuáhān yā nū cáá trigo. De tēe scuáha jíin yā, cócon ndá dē. De nī nquijéhé ndá dē jéhdē dē xīnī trigo yájī dē.

² De nī jinī ndá tēe fariseo, de nī ncāhān dē jíin yā: Cūndéhé chi ndá tēe scuáha jíin nú sáhá dē tiñu jáá nduú váha já sáhá ó quívi nátátú, cáchī ley Moisés.

³ De nī ncāhān maá yā jíin dē: ¿A nduú ní ncáhvi ndá nú tutū nāsa nī nsáhá David, iin quívi já ní jihī dē sōco jíin ndá tēe já ní íyo jíin dē?

⁴ De nī nquívi dē inī vehe Yāā Dios. De nī nchajī dē pan ī jā yósō nijin nū Yāā Dios. De nduú nā ley já cajī dē, ni ndá tēe íyó jíin dē, chi maá-ni sūtū cúu já yájī. De vísō súcuán de nduú nā cuāchi ní íyo sīquī dē.

⁵ ¿De á nduú ní ncáhvi ndá nú tutū ley Moisés, nāsa sátíñú ndá sūtū inī templo, vísō quívi nátátú cúu? De nduú nā cuāchi íyó sīquī dē, vísō quívi nátátú sátíñú ndá dē tiñu já cúu dē sūtū.

⁶ De cáhān ni jíin ndá nú já maá nī já íyó nī yáhá, cúñáhnú cá ni nsūú cá templo.

⁷ De nduú jíicūhun inī ndá nú tūhun yáhá já yósō nūú tutū ī jā ní ncāhān Yāā Dios: Já cūnī cá ni cúu já cundáhvi inī nū táhān nú, nsūú cá já sōco nū quiti nūú nī, ncachī yā. De tú ní jíicūhun inī ndá nú tūhun yáhá, de mā cáhān nū súcuán sīquī ndá tēe jáá nduú nā cuāchi nícu.

⁸ Chi nduhū, Yāā nī nduú tēe, maá nī cúu já tátúnī sīquī nāsa sáhá nchivī quívi nátátú, ncachī yā.

Jā ní nduvāha tēe nī nchīchī ndahá

(Mr. 3.1-6; Lc. 6.6-11)

⁹ Nūcuán de cuáhān Jesús, de nī nquívi yā inī vehe ī sinagoga.

¹⁰ De nūcuán íyó iin tēe já ní nchīchī iin ndahá dē. De cūnī ndá tēe grupo fariseo já nīhīn dē cuāchi sīquī yā, de nī jīcā tūhún dē yā: ¿A íyó ley já cuu nsahá váha ó nchivī cúhū quívi nátátú? ncachī dē.

¹¹ De nī ncāhān yā jíin dē: ¿Ní iin nú, de tú névaha nú iin tīcāchī, de tú nincava tī iin yavī quívi nátátú, de á nduú jéhēn nū natakā nū tī, á naá cúu?

¹² ¿De á nduú cánuú ndasí cá iin tēe nsūú cá iin tīcāchī? Túsaá de vātū-ni já sáhá ó tiñu váha quívi nátátú, ncachī yā.

¹³ Nūcuán de nī ncāhān yā jíin tēe já ní nchīchī ndahá: Scáā ndahá nú, ncachī yā. De nī scáā dē, de nī nduvāha-ni tá cúu nūú íyó incā.

¹⁴ Nūcuán de nī nquee ndá tēe grupo fariseo, de nī natúhún ndá dē sīquī Jesús, nāsa cahñī dē yā.

Tūhun Jesús já ní ncāhān Isaías jondē janahān

15 De nī jinī Jesús jā sūcuán jāni inī ndá dē, de nī nquee yā ñūcuán cuāhān yā. De cuāhā nchivī níquīn ji yā. De nī nasáhá vāha yā ndihi nchivī cúhū.

16 De nī ndacu yā nūū ndá ji jā má stúu ji yā.

17 De sūcuán nī ncuu tácuá quee ndaā tūhun jā ní nacani Isaías jondē janahán, jā sūcuán nī ncāhān Yāā Dios:

18 Yáhá cúu mozo ni jā ní jani nī, de mánī ni jín yā, de cúsi inī ni jín yā.

De cuāha nī Espíritu ni coo jín yā.

De maá yā sáhá ndaā tiñu nchivī ndacá nación.

19 Mā tétáhán yā, ni mā cāná jee yā, de ni mā cáhān jee yā ichi jā cuni nchivī.

20 Mā sáhá xēen yā jín nchivī jā ní ncuñhin tūndóhó síquī, ni mā snáá yā nchivī jā iin lulī-ni cándíja.

Chi cuñáhnú yā síquī ndihi, de ndaā tatúnī yā.

21 De nchivī ndacá nación cūhun inī ji jā scácu yā ji.

Ncachī Yāā Dios, ncachī Isaías jondē janahán.

*Jā ní ncāhān ndá dē jā sátiñú yā jín fuerza Satanás
(Mr. 3.19-30; Lc. 11.14-23; 12.10)*

22 Ñūcuán de nī nquisiáha ndá ji nūū yā iin tēe cuáá ñhín, chi ñúhún tächī inī dē. De nī nasáhá vāha yā dē. De nī ndunijín tñūū dē, de nī nacahān dē.

23 De ndihi nchivī cuāhā nī nsáhvi inī ji ndéhé ji, de nī ncāhān ji: ¿A tēe yáhá cúu jā ní ncāhān Yāā Dios jā cacu nūū tatá David? ncachī ji.

24 De ndá tēe grupo fariseo, ni jini dē jā sūcuán cáhān ji. De nī ncāhān ndá dē: Tēe yáhá mā cúu tavā dē ndá tächī de tú mā sáhá dē jín fuerza Satanás jā cúñáhnú nūū ndá tächī, ncachī dē.

25 De Jesús nī jinī yā jā sūcuán jāni inī ndá dē, de nī ncāhān yā jín dē: Ndacá nación jā sáhá síin maá de cánāá maá, túsaá de snáá táhán maá. De tú iin ñūū á iin vehe sáhá síin maá de cánāá maá, de mā cúu cā cundeē cáhnú.

26 De saá-ni Satanás tú tavā táhán tächī, túsaá de sáhá síin maá. ¿De nāsa cuiñi ñhin Satanás jā ndacu nūū táhán túsaá?

27 Chi cáhān ndá nú jā jín fuerza Satanás távā ni ndá tächī. De tú sūcuán cúu de ndá nchivī jā scuáha jín ndá nú, ¿nā jín fuerza távā maá ji tächī, jāni inī nū? Túsaá de ndá máá ji cachī jā ní stívī ndasí nú jā ní ncāhān nū jā távā ni tächī jín fuerza Satanás.

28 De nduú chi sa jín Espíritu Yāā Dios cúu jā távā ni tächī. Túsaá de ja ndéē Yāā Dios máhñú ndá nú jā tátúnī yā.

29 ¿Chi nāsa cuu quívi iin tēe inī vehe tēe ndacuī jā sacuíhná dē ndatíñú? Chi cánuú jā xihna cā cuhnī dē tēe ndacuī, sá de cuu sacuíhná dē ndatíñú tēe ñūcuán. De suni sūcuán cúu jā júhnī ni Satanás de távā ni tächī.

30 De nchivī jāá nduú íyó mánī jín nī, túsaá de jinī úhvi ji nduhū. De nchivī jāá nduú nástútú jín nī, túsaá de sa scútē nuu ji nchivī jā vají nūū ni.

31 Jā ñūcuán cáhān ni jín ndá nú: Iyó modo jā coo tūhun cáhnú inī nūū ndacá cuāchi jā sáhá nchivī, jín nūū ndacá tūhun nehén jā cáhān ji. Sochi tú cáhān nāvāha ji síquī Espíritu Santo, de mā cúne cáhnú inī Yāā Dios nūū ji.

32 De tú nā-ni nchivī cáhān ji síquī nduhū, Yāā nī nduu tēe, cuu cune cáhnú inī Yāā Dios nūū ji. Sochi tú nā-ni nchivī cáhān nāvāha ji síquī Espíritu Santo, mā cúne cáhnú inī Yāā Dios nūū ji, ni ñayívī yáhá, ni tiempo jā quíji.

Tūhun ñutun vāha jíin ñutun cánēhén
(Mt. 7.17-20; Lc. 6.43-45)

³³ Tú iin ñutun vāha, de vāha jāvíxī, de tú iin ñutun cánēhén, de suni cánēhén jāvíxī. Chi jíin jāvíxī de jíinī ō nāsa ñutun cúu. De suni súcuán cúu nchivī.

³⁴ Va sēhe cōō cúu ndá nú, chi xēen nū tá cúu cōō. ¿Nāsa cuu cāhān nū tūhun vāha, chi nchivī nēhén cúu ndá nú? Chi ndihi nāsa jāni inī ánō nchivī, de cúsa ñúcuán cāhān ji.

³⁵ Tēe vāha cāhān dē tūhun vāha, chi iyó ndāā ánō dē. De tēe nēhén cāhān dē tūhun nēhén, chi cánēhén ánō dē.

³⁶ De cāhān ni jíin ndá nú jā ndācá nā-ni tūhun jā cāhān nchivī, nacuāha ji cuenta ndá tūhun ñúcuán quivī quiji juicio.

³⁷ Chi jíin tūhun jā ní ncāhān nū de sáhá ndāā yā síquī nū, á jā quendōo ndāā nū á jā cundeē cuāchi síquī nū, ncachī yā.

Jā ní jīcān ndá nchivī jāá nduú cándjā iin tiñu ñáhnú
(Mr. 8.12; Lc. 11.29-32)

³⁸ Ñúcuán de jacú tēe grupo fariseo jíin tēe stéhēn ley janahán, nī ncāhān dē jíin yā: Maestro, cúnī ndá sá jā sáhá ní iin tiñu ñáhnú jā stéhēn tú maá ní cúu Yāā jā ní ntají Yāā Dios, ncachī dē.

³⁹ De nī ncāhān yā jíin dē: Nchivī nēhén yáhá nduú jétáhvī cuití ji Yāā Dios. De jīcān ji iin tiñu ñáhnú jā stéhēn tú maá ní cúu Yāā jā ní ntají Yāā Dios. De nduú cā nā incā tiñu ñáhnú stéhēn ni nūū ji, chi maá-ni tiñu ñáhnú tá cúu nūū ní ncuu jíin Jonás, tēe nī nacani tūhun Yāā Dios janahán.

⁴⁰ Chi tá cúu nūū ní ñuhun Jonás chījin tiacá cáhnú ūnī nduú ūnī ñuú, de saá-ni nduhū, Yāā nī nduu tēe, cuū ni de coo nī chījin ñuhun ūnī nduú ūnī ñuú, de sá de natecū ni.

⁴¹ De ndá nchivī ñuū Nínive nūū ní nacani Jonás tūhun, natecū ji jíin nchivī tiempo yáhá, quivī juicio jā sáhá ndāā yā cuāchi, de cāhān ji cuāchi síquī nchivī yáhá. Chi ndá máá ji nī nacani inī ji nī sndóo ji cuāchi ji quivī jā ní nacani Jonás tūhun nūū ji. De mitan chi cúñáhnú cā nduhū, Yāā iyó yáhá, nsūū cā Jonás, de nduú cándjā ndá nú nduhū.

⁴² De reina jā ní ncuñáhnú nación ichi sur, natecū ña jíin nchivī tiempo yáhá, quivī juicio jā sáhá ndāā yā cuāchi, de cāhān ña cuāchi síquī ji. Chi jondē jíicá ndasí nī nquiji ña nī nini ña ndá tūhun ndíchí jā ní ncāhān rey Salomón, de nī ncandjā ña. De mitan chi cúñáhnú cā nduhū, Yāā iyó yáhá, nsūū cā Salomón, de nduú cándjā ndá nú nduhū.

Tāchī jā nástútú táhán ndívi inī nchivī
(Lc. 11.24-26)

⁴³ Tú nī nqeeē iin tāchī inī iin tēe jāá nduú cándjā, de jíca nuu nūū ñuhun tíhā, ndúcú nūū natātú, de nduú níhīn, sá de jāni inī maá:

⁴⁴ Ná quínohōn ni vehe nūū ní nqeeē nī. De tá nī nenda tucu, de jíinī jā tēe jāá nduú cándjā, cúu dē tá cúu iin vehe jāá nduú nā ndéē de nī ndundoō.

⁴⁵ Ñúcuán de jēhēn jēnacueca ūjā cā tāchī nēhén cā nsūū cā maá. De quivī ndá inī tēe ñúcuán de jécundeē ndá. Túsaá de xēen cā cundoho tēe ñúcuán jā sándíhí nsūū cā jā xíhna ñuhún. De suni súcuán cundoho nchivī nēhén tiempo yáhá, ncachī yā.

Naná yā jíin ndá ñanī yā
(Mr. 3.31-35; Lc. 8.19-21)

46 De juni súcuan cáhān yā jíin ndá nchivī, de nī nquenda naná yā jíin ndá ñanī yā, íñī ña tāvēhé, de cúnī ña cáhān ña jíin yā.

47 De nī ncachī iin tēe nūū yā: Naná ní jíin ndá ñanī ní íñī ña tāvēhé, de cúnī ña cáhān ña jíin ní, ncachī dē.

48 De nī ncāhān yā jíin tēe jā ní ncāhān jíin yā súcuan: ¿Ní iin cúu naná nī, de ní iin cúu ndá ñanī ní? ncachī yā.

49 De nī stéhēn ndáhá yā nūū ndéē ndá tēe scuáha jíin yā. De nī ncāhān yā: Suni naná nī jíin ñanī ní cúu ndācá yáhá.

50 Chi ndācá nchivī jā squíncuu tiñu jā cúnī maá Tatá nī, Yāā ndéē andivī, suu cúu ñanī ní, cuāha nī, naná nī, ncachī yā.

13

Tūhun yátá tēe jítē tatā

(Mr. 4.1-9; Lc. 8.4-8)

1 De quívi ñúcuán nī nquee Jesús vehe cuāhān yā, de nī nquenda yā nī jēcundeē yā yuhú mar.

2 De nī ncutútú cuāhā ndasí nchivī nūū yā. De nī nquívī yā inī iin barco, de nī jēcundeē yā. De ndá nchivī ñúcuán ndéē jī yuhú mar.

3 De jíin tūhun yátá nī stéhēn yā cuāhā tūhun nūū jī, de súcuan nī ncāhān yā: Iin tēe jítē tatā, nī nquee dē jā cutē dē.

4 De tá nī nquijéhé dē jítē dē, de jacū tatā nī jítē yuhú íchí. De nī nquenda ndá saā, de nī nchajī tī.

5 De jacū cá tatā nī jítē nūū ñuhun yúū, nūū nduú íyó cócón ñuhun. De ñamā-nī nī ntāhvī, chi nduú íyó cócón.

6 De tá nī nquenda ncandī, de nī nchīchī-ni, de nī ncasūn, chi nduú ní níhīn nūū quihīn yoho.

7 De jacū cá tatā nī jítē māhñú nūū cáá niquin iñu. De nī jahnu iñu, de nī jasí nūū.

8 De jacū cá nī jítē nūū ñuhun váha, de nī jēhe cuāhā nūnī. Sava ní jēhe ciento jā iin iin, de sava ní jēhe ūnī xico, de sava cá nī jēhe ōcō ūxī.

9 De ndá ndóhó jā níni, tee sōho váha nú, ncachī yā.

Nājēhē cúu jā cáhān yā maá-ni tūhun yátá

(Mr. 4.10-12; Lc. 8.9-10; 10.23-24)

10 Ñúcuán de ndá tēe scuáha jíin yā ní nquenda dē nūū yā, de nī jīcā tūhún dē yā: ¿Nājēhē cúu jā maá-ni tūhun yátá cáhān ní jíin nchivī? ncachī ndá dē.

11 De nī ncāhān yā: Ndá ndóhó chí sáhá yā jā cuu jícūhun inī nū ndá tūhun yáhá jā ní nchiyuhū, nāsa quívi nchivī ndahá Yāā andivī jā tatúnī yā nūū jī. Sochi nchivī yáhá jāá nduú cándíja, chí mā jícūhun inī jī.

12 Chí nchivī jā jícūhun inī, stéhēn cá yā nūū jī, de vhlí cá cunī jī. Sochi nchivī jāá nduú cándíja, visó ja jíin jī jacū, de sa naā.

13 Já ñúcuán cúu jā cáhān ní tūhun yátá jíin ndá jī. Chí visó ndéhé ndá jī, de modo jāá nduú jíin jī. De visó jíin jíin sóho jī, de mā jícūhun inī jī, chí modo jāá nduú ní jíin jī-ni.

14 Túsaá de síquī nchivī yáhá ní nquee ndaā tūhun jā ní ncachī Yāā Dios de nī ntee Isaías, tēe nī nacani tūhun yā jondē janahán:

Visó cunini ndá nú, de mā jícūhun inī nū,

de visó cūndéhé nú, de mā cūnī nú.

15 Chí ndá nchivī yáhá ndasí ní ncunīhin inī jī,

de ūhvī ndasí tēe sōho jī,

de modo jā jāsī ji tīnūū ji,
 tácuā mā cūndēhé ji,
 de nī mā cūnini ji,
 de nī mā jícūhun inī ji,
 de nī mā ndīcō cōo inī ji nūū nī
 jā nasāhá vāha nī ánō ji nūū cuáchi ji.
 Cáchī Yāā Dios, cáchi tutū.

¹⁶ Sochi ndá máá nú, nācā ndetū nū, chi ndéhé nú jíín tīnūū nú, de tēe sōho nū.

¹⁷ Chi ndāā cáhān ni jíín nú jā cuāhā ndá tēe janahán jā ní nacani tūhun Yāā Dios, jíín cuāhā ndá tēe ndāā, nī ncuu inī dē jā cūndēhé dē jā ndéhé ndá nú, de nduú ní ndéhé dē. De nī ncuu inī dē cunini dē jā níni ndá nú, de nduú ní jíini dē, ncachī yā.

Jā ní ncachī cājí yā tūhun yátá tēe jītē tata
 (Mr. 4.13-20; Lc. 8.11-15)

¹⁸ Túsaá de cunini ndá nú nā cuá cúu tūhun yátá tēe jītē tata. Tatā ñúcuán cúu tūhun Yāā Dios.

¹⁹ De nchivī jā jíini tūhun nāsa tátunī Yāā Dios, de tú nduú jícūhun inī ji, de cúu ji tá cúu tata jā ní jītē yuhū íchí. Sá de quénda táchī cúñáhnú de cándeē-ni tūhun inī ánō ji.

²⁰ De tata jā ní jītē nūū ñuhun yūū cúu tá cúu nchivī jíini tūhun, de ñamā-ni jétáhvī ji de cúsi inī ji jíín.

²¹ Sochi nduú cúcutú tūhun inī ánō ji, de jacū-ni quíivī jétáhvī ji. De tá quíji tūndóhó, á jā jíni ūhvī nchivī ji jā síquī tūhun ñúcuán, sá de quíjéhé nācani yátá inī ji.

²² De jā ní jītē mähñú iñu cúu ndá nchivī jíini tūhun, sochi ndíhvī inī ji síquī jā íyó inī ñayivī yáhá, de cūnī ji cucuicá ji, de stáhvī ndá ñúcuán jā cútéñú ji jíín. De ndácá ñúcuán jāsī nūū tūhun yā, de nduú jíja ji jíín tūhun yā.

²³ De tata jā ní jītē nūū ñuhun váha cúu ndá nchivī jíini tūhun yā, de jícūhun inī ji, de jíja ji jíín. De sava ji cúu tá cúu tata jā jéhe ciento jā iin iin, de sava cā ji jéhe ūnī xico, de sava cā ji jéhe ōcō ūxī, ncachī yā.

Tūhun yátá síquī itē lásū

²⁴ De nī ncāhān yā incā tūhun yátá jíín ndá dē: Já tátunī Yāā andivī cúu tá cúu iin tēe jā ní jītē dē trigo vāha nūū ñūhún dē.

²⁵ De íyó iin tēe jíini ūhvī dē tēe xíi trigo. De juni quíixīn tēe xíi trigo jíín ndá táhán dē, de nī jēhēn tēe ñúcuán, de nī jītē níquin itē lásū nūū trigo, de cuāhān.

²⁶ De tá nī ntáhvī trigo, de nī nquene yoco, de suni súcuán nī jahnu itē lásū.

²⁷ Ñúcuán de nī nquenda ndá mozo, de nī ncāhān ji jíín patrón: Señor, ¿á nsūú trigo vāha ní jītē ní nūū ñūhún ní? ¿De nūcu nī nquene itē lásū nūū?

²⁸ De nī ncāhān dē jíín ji: Iin tēe jíini ūhvī nduhū nī nsāhá yáhá, ncachī dē. De nī ncāhān ndá mozo jíín dē: ¿Túsaá de á cūnī ní jā quíhīn ndá sá de tuhun sá?

²⁹ De nī ncāhān dē: Nduú, chi tú tuhun nú itē lásū ñúcuán de sanaā de tuhun nú jondē jíín trigo.

³⁰ Vāha cā ná cuáhnū maá jondē quíivī tēhndē. De quíivī ñúcuán de cachī ni nūū ndá tēe quehndē jā xihna cā itē lásū quehndē dē, de caquīn tutū dē tácuā cāyū. Ñúcuán de trigo chí quehndē dē ndívi inī yacā ni, ncachī dē, ncachī yā.

*Tūhun yátá sīquī niquin mostaza**(Mr. 4.30-32; Lc. 13.18-19)*

³¹ De suni nī ncāhān yā incā tūhun yátá yáhá: Nchivī jā tátúnī Yāā andiví nūū, ndúcuahā ji tá cúu nūū jāhnu iin niquin mostaza jā ní jaquīn iin tēe nūū ñuhun dē.

³² De ndāā jā iin niquin lúli cā cúu nsūū cā ndá cā niquin. Sochi tá nī jahnu, de cúu cáhnú cā nsūū cā ndá cā yūcū, chí ndúu iin ñutun. De quēnda ndá saā, de sáhá tī tacā tī chíjin ndahá yúcū, ncachī yā.

*Tūhun yátá sīquī levadura**(Lc. 13.20-21)*

³³ De incā tūhun yátá nī ncāhān yā jíin ndá dē: Jā tátúnī Yāā andiví nūū nchiví cúu tá cúu levadura jā ní nquehen iin ñahan. De nī nsacā ña jíin ūnī kilo harina, de nī ndaa ndihi ñujan nī nsáhá, ncachī yā.

*Jā maá-ni tūhun yátá cáhān yā jíin ji**(Mr. 4.33-34)*

³⁴ Ndācá tūhun yáhá nī ncāhān Jesús jíin ndá nchiví cuāhā. De ndācá jā ní stéhēn yā, de maá-ni tūhun yátá nī ncāhān yā jíin ji.

³⁵ Súcuán nī nsáhá yā tácuca quee ndaā tūhun nī ncāhān tēe jā ní nacani tūhun Yāā Dios jondē janahán:

Cāhān ni ndá tūhun yátá jíin nchiví,

de cachī ni ndá tūhun yuhū jā íyó jondē tá nī jēcāva ñayiví.

Cachī Jesús, ncachī tēe nī nacani tūhun.

Jā ní ncachī cājí yā tūhun itē lásū

³⁶ Ñúcuán de nī nacuetáhvi Jesús nūū nchiví. De nī ndivi yā iní vehe. De ndá tēe scuáha nī nquenda dē nūū yā, de nī ncāhān dē jíin yā: Cachī cājí ní tūhun yátá itē lásū nūū sá, ncachī dē.

³⁷ De nī ncāhān yā jíin ndá dē: Jā jítē trigo vāha ñúcuán cúu nduhū, Yāā nī nduu tēe.

³⁸ De ñuhun ñúcuán cúu ñayiví. De tatā vāha cúu ndá nchiví yíhí ndahá Yāā Dios jā tátúnī yā nūū ji. De itē lásū cúu ndá nchiví yíhí ndahá tāchī cúñáhnú.

³⁹ De tēe jíiní ūhvī jā ní jítē niquin itē lásū cúu maá tāchī cúñáhnú. De quiví tēhndē cúu quiví jīnu ñayiví. De ndá tēe quehndē cúu ndá ángel Yāā Dios.

⁴⁰ De tá cúu jā tēhndē itē lásū de cāyū nūū ñúhūn, súcuán coo quiví jīnu ñayiví.

⁴¹ Chí nduhū, Yāā nī nduu tēe, tají nī ndá ángel ni quihīn. De nastútú yā ndācá nchiví squiví táhān nūū cuáchi, jíin nchiví sáhá tiñu néhēn, tavā yā ji máhñú nchiví jā tátúnī ni nūū.

⁴² De taān yā ndá ji cāyū ji nūū ñúhūn. De ñúcuán cuacu ji de nacayihí ji ñii yúhú ji jā ndoho ndasí ji.

⁴³ Sá de nchiví jā squíncuu nūū yā chí cuēndütē ji modo ncandiī, de cundēe ji nūū tátúnī maá Tatá ji Yāā Dios. Ndá ndóhó jā níni, tee sóho vāha nū.

Tūhun yátá sīquī jātūn xūhún jā yíyuhū

⁴⁴ De jā quiví nchiví ndahá Yāā Dios jā tátúnī yā nūū ji, suu cúu tá cúu iin jātūn xūhún jā yíyuhū chíjin iin ñuhun. De nī nanihīn iin tēe, de nī nacasí tucu dē sīquī. De jā cúsi iní dē jíin, de cuāhān dē cuāxicó ndihi dē jā névāha dē, de nī jeen dē ñuhun ñúcuán.

Tūhun yátá sīquī per la jā ndēē yāhvi

⁴⁵ De jā quívi nchivī ndahá Yāā Dios jā tatúnī yā nūū ji, suni cúu tá cúu iin tēe jéen de náxícó, de ndúcú dē perla vāha.

⁴⁶ De nī jinī dē iin perla jā ndéē yāhvi ndasí, de nī jēhēn dē nī yícó ndihi dē jā névāha dē, de nī jeen dē perla ñúcuán.

Tūhun yátá síquī ñunu tīn tiacá

⁴⁷ De jā tátúnī Yāā andivī nūū nchivī, suni cúu tá cúu iin ñunu jā chūdaji ndá dē nūū mar, de quívi ndácá nūū tiacá.

⁴⁸ De tá nī nchitú ñunu, de távā ndá dē yuhú nduté. De jécundeē dē, de nácāji dē tiacá. De tiacá vāha táān dē inī tīcá, de tiacá jāā nduú íyó vāha squéne dē.

⁴⁹ De suni súcuán coo quívi jīnu ñayívī. Chi quenda ndá ángel yā, de sáhá síin yā ndá nchivī sáhá tiñu nēhēn mǎhñú nchivī vāha.

⁵⁰ De nchivī nēhēn chi taān yā ji cāyū ji nūū ñúhūn. De ñúcuán cuacu ji de nacayíhī ji ñii yúhú ji jā ndoho ndasí ji, ncachī yā.

Tūhun yátá síquī ndatíñú ndéē yāhvi

⁵¹ De nī jīcā tūhún yā ndá dē: ¿A nī jīcūhun inī ndá nú ndá tūhun yáhá, á nduú? ncachī yā. De nī ncāhān ndá dē jīin yā: Nī jīcūhun inī sá, Señor.

⁵² De nī ncāhān yā jīin dē: Íyó vāha túsaá. De iin tēe stéhēn ley janahán, tú ja nī ncutūha dē nāsa tátúnī Yāā andivī, de cuu stéhēn dē ndá tūhun síquī ñúcuán. Chi cúu dē tá cúu iin tēe xívéhe. De inī jātūn dē távā dē ndatíñú ndéē yāhvi, sava jā jéé jīin sava jā ní ncunahán íyó, ncachī yā.

Jā cuánohōn yā ñuū Nazaret

(Mr. 6.1-6; Lc. 4.16-30)

⁵³ De tá nī ncuu nī ncāhān Jesús ndá tūhun yátá yáhá, de nī nquee yā ñúcuán cuāhān yā.

⁵⁴ De nī nenda yā ñuū yā Nazaret. De nī stéhēn yā tūhun inī vehe īi sinagoga. De nī nsāhvi inī ndá nchivī nī jinī ji, de nī ncāhān ji: ¿Ní cúu nūū ní ncutūha tēe yáhá ndá tūhun ndíchí yáhá? ¿De nāsa cúu sáhá dē ndá tiñu ñáhnú yáhá?

⁵⁵ Chi sēhe carpintero cúu tēe yáhá, de naná dē cúu María, de ndá ñanī dē cúu Jacobo, José, Simón, jīin Judas.

⁵⁶ De suni ndéē ndá cuāha dē jīin ó yáhá. ¿De nāsa jīnī dē ndácá tūhun yáhá túsaá? ncachī ndá nchivī.

⁵⁷ De súcuán nī nsáhá jéhe inī ndá ji nūū Jesús. De nī ncāhān yā jīin ji: Ndácá tēe nácani tūhun Yāā Dios, íyó yíñúhún nchivī jīin dē, chi maá-ni nchivī ñuū dē jīin nchivī vehe dē cúu jāā nduú íyó yíñúhún jīin dē, ncachī yā.

⁵⁸ De nduú ní nsáhá yā cuāhā tiñu ñáhnú ñúcuán, chi nduú ní ncándja ndá ji.

14

Jā ní jīhī Juan tēe scuénduté

(Mr. 6.14-29; Lc. 9.7-9)

¹ De tiempo ñúcuán de Herodes, tēe tátúnī región Galilea, nī nīhīn dē tūhun nāsa sáhá Jesús.

² De nī ncāhān dē jīin ndá nchivī íyó jīin dē: Tēe ñúcuán cúu Juan, tēe jā ní scuénduté, de nī natecū dē. Jā suu cúu jā íyó poder dē jā sáhá dē ndá tiñu ñáhnú, ncachī Herodes.

³ Chi maá dē ja nī ndacu dē jā ná quívi Juan vecāa, jīin jā cunuhnī dē jīin cadena. Súcuán nī nsáhá dē jā síquī Herodías, ñasíhī ñanī dē Felipe.

4 Chi Juan nī ncāhān dē nūū Herodes: Nduú nā ley íyó jā nacueca nú ña, ncachī dē.

5 De jā ñúcuán nī ncuu inī Herodes jā cahni dē Juan. Sochi yúhú dē jā quīti inī nchivī, chi ndihi ji jáni ndija inī ji jā iin tēe nácani tūhun Yāā Dios cúu Juan.

6 De iin quivī nī nsáh Herodes iin vico quivī jā ní ncau dē. De sēhe síhí Herodías nī nquivi ji nī jita jéhé ji nūū ndá nchivī jā ní ncana dē. De nī ncusiī inī Herodes nī nsáh ji.

7 De nī ncāhān téyí dē jā cuāha dē nā-ni cuá cúu jā cācān ji nūū dē.

8 De nī jēhēn ji nī jīcā tūhún ji naná ji nā cuá cúu jā cācān ji. De nī ndivi ji nūū Herodes, de nī ncāhān ji: Taji ní xīnī Juan tēe scuénduté, cuhun nūū iin cōhō, ncachī ji.

9 Ñúcuán de rey Herodes nī ncucuécá inī dē. Sochi síquī jā ní ncāhān téyí dē, jíin jā ní jini ndá tēe yáji stāā jíin dē, jā ñúcuán nī ndacu dē jā ná cuāha ndá nūū ji.

10 De nī ntají dē soldado jā quiquehndē xīnī Juan inī vecāa.

11 De nī nenda soldado jíin xīnī Juan, ñúhún nūū iin cōhō, de nī jēhe ndá nūū ñahan lúlí. De nī jēnasiáha ji nūū naná ji.

12 Ñúcuán de nī jēhēn ndá tēe nī scuáha jíin Juan, de nī nanee dē yiqui cúñu Juan, de nī nchiyuhú dē. Ñúcuán de nī jēhēn ndá dē, nī ncachī tūhún dē nūū Jesús.

Jā ní scájī yā ūhūn mil tēe

(Mr. 6.30-44; Lc. 9.10-17; Jn. 6.1-14)

13 De tá nī jini Jesús tūhun, de nī ncujiyo yā ñúcuán cuāhān yā jíin barco jā cundeē síin yā iin lugar nūū nduú nchivī. De nī jinī ndá nchivī jā cuāhān yā. De ndācā ñuū nī nquee ji, jíca jéhé ji cuātahān ji yā.

14 De tá nī nquee Jesús inī barco, de nī jinī yā nchivī cuāhā ñúcuán. De nī ncundáhvi inī yā ji, de nī nasáhā vāha yā ndācā nchivī cúhū jā vāji ndá ji jíin.

15 De tá nī ñini, de ndá tēe scuáha jíin yā nī nguenda dē nūū yā, de nī ncāhān dē: Ja nī ñini, de nduú nā nchivī ndéē yáhá. Túsaā de taji ní nchivī ná quihīn ndá ji ndācā ñuū, de cuen ji jā cajī ji, ncachī dē.

16 De nī ncāhān Jesús jíin ndá dē: Nduú cánuu quihīn ji, chi cuāha ndá máá nú jā cajī ji, ncachī yā.

17 De nī ncāhān ndá dē: Nduú ná névāha sá yáhá, chi ūhūn-ni stāā jíin ūū-ni tiacā, ncachī dē.

18 De nī ncāhān yā jíin dē: Taji ná quíji, ncachī yā.

19 De nī ncāhān yā jíin ndá nchivī jā cundeē ji nūū ítē. De nī nquehen yā ndihūhūn stāā jíin ndūū tiacā ñúcuán. De nī nūcūndéhé yā ichi andivī, de xihna cā nī nacuetáhvi yā nūū Tatá yā. De nī scuáchi yā stāā, de nī jēhe yā nūū ndá tēe scuáha jíin yā. De ndá máá dē nī nsajī dē nūū ndá nchivī cuāhā.

20 De ndivi ji nī nchajī, de nī ndahā chījin ji. De nī nastútú ndá dē pedazo jā ní nguendōo, de nī nchitú ūxi ūū ticā.

21 De tēe jā ní nchajī cúu tá ūhūn mil, de síin cā cúu ndá ñahan jíin sūchí lúlí.

Jā ní jica jéhé yā nūū mar

(Mr. 6.45-52; Jn. 6.16-21)

22 Ñúcuán de nī ncāhān Jesús jíin ndá tēe scuáha jíin yā jā ná quivī dē inī barco, de cosō nūū dē quihīn dē incā lado mar, juni nátají yā ndá nchivī cuāhā jā quínohōn ji.

²³ De tá nī ncuu nī nacuetáhvī yā nūū jī, de nī ncaa yā yucu cuāhān mátúhún yā, cuācācān táhvī yā. De nī ncuuā, de mátúhún yā-ni íyó ñúcuán.

²⁴ De barco ja ñúhún sava mar cuāhān. De ndute mar nátundahá ñihin barco, chí vāji tāchī ichi nūū.

²⁵ De niqún nī nquenda Jesús nūū ndá dē, jíca jéhé yā nūū mar.

²⁶ De ndá tēe scuáha jíin yā, nī jinī dē jā jíca yā nūū mar. De nī nandava ndá dē, de nī ncana cóhó dē jā yúhú dē: Ñíhná cúu, ncachī dē.

²⁷ De nī ncāhān-ni Jesús jíin dē: Ndeé coo inī ndá nú, de mā cúyúhú nú, chí maá nī cúu, ncachī yā.

²⁸ Ñúcuán de nī ncāhān Pedro jíin yā: Señor, de tú maá ní cúu, de cachī ní jā suni ná cáca jéhé sá nūū mar de cuēē sá nūū ní, ncachī dē.

²⁹ De nī ncāhān yā: Nehēn túsaá. De nī nuu Pedro inī barco, de jíca dē nūū nduté cuāhān dē nūū Jesús.

³⁰ De tá nī jinī dē jā ñihin yíhī tāchī, de nī nchúhú dē. De nī nquijéhé dē quée dē chíin ndute. De nī ncana cóhó dē: Scácu ní saán, Señor, ncachī dē.

³¹ De Jesús nī ntiin yā ndahá dē. De nī ncāhān yā jíin dē: Tēe nduú cándíja ñihin cúu nú. ¿Núcu nī nayúhú nú? ncachī yā.

³² De nī ndívi yā jíin dē inī barco, de nī jencuñī-ni tāchī.

³³ Sá de ndá tēe jā ñúhún inī barco, nī jēcuñī jiti dē nūū yā. De nī ncāhān ndá dē: Maá jandáā jā Sehe Yāā Dios cúu ní, ncachī dē.

Jā ní nasáhá vāha yā nchivī cúhū región Genesaret (Mr. 6.53-56)

³⁴ De nī nchāha yā jíin ndá dē incā lado mar, de nī nquenda yā región Genesaret.

³⁵ De ndá nchivī ñúcuán nī nacunī jī nūū yā. De nī scáca jī tūhun ndācá ndáñúū ñúcuán jā ní nquenda yā. De ndá nchivī nī nquisiáha jī ndá jā cúhū nūū yā.

³⁶ De nī ncāhān ndāhvī ndá jī jíin yā jā ná quéhé jī visō yuhú sáhmá yā. De ndācá nchivī jā ní nquehé sahma yā, nī nduvāha jī.

15

Siquī nāsa cútéhén nchivī (Mr. 7.1-23)

¹ Ñúcuán de jacū ndá tēe fariseo jíin tēe stéhēn ley janahán, vāji dē ciudad Jerusalén, de nī nquenda dē nūū yā. De nī ncāhān dē jíin yā:

² Ndá tēe scuáha jíin nú, ¿núcu stívī ndá dē costumbre jā ní jaquín nchivī janahán? Chí nduú squíncuu dē costumbre jā nandahá dē nūū yā de cajī dē stāā, ncachī dē.

³ De Jesús nī jīcā tūhún yā dē: De saá-ni ndá máá nú, ¿núcu stívī nú tiñu jā ní ndacu Yāā Dios nūū nú? Chí sa costumbre ndá máá nú cúu jā squíncuu nú.

⁴ Chí nī ncāhān Yāā Dios: Coo yíñúhún nú nūū tatá nú nūū naná nú. De tú ní iin cāhān siquī tatá á siquī naná, de ná cúu, cáchī Yāā Dios.

⁵ Sochi ndá máá nú chí cáchī nū jā cuu cāhān iin tēe jíin tatá dē á naná dē: Mā cúu chindeé sá ní jā taji sá jā cajī ní á jā cusúcun ní, chí ndihi jā névāha sá, ja ní nsōcō sá nūū Yāā Dios.

⁶ De tēe jā cāhān sūcuán, nduú cā cánuu jā chindeé dē tatá dē naná dē, cáchī ndá nú. De sūcuán stívī nú tiñu jā ní ndacu Yāā Dios, jā siquī costumbre jā ní jaquín ndá máá nú.

7 Vāchi tēe stáhvi-ni cúu ndá nú. Ndāā nī ncāhān Isaías sīquī ndá nú janahán, yósō nūū tutū īī jā ní ncāhān Yāā Dios:

8 Nchivī yáhá chi jín yuhú ji-ni jétáhvi ji nduhū, sochi nsūū jondē jín inī jín ánō ji.

9 De chíñúhún cāhá ji nduhū, chi tūhun jā stéhēn ji cúu tiñu jā ní ndacu ndá tēe, de nsūū jā ní ndacu maá nī cúu. Ncachī Yāā Dios, ncachī yā.

10 De nī ncana yā nchivī cuāhā, de nī ncāhān yā jín ji: Cunini vāha ndá nú, de chuhun inī nū:

11 Nsūū jā quívi inī yuhú nchivī cúu jā cútéhēn ji sáhá. Chi tūhun jā quée yuhú ji, ñúcuán cúu jā cútéhēn ji sáhá, ncachī yā.

12 Ñúcuán de ndá tēe scuáha jín yā nī nquenda dē nūū yā, de nī ncāhān dē: ¿A jínī ní jā ní nquītī inī ndá tēe fariseo jā ní jini dē tūhun nī ncāhān ní? ncachī dē.

13 De nī ncāhān maá yā: Cúu ndá dē tá cúu ñutun jāá nduú ní nchúhun Tatá nī, Yāā ndéē andivī, de iin quívi de tūhun yā.

14 Ná quíhīn ndá maá dē, chi cúu ndá dē modo tēe cuáá jā stéhēn ichi nūū incā tēe cuáá. Chi tú iin tēe cuáá stéhēn dē ichi nūū incā tēe cuáá, de ndúū dē nincava xehvā, ncachī yā.

15 De nī ncāhān Pedro jín yā: Cachī cājí ní tūhun yátá yáhá jā ní ncachī ní nūū ndá sá, ncachī dē.

16 De nī ncāhān Jesús: ¿De á suni ncháha ca jícūhun inī ndá maá nú?

17 ¿A nduú jícūhun inī nū jā ndacá jā yájī nchivī, chi quívi chíjin ji, de quée-ni cuāhān?

18 Sochi tūhun jā quée yuhú nchivī, chi jondē inī ánō ji vāji, de ñúcuán cúu jā cútéhēn ji sáhá.

19 Chi jondē inī ánō nchivī quée jā jāni nēhēn inī, jā jáhni ndi, jā cásiquí ndéē táhān, jā sáhá ndi, jā sácuhná, jā cāhān tūhun stáhvi, jā cāhān sīquī táhān.

20 De ndacá yáhá cúu jā cútéhēn nchivī sáhá. Sochi tú nduú squincuu ji costumbre jā nandahá ji de caji ji stāā, de nduú cútéhēn ji sáhá, ncachī yā.

Ñahan incā nación jā ní ncanđja nihin

(Mr. 7.24-30)

21 De nī nquee Jesús ñúcuán cuāhān yā región Tiro jín Sidón.

22 De iin ñahan ñuū Canaán ndéē ña región ñúcuán, de nī nquenda ña nūū Jesús. De nī ncana jee ña: Señor, maá ní jā cúu Sēhe tatā David, cundáhvi inī ní sáan. Chi sēhe síhī sá, ñúhún táchī inī ji, de xēēn ndasí ndóho ji, ncachī ña.

23 Sochi nduú ní ncāhān cuiti yā jā ní ncāhān ña. Ñúcuán de nī nquenda ndá tēe scuáha jín yā, de nī ncāhān dē: Cāhān ní jín ña ná quíhīn ña, chí ndasí cána ña vāji ña yātā ō, ncachī dē.

24 De nī ncāhān yā jín ña: Nūū mátúhún-ni nchivī nación Israel nī ntajī Yāā Dios sáan vāji sá, chí cúu ji tá cúu tīcāchī, quiti jā ní nsana, ncachī yā.

25 Sochi nī nquenda ña, de nī jēcuñī jītī ña nūū yā, de nī ncāhān ña: Señor, chindeé chituu ní sáan vī, ncachī ña.

26 De nī ncāhān yātā yā jín ña: Nduú íyó vāha jā candeē ō stāā sēhe ó de cuāha ó nūū tinā, ncachī yā.

27 De nī ncāhān ña: Ndāā cāhān ní Señor, sochi chindeé ní sáan vísō cúu sá modo tinā. Chi suni ndá tī nīhīn tī pedazo stāā jā cóyo chíjin mesa jētoho tī yájī tī, ncachī ña jín yā.

²⁸ Ñúcuán de nī ncāhān Jesús: Vāha ndasí cándíja ní, nánā. De ná sáhá sá já cúní ní, ncachī yā. De maá hora ñúcuán nī nduvāha-ni sēhe síhí ña.

Jā ní nasāhá vāha yā cuāhā nchivī cūhū

²⁹ De nī nquee Jesús ñúcuán cuāhān yā, de nī nchāha yā yuhú mar Galilea. De nī ncaa yā iin yucu, de ñúcuán nī jēcundeē yā.

³⁰ De nī nquenda cuāhā nchivī nūū íyó yā, de nī nquisiáha ji ndá já cojo, já cuāá, já ñihín, já cuhlu, jíin cuāhā cā nchivī cūhū. De nī jaquín ji nūū jéhé Jesús. De nī nasāhá vāha yā ndá ji.

³¹ De nī nsāhvi inī ndá nchivī ndéhé ji já nácahān nchivī ñihín, ndúvāha nchivī cuhlu, nácaca vāha nchivī cojo, de nánune tīnūū nchivī cuāá. De nī ncāhān ndá ji já vāha ndasí Yāā cúu Yāā Dios nación maá ji Israel.

*Jā ní scájī yā cūmī mil nchivī
(Mr. 8.1-10)*

³² Ñúcuán de nī ncana Jesús ndá tēe scuáha jíin yā, de nī ncāhān yā jíin dē: Cúndáhvī inī ni ndá nchivī cuāhā yáhá, chi ja nī ncuu ūnī quíwī íyó ji jíin nī, de nduú cā nā cuá cajī ji. De nduú cúnī ni natajī nī ji já quínohōn nditē ji, chi tú súcuán de sava ichi de cuitá ndasí ji, ncachī yā.

³³ De nī ncāhān ndá tēe scuáha jíin yā: ¿De ní ñihín ō stāā já cajī ndá nchivī cuāhā yáhá? Chi yáhá nduú nā nchivī ndéē, ncachī dē.

³⁴ De nī jīcā tūhún yā dē: ¿Nāsaā stāā névāha ndá nú? De nī ncāhān ndá dē: Ujā-ni, jíin jacū tiacá lúli, ncachī dē.

³⁵ Ñúcuán de nī ncāhān yā jíin ndá nchivī cuāhā já cundeē ji.

³⁶ De nī nquehen yā ndihújā stāā jíin tiacá, de xihna cā nī nacuetáhvī yā nūū Yāā Dios. De nī scuáchi yā, de nī jēhe yā nūū ndá tēe scuáha jíin yā, de ndá máá dē nī nsajī nūū nchivī.

³⁷ De ndihī ji nī nchajī, de nī ndahā chījin ji. Sá de nī nastútú ndá dē pedazo jā ní nquendōo, de nī nchitú ūjā tīcá.

³⁸ De tēe já nī nchajī, jondē cūmī mil dē cúu, de síin cā cúu ndá ñahan jíin sūchí lúli.

³⁹ Ñúcuán de nī nacuetáhvī yā nūū nchivī, de cuānohōn ji. De nī ndīvi yā inī barco, de cuāhān yā región Magdala.

16

*Jā ní jīcān ndá dē iin tiñu ñáhnú nūū yā
(Mr. 8.11-13; Lc. 12.54-56)*

¹ De nī nquenda ndá tēe grupo fariseo jíin tēe grupo saduceo nūū yā. Chi cúní ndá dē coto túni dē yā, de nī jīcān dē já sáhá yā iin tiñu ñáhnú já coo iin seña andiví.

² Sochi maá yā nī ncāhān yā jíin dē: Tá ñini, de cáhān ndá nú: Nandiī, chi nī jīchi cuáhá vícō, cáchī nū.

³ De jānehēn chí cáhān ndá nú: Mitan de cuun sāvī, chi nī jīchi cuáhá vícō, cáchī nū. Vāchi tēe stáhvī-ni cúu ndá nú. Chi jīcūhun inī ndá nú nāsa stéhēn seña andiví, sochi nduú jīcūhun inī nū nāsa stéhēn ndá tiñu ñáhnú já sáhá nī tiempo yáhá.

⁴ De nchivī nēhēn yáhá, chi nduú jétáhvī cuitī ji Yāā Dios. De jīcān ji iin tiñu ñáhnú já sáhá nī já coo iin seña andiví. Sochi nduú cā nā incā tiñu ñáhnú stéhēn ni nūū ji, chí maá-ni tiñu ñáhnú tá cúu nūū ní ncuu jíin Jonás, tēe nī

nacani tūhun Yāa Dios jondē janahán, ncachī yā. De nī sndóo yā-ni ndá dē, de cuāhān yā.

*Tūhun levadura ndá tēe fariseo
(Mr. 8.14-21)*

⁵ De ndá tēe scuáha jíin yā nī naā inī dē cuiso dē stāā tá cuāhān ndá dē jíin yā jíin barco incā lado mar.

⁶ De nī ncāhān Jesús jíin dē: Coto má candíja ndá nú levadura ndá tēe grupo fariseo jíin grupo saduceo, ncachī yā.

⁷ De ndá tēe scuáha nī ncāhān ndá máá dē: Va sīquī jáá nduú nā stāā ndíso ó, já ñúcuán cáhān yā súcuán, ncachī dē.

⁸ De nī jini Jesús, de nī ncāhān yā: ¿Nūcu cáhān ndá nú já ní ncāhān ni súcuán sīquī jáá nduú nā stāā ndíso nú? Tēe nduú cándíja nihin cúu ndá nú.

⁹ ¿A ncháha ca jíicūhun inī ndá nú jáá nsūú sīquī ñúcuán ní ncāhān ni? ¿A nduú núcūhun inī nū já ní scuáchi nī ūhūn stāā nī nchajī ūhūn mil tēe, de nāsaa ticá nī nastútú ndá nú já nī nguendóo?

¹⁰ ¿De á nduú núcūhun inī nū já ní scuáchi nī ūjā stāā nī nchajī cūmī mil tēe, de nāsaa ticá nī nastútú tucu nú?

¹¹ ¿De nājēhē cúu jáá nduú jíicūhun inī ndá nú jáá nsūú sīquī stāā ní ncāhān ni jíin nú já ní ncāhān ni já coto má candíja ndá nú levadura ndá tēe fariseo jíin tēe saduceo? ncachī yā jíin dē.

¹² Ñúcuán de nī jíicūhun inī ndá dē jáá nduú ní ncāhān yā jíin dē já má cājí dē státílā já yihí levadura, chi sa nī ncāhān yātá yā já má cándíja dē tūhun stáhvī já stéhēn ndá tēe fariseo jíin tēe saduceo.

*Jā ní ncachī Pedro já Jesús cúu Cristo
(Mr. 8.27-30; Lc. 9.18-21)*

¹³ De tá nī nguenda Jesús región Cesarea Filipino jíin ndá tēe scuáha jíin yā, de nī jicā tūhún yā dē: Nduhū, Yāa nī nduú tēe, ¿ní iin cúu nī cáchī ndá nchiví?

¹⁴ De nī ncāhān ndá dē: Sava ji cáhān já cúu ní Juan, tēe já ní scuénduté. De sava cā ji cáhān já cúu ní Elías, tēe nī nacani tūhun Yāa Dios jondē janahán. De sava cā ji cáhān já cúu ní Jeremías á incā tēe nī nacani tūhun Yāa Dios, ncachī ndá dē.

¹⁵ De nī ncāhān yā: De ndá máá nú, ¿ní iin cúu nī cáchī ndá nú?

¹⁶ De nī ncāhān Simón Pedro: Maá ní cúu Cristo, Yāa já ní ntají Yāa Dios. De cúu ní Sēhe Yāa Dios, Yāa já técū ní cání, ncachī dē.

¹⁷ De nī ncāhān Jesús: Nācā ndetū nū, Simón sēhe Jonás, chi nsūú iin nchiví ní stéhēn tūhun yáhá nū nū, chi sa maá Tatá nī, Yāa ndéé andiví, nī stéhēn ya nū nū.

¹⁸ De nduhū suni cáhān ni jíin nú já maá nú cúu Pedro, de tūhun yáhá cáchī: Yūū. De tūhun ndāā já ní ncāhān nū já maá ní cúu Cristo, suu cúu tá cúu iin yūū cáhnú. De sīquī yūū cáhnú yáhá sáhá nī já quituu vehe, de vehe ñúcuán cúu ndá nchiví já cándíja nduhū. De ní iin mā cúndéé sīquī jī, ni cuēhē já jihī jī, nduú cā nā cuá cuu sáhá jíin ánō jī.

¹⁹ De maá nú cundiso tíñú nú já quívi nchiví ndahá Yāa andiví já tatúnī yā nū jī. De ndācá já casī nū já má sáhá nchiví inī ñayiví yáhá, suni casī Yāa Dios já ndéé jondē andiví. De ndācá já cuāha nú tūhun sáhá jī inī ñayiví yáhá, suni cuāha tūhun Yāa Dios já ndéé jondē andiví, ncachī yā.

²⁰ Ñúcuán de nī ndacu yā nū ndá tēe scuáha jíin yā já má cáchī dē nū ni iin nchiví já cúu yā Cristo.

Jā ní ncachī tūhun Jesús jā cuū yā
(Mr. 8.31-9.1; Lc. 9.22-27)

²¹ De jondē saá nī nquijéhé Jesús cáchi tūhun cáji yā nūū ndá tēe scuáha jíin yā jā cánuú quīhīn yā Jerusalén. De ndá tēe ñáhnú jíin ndá sūtū cúñáhnú jíin ndá tēe stéhēn ley janahán, sndóho ndasí dē yā. De cahñī ndá dē yā, sochi nūū únī quīvi de natecū yā, ncachī yā.

²² Ñúcuán de Pedro nī ncana síin dē yā, de nī nquijéhé dē cáhān dē nūū yā: Señor, ¿nūcu cáhān ní súcuán? De mā cuáha cuitī Yāā Dios tūhun. Va mā cūū cuitī coo súcuán, ncachī dē.

²³ De nī jicó cóto yā nūū Pedro, de nī ncāhān yā: Cuiyo quīhīn nū, chi cáhān nū tá cáhān Satanás. Chi tēe ndúcú stívī nduhū cúu nú. De nduú jáni inī nū tá cúu nūū jáni inī Yāā Dios, chi sa jáni inī nū tá cúu nūū jáni inī nchivī, ncachī yā.

²⁴ Ñúcuán de nī ncāhān yā jíin ndá tēe scuáha jíin yā: Nā-ni nchivī tú cúnī ji cuniquīn ji nduhū jā scuáha nī ji, de ná cási ji jā cúnī maá ji, de ná cúniquīn ji nduhū, de cuáha ji tūhun jā cundoho ji tündóhó jā síquī ní, visó ná cúū ji.

²⁵ Chi tú ní nchivī cúnī ji cācu ji nūū tündóhó jā quiji nūū ji jā síquī nduhū, túsaa de tānū tāhvī ji níí cáni. De tú ní nchivī visó ná cúū ji jā síquī nduhū, sochi cutesū ji níí cáni.

²⁶ ¿Chi ní cuetíñú visó ná cúndeé nchivī nīhīn ji níí ñayivī, de tú quīvi ji nūū tānū tāhvī ji? Chi nduú nā jíin cuitī chunáá nchivī jā cācu ánō ji.

²⁷ Chi nduhū, Yāā nī nduu tēe, ndiji nī jíin ndācá ángel ní, de víi ndasí cuñáhnú nī tá cúu nūū cúñáhnú Tatá nī. Ñúcuán de cuáha nī yāhvi nūū tá iin iin nchivī tú nāsa tiñu nī nsáhá ji.

²⁸ De ndāā cáhān nī jíin ndá nú jā sava tēe íyó yáhá, mā cúū dē chi jondē cunī dē jā maá nī, Yāā nī nduu tēe, tatúnī nī jíin poder ní, ncachī yā.

17

Jā tucu nī nduu yā
(Mr. 9.2-13; Lc. 9.28-36)

¹ Ñúcuán de nūū íñū quīvi de Jesús nī jeca yā Pedro jíin Jacobo jíin Juan ñani Jacobo, cuāhān síin yā jíin ndá dē iin yucu súcún.

² De ñúcuán, tucu nī nduu yā nūū dē. Chi nī jēndütē nūū yā tá cúu ncandii. De sahma yā nī nduyaa ndasí tá cúu nduva luz.

³ De nī jinī-ni ndá dē jā Moisés jíin Elías, tēe nī Iyo janahán, nátúhún ndúū dē jíin yā.

⁴ De nī ncāhān Pedro jíin yā: Señor, nācā vāha jā íyó ndá sá yáhá. De tú cúnī ní de ná sáhá ndá sá únī vehe ramadá, iin cuu maá ní, incā cuu Moisés, de incā cuu Elías, ncachī dē.

⁵ De juni cáhān cā dē, de nī nquiji iin vícō nūhún jā yaa ndasí, de nī jasī-ni nūū ndá dē. De nūū vícō ñúcuán nī ncāhān iin tūhun: Yáhá cúu Sēhe nī jā māñī ndasí nī jíin, de cúsi inī nī jíin. De cunini ndá nú tūhun cáhān yā, ncachī.

⁶ De jā súcuán nī jini ndá tēe scuáha, de nī jēcāva ndeyi dē nūū ñūhún, chi nī nchūhú ndasí ndá dē.

⁷ Ñúcuán de nī nquenda Jesús, de nī ntee yā ndahá yā dē, de nī ncāhān yā: Nacōo ndá nú de mā cūyūhú nú, ncachī yā.

⁸ De nī nūcūndēhé ndá dē, de nduú cā ní jinī dē ndúū tēe ñúcuán, chi maá-ni cā Jesús.

9 De nī nuu ndá dē jíin yā yucu. De nī ndacu yā nūū dē: Mā cāchí ndá nú nūū ni iin jā sūcuán nī jinī nū, chí jondē tá natecū maá nī, Yāā nī nduu tēe, ncachī yā.

10 Ñúcuán de ndá tēe scuáha jíin yā, nī jicā tūhún dē yā: Túsaá de ndá tēe stéhēn ley janahán, ¿nājēhē cāhān dē jā cánuú jā xihna cā Elías nenda, sá de quiji Yāā cúu Cristo? ncachī dē.

11 De nī ncāhān Jesús jíin dē: Jāndāā cúu jā xihna cā quiji iin tēe cuu tá ncuu Elías, de sāhá tūha dē ndihi, cāchī tutū.

12 Sochi cāhān ni jíin nú, ja nī nquiji tēe jāá ncuu tá cúu nūū ní ncuu Elías, de nduú ní jinī nchivī jā suu dē cúu. De nī nsāhá nāvāha ji dē ndihi jā ní ncuu inī ji. De suni sūcuán sndóho ji nduhū, Yāā nī nduu tēe, ncachī yā.

13 Ñúcuán de ndá tēe scuáha jíin yā nī jicūhun inī dē jā cāhān yā jā Juan, tēe nī scuénduté, nī ncuu dē tá ncuu Elías.

Jā ní nasāhá vāha yā iin sūchí jihī yihī

(Mr. 9.14-29; Lc. 9.37-43)

14 De nī nenda yā jíin ndá dē nūū nchivī cuāhā. De nī nquenda iin tēe, nī jēcuīñi jītí dē nūū yā, de nī ncāhān dē:

15 Señor, cundáhvī inī ní sēhe yīí sá, chí ndóho ndasí ji cuēhē jihī yihī. De ja ncuu cuāhā vuelta jícó cáva ji nūū ñúhūn jíin nūū nduté.

16 De nī nquisiáha sá ji nūū ndá tēe scuáha jíin ní, de nduú ní ncuu nasāhá vāha dē ji, ncachī dē.

17 Ñúcuán de nī ncāhān Jesús: Tēe nihin ndasí inī cúu ndá nú chí nduú cándija nú jā cuu nduvāha ji. ¿Nāsaa cā quivī cundeē ni jā ndoho nī jíin nú? ¿De nāsaa cā quivī cuandeē inī ni jíin nú? Cuáquēhen sūchí ñúcuán ná quiji ji, ncachī yā.

18 De nī ncāhān yā nūū tächī, de nī nquee-ni inī sūchí ñúcuán. De nī nduvāha ji-ni maá hora ñúcuán.

19 De tá nī ncunúú cā de ndá tēe scuáha nī jicā tūhún síin dē yā: ¿Nājēhē cúu jāá nduú ní ncuu tavā ndá sá tächī ñúcuán? ncachī dē.

20 De nī ncāhān yā: Siquī jāá nduú cándija nihin ndá nú jā cuu sāhá nú. Chí ndāā cāhān ni jíin ndá nú jā tú cándija nú visō iin lulī-ni tá cúu iin niquin mostaza, de cuu sāhá nú ndācā-ni tiñu vjín. Chí cuu cāhān nū jā ná cújiyo yucu yáhá quihīn incā lado, de cujiyo-ni. De ndācā-ni tiñu chí cuu sāhá nú, de tú cándija nihin nú jā cuu.

21 Sochi iin tächī sūcuán, mā quēé cuitī quihīn de tú mā cācān táhvī nū de tú mā cōó ndité inī nū, ncachī yā.

Jā ní ncāhān tucu yā jā cuū yā

(Mr. 9.30-32; Lc. 9.43-45)

22 De jica nuu Jesús jíin ndá dē región Galilea, de nī ncāhān yā jíin dē: Maá nī, Yāā nī nduu tēe, nastúu ji nduhū nūū ndá tēe xēēn.

23 De cahñí dē nduhū, sochi nūū únī quivī de natecū ni, ncachī yā. De nī ncuucéca ndasí inī ndá dē jā ní ncāhān yā tūhun yáhá.

Siquī xūhún jā cuetīñú inī templo

24 De nī nquenda yā ñuū Capernaum jíin ndá tēe scuáha jíin yā. De ndá tēe stútú xūhún templo nī nquenda dē, de nī jicā tūhún dē Pedro: De maestro ndá nú, ¿á mā táji dē xūhún cuetīñú inī templo? ncachī dē.

25 De nī ncāhān Pedro: Cuu, ncachī dē. De tá nī ndivi dē inī vehe, de xihna cā Jesús nī ncāhān yā jíin dē: ¿Nāsa jāni inī nū, Simón? Ndācā tēe cúu rey inī

ñayiví yáhá, ¿ní nū jícān dē xūhún renta jíin xūhún ñúú? ¿A nū sēhe dē, á nū nchiví incā vehe? ncachí yā.

²⁶ De nī ncāhān Pedro: Nū tēe incā vehe jíicān dē, ncachí dē. De nī ncāhān Jesús: Túsaá de nduú nā incā cúñáhnú nū sēhe rey jā cācān xūhún nū jī. Súcuán nī stéhēn yā jāá nduú cánuú chunáá yā jā cúu yā Sēhe Yāā Dios. De nī ncāhān yā:

²⁷ De ná chúnáá ó tácuā mā squítī inī ō dē. Túsaá de cuáhān yuhú mar, de squívi nú gancho jā tíin tiacá, de tavā nū tiacá jā tíin xihna cā. De ndicā nū yuhú tī, de ñúcuán nīhīn nū iin xūhún jā quenda chunáá nú jā jíicān ndá dē. De quísiáha nú nū ndá dē jā cuu nduhū jíin ndóhó, ncachí yā.

18

Ní nchiví cúu jā cúñáhnú cā
(Mr. 9.33-37; Lc. 9.46-48)

¹ De suní quívi ñúcuán nī nquenda ndá tēe scuáha jíin yā, de nī jícā tūhún dē yā: ¿Ní iin cúñáhnú cā nū nchiví jā tátunī Yāā andiví nūú? ncachí dē.

² De nī ncana yā iin sūchí lúli, de nī jani yā jī māññú dē.

³ De nī ncāhān yā: Ndāā cāhān nī jíin ndá nú, tú mā ndicó cóo inī nū cani inī nū tá cúu nūú cúu iin sūchí lúli, de mā quívi cuitī nū ndahá Yāā andiví jā tatunī yā nūú nū.

⁴ Túsaá de nchiví jā jáni inī jī jāá nduú cúñáhnú jī, tá cúu nūú jáni inī sūchí lúli yáhá, suu jī cúñáhnú cā nūú nchiví jā tátunī Yāā andiví nūú.

⁵ De nā-ni nchiví tú jā síquī nduhū jétáhvī jī iin sūchí lúli tá cúu nūú cúu sūchí yáhá, de nduhū jétáhvī jī.

Xēēn coo síquī nchiví jā quívi nūú cuāchi
(Mr. 9.42-48; Lc. 17.1-2)

⁶ De tú iin sūchí lúli yáhá cándija jī nduhū, de tú quívi jī cuāchi sáhā nā-ni nchiví, de vāha cā de tú ní núhñi iin yōsó cáhnú sūcūn nchiví ñúcuán, de quēe jī chíjin ndute mar nícu.

⁷ Nācā xēēn cúu jíin nchiví ñayiví, chí maá-ni jā ndúcú squívi nchiví nūú cuāchi iyó. De maá-ni súcuán coo inī ñayiví. De nācā xēēn cundoho nchiví jā squívi táhān nūú cuāchi.

⁸ Túsaá de tú ndahá nú á jēhē nū sáhá jā quívi nú cuāchi, vāha cā quehndē nū de squéne nú ná quíhīn, tácuā nduú cā sáhá nú cuāchi. Chí vāha cā jā coo tícúhlu nú á coo cojo nū de quívi nú nūú cutecū nū níí cání, nsūú cā jā coo ndúú ndahá nú de quívi nú nūú ñúhūn jā cáyū níí cání.

⁹ De tú tīnūú nú sáhá jā quívi nú cuāchi, vāha cā tavā nū de squéne nú ná quíhīn, tácuā nduú cā sáhá nú cuāchi. Chí vāha cā jā coo iin-ni tīnūú nú de quívi nú nūú cutecū nū níí cání, nsūú cā jā coo ndúú tīnūú nú de quívi nú nūú ñúhūn inferno.

Tūhun yátá síquī tīcāchí jā ní nsana
(Lc. 15.3-7)

¹⁰ Coto má sáhá jēhe inī ndá nú nūú nī iin ndá sūchí lúli yáhá. Chí cāhān nī jíin nú jā ndācā ángel andiví jā jito yā jī, níí iyó yā nūú maá Tatá nī andiví.

¹¹ Chí nduhū, Yāā nī nduu tēe, vāji nī jā scácu nī nchiví jā ní nsana jī nūú Yāā Dios.

¹² ¿De nāsa jáni inī ndá nú? Tú iin tēe ndéca dē iin ciento tīcāchí, de tú sana iin tī, ¿de á nduú sndóo dē cūmī xico xāhōn cūmī cā tī yucu, de ndicó dē químanducú dē quiti jā ní nsana?

13 De tú nī nanihīn dē tī, de ndāā cāhān ni jīn nū jā cūsī ndasī cā inī dē jīn quiti ñúcuán nsūú cā jīn cūmī xīco xāhōn cūmī cā quiti jāá nduú ní nsána.

14 De suni sūcuán maá Tatá nū, Yāā ndēē andivī, nduú cūnī yā jā tānū tāhvī ni iin sūchí lúli yáhá.

Sīquī jā cune cáhnú inī ō nūū táhán ó

(Lc. 17.3-4)

15 De tú táhán nū nī nsáhá dē cuāchi sīquī nū, túsaá de cachī tūhun nū nūū mátúhún dē-ni jā ní nsáhá dē cuāchi sīquī nū. De tú nī jetáhvī dē tūhun jā ní ncāhān nū jīn dē, túsaá de ja nī ndumanī dē jīn nū nī nsáhá nū.

16 Sochi tú nduú ní jétáhvī dē jā cāhān nū, de quīcāna nū iin á ūū cā nchivī quīhīn nū jīn nūū dē, de cuu ji testigo nū tácuca cundaā jā íyó cuāchi dē.

17 De tú nduú ní jétáhvī tucu dē jā cāhān ndá tēē ñúcuán, de cachī tūhun nū nūū ndá nchivī cándíja. De tú nduú ní jétáhvī tucu dē jā cāhān nchivī cándíja, de siáá nū dē ná cóo dē modo iin tēē jāá nduú cándíja nūū Yāā Dios á tēē stútú xūhún renta.

18 De ndāā cāhān ni jīn nū jā ndācā jā casī nū jā má sáhá nchivī inī ñayīví yáhá, suni casī Yāā Dios jā ndēē andivī. De ndācā jā cuāha nū tūhun jā sáhá ji inī ñayīví yáhá, suni cuāha Yāā ndēē andivī tūhun.

19 De suni cāhān ni jīn ndá nū, tú ūū táhān nū inī ñayīví yáhá, inuú canī inī nū sīquī iin jā cācān tāhvī nū, túsaá de maá Tatá nī andivī cuāha yā jā jīcān ndá nū.

20 Chi ní-ni cúu nūū ndútútú ūū á ūnī nchivī jā chíñúhún ji nduhū, de ñúcuán íyó nī jīn ji, ncachī yā.

21 Ñúcuán de nī nquenda Pedro, de nī jīcā tūhún dē yā: Señor, ¿nāsaá vuelta cune cáhnú inī sá nūū táhán sá jā sáhá dē cuāchi sīquī sá? ¿A jondē siete vuelta, á naá cúu? ncachī dē.

22 De nī ncāhān Jesús: Nduú cāhān ni jīn nū jā siete-ni vuelta, chi jondē setena por siete vuelta.

Tūhun yátá sīquī mozo jāá nduú ní nēe cáhnú inī

23 Túsaá de Yāā ndēē andivī, sūcuán cúu jā nēe cáhnú inī yā nūū nchivī jā tátúnī yā nūū: Cúu tá cúu iin rey jā cūnī dē sáhá ndāā dē jīn ndá mozo dē jā ndíta nūū dē.

24 De nī nquijéhé dē sáhá ndāā dē jīn ji. De nī nquisiáha ndá ji iin mozo jā ndíta quéhén millón peso nūū dē.

25 De nduú nā cuá névāha mozo ñúcuán jā chunáá nūū dē. De nī ndacu dē jā ná cúyāhvī mozo ñúcuán jīn ñasíhí jīn sēhe jīn ndācā ndatíñú, de nūcunáá xūhún jā ndíta dē.

26 Ñúcuán de nī jēcuīñī jítī mozo, de nī ncāhān ndāhvī dē jīn patrón dē: Señor, cundetú nūú ní, de nachunáá ndihī sá xūhún ní, ncachī dē.

27 De maá patrón nī ncundáhvī inī dē mozo dē. De nī nee cáhnú inī dē jā ndíta mozo dē, de nī nsíáá dē sūcuán-ni jā má chúnáá cā.

28 De nī nquee mozo cuāhān dē, de nī nquetáhán dē-ni jīn iin táhán mozo dē jā ndíta jacū-ni nūū dē. De nī ntiin dē tēē ñúcuán, de nī nquitú dē sūcūn, de nī ncāhān dē: Chunáá jā ndíta nū nūū ni, ncachī dē.

29 De táhán mozo dē nī jēcuīñī jítī nūū dē, de nī ncāhān ndāhvī jīn dē: Cundetú nūú nū, de nachunáá ndihī nī xūhún nū, ncachī.

30 Sochi nduú ní ncūnī dē, chí nī nchihī dē tēē ñúcuán vecāa jondē quīví jā nachunáá jā ndíta nūū dē.

³¹ De ndá táhán mozo dē nī jīnī jā sūcuán nī nsáhá dē, de nī ntahúhvī ndasí inī ndá dē. De cuáhān ndá dē nū patrón dē, de nī ncachī dē ndihī nāsa nī ncuu.

³² Sá de patrón nī nacana dē mozo ñúcuán, de nī ncāhān dē jíin: Mozo nāvāha inī cúu nú. Chi nī nee cáhnú inī ni ndihī jā ndíta nú nū nī, chi nī ncāhān ndáhví nú jíin nī.

³³ De tá cúu nū ní ncundáhví inī ni ndóhó, suni sūcuán cánuú jā cundáhví inī nū táhán mozo nū nícu, ncachī dē.

³⁴ De nī nquítī ndasí inī patrón, de nī ndacu dē tiñu jā ná quívi vecāa jondē nachunáá ndihī jā ndíta nū dē.

³⁵ De nī jíinu tūhun yátá yáhá, de nī ncāhān cā yā: Tá cúu nū ní nsáhá rey ñúcuán jíin mozo dē, suni sūcuán sáhá maá Tatá nī andiví jíin ndá nú de tú mā cúne cáhnú inī nū nū táhán nú jondē jíin inī jíin ánō nū, tú nā-ni cuāchi sáhá jíi nū nū, ncachī yā jíin ndá dē.

19

Sīquī jā má sndóo táhán tēe jíin ñahan
(Mt. 5.31-32; Mr. 10.1-12; Lc. 16.18)

¹ De tá nī ndihī nī ncāhān Jesús ndācá tūhun yáhá, de nī nquee yā Galilea cuáhān yā. De nī jíinū yā región Judea, incā lado yūte Jordán ichi nū quēnda ncandī.

² De cuáhā nchiví nī niquīn jíi yā, de ñúcuán nī nasáhá vāha yā nchiví cúhū.

³ Ñúcuán de nī nquenda jacū tēe grupo fariseo nū yā, chí cúní ndá dē coto túní dē yā, tú nāsa cāhān yā. De nī jíicā tūhún dē yā: ¿A íyó ley jā cuu ndusín iin tēe jíin ñasíhí dē tú nā-ni sīquī cúu? ncachī dē.

⁴ De nī ncāhān yā: ¿A nduú ní ncáhvi cuiťī ndá nú tutú ĩ nāsa nī nsáhá Yāa Dios nchiví jondē jā xíhna ñúhún? Chí tēe jíin ñahan nī nsáhá yā, cáchi.

⁵ De suni nī ncāhān Yāa Dios: Jā ñúcuán cúu jā sndóo tēe tatá dē naná dē, de quetáhán dē jíin ñasíhí dē, de iin-ni cā cúu nduú dē, ncachī Yāa Dios, cáchi tutú.

⁶ Túsaá de nduú cā cúu ū táhān dē, chí iin-ni cā cúu. Jā ñúcuán nduú vāha jā sndóo táhán, chí jā ní squetáhán Yāa Dios cúu, ncachī yā.

⁷ De nī jíicā tūhún ndá dē yā: ¿Túsaá de nūcu nī ndacu Moisés tiñu janahán jā tú sndóo iin tēe ñasíhí dē, de ná cúvāha acta jā ndusín dē jíin ña? ncachī dē.

⁸ De nī ncāhān yā jíin dē: Sīquī jā nīhin inī ndá nú, jā ñúcuán nī jēhe Moisés tūhun jā sndóo nú ñasíhí nú. Sochi jā xíhna ñúhún chí nsūú sūcuán ní cúu.

⁹ De nduhū chí cāhān nī jíin nú, tú iin tēe sndóo dē ñasíhí dē, de tú nsūú jā ndī ĩ ña, de quetáhán dē jíin incā ñahan, túsaá de cásíquí ndé dē ña. De tú iin tēe nacueca dē ñahan jā ní ndōo, suni cásíquí ndé dē ña, ncachī yā.

¹⁰ Ñúcuán de nī ncāhān ndá tēe scuáha jíin yā: De tú mā cúu sndóo tēe ñasíhí dē, túsaá de vāha cā mā cuécá dē ñahan, ncachī dē.

¹¹ De nī ncāhān yā jíin ndá dē: Tūhun jā ní ncāhān nū yáhá, chí nduú níhīn tiñú nū ndihī tēe, chí maá-ni nū ndá tēe jā ní nsáhá Yāa Dios jā nīhīn tiñú.

¹² Chí íyó quéhēn sīquī jā jásí jā má cuécá tēe ñahan. Chí sava tēe nī ncacu dē jā má cúu cundeé dē jíin cāhān. De sava cā tēe nī nsáhá nchiví jā má cúu cundeé dē jíin ñahan. De sava cā tēe nī jani inī maá dē jā má cuécá dē ñahan sīquī jā ndíhvī inī dē jíin tiñu jā ndácu Yāa andiví nū dē. Tēe jā cuu cuetáhví tūhun jā má cuécá dē ñahan, ná cuetáhví dē túsaá, ncachī yā.

Jā ní jīcān táhvī Jesús jēhē ndá sūchí lúli
(Mr. 10.13-16; Lc. 18.15-17)

13 Ñúcuán de nī nquenda ndá nchiví jín ndá sūchí lúli, jā tee yā ndahá yā xīnī jī de cācān táhvī yā jēhē jī. De ndá tēe scuáha jín yā nī ncāhān dē nūu nchiví jā vají jín ndá jī.

14 Sochi nī ncāhān Jesús: Cuāha tūhun ná quíji ndá sūchí lúli jīñā nūu ni, de mā cāsī nū jā quíji jī. Chi nchiví jā ndicó cóo inī jā canī inī jī modo ndá sūchí yáhá, suu jī cúu jā quívi ndahá Yāā andiví jā tatúnī yā nūu jī, ncachī yā.

15 De nī ntee yā ndahá yā xīnī ndá jī. De nī nqee yā ñúcuán cuāhān yā.

Tūhun tēe cuicá
(Mr. 10.17-31; Lc. 18.18-30)

16 De iin tēe suchí nī nquenda dē nūu Jesús, de nī jīcā tūhún dē yā: Tēe vāha cúu ní Maestro. De cachí ní, ¿nā tiñu vāha sāhá sá de nīhīn táhvī sá cutecū sá ní cání andiví? ncachī dē.

17 De nī ncāhān yā jín dē: ¿A jáni inī nū jā iin tēe-ni cúu nī jā cāhān nū tēe vāha jín nī? Chi nduú nī iin tēe vāha íyó, chí mátúhún-ni Yāā Dios. De tú cúnī nū cutecū nū ní cání, de squíncuu nū tiñu jā ní ndacu yā, ncachī yā.

18 De nī ncāhān dē: ¿De nā tiñu cúu túsaá? De nī ncāhān yā: Mā cāhnī nū ndīyi. Mā cásiquí ndēē táhán nū. Mā sácuihná nū. Mā cāhān nū tūhun tūhún.

19 Cuetáhvi nū nūu tatá nū nūu naná nū. De cundáhvi inī nū táhán nū tá cúu nūu cundáhvi inī nū maá nū, ncachī yā.

20 De nī ncāhān tēe suchí ñúcuán: Ndācā tiñu yáhá jā nī squíncuu sá jondē tá lúli sá. ¿De nā cuá cúu jā cúmanī cā jā sāhá sá túsaá? ncachī dē.

21 De nī ncāhān Jesús: Tú cúnī nū squíncuu ndihī nū, de cuáhán de xícó nū ndihī jā névāha nū, de cuāha nū nūu nchiví ndáhvi. De jondē andiví cuāha yā jā vāha ndasí nūu nū. Sá de quíji nū cuniquīn nū nduhū cōhōn, ncachī yā.

22 De tá nī jini tēe suchí tūhun yáhá, de nī ncucucécá inī dē de cuāhān dē, chí cuicá ndasí dē.

23 Ñúcuán de nī ncāhān Jesús jín ndá tēe scuáha jín yā: Ndāā cāhān nī jín nū jā ndá tēe cuicá chí úhvī ndasí quívi dē ndahá Yāā andiví jā tatúnī yā nūu dē.

24 De cāhān tucu nī jín ndá nū jā ñamā cā yáhá iin camello yavī yitícú nsúú cā jā quívi iin nchiví cuicá ndahá Yāā Dios jā tatúnī yā nūu jī, ncachī yā.

25 De ndá tēe scuáha jín yā nī nsāhvi ndasí inī dē jā ní jini dē tūhun yáhá, de nī jīcā tūhún táhán dē: ¿Ní nchiví cúu jā cācu túsaá? ncachī dē.

26 De nī ndēhé Jesús nūu ndá dē, de nī ncāhān yā: Nchiví chí mā cúu squívi jī maá jī ndahá Yāā Dios, sochi maá yā chí ndihī-ni cuu sāhá yā, ncachī yā.

27 Ñúcuán de nī ncāhān Pedro: Señor, ndá sāán chí nī sndóo sá ndihī jā névāha sá, de níquīn sá níhín. ¿De nā cuá nīhīn sá túsaá? ncachī dē.

28 De nī ncāhān Jesús jín dē: Nduhū, Yāā nī nduu tēe, ndāā cāhān nī jín ndá nū jā iin quívi de cundeē nī nūu mesa nūu tatúnī nī, de víi ndasí cuñáhnú nī inī ñayívi jéé. De quívi ñúcuán de ndá máá nū jā ní jēcuniquīn nū nduhū, suni cundeē nū nūu úxī úu mesa nūu tatúnī nū. De sāhá ndāā nū tiñu ndihúxí úu tatá nchiví Israel.

29 De ndācā nchiví jā ní sndóo vehe, á ñanī, á cuāha, á tatá, á naná, á ñasíhí, á sēhe, á ñuhun, síquī jā cuniquīn jī nduhū, de nanihīn jī iin ciento cā jā súcuán. De suni nīhīn táhvī jī cutecū jī ní cání andiví.

30 Sochi cuāhā nchiví jā cúu jī nūu mitan, nduu jī jā sándihí. De nchiví jā sándihí, nduu jī nūu.

20

Tūhun yátá síquī ndá tēe sátíñú

1 De suha cúu jā tátúnī Yāā ndéē andiví nūū nchiví: Cúu tá cúu iin tēe xíñúhun. De iin stēēn nī nqeeē dē, ndúcú dē ndá mozo jā nastútú uva dē.

2 De nī nsáhá ndāā dē jíin ndá mozo jā chunáá dē iin denario jā quívi. De nī ntají dē ndá tēe ñúcuán cuāhān jā nastútú uva dē.

3 Ñúcuán de nī nqeeē tucu dē tá cahīn. De nī jiní dē nūū sava cā tēe jā íñi sūcuán-ni nūū yáhvi.

4 De nī ncāhān dē jíin: Ndá ndóhó, suni quīhīn nū nastútú nú uva ni, de chunáá vāha nī yāhvi nú, ncachī dē. De cuāhān ndá tēe ñúcuán.

5 De nī nqeeē tucu dē tá cahūxī ūū jíin tá cahūnī, de suni sūcuán nī nīhīn tucu dē mozo.

6 De jā cuácuu cahūhūn nī nqeeē tucu dē. De nī nīhīn tucu dē jacū cā tēe jā íñi sūcuán-ni nūū yáhvi. De nī ncāhān dē jíin: ¿Nūcu íñi cāhá-ni ndá nú yáhá ní nduú? ncachī dē.

7 De nī ncāhān ndá tēe ñúcuán: Síquī jā ni iin nduú ní ncána sáán jā sátíñú sá. De nī ncāhān dē jíin: Túsaá de suni quīhīn ndá nú nastútú nú uva ni, de chunáá vāha nī yāhvi nú, ncachī dē.

8 De tá nī ñini, de tēe xíñúhun nī ncāhān dē jíin tēe cúñáhnú nūū mozo dē: Cana ndá tēe sátíñú de chunáá nú yāhvi dē, de xihna cā ndá tēe jā ní nquívi jā sándihí, de sá de ndá tēe jā ní nquívi xihna ñúhún, ncachī dē.

9 De nī nquenda ndá tēe jā ní nquívi cahūhūn jañíni. De iin denario nī nīhīn iin iin dē.

10 De jā sándihí de nī nquenda ndá tēe jā ní nquívi xihna ñúhún. De jáni iní ndá dē jā cuāhá cā nīhīn dē. Sochí suni iin-ni denario nī nīhīn iin iin dē.

11 De tá nī nīhīn dē, de nī nquijéhé ndá dē cāhān soó dē jíin tēe xíñúhun, cáchī dē:

12 Ndá sáán ní nduú nī nsatíñú sá, de nī ndoho sá jā ihní. De ndá tēe yáhá jā ní nquívi jā sándihí, chí iin-ni hora nī nsatíñú dē. De inuú nī nchiyāhvi ní ndá sáán jíin dē, ncachī dē.

13 De tēe xíñúhun nī ncāhān jíin iin dē: Amigo, nsūū jā sáhá nāvāha nī ndóhó. ¿A nduú ní nsáhá ndāā ō jā iin denario quiyāhvi nú, á naá cúu?

14 Túsaá de quehen yāhvi nú de quīnohōn nū. Chí cúní ni jā tēe jā ní nquívi jā sándihí yáhá, inuú chunáá nī nūū dē jíin ndá máá nú.

15 ¿De á nduú cúu sáhá nī nāsa cúní nī jíin xūhún maá ní? ¿De á cúcuásún iní nū jā ní nchunáá vāha nī nūū ndá dē síquī jā vāha iní ní? ncachī dē.

16 De tá cúu nūū ní nsáhá tēe xíñúhun, suni sūcuán sáhá Yāā Dios. Chí nchiví jā cúu sándihí, nduú ji nūū. De nchiví jā cúu nūū, nduú ji jā sándihí. Chí cuāhá nchiví cána yā jā candíja ji yā. Sochí jacū ji-ni cándíja, de suu ji cúu jā nácāji yā, ncachī yā.

*Jā ní ncāhān tucu Jesús jā cuū yā
(Mr. 10.32-34; Lc. 18.31-34)*

17 Ñúcuán de tá nī nquehen Jesús ichi cuāhān yā Jerusalén, de nī ncana síin yā ndihúxī ūū tēe scuáha jíin yā. De nī ncāhān yā jíin dē:

18 Cunini ndá nú, chí mitan de ja cuāhān ō Jerusalén, de ñúcuán nastúu nchiví nduhū, Yāā nī nduú tēe, nūū ndá sūtū cúñáhnú jíin nūū ndá tēe stéhēn ley janahán. De nenda ndá dē síquī ní jā cuū ní.

19 De nasiáha ndá dē nduhū nū ndá tēe nacióon Roma jā tátúnī jā ndéē Jerusalén. De ndá tēe ñúcuán sáhá catá dē nū ni. De canī dē nduhū, de sá de cahñī dē nduhū yīcā cruz. Sochi nū ūnī quivī de natecū ni, ncachī yā.

*Jā ní jīcān naná Jacobo jíin Juan iin favor nū yā
(Mr. 10.35-45)*

20 Ñúcuán de nī nquenda ñasíhī Zebedeo nū yā jíin sēhe ña Jacobo jíin Juan. De nī jēcuñī jīti ña nū yā, jīcān ña iin favor nū yā.

21 De nī jīcā tūhún yā ña: ¿Nā tiñu vāji ní? De nī ncāhān ña: Cuāha ní tūhun jā quivī tatúnī ní de cundeē ndūū sēhe sá yáhá xiín ní, iin ji lado cuáhá ní, de incā ji lado sátín ní, ncachī ña.

22 Ñúcuán de nī ncāhān Jesús jíin Jacobo jíin Juan: Nduú jíin ndūū nū nā cuá cúu jā jīcān nū. ¿A cuu cundoho nú tūndóhó tá cúu nū quiji sīquī ní? ¿De á quenda nú cundoho xēen nū tá cúu nū cundoho ní? ncachī yā. De nī ncāhān ndūū dē: Cuu sáhá sá.

23 De nī ncāhān yā jíin dē: Jāndāá cúu jā ndoho nú tūndóhó tá cúu nū quiji sīquī ní, de ndoho xēen nū tá cúu nū cundoho ní. Sochi jā cundeē nū lado cuáhá ní jíin lado sátín ní, nsūū nduhū cúu jā cuāha tūhun. Chi ja íyó tūha jā cuu ndá tēe jā ní nacāji Tatá ní, de tēe ñúcuán nīhin, ncachī yā.

24 De ndihúxī cā tēe scuāha jíin yā, nī jini dē tūhun yáhá, de nī nquītī inī dē nī jíin dē ndūū ñanī ñúcuán.

25 De Jesús nī ncana yā ndá dē, de nī ncāhān yā jíin dē: Jínī ndá nú nāsa sáhá ndá tēe jā cúñáhnū nū nchivī ndá nacióon. Chi ndácu nīhin dē nū ji, de maá dē cáchi nāsa coo.

26 Sochi ndá máá nú, chi mā sáhá nú súcuán. Chi tú ní iin nú cúnī nū cuñáhnū nú, de nduú chi sa sáhá nú maá nú tēe jā cuetíñú ndá táhán nū.

27 De tú ní iin nú cúnī jā cuu nú nū, sa sáhá nú maá nú mozo nū táhán nū.

28 Chi suni súcuán sáhá maá ní, Yāā nī nduo tēe, chi nsūū jā vāji ní jā cuetíñú ní nchivī, chi sa vāji ní jā cuetíñú nchivī nduhū. De cuāha ní maá ní jā cuū ní tácuca scácu ní cuāhā nchivī, ncachī yā.

*Jā ní nasáhá vāha yā ūū tēe cuáá
(Mr. 10.46-52; Lc. 18.35-43)*

29 Ñúcuán de nī nquēe yā jíin ndá dē ñuū Jericó. De cuāhā ndasí nchivī ní niquín ji yā.

30 De yuhú íchī ndéē ūū tēe cuáá. De nī jini dē tūhun jā yáha Jesús cuāhān yā, de nī ncana jee ndūū dē: Señor, maá ní jā cúu tatā rey David, cundáhví inī ní sáán, ncachī dē.

31 De ndá nchivī ní ncāhān ji nū dē jā ná cásī ndūū dē yuhú dē. Sochi víhī cā ní ncana jee dē: Señor, maá ní jā cúu ní tatā rey David, cundáhví inī ní sáán viī, ncachī dē.

32 De nī jencuiñī Jesús, de nī ncana yā ndūū tēe cuáá ñúcuán, de nī jīcā tūhún yā dē: ¿Nā cuá cúnī ndūū nū jā sáhá ní ndóhó?

33 De nī ncāhān ndūū dē jíin yā: Jā ná ndúnijīn tīnūú sá cúnī sá, Señor, ncachī dē.

34 De nī ncundáhví inī yā dē, de nī ntee yā ndahá yā tīnūú dē. De nī ndunijīn- ní tīnūú dē. De nī jēcuniquín ndūū dē yā cuāhān dē jíin yā.

21

*Jā ní nquīvi Jesús Jerusalén
(Mr. 11.1-11; Lc. 19.28-40; Jn. 12.12-19)*

¹ De tá nī ncuñatin yā ciudad Jerusalén, de nī nquenda yā jíin ndá tēe scuáha jíin yā ñuū Betfagé já cáá jēhē yucu Olivos. De nī ntají yā ūū tēe scuáha jíin yā já quihīn dē.

² De nī ncāhān yā jíin dē: Cuáhān ñuū lulí já cáá ichi nūū. De ñúcuán nīhīn nū iin burra, núhnī tī jíin iin burro lulí. De nandají nú ndúū tī, de quiji nú jíin tī.

³ De tú ní iin cāhān jíin nú, de cachī nū já maá Jētoho ō jíni ñúhún yā tī. Ñúcuán de siáā jí tī-ni quiji nú jíin tī, ncachī yā.

⁴ De sūcuán nī ncuu ndācá tiñu yáhá tácu quee ndāā tūhun já ní ncāhān tēe nī nacani tūhun Yāā Dios jondē janahán, yósō nūū tutū:

⁵ Cachī nū nūū nchivi Jerusalén já cúu ñuū Sión:

Yáhá cūndēhé nú já váji Rey nū.

Nduú sáhá ñáhnú yā maá yā, chi burra-ni yósō yā,

jíin burro lulí, sēhe quiti jiso.

Cáchī tutū.

⁶ Ñúcuán de cuáhān ndúū tēe scuáha, de nī nsáhá dē tá cúu nūū ní ndacu Jesús nūū dē.

⁷ De ndéca dē burra jíin sēhe tī, nī nenda dē nūū yā. De nī nchisó ndá dē sōō dē síqui tī, de nī jēcōsō yā tī.

⁸ De íyó cuáhā nchivi, de nī scáá ji sōō ji inī ichi. De sava cá ji nī jāhnū ndahá ñuū, de nī jaquín ji inī ichi.

⁹ De ndá nchivi já cuáhān ichi nūū yā jíin nchivi cuáhān ichi chátā yā, cána jee ji: Cúñáhnú ndasí Yāā cúu tatā rey David. De vāha ndasí Yāā cúu yā já váji yā jíin tiñu maá Jētoho ō Yāā Dios. De víi ndasí cúñáhnú maá Yāā Dios, ncachī jíi.

¹⁰ De tá nī nquīvi Jesús Jerusalén, de ndihī nchivi nī ncuvaā ji, de cuáhā ji nī jíicā tūhún táhán ji: ¿Nā tēe cúu tēe yáhá? ncachī jíi.

¹¹ De nī ncāhān ndá nchivi já váji jíin yā: Yáhá cúu Jesús já nacani tūhun Yāā Dios, já váji jondē ñuū Nazaret ndáñúū Galilea, ncachī jíi.

*Jā ní ntavā yā nchivi inī templo
(Mr. 11.15-19; Lc. 19.45-48; Jn. 2.13-22)*

¹² Ñúcuán de nī nquīvi Jesús inī patio templo cāhnú Yāā Dios. De nī ntavā yā ndá nchivi já jéen quiti de náxicó nūū nchivi já sōcō ji. De nī scócava yā mesa ndá nchivi já sáma xūhún, jíin silla ndá nchivi já xícó paloma.

¹³ De nī ncāhān yā jíin ji: Yósō nūū tutū īi já cāhān Yāā Dios: Vehe nī chi vehe nūū jíicān táhvi cúu, cachī Yāā Dios. Sochi ndá ndóhó, chi modo yavī cava jācuīhná nī nasáhá nú, ncachī yā.

¹⁴ Ñúcuán de sava nchivi cuāā jíin nchivi cojo nī nquenda ji nūū yā inī templo. De nī nasáhá vāha yā jíi.

¹⁵ De ndá sūtū cúñáhnú jíin ndá tēe stēhēn ley janahán, nī jinī dē ndācá tiñu ñáhnú já sáhá yā, de nī jini dē já cána jee ndá sūchí lulí inī templo: Cúñáhnú ndasí Yāā cúu tatā rey David, cachī jíi. De nī nquiti inī ndá dē.

¹⁶ De nī ncāhān dē jíin yā: ¿A nduú jíni nú já sūcuán cāhān ndá sūchí yáhá? ncachī dē. De nī ncāhān Jesús jíin dē: Jíni nī. ¿De á ncháha ca cahvi ndá nú já yósō nūū tutū īi já suha cāhān iin tēe jíin Yāā Dios?

Sáhá ní já ndá sūchí lulí jíin sūchí jáxīn,

vāha ndasí cāhān ji jā Yāa cúñáhnú cúu Cristo.

Cáchī.

¹⁷ De nī sndóo yā dē. De nī nquee yā Jerusalén, de cuāhān yā ñuū Betania. De ñúcuán nī ndóo yā jacuāā ñúcuán.

Jā ní ncāhān yā nūū ñutun higo

(Mr. 11.12-14, 20-26)

¹⁸ De jānehēn quīvī téen cuānohōn yā Jerusalén, de cócon yā.

¹⁹ De nī jinī yā iin ñutun higo jā íñī yuhú íchī. De nī jēhēn yā jēhē. De nduú nā higo ní nīhīn yā, chí maá yūcū-ni cúu. De nī ncāhān yā jíin: Mitan de mā cūūn cuitī cā jāvíxī xīnī nū, ncachī yā. De nī nchīchī-nī ñutun higo ñúcuán.

²⁰ De ndá tēe scuāha jíin yā, nī nsāhvi inī dē ní jinī dē. De ní jīcā tūhún dē yā: ¿Nāsa ní nsāhá ní jā ñamā ní nchīchī ñutun higo? ncachī dē.

²¹ De ní ncāhān yā jíin dē: Ndāā cāhān ní jíin ndá nú, tú candíja nú de mā cānī síquī inī nū, de cuu sáhá nú tiñu ñáhnú tá cúu nūū ní nsāhá ní jíin ñutun higo. De jondē tiñu ñáhnú cā cuu sáhá nú, chí jondē cuu cāhān nū jā cujiyo yucu yáhá quīhīn nūū mar, de sáhá tá cāchī nū.

²² De ndācá jā jīcān táhvī ndá nú, de tú candíja nú jā nīhīn nū, de nīhīn nū, ncachī yā.

Sīquī jā ndíso tíñū Jesús

(Mr. 11.27-33; Lc. 20.1-8)

²³ De ní nquīvī tucu yā inī templo cāhnú. De juni stéhēn yā tūhun, de ndá sūtū cúñáhnú jíin ndá tēe ñáhnú jā ndácu tiñu nūū nchivī hebreo, ní nquenda dē nūū yā. De ní jīcā tūhún dē yā: ¿Ní jondē ní nīhīn tíñú nú jā sáhá nú tiñu yáhá? ¿De ní iin ní ntee tiñu ndóhó jā sáhá nú sūcuán? ncachī ndá dē.

²⁴ De ní ncāhān Jesús: Saá-ni nduhū suni cātūhún ní ndá nú iin tūhun, de tú cuu scócoo nú, ñúcuán de cachī ní nūū nū ní jondē ní nīhīn tíñú ní jā sáhá ní tiñu yáhá.

²⁵ ¿Ní iin ní ntee tiñu síquī Juan jā ní scuénduté dē? ¿A Yāa Dios á ndá tēe? ncachī yā. Ñúcuán de ní natúhún ndá máá dē: Tú cachī ō jā Yāa Dios ní ntee tiñu ñúcuán síquī Juan, de cāhān dē jíin ó: ¿Túsaá de nūcu nduú ní ncándíja ndá nú jā ní ncāhān dē?

²⁶ De tú cāhān ō jā nchivī ní ntee tiñu síquī dē, de yúhú ō nchivī, chí ndivīi jíi cándíja jíi jā tēe ní nacani tūhun Yāa Dios ní ncuu ndíja Juan, ncachī ndá dē.

²⁷ De ní ncāhān dē jíin Jesús: Nduú jíiní ndá ní, ncachī dē. Ñúcuán de ní ncāhān yā jíin dē: De saá-ni nduhū, suni mā cāchí ní nūū nū ní iin ní ntee tiñu síquī ní jā sáhá ní tiñu yáhá, ncachī yā.

Tūhun yátá síquī ūū sēhe yíi

²⁸ De ní ncāhān cā yā jíin ndá dē: Cunini ndá nú tūhun yátá yáhá: Iin tēe ní iyo ūū sēhe yíi dē. De ní ncāhān dē jíin iin jíi: Séhē, cuáhán satíñú nú chí nastútú nú uva ní mitan, ncachī dē.

²⁹ De ní ncāhān jíi: Mā quīhīn sá, ncachī jíi. De ní ncunúú, de ní nacani inī jíi, de cuāhān jíi nūū tiñu ñúcuán.

³⁰ De tēe ñúcuán ní jēhēn dē nūū incā sēhe dē, de suni sūcuán ní ncāhān dē jíin jíi. De ní ncāhān jíi: Ajan táa, de quīhīn sá túsaá, ncachī jíi. Sochi nduú ní jēhēn jíi.

³¹ ¿De nāsa jáni inī ndá nú? Jā ndūū jíi, ¿ní iin jíi ní squīncuu tiñu cúnī tatá jíi? ncachī yā. De ní ncāhān ndá dē: Sūchí jā ní ncāhān dē jíin xihna cā, ncachī dē. De ní ncāhān Jesús jíin dē: Saá, de ndāā cāhān ní jíin nú jā ndá tēe stútú

xūhún renta jíin ndá ñahan ndiī, ñamā nácani inī ji jā sndóo ji cuāchi ji de quívi ji ndahá Yāa Dios jā tatúnī yā nūū ji, de ndá máá nú chi mā quívi nú.

³² Chi nī nquiji Juan, nī stéhēn dē nāsa squíncuu nú tūhun ndāā, de nduú ní ncándíja ndá nú tūhun jā ní ncāhān dē. De sa ndá tēe stútú xūhún renta jíin ndá ñahan ndiī, nī ncandíja ji tūhun jā ní ncāhān dē. De ndá máá nú, visó nī jinī nū jā ní ncandíja ji, sochi nduú ní nácani cuitī inī nū jā candíja nú.

Tūhun yátá síquī ndá tēe nēhén jā sátiñú nūū yūcū uva

(Mr. 12.1-12; Lc. 20.9-19)

³³ Cunini ndá nú incā tūhun yátá: Nī Iyo iin tēe xíñúhun. De nī nchuhun dē cuāhā yūcū uva. De nī jasi dē corral, de nī nsáhá dē iin nūū cāxín dē uva. De nī nsáhá dē iin vehe súcún tácuca cuu coto dē ní cáhnú. De nī sndóo dē nūū sava tēe jā sátiñú nūū, de cuu sava dē ndihā jíin. De nī nquehen dē ichi cuāhān jíicā dē.

³⁴ De maá tiempo jā ndutútú uva, de nī ntají dē jacū mozo cuāquēhen sava ndihā uva nūū ndá tēe sátiñú.

³⁵ De ndá tēe ñúcuán nī ntiin dē mozo. De iin ji nī ncani ndá dē, de incā ji nī jahnī dē, de incā ji nī ncani dē yūū xīnī.

³⁶ De tēe xíí uva nī ntají tucu dē cuāhā cā mozo cuāhān nsúú cā jā xíhna ñúhún. De suni súcúan nī nsáhá ndá tēe ñúcuán jíin ndihī mozo ñúcuán.

³⁷ De jā sándihí da, de nī ntají dē sēhe dē cuāhān. Chi jáni inī dē jā cuetáhvi ndá tēe ñúcuán sēhe dē.

³⁸ Sochi ndá tēe sátiñú, tá nī jinī dē nūū sēhe tēe xíí uva, de nī ncāhān ndá máá: Tēe xíí táhvi cúu yáhá. Ná cáhnī ō ji, de ndōo táhvi ji cuu ó, ncachī.

³⁹ De nī ntiin ndá dē ji, de nī ntavā dē ji incā lado, de nī jahnī dē ji, ncachī yā.

⁴⁰ Ñúcuán de nī jíicā tūhún yā dē: Túsaá de tá quenda tēe xíí uva, ¿de nāsa sáhá dē jíin ndá tēe sátiñú? ncachī yā.

⁴¹ De nī ncāhān ndá dē jíin yā: Mā cúndáhvi cuitī inī dē ndá tēe jā ní nsáhá tiñú nēhén ñúcuán, chi cáhnī dē. De cuāhā dē ñuhun cáá uva nūū sava cā tēe jā sátiñú nūū, cuu sava dē ndihā jíin. De quívi ndutútú ndihā, de ndá tēe ñúcuán nacuāha dē sava ndihā nūū tēe xíí uva, ncachī dē.

⁴² De nī ncāhān Jesús jíin dē: ¿De á ncháha ca cahvi ndá nú tūhun yáhá jā yósó nūū tutú īī, jā nduhū cúu tá cúu iin yūū? Chi cáhī tutú:

Yūū jā ní squéne yichī ndá tēe jā sáhá vehe,

maá yūū yáhá nduú jā quituu squínā vehe.

Maá Jētoho ō Yāa Dios nī nsáhá yā súcúan,

de sáhvi inī ō jíinī ō tiñú yáhá.

Cáchī tutú.

⁴³ Túsaá de cáhān nī jíin ndá nú jā cujiyo-ni jā tátúnī Yāa Dios nūū ndá nú, de nacuāha yā tiñú nūū incā nchivī jā squíncuu vāha ji tiñú ndácu yā tá cúu nūū cúnī yā.

⁴⁴ De nchivī jáá nduú cándíja, ndoho ji tá cúu nūū ndóho nchivī jā jíicó cáva síquī yūū de táhnū ji. De quívi jā sáhá ndāā Yāa Dios cuāchi, de nchivī jáá nduú ní ncándíja, cundoho ji tá cúu nūū ndóho nchivī jā níncava iin yūū síquī ji de cúndihī ji sáhá, ncachī yā.

⁴⁵ De ndá sūtú cúñáhnú jíin ndá tēe grupo fariseo nī jinī dē ndá tūhun yátá jā ní ncāhān yā. De nī jíicūhun inī dē jā síquī ndá máá dē cúu jā ní ncāhān yā tūhun yátá síquī ndá tēe sátiñú nūū uva jíin tēe sáhá vehe.

⁴⁶ De nī nducú ndá dē modo jā tiin dē yā. Sochi yúhú dē jā quītī inī nchivī, chí jáni inī ndá ji jā tēe nácani tūhun Yāa Dios cúu yā.

22

Tūhun yátá sīquī vico tándāhá

¹ Ńúcuán de nī ncāhān tucu Jesús incā tūhun yátá jíin ndá dē:

² Súcuán cúu jā tátúni Yāa andivī nū nchivī: Cúu tá cúu iin rey jā sáhá dē iin vico jā tándāhá sehe yíi dē.

³ De nī ntají dē ndá mozo dē cuācāna nchivī jā ní ncāhān dē jíin. De ndá máa ji nduú ní ncúnī ji quihīn ji.

⁴ De nī ntají tucu dē jacú cā mozo, de nī ncachī dē: Cāhān jíin nchivī jā ní ncana nī, ja íyó tūha ndeyu. Chí ja nī jahni ní stīquī ní jíin ndá cā quiti jā ní nduu, de ndihi ja íyó tūha. Nehēn ndá nú vico tándāhá. Cachī nū, ncachī dē.

⁵ De ndá nchivī jā ní ncana dē nduú ní nsáhá ji cuenta. Chí iin ji cuāhān nū itū ji, de incā ji cuāhān nū tiñu sáhá ji.

⁶ De sava cā ji ní ntiin ji ndá mozo rey, de nī nsáhá sácá ji nū, de nī jahni ji.

⁷ Ńúcuán de nī nquītī ndasí inī rey. De nī ntají dē ndá soldado dē nī jēhēn dē, nī jahni dē ndá nchivī jā ní jahni ndá ndiyi Ńúcuán, de nī nteñuhūn dē ñuū ji.

⁸ Ńúcuán de nī ncāhān rey jíin sava cā mozo dē: Ndihi ja íyó tūha jā coo vico tándāhá. Sochi nchivī jā ní ncana nī, nsūú nchivī vāha cúu ji jā quiji ji vico.

⁹ Túsaá de cuáhān ndá nú ndācá ichi cáhnú cā, de cana nú nāsaa nchivī nīhīn nū, ná quíji ndá ji vico tándāhá. Ncachī dē.

¹⁰ De nī nquee ndá mozo cuāhān ndācá ichi. De nī nastútú dē ndihi nchivī jā ní nīhīn dē, cúu nchivī nēhén, cúu nchivī vāha. De súcuán nī nchitú nchivī inī vehe nū íyó vico tándāhá.

¹¹ De nī nquivi rey inī vehe jā cāhān dē jíin nchivī jā ní ncutútú. De nī jini dē nū iin tēe jáa nduú ñúhún sahma jā ní jēhe dē cuhun nchivī jā quiji vico tándāhá.

¹² De nī ncāhān dē jíin tēe Ńúcuán: Amigo, ¿nāsa nī nquivi nú yáhá jáa nduú ñúhún nú sahma vico tándāhá? ncachī dē. De tēe Ńúcuán nduú ní ncāhān cuiti dē.

¹³ Ńúcuán de nī ncāhān rey jíin ndá tēe jíicó ndíso cōhō: Tiin ndá nú dē, cuhni nū ndahá dē jēhē dē, de tavā nū dē ná quihīn dē nū neē távēhé. De Ńúcuán cuacu dē de nacayihí dē ñii yúhú dē jā ndoho ndasí dē. Ncachī rey.

¹⁴ Chí cána Yāa Dios cuāhā nchivī jā ná cándija ji. Sochi jacú ji-ni cándija, de suu ji nácaji yā, ncachī Jesús.

Sīquī xūhún renta

(Mr. 12.13-17; Lc. 20.20-26)

¹⁵ Ńúcuán de cuāhān ndá tēe fariseo, de nī natúhún dē tú nāsa sáhá dē tácuā cāhān yā iin tūhun jā nīhīn dē cuāchi sīquī yā.

¹⁶ De nī ntají dē jacú tēe scuāha jíin maá dē jíin tēe grupo Herodes cuāhān dē. De nī ncāhān ndá dē jíin yā: Maestro, jíni ndá sá jā tēe cāhān ndāa cúu ní, de stēhēn ndāa ní nāsa squíncuu nchivī nū Yāa Dios. De nduú yúhú ní jā cāhān ní iin nchivī sīquī ní, chí nduú sáhá ní cuenta nāsa cúu iin iin ji, chí inuú-ni sáhá ní jíin ndá ji.

17 Túsaá de cāhān ní nāsa jāni inī ní: ¿A iyó vāha jā chunáá ó renta nūu rey nación Roma jā tīn nación maá ó, á nduú? ncachī dē.

18 De nī jinī Jesús jā ndúcú ndá dē iin cuāchi sīquī yā. De nī ncāhān yā jīn dē: Vāchi tēe stāhvi-ni cúu ndá nú. ¿Nājhē cúu jā jīto tūni nū nduhū?

19 Stēhēn xūhún jā jécunáá renta ná cūndēhē nī, ncachī yā. De nī stēhēn ndá dē iin denario nūu yā.

20 De nī ndēhé yā, de nū jīcā tūhún yā dē: ¿Nā tēe cúu jā ndēe nūu xūhún yáhá, de nā sívī cúu jā ndēe yáhá?

21 De nī ncāhān ndá dē jīn yā: Rey ñúcuán cúu. Ñúcuán de nī ncāhān yā jīn ndá dē: Túsaá de nacuāha nú nūu rey ñúcuán jā cúu cuenta dē, de nacuāha nú nūu Yāa Dios ndācá jā cúu cuenta maá yā, ncachī yā.

22 De tá nī jini ndá dē jā ndíchī nī ncāhān yā tūhun yáhá, de nī nsāhvi inī dē, de nī sndóo dē yā, de cuāhān dē.

Jā ní jīcā tūhún ndá dē sīquī jā natecū ndīyi

(Mr. 12.18-27; Lc. 20.27-40)

23 De suni quīvī ñúcuán nī nguenda jacū tēe grupo saduceo nūu yā. De ndá tēe ñúcuán cāchī dē jāá nduú nátecū cuitī ndīyi. De nī ncāhān dē jīn yā sīquī iin tūhun:

24 Maestro, de Moisés nī ncāhān dē jā tú iin tēe cuū dē, de ndōo ñasíhī dē, de tú nduú ní iyó sēhe dē jīn ña, túsaá de cánuú jā ñanī dē nacueca ñasíhī dē, de sēhe dē jā coo jīn ña, nūcuīñi jī nūu ndīyi ñanī dē. Cāchī tutū.

25 De ñuū sá nī iyó ūjā ñanī. De tēe xīhna ñúhún nī jeca dē iin ñahan. De nī jihī dē. De sīquī jāá nduú nā sēhe dē ní iyó, de nī ndōo ñasíhī dē nūu ñanī dē.

26 De tēe ūi suni nī jihī dē, de nduú nā sēhe dē ní iyó tucu. De saá-ni tēe ūni, jondē jīn ndihújā dē.

27 De tá nī ndihī dē nī jihī, de suni nī jihī ñahan ñúcuán.

28 Túsaá de quīvī natecū ndīyi, ¿ní iin dē cuu ña ñasíhī dē? Chi ndihújā dē nī ndēe jīn ña, ncachī ndá dē jīn yā.

29 Ñúcuán de nī ncāhān yā jīn dē: Ndasí stívī ndá nú tūhun sīquī jāá nduú jícūhun inī nū jā cāhān tutū ū, de nī nduú jīnī nū jā iyó poder Yāa Dios jā nastécū yā ndīyi.

30 Chi quīvī jā natecū ndá ndīyi, de nduú cā nā tūhun quetáhán tēe jīn ñahan coo. Chi coo ndá jī tá cúu ndá ángel Yāa Dios andivī.

31 De sīquī jā natecū ndīyi, ¿á nduú ní ncāhvi ndá nú tutū nāsa cāhān Yāa Dios jīn nū?

32 Maá nī cúu Yāa Dios Abraham jīn Isaac jīn Jacob, cāchī yā. Chi vísō jā nī jihī ndá dē, sochī tēcū dē nūu iyó maá yā, chi cúu yā Yāa jā sáhá jā tēcū nchivī ní cání, ncachī yā.

33 De ndá nchivī nī nsāhvi inī jī níni jī tūhun stēhēn yā.

Tūhun cánuú ndasí cā jā ní ndacu Yāa Dios

(Mr. 12.28-34)

34 Ñúcuán de ndá tēe grupo fariseo nī jinī dē jā ní jasī ndá tēe saduceo yuhú dē nī nsáhá yā. De nī ndutútú ndá dē nūu yā.

35 De iin dē jā cúu tēe stēhēn ley janahán nī jīcā tūhún dē yā, chi coto tūnī dē yā cúni dē:

36 Maestro, ¿ní iin cúu tūhun jā ndácu tiñu jā cánuú ndasí cā nūu tutū ley? ncachī dē.

³⁷ De nī ncāhān Jesús jíin dē: Coomanī ndasí nú jíin maá Jētohō nū Yāā Dios, jondē jíin inī jíin ánō nū, jíin ní jáá ntúnī nū, cáchī tutū.

³⁸ Yáhá cúu tūhun ndácu yā jā cuñáhnú cá de cánuú ndasí cá.

³⁹ De tūhun ūū jā ní ndacu yā, suni sūcuán cáhān: Cundáhvī inī nū táhān nú tá cúu nūū cundáhvī inī nū maá nū.

⁴⁰ De chíjin ndúū tūhun yáhá ní nquee ndihi ley jā ní ntee Moisés, jíin ndihi jā ní stéhēn ndá tēe nī nacani tūhun Yāā Dios, ncachī yā.

Sīquī jā cúu Cristo tatā David

(Mr. 12.35-37; Lc. 20.41-44)

⁴¹ De juni íyó tútú cá ndá tēe fariseo ñúcuán, de Jesús nī jíicā tūhún yā dē:

⁴² ¿Nāsa jáni inī ndá nú sīquī Cristo? ¿Nā nūū tatā quiiji yā, cáchī tutū? ncachī yā. De nī ncāhān ndá dē: Nūū tatā David, ncachī dē.

⁴³ De nī ncāhān yā jíin dē: ¿Túsaá de nāsa cúu jā David nī ncāhān dē Jētohō dē yā, nī nsáhá Espírítu Santo jondē janahán? Chi nī ncāhān dē:

⁴⁴ Maá Jētohō ō Yāā Dios nī ncāhān yā jíin Jētohō ni, Yāā jā quiiji:

Cundeē nū lado cuáhá nī nūū cuñáhnú nū,

de ná sáhá nī jā candeē nū poder ndacá jā jíinī ūhvī ndóhó.

Ncachī Yāā Díos. Ncachī David.

⁴⁵ Túsaá de visō chíjin tatā David cacu Cristo, de nī ncāhān dē Jētohō dē yā, chí jondē nūū Yāā Dios vāji yā, ncachī yā.

⁴⁶ De ní iin dē nduú ní ncúu scócóo dē tūhun nūū yā. De jondē quivī ñúcuán de nduú cá ní ncúndéé inī ní iin dē jā cātūhún dē yā.

23

Jā ní ncāhān yā jā íyó cuāchi ndá dē

(Mr. 12.38-40; Lc. 11.37-54; 20.45-47)

¹ Ñúcuán de nī ncāhān Jesús jíin ndá nchivī jíin ndá tēe scuáha jíin yā:

² Ndá tēe stéhēn ley janahán jíin ndá tēe grupo fariseo, jáni inī dē jā ndíso tíñú dē jā stéhēn dē ley jā ní jēhe yā nūū Moisés.

³ Túsaá de cuetáhvī nú dē squíncuu nú ndacá jā ndácu dē nūū nū. Sochi mā sáhá nú tá cúu nūū sáhá ndá máá dē. Chi cáhān dē-ni, sochi nduú squíncuu dē.

⁴ Chi suni stéhēn ndá dē ndacá ley jā ní ntavā maá dē jā vjín sáhá, de tēe dē sīquī nchivī, de nduú cundeé jíi squíncuu jíi. Sochi ndá máá dē chí ní iin xīnī ndáhá dē nduú scándá dē jā squíncuu dē.

⁵ De maá-ni sīquī jā ná cuétúhún nchivī dē cúu ndihi jā sáhá dē. Chi jétahān inī ndá dē cuhnī dē cuáhā tūhun tutū íi teēn dē jíin ndáhá dē. De suni sáhá cání cá dē yūhvā yuhú sáhmá dē jā stéhēn jā cuñáhnú cá dē nsūū cá incā nchivī.

⁶ De jétahān inī ndá dē cundeé dē nūū silla yíñúhún cá nūū yájí nchivī vico, jíin silla yíñúhún cá inī vehe íi sinagoga.

⁷ De suni jétahān inī dē jā cáhān yíñúhún nchivī dē nūū yáhvī, jíin jā cáhān jíi maestro jíin dē.

⁸ Sochi ndá máá nú, mā cuáha nú tūhun jā cáhān nchivī maestro jíin nú. Chi inuú cúu ndihi nú jā cúu nú hermano, de íyó iin-ni Maestro nū jā cúu nduhú, Cristo.

⁹ De mā chíñúhún nú ní iin tēe ñayiví yáhá jā cáhān nū padre jíin dē. Chi íyó mátúhún-ni Padre ndá nú, Yāā ndéé andiví.

¹⁰ De suni mā cuáha ndá nú tūhun jā cáhān jíi jētohō jíi ndóhó. Chi íyó iin-ni Jētohō nū, de suu cúu nduhú, Cristo.

¹¹ De tēe jā iyó mähñú ndá nú jā chíndeé nū táhán, suu dē cúu jā cúñáhnú cā.

¹² Chi tēe jā sáhá ñáhnú maá, sa nuu dē. De tēe jā sáhá núu maá, sa nduñáhnú dē.

¹³ Nācā xēen cundoho ndá nú tēe stéhēn ley janahán, jíin ndá nú tēe fariseo, chi tēe stáhvi-ni cúu nú. Chi jásī nū jā quívi nchivī ndahá Yāā andivī jā tatúnī yā nūū jī. Chi nduú quívi ndá máá nú, de ni nduú jéhe nú tūhun jā quívi nchivī jā ndúcú quívi.

¹⁴ Nācā xēen cundoho ndá nú tēe stéhēn ley janahán, jíin ndá nú tēe fariseo, chi tēe stáhvi-ni cúu nú. Chi cāndeē nū vehe ndá ñahan nī nquendōo ndáhvi. Ñúcuán de náhán jícān táhvi nū cágua cani inī nchivī jāá nduú nā cuāchi nú. Jā ñúcuán xēen cā cundoho nū castigo.

¹⁵ Nācā xēen cundoho ndá nú tēe stéhēn ley janahán, jíin ndá nú tēe fariseo, chi tēe stáhvi-ni cúu nú. Chi níi ñuhun yíhí jíin níi mar jíca nuu nú ndúcú nú iin nchivī jā scándija nú sáhán maá nú. De tá nī ncandija jī, de sáhá ndá nú jā vīhí cā cuu cuāchi jī jā quíhīn jī infierno nsuú cā ndá máá nú.

¹⁶ Nācā xēen cundoho ndá nú, chi cúu nú tá cúu tēe cuáá jā stéhēn ichi nūū nchivī. Chi cāhán ndá nú: Tú ní tēe cāhán téyíi dē jā Yāā Dios jā ndēe inī templo ná cuáha yā castigo tú mā squíncuu dē iin tiñu, túsaá de va nduú cánuú squíncuu dē. Sochi tú cāhán dē jā Yāā Dios jā xíi oro jā iyó inī templo, ná cuáha yā castigo tú mā squíncuu dē iin tiñu, túsaá de cánuú jā squíncuu nahñí dē, cāhán ndá nú.

¹⁷ Tēe naā tēe cuáá cúu ndá nú jā stívī nú tūhun cāhán nū. ¿Níi iin cúu jā cúñáhnú cā, á oro, á Yāā Dios jā ndēe inī templo jā sáhá īi oro ñúcuán?

¹⁸ De suni cāhán ndá nú: Tú ní tēe cāhán téyíi dē jā Yāā Dios jā xíi altar ná cuáha yā castigo tú mā squíncuu dē iin tiñu, túsaá de va nduú cánuú squíncuu dē. Sochi tú cāhán dē jā Yāā Dios jā xíi ndatíñú jā sócō ndá nūū altar, ná cuáha yā castigo tú mā squíncuu dē iin tiñu, túsaá de cánuú squíncuu nahñí dē, cāhán ndá nú.

¹⁹ Tēe naā tēe cuáá cúu ndá nú jā stívī nú tūhun cāhán nū. ¿Níi iin cúu jā cúñáhnú cā, á ndatíñú jā íñi nūū altar, á Yāā Dios jā sáhá īi ndatíñú ñúcuán?

²⁰ Túsaá de tēe jā cāhán téyíi, tú nacunehen dē Yāā Dios jā xíi altar, túsaá de suni nácunehen dē jondē jíin ndatíñú jā íñi nūū altar.

²¹ De tú iin tēe nácunehen dē templo jā cāhán téyíi dē, túsaá de jondē jíin Yāā Dios jā ndēe inī templo nácunehen dē.

²² De tú iin tēe nácunehen dē andivī jā cāhán téyíi dē, túsaá de suni nácunehen dē mesa Yāā Dios de jondē jíin maá Yāā Dios jā ndēe nūū mesa.

²³ Nācā xēen cundoho ndá nú tēe stéhēn ley janahán, jíin ndá nú tēe fariseo, chi tēe stáhvi-ni cúu nú. Chi sáhá ndá nú úxī úxī nuhnñ mīnu jíin yūcū anís jíin yūcū comino, de sócō nū iin iin jā úxī nūū Yāā Dios. Sochi sndóo nú tūhun cánuú ndasí cā nūū ley, suu jā caca ndaā nū, jíin jā cundáhvi inī nū táhán nú, jíin jā candija nú. Ndācā yáhá cánuú jā sáhá nú nícu, de suni mā sndóo nú jā sócō nū ndá yūcū ñúcuán.

²⁴ Cúu ndá nú tá cúu tēe cuáá jā stéhēn ichi nūū nchivī. Chi squíncuu nú iin jā lūlī cā ñúcuán, de sndóo nū jā cánuú cā. De suu cúu modo jā távā nū iin tiucún lūlī jā ñúhún nūū ndūxi, de cócō nú iin quiti cáhnú jā cúu camello.

²⁵ Nācā xēen cundoho ndá nú tēe stéhēn ley janahán, jíin ndá nú tēe fariseo, chi tēe stáhvi-ni cúu nú. Chi modo jā náquete nú yātā vaso jíin yātā cōhō. Sochi ichi inī nū chi ñúhún maá-ni tūhun cuihná jíin tūhun ndíyo inī.

²⁶ Tēe cuáá cúu ndá nú, fariseo. Xihna cā sáhá nú já coo ndoo inī ánō nū, de ñúcuán de suni coo ndoo ndácá já sáhá nú já jíni nchivī nū.

²⁷ Nācā xēen cundoho ndá nú tēe stéhēn ley janahán, jíin ndá nú tēe fariseo, chi tēe stáhvi-ni cúu nú. Chi cúu ndá nú tá cúu namā ndiyi panteón já íyó yaa. Chi ichi chátā de vii cáá, sochi ichi inī ñúhún chitú yiqui ndíyi jíin ndácá já tēhyú.

²⁸ De suni súcuán cúu ndá máá nú, chi ichi chátā nū sáhá nú já tēe ndāá cúu ndá nú nū nchivī. Sochi ichi inī nū ñúhún chitú tūhun stáhvi-ni jíin tūhun nēhén.

²⁹ Nācā xēen cundoho ndá nú tēe stéhēn ley janahán, jíin ndá nú tēe fariseo, chi tēe stáhvi-ni cúu nú. Chi sáhá ndá nú namā ndá ndiyi tatā nū, tēe nī nacani tūhun Yāa Dios jondē janahán. De sáhá vii ndá nú siqui namā nū yiyuhū ndá tēe já ní íyo ndāa.

³⁰ De cāhān ndá nú: Tú ní ntecū ndácá ó tiempo já ní ntecū ndá ndiyi tatā ō, de mā squívi nduū ō jíin dē já cahni ō ndá tēe nī nacani tūhun Yāa Dios, cáchi nū.

³¹ De súcuán cāhān ndāá ndá nú já maá nú cúu tatā ndá nchivī já ní jahni ndá tēe nī nacani tūhun yā.

³² De ndácá cuāchi já ní squíjéhé ndá ndiyi tatā nū, suni súcuán sáhá cā ndá máá nú túsaá.

³³ Va sēhe cōō cúu ndá nú, chi xēen nū tá cúu cōō. ¿Nāsa cācu nú já má tánū tāhvi nū quihīn nū infierno?

³⁴ Túsaá de tají nī ndá tēe nacani tūhun Yāa Dios nū nū, jíin ndá tēe ndíchi já stéhēn tūhun yā. De sava dē cahni nū, de sava dē cata caa nú yīcā cruz. De sava cā dē canī nú dē inī ndácá vehe ī sinagoga, de scúnu nú dē quihīn dē ndácá-ni ñuū.

³⁵ De súcuán de cundeē cuāchi siqui ndá nú já ní jahni tatā nū ndácá tēe ndāá, xihna cā Abel tēe ndāá, de sá de jondē Zacarías sēhe Berequías, tēe já ní jahni ndá dē inī templo sava mähñú cuarto ī jíin altar.

³⁶ Jāndāá cāhān nī jíin nú já ndácá cuāchi yáhá cundeē siqui nchivī já íyó mitan.

Jā ní ncucuécá inī yā nī ndēhé yā Jerusalén

(Lc. 13.34-35)

³⁷ Ndá ndóhó nchivī Jerusalén, jáhni nū ndá tēe nácani tūhun Yāa Dios, de cáni nú yūū xīnī ndá tēe já táji Yāa Dios vāji nū nū. De cuāhā vuelta nī ncuu inī nī nastútú nī sēhe nú, tá cúu nū sáhá iin ñihín já nāstútú tī sēhe tī chíjin nījin tī, sochi nduū ní ncúnī ndá nú.

³⁸ Túsaá de mitan de sndóo uun nī ndóhó jíin ndá sēhe nú.

³⁹ Chi cāhān nī jíin nú já jondē mitan de mā cūnī cuitī cā nū nū nī, chi jondē quenda quivī já cāhān ndá sēhe nú: Vāha ndasi Yāa cúu Yāa já ní nenda jíin tiñu maá Jétohō ō Yāa Dios, cachī ji, ncachī yā.

24

Jā ní ncachī yā já naā templo

(Mr. 13.1-2; Lc. 21.5-6)

¹ De nī nquee Jesús inī templo cāhnú cuāhān yā. De nī nquenda ndá tēe scuáha jíin yā, de nī ncāhān dē jíin yā siqui ndácá vehe já ndēē tāhán já cúu templo.

² De nī ncāhān yā jíin ndá dē: Ndācá jā ndéhé nú yáhá, ndāā cāhān ni jíin nú jā quiji quívi jā má cósō táhán cā ni iin yūū, chi ndihi tānī, ncachī yā.

Nā seña coo tá cuācuñatin ndihi ñayívi

(Mr. 13.3-23; Lc. 21.7-24; 17.22-25, 31, 37)

³ De cuāhān yā jíin ndá tēe scuáha jíin yā jondē yucu Olivos, de nī jécundeē yā ñúcuán. De nī nquenda ndá dē nūū yā, de nī jīcā tūhún síin dē yā: Cachī tūhun ní nūū sá, ¿nā quívi coo ndācá jā ní ncachī ní jā coo? ¿De nā seña coo tá ja ncuñatin quívi nenda ní jíin jā jīnu ñayívi? ncachī dē.

⁴ De nī ncāhān Jesús: Coto má stáhvī ni iin dē ndá ndóhó.

⁵ Chi quiji cuāhā tēe jíin sívi ní jā stáhvī: Maá ní cúu Cristo, cachī dē. De súcuán de stáhvī dē cuāhā nchivī.

⁶ De nihīn nū tūhun jā ndācá lado íyó guerra, á ja ñatin coo guerra. De mā cūyuhú nú, chi cánuú jā súcuán coo, sochi ncháha ca quenda quívi jā ndihi ñayívi.

⁷ Chi nenda nación síqui incā nación, de nenda ñuū síqui incā ñuū jā canāá. De coo tāmā jíin cuēhē xēen. De cháhá chúcuán tāan.

⁸ De ndācá yáhá cúu tūndóhó jā quijéhé xihna ñúhún cā.

⁹ Ñúcuán de nastúu ji ndá ndóhó jā sndóho ji ndóhó de cahñī ji. De ndihi nchivī quítī inī ji nūū nū jā síqui nduhū.

¹⁰ De quívi ñúcuán chi cuāhā nchivī jā cándija, caca yátá ji, de quítī inī ji nūū táhán ji, de nastúu táhán ji.

¹¹ De quenda cuāhā tēe stáhvī, de cāhān dē jā tūhun Yāā Dios nácani dē, de stáhvī dē cuāhā nchivī.

¹² De jā nducahā tiñu néhén, de jā ñúcuán cuāhā ji mā cōó māñī cā ji.

¹³ Sochi nchivī jā cuiñi nīhin jíin tūhun ní jondē quívi jīnu, nchivī ñúcuán chi cácu.

¹⁴ De tūhun vāha yáhá jā nāsa tátúnī Yāā Dios, cūte nuu níi cáhnú ñayívi, tácu cunī nchivī ndācá nación. Ñúcuán de jīnu ñayívi.

¹⁵ De Daniel, tēe nī nacani tūhun Yāā Dios, ní ntee dē tūhun iin tēe néhén jā quiji. De ndá ndóhó jā cáhvi tutū ñúcuán, de ná jícūhun inī nū. Chi iin quívi de cunī nū jā sáhá nāvāha dē jā stívi dē ndācá ndatíñū ī inī templo, de cuiñi dē inī lugar ī.

¹⁶ De tá cunī ndá nú jā súcuán cúu, de nchivī ndéē región Judea, ná cúnu ji caa ji yucu quihīn ji.

¹⁷ De nchivī ndéē yātā vehé, mā ndívi ji inī vehe jā tavā ji ndatíñū ji, chi cánuú jā cunu ñamā ji tácu cácu ji.

¹⁸ De nchivī íyó nūū itū, mā nóhōn ji vehe jā naquehen ji sahma ji.

¹⁹ De quívi ñúcuán, nācā ndáhvī ndoho ndá ñahan ñúhún sēhe jíin jā ndéca ñiquín, chí mā cúñamā ña cunu ña.

²⁰ De cācān táhvī nū jā má quíjí tūndóhó ñúcuán jā cunu nú maá tiempo jā cúnu yūhā ní quívi nátātú.

²¹ Chi tá quijéhé ñúcuán de coo cuāhā tūndóhó xēen, jāā ncháha ca coo súcuán jondē quívi jā ní jécōo ñayívi de jondē mitan. De tá yāha tūndóhó ñúcuán de ní mā cōó cā jā súcuán.

²² De tú mā násndíyi Yāā Dios tiempo tūndóhó ñúcuán, de ní iin nchivī mā cácu cuitī ji. De jā síqui nchivī cándija jā ní nacāji yā, jā ñúcuán cúu jā násndíyi yā quívi.

²³ Túsaá de tú iin nchivī cāhān jíin nú: Yáhá cūndéhé nú jā ndéē Cristo, á: Ñúcuán cūndéhé nú jā ndéē yā, cachī ji, de mā cándija nú jā cāhān ji.

24 Chi quenda ndá tē stáhvī jā cachī dē jā cúu dē Cristo, á cachī dē jā tē nácani tūhun Yāā Dios cúu dē. De sáhá ndá dē tiñu ñáhnú jā sáhvi inī nchivī cunī ji, tácuá stáhvī dē jondē maá nchivī jā ní nacáji yá, de tú ná cúu sáhá dē.

25 Ja ní ncachī tūhun ní nūū ndá nú mitan jondē ncháha ca coo.

26 Túsaá de tú cāhān nchivī jíin nú: Quíndehé nú, chi jondē nūū ñuhun tíhá ndéē yá, cachī ji, de mā quíhīn nū cūndehé nú. A tú cāhān ji: Nehēn cūndehé nú, chi inī vehe yáhá ndéē yá, cachī ji, de mā cándíja ndá nú.

27 Chi tá cúu nūū jéndūtē sáhá taja, de túu jondē nūū quénda ncandīi de jondē nūū quée ncandīi, de suni sūcuán coo quívi nenda nduhū, Yāā ní nduu tē, chi ndihī nchivī cunī.

28 De tá cúu nūū cútútú ndá tiōcó ní-ni cúu nūū cáá quiti jā ní jīhī, suni sūcuán coo ndácá jā ní ncāhān ni, ní-ni cúu nūū íyó nchivī.

Nāsa coo quívi tá nenda Yāā ní nduu tē

(Mr. 13.24-37; Lc. 21.25-33; 17.26-30, 34-36)

29 Sá de tá ní ndihī ndácá tūndóhó quívi ñúcuán, de cutuún ncandīi, de yōō má cútúu cā. De nincava tiūūn, de ndácá jā jíca andiví chi quisi.

30 Ñúcuán de cunī ndá nchivī nūū maá ní, Yāā ní nduu tē, ndiji ní ichi andiví. De cuacu nchivī ndácá naciún ní cáhnú ñayiví. De cunī ji jā nduhū, Yāā ní nduu tē, ndiji ní jíin vícō andiví, de cundiso ní cuāhā poder, de víi ndasí cuáhnú ní.

31 De taji ní ndá ángel ní quíhīn, de tivī ñihin yā trompeta. De quínastútú yá ndá nchivī jā ní nacáji ní ndicúmī lado ñayiví, jondē iin lado jíin jondē incá lado.

32 Mitan de scuáha ndá nú nāsa sáhá ñutun higo: Tá ja ní nene numa, de ní nacōco yūcū, de jíiní ndá nú ja ní ncuñatin tiempo ihní.

33 De suni sūcuán tá cunī ndá nú jā ní nquijéhé ndá tiñu yáhá, ñúcuán de jícūhun inī nū ja ní ncuñatin quívi jā nenda ní, de ñamā coo.

34 De ndāā cāhān ní jíin ndá nú jā má cúu ndihī nchivī jā cunī tūndóhó yáhá, chi jondē quee ndaā ndihī tá ncachī ní.

35 Andiví jíin ñayiví chi naā, sochi ndácá tūhun cāhān ní chi mā náā, chi quee ndaā ndihī.

36 Sochi quívi jíin hora jā nenda ní, chi ní iin nchivī nduu jíiní, ní ndá ángel andiví, ní maá ní jā cúu Sēhe Yāā Dios. Chi mátúhún-ni Tatá ní Yāā Dios cúu jā jíiní.

37 Chi tá cúu nūū ní ncuu ndá quívi jā ní íyo Noé, suni sūcuán coo quívi nenda nduhū, Yāā ní nduu tē.

38 Chi quívi ñúcuán tá ncháha ca cuun sāvī xēēn, de yájī ji jíhī ji, tándahá ji, de jéhe ji sēhe síhī ji jā tandahá, jondē ní nquenda quívi jā ní nquívi Noé inī arca.

39 De nduú ní ncándíja nchivī jā cuun sāvī xēēn, de ní ncuun, de ní ndaa ndute, de ní jíhī ndihī ji. De suni sūcuán coo tá nenda nduhū, Yāā ní nduu tē.

40 De quívi ñúcuán coo ūū tē satíñú nūū itū. De iin dē naquehen ní, de incá dē ndōo, chi nduú ní ncándíja dē.

41 De coo ūū ñahan jā ndico cáhnú, de iin ña naquehen ní, de incá ña ndōo.

42 Túsaá de ndito coo inī ndá nú, chi nduú jíiní nū nā quívi nenda Jētohō nū.

43 De chuhun inī nū jā cāhān tūhun yátá yáhá: Tēe xívéhe, tú ní jíiní dē ná hora quiji jācuíhná, de cundito dē, de mā cuáha dē tūhun jā sacuíhná ndatíñú vehe dē nícu.

⁴⁴ De saá-ni ndá ndóhó, suni súcuán coo tūha nú, chi maá hora jáá nduú ná cuá jáni inī nū, de nenda-ni nduhū, Yāā nī nduu tēe.

Tūhun mozo vāha jíin mozo nduú squíncuu
(Lc. 12.41-48)

⁴⁵ Túsaá de coo ndá nú tá cúu iin mozo jā ndito xīnī de squíncuu vāha. De maá patrón nī jani dē mozo ñúcuán jā coto ji nchivī vehe dē, tácuca scájī ji maá hora.

⁴⁶ De nācā ndetū mozo ñúcuán jā tá nenda patrón, de cunī dē jā súcuán squíncuu vāha jī.

⁴⁷ De ndāā cāhān ni jíin ndá nú jā canī dē mozo ñúcuán jā coto ji ndihī ndatíñú dē.

⁴⁸ Sochi tú mozo jā sáhá nēhén cúu ji, de jáni inī ji jā má nēndá ñamā patrón ji,

⁴⁹ de quijéhé ji canī ji táhán mozo ji, de cajī ji coho ji jíin ndá tēe jíni,

⁵⁰ tú súcuán de nenda-ni patrón quívi jáá nduú ndētu ji jíin hora jáá nduú ná jáni inī ji.

⁵¹ De sndóho ndasí dē ji, de squívi dē ji nūū yíhí ndá tēe stáhvī-ni. De ñúcuán cuacu ji de nacayíhí ji ñii yúhú ji jā ndoho ndasí ji.

25

Tūhun yátá sīquī ūxī ñahan lúlí

¹ De suha cúu jā tátúnī Yāā andivī nūū nchivī: Cúu tá cúu iin vico tándāhá. De nī íyo ūxī ñahan lúlí jā ní nquehen ji linterna yíndahá ji, de nī nquee ji cuátahān ji iin tēe tandāhá.

² De ūhūn ji chí nduú ndito ji, de ūhūn ji chí sūchí ndito cúu ji.

³ De ndá sūchí jáá nduú ndito, yíndahá ji linterna ji, sochi nduú ná petróleo yíndahá ji jā cuhun inī.

⁴ De ndá sūchí ndito, yíndahá ji botella petróleo jíin linterna ji.

⁵ De juni cúcuéé tēe tandāhá quenda, de nī nquiji máhná, de nī nquixīn ndihī ji.

⁶ De tá nī ncuu sava ñuú, de nī jinī ndá ji jā cána jee: Ja vāji tēe tandāhá. Cuáhān ndá nú cuátahān nū dē, ncachī.

⁷ Ñúcuán de nī nacóo ndá ñahan lúlí, de nī nasāhá tūha ji linterna ji.

⁸ De ndá sūchí jáá nduú ndito, nī ncāhān ji jíin ndá sūchí ndito: Taji ndá nú jacū petróleo, chí cuāndāhvā linterna ndá nī, ncachī ji.

⁹ De nī ncāhān ndá sūchí ndito: Mā cúu, chí mā quēndá jā cuu maá nī jíin ndá nú. Vāha cā quíhīn ndá nú nūū cūyāhvi, de cueen nú jā cuu ndá máá nú. Ncachī ji.

¹⁰ De juni cuācuēen ndá ji, de nī nquenda-ni tēe tandāhá. De ndá sūchí jā íyo tūha nī nquívi ji jíin dē vico tándāhá. De nī ndasí viéhé.

¹¹ De nī ncuunú, de nī nquenda ūhūn cā ñahan lúlí ñúcuán. De nī ncāhān ji jíin tēe tándāhá: Señor, nacūne ní viéhé ná quívi ndá sá, ncachī ji.

¹² De nī ncāhān maá dē: ¿Ní nūū vāji ndá nú? Chí nduú jíinī ni ndóhó, ncachī dē, ncachī yā.

¹³ Ñúcuán de nī ncāhān cā yā: Túsaá de ndito coo inī ndá nú, chí nduú jíinī nū ná quívi ná hora nenda nduhū, Yāā nī nduu tēe.

Tūhun yátá tēe jā ní jēhe núú xūhūn nūū ndá mozo

14 De suha cúu jā tátúnī Yāā andiví nūū nchivī: Cúu tá cúu iin tēe jā quíhīn jīcā dē incā ñuū. De jondē ncháha ca quíhīn dē de ní ncana dē ndá mozo dē, de ní jēhe núú dē xūhún dē nūū ndá ji, jā satíñú ji jíin tácuā nducuahā.

15 De nūū iin ji ní jēhe dē ūhūn mil xūhún cāa. De nūū incā ji ní jēhe dē ūū mil. De nūū incā ji ní jēhe dē iin mil. Súcuán ní jēhe dē, chí jíiní dē nāsaa quenda iin iin ji satíñú ji jíin. Ñúcuán de ní nquehen dē ichi cuāhān jīcā dē.

16 De mozo jā ní nquehen ūhūn mil xūhún, ní nsatíñú dē jíin. De ní nīhīn dē ūhūn cā mil síquī.

17 De saá-ni mozo jā ní nquehen ūū mil xūhún, suni ní nīhīn dē ūū cā mil síquī.

18 Sochi mozo jā ní nquehen iin mil xūhún, ní jēhēn dē ní jete dē yavī, de ní nchiyuhū dē xūhún patrón dē.

19 De ní ncháha cuāhā tiempo, de ní nenda patrón ndá mozo ñúcuán. De ní nácān dē cuenta nūū ji.

20 De ní nquenda mozo jā ní nquehen ūhūn mil xūhún, de ní nacuāha dē xūhún nūū patrón dē jíin ūhūn cā mil jā ní nīhīn dē síquī. De ní ncāhān dē: Señor, ní ntaji ní ūhūn mil nūū sá, de yáhá íyó ūhūn cā mil jā ní nīhīn sá síquī. Ncachī dē.

21 De ní ncāhān patrón jíin dē: Iyó vāha túsaá. Vāha ndasí mozo cúu nú jā squíncuu vāha nú. Chí vāha ní squíncuu nú iin tiñu lúlí-ni, de mitan de taji ní iin tiñu ñáhnú nūū nū. De quívi nú nūū cusí iní nū jíin ní. Ncachī dē.

22 Ñúcuán de ní nquenda mozo jā ní nquehen ūū mil xūhún. De ní ncāhān dē: Señor, ní ntaji ní ūū mil nūū sá, de yáhá íyó ūū cā mil jā ní nīhīn sá síquī. Ncachī dē.

23 De ní ncāhān patrón jíin dē: Iyó vāha túsaá. Vāha ndasí mozo cúu nú jā squíncuu vāha nú. Chí vāha ní squíncuu nú iin tiñu lúlí-ni, de mitan de taji ní iin tiñu ñáhnú nūū nū. De quívi nú nūū cusí iní nū jíin ní. Ncachī dē.

24 De ní nquenda mozo jā ní nquehen iin mil xūhún, de ní ncāhān dē jíin patrón: Señor, ja jíiní sá níhín jā tēe xēēn cúu ní. Chí cuāhā cā cúní ní nsūú cā jā cuu sáhá mozo ní, de cuāhā cā nácān ní nsūú cā jā ní jēhe ní.

25 De jā ñúcuán ní nchūhú sá, de ní jēhēn sá ní nchiyuhū sá xūhún ní chíjin ñuhun. De yáhá ná nátaji sá xūhún ní. Ncachī dē.

26 De ní ncāhān patrón jíin dē: Mozo cūxí cúu nú de maá-ni tiñu néhén sáhá nú. Chí jáni iní nū jā cuāhā cā cúní ní nsūú cā jā cuu sáhá mozo ní, de cuāhā cā nácān ní nsūú cā jā táji ní.

27 Túsaá de tú ní nchūhun nú xūhún ní nūū banco nícu, de tá nenda ní de naquehen ní xūhún ní jondē jíin sēhe xūhún nícu. Ncachī dē jíin ji.

28 De ní ncāhān dē jíin ndá cā mozo dē: Túsaá de candee nū mil xūhún jíñā nūū ji, de cuāha nú nūū mozo jā névāha ūxī mil.

29 Chí nchiví ja névāha, sa quiji cā nūū ji, de jondē sobra cā cunevāha ji. Sochi nchiví jáá nduú, sa cujiyo-ni jacú jā névāha ji.

30 De mozo yáhá jáá nduú squíncuu, tavā ndá nú ji ná quíhīn ji nūū neē távehē. De ñúcuán cuacu ji de nacayíhí ji níi yúhú ji jā ndoho ndasí ji, ncachī dē, ncachī yā.

Síquī jā coo juicio ndācā nación

31 De ní ncāhān cā yā: Iin quívi de nenda maá Yāā ní nduu tēe, de cuu yā Rey nūū nchiví. De ndá ángel yā cuiñi níi xiín yā. De cundeē yā nūū mesa jā tátúní yā, de viī ndasí cuñáhnú yā.

32 De ndutúú nchivī ndācá nación nūū yā. De sāhá síín yā ndá ji, tá cúu nūū ndúsíín tīcāchī jíín ndixúhú sáhá tēe ndéca tī.

33 De nchivī vāha jā cúu tá cúu tīcāchī, canī yā ji lado cuáhá yā. De nchivī nēhén jā cúu tá cúu ndixúhú, canī yā ji lado sátín yā.

34 Nūcuán de cāhān maá Rey jíín nchivī jā íyó lado cuáhá yā: Nācā ndetū ndá nú jā ní nsáhá Tatá nī jíín nū. Nehén de quīvi ndá nú nūū tatúnī nū. Chi jondē quīvi jā ní jēcōo ñayivī de ja ní nsáhá tūha yā nūū tatúnī nū.

35 Chi nī jihī ní sōco, de nī ntaji ndá nú jā ní nchajī ní. Nī nchīchī ní ndute, de nī ntaji ndá nú ní jihī ní. Nī nquiji ní jondē ñuū jíicá, de nī ntanúú ndá nú vehe ní ndōo ní.

36 Nī ncumanī sahma ní, de nī ntaji ndá nú. Nī ncuhū ní, de nī jēndēhé ndá nú nduhū. De nī nchīhi ní vecāa, de suni ní jēndēhé ndá nú nduhū. Súcuán cāhān yā jíín nchivī íyó lado cuáhá yā.

37 Sá de cāhān nchivī vāha ñúcuán jíín yā: Señor, ¿nā quīvi ní jinī ndá sá ní jā ní jihī ní sōco, de nī ntaji sá jā ní nchajī ní, á jā ní nchīchī ní ndute, de nī ntaji sá jā ní jihī ní?

38 ¿De nā quīvi ní jinī ndá sá ní jā ní nquiji ní jondē ñuū jíicá, de nī ntanúú sá vehe ní ndōo ní, á jā ní ncumanī sahma ní, de nī ntaji sá?

39 ¿De nā quīvi ní jinī sá ní jā ní ncuhū ní, á jā ní nchīhi ní vecāa, de nī jēndēhé sá ní? Cachī ji.

40 Nūcuán de cāhān Rey jíín ji: Ndāā cāhān ní jíín ndá nú jā tá ní nsáhá ndá nú súcuán jíín iin ndá hermano ní jā cándjja, vísō nchivī nūū ndasí cúu ji, de nūū maá ní ní nsáhá ndá nú.

41 Nūcuán de suni cāhān Rey jíín nchivī jā íyó lado sátín yā: Nchivī jā tñū tāhvi cúu ndá nú. Cuiyo quīhīn nū nūū ñúhūn jā cáyū níí cání, nūū íyó tūha jā cundeē tāchī cúñáhnú jíín ndá cā tāchī jā jétíñú.

42 Chi nī jihī ní sōco, de nduú ní ntáji ndá nú jā cajī ní. Nī nchīchī ní ndute, de nduú ní ntáji ndá nú jā coho ní.

43 Nī nquiji ní jondē ñuū jíicá, de nduú ní ntánúú ndá nú vehe quendōo ní. Nī ncumanī sahma ní, de nduú ní ntáji ndá nú. De nī ncuhū ní, de nī nchīhi ní vecāa, de nduú ní jēndēhé ndá nú nduhū. Súcuán cāhān yā jíín nchivī jā íñi lado sátín yā.

44 Sá de cāhān nchivī ñúcuán jíín yā: Señor, ¿nā quīvi ní jinī sá ní jā ní jihī ní sōco, á jā ní nchīchī ní ndute, á jā ní nquiji ní jondē ñuū jíicá, á jā ní ncumanī sahma ní, á jā ní ncuhū ní, á jā ní nchīhi ní vecāa, de nduú ní ntáji sá jā cúmanī nūū ní? Cachī ji.

45 Nūcuán de cāhān yā jíín ji: Jāndāā cāhān ní jíín ndá nú jā síquī jāā nduú ní nsáhá nú súcuán jíín ní iin ndá hermano ní jā cándjja, vísō nchivī nūū ndasí cúu ji, túsaa de suni nūū maá ní nduú ní nsáhá ndá nú, cachī yā.

46 Sá de quīhīn ndá nchivī ñúcuán ndoho ji níí cání. De ndá nchivī vāha, quīvi ji nūū cutecū ji níí cání, ncachī Jesús.

26

Jā ní scáni táhán ndá dē tūhun jā tīin dē Jesús

(Mr. 14.1-2; Lc. 22.1-2; Jn. 11.45-53)

1 De tá ní ndihī ní ncāhān Jesús ndācá tūhun yáhá, de ní ncāhān yā jíín ndá tēe scuáha jíín yā:

2 Ja jíín ndá nú jā ūū-nī cā quīvi de coo vico pascua. De nduhū, Yāā ní nduu tēe, nastúu ji nduhū jā cuū ní yīcā cruz, ncachī yā.

³ Ñúcuán de ndá sūtū cúñáhnú, jíin ndá tēe stéhēn ley janahán, jíin ndá tēe ñáhnú jā ndácu nūū nchivī hebreo, nī ndutútú dē inī patio palacio maá sūtū cúñáhnú cā jā nání Caifás.

⁴ De nī natúhún ndá dē nāsa tiin dē Jesús jíin tūhun tūhún, de cahni dē yā.

⁵ De nī ncāhān ndá dē: Mā tíin ó dē maá quīvī vico, chi nenda nchivī síquī ō, ncachī dē.

*Tūhun ñahan jā ní jōsō perfume xīnī yā
(Mr. 14.3-9; Jn. 12.1-8)*

⁶ De íyó Jesús ñuū Betania, vehe Simón, tēe jā ní ndoho cuēhē stéhyū.

⁷ De nī nquenda iin ñahan nūū yā, née ña iin frasco yūū luu jā ñúhún aceite perfume jā ndēe yāhvi ndasí. De nī jōsō ña xīnī yā juni yáji yā stāa.

⁸ De nī jíin ndá tēe scuáha jíin yā, de nī nquiti inī dē, de nī ncāhān dē: ¿Nājhēe cúu jā snāa cāhá ña perfume jíñā?

⁹ Chi cuu xīcō yāhvi ndasí ña, de cuāha ó xūhún nūū nchivī ndāhvi nícu, ncachī dē.

¹⁰ De nī jíin Jesús jā sūcuán cāhān ndá dē. De nī ncāhān yā: ¿Nūcu sáhá ndá nú jā nācani inī ñahan yáhá? Chi iin tiñu váha cúu jā ní nsáhá ña nduhū.

¹¹ Chi níin íyó nchivī ndāhvi jíin ndá nú, de nduhū chi mā cúndeē cā ni jíin nú.

¹² Chi jā ní jōsō ña perfume yáhá nduhū, de suu cúu jā ní nsáhá tūha ña nduhū jondē quīvī jā quiyuhū nī.

¹³ De ndāa cāhān ni jíin ndá nú jā ní cáhnú ñayivī ní-ni cúu nūū cūtē nuu tūhun yáhá jā scácu nī nchivī, de suni nacani ji tūhun jā ní nsáhá ñahan yáhá, tácuca nūcūhun inī nchivī ña, ncachī yā.

*Jā ní nastúu Judas yā
(Mr. 14.10-11; Lc. 22.3-6)*

¹⁴ Ñúcuán de iin jā úxī ūū tēe scuáha jíin yā, nání dē Judas Iscariote, nī jēhēn dē nūū ndá sūtū cúñáhnú.

¹⁵ De nī ncāhān dē jíin: ¿Nāsaa taji ní nūū sá, de nastúu sá Jesús nūū ní? ncachī dē. De nī jēhe ndá ōcō ūxī xūhún plata nūū dē.

¹⁶ Sá de jondē quīvī ñúcuán nī nquijéhé dē ndúcú dē modo nāsa nastúu dē yā nūū ndá sūtū.

*Jā ní jaquīn yā Cena yā
(Mr. 14.12-25; Lc. 22.7-23; Jn. 13.21-30; 1 Co. 11.23-26)*

¹⁷ De maá quīvī jā quijéhé vico jā yáji nchivī státílā jáa nduú nā levadura yíhi, de ndá tēe scuáha nī nquenda dē nūū Jesús. De nī ncāhān dē jíin yā: ¿Ní cúu nūū cúní ní jā quísáhá tūha sá nūū cuxíní ní vico pascua? ncachī dē.

¹⁸ De nī ncāhān yā: Cuáhán jondē ñuū, vehe tēe jā ní ncachī ō, de cāhān nū jíin dē: Cáchī maá Maestro, ja ncuñatin quīvī cuū yā. De mitan de cajī yā vico pascua inī vehe ní jíin ndá tēe scuáha jíin yā, cachī nū, ncachī yā.

¹⁹ De ndá tēe scuáha jíin yā, ní nsáhá dē tá nī ndacu Jesús nūū dē, de nī nsáhá tūha dē jā cuxíní yā vico pascua.

²⁰ De tá ja ñatin cuaā, de nī nquenda yā, de nī jēcundeē yā nūū mesa jíin ndihúxī ūū tēe scuáha jíin yā.

²¹ De juni yáji yā jíin ndá dē de nī ncāhān yā: Jándāa cāhān ni jíin ndá nú jā iin nú nastúu nduhū mitan, ncachī yā.

²² De nī ncucuéca ndasí inī ndá dē. De tá iin iin dē nī jíicā tūhún dē yā: ¿A sáan cúu, Señor? ncachī dē.

23 De nī ncāhān yā: Iin ndóhó jā yájī cāhnú jíin nī iin cōhō, suu nú nastúu nduhū.

24 De nduhū, Yāa nī nduu tēe, jāndāā cúu jā quihīn ni cuū ni, tá cúu nūū yósō tūhun nī nūū tutū īī. De nācā xēen cundoho tēe jā nastúu nduhū. Vāha cā de tú nduú ní ncácu tēe űucúan nícu, ncachī yā.

25 Sá de nī ncāhān Judas, tēe jā nastúu yā: ¿A sáan cúu, Maestro? ncachī dē. Suu nú cúu, ncachī yā.

26 De juni yájī ndá dē jíin yā, de nī nquehen yā stātílā, de xihna cā nī nacuetáhvī yā nūū Tatá yā, de nī scuáchi yā, de nī jēhe yā nūū ndá tēe scuáha jíin yā. De nī ncāhān yā: Cajī ndá nú, chi yáhá cúu yiqui cúūu nī, ncachī yā.

27 Sá de nī nquehen yā iin vaso jā űúhún ndūxi uva, de nī nacuetáhvī yā, de nī jēhe yā nūū ndá dē. De nī ncāhān yā: Coho ndá nú.

28 Chi yáhá cúu nīñī ni jā sōcō ni jā cúu trátū jeé, de cati jā ndundoo cuāchi cuāhā nchivī, de coo tūhun cāhnú inī nūū cuāchi jíi.

29 De cāhān ni jíin ndá nú jā jondē mitan de mā cōhó cā ni ndūxi uva yáhá, chi jondē quenda quivī jā tatúnī Tatá nī níñī űayivī, de sá de coho tucu nī jíin ndá nú, ncachī yā.

*Jā ní ncachī yā jā yūhú Pedro cāhān dē jā jíin dē yā
(Mr. 14.26-31; Lc. 22.31-34; Jn. 13.36-38)*

30 De nī jita yā jíin ndá dē iin yaā īī. De nī nquee yā cuāhān yā jíin dē jondē yucu Olivos.

31 űúcuán de nī ncāhān yā: Ndivī nū nayūhú nú jā síquī nduhū jacuāā mitan. Chi suha yósō tūhun nī nūū tutū īī jā ní ncachī Yāa Díos: Cuāha nī tūhun jā cahnī nchivī tēe jito tīcāchī, de ndá tīcāchī cūtē nuu tī jā yūhú tī, cāchī.

32 Sochi tá natecū ni, de xihna cā nduhū cosō nūū quihīn ni región Galilea, de sá de cuēē ndá nú, ncachī yā.

33 De nī ncāhān Pedro jíin yā: Vísō ndihi dē nayūhú dē, sochi sáan chi mā náyūhú cuitī sá, ncachī dē.

34 De nī ncāhān yā jíin dē: Jāndāā cāhān ni jíin nú, jacuāā mitan jondē ncháha ca cana lohóló, de yūhú nú jā tiin nchivī ndóhó, de cachī nū űnī vuelta jāá nduú jíin nū nduhū, ncachī yā.

35 De nī ncāhān Pedro jíin yā: Vísō ná cúu sá jíin ní, sochi mā cāchī cuitī sá jāá nduú jíin sá ní, ncachī dē. De suni sūcuán nī ncāhān ndihi ndá tēe scuáha jíin yā.

*Jā ní jīcān táhvī yā nūū huerto Getsemaní
(Mr. 14.32-42; Lc. 22.39-46)*

36 űúcuán de nī nquenda Jesús jíin ndá tēe scuáha jíin yā iin lugar nūū nánī Getsemaní. De nī ncāhān yā jíin dē: Yáhá-ni cundeē ndá nú, de ná quihīn ni űúcuán cācān táhvī ni, ncachī yā.

37 De nī jeca yā Pedro jíin ndūū sēhe Zebedeo cuāhān yā jíin dē. De nī nquijéhé yā cúcuécá ndasí inī yā de xíí cúu inī yā jā quiji tūndóhó síquī yā.

38 űúcuán de nī ncāhān yā jíin ndá dē: Cúcuécá ndasí inī ni jondē ja űatin cuū ni. Yáhá cundetū ndá nú de cundito nú jíin nī, ncachī yā.

39 De nī jica yā jacū cā, de nī jēcuīñī jíitī yā nī ntuu yā nūū yā nūū űūhún, de suha nī jīcān táhvī yā nūū Yāa Díos: Tatá maá sá, tú cuu de sáhá jíyo ní tūndóhó yáhá jā má quijí síquī sá. Sochi nsūū jā cúnī maá sá, chi jā cúnī maá ní ná cóo, ncachī yā.

40 Ñúcuán de nī nenda yā nū ndinúnī tē scuáha jíin yā, de nī jinī yā jā quíxīn ndá dē. De nī ncāhān yā jíin Pedro: ¿A nduú ní ncúndéé ndá nú cundito nú jíin nī vísō iin hora?

41 Coó ndito inī ndá nú de cācān táhvī nū jā chindeé yā ndóhó tácuā mā cōtó túnī jānehén ndóhó jā sāhá nú cuāchi. Chi cúnī ndija ánō nū squíncuu vāha nú, sochi yiqui cúñu nú chi nduú fuerza, ncachī yā.

42 De nī jēhēn tucu yā vuelta ūū, de suha nī jīcān táhvī yā: Tatá maá sá, de tú mā cúu cujiyo tündóhó yáhá jā má ndóhó sá, de ná cóo jā cúnī maá ní, ncachī yā.

43 De nī nenda tucu yā nū dē, de nī jinī yā jā quíxīn tucu ndá dē, chi ndasí jíhī dē máhná.

44 De nī sndóo yā dē, de cuāhān tucu yā cuācācān táhvī yā vuelta ūnī, de suni tūhun ñúcuán nī ncāhān yā.

45 Sá de nī nenda tucu yā nū ndá dē, de nī ncāhān yā: Mitān de cūsūn ndá nū-nī cā de natátú nú. De nduú chi ja nī nquenda hora, de nduhū, Yāā nī nduu tē, natūu nī de tiin ndá tē íyó cuāchi nduhū.

46 Nacuiñī ndá nú, chi ja vāji tē nastúu nduhū, de cōhōn jíin dē, ncachī yā.

Jā ní ntiin ndá dē Jesús

(Mr. 14.43-50; Lc. 22.47-53; Jn. 18.2-11)

47 De junī súcuán cāhān cā yā, de nī nquenda-nī Judas, iin táhān jā úxī ūū tē scuáha jíin yā. De vāji cuāhá tē jíin dē, ndiso ndá dē espada jíin ñutun. Chi ndá sūtū cúñáhnú jíin ndá tē ñáhnú jā ndácu nū nchivī hebreo, nī ntefíñú ndá tē ñúcuán.

48 De Judas, tē jā nastúu yā, ja nī jēhe dē iin seña nū ndá tē ñúcuán, chi nī ncachī dē: Tē jā techuhú nī, ñúcuán cúu. De tiin ndá nú dē, ncachī dē.

49 De nī nquenda dē nū Jesús, de nī ncāhān dē: Tancuaā, Maestro, ncachī dē. De nī ntechuhú dē yā.

50 De nī ncāhān Jesús jíin dē: Amigo, ¿nā tiñu vāji nú? ncachī yā. Ñúcuán de nī nquenda ndá cā tē, de nī ntiin dē Jesús.

51 De iin tē jā íyó jíin Jesús, nī ntavā dē espada dē, de nī jehndē dē sōho iin mozo maá sūtū cúñáhnú cā.

52 Ñúcuán de nī ncāhān Jesús jíin dē: Nachuvāha espada nū, chi ndācá jā cānāá jíin espada, suni jíin espada cuū.

53 ¿De á nduú jíin ndá nú jā cuu cācān táhvī nī nū Tatá nī, de mitān ñúhún tají yā víhī cā ūxī ūū mil ángel andiví jā scácu nduhū?

54 Sochi tú súcuán, ¿de nāsa cuu squíncuu tūhun jā yósō nū tutū ī jā cánuú ndoho nī súcuán? ncachī yā.

55 Ñúcuán de nī ncāhān yā jíin nchivī cuāhá: ¿De va tē cuíhná cúu nī jā vāji ndá nú jíin espada jíin ñutun jā tiin ndá nú nduhū, á naá cúu? Ndācá quívi nī īyo nī jíin ndá nú inī templo cāhnú, nī stēhēn nī tūhun, de nduú ní ntíin ndá nú nduhū.

56 De súcuán sáhá ndá nú tácuā quee ndāā jā cāhān tutū ī jā ní ntee ndá tē nī nacani tūhun Yāā Dios, ncachī yā. Ñúcuán de ndihi tē scuáha jíin yā, nī sndóo dē yā, de nī jinu dē cuāhān dē.

Jā ní ūñi Jesús nū junta ndá tē cúñáhnú cā

(Mr. 14.53-65; Lc. 22.54-55, 63-71; Jn. 18.12-14, 19-24)

57 De ndá tēe jā ní ntiin Jesús, cuāhān dē jín yā nūū Caifás, tēe cúu sūtū cúñáhnú cā. De ñúcuán íyó tūtú ndá tēe stēhēn ley janahán, jín ndá tēe ñáhnú jā ndácu tiñu.

58 De Pedro chi jícá-ni níquín dē yā, de nī nguenda dē patio sūtū cúñáhnú cā. De nī nguivī dē inī patio, de nī jēcundeē dē jín ndá policia, tácuá cunī dē nāsa coo síquī yā.

59 De ndá sūtū cúñáhnú jín ndá tēe ñáhnú jín ndihi tēe sáhá junta cúñáhnú cā, nī nducú dē tēe jā cāhān tūhun tūhún síquī Jesús, chi cahñī dē yā cúnī dē.

60 De vísó nī nguenda cuāhā nchivī jā cāhān tūhún, sochi nduú ní nihīn ndá dē cuāchi síquī yā jā cuū yā. De jā sándihī de nī nguenda ūū testigo jā ní ncāhān tūhun tūhún síquī yā:

61 Tēe yáhá nī ncāhān dē jā cuu canī dē templo Yāā Dios, de nūū únī-ni quivī de nasáhá dē, ncachī ndúū dē.

62 Ñúcuán de nī nacuiñī maá sūtū cúñáhnú cā, de nī ncāhān dē jín yā: ¿Nūcu nduú cāhān cuitī nū? ¿A íyó ndāā jā cāhān ndá tēe yáhá síquī nū? ncachī dē.

63 Sochi nduú ní ncāhān cuitī Jesús. De nī ncāhān maá sūtū cúñáhnú cā: Cāhān nihīn nī jín nū jā cachī ndāā nū cunini maá Yāā Dios, Yāā técu. Cachī cājī tú maá nū cúu Cristo, Sēhe Yāā Dios, ncachī dē.

64 De nī ncāhān Jesús: Suu cúu nī, tá cúu nūū cāhān nū. De suni cáchī tūhun nī nūū ndá nū jā ndácá quivī jā quiji de cunī nū jā nduhū, Yāā nī nduu tēe, cundeē nī lado cuáhá Yāā íyó poder, de ndiji nī ichi andivī jín vicō, ncachī yā.

65 Ñúcuán de sūtū cúñáhnú cā nī ndatá dē-ni sahma dē jā ní nguītī ndasí inī dē, de nī ncāhān dē: Tēe yáhá chi cāhān dē tūhun nāvāha jā quiti inī Yāā Dios, chi sáhá dē maá dē Sēhe Yāā Dios. ¿Nā testigo cā jīni ñūhún ó túsaá? Chi ja nī jīni ndá nū tūhun nāvāha jā cāhān dē.

66 ¿De nāsa jáni inī ndá nū? ncachī dē. De nī ncāhān ndá nchivī cuāhā: Cuāchi cúu jā cāhān dē sūcuán, de jīni ñūhún jā cuū dē, ncachī.

67 Ñúcuán de nī ntvī síí ndá dē nūū yā, de nī ncani dē yā. De sava cā dē nī ncatū dē nūū yā.

68 De nī ncāhān ndá dē: De tú Cristo cúu nū, de cachī nā tēe nī ncani ndóhó, ncachī dē.

Jā ní ncachī Pedro jāā nduú jīni dē yā

(Mr. 14.66-72; Lc. 22.56-62; Jn. 18.15-18, 25-27)

69 De juni sūcuán cúu, de ndēē Pedro tāvēhé inī patio. De nī nguenda iin ñāhan sātīñū vehe ñúcuán, de nī ncāhān ña jín dē: Ndóhó chi sunī nī jica nū jín Jesús tēe Galilea, ncachī ña.

70 De maá dē nduú ní ncachī dē, chi nī ncāhān dē nī jīni ndá nchivī: Nduú jīni nī nā tūhun cāhān nū, ncachī dē.

71 De nī nquee dē viéhé quēhe, de nī jīni incā ñāhan nūū dē. De nī ncāhān ña jín nchivī íyó ñúcuán: Tēe yáhá chi sunī nī jica dē jín Jesús, tēe ñuū Nazaret, ncachī ña.

72 Sochi nduú ní jétuhún tucu dē, chi sa nī ncāhān téyí dē: Nduú jīni nī tēe ñúcuán, ncachī dē.

73 De nī ncanún jacū cā, de nchivī íyó ñúcuán nī nguenda jī nūū Pedro, de nī ncāhān jī: Jándāā ndija jā sunī táhān ndá tēe ñúcuán cúu nū, chi nijin cāhān nū jā tēe Galilea cúu nū, ncachī jī.

74 Sá de nī nguijéhé dē cāhān téyí dē jā ná cundeē cuāchi síquī dē de tú nduú cāhān ndāā dē: Nduú jīni cuitī ní tēe ñúcuán, ncachī dē. De nī ncani-lohló.

⁷⁵ De nī nūcūhun inī dē tūhun jā ní ncāhān Jesús jín dē: Jondē tá ncháha ca cana lohló, de yūhú nú de cachī nū ūnī vuelta jāá nduú jínī nū nduhū. De nī nqúee dē cuāhān dē, de nī jacu ndasí dē jā ní ncachī dē jāá nduú jínī dē yā.

27

Jā cuāhān ndá dē jín yā nū Pilato

(Mr. 15.1; Lc. 23.1-2; Jn. 18.28-32)

¹ De tá nī ncunijīm, de ndācá sūtū cúñáhnú jín ndá tēe ñáhnú jā ndácu nū nchivī hebreo, nī scāni táhān dē tūhun nāsa sāhá dē jā cuū Jesús.

² De nī juhnī ndá dē yā, de cuāhān dē jín yā nū Poncio Pilato, tēe cúu gobernador.

Jā ní jīhī Judas

(Hch. 1.16-19)

³ Nūcuán de Judas, tēe jā ní nastúu yā, nī jini dē jā ní ncunihin síquī yā jā cuū yā. De nī ntahúhvi inī dē, de nī nacuāha dē ōcō ūxī xūhún plata jā ní nhīn dē nū ndá sūtū cúñáhnú jín nū ndá tēe ñáhnú.

⁴ De ndá sūtū cúñáhnú nī nastútú dē xūhún nūcuán, de nī ncāhān dē: Mā cúu chuhun ó xūhún yáhá inī jātūn nū sōcō ndá nchivī, chí xūhún jā ní jēcunáá jā cuū iin tēe cúu, ncachī dē.

⁵ De nī nasquéne Judas xūhún nūcuán inī templo. De nī nqúee dē cuāhān dē, de nī scuéhné dē maá dē.

⁶ De ndá sūtū cúñáhnú nī nastútú dē xūhún nūcuán, de nī ncāhān dē: Mā cúu chuhun ó xūhún yáhá inī jātūn nū sōcō ndá nchivī, chí xūhún jā ní jēcunáá jā cuū iin tēe cúu, ncachī dē.

⁷ Nūcuán de nī nsáhá ndāā ndá dē jā xūhún nūcuán cueen dē ñuhun jā nání Lugar Ñuhun Quixín, tácuā nūcuán quiyuhū ndá nchivī jīcá.

⁸ De jā suu cúu jā jondē mitan nání ñuhun nūcuán Lugar Ñuhun Niñi.

⁹ De sūcuán nī nqúee ndāā tūhun nī ncāhān Jeremías, tēe nī nacani tūhun Yāā Dios jondē janahán: Nī nquehen ndá dē ndihóco ūxī xūhún plata, de sūcuán-ni cúu iin yāhvi jā ní nsáhá nchivī Israel cuenta nāsaa-ni ndéé yā nūu jī.

¹⁰ De jín xūhún nūcuán nī jeen ndá dē ñuhun quixín, tá cúu nūu ní ndacu maá Jētohō ō Yāā Dios nūu ni. Ncachī Jeremías.

Jā ní tñi Jesús nū Pilato

(Mr. 15.2-5; Lc. 23.3-5; Jn. 18.33-38)

¹¹ De tá nī nquenda ndá dē jín Jesús nū gobernador, tēe cúu Pilato, de nī jīcá tūhún dē yā: ¿A maá nú cúu Rey nchivī hebreo? ncachī dē. De nī ncāhān Jesús: Suu cúu nī, tá cúu nūu cáhān nū, ncachī yā.

¹² De ndá sūtū cúñáhnú jín ndá tēe ñáhnú jā ndácu tiñu, nī ncāhān dē cuāchi síquī yā. Sochi nduú ní scócóo cuitī yā.

¹³ Nūcuán de nī ncāhān Pilato jín yā: ¿A nduú jini nú jā cuāhā cuāchi cáhān ndá dē síquī nū? ncachī dē.

¹⁴ Sochi nduú ní ncāhān cuitī yā ni iin tūhun jín dē. De nī nsáhvi ndasí inī gobernador jāá nduú ní ncāhān cuitī yā.

Jā ní nsáhá ndāā ndá dē jā cahñi dē yā

(Mr. 15.6-20; Lc. 23.13-25; Jn. 18.38-19.16)

¹⁵ De íyó costumbre gobernador jā quivī vico nūcuán siáá dē iin tēe yíhí vecāa, nā-ni tēe cúnī nchivī jā siáá dē.

16 De quívi ñúcuán íyó iin tēe yíhí vecāa, nání dē Barrabás, de ja nī jītē nuu tūhun jā ní nsáhá dē cuāchi xeēn.

17 De tá nī ndutútú nchivī, de nī ncāhān Pilato jíin ji: ¿Ní tēe cúnī ndá nú jā siáa ni mitan: A Barrabás á Jesús jā cúu Cristo, Yāā jā ní ntají Yāā Dios? ncachī dē.

18 Súcuán nī ncāhān dē chi cúnī dē siáa dē Jesús. Chi ja nī jīcūhun inī dē jā ní ncucuásún inī ndá sūtū ñúcuán, de jā suu cúu jā ní nasiáha ndá dē yā nūū dē.

19 De juni ndēē Pilato silla nūū sáhá ndāā dē tiñu, de ñasíhí dē nī nteitíñū ña tūhun nī nquiji nūū dē: Mā quívi nduū nū jíin ndá nchivī síquī tēe ndāā jíñā, chi cuni de ndasí nī nsiúhú jāni nduhū jā síquī dē, ncachī ña.

20 Sochi ndá sūtū cúñáhnú jíin ndá tēe ñáhnú, nī scáhān dē nchivī jā cācān ji jā ná siáa dē Barrabás, de ná cúu Jesús.

21 Ñúcuán de nī jīcā tūhún tucu gobernador: Jā ndúū dē, ¿ní iin dē cúnī ndá nú jā siáa nī? ncachī dē. De nī ncāhān ji: Siáa ní Barrabás, ncachī ji.

22 De nī jīcā tūhún Pilato: ¿Túsaá de nāsa cúnī ndá nú jā sáhá nī jíin Jesús, tēe cúu Cristo? ncachī dē. De nī ncāhān ndihí ji: Cata caa ní dē yīcā cruz, ná cúu dē, ncachī ji.

23 Ñúcuán de nī ncāhān Pilato: ¿Nā cuāchi nī nsáhá dē túsaá? De ndá nchivī nī ncana jee ndasí ji: Cata caa ní dē yīcā cruz, ná cúu dē, ncachī ji.

24 De nī jíin Pilato jáá nduú cúndeē dē jíin nchivī, chí sa víhí cā cúvaā ji. De nī ndacu dē jā ná quíji ndute, de nī nandahá dē nūū nchivī cuāhā. De nī ncāhān dē: Jā nándahá nī yáhá cúu seña jáá nduú nā cuāchi cundeē síquī ni jā cuū tēe vāha yáhá. Chí síquī ndá máá nú ná cúndeē, ncachī dē.

25 De nī ncāhān ndihí nchivī: Suu síquī ndá máá sá jíin síquī sēhe sá ná cúndeē cuāchi jā cuū dē, ncachī ji.

26 Sá de nī nsiáa dē Barrabás cuāhān. De nī ndacu dē jā ná cáni ndá soldado Jesús, jíin jā cata caa dē yā yīcā cruz.

27 Ñúcuán de ndá soldado cuāhān dē jíin Jesús inī palacio. De nī ncana dē ndihí táhán dē nī ncutútú dē nūū yā.

28 De nī ntavā ndá dē sahma yā, de nī nchuhun dē yā iin sahma cuahá jā cúu sahma rey.

29 De nī nsáhá ndá dē iin corona iñu, de nī nchuhun dē xīnī yā. De nī nchihí dē ndahá cuahá yā iin ñutun jā cúu tá cúu bastón. De nī nsáhá catá dē nūū yā, chí nī jēcuñī jītí dē, sáhá dē jā chíñúhún dē yā. Nācā vāha rey cúu Rey nchivī hebreo, ncachī dē.

30 De nī ntivī síí ndá dē nūū yā. De nī naquehen dē ñutun jā ní nchihí dē ndahá yā, de nī ncuun dē xīnī yā.

31 De tá nī ncuu nī nsáhá sácá dē yā, de nī ntavā dē sahma cuahá jā ñúhún yā, de nī nachuhun dē yā sahma maá yā. De cuāhān dē jíin yā jā cata caa dē yā yīcā cruz.

Jā ní jata caa dē yā yīcā cruz

(Mr. 15.21-32; Lc. 23.26-43; Jn. 19.17-27)

32 De tá nī nquee ndá soldado jíin yā, de nī jēcutáhán dē jíin iin tēe ñuū Cirene, nání dē Simón. De nī ntee ndá dē tiñu tēe ñúcuán jā cuiso dē cruz yā.

33 De nī nquenda ndá dē iin lugar nūū nání Gólgota, de tūhun ñúcuán cāhān: Lugar Yiquí Xíní.

34 De nī jēhe ndá dē vino jā ní nsacā nuu jíin iin jā úguā jā coho yā. De tá nī jito túnī yā, de nduú ní ncúnī yā coho yā.

³⁵ De tá nī ncuu nī jata caa dē yā yīcā cruz, de nī nsāhá dē suerte sīquī nāsa nīhīn iin iin dē sahma yā. De sūcuán nī nquee ndaā tūhun jā ní ntee tēe nī nacani tūhun Yāā Dios janahán: Tavā ndá dē suerte sīquī nāsa nīhīn iin iin dē sahma nī, ncachī yā, cáchī tutū.

³⁶ Sá de nī jēcundeē ndá dē ñúcuán jā coto dē jondē cuū yā.

³⁷ De nī ntee dē iin tūhun xīnī cruz yā jā cáhān nā sīquī nī jīhī yā: Yáhá cúu Jesús, Rey nchivī hebreo, cáchī.

³⁸ De suni nī jata caa ndá dē ūū tēe cuíhná yīcā ūū cā cruz, iin dē lado cuáhá yā, de incā dē lado sátín yā.

³⁹ De nchivī jā yáha ñúcuán, scuícó ji xīnī ji, de nī ncāhān yīchī ji:

⁴⁰ Ndóhó chí cáhān nū jā cani nū templo cáhnú, de nūū ūnī quivī de nasáhá nú. Túsaá de scácu nú maá nú mitan. De tú Sēhe Yāā Dios cúu nú, de nuu nú yīcā cruz vii, ncachī ji.

⁴¹ De ndá sūtū cúñáhnú, jíin tēe stéhēn ley janahán, jíin tēe grupo fariseo, jíin ndá tēe ñáhnú, suni sūcuán nī ncāhān catá dē nūū yā, de cáhān ndá máá dē:

⁴² Tú incā nchivī nī scácu dē, ¿de nūcu nduú cúu scácu dē maá dē mitan? Tú Rey nchivī Israel cúu dē, de ná nūū dē yīcā cruz, tácuca candíja ó dē.

⁴³ Nī ncandíja dē Yāā Dios, de ná scácu yā dē mitan de tú cúndáhvī inī yā dē, chí nī ncāhān dē jā cúu dē Sēhe yā, ncachī ndá dē.

⁴⁴ De ndúū tēe cuíhná jā ndíta caa xiín yā, suni sūcuán nī ncāhān nāvāha dē.

Jā ní jīhī Jesús

(Mr. 15.33-41; Lc. 23.44-49; Jn. 19.28-30)

⁴⁵ De tá nī ncuu cahūxī ūū, de nī ncuneē ní cáhnú jondē cahūnī.

⁴⁶ De tá cahūnī, de nī ncana jee Jesús: Elí, Elí, ¿lama sabactani? De tūhun ñúcuán cáhān: Yāā Dios maá sá, Yāā Dios maá sá, ¿nūcu nī sndóo ní sáan?

⁴⁷ De sava nchivī íñī ñúcuán, nī jini ji jā cáhān yā, de nī ncāhān ji: Tēe yáhá cána dē Elías, tēe nī nacani tūhun Yāā Dios janahán, ncachī ji.

⁴⁸ De nī jinu-ni iin tēe, nī jēquēhen dē iin cáchī, de nī nchundaji dē nūū vinagre iyá. De nī ntee dē xīnī iin ñutun, de nī ntee dē yuhú yā jā coho yā.

⁴⁹ De nī ncāhān sava cā dē: Cundetū nú, cúndéhé ó tú quiji Elías scácu dē á nduú, ncachī ji.

⁵⁰ De maá Jesús nī ncana jee yā incā vuelta, de nī jīhī yā-ni.

⁵¹ De sahma jā ndíta caa jā ndásī nūū cuarto īī inī templo cáhnú, nī ndātā-ni sava sava jondē xīnī jíin jondē jēhē. De nī ntāan, de nī ndātā toto.

⁵² De nī nune yavī nūū yíyuhū ndiyi, de cuáhā ndiyi jā nī ncandíja ji Yāā Dios, nī natecū ji.

⁵³ De nī nquee ndá ji nūū yíyuhū ji, de tá nī natecū Jesús de nī ndīvi ji inī ciudad īī Jerusalén, de cuáhā nchivī nī jini nūū ji.

⁵⁴ De tá nī jīhī Jesús, de tēe cúu capitán jíin ndá tēe íñī jíin dē jā jito dē jondē cuū yā, nī jinī ndá dē jā ní ntāan, jíin ndá cā tiñu jā ní ncuu. De nī nchūhú ndasí ndá dē, de nī ncāhān dē: Jāndāā ndíja jā Sēhe Yāā Dios cúu tēe yáhá, ncachī dē.

⁵⁵ De ñúcuán íñī cuáhā ñahan, ndéhé jícá ña. De suu ndá ñahan ñúcuán nī jēcuniquīn ña Jesús jondē Galilea, vāji ña jā chíndeé ña yā.

⁵⁶ De ūnī ña cúu María ñuū Magdala, jíin María naná Jacobo jíin José, jíin naná ndúū sēhe Zebedeo.

Jā ní nchiyuhū dē yā

(Mr. 15.42-47; Lc. 23.50-56; Jn. 19.38-42)

⁵⁷ De tá nī ñini quīvī ñúcuán, de nī nquenda iin tēe cuicá, nání dē José, de tēe ñuū Arimatea cúu dē.

⁵⁸ Tēe yáhá nī jēhēn dē nūū Pilato, de nī jīcān dē yiqui cúñu Jesús. De nī ndacu Pilato jā ná cuáha ji nūū dē.

⁵⁹ De José nī nquehen dē yiqui cúñu yā, de nī nchusúcún dē iin sahma cuijín ndoo.

⁶⁰ De névaha dē iin yavī ndiyi jā ní ncaān jeé yīcā iin cava, nūū ncháha ca quiyuhū ndiyi. De ñúcuán nī nchiyuhū dē yā. De nī jasí dē iin yūū cáhnú yuhú yávī, de cuāhān dē.

⁶¹ De María ñuū Magdala, jíín incā María, ndéē ña ichi núū nūū yíyuhū yā.

Jā ní jito ndá soldado nūū yíyuhū yā

⁶² De nī ncuu ndácá tiñu yáhá maá quīvī jā sáhá tūha nchivī jā quiji quīvī nátátú. Sá de nī ncunijín maá quīvī nátátú. De ndá sūtú cúñáhnú jíín ndá tēe grupo fariseo, nī jēhēn dē nūū Pilato.

⁶³ De nī ncāhān ndá dē: Señor, núcūhun inī ndá sá jā tá nī ntecū tēe stáhvī nehén ñúcuán, de nī ncāhān dē jā natecū dē nūū únī quīvī.

⁶⁴ Túsaá de ndacu ní jā ná coto vāha ndá soldado yuhú yávī ñúcuán jondē tá nī ncháha ūnī quīvī. Chi tú nduú de sanaā de quiji ndá tēe jā ní scuáha jíín dē, de natavā cuíhná dē ndiyi ñúcuán jacuáa, quihīn dē jíín. Ñúcuán de cachī ndá dē nūū nchivī jā ní natecū tēe ñúcuán. De víhí cā cuu tūhun stáhvī ñúcuán nsúū cā jā xíhna ñúhún, ncachī ndá dē.

⁶⁵ De nī ncāhān Pilato jíín dē: Yáhá íyó ndá soldado. Cuáhán jíín dē, de sáhá cutú vāha ndá nú yuhú yávī, de coto vāha ndá nú, tú nāsa cuu vāha cā sáhá nú, ncachī dē.

⁶⁶ De cuāhān ndá dē, de nī nsáhá cutú dē yūū jā ndásí yuhú yávī nūū yíyuhū yā, de nī stíin vāha dē. De nī jani dē ndá soldado jā coto.

28

Jā ní natecū Jesús

(Mr. 16.1-8; Lc. 24.1-12; Jn. 20.1-10)

¹ De nī ncháha quīvī nátátú, de nī ncunijín quīvī domingo. De María ñuū Magdala jíín incā María, nī jéndéhé ña nūū ní nchiyuhū Jesús.

² Ñúcuán de iin sanaā-ni de nī ntāan ñihin ndasí. Chi iin ángel maá Jētohō ō Yāa Dios nī ncuu yā ichi andiví, nī nquenda yā nūū ní nchiyuhū Jesús. De nī stáa yā yūū jā ndásí yuhú yávī, de nī jēcundeē yā sīquī.

³ De jéndütē nūū yā modo taja, de sahma ñúhún yā yaa ndasí tá cáa yūhvā volcán.

⁴ De ndá soldado jito ñúcuán nī nquisi dē jā yúhú dē ndéhé dē yā. De nī ncuu ndá dē modo ndiyi-ni.

⁵ De nī ncāhān ángel jíín nduú ñahan ñúcuán: Mā cúyuhú nú, chi jíín nī jā nánducú nú Jesús, Yāa nī jíhī yīcā cruz.

⁶ Nduú cā yā yáhá, chi ja nī natecū yā, tá cúu nūū ní ncachī yā. Nehén de cuní nū nūú ní jaquín ndá dē yā.

⁷ De ñamā quínohōn nū, de cachī nū nūū ndá tēe scuáha jíín yā jā ní natecū yā. De xihna cā maá yā jíñū Galilea, sá de cuēē ndá máa nú, de ñúcuán cuní nū nūū yā, cachī nū nūū ndá dē. Ja nī ncachī tūhun nī nūū nū, ncachī ángel.

⁸ Ñúcuán de nī nquee nduú ña nūú ní nchiyuhū yā, de ñamā cuāhān ña. De yúhú ña, de suni cúsií ndasí inī ña. De nī jinu ña cuācachī tūhun ña nūū ndá tēe scuáha jíín yā.

⁹ De juni cuāhān ña, de nī nquenda-ni Jesús nū ña, de nī ncāhān yā jíin ña. De nī ntandē ña nū yā, de nī numi ña sūcūn jéhē yā, de nī nchiñúhún ña yā.

¹⁰ De nī ncāhān yā jíin ña: Mā cúyūhú ndūū nū. De cuāhān de cachī tūhun nū nū ndá hermano ni, tē nī scuáha jíin nī, jā ná quínohōn ndá dē Galilea, de ñúcuán cunī dē nū ni, ncachī yā.

Tūhun jā ní ncāhān ndá soldado

¹¹ De juni cuāhān ndūū ña, de sava soldado jā ní jito ñúcuán, cuānohōn dē jondē ciudad. De nī ncachī tūhun dē nū ndá sūtū cúñáhnú ndácá tiñu jā ní ncuu.

¹² De ndá sūtū cúñáhnú nī ndutútú dē nū ndá tē ñáhnú jā ndácu tiñu, de nī scāni táhán dē tūhun. Ñúcuán de nī jēhe dē cuāhā xūhún nū ndá soldado.

¹³ De nī ncāhān dē: Cachī ndá nū jā ndá tē scuáha jíin dē nī nquiji jacuáa, de nī natavā cuñhá ndīyi ñúcuán juni quixīn ndá nū, cachī nū.

¹⁴ De tú cuni gobernador tūhun yáhá, de ndá máa nī quiscāhān ni dē, tácu mā níhīn ndá nū castigo, ncachī dē.

¹⁵ De ndá soldado nī nquehen dē xūhún, de nī ncāhān dē tá nī ncachī ndá nū dē. De jondē mitan chi sūcuán cāhān ndá nchivī hebreo tá cúu nū ní ncāhān ndá soldado.

Jā ní ntetñú yā dē jā nacani dē tūhun

(Mr. 16.14-18; Lc. 24.36-49; Jn. 20.19-23)

¹⁶ De ndihúxī iin tē nī scuáha jíin yā, cuānohōn dē Galilea, jondē yucu nū ní ncachī Jesús jā quíhīn dē.

¹⁷ De tá nī jinī ndá dē nū yā, de nī nchiñúhún dē yā. Sochi sava dē nduú cándija vāha dē jā maá yā cúu.

¹⁸ De nī ntandē yā nū dē, de nī ncāhān yā jíin ndá dē: Ja nī ntaji Yāa Dios ndihi poder nū ni jā tatúnī ni inī andivī jíin ñayiví.

¹⁹ Túsaá de cuāhān ndá nū nū nchivī ndácá nación, de stéhēn nū tūhun nī nū ji tácu candija ji. De scuéndutē nū ji jā ní ncandija ji maá Tatá jíin Sēhe jíin Espíritu Santo.

²⁰ De stéhēn nū nū ji jā ná cuétáhvī ji ndácá tiñu jā ní ndacu nī nū nū. De cūhun inī nū jā maá nī iyó nī jíin nū ní cání jondē quivī jā jīnu ñayiví, ncachī yā. De nī ncuu. Amén.

TUHUN VAHA JA NI NTEE SAN MARCOS

Tuhun Juan tēe scuénduté

(Mt. 3.1-12; Lc. 3.1-9, 15-17; Jn. 1.19-28)

¹ Yáhá quíjéhé tuhun váha maá Jesucristo, Sēhe Yāā Dios, já ní nquiji yā já scácu yā yóhó.

² Isaías, tēe nī nacani tuhun Yāā Dios jondē janahán, súcuán nī ntee dē tuhun Juan nūu tutú:

Tají nī tēe nacani tuhun nī cosō nūú dē ichi nūú nū, tácuá coo túha nchiví já quiji nú, ncachí Yāā Dios jíin Cristo.

³ De tēe ñúcuán cana jee dē jondē nūú ñuhun tihá: Sáhá túha ndá nú maá nú, chí quenda maá Jétohó ō. De sáhá ndá nú tiñu ndāā, chí vāji yā, cachí dē.

Ncachí Isaías.

⁴ De Juan nī jīnū dē jondē nūú ñuhun tihá, scuénduté dē nchiví. De cáhān dē jíin já ná nacani iní já sndóo jí cuāchi jí de cuenduté jí, tácuá cune cáhnú iní Yāā Dios nūu cuāchi jí.

⁵ De ndācá nchiví región Judea jíin nchiví ciudad Jerusalén, nī nquenda jí nūú dē. De nī nacani ndāā jí cuāchi jí nūú Yāā Dios, de nī scuénduté dē jí iní yūte Jordán.

⁶ De sahma ñúhún Juan cúu ixí camello, de núhñi iin cinturón ñii chíjin dē. De já tēcú dē cúu tíca langosta jíin ndúxi yōcō.

⁷ De suha nī nacani dē tuhun: Quiji maá Yāā já cúñáhnú ndasí cá nsúu nduhú. Chí nduú cúñáhnú cuiti ní nūú yā, ní já cuetíñú yā nduhú vísō iin tiñu lúlí cá já jíqui ndeyi ní nandají ní correa níjān yā.

⁸ De nduhú chí jíin ndute scuénduté ní ndá nú, sochi Yāā ñúcuán chí modo já scuénduté yā ndá nú cúu já cuāha yā Espíritu Santo cundeē iní ánō nū, ncachí Juan.

Jā ní jenduté Jesús

(Mt. 3.13-17; Lc. 3.21-22)

⁹ De nī ncuu jacú quívi, de Jesús nī nquee yā ñuū Nazaret ndáñū Galilea, de Juan nī scuénduté dē yā iní yūte Jordán.

¹⁰ De tá nī nquee yā ndute, de nī jiní yā já ní nune-ni nūú ndēē Yāā Dios andiví, de nī ncuun Espíritu Santo, nī jīnū xīnī yā, de cáá tá cáá iin paloma.

¹¹ De ichi andiví nī ncāhān iin tuhun: Maá nú cúu sēhe nī já māñi ndasí ní jíin, de cúsi ndasí iní ní jíin nú, ncachí.

Jā ní jito túnī Satanás Jesús

(Mt. 4.1-11; Lc. 4.1-13)

¹² Ñúcuán de nī jīnū Jesús jondē nūú ñuhun tihá nī nsáhá Espíritu Santo.

¹³ De ūú xico quívi ní ndeē yā nūú ñuhun tihá ñúcuán nūú iyó ndá quiti yúcu. De nī jito túnī Satanás yā. De tá cuāhān Satanás, de nī nquenda ndá ángel Yāā Dios, nī nchindeé ndá yā.

Jā ní nquijéhé Jesús nacani yā tuhun región Galilea

(Mt. 4.12-17; Lc. 4.14-15)

¹⁴ Ñúcuán de tá nī nchihí ndá dē Juan vecāa, de nī nenda Jesús región Galilea, nacani yā tuhun váha nása tátúnī Yāā Dios.

15 De nī ncāhān yā: Ja nī nquenda quivī, de ja nī ncuñatin jā tatúnī Yāā Dios nūū ndá nú. Nacani inī nū jā sndóo nú cuāchi nú, de candíja nú tūhun jā scācu yā ndóhó, ncachī yā.

Jā ní ncana yā cūmī tēe tīn tiacá
(Mt. 4.18-22; Lc. 5.1-11)

16 De jica Jesús yuhú mar Galilea cuāhān yā. De nī jinī yā nūū Simón jíin ñanī dē Andrés. De tēe tīn tiacá cúu dē, de squée ndúū dē ñunu dē inī mar.

17 De nī ncāhān yā jíin dē: Cuniquīn nduhū ná cóhōn, de nasāhá nī ndóhó tēe jā nihīn cuāhā nchivī jā candíja nduhū, tá cúu nūū nihīn nū tiacá, ncachī yā.

18 Ñúcuán de nī sndóo-ni ndúū dē ñunu dē, de nī jēcuniquīn dē yā.

19 De nī jica yā jacú cā, de nī jinī yā nūū Jacobo jíin ñanī dē Juan, ndúū sēhe Zebedeo, suni ndēe dē inī barco dē, náchicatún dē ñunu dē.

20 De suni nī ncana yā dē jā cuniquīn dē yā. De nī sndóo-ni ndúū dē tatá dē Zebedeo inī barco jíin ndá mozo dē, de nī jēcuniquīn dē yā cuāhān dē.

Jā ní ntavā yā tāchī inī iin tēe
(Mt. 7.28-29; Lc. 4.31-37)

21 De nī jinū yā jíin ndá dē ñuū Capernaum. De quivī nátátú nī nquīvi yā inī vehe īi sinagoga, de nī stéhēn yā tūhun.

22 De nī nsāhvi inī nchivī nī jinī jī tūhun stéhēn yā. Chi stéhēn vāha yā nūū jī, chi maá yā ndíso tíñū síquī ndíhi. De ndá tēe stéhēn ley janahán, nsúú súcuán stéhēn dē.

23 De inī vehe īi sinagoga ñuū ñúcuán íyó iin tēe jā ñúhún tāchī inī. De nī ncana cóhó dē:

24 ¿Nūcu vāji nī nūū ndá sá, Jesús ñuū Nazaret? ¿A vāji ní jā snāá ní sāán, á naá cúu? Ja jíinī sá ní iin cúu ní, chi Sēhe īi Yāā Dios cúu ní, ncachī dē.

25 De Jesús nī ncāhān xēēn yā nūū tāchī: Casī yuhú nú de quee nú inī dē, ncachī yā.

26 De tāchī nī jahní yíhí ndasí tēe ñúcuán. De nī ncana cóhó, de nī nquee-ni cuāhān.

27 De ndíhi nchivī nī nchūhū jī, de jíicā tūhún táhán jī: ¿Nā cuá cúu yáhá? ¿A iin tūhun jeé cúu yáhá? Chi tēe yáhá cúñáhnú dē jā ndácu dē jondē nūū tāchī de quée ndá, ncachī jī.

28 De ñamā nī jītē nuu tūhun Jesús cuāhān ní cáhnú región Galilea.

Jā ní nasāhá vāha yā naná chíso Simón Pedro
(Mt. 8.14-15; Lc. 4.38-39)

29 De nī nquee yā jíin ndá dē inī vehe īi sinagoga. De Jesús cuāhān yā jíin Jacobo jíin Juan jondē vehe Simón jíin Andrés.

30 De naná chíso Simón, cáá ña yíhí quíji ña. De nī ncachī tūhun ndá dē nūū yā jā cúhū ña.

31 Ñúcuán de nī ntandēe yā nūū cáá ña, de nī ntiin yā ndahá ña, de nī nacani yā ña. De nī nquee-ni quíji ña, de nī nsáhá ña jā ní nchajī yā jíin ndá dē.

Jā ní nasāhá vāha yā cuāhā nchivī
(Mt. 8.16-17; Lc. 4.40-41)

32 De tá nī nquēe ncardī de nī ncuāā, de nī nquenda ndá nchivī vāsíaha jī ndá jā cúhū jíin jā ñúhún tāchī inī.

33 De ndíhi nchivī ñuū ñúcuán nī ncutútú jī viéhé ñúcuán.

³⁴ De nī nasāhá vāha yā cuāhā nchivī cūhū quéhén nūū cuēhē, de nī ntavā yā cuāhā tāchī inī ji. De ndá tāchī chi ja jíni ji yā, sochi nduú ní jéhe yā tūhun jā cachī tūhun ji ní iin cúu yā.

*Jā ní nacani yā tūhun región Galilea
(Lc. 4.42-44)*

³⁵ De nehēn ndasí nī nacōo yā, chi jondē niquín cā. De nī nquee yā cuāhān sīn yā yātā űūū nūū nduú nchivī, de űūcuán nī jīcān táhvi yā.

³⁶ De Simón jíin ndá tēe íyó jíin dē, nī jēnanducú dē yā.

³⁷ De nī nanihīn ndá dē yā, de nī ncāhān dē jíin yā: Ndācā nchivī nānducú ji níhīn, ncachī dē.

³⁸ Sochi nī ncāhān maá yā: Sa cōhōn ndācā cā űūū íyó űatin, tácuu suni nacani nī tūhun nūū ji, chi jā suu cúu jā vāji nī, ncachī yā.

³⁹ De súcuán nī jica nuu yā ní región Galilea, nī nacani yā tūhun inī vehe ī sinagoga ndācā űūū, de nī ntavā yā tāchī inī nchivī.

*Jā ní nasāhá vāha yā iin tēe ndóho cuēhē stéhyū
(Mt. 8.1-4; Lc. 5.12-16)*

⁴⁰ De iin tēe ndóho cuēhē stéhyū, nī nguenda dē nī jēcuñī jīti dē nūū yā, de nī ncāhān dē: Jíni sá jā cuu sāhá ní jā nduvāha sá, de tú cúnī ní, ncachī dē.

⁴¹ De Jesús nī ncundáhvi inī yā dē, de nī ntee yā ndahá yā dē, de nī ncāhān yā: Cúnī ní nasāhá vāha nī ndóhó. De ná ndúvāha nú, ncachī yā.

⁴² Te tá nī ncāhān yā súcuán, de nī nduvāha-ni tēe ndóho cuēhē stéhyū.

⁴³ űūcuán de nī natají yā dē jā quínohōn dē, de nī ncāhān níhin yā jíin dē:

⁴⁴ Mā cāchī cuitī nū nūū ní iin. Chi quíhīn nū stéhēn nū maá nú nūū sūtū, de cundahá nú jā sōcō nū nūū Yāa Dios síqui jā ní ndundoo nū nūū yā, tá cúu nūū ní ndacu Moisés janahán. De súcuán de cunī nchivī jā ní nduvāha nú, ncachī yā.

⁴⁵ De nī nquee dē cuāhān dē, de nī nquijéhé dē nácani dē tūhun nūū ndihī nchivī nāsa nī nduvāha dē. De síqui űūcuán nduú cā ní ncúu quívi Jesús ndācā űūū, chi cúchitú ndasí nchivī nūū yā. De nī jica yā yātā ndācā űūū nūū nduú cúchitú nchivī. Sochi ndācā lado nī nquiji nchivī nūū yā.

2

*Jā ní nasāhá vāha yā iin tēe nī nduvehlé
(Mt. 9.1-8; Lc. 5.17-26)*

¹ De nī ncuu jacū quívi, de nī nquívi tucu Jesús űūū Capernaum. De nī jini nchivī jā ndéē yā vehe.

² De űāmā nī ncutútú cuāhā nchivī, de nī nchitú vehe chi jondē viéhé nduú cā nūne. De nī nacani yā tūhun Yāa Dios nūū ji.

³ űūcuán de nī nguenda cūmī tēe nūū yā, ndíso ndá dē iin tēe jā ní nduvehlé.

⁴ De nduú ní ncúu quívi ndá dē nūū yā síqui jā íyó chitú nchivī. De nī ncaa dē síqui vehé, de nī nacune dē xīnī vehé ndāā nūū íní yā, de yaví űūcuán nī scúun dē tēe cūhū, yósō dē nūū iin camilla.

⁵ De nī jini Jesús jā cándíja ndá dē jā cuu nasāhá vāha yā tēe cūhū. De nī ncāhān yā jíin tēe cūhū: Lílū, ja nēe cáhnú inī ni nūū ndá cuāchi nú, ncachī yā.

⁶ De űūcuán ndéē jacū tēe stéhēn ley janahán, de ndá tēe űūcuán nī jani inī dē síqui yā:

⁷ ¿Nūcu cáhān tēe yáhá súcuán? Cáhān dē tūhun nāvāha jā quíti inī Yāa Dios. Chi nduú cā nā incā cuu cune cáhnú inī nūū cuāchi, chi mátúhún-ni Yāa Dios.

⁸ De nī jinī Jesús jā sūcuán jáni inī ndá dē, de nī ncāhān yā jín dē: ¿Nūcu jáni inī ndá nú jā cāhān ni tūhun nāvāha?

⁹ Jā ndúu tūhun yáhá, ¿ní iin cúu jā víjín cā? ¿A jā cāhān ni jín tēe cúhū: Ja nēe cáhnú inī ni nū ndá cuāchi nú? ¿A víjín cā jā cāhān ni: Nacōo de naquehen nú camilla nū, de caca nū, cachī ni?

¹⁰ De mitan de ná stēhēn ni jā maá nī, Yāa nī nduu tēe, ndiso tíñú nī inī ñayiví yáhá jā cune cáhnú inī ni nūu cuāchi. Sá de nī ncāhān yā jín tēe ni nduvehlé:

¹¹ Cāhān ni jín nú, nacōo de naquehen nú camilla nū de quīnohōn nū vehe nú, ncachī yā.

¹² Nūcuán de nī nacōo dē-ni, de nī naquehen dē camilla dē, de nī nquee dē cuāhān dē, nī jinī jínúu ndihi nchivī. De ndiviī ji nī nsāhvi inī ji ndéhé ji, de nī ncāhān ji jā vāha ndasí Yāa cúu Yāa Dios. De cáchi ji: Ncháha ca cuni cuitī ō ni iin tíñu sūcuán, ncachī ji.

Jā ní ncana yā Leví
(Mt. 9.9-13; Lc. 5.27-32)

¹³ Sá de nī nquee tucu yā cuāhān yā jondē yuhū mar. De ndācá nchivī nī nguenda ji nūu yā, de nī stēhēn yā tūhun nūu ji.

¹⁴ Sá de nī ncāha yā cuāhān yā, de nī jinī yā nūu Leví sēhe Alfeo, ndéē dē nūu nástútú dē xūhún renta. De nī ncāhān yā jín dē: Cuniquin nduhū ná cohōn, ncachī yā. De nī nacuiñī dē-ni, de cuāhān dē jín yā.

¹⁵ Nūcuán de nī jēhēn yā nī nchaji yā stāa vehe dē. De cuāhā tēe stútú xūhún renta jín ndá cā tēe sáhá cuāchi, suni ndéē dē yáji dē stāa jín Jesús jín ndá tēe scuáha jín yā, chi iyó cuāhā dē jā níquin dē yā.

¹⁶ De ndá tēe stēhēn ley janahán jín tēe grupo fariseo, nī jinī dē jā yáji yā stāa jín ndācá tēe nūcuán. De nī ncāhān ndá dē jín ndá tēe scuáha jín yā: ¿Nūcu yáji maestro nū jín ndá tēe stútú xūhún renta jín ndá cā tēe sáhá cuāchi? ncachī dē.

¹⁷ De nī jini Jesús, de nī ncāhān yā jín dē: Nchivī iyó vāha, nduú jini nūhún ji tēe tátán, chi nchivī cúhū cúu jā jini nūhún. De nduhū chi nduú vāji nī jā cana nī nchivī jāá nduú cuāchi, jā cúu ji tá cúu nchivī iyó vāha. Chi sa vāji nī jā cána nī nchivī iyó cuāchi, jā ná nācani inī ji de sndóo ji cuāchi ji, ncachī yā.

Jā ní jicā tūhún ndá dē yā sīquī jā conditē inī
(Mt. 9.14-17; Lc. 5.33-39)

¹⁸ De nī ncuu iin quīvī jā iyó nditē inī ndá tēe scuáha jín Juan, jín ndá tēe scuáha jín grupo fariseo. De nī nguenda jacū tēe, nī ncāhān dē jín Jesús: Ndá tēe scuáha jín Juan jín jā scuáha jín grupo fariseo, quéhēn vuelta iyó nditē inī dē nūu Yāa Dios. De ndá tēe scuáha jín maá ní, ¿nūcu nduú sáhá dē sūcuán?

¹⁹ De nī ncāhān Jesús jín dē: ¿A cuu conditē inī dē juni iyó cā ni jín dē? ¿A cuu conditē inī nchivī jā iyó vico tándahá juni ndéē tēe tándahá jín ji? Chi tá ndéē tēe tándahá, de mā cúu conditē inī ji.

²⁰ Sochi quiji quīvī jā cujiyo tēe tándahá, de quīvī nūcuán chi conditē inī ji.

²¹ De nī ncāhān yā ūu tūhun yátá sīquī jāá nduú quitáhán tūhun jeé jā stēhēn yā jín ndá tūhun janahán. Ncachī yā: Ni iin nduú náchuhun iin pedazo sahma jeé nūu iin sahma tūhú. Chi tú sūcuán de ndiyi pedazo jeé de tēhdē cā jā tūhú, de cundicā cā nūu tēhdē.

²² De ni nduú chúhun vino jeé inī ñii tūhú. Chi tú sūcuán de vino jeé ndatá ñii, de naā vino jín ñii. Jā nūcuán cánuu jā chuhun ji vino jeé inī ñii jeé.

Jā ní jehndē ndá dē xīnī trigo quīvī nātātú

(Mt. 12.1-8; Lc. 6.1-5)

²³ De iin quīvī nātātú nī ncāhā Jesús cuāhān yā nūū cáá trigo. De ndá tē scuáha jíin yā nī nquijéhé dē jéhdē dē xīnī trigo yájī dē.

²⁴ Ńúcuán de ndá tē grupo fariseo nī ncāhān dē jíin yā: Cūndéhé. ¿Nūcu sáhá ndá tē scuáha jíin nū sūcuán? Chī cáchī ley Moisés jā má cūū sáhá ó nī iin tiñu quīvī nātātú, ncachī dē.

²⁵ De nī ncāhān maá yā jíin dē: ¿A nduú ní ncāhvi ndá nú tutū nāsa nī nsáhá David, iin quīvī jā ní ncumanī jā cajī dē, de nī jīhī dē sóco jíin ndá tē jā ní Iyo jíin dē?

²⁶ De nī nquīvi dē inī vehe Yāā Dios. De Abiatar nī ncuu sūtū cúñáhnú cā. De nī nchajī dē pan īī jā yósó nijīn nūū Yāā Dios. De nduú nā ley jā cajī nī iin tē, chī maá-nī sūtū cúū jā yájī. De sunī nī jéhe dē nī nchajī ndá tē íyó jíin dē. De nduú nā cuāchi ní íyo síquī dē, ncachī yā.

²⁷ De sunī nī ncāhān yā jíin ndá dē: Nduú ní jécōo nchivī jā ndoho jī nūū quīvī nātātú, chī sa nī jécōo quīvī Ńúcuán jā síquī nchivī tácuā natātú jī.

²⁸ Túsaá de nduhū, Yāā nī nduu tē, maá nī cúū jā tátūnī síquī nāsa sáhá nchivī quīvī nātātú, ncachī yā.

3

Jā ní nduvāha tēe nī nchīchī ndahá

(Mt. 12.9-14; Lc. 6.6-11)

¹ De nī nquīvi tucu Jesús inī iin vehe īī sinagoga. De Ńúcuán íyó iin tēe jā nī nchīchī iin ndahá dē.

² De ndá tēe grupo fariseo ndéhé yuhū dē yā, tú nasáhá vāha yā tēe Ńúcuán quīvī nātātú, tácuā nīhīn dē cuāchi síquī yā.

³ Ńúcuán de nī ncāhān yā jíin tēe jā ní nchīchī ndahá: Nacuiñī de cuiñī nú mähñū yáhá, ncachī yā.

⁴ De nī jīcā tūhún yā ndá dē: ¿Nāsa cáhān ley síquī quīvī nātātú? ¿A jā sáhá vāha ó, á jā sáhá nēhén ó? ¿A jā nasáhá vāha ó nchivī ja ñatin cuū, á sáhá ó jā cuū jī? ncachī yā. De ndá máá dē chī nduú ní ncāhān cuitī dē.

⁵ De quítī inī yā ndéhé yā nūū ndá dē, de nī ncucucéca inī yā jā nīhin inī dē. De nī ncāhān yā jíin tēe jā ní nchīchī ndahá: Scáá ndahá nú, ncachī yā. De nī scáá dē, de nī nduvāha-nī ndahá dē.

⁶ Ńúcuán de nī nquee ndá tēe grupo fariseo, de nī scáni táhān dē tūhun jíin ndá tēe grupo Herodes jā síquī yā, nāsa cahñī dē yā.

Jā ní nquenda cuāhā nchivī nūū yā yuhú mar

⁷ De Jesús cuāhān yā jondé yuhú mar jíin ndá tēe scuáha jíin yā. De cuāhā nchivī región Galilea nī jécuniquīn jī yā.

⁸ De saá-nī nchivī región Judea, jíin nchivī Jerusalén, jíin nchivī Idumea, jíin nchivī jā ndéē lado yūte Jordán nūū quénda ncandī, jíin nchivī región Tiro jíin Sidón, cuāhā ndasí nchivī nī jini jī tūhun tá ñáhnú ndasí tiñu sáhá yā, de nī nquenda ndá jī nūū yā.

⁹ De nī ncāhān yā jíin ndá tēe scuáha jíin yā jā ná cóo tūha iin barco quīvi yā, tácuā mā chitú nīhin nchivī cuāhā níí xiín yā.

¹⁰ Chī ja nī ncuu cuāhā nchivī nī nasáhá vāha yā, de jā Ńúcuán vāji cuāhā cā nchivī jā ndóho ndācá nūū cuēhē, de chitú nīhin jī níí xiín yā jā quehé jī yā cúni jī.

11 De ndá nchivī jā ñúhún tächī inī, tá nī jinī nūū yā, de jécuiñi jiti nūū yā, de cána cóhó: Maá ní cúu Sēhe Yāā Dios, cáchi.

12 De nī ndacu nihin yā nūū ndá tächī jā má cáhān cā jā cúu yā Sēhe Yāā Dios.

*Jā ní nacāji yā ūxī ūū tēe scuáha jíin yā
(Mt. 10.1-4; Lc. 6.12-16)*

13 Ñúcuán de nī ncaa yā cuāhān yā iin yucu. De nī ncana yā ndá tēe jā cúnī maá yā cundeca yā, de nī nguenda ndá dē nūū yā.

14 De nī jani yā ūxī ūū dē jā cuiñi dē jíin yā, de tají yā ndá dē quihīn dē nacani dē tūhun.

15 De nī nsahá yā jā cundiso tíñú dē jā nasahá vāha dē nchivī cúhū de tavā dē ndá tächī inī nchivī.

16 De yáhá cúu ndihúxī ūū tēe jā ní nacāji yā: Simón jā ní nascúnani yā dē Pedro.

17 De saá-ni Jacobo jíin ñanī dē Juan, ndúū sēhe Zebedeo. De nī nascúnani yā ndúū dē Boanerges, jā cáchi: Tēe íyó fuerza nacani tūhun, tá cúu nūū íyó fuerza taja.

18 De sava cā dē nání dē Andrés, Felipe, Bartolomé, Mateo, Tomás, Jacobo sēhe Alfeo, Tadeo, Simón tēe grupo cananista,

19 jíin Judas Iscariote, tēe jā ní nastúu dē yā.

*Jā ní ncāhān nchivī jā sátiñú yā jíin fuerza tächī
(Mt. 12.22-32; Lc. 11.14-23; 12.10)*

Sá de nī nquivi yā iin vehe jíin ndá tēe scuáha jíin yā.

20 De nī ncutútú tucu cuāhā nchivī, de ni ndúú cā ní ncúu caji yā stāā jíin ndē.

21 De ndá táhān vehe yā nī jini tūhun jā súcuán cúu. De nī nguenda ndá dē jā nacueca dē yā, chi cáhān ndá jā ní nsana xīnī yā.

22 De saá-ni ndá tēe stéhēn ley janahán jā ní nquiji jondē Jerusalén, nī ncāhān dē: Tēe yáhá ñúhún Satanás inī dē, jā cúu tächī cúñáhnú cā. De jíin fuerza ñúcuán távā dē ndá tächī, ncachī dē.

23 De nī ncana yā ndá dē, de nī ncāhān yā iin tūhun yátá jíin dē: ¿Nāsa cuu tavā Satanás maá?

24 De tú iin nación sáhá síin maá de cánāá maá, de nación ñúcuán chi mā cūú cā coo cáhnú.

25 De tú nchivī iin vehe sáhá síin maá de cánāá maá, de nchivī vehe ñúcuán suni mā cūú cā cundeē cáhnú.

26 De saá-ni Satanás jíin ndá táhān tächī, tú sáhá síin maá de cánāá maá, túsaá de mā cūú coo cā, chi sa naā.

27 De ni iin tēe mā cūú quivi dē inī vehe tēe ndacuī jā sacuíhná dē ndatíñú, chi cánuú jā xihna cuhni dē tēe ndacuī, sá de cuu sacuíhná dē ndatíñú tēe ñúcuán. De suni súcuán cúu jā júhni ni Satanás de távā ni tächī.

28 De ndāā cáhān ni jíin ndá nú jā íyó modo jā coo tūhun cáhnú inī nūū ndácá cuāchi sáhá nchivī, de saá-ni nūū ndá tūhun nhēn jā cáhān jí.

29 Sochi tú cáhān nāvāha jí siquī Espiritu Santo, de mā cūne cáhnú inī Yāā Dios nūū jí, chi sa cundeē cuāchi siquī jí níí cání, ncachī yā.

30 Súcuán nī ncāhān yā, chi nī ncāhān ndá jí jā távā yā tächī jíin fuerza Satanás.

*Naná yā jíin ndá ñanī yā
(Mt. 12.46-50; Lc. 8.19-21)*

31 Ñúcuán de nī nguenda naná yā jíin ndá ñanī yā. De íñi ña tāvéhé, de nī ntetíñū ña tūhun cuāhān jā cána ña yā.

32 De nchivī jā ndéē níi xiín yā, nī ncāhān jī jíin yā: Naná ní jíin ndá ñanī ní íñi ña tāvéhé, de cúni ña cāhān ña jíin ní, ncachī jī.

33 De nī ncāhān maá yā: ¿Níi iin cúu naná nī jíin ndá ñanī ní? ncachī yā.

34 De ndéhé yā nūū nchivī ndéē níi xiín yā, de nī ncāhān yā: Suni naná nī jíin ñanī ní cúu ndá nchivī yáhá.

35 Chi ndācá nchivī jā squíncuu tiñū cúni Yāā Dios, suu cúu ñanī ní, cuāha nī, naná nī, ncachī yā.

4

Tūhun yátá tēe jítē tatā

(Mt. 13.1-9; Lc. 8.4-8)

1 De yuhú mar nī nquijéhé tucu Jesús stéhēn yā tūhun. De nī ncutútú cuāhā ndasí nchivī nūū yā, de jā ñúcuán nī nquívī yā nī jécundeē yā inī iin barco nūū mar. De ndá nchivī ndéē jī yuhú mar.

2 De jíin tūhun yátá nī stéhēn yā cuāhā tūhun nūū jī, de súcuán nī ncāhān yā:

3 Cunini ndá nú: Iin tēe jítē tatā, nī nquee dē jā cutē dē.

4 De tá nī nquijéhé dē jítē dē, de jacū tatā nī jítē yuhú íchí. De nī nguenda ndá saā, de nī nchajī tī.

5 De jacū cā tatā nī jítē nūū ñuhun yūū, nūū nduú íyó cócón ñuhun. De ñamā-ni nī ntāhvī, chí nduú íyó cócón.

6 De tá nī nguenda ncandī, de nī nchīchī-ni, de nī ncasūn, chí nduú ní níhīn nūū quíhīn yoho.

7 De jacū cā tatā nī jítē mähñū nūū cáá niquin íñu. De nī jahnu íñu, de nī jasī nūū, de nduú ní jēhe nūnī.

8 De jacū nī jítē nūū ñuhun váha. De nī ntāhvī, de nī jahnu, de nī jēhe cuāhā nūnī. Sava ní jēhe ócō úxī jā iin iin tatā, de sava cā ní jēhe ūnī xico, de sava cā ní jēhe ciento, ncachī yā.

9 Ñúcuán de nī ncāhān yā jíin ndá jī: Ndá ndóhó jā níni, tee sóho vāha nú, ncachī yā.

Nājēhē cúu jā cāhān yā maá-ni tūhun yátá

(Mt. 13.10-17; Lc. 8.9-10)

10 Ñúcuán de cuāhān ndá nchivī, de nī nquendōo yā jíin ndihúxī ūū tēe scuāha jíin yā, jíin jacū cā nchivī íñi jíin dē. De nī jīcā tūhún ndá dē yā nā cuá cúu tūhun yátá ñúcuán.

11 De nī ncāhān yā jíin dē: Ndá ndóhó, chí sáhá Yāā Dios jā cuu jīcūhun inī nū tūhun yáhá jā ní nchiyuhū, nāsa quívī nchivī ndahá yā jā tatūni yā nūū jī. Sochī nchivī jā síin sīquī íñi, chí maá-ni jíin tūhun yátá cāhān ní jíin ndá jī.

12 Súcuán cāhān ní tácuá visō ndéhé jī, de quendōo jī modo jāá nduú jíin jī. De visō jíni jíin sóho jī, de mā jīcūhun inī jī, de mā ndícó cóo inī jī nūū ní, de mā cóo tūhun cáhnū inī nūū cuáchi jī, ncachī yā.

Jā ní ncachī cājī yā tūhun yátá tēe jítē tatā

(Mt. 13.18-23; Lc. 8.11-15)

13 De nī ncāhān cā yā jíin ndá dē: Tú nduú jīcūhun inī nū tūhun yátá yáhá, ¿de nāsa jīcūhun inī nū ndācá cā tūhun yátá túsaá?

14 Tēe jítē tatā cúu tēe scútē nuu tūhun Yāā Dios.

15 De tatā jā ní jītē yuhú íchí cúu tá cúu sava nchivī jā níni ji tūhun yā, de tā ní jini ji, de quéndā-ni Satanás de cāndeē tūhun inī ánō ji.

16 De tatā jā ní jītē nūū ñuhun yúū, chí cúu tá cúu sava nchivī jā níni tūhun, de jétáhvī ji de cúsi inī ji jín.

17 Sochi nduú cúcutú tūhun inī ánō ji, de jacū-ni quīvī jétáhvī ji. De tá quíji tūndóhó, á jā jíní ūhvī nchivī ji jā síquī tūhun ñúcuán, sá de quíjéhé nácani yátá inī ji.

18 De jā ní jītē mähñú niquin iñu cúu tá cúu sava cā nchivī jā jíní ji tūhun,

19 sochi ndíhvī inī ji síquī ndá jā íyó inī ñayívī yáhá. De cúní ji cucuícá ji, de stáhvī ndá ñúcuán jā cútóó inī ji ndácá ndatíñú. De ndíhi yáhá cútéñú ji jín, de jási nūū tūhun yā, de nduú jíja ji jín tūhun yā.

20 De tatā jā ní jītē nūū ñuhun váha cúu ndá nchivī jā jíní tūhun, de jétáhvī ji, de jíja ji jín tūhun yā. De sava ji cúu tá cúu tatā jā jéhe ócō ūxī jā iin iin, de sava cā ji jéhe ūni xico, de sava cā ji jéhe ciento, ncachī yā.

Tūhun yátá síquī lámpara

(Lc. 8.16-18)

21 De suni ní ncāhān cā yā: Tá scuíquīn nchivī iin lámpara, ¿de á chíhi ji chíjin iin cajón á chíjin jito? Nduú chí jáni ji nūū súcún tácuca cutúú.

22 De suni súcúan, nduú íyó ní iin tūhun yíyuhū jā má cúní nchivī, chí ndíhi-ni tūhun natūu nijin de cunī nchivī.

23 Ndá ndóhó jā níni, tee sōho váha nú, ncachī yā.

24 De suni ní ncāhān yā jíin ndá ji: Cunini váha ndá nú tūhun Yāā Dios. Chí tú nāsa medída chúhun inī nū, suni súcúan cuāha yā nūū nū, de víhí cā cuāha yā nūū maá nú jā téé váha nú sōho nú.

25 Chí nchivī jā jícūhun inī, stéhēn cā yā nūū ji. Sochi nchivī jáā nduú cándíja, visó ja jíní ji jacū, de sa naā.

Tūhun yátá síquī trigo

26 De ní ncāhān cā yā: Súcúan cúu jā tátúní Yāā Dios nūū nchivī: Cúu tá cúu tatā jā ní jītē iin tēe.

27 Ñúcuán de quíxín dē de nácōo dē, de súcúan jíca quīvī cuāhān. De tatā ñúcuán táhvī de jáhnu. De maá dē chí nduú jíiní dē nāsa jáhnu.

28 Chí maá ñuhun sáhá jā jáhnu, xihna cā yūcū, sá de quéndā yoco, ñúcuán de jíja maá nūni.

29 De tá ní ncuāan trigo, de quíjéhé nchivī jéhdē ji, chí ja ní nquenda quīvī téhdē, ncachī yā.

Tūhun yátá síquī niquin mostaza

(Mt. 13.31-32; Lc. 13.18-19)

30 De suni ní ncāhān yā: Ná cáhān ni iin tūhun yátá tácuca cunī ndá nú nāsa cúu jā ndúcuahā nchivī jā tátúní Yāā Dios nūū.

31 Ndúcuahā ji tá cúu nūū jáhnu iin niquin mostaza jā jáquīn ji nūū ñuhun. De ñúcuán cúu iin niquin lúlí cā nsūú cā ndá cā niquin.

32 Sochi tá ní jaquīn ji, de táhvī de jáhnu cā nsūú cā ndá cā yūcū, de cúnáhnú ndahá, chí jondē cuu sáhá ndá saā tacá tí chíjin cōndáhvī, ncachī yā.

Jā maá-ni tūhun yátá cáhān yā jíin ji

(Mt. 13.34-35)

33 De cuāhā tūhun yátá súcúan ní stéhēn yā nūū nchivī, tú nāsa quéndā ji jícūhun inī ji.

³⁴ De ndācá já ní stéhēn yā, maá-ni tūhun yátá nī ncāhān yā jíin ndá ji. Sochi nūū ndá tēe scuáha jíin yā chi nī ncachī cājí yā ndācá tūhun ñūcuán.

Jā ní jencuñī tāchī ñihin jíin mar nī nsāhá yā
(Mt. 8.23-27; Lc. 8.22-25)

³⁵ De já cúncuaā quívi ñūcuán, de nī ncāhān yā jíin ndá tēe scuáha jíin yā: Ná yáha ó cōhōn incā lado mar, ncachī yā.

³⁶ De nī sndóo ndá dē nchivī cuāhā, de nī nquívi ndá dē inī barco nūū ja ndēe Jesús, de cuāhān dē jíin yā. De suni cuāhān jacū cā barco jíin ndá dē.

³⁷ De nī jíquīhi iin tāchī ñihin, de nī scāa ndute mar, de nī nquívi inī barco. De ja ñatin chitú ndute inī barco.

³⁸ De Jesús chi cáa yā ichi chātā ndá dē inī barco, quíxīn yā de yíxīnī yā iin sahma. De nī sndóto ndá dē yā, de nī ncāhān dē: Maestro, ¿á nduú sáhá ní cuenta já quēe ó chījin ndute de naā ō da? ncachī dē.

³⁹ De nī nacōo yā, de nī ncāhān yā nūū tāchī ñihin jíin nūū mar: Jencuñī de nañī-ni coo nā, ncachī yā. De nī jencuñī tāchī, de nī ncuu nañī ndihi-ni.

⁴⁰ De nī ncāhān yā jíin ndá dē: ¿Nūcu yúhú ndasí ndá nū? ¿De nūcu nduú cándíja nū jā cācu nū sáhá ní? ncachī yā.

⁴¹ De yúhú ndasí ndá dē, de nī ncāhān dē jíin táhán dē: ¿Nā tēe cúu tēe yáhá já jondē tāchī ñihin jíin mar jétáhvī jā cāhān dē? ncachī ndá dē.

5

Tēe Gadara já ndóho tāchī
(Mt. 8.28-34; Lc. 8.26-39)

¹ De nī nquenda Jesús jíin ndá dē incā lado mar, región Gadara.

² De tá nī nquee yā inī barco, de iin tēe ñúhún tāchī inī, nī nquee dē jondē nūū yíyuhū ndá ndīyi, de nī nquenda dē nūū yā.

³ Tēe ñūcuán ndēe dē nūū yíyuhū ndīyi. De nduú jétíñú jā júhnī nchivī dē, ni jíin cadena.

⁴ Chi cuāhā vuelta nī nuhnī jēhē dē ndahá dē jíin cadena. De ndācá vuelta jēhndē dē, de scuáchi dē. De nī iin nduú cūndeé jíin dē.

⁵ De nduú ñuú jíca dē yucu jíin nūū yíyuhū ndīyi, de cána cóhó dē, de stācuēhé dē maá dē jíin yūū.

⁶ De jondē jíca cā vāji Jesús, de nī jinī dē nūū yā. De jīnu dē nī nquenda dē nūū yā, de nī jēcuñī jítí dē nūū yā.

⁷ De nī ncana cóhó dē: ¿Nūcu vāji ní nūū sá, Jesús Sehe Yāa Dios, Yāa cúáhnú ndasí? Cāhān ndāhvī sá jíin ní, jā níni Yāa Dios, mā sndóho ní sáán, ncachī dē.

⁸ Súcuán nī ncāhān dē, chi ja nī ncachī Jesús: Tāchī, quee nū quihīn nū inī tēe yáhá, ncachī yā.

⁹ De nī jíca tūhun yā dē: ¿Nā cuá nāní nū? De nī ncāhān dē: Legión nání sá, chi cuāhā tāchī ñúhún inī sá, ncachī dē.

¹⁰ De nī ncāhān ndāhvī ndasí dē jíin yā jā má tájí yā ndá tāchī jā quee ji inī región ñūcuán.

¹¹ De ñatin yucu ñūcuán ñúhún cuāhā quini jítu tī.

¹² De ndá tāchī jā ñúhún inī tēe ñūcuán nī ncāhān ndāhvī jíin yā: Tú tají ní ndá sá de cuāha ní tūhun jā quívi sá inī ndá quini ñūcuán, ncachī.

¹³ De nī jēhe Jesús tūhun. De nī nquee ndá tāchī inī tēe ñūcuán, de nī nquívi inī quini, de íyó tá ūū mil tī. De nī jīnu ndá tī, de nī nincava tī iin yuhú cává jondē inī mar. De nī nquēe tī chījin ndute, de nī jihī tī.

14 De ndá tēe jíto tī, nī jinu dē cuāhān dē jā ní nchūhú dē. De nī nquenda dē nī ncachī tūhun dē nūū ndá nchivī űūū jíin ndá rancho. De nī jēhēn ndá nchivī nī jēndēhé ji nāsa nī ncuu.

15 De nī nquenda ndá ji nūū íyó Jesús, de nī jinī ji nūū tēe jā ní űūhun cuāhā tāchī inī. De ndēe dē, de űūhún dē sahma, de ja nī nducájí xīnī dē. De nī nchūhú ndá nchivī űúcuán.

16 De ndá tēe jā ní jinī, nī nacani dē tūhun nūū nchivī, nāsa nī nduvāha tēe jā ní űūhun tāchī inī, jíin nāsa nī ndoho ndá quinī.

17 űúcuán de nī nquijéhé ndá ji nī ncāhān ndāhvī ji jíin yā jā ná queé yā región űúcuán quihīn yā.

18 De nī ndivī yā inī barco. De tēe jā ní űūhun tāchī inī, nī ncāhān ndāhvī dē jíin yā jā cuāha yā tūhun quihīn dē jíin yā.

19 De Jesús nduú ní jéhe yā tūhun, chi nī ncāhān yā jíin dē: Cuánohōn vehe nú nūū ndá táhán nú, de nacani nú tūhun nūū ji nāsa űāhnú ndasí tiñu nī nsáhá maá Jētohō nū ndóhó, de nāsa nī ncundáhvī inī yā ndóhó, ncachī yā.

20 De cuāhān dē, de nī nquijéhé dē nācani dē tūhun ndácá űūū Decápolis nāsa űāhnú ndasí tiñu nī nsáhá Jesús jíin dē. De ndivī nchivī nī nsāhvī inī ji nī jinī ji.

*Tūhun sēhe síhí Jairo jíin űāhan jā ní nquehé sahma yā
(Mt. 9.18-26; Lc. 8.40-56)*

21 De nī nayāha tucu Jesús cuánohōn yā incā lado mar jíin barco. De nī nquenda cuāhā ndasí nchivī nūū yā, nūū íyó yā yuhú mar.

22 De nī nquenda iin tēe cúñāhnú inī vehe ī sinagoga, nání dē Jairo. De tá nī jinī dē nūū yā, de nī jēcuīñī jítí dē nūū jéhé yā.

23 De nī ncāhān ndāhvī ndasí dē jíin yā: Sēhe síhí sá ja űātin cuū ji. De á mā cōhōn de tee ní ndahá ní xīnī ji, tácuca ná ndúvāha ji de cutecū ji, ncachī dē.

24 űúcuán de cuāhān yā jíin dē. De cuāhā nchivī nī jēcuniquīn ji yā, de nī nchitú nīhin ji ní xīnī ní de cáquihī ji níhín ní cuāhān ji.

25 De māhñú ndá nchivī cuāhān iin űāhan cúhū, de ja nī ncuu űūī űū cuīyā ndóhó űā cuēhē játí nīñī űā.

26 De nī ndoho ndasí űā, chi nī jāxīn űā ndihī jā névāha űā jíin cuāhā tēe tátán, de nduú ní jétíñú jā nduvāha űā, chi sa víhí cā sáhá.

27 De űāhan yáhá tá nī jinī űā tūhun Jesús, de nī nquenda űā ichi chátā yā māhñú nchivī cuāhā, de nī nquehé űā yuhú sáhá yā.

28 Chi nī jani inī űā: Visō sahma yā ná níhín nī quehé nī, de nduvāha nī.

29 De nī jencuīñī-ni jā játí nīñī űā, de nī jinī űā ní nduvāha űā cuēhē ndóhó űā.

30 De Jesús nī jinī yā jā ní nduvāha iin nchivī jíin fuerza yā. De nī jicó coto yā nūū nchivī cuāhā, de nī ncāhān yā: ¿Ní iin nī nquehé sahma nī? ncachī yā.

31 De ndá tēe scuāha jíin yā, nī ncāhān dē: Ndéhé ní jā nchivī cuāhā yáhá nī nchitú nīhin ji xīnī ní de cáquihī ji níhín ní ichi, de mitan jíca tūhún ní ní iin nī nquehé sahma ní, ncachī ndá dē.

32 De maá yā ndéhé yā cháhá chúcuán, cúni yā jā ná cáhān nchivī jā ní nsáhá.

33 De űāhan űúcuán yuhú űā de quísi űā, de ja jinī űā jā ní nduvāha űā. De nī nquenda űā, de nī jēcuīñī jítí űā nūū yā, de nī ncachī űā ndihī nāsa nī ncuu jíin űā.

34 De nī ncāhān yā jíin űā: Tíhí, nī ncandíja nú jā cuu nasáhá vāha nī ndóhó, de jā űúcuán nī nduvāha nú. Cuāhān de ndusī inī nū, chi ja nī nduvāha nú cuēhē jā ní ndoho nú, ncachī yā.

³⁵ De juni cáhān cā yā sūcuán, de nī nguenda sava nchivī jā ndéé vehe tēe cúñáhnú inī vehe ī sinagoga, de nī ncāhān jī jín dē: Ja nī jīhī sēhe síhī ní. De mā sátēñú ní cā Maestro, ncachī jī.

³⁶ De Jesús chí nduú ní nsáhá yā cuenta jā sūcuán cáhān jī, chí nī ncāhān yā jín tēe cúñáhnú inī vehe ī sinagoga: Mā cúyūhú nú, chí candíja nú-ni jā nastēcū ní jī, ncachī yā.

³⁷ De nduú ní jéhe cā yā tūhun jā cuniquin ndá nchivī yā, chí maá-ni Pedro jín Jacobo, jín Juan ñanī Jacobo.

³⁸ De nī jīnū yā vehe tēe cúñáhnú inī vehe ī sinagoga, de nī jinī yā nchivī, de cúvaā jī, de jácu jī, de jácu cóhó jī.

³⁹ De nī nquīvi yā, de nī ncāhān yā: ¿Nūcu cúvaā ndasí ndá nú de jácu nú? Ñahan lúli ñúcuán nduú ní jīhī jī, chí quixīn jī-ni, ncachī yā.

⁴⁰ De nī jācū catá ndá jī jā ní ncāhān yā, chí jínī jī jā ní jīhī sūchí ñúcuán. De nī ntavā ndihī yā jī cuāhān jī tāvéhé. De nī ncana yā maá-ni tatá jín naná ñahan lúli, jín ndá tēe íyó jín yā, de nī nquīvi yā nū cā ndiyi.

⁴¹ De nī ntiin yā ndahá jī, de nī ncāhān yā jín jī: Talita cumi, ncachī yā. De tūhun yáhá cáchī: Tíhī, cáhān ni ndóhó, nacōo.

⁴² De nī natecū-ni ñahan lúli ñúcuán, chí nī nacuiñī jī de nī nacaca jī, chí ja íyó jī ūxī ūu cuiyā. De nī nsáhvi ndasí inī ndá nchivī nī jinī jī.

⁴³ De nī ndacu nihin yā nū ndá jī jā má cáchī cuitī jī nū ni iin. De nī ncachī yā jā ná cuāha ña jā cajī ñahan lúli.

6

Jā cuānohōn yā ñuū Nazaret (Mt. 13.53-58; Lc. 4.16-30)

¹ De nī nquee Jesús ñúcuán, de cuānohōn yā ñuū yā. De ndá tēe scuáha jín yā, cuāhān dē jín yā.

² De maá quīvi nátátú nī stéhēn yā tūhun inī vehe ī sinagoga. De cuāhā nchivī nī nsáhvi inī jī nī jinī jī, de nī ncāhān jī: ¿Ní cúu nū ní ncutūha tēe yáhá ndá tūhun yáhá? ¿De nāsa cúu jā cāhān dē ndá tūhun ndíchí yáhá jín jā sáhá dē ndá tiñu ñáhnú yáhá?

³ Chí tēe yáhá cúu carpintero, de sēhe María cúu dē, de ñanī Jacobo jín José jín Judas jín Simón cúu dē. De suni ndéé ndá cuāha dē jín ó yáhá, ncachī jī. De sūcuán nī nsáhá jéhe inī ndá jī nū yā.

⁴ De nī ncāhān yā jín jī: Ndācá tēe nácani tūhun Yāā Dios, íyó yíñúhún nchivī jín dē, chí maá-ni nchivī ñuū dē, jín táhán dē, jín nchivī vehe dē cúu jāá nduú íyó yíñúhún jín dē, ncachī yā.

⁵ De nduú ní ncúu sáhá yā cuāhā tiñu ñáhnú ñúcuán. Chí jacū-ni nchivī cúhū nī ntee yā ndahá yā jī, de nī nduvāha jī.

⁶ De sáhvi inī yā ndéhé yā jāá nduú cándíja ndá jī. Ñúcuán de nī jica nuu yā ndá ñuū ñatin, nī stéhēn yā tūhun.

Jā ní ntají yā ndihúxī ūū dē cuānacani dē tūhun (Mt. 10.5-15; Lc. 9.1-6)

⁷ De nī ncana yā ndihúxī ūū tēe scuáha jín yā, de nī ntají yā ndihuū ndihuū dē jā quíhīn dē. De nī nsáhá yā jā cundiso tiñú dē jā tavā dē ndá tächī inī nchivī.

⁸ De nī ndacu yā jā má cuiśó dē jā cuetíñú dē ichi, ni ñunu, ni stāā, ni xūhún. Chí maá garrote-ni cundahá dē.

9 De quihi dē nījān, de ni mā quihīn dē jíin ūū camisa, ncachī yā.

10 De suni nī ncāhān yā jíin dē: Nā-ni vehe quīvi ndá nú, de ñúcuán cundeē nū jondē quee tucu nú quihīn nū incā ñuū.

11 De tú iin ñuū nduú jétahví ji ndóhó, ni nduú cúnī ji cunini ji tūhun cáhān nū, de quee ndá nú ñúcuán, de scóyo nú ticāchāā jēhē nū, chí suu cúu jā stēhēn nū jā íyo cuāchi ji jāá nduú ní jétahví ji. De ndāā cáhān ni jíin ndá nú jā quīvi juicio de xēen cā coo castigo síquī ndá ñuū sáhá súcuán nsūū cā síquī ñuū Sodoma jíin ñuū Gomorra nūū ní nsáhá ndasí nchivī cuāchi, ncachī yā.

12 De nī nquee ndá dē cuāhān dē, de nī nacani dē tūhun jā ná nācani inī ndá nchivī jā sndóo ji cuāchi ji.

13 De suni nī ntavā dē cuāhā tāchī inī nchivī. De nī nchihi dē aceite cuāhā nchivī cúhū, de nī nduvāha ji.

*Jā ní jīhī Juan tēe scuénduté
(Mt. 14.1-12; Lc. 9.7-9)*

14 De rey Herodes nī nīhīn dē tūhun tá sáhá Jesús, chí nī jītē nuu tūhun yā ní cáhnú. De nī ncāhān dē: Tēe ñúcuán cúu Juan, tēe jā ní scuénduté, de nī natecū dē. Jā suu cúu jā íyo poder dē jā sáhá dē ndá tiñu ñāhnú, ncachī dē.

15 De sava cā nchivī nī ncāhān ji: Tēe ñúcuán cúu Elias jā ní nacani tūhun janahán. De sava cā ji nī ncāhān: Nduú chí iin tēe nācani tūhun Yāā Dios cúu dē, tá cúu ndá tēe nī nacani tūhun yā jondē janahán, ncachī ji.

16 De tá nī jini Herodes, de nī ncāhān dē: Nduú chí ñúcuán cúu Juan jā ní ndacu nī jā tēhndē xīnī, de nī natecū dē túsaá, ncachī dē.

17 Chí maá Herodes nī ndacu dē jā ná quīvi Juan vecāa, jíin jā cunuhnī dē jíin cadena. Súcuán nī nsáhá dē jā síquī Herodías, ñāsíhī ñanī dē Felipe. Chí Herodes nī nacueca dē ña jā cúu tucu ña ñāsíhī dē.

18 De Juan nī ncāhān dē nūū Herodes: Nduú ná ley íyo jā nacueca nú ñāsíhī ñanī nū, ncachī dē.

19 De jā ñúcuán nī jinī ūhvi Herodías Juan, de cúnī ña jā ná cúu dē, sochi nduú ní nīhīn ña modo.

20 Chí Herodes yúhú dē jā cahni dē Juan, chí jíin dē jā tēe ndāā tēe ndoo cúu Juan. De jā ñúcuán nī jasī dē jā ndúcú ña cahni ña Juan. De jétahān inī dē níni dē tūhun yā jā cáhān Juan, visō nduú jícūhun vāha inī dē.

21 De nī nquenda iin quīvi jā ní ncundeé Herodías. Chí nī nsáhá Herodes iin vico quīvi jā ní ncacu dē, de nī jēhe dē jā ní ncuxíní ndá tēe ndíso tínú nūū dē, jíin ndá tēe cúu capitán, jíin ndá tēe cúñáhnú región Galilea.

22 De nī nguīvi sēhe síhī Herodías, nī jita jéhé ji nūū chítú ñúcuán. De nī ncusiī inī rey Herodes jíin ndá tēe jā cúxíní jíin dē. De nī ncāhān dē jíin ñahan lúlí: Cācān nā cuá cúnī nū de taji nī nūū nū, ncachī dē.

23 De nī ncāhān téyí dē jā cuāha dē nā-ni cúu jā cúnī ji cācān ji, visō jondē sava región jā tíin dē.

24 De nī nquee ji nī jīcā tūhún ji naná ji: ¿Nā cuá cúu jā cācān sá nūū dē? ncachī ji. De nī ncāhān ña: Xīnī Juan tēe scuénduté cācān nū nūū dē, ncachī ña.

25 Ñúcuán de nī ndivi ji-ni nūū rey, de nī ncachī ji: Cúnī sá jā mitan ñúhún-ni taji ní xīnī Juan tēe scuénduté, cuhun nūū iin cōhō, ncachī ji.

26 Ñúcuán de nī ncuucécá ndasí inī rey. Sochi síquī jā nī ncāhān téyí dē, jíin síquī jā ní jini ndá tēe yájī stāā jíin dē, jā ñúcuán nduú ní nsásáhān dē jā ní jīcān ji.

27 De nī ntají dē-ni iin soldado jā quíquehen dē xīnī Juan.

28 De nī jēhēn soldado inī vecāa, de nī jehndē dē xīnī Juan. De nī nenda dē jín xīnī Juan, ñúhún nūū iin cōhō. De nī jēhe dē nūū ñahan lúfí, de maá ji nī jēhe ji nūū naná ji.

29 De ndá tēe nī scuáha jín Juan nī nīhīn dē tūhun, de nī jēhēn ndá dē, nī nanee dē yiqui cúñu Juan, de nī nchiyuhū dē.

Jā ní scájī yā ūhūn mil tēe

(Mt. 14.13-21; Lc. 9.10-17; Jn. 6.1-14)

30 Ñúcuán de ndá tēe cúu apóstol jā ní ntají Jesús jā nacani tūhun, nī nenda ndá dē nūū yā. De nī nacani dē ndácá tíñu jā ní nsáhá dē, jín tūhun jā ní stéhēn dē.

31 De nī ncāhān yā jín dē: Ná cōhōn iin lugar nūū nduú nchivī, de natátú ó jacū, ncachī yā. Chi cuāhā nchivī cuāhān vāji ji nūū yā, de nduú ní núne yā jā cajī yā stāa jín ndá dē.

32 Ñúcuán de nī nquívī yā iin barco jín ndá apóstol, de cuāhān síin yā jín dē iin lugar nūū nduú nchivī.

33 Sochi nī jinī cuāhā nchivī jā cuāhān ndá dē jín yā, de nī jinī ji jā maá yā cúu. De jondē ndácá ñuū ñúcuán nī nquee ndá ji, de ñamā nī jica jéhé ji, de xihna cá ji nī nquenda nsúú cá maá yā.

34 De tá nī nquee Jesús inī barco, de nī jinī yā nchivī cuāhā ñúcuán. De nī ncundáhvī inī yā ji, chi cúu ji tá cúu tīcāchī jāá nduú jētohō tī. De nī stéhēn yā cuāhā tūhun nūū ji.

35 De tá nī ñini, de ndá tēe scuáha jín yā, nī nquenda dē nūū yā, de nī ncāhān dē: Ja nī ñini, de nduú nā nchivī ndéē yáhá.

36 Túsaá de tají ní nchivī ná quihīn ndá ji ndá rancho jín ndá ñuū ñatin, de cween ji stāa cajī ji, chi nduú ná cuá ndíso ji jā cajī ji, ncachī dē.

37 De nī ncāhān Jesús jín dē: Cuāha ndá máa nú jā cajī ji, ncachī yā. De nī ncāhān ndá dē: ¿De nāsa cuu? Chi ní mā cūú vísó ná quícuēen sá ūū ciento denario stāa cajī nchivī, ncachī dē.

38 De nī ncāhān yā jín dē: ¿Nāsaa stāa névaha ndá nú? Cuándéhé, ncachī yā. De tá nī jinī ndá dē, de nī ncachī dē: Uñun-ni stāa jín ūū tiacá íyó, ncachī dē.

39 Ñúcuán de nī ncāhān yā jín ndá nchivī jā ná cúndeē síin ji cuenta grupo nūū itē.

40 De nī jēcundeē síin ciento ciento ji, jín cincuenta cincuenta ji.

41 De nī nquehen yā ndihúhūn stāa jín nduú tiacá ñúcuán, de nī nūcūndéhé yā ichi andivī, de xihna cá nī nacuetáhvī yā nūū Tatá yā. De nī scuáchi yā stāa, de nī jēhe yā nūū ndá tēe scuáha jín yā, de ndá máa dē nī nsaji nūū nchivī cuāhā. De suni súcuán nī nsáhá yā jín nduú tiacá, de nī nsaji ndá dē nūū ji.

42 De ndivī ji nī nchajī, de nī ndahā chījin ji.

43 Sá de nī nastútú ndá dē pedazo stāa jín tiacá jā ní nquendōo, de nī nchitú ūxī ūū tīcá.

44 De tēe jā ní nchajī cúu ūhūn mil.

Jā ní jica jéhé yā nūū mar

(Mt. 14.22-27; Jn. 6.16-21)

45 Ñúcuán de nī ncachī-ni Jesús nūū ndá tēe scuáha jín yā jā ná quívī dē inī barco, de cosō nūū dē yāha dē incā lado mar ñuū Betsaida. De maá yā natajī yā ndá nchivī quīnohōn ji, sá de suni quihīn yā.

46 De tá nī ncuu nī natajī yā ndá ji, de nī ncaa yā yucu cuācācān táhvī yā.

⁴⁷ De tá nī ncuāā, de ja ñhúhún barco jondē sava mar cuāhān, de mátúhún yā-ni cā nī ndōo nūū ñhuhun yíchí.

⁴⁸ De nī jinī yā jā tündóhó ndasí scáca ndá dē barco, chi ñihin vāji tächí ichi nūū dē. De yíneē cā nī nquenda yā nūū dē, jíca jéhé yā nūū mar. De yáha yā-ni nūū dē quihīn yā nícu.

⁴⁹ De nī jinī ndá dē jā jíca yā nūū mar, de nī jani inī dē jā ñíhná cúu, de nī ncana cóhó ndá dē.

⁵⁰ Chi ndihi dē nī jinī nūū yā, de nī nchúhú ndasí dē. De nī ncāhān yā-ni jíin dē: Ndeé coo inī ndá nú, de mā cúyúhú nú, chi maá nī cúu, ncachí yā.

⁵¹ De nī ncaa yā nī nquīvi yā inī barco, de nī jencuīñi-ni tächí. De nī nsāhvi ndasí inī ndá dē ndéhé dē jā ní ncuu.

⁵² Chi íyó neē cā jāá ntúní ndá dē, chi juni jíin tiñu ñáhnú jā ní nducuahā stāā, de nduú ní jícuhun inī dē jā cúu yā Yāā jā ní ntají Yāā Dios.

Jā ní nasāhá vāha yā nchivī cúhū región Genesaret

(Mt. 14.34-36)

⁵³ De nī nchāha yā jíin ndá dē incā lado mar, de nī nquenda yā región Genesaret. De yuhú nduté ñúcuán nī juhni ndá dē barco.

⁵⁴ De tá nī nquee ndá dē jíin yā inī barco, de ndá nchivī ñúcuán nī nacunī ji-ni yā.

⁵⁵ De ñamā nī jēhēn ji ndācá ndáñúū ñúcuán, de nī nquisíaha ji ndá nchivī cúhū, yósó ji nūū camilla, vāji ndá nchivī nūū ní ñíhīn ji tūhun nūū íyó yā.

⁵⁶ De ní-ni cúu nūū ní nquīvi yā, á ñuū lulí, á ñuū cāhnú, á rancho, de jáquīn ji nchivī cúhū inī ichi, de cāhān ndāhvi ji jíin yā jā ná quéhé ji visó yuhú sáhmá yā. De ndācá nchivī jā ní nquehé sahma yā, nī nduvāha ji-ni.

7

Sīquī nāsa cútéhēn nchivī

(Mt. 15.1-20)

¹ Ñúcuán de ndá tēe grupo fariseo jíin jacū tēe stéhēn ley janahán, vāji ndá dē ichi Jerusalén, de nī nquenda dē nūū Jesús.

² De ndá tēe ñúcuán nī jinī dē jā sava tēe scuáha jíin Jesús, nī nchajī tēhēn dē stāā, chi nduú ní squíncuu dē costumbre jā nandahá dē nūū Yāā Dios. De nī ncāhān sīquī ndá dē.

³ Chi tēe fariseo jíin ndihi nchivī hebreo, névāha ji costumbre janahán jā má cājí ji stāā de tú nduú xihna cā nandahá vāha ji.

⁴ De tá nénda ji jā jēhēn ji nūū yáhvi, de nduú yájí ji de tú nduú nándahá ji. De íyó cuahá cā costumbre janahán jā squíncuu ndá jí, tá cúu jā ndúndoo taza, tündóhō, cōhō cāa, jíin jíto.

⁵ De ndá tēe fariseo jíin ndá tēe stéhēn ley janahán, nī jíicā tūhún dē yā: Ndá tēe scuáha jíin nú, ¿nūcu nduú squíncuu dē costumbre nchivī janahán, chi sa yájí tēhēn dē stāā? ncachí dē.

⁶ De nī ncāhān yā jíin dē: Ndāā nī nacani Isaías tūhun sīquī ndá nú jā tēe stáhvi-ni cúu nú. Chi súcuán nī ntee dē tūhun jā ní ncāhān Yāā Dios janahán: Nchivī yáhá chi jíin yuhú ji-ni jétáhvi ji nduhū, sochi nsúú jondē jíin inī jíin ánō ji.

⁷ De chíñúhún cāhá ji nduhū, chi tūhun stéhēn ji cúu tiñu jā ní ndacu ndá tēe, de nsúú jā ní ndacu maá nī cúu. Ncachí Yāā Dios jā ní ntee Isaías.

⁸ Súcuán cúu ndá nú, chi nī nsiáā nū tiñu jā ní ndacu Yāā Dios nū nū, de squíncuu nú costumbre jā ní jaquín nchivī, jā ndúndoo tīndōhō jíin taza. De cuāhā cā costumbre súcuán squíncuu nú, ncachī yā.

⁹ De suni nī ncāhān yā: Ndá ndóhó chi siáā nū tiñu jā ní ndacu Yāā Dios tácu squíncuu nú costumbre jā ní jaquín ndá máá nú.

¹⁰ Chi Moisés nī ncāhān dē: Coo yínúhún nū nūú tatá nú nūú naná nú. De tú ní iin cāhān siquī tatá á siquī naná, de ná cúu, ncachī Moisés.

¹¹ Sochi ndá máá nú chi cáchī nū jā cuu cāhān iin tēe jíin tatá dē á naná dē: Mā cúu chindeé sá ní jā taji sá jā cajī ní á jā cusúcún ní, chi ndihī jā névāha sá, chi Corbán cúu, cáchī nū. (De tūhun Corbán cáchī: Ja nī nsōcō dē nūú Yāā Dios.)

¹² De cáchī ndá nú jā tú súcuán cāhān iin tēe de nduú cā jíini ñúhún chindeé dē tatá dē á naná dē.

¹³ De súcuán stívī ndá nú tiñu jā ní ndacu Yāā Dios, jā siquī costumbre jā ní jaquín nchivī janahán. De cuāhā cā tiñu súcuán sáhá nú, ncachī yā.

¹⁴ De nī ncana tucu yā nchivī cuāhā, de nī ncāhān yā jíin ji: Cunini vāha ndá nú de chuhun inī nū:

¹⁵ Ndácá jā íyó de tú quívi inī yuhú nchivī, de mā cútéhén ji sáhá. Chi jā quée inī ánō nchivī, ñúcuán cúu jā cútéhén ji sáhá.

¹⁶ Ndá ndóhó jā níni, tee sōho vāha nú, ncachī yā.

¹⁷ De nī sndóo yā nchivī cuāhā, de nī nquívi yā inī vehe. De ndá tēe scuáha jíin yā, nī jíicā tūhún dē yā siquī tūhun yátá yáhá jā ní ncāhān yā.

¹⁸ De nī ncāhān yā jíin dē: ¿A suni nduú jíicūhun inī ndá máá nú? ¿A nduú jíin nū jā ndácá jā quívi inī nchivī, nduú cútéhén ji sáhá?

¹⁹ Chi nduú quívi inī ánō ji, chi chíjin ji quívi, de quée-ni cuāhān, ncachī yā. Súcuán nī stéhēn yā jā ndácá jā yájī nchivī, nduú cútéhén ánō ji sáhá.

²⁰ De nī ncāhān cā yā: Jā quée inī ánō nchivī, ñúcuán cúu jā cútéhén ji sáhá.

²¹ Chi jondē inī ánō nchivī quée jā jáni nēhén inī, jā casíquī ndēē táhán, jā sáhá ndī, jā jáhni ndīyi,

²² jā sácúhna, jā ndíyo inī ndatíñú táhán, jā sáhá nēhén, jā stáhvī táhán, jā maá-ni cuāchi sáhá, jā cúcuásún inī, jā cāhān siquī táhán, jā sáhá víxī maá, jā íyó naā xīnī.

²³ Ndácá tiñu nēhén yáhá chi inī ánō nchivī quée, de cútéhén ji sáhá, ncachī yā.

*Ñahan incā nación jā ní ncandíja vāha
(Mt. 15.21-28)*

²⁴ De nī nquee Jesús ñúcuán cuāhān yā región Tiro jíin Sidón. De nī nquívi yā iin vehe, de cūni yā jā má cūni ní iin nchivī jā íyó yā ñúcuán. De visō súcuán, de nduú ní ncúu cundeē yuhū yā.

²⁵ De iin ñahan jā íyó sēhe síhī ña jā ñúhún táchī inī, nī nīhīn ña tūhun jā íyó yā. De nī nquenda ña, de nī jécúñi jíití ña nūú jéhē yā.

²⁶ De ñahan incā nación cúu ña, chi Sirofenicia cúu nación ña. De nī ncāhān ndāhvī ña jíin yā jā ná távā yā táchī inī sēhe síhī ña.

²⁷ De nī ncāhān Jesús jíin ña: Nsúú nūú ndá máá ní vāji sá, chi maá-ni nūú nchivī jā cúu sēhe Israel. Chi nduú vāha jā candeē ō stāā sēhe ó de cuāha ó nūú tinā, ncachī yā.

²⁸ De nī ncāhān ña: Ndāā cāhān ní Señor, sochi chindeé ní saán visō cúu sá modo tinā. Chi suni íñī ndá tī chíjin mesa, de nīhīn tī yuchi stāā jā cóyo yuhú sūchī lúli yájī tī, ncachī ña.

²⁹ Ñúcuán de nī ncāhān yā jín ña: Vāha nī ncāhān ní. Cuáhán ní túsaá, chi ja nī nquee tächī inī sēhe síhí ní, ncachī yā.

³⁰ De nī najinū ña vehe ña, de nī jinī ña jā cáá sēhe síhí ña nūū jīto, de ja nī nquee tächī inī jī.

Jā ní nasāhá vāha yā iin tēe sóhó stété

³¹ De nī nquee tucu yā región Tiro, nī nchāha yā Sidón jín ndācá ñuū Decápolis, de nī nquenda yā mar Galilea.

³² De nī nquisiáha ndá jī iin tēe sóhó stété nūū yā, de nī ncāhān ndāhvī jī jín yā jā ná tēe yā ndahá yā tēe ñúcuán.

³³ De nī ntavá sīn yā dē nūū ndá nchivī cuāhā, de nī nchuhun yā xīnī ndahá yā sóho dē, de nī ntivī sí yā, de nī nquehé yā yáá dē.

³⁴ De nī nūcūndéhé yā ichi andivī, de nī jēca inī yā, de nī ncāhān yā: Efata, ncachī yā, jā cáchī: Nanune.

³⁵ De nī nune-ni sóho dē, de nī nduvāha yáá dē, de nī ncāhān vāha dē.

³⁶ De nī ndacu yā nūū ndá nchivī jā má cáchī jī nūū ni iin. De vísō nī ncāhān nīhin yā jín jī, de sa vīhí cā nī scūtē nuu jī tūhun.

³⁷ Chi nī nsāhvi ndasí inī jī ndéhé jī, de nī ncāhān jī: Vāha sáhá yā ndācá tiñu, chi jondē ndá tēe sóhó núne sóho dē, de ndá tēe ñihín nácahān vāha dē sáhá yā, ncachī jī.

8

*Jā ní scájī yā cūmī mil nchivī
(Mt. 15.32-39)*

¹ De tiempo ñúcuán nī ndutútú cuāhā ndasí nchivī, de nduú ná cuá cajī jī. De nī ncana Jesús ndá tēe scuáha jín yā, de nī ncāhān yā:

² Cúndāhvī inī ni ndá nchivī yáhá, chi ja nī ncuu ūnī quivī íyó jī jín nī, de nduú cā jā cajī jī.

³ De tú natajī nī jī quīnohōn nditē jī vehe jī, de sava ichi de cuitá ndasí jī, chi íyó sava jī jā jícá vāji jī, ncachī yā.

⁴ De nī ncāhān ndá tēe scuáha jín yā: ¿De ní ñihīn ō stāā jā cajī ndá jī? Chi yáhá nduú ná nchivī ndéē, ncachī dē.

⁵ De nī jīcā tūhún yā dē: ¿Nāsaa stāā névāha ndá nú? Ujā-ni, ncachī ndá dē.

⁶ Ñúcuán de nī ncāhān yā jín nchivī cuāhā jā ná cúndeē jī. De nī nquehen yā ndihújā stāā, de xihna cā nī nacuetáhvī yā nūū Yāā Dios. De nī scuáchi yā, de nī jēhe yā nūū ndá tēe scuáha jín yā. De ndá máá dē nī nsajī dē nūū nchivī cuāhā.

⁷ De suni íyó jacū tiacá lúlí. De nī jīcān táhvī yā jēhē, de nī ncāhān yā jā suni saji ndá dē.

⁸ De ndihī jī nī nchajī, de nī ndahā chījin jī. Ñúcuán de nī nastútú ndá dē pedazo jā ní nquendōo, de nī nchitú ūjā ticá.

⁹ De tēe jā ní nchajī, íyó tá cūmī mil dē. Sá de nī nacuetáhvī yā nūū nchivī, de cuānohōn jī.

¹⁰ De nī ndivi yā-ni inī barco jín ndá tēe scuáha jín yā, de cuāhān yā región Dalmanuta.

*Jā ní jīcān ndá dē iin tiñu ñáhnú nūū yā
(Mt. 12.38-40; 16.1-4; Lc. 11.29-30; 12.54-56)*

11 Ñúcuán de nī nquenda ndá tēe grupo fariseo, de nī nquijéhé dē stíchí dē Jesús. De cúní ndá dē coto túní dē yā, de nī jicān dē jā sáhá yā iin tiñu ñáhnú jā coo iin seña ichi andiví.

12 De nī jēca iní yā síquí jāá nduú cándija ndá dē, de nī ncāhān yā: ¿Ñūcu jícān ndá nchiví yáhá iin tiñu ñáhnú nū ni? De ndāā cáhān ni jā ni iin tiñu ñáhnú má stéhēn ni nūū nchiví yáhá.

13 De nī sndóo yā ndá dē, de nī ndiví tucu yā iní barco, de cuāhān yā incā lado mar.

Tūhun levadura ndá tēe fariseo

(Mt. 16.5-12)

14 De ndá tēe scuáha jíin yā, nī naā iní dē cuiso dē jā cají dē, chi iin-ni stātflā névāha ndá dē iní barco.

15 De nī ndacu yā nūū dē: Coto má cándija ndá nú levadura ndá tēe grupo fariseo jíin levadura Herodes, ncachí yā.

16 De nī ncāhān ndá tēe scuáha jíin ndá táhān dē: Va síquí jāá nduú nā stāā ndíso ó, jā ñúcuán cáhān yā súcuán, ncachí dē.

17 De nī jiní Jesús, de nī ncāhān yā: ¿Nājēhē cúu jā nátúhún ndá nú jā ní ncāhān ni súcuán síquí jāá nduú nā stāā ndíso nú? ¿A ncháha ca cuní nū, á ncháha ca jicūhun iní nū jāá nsúú síquí ñúcuán cáhān ní? ¿A uun ndasí iní ndá nú jā cándija nú?

18 Iyó tñūú nú, ¿de á nduú ndéhé nú? Iyó sōho nú, ¿de á nduú jíni nú? ¿De á nduú núcūhun iní nū?

19 Chi tá ní scuáchi nī ūhūn stāā jā ní nchají ūhūn mil tēe, ¿de nāsaa tīcá nī nchítu pedazo stāā jā ní nastútú nú? ncachí yā. Uxí ūū, ncachí ndá dē.

20 De saá-ní tá ní scuáchi nī ūjā stāā jā ní nchají cūmí mil nchiví, ¿de nāsaa tīcá nī nchítú jā ní nastútú nú pedazo stāā? ncachí yā. Ujā, ncachí ndá dē.

21 De nī ncāhān yā jíin dē: ¿De jondē mitan á ncháha ca jicūhun iní ndá nú? ncachí yā. Súcuán nī ncāhān yātá yā jā má cándija ndá dē tūhun stáhví jā stéhēn ndá tēe ñúcuán.

Jā ní nasáhá vāha yā iin tēe cuáá ñūū Betsaida

22 Ñúcuán de nī nquenda yā jíin ndá dē ñūū Betsaida. De nī nquisíaha nchiví iin tēe cuáá nūū yā, de nī ncāhān ndāhví jī jíin yā jā ná tēe yā ndahá yā nūū dē.

23 Ñúcuán de nī ntiin yā ndahá tēe cuáá, de nī ntavā yā dē yātā ñūū. De nī ntee yā ntesí yā tñūú dē, de nī ntee yā ndahá yā dē. De nī jicā tūhún yā dē tú cuu cuní dē jacú.

24 De nī núcūndéhé dē, de nī ncāhān dē: Jíní sá nchiví jā jíca jī, de nduú jíni cají sá, chi tá cáá ñutun cáá jī, ncachí dē.

25 Ñúcuán de nī ntee tucu yā ndahá yā tñūú dē. De nī núcūndéhé vāha dē, de nī nduvāha-ni tñūú dē, de nī jiní cají dē ndihi-ni.

26 De nī natají yā dē jā quínohōn dē vehe dē, de nī ncachí yā: Mā quívi nú ñūū, de mā cāchí cuití nū nūū ni iin, ncachí yā.

Jā ní ncachí Pedro jā Jesús cúu Cristo

(Mt. 16.13-20; Lc. 9.18-21)

27 Sá de Jesús jíin ndá tēe scuáha jíin yā, cuāhān yā ndācá ndáñūū Cesarea Filipo. De ichi ní jicā tūhún yā dē: De nduhū, ¿ní iin cúu ní cāchí ndá nchiví?

28 De nī ncāhān ndá dē: Sava jī cáhān jā cúu ní Juan, tēe jā ní scuénduté. De sava cā jī cáhān jā cúu ní Elías, tēe nī nacani tūhun Yāā Dios jondē janahán. De sava cā jī cáhān jā cúu ní incā tēe nī nacani tūhun Yāā Dios, ncachí ndá dē.

²⁹ Ñúcuán de nī jicā tūhún yā dē: De ndá máá nú, ¿ní iin cúu nī cáchī ndá nú? De nī ncāhān Pedro: Maá ní cúu Cristo, Yāā jā ní ntajī Yāā Dios, ncachī dē.

³⁰ De nī ndacu yā nūū ndá dē jā má cáchī dē tūhun yáhá nūū ni iin nchivī.

Jā ní ncachī tūhun Jesús jā cuū yā
(Mt. 16.21-28; Lc. 9.22-27)

³¹ De nī nquijéhé yā stéhēn yā nūū ndá dē: Maá nī, Yāā nī nduu tēe, cánuū jā ndoho ndasí nī. De ndá tēe ñáhnú jíin ndá sūtū cúñáhnú jíin ndá tēe stéhēn ley janahán, cuyichī inī dē nduhū, de cahñī dē nduhū. Sochī nūū únī quīvī de natecū nī, ncachī yā.

³² De cájī nī ncāhān yā tūhun yáhá. Ñúcuán de Pedro nī ncana síin dē yā, de nī nquijéhé dē cáhān dē nūū yā jā má cuáha yā tūhun jā coo súcuán.

³³ De maá yā nī jicó cóto yā, nī ndéhé yā nūū ndá tēe scuáha jíin yā. De nī ncāhān yā nūū Pedro: Cuijiyo quihñ nū, chí cáhān nū tá cáhān Satanás. Chí nduú jáni inī nū tá cúu nūū jáni inī Yāā Dios, chí sa jáni inī nū tá cúu nūū jáni inī nchivī, ncachī yā.

³⁴ De nī ncana yā ndá tēe scuáha jíin yā jíin ndá nchivī cuāhā, de nī ncāhān yā: Nā-ni nchivī tú cúnī ji cuniquñ ji nduhū jā scuáha nī ji, de ná cásī ji jā cúnī maá ji, de ná cúniquñ ji nduhū de cuāha ji tūhun jā cundoho ji tündóhó jā síquī nī, visō ná cúu ji.

³⁵ De tú ní nchivī cúnī ji cācu ji nūū tündóhó jā quiji nūū ji jā síquī nduhū, túsaa de tññ táhvī ji ní cánī. De tú ní nchivī visō ná cúu ji jā síquī nduhū jíin síquī jā scáca ji tūhun jā scácu nī nchivī, túsaa de cutecū ji ní cánī.

³⁶ ¿Chí nī cuetifñú visō ná cundeé nchivī nihñ ji ní ñayiví, de tú quivī ji nūū tññ táhvī ji?

³⁷ Chí nduú ná jíin cuitī chunáá nchivī jā cācu ánō ji.

³⁸ De nchivī yáhá nduú cándija cuitī ji, de cúsá maá cuāchi sáhá ji. De tú nā-ni nchivī cúcanoō ji nūū nchivī yáhá jā síquī nduhū, Yāā nī nduu tēe, jíin síquī tūhun cáhān nī, de suni súcuán cucanoō nī jā síquī maá ji, quivī jā nenda nī jíin ndácá ángel ndoo nī. De quivī ñúcuán chí viī ndasí cuñáhnú nī, tá cúu nūū cúñáhnú Tatá nī, ncachī yā.

9

¹ De suni nī ncāhān yā jíin ndá dē: Ndāā cáhān nī jíin ndá nú jā sava tēe iyó yáhá, mā cúu cuitī dē chí jondē cunī dē nāsa tátúnī Yāā Dios jíin poder yā, ncachī yā.

Jā tucu nī nduu yā
(Mt. 17.1-13; Lc. 9.28-36)

² Ñúcuán de nūū íñū quivī, de Jesús nī jeca yā Pedro jíin Jacobo jíin Juan, de cuāhān síin yā jíin dē iin yucu súcún. De ñúcuán, tucu nī nduu yā nūū dē.

³ De sahma yā nī jēndütē, de nī nduyaa ndasí tá cáá yūhā volcán. De nduú ni iin nchivī ñayiví yáhá cuu naquete ji jā nduyaa ndasí súcuán.

⁴ De nī jinī ndá dē jā Elías jíin Moisés, tēe nī Iyo janahán, nátúhún ndúū dē jíin Jesús.

⁵ Ñúcuán de nī ncāhān Pedro jíin yā: Maestro, nācā vāha jā iyó ndá sá yáhá, de ná sáhá ndá sá únī vehe ramadá, iin cuu maá ní, incā cuu Moisés, de incā cuu Elías, ncachī dē.

⁶ Chí nī nchūhú ndasí ndá dē, de Pedro nduú ní nsáhá dē cuenta nā cuá cúu jā cáhān dē.

7 De nī nquiji iin vīcō nūhún, de nī jasī-ni nūū ndá dē. De nūū vīcō ñúcuán nī ncāhān iin tūhun: Yáhá cúu Sēhe nī jā mānī ndasí nī jíin. De cunini ndá nú tūhun cáhān yā, ncachī.

8 De nī nūcūndēhé ndá dē-ni, de nduú cā ní jíin dē ndūū tēe ñúcuán, chi maá-ni cā Jesús.

9 De nī nuu ndá dē jíin yā yucu. De nī ndacu nīhin yā nūū dē jā má cāchí dē nūū ni iin jā súcuán nī jíin ndá dē, chi jondē tá natecū maá yā, Yāa nī nduu tēe, ncachī yā.

10 Jā ñúcuán nī nchuhun inī ndá dē ndācá jā ní ncuu ñúcuán, de jíicā tūhún táhān dē nā tūhun cúu jā natecū yā.

11 De nī jíicā tūhún dē yā: De ndá tēe stéhēn ley janahán, ¿nājēhē cáhān dē jā cánuú jā xihna cā Elías nenda, sá de quiji Yāa cuu Cristo? ncachī de.

12 De nī ncāhān yā jíin dē: Jāndāa cúu jā xihna cā quiji iin tēe cuu tá ncuu Elías, de sáhá tūha dē ndihi, cāchī tutū. ¿De nā cuá cáhān tucu tutū ī sīquī nduhū, Yāa nī nduu tēe? Cáhān jā ndoho ndasí nī, de sáhá jéhe inī ji nūū ní.

13 Sochí cáhān nī jíin ndá nú, ja nī nquiji tēe jāá ncuu tá cúu nūū ní ncuu Elías, de nī nsáhá nāvāha ndá ji dē ndihi jā ní ncuu inī ji, tá cúu nūū cáhān tūhun dē nūū tutū, ncachī yā.

Jā ní nasáhá vāha yā iin sūchí jā ñúhún tāchī inī
(Mt. 17.14-21; Lc. 9.37-43)

14 De nī nenda yā jíin ndá dē nūū ndá cā tēe scuáha jíin yā, de nī jíin yā nchivī cuāhā ndasí, nī jíicó ndūū ji ndá dē. De suni íyó ndá tēe stéhēn ley janahán, stáhān táhān dē jíin ndá tēe scuáha jíin yā.

15 De tá nī jíin ndá nchivī jā vají yā, de sáhvi inī ji, de jíinu ji cuāhān ji nūū yā jā cáhān ji jíin yā.

16 De nī jíicā tūhún yā ndá tēe stéhēn ley janahán: ¿Nā sīquī stáhān táhān ndá nú jíin ndá dē? ncachī yā.

17 De nī ncāhān iin tēe íyó ñúcuán: Maestro, nī nquisiáha sá sēhe yíí sá nūū ní, chi ñúhún iin tāchī inī ji, de nī ncuñihín ji nī nsáhá.

18 De ní-ni cúu nūū íyó ji, de tāchī ñúcuán jáhni yihí ji de scócáva ji nūū ñúhún. De jéé tīñū yuhú ji, de cáhñi nūhun ji sáhá. De cuācuxíí ndasí ji. De nī ncāhān ndáhvi sá jíin ndá tēe scuáha jíin ní jā ná távā dē tāchī, de nduú ní ncuu sáhá dē, ncachī dē.

19 Ñúcuán de nī ncāhān Jesús: Tēe nduú cándíja cuitī cúu ndá nú. ¿De nāsaa cā quiví cundeé ni jā ndoho ní jíin nú? ¿De nāsaa cā quiví cuandeé inī ní jíin nú? Cuáquēhen sūchí ñúcuán ná quíji ji, ncachī yā.

20 De nī nquisiáha ndá dē ji nūū yā. De tá nī jíin tāchī nūū yā, de nī jáhni yihí ji-ni. De nī jíicó cáva ji nūū ñúhún, de nī ntuū ji, de nī jee tīñū yuhú ji.

21 De Jesús nī jíicā tūhún yā tatá ji: ¿Nāsaa tiempo cúu jā sáhá súcuán jíin ji? ncachī yā. De nī ncāhān dē: Jondē lulí ji.

22 De nī ncuu cuāhā vuelta nī scócáva tāchī ji nūū ñúhún jíin nūū ndüté, jā cahñi ji cúnī. De tú cuu sáhá ní, de cundáhvi inī ní sáan de chindeé chituu ní sáan jā nduvāha sēhe sá, ncachī dē.

23 De nī ncāhān Jesús jíin dē: Tú cuu cándíja nú jā sáhá nī, chi nchivī cándíja de cuu ndācá-ni jā cúnī ji, ncachī yā.

24 De maá tatá sūchí ñúcuán nī ncāhān jee dē: Cándíja sá, de chindeé chituu ní sáan jā cándíja nīhin cā sá, ncachī dē.

25 De nī jinī Jesús jā távi ndasí nchivī nūū yā. De nī ncāhān yā nūū tāchī: Ndóhó tāchī jā ní nsáhá jáá ncuñhín ncusóhó ji, nduhū tátúnī ni nūū nū jā quee nú inī sūchí yáhá, de mā ndívi nú cā inī ji, ncachī yā.

26 Ñúcuán de nī ncana cóhó tāchī, de nī jahni yihí tucu ji, de nī nquee cuāhān. De sūchí ñúcuán nī ncuu ji modo ndíyi, de nī ncāhān cuāhā nchivī jā ní jīhī ji.

27 Sochi Jesús nī ntiin yā ndahá ji, de nī nacani yā ji, de nī ncuñhī ji.

28 Sá de nī nguivi Jesús inī iin vehe, de ndá tēe scuáha jíin yā nī jīcā tūhún síin dē yā: ¿Nājēhē cúu jáá nduú ní ncuu tavā ndá sá tāchī ñúcuán? ncachī dē.

29 De nī ncāhān yā: Iin tāchī sūcuán, chi mā queé cuitī quihín de tú mā cācān táhvi nū de tú mā cōo nditē inī nū, ncachī yā.

Jā ní ncāhān tucu yā jā cuū yā
(Mt. 17.22-23; Lc. 9.43-45)

30 De nī nquee yā ñúcuán jíin ndá dē, de nī nchāha yā ndáñúū Galilea cuāhān yā. De nduú cúnī yā jā cunī ni iin nchivī.

31 Chi stēhēn yā nūū ndá tēe scuáha jíin yā, de ncachī yā: Maá nī, Yāā nī nduu tēe, nastúu ndá ji nduhū nūū ndá tēe xēen. De cahni dē nduhū, de tá ni jīhī ni, de nūū únī quivī de natecū ni, ncachī yā.

32 De nduú ní jícūhun inī ndá dē tūhun yáhá, de nī nchūhú dē cātūhún dē yā síquī tūhun jā ní ncāhān yā.

Ní nchivī cúu jā cúñáhnú cā
(Mt. 18.1-5; Lc. 9.46-48)

33 De nī nquenda yā jíin ndá dē ñūū Capernaum, de tá nī nguivi yā inī vehe, de nī jīcā tūhún yā ndá dē: ¿Nā tūhun nī natūhún ndá nú jā vají ó ichi? ncachī yā.

34 De nduú ní ncāhān cuitī ndá dē, chi ichi nī ncāhān ndá dē síquī ní iin dē cúñáhnú cā.

35 Ñúcuán de nī jécundeē yā, de nī ncana yā ndihúxī ūū dē, de nī ncāhān yā: Tú ní iin nú cúnī jā cuñáhnú cā, de sa sáhá nú maá nú jā cuu nú tēe núu cā nūū ndá táhán nú, de cuu nú mozo nūū táhán nū.

36 Ñúcuán de nī ntiin yā ndahá iin sūchí lúli, de nī jani yā ji māhñú ndá dē. De nī numi yā ji, de nī ncāhān yā jíin ndá dē:

37 Nā-ni nchivī de tú jā síquī nduhū jétáhvī ji iin sūchí lúli tá cúu nūū cúu sūchí yáhá, de nduhū jétáhvī ji. De nchivī jā jétáhvī nduhū, de nsúu maá-ni nduhū, chi suni Yāā jā ní ntaji nduhū jétáhvī ji, ncachī yā.

Nchivī jáá nduú cāhān síquī yā, íñi ji jíin yā
(Lc. 9.49-50; Mt. 10.42)

38 Ñúcuán de nī ncāhān Juan jíin yā: Maestro, nī jinī ndá sá iin tēe jā jíin sívi ní táva dē tāchī inī nchivī. De nī jasī ndá sá jā sáhá dē, chi nduú jíca dē jíin ó, ncachī dē.

39 De nī ncāhān Jesús jíin dē: Mā cásī ndá nú jā sáhá dē. Chi ni iin tēe jā jíin sívi nī sáhá dē tiñu ñáhnú, mā cúu nacahān dē síquī ní.

40 Chi iin tēe jáá nduú cāhān contra síquī ō, íñi dē jíin ó.

41 De nā-ni nchivī de tú jā síquī nduhū taji ji visō iin ñajin ndute coho nú, síquī jā cándija nú nduhū, de ndāā ndija cúu jā nihīn ji táhvi ji.

Xēen coo síquī nchivī quivi nūū cuāchi
(Mt. 18.6-9; 5.13; Lc. 17.1-2; 14.34-35)

42 De tú iin sūchí lúli yáhá cándíja ji nduhū, de tú quīvi ji cuāchi sáhá nā-ni nchivī, de vāha cā de tú ní núhni iin yōsó cáhnú sūcūn nchivī ñúcuán, de queē ji chījin ndute mar nícu.

43 De tú ndahá nú sáhá jā quīvi nú cuāchi, de vāha cā quehndē nū ná quíhīn, tácuā nduú cā sáhá nú cuāchi. Chi vāha cā jā coo iin-ni ndahá nú de quīvi nú nū cutecū nū ní cání, nsūú cā jā coo ndúú ndahá nú de quīvi nú infierno, nūú cáyū ñuhūn jā má ndáhvā cuitī.

44 De ñúcuán chi nduú jíhī tīndacú, de nduú ndáhvā cuitī ñuhūn.

45 De tú jēhē nū sáhá jā quīvi nú cuāchi, de suni vāha cā quehndē nū ná quíhīn, tácuā nduú cā sáhá nú cuāchi. Chi vāha cā jā coo tícúhlu nú de quīvi nú nūú cutecū nū ní cání, nsūú cā jā coo ndúú jēhē nū de quīvi nú infierno, nūú cáyū ñuhūn jā má ndáhvā cuitī.

46 De ñúcuán chi nduú jíhī tīndacú, de nduú ndáhvā cuitī ñuhūn.

47 De tú tīnūú nú sáhá jā quīvi nú cuāchi, de vāha cā tavā nū ná quíhīn, tácuā nduú cā sáhá nú cuāchi. Chi vāha cā jā quīvi nú nūú tátúnī Yāā Dios jíin iin-ni tīnūú nú, nsūú cā jā coo ndúú tīnūú nú de quīvi nú infierno.

48 De ñúcuán chi nduú jíhī tīndacú, de nduú ndáhvā cuitī ñuhūn.

49 Chi tá cúu nūú queē vāha oro sáhá ñuhūn, suni sūcuán queē vāha nchivī sáhá tūndóhó. De ndácá cūñu jā sócō nchivī nūú yā, cúu uhguā sáhá ñīi.

50 Vāha íyó ñīi, de tú ñīi ná nāá jā úhguā, ^{¿de} nāsa nduu uhguā tucu sáhá nú? Túsaá de cuu nú nchivī vāha, tá cúu nūú íyó vāha ñīi. De cundeē vāha ndá nú jíin táhán nú, ncachī yā jíin ndá dē.

10

Siquí jā má sndóo táhán tēe jíin ñahan
(Mt. 19.1-12; 5.31-32; Lc. 16.18)

1 De nī nquee yā ñuū Capernaum, de nī jíinū yā región Judea jíin incā lado yūte Jordán ichi nūú quénda ncañdīi. De ñúcuán nī ncutútú tucu nchivī nūú yā, de nī stēhēn tucu yā tūhun nūú ji, tá-ni sáhá yā.

2 Ñúcuán de jacū tēe grupo fariseo nī nguenda dē nūú yā, chi cúnī dē coto tūnī dē yā, tú nāsa cāhān yā. De nī jíicā tūhún dē yā tú íyó ley jā cuu ndusín iin tēe jíin ñasíhí dē.

3 De nī ncāhān yā jíin dē: ¿Nā tíñu nī ndacu Moisés nūú nū jondē janahán?

4 De nī ncāhān ndá dē: Moisés nī jēhe dē tūhun jā cuvāha iin acta jā ndusín dē jíin ña, de ndōo ña, ncachī dē.

5 De nī ncāhān Jesús jíin dē: Siquí jā ñihin inī ndá nú, de jā ñúcuán cúu jā ní ndacu dē tíñu yáhá nūú nū.

6 Sochi jondē quīvi xihna ñūhún tá nī nsáhá Yāā Dios ndíhi, chi tēe jíin ñahan nī nsáhá yā, cáchī tutū.

7 Já ñúcuán cúu jā sndóo tēe tatá dē naná dē, de quétáhán dē jíin ñasíhí dē.

8 De iin-ni cā cúu ndúú dē, cáchī Yāā Dios. Túsaá de nduú cā cúu ūú táhān dē, chi iin-ni cā cúu.

9 Já ñúcuán nduú vāha jā sndóo táhán, chi jā ní squétáhán Yāā Dios cúu, ncachī yā.

10 De tá ní nquīvi ndá dē vehe, de ndá tēe scuáha jíin yā nī jíicā tūhún tucu dē yā siquí tūhun ñúcuán.

11 De nī ncāhān yā jíin dē: Tú nā-ni tēe sndóo dē ñasíhí dē, de nacueca dē incā ñahan, túsaá de casíquí ndēē dē ñasíhí dē.

12 De tú iin ñahan sndóo ña yíi ña de nacueca ña incā tēe, suni cásiquí ndéē ña dē, ncachī yā.

Jā ní jīcān táhvī Jesús jēhē ndá sūchí lúli
(Mt. 19.13-15; Lc. 18.15-17)

13 Ñúcuán de nī nquenda nchivī nūū yā jíin ndá sūchí lúli, jā tee yā ndahá yā xīnī jī. De ndá tēe scuáha jíin yā, nī ncāhān dē nūū ndá nchivī jā vají jíin jī.

14 De nī jinī Jesús, de nī nquiti inī yā, de nī ncāhān yā jíin ndá dē: Cuāha tūhun ná quíji ndá sūchí lúli jíñā nūū ni, de mā cásī ndá nú jā quíji jī. Chi nchivī jā ndicó cóo inī jā canī inī jī modo ndá sūchí yáhá, suu jī cúu jā quívi ndahá Yāa Dios jā tatúnī yā nūū jī.

15 De ndāā cáhān nī jíin ndá nú, tú iin nchivī nduú jétáhvī jī jā tatúnī Yāa Dios nūū jī, tá cúu nūū jétáhvī iin sūchí lúli, de mā quívi cuitī jī ndahá yā, ncachī yā.

16 De nī numi yā ndá jī, de nī ntee yā ndahá yā xīnī jī, de nī jīcān táhvī yā jēhē jī.

Tūhun tēe cuicá
(Mt. 19.16-30; Lc. 18.18-30)

17 Ñúcuán de nī nquehen tucu yā ichi cuāhān yā. De jínu iin tēe nī nquenda dē, de nī jēcuñī jítí dē nūū yā, de nī jīcā tūhún dē yā: Tēe vāha cúu ní Maestro. De cachī ní, ¿nā tiñu vāha sáhá sá de nīhīn táhvī sá cutecū sá níí cání andiví? ncachī dē.

18 De nī ncāhān yā jíin dē: ¿A jáni inī nū jā iin tēe-ni cúu nī jā cáhān nū tēe vāha jíin ní? Nduú nī iin tēe vāha íyó, chi mátúhún-ni Yāa Dios.

19 Ja jíni nū ndá tiñu jā ní ndacu Yāa Dios: Mā cásiquí ndéē táhán nú. Mā cáhni nū ndiyi. Mā sácuihná nú. Mā cáhān nū tūhun tūhún. Mā stáhvī nú táhán nú. Cuetáhvī nú nūū tatá nú nūū naná nú, ncachī yā.

20 De nī ncāhān tēe ñúcuán jíin yā: Ndácá tiñu yáhá ja nī squíncuu sá jondē tá lúli sá, Maestro, ncachī dē.

21 Ñúcuán de nī ncumanī Jesús jíin dē, de nī ncāhān yā: Iin-ni cā tiñu cúmanī sáhá nú túsá: Cuáhán de xícó ndihi nú jā névāha nú, de cuāha nú nūū nchivī ndāhvī. De jondē andiví cuāha yā jā vāha ndasí nūū nū. Sá de quíji nú cuniquín nū nduhū cōhōn, de cuāha nú tūhun jā cundoho nú tūndóhó jā síquī ní, ncachī yā.

22 De tá nī jini dē tūhun yáhá, de nī ntahúhvī inī dē. De cúcuécá inī dē cuāhān dē, chi cuicá ndasí dē.

23 Ñúcuán de nī ndéhé Jesús níí xiin yā, de nī ncāhān yā jíin ndá tēe scuáha jíin yā: Nchivī cuicá chi úhvī ndasí quívi jī ndahá Yāa Dios jā tatúnī yā nūū jī, ncachī yā.

24 De ndá tēe scuáha jíin yā nī nsāhvi inī dē nī jini dē tūhun yáhá. De nī ncāhān tucu yā jíin ndá dē: Ndá nchivī jā cútóo xūhún, úhvī ndasí quívi jī ndahá Yāa Dios jā tatúnī yā nūū jī.

25 Ñamā cā yāha iin camello yavī yitícú nsúu cā jā quívi iin nchivī cuicá inī ndahá Yāa Dios jā tatúnī yā nūū jī, ncachī yā.

26 De víhí cā nī nsāhvi inī ndá dē nī jini dē, de nī jīcā tūhún táhán dē: ¿De ní nchiví cúu jā cācu túsá? ncachī dē.

27 De nī ndéhé yā nūū ndá dē, de nī ncāhān yā: Nchiví chi mā cúu squívi jī maá jī ndahá Yāa Dios, sochi maá yā chi cuu sáhá yā, chi ndihi-ni tiñu cuu sáhá yā, ncachī yā.

28 Ñúcuán de nī ncāhān Pedro jíin yā: Señor, de ndá sáán chi nī sndóo sá ndihi já névaha sá, de níquín sá níhín, ncachī dē.

29 De nī ncāhān Jesús: Ndāā cáhān ni jíin ndá nú, tú nā-ni nchivī sndóo vehe, á ñanī, á cuāha, á tatá, á naná, á ñasíhí, á sēhe, á ñuhun, já síquī nduhū jíin já síquī já scútē nuu ji tūhun já scácu nī nchivī,

30 túsaa de nanihīn ji iin ciento cā já súcuán mitan, cúu vehe, cúu ñanī, cúu cuāha, cúu naná, cúu sēhe, cúu ñuhun, de suni jondē jíin já cunī ūhvī nchivī ji. De incā vida já quiji de cutecū ji ní cání andiví.

31 Sochi cuāhā nchivī já cúñáhnú mitan, nduu ji nchivī núu cā. De nchivī já núu cā mitan, chi nduñáhnú ji, ncachī yā.

Jā ní ncāhān tucu yā já cuū yā
(Mt. 20.17-19; Lc. 18.31-34)

32 De ñúhún ndá dē ichi já cāa cuāhān Jerusalén. De Jesús yósnúú yā núú ndá tēe scuáha jíin yā. De ndá nchivī já níquín ji yā, sáhvī inī ji nī jini ji tūhun cáhān yā, de yúhú ji. Ñúcuán de nī ncana síin tucu yā ndihúxī ūū tēe scuáha, de nī nquijéhe tucu yā cáchí tūhun yā ndācā já quiji síquī yā:

33 Cunini ndá nú, chi mitan de ja cuāhān ō Jerusalén, de ñúcuán nastúu nchivī nduhū, Yāā nī nduu tēe, núú ndá sūtū cúñáhnú jíin núú ndá tēe stéhēn ley janahán. De nenda ndá dē síquī ni já cuū ni. De nasiáha dē nduhū núú ndá tēe nación Roma já tátúnī já ndéē Jerusalén.

34 De ndá tēe ñúcuán sáhá catá dē núú ni, de canī dē nduhū, de tivī síí dē núú ni, de sá de cahñī dē nduhū. Sochi núú únī quivī de natecū ni, ncachī yā.

Jā ní jicān Jacobo jíin Juan iin favor núu yā
(Mt. 20.20-28)

35 Ñúcuán de Jacobo jíin Juan, ndúú sēhe Zebedeo, nī nquenda dē núú Jesús, de nī ncāhān dē: Maestro, cúnī sá já sáhá ní iin já cācān sá núú ní, ncachī ndúú dē.

36 De nī ncāhān yā jíin dē: ¿Nā cuá cúu já sáhá nī jíin nú cúnī nú? ncachī yā.

37 De nī ncāhān ndúú dē: Cuāha ní tūhun já cundeē sá xíin ní quivī nduñáhnú ní, iin sá lado cuáhá ní, de incā sá lado sátín ní, ncachī dē.

38 Ñúcuán de nī ncāhān Jesús jíin ndúú dē: Nduú jíinī nū nā cuá cúu já jicān nū. ¿A cuu cundoho nú tūndóhó tá cúu núú quiji síquī ní? ¿De á quenda nú cundoho xēēn nū tá cúu núú cundoho ní? ncachī yā.

39 De nī ncāhān ndúú dē: Cuu sáhá sá, ncachī dē. De nī ncāhān yā jíin dē: Jāndāá cúu já ndoho nú tūndóhó tá cúu núú quiji síquī ní, de ndoho xēēn nū tá cúu núú cundoho ní.

40 Sochi já cundeē nū lado cuáhá nī jíin lado sátín nī, de nsūú nduhū cúu já cuāha tūhun. Chi já iyó tūha já cuu ndá tēe já ní nacāji Tatá nī, de tēe ñúcuán níhīn, ncachī yā.

41 De ndihúxī cā tēe scuáha jíin yā, nī jini dē tūhun yáhá, de nī nquiti inī dē nī jinī dē Jacobo jíin Juan.

42 De Jesús nī ncana yā ndá dē, de nī ncāhān yā jíin dē: Jínī ndá nú nāsa sáhá ndá tēe já cúñáhnú núú nchivī ndá nación. Chi ndácu níhīn ndá dē núú ji, de maá dē cáchí nāsa coo.

43 Sochi ndá máá nú, chi mā sáhá nú súcuán. Chi tú ní iin nú cúnī nú cuñáhnú nú, de nduu chi sa sáhá nú maá nú tēe já cuetíñú ndá táhán nú.

44 De tú ní iin nú cúnī já cuu nú núú, de sa sáhá nú maá nú mozo núú ndá táhán nú.

⁴⁵ Chi suni súcuán sáhá maá nī, Yāā nī nduu tēe, chi nsūū jā vāji nī jā cuetíñú nī nchivī, chi sa vāji nī jā cuetíñú nchivī nduhū. De cuāha nī maá nī jā cuū nī tácuā scácu nī cuāhā nchivī, ncachī yā.

Jā ní nasāhá vāha yā Bartimeo tēe cuáá
(Mt. 20.29-34; Lc. 18.35-43)

⁴⁶ Ńúcuán de nī nquenda yā űūū Jericó jíin ndá tēe scuáha jíin yā. Sá de nī nquee yā űúcuán cuāhān yā jíin ndá dē jíin ndá cā nchivī cuāhā. De Bartimeo tēe cuáá, sēhe Timeo, ndéē dē yuhú íchí, jíicān dē caridad.

⁴⁷ De nī jini dē tūhun jā vāji Jesús tēe űūū Nazaret. De nī nquijéhé dē cána jee dē: Jesús, maá ní jā cúu ní tatā rey David, cundáhvi inī ní sáán, ncachī dē.

⁴⁸ De cuāhā nchivī nī ncāhān ji nūū dē jā ná cāsí dē yuhú dē. Sochi víhí cā nī ncana jee dē: Maá ní jā cúu ní tatā rey David, cundáhvi inī ní sáán viī, ncachī dē.

⁴⁹ Ńúcuán de nī jencuiñi Jesús, de nī ncāhān yā: Cana dē ná quíji dē. De nī ncana ndá ji tēe cuáá űúcuán: Ndeé coo inī nū. Nacuiñi ná cōhōn, chi cána yā ndóhó, ncachī ji.

⁵⁰ Ńúcuán de nī squéne dē sōō dē, de ñamā nī nacuiñi dē, de nī nquenda dē nūū Jesús.

⁵¹ De nī ncāhān yā jíin dē: ¿Nā cuá cūni nū jā sáhá nī ndóhó? De nī ncāhān dē: Maestro, jā ná ndúnijin tñūū sá cūni sá, ncachī dē.

⁵² De nī ncāhān Jesús jíin dē: Cuáhán túsaá, chi nī ncandíja nū jā cuu nasāhá vāha nī ndóhó, de suu cúu jā ní nduvāha nū, ncachī yā. De nī ndunijin-ni tñūū dē, de nī jēcuniquín dē Jesús cuāhān dē jíin yā ichi űúcuán.

11

Jā ní nquivi Jesús Jerusalén
(Mt. 21.1-11; Lc. 19.28-40; Jn. 12.12-19)

¹ De cuācuñatin yā ciudad Jerusalén, de nī ncuñatin yā űūū Betfagé jíin űūū Betania, jā cáá jehē yucu Olivos. De nī ntají yā űū tēe scuáha jíin yā jā quíhñ dē.

² De nī ncāhān yā jíin dē: Cuáhán űūū lulí jā cáá ichi nūū. De tá nī nquivi nū de cūni nū iin burro núhñi tī, jā ni iin tēe ncháha ca cosō dē tī. De nandají nū tī, de quíji nū jíin tī.

³ De tú ní iin cātuhún nūcu nándají nū tī, de cachī nū jā maá Jētohō ō jíni űúhún yā tī, de ñamā natajī yā tī ndiji tī, cachī nū, ncachī yā jíin ndúū dē.

⁴ De cuāhān ndúū dē, de nī nihñ dē burro űúcuán núhñi tī viéhé quēhe inī ichi. De nī nandají dē tī.

⁵ De sava nchivī íñi űúcuán nī ncāhān jíin dē: ¿Nā cuá sáhá ní jā nándají ní burro jíñā? ncachī ji.

⁶ Ńúcuán de nī ncāhān ndúū dē tá cúu nūū ní ncachī Jesús nūū dē. Sá de nī nsiáá ji tī cuāhān dē jíin tī.

⁷ De nī nenda ndúū dē jíin tī nūū Jesús. De nī nchisó ndá dē sōō dē síquí tī, de nī jēcōsō yā tī.

⁸ De cuāhā nchivī nī scáá ji sōō ji inī ichi. De sava cā ji nī jāhñū ji ndahá űūū, de nī jaquín ji inī ichi.

⁹ De nchivī cuāhān ichi nūū yā jíin nchivī níquín ichi chátā yā, cána jee ji: Viī ndasí cúñáhnú yā. De vāha ndasí Yāā cúu yā chí vāji yā jíin tñū maá Jētohō ō Yāā Dios.

¹⁰ De vāha ndasí coo, chí ja ñatin tatúnī yā tá cúu nūū ní ntatúnī tatá ō rey David. De viī ndasí cúñáhnú maá Yāa Dios, ncachī ji.

¹¹ Sá de nī nquívī Jesús maá Jerusalén jíin inī templo cāhnú. De nī ndéhé yā nūū ndácá ndatíñū jā íyó níí ñúcuán. De ja nī ñini, de nī nquee yā cuāhān yā ñūū Betania jíin ndihúxī ūū tēe scuáha jíin yā.

Jā ní ncāhān yā nūū ñutun higo

(Mt. 21.18-19)

¹² De quívī téēn, tá nī nquee yā ñūū Betania jíin ndá dē, de cócon yā.

¹³ De jondē jíicá nī jíinī yā iin ñutun higo jā ndēē yūcū. De nī jēndéhé yā tú sanaā nīhīn yā higo jā cajī yā. De nduú ní nīhīn cuitī yā, chí maá-nī yūcū ndēē, chí nsúú tiempo cúun higo cúu.

¹⁴ Ñúcuán de nī ncāhān yā nūū ñutun higo: Mitān de mā cúun cuitī cā higo xīnī nū, ncachī yā. De ndá tēe scuáha jíin yā ní jíinī dē jā sūcuán nī ncāhān yā.

Jā ní ntavā yā nchivī inī templo

(Mt. 21.12-17; Lc. 19.45-48; Jn. 2.13-22)

¹⁵ De nī nenda yā jíin ndá dē Jerusalén. De nī ndīvi yā inī patio templo cāhnú, de nī ntavā yā ndá nchivī jā jēen quiti de náxícó nūū nchivī jā sōcō jíi. De nī scócáva yā mesa ndá nchivī jā sáma xūhún, jíin silla ndá nchivī jā xícó paloma.

¹⁶ De nduú ní jéhe yā tūhun jā yāha nchivī inī templo jíin ndatíñū ndíso jíi.

¹⁷ De nī stéhēn yā tūhun nūū jíi, ní ncachī yā: Yósó nūū tutū ī jā cāhān Yāa Dios: Vehe ní chí vehe nūū jíicān táhvī nchivī ndácá nación cúu, cāchī yā. Sochī ndá ndóhó, chí modo yavī cava jācuīhná nī nasáhá nú, ncachī yā.

¹⁸ De ndá tēe stéhēn tutū ley jíin ndá sūtū cúñáhnú, ní jíinī dē tūhun yáhá, de nī nquijéhé dē ndúcū dē modo nāsa cahnī dē yā. Chí yúhú ndá dē jā cuñáhnú cā maá yā nsúú cā ndá máá dē, chí ndácá nchivī cúsi ndasí inī jíi níinī jíi tūhun stéhēn yā.

¹⁹ De tá ja ñatin cuaā, de nī nquee yā Jerusalén cuāhān yā.

Jā ní nchīchī ñutun higo

(Mt. 21.20-22)

²⁰ De jānehēn quívī téēn nī nayāha yā jíin ndá dē cuāhān yā. De nī jíinī ndá dē jā ñutun higo ñúcuán ja ní nchīchī níí jondē jíin yoho.

²¹ Ñúcuán de nī nūcūhun inī Pedro, de nī ncāhān dē jíin yā: Maestro, cūndéhé ní ñutun higo ñúcuán jā ní ncāhān ní nūū, de mitān ja ní nchīchī, ncachī dē.

²² De nī ncāhān Jesús jíin ndá dē: Candíja ndá nú jā sáhá Yāa Dios jā jíicān nū.

²³ Chí ndāā cāhān ní jíin nú, tú nā-nī nchivī cāhān jíi jā cujiyo yucu yáhá quīhīn jondē nūū mar, de tú nduú jānī síquí inī jíi, chí sa cándíja jíi jā coo tá cúu nūū cāhān jíi, ñúcuán de quee ndāā jā ní ncāhān jíi.

²⁴ Jā ñúcuán cúu jā cāhān ní jíin ndá nú, ndácá jā jíicān táhvī nū, de tú cándíja nú jā nīhīn nū, de nīhīn nū.

²⁵ De tá jíicān táhvī nū, de cune cáhnú inī nū nūū nchivī jā sáhá cuāchi nūū nū, tácuā maá Tatá nú, Yāa ndēē andivī, suni cune cáhnú inī yā nūū cuāchi nú.

²⁶ Chí tú mā cúne cáhnú inī nū nūū táhān nú, de saá-nī maá Tatá nú, Yāa ndēē andivī, mā cúne cáhnú inī yā nūū cuāchi nú, ncachī yā.

Síquí jā ndíso tíñū Jesús

(Mt. 21.23-27; Lc. 20.1-8)

²⁷ Ñúcuán de nī nenda tucu yā Jerusalén, de jíca nuu yā inī templo cāhnú. De ndá sūtū cúñáhnú, jíin tēe stéhēn ley janahán, jíin tēe ñáhnú já ndácu tiñu, nī nquenda ndá dē nūū yā.

²⁸ De nī jíicā tūhún dē yā: ¿Ní jondē nī nīhīn tiñú nú ndá tiñu já sáhá nú yáhá? ¿De nī iin nī ntee tiñu ndóhó já sáhá nú súcuán? ncachī ndá dē.

²⁹ De nī ncāhān Jesús: Saá-ni nduhū suni cātūhún nī ndá nú iin tūhun. De tú cuu scócoo nú, ñúcuán de cachī nī nūū nū ní jondē nī nīhīn tiñú nī já sáhá nī tiñu yáhá.

³⁰ ¿Ní iin nī ntee tiñu sīquī Juan já ní scuénduté dē? ¿A Yāa Dios á ndá tēe? Cachī nūū nī, ncachī yā.

³¹ Ñúcuán de nī natúhún ndá máá dē: Tú cachī ō já Yāa Dios nī ntee tiñu ñúcuán sīquī Juan, de cāhān dē jíin ó: ¿Túsaá de nājēhē cúu jáá nduú ní ncándíja ndá nú já ní ncāhān dē?

³² De tú cāhān ō já nchivī nī ntee tiñu sīquī dē, de quītī inī nchivī cunī ji yóhó, ncachī ndá dē jíin táhān dē. Chi yúhú ndá dē já quītī inī nchivī, chi ndivī ji cándíja ji já tēe nī nacani tūhun Yāa Dios nī ncuu ndíja Juan.

³³ Já ñúcuán nī ncāhān ndá dē jíin yā: Nduú jíin nī, ncachī dē. Ñúcuán de nī ncāhān Jesús: De saá-ni nduhū, suni mā cāchí nī nūū nū ní iin nī ntee tiñu sīquī nī já sáhá nī tiñu yáhá, ncachī yā.

12

*Tūhun yátá sīquī ndá tēe nēhén já sátíñú nūū yūcū uva
(Mt. 21.33-46; Lc. 20.9-19)*

¹ De nī nquijéhe yā cāhān yā tūhun yátá jíin ndá dē: Iin tēe nī nchuhun dē cuāhā yūcū uva. De nī jasí dē corral, de nī nsáhá dē iin nūū cāxīn dē uva. De nī nsáhá dē iin vehe súcún tácuca cuu coto dē níi cāhnú. De nī sndóo dē nūū sava tēe já sátíñú nūū, de cuu sava dē ndīhā jíin. De nī nquehen dē ichi cuāhān jíicā dē.

² De maá tiempo já ndutútú uva, de nī ntají dē iin mozo já cuánaquēhen ji sava ndīhā uva nūū ndá tēe sátíñú.

³ De ndá tēe ñúcuán nī ntiin dē mozo, de nī ncani dē ji, de nī natajé uun dē ji cuānohōn ji.

⁴ Ñúcuán de tēe xíi uva nī ntají dē incā mozo cuāhān. De ndá tēe sátíñú nī jēhe dē yūū xīnī mozo ñúcuán, de nī stácuēhé dē, de nī ncāhān nāvāha dē nūū.

⁵ De tēe xíi uva nī ntají tucu dē incā mozo cuāhān. De nī jahní ndá dē ji. De suni súcuán nī ntají dē cuāhā cā mozo cuāhān, de sava ji nī ncani ndá dē, de sava cā ji nī jahní dē.

⁶ De tēe xíi uva, íyó iin sēhe dē de mānī ndasí dē jíin. De já sándihí de nī ntají dē sēhe dē cuāhān nūū ndá tēe sátíñú. De jáni inī dē já cuetáhvi ndá tēe ñúcuán nūū sēhe dē.

⁷ Sochi ndá tēe sátíñú nī natúhún ndá máá: Tēe xíi táhvi cúu yáhá. Ná cāhnī ō ji, de ndōo táhvi ji cuu ó, ncachī ndá.

⁸ De nī ntiin ndá dē ji, de nī jahní dē, de nī squéne dē ji yuhú ñúhún ñúcuán, ncachī yā.

⁹ Ñúcuán de nī jíicā tūhún yā ndá dē: ¿Túsaá de nāsa sáhá tēe xíi uva? Nenda dē de cahní dē ndá tēe sátíñú, de cuāha dē ñuhun já cáá uva nūū sava cā tēe já sátíñú nūū.

¹⁰ ¿De á ncháha ca cahvi ndá nú tūhun yáhá já yósō nūū tutū īī, já nduhū cúu tá cúu iin yūū? Chi cāchí tutū:

Yūū jā ní squéne yichī ndá tēe jā sáhá vehe,
maá yūū yáhá nduu jā quituu squínā vehe.

11 Maá Jěttohō ō Yāā Dios nī nsáhá yā súcuán,
de sáhvi inī ō jínī ō tiñu yáhá.
Cáchi tutū, ncachī yā.

12 Ñúcuán de nī nducú ndá dē modo jā tiin dē yā. Chi nī jīcūhun inī dē jā sīquī ndá máá dē cúu jā ní ncāhān yā tūhun yátá sīquī ndá tēe jā sátifíú nūū uva jínī ndá tēe jā sáhá vehe. Sochi sīquī jā yúhú ndá dē jā quitī inī nchivī, de nī sndóo dē yā, de cuāhān dē.

Sīquī xūhún renta

(Mt. 22.15-22; Lc. 20.20-26)

13 Ñúcuán de nī ntajī ndá dē sava tēe grupo fariseo jínī grupo Herodes, cuāhān dē nūū yā, chi nducú ndá dē nāsa sáhá dē tácuca cāhān yā iin tūhun jā nihīn dē cuāchi sīquī yā.

14 De nī nquenda ndá dē, de nī ncāhān dē jínī yā: Maestro, jínī ndá sá jā tēe cāhān ndāā cúu ní, de nduú yúhú ní jā cāhān nī iin nchivī sīquī ní. Chi nduú sáhá ní cuenta nāsa cúu iin iin nchivī, chi inuú-ni sáhá ní jínī ndá jī. De stéhēn ndāā ní nāsa squíncuu nchivī nūū Yāā Dios. ¿De á íyó vāha jā chunáá ó xūhún renta nūū rey nación Roma jā tíin nación maá ó? ¿A chunáá ó, á mā chúnáá ó? ncachī dē.

15 De maá yā jínī yā jā stáhvi-ni ndá dē, de nī ncāhān yā jínī dē: ¿Nājēhē cúu jā jító túnī ndá nú nduhú? Taji iin xūhún ná cundéhé nī, ncachī yā.

16 De nī jēhe ndá dē xūhún, de nī ndéhé yā nūū, de nī jīcā tūhún yā dē: ¿Nā tēe cúu jā ndēē nūū xūhún yáhá, de nā sívī cúu jā ndēē yáhá? De nī ncāhān ndá dē jínī yā: Rey ñúcuán cúu.

17 De nī ncāhān yā jínī ndá dē: Túsaá de nacuaaha nú nūū rey ñúcuán jā cúu cuenta dē, de nacuaaha nú nūū Yāā Dios ndācá jā cúu cuenta maá yā, ncachī yā. De nī nsáhvi ndasí inī ndá dē nī jini dē jā ndíchi nī ncāhān yā.

Jā ní jīcā tūhún ndá dē sīquī jā natecū ndīyi

(Mt. 22.23-33; Lc. 20.27-40)

18 Ñúcuán de jacū tēe grupo saduceo nī nquenda dē nūū yā. De ndá tēe ñúcuán cáchi dē jāá nduú nátecū cuitī ndīyi. De nī jīcā tūhún dē yā sīquī iin tūhun:

19 Maestro, de Moisés nī ntee dē nūū tutū jā névāhá ó: Tú iin tēe cuū dē, de ndōo ñasíhī dē, de tú nduú ní íyo sēhe dē jínī ña, túsaá de cánuú jā ñanī dē nacueca ñasíhī dē, de sēhe dē jā coo jínī ña, nūcuñī jī nūū ndīyi ñanī dē, cáchi tutū.

20 De nī íyo ūjā ñanī. De tēe xíhna ñúhún nī jeca dē iin ñahan. De nī jīhī dē, de nduú nā sēhe dē ní íyo.

21 De tēe ūū nī nacueca dē ña, de suni nī jīhī dē, de suni nduú nā sēhe dē ní íyo. De saá-ni tēe ūnī.

22 De ndihúja dē nī nacueca dē ña, de ni iin dē nduú ní íyo sēhe dē. De jā sándihī de nī jīhī ñahan ñúcuán.

23 Túsaá de tá natecū ndá dē quivī jā natecū ndīyi, ¿de ní iin dē cuu ña ñasíhī dē? Chi ndihúja dē nī ndeē jínī ña, ncachī ndá dē jínī yā.

24 Ñúcuán de nī ncāhān yā jínī dē: Ndasí stívī ndá nú tūhun sīquī jāá nduú jīcūhun inī nū jā cāhān tutū īī, de ni nduú jínī nū jā íyó poder Yāā Dios jā nastécū yā ndīyi.

²⁵ Chi quívi jā natecū ndá ndīyi, de nduú cā nā tūhun jā quetáhán tēe jíin ñahan coo. Chi coo ndá ji tá cúu ndá ángel Yāa Dios andiví.

²⁶ De síquī jā natecū ndīyi, ¿á nduú ní ncáhvi ndá nú tutū jā ní ntee Moisés, nāsa ní ncāhān Yāa Dios jíin dē mähñū yūcū jā cáyū ñuhūn? Maá ní cúu Yāa Dios Abraham jíin Isaac jíin Jacob, ncachī yā nūū Moisés.

²⁷ Chi visō ja ní jīhī ndá dē sochi tēcū dē nūū íyó maá yā, chi cúu yā Yāa jā sáhá jā tēcū nchiví níí cání. Ndasí stíví ndá nú tūhun yā túsaá, ncachī yā jíin ndá dē.

*Tūhun cánuú ndasí cā jā ní ndacu Yāa Dios
(Mt. 22.34-40)*

²⁸ De ní nguenda iin tēe stéhēn ley janahán, de ní jini dē jā stíchī táhán ndá tēe ñúcuán jíin Jesús. De ní jinī dē jā vāha ní scócoo yā tūhun. De ní jīcā tūhún dē yā: ¿Ní tūhun cúu jā ndacu tiñū jā cánuú ndasí cā nūū ndá cā tūhun jā ní ndacu yā janahán? ncachī dē.

²⁹ De ní ncāhān Jesús jíin dē: Yáhá cúu tiñū jā cánuú ndasí cā nūū ndācā cā: Cáchī tutū: Nchiví Israel, cunini nú: Maá Jētohō ō Yāa Dios chi mátúhún yā-ni íyó.

³⁰ Túsaá de coo manī ndasí nú jíin maá Jētohō nū Yāa Dios jondē jíin inī jíin ánō nū, jíin níí jāá ntúnī nū, jíin níí fuerza nū. Yáhá cúu tūhun ndácu yā jā cánuú ndasí cā.

³¹ De tūhun ūū jā ní ndacu yā, suni sūcuán cáhān: Cundáhvi inī nū táhán nú tá cúu nūū cundáhvi inī nū maá nú, cáchī tutū. Nduú cā nā incā tūhun ndácu tiñū cánuú cā íyó, chi yáhā-ni cúu, ncachī yā jíin dē.

³² Ñúcuán de tēe stéhēn ley janahán, ní ncāhān dē jíin yā: Vāha ní ncāhān ní Maestro. Chi ndāā jā iin-ni Yāa Dios íyó, de nduú cā nā incā yā íyó.

³³ De cánuú jā coo manī ndasí ó jíin yā jondē jíin inī jíin ánō ō, jíin níí jāá ntúnī ō, jíin níí fuerza ō, de cundáhvi inī ō táhán ó tá cúu nūū cundáhvi inī ō maá ó. De cánuú ndasí cā yáhá nsūū cā jā teñuhūn ō quiti jíin ndá cā jā sōcō ō nūū yā, ncachī dē.

³⁴ De ní jinī Jesús jā vāha ní scócoo dē tūhun, de ní ncāhān yā jíin dē: Ja ñatin cuu quívi nú ndahá Yāa Dios jā tatúnī yā nūū nū, ncachī yā. Ñúcuán de ní iin cā ndá dē, nduú cā ní nchúndēe inī dē jā cātúhún dē yā.

*Síquī jā cúu Cristo tatā David
(Mt. 22.41-46; Lc. 20.41-44)*

³⁵ De stéhēn Jesús tūhun inī templo, de ní ncāhān yā: ¿Nāsa cúu jā cáchī ndá tēe stéhēn ley janahán jā Cristo cúu tatā rey David?

³⁶ Chi maá David sūcuán ní ncāhān dē tūhun yā ní nsáhá Espiritu Santo jondē janahán:

Maá Jētohō ō Yāa Dios ní ncāhān yā jíin Jētohō ní, Yāa jā quiji:
Cundeē nū lado cuáhá ní nūū cuñáhnú nú,
de ná sáhá ní jā candeē nū poder ndācā jā jíinī ūhvī ndóhó.
Ncachī Yāa Dios. Ncachī David.

³⁷ Túsaá de visō chījin tatā David cacu Cristo, de ní ncāhān dē Jētohō dē yā, chi jondē nūū Yāa Dios vāji yā, ncachī yā. De ndá nchiví cuáhā jétahán inī jíi níni jíi tūhun cáhān yā.

*Jā ní ncāhān yā jā íyó cuāchi ndá dē
(Mt. 23.1-36; Lc. 11.37-54; 20.45-47)*

³⁸ De stéhēn yā tūhun, de nī ncāhān yā jíin ji: Coto má candíja ndá nú ndá tēe stéhēn ley janahán. Chi cúsi inī ndá dē jíca nuu dē jíin sahma cáni jā stéhēn jā cúñáhnú dē, jíin jā cáhān yíñúhún nchiví dē nūū yáhví.

³⁹ De jétahān inī ndá dē cundeē dē nūū silla yíñúhún cā inī vehe īi sinagoga, jíin silla yíñúhún cā nūū íyó vico jā yájī nchiví.

⁴⁰ De cāndeē dē vehe ndá ñahan quéndōo ndáhví. De nahán jícan táhví dē tácuca caní inī nchiví jáa nduú nā cuāchi dē. Ndá tēe yáhá chi sa víhí cā ndoho dē castigo, ncachí yā.

Jā ní nsōcō ñahan viuda xūhún
(Lc. 21.1-4)

⁴¹ De iin quiví ndéē Jesús inī templo cāhnú ichi nūū ndá jātūn nūū sócō ji xūhún. De ndéhé yā nāsa chūhun nchiví xūhún inī jātūn. De cuāhā nchiví cuicá nī nchuhun ji cuāhā xūhún.

⁴² De nī nquenda iin ñahan viuda jā ndóho ndáhví. De nī nchuhun ña ūū centavo lulí inī iin jātūn.

⁴³ Ñúcuán de nī ncāna yā ndá tēe scuáha jíin yā, de nī ncāhān yā jíin dē: Ndāā cáhān nī jíin ndá nú jā ñahan viuda ndáhví yáhá, cuāhā cā nī nsōcō ña nsūū cā jā ní nsōcō ndá nchiví cuicá.

⁴⁴ Chi ndá máá ji ní nsōcō ji jā ní ndōo nūū xūhún cuāhā ji. De ñahan yáhá, vísō ndáhví ndóho ña, de nī nchuhun ña ndihi jā cutecū ña, ncachí yā jíin ndá dē.

13

Jā ní ncachí yā jā naā templo
(Mt. 24.1-2; Lc. 21.5-6)

¹ De tá nī nquee Jesús inī templo cāhnú, de iin tēe scuáha jíin yā nī ncāhān dē: Maestro, cūndéhé ní nācā víi ndasi cáá ndá vehe yáhá jā cúu templo, jíin ndá yūū jā ní ncuváha, ncachí dē.

² De nī ncāhān yā jíin dē: Ndācá vehe náhnú yáhá jā ndéhé nú, chi iin quiví mā cóso táhān cā nī iin yūū, chi ndihi tānī, ncachí yā.

Nā seña coo tá cuācuñatin ndihi ñayíví
(Mt. 24.3-28; Lc. 21.7-24; 17.22-24, 31)

³ De cuāhān yā jíin ndá dē yucu Olivos, jā íñi ichi nūū templo cāhnú. De nī jécundeē yā ñúcuán. De Pedro jíin Jacobo jíin Juan jíin Andrés, nī jíca tūhún síin dē yā:

⁴ Cachí tūhun ní nūū sá, ¿nā quiví coo ndācá jā ní ncachí ní jā coo? ¿De nā seña coo tá jā ñatin squíncuu ndá jā ní ncachí ní? ncachí dē.

⁵ De nī ncāhān yā: Coto má stáhví nī iin dē ndá ndóhó.

⁶ Chi quiji cuāhā tēe jíin síví nī jā stáhví: Maá nī cúu Cristo, cachí dē. De súcuán de stáhví dē cuāhā nchiví.

⁷ De nihīn nū tūhun jā ndācá lado íyó guerra, á ja ñatin coo guerra. De mā cúyūhú nú, chi cánuú jā súcuán coo, sochi ncháha ca quenda quiví jā ndihi ñayíví.

⁸ Chi nenda nación síquī incā nación, de nenda ñuū síquī incā ñuū jā canāá. De cháhá chūcuán tāan, de coo tāmā, de nenda nchiví síquī táhān ji. De ndācá yáhá cúu tūndóhó jā quijéhé xihna ñúhún cā.

⁹ De coto ndá nú maá nú, chi nastúu ndá ji ndóhó nūū justicia, de inī ndá vehe īi sinagoga caní ndá ji ndóhó. De quínasiáha ji sava ndá nú nūū ndá

governador jíin nū ndá rey, de cāhān ji cuāchi síquī nū síquī jā cándíja nū nduhū. De súcuán de cuu nacani nū tūhun nī nū ndá dē.

¹⁰ Chi cánuú jā xihna cá cūte nuu tūhun nū nchivī ndácá naciún nāsa scácu nī ji, sá de jínu quīvī.

¹¹ De tá quīnásiáha ndá dē ndóhó nū justicia, de mā nácani tūha inī nū nāsa nascócó nū tūhun nū ndá dē. Chi hora ñúcuán de maá Yāa Dios cuāha yā tūhun nū nū nāsa cāhān nū, de tūhun ñúcuán cāhān nū. Chi nsúú maá nū cúu jā cāhān, chi Espíritu Santo cúu jā cāhān.

¹² De ñanī jíin ñanī nastúu táhán jā ná cúu. De tatá nastúu sēhe jā cuū. De sēhe nenda síquī tatá jíin naná jā cahñī.

¹³ De ndácá nchivī quīvī inī ji nū nū jā síquī nduhū. Sochi nchivī jā cuiñi ñihin jíin tūhun nī jondē quīvī jínu, chi cácu ji.

¹⁴ De Daniel, tēe nī nacani tūhun Yāa Dios, nī ntee dē tūhun iin tēe nēhén jā quiji. De ndá ndóhó jā cáhvi tutū ñúcuán, de ná jícūhun inī nū. Chi iin quīvī de cunī ndá nū jā cuiñi dē inī maá templo nū nduú nā ley jā cuiñi dē, de sáhá nāvāha dē jā stívī dē ndá ndatíñú ī. De tá cunī nū jā súcuán cúu, de nchivī ndēē región Judea, ná cúnu ji caa ji yucu quihñi ji.

¹⁵ De nchivī ndēē yātā vēhé, mā ndívi ji inī vehe jā tavā ji ndatíñú ji, chi cánuú jā cunu ñamā ji tácu cácu ji.

¹⁶ De nchivī íyó nū itū, mā nóhōn ji vehe jā naquehen ji sahma ji.

¹⁷ De quīvī ñúcuán, nācā ndáhvi ndoho ndá ñahan ñúhún sēhe jíin jā ndéca ñiquín, chi mā cúñamā ña cunu ña.

¹⁸ Túsaá de cācān táhvi nū jā má quījī tūndóhó ñúcuán jā cunu nū maá tiempo cúun yūhā.

¹⁹ Chi tá quijéhé ñúcuán de coo cuāhā tūndóhó xēen, jāá ncháha ca coo súcuán jondē quīvī jā ní nsáhá Yāa Dios ñayívī de jondē mitan. De tá yāha tūndóhó ñúcuán de ní mā cóo cá jā súcuán.

²⁰ De tú mā násndívi maá Jētoho ō Yāa Dios tiempo coo tūndóhó ñúcuán, de ní iin nchivī mā cácu cuiñi ji. De jā síquī nchivī cándíja jā ní nacāji yā, jā ñúcuán cúu jā nasndívi yā quīvī.

²¹ Túsaá de tú iin nchivī cāhān jíin nū: Yáhá cūndéhé nū jā ndēē Cristo, á: Ñúcuán cūndéhé nū jā ndēē yā, cachī ji, de mā cándíja nū jā cāhān ji.

²² Chi quenda ndá tēe stáhvi jā cachī dē jā cúu dē Cristo, á cachī dē jā tēe nácani tūhun Yāa Dios cúu dē. De sáhá ndá dē tínu ñáhnú jā sáhvi inī nchivī cunī ji, tácuá stáhvi dē jondē maá nchivī jā ní nacāji yā, de tú ná cúu sáhá dē.

²³ Sochi ndito coo inī ndá nū, chi ja ní ncachī ndihi nī nū nū mitan jondē ncháha ca coo.

Nāsa coo quīvī tá nenda Yāa nī nduu tēe

(Mt. 24.29-36, 42-44; Lc. 21.25-36)

²⁴ De quīvī ñúcuán, tá ja ní ndihi ndácá tūndóhó yáhá, de cutuún ncandiī, de yōo chi mā cútūu cá.

²⁵ De nincava tiūūn, de ndácá jā jíca andiví chi quisi.

²⁶ Ñúcuán de cunī ndá nchivī nū maá nī, Yāa nī nduu tēe, nenda nī jíin vícō, de cundiso nī cuāhā poder, de víi ndasí cuñáhnú nī.

²⁷ Ñúcuán de tají ní ndá ángel ní quiji jā nastútú ndácá nchivī jā ní nacāji ní ndicúmī lado ñayívī, jondē nū ndíhi ñayívī de jondē nū ndíhi andiví.

²⁸ Mitan de scuáha ndá nū nāsa sáhá ñutun higo: Tá ja ní nene numa, de ní nacóco yūcū, de ja jíin ndá nū ja ní ncuñatin tiempo ihñí.

²⁹ De suni súcuán tá cunī ndá nú jā ní nquijéhé ndá tiñu yáhá, ñúcuán de jicūhun inī nū ja nī ncuñatin quivī nenda nī, de ñamā coo.

³⁰ De ndāá cáhān ni jín ndá nú jā má cúu ndihi nchivī jā cunī ndá tündóhó yáhá, chi jondē quee ndaā ndihi tá ncachī ni.

³¹ Andivī jín ñayivī chi naā, sochi ndacá tūhun cáhān ni chi mā náā, chi quee ndaā ndihi.

³² Sochi quivī jín hora jā nenda nī, chi ni iin nchivī nduú jínī, ni ndá ángel andivī, ni maá nī jā cúu Sēhe Yāa Dios. Chi mátúhún-ni Tatá nī cúu jā jínī.

³³ Túsaá de cuhun inī ndá nú ndá tūhun yáhá, de ndito coo inī nū, de cācān táhvi nū, chi nduú jínī nū nā quivī nenda nī.

³⁴ Chi coo modo iin tēe jā quihīn jicá dē, de tá ncháha ca quee dē vehe dē, de nī ndacu dē nū ndá mozo dē nā tiñu sáhá iin iin dē. De nī ndacu dē nū tēe jito viéhé jā ná cóo ndito dē.

³⁵ De saá-ni ndá máá nú, ndito coo inī nū. Chi cúu nī tá cúu jētohó vehe, de nduú jínī nū nā hora nenda nī, á ja ñatin cuaā, á ñuú, á jā cána lohló, á jānehēn.

³⁶ Chi iin sanaā-ni de nenda nī, de ndito coo nú tácuā mā nihīn ni ndóhó jāá nduú iyó tūha nū.

³⁷ De tūhun cáhān ni jín ndá nú yáhá, suni cáhān ni jín ndivī nchivī: Ndito coo inī ndá nú, ncachī yā.

14

Jā ní scáni táhán ndá dē tūhun jā tiin dē Jesús

(Mt. 26.1-5; Lc. 22.1-2; Jn. 11.45-53)

¹ De cúmanī ūū cā quivī sá de quijéhé vico pascua jā yáji ndá nchivī hebreo stātīlā jāá nduú nā levadura yihī. De ndá sūtū cúháhnú jín ndá tēe stēhēn ley janahán, nī nducú dē modo nāsa tiin dē Jesús jín tūhun tūhún, de cahñī dē yā.

² De nī ncāhān ndá dē: Mā tīn ó dē maá quivī vico, chi nenda nchivī sīquī ō, ncachī dē.

Tūhun ñahan jā ní jōsō perfume xīnī yā

(Mt. 26.6-13; Jn. 12.1-8)

³ De iyó Jesús ñuū Betania, vehe Simón, tēe jā ní ndoho cuēhē stéhyū. De juni yáji yā stāā, de nī nquenda iin ñahan nūū yā, nēe ña iin frasco yūū luu jā ñúhún aceite perfume, jā maá-ni itā nardo cúu, de yāhvi ndasí ndēē. De nī ntahvī ña frasco, de nī jōsō ña xīnī yā.

⁴ De sava tēe iyó ñúcuán nī nquītī inī dē, de nī ncāhān ndá máá dē: ¿Nājēhē cúu jā snāā cáhá ña perfume yáhá?

⁵ Chi cuu cuyāhvi víhī cā ūnī ciento denario, de cuāha ó xūhún ñúcuán nūū nchivī ndāhvi nícu, ncachī jī. De nī ncāhān sóo ndá dē jín ña.

⁶ De nī ncāhān Jesús: Mā stáhān ndá nú ña. ¿Nūcu sáhá ndá nú jā nacani uhvī inī ña? Chi iin tiñu váha cúu jā ní nsáhá ña nduhū.

⁷ Chi níni iyó nchivī ndāhvi jín nú, de tú cúnī ndá nú de cuu sáhá váha nú jín jī. De nduhū chi mā cūndeē cā ni jín nú.

⁸ Chi nī nsáhá ña ndihi jā cuu sáhá ña jā mānī ña jín nī. Chi jondē ncháha ca quiyuhū ni de ja nī nsáhá tūha ña nduhū jā ní jōsō ña perfume nduhū.

⁹ De ndāá cáhān ni jín ndá nú, ní cáhnú ñayivī ní-ni cúu nūū cūte nuu tūhun jā scácu nī nchivī, de suni nacani jī tūhun jā ní nsáhá ñahan yáhá, tácuā nūcūhun inī nchivī ña, ncachī yā.

Jā ní nastúu Judas yā

(Mt. 26.14-16; Lc. 22.3-6)

10 Ñúcuán de Judas Iscariote, iin jā úxī ūū tēe scuáha jíin yā, nī jēhēn dē nūū ndá sūtū cúñáhnú, de nī nsáhá ndāā dē jíin jā nastúu dē Jesús nūū ndá.

11 De tá nī jini ndá sūtū jā cáhān dē, de nī ncusiī inī. De nī nquee yuhú ndá jā cuáha xuhún nūū dē. De jondē quīvī ñúcuán de ndúcú dē modo nāsa nastúu dē yā.

Jā ní jaquīn yā Cena yā

(Mt. 26.17-29; Lc. 22.7-23; Jn. 13.21-30; 1 Co. 11.23-26)

12 De nī nquenda maá quīvī jā quíjéhé vico pascua jā yájī nchivī stātílā jāā nduú nā levadura yíhí, de suni quīvī ñúcuán jáhnī ndá ji tīcāchī lúlí tá cúu nūū nī ndacu Yāā Dios jā sáhá ji vico pascua. De ndá tēe scuáha nī jīcā tūhún dē yā: ¿Ní cúu nūū cúnī ní jā quísáhá tūha sá nūū cuxínī ní vico pascua? ncachī dē.

13 De nī ntají yā ūū tēe scuáha jíin yā jā quíhīn dē, de nī ncāhān yā jíin dē: Cuáhān jondē ñuū, de ñúcuán jēcutáhān nú jíin iin tēe ndiso quīyi ndute. De cuniquīn nū dē quíhīn nū jíin dē.

14 De vehe nūū ndīvi dē, ñúcuán cáhān nū jíin tēe xívéhe: Cáchī maá Maestro: ¿Ní iin cuarto vehe ní cúu jā cuáha núú ní nūū cuxínī yā vico pascua jíin ndá tēe scuáha jíin yā? Cachī nū.

15 De maá dē chi stéhēn dē iin cuarto cáhnú jondē xīnī vēhé nūū ja íyó tūha. De ñúcuán sáhá tūha nú jā cuxínī ó, ncachī yā jíin dē.

16 De cuáhān ndūū tēe scuáha jíin yā, de nī nquenda dē ñuū ñúcuán, de nī nīhīn dē tá cúu nūū ní ncachī yā jíin dē. De nī nsáhá tūha dē jā cuxínī yā vico pascua.

17 De tá ja ñatin cuaā, de nī nquenda yā jíin ndihúxī ūū dē.

18 De nī jēcundeē ndá dē nūū mesa yájī dē stāā, de nī ncāhān yā: Jāndāā cáhān nī jíin ndá nú jā iin nú jā yájī jíin nī mītan, nastúu nú nduhū, ncachī yā.

19 Ñúcuán de nī ncucuécá inī ndá dē, de tá iin iin dē nī jīcā tūhún dē yā: ¿A sāān? ncachī iin dē. De saá-ni incā dē: ¿A sāān? ncachī ndá dē.

20 De nī ncāhān yā jíin dē: Iin jā úxī ūū nū jā yájī cáhnú jíin nī iin cōhō, suu nastúu nduhū.

21 De nduhū, Yāā nī nduu tēe, jāndāā cúu jā quíhīn ni cuū ni, tá cúu nūū yósō tūhun nī nūū tutū ī. De nācā xēen cundoho tēe jā nastúu nduhū. Vāha cā de tú nduú ní ncácu tēe ñúcuán nícu, ncachī yā.

22 De juni yájī ndá dē jíin yā, de nī nquehen yā stātílā, de xihna cā nī nacuetáhvī yā nūū Tatá yā, de nī scuáchi yā, de nī jēhe yā nūū ndá tēe scuáha jíin yā. De nī ncāhān yā: Cajī ndá nú, chi yáhá cúu yiqui cúñu nī, ncachī yā.

23 Ñúcuán de nī nquehen yā iin vaso jā ñúhún ndūxi uva, de nī nacuetáhvī yā, de nī jēhe yā nī jīhī ndihī dē.

24 De nī ncāhān yā jíin dē: Yáhá cúu nīñī nī jā sōcō nī jā cúu tratū jeé, de cati jā ndundoo cuāchī cuáhā nchivī.

25 De jāndāā cáhān nī jíin ndá nú jā má cōhó cā nī ndūxi uva yáhá, chi jondē quenda quīvī jā tatúnī Yāā Dios ní ñayīvī, sá de coho tucu nī jíin ndá nú, ncachī yā.

Jā ní ncachī yā jā yūhú Pedro cáhān dē jā jínī dē yā

(Mt. 26.30-35; Lc. 22.31-34; Jn. 13.36-38)

26 De nī jita yā jíin ndá dē iin yaā ī. De nī nquee yā cuáhān yā jíin dē jondē yucu Olivos.

²⁷ Ñúcuán de nī ncāhān yā: Ndiviī nū nayūhú nú jā síquī nduhū jacuáá mitan. Chi suha yósō tūhun nī nū tutū ī jā ní ncachī Yāā Dios: Cuāha nī tūhun jā cahñī nchivī tēe jito ticāchī, de ndá ticāchī cūtē nuu tī jā yúhú tī, cāchī.

²⁸ Sochi tá natecū ni, de xihna cā ni cosō nūū quihñi ni región Galilea, de sá de cuēē ndá nú, ncachī yā.

²⁹ Ñúcuán de nī ncāhān Pedro jíin yā: Vísō ndihi dē nayūhú dē, sochi sāan chi mā náyūhú cuitī sá, ncachī dē.

³⁰ De nī ncāhān yā jíin dē: Jāndáā cāhān ni jíin nú, jacuáā mitan jondē ncháha ca cana lohlo ūū vuelta, de yūhú nú jā tiin nchivī ndóhó, de cachī nū ūni vuelta jāá nduú jíinī nū nduhū, ncachī yā.

³¹ Sochi nī ncāhān téyí dē jíin yā: Vísō ná cúū sá jíin ní, sochi mā cāchī cuitī sá jāá nduú jíinī sá ní, ncachī dē. De suni sūcuán nī ncāhān ndihi dē.

*Jā ní jicān táhvī yā nūū huerto Getsemaní
(Mt. 26.36-46; Lc. 22.39-46)*

³² Ñúcuán de nī nquenda yā jíin ndá tēe scuáha jíin yā iin lugar nūū nání Getsemaní. De nī ncāhān yā jíin dē: Yáhá-ni cundeē ndá nú de ná quihñi ni cācān táhvī ni, ncachī yā.

³³ De nī jeca yā Pedro jíin Jacobo jíin Juan cuāhān yā jíin dē. De nī nquijéhé yā xíí cúū inī yā de cúcuécá ndasí inī yā jā quiji tūndóhó síquī yā.

³⁴ De nī ncāhān yā jíin ndá dē: Cúcuécá ndasí inī ni jondē ja ñatin cuū ni. Yáhá cundetu ndá nú de cundito nú, ncachī yā.

³⁵ De nī jeca yā jacū cā, de nī jēcuñī jítí yā nī ntuu yā nūū yā nūū ñūhún. De nī jicān táhvī yā nūū Yāā Dios jā tū cuu de mā cúndoho yā tūndóhó jā vāji síquī yā.

³⁶ De suha nī ncāhān yā: Tatá maá sá, ndihi-ni tiñu cuu sáhá maá ní. De sáhá jíyo ní tūndóhó yáhá jā má quíjí síquī sá. Sochi nsūū jā cúnī maá sá, chi jā cúnī maá ní ná cóo, ncachī yā.

³⁷ De nī nenda yā nūū ndinūnī tēe scuáha jíin yā, de nī jinī yā jā quixīn ndá dē. De nī ncāhān yā jíin Pedro: Simón, ¿á jā quixīn nū? ¿A nduú ní ncúu cundito nú jíin nī vísó iin hora?

³⁸ Coon dito inī ndá nú de cācān táhvī nū jā chindeé yā ndóhó tácuā mā cōtó tūnī jāñehén ndóhó jā sáhá nú cuāchi. Chi cúnī ndija ánō nū squíncuu vāha nú, sochi yiqui cúñu nú chi nduú fuerza, ncachī yā.

³⁹ De nī jēhēn tucu yā, nī jicān táhvī yā, de suni tūhun ñúcuán nī ncāhān yā.

⁴⁰ De nī nenda tucu yā nūū dē, de nī jinī yā jā quixīn tucu ndá dē, chi ndasí jihī dē māhná. De nduú cā ní nīhñi ndá dē tūhun scócóo dē nūū yā.

⁴¹ De nī nenda yā vuelta ūnī, de nī ncāhān yā jíin ndá dē: Mitan de cūsūn ndá nú-ni cā de natátú nú. De nduú chi ja nī ncuu, chi ja nī nquenda hora, de nduhū, Yāā nī nduu tēe, natūu nī de tiin ndá tēe íyo cuāchi nduhū.

⁴² Nacuiñi ndá nú, chi ja vāji tēe nastúu nduhū, de cōhōn jíin dē, ncachī yā.

*Jā ní ntiin ndá dē Jesús
(Mt. 26.47-56; Lc. 22.47-53; Jn. 18.2-11)*

⁴³ De juni sūcuán cāhān cā yā, de nī nquenda-ni Judas, iin táhán jā úxí ūū tēe scuáha jíin yā. De vāji cuāhā tēe jíin dē, ndíso ndá dē espada jíin ñutun. Chi ndá sūtū cúñáhnú jíin ndá tēe stēhēn ley janahán jíin ndá tēe ñáhnú jā ndácu tiñu, nī ntetiñú ndá tēe ñúcuán.

44 De Judas, tēe jā nastúu yā, ja nī jēhe dē iin seña nūū ndá tēe ñúcuán, chi nī ncachī dē: Tēe jā techuhú nī, ñúcuán cúu. Tiin ndá nú quīhīn nū jíin, de mā siáa cuitī nū, ncachī dē.

45 De nī nguenda dē nūū Jesús, de nī ncāhān dē jíin yā: Maestro, Maestro, ncachī dē. De nī ntechuhú dē yā.

46 De ndá cā tēe ñúcuán nī ntiin dē yā, de cuāhān dē jíin yā.

47 De iin tēe íyó jíin yā nī ntavā dē espada dē, de nī jehndē dē sōho iin mozo maá sūtū cúñáhnú cā.

48 De nī ncāhān Jesús jíin nchivī cuāhā: ¿De va tēe cuihna cúu nī jā váji ndá nú jíin espada jíin ñutun jā tiin ndá nú nduhū, á naá cúu?

49 Ndācá quīvi nī íyo nī jíin ndá nú inī templo cāhnú, nī stéhēn ni tūhun, de nduú ní ntíin ndá nú nduhū. De súcuán sáhá ndá nú tácuva quee ndāā jā cāhān tutū ī, ncachī yā.

50 Ñúcuán de ndihi tēe scuáha jíin yā, nī sndóo dē yā, de nī jinu dē cuāhān dē.

Tēe suchí jā ní jinu

51 De iin tēe suchí níquīn dē yā cuāhān dē jíin yā. De níjin dē iin sahma cuijín-ni, chi íyó ñií dē. De nī ntiin ndá tēe ñúcuán dē.

52 De maá-ni sahma cuijín ñúcuán nī nīhīn ndá. De nī jinu ñií dē cuāhān dē.

Jā ní űi: Jesús nūū junta ndá tēe cúñáhnú cā

(Mt. 26.57-68; Lc. 22.54-55, 63-71; Jn. 18.12-14, 19-24)

53 Ñúcuán de cuāhān ndá dē jíin Jesús nūū sūtū cúñáhnú cā. De ndācá sūtū cúñáhnú jíin ndá tēe ñáhnú jā ndācu tiñu jíin ndá tēe stéhēn ley janahán, nī ncutútú dē.

54 De Pedro chi jíicā-ni níquīn dē yā, de nī nguenda dē inī patio sūtū cúñáhnú cā. De nī jēcundeē dē jíin ndá policía, násaā dē nūū ñūhūn.

55 De ndá sūtū cúñáhnú jíin ndihi tēe sáhá junta cúñáhnú cā, nī nducú dē cuāchi sīquī Jesús, chi cahñī dē yā cūnī dē. Sochi nduú ní nīhīn ndá dē.

56 Chi cuāhā dē nī ncāhān tūhún dē sīquī yā, sochi nduú ní nquetáhán tūhun jā ní ncāhān ndá dē.

57 Ñúcuán de nī nacuiñī sava dē, de nī ncāhān tūhún dē cuāchi sīquī yā, ncachī dē:

58 Ndá máá sá ní jini sá jíi ní ncāhān dē jā canī dē templo yáhá jā ní ncuváha jíin ndahá tēe, de nūū únī quīvi de nasáhá dē incā jā má cúváha jíin ndahá tēe, ncachī ndá dē.

59 De ní jíin tūhun yáhá de nduú ní nquetáhán tucu tūhun jā cāhān ndá dē sīquī yā.

60 Ñúcuán de sūtū cúñáhnú cā nī nacuiñī dē nūū nchivī cuāhā, de nī jíicā tūhún dē Jesús: ¿Nūcu nduú cāhān cuitī nū? ¿A íyó ndāā jā cāhān ndá tēe yáhá sīquī nū? ncachī dē.

61 Sochi maá yā nduú ní ncāhān yā, chi nduú ní náscócoo cuitī yā. De sūtū cúñáhnú cā ní jíicā tūhún tucu dē yā: ¿A maá nú cúu Cristo, Sēhe Yāā váha jā cúñáhnú? ncachī dē.

62 De nī ncāhān yā: Suu cúu nī. De cunī nū jā nduhū, Yāā nī nduu tēe, cundeē ni lado cuáhá Yāā íyó poder, de ndiji nī ichi andivī jíin vícō, ncachī yā.

63 Ñúcuán de sūtū cúñáhnú cā nī ndatá dē-ni sahma dē jā ní nquítī inī dē, de nī ncāhān dē: ¿Nā testigo cā jini ñūhún ó túsaá?

64 Chi ja nī jini ndá nú já cáhān dē tūhun nāvāha já quītī inī Yāa Dios, chi sáhá dē maá dē Sēhe Yāa Dios. ¿De nāsa jáni inī ndá nú? ncachī dē. De ndihi dē nī ncāhān dē já ná cúu yā.

65 De sava dē nī ntivī síí dē nūu yā, de nī jasī dē sahma nūu yā, de nī jēhe dē jiquī yā, de nī ncāhān ndá dē jíin yā: Cachī ní iin cúu já ní ncani ndóhó, ncachī dē. De ndá policia nī ncani dē nūu yā.

Jā ní ncachī Pedro jáá nduú jíinī dē yā

(Mt. 26.69-75; Lc. 22.56-62; Jn. 18.15-18, 25-27)

66 De ndēē Pedro inī patio ichi chíjin nūu íyó Jesús. De nī nquenda iin ñahan sátíñú vehe sūtū cúñáhnú cá.

67 De nī jíinī ña nūu dē já ndēē dē násaā dē yúñhūn. De nī ndēhé vāha ña nūu dē, de nī ncāhān ña: Ndóhó chi suni nī jica nú jíin Jesús, tēe ñuū Nazaret, ncachī ña.

68 De maá dē nduú ní ncáchī dē, chi nī ncāhān dē: Nduú jíinī ni dē, de nī nduú jíinī ni ná tūhun cáhān nū, ncachī dē. De nī nquee dē viéhé távehé, de nī ncana-ni lohló.

69 De ñahan sátíñú ñúcuán, nī jíinī tucu ña nūu dē, de nī nquijéhé ña cáhān ña jíin ndá nchivī já íyó ñúcuán: Tēe yáhá chi suni táhán ndá tēe ñúcuán cúu, ncachī ña.

70 Sochi nduú ní ncáchī tucu dē. De nī ncnunúu jacū cá, de nchivī íyó ñúcuán nī ncāhān tucu jí jíin Pedro: Jāndáa ndija já suni táhán ndá dē cúu nú, chi tēe Galilea cúu nú, de iin nuú-ni cáhān nū jíin ndá dē, ncachī jí.

71 Sá de nī nquijéhé dē cáhān téyíí dē já ná cúndeē cuāchi síiquí dē de tú nduú cáhān ndāā dē: Nduú jíinī cuiti ní tēe ñúcuán já cáhān ndá nú tūhun dē, ncachī dē.

72 Ñúcuán de nī ncana-ni lohló vuelta ū. De nī nūcūhun inī dē tūhun já nī ncāhān Jesús jíin dē: Jondē tá ncháha ca cana lohló vuelta ū, de yūhú nú de cachī nū ūnī vuelta jáá nduú jíinī nū nduhū, ncachī yā. De nī nacani inī dē síiquí tūhun ñúcuán, de nī jacu dē.

15

Jā ní tñi Jesús nūu Pilato

(Mt. 27.1-2, 11-14; Lc. 23.1-5; Jn. 18.28-38)

1 De tá nī ncnunijin, de ndá sūtū cúñáhnú nī ndutútú dē jíin ndá tēe ñáhnú já ndácu tñu, jíin ndá tēe stēhēn ley janahán, jíin ndihi tēe sáhá junta cúñáhnú cá, de nī scáni táhán dē tūhun. De nī juhnī ndá dē Jesús de cuāhān dē jíin yā nūu Pilato, tēe cúu gobernador.

2 De Pilato nī jicā tūhún dē yā: ¿A maá nú cúu Rey nchivī hebreo? ncachī dē. De nī ncāhān yā: Suu cúu nī, tá cúu nūu cáhān nū.

3 De ndá sūtū cúñáhnú nī ncāhān dē cuāhā cuāchi síiquí yā.

4 De Pilato nī jicā tūhún tucu dē yā: ¿Nūcu nduú cáhān cuiti nū? ¿A nduú jíinī nū já cuāhā cuāchi cáhān ndá dē síiquí nū? ncachī dē.

5 Sochi nduú ní ncāhān cuiti yā ní iin tūhun jíin dē. De nī nsāhvi ndasí inī Pilato ndéhé dē nūu yā.

Jā ní nsáhá ndāā ndá dē já cahñī dē yā

(Mt. 27.15-31; Lc. 23.13-25; Jn. 18.38-19.16)

6 De íyó costumbre Pilato já ndācá vico pascua siáá dē iin tēe yíhí vecāa, nā-ni tēe cúnī nchivī.

7 De íyó iin tēe nání Barrabás, yíhí dē vecāa jíin ndá táhán dē sīquī jā ní nenda ndá dē sīquī gobierno de nī jahnī ndá dē ndíyi.

8 De nī nguenda nchivī cuāhā, de nī ncāhān jī jíin Pilato jā ná sáhá dē tá-ni íyó costumbre dē.

9 De nī ncāhān Pilato jíin jī: ¿A cúnī ndá nú jā siáa ni tēe cúu Rey ndá ndóhó nchivī hebreo? ncachī dē.

10 Súcuán nī ncāhān dē, chí cúnī dē siáa dē Jesús. Chí ja nī jicūhun inī dē jā ní ncucuásún inī ndá sūtū cúñáhnú, de jā ñúcuán nī nasiáha ndá dē yā nūū dē.

11 Sochi ndá sūtū cúñáhnú nī scáhān dē nchivī cuāhā jā vāha cā ná cācān jī jā siáa Pilato Barrabás.

12 Ñúcuán de nī jīcā tūhún tucu Pilato: ¿Túsaá de nāsa cúnī ndá nú jā sáhá nī jíin tēe jā cáchī ndá nú jā cúu dē Rey ndá ndóhó nchivī hebreo? ncachī dē jíin jī.

13 De nī ncana jee ndá jī: Cata caa ní dē yīcā cruz, ná cúu dē, ncachī jī.

14 De nī ncāhān Pilato: ¿Nā cuāchi nī nsáhá dē túsaá? De ndá nchivī nī ncana jee tucu jī: Cata caa ní dē yīcā cruz, ná cúu dē, ncachī jī.

15 De Pilato chí cúnī dē jā cusī inī nchivī jíin dē, de nī nsiáa dē Barrabás. Ñúcuán de nī ndacu dē jā ná cáni ndá soldado Jesús, sá de cata caa dē yā yīcā cruz.

16 Ñúcuán de ndá soldado cuāhān dē jíin yā, de nī nguīvi dē patio maá palacio. De nī nastútú dē ndihi táhán dē.

17 De nī nchuhun ndá dē yā iin sahma cuahá ndíhí jā cúu sahma rey. De nī nsáhá dē iin corona iñu, nī nchuhun dē xīnī yā.

18 Ñúcuán de nī ncāhān sácá ndá dē jíin yā: Nācā vāha rey cúu Rey nchivī hebreo, ncachī dē.

19 De nī ncuun dē ñutun xīnī yā, de nī ntivī sīí dē nūū yā, de nī jēcuñī jítí ndá dē nūū yā, sáhá dē jā chíñúhún dē yā.

20 De tá ní ncuu nī nsáhá sácá dē yā, de nī ntavā dē sahma cuahá ndíhí, de nī nachuhun dē yā sahma maá yā. De nī ntavā ndá dē yā cuāhān dē jíin yā jā cata caa dē yā yīcā cruz.

*Jā ní jata caa dē yā yīcā cruz
(Mt. 27.32-44; Lc. 23.26-43; Jn. 19.17-27)*

21 De iin tēe nání Simón ñuū Cirene, tēe cúu tatá Alejandro jíin Rufo, vāndijī dē jā ní jēhēn dē rancho. De nī ncāhā dē ñúcuán, de nī ntee ndá soldado tiñu dē jā cuišo dē cruz yā.

22 De cuāhān ndá dē jíin yā iin lugar nūū nání Gólgota, de tūhun ñúcuán cáhān: Lugar Yiqui Xínī.

23 De nī jēhe ndá dē vino jā ní nsacā nuu jíin sūja ũguā jā coho yā, sochi nduú ní jíhi yā.

24 De nī jata caa ndá dē yā yīcā cruz. De nī nsáhá dē suerte sīquī nāsa nīhīn iin iin dē sahma yā.

25 De cahīn nī jata caa dē yā.

26 De tūhun jā ní ntee dē xīnī cruz jā cáhān nā sīquī nī jíhī yā, súcuán cáhān: Yáhá cúu Rey nchivī hebreo, cáchī.

27 De suni nī jata caa ndá dē ũū tēe cuíhná yīcā ũū cā cruz, iin dē lado cuahá yā, de incā dē lado sátín yā.

28 De nī nquee ndaā tūhun jā cáhān tutú īī: Nī squétáhán ndá dē yā jíin ndá tēe nēhén, cáchī.

²⁹ De nchivī jā yáha ñúcuán, scuícó ji xīnī ji, de nī ncāhān yīchī ji jín yā: Jājāan. Ndóhó chí cáhān nū jā canī nū templo cáhnú, de nūū únī quīvī de nasáhá nū.

³⁰ Túsaá de scácu nū maá nū, de nuu nū yīcā cruz viī, ncachī ji.

³¹ De suni súcuán nī ncāhān catá ndá sūtū cúñáhnú jín ndá tēe stéhēn ley janahán, de cáhān ndá maá dē: Tú incá nchivī nī scácu dē, ¿de nūcu nduú cúu scácu dē maá dē mitan?

³² Tú cunī ō jā Cristo, Rey nchivī Israel, nuu dē yīcā cruz mitan, ñúcuán de candíja ó, ncachī ndá dē. De ndúū tēe jā ndíta caa jín yā yīcā cruz, suni súcuán nī ncāhān yīchī dē jín yā.

Jā ní jīhī Jesús

(Mt. 27.45-56; Lc. 23.44-49; Jn. 19.28-30)

³³ De tá nī ncuu cahūxī ūū, de nī ncunee ní cáhnú jondē cahūnī.

³⁴ De tá nī ncuu cahūnī, de nī ncana jee Jesús: Eloi, Eloi, ¿lama sabactani? ncachī yā. De tūhun ñúcuán cáhān: Yāa Dios maá sá, Yāa Dios maá sá, ¿nūcu nī sndóo ní sáan?

³⁵ De sava nchivī íñī ñúcuán, nī jini ji jā cáhān yā, de nī ncāhān ji: Cunini ndá nū, chí cána dē Elías, tēe nī nacani tūhun Yāa Dios janahán, ncachī ji.

³⁶ De nī jinu iin tēe, nī jechundaji dē iin cáchī nūū vinagre iyá. De nī ntee dē xīnī iin ñutun, de nī ntee dē yuhú yā jā coho yā. De nī ncāhān dē: Ná cúndéhé ó tú quiji Elías snúu dē tēe yáhá, ncachī dē.

³⁷ De maá Jesús nī ncana jee yā, de nī jīhī yā-ni.

³⁸ Sá de sahma jā ndíta caa jā ndásī nūū cuarto ī inī templo cáhnú, nī ndātá sava sava jondē xīnī jín jondē jēhē.

³⁹ De tēe Roma jā cúu capitán, íñī dē nūū yā, de nī jini dē jā ní ncana jee yā de nī jīhī yā. De nī ncāhān dē: Jándáa ndija jā Sēhe Yāa Dios cúu tēe yáhá, ncachī dē.

⁴⁰ De suni íñī sava ñahan, ndéhé jíca ña. De ūnī ña cúu María ñuū Magdala, jín María naná José jín Jacobo suchí, jín ñahan nání Salomé.

⁴¹ De ndá ñahan yáhá nī niquīn ña yā, de nī nchindeé ña yā tá nī jica yā región Galilea. De suni íñī cuāhā cā ndá ñahan jā ní nquiiji jín yā Jerusalén.

Jā ní nchiyuhū dē Jesús

(Mt. 27.57-61; Lc. 23.50-56; Jn. 19.38-42)

⁴² De nī ñini quīvī ñúcuán. De quīvī sátūha cúu, chí stēen cúu quīvī nátātū.

⁴³ De nī nquenda José, tēe ñuū Arimatea. De cúu dē iin tēe cúñáhnú nūū junta cúñáhnú cā. De suni ñúhún inī dē jā quiji quīvī jā tatúnī Yāa Dios. De nduú yuhú dē chí nī nquīvī dē nūū Pilato, de nī jicān dē yiqui cúñu Jesús.

⁴⁴ De Pilato chí nī nsāhvi inī dē jā ñamā nī jīhī yā. De nī ncana dē capitán, de nī jicā tūhún dē tēe ñúcuán tú ja nī jīhī yā.

⁴⁵ Ñúcuán de nī ncucáhnú inī dē jā ní ncāhān capitán jín dē, de nī jēhe dē tūhun jā snúu José yiqui cúñu yā.

⁴⁶ De nī jeen José iin sahma cuijín váha. De nī snúu dē yiqui cúñu yā, de nī nchusúcún dē sahma ñúcuán. De nī nchiyuhū dē yā inī iin yavī ndīyi jā ní ncaān yīcā iin cava. De nī jasí dē iin yūū yuhú yávī ñúcuán.

⁴⁷ De María ñuū Magdala, jín María naná José, nī jini ndúū ña nūū ní nchiyuhū dē yā.

16

Jā ní natecū Jesús

(Mt. 28.1-10; Lc. 24.1-12; Jn. 20.1-10)

¹ De nī ñini quivī nātātú, de María ñuū Magdala, jíin María naná Jacobo, jíin Salomé, nī jeen ndá ña ndacá perfume já quíchihí ña yiqui cúñu yā.

² De jānehēn quivī domingo, tá cáta nquenda ncandī, de nī nquenda ndá ña nūū yíyuhū yā.

³ De nī ncāhān ndá ña: ¿Ní nīhīn ō tēe jā sáhá jíyo yūū ndásī yúyáví yáhá? ncachī ña.

⁴ De nī nūcūndēhé ndá ña, de nī jinī ña ja nī ncujiyo yūū cāhnú ñúcuán.

⁵ De nī nquivī ndá ña inī yavī ndīyi. De nī jinī ña iin ángel Yāā Dios já cáá tá cáá tēe suchí, ndéē yā lado cuáhá, ñūhún yā iin sahma cuijín cání. De nī nchūhú ndá ña.

⁶ De nī ncāhān yā jíin ña: Mā cúyuhú ndá nú. Chi nánducú ndá nú Jesús ñuū Nazaret, Yāā nī jīhī yīcā cruz. Nduú cā yā yáhá, chi ja nī natecū yā. Yáhá cūndēhé nú nūū ní jaquīn ndá dē yā.

⁷ Cuánohōn ndá nú túsaá, de cachī nū nūū ndá tēe scuáha jíin yā, jíin nūū Pedro, já xihna cā maá yā jíinū Galilea, sá de cuēē ndá máá nú. De ñúcuán cunī nū nūū yā, tá cúu nūū ní ncāhān yā jíin nú jondē saá, ncachī ángel.

⁸ Ñúcuán de nī nquee ndá ña nūū ní nchiyuhū yā, de jínu ña cuāhān ña. Chi quísi ña já yúhú ña. De nduú ní ncáchī cuitī ña nūū ni iin, chi yúhú ndá ña.

Jā ní nenda nijīn yā nūū María ñuū Magdala

(Jn. 20.11-18)

⁹ De Jesús nī natecū yā jānehēn quivī domingo. De xihna cā nūū María ñuū Magdala nī nenda nijīn yā, ñahan jā ní ntavā yā ūjā tāchī inī.

¹⁰ De cuānohōn ña cuācachī tūhun ña nūū ndá tēe jā ní jica jíin yā, já ní nenda nijīn yā nūū ña. De cúcuécá inī ndá dē de jácu ndá dē.

¹¹ De tá nī jini ndá dē tūhun jā ní jinī ña nūū yā jā tēcū yā, de nduú ní ncándíja dē tūhun cáhān ña.

Jā ní nenda nijīn yā nūū ūū tēe scuáha jíin yā

(Lc. 24.13-35)

¹² Ñúcuán de nī nquee ūū táhān tēe ñúcuán, jica dē cuāhān dē ichi rancho, de síin modo nī nquenda nijīn yā nūū dē.

¹³ De nī ndicó ndúū dē, de nī ncachī tūhun dē nūū ndá cā táhān dē. De nduú ní ncándíja tucu táhān dē já cáhān ndúū dē.

Jā ní nteñíñú yā dē jā nacani dē tūhun

(Mt. 28.16-20; Lc. 24.36-49; Jn. 20.19-23)

¹⁴ De cuéé cā de nī nenda nijīn yā nūū ndihúxī iin dē, ndéē ndá dē nūū mesa yáji dē stāā. De nī ncāhān yā nūū dē, chi nīhīn inī ndá dē jáā nduú cándíja dē tūhun jā ní ncāhān ndá táhān dē jā ní natecū yā nī jinī dē yā.

¹⁵ De nī ncāhān yā jíin dē: Cuáhán ndá nú ní ñayíví, de nacani nú tūhun nī nūū ndacá nchivī nāsa scácu nī ji.

¹⁶ De nchivī jā cándíja de cuenduté ji, chi cācu ji. De nchivī jā má cándíja, chi tānū táhvī ji.

¹⁷ De nchivī cándíja, sáhá ji ndá tiñu ñáhnú yáhá jā stéhēn jā íyó nī jíin ji: Jíin síví nī de tavā ji ndá tāchī inī nchivī. De cáhān ji quéhén yuhú jéé.

¹⁸ De tú nī ntiin ji cōō, á nī jihī ji veneno, de mā sáhá dañó jíin ji. De suni tee ji ndahá ji nchivī cúhū, de nduvāha, ncachī yā jíin ndá dē.

Jā ní ndaa yā cuānohōn yā andiví
(Lc. 24.50-53; Hch. 1.9-11)

¹⁹ Ńúcuán de tá nī ndihi nī ncāhān maá Jētohō ō jíín ndá dē, de nī ndaa yā cuānohōn yā andiví, de nī jēcundeē yā lado cuáhá Yāā Dios nūū cúñáhnú yā.

²⁰ De ndá máá dē nī nquee dē, nī nacani dē tūhun yā ndācá lado nāsa scácu yā nchiví. De maá Jētohō ō nī nchindeé nī nchituu yā ndá dē. De nī jēhe yā fuerza jā sáhá dē ndá tiñu ñáhnú jā stéhēn jā íyó ndāā tūhun yā jā nācani ndá dē. De nī ncuu. Amén.

TUHUN VAHA JA NI NTEE SAN LUCAS

¹ Cuāhā tēe nī nducú ndéé dē nī ntavā vāha dē historia Jesús, ndácá tiñu jā ní nsáhá yā nī jiní ndácá ó.

² De nī ntee ndá dē ndá tūhun jā ní ncachī tūhun ndá nchivī nūū ō, jā ní jiní ji tiñu ñúcuán jondē tá nī nquijéhé, de nī nacani ji tūhun yā.

³ De sáán, suni nī nanducú vāha sá ndá tūhun yā jondē tá nī nquijéhé. De nī jani iní sá jā suni vāha jā tee cájí sá ndácá tūhun yáhá nūū ní, amigo Teófilo.

⁴ De súcuán de cuní nī jā iyó ndāā ndácá tūhun jā ní ncachī tūhun ndá ji nūū ní.

Jā ní ncachī ángel jā cacu Juan tēe scuénduté

⁵ Tiempo jā ní ncuu Herodes rey Judea, de nī iyo iin sūtū nchivī hebreo, nání dē Zacarías, de grupo Abías cúu dē. De ñasíhí dē nání ña Elisabet, de suni tatā maá sūtū Aarón cúu ña.

⁶ De ndúū dē chí nchivī ndāā cúu dē nūū Yāā Dios, de vāha ndāā squíncuu dē tiñu jā ndácu ley maá Jētohō ō Yāā Dios, jíní ndá nchivī.

⁷ De nduú nā sēhe dē iyó, chí ñahan nómā cúu Elisabet, de ja ñáhnú ndúū dē.

⁸ De iin quívi de sátiñú Zacarías nūū tiñu jā cúu dē sūtū nūū Yāā Dios, chí nī nguenda quívi jā ndivi grupo dē.

⁹ De nī nsáhá ndá dē suerte tá cúu nūū iyó costumbre ndá sūtū. De nī nsáhá tocar Zacarías jā quívi dē iní cuarto īi templo Jētohō ō Yāā Dios, de teñuhūn dē incienso.

¹⁰ De hora jā cáyū incienso, de ndá nchivī cuāhā íñí ji yātā templo, jícān táhvi ji.

¹¹ De nī nguenda iin ángel maá Jētohō ō nūū Zacarías, íñí yā lado cuáhá altar nūū cáyū incienso.

¹² De nī ncunéhén iní Zacarías jā ní jiní dē nūū yā, de nī nchühú ndasí dē.

¹³ De nī ncāhān ángel jíin dē: Zacarías, mā cúyühú nú, chí mitan de sáhá Yāā Dios jā ní jícān táhvi nū. De ñasíhí nú Elisabet, scácu ña iin sēhe yíi, de scúnani nú ji Juan.

¹⁴ De cusii ndasí iní nū. De cuāhā nchivī cusii iní jā cacu ji.

¹⁵ Chí cuñáhnú sēhe nú sáhá maá Yāā Dios. De mā cōhó ji vino ni ntexéén, de cunuú maá Espíritu Santo jíin ji jondē ncháha ca cacu ji.

¹⁶ De sáhá ji jā cuāhā nchivī nación nū Israel ndicó iní ji nūū Jētohō ji Yāā Dios.

¹⁷ De xihna cā Juan quiji, nacani tūhun Jētohō ō Jesús, sá de quiji maá yā. De sáhá ji tá cúu nūū ní nsáhá Elías, tēe nī nacani tūhun Yāā Dios jondē janahán, de cunevāha ji poder jā nacani ji tūhun, tá cúu nūū ní nevāha Elías. De sáhá ji jā ndácá yuvá ndumaní dē jíin sēhe dē. De suni sáhá ji jā nchivī ñihin iní cuetáhvi ji nūū Yāā Dios, nduu ji nchivī ndāā. Súcuán sáhá túha ji nchivī tácuca candíja ji maá Jētohō ō Jesús tá quiji yā, ncachī ángel.

¹⁸ De Zacarías nī jicā tūhūn dē yā: ¿Nāsa cucáhnú iní sá tú jāndáá cúu? Chí tēe ñáhnú cúu sá, de suni ñáhnú ñasíhí sá, ncachí dē.

¹⁹ De nī ncāhān ángel jíin dē: Maá nī cúu Gabriel, de iyó nī nūū Yāā Dios, jétíñú yā nduhū. De nī ntetíñú yā nduhū vāji nī jā cāhān ni jíin nú, de nácani nī tūhun vāha yáhá nūū nū.

²⁰ De sīquī jāá nduú ní ncándíja nú tūhun jā ní ncāhān ni, de cuñíhín nú, de mā cūú cā cāhān nū, chi jondē tá cacu sēhe nú jíín ña. De quee ndaā ndija tūhun jā cāhān ni yáhá tá quenda quívi, ncachī ángel.

²¹ De ndá nchivī íñi yātā templo, ndétu ji Zacarías, de jáni inī ji nā cuá cúu jā cúcuéé dē inī cuarto īi templo.

²² De tá nī nqee dē, de nduú cā ní ncuú cāhān dē jíín ji. De nī jīcūhun inī ji jā inī templo nī jinī nijín dē iin jā ní stēhēn yā nūū dē. De maá seña-ni cā nī nsāhá dē nūū ji, chi nī ncuñíhín dē.

²³ De tá nī jīnu quívi jā sátiñú dē inī templo, de cuānohōn dē vehe dē.

²⁴ De nī ncuu jacū quívi, de ñasíhí dē Elisabet nī jīcūhun sēhe ña. De nī nquendōo ña vehe ña ūhūn yōō jāá nduú cā ní jēhēn ña. De jáni inī ña:

²⁵ Súcuán nī nsāhá maá Jētohō ō jíín nī, de nī ncandeē yā tūhun jā cúcanoō ni nūū nchivī jāá nduú sēhe nī, jáni inī ña.

Jā ní ncachī ángel jā cacu Jesús

²⁶ De nūū íñu yōō, de nī ntají Yāa Dios ángel Gabriel, nī jēhēn yā iin ñuū nání Nazaret, ndáñūū Galilea.

²⁷ De nī jēhēn yā nūū iin ñahan lúli jā nání María. De ja nī ncundaā jā cueca iin tēe nání José ña, de tata rey David cúu dē.

²⁸ De nī nquívi ángel nūū ndéē ña, de nī ncāhān yā: Ncu tandiī, de nācā ndetū táhvī nū. Chi maá Jētohō ō Yāa Dios íyó yā jíín nú, de nī nsāhá yā jā ndetū ndasí cā nū nūū ndá cā ñahan, ncachī yā.

²⁹ De tá nī jinī ña nūū ángel, de nī ncuñehén inī ña jā súcuán cāhān yā, de nī jani inī ña nūcu cāhān yā súcuán jíín ña.

³⁰ De nī ncāhān cā ángel jíín ña: Mā cúyūhú nú María, chi nī nsāhá Yāa Dios jā váha ndóhó.

³¹ De jīcūhun sēhe nú de scácu nú iin sēhe yíi, de scúnani nú ji Jesús.

³² De cuñáhnú ji, de cunani ji Sēhe Yāa cúñáhnú ndasí. De maá Yāa ñúcuán jā cúu yā Jētohō ō sáhá yā jā cuu ji rey, tá cúu tata ji David jā ní ncuu dē rey.

³³ De ní cání tatúnī ji nūū nchivī nacióon nū Israel. De mā ndíhí cuiti jā tatúnī ji, ncachī ángel.

³⁴ Ñúcuán de nī jīcā tūhún María yā: ¿Nāsa coo tiñu jā ní ncāhān ní? Chi ncháha ca coo yíi sá, ncachī ña.

³⁵ De nī ncāhān ángel: Maá Espíritu Santo sáhá jā jīcūhun sēhe nú, de poder maá Yāa cúñáhnú ndasí sáhá iin tiñu ñáhnú jíín nú. De jā ñúcuán maá sūchí īi jā cacu, quihi cuenta ji nūū Yāa Dios, de cunani ji Sēhe Yāa Dios.

³⁶ De suni cáchī tūhun nī nūū nū jā táhán nú Elisabet, suni scácu ña iin sēhe yíi, visó ja ñáhnú ña. De mitan íyó íñu yōō jāá nduú cā cāhān nchivī jā cúu ña ñahan nūmā.

³⁷ Chi ndihi-ni cuu sáhá Yāa Dios, de nduú ni iin íyó jā má cúu sáhá yā, ncachī ángel.

³⁸ Ñúcuán de nī ncāhān María: Cuu túsaá, de ná sáhá sá ndacá jā ndácu Jētohō ō Yāa Dios, de ná cóo jíín sá tá nī ncachī ní, ncachī ña. Sá de cuāhān-ni ángel.

Jā ní jēndēhé María Elisabet

³⁹ De nī ncuu jacū quívi, de ñamā cuāhān María, nī ncaa ña yucu cuāhān ña iin ñuū región Judea.

⁴⁰ De nī jinū ña vehe Zacarías, de nī ncāhān jítáhán ña jíín Elisabet.

41 De tá nī jini Elisabet jā cāhān María jíin ña, de sūchí ñúhún chījin ña nī ncandā ji-ni. De nī ncunuú Espíritu Santo jíin ña.

42 De nī ncāhān jee ña: Nī nsāhá Yāa Dios jā ndetū cā cúu nú nū ndá cā ñahan, jíin jā coo ndetū ndasí sēhe nú.

43 ¿De nāsa cúu jā ní nquenda naná Jētohō ni nūū ni? Chi nduú ná cúu cuitī nī.

44 Chi tá nī jini nī tūhun jā ní ncāhān nū jíin nī, de sūchí ñúhún chījin nī nī ncandā ji-ni jā cúsi inī ji.

45 De nācā ndetū nū jā ní ncandíja nú, chi quee ndaā ndācā tūhun jā ní ncāhān Jētohō ō Yāa Dios jíin nú, ncachī Elisabet.

46 Ñúcuán de nī ncāhān María:

Cāhān nī jā cúñáhnú ndasí maá Jētohō ō Yāa Dios,

47 de cúsi inī ni jíin maá yā jā scácu yā nduhū.

48 Chi nī nsāhá yā cuenta nduhū, vísō nduú cúñáhnú nī.

De ná squíncuu nī jā ndácu yā.

De jondē mitan de ndá nchivī jā nacacu, cāhān ji jā ndetū ndasí nī.

49 Chi Yāa tīn ndihi-ni poder, nī nsāhá yā tiñu ñáhnú jíin nī.

De Yāa ī Yāa ndoo cúu yā.

50 De ní cáni cundáhvī inī yā ndá nchivī jā ndíhvī inī ji jā má stívī ji nūū yā.

51 Nī nsāhá yā tiñu ñáhnú jíin poder yā,

chi nī scúnu yā ndá nchivī sáhá vixī maá,

52 de ndá nchivī cúñáhnú, nī ncandeē yā jā cúñáhnú ji.

De nchivī ndáhvī, chi nī nsāhá ñáhnú yā ji,

53 de nchivī jíhī sōco, nī jēhe yā jā cajī vāha ji,

de nchivī cuicá, chi nī natajī yā ji sūcuán-ni.

54 De nī nchindeē nī nchituu yā yóhó nchivī nación Israel, jā cúu ó mozo yā, chi nduú náa inī yā jā cundáhvī inī yā yóhó.

55 Chi sūcuán nī nquee yuhú yā nūū ndācā tatā ō,

nūū Abraham jíin ndācā tatā dē jā coo ní cáni.

Ncachī María.

56 De nī ndee ña jíin Elisabet tá ūnī yōō. Sá de cuānohōn ña vehe ña.

Jā ní ncacu Juan tēe scuénduté

57 De nī nquenda quīvī jā scácu Elisabet sēhe ña, de nī scácu ña iin sēhe yíi.

58 De ndá nchivī ndēē ñatin jíin ña jíin ndá táhán ña, nī jinī ji jā ní ncundáhvī ndasí inī Yāa Dios ña, de nī nquenda ji nī ncāhān ji tūhun sīi jíin ña.

59 Ñúcuán de nūū únā quīvī jā ní ncacu ji, de nī jēhēn ndá nchivī nī nsāhá ji circuncidar sūchí ñíquín ñúcuán. (De ñúcuán cúu iin tunī nūū yiqui cúñu ndá sūchí yíi hebreo jā stēhēn jā cúu ji nchivī Yāa Dios.) De scúnani ji sūchí ñúcuán sívī tatā ji Zacarías nícu.

60 De nī ncāhān naná ji: Mā cūú, chi Juan cunaní ji, ncachī ña.

61 De nī ncāhān ndá ji jíin ña: ¿De nūcu? De nduú ni iin táhán nú nání sūcuán, ncachī ji.

62 Ñúcuán de jíin seña nī jíicā tūhún ndá ji tatá sūchí ñúcuán nāsa cúnī dē jā cunaní ji.

63 De nī jíicān dē iin tutū, de nī ntee dē: Juan cunaní ji, cáchī. De ndācā nchivī nī nsāhvī inī ji nī jinī ji.

64 De nī nacahān-ni Zacarías jā ní ncuñíhín dē, de nī nquijéhé dē cāhān dē jā vāha ndasí Yāa cúu Yāa Dios.

⁶⁵ De ndá nchivī ndéē ñatin jíin dē, nī nsāhvi ndasí inī ji. De níi yucu región Judea nī jītē nuu ndá tūhun yáhá já sūcuán nī ncuu.

⁶⁶ De nchivī já ní jini tūhun, nī nquijéhé ji nácani inī ji, de jícā tūhún táhán ji: ¿Nāsa coo tá cuahnu sūchí yáhá? ncachī ji. Chi maá Jētohō ō Yāa Dios nī nsáhá yā já váha ndasí ji.

Tūhun vii já ní nacani Zacarías

⁶⁷ De tatá ji Zacarías nī ncuuú Espíritu Santo jíin dē, de nī nacani dē tūhun já ní stéhēn Yāa Dios nūū dē:

⁶⁸ Nacā váha ndasí Yāa cúu Jētohō ō, suu Yāa Dios maá ó nchivī Israel, chi nī nquiji yā nūū ō já cúu ó nchivī yā, de nī scácu yā yóhó.

⁶⁹ De nī jani yā iin Yāa íyó poder já scácu yóhó, de Yāa ñúcuán cacu nūū tatá maá mozo yā rey David.

⁷⁰ Chi sūcuán nī nquee yuhú yā, de nī nacani ndá tēe ndoo já ní nacani tūhun yā janahán.

⁷¹ De nī ncāhān ndá dē já scácu yā yóhó nūū ndá já jíiní ūhvī yóhó, jíin nūū ndá já quítí inī nūū ō.

⁷² Chi nī ncundáhvī inī yā ndācá tatá ō, de nduú ní náā inī yā trátū ī yā.

⁷³ Chi suu trátū ñúcuán nī ncāhān téyí yā jíin tatá ō Abraham,

⁷⁴ suu já scácu yā yóhó nūū ndá já jíiní ūhvī yóhó, tácuā sáhá ó tiñu cúnī yā de mā cúyūhú ó,

⁷⁵ de coo ndāā coo ndoo ánō ō já cuetíñu yā yóhó ndihi quívi já cutecū ō.

⁷⁶ De ndóhó sūchí lúlí, cuu nú tēe nacani tūhun Yāa cúñáhnú ndasí. Chi cosō nūū nú ichi nūū maá Jētohō ō Jesús, tácuā sáhá tūha nú nchivī, sá de quíji yā.

⁷⁷ De cachī tūhun nú nūū nchivī maá yā já scácu yā ji, jíin já cune cáhnú inī yā nūū cuāchi ji.

⁷⁸ Chi Yāa Dios maá ó, váha inī yā de cundáhvī inī yā yóhó.

Jā ñúcuán tají yā maá Yāa já stúu inī ánō ō, quíji yā jondē andiví,

⁷⁹ tácuā jícūhun inī ndá yóhó já ndéē ō modo nūū neē nūū ja ñatin cuū ō.

De chuhun yā yóhó ichi nūū coo ndeē coo siī inī ō.

Ncachī Zacarías.

⁸⁰ De sūchí lúlí ñúcuán nī jahnu ji de nī jija ji jíin tūhun yā. De nī iyo ji nūū ñuhun tíhá jondē quívi já ní nquenda nijīn ji nūū nchivī Israel.

2

Jā ní ncacu Jesús (Mt. 1.18-25)

¹ De nī ncuu jacū quívi, de Augusto, tēe cúu rey, nī ndacu dē tiñu já coo censo já nūcōsō sívī ndivíi nchivī níi cáhnú nūū tátúní dē.

² Yáhá cúu censo já xílha ñúhún já ní nsáhá ndá dē tá nī ncuu Cirenio gobernador nación Siria.

³ De ndivíi nchivī cuānohōn ji tá ñuū tá ñuū ji já nacuāha ji sívī ji.

⁴ De saá-ni José nī nquee dē ñuū Nazaret ndáñúū Galilea. De cuānohōn dē región Judea, de nī jíinū dē ñuū Belén, já cúu ñuū nūū ní ncacu rey David janahán. Chi tatá David cúu dē.

⁵ De nī jēhēn dē tácuā nacuāha dē sívī dē jíin María, chi ja ñatin cundeē dē jíin ña. De ñúhún sēhe ña nī nsáhá Espíritu Santo.

⁶ De juni íyó ndúū dē ñúcuán de nī nquenda quívi já cacu sēhe ña.

⁷ De nī scácu ña sēhe yíi xihna ñúhún ña, de nī nchusúcún ña ji sahma vítá, de nī jaquín ña ji inī iin tündóó nūū yájī quiti, chí nduú cá núne mesón cundeē ndá ña.

Jā ní nquenda ndá ángel nūū ndá pastor

⁸ De ñatin ñuū Belén íyó ndá tēe cúu pastor, de ní niñū jító ndá dē ticāchí dē jondē yucu.

⁹ De iin sanaā-ni de nī nquenda iin ángel maá Jētohō ō nūū dē, de nduva maá Jētohō ō nī jēndūtē níi nūū íyó dē. De nī nchūhú ndasí ndá dē.

¹⁰ De nī ncāhān ángel ñúcuán jíin dē: Mā cúyūhú ndá nú, chí vāji ní jā cachī tūhun ní iin tūhun vāha nūū nū, de sáhá jā cusíi ndasí inī ndacá nchiví:

¹¹ Chí mitan de inī ñuū David ní ncacu iin Yāā jā scácu ndá ndóhó, de maá Jētohō ō Cristo cúu yā.

¹² De yáhá cúu seña jā nanihīn nū sūchí ñíquíin ñúcuán, chí ñúsúcún ji sahma vítá, de cáá ji inī iin tündóó nūū yájī quiti, ncachī ángel.

¹³ De sanaā-ni de nī nquenda cuāhā cá ángel andiví, íñí ndá yā jíin ángel ñúcuán, de cáhān ndá yā jā vāha ndasí Yāā cúu Yāā Dios. De suni cáhān yā:

¹⁴ Vii ndasí cúñáhnú maá Yāā Dios jā ndéē nūū súcún.

De ná ndúvāha inī ndá nchiví ñayiví sáhá yā jā cusíi inī yā jíin ji. Ncachī ndá ángel.

¹⁵ Ñúcuán de cuānohōn ndá ángel andiví. De ndá tēe cúu pastor ní ncāhān dē jíin táhān dē: Ná cóhōn ñuū Belén, de cunī ō nā cuá cúu jā ní ncuu jā ní ncachī tūhun Jētohō ō nūū ō, ncachī ndá dē.

¹⁶ De ñamā cuāhān ndá dē, de nī nanihīn dē María jíin José jíin sūchí ñíquíin, cáá ji inī tündóó nūū yájī quiti.

¹⁷ De tá ní jinī ndá dē nūū ji, de ní nacani dē tūhun jā ní ncachī ángel nūū dē síquī sūchí ñíquíin.

¹⁸ De nī nsáhvi inī ndá nchiví ní jini ji tūhun jā cáhān ndá tēe cúu pastor.

¹⁹ De María ní nchuhun inī ña ndacá tūhun yáhá, de nácani inī ña síquī.

²⁰ De cuānohōn ndá pastor, de cáhān ndá dē jā vāha ndasí Yāā cúu Yāā Dios síquī ndacá jā ní jinī dē jíin jā ní jinī dē, chí ní nquee ndaā ndá tūhun jā ní ncachī ángel nūū dē.

Jā ní stéhēn dē ji nūū Yāā Dios inī templo

²¹ De ní ncuu únā quíiv jā ní ncacu yā, de ní nsáhá ndá dē circuncidar sūchí ñíquíin ñúcuán. De ní scúnani dē ji Jesús, chí sívī ñúcuán ní ncachī ángel nūū María jondē ncháha cá jícuhun ji.

²² De ní jínu quíiv jā ní squíncuu ndá ña costumbre jā ndúndoo ndá ña nūū Yāā Dios, tá cúu nūū cáhān ley jā ní jēhe yā nūū Moisés. De ní jēhēn ndúū dē jíin ji Jerusalén tácuá stéhēn dē ji nūū Jētohō ō Yāā Dios.

²³ Súcuán ní nsáhá ndúū dē, chí yósō nūū tutū ley yā: Ndacá sūchí yíi jā cácu xihna ñúhún, quihi cuenta ji nūū Jētohō ō Yāā Dios, cáchī tutū.

²⁴ De suni cuāsōcō dē tá cúu nūū cáhān ley maá Jētohō ō: Sōcō ndá nú ūū livi á ūū paloma, cáchī tutū.

²⁵ De ní íyo iin tēe nání Simeón, ndéē dē Jerusalén tiempo ñúcuán. De tēe ndāā tēe chíñúhún vāha nūū Yāā Dios cúu dē. De ñúhún inī dē jā quenda maá Yāā jā scácu ndá nchiví naciōn dē Israel. De maá Espíritu Santo íyó yā jíin dē,

²⁶ de ja ní ncachī tūhun yā nūū dē jā má cúu cuitī dē chí jondē cunī dē nūū Cristo jā tetíñú maá Jētohō ō Yāā Dios.

27 De nī stéhēn yā nūū dē jā quīhīn dē templo quīvī ñúcuán. De saá-ni tatá jíin naná sūchí ñíquín Jesús, nī nquīvi dē templo jíin ji jā sáhá dē ji tá cúu nūū cáhān ley Moisés.

28 De Simeón nī numi ndeē dē ji, de nī ncāhān dē jā vāha ndasí Yāā cúu Yāā Dios, de ncachī dē:

29 Tatá Yāā Dios, mitan de cuu cuāha ní tūhun jā cuū sá da, chi ja nī ncusiī inī sá,

chi ja nī squíncuu ní tūhun jā ní nquee yuhú ní nūū sá jā cúu sá mozo ní.

30 Chi nī jinī jíinúū sá nūū Yāā jā scácu ndá saán.

31 De nī jani ní yā jā scácu yā ndá nchivī ñayiví.

32 De maá yā sáhá jā cutūu inī ánō nchivī ndácá naciōn,

tácuu jíicūhun inī ji nāsa Yāā cúu ní.

De sáhá yā jā cuñáhnú nchivī maá ní Israel.

Ncachī Simeón.

33 De José jíin naná ji nī nsāhvi inī ndúū dē nī jini dē tūhun yā jā ní ncāhān Simeón.

34 De nī jícān táhvī Simeón jēhē ndá dē, de nī ncāhān dē jíin naná ji María: Sūchí yáhá vāji jíi tácuu candíja cuāhā nchivī naciōn maá ó Israel, de cācu jíi. De sava jíi chi mā cándíja jíi, de tánū táhvī jíi. Chi sūchí yáhá cúu jíi Yāā jā ní nteitūū Yāā Dios, de visō sūcuán de squéne yichī cuāhā nchivī jíi.

35 De sūcuán de tūu nijin nāsa jáni inī ndá nchivī. De maá nú chi tahúhvī ndasí inī nū jā cunī nū jā ndoho jíi, ncachī Simeón.

36 De suni íyó iin ñahan nācani tūhun Yāā Dios, nání ña Ana. De sēhe Fanuel, tatá Aser cúu ña. De ja ñáhnú ndasí ña. De jondē tá lulí ña de nī ndeē ña jíin yíi ña ūjā cuīyā.

37 Sá de nī nquendōo ndáhvī ña, de ja íyó ña cūmī xico cūmī cuīyā. De nduú queē ña inī templo, chi nduú ñuū sáhá ña ndácá jā cūnī Jētoho ō Yāā Dios, de nditē inī ña de jícān táhvī ña.

38 De suni maá hora ñúcuán nī nquenda ña nūū ífíi ndá dē, de nī nacuetáhvī ña nūū Yāā Dios. De nī ncachī ña tūhun sūchí ñíquín ñúcuán nūū ndá nchivī Jerusalén jā ñúhún inī ji jā quenda maá Yāā jā scácu jíi.

Jā cuānohōn ndá dē ñuū Nazaret

39 De nī ncuu nī squíncuu ndúū dē ndácá tiñu jā cáhān ley maá Jētoho ō Yāā Dios, de cuānohōn dē ñuū dē Nazaret región Galilea.

40 De sūchí lulí ñúcuán nī jahnu jíi, de nī jija jíi, de nī ncundichí jíi. De nī nsáhá Yāā Dios jā vāha ndasí jíi.

Jā ní t̄yo sūchí lulí Jesús inī templo

41 De ndácá cuīyā jēhēn tatá jíi naná jíi Jerusalén, jā cúu vico pascua nchivī hebreo.

42 De tá nī ncuu ūxi ūū cuīyā jíi, de cuāhān tucu ndá dē Jerusalén, tá cúu nūū jēhēn dē vico ñúcuán.

43 De tá nī nchāha vico, de cuānohōn ndúū dē. De sūchí lulí Jesús nī nquendōo jíi Jerusalén, de nduú ní jinī José jíin naná jíi.

44 De jáni inī ndúū dē jā cuāhān jíi máhñú nchivī ñúhún ichi. De nī jica dē iin quīvī, sá de nī nanducú dē jíi máhñú ndá táhān dē jíin nchivī jíin táhān dē jíin.

45 De nduú ní nánihīn dē jíi. Ñúcuán de nī ndicó cóo ndúū dē Jerusalén, cuānanducú dē jíi.

46 De nūū únī quīvī de nī nanihīn dē ji inī templo, ndéē ji mähñú ndá tēe stéhēn ley janahán, de níni ji jā cáhān ndá dē, de jíca tūhún ji dē síquī tūhun ñúcuán.

47 De ndá nchivī jā níni tūhun cáhān ji, sáhvi inī ji jā vāha cájí xīnī ji de vāha scócoo ji tūhun.

48 De tá nī jínī naná ji tatá ji nūū ji, de nī nsáhvi inī ndúū dē. De nī ncāhān naná ji: Séhé, ¿nūcu nī nsáhá nú nduhū súcuán? Chi ndúū nī jíin tatá nú, nácani ndasí inī nī nánducú nī ndóhó, ncachī ña.

49 Ñúcuán de nī ncāhān ji: ¿Nūcu nánducú ní sáán? Chi cánuú jā cucuu sá jíin tiñu Tatá sá Yāa Dios, ncachī ji.

50 De nduú ní jícūhun inī ndúū ña tūhun cáhān ji jíin ña.

51 Sá de cuānohōn ji jíin ndúū dē ñuū Nazaret, de nī jetáhvi ji nūū dē. De naná ji nī nchuvāha ña ndácá jā ní ncuu yáhá inī áno ña.

52 De Jesús nī jahnu cá ji de nī ncundíhí cá ji. De cúsi inī Yāa Dios jíin ji, de saá-ni ndácá nchivī.

3

Tūhun Juan tēe scuénduté (Mt. 3.1-12; Mr. 1.1-8; Jn. 1.19-28)

1 De nī ncuu xāhōn cuīyā jā tátunī Tiberio níi nación. De Poncio Pilato cúu dē gobernador Judea, de Herodes cúu gobernador Galilea, de ñanī dē Felipe cúu gobernador Iturea jíin Traconite, de Lisaniás cúu gobernador Abilinia.

2 De sūtū cúñáhnú cá cúu Anás jíin Caifás. De nī ncāhān Yāa Dios jíin Juan sēhe Zacarías, jā íyó dē ñuhun tíhá.

3 De nī jica nuu dē ndácá ñuū jā íyó ñatin yūte Jordán. De cáhān dē jíin nchivī jā ná nácani inī ji jā sndóo ji cuāchi ji de cuénduté ji, tácuca cune cáhnú inī Yāa Dios nūū cuāchi ji.

4 De súcuán nī nquee ndaā tūhun Juan jā yósō nūū tutū jā ní ntee Isaías, tēe nī nacani tūhun Yāa Dios jondē janahán:

Coo iin tēe jā cana jee jondē nūū ñuhun tíhá:

Sáhá tūha ndá nú maá nú, chi quenda maá Jētohō ō,
de sáhá ndá nú tiñu ndāā, chi vāji yā.

5 De ndácá xehvā ná ndúndaā,
de ndácá yucu jíin lómō ná ndúū nduhā,
de ná ndúndoó ichi tíacuá, de ichi ndáyí ná ndúū inuú.
De suu cúu jā ndundaā áno nchivī nūū yā.

6 De ndihi ji cunī ji jā scácu Yāa Dios ji.

Súcuán cáhān Juan, cáchī tutū.

7 De nī nquenda cuāhā nchivī nūū dē jā scuénduté dē ji. De nī ncāhān dē nūū ji: Va sēhe cōo cúu ndá nú, chi xēen nū tá cúu cōo. ¿A jáni inī ndá nú jā cuu cunu nú cācu nú nūū castigo xēen jā quiiji?

8 Túsaá de sáhá ndá nú tiñu vāha, de súcuán stéhēn nū jā ní nacani ndija inī nū jā sndóo nú cuāchi nú. De mā cānī inī ndá nú cáhān nū jā cuu cācu nú síquī jā cúu nū tatā Abraham. Chi cáhān nī jíin ndá nú jā cuu sáhá Yāa Dios jā ndácá yūū yáhá nduu sēhe Abraham jā candíja vāha, de tú cunī yā.

9 De cúu ndá nú tá cúu tūndíhā jáá nduú jéhe jávixī vāha. De mitan de ja íyó tūha Yāa Dios jā cuāha yā castigo xēen, tá cúu nūū íyó tūha iin cāa jā quehndē jondē yoho ñutun. Túsaá de sáhá yā jíin ndá nú tá cúu nūū sáhá yā jíin ndácá ñutun jáá nduú jéhe jávixī vāha, jā tēhndē de cāyū nūū ñuhūn, ncachī Juan.

¹⁰ De ndá nchiví nī jīcā tūhún ji dē: ¿De nāsa sāhá ndá sá túsaá? ncachī ji.

¹¹ De nī ncāhān dē: Ndá ndóhó jā névāha ūū sahma, de cuāha nú iin nūū nchiví jāá nduú ná névāha. De ndá ndóhó jā íyó jā yáji, suni sūcuán sāhá nú, ncachī dē jíin ji.

¹² De suni jacū tēe stútú xūhún renta nī nquenda dē jā cuenduté dē. De nī jīcā tūhún ndá dē Juan: Maestro, ¿de ndá sáán, nāsa sāhá sá?

¹³ De nī ncāhān Juan jíin ndá dē: Mā scāa nú cācān nū xūhún, chi tá-ni jā ní ndacu nūū nū, ncachī dē.

¹⁴ De suni nī jīcā tūhún jacū soldado: ¿De ndá sáán, nāsa sāhá sá? ncachī dē. De nī ncāhān Juan jíin dē: Mā cāndeē nū ndatíñú ni iin nchiví jíin tūhun siuhú ni jíin tūhun stáyáhvi, de mā ndíyo inī nū jā caa yāhvi nú, ncachī dē.

¹⁵ De ndācā nchiví ndétu ji jā quiji Cristo, Yāa jā tetíñú Yāa Dios, de jáni inī ji jā sanaā de suu cúu Juan.

¹⁶ De nī ncāhān Juan jíin ndá ji: Nduhū chi jíin ndute scuénduté nī ndá ndóhó. De vāji iin Yāa jā modo jā scuénduté yā ndá nú cúu jā cuāha yā Espiritu Santo cundeē inī ánó nū, de poder yā cúu tá cúu ñuhūn. De cuñáhnú ndasí cā yā nsūū nduhū, chi nduú cúñáhnú cuiti ni nūū yā, ni jā cuetíñú yā nduhū víso iin tiñu lúli cā jā nandají nī correa nījān yā.

¹⁷ De sāhá yā tá sáhá tēe stéché trigo, chi sāhá síin yā nchiví vāha jíin nchiví nēhén, tá cúu nūū sándoo trigo jā quée síin paja. De nastútú yā trigo yā ndivi inī yacā yā. Sochi paja chi teñuhūn yā nūū ñuhūn jā má ndáhvā cuiti, ncachī Juan.

¹⁸ De jíin ndá tūhun yáhá jíin cuāhā cā tūhun nī sndíhvi inī dē nchiví, de nī nacani dē tūhun vāha Yāa Dios nūū ndá ji.

¹⁹ De suni nī ncāhān dē nūū Herodes, tēe cúu gobernador, chi tēe ñúcuán nī nacueca dē Herodías, ñasíhí ñanī dē Felipe. De cuāhā cā tiñu nēhén sūcuán nī nsāhá Herodes.

²⁰ De sa víhí cā nī nsāhá nēhén dē, chi nī nchihí dē Juan vecāa.

Jā ní jenduté Jesús

(Mt. 3.13-17; Mr. 1.9-11)

²¹ De jondē nchāha ca quívi Juan vecāa, tá nī íyo dē jā ní scuénduté dē ndá nchiví, de suni nī scuénduté dē Jesús. De jícān táhvī yā, de nī nune-ni nūū ndéé Yāa Dios andiví.

²² De nī ncuun Espiritu Santo nī jīnū xīnī yā, de cáá tá cáá iin paloma. De ichi andiví nī ncāhān iin tūhun: Maá nú cúu Sēhe nī jā mānī ndasí nī jíin, de cúsi ndasí inī nī jíin nú, ncachī.

Lista nāsa nquiji tatā Jesucristo

(Mt. 1.1-17)

²³ De tá nī nquijéhé Jesús stéhēn yā tūhun, de íyó yā tá ōcō ūxī cuīyā. De jáni inī nchiví jā sēhe José cúu yā. De José nī ncuu sēhe Elí,

²⁴ de Elí nī ncuu sēhe Matat, de Matat nī ncuu sēhe Leví, de Leví nī ncuu sēhe Melqui, de Melqui nī ncuu sēhe Jana, de Jana nī ncuu sēhe José,

²⁵ de José nī ncuu sēhe Matatías, de Matatías nī ncuu sēhe Amós, de Amós nī ncuu sēhe Nahum, de Nahum nī ncuu sēhe Esli, de Esli nī ncuu sēhe Nagai,

²⁶ de Nagai nī ncuu sēhe Maat, de Maat nī ncuu sēhe Matatías, de Matatías nī ncuu sēhe Semei, de Semei nī ncuu sēhe José, de José nī ncuu sēhe Judá,

²⁷ de Judá nī ncuu sēhe Joana, de Joana nī ncuu sēhe Resa, de Resa nī ncuu sēhe Zorobabel, de Zorobabel nī ncuu sēhe Salatiel, de Salatiel nī ncuu sēhe Neri,

²⁸ de Neri nī ncuu sēhe Melqui, de Melqui nī ncuu sēhe Adi, de Adi nī ncuu sēhe Cosam, de Cosam nī ncuu sēhe Elmodam, de Elmodam nī ncuu sēhe Er,

²⁹ de Er nī ncuu sēhe Josué, de Josué nī ncuu sēhe Eliezer, de Eliezer nī ncuu sēhe Jorim, de Jorim nī ncuu sēhe Matat,

³⁰ de Matat nī ncuu sēhe Leví, de Leví nī ncuu sēhe Simeón, de Simeón nī ncuu sēhe Judá, de Judá nī ncuu sēhe José, de José nī ncuu sēhe Jonán, de Jonán nī ncuu sēhe Eliaquim,

³¹ de Eliaquim nī ncuu sēhe Melea, de Melea nī ncuu sēhe Mainán, de Mainán nī ncuu sēhe Matata, de Matata nī ncuu sēhe Natán,

³² de Natán nī ncuu sēhe David, de David nī ncuu sēhe Isaí, de Isaí nī ncuu sēhe Obed, de Obed nī ncuu sēhe Booz, de Booz nī ncuu sēhe Salmón, de Salmón nī ncuu sēhe Naasón,

³³ de Naasón nī ncuu sēhe Aminadab, de Aminadab nī ncuu sēhe Aram, de Aram nī ncuu sēhe Esrom, de Esrom nī ncuu sēhe Fares, de Fares nī ncuu sēhe Judá,

³⁴ de Judá nī ncuu sēhe Jacob, de Jacob nī ncuu sēhe Isaac, de Isaac nī ncuu sēhe Abraham, de Abraham nī ncuu sēhe Taré, de Taré nī ncuu sēhe Nacor,

³⁵ de Nacor nī ncuu sēhe Serug, de Serug nī ncuu sēhe Ragau, de Ragau nī ncuu sēhe Peleg, de Peleg nī ncuu sēhe Heber, de Heber nī ncuu sēhe Sala,

³⁶ de Sala nī ncuu sēhe Cainán, de Cainán nī ncuu sēhe Arfaxad, de Arfaxad nī ncuu sēhe Sem, de Sem nī ncuu sēhe Noé, de Noé nī ncuu sēhe Lamec,

³⁷ de Lamec nī ncuu sēhe Matusalén, de Matusalén nī ncuu sēhe Enoc, de Enoc nī ncuu sēhe Jared, de Jared nī ncuu sēhe Mahalaleel, de Mahalaleel nī ncuu sēhe Cainán,

³⁸ de Cainán nī ncuu sēhe Enós, de Enós nī ncuu sēhe Set, de Set nī ncuu sēhe Adán, de Adán nī ncuu sēhe Yāā Dios, chi nī nsáhá yā dē.

4

Jā ní jito túnī tǎchī Jesús (Mt. 4.1-11; Mr. 1.12-13)

¹ De Jesús nī ncuuú Espírítu Santo inī yā, de nī nquee yā yūte Jordán cuāhān yā. De nī jīnū yā jondē nūū ñuhun tǎhá nī nsáhá Espírítu Santo.

² De nī Iyo yā ñúcuán ūū xico quíwī, de nī jito túnī tǎchī cúñáhnú yā, chi cúnī jā sáhá yā cuāchi. De ndá quíwī ñúcuán nduú ní nchájī cuitī yā, de tá nī nchāha quíwī ñúcuán, de nī nquiji sóco nūū yā.

³ Ñúcuán de nī ncāhān tǎchī cúñáhnú jíin yā: Tú maá nú cúu Sēhe Yāā Dios, de cāhān nū jā ndá yūū yáhá ná ndúu stāā cajī nū, ncachī.

⁴ De nī ncāhān Jesús jíin: Nduú chi yósō nūū tutū īī: Nsūū mǎtúhún-ni stāā cúu jā tēcū nchivī, chi suni jíin ndācá tūhun jā cāhān Yāā Dios, ncachī yā.

⁵ Ñúcuán de cuāhān tǎchī cúñáhnú jíin yā jondē xīnī iin yucu súcún, de iin núnúú-ni nī stéhēn nūū yā ndācá nación níí cǎhnú ñayivī.

⁶ De nī ncāhān jíin yā: Nūū maá nú cuāha nī jā cúñáhnú nú nūū ndivīi nación yáhá, chi vīi ndasí cáá. Chi maá nī tíin ndihī, de cuu cuāha nī nūū ní-ni iin cúnī nī.

⁷ Túsaá de tú cuiñī jíití nú chiñúhún nú nduhū, de cuāha ndihī nī nūū nū, ncachī tǎchī.

⁸ De nī ncāhān Jesús jíin: Satanás, cujiyo cuáhán, chi yósō nūū tutū jā chiñúhún nchivī maá Jētohō ji Yāā Dios, de nūū mǎtúhún-ni yā satíñú ji, ncachī yā.

⁹ Ñúcuán de cuāhān tāchī cúñáhnú jíin yā jondē Jerusalén. De nī jani yā xīnī torre templo. De nī ncāhān jíin yā: De tú Sēhe Yāā Dios cúu nú, de squíncava nú maá nú jondē núū ñuhún, chí scácu yā ndóhó.

¹⁰ Chí yósó núū tutū:

Tetiñú yā ndá ángel yā jā coto ndóhó.

¹¹ De canee ndá yā ndóhó,

tácuā mā scáchihī nú jēhē nū núū yúū.

Cáchī tutū. Ncachī tāchī.

¹² De nī ncāhān Jesús: Nduú chí suni yósó núū tutū jā má cōtó túnī nchivī Jētohō jī Yāā Dios, á scácu yā jī á nduú, ncachī yā.

¹³ De nduú cā ní ñihīn tāchī cúñáhnú modo jā coto túnī jī Jesús quīvī ñúcuán, de nī ncujīyo cuāhān jacū tiempo.

*Jā ní nquijéhé Jesús nácani yā tūhun región Galilea
(Mt. 4.12-17; Mr. 1.14-15)*

¹⁴ De nī ncuñuú fuerza Espíritu Santo inī Jesús, de cuānohōn yā Galilea. De ní región ñatin ñúcuán ní jītē nuu tūhun yā.

¹⁵ De nī stéhēn yā tūhun inī ndá vehe īī sinagoga, de ndihī nchivī nī jetúhún jī yā.

*Jā cuānohōn yā ñuū Nazaret
(Mt. 13.53-58; Mr. 6.1-6)*

¹⁶ De nī nenda yā ñuū Nazaret núū ní jahnu yā. De quīvī nátátú nī nquīvi yā inī vehe īī sinagoga, tá-nī sáhá yā. De nī nacuíñī yā jā cahvi yā tutū īī.

¹⁷ De nī jēhe ndá dē tutū jā ní ntee Isaías, tēe nī nacani tūhun Yāā Dios janahán. De nī nacune yā tutū, de nī nanihīn yā núū yósó iin tūhun, ní ncahvi yā:

¹⁸ Espíritu maá Jētohō ō Yāā Dios íyó yā jíin nī, chí nī ntee yā tiñu nduhū jā nacani nī tūhun vāha núū ndá nchivī ndáhvi.

De nī ntají yā nduhū vāji ní jíin tūhun jā nduvāha inī nchivī cúcuécá inī.

De cachī tūhun nī núū nchivī jā yíhī ndahá tāchī jā coo libre jī.

De sáhá nī jā ndunijīn inī ánō nchivī jāá nduú jíicūhun inī,

de scácu nī nchivī jā ndóho jī sáhá táhán jī.

¹⁹ De nacani nī tūhun jā ní nquenda tiempo jā sáhá Jētohō ō Yāā Dios jā vāha nchivī.

Cáchī tutū jā ní ncahvi yā.

²⁰ De nī nacasī yā tutū, de nī nacuāha yā núū tēe sátíñú inī sinagoga, de nī núcundeē yā jā stéhēn yā tūhun núū nchivī íyó inī sinagoga. De ndihī jī ndéhé vāha jī núū yā.

²¹ De nī nquijéhé yā cāhān yā jíin ndá jī: Mitan de nī nquēe ndaā tūhun cāhān tutū īī yáhá, nī jini ndá nú, ncachī yā.

²² De ndivī jī nī jetúhún jī yā, de sáhvi inī ndá jī níni jī ndācá tūhun vīī jā cāhān yā. De nī jíicá tūhún táhán jī: ¿A nsuú sēhe José cúu tēe yáhá?

²³ De nī ncāhān yā jíin ndá jī: Jíni vāha nī jā jáni inī ndá nú de suni cāhān nū tūhun yátá yáhá jíin nī: Tēe tátán, sáhá tátán nú maá nú túsaá. De tūhun yáhá cāchī jā tá cúu núū ní nasáhá vāha nī cuāhā nchivī cúhū inī ñuū Capernaum ní ñihīn nū tūhun, suni sūcuán cūni nū jā sáhá nī ñuū ō yáhá, tácuā candíja ndá nú jáni inī nū, ncachī yā jíin jī.

²⁴ De nī ncāhān cā yā: Ndaā cāhān ní jíin ndá nú, ní iin ndá tēe nácani tūhun Yāā Dios, chí nduú jetáhvi nchivī ñuū maá dē núū dē.

²⁵ De suni ndāā cáhān ni jíín ndá nú jā ní Iyo cuāhā ñahan jā ní nquendōo ndáhvī inī nacióon maá ó Israel, tiempo jā ní Iyo Elías, tēe nī nacani tūhun Yāā Dios. De tiempo ñúcuán nduú ní ncúun cuitī sāvī ūnī cuiyā yósava, de nī Iyo iin tāmā xēen níí cáhnú nacióon.

²⁶ De nduú ní ntájí Yāā Dios Elías quihīn dē nūū ni iin ñahan viuda nacióon maá ó Israel, chí sa nūū iin ñahan viuda jā ndēē ñuū Sarepta ndáñúū Sidón, nī jēhēn dē nī jito dē jā ní nchajī ña.

²⁷ De inī nacióon maá ó Israel suni nī Iyo cuāhā tēe nī ndoho cuēhē stéhyū, tiempo jā ní Iyo Eliseo, tēe nī nacani tūhun Yāā Dios. De nī iin tēe ñúcuán nduú ní ncándíja dē jā nduvāha dē sáhá Eliseo, chí sa Naamán, tēe nacióon Siria, nī nduvāha, ncachī yā.

²⁸ Ñúcuán de ndá nchivī ndēē inī sinagoga, nī nquītī ndasí inī ji jā ní jini ji tūhun cáhān yā.

²⁹ De nī nacuiñī ndá ji, de nī ntavā ji yā yātā ñuū, de cuāhān ji jíín yā xīnī yūcú nūū íyó ñuū ji, chí cúni ji jā chindahá ji yā nincava yā cava ñúcuán.

³⁰ Sochi nduú ní ncúu sáhá ji, chí nī nchāha yā-ni mähñū ji cuāhān yā.

Jā ní ntavā yā tächī inī iin tēe
(Mr. 1.21-28)

³¹ Ñúcuán de cuāhān Jesús ñuū Capernaum región Galilea. De quivī nátātū nī stéhēn yā tūhun nūū ndá nchivī.

³² De nī nsáhvi inī ji ní jini ji tūhun stéhēn yā. Chí stéhēn vāha yā nūū ji, chí maá yā ndíso tíñū sīquī ndihi.

³³ De inī vehe sinagoga íyó iin tēe jā ñúhún tächī inī dē, de nī ncana cóhó dē:

³⁴ Cuijyo ní. ¿Nūcu vāji ní nūū ndá sá, Jesús tēe ñuū Nazaret? ¿A vāji ní jā snáá ní ndá sá, á naá cúu? Ja jíín sá ní iin cúu ní, chí Sēhe ī Yāā Dios cúu ní, ncachī dē.

³⁵ De Jesús nī ncāhān xēen yā nūū tächī: Casī yuhú nú de quee nú inī tēe yáhá, ncachī yā. De nī jicó cáva-ni tēe ñúcuán nūū ndá nchivī, nī nsáhá tächī. De nī nquee-ni inī dē cuāhān, de nduú nā cuá ní nsáhá cā jíín dē.

³⁶ De ndihi nchivī nī nchūhū ji, de nī ncāhān ji jíín táhán ji: ¿Nā tūhun cúu yáhá jā ní ncuu súcuán? Chí cúñáhnū tēe yáhá jā ndácu ñihin dē nūū ndá tächī, de quēe-ni cuāhān, ncachī ji.

³⁷ De tūhun yā nī jītē nuu níí cáhnú región ñúcuán.

Jā ní nasāhá vāha yā naná chíso Simón Pedro
(Mt. 8.14-15; Mr. 1.29-31)

³⁸ Ñúcuán de nī nquee Jesús inī vehe ī sinagoga, de cuāhān yā nī nquenda yā vehe Simón. De naná chíso Simón yíhí ndasí quíji ña. De nī ncāhān ndáhvī ndá dē jíín yā jēhē ña.

³⁹ De nī jaquín nūū yā nūū ña, de nī ncāhān yā jā ná ndíco quíji. De nī nquee-ni quíji ña, de nī nacōo ña-ni, de nī nsáhá ña jā ní nchajī yā jíín ndá dē.

Jā ní nasāhá vāha yā cuāhā nchivī
(Mt. 8.16-17; Mr. 1.32-34)

⁴⁰ De tá nī nquēe ncandī, de ndá nchivī jā íyó táhán ji jā cúhū ndácá nūū cuēhē, nī nquisiáha ndá ji nūū yā. De nī ntee yā ndahá yā iin iin ji, de súcuán nī nasāhá vāha yā ji.

⁴¹ De suni cuāhā nchivī nī nquee tächī inī ji, de cána cóhó ndá tächī: Maá ní cúu Sēhe Yāā Dios, cáchī. De nī ncāhān xēen yā nūū ji, de nduú ní jēhe yā

tūhun cāhān cā ji sūcuán, chí ja jíni ndá ji já maá yā cúu Cristo, Yāā já ní ntají Yāā Dios.

*Jā ní nacani yā tūhun región Galilea
(Mr. 1.35-39)*

⁴² De tá nī ntūu, de nī nquee yā cuāhān sīin yā yātā űūū nūū nduú nchivī. De ndá nchivī nānducú ji yā, de nī nquenda ji nūū íyó yā. De jécani ji yā tácuā mā cújiyo yā nūū jí.

⁴³ De nī ncāhān yā jíin ji: Suni cánuú já nacani nī tūhun vāha nūū ndá cā űūū síquī nāsa tátúni Yāā Dios, chí suu cúu já ní ntají yā nduhū vāji nī, ncachī yā.

⁴⁴ De nī jica nuu yā ní región Galilea, nī nacani yā tūhun inī ndá vehe ī sinagoga.

5

*Jā ní nīhīn ndá dē cuāhā tiacá nī nsāhá yā
(Mt. 4.18-22; Mr. 1.16-20)*

¹ De iin quívi de íní Jesús yuhú mar Genesaret. De nī nquenda cuāhā nchivī, nī nchitú nīhin ji nūū yā, chí cúnī ji cunini ji tūhun Yāā Dios.

² De nī jíni yā já íní ūū barco ñatin yuhú mar. De ndá tēe tíin tiacá, ja nī nquee dē inī barco, náquete dē űunu dē.

³ De nī nquívi yā inī iin barco já cúu barco Simón. De nī ncāhān yā jíin dē já ná scáca yátá dē quihīn jacū cā ichi inī ndute. De nī jécundeē yā, de jondē inī barco nī stéhēn yā tūhun nūū nchivī cuāhā já íyó ji yuhú ndúté.

⁴ De tá nī jínu nī stéhēn yā, de nī ncāhān yā jíin Simón: Scáca barco nū ná cóhōn nūū cūnú ndute, de squée ndá nú űunu nú, de tiin nú tiacá, ncachī yā.

⁵ De nī ncāhān Simón: Maestro, ní niñū nī squée ndá sá űunu já tiin sá tí, de nduú ní nīhīn cuití sá ni iin tí. De já cáchī maá ní, de ná squée tucu sá űunu, ncachī dē.

⁶ De nī squée ndá dē, de nī nquívi cuāhā ndasí tiacá, chí jondē ndúcú tēhndē űunu dē.

⁷ De nī nsāhá ndahá ndá dē nūū ndá cā táhán dē já űūhún inī incā barco, já ná quíji chindeé táhán jíin dē. De nī nquenda ndá dē, de nī nchuhun chitú ndá dē tí ndúū barco, de jondē ndúcú quēe barco.

⁸ De nī jíni Simón Pedro já sūcuán nī ncuu. De nī jēcūñī jíití dē nūū Jesús, de nī ncāhān dē: Vāha cā cujiyo nī Señor, chí tēe íyó cuāchi cúu sá, ncachī dē.

⁹ Chí maá dē jíin ndá tēe íyó jíin dē, nī nchūhú dē já ní nīhīn cuāhā dē tiacá nī nsāhá yā.

¹⁰ De suni nī nchūhú Jacobo jíin Juan, ndúū sēhe Zebedeo, chí tēe chíndeé táhán jíin Simón cúu ndúū dē. De nī ncāhān Jesús jíin Simón: Mā cúyūhú nú, chí jondē mitan de sāhá nī já nīhīn nū cuāhā nchivī já candíja nduhū, tá cúu nūū ní nīhīn nū cuāhā tiacá, ncachī yā.

¹¹ űūcuán de tá nī nenda ndá dē jíin barco nūū űuhun yíchí, de nī sndóo ndá dē ndihī ndatíñū dē, de nī jēcuniquīn dē yā cuāhān dē.

*Jā ní nasāhá vāha yā iin tēe ndóho cuēhē stéhyū
(Mt. 8.1-4; Mr. 1.40-45)*

¹² űūcuán de íyó Jesús inī iin űūū, de nī nquenda iin tēe já ndóho cuēhē stéhyū. De nī jíni dē nūū Jesús, de nī jēcūñī jíití dē ní ntuu dē nūū dē nūū űūhún, de nī ncāhān ndāhvī dē jíin yā: Señor, jíni sá já cuu nasāhá vāha ní sáan de tú cúnī ní, ncachī dē.

13 Ñúcuán de nī ntee yā ndahá yā dē, de nī ncāhān yā: Cúnī ni nasāhá vāha nī ndóhó, de ná ndúvāha nú, ncachī yā. De tá nī ncāhān yā súcuán, de nī nduvāha-ni tēe ndóho cuēhē stéhyū.

14 De nī ndacu yā nūū dē jā má cāchī cuitī dē nūū ni iin. De nī ncāhān yā: Quístēhēn nū maá nú nūū sūtū, de cundahá nú jā sōcō nū nūū Yāā Dios sīquī jā ní ndundoō nū nūū yā, tá cúu nūū ní ntatūnī Moisés janahán. De súcuán de cunī nchivī jā ní nduvāha nú, ncachī yā.

15 Sochi víhī cā nī jītē nuu tūhun yā cuāhān. De nī ncutútú cuāhā nchivī jā cunini ji tūhun jā stēhēn yā, jíin jā nasāhá vāha yā ji nūū ndācā cuēhē jā ndóho jī.

16 Sochi maá yā chi cuāhān síin yā nūū nduú nchivī, de nī jīcān táhvī yā.

Jā ní nasāhá vāha yā iin tēe nī nduvehlé

(Mt. 9.1-8; Mr. 2.1-12)

17 De iin quivī de stēhēn yā tūhun, de jacū tēe grupo fariseo jíin tēe stēhēn ley janahán, ndéē ndá dē ñúcuán. De nī nquenda dē nūū yā jā vājī dē ndācā ndáñūū Galilea, jíin ndáñūū Judea, jíin ciudad Jerusalén. De poder maá Yāā Dios íyó jíin yā jā násāhá vāha yā nchivī cúhū.

18 Ñúcuán de nī nquenda jacū tēe, de ndíso ndá dē iin tēe nī nduvehlé, yósō dē nūū iin camilla. De ndúcú ndá dē squivī dē tēe ñúcuán inī vehe jā caquín dē nūū íyó yā.

19 De nduú ní níhīn ndá dē modo jā quivī dē jíin tēe ñúcuán, chi íyó chitú nchivī. De nī ncaa ndá dē sīquī vēhē, de nī nacune dē teja. De nī scúun dē tēe cúhū jíin camilla dē jondē nūū íyó Jesús māhñū nchivī.

20 De nī jinī Jesús jā cándija ndá dē jā cuu nasāhá vāha yā tēe cúhū. De nī ncāhān yā jíin tēe cúhū: Lílū, ja nēe cáhnú inī ni nūū ndá cuāchi nú, ncachī yā.

21 Ñúcuán de ndá tēe stēhēn ley janahán jíin tēe grupo fariseo, ni nquijéhé ndá dē jáni inī dē sīquī yā: ¿Ní iin cā cúu tēe yáhá jā cáhān dē tūhun nāvāha jā quītī inī Yāā Dios? Chi nduú cā nā incā cuu cune cáhnú inī nūū cuāchi, chi máttuhún-ni Yāā Dios.

22 De nī jinī Jesús jā súcuán jáni inī ndá dē, de nī ncāhān yā: ¿Nūcu jáni inī ndá nú jā cáhān ni tūhun nāvāha?

23 De jā ndúū tūhun yáhá, ¿ní iin cúu jā víjín cā? ¿A jā cáhān ni jíin tēe cúhū: Néē cáhnú inī ni nūū ndá cuāchi nú? ¿A víjín cā jā cáhān ni: Nacōo de caca nú, chí ja nī nduvāha nú, cachī ní?

24 De mitan de ná stēhēn ni jā maá nī, Yāā nī nduu tēe, ndíso tíñū nī inī ñayiví yáhá jā cune cáhnú inī ni nūū cuāchi. Sá de nī ncāhān yā jíin tēe nī nduvehlé: Cáhān ni jíin nú, nacōo de naquehen nú camilla nū de quínohōn nū vehe nú, ncachī yā jíin dē.

25 De nī nacōo-ni tēe ñúcuán, nī jinī jínúū nchivī. De nī naquehen dē camilla jā ní nchosō dē, de cuānohōn dē vehe dē. De nácuetáhvī dē nūū Yāā Dios.

26 De nī nsāhvī ndasí inī ndācā nchivī nī jinī ji, de nī ncāhān ndá ji jā vāha ndasí Yāā cúu Yāā Dios. De suni yúhú ndasí ji de cáhān ji: Mitan de nī jinī ō tíñū ñáhnú ndasí, ncachī ji.

Jā ní ncana yā Leví

(Mt. 9.9-13; Mr. 2.13-17)

27 Ñúcuán de nī nquee yā cuāhān yā, de nī jinī yā nūū iin tēe stútú xūhún renta, nání dē Leví, ndéē dē nūū nástútú dē xūhún renta. De nī ncāhān yā jíin dē: Cuniquín nduhū ná cóhōn, ncachī yā.

28 De nī nacuiñi dē, de nī sndóo dē ndihi ndatiñú dē, de cuāhān dē jíin yā.

29 Sá de nī nsáhá Leví iin vico cáhnú inī vehe dē jā cúsi inī dē jíin Jesús. De cuāhā tēe stútú xūhún renta jíin sava cā tēe, ndēē ndá dē mesa yáji dē stāā jíin yā.

30 De ndá tēe grupo fariseo jíin tēe stéhēn ley janahán, nī nquijéhé ndá dē cáhān dē sīquī ndá tēe scuáha jíin yā, de nī jicā tūhún dē: ¿Nūcu yáji ndá nú jíhi ndá nú jíin ndá tēe stútú xūhún renta jíin ndá cā tēe sáhá cuāchi? ncachī dē.

31 De nī ncāhān Jesús: Ndá nchivī íyó vāha, nduú jíni ñúhún ji tēe tátán, chi nchivī cúhū cúu jā jíni ñúhún.

32 De nduhū chi nduú vāji nī jā cana nī nchivī jāá nduú cuāchi, jā cúu ji tá cúu nchivī íyó vāha. Chi sa vāji nī jā cána nī nchivī íyó cuāchi, jā ná nācani inī ji de sndóo ji cuāchi ji, ncachī yā.

*Jā ní jicā tūhún ndá dē yā sīquī jā conditē inī
(Mt. 9.14-17; Mr. 2.18-22)*

33 Nūcuán de nī ncāhān ndá dē jíin yā: Ndá tēe scuáha jíin Juan, jíin ndá tēe scuáha jíin grupo fariseo, cuāhā vuelta íyó nditē inī dē de jicān táhvi dē. De ndá tēe scuáha jíin maá ní, ¿nūcu nduú sáhá dē sūcuán? Chi yáji ndá dē jíhi dē.

34 De nī ncāhān yā jíin dē: ¿A cuu conditē inī dē juni íyó cā ni jíin dē? ¿A cuu sáhá nú jā conditē inī nchivī íyó vico tándāhá juni ndēē tēe tándāhá jíin ji?

35 Sochi quiji quīvi jā cujiyo tēe tándāhá, de quīvi ñúcuán chi conditē inī ji, ncachī yā.

36 De suni nī ncāhān yā iin tūhun yátá sīquī jāá nduú quétáhán tūhun jeé jā stéhēn yā jíin ndá tūhun janahán. Ncachī yā: Ni iin nchivī nduú jéhdē ji iin pedazo sahma jéé, de nachuhun ji nūū iin sahma tūhú. Chi tú sūcuán, de stívī ji sahma jéé, de suni nduú quétáhán jā jéé jíin jā tūhú.

37 De nduú ni iin chūhun vino jeé inī ñii tūhú. Chi tú sūcuán, de vino jeé ndatá ñii, de naā vino jíin ñii.

38 Chi sa cánuú jā chuhun ji vino jeé inī ñii jéé, de sūcuán de quendōo vāha ndúū.

39 De nchivī chi nduú cúni ji sndóo ji tūhun janahán, modo jāá nduú cúni ji coho ji vino jeé, chi jā tūhú cúu jā vāha cā, jáni inī ji, ncachī yā.

6

*Jā ní jehndē ndá dē xīnī trigo quīvi nátátú
(Mt. 12.1-8; Mr. 2.23-28)*

1 De iin quīvi nátátú nī nchāha Jesús cuāhān yā nūū cáá trigo. De ndá tēe scuáha jíin yā nī jehndē dē xīnī trigo, de nī ncavā ndáhá dē, de nī nchaji dē.

2 De sava tēe grupo fariseo nī ncāhān dē: ¿Nājēhē cúu jā sáhá ndá nú tiñu jāá nduú íyó vāha jā sáhá nú quīvi nátátú, cáchi ley Moisés? ncachī dē.

3 De nī ncāhān Jesús jíin dē: ¿A nduú ní ncāhvi ndá nú tutú nāsa nī nsáhá David iin quīvi jā ní jíhi dē sóco jíin ndá tēe jā ní iyo jíin dē?

4 De nī nquīvi dē inī vehe Yāā Dios. De nī nquehen dē pan ī jā yósō nijīn nūū Yāā Dios. De nī nchaji dē, de suni nī jēhe dē nī nchaji ndá tēe íyó jíin dē. De nduú nā ley jā caji nī iin tēe, chi maá-ni ndá sūtú cúu jā yáji. De vísó sūcuán de nduú nā cuāchi ní íyo sīquī dē, ncachī yā.

5 De nī ncāhān cā yā jíin dē: Nduhū, Yāā nī nduú tēe, maá nī cúu jā tátúni sīquī nāsa sáhá nchivī quīvi nátátú, ncachī yā.

*Jā ní nduvāha tēe nī nchīchī ndahá**(Mt. 12.9-14; Mr. 3.1-6)*

⁶ De incá quívi nátátú suni nī nquívi yā inī vehe ī sinagoga, de nī stéhēn yā tūhun. De ñúcuán iyó iin tēe nī nchīchī ndahá cuáhá dē.

⁷ De ndá tēe stéhēn ley janahán jín tēe grupo fariseo, ndéhé yuhū dē yā tú nasáhá vāha yā tēe ñúcuán quívi nátátú, tácuā nīhin dē cuāchi síquī yā.

⁸ De maá yā chí jínī yā nāsa jáni inī ndá dē. De nī ncāhān yā jín tēe nī nchīchī ndahá: Nacuiñi de cuiñi nú mähñú yáhá, ncachī yā. De nī nacuiñi dē, de nī jēcuiñi dē mähñú.

⁹ Ñúcuán de nī ncāhān yā jín ndá dē: Jícā tūhún nī ndá nú iin tūhun: ¿Nāsa cáhān ley síquī quívi nátátú? ¿A jā sáhá vāha ó, á jā sáhá nēhén ó? ¿A jā nasáhá vāha ó nchivī ja ñatin cuū, á sáhá ó jā cuū jí? ncachī yā.

¹⁰ De ndéhé yā nūū ndá dē jā íñi dē ní xiiñ yā, de nī ncāhān yā jín tēe cúhū: Scáā ndahá nú, ncachī yā. De nī scáā dē, de nī nduvāha-ni ndahá dē.

¹¹ De ndá tēe ñúcuán nī nquítī ndasí inī dē, de nī nquijéhé ndá dē nátúhún dē síquī Jesús, nāsa cahnī dē yā.

*Jā ní nacāji yā ūxī ūū tēe apóstol**(Mt. 10.1-4; Mr. 3.13-19)*

¹² De nī ncuu jacū quívi, de nī nquee yā cuācācān táhvī yā yucu. De ní niñū nī jīcān táhvī yā nūū Yāā Dios.

¹³ De tá nī ntūu, de nī ncana yā ndá tēe scuáha jín yā. De nī nacāji yā ūxī ūū dē, de nī ncachī yā jā cuu ndá dē apóstol, chí cundiso tíñú dē jā nacani dē tūhun yā.

¹⁴ De yáhá cúu síví ndá dē: Simón jā ní nascúnaní yā dē Pedro, jín ñanī dē Andrés, de saá-ni Jacobo jín Juan, Felipe jín Bartolomé,

¹⁵ Mateo, Tomás, Jacobo sēhe Alfeo, Simón tēe grupo cananista,

¹⁶ Judas ñanī Jacobo, jín Judas Iscariote, tēe jā ní nastúu dē yā.

*Jā ní stéhēn yā nūū nchivī cuáhā**(Mt. 4.23-25)*

¹⁷ De nī nuu yā yucu jín ndá tēe ñúcuán jā scuáha jín yā, de nī jencuiñi yā iin nduhá jín dē. De cuáhā nchivī ní región Judea jín ciudad Jerusalén, jín nchivī jondē yuhū mar ñuū Tiro jín ñuū Sidón, nī nquenda ndá jí jā cunini jí tūhun stéhēn yā, jín jā nduvāha jí cuēhē ndóho jí.

¹⁸ De ndacá nchivī jā ñúhún táchī inī, suni nī nduvāha jí nī nsáhá yā.

¹⁹ De ndivīi nchivī cúni jí jā quehé jí yā, chí súcuán ndúvāha jí sáhá yā jín poder yā.

*Tūhun nchivī nācā ndetū jín nchivī jā xēñ cundoho**(Mt. 5.1-12)*

²⁰ De nī núcūndéhé yā nūū ndá tēe scuáha jín yā, de nī ncāhān yā: Nācā ndetū ndá ndóhó jā ndóho ndáhví, chí quívi nú ñuū nūū tátúnī Yāā Dios.

²¹ Nācā ndetū ndá nú jā jíhī nū sōco mitan, chí quiji quívi jā ndahá chíjin nú. Nācā ndetū ndá nú jā jácu nú mitan, chí quiji quívi jā cuācū nū.

²² Nācā ndetū ndá nú de tú quítī inī nchivī nūū nū jā síquī nduhū, Yāā nī nduu tēe, de tú sguéne yichī jí ndóhó, de tú cáhān nāvāha jí nūū nū, de cáhān jí jā nchivī sáhá tíñu nēhén cúu ndá nú.

²³ De sáhá sīi nū inī nū quívi jā sáhá jí súcuán, de sa víhī cā cusiī inī nū, chí cáhnú ndasí coo táhvī nū jondē andivī. Chí suni súcuán nī nsáhá ūhvī ndá tatá jí ndá tēe nī nacani tūhun Yāā Dios jondē janahán.

24 De nācā xēēn cundoho ndá nú nchivī cuīcá, chi mitan-ni cúu jā íyó sīi inī nū.

25 Nācā xēēn cundoho ndá nú jā ní ndahā chíjin nú mitan, chi quiji quivī jā cuū nū sōco. Nācā xēēn cundoho ndá nú jā jácū nū mitan, chi quiji quivī jā nducuéca inī nū de cuacu nū.

26 Nācā xēēn cundoho ndá nú jā jétúhún ndá nchivī ndóhó, chi suni súcuán nī jétúhún ndá tata ji ndá tēe nī nacani tūhun stáhvī jondē janahán.

Tūhun jā cundáhvī inī ō nchivī jā jínī ūhvī yóhó
(Mt. 5.38-48; 7.12)

27 De cáhān nī jínī ndá nú jā níni: Cundáhvī inī nū ndá nchivī jā jínī ūhvī ndóhó, de sáhá vāha nú jínī nchivī jā quítī inī jínī ndóhó.

28 De cācān nū jā váha cuu nchivī jā cáhān nāvāha síquī nū, de cācān táhvī nū jēhé nchivī jā cáhān nēhén nū nū.

29 De tú ní tēe canī dē iin lado cúñu nuū nū, de vāha cā suni cuāha nú incā lado canī dē, nsūú cā jā nacuāha nú jā ndutahvī dē. De tú ní tēe cúnī dē candēē dē sōo nū, de suni cuāha nú tūhun jā quíhīn dē jínī jondē camisa nū.

30 De nā-ni nchivī jícān nū nū de cuāha nú nūú ji. De nchivī quēhen ndatíñú nū, de mā nācān nū.

31 De tá cúu nūú cúnī nū jā sáhá vāha nchivī jínī nū, suni súcuán sáhá vāha nū ji.

32 De tú íyó mānī nū jínī maá-ni nchivī jā mānī jínī nū, ¿de nā tíñu váha cúu jā sáhá nú súcuán túsaá? Chi jondē ndá tēe sáhá cuāchi, suni íyó mānī dē jínī tēe íyó mānī jínī maá dē.

33 De tú sáhá vāha nú jínī maá-ni nchivī jā sáhá vāha jínī maá nú, ¿de nā tíñu váha cúu jā sáhá nú súcuán túsaá? Chi jondē ndá tēe sáhá cuāchi, suni súcuán sáhá ndá dē.

34 De tú cuāha núú nū nūú maá-ni nchivī jā ñúhún inī nū jā nacuāha ji nūú nū, ¿de nā tíñu váha cúu jā sáhá nú súcuán túsaá? Chi jondē ndá tēe sáhá cuāchi, suni jēhe núú dē nūú ndá cā tēe sáhá cuāchi, tácuca nanihīn tucu dē.

35 Túsaá de cundáhvī inī ndá nú nchivī jā jínī ūhvī ndóhó, de sáhá vāha nú ji, de cuāha núú nū nūú ji. De mā cuāha nú maá síquī jā canī inī nū jā suni nacuāha ji nūú nū. De súcuán de cáhnú coo táhvī nū, de stéhēn nū jā cúu nú sēhe Yāā cúñáhnú ndasí. Chi maá yā vāha inī yā jínī nchivī jáá nduú nácuetáhvī nūú yā jínī nchivī jā sáhá nēhén.

36 Túsaá de cundáhvī inī nū nchivī, tá cúu nūú cundáhvī inī maá Tatá nú nchivī.

Mā cáhān ō síquī cuāchi táhān ó
(Mt. 7.1-5)

37 Mā cáhān ndá nú síquī cuāchi nchivī nāsa sáhá ji, tácuca suni mā cáhān Yāā Dios cuāchi síquī nū jā sáhá nú súcuán. Mā cáhān xēēn nū síquī ji jáá nduú vāha sáhá ji, tácuca suni mā cáhān Yāā Dios súcuán síquī nū. Cune cáhnú inī nū nūú ji, de suni cune cáhnú inī yā nūú nū.

38 Cuāha nú nūú nchivī, de suni súcuán cuāha Yāā Dios nūú nū. Chi vāha ndasí cuāha yā nūú nū, chi modo jā chicuāha vāha yā, quisi yā, sáhá nīhin yā, de jondē scāa yā cuāha yā nūú nū. Chi medida jā jéhe ndá nú nūú nchivī, suni medida ñúcuán cuāha yā nūú nū, ncachí yā.

39 De ní ncāhān yā iin tūhun yátá jínī ji: Ndá tēe jā stéhēn tūhun jáá nduú ndāā, cúu dē tá cúu tēe cuáá. De iin tēe cuáá, ¿á cuu stéhēn dē ichi nūú incā tēe cuáá? ¿A nduú nincava nduú dē inī xēhvā?

⁴⁰ Iin tēe scuáha, nduú cúñáhnú dē nūū maestro dē. De tēe scuáha, tá ja nī ncutūha váha dē, de jīnū dē cuu dē tá nūū cúu maestro dē.

⁴¹ De cuáchi táhán nú cúu modo já ñúhún iin yácá lúli tīnūú ji. ¿De nūcu sáhá nú cuenta já súcuán, de nduú sáhá nú cuenta cuáchi maá nú já cúu modo já ñúhún iin vītū tīnūú máá nú?

⁴² ¿De nūcu cáhán ndá nú jín táhán nú: Cundetú, de ná távā ni yácá já ñúhún tīnūú nú, de nduú sáhá nú cuenta já ñúhún iin vītū tīnūú máá nú? Tēe stáhvi-ni cúu ndá nú túsáá. Xihna cá tīnūú máá nú tavā nū vītū, sá de cuu cūndēhé váha nú já tavā nū yácá tīnūú táhán nú.

Jín tiñu já sáhá nchivī de cunī ō nāsa nchivī cúu ji

(Mt. 7.16-20; 12.33-35)

⁴³ Nduú iyó ñutun váha já jéhe jávixī nēhén, de ni nduú iyó ñutun nēhén já jéhe jávixī váha.

⁴⁴ Chi jín jávixī já jéhe iin iin ñutun de jínī ō tú ñutun váha cúu. Chi nduú cándeē ō higo xīnī ñutun íñú, de ni nduú cándeē ō uva xīnī yūcū zarza.

⁴⁵ De saá-ni cúu tēe váha, chi cáhán dē tūhun váha, chi váha ánō dē. De tēe nēhén cáhán dē tūhun nēhén, chi cánēhén ánō dē. Chi nāsa iyó ánō nchivī, de cúsá ñúcuán cúu já cáhán ji.

Tūhun sīquī ūū vehe

(Mt. 7.24-27)

⁴⁶ ¿Nājēhé cúu já cáhán yíñúhún ndá nú jín nī: Jētoho sá, cáchī nū, de nduú squíncuu ndá nú tiñu já ndácu nī?

⁴⁷ Ndácá nchivī já váji nūū ni de níni ji tūhun cáhán ni de squíncuu ji, ná stēhén ni nūū nū nāsa cúu ji:

⁴⁸ Cúu ji tá cúu iin tēe já ní jaquín dē vehe dē, de nī jete cúnú dē jondē nī nīhín dē toto, de nī nchisó dē sīquī. De tá nī ndaa ndute yúte, de nī nchindahá vehe ñúcuán, de nduú ní ncándá cuitī sáhá, chi sīquī toto yósō.

⁴⁹ Sochi ndá nchivī já jínī tūhun já cáhán ni, de nduú squíncuu ji, cúu ji tá cúu iin tēe já ní jaquín dē vehe dē nūū ñúhún, de nduú yítuu jēhé. De tá nī ndaa ndute yúte, de nī nchindahá vehe ñúcuán, de nī scócáva-ni, de nī naá ndihi-ni vehe, ncachī yā jín ndá ji.

7

Jā ní nasáhá váha yā mozo capitán

(Mt. 8.5-13)

¹ De tá nī jīnu nī ncāhán yā nī jini nchivī, de cuāhán yā ñuū Capernaum.

² De iin tēe nación Roma já cúu capitán, iyó iin mozo dē já mānī ndasí dē jín. De mozo ñúcuán cúhū ji de ja ñatin cuū ji.

³ De nī jínī capitán tūhun Jesús. De nī ntají dē jacú tēe ñáhnú já ndácu nūū nchivī hebreo, cuāhán dē nūū yā já cáhán ndáhvi dē jín yā já ná quíji yā nasáhá váha yā mozo dē.

⁴ De nī nquenda ndá tēe ñúcuán nūū Jesús, de nī ncāhán ndáhvi ndasí dē jín yā: Chindeé ní tēe cúu capitán, chi tēe váha cúu dē.

⁵ Chi mānī dē jín nación maá ó, de maá dē nī ndacu tiñu já ní ncuvāha iin vehe ñi sinagoga já cuu ndácá ó, ncachī ndá dē.

⁶ Ñúcuán de cuāhán Jesús jín ndá dē. De tá nī ncuñatin yā vehe capitán, de nī ntají dē jacú amigo dē cuātahán dē yā. De nī ncāhán ndá dē jín yā: Cáchī capitán jáá nduú cúnī dē já sáhá téñú dē ní, Señor, chi nduú cúñáhnú dē já quíhín ní quívi ní vehe dē.

7 Jā űúcuán nduú ní nsáhá űáhnú dē maá dē jā quiji dē nūū ní, cáchī dē. De maá jā cāhān ní-ni, de ná ndúvāha mozo dē, cáchī dē.

8 Chi maá dē suni ndíso tíűú dē ní nsáhá ndá tēe cúűáhnú cā. De cúűáhnú dē nūū ndá soldado dē, cáchī dē. De tú cāhān dē jíin iin tēe jā ná quihīn dē, de cuāhān dē. De tú cāhān dē jíin incā tēe jā ná quiji dē, de quiji dē. De tú ndácu dē iin tíűu nūū mozo dē, de yáhá ji, cáchī dē, ncachī ndá tēe űúcuán jíin yā.

9 De tá ní jini Jesús tūhun yáhá, de ní nsáhvi inī yā. De ní ndicó coto yā, de ní ncāhān yā jíin ndá nchivī cuāhā jā níquīn yātā yā: Ndāā cāhān ní jíin ndá nú jā juni nación maá ó Israel, nduú ní níhīn ní ní iin nchivī jā cándíja níhīn sūcuán, tá cúu nūū cándíja tēe yáhá, vísō tēe nación jāá nduú jíin tūhun Yāā Dios cúu dē, ncachī yā.

10 De ndá tēe jā ní ntají capitán nūū yā, ní nenda ndá dē vehe, de ní jini dē ja ní nduvāha mozo űúcuán.

Jā ní nastécū yā sēhe yīi űahan viuda

11 űúcuán de cuāhān yā iin űūū nání Naín. De ndá tēe scuáha jíin yā, jíin nchivī cuāhā, suni cuāhān ji jíin yā.

12 De tá ní ncuñatin yā yuhú űūū, de űúcuán ní nquee nchivī jā quičuhū ji iin tēe suchí jā ní jíhī. De mátúhún ji-ni nūū naná ji, de űahan viuda cúu űā. De cuāhā nchivī űūū űúcuán vāji jíin űā.

13 De tá ní jini maá Jētohō ó nūū űā, de ní ncundáhvi inī yā űā, de ní ncāhān yā jíin űā: Mā cuácú ní, ncachī yā.

14 űúcuán de ní jíin yā jondē nūū ndīyi, de ní ntiin yā jātūn. De ní jencuiñī ndá tēe ndíso. De ní ncāhān yā jíin sūchí jā ní jíhī: Cāhān ní ndóhó, nacōo lílū, ncachī yā.

15 űúcuán de ní nūcundeē-ni sūchí jā ní jíhī, de ní nquijéhé ji nácāhān ji. De ní nasiáha yā ji nūū naná ji.

16 De ndivīi nchivī ní nchūhū ji ní jíin ji, de ní ncāhān ji jā vāha ndasí Yāā cúu Yāā Dios. De cāhān ji: Māhūū ndācā ó ní nquenda iin tēe cúűáhnú jā nácāni tūhun Yāā Dios. De suni cāhān ji: Maá Yāā Dios ní nquijéhé yā chíndeé yā nchivī yā, ncachī ji.

17 De ní jíte nuu tūhun yā níí cáhnú región Judea jíin ndācā región űatin űúcuán.

Jā ní ntají Juan űū tēe nūū yā (Mt. 11.2-19)

18 De yíhí Juan vecā, de ndá tēe scuáha jíin dē ní ncachī tūhun nūū dē jā sūcuán ní ncuu ndá tíűu yáhá.

19 De ní ncānā Juan űū tēe scuáha jíin dē, de ní ntají dē tēe űúcuán cuāhān dē nūū Jesús, tácuā cātúhún dē yā tú maá yā cúu ndíja Cristo jā ní ncachī Yāā Dios jā tají yā, á jā cundetū dē quiji incā tēe cuu Cristo.

20 De ní nquenda ndúū dē nūū yā, de ní ncāhān dē: Juan tēe scuéndutē ní ntají dē ndúū sá vāji sá cātúhún sá ní tú maá ní cúu Cristo jā cáchī tutū jā quiji, á cundetū ó incā tēe jā quiji, ncachī dē.

21 De maá hora űúcuán ní nasáhá vāha yā cuāhā nchivī cúhū, jíin nchivī ndóho ndá cuēhē xēēn, jíin nchivī űūhún tāchī inī. De suni cuāhā nchivī cuāá, ní nduníjn tíűúū ji ní nsáhá yā.

22 De ní ncāhān yā jíin ndúū dē: Cuāhān de cachī tūhun nú nūū Juan ndācā tíűu jā ní jíin nū jíin jā ní jíin nú. De cachī nū jā nchivī cuāá nūne tíűúū ji, de nchivī cojo nácāca ji, de nchivī ndóho cuēhē stéhyū ndúvāha ji, de nchivī sōhō

núne sōho ji, de nchivī jīhī nátecū ji sáhá nī. De suni nácani nī tūhun nū nchivī ndáhvi jā scácu Yāa Dios ánō ji.

²³ De nācā ndetū tēe jā má nácani yátá inī dē jā nduhū cúu Cristo. Súcuán cachī nū nū Juan, ncachī yā jín ndúu dē.

²⁴ De tá cuānohōn ndúu tēe jā ní ntají Juan, de nī nquijéhé Jesús cáhān yā tūhun Juan jín nchivī: ¿Nā cuá cúu jā ní jēndēhé ndá nú nū űuhun tihá? ¿A iin tēe jāni iin jāni űū inī jā cúu tá cúu itē jā cándā sáhá tāchī?

²⁵ De tú ndúu, ¿de nā cuá cúu jā ní jēndēhé ndá nú túsáa? ¿A iin tēe jā cúnī cuñáhnú jā űúhún sahma fino? Nduú, chi jínī ndá nú jā ndá tēe űúhún sahma fino de ndúcú ndácá jā cúsi inī, ní maá-ni inī vehe rey ndēe ndá dē.

²⁶ ¿De nā cuá cúu jā ní jēndēhé ndá nú túsáa? ¿A iin tēe nácani tūhun Yāa Dios? Cáhān ni jín nú jā suu nī jēndēhé nú. De cuñáhnú cā Juan yáhá nsū cā ndá cā tēe jā ní nacani tūhun Yāa Dios.

²⁷ Chi tūhun Juan cúu jā yósō nū tutū ī: Tají nī tēe nacani tūhun nī, cosō nū dē ichi nú Cristo, tácuá coo tūha nchivī jā quenda yā. Ncachī Yāa Dios, cáchī tutū.

²⁸ De cáhān ni jín ndá nú jā inī űayivī yáhá cuñáhnú cā Juan tēe scuéndutē nsū cā ndá cā tēe jā iyó inī űayivī. De vísō súcuán de ndá nchivī jā nú cā inī űū nū tátúnī Yāa Dios, cuñáhnú cā ji nsū cā Juan, ncachī yā.

²⁹ De ndácá nchivī jín ndá tēe stútú xūhún renta, tá nī jini ji tūhun cáhān yā, de nī jetáhvi ji jā Yāa ndāa cúu Yāa Dios, chi ja nī jenduté ji nū Juan.

³⁰ Sochi ndá tēe grupo fariseo jín tēe stéhēn ley janahán, ndúu ní jetáhvi dē tūhun jā cúnī Yāa Dios sáhá yā jā váha dē, chi ndúu ní jēnduté ndá dē nū Juan.

³¹ De nī ncāhān cā maá Jētoho ō: Yáhá cáchī nī iin tūhun yátá tácuá cunī ndá nū nāsa iyó nchivī tiempo mitan.

³² Cúu ji tá cúu ndá sūchí lúli jā ndēe ji nū yáhvi cásiquí ji. De cána jee ji nū táhān ji: Nī ntivi ndá ní tūyōō nū ndá nú, de ndúu ní jita jéhe nú. De nī jita ndá ní yaā jā cuécá jita, de ndúu ní jácu nú, cáchī ndá ji. De tá cúu ndá sūchí űúcuán jáá ndúu ní jétahān inī ji ni iin ni incā, súcuán cúu ndá nú.

³³ Chi nī nquiji Juan tēe scuénduté, de cuāhā vuelta nī iyo nditē inī dē, chi ndúu ní nchājī dē stāā de ndúu ní jīhi dē vino. De ndúu ní jétahān inī ndá nú, chi nī ncāhān nū jā űúhún tāchī inī dē.

³⁴ De nī nquenda maá nī, Yāa nī nduu tēe, de yájī nī jīhi nī, de suni ndúu jétahān inī ndá nú, de scāa nú cā chi cáhān nū jā maá-ni jā yájī nī jīhi nī vino. De quétahān nī jín ndá tēe stútú xūhún renta jín ndá cā tēe sáhá cuāchi, cáchī ndá nú.

³⁵ De tú cundichí iin tēe jín tūhun Yāa Dios, de jín tiñu sáhá dē de jini ndá cā tēe ndichí jā ndichí dē, ncachī yā.

Jā iyó Jesús vehe Simón tēe fariseo

³⁶ De iin tēe grupo fariseo nī ncana dē Jesús jā cajī yā stāā jín dē. De nī jēhēn yā vehe dē, de nī jēcundeē yā mesa jā cajī yā stāā.

³⁷ űúcuán de iin űahan sáhá cuāchi, ndēe űa űū űúcuán, de nī jini űa jā ní jín Jesús vehe tēe fariseo, yájī yā stāā. De nī nquiji űa jín iin frasco yū luu jā űúhún chitū aceite perfume.

³⁸ De nī jēcuñi jiti űa nū jéhe yā, de jácu űa. De nī nquijéhe űa sáchi űa jéhe yā jín ndute tñū űa, de nī nasichí űa jín ixi xínī űa. De nī ntechuhú űa jéhe yā, de nī nchihī űa perfume.

³⁹ De tēe fariseo jā ní ncana dē yā, nī jinī dē jā sūcuán nī nsáhā ña, de nī jani inī dē: Tú tēe nácani tūhun Yāā Dios cúu tēe yáhá, de cunī dē nāsa ñahan cúu ñahan yáhá jā quéhé ña dē, chi ñahan sáhá cuāchi cúu ña, jāni inī dē.

⁴⁰ Ñūcuán de nī ncāhān Jesús jíin dē: Simón, cúni ni cāhān nī jíin nú iin tūhun. De nī ncāhān maá dē: Cāhān ní Maestro.

⁴¹ De nī ncāhān Jesús: Iin tēe jéhe núú xūhún, nī iyo ūū tēe ndíta nūū dē. Iin dē ndíta ūhún ciento xūhún jā nání denario, de incā dē ndíta ūū xico ūxi denario.

⁴² De nduú nā cuá névāha nduú tēe ñūcuán jā nachunáá dē. De tēe jéhe núú xūhún nī nee cáhnú inī dē nūū nduú tēe ñūcuán. Túsaá de cachī nū: Jā nduú tēe ñūcuán, ¿ní iin dē cúu jā coo manī cā jíin dē? ncachī yā.

⁴³ De nī ncāhān Simón: Jáni inī sá jā tēe nī ndita cuāhā cā, ncachī dē. De nī ncāhān yā: Ndāá cāhān nú, ncachī yā.

⁴⁴ De ndéhe yā nūū ñahan ñūcuán, de nī ncāhān cā yā jíin Simón: ¿A ndéhe nú tá sáhá ñahan yáhá? Jā ní nguenda nī vehe nú, de nduú ní jéhe nú ndute jā ndundoo jēhē ni, tá cúu nūū íyó costumbre. De ñahan yáhá nī nsáhá chíi ña jēhē ni jíin ndute tinnūū ña, de nī nasíchi ña jíin ixí xíní ña.

⁴⁵ De nduú ní ntéchuhú nú nduhū, tá cúu nūū íyó costumbre. De ñahan yáhá, jondē nī nquívī ní vehe nú, de nduú jéncuifñi ña jā téchuhú ña jēhē ni.

⁴⁶ De nduú ní nchíhi nú aceite xíní ni, tá cúu nūū íyó costumbre. De ñahan yáhá nī nchíhi ña aceite perfume jēhē ni.

⁴⁷ Túsaá de cāhān ni jíin nú jā ní stéhēn ña jā ndasí íyó mānī ña jíin nī síquī jā nēe cáhnú inī nī nūū ndācá cuāchi ña, visó cuāhā cúu. Sochi tú nēe cáhnú inī nī nūū nchivī jā íyó jacū-ni cuāchi, de jacū-ni stéhēn jíi jā mānī jíi jíin nī, ncachī yā.

⁴⁸ De nī ncāhān yā jíin ña: Ja nēe cáhnú inī ni nūū ndācá cuāchi nú, ncachī yā.

⁴⁹ Ñūcuán de ndá nchivī yájī stāā jíin yā, nī nquijéhe ndá jíi cāhān jíi: ¿Ní iin cā cúu tēe yáhá jā cāhān dē jā nēe cáhnú inī dē nūū cuāchi? ncachī jíi.

⁵⁰ Sochi Jesús nī ncāhān cā yā jíin ñahan ñūcuán: Ni ncandíja nú nduhū, de jā ñūcuán cúu jā ní scácu nī ndóhó nūū cuāchi nú. Cuáhán de ndusiī inī nū, ncachī yā.

8

Tūhun ndá ñahan jā jíto ña yā

¹ Ñūcuán de nī ncuu jacū quívī, de nī jica nuu Jesús ndācá ñuū nāhnú jíin ñuū lulí. De nácani yā tūhun vāha, de cáchi yā nāsa tátunī Yāā Dios. De ndihúxi ūū tēe cúu apóstol, suni jíca dē jíin yā.

² De suni íyó jacū ñahan jíca jíin yā, jā ní ntavā yā tächī inī sava ña, de nī nasáhá vāha yā sava ña jā ndóho cuéhē. De iin ña cúu María ñuū Magdala, de inī ñahan ñūcuán nī ntavā yā ūjā tächī.

³ De incā ña cúu Juana, ñasíhi Chuza, tēe ndíso tíñú inī vehe Herodes. De incā ña cúu Susana, jíin cuāhā cā ñahan jā chíndeé ña yā jéhe ña ndācá jā jíni ñúhún yā jíin ndá dē.

Tūhun yátá tēe jíte tatā (Mt. 13.1-9; Mr. 4.1-9)

⁴ De cuāhā nchivī ndācá ñuū ñūcuán nī nguenda jíi nūū Jesús. De nī ncutútú cuāhā ndasí nchivī, de nī ncāhān yā iin tūhun yátá nūū ndá jíi:

⁵ Iin tēe jítē tatā, nī nquee dē jā cutē dē. De tá nī nquijéhé dē jítē dē, de jacū tatā nī jítē yuhú íchí, de nī jāñū nchivī sīquī, de nī nchajī-ni ndá saā.

⁶ De jacū cā nī jítē nūū ñuhun yúū. De nī ntāhvī, de nī nchíchī-ni, chi nduú íyó cuāhā cōhyo.

⁷ De jacū cā tatā nī jítē māhñú nūū cáá niqin iñu. De iin nuú-ni nī ntāhvī iñu jíin, de nī jasī nūū.

⁸ De sava nī jítē nūū ñuhun váha. De tá nī ntāhvī, de nī jēhe cuāhā nūnī, chi iin iin tatā nī jēhe jondé ciento, ncachī yā. Ñúcuán de nī ncāhān jee yā: Ndá ndóhó jā níni, tee sōho váha nú, ncachī yā.

Nājēhē cúu jā cáhān yā maá-ni tūhun yátá

(Mt. 13.10-17; Mr. 4.10-12)

⁹ De ndá tēe scuáha jíin yā nī jīcā tūhún dē yā nā cuá cáchī tūhun yátá yáhá.

¹⁰ De nī ncāhān yā: Ndá ndóhó, chi sáhá Yāā Dios jā cuu jīcūhun inī nū tūhun jā ní nchiyuhū yáhá, nāsa quívi nchivī ndahá Yāā Dios jā tatúnī yā nūū jī. Sochī sava cā nchivī chí maá-ni jíin tūhun yátá cáhān nī jíin jī, tácuva vísó ndéhé jī de quéndōo jī modo jāá nduú jíinī jī. De vísó jíni jíin sōho jí, de mā jīcūhun inī jī.

Jā ní ncachī cājī yā tūhun yátá tēe jítē tatā

(Mt. 13.18-23; Mr. 4.13-20)

¹¹ De súcuán cúu jā cáhān tūhun yátá yáhá: Tatā ñúcuán cúu tūhun Yāā Dios.

¹² De tatā jā ní jítē yuhú íchí cúu tá cúu ndá nchivī jā jíni tūhun, sochī quéndā-ni tächī cúñáhnú, de cándeē tūhun inī áno jí, tácuva mā cándíja jí de mā cácu jí sáhá yā.

¹³ De tatā jā ní jítē nūū ñuhun yúū cúu tá cúu ndá nchivī jā jíni tūhun, de jétáhvī jí de cúsi inī jí jíin. Sochī nduú cúcutú tūhun inī áno jí, de jacū-ni quívi cándíja jí. De tá quíji tündóhó sīquī jí, de jíca yátá jí.

¹⁴ De tatā jā ní jítē māhñú niqin iñu cúu tá cúu nchivī jíni tūhun, de cuāhān ndá jí de cutēñú jí jíin tiñu jí de cúnī jí cucuicá jí de cusí inī jí. De nduú jíja jí jíin tūhun yā.

¹⁵ De tatā jā ní jítē nūū ñuhun váha cúu tá cúu ndá nchivī jíni tūhun, de tūin váha jí, chí íyó váha íyó ndāá áno jí. De jíja jí jíin tūhun yā, chí cándíja váha jí.

Tūhun yátá sīquī lámpara

(Mr. 4.21-25)

¹⁶ Tá scuíquīn nchivī iin lámpara, de nduú jásī jí ni iin sīquī, de ni nduú chíhi jí chíjin jito. Chí sa jáni jí nūū súcún, tácuva cutūu nūū ndá nchivī jā quívi vehe.

¹⁷ De suni súcuán, nduú íyó ní iin tūhun yíyuhū jā má cúnī nchivī, chí ndihī-ni tūhun jā cáhān jí natūu níjin de cunī nchivī.

¹⁸ Túsaá de cunini váha ndá nú, chí nchivī ja jīcūhun inī, stéhēn cā yā nūū jí. Sochī nchivī jāá nduú cándíja, chí maá jacū jā jáni inī jí jā jíin jí, de sa naā, ncachī yā.

Tūhun naná yā jíin ñanī yā

(Mt. 12.46-50; Mr. 3.31-35)

¹⁹ Ñúcuán de nī nquenda naná yā jíin ndá ñanī yā nūū íyó yā. De nduú ní ncáu quívi ndá ña nūū yā, sīquī jā íyó chitú nchivī.

²⁰ De nī ncachī tūhun iin nchivī nūū yā: Naná ní jíin ndá ñanī ní íní ña távéhé, de cáhān ña jíin ní cúnī ña, ncachī jí.

21 De nī ncāhān maá yā: Suni naná nī jín ñanī ni cúu ndá nchivī níni tūhun Yāa Dios de squíncuu ji, ncachī yā jín ji.

*Jā ní jencuiñi tāchī níhin jín mar nī nsáhá yā
(Mt. 8.23-27; Mr. 4.35-41)*

22 De iin quívi nī nquívi yā iin barco jín ndá tē scuáha jín yā, de nī ncāhān yā jín dē: Ná yáha ó cōhōn incā lado mar. De nī scáca ndá dē barco cuāhān dē.

23 De juni scáca dē barco de nī nquixīn yā. De nī jiquíhi iin tāchī níhin nūu mar. De ja ñatin chitú ndute inī barco, de ndúcu quēe barco.

24 De nī sndóto ndá dē yā, de nī ncāhān dē: Maestro, Maestro, mitan de quēe ó chijin ndute de naā ō, ncachī dē. De nī nacuiñi yā, de nī ncāhān yā nūu tāchī níhin jín nūu mar. De ndihi nī jencuiñi, de nī ncuu nañi-ni.

25 De nī ncāhān yā jín ndá tē scuáha jín yā: ¿Nūcu nduú cándija ndá nú? De ndá máa dē chi nī nchūhú ndasí dē, de sáhi inī dē, de cáhān dē jín ndá táhān dē: ¿Ní iin cá cúu tēe yáhá já jondē nūu tāchī níhin jín nūu nduté tátunī dē, de jétáhvī já cáhān dē? ncachī ndá dē.

*Tēe ñuū Gadara jā ndóho tāchī
(Mt. 8.28-34; Mr. 5.1-20)*

26 Ñúcuán de nī nquenda yā jín ndá dē región Galilea, de cuāhān yā región Gadara jā íyó incā lado mar Galilea.

27 De tá nī nuu yā nūu ñuhun yíchi, de iin tēe ñuū ñúcuán nī nquenda dē nūu yā. De ja nī ncuu cuāhā cuiyá já ñúhún cuāhā tāchī inī dē. De nduú ñúhún cuiti dē sahma, de nī nduú ndéē dē vehe, chi sa máhñú nūu yíyuhū ndíyi ndéē dē.

28 De tá nī jinī dē nūu Jesús, de nī jēcuñi jiti dē nūu yā, de nī ncana cóhó dē: ¿Nūcu vāji ní nūu sá, Jesús Sehe Yāa Dios, Yāa cúñáhnú ndasí? Cáhān ndāhvī sá jín ní já má sndóho ní sáan.

29 Súcuán nī ncāhān dē, chi ja nī ndacu yā nūu ndá tāchī já ná quēe inī dē. De ja nī ncuu cuāhā vuelta já ní nsáhá xēen tāchī dē. De nī nuhñi ndahá dē jēhē dē jín cadena nī nsáhá nchivī, tácuu nduú ná cuá sáhá dē. De ndihi-ni jēhndē dē, de jínu dē jēhēn dē nūu ñuhun tíhá sáhá ndá tāchī.

30 De Jesús nī jicā tūhún yā dē: ¿Ná cuá nāní nú? De nī ncāhān dē: Legión nání sá. De nī ncāhān dē já súcuán nání dē, chi ñúhún cuāhā tāchī inī dē.

31 De nī ncāhān ndāhvī ndá tāchī ñúcuán jín yā já má táji yā ji cundasí ji maá yaví cūnú ndasí.

32 De yucu ñúcuán íyó cuāhā quini jitu tí. De ndá tāchī nī ncāhān ndāhvī jín yā já ná cuáha yā tūhun quívi ndá inī quini. De nī jēhe yā tūhun.

33 De nī nquee ndá tāchī inī tēe ñúcuán, de nī nquívi inī quini. De ndá quini nī jinu tí nī nincava tí iin yuhú cáva, de nī nquēe tí inī mar, de nī jihí tí nūu nduté.

34 De ndá tēe jito tí, nī jinī dē já súcuán nī ncuu, de nī nchūhú ndá dē. De nī jinu dē cuācachī tūhun dē nūu ndá nchivī ñuū jín ndá rancho.

35 De nī jēhēn ndá nchivī nī jēndéhé ji nāsa nī ncuu. De nī nquenda ji nūu íyó Jesús. De nī jinī ji nūu tēe já ní nquee ndá tāchī inī, ndéē dē nūu jēhē Jesús, de ñúhún dē sahma, de ja nī nducájí xīnī dē. De nī nchūhú ndá nchivī.

36 De ndá tēe já ní jinī, nī nacani dē tūhun nūu nchivī, nāsa nī ncuu já ní nduvāha tēe já ní ñuhun tāchī inī.

37 Ñúcuán de ndá nchivī ní región Gadara, nī nquijéhe ji cáhān ndāhvī ji jín yā já ná cújiyo yā quihīn yā, chi yúhú ndasí ji. De nī ndívi yā inī barco já quínohōn yā.

38 De tēe jā ní nqeeē tāchī inī, nī ncāhān ndāhvī dē jīn yā jā cuāha yā tūhun quihīn dē jīn yā. Sochi Jesús nī ncāhān yā jā ná quéndōo dē, de ncachī yā:

39 Cuánohōn vehe nú, de nacani nú tūhun nāsa ñāhnú ndasí tiñu nī nsāhá Yāa Dios ndóhó, ncachī yā jīn dē. De cuāhān dē, de nī nacani dē tūhun ní ñuū ñúcuán jā nāsa ñāhnú ndasí tiñu nī nsāhá Jesús jīn dē.

*Tūhun sēhe síhí Jairo jīn ñahan jā ní nquehé sahma yā
(Mt. 9.18-26; Mr. 5.21-43)*

40 De tá nī nenda Jesús incā lado mar, de ndá nchivī nī ncusiī inī ji jā nī nenda yā, chi ndihi ji ndétu ji yā.

41 De nī nquenda iin tēe cúñāhnú inī vehe ī sinagoga, nání dē Jairo. De nī jēcuīñī jītí dē nūū jéhē yā, de nī ncāhān ndāhvī dē jā ná quihīn yā jīn dē vehe dē.

42 Chi íyó iin sēhe síhí dē jā mātúhún ji-ni nūū dē, de íyó ji tá ūxī ūū cuīyā. De sūchí ñúcuán jā ñatin cuū ji. De cuāhān yā jīn dē, de cuāhā nchivī níquīn ji yā, de nī nchitú ñihin ji ní xiín yā cuāhān ji.

43 De māhñū ndá nchivī cuāhān iin ñahan cúhū, de ja nī ncuu ūxī ūū cuīyā ndóho ña cuēhē jāti nīñī ña. De nī jāxīn ña ndihi jā névāha ña jīn tēe tátán, de nduú ní ndúvāha ña sáhá ni iin dē.

44 De nī nquenda ña ichi chātá Jesús, de nī nquehé ña yuhú sáhmá yā. De nī jencuīñī-ni jā jāti nīñī ña.

45 Ñúcuán de nī ncāhān Jesús: ¿Ní iin nī nquehé sahma nī? ncachī yā. De ndivī ji nī ncāhān jāá nduú ní nquehé ji. De Pedro jīn ndá tēe íyó jīn dē, nī ncāhān dē: Maestro, ndéhé ní jā nchivī cuāhā yáhá nī nchitú ñihin ji xiín ní, de cáquihī ji níhín, de mitan jícá tūhún ní ní iin nī nquehé sahma ní.

46 De nī ncāhān Jesús: Nduú chi iin nchivī nī nquehé sahma nī, chi nī jinī nī jā jīn fuerza ni de nī nduvāha iin nchivī, ncachī yā.

47 De nī jinī ñahan ñúcuán jāá nduú ní ncuu coo yuhū jā ní nsāhá ña. De quísi ña nī nquenda ña, de nī jēcuīñī jītí ña nūū jéhē yā. De jīnī jínúū ndá nchivī, de nī ncachī cājí ña nājéhē cúu jā ní nquehé ña yuhú sáhmá yā, jīn jā ní nduvāha ña-ni.

48 De nī ncāhān yā jīn ña: Tíhī, nī ncandíja nú jā cuu nasāhá vāha nī ndóhó, de jā ñúcuán nī nduvāha nú. Cuáhán de ndusiī inī nū, ncachī yā.

49 De juni cáhān cā yā sūcuán, de nī nquenda iin tēe ndéē vehe Jairo, tēe cúñāhnú inī vehe ī sinagoga. De nī ncachī dē nūū Jairo: Ja nī jihī sēhe síhí ní. De mā sátēñú ní cā Maestro, ncachī dē.

50 De nī jinī Jesús tūhun yáhá, de nī ncāhān yā jīn Jairo: Mā cúyūhú nú, chi candíja nú-ni, de nastécū nī sēhe nú, ncachī yā.

51 De nī jīnū yā vehe, de nduú ní jéhe yā tūhun jā quīvi ndá nchivī jīn yā, chi maá-ni Pedro jīn Jacobo jīn Juan, jīn tatá naná sūchí ñúcuán.

52 De cúcuécá inī ndá nchivī ndéē inī vehe, de jácu ji jéhē sūchí ñúcuán. Sochi nī ncāhān yā: Mā cuácú ndá nú. Chi ñahan lúlí ñúcuán nduú ní jíhī ji, chi quíxīn ji-ni, ncachī yā.

53 De nī jācū catá ndá ji jā ní ncāhān yā, chi jīnī ji jā ní jihī sūchí ñúcuán.

54 De nī ntiin yā ndahá ji, de nī ncāhān jee yā jīn ji: Tíhī, nacuīñī, ncachī yā.

55 De nī natecū ji de nī nacuīñī ji-ni. De nī ndacu yā jā ná cuāha ndá jā cājí ji.

56 De nī nsāhvi ndasí inī tatá ji naná ji ndéhé dē. De nī ndacu ñihin yā nūū dē jā má cāchí dē nūū ni iin jā sūcuán nī ncuu.

9

Jā ní ntají yā ndihúxī ūū dē cuānacani dē tūhun
(Mt. 10.5-15; Mr. 6.7-13)

¹ De ní nastútú Jesús ndihúxī ūū tēe scuáha jíin yā, de ní nsáhá yā jā cundiso tíñú dē de coo poder dē jā tavā dē ndá tächí iní nchiví, jíin jā nasáhá vāha dē nchiví cūhū.

² De ní ntají yā ndá dē jā nacani dē tūhun nāsa tátúní Yāa Dios, jíin jā nasáhá vāha dē nchiví cūhū.

³ De ní ncāhān yā jíin dē: Mā cuísó nú jā cuetíñú nú ichi, ni garrote, ni ñunu, ni stāā, ni xūhún. De quihín nū jíin iin-ni camisa, de mā cuísó nú incā.

⁴ De nā-ni vehe quívi ndá nú, de ñúcuán cundeē nū jondē quee tucu nú quihín nū incā ñuū.

⁵ De tú iin ñuū nduú jétáhví ji ndóhó, de quee ndá nú ñúcuán, de scóyo nú ticācháā jēhē nū, chí suu cúu jā stéhēn nū jā íyó cuāchi ji jāá nduú ní jétáhví ji, ncachí yā.

⁶ De ní nquee ndá dē cuāhān dē, ní jicó núu dē ndācá ñuū. De ní nacani dē tūhun vāha nāsa scácu Yāa Dios nchiví, de ní nasáhá vāha dē nchiví cūhū.

Jā ní jhí Juan tēe scuénduté
(Mt. 14.1-12; Mr. 6.14-29)

⁷ De Herodes, tēe cúu gobernador, ní nihín dē tūhun ndācá tíñú jā sáhá Jesús. De ní ncunehén iní dē, chí jáni iní sava nchiví cāhān ji jā Juan ní natecū dē.

⁸ De sava cā nchiví cāhān jā ní nenda Elías, tēe ní nacani tūhun Yāa Dios janahán. De sava cā ji cāhān jā ní natecū incā tēe ní nacani tūhun Yāa Dios janahán.

⁹ De ní ncāhān Herodes: Juan chí ní ndacu ní jā tēhndē xīnī dē. ¿Túsaá de nā tēe cúu yáhá jā nihín ni tūhun jā sáhá dē cuāhā tíñú ñáhnú? ncachí dē. De ní nducú dē modo nāsa cuní dē nūū Jesús.

Jā ní scájí yā ūhūn mil tēe
(Mt. 14.13-21; Mr. 6.30-44; Jn. 6.1-14)

¹⁰ De ní nenda ndá tēe cúu apóstol jā ní ntají yā dē ní nacani dē tūhun. De ní ncachí ndá dē nūū yā ndācá tíñú jā ní nsáhá dē. De ní jeca yā ndá dē cuāhān síin yā jíin dē iin lugar nūū nduú nchiví, ñatin ñuū Betsaida.

¹¹ De ní jiní ndá nchiví, de suni cuāhān ndá ji. De ní jétáhví yā ji, de ní nacani yā tūhun nāsa tátúní Yāa Dios, de ní nasáhá vāha yā nchiví cūhū.

¹² De tá cuāñini, de ní nquenda ndihúxī ūū apóstol, de ní ncāhān dē jíin yā: Tají ní nchiví cuāhā yáhá ná quihín ji ndācá ñuū jíin ndācá rancho ñatin yáhá, de nducú ji nūū quendōo ji de cueen ji jā cají ji, chí nduú nā cuá íyó yáhá, ncachí ndá dē.

¹³ De ní ncāhān Jesús: Cuāha ndá máá nú jā cají ji, ncachí yā. De ní ncāhān ndá dē: Nduú ná névāha sá, chí ūhūn-ni stāā jíin ūū-ni tiacá. De vísó tú quícuēen sá stāā cají ndihi nchiví cuāhā yáhá, de ní mā cúu, ncachí dē.

¹⁴ Chí íyó tá ūhūn mil tēe. De ní ncāhān yā jíin ndá tēe scuáha: Cāhān ndá nú jíin nchiví jā ná cundeē síin cincuenta cincuenta ji, ncachí yā.

¹⁵ De súcuán ní nsáhá ndá dē, de ní jēcundeē ndihi nchiví.

¹⁶ De ní nquehen yā ndihúhūn stāā jíin nduú tiacá ñúcuán, de ní nūcūndēhé yā ichi andiví, de xihna cā ní nacuetáhví yā nūū Tatá yā. De ní scuáchi yā, de ní jēhe yā nūū ndá tēe scuáha jíin yā, de ní nsají dē nūū ndá nchiví cuāhā.

¹⁷ De ndiví ji ní nchají, de ní ndahā chíjin ji. De ní nastútú ndá dē pedazo jā ní nquendōo, de ní nchitú ūxī ūū ticá.

Jā ní ncachī Pedro jā Jesús cúu Cristo
(Mt. 16.13-19; Mr. 8.27-29)

18 De iin quivī nī ncusiín Jesús, jícān táhvī yā, de maá-ni ndá tēe scuáha jíin yā iyó dē jíin yā. De nī jicā tūhún yā ndá dē: De nduhū, ¿ní iin cúu nī cáchī ndá nchivī?

19 De nī ncāhān ndá dē: Sava ji cáhān jā cúu ní Juan, tēe jā ní scuénduté. De sava cā ji cáhān jā cúu ní Elías, tēe nī nacani tūhun Yāā Dios jondē janahán. De sava cā ji cáhān jā cúu ní incā tēe nī nacani tūhun yā, de nī natecū dē, ncachī ndá dē.

20 Ñúcuán de nī jicā tūhún yā dē: De ndá maá nú, ¿ní iin cúu nī cáchī ndá nú? De nī ncāhān Pedro: Maá ní cúu Cristo, Yāā jā ní ntají Yāā Dios, ncachī dē.

Jā ní ncachī tūhun Jesús jā cuū yā
(Mt. 16.20-28; Mr. 8.30-9.1)

21 Ñúcuán de nī ndacu nihin yā nūū ndá dē jā má cáchī dē tūhun yáhá nūū ni iin nchivī.

22 De nī ncāhān yā: Nduhū, Yāā nī nduu tēe, cánuú jā ndoho ndasí nī. De ndá tēe ñáhnú jíin ndá sūtū cúñáhnú jíin ndá tēe stéhēn ley janahán, squéne yichī dē nduhū. De cahni dē nduhū, de nūū únī quivī de natecū ni, ncachī yā.

23 Ñúcuán de nī ncāhān yā jíin ndihi dē: Nā-ni nchivī tú cúnī ji cuniquin ji nduhū jā scuáha ní ji, de ná cásí ji jā cúnī maá ji, de ná cúniquin ji nduhū ndácá quivī, de cuāha ji tūhun cundoho ji tūndóhó jā síquī ni, visó ná cúu ji.

24 Chi tú ní nchivī cúnī ji cácu ji nūū tūndóhó jā quiji nūū ji jā síquī nduhū, túsaá de tánū táhvī ji níí cání. De tú ní nchivī visó ná cúu ji jā síquī nduhū, sochi cutecū ji níí cání.

25 ¿Chi ní cuetifú visó ná cúndeé nchivī nihin ji níí ñayiví, de tú quivī ji nūū tánū táhvī ji?

26 Chi tú nā-ni nchivī cúcanoō ji jā síquī nduhū, Yāā nī nduu tēe, jíin síquī tūhun cáhān nī, suni súcuán cucanoō nī jā síquī maá ji, quivī nenda nī. De quivī ñúcuán chi vii ndasí cuñáhnú nī, tá cúu nūū cúñáhnú Tatá nī, de suni cúñáhnú ndácá ángel ndoo yā sáhá yā.

27 De ndāā cáhān nī jíin ndá nú jā sava tēe iyó yáhá, mā cúu dē chi jondē cunī dē nāsa tátúnī Yāā Dios jíin poder yā, ncachī yā.

Jā tucu nī nduu yā
(Mt. 17.1-8; Mr. 9.2-8)

28 Ñúcuán de tá únā quivī jā ní ncāhān yā ndá tūhun yáhá, de nī ncaa yā iin yucu, cuācācān táhvī yā. De Pedro jíin Jacobo jíin Juan cuāhān ndá dē jíin yā.

29 De juni jicān táhvī yā, de tucu nī nduu yā, de sahma yā nī nduyaa ndasí, de jénduté.

30 Ñúcuán de nī nquenda ūū tēe, nátúhún dē jíin yā, de cúu dē Moisés jíin Elías, tēe jā ní Iyo janahán.

31 De vii ndasí jénduté níí tēe ñúcuán, de cáhān ndúū dē jíin yā síquī jā ní ncuñatin jā cuū yā Jerusalén.

32 De Pedro jíin ndúū cā tēe iyó jíin dē, jíhī ndasí dē māhná, sochi nduú ní nquixin dē. De nī jinī ndá dē jā vii jénduté maá yā jíin ndúū tēe íñí jíin yā.

33 De tá ní ncujiyo-ni ndúū tēe ñúcuán nūū yā, de nī ncāhān Pedro jíin yā: Maestro, nācā vāha jā iyó ndá sá yáhá. De ná sáhá ndá sá únī vehe ramadá, iin cuu maá ní, de incā cuu Moisés, de incā cuu Elías, ncachī dē. De nduú sáhá dē cuenta nā cuá cúu jā cáhān dē.

34 De juni cáhān dē sūcuán, de nī nquiji iin vícō nūhún, de nī jasī-ni nūū ndá dē. De nī nchūhú ndá dē jā íyó dē chījin vícō nūhún.

35 De nūū vícō ñūcuán nī ncāhān iin tūhun: Yáhá cúu Sēhe nī jā mānī ndasí nī jín. De cunini ndá nú tūhun cáhān yā, ncachī.

36 De tá nī ncuu nī ncāhān tūhun ñūcuán, de mátúhún-ni cā Jesús íñi yā nūū ndá dē. De nduú ní ncāhān cuitī cā ndá dē, de ndá quivī ñūcuán nduú ní ncachī dē nūū ní iin jā sūcuán nī jinī dē.

Jā ní nasáhá vāha yā iin sūchí ñūhún tāchī inī

(Mt. 17.14-21; Mr. 9.14-29)

37 De quivī téen nī nuu yā jín ndá dē yucu. De cuāhā nchivī nī jētāhān jī yā.

38 De māhñū nchivī cuāhā nī ncana jee iin tē: Maestro, jícān táhvi sá nūū ní jā cūndehé ní sēhe yíí sá, chí mátúhún jī-ni íyó nūū sá.

39 De maá-ni jā sáhá xēen tāchī jín jī, de cána cóhó jī sáhá, de jáhnī yíhī jī, de jée tiñū yuhú jī. De sndóho jī, de úhvi ndasí siáā jī.

40 De nī ncāhān ndáhvi sá jín ndá tēe scuáha jín ní jā ná távā dē tāchī, de nduú ní ncúu sáhá dē, ncachī dē.

41 Ñūcuán de nī ncāhān Jesús: Nchivī nihin ndasí inī cúu ndá nú, chí nduú cándija nú jā cuu nduvāha jī. ¿Nāsaa cā quivī cundeē nī jín ndá nú jā cuandeē inī ní jín nú? Cuáquēhen sēhe nú ná quíjī jī, ncachī yā.

42 De juni vāji jī nūū yā, de nī jicó cáva jī nūū ñūhún nī nsáhá tāchī, de nī jáhnī yíhī jī. De nī ncāhān xēen Jesús nūū tāchī, de nī nasáhá vāha yā sūchí ñūcuán, de nī nasiáha yā jī nūū tatá jī.

43 De ndivī nchivī nī nsāhvi inī jī ní jinī jī jā ñáhnú ndasí tiñū sáhá Yāā Dios.

Jā ní ncāhān tucu yā jā cuū yā

(Mt. 17.22-23; Mr. 9.30-32)

De juni sáhvi inī jī ndéhé jī ndacá tiñū jā ní nsáhá Jesús, de nī ncāhān yā jín ndá tēe scuáha jín yā:

44 Chuhun vāha inī nū tūhun cáhān ní yáhá, de mā náā inī nū, chí nduhū, Yāā ní nduu tēe, nastúu jī nduhū jā quivī ní ndahá ndá tēe xēen.

45 Sochi nduú ní jícūhun inī ndá dē jā ní ncāhān yā, chí nduú ní ncúu cuitī jícūhun inī dē. De nī nchūhú ndá dē cātúhún dē yā síquī tūhun jā ní ncachī yā.

Ní nchivī cúu jā cúñáhnú cā

(Mt. 18.1-5; Mr. 9.33-37)

46 Ñūcuán de ndá tēe scuáha jín yā nī nquijéhé dē cáhān dē síquī ní iin dē cúñáhnú cā.

47 De nī jinī Jesús jā sūcuán jáni inī ndá dē. De nī ntiin yā ndahá iin sūchí lúlí, de nī jani yā jī xiín yā.

48 De nī ncāhān yā jín ndá dē: Nā-ni nchivī tú jā síquī nduhū jétáhvi jī sūchí lúlí yáhá, de nduhū jétáhvi jī. De nchivī jā jétáhvi nduhū, suni jétáhvi jī Yāā jā ní ntají nduhū vāji nī. De nchivī núu cā māhñū ndá nú, suu jī cúñáhnú cā, ncachī yā.

Nchivī jāā nduú cáhān síquī yā, íñi jī jín yā

(Mr. 9.38-40)

49 Ñūcuán de nī ncāhān Juan: Maestro, nī jinī ndá sá iin tēe jā jín síví ní távā dē tāchī inī nchivī. De nī jasí ndá sá jā sáhá dē, chí nduú jíca dē jín ó, ncachī dē.

50 De nī ncāhān Jesús jín dē: Mā cásí nū jā sáhá dē, chí tēe jāā nduú cáhān contra síquī ó, íñi dē jín ó, ncachī yā.

Jā ní ncāhān yā nūū Jacobo jín Juan

⁵¹ De nī ncuñatin quivī jā quínohōn yā andiví, de nī jani téyí inī yā jā quihīn yā Jerusalén.

⁵² De nī ntají yā sava tēe nī jēcōsō nūū dē jín tūhun jā vāji yā. De cuāhān ndá dē iin ñuū Samaria tácuā nducú dē nūū quendōo yā.

⁵³ Sochi nchivī Samaria nduú ní jéhe jī vehe ndōo yā, chí nī jinī jī jā jondē Jerusalén quihīn yā.

⁵⁴ De Jacobo jín Juan, nduú tēe scuáha jín yā, nī jinī dē jā súcuán cúu, de nī ncāhān dē jín yā: Señor, ¿á cúnī ní jā ndacu ó tiñu jā quiji ñuhūn ichi andiví, de naā nchivī yáhá, tá cúu nūū ní nsáhá Elías, tēe nī nacani tūhun janahán? ncachī dē.

⁵⁵ Ñúcuán de nī ndicó cóto Jesús nūū nduú dē, de nī ncāhān yā nūū dē: Nduú jín ndá nú nā nūū vāji tūhun cáhān nū.

⁵⁶ Chi nduhū, Yāa nī nduū tēe, nduú vāji nī jā snāá nī nchivī, chí sa vāji nī jā scácu nī nchivī, ncachī yā. Sá de cuāhān yā jín ndá dē incā ñuū.

*Tūhun nchivī jā cúnī jī cuniquīn jī yā
(Mt. 8.19-22)*

⁵⁷ De juni jíca ndá dē jín yā ichi, de nī ncāhān iin tēe jín yā: Señor, cuniquīn sá ní cōhōn ní-ni cúu nūū quihīn ní, ncachī dē.

⁵⁸ De nī ncāhān Jesús jín dē: Ndācá xúncuii chí íyó yavī cava tī, de ndá saā suni íyó tacá tī. Sochi maá nī, Yāa nī nduū tēe, nduú nūū cūsūn nī, ncachī yā.

⁵⁹ De nī ncāhān yā jín incā dē: Cuniquīn nduhū ná cōhōn. De nī ncāhān dē: Señor, cundetū ní de ná quíchuhū sá tatá sá xihna cā, ncachī dē.

⁶⁰ De nī ncāhān Jesús jín dē: Sndóo ndá ndīyi, ná chūhū ndá cā ndīyi, chí ndīyi cúu ndá nchivī jāá nduú cándīja. De maá nú, chí quihīn nū nacani nú tūhun nāsa tátúnī Yāa Dios, ncachī yā.

⁶¹ Ñúcuán de suni nī ncāhān incā dē: Señor, cúnī sá cuniquīn sá ní, de cuāha ní tūhun jā xihna ná quicāhān sá jín nchivī vehe sá, ncachī dē.

⁶² De nī ncāhān Jesús jín dē: Tú nā-ni tēe quijéhe dē cuniquīn dē nduhū, de tú maá-ni jā nācani cuécá inī dē síqui ndācá jā ní sndóo dē, túsaá de cúu dē tá cúu iin tēe sátíñú jín arado, de jícó cóto dē ndéhe dē ichi véhe dē. Túsaá de nsūū tēe vāha cúu dē jā cuniquīn dē nduhū síqui tiñu tátúnī Yāa Dios, ncachī yā.

10

Jā ní ntají yā ūnī xico ūxī dē

¹ De tá nī ncuu ndācá tiñu yáhá, de maá Jētoho ō nī nacāji yā ūnī xico ūxī cā dē. De nī ntají yā ndihuū ndihuū dē jā cosō nūū dē nūū yā quihīn dē ndācá ñuū jín ndācá lugar nūū ja ñatin quihīn maá yā.

² De nī ncāhān yā: Ndá nchivī yáhá chí cúu jī tá cúu trigo jā tēhndē, de ndāā jā cuāhā cúu, de tēe jā quehndē chí jacū dē-ni cúu. Túsaá de cācān táhvī ndá nú nūū maá Jētoho nū Yāa Dios jā ná tetíñú yā cuāhā tēe quehndē dē trigo, cúu jā nacani dē tūhun yā nūū nchivī.

³ De cuáhán ndá nú, de ná cáchi tūhun nī nūū nū jā tetíñú nī ndá nú quihīn nū tá cúu ticāchí lúli māhñú yīhī.

⁴ De mā cuísó nú ñunu, nī itīn xūhún, nī nījān. De ichi mā cúcuéé nú jā natúhún nú jín nī iin nchivī.

5 De nā-ni vehe quīvi ndá nú, de xihna cā cāhān nū: Ná quíji tūhun ndeé tūhun sīi inī nū ndá nú, nchivī vehe yáhá, cachī nū.

6 De tú vehe ñúcuán íyó nchivī vāha, de tūhun ndeé já ní ncāhān nū jínū sīquī ji. De tú nduú, de tūhun ndeé já ní ncāhān nū mā jínū sīquī ji.

7 De suni vehe ñúcuán cundeē nū, de cajī nū coho nú já cuāha nchivī nū nū. Chi sīquī tiñu já nācani nú tūhun nū nchivī, de cānuú coto ji ndá nú. De mā cundeē nū quéhēn vehe, chi iin-ni vehe.

8 De nā-ni ñuū quīvi ndá nú, de tú cuetáhvi ji ndóhó, de cajī nū nā-ni cúu já cuāha ji nū nū.

9 De nasáhá vāha nú ndá nchivī cūhū ñuū ñúcuán. De cachī nū nū ji: Ja nī ncuñatin já tatúnī Yāa Dios nū ndá nú, cachī nū.

10 De nā-ni ñuū quīvi ndá nú, de tú mā cuetáhvi ji ndóhó, de quee nú inī calle ñúcuán de cāhān nū:

11 Jondē ticāchāa ñuū ndá nú yáhá já ní ntīn jēhē nī, ná scóyo nī já cúu seña já íyó cuāchi ndá nú jáa nduú ní jétáhvi nú. De cunahán ndá nú já Yāa Dios ja nī ncuñatin yā já tatúnī yā nū nū nícu. Cachī ndá nú.

12 De cāhān nī jín ndá nú já quīvi juicio de xēen cā coo castigo sīquī ñuū já sáhá súcuán nsúu cā já coo sīquī ñuū Sodoma nū ní nsáhá ndasí nchivī cuāchi.

*Jā ní ncāhān yā nū sava ñuū nīhin inī
(Mt. 11.20-24)*

13 Nācā xēen cundoho ndá nú, nchivī ñuū Corazín. De nācā xēen cundoho ndá nú, nchivī ñuū Betsaida. Chi tú inī ñuū Tiro jín ñuū Sidón ní nsáhá nī tiñu ñáhnú já ní nsáhá nī inī ñuū maá nú, de ñamā nacani inī nchivī ñuū ñúcuán já sndóo ji cuāchi ji nícu. De sáhá ji seña já stéhēn já nācani inī ji sīquī cuāchi ji, chi cahun ji sahna túun de chihī ji yāa xīnī ji nícu.

14 Túsaá de quīvi juicio de xēen cā coo castigo sīquī ndá nú nsúu cā já coo sīquī ñuū Tiro jín ñuū Sidón.

15 De ndá ndóhó nchivī ñuū Capernaum, ¿á jáni inī nū já cúñáhnú nú tá cúu iin já cāa cuāhān ichi andiví? Nduú chi sa cuun nú quihīn nū jondē lugar nū íyó ndá ánō ndīyi, ncachī yā.

16 De nī ncāhān cā yā jín ndá tēe já tají yā quihīn: Nchivī já tee sōho tūhun já cāhān ndá nú, suni tee sōho ji já cāhān maá nī. De nchivī já squéne yichī ndóhó, suni nduhū squéne yichī ji. De nchivī já squéne yichī nduhū, suni squéne yichī ji Yāa já ní ntají nduhū vāji nī, ncachī yā.

Jā ní nenda ndá tēe já ní ntají yā

17 De nī nenda ndihúnī xico ūxī tēe ñúcuán, de cúsi inī ndá dē, de cāhān dē jín Jesús: Señor, jondē ndá táchī jétáhvi ji nū sá já jín síví maá ní, ncachī ndá dē.

18 De nī ncāhān yā jín dē: Súcuán cúu, chi nī jinī ni já modo iin taja nī nincava Satanás ichi andiví, chi nī ncandeē ni ndihi poder.

19 De mitan de ja nī jēhe ní poder nū ndá nú já cuāñū nū sīquī ndá cōo jín tīsumā, cúu já cundeē nú sīquī ndácá fuerza maá já jinī ūhvi yóhó, de nduú nā cuá sáhá jín nú.

20 Sochi mā cúsi inī ndá nú maá-ni já jétáhvi ndá táchī nū nū, chi sa cúsi cā inī nū já yósó síví nū jondē andiví, ncachī yā.

*Jā ní ncusi inī Jesús
(Mt. 11.25-27; 13.16-17)*

21 De suni hora ñúcuán nī ncusiī inī Jesús nī nsáhá Espíritu Santo, de nī ncāhān yā: Ná cútahvī sá nūū ní Tatá, jā cúu ní Jētohō andivī jīn ñayivī. Chi nī jasi ní ndācā tūhun ndíchí ní, jā má cūnī nchivī ndíchí jīn nchivī tūha cuenta ñayivī yáhá. De nī stéhēn ní nūū ndá nchivī cúu tá cúu sūchí lúli. Chi sūcuán nī jētahān inī ní Tatá, ncachī yā.

22 De nī ncāhān cā yā: Ndivīī nī jēhe Tatá nī nūū ni. De nduú jīnī ndá nchivī ní iin cúu nduhū, Sēhe Yāā Dios, chi maá-ni Tatá nī cúu jā jīnī yā nduhū. De ni nduú jīnī nchivī nāsa Yāā cúu maá Tatá, chi maá-ni Sēhe cúu jā jīnī. De íyó nchivī jā cūnī maá Sēhe stéhēn yā nūū ji nāsa Yāā cúu Tatá yā, de maá ji suni cunī jī, ncachī yā.

23 Ñúcuán de nī ndéhé yā nūū ndá tēe scuáha jīn yā, de nī ncāhān yā jīn ndá máá dē-ni: Nācā ndetū ndá nchivī jā ndéhé tiñu ñáhnú jā ndéhé ndá máá nū.

24 Chi cāhān ni jīn nū jā cuāhā ndá tēe nī nacani tūhun Yāā Dios, jīn cuāhā ndá rey, nī ncuu inī dē cūndéhé dē jā ndéhé ndá máá nū, de nduú ní jīnī dē. De nī ncuu inī dē cunini dē jā níni ndá máá nū, de nduú ní jīnī dē, ncachī yā.

Tūhun tēe Samaria, tēe vāha inī

25 Ñúcuán de iin tēe stéhēn ley janahán, nī nacuiñi dē, de nī jēcāhān dē jīn Jesús jā coto túni dē yā. De nī jīcā tūhún dē: Maestro, ¿nā cuá sáhá sá de nīhīn táhvi sá cutecū sá níí cání andivī? ncachī dē.

26 De nī ncāhān yā jīn dē: ¿Nāsa yósó nūū tutū ley? ¿Nāsa cāhān jā cāhvi nū? ncachī yā.

27 De tēe ñúcuán nī ncāhān dē nāsa cāhān nūū tutū: Coo manī ndasí nū jīn maá Jētohō nū Yāā Dios, jondē jīn inī jīn ánō nū, jīn níí fuerza nū, jīn níí jāá ntúnī nū. De cundáhvi inī nū táhān nū tá cúu nūū cūndáhvi inī nū maá nū, cāchī tutū, ncachī dē.

28 De nī ncāhān yā jīn dē: Vāha nī ncāhān nū. De tú cuu sáhá nū sūcuán de nīhīn táhvi nū cutecū nū níí cání, ncachī yā.

29 De tēe ñúcuán cūnī dē jā quendōo ndāā dē nūū yā jīn tūhun jā ní jīcā tūhún dē, de nī ncāhān dē: ¿De ní nchivī cúu ndá táhān sá? ncachī dē.

30 Ñúcuán de nī ncāhān Jesús: Iin tēe nī nquee dē Jerusalén, nī ncuun dē cuāhān dē ñuū Jericó. De ichi nī nguenda ndá tēe cuihná nūū dē, de nī ncandeē ndihi ndatíñú dē, de jondē sahma ñúhún dē. De nī ncani nāvāha ndá tēe ñúcuán dē, jondē ja ñatin cuū dē nícu. De nī sndóo ndá, de cuāhān ndá.

31 De ichi ñúcuán nī ncāhān iin sūtū cuāhān dē, de nī jīnī dē nūū tēe ñúcuán, de nī nsáhá jíyo dē-ni cuāhān dē.

32 De saá-ni iin tēe grupo levita jā sátíñú inī templo, vāji dē ichi ñúcuán, de suni nī jīnī dē nūū tēe ñúcuán, de nī ncāhān jícā dē-ni cuāhān dē.

33 De iin tēe nación Samaria, suni jíca dē ichi ñúcuán. De nī jīnī dē nūū tēe ñúcuán, de nī ncundáhvi inī dē.

34 De nī nguenda dē nūū cáá tēe ñúcuán, de nī nchuhun dē aceite jīn vino nūū ní ntacuéhé, de nī juhnī dē sahma nūū. De nī nchisó dē tēe ñúcuán síquī quiti dē, de cuāhān dē jīn tēe ñúcuán iin mesón, de nī jito dē.

35 De quivī téēn, hora jā quihīn dē, de nī ntavā dē uū xūhún cāa, de nī jēhe dē nūū tēe xíí mesón, de nī ncāhān dē: Coto ní tēe yáhá, de tú cāxīn ní cā xūhún jīn dē, de tá nenda sá de nachunáá sá, ncachī dē.

36 ¿Túsaá de nāsa jáni inī nū? Jā ndinúnī tēe ñúcuán, ¿ní iin dē nī nsáhá cuenta jā táhān dē cúu tēe jā ní nguenda jācuīhná nūū? ncachī yā jīn tēe stéhēn ley janahán.

³⁷ De nī ncāhān dē: Tēe jā nī ncundáhvī inī tēe jā nī ntacuehé, vísō tēe ñuū jícá cúu dē, ncachī dē. Ñúcuán de nī ncāhān Jesús jíin dē: Cuáhán túsaá, de suni súcuán cundáhvī inī nū ndácá nchivī, ncachī yā.

Jā ní ñyo yā vehe Marta jíin María

³⁸ Sá de nī nquehen tucu yā ichi cuāhān yā, de nī jíinū yā iin ñuū lulí. De iin ñahan nání Marta nī ncana ña yā nī jēhēn yā vehe ña.

³⁹ De Marta, iyó iin cūhū ña nání María. De María nī jēcundeē ña nūū jéhe Jesús, níni ña ndácá tūhun jā cáhān yā.

⁴⁰ De Marta chi cútēñú ña jíin cuāhā tiñu sáhá ña. De nī nquenda ña nūū yā, de nī ncāhān ña: Señor, ¿á nduú sáhá ní cuenta jā cūhū sá nī sndóo ña saán nūū tiñu? De cáhān ní jíin ña ná chindeé táhān ña jíin sá, ncachī ña.

⁴¹ De nī ncāhān Jesús jíin ña: Marta, ncā ndíhvī ndasí inī nū jíin cuāhā tiñu, de ndasí sndóho nú maá nú jíin.

⁴² De iyó iin-ni tiñu cánuú. De María chi nī nacāji ña tiñu cánuú, suu jā ndíhvī inī ña síquī tūhun Yāa Dios, de mā cándeē ō ña nūū tiñu ñúcuán, ncachī yā.

11

Jā ní stēhēn yā nāsa cācān táhvī dē

(Mt. 6.9-13; 7.7-11)

¹ De iin quivī iyó Jesús iin lugar, jícān táhvī yā. De tá nī ncuu nī jícān táhvī yā, de iin tēe scuáha jíin yā, nī ncāhān dē: Señor, stēhēn ní nūū ndá sá nāsa cācān táhvī sá, tá cúu nūū ní stēhēn Juan nūū ndá tēe nī scuáha jíin dē, ncachī dē.

² De nī ncāhān yā jíin ndá dē: Jā cācān táhvī ndá nú, de suha cáhān nū: Tatá ndá sá jā ndéē ní andiví,

níní ná cóo yíñúhún sá nūū ní, chi Yāa ī cúu ní.

De ñúhún inī sá jā ñamā ná quíji quivī tatúnī ní ní ñayiví yáhá.

De ná cóo ndácá tiñu jā jétahān inī maá ní,

tá cúu nūū iyó inī andiví, suni súcuán ná cóo inī ñayiví.

³ Stāā jā tēcū ndá sá ndácá quiví, cuāha ní nūū sá mitan.

⁴ De cune cáhnú inī ní nūū cuāchi jā sáhá ndá sá nūū ní, tá cúu nūū née cáhnú inī ndá sá nūū nchivī jā sáhá cuāchi nūū sá.

De mā cuāha ní tūhun jā coto túnī táchī saán,

chi sa scácu ní saán nūū ndácá jāñehén.

Cachī ndá nú, ncachī yā.

⁵ De nī ncāhān cā yā: Tú ní iin nú iyó iin amigo nū, de quíhīn nū vehe dē sava ñuū de cáhān nū jíin dē: Amigo, tanúú nú ūnī stāā nūū ní.

⁶ Chi iin amigo ní jā jícá viaje, ní nquenda dē vehe ní, de nduú ná cuá névāha ní jā cuāha ní cají dē, cachī nū.

⁷ De cáhān tēe ndéē inī vehe: Mā stáhān nū nduhū, chi ja ndásí vihé ní, de ja quixīn ní jíin ndá sehe ní, de mā cúu nacōo ní jā taji ní nūū nū, cachī dē.

⁸ De cáhān ní jíin ndá nú, vísō mā nácōo dē taji dē nūū nū síquī jā cúu dē amigo nū, sochi síquī jā stáhān ndasí nú dē, jā ñúcuán nacōo dē taji dē ndihi jā jíni ñúhún nū.

⁹ Túsaá de cáhān ní jíin ndá nú jā suni súcuán cācān táhvī nū nūū Yāa Dios, de taji yā nūū nū. De nducú nú ndácá jā váha jā iyó nūū yā, de nīhīn nū. De cācān táhvī nū jondē nīhīn nū, tá cúu nūū sáhá nchivī jā scáján vihé jondē nune quiví ji.

¹⁰ Chi ndácá nchivī jā jícān, cuāha yā nūū ji. De nchivī ndúcú, chi nīhīn ji. De nchivī cáhān, nune yā ichi jā nīhīn ji jā cúnī ji.

¹¹ ¿De ní iin nú cúu tatá, de tú sēhe nú jícān ji stāā nūū nū, de á cuāha nú iin yūū nūū ji? De tú jícān ji iin tiacá, ¿de á cuāha nú iin cōō nūū ji?

¹² De tú jícān ji iin ndīvī, ¿de á cuāha nú iin tūshumā nūū ji? Nduú cuitī jā sūcuán.

¹³ Túsaa de ndá máá nú visō nchivī íyó cuāchi cúu nú, de jínī ndá nú cuāha nú jā váha nūū sēhe nú. De nā oncā cúu maá Tatá nú andiví jā má cuāha yā Espírītu Santo nūū nchivī jícān nūū yā, ncachī yā.

Jā ní ncāhān ndá dē jā sātīñū yā jín fuerza Satanás

(Mt. 12.22-30; Mr. 3.19-27)

¹⁴ De táva yā iin tāchī inī iin tē, jā ní ncuñhín dē nī nsāhá. De tá nī nquee tāchī, de nī nacahān tēe jā ní ncuñhín. De nī nsāhvi inī ndá nchivī ndéhé ji.

¹⁵ Sochi sava nchivī ní ncāhān ji: Jín fuerza Satanás jā cúñáhnú nūū ndá tāchī, de táva tēe yáhá ndá tāchī inī nchivī, ncachī ji.

¹⁶ De sava cā ji cúnī ji coto túnī ji yā, de nī jícān ji jā sáhá yā jā coo iin seña ichi andiví.

¹⁷ De maá yā chi jínī yā jā sūcuán jáni inī ndá ji, de nī ncāhān yā: Ndácá nación jā sáhá síin maá de cánāá maá, túsaa de snāá jā íyó váha maá. De tú nchivī iin vehe sáhá síin maá de cánāá maá, de mā cūū cā cundeē cāhnú ji.

¹⁸ De saá-ni Satanás, tú sáhá síin maá jín ndá táhán tāchī, ¿de nāsa cuiñi nīhin jā tatúnī túsaa? Chi cáhān ndá nú jā jín fuerza Satanás táva ni ndá tāchī.

¹⁹ De tú sūcuán cúu de ndá nchivī scuáha jín ndá nú, ¿nā jín fuerza táva maá ji tāchī? Túsaa de ndá maá ji cachī ji jā ní stívī ndasí nú nī ncāhān nū jā táva ni tāchī jín fuerza Satanás.

²⁰ De nduú chi jín fuerza Yāā Dios cúu jā táva ni tāchī. Túsaa de ja ndéē Yāā Dios máhñú ndá nú jā tátúnī yā.

²¹ De tú iin tēe ndacuī jito dē vehe dē jín tūjī dē, túsaa de ni iin ndatīñú dē mā ndóñúhún.

²² De tú quiji incā tēe ndacuī cā, de cundeē jín tēe ñúcuán, túsaa de candeē tūjī dē jā jito dē vehe dē, de sáhá dē nāsa cúnī maá dē jín ndatīñú jā candeē dē. De tá nūū cúu tēe ndacuī cā ñúcuán, sūcuán cúu maá nī nūū Satanás.

²³ De nchivī jāá nduú íyó māñī jín nī, túsaa de jínī úhvī ji nduhū. De nchivī jāá nduú nāstútú jín nī, túsaa de sa scútē nuu ji nchivī jā vāji nūū ni.

Tāchī jā nāstútú táhán ndívi inī nchivī

(Mt. 12.43-45)

²⁴ Tú nī nquee iin tāchī inī iin tēe jāá nduú cándíja, de jíca nuu nūū ñuhun tīhá, ndúcú nūū natátú, de nduú nīhīn, sá de jáni inī maá: Ná quínohōn ni vehe nūū ní nquee nī.

²⁵ De tá nī nenda tucu, de jínī jā tēe jāá nduú cándíja, cúu dē tá cúu iin vehe jā ní ndundo.

²⁶ Ñúcuán de jēhēn jénacuēca ūjā cā tāchī nēhēn cā nsūū cā maá. De quívī ndá inī tēe ñúcuán de jécundeē ndá. Túsaa de xēēn cā cundoho tēe ñúcuán jā sándihí nsūū cā jā xíhna ñúhún, ncachī yā.

Nācā ndetū nchivī níni tūhun yā

²⁷ De juni cáhān yā tūhun yáhá, de iin ñahan íñī máhñú nchivī cuāhā, nī ncāhān jee ña jín yā: Nācā ndetū ñahan jā ní scácu ña ní de nī scáxīn ña ní, ncachī ña.

28 De nī ncāhān yā: Sa ndetū ndasí cā ndá nchivī níni tūhun Yāā Dios de squíncuu ji, ncachī yā.

Jā ní jícān ndá nchivī jāá nduú cándíja iin tiñu ñáhnú
(Mt. 12.38-42; Mr. 8.12)

29 De nī ntācā cuāhā cā nchivī nūū Jesús, de nī nquijéhe yā cāhān yā: Nchivī tiempo mitan chi maá-ni jā sáhá nēhén ji. De jícān ji iin tiñu ñáhnú jā stéhén tú Yāā jā ní ntají Yāā Dios cúu nī. De nduú nā incá tiñu ñáhnú stéhén ni nūū ji, chi maá-ni tiñu ñáhnú tá cúu nūū ní ncuu jíin Jonás, tēe nī nacani tūhun Yāā Dios janahán.

30 Chi tá cúu nūū ní jinī nchivī ñuū Nínive jā ní ncuu iin tiñu ñáhnú jíin Jonás, suni sūcuán cunī nchivī tiempo yáhá jā coo iin tiñu ñáhnú jíin nduhū, Yāā nī nduu tēe, jā quétáhán jíin modo jā ní ndoho Jonás.

31 De reina jā ní ncuñáhnú nación ichi sur, natecū ña jíin nchivī tiempo yáhá, quivī juicio jā sáhá ndāā yā cuāchi, de cāhān ña cuāchi síquī ji. Chi jonde jíca ndasí nī nquiji ña nī níni ña ndá tūhun ndíchí jā ní ncāhān rey Salomón, de nī ncandíja ña. De mitan chi cúñáhnú cā nduhū, Yāā íyó yáhá, nsūū cā Salomón, de nduú cándíja ndá nú nduhū.

32 De ndá nchivī ñuū Nínive nūū ní nacani Jonás tūhun, natecū ji jíin nchivī tiempo yáhá, quivī juicio jā sáhá ndāā yā cuāchi, de cāhān ji cuāchi síquī nchivī yáhá. Chi ndá maá ji nī nacani inī ji nī sndóo ji cuāchi ji quivī jā ní nacani Jonás tūhun nūū ji. De mitan chi cúñáhnú cā nduhū, Yāā íyó yáhá, nsūū cā Jonás, de nduú cándíja ndá nú nduhū.

Tūhun yátá síquī lámpara
(Mt. 5.15; 6.22-23)

33 Tá nástiin nchivī iin lámpara, de nduú chíyuhū ji, ni nduú chíhi ji chíjin iin cajón. Chi sa jáni ji nūū sūcún, tácuā cutūu nūū ndá nchivī jā quivī vehe.

34 De tīnūū ndá nú cúu tá cúu lámpara nūū yiqui cúñu nú. Túsaá de tú tīnūū nú íyó nijīn, de ní-ni yiqui cúñu nú cunijīn. Sochi tú nduú íyó nijīn tīnūū nú, de ní-ni yiqui cúñu nú íyó neē.

35 De suni sūcuán cúu ánō nū, de coto ndá nú jā má cāní nēhén inī nū, tácuā mā cóo neē inī ánō nū.

36 Chi tú sáhá ndá nú maá-ni tiñu váha, de nduú nā tiñu nēhén sáhá nú, túsaá de luz yā cunijīn váha inī ánō nū, tá nūū cúu iin lámpara jā sáhá jā cúnijīn váha, ncachī yā.

Jā ní ncāhān yā jā íyó cuāchi ndá dē
(Mt. 23.1-36; Mr. 12.38-40; Lc. 20.45-47)

37 De tá nī ncuu ní ncāhān yā, de iin tēe grupo fariseo nī ncana dē yā jā caji yā stāā vehe dē. De nī nquivī yā, de nī jēcundeē yā mesa jā caji yā stāā.

38 De tēe fariseo nī nsáhvi inī dē ndéhé dē jāá nduú squíncuu yā costumbre jā nandahá yā de caji yā stāā.

39 De nī ncāhān maá Jētoho ō jíin dē: Ndá ndóhó tēe fariseo, chi modo jā náquete nū yātā vásō jíin cōho, cúu jā nándahá nú. De ichi inī ndá nú chi ñūhún maá-ni tūhun cuíhná jíin tūhun nēhén.

40 Tēe naā cúu ndá nú. ¿A nduú jíin nū jā Yāā jā ní nsáhá yiqui cúñu nú, suni nī nsáhá yā ánō nū?

41 De jā jéhe ndá nú caridad nūū nchivī ndāhvī, de sáhá nú síquī jā cúndāhvī ndíja inī nū ji. De sūcuán de coo ndāā ánō nū.

⁴² De nācā xēen cundoho ndá nú tēe fariseo, chi squíncuu nú ndācá tiñu lúli, de nduú squíncuu nú tiñu cánuú. Chi sáhá ndá nú ūxī ūxī nuhnī mīnu jíin ruda jíin ndācá yuvā, de sócō nú iin iin jā úxī núu Yāā Dios. Sochi nduú sáhá cuitī nú tiñu ndāā, ni nduú íyó mānī nú jíin Yāā Dios. Ndācá yáhá cánuú jā sáhá nú nīcu, de suni mā sndōo nú jā sócō nú ndá yūcū ñūcuán.

⁴³ De nācā xēen cundoho ndá nú tēe fariseo, chi jétahān inī nú cundeē nú núu silla yíñúhún cā inī vehe ī sinagoga, de jétahān inī nú jā cāhān yíñúhún nchivī jíin nú núu yáhvi.

⁴⁴ De nācā xēen cundoho ndá nú tēe stéhēn ley janahán, jíin ndá nú tēe fariseo, chi tēe stáhvī-ni cúu nú. Chi cúu nú tá cúu iin yavī ndiyi jāá nduú nijīn, chi snāá nú ánō nchivī, de nduú jíin ji jā sūcuán sáhá nú ji, ncachī yā.

⁴⁵ De nī ncāhān iin tēe stéhēn ley janahán: Maestro, jā cāhān ní ndācá tūhun yáhá, de suni sīquī ndá máá sá nī ncāhān ní, ncachī dē.

⁴⁶ De nī ncāhān yā: Suni nācā xēen cundoho ndá nú tēe stéhēn ley janahán. Chi suni stéhēn nú ndācá ley jā ní ntavā maá nú jā vījīn sáhá, de nduú cundeē nchivī squíncuu ji. De ndá máá nú chi ní iin xīnī ndáhá nú nduú scándá nú jā squíncuu nú.

⁴⁷ Nācā xēen cundoho ndá nú. Chi sáhá ndá nú namā ndá ndīyi tatā nú, tēe nī nacani tūhun Yāā Dios janahán. De suni ndá tatā nú nī jahní ndá tēe ñūcuán.

⁴⁸ De jā sáhá nú sūcuán cúu jā quétáhān nú jíin ndá dē sīquī tiñu jā ní nsáhá dē. Chi ndá máá dē nī jahní ndá tēe ñūcuán, de ndá máá nú chi sáhá nú namā sīquī dē.

⁴⁹ Jā ñūcuán cúu jā jondē janahán nī ncāhān Yāā Dios iin tūhun ndíchí: Tají nī ndá tēe nacani tūhun ní jíin ndá tēe cúu apóstol quihīn dē núu ndá ji. De sava dē cahní ji, de sava cā dē cunī ūhvī ji, ncachī Yāā Dios.

⁵⁰ De sūcuán de sīquī nchivī tiempo yáhá ná cundeē cuāchi jā ní jahní tatā ji ndá tēe nī nacani tūhun Yāā Dios, jondē tá nī jēcāva ñayivī jíin jondē mitan,

⁵¹ jondē Abel jíin jondē Zacarías, tēe jā ní jahní ndá dē sava māhñú altar jíin cuarto ī inī templo. Túsaa de cāhān ní jíin ndá nú jā sīquī nchivī tiempo mitan cundeē ndācá cuāchi ñūcuán.

⁵² Nācā xēen cundoho ndá nú, tēe stéhēn ley janahán, chi jāsī nú ichi jā jīcūhun inī nchivī tūhun yā. De ní ndá máá nú nduú cūnī nú jīcūhun inī nú, de ní nduú jéhe nú tūhun jā jīcūhun inī nchivī jā cūnī, ncachī yā.

⁵³ De jā ní ncāhān yā ndá tūhun yáhá, de ndá tēe stéhēn ley janahán jíin ndá tēe fariseo, ní nquijéhé ndasi inī dē ní jinī dē yā. De nī nquijéhé dē stíchī dē yā sīquī cuāhā cā tūhun.

⁵⁴ De ndúcú ndá dē modo tú sanaā de stívī yā tūhun cāhān yā, tácuā nīhīn dē cuāchi sīquī yā.

12

Sīquī tūhun stáhvī jā cāhān ndá tēe fariseo

(Mt. 10.26-27)

¹ De juni sūcuán cúu, de nī ncutútú cuāhā mil nchivī, chi jondē jáñū ji sīquī jéhé táhān ji. De xihna cā ní nquijéhé yā cāhān yā jíin ndá tēe scuāha jíin yā: Coto má cándíja ndá nú levadura ndá tēe grupo fariseo, chi suu cúu tūhun stáhvī jā cāhān ndá dē. Chi jítē nuu núu ndá nchivī tá cúu núu sndāa levadura ñujan.

² Chi ndācá tūhun stáhvī mā quéndōo yuhū cuitī, chi ndihi natūu nijīn de cunī nchivī.

³ Túsaá de suni ndá ndóhó, ndácá tūhun jā ní ncāhān nū jāá nduú ní jíní nchivī, iin quivī de cunī vāha ji. De ndácá tūhun jā ní ncāhān yuhū nū jā ndásí viéhé, iin quivī de cāhān jee nchivī yātā ndácá vehe.

Jā ní ncachī yā ní iin cúu jā cuyūhú ó
(Mt. 10.28-31)

⁴ Cāhān nī jín ndá nú, amigo: Mā cuyūhú nú nchivī jā cahñī yiqui cúñu nú, chi tá nī jahñī ji ndóhó, de nduú nā cuá cuu cā sáhá ji.

⁵ De ná cáchī nī nūū nū ní iin cúu jā cuyūhú nú: Jā cuyūhú nú cúu Yāā Dios jā tú sáhá yā jā cuū nū, de iyó poder yā jā chuhun yā ndóhó infierno. Suu maá yā cúu jā cuyūhú nú jā má stíví nú nūū yā.

⁶ De ndácá saā chi nduú yāhvi ndéē tī, chi jondē ūhūn tī jā ūū centavo. De ni iin tī nduú náā inī Yāā Dios jāá nduú jito yā tī.

⁷ De nā oncā cúu ndá máá nú, chi jondē ndihi ixi xínī nū ja nī ncahvi yā. Túsaá de mā cuyūhú ndá nú, chi cánuú ndasí cā ndá máá nú nūū yā nsúú cā cuāhā ndá saā.

Nchivī jā jétúhún ji Jesucristo nūū incā nchivī
(Mt. 10.32-33; 12.32; 10.19-20)

⁸ De cāhān nī jín ndá nú jā ndácá nchivī jā cuetúhún nduhū nūū incā nchivī, de saā-ni nduhū, Yāā nī nduū tēe, cuetúhún nī ji nūū ndá ángel Yāā Dios.

⁹ De ndácá nchivī jā má cuetúhún nduhū nūū incā nchivī, suni sūcuán mā cuetúhún nī ji nūū ndá ángel Yāā Dios.

¹⁰ De tú nā-ni nchivī cāhān ji siquī nduhū, Yāā nī nduū tēe, de cune cáhnú inī Yāā Dios nūū ji. Sochi tú nā-ni nchivī cāhān nāvāha ji siquī Espíritu Santo, de mā cúne cáhnú inī Yāā Dios nūū ji.

¹¹ De tú quisiáha ndá ji ndóhó ndácá vehe nī sinagoga nūū justicia jín nūū ndá cā tēe tátúnī, de mā nácani ndasí inī nū nāsa scócoo nú tūhun jín nāsa cāhān nū.

¹² Chi maá hora ñúcuán de Espíritu Santo stéhēn yā nūū nū nāsa cāhān nū, ncachī yā.

Siquī jā má cútóó ó ndatíñú cuicá

¹³ Ñúcuán de iin tēe íñī māhñū nchivī cuāhā, nī ncāhān dē jín Jesús: Maestro, cāhān ní jín ñanī sá jā ná táhví sáva dē táhví nduū sá, ncachī dē.

¹⁴ De nī ncāhān yā jín dē: Lílū, nduú ní jani yā nduhū jā sáhá ndāā ni tiñu nū jā tahví sáva nī táhví nū, ncachī yā.

¹⁵ De nī ncāhān cā yā: Coto vāha ndá nú maá nú jā má cútóó cuitī nū xūhún jín ndá cā. Chi visó cuāhā ndasí ndatíñú névāha iin tēe, de nsúú ñúcuán sáhá jā quendōo ndetū dē ñayíví yáhá, ncachī yā.

¹⁶ Ñúcuán de nī ncāhān yā iin tūhun yátá jín ji: Nī Iyo iin tēe cuicá jā névāha ñuhun jā vāha ndasí cúu itū.

¹⁷ De tēe cuicá ñúcuán nī nacani inī dē: ¿Nāsa sáhá nī? Chi nduú cā núne nūū cuhun niñi nī. Ncachī dē.

¹⁸ De nī jani inī dē: Suha ná sáhá nī: Canī ni ndá yacá ni, de nasáhá nī jā nāhnú cā. De ñúcuán nataān ndihi nī niñi nī jín ndácá ndatíñú nī.

¹⁹ Ñúcuán de canī inī ni: Mitān de cuāhā ndasí névāha ó jā quenda cuāhā cuiyā. Ná nátātū ó, de cají ō coho ó, de ná cúsiñ inī ō, nī jani inī dē.

²⁰ Sochi nī ncāhān Yāā Dios jín dē: Tēe naā cúu nú, chi jacuāā mitān de cuū nū, de ndácá jā ní nchuvāha nú, ¿ní tēe cuu? Ncachī Yāā Dios jín dē.

21 De suni sūcuán cundoho ndācá tēe jā sáhá cuicá dē maá dē, de nduú ndúcú dē jā quendōo ndetū dē nūū Yāa Dios, ncachī yā.

*Yāa Dios jito yā yóhó
(Mt. 6.25-34)*

22 De nī ncāhān yā jíin ndá tēe scuáha jíin yā: Túsaá de cāhān ni jíin ndá nú: Mā nācāni ndasí inī nū sīquī jā cutecū nū, tú nāsa cajī nū, ni sīquī sahma nú, tú nāsa cuhun nú.

23 Chi Yāa Dios nī nsáhá yā jā tēcū nū jíin yiqui cúñu nú, de nā oncā cúu jā má cuáha yā jā cajī nū jíin jā cuhun nú.

24 Cūndēhé ndá nú nāsa tēcū ndá ticācá, de nduú jáquīn tī, ni nduú nástútú tī, ni nduú nūū tavāha tī ni yacā tī. De visō sūcuán de maá Yāa Dios scájī yā tī. ¿De á nduú cánuú ndasí cā ndá ndóhó nsūū cā ndá quiti ñūcuán?

25 ¿De ní iin nú, á cuu chisó nú iin yiquí cā maá nú, visō ná nācāni ndasí inī nū?

26 De tú mā cūū sáhá nú iin tiñu lúli sūcuán, ¿de nājēhē cúu jā nācāni ndasí inī nū sīquī jā cajī nū jā cuhun nú?

27 Cūndēhé ndá nú nāsa jée ndá itā yucú. Chi nduú sátíñú ni nduú quéhen. De cāhān ni jíin ndá nú jā juni rey Salomón, quīvī jā ní ñūhun dē sahma váha ndasí, de ni nduú ní ñūhun dē sahma vīi sūcuán tá cúu nūū iyó ndá itā.

28 De tú sūcuán jéhe Yāa Dios sahma vīi nūū itā yucú jā iyó nūū ñūhūn mitan de teēn de cāyū nūū ñūhūn, de nā oncā cúu ndá ndóhó jā má cuáha yā sahma. ¿De nūcu nduú cándija nīhin ndá nú jā jito yā ndóhó?

29 Túsaá de mā nācāni cuécá inī nū nāsa cajī nū nāsa coho nú.

30 Chi maá-ni sīquī yáhá cúu jā ndíhvi inī nchivī ñayivī jáá nduú cándija. Sochi ndá máá nú chí iyó Tatá nú andiví, de jíni yā jā jíni ñūhūn nú ndācá yáhá.

31 De sa cánuú cā jā cundihvi inī nū sīquī tiñu jā ndácu Yāa Dios nūū nū. Ñūcuán de sáhá yā jā nīhin nū ndācá yáhá.

*Nāsa coo cuicá ó jondē andiví
(Mt. 6.19-21)*

32 Mā cúyūhú ndá nú chí cúu nú tá cúu ticāchí nī. Chi visō jacū ndá nú-ni cúu, de maá Tatá nú cúsi inī yā jā quīvi nú ñūū nūū tátúnī yā.

33 Xicó ndá nú jā névāha nú, de cuāha nú xūhūn ñūcuán nūū nchivī ndāhvi. De sūcuán de scáyā nū tāhvī nū jondē andiví nūū má cútúhú, tá cúu nūū távāha nú xūhūn inī itīn. Chi jondē andiví de mā náa jā váha jā cunevāha nú. Chi ñūcuán mā quívī jācuīhná, ni mā cūū stívī tiquixīn.

34 Chi jondē nūū nīhin nū tāhvī váha nú, ñūcuán cúu nūū cundihvi inī nū sīquī.

Jā ná cóo tūha ó jā nenda yā

35 Coo tūha ndá nú jā nenda Jētohō nū, de sáhá nú tá sáhá ndá mozo jā náscuīquīn jī lámpara jī.

36 Chi iyó tūha jī de ndétu jī jā nenda patrón jī jā cuáhān dē vico tándāhá. Chi tá nenda dē de cāhān dē, de nacune-ni ndá jī viéhé.

37 De nācā ndetū ndá mozo ñūcuán jā tá nenda patrón jī, de cunī dē jā ndíto jī. De ndāā cāhān nī jíin nū jā maá patrón sáhá tūha dē maá dē, de tenee dē jī nūū mesa jā canī dē cōhō jī.

38 De visō cucuéé dē nenda dē jondē sava ñūū, á ja nī nchāha ñūū, de tú cunī dē jā sūcuán ndíto ndá mozo dē, de nācā ndetū ndá jī túsaá.

39 De chuhun inī ndá nú jā cáhān tūhun yátá yáhá: Tēe xívēhe, tú ní jínī dē nā hora quiji jācuīhná, de cundito dē, de mā cuáha dē tūhun sacuíhná vehe dē nícu.

40 De saá-ni ndá ndóhó, coo tūha nú, chi tú nduú, de maá hora jāá nduú ná jáni inī nū, de nenda nduhū, Yāā nī nduu tēe, ncachī yā jín ndá dē.

Tūhun mozo vāha jín mozo nduú squíncuu
(Mt. 24.45-51)

41 Ńúcuán de Pedro nī jīcā tūhún dē yā: Señor, ¿á jín ndá máá sá-ni cáhān ní tūhun yátá yáhá, á suni cáhān ní jín ndihī cā nchivī? ncachī dē.

42 De nī ncāhān maá jētohō ō: Cáhān ní jín nā-ni nchivī jā cúu tá cúu mozo jā ndito xīnī de squíncuu vāha. De maá patrón nī jani dē ji jā coto ji nchivī vehe dē, tácuā scājī ji maá hora.

43 De nācā ndetū mozo Ńúcuán jā tá nenda patrón ji, de cunī dē jā sūcuán squíncuu vāha ji.

44 De ndāā cáhān ní jín ndá nú jā canī dē mozo Ńúcuán jā coto ji ndihī ndatīŃú dē.

45 Sochi tú jáni inī ji jā má nēndá Ńamā patrón ji, de quijéhé ji canī ji ndá tēe jín Ńahan jā cúu táhān mozo ji, de cajī ji coho ji de jīni ji,

46 tú sūcuán de nenda-ni patrón ji quīvī jāá nduú ndétu ji jín hora jāá nduú ná jáni inī ji. De sndóho ndasí dē ji, de chihi dē ji cundoho ji nūū yíhī ndá nchivī jāá nduú squíncuu.

47 De mozo jā jínī nāsa jétahān inī patrón ji, de tú nduú sātūha ji de nduú squíncuu ji jā cúnī dē, de cundoho xēēn ji jín ntuxí.

48 De mozo jāá nduú jínī nāsa jétahān inī patrón ji, de tú sáhā ji tiñu jā canī dē ji ntuxí, túsaá de jacū-ni canī dē ji. Chi ndá nchivī jā stéhēn cuāhā yā nūū ji, suni cuāhā nācān yā nūū ji. De ndá nchivī jā cuāhā cā tiñu nī ntee yā ji, suni cuāhā cā nācān yā nūū ji.

Jā síquī Jesús de cusín inī nchivī
(Mt. 10.34-36)

49 Nī nguenda nī jā modo jā scuíquīn ní Ńuhūn inī Ńayiví, de suu cúu jā cusín inī nchivī jā síquī nduhū. De cúnī ní jā Ńamā coo sūcuán, tácuā quīvi ndá nchivī ndahá Yāā Dios.

50 De íyo iin tūndóhó jā cánuú cundoho nī, de cúcuécá ndasí inī ni chi jondē jīnu cundoho nī, sá de ndusī inī nī.

51 ¿De á jáni inī ndá nú jā vāji ní jā cundeē mānī nchivī Ńayiví? Cáhān ní jín ndá nú jāá nduú, chi sa cusín inī nchivī jā síquī nduhū.

52 Chi jondē mitan de quijéhé jā ūhūn nchivī iin vehe cusín inī ji. De nenda ūnī síquī ūū, de ūū síquī ūnī.

53 Chi tatá cusín inī jín sēhe yī, de sēhe yī jín tatá, de naná jín sēhe síhī, de sēhe síhī jín naná, de naná chíso jín sēhe jānú, de sēhe jānú jín naná chíso, ncachī yā.

Jā ní ncāhān yā síquī seña andiví
(Mt. 16.1-4; Mr. 8.11-13)

54 De suni nī ncāhān yā jín nchivī cuāhā: Tá jínī ndá nú jā nénda vīcō ichi nūū quée ncandī, de cáhān nū jā cuun sāvī, de sūcuán cúu.

55 De tá vāji táchī ichi sur, de cáhān nū jā nandī, de sūcuán cúu.

⁵⁶ Vāchi tēe stáhvī-ni cúu ndá nú. Ja jícūhun inī nū nāsa stéhēn seña andiví jíin inī ñayiví, ¿de nūcu nduú jícūhun inī nū ní iin cúu nduhū jā sáhá ní ndácá tiñu ñáhnú tiempo yáhá?

Jā cundihvī inī ō jā má cúndeē cuāchi sīquī ō
(Mt. 5.25-26)

⁵⁷ ¿De nūcu nduú sáhá ndá máá nú cuenta ní iin cúu tiñu ndāā jā sáhá nú?

⁵⁸ De tú iin nchivī quihīn ji jíin nú nūū justicia jā cāhān ji cuāchi sīquī nū, túsaá de juni cuāhān nū jíin ji ichi de cundihvī inī nū sáhá ndāā nū jíin ji. Chi tú nduú, de squivi ji ndóhó nūū juez, de juez siáha dē ndóhó nūū policía, de policía chihi dē ndóhó vecāa.

⁵⁹ De ndāā cāhān ni jíin nú jā má quēé cuiti nū ñúcuán chi jondē chunáá nú ndihi cuiti xūhún jā jícān ndá dē, ncachī yā.

13

Jā cánuú nacani inī ō jā sndóo ó cuāchi ó

¹ De iin quivī ñúcuán nī nquenda jacū tēe, nī nacani dē tūhun nūū yā nāsa nī ndoho sava tēe Galilea. Chi tá jáhni ndá dē quiti jā sócō dē, de nī nquenda-ni ndá mozo Pilato nī jáhni tēe ñúcuán.

² De nī ncāhān Jesús: Ndá tēe Galilea ñúcuán, ¿á jáni inī ndá nú jā súcuán nī ndoho dē sīquī jā ndasí cā nī iyo cuāchi dē nsúú cā ndá cā nchivī Galilea?

³ Cāhān nī jíin ndá nú jáá nduú. De ndá máá nú suni tānū tāhvī nū de tú mā nácani inī nū jā sndóo nú cuāchi nú.

⁴ De xāhōn ūnī tēe jā ní jicó cáva torre Siloé sīquī dē, de nī jihī ndá dē, ¿á jáni inī nū jā ndasí cā nī nsáhá ndá dē cuāchi nsúú cā ndá cā nchivī Jerusalén?

⁵ Cāhān nī jíin ndá nú jáá nduú. De ndá máá nú suni tānū tāhvī nū de tú mā nácani inī nū jā sndóo nú cuāchi nú.

Tūhun yátá ñutun higo

⁶ Ñúcuán de nī ncāhān yā tūhun yátá yáhá jā stéhēn yā tá cúu nchivī jáá nduú squíncuu tūhun ndácu Yāā Dios: Cúu ji tá cúu iin ñutun higo jā íñi nūū ñuhun iin tēe. De nī jēndéhé dē tú íyó jávixī xīnī, de nduú nā cuá íyó.

⁷ De nī ncāhān dē jíin mozo jā sātíñū nūū ñuhun dē: Mitān de ja íyó ūnī cuiyā jā quínducú nī jávixī xīnī ñutun higo yáhá, de nduú nā cuá cúun. Túsaá de quehdē nū, chi vāchi sátéñū nūū ñuhún, ncachī dē.

⁸ De nī ncāhān mozo jíin dē: Señor, sndóo ní ná cuiñī iin cuiyā yáhá cā, de ná nástáyá sá jēhé de chuhun sá jēhen.

⁹ De cūndéhé ó tú cuun jávixī incā cuiyā. De tú nduú, de tēhdē, ncachī mozo, ncachī yā.

Jā ní nasāhá vāha yā iin ñahan quivī nátátú

¹⁰ De iin quivī nátátú de stéhēn Jesús tūhun inī vehe ñi sinagoga.

¹¹ De íyó iin ñahan jā ní ncuu xāhōn ūnī cuiyā cúhū ña. Chi iin tāchī nī nsāhá jā jica tíhī ña, de nduú cā cúu cuiti caca tuun ña.

¹² De nī jinī Jesús nūū ña, de nī ncana yā ña, de nī ncāhān yā jíin ña: Nánā, mitān de nduvāha ní jā cúhū ní, ncachī yā.

¹³ De nī ntee yā ndahá yā ña, de nī nūcuiñī tuun ña-ni, de nī nacuetáhvī ndasí ña nūū Yāā Dios.

¹⁴ De tēe cúñáhnú inī vehe ñi sinagoga, nī nquiti inī dē nī jinī dē Jesús jā ní nasāhá vāha yā ñahan ñúcuán quivī nátátú. De nī ncāhān dē jíin ndá nchivī:

Iyó ñũ-ni quĩvĩ sátĩñũ ó, de ndá quĩvĩ ñũcuán quiji ndá nú já nduvāha nú. De quĩvĩ nátátú chi mā cūú, ncachĩ dē.

¹⁵ Ñũcuán de nĩ ncāhān maá Jētohō ō jín dē: Vāchi tēe stáhvĩ-ni cúu ndá nú. De quĩvĩ nátátú, ¿á nduú nándajĩ ndá nú stĩquĩ nũ jín burro nú já quiscóho nú tĩ ndute?

¹⁶ De ñahan yáhá já cúu ña tatā Abraham, chi modo já ní nuhnĩ ña xāhōn ūnĩ cuiyā nĩ nsáhá Satanás. ¿De á nduú iyó vāha já ní nandajĩ nĩ ña nũ cuéhē ña quĩvĩ nátátú? ncachĩ yā.

¹⁷ De já ní ncāhān yā sũcuán, de nĩ ncucanoō ndá tēe já jínĩ ūhvĩ dē yā. De ndihĩ nchivĩ nĩ ncusiĩ ndasĩ inĩ ji nĩ jínĩ ji ndá tiñũ ñāhnũ sáhá yā.

Tũhun yátá sĩquĩ niquin yuvā mostaza
(Mt. 13.31-32; Mr. 4.30-32)

¹⁸ De nĩ ncāhān yā: Ná cáhān ni iin tũhun yátá tácuā cunĩ ndá nú nāsa cúu já ndúcuahā nchivĩ já tátúnĩ Yāā Dios nũ.

¹⁹ Ndúcuahā ji tá cúu nũ jáhnu iin niquin yuvā mostaza já ní jaquĩn iin tēe nũ ñuhun dē. De nĩ jahnu, de nĩ ncuu iin ñutun cáhnũ, de ndá saā chi sáhá tĩ tacá tĩ chíjin ndahá yúcũ, ncachĩ yā.

Tũhun yátá sĩquĩ levadura
(Mt. 13.33)

²⁰ De nĩ ncāhān tucu yā: Sũcuán cúu já ndúcuahā nchivĩ já tátúnĩ Yāā Dios nũ:

²¹ Cúu tá cúu levadura já ní nquehen iin ñahan, de nĩ nsacā ña jín ūnĩ kilo harina, de nĩ ndaa ndihĩ ñujan nĩ nsáhá, ncachĩ yā.

Sĩquĩ já quĩvi ó viéhé túũ
(Mt. 7.13-14, 21-23)

²² De ñũhún Jesús ichi cuāhān yā Jerusalén, de yāha yā ndācá ñuũ nāhnũ jín ñuũ lulí, de stéhēn yā tũhun.

²³ De iin nchivĩ nĩ jĩcā tũhún ji yā: Señor, ¿á jacũ-ni nchivĩ cúu já scácu Yāā Dios, á naá cúu? ncachĩ dē. De nĩ ncāhān yā jín ndá ji:

²⁴ Cundihvĩ inĩ ndá nú quĩvi nú ndahá Yāā Dios. Chi cúu tá cúu iin viéhé túũ. De cáhān ni jín ndá nú já iin quĩvĩ de cuāhā nchivĩ nducú ji quĩvi ji, de mā cūú cā quĩvi ji.

²⁵ De quĩvi ñũcuán chi sáhá nĩ tá cúu nũ sáhá iin tēe xívēhe, já nacuiñĩ dē de nacasĩ dē viéhé. De tāvēhé cuiñĩ ndá nú, de scáján nú viéhé, de cáhān nũ: Señor, nacune ní viéhé ná quĩvi ndá sá. De cáhān dē jín nú: ¿Nĩ nũ vāji ndá nú? Chi nduú jínĩ ní ndóhó, cachĩ dē.

²⁶ Ñũcuán de quijéhé ndá nú cáhān nũ jín dē: Nĩ nchajĩ ndá sá nĩ jihĩ sá jín ní, de nũ yáhvĩ ñuũ sá nĩ stéhēn ní tũhun, cachĩ nũ.

²⁷ De cáhān maá dē: Cáhān ni jín ndá nú jáá nduú jínĩ ni ní jondē vāji nú. Cuijiyo ndá nú quĩhĩn nũ, chi nchivĩ já sáhá tiñũ néhēn cúu nú, cachĩ dē.

²⁸ De quĩvi ndá nú nũ cuacu nú de nacayihĩ nú ñi yúhú nú já ndoho xēēn nũ. De cunĩ nũ nũ Abraham jín Isaac jín Jacob jín ndācá tēe nĩ nacani tũhun Yāā Dios, iyó ndá dē ñuũ nũ tátúnĩ Yāā Dios. De ndá ndóhó, víso cúu nú tatā ndá dē, sochi quĩvi nũ nũ ndoho nú.

²⁹ Sochi cuāhā nchivĩ, víso nduú cúu ji tatā ndá dē, de quiji ndá ji ichi nũ quēnda ncandĩ jín nũ quēe ncandĩ, jín ichi norte jín ichi sur. De cundeē ji mesa já cajĩ ji stāā ñuũ nũ tátúnĩ Yāā Dios.

³⁰ De sava nchivī jā mitan cúu ji jā sándihí, de ichi ñúcuán nduu ji nūū. De sava nchivī jā mitan cúu ji nūū, de ichi ñúcuán nduu ji jā sándihí, ncachī yā.

*Jā ní ncucuécá inī yā nī ndēhé yā Jerusalén
(Mt. 23.37-39)*

³¹ De maá quivī ñúcuán nī nguenda jacū tēe fariseo, de nī ncāhān dē jíin yā: Cuijyo ní quihīn ní incā lado, chí cūnī Herodes cahñī dē ní, ncachī ndá dē.

³² De nī ncāhān yā: Cuáhán ndá nú de cachī tūhun nú nūū tēe stáhvī ñúcuán jāá ncháha ca quenda quivī cuū ni, chí mitan jíin teēn tavā nī tächī inī nchivī, de nasáhá vāha nī nchivī. De quivī únī de jīnu tiñu sáhá nī, cachī nū.

³³ Chí cánuú jā caca nī quihīn nī mitan jíin teēn jíin isá, de jīnū nī Jerusalén. Chí ndá tēe nácani tūhun Yāā Dios, nduú jíhī dē incā lado, chí maá-ni inī Jerusalén jáhñī ji ndá dē.

³⁴ Ndá ndóhó nchivī Jerusalén, jáhñī nū ndá tēe nácani tūhun Yāā Dios, de cáni nú yūū xīnī ndá tēe jā tájí Yāā Dios vāji nūū nū. De cuáhā vuelta nī ncuu inī nī nastútú nī sēhe nú, tá cúu nūū sáhá iin ñihín jā nástútú tī sēhe tī chíjin nījīn tí, sochi nduú ní ncūnī ndá nú.

³⁵ Túsaá de mitan de sndóo uun nī ndóhó jíin ndá sēhe nú. Chí cáhān nī jíin nú jā jondē mitan de mā cūnī cuitī cá nū nūū ni, chí jondē quenda quivī jā cáhān ndá sēhe nú: Vāha ndasí Yāā cúu Yāā jā ní nenda jíin tiñu maá Jētohō ō Yāā Dios, cachī nū, ncachī yā.

14

Jā ní nasáhá vāha yā iin tēe cúhū cuēhē cuiñu

¹ De iin quivī nátátú nī jēhēn yā vehe iin tēe fariseo jā cúñáhnú, nī jēcāji yā stāá jíin dē. De ndá cá tēe fariseo chí ndéhé yuhū dē yā tú stívī yā.

² De ñúcuán iyó iin tēe cúhū cuēhē cuiñu, íñī dē nūū yā.

³ De nī jīcā tūhún yā ndá tēe stéhēn ley janahán jíin ndá tēe grupo fariseo: ¿A iyó ley jā nasáhá vāha nī nchivī cúhū quivī nátátú, á nduú? ncachī yā.

⁴ Sochi nduú ní ncāhān cuitī ndá dē. De nī ntiin yā tēe cúhū, de nī nasáhá vāha yā dē, de nī ncāhān yā jā ná quínohōn dē.

⁵ De nī ncāhān yā jíin ndá dē: ¿Ní iin nú de tú burro nú á stīquī nū nincava tī inī iin pozo, de á nduú ñamā natavā nū tī, visō quivī nátátú cúu? ncachī yā.

⁶ De nduú ní ncúu scócóo ndá dē ni iin tūhun nūū yā jā súcuán nī ncāhān yā.

Tūhun sīquī nchivī jā jēhēn vico tándāhá

⁷ De nī jīnī Jesús jā ndá tēe jā ní ntaçá, nácāji dē silla yíñúhún cá nūū mesa jā cundeē dē. De nī ncāhān yā tūhun yáhá jíin ndá dē:

⁸ Tú cana iin tēe jā quihīn nū vico tándāhá, de mā cúndeē nū lugar yíñúhún cá. Chí tú súcuán de sanaā de ja nī ncana dē iin tēe cúñáhnú cá nsūū cá ndóhó.

⁹ De quiji tēe jā ní ncana ndóhó, de cáhān dē jíin nú: Nacuiñī, chí jíñā cundeē tēe yáhá. Ñúcuán de cucanoō nū de quihīn nū jondē jā sándihí.

¹⁰ Chí tú cana iin tēe ndóhó, de sa cundeē nū jondē lugar jā sándihí. De tá quiji tēe jā ní ncana ndóhó, de cáhān dē jíin nú: Amigo, nehēn cundeē nū iin lugar nūū yíñúhún cá, cachī dē. Ñúcuán de ndá nchivī ndéē jíin nú nūū mesa, cunī ji jā sáhá ñáhnú dē ndóhó.

¹¹ Súcuán nī ncāhān nī tūhun yáhá tácuca cunī ndá nú jā ndāçá nchivī jā sáhá ñáhnú ji maá ji, sa nuu ji sáhá Yāā Dios. De nchivī jā sáhá nūu ji maá ji, sa nduñáhnú ji sáhá yā, ncachī yā.

¹² De suni nī ncāhān yā jīn tēe jā nī ncana dē yā jā caji yā stāā: Tú sáhá nú jā cusamá nchivī á jā cuxíní ji, de mā cāná nú ndá nchivī cúu amigo nū jīn ñanī nū jīn táhān nú jīn ndá nchivī cuicá. Chi tú sūcuán de suni nacana ndá máá ji ndóhó, de sūcuán nanihīn nū jā nī jēhe nú.

¹³ Chi tá sáhá nú vico, de sa cana nú ndá nchivī ndāhvī, nchivī cuhlu, nchivī cojo, nchivī cuāá.

¹⁴ De sūcuán de quendōo ndetū nū, chi mā cūú nacuāha ji nūū nū. De nihīn nū tāhvī nū quivī jā natecū ndá nchivī ndāā, ncachī yā.

Tūhun yátá sīquī vico cúxíní

¹⁵ De iin tēe jā yáji stāā jīn yā, nī jini dē tūhun yáhá, de nī ncāhān dē jīn yā: Nācā ndetū ndá tēe jā caji stāā inī ñuū nūū tátúní Yāā Dios, ncachī dē.

¹⁶ Ñūcuán de nī ncāhān Jesús iin tūhun yátá jā stéhēn yā jā cána Yāā Dios nchivī jā quivī ji inī ñuū nūū tátúní yā: Iin tēe nī nsáhá dē iin vico cáhnú jā cuxíní, de nī ntají dē mozo dē jā cana cuāhā nchivī.

¹⁷ De maá quivī jā cuxíní, de nī ntají dē mozo dē cuācāna ndá nchivī ñūcuán jā ná quíji ji cuxíní ji: Nehēn ndá ní, chi ja íyó tūha ndihi, ncachī mozo.

¹⁸ De ndihi nchivī nī ncāhān ji jā ná cúne cáhnú inī dē chi mā quihīn ji. Iin tēe nī ncāhān dē: Cáta nī jeen nī iin ñuhun de cánuú quindéhé nī, de ná cúne cáhnú inī dē chi mā cuéé nī, ncachī dē.

¹⁹ De incā dē nī ncāhān: Nī jeen nī ūhūn yunta sīquī, de quihīn nī coto túní nī tī, de ná cúne cáhnú inī dē chi mā cuéé nī, ncachī dē.

²⁰ De incā dē nī ncāhān: Cáta nī ntandāhá nī, de jā ñūcuán mā cūú cuéé nī, ncachī dē.

²¹ De cuānohōn mozo, de nī ncachī tūhun dē nūū patrón dē nāsa nī ncāhān ndá nchivī. Ñūcuán de nī nquítí inī patrón, de nī ncāhān dē jīn mozo dē: Ñamā quihīn nū ndá calle nāhnú jīn calle lulí, de cana nú ndá nchivī ndāhvī, nchivī cuhlu, nchivī cojo, jīn nchivī cuāá, ná quíji ndá ji vico, ncachī dē.

²² De nī jēhēn mozo, de nī nenda dē, de nī ncāhān dē: Señor, ja nī nsáhá tá ncachī ní, de cúmanī cā nchivī de chitú vehe ní, ncachī dē.

²³ De nī ncāhān tucu patrón: Quihīn tucu nú ndācá calle jīn ichi, de cana fuerza nū nchivī ná quíji ji, tácuva cuchitú vehe nī.

²⁴ Chi cáhān nī jīn nú jā nī iin nchivī jā nī ncana nī jā xīhna ñúhún, mā cuāha cuití nī tūhun jā cuxíní ji vehe nī, ncachī dē, ncachī yā.

Tūhun jā cánuú nacani vāha inī ō de cuniquīn ō Cristo (Mt. 10.37-39)

²⁵ De cuāhā ndasí nchivī níquīn ji Jesús cuāhān ji jīn yā, de nī ndicó coto yā, de nī ncāhān yā jīn ji:

²⁶ Tú nā-nī nchivī cúni ji cuniquīn ji nduhū jā scuáha nī ji, de tú mānī cā ji jīn tatá ji, naná ji, ñaslíhí ji, sēhe ji, ñanī ji, cuāha ji, nsūū cā jīn nduhū, de mā cūú cuu ji nchivī scuáha jīn nī. De tú ndihví cā inī ji sīquī jā coo vāha maá ji nsūū cā jā cuniquīn ji nduhū, de suni mā cūú tucu.

²⁷ De nā-nī nchivī tú mā cuāha ji tūhun cundoho ji tūndóhó víso jondē cuū ji sīquī jā cuniquīn ji nduhū, de mā cūú cuu ji nchivī scuáha jīn nī.

²⁸ Chi tú ní iin nú cúni nū caquīn nū iin vehe cáhnú, ¿de á nduú cánuú jā xihna cā cundeé nū tavā nū cuenta tú quenda xūhún jā sínu nú vehe?

²⁹ Chi tú nduú, de tá ja nī ntavā nū cimiento, de mā quendá xūhún sínu nú, de ñūcuán de ndá nchivī chi sáhá catá ji nūū nū.

³⁰ De cāhān ji: Tēe yáhá chi nī nquijéhé dē sáhá dē vehe, de nduú ní ncúndéé dē sínu dē, cachī ji.

³¹ De saá-ni tú iin rey quīcanāá dē jíin incā rey jā vāji sīquī dē, ¿de á nduú cánuú jā xihna cā cundeē dē nacani inī dē tú cundeē dē jíin ūxī mil soldado jā canāá dē jíin incā rey jā vāji sīquī dē jíin ōcō mil soldado?

³² Chi tú mā cundéē dē, de juni jíicā cā vāji incā rey, de taji dē sava tēe ndíso tíñū jā quīhīn ndá dē cātūhún dē nā cuá cūnī incā rey jā cuāha dē, de jencuīñī-ni.

³³ De ndá máá nú, suni sūcuán cánuú jā xihna cā nacani inī nū de quehndē inī nū jā sndóo nú ndihi jā névāha nú, chi tú nduú de mā cūú cuu nú nchivī scuāha jíin nī.

Tūhun yátá sīquī ñīī
(Mt. 5.13; Mr. 9.50)

³⁴ De nchivī cándíja cúu jī tá cúu ñīī. Vāha íyó ñīī, de tú ñīī ná náá jā úhguā, ¿de nāsa nduu uhguā tucu?

³⁵ Nduú cā tíñu cuitī cā, ni jā chuhun nchivī nū itū, ni jā nduu jēhen, chi sa cutē-ni nchivī. Ndá ndóhó jā níni, tee sōho vāha nú, ncachī yā.

15

Tūhun yátá sīquī tīcāchī jā ní nsana
(Mt. 18.10-14)

¹ De ndá tēe stútú xūhún renta jíin ndá cā tēe sáhá cuāchi, nī nquenda dē nū Jesús jā cunini dē tūhun cāhān yā.

² De ndá tēe grupo fariseo jíin ndá tēe stéhēn ley janahán, nī ncāhān dē sīquī yā: Tēe yáhá chi jétáhvī dē ndá tēe sáhá cuāchi de yájī dē jíin, ncachī dē.

³ De nī ncāhān yā tūhun yátá yáhá jíin ndá dē:

⁴ ¿Ní iin nú de tú névāha nú iin ciento tīcāchī, de tú scuíta nú iin tī, de á nduú sndóo nú cūmī xico xāhōn cūmī cā tī yucu, de quīnanducú nú quitī jā ní nsana jondē nanihīn nū tī?

⁵ De tá nī nanihīn nū tī, de chisó nú tī nū chiyó nū, de cusī inī nū.

⁶ De tá nenda nú vehe nú de nastútú nú ndácá amigo nū jíin nchivī ndéē ñatin jíin nú, de cāhān nū jíin jī: Ná cusī inī ō, chi nī nanihīn nī tīcāchī nī jā ní nsana, cachī nū.

⁷ De cāhān nī jíin ndá nú jā suni sūcuán cúu jondē andivī. Chi cusī cā inī yā jíin iin nchivī jā íyó cuāchi de nácani inī jī jā sndóo jí cuāchi jī, nsūú cā jíin cūmī xico xāhōn cūmī nchivī íyó ndāá jáá nduú cā cánuú nacani inī jī, ncachī yā.

Tūhun yátá sīquī ñahan jā ní scuíta xūhún

⁸ De tú iin ñahan névāha ña ūxī xūhún plata, de tú scuíta ña iin, ¿de á nduú scuīquīn ña lámpara, de nastáá ña vehe, de nanducú vāha ña jondē nanihīn ña?

⁹ De tá nī nanihīn ña, de nastútú ña ndácá amiga ña jíin nchivī ndéē ñatin jíin ña, de cāhān ña jíin jī: Ná cusī inī ō, chi nī nanihīn nī xūhún jā ní scuíta nī, cachī ña.

¹⁰ De cāhān nī jíin ndá nú jā suni sūcuán cusī inī ndá ángel Yāa Dios sīquī iin nchivī jā íyó cuāchi de nácani inī jī jā sndóo jí cuāchi jī, ncachī yā.

Tūhun yátá sūchī jā ní snāá cāhá xūhún

¹¹ De nī ncāhān tucu yā: Iin tēe nī íyo ūū sēhe yíí dē.

¹² De tēe suchí cā nī ncāhān jī jíin tatá jī: Tatá, tahví sáva ní ndatíñū ní, de taji ní sava cuu táhvī sá, ncachī jī. De nī ntahví sáva dē táhvī ndúú jī.

13 De nī ncuu jacū-ni quīvī, de tēe suchí ñúcuán nī stútú ndihi ji ndatíñū ji, de nī nquee ji cuāhān ji iin ñuū jíca. De ñúcuán nī snāā cāhá ji tāhvī ji chi nī jāxīn nāvāha ji.

14 De tá nī ndihi nī jāxīn ji, de nī nquiji iin tāmā xéēn inī ñuū ñúcuán, de nī nquijéhé cúmanī jā caji ji.

15 De cuānducú tíñū ji nūū iin tēe ñuū ñúcuán. De nī ntají dē ji cuāhān ji rancho dē jā coto ji quini dē.

16 De cúnī ji caji ji sōō ndūchí jā yájī quini tácuā ndahā chījin ji. De nī iin nchivī nduú ná jéhe nūū ji.

17 Ñúcuán de nī nacani inī ji, de nī ncāhān ji: Ndācá mozo jā sátíñū vehe tatá nī, íyó cuāhā stāā yájī ji. De nduhū jihī ní sōco yáhá.

18 Ná quínohōn nī nūū tatá nī, de cāhān nī jíin dē: Tatá, nī nsāhá sá cuāchi nūū Yāā Dios jíin nūū maá ní.

19 Mitan de nsūū cā tēe vāha cúu sá jā cunaní sá sēhe ní. De cuāha ní tūhun cuu sá tá cúu iin mozo ní, cachī nī.

20 Sá de nī naquehen ji ichi cuānohōn ji nūū tatá ji. De cáta jíca cā vāji ji, de nī jinī tatá ji nūū ji, de nī ncundáhvī inī dē ji. De jínu dē cuātahān dē ji, de nī numi táhān dē jíin ji, de nī nchitū dē nūū ji.

21 Ñúcuán de nī ncāhān ji jíin dē: Tatá, nī nsāhá sá cuāchi nūū Yāā Dios jíin nūū maá ní. Mitan de nsūū cā tēe vāha cúu sá jā cunaní sá sēhe ní, ncachī ji.

22 Sochi maá tatá ji nī ncāhān dē jíin ndá mozo dē: Cuáquēhen nú iin sahma vāha cā de chuhun nú ji. De chuhun nú iin xehe ndahá ji, de chihī nú nijān jéhe ji.

23 De quīcuēca nú becerro jā ní neñu, de cahnī nū tī ná cájī ō, chi sāhá ó vico.

24 Chi sēhe yíí nī yáhá, modo ja nī jihī ji, de nī natecū ji. Chi nduú ní jíin ní nī ichi nī jēhēn ji, de nī nenda ji, ncachī dē. De nī nquijéhé ndá dē sáhá dē vico.

25 De sūchí ñáhnú cā, ndéē ji jondē rancho, de vāndiji ji, de nī nduñatin ji vehe. De nī jinī ji jā tivī música de jíta jéhé nchivī.

26 De nī ncana ji iin mozo, de nī jíca tūhún ji ná cuá cúu.

27 De nī ncachī mozo nūū ji: Nī nenda ñanī nū, de tatá nū ní jahnī dē becerro jā ní neñu, chi nī nenda vāha ji nūū dē, ncachī mozo.

28 Ñúcuán de nī nquiti inī sūchí ñáhnú, de nduú ní ncúnī ji ndívi ji. De nī nquee tatá ji, de nī ncāhān ndáhvī dē jíin ji jā ná ndívi ji.

29 De nī ncāhān ji jíin tatá ji: Níní sáhá sá tíñu ndácu ní, de nduú cúnīhin cuitī inī sá nūū ní. De nduú táji ní vísō iin lítú nūū sá jā sáhá sá vico jā caji sá jíin ndá amigo sá.

30 De nī nenda sēhe ní yáhá jā ní jāxīn cāhá ji xūhún ní jíin ndá ñahan ndī. De nī jahnī ní becerro jā ní neñu jā caji ji, ncachī ji jíin tatá ji.

31 Ñúcuán de nī ncāhān dē: Séhē, ndóhó chi níní ndéē nū jíin nī, de ndihi jā névāha nī chi suni cuenta maá nú cúu.

32 De mitan de íyó vāha jā sáhá ó vico de cusī inī ō. Chi ñanī nū yáhá, modo ja nī jihī ji, de nī natecū ji. Chi nduú ní jíin ō ní ichi nī jēhēn ji, de nī nenda ji, ncachī dē, ncachī yā.

16

*Tūhun yátá mozo jā ní stáhvī dē patrón dē
(Mt. 6.24)*

¹ De suni nī ncāhān Jesús jíin ndá tēe scuáha jíin yā: Iin tēe cuicá nī iyo iin mozo dē jā ndíso tíñu nū ndá cā mozo. De nī ncāhān ndá jíin patrón jā mozo ñúcuán snáa cāhá ndatíñu dē.

² De nī ncana dē mozo ñúcuán, de nī ncāhān dē jíin: ¿Nā tūhun cúu yáhá jā ní nhīn ní síquī nū? Nacuāha nú cuenta tíñu ndíso nū, chí mā cúndiso tíñu nū cā nū ndá mozo ní, ncachī dē.

³ Ñúcuán de nī jani inī mozo: ¿Nāsa sáhá nī mitan? Chí patrón ni candeē dē tíñu ndíso nī. Chí nduú ndacuī ní jā quete ní ñuhun, de jā cācān ni caridad chí cucanoō ní.

⁴ Túsaá de jíinī ní nāsa sáhá nī jíin ndá nchivī jā jéen nū patrón ní, tácuca taji jíi vehe cundeē ní tá quenda quívi candeē dē tíñu ní. Ncachī dē.

⁵ De nī ncana dē tá iin iin tēe jā ndíta nū patrón dē. De nī ncāhān dē jíin iin: ¿Nāsa ndíta nū nū patrón ní?

⁶ De nī ncachī tēe ñúcuán: Ciento barril aceite. De nī ncāhān mozo: Yáhá ná táji ní vale nū, de ñamā cundeē nū sáhá nū incā vale jā ũu xico ũxī-ni, ncachī dē.

⁷ Ñúcuán de nī ncāhān dē jíin incā tēe: ¿De ndóhó, nāsa ndíta nū? De nī ncāhān tēe ñúcuán: Ciento cajón trigo, ncachī dē. De nī ncāhān dē jíin: Yáhá ná táji ní vale nū, de sáhá nū incā vale jā cūmī xico-ni, ncachī dē.

⁸ Sá de nī ncāhān maá patrón jā ndíchí ndasí ní nsáhá tēe nēhén ñúcuán jíin nchivī jā ndíta nū patrón dē, tácuca cuāha jíi vehe cundeē dē. De cāhān ní jíin ndá nū jā nchivī ñayivī yáhá, ndito cā sáhá jíi jā quendō vāha jíi nū táhán jíi, nsū cā ndá nchivī jā cándíja Yāa Dios.

⁹ Túsaá de cāhān ní jíin ndá nū jā ndíchí cā sáhá nū nsū cā jā ní nsáhá mozo ndíchí ñúcuán. Chí inī ñayivī yáhá nū íyo cuāchi, sáhá ndá nū tíñu vāha jíin xūhún nū, chí cuāha nū nū nchivī ndáhvī, tácuca vísō tú ndíhi xūhún nū ñayivī yáhá, de quívi nū andivī nū coo vehe nū ní cání.

¹⁰ Nchivī jā squíncuu vāha jíin iin tíñu lúli-ni, suni squíncuu vāha jíi jíin tíñu cāhnú. De nchivī jā stáhvī jíin iin tíñu lúli-ni, suni stáhvī jíi jíin tíñu cāhnú.

¹¹ Túsaá de tú nduú squíncuu vāha nū jíin xūhún jā íyo ñayivī yáhá nū íyo cuāchi, de mā cuáha yā jā vāha jā cuu nū ní cání andivī.

¹² De tú nduú squíncuu vāha nū jíin ndatíñu jā ní jēhe nū yā nū nū ñayivī yáhá, de mā cuáha yā táhvī jā cuu nū ní cání.

¹³ Ní iin mozo mā cúu satíñu dē nū ũu patrón. Chí quítī inī dē nū iin de coo manī dē jíin incā, á squíncuu vāha dē nū iin de sáhá jēhe inī dē nū incā. De suni sūcuán mā cúu satíñu nū nū Yāa Dios de tú maá-ni síquī xūhún ndíhvī inī nū, ncachī yā.

¹⁴ De ndá tēe fariseo ní nsáhá catá dē nū yā jā ní jini dē ndácá tūhun cāhān yā, chí tēe cútóo xūhún cúu ndá dē.

¹⁵ De nī ncāhān yā jíin dē: Ndá máá nū chí sáhá nū jā tēe ndāa cúu nū nū nchivī. Sochi Yāa Dios chí jíinī yā nāsa cáá ánō ndá nū. Chí tíñu jā jáni inī nchivī jā tíñu ñáhnú cúu, de nū Yāa Dios chí tíñu nēhén cúu.

Sīquī ley Yāa Dios jíin síquī jā tátúnī yā

¹⁶ Jondē ncháha ca quiji Juan tēe scuénduté, de nī iyo ley jā ní jēhe Yāa Dios nū Moisés, de suni nī stéhēn ndá tēe ní nacani tūhun yā. Ñúcuán de tá ní nquiji Juan, de ní nquijjéhe jíte nuu tūhun vāha nāsa tátúnī Yāa Dios. De ndá nchivī chí ndúcu ndéé jíi quívi jíi ndahá yā.

¹⁷ De víjín cā cúu jā naā iin letra nū tutū ley yā nsū cā jā naā andivī jíin ñayivī, chí quee ndāa ndíhi tūhun jā cāhān.

*Tūhun jā má sndóo táhán tēe jín ñahan
(Mt. 5.31-32; 19.3-12; Mr. 10.2-12)*

¹⁸ De tú nā-ni tēe sndóo dē ñasihí dē de nacueca dē incā ñahan, túsaá de cásiquí ndéē dē ña. De tú iin tēe nacueca ñahan jā ní ndusíin, suni cásiquí ndéē dē ña, ncachí yā.

Tūhun tēe cuicá jín Lázaro

¹⁹ De nī ncāhān cā yā: Nī Iyo iin tēe cuicá, nī ñūhun dē sahma fino ndasí. De ndiquiví nī Iyo vāha ndasí jā ní nchaji dē.

²⁰ De suni nī Iyo iin tēe ndáhví, nání dē Lázaro, de ndéē dē vihé tēe cuicá ñúcuán, de ní dē nī nquene ndihyi.

²¹ De cúní dē jā ndahā chījin dē jín pedazo stāā jā cóyo yuhú mesa tēe cuicá. De quénda ndá tinā de náyuu tī nūū ndíhyi dē.

²² De nī jihí tēe ndáhví ñúcuán, de ndá ángel Yāā Dios nī nacueca yā dē cuāhān yā jín ánō dē jondē andiví nūū íyó Abraham. De suni nī jihí tēe cuicá, de nī jiquiyuhū dē.

²³ De tēe cuicá ñúcuán ndóho ndasí dē íyó dē lugar nūū íyó ánō ndá ndíyi jāá nduú ní ncándija. De nī nūcūndēhé dē, de jondē jícá nī jiní dē nūū Abraham, de ndéē iin ncáá Lázaro jín dē.

²⁴ Ñúcuán de nī ncana cóhó dē: Tatá Abraham, cundáhví iní ní sāán, de tají ní Lázaro, ná quíchundaji dē xīnī ndáhá dē nūū ndúté, de ná quíji dē sndáji dē yáá sá. Chī xēēn ndóho sá nūū yáñuhūn yáhá, ncachí dē.

²⁵ De nī ncāhān Abraham jín dē: Lílū, nūcūhun iní nū jā ní ñihīn nū ndācá jā váha tá nī ntecūn nū, de Lázaro chī sa tūndóhó nī ñihīn dē. De mitan de ja nī ndundeé iní dē yáhá, de ndóhó chī ndóho nū jīñā.

²⁶ De suni íyó iin jā cūnū ndasí íyó mähñú ó jín ndá nú. De nchiví íyó yáhá, vísó cúní jī jā yāha jī cuēē jī nūū nū, de mā cūú. De suni mā cūú yāha ndá máá nú quíji nū yáhá. Ncachí Abraham.

²⁷ Ñúcuán de nī ncāhān tēe cuicá: Túsaá de cáhān ndáhví sá jín ní, tatá Abraham, tají ní dē ná quíhīn dē vehe tatá sá.

²⁸ Chī íyó ūhūn cā ñaní sá, de ná quícachí dē nūū ndá jī jā ná nácani iní jī de sndóo jī cuāchi jī, tácuā mā quívi ndá jī nūū ndóho sá yáhá, ncachí dē.

²⁹ De nī ncāhān Abraham jín dē: Ja névāha jī tutú jā ní ntee Moisés jín ndá cā tēe nī nacani tūhun Yāā Dios janahán. Ñúcuán ná chūhun iní jī, ncachí Abraham.

³⁰ De nī ncāhān tucu tēe cuicá: Nduú, tatá Abraham, chī tú iin nchiví jā nī jihí quíhīn nūū ndá jī, ñúcuán de nacani iní jī jā sndóo jī cuāchi jī, ncachí dē.

³¹ De nī ncāhān Abraham jín dē: Tú mā chūhūn iní jī tūhun jā ní nacani Moisés jín ndá cā tēe nī nacani tūhun Yāā Dios, de suni mā cándija cuiti jī tú natecū iin ndíyi quíhīn nūū jī, ncachí dē, ncachí yā.

17

*Xēēn coo síquí nchiví jā squívi táhán nūū cuāchi
(Mt. 18.6-7, 21-22; Mr. 9.42)*

¹ De nī ncāhān Jesús jín ndá tēe scuáha jín yā: Maá-ni íyó jā ndúcu squívi nchiví nūū cuāchi. De nācā xēēn cundocho nchiví jā squívi táhán nūū cuāchi.

² Vāha cā de tú ní nūhñí iin yōsó cáhnú sūcūn jī, de quēe jī chījin ndute mar, nsūú cā jā squívi jī iin sūchí lúlí yáhá nūū cuāchi.

³ Coto má sáhá ndá nú súcuan túsaá. De tú táhán nú sáhá dē cuāchi sīquī nū, de cāhān nū nūū dē. De tú nacani inī dē, de cune cáhnú inī nū nūū dē.

⁴ De tú ūjā vuelta sáhá dē cuāchi sīquī nū jā iin quivī, de tú ūjā vuelta nácani inī dē de cāhān dē jíin nú jā cune cáhnú inī nū chí mā sáhá cā dē, cáchī dē, de cánuú cune cáhnú inī nū nūū dē, ncachī yā.

Jā cūñáhmú ndasí tūhun cándíja

⁵ De ndá tēe cúu apóstol nī ncāhān dē jíin Jētohō ō: Sáhá ní jā ná cándíja nīhin cā ndá sá jā sáhá Yāa Dios jā jíicān sá nūū yā, ncachī dē.

⁶ De nī ncāhān Jētohō ō jíin ndá dē: Tú candíja ndá nú vísō iin lulí-ni, tá cúu iin niquin yuvá mostaza jā lulí-ni, de cuu cachī nū jā tiūhndú yáhá ná quée de nūcūhun jondē nūū mar, de coo tá cúu nūū cáchī nū.

Jā ná squíncuu vāha ó nūū yā

⁷ Tú ní iin nú iyó mozo jā jítu dē á jā scájī dē ndá quiti nú, de tá nenda dē vehe nú jā ní jēhēn dē yucu, de nduú cāhān nū jíin dē jā cundeē dē cajī dē stāā.

⁸ Chi sa cāhān nū: Sáhá nú ndeyu cuxínī nī, de cani nú cōhō ni. De tá nī ncuu nī nchajī nī ní jihī nī, sá de cajī maá nú coho nú, cáchī ndá nú.

⁹ De cáchī ndá nú jāá nduú cánuú nacuetáhvī nú nūū mozo tá ní nsáhá dē tiñu jā ní ndacu nú, chí jā cánuú sáhá dē cúu.

¹⁰ De saá-ni ndá máá nú, cúu nú mozo Yāa Dios. De tú nī squíncuu nú ndācá tiñu jā ní ndacu yā nūū nū, de cachī nū: Nduú cánuú nacuetáhvī yā nūū ni, chí súcuan cánuú jā squíncuu nī, cachī nū, ncachī yā.

Jā ní nasáhá vāha yā ūxī tēe ndóho cuēhē stéhyū

¹¹ De ñúhún Jesús ichi cuāhān yā ciudad Jerusalén, de nī nchāha yā cuāhān yā mähñú región Samaria jíin Galilea.

¹² De nī jīnū yā iin ñuū, de ūxī tēe ndóho cuēhē stéhyū nī nquenda dē, de jíicá nī jencuiñī dē.

¹³ De nī ncana jee ndá dē: Jesús, Maestro, cundáhvī inī ní ndá saán, ncachī dē.

¹⁴ De tá ní jinī Jesús nūū ndá dē, de nī ncāhān yā: Cuáhán ndá nú de stéhēn nū maá nú nūū ndá sūtū jā ní nduvāha nú, ncachī yā. De juni cuāhān ndá dē de nī nduvāha dē-ni.

¹⁵ Nūcuán de iin dē nī ndicó cóo dē nūū Jesús, de nácana jee dē, nacuetáhvī dē nūū Yāa Dios jā ní nduvāha dē.

¹⁶ De nī jēcuiñī jítī dē nūū yā, de nī ntuu dē nūū dē nūū ñúhún, de nī nacuetáhvī dē nūū yā. De tēe Samaria cúu dē.

¹⁷ De nī ncāhān Jesús: ¿A nsúú ndihúxī dē ní nduvāha? De iin cā dē, ¿nūcu nduú ní ndicó dē jā nacuetáhvī dē?

¹⁸ ¿A mátúhún-ni tēe ñuū jíicá yáhá cúu jā ní ndicó jā nacuetáhvī dē nūū Yāa Dios?

¹⁹ De nī ncāhān yā jíin dē: Nacuiñī de quīnohōn nū. Chí nī ncandíja nú jā cuu nasáhá vāha nī ndóhó, de jā suu cúu jā ní nduvāha nú, ncachī yā.

Nāsa coo quivī tá nenda yā jā tatúnī yā

(Mt. 24.23-28, 36-41)

²⁰ De ndá tēe fariseo nī jíicá tūhún dē Jesús nā quivī quijéhé jā tatúnī Yāa Dios inī ñayivī. De nī ncāhān yā jíin dē: Mā quijí nijin jā tatúnī Yāa Dios.

²¹ Ní mā cúu cachī nchivī: Cūndéhé chí yáhá ndéē yā jā tátúnī yā, á: Nūcuán ndéē yā, cachī jí. Chí ja tátúnī Yāa Dios mähñú ndá nú, ncachī yā.

²² Ñúcuán de nī ncāhān yā jíin ndá tēe scuáha jíin yā: Quiji tiempo jā cuu ndasí inī nū cūndēhé nú nūū nduhū, Yāā nī nduu tēe, de mā cūnī ndá nú.

²³ De cāhān nchivī jíin nú: Yáhá ndēē yā, á: Ñúcuán ndēē yā, cachī ji. De mā quíndēhé ndá nú, ni mā cúniquīn nū ji.

²⁴ Chi tá cúu nūū sáhá taja jā jéndūtē iin lado andivī de nátūu jondē incā lado, de suni sūcuán coo quīvī jā nenda nduhū, Yāā nī nduu tēe, chi ndihī nchivī cunī.

²⁵ Sochi cánuú jā xihna cā cundoho xēēn ni, de nchivī íyó mitan chi squéne yichī ji nduhū.

²⁶ De tá cúu nūū ní ncuu ndá quīvī jā ní íyo Noé, suni sūcuán coo quīvī nenda nduhū, Yāā nī nduu tēe.

²⁷ Chi quīvī ñúcuán nī nchajī ndá ji, nī jihī ji, nī ntandāhá ji, nī jēhe ji sēhe síhī ji jā tandāhá, jondē nī nquenda quīvī jā ní nquīvī Noé inī barco cāhnú jā nání arca. De nī ncuun sāvī xēēn, de nī ndaa ndute de nī jihī ji.

²⁸ De suni sūcuán nī ncuu quīvī tá ní íyo Lot. Ni nchajī ji, nī jihī ji, nī jeen ji, nī yícó ji, nī jaquīn ji itū, nī nsáhá ji vehe.

²⁹ De quīvī jā ní nquee Lot inī ñūū Sodoma cuāhān dē, de nī ncuun ñuhūn jíin azufre ichi andivī, de nī snāā ndihī nchivī.

³⁰ De suni sūcuán coo quīvī jā nenda nduhū, Yāā nī nduu tēe.

³¹ De quīvī ñúcuán de nchivī ndēē yātā vēhé, de ndatíñú ji ñúhún inī vehe, cāhān nī jíin ji jā má ndívi ji naquehen ji, chi cánuú cunu ñamā ji jā cācu ji. De saá-ni nchivī satíñú nūū itū, mā quínohōn ji vehe ji jā naquehen ji ndatíñú ji.

³² De nūcūhun inī nū nāsa nī ndoho ñasíhí Lot jā ní jihī ña.

³³ De tú ní nchivī cūnī ji cācu ji nūū tūndóhó jā quiji nūū ji jā síquī nduhū, túsaa de tánū táhvī ji ní cání. De tú ní nchivī vísó ná cúu ji jā síquī nduhū, túsaa de cutecū ji ní cání.

³⁴ De cāhān nī jíin ndá nú jā quīvī nenda nī de cūsūn ūū tēe nūū iin jīto jacuāā, de iin dē naquehen nī, de incā dē ndōo, chi nduú ní ncándíja dē.

³⁵ De coo ūū ñahan jā ndico cāhnú, de iin ña naquehen nī, de incā ña ndōo.

³⁶ De ūū tēe satíñú dē nūū itū, de iin dē naquehen nī, de incā dē ndōo, ncachī yā.

³⁷ De jā ní jini ndá dē tūhun yáhá, de nī jīcā tūhún dē yā: Señor, ¿ní cúu nūū coo sūcuán ndācá jā ní ncāhān ní? ncachī dē. De nī ncāhān yā jíin dē: Tá cúu nūū cútútú ndá tiócó ní-ni cúu nūū cáá quiti jā ní jihī, suni sūcuán coo ndācá jā ní ncāhān ni, ní-ni cúu nūū íyó nchivī.

18

Tūhun yátá síquī juez jíin ñahan viuda

¹ De nī ncāhān yā iin tūhun yátá jíin ndá dē jā cánuú jā níni cācān táhvī dē, de mā nūū inī dē jíin.

² De nī ncāhān yā: Nī íyo iin juez inī iin ñūū. De ni nduú yúhú dē Yāā Dios, de ni nduú sáhá dē cuenta ni iin nchivī.

³ De suni ñūū ñúcuán íyó iin ñahan jā ní nquendōo ndáhvī. De jéhēn jéhēn ña nūū dē, jíicān ña jā ná sáhá ndāā dē síquī iin nchivī jā jíinī ūhvī ji ña.

⁴ De cuāhá quīvī nduú ní ncúnī dē sáhá ndāā dē, sá de nī jani inī dē: Vísó nduú yúhú nī Yāā Dios ni nduú sáhá ní cuenta ni iin nchivī,

⁵ sochi ñahan viuda yáhá, ndasí stáhān ña nduhū, de jā ñúcuán ná sáhá ndāā ni síquī nchivī jā jíinī ūhvī ji ña. Chi tú nduú de mā cúndéé cā inī ní sáhá ña jā quíji quíji ña, ncachī dē, ncachī maá Jētohō ō.

⁶ De nī ncāhān cā yā: Súcuán cúu jā ní ncāhān juez, tēe jāá nduú íyó ndāā.

⁷ De Yāā Dios chi nsūú súcuán sáhá yā, chi sáhá ndāā yā síquī tiñu nchivī jā ní nacāji yā jā nduú ñuú cáhān ndāhvī ji jíin yā. Chi scácu yā ji nūū ndācá jā jíin úhvī nūū ji. ¿De á cuéé scácu yā ji, á naá cuu?

⁸ Cáhān ni jíin ndá nú jā ñamā. De quívi nenda nduhū, Yāā nī nduu tēe, ¿de á nihīn cā ni nchivī cándíja nīhin inī ñayívi? ncachī yā.

Tūhun yátá síquī tēe fariseo jíin tēe stútú xūhún renta

⁹ De suni nī ncāhān yā tūhun yátá yáhá jíin jacū nchivī jā jáni inī ji jā nchivī ndāā cúu ji, de jáni inī ji jā sava cā nchivī nduú íyó ndāā:

¹⁰ Iin tēe fariseo cuāhān dē templo jā cācān táhvī dē. De iin tēe stútú xūhún renta suni cuāhān dē jā cācān táhvī dē templo.

¹¹ De íní tēe fariseo, de nī jíicān táhvī dē tūhun yáhá: Tátā Yāā Dios, ná cútahvī sá nūū ní, chi nduú cúu sá tá cúu nūū cúu sava cā tēe, tēe cuihná, tēe nēhén, tēe cásiquí ndéē táhān cúu ndá dē. De ni nduú cúu sá tá cúu nūū cúu tēe stútú xūhún renta ñúcuán jā scāa cā dē jíicān dē nūū nchivī.

¹² De ūū vuelta jā semana íyó nditē inī sá nūū ní, de suni jéhe sá nūū ní iin iin síquí ndācá jā úxī ndatíñú jā nīhin sá, ncachī dē.

¹³ Sochi tēe stútú xūhún renta, nī jēcuíñi jíicá dē nūū templo, de ni nduú ní ncúndéé inī dē jā nane nuū dē, chi sa nī ncani dē ndahá dē ndíca dē jā cúcuécá inī dē. De nī ncāhān dē: Tátā Yāā Dios, cundáhvī inī ní saán, chi tēe íyó cuāchi cúu sá, ncachī dē.

¹⁴ De cāhān ni jíin ndá nú jā tēe stútú xūhún renta, nī nee cáhnú inī yā nūū cuāchi dē, de cuānohōn dē vehe dē. Sochi tēe fariseo, chi nduú. Chi nchivī jā sáhá ñáhnú ji maá ji, sa nuu ji. De nchivī jā sáhá núu ji maá ji, sa nduñáhnú ji, ncachī yā.

Jā ní jíicān táhvī Jesús jēhē ndá sūchí lúli (Mt. 19.13-15; Mr. 10.13-16)

¹⁵ De nī nquenda ndá nchivī jíin ndá sūchí lúli nūū Jesús, jā tee yā ndahá yā xīnī ji. De tá nī jinī ndá tēe scuáha jíin yā, de nī ncāhān dē nūū nchivī jā vāji jíin ndá ji.

¹⁶ De nī ncana Jesús ndá dē, de nī ncāhān yā: Cuāha tūhun ná quíji ndá sūchí lúli jíñā nūū ni, de mā cásī ndá nú jā quíji ji. Chi nchivī jā ndicó cóo inī ji jā canī inī ji modo ndá sūchí yáhá, suu ji cúu jā quívi ndahá Yāā Dios jā tatúnī yā nūū ji.

¹⁷ De ndāā cāhān ni jíin ndá nú, tú iin nchivī nduú jétáhvī ji jā tatúnī Yāā Dios nūū ji, tá cúu nūū jétáhvī iin sūchí lúli, de mā quívi cuití ji ndahá yā, ncachī yā.

Tūhun tēe cuiácá (Mt. 19.16-30; Mr. 10.17-31)

¹⁸ De iin tēe cúñáhnú nī jíicá túhún dē yā: Tēe vāha cúu ní Maestro. De cachī ní, ¿ná tiñu vāha sáhá sá de nīhin táhvī sá cutecū sá níí caní andiví? ncachī dē.

¹⁹ De nī ncāhān Jesús jíin dē: ¿A jáni inī nū jā iin tēe-ni cúu nī jā cāhān nū tēe vāha jíin nī? Chi nduú ni iin tēe vāha íyó, chi mátúhún-ni Yāā Dios.

²⁰ Ja jíin nū ndá tūhun jā ní ndacu yā: Mā cásiquí ndéē táhān nú. Mā cáhnī nū ndiyi. Mā sácuihná nū. Mā cāhān nū tūhun túhún. Cuetáhvī nū nūū tatá nú nūū naná nú, ncachī yā.

²¹ De nī ncāhān dē: Ndācá tiñu yáhá ja nī squíncuu sá jondē tá lúli sá, ncachī dē.

²² De nī jini Jesús tūhun yáhá, de nī ncāhān yā jín dē: Iin-ni cā tiñu cúmani sáhá nú túsaa. Xicó ndihi jā névāha nú, de cuāha nú nū nchivī ndāhvī. De jondē andivī cuāha yā jā váha ndasí nū nū. Nūcuán de quiiji nú cuniquín nū nduhū cōhōn, ncachī yā.

²³ De tá nī jini dē tūhun yáhá, de nī ncucuécá ndasí inī dē, chi cuicá ndasí dē.

²⁴ De nī jini Jesús jā ní ncucuécá ndasí inī dē, de nī ncāhān yā: Nchivī cuicá chi ūhvī ndasí quívi ji ndahá Yāa Dios jā tatúnī yā nūū ji.

²⁵ Namā cā yāha iin camello yavī yitícu nsūū cā jā quívi iin nchivī cuicá inī ndahá Yāa Dios jā tatúnī yā nūū ji, ncachī yā.

²⁶ De ndá tēe jā ní jini tūhun yáhá, nī ncāhān dē: ¿De ní nchivī cúu jā cācu túsaa? ncachī dē.

²⁷ De nī ncāhān yā: Nchivī chi mā cúu squívi ji maá ji ndahá Yāa Dios, sochi maá yā chi cuu sáhá yā, ncachī yā.

²⁸ Nūcuán de nī ncāhān Pedro: Señor, de ndá sāan chi nī sndóo sá ndihi jā névāha sá, de níquín sá níhín, ncachī dē.

²⁹ De nī ncāhān yā jín ndá dē: Ndāa cāhān ni jín ndá nú, tú nā-ni nchivī sndóo ji vehe, á tatá, á naná, á ñanī, á ñasíhí, á sehe, jā síquī jā scáca ji tūhun jā tátúnī Yāa Dios nūū nchivī,

³⁰ túsaa de nanihín cuāhā cā ji inī ñayiví yáhá, de tiempo jā quiiji de cutecū ji níí cání, ncachī yā.

Jā ní ncāhān tucu Jesús jā cuū yā
(Mt. 20.17-19; Mr. 10.32-34)

³¹ De nī ncana sín yā ndihúxí ūū tēe scuáha jín yā, de nī ncāhān yā jín ndá dē: Mitan de ja cuāhān ō Jerusalén. De nūcuán quee ndāa ndihi tūhun nāsa ndoho nduhū, Yāa nī nduu tēe, tá cúu nūū ní ntee ndá tēe nī nacani tūhun Yāa Dios jondē janahán.

³² Chi nastúu nchivī nduhū nūū ndá tēe nación Roma jā tátúnī jā ndéē Jerusalén. De sáhá catá ndá dē nūū ni, de sáhá nāvāha dē nduhū, de tiví síí dē nūū ni.

³³ De caní dē nduhū, de sá de cahní dē nduhū. Sochi nūū únī quívi de natecū ni, ncachī yā.

³⁴ De nduú ní jícūhun cuití inī ndá dē ndá tūhun yáhá. Chi tūhun vījín cúu, de nduú ní ncúu jícūhun inī dē jā cāhān yā.

Jā ní nasáhá vāha yā iin tēe cuáá ñuū Jericó
(Mt. 20.29-34; Mr. 10.46-52)

³⁵ De nī ncuñatin yā cuāhān yā ñuū Jericó. De iin tēe cuáá ndéē dē yuhú íchí, jícān dē caridad.

³⁶ De nī jini dē jā yāha cuāhā nchivī cuāhān ji, de nī jicá tūhún dē nā cuá cúu jā cuāhān ndá ji.

³⁷ De nī ncāhān ndá ji jín dē jā Jesús, tēe ñuū Nazaret, yāha yā cuāhān yā.

³⁸ Nūcuán de nī ncana cóhó dē: Jesús, maá ní jā cúu ní tatá rey David, cundáhví inī ní sāan, ncachī dē.

³⁹ De ndá nchivī jā cuāhān ichi nūū, nī ncāhān ji nūū dē jā ná cásí dē yuhú dē. Sochi víhí cā ní ncana jee dē: Maá ní jā cúu ní tatá rey David, cundáhví inī ní sāan víi, ncachī dē.

⁴⁰ De nī jencuiñí Jesús, de nī ncachī yā jā ná quíji nchivī jín dē. De tá nī nquenda dē, de nī jicá tūhún yā dē:

41 ¿Nā cuá cúnī nū jā sáhá nī ndóhó? ncachī yā. De nī ncāhān dē: Jā nā ndúnijīn tīnūú sá cúnī sá, Señor, ncachī dē.

42 De nī ncāhān Jesús jíin dē: Ná ndúnijīn tīnūú nú túsáá. Chi nī ncandíja nú jā cuu nasáhá vāha nī ndóhó, de suu cúu jā ní nduvāha nú, ncachī yā.

43 De nī ndunijīn-ni tīnūú dē, de nī jēcuniquīn dē yā, de nácuetáhvi dē nūū Yāa Dios. De ndihi nchivī jā ní jinī, suni nī ncāhān jī jā vāha ndasí Yāa cúu Yāa Dios.

19

Tūhun Zaqueo

1 De nī nquívī Jesús inī űūū Jericó, de nī nchāha yā-ni cuāhān yā.

2 De űūcuán íyó iin tēe cuicá, nání dē Zaqueo, de cúñáhnú dē nūū ndá tēe stútú xūhún renta.

3 De cúnī dē cūndéhé dē ní iin cúu Jesús. Sochi nduú ní ncuú, chi cuāhā nchivī nī jasí jī nūū yā, de liquí dē-ni.

4 De jínu dē nī jēcósó nūū dē. De nī ncaa dē xīnī iin tīuhndú tácuá cunī dē nūū yā, chi űūcuán yāha yā quīhīn yā.

5 De tá nī nquenda yā űūcuán, de nī nūcūndéhé yā nūū dē, de nī ncāhān yā: Zaqueo, űāmā nuu nú, chi cánuú jā quendóo nī vehe nú mitan, ncachī yā.

6 űūcuán de űāmā-ni nī nuu dē, de nī ncuší ndasí inī dē, de nī jeca dē yā cuāhān dē jíin yā vehe dē.

7 De nī jinī ndá nchivī jā súcuán nī ncuu, de nī ncāhān jī sīquī yā jā cuāhān yā ndóo yā vehe iin tēe sáhá cuāchi.

8 űūcuán de nī nūcuīñī Zaqueo, de nī ncāhān dē jíin maá Jētohó ō: Señor, mitan de ndihi ndatíñú jā névāha sá, cuāha sá sava nūū nchivī ndáhvi, de tú nī scáa cá sá nī jīcān sá xūhún nūū nchivī, de nacuāha sá cūmī jā súcuán nūū jī, ncachī dē.

9 De nī ncāhān Jesús: Mitan de vehe yáhá ja nī ncācu iin tēe jā má tánū tāhvi dē, chi nī ncandíja dē tá cúu nūū ní ncandíja tatā dē Abraham.

10 Chi nduhū, Yāa nī nduu tēe, vāji nī nánducú nī nchivī jā ní ntānū tāhvi, de scácu nī jī, ncachī yā.

Tūhun yátá sīquī űxī mozo jíin xūhún

11 De nūū ndá nchivī jā ní jinī ndá tūhun yáhá nī ncāhān Jesús iin tūhun yátá jā stéhēn yā nāsa coo quívī nenda yā. Chi ja nī ncuñatin yā Jerusalén, de jáni inī ndá jī jā mitan űūhún quijéhé jā tatúnī yā sáhá Yāa Dios.

12 De nī ncāhān yā: Iin tēe cúñáhnú nī jēhēn jíicá dē incā nación, tácuá nīhīn tīñú dē jā cuu dē rey, de nenda dē jā tatúnī dē.

13 De jondē nchāha ca quīhīn dē, de nī ncaña dē űxī mozo dē, de nūū iin iin jī nī jēhe dē iin xūhún jā ndéé yāhvi ndasí. De nī ncāhān dē jíin jī: Satíñú ndá nú tácuá nducuahā xūhún yáhá juni quīhīn ni de nenda nī, ncachī dē.

14 De ndá nchivī nación dē, quítī inī jī jíin jī dē, de nī ntají jī sava tēe ndíso tīñú, cuāhān yātā dē jā cāhān: Nduú jétahān inī nchivī űūū sá jā cuāha ní tīñú nūū tēe yáhá jā cuu dē rey ndá sá, ncachī.

15 De visó súcuán de nī nīhīn tīñú dē jā cuu dē rey, de nī nenda dē űūū dē. De tá ní nenda dē de nī ndacu dē jā ná quíji ndá mozo jā ní jēhe dē xūhún nūū, tácuá cunī dē nāsaa nī nīhīn iin iin jī sīquī.

16 De nī nquenda iin mozo nūū dē, de nī ncāhān jī: Señor, iin xūhún jā ní ntají ní nūū sá, nī nduu űxī, ncachī jī.

17 De nī ncāhān maá rey: Vāha mozo cúu nú, de vāha nī nsāhá nú. Chi nī squíncuu vāha nú jíin iin tiñu lúlí-ni, de mitan de sáhá nī jā cuáhnú nú tatúní nū nūū ūxī ñuū jā tíin nī, ncachī dē.

18 De nī nquenda incā mozo, de nī ncāhān ji: Señor, iin xūhún jā ní ntaji ní nūū sá, nī nduu ūhūn, ncachī ji.

19 De suni nī ncāhān dē jíin mozo ñúcuán: De ndóhó, suni cuáhnú nú tatúní nū nūū ūhūn ñuū jā tíin nī, ncachī dē.

20 De nī nquenda incā mozo, de nī ncāhān ji: Señor, yáhá nataji sá xūhún ní, chi nī nchuvāha sá inī iin pañito.

21 Chi nī nchūhú sá ní, chi tēe xēen cúu ní. Chi cuāhā cā náquehen ní nsúú cā jā ní ntaji ní, de cuāhā cā cúní ní nsúú cā jā cuu sáhá mozo ní, ncachī dē.

22 Ñúcuán de nī ncāhān rey: Mozo nēhén cúu nú túsaá, de jíin tūhun jā ní ncachī nū yáhá de sáhá ndāā ni jā íyó cuāchi nú jāá nduu ní nsátíñú nú jíin xūhún ní. Chi jáni inī nū jā tēe xēen cúu nī, de cuāhā cā náquehen ní nsúú cā jā ní ntaji ní, de cuāhā cā cúní ní nsúú cā jā cuu sáhá mozo ní.

23 ¿Túsaá de nūcu nduu ní nchíhi nú xūhún nī vísō nūū banco? De tá nenda nī de nanihīn nī xūhún nī jondē jíin sēhe xūhún nícu, ncachī dē.

24 Ñúcuán de nī ncāhān dē jíin ndá nchivī íñi ñúcuán: Candeē nū xūhún jíñā nūū ji, de cuāha nú nūū mozo ja névāha ūxī, ncachī dē.

25 De nī ncāhān nchivī ñúcuán jíin dē: Señor, nduú chi ja névāha dē ūxī, ncachī ji.

26 De nī ncāhān tucu rey: Cāhān nī jíin ndá nú jā nchivī ja névāha, sa quiji cā nūū ji, de cuāhā cā cunevāha ji. Sochi nchivī jāá nduu névāha, sa cujiyo-ni jacū jā névāha ji.

27 De ndá tēe jā jíin ūhvi nduhū, jāá nduú ní jétahān inī dē jā cuu nī rey dē, cuacuēca ndá nú dē quiji dē yáhá. De cahni nū ndá dē cunī ni, ncachī dē, ncachī Jesús.

Jā ní nquivi Jesús Jerusalén

(Mt. 21.1-11; Mr. 11.1-11; Jn. 12.12-19)

28 De tá nī ndihi nī ncāhān yā ndá tūhun yáhá, de nī jica cā yā jā cuāhān yā ciudad Jerusalén.

29 De tá nī ncuñatin yā ñuū Betfagé jíin ñuū Betania, ñatin nūū íyó yucu nání Olivos, de nī ntají yā ūū tēe scuáha jíin yā jā quihīn dē.

30 De nī ncachī yā nūū dē: Cuáhán ñuū lúlí jā íyó ichi núū. De tá nī nquivi nú de cunī nū iin burro núhni tí, jā ní iin tēe ncháha ca cosō dē tí. De nandají nū tí quiji nú jíin tí.

31 De tú ní iin cātūhún nūcu nándají nú tí, de cachī nū: Maá Jētoho ō jíni ñúhún yā tí, cachī nū, ncachī yā.

32 De cuāhān ndúū tēe jā ní ntají yā, de nī nihīn dē tá nī ncachī yā.

33 De tá nándají dē tí, de nī ncāhān ndá jētoho tí jíin ndúū dē: ¿Nūcu nándají nú burro ní? ncachī ji.

34 De nī ncāhān ndúū dē: Maá Jētoho ō jíni ñúhún yā tí.

35 De nī nenda ndúū dē jíin tí nūū Jesús. De nī nchisó ndá dē sōō dē síquī burro, de nī nchisó dē Jesús síquī tí.

36 De juni jica yā cuāhān yā jíin tí, de scāā ndá nchivī sahma ji inī ichi.

37 De tá nī ncuñatin yā nūū cúun ichi yucu Olivos, de ndihi nchivī cándja jā níquīn ji yā, nī nquijéhé ji cúsi inī ji, de nácana jee ji Yāā Dios síquī ndácá tiñu ñáhnú jā ní jinī ji ní nsáhá yā.

³⁸ De cāhān ndá ji: Vāha ndasí Yāā cúu Rey jā vāji jín tiñu maá Jētoho ō Yāā Dios. Chi sáhá yā jā ndúmanī ō jín Yāā Dios jā ndéē andiví, de vii ndasí cúñáhnú Yāā Dios, ncachī ndá ji.

³⁹ Ńúcuán de sava tēe fariseo jā iyó mähñú nchiví cuahā, nī ncāhān dē jín yā: Maestro, cāhān ní nūū ndá nchiví jā níquín ji níhín jā ná cāsí ji yuhú ji, ncachī dē.

⁴⁰ De nī ncāhān Jesús: Cāhān nī jín ndá nú jā tú ndá nchiví yáhá casí ji yuhú ji, de ndácá yūū chi cana jee, ncachī yā.

⁴¹ De tá nī ncuñatin yā Jerusalén, de nī ndéhé yā, de nī jacu yā síquī.

⁴² De nī ncāhān yā: Ndá ndóhó nchiví Jerusalén, ndasí nī ncuu iní nī jā ná jícūhun iní nū jā cuu ndumanī nū jín Yāā Dios sáhá nī. De síquī jāá nduú cándíja ndá nú, de mitan chi mā cūū jícūhun iní nū.

⁴³ Chi quiji quiví jā coo tündóhó, de ndá nchiví jā jín ūhvī ndóhó, cuicó nduū ji űnuū nū, de casi cutú ji jín yūū, de ndácá lado nenda ji síquī nū.

⁴⁴ De ndihi vehe scúnúu ji, de cahñí ji ndá nú. De mā sndóo ji nī iin vehe jā cosó táhán cā yūū. Chi nī nquiji nī jondē nūū Yāā Dios jā scácu nī ndá nú, de nduú ní ncándíja nú, ncachī yā.

Jā ní ntavā yā nchiví iní templo
(Mt. 21.12-17; Mr. 11.15-19; Jn. 2.13-22)

⁴⁵ De nī nquiví yā iní patio templo cāhnú, de nī nquijéhé yā távā yā ndá nchiví jā jéen quití de náxícó nūū nchiví jā sōcō ji.

⁴⁶ De nī ncāhān yā jín ji: Yósó nūū tutū ī jā cāhān Yāā Dios: Vehe nī chi vehe nūū jícān táhvī cúu, cáhí Yāā Dios. Sochí ndá ndóhó chi modo yaví cava jācuñhá nī nasáhá nú, ncachī yā.

⁴⁷ De ndiquiví nī stéhēn yā tūhun iní templo. De ndá sūtū cúñáhnú jín ndá tēe stéhēn ley janahán jín ndá tēe cúñáhnú nūū nchiví ciudad, ndúcú ndá dē modo nása cahñí dē yā.

⁴⁸ De nduú ní níhín dē modo sáhá dē, chi ndiviī nchiví jétáhví ndasí ji níni ji tūhun cāhān yā.

20

Síquī jā ndíso tíñú Jesús
(Mt. 21.23-27; Mr. 11.27-33)

¹ De iin quiví stéhēn yā tūhun nūū ndá nchiví iní templo, de nácani yā tūhun jā scácu Yāā Dios nchiví. De ndá sūtū cúñáhnú, jín tēe stéhēn ley janahán, jín tēe ñáhnú jā ndácu tiñu, nī nquenda ndá dē nūū yā.

² De nī jicā tūhún dē yā: Cachí, ¿ní jondē nī níhín tíñú nú jā sáhá nú tiñu yáhá? ¿De ní iin nī ntee tiñu ndóhó jā sáhá nú súcuan? ncachī ndá dē.

³ De nī ncāhān Jesús: Saá-ni nduhū suni cātūhún nī ndá nú iin tūhun. Cachí nūū ní:

⁴ ¿Ní iin nī ntee tiñu síquī Juan jā ní scuénduté dē? ¿A Yāā Dios, á ndá tēe? ncachī yā.

⁵ Ńúcuán de nī natúhún ndá máá dē: ¿Nāsa cāhān ō? Tú cachí ō jā Yāā Dios nī ntee tiñu űcuán síquī Juan, de cāhān dē jín ó: ¿Túsaá de nājēhē cúu jāá nduú ní ncándíja ndá nú jā ní ncāhān dē?

⁶ De tú cāhān ō jā nchiví nī ntee tiñu síquī dē, de ndihi nchiví cahñí ji yóhó jín yūū, chi cándíja ji jā tēe nī nacani tūhun Yāā Dios nī ncuu ndíja Juan, ncachī ndá dē jín táhán dē.

7 De nī ncāhān dē jíin Jesús jáá nduú jíinī dē ní iin nī ntee tiñu síquī Juan já ní scuénduté dē.

8 Ñúcuán de nī ncāhān Jesús: De saá-ni nduhū, suni mā cāchí nī nūū nū ní iin nī ntee tiñu síquī ní já sáhá nī tiñu yáhá, ncachī yā.

Tūhun yátá síquī ndá tē nēhén já sátíñū nūū yūcū uva
(Mt. 21.33-44; Mr. 12.1-11)

9 De nī nquijéhé Jesús cāhān yā tūhun yátá yáhá jíin nchivī: Iin tē nī nchuhun dē cuāhā yūcū uva nūū ñuhun dē. De nī sndóo dē nūū sava tē já sátíñū nūū, de cuu sava dē ndihā jíin. De nī nquehen dē ichi já cuāhān nahán dē incā ñūū.

10 De maá tiempo já ndutútú uva, de nī ntají dē iin mozo cuāhān nūū ndá tē sátíñū ñúcuán, tácuā naquehen dē sava ndihā uva. De ndá tē ñúcuán nī ncani dē mozo, de nī natajī uun dē ji cuānohōn ji.

11 De tē xíí uva nī ntají dē incā mozo cuāhān. De ndá tē sátíñū, suni nī ncāhān nāvāha dē nūū ji, de nī ncani dē ji, de nī natajī uun dē ji cuānohōn ji.

12 De tē xíí uva nī ntají tucu dē incā mozo cuāhān. De ndá tē sátíñū suni nī stácuēhé dē mozo ñúcuán, de nī scúnu dē.

13 Ñúcuán de nī ncāhān tē xíí uva: ¿Nāsa sáhá nī? Ná tájī nī sēhe nī, sūchí já mānī ní jíin, chí sanaā de cuetáhvī ndá dē ji, ncachī dē.

14 Sochí ndá tē sátíñū, tá nī jíinī dē já vāji ji, de nī ncāhān ndá dē: Tē xíí táhvī cúu já vāji ñúcuán. Ná cáhni ō ji, de ndōo táhvī ji coo ó, ncachī ndá dē.

15 De nī ntavā ndá dē ji yuhū ñúhún, de nī jahni dē ji, ncachī yā. Ñúcuán de nī jíicā tūhún yā ndá dē: ¿Túsaá de nāsa sáhá tē xíí uva jíin ndá tē sátíñū?

16 Nenda dē de cahni dē ndá tē ñúcuán, de cuāha dē ñuhun já cáá uva nūū sava cá tē sátíñū nūū, ncachī yā. De tá nī jini ndá nchivī tūhun yáhá, de nī ncāhān ji: Aí, vāha de tú mā cóo cuitī súcuán vii, ncachī ji.

17 De ndéhé maá yā nūū ji, de nī ncāhān yā: ¿Túsaá de á jíicūhun inī ndá nū tūhun yáhá já yósó nūū tutū ī, já nduhū cúu tá cúu iin yūū? Chí cāchí tutū: Yūū já ní squéne yichī ndá tē já sáhá vehe, yūū yáhá nduu já quituu squínā vehe. Cāchí tutū.

18 De nchivī jáá nduú cándíja, ndoho ji tá cúu nūū ndóho nchivī já jíicó cáva síquī yūū de táhnū ji. De quívi já sáhá ndāā Yāā Dios cuāchi, de nchivī jáá nduú ní ncándíja, cundoho ji tá cúu nūū ndóho nchivī já níncava iin yūū síquī ji de cúndihī ji sáhá, ncachī yā.

Siquī xūhún renta
(Mt. 21.45-46; 22.15-22; Mr. 12.12-17)

19 Ñúcuán de ndá sūtū cúñáhnū jíin ndá tē stéhēn ley janahán, cúnī dē tiin dē yā maá hora ñúcuán. Chí nī jíicūhun inī ndá dē já síquī ndá máá dē cúu já ní ncāhān yā tūhun yátá síquī ndá tē já sátíñū nūū uva jíin ndá tē sáhá vehe. Sochí nduú ní ncúu tiin dē yā, chí yuhū dē já quíti inī nchivī.

20 Ñúcuán de nī ntají ndá dē sava tē cuāhān já cūndéhé yuhū dē yā. De tē ñúcuán chí sáhá-ni ndá dē já tē ndāā cúu dē. De ndúcú dē sáhá dē já cāhān yā iin tūhun já níhīn dē cuāchi síquī yā, de quísiáha dē yā nūū tēe cúu gobernanor.

21 De nī ncāhān ndá dē jíin yā: Maestro, jíin ndá sá já cāhān vāha ní, de ndāā stéhēn ní. De nduú sáhá ní cuenta nāsa cúu iin iin nchivī, chí inuú-ni sáhá ní jíin ndá ji. De stéhēn ndāā ní nāsa squínacu nchivī nūū Yāā Dios.

22 Túsaá de cachī ní: ¿A íyó vāha jā chunáá ó xūhún renta nūū rey nación Roma jā tūin nación maá ó, á nduú? ncachī ndá dē.

23 De nī jīnī yā jā cúnī ndá dē stáhvī dē yā, de nī ncāhān yā jīn dē: ¿Nājēhē cúu jā jīto tūnī ndá nú nduhū?

24 Stéhēn iin xūhún ná cúndēhē nī. ¿Nā tēe cúu jā ndéē nūū xūhún yáhá, de nā sívī cúu jā ndéē yáhá? De nī ncāhān ndá dē: Rey ñúcuán cúu.

25 Ñúcuán de nī ncāhān yā jīn ndá dē: Túsaá de nacuaḥa nú nūū rey ñúcuán jā cúu cuenta dē, de nacuaḥa nú nūū Yāa Dios ndácá jā cúu cuenta maá yā, ncachī yā.

26 De ndá tēe ñúcuán nduú ní ncúu nīhīn dē cuāchi sīquī yā jīn nī iin tūhun jā cáhān yā, nī jīnī ndá nchivī. De nī nsāhvi inī ndá dē jā ndíchī nī scócóo yā tūhun ñúcuán, de nduú cā ní ncāhān dē.

Jā ní jīcā tūhún ndá dē sīquī jā natecū ndīyi
(Mt. 22.23-33; Mr. 12.18-27)

27 Ñúcuán de sava tēe grupo saduceo nī nguenda dē nūū yā. De ndá tēe ñúcuán cáchī dē jāá nduú nátecū cuitī ndīyi.

28 De nī ncāhān dē jīn yā: Maestro, de Moisés nī ntee dē nūū tutū jā névāha ó: Tú iin tēe cuū dē, de ndōo ñasíhī dē, de tú nduú ní íyo sēhe dē jīn ña, túsaá de cánuú jā ñanī dē nacueca ñasíhī dē, de sēhe dē jā coo jīn ña nūcūñī jī nūū ndīyi ñanī dē, cáchī tutū.

29 Túsaá de nī íyo ūjā ñanī. De tēe xīhna ñúhún nī jeca dē iin ñahan. De nī jīhī dē, de nduú nā sēhe dē ní íyo.

30 De tēe uū nī nacueca dē ña. De suni nī jīhī dē, de nduú nā sēhe dē ní íyo.

31 De saá-nī tēe unī nī nacueca dē ña, de jondē jīn ndihújā dē, de nī jīhī ndá dē, de nī iin dē nduú nā sēhe dē ní íyo.

32 De jā sándihī de nī jīhī ñahan ñúcuán.

33 Túsaá de quivī natecū ndīyi, ¿de ní iin dē cuu ña ñasíhī dē? Chi ndihújā dē nī ndeē jīn ña, ncachī ndá tēe saduceo.

34 Ñúcuán de nī ncāhān Jesús jīn ndá dē: Ñayivī yáhá chi quétáhān tēe jīn ñahan.

35 De ndá nchivī vāha jā natecū ji de quivī jī andivī, mā cuécá cā jī táhān jī ñúcuán, chi nduú cā nā tūhun jā quétáhān tēe jīn ñahan coo.

36 De nī mā cúu cuitī cā jī, chi coo jī tá cúu ndá ángel Yāa Dios. De sēhe Yāa Dios cuu jī, chi ja nī natecū jī.

37 De suni maá Moisés cáhān dē jā natecū ndīyi, chi nī ntee dē nūū tutū nāsa nī ncāhān yā jīn dē māhñū yūcū jā cáyū ñuhūn. Chi nī ncāhān dē jā cúu yā Yāa Dios ndīyi Abraham jīn Isaac jīn Jacob. De jā ní ncāhān dē súcuán cúu jā cáchī dē jā técū ndá ndīyi.

38 Chi vísó ja nī jīhī ndá jī, sochi técū jī nūū íyó maá yā, chi cúu yā Yāa jā sáhá jā técū nchivī ní cánī, ncachī yā jīn ndá dē.

39 De jacū tēe stéhēn ley janahān nī ncāhān dē: Vāha nī ncāhān ní Maestro, ncachī dē.

40 De nduú cā ní nchúndeé inī ndá dē jā cātūhún dē yā.

Sīquī jā cúu Cristo tatā David
(Mt. 22.41-46; Mr. 12.35-37)

41 De nī ncāhān yā jīn ndá dē: ¿Nāsa cúu jā cáchī nchivī jā Cristo cúu tatā rey David?

42 Chi maá David súcuán nī ncāhān dē tūhun yā nūū tutū Salmo:

Maá Jētoho ō Yāā Dios nī ncāhān yā jín Jētoho nī, Yāā quiji:

Cundeē nū lado cuáhá nī nū cuñáhnú nū,

⁴³ de ná sáhá nī já candeē nū poder ndácá já jínī ūhvī ndóhó.

Ncachi Yāā Dios. Ncachi David.

⁴⁴ Túsaá de visó chíjin tatá David cacu Cristo, de nī ncāhān dē Jētoho dē yā, chi jondē nū Yāā Dios vāji yā, ncachi yā.

Jā ní ncāhān yā jā íyó cuāchi ndá dē

(Mt. 23.1-36; Mr. 12.38-40; Lc. 11.37-54)

⁴⁵ De nī ncāhān yā jín ndá tēe scuáha jín yā, de suni nī jini ndá nchivī:

⁴⁶ Coto má cándíja ndá nū ndá tēe stéhēn ley janahán. Chi cúsi inī ndá dē jica nuu dē jín sahma cáni já stéhēn já cuñáhnú dē, jín já cāhān yínúhún nchivī dē nū yáhvi. De jēhān inī ndá dē cundeē dē nū silla yínúhún cá inī vehe ī sinagoga, jín silla yínúhún cá nū íyó vico já yáji nchivī.

⁴⁷ De cándeē dē vehe ndá ñahan quéndoo ndáhvī. De nahán jícān táhvī dē tácuca canī inī nchivī jáá nduú nā cuāchi dē. Ndá tēe yáhá chi sa víhī cá ndoho dē castigo, ncachi yā.

21

Tūhun jā ní nsōcō ñahan viuda xūhún

(Mr. 12.41-44)

¹ De íyó yā inī templo, de nī jini yā nū ndá nchivī cuíca já chūhun ji cuāhā xūhún inī ndá jātūn nū sócō ji.

² De suni nī jini yā nū iin ñahan viuda já ndóho ndáhvī. De nī nchuhun ña ū centavo lulí inī iin jātūn.

³ De nī ncāhān yā: Ndāá cāhān ni jín ndá nū já cuāhā cá nī nsōcō ñahan viuda ndáhvī yáhá nsūú cá já ní nsōcō ndá cá nchivī.

⁴ Chi ndá máá ji ní nsōcō ji já ní ndōo nū xūhún cuāhā ji. De ñahan yáhá, visó ndáhvī ndóho ña, de nī nchuhun ña ndihi já cutecū ña, ncachi yā.

Jā ní ncachi yā jā naā templo

(Mt. 24.1-2; Mr. 13.1-2)

⁵ De sava dē nī ncāhān dē jā víi cáá templo cāhnú, chi nī ncuvāha jín ndácá yūū víi jín ndácá já ní nsōcō nchivī. Nūcuán de nī ncāhān yā:

⁶ Ndihi já ndéhé ndá nū yáhá, quiji quivī já má cóso táhán cá ni iin yūū, chi ndihi tānī, ncachi yā.

Nā seña coo tá cuācuñatin jīnu ñayivī

(Mt. 24.3-28; Mr. 13.3-23; Lc. 17.22-25, 31)

⁷ De nī jicá tūhún ndá dē yā: Maestro, ¿nā quivī coo ndácá já ní ncachi ní já coo? ¿De nā seña coo tá ja ñatin squíncuu ndá já ní ncachi ní? ncachi dē.

⁸ De nī ncāhān yā: Coto má stáhvī ndá nchivī ndóhó. Chi quiji cuāhā tēe jín sívī nī já stáhvī, de cāhān dē: Maá nī cúu Cristo. De suni cāhān dē: Ja nī nguenda quivī ndihi ñayivī, cachī dē. De mā cándíja ndá nū dē.

⁹ De tá nīhīn nū tūhun jā ndácá lado íyó guerra jín já nénda nchivī síqui ndá tēe ndíso tíñú, de mā cúyuhú nū, chi cánuú já xihna cá súcuán coo, de ni mā jīnu ñamā quivī já ndihi ñayivī, ncachi yā.

¹⁰ De nī ncāhān cá yā: Nenda nación síqui incá nación, de nenda ñuū síqui incá ñuū já canāá.

¹¹ De cháhá chúcuán tāan ndasí, de coo tāmā jín cuēhē xēen. De coo ndá seña cāhnú ichi andivī já cuyuhú ndasí nchivī cunī ji.

12 De jondē ncháha ca coo ndá tiñu yáhá, de cunī ūhvī ji ndá nú, de tiin ji ndóhó. De quisiáha ji sava nú ndácá vehe ī sinagoga jā cāhān ji cuāchi sīquī nū. De chíhi ji sava nú vecāa. De quisiáha ji sava nú nūū ndá rey jíin gobernador, de cāhān ji cuāchi sīquī nū sīquī jā cándíja nú nduhū.

13 De jā súcuán coo, de cūte nuu cā tūhun nī, chí nacani nú nūū ndá ji.

14 Túsaá de cuhun inī ndá nú jā má nācani tūha inī nū nāsa scócoo nú tūhun nūū ndá dē jā cācu nū.

15 Chí maá nī taji nī tūhun ndíchí jā cāhān nū, tácuca nchivī jā jíin ūhvī ndóhó, mā cúndéé ji jíin nú ni mā cūū cāhān ji sīquī nū.

16 De jondē tatá ndá nú, naná nú, ñanī nū, táhán nú, jíin amigo nū, nastúu ji ndóhó nūū nchivī xēen. De sava nú cahní ji.

17 De ndácá nchivī chí quítī inī ji nūū nū jā sīquī nduhū.

18 Sochi ni iin ixi xínī nū mā náa, chí coto yā ndá nú.

19 De tú cuiñi nihin nú jíin tūhun nī, de cutecū nū ní cáni.

20 De tá nī jinī nū jā ní jicó ndúū ndá soldado yúñúū Jerusalén, de jíicūhun inī nū jā ja ñatin naā ciudad ñúcuán.

21 Ñúcuán de nchivī ndéē Judea, ná cúnu ji caa ji yucu quihīn ji. De nchivī ndéē Jerusalén, ná queé ji quihīn ji. De nchivī ndéē jondē rancho, mā nándicó ji ciudad.

22 Chí ndá quivī ñúcuán cuāha Yāa Dios castigo nūū nchivī jā sīquī cuāchi ji, tácuca quee ndaā ndá tūhun jā yósó nūū tutū.

23 De quivī ñúcuán nācā ndáhvī ndoho ndá ñahan ñúhún sēhe, jíin ñahan ndéca ñiquín, chí mā cūū cunu ñamā ña. Chí xēen ndasí coo tūndóhó inī ñayiví, de quiji castigo xēen sīquī nchivī yáhá.

24 De sava ji cuū nūū guerra, de sava ji quihīn preso jondē ndá cā nación. De nchivī ndá cā nación tatúnī nihin ji nūū nchivī Jerusalén, jondē ndihi tiempo jā jēhe Yāa Dios tūhun jā tátúnī ji.

*Nāsa coo quivī tá nenda Yāa nī nduu tēe
(Mt. 24.29-35, 42-44; Mr. 13.24-37)*

25 Ñúcuán de coo seña nūū ncandīi jíin nūū yōō jíin nūū tiūūn. De inī ñayiví de quiji tūndóhó xēen sīquī nchivī ndácá nación. De cunēhén inī ji de cuyūhú ji jā nihin xēen mar de scuísó ndasí ndute mar.

26 De cuū sóó sava nchivī jā cuyūhú ji jā ndétu ji ndácá tūndóhó jā quiji sīquī ñayiví. De jondē ndácá jā jica andiví chí quisi.

27 Ñúcuán de cunī ndá nchivī nūū maá nī, Yāa nī nduu tēe, nenda nī jíin vícō, de cundiso nī cuāhā poder, de vii ndasí cuñáhnú nī.

28 De tá nī nquijéhé ndá tiñu yáhá, de ndeé coo inī ndá nú, de cunuū nū andiví, chí ja ñatin scácu yā ndá nú, ncachí yā jíin ndá dē.

29 De suni nī ncāhān yā tūhun yátá yáhá: Cūndéhé ndá nú nāsa sáhá ñutun higo jíin ndá cā ñutun.

30 Tá jíinī ndá nú jā ní nquijéhé nácōco yūcū ji, de ja jíinī nū ja nī ncuñatin tiempo ihní.

31 De suni súcuán tá cunī ndá nú jā ní nquijéhé ndá tiñu yáhá, ñúcuán de jíicūhun inī nū ja nī ncuñatin quivī tatúnī Yāa Dios.

32 De ndāā cāhān nī jíin ndá nú jā má cūū ndihi nchivī jā cunī ndá tūndóhó yáhá, chí jondē quee ndaā ndihi tá ncachī nī.

33 Andiví jíin ñayiví chí naā, sochi ndácá tūhun cāhān ni mā náa, chí quee ndaā ndihi.

³⁴ De coto má stíví ndá nú maá nú já sáhá nú ndá cuāchi, jíin já jíini nú, jíin já cutéñú nú jíin ndācá já cutecū nū, tácuā mā quíjī quíivī ñúcuán iin sanaā-ni síquī nū.

³⁵ Chi tá cúu nūū nūū iin trampa, súcuán jíinū tūndóhó síquī nchivī já ndéē ní cáhnú ñayíví.

³⁶ Tú súcuán de ndito coo nú, de níni cācān táhvī nū, tácuā cuu cācu nú nūū ndācá tūndóhó já quíji, de cuu cuiñi nú nūū maá nī, Yāā nī nduu tēe, ncachī yā.

³⁷ De ndiquíivī stéhēn yā tūhun inī templo, de ndācá jacuāā nī jēndōo yā yucu nání Olivos.

³⁸ De ndācá stēēn nehēn quíji ndá nchivī nūū yā inī templo já cunini ji tūhun stéhēn yā.

22

*Jā ní scáni táhán ndá dē tūhun já tiin dē Jesús
(Mt. 26.1-5, 14-16; Mr. 14.1-2, 10-11; Jn. 11.45-53)*

¹ Ñúcuán de nī ncuñatin vico pascua já yáji nchivī státílā jáā nduú nā levadura yíhí.

² De ndá sūtū cúñáhnú jíin ndá tēe stéhēn ley janahán, nī nducú yuhú dē modo nāsa cahñī dē Jesús, chi yúhú ndá dē já quítī inī nchivī.

³ De nī nquíivī Satanás inī ánó Judas já nastúu dē yā. De suni nání dē Iscariote, de cúu dē iin táhán ndihúxī ūū tēe apóstol.

⁴ De nī jēhēn dē nī natúhún dē jíin ndá sūtū cúñáhnú jíin ndá tēe ndíso tíñú inī templo já nāsa nastúu dē yā nūū ndá tēe ñúcuán.

⁵ De nī ncsutī inī ndá dē, de nī nquee yuhú dē já cuāha dē xúhún nūū Judas.

⁶ De nī jetáhvī Judas, de nī nducú dē modo nāsa nastúu yuhú dē yā hora jáā nduú nā nchivī íyó.

*Jā ní jaquín yā Cena yā
(Mt. 26.17-29; Mr. 14.12-25; Jn. 13.21-30; 1 Co. 11.23-26)*

⁷ De nī nguenda maá quíivī vico já yáji nchivī státílā jáā nduú nā levadura yíhí, de suni quíivī ñúcuán jáhnī ji tīcāchí lúli tá cúu nūū ní ndacu Yāā Dios já sáhá ji vico pascua.

⁸ De Jesús nī ntají yā Pedro jíin Juan quihñ dē, de nī ncāhān yā jíin dē: Cuáhán de sáhá tūha nú já cuxíní ó vico pascua, ncachī yā.

⁹ De nī jícā tūhún nduú dē yā: ¿Ní cúu nūū cúní ní já quisáhá tūha sá? ncachī dē.

¹⁰ De nī ncāhān yā jíin dē: Cuáhán nduú nū ñuū ñúcuán de tá nī nquíivī nú de jēcutáhán nú jíin iin tēe ndíso quíyi ndute. De cuniquín nū dē quihñ nū jíin dē vehe nūū ndívi dē.

¹¹ De cāhān nū jíin tēe xívéhe ñúcuán: Vāji sá cáchī Maestro: ¿Ní iin cuarto vehe ní cuāha nú ní já cuxíní yā vico pascua jíin ndá tēe scuāha jíin yā? cachī nū.

¹² Ñúcuán de stéhēn dē iin cuarto cáhnú jondē xíní vehé nūū ja íyó tūha, de ñúcuán sáhá tūha nú já cuxíní ó, ncachī yā.

¹³ De cuāhān nduú dē, de nī nīhñ dē tá cúu nūū ní ncachī yā. De nī nsáhá tūha dē já cuxíní yā vico pascua.

¹⁴ Ñúcuán de nī nguenda hora já cuxíní, de nī nguenda Jesús, de nī jēcundeē yā nūū mesa jíin ndá tēe cúu apóstol.

15 De nī ncāhān yā jíin ndá dē: Nī ncuu ndasí inī ni jā cuxíní nī jíin ndá nú vico pascua yáhá, mitan ncháha ca cuū ni.

16 Chi cāhān ni jíin nú jā má cājí cuití cā ni vico pascua, chi jondē tá quenda quívi jā tatúní Yāa Dios ní ñayívi, sá de caji tucu nī, ncachí yā.

17 De nī nquehen yā iin vaso ndūxi uva, de xihna cā nī nacuetáhví yā nūū Tatá yā, de nī ncāhān yā: Quehen ndá nú vaso yáhá, de coho nú jíin táhán nū.

18 Chi cāhān ni jíin ndá nú jā jondē mitan de mā cōhō cā ni ndūxi uva, chi jondē quenda quívi jā tatúní Yāa Dios ní ñayívi, sá de coho tucu nī, ncachí yā.

19 De nī nquehen yā stātílá, de nī nacuetáhví yā, de nī scuáchi yā, de nī jéhe yā nūū ndá dē. De nī ncāhān yā: Yáhá cúu yiquí cúñu nī jā sōcō ni jā chunáá nī cuāchi ndá nú. De níni caji ndá nú súcuán jā nūcūhun inī nū jā ní jíhí ni jā jéhe nū, ncachí yā.

20 De suni súcuán nī nsáhá yā jíin vaso ndūxi uva, tá nī ncuu nī ncuxíní yā. De nī ncāhān yā: Yáhá cúu níni ni jā sōcō ni jā cúu trátū jeé, de cati jā ndundoo cuāchi ndá nú.

21 De mitan chi tēe nastúu nduhū, ndéé dē jíin nī nūū mesa yáhá.

22 Chi nduhū, Yāa nī nduu tēe, jāndāá cúu jā quihīn ni cuū ni, tá cúu nūū ní nsáhá ndāa Yāa Dios jā súcuán coo. De nācā xēen cundoho tēe jā nastúu nduhū, ncachí yā.

23 Nūcuán de nī nquijéhe ndá dē jíicá tūhún táhán dē ní iin dē cúu jā nastúu dē yā.

Jā ní ncāhān ndá dē síquí ní iin dē cúñáhnú cā

24 Nūcuán de nī ncāhān ndasí ndá dē síquí ní iin dē cúñáhnú cā nūū táhán dē.

25 De nī ncāhān Jesús jíin ndá dē: Rey ndācá nación chi ndácu nīhin ndá dē tíñu nūū nchiví jā tíin dē, de cāhān ndá jíi jā tēe sáhá vāha cúu ndá tēe jā cúñáhnú nūū jíi.

26 Sochi ndá máá nú, chi mā cōo nú súcuán. Chi tú ní iin nú cúñáhnú cā, de sa nasáhá lulí nú maá nú. De tú ní iin nú ndácu tíñu, de sa nasáhá nú maá nú tēe jā jétíñú táhán.

27 ¿De ní iin cúu jā cúñáhnú cā, á tēe yáji nūū mesa, á tēe jáni cōhō? ¿A nsūú tēe jā yáji nūū mesa cúu jā cúñáhnú cā? Sochi nduhū, nsūú súcuán cúu nī, chi nī nasáhá nī maá nī tá cúu tēe jā jétíñú nchiví, chi vāji nī sáhá nī jā nīhīn táhví jíi.

28 De ndá máá nú cúu tēe jā níni íyó jíin nī ndācá quívi jā ndóho nī tūndóhó.

29 Túsaá de tá cúu nūū ní nsáhá Tatá nī jā tatúní nī, suni súcuán sáhá nī jā tatúní ndá nú.

30 De caji ndá nú coho nú jíin nī inī ñuū nūū tatúní nī. De cundeé nū iin iin mesa jā sáhá ndāa nū tíñu ndihúxi uū tatá Israel, ncachí yā.

Jā ní ncachí yā jā yūhú Pedro cāhān dē jā jíni dē yā
(Mt. 26.31-35; Mr. 14.27-31; Jn. 13.36-38)

31 De suni nī ncāhān maá Jētoho ō jíin Simón Pedro: Simón, cunini nú, chi nī jíicān Satanás ndá nú jā coto túni jíi ndóhó tá cúu nūū síjin trigo, de stúu ní iin nú cúu modo paja jā nayūhú nú, de ní iin nú cúu modo trigo jā cándíja nīhin nú.

32 De nī jíicān táhví ni jēhē nū, tácuā mā náyūhú nú jā má cándíja cā nū. De tá nī nacani tucu inī nū, de scúja nú inī ndá táhán nú jíin tūhun nī, ncachí yā.

33 De nī ncāhān dē jíin yā: Señor, ja íyó tūha sá jā quihīn sá jíin ní vecāa vísó ná cúu sá jíin ní, ncachí dē.

34 De nī ncāhān yā: Pedro, cāhān ni jīn nū jā jondē nchāha ca cana lohlo mitan, de yūhū nū jā tiin nchivī ndóhó, de cachī nū ūnī vuelta jāá nduú jīnī nū nduhū, ncachī yā.

Jā ní ncuñatin cunī yā tūndóhó

35 Ūncuán de nī jīcā tūhún yā ndá dē: Tá nī ntajī nī ndá nū nī jēhēn nū jāá nduú ní ndiso nū űunu nī itīn xūhún nī nījān, ¿de á nī iyo iin jā ní ncumanī nū nū? ncachī yā. De nī ncāhān ndá dē: Nī iin nduú ní ncumanī.

36 De nī ncāhān yā: Sochi mitan de sa cāhān ni jā cundiso nū űunu nū, de saá-ni itīn xūhún. De tēe jāá nduú névāha espada jā coto dē maá dē, ná xícó dē sōo dē de quehen dē.

37 Chi cāhān ni jīn ndá nū jā quiji quīvī jā cundoho ó tūndóhó, chi cánuu quee ndaā tūhun yáhá jā cāhān nū tutū sīquī ni: Sāhá nchivī jīn yā tá cúu nū sáhá ji jīn ndá tēe sáhá cuāchi xēēn, cāchī tutū. Chi ndácá tūhun yósó űūcuán jā cāhān sīquī ni, quee ndaā ndihi, ncachī yā.

38 Ūncuán de nī ncāhān ndá dē: Señor, yáhá iyó ūū espada, ncachī dē. De nī ncāhān yā jīn ndá dē: Ja ndóo cā yáhá-ni, ncachī yā.

Jā ní jīcān táhvī yā nū huerdo Getsemani

(Mt. 26.36-46; Mr. 14.32-42)

39 De nī nquee yā cuāhān yā yucu Olivos, tá-ni sáhá yā. De ndá tēe scuáha jīn yā, nī jēcuniquín dē yā cuāhān dē jīn yā.

40 De tá nī nquenda yā űūcuán, de nī ncāhān yā jīn dē: Cācān táhvī ndá nū jā chindee yā ndóhó jā má sáhá nū cuāchi tá coto túni jānēhén ndóhó, ncachī yā.

41 De nī jica yā jacū nū ndá dē, tá iin medida jā quenda yūū jā squéne ó. De nī jēcuiñī jīti yā, de nī jīcān táhvī yā suha:

42 Tatá, tú cúnī ní de sáhá jíyo ní tūndóhó yáhá jā má quījī sīquī sá. Sochi nsūū jā cúnī maá sá, chi jā cúnī maá ní ná cóo, ncachī yā.

43 De nī nquenda iin ángel andivī nūū yā, de nī jēhe fuerza nūū yā.

44 De ndóho yā chi cúcuécá ndasī inī yā jā quiji tūndóhó sīquī yā, de nī nducú ndéé cā yā nī jīcān táhvī yā. De nī jēhe tāān yā, de tóo nūū űūhún modo yúyú náhnū nīñī.

45 De tá nī nacuiñī yā jā nī jīcān táhvī yā, de nī nenda yā nūū ndá tēe scuáha jīn yā. De nī jīnī yā jā quixīn ndá dē, chi nduú cā iyó ndéé inī dē cācān táhvī dē sīquī jā cúcuécá ndasī inī dē.

46 De nī ncāhān yā jīn dē: ¿Nūcu quixīn ndá nū? Nacōo de cācān táhvī nū jā chindee yā ndóhó jā má sáhá nū cuāchi jā coto túni jānēhén ndóhó, ncachī yā.

Jā ní ntiin ndá dē Jesús

(Mt. 26.47-56; Mr. 14.43-50; Jn. 18.2-11)

47 De juni cāhān cā yā sūcuán, de nī nquenda cuāhā nchivī. De tēe nánī Judas, iin táhán jā úxī ūū tēe scuáha jīn yā, yósó nūū dē nūū nchivī vāji dē. De nī nquenda dē jondē nūū Jesús, de nī ntechuhú dē yā, de sūcuán nī nastúu dē yā.

48 De nī ncāhān Jesús jīn dē: Judas, ¿á jīn jā téchuhú nū nduhū cúu jā nastúu nū nduhū, Yāā nī nduū tēe? ncachī yā.

49 De ndá tēe iyó jīn yā, nī jīnī dē jā sūcuán nī nquijéhé cúu, de nī ncāhān dē jīn yā: Señor, ¿á nenda ndá sá sīquī ndá dē jīn espada? ncachī dē.

50 De iin dē nī stácuéhé dē mozo maá sūtū cúñáhnū cā, chi nī jehndē dē sōho lado cuáhá.

51 De nī ncāhān Jesús: Siáá, ná jéncuifī, ncachī yā. De nī ntee yā ndahá yā sōho mozo, de nī nasāhá vāha yā dē.

52 Sá de nī ncāhān yā jíin ndá sūtū cúñáhnú jíin ndá tēe ndíso tíñú inī templo jíin ndá tēe ñáhnú já ní nguenda ndá dē já tíin dē yā: ¿De va tēe cuiñá cúu ní já váji ndá nú síquī ní jíin machete jíin ñutun, á naá cúu?

53 Ndācá quívi ní Iyo ní jíin ndá nú inī templo cāhnú, de nduú ní ntíin ndá nú nduhū. De mitan de nī nguenda hora já tíin ní nduhū jíin já sáhá nú ndá tíñú já ndácu jānēhén já ndéē nū neē, ncachī yā.

Jā ní ncachī Pedro jáá nduú jíin dē yā

(Mt. 26.57-58, 69-75; Mr. 14.53-54, 66-72; Jn. 18.12-18, 25-27)

54 De nī ntiin ndá dē yā cuāhān dē jíin yā vehe sūtū cúñáhnú cā. De Pedro chí jíicá-ni níquín dē yā.

55 De ndá policia nī stáhān dē ñuhūn inī patio, de nī jíicó nduú dē yúñúhūn ndéē dē. De suni nī jēcundeē Pedro jíin ndá dē.

56 De iin ñahan sátiñú vehe ñúcuán, ní jíinī ña nū dē já ndéē dē yúñúhūn. De nī ndéhé vāha ña nū dē, de nī ncāhān ña: Tēe yáhá chí suni ní jica dē jíin tēe ñúcuán, ncachī ña.

57 De maá dē nduú ní ncáchī dē, chí nī ncāhān dē: Nduú jíinī ní tēe ñúcuán tíhī, ncachī dē.

58 De nī ncuunú jacū cā, de nī jíinī tucu incā dē nū Pedro, de nī ncāhān dē: Ndóhó chí suni táhān ndá tēe ñúcuán cúu nú, ncachī dē. De nī ncāhān Pedro: Nsúú cúu ní lílū, ncachī dē.

59 De nī ncuu tá iin hora cā, de nī ncāhān nīhin incā dē: Jāndáá ndija já tēe yáhá ní jica dē jíin tēe ñúcuán, chí suni tēe región Galilea cúu dē, ncachī dē.

60 De nī ncāhān Pedro: Nduú jíinī cuitī ní nā tūhun cāhān nū lílū, ncachī dē. De juni súcuán cāhān cā dē, de nī ncana-ni lohló.

61 Ñúcuán de nī ndicó cóto maá Jētohō ō, de nī ndéhé yā nū Pedro. De nī nūcūhun inī dē tūhun já ní ncāhān yā jíin dē: Jondé tá ncháha ca cana lohló, de yūhú nú de cachī nū ūnī vuelta jáá nduú jíinī nū nduhū.

62 De nī nquee dē cuāhān dē, de nī jacu ndasí dē já ní ncachī dē jáá nduú jíinī dē yā.

Jā ní nsāhá catá ndá dē nū yā

(Mt. 26.67-68; Mr. 14.65)

63 De ndá tēe já jíto Jesús, ní nsāhá catá dē nū yā, de nī ncani dē yā.

64 De nī jasí ndá dē nū yā, de nī ncani dē nū yā, de nī ncāhān dē: Cachī, ní iin cúu já ní ncani ndóhó, ncachī dē.

65 De cuāhā cā tūhun súcuán ní ncāhān nāvāha ndá dē nū yā.

Jā ní ñi: Jesús nū junta ndá tēe cúñáhnú cā

(Mt. 26.59-66; Mr. 14.55-64; Jn. 18.19-24)

66 De tá nī ncuinijīn, de nī ncutútú ndá tēe ñáhnú já ndácu nū nchivī hebreo, jíin ndá sūtū cúñáhnú, jíin ndá tēe stéhēn ley janahán. De cuāhān ndá dē jíin yā nū junta, de ñúcuán de nī jíicā tūhún dē yā:

67 Cachī, ¿á maá nú cúu Cristo já ní ntají Yāa Dios? ncachī dē. De nī ncāhān yā jíin dē: Vísō ná cachī ní já suu ní cúu, de mā cándija cuitī ndá nú.

68 De saá-ni tū cātūhūn maá ní ndá ndóhó, de suni mā scócóo nú nū ní, ní mā siáá nū nduhū.

69 De nduhū, Yāa ní nduu tēe, ndācá quívi já quiji de cundeē ní lado cuáhá maá Yāa íyó poder, ncachī yā.

⁷⁰ Ñúcuán de ndihi dē nī jīcā tūhún dē yā: ¿De á maá nú cúu Sēhe Yāā Dios túsaá? ncachī dē. De nī ncāhān yā jíin dē: Suu cúu nī, tá cúu nūū cáhān ndá nú, ncachī yā.

⁷¹ Ñúcuán de nī ncāhān ndá dē: ¿Nā testigo cā jíni ñúhún ó túsaá? Chi nī jini ndācá ó jíin yuhú maá dē jā cáhān nāvāha dē jā cúu dē Sēhe Yāā Dios, ncachī ndá dē.

23

Jā ní ñīi Jesús nūū Pilato

(Mt. 27.1-2, 11-14; Mr. 15.1-5; Jn. 18.28-38)

¹ Ñúcuán de nī nacuiñi ndihi ndá dē, de cuāhān dē jíin yā nūū Pilato.

² De ñúcuán nī nquijéhé ndá dē cáhān tūhún dē cuāchi sīquī yā: Nī nīhīn ndá sá tēe yáhá jā snēnda dē nchivī sīquī ndá tēe cúñáhnú. De cáhān dē jáá nduú vāha jā cuāha ndá sá xūhún renta nūū rey nación Roma jā tátúni nūū nación sá. De suni cáhān dē jā maá dē cúu Cristo, Rey jā ní ntají Yāā Dios, ncachī ndá dē.

³ Ñúcuán de Pilato nī jīcā tūhún dē yā: ¿A maá nú cúu Rey nchivī hebreo? De nī ncāhān yā: Suu cúu nī, tá cúu nūū cáhān nū, ncachī yā.

⁴ De nī ncāhān Pilato jíin ndá sūtū cúñáhnú jíin ndá nchivī cuāhā: Nduú ni iin tūhun stívī cáhān tēe yáhá jā nīhīn ni cuāchi sīquī dē, ncachī dē.

⁵ De víhī cā nī ncāhān ndá dē: Tēe yáhá snēnda ndasí dē nchivī sīquī ndá tēe cúñáhnú jíin tūhun jā stéhēn dē níi Judea. Chi nī nquijéhé dē stéhēn dē jondē Galilea de mitan de jondē yáhá, ncachī dē.

Jā ní ñīi Jesús nūū Herodes

⁶ De tá nī jini Pilato jā Galilea cáhān ndá dē, de nī jīcā tūhún dē tú tēe región Galilea cúu yā.

⁷ De tá nī ncachī ndá dē jā cúu yā tēe Galilea, de nī ndacu dē jā ná quíhīn ndá dē jíin yā nūū Herodes, tēe cúu gobernador Galilea. Chi quívi ñúcuán suni íyó Herodes Jerusalén.

⁸ De tá nī jíni Herodes nūū Jesús, de nī ncusiī ndasí inī dē, chi ja nī ncuu cuāhā tiempo jā cúnī dē cūndéhé dē yā. Chi nī nīhīn dē tūhun yā, de ñúhún inī dē jā sáhá yā iin tiñu ñáhnú cunī dē.

⁹ De nī jīcā tūhún dē yā cuāhā tūhun, de nduú ní scócóo yā ni iin tūhun nūū dē.

¹⁰ De suni íñī ndá sūtū cúñáhnú jíin ndá tēe stéhēn ley janahán, de nīhīn nī ncāhān ndá dē cuāchi sīquī yā.

¹¹ Ñúcuán de Herodes jíin ndá soldado dē nī ncāhān nēhén dē jíin yā, de nī nsáhá catá dē nūū yā, chi nī nchuhun dē yā iin sahma fino jā cúu sahma rey. De Herodes nī ndacu dē jā ná quínasiáha dē yā nūū Pilato.

¹² De maá quívi ñúcuán nī ndumanī táhán Pilato jíin Herodes, chi quívi yātā nī nquiti nūū táhán inī ndúū dē.

Jā ní nsáhá ndāā ndá dē jā cahñī dē yā

(Mt. 27.15-26; Mr. 15.6-15; Jn. 18.38-19.16)

¹³ Ñúcuán de nī ncana Pilato ndá sūtū cúñáhnú jíin ndá tēe ndíso tíñú jíin ndá cā nchivī, nī ndutútú ji.

¹⁴ De nī ncāhān dē: Nī nquisiáha ndá nú tēe yáhá nūū ni, jā cáhī ndá nú jā snēnda dē nchivī sīquī gobierno. De ja nī stíchī ni dē, nī jíni jíinú ndá nú. De nduú ní nīhīn ni ni iin cuāchi sīquī dē tá cúu nūū cáhān ndá nú.

15 De ni Herodes nduú ní nǎhĩn dē, chi nǎ natajǎ tucu dē tēe yáhá nūū ni. Chi nduú ní nsáhá cuitǐ dē ni iin cuáchi já cuū dē.

16 Túsaá de ná cuáha nǎ castigo dē de siáá ni dē quǐhĩn dē, ncachǐ Pilato.

17 De iyó costumbre já ndácá vico pascua siáá Pilato iin preso, nǎ-ni tēe cúnǐ nchivǐ.

18 De ndá nchivǐ cuáhá, iin nuú nǎ ncana jee ji: Ná cúū tēe jǐñá, de siáá ní Barrabás, ncachǐ ji.

19 De Barrabás yǐhǐ dē vecáa sǐquǐ já ní snénda dē nchivǐ sǐquǐ gobierno nǎ ncanáá ji inǐ ciudad, de nǎ jahnǐ dē ndiyǐ.

20 De Pilato cúnǐ dē siáá dē Jesús, de nǎ ncáhān tucu dē jíin nchivǐ.

21 De víhǐ cá nǎ ncana jee ndá ji: Cata caa ní dē yǐcá cruz, ná cúū dē, ncachǐ ji.

22 De nǎ ncáhān tucu dē jíin ji vuelta ũnǐ: ¿Ná cuáchi nǎ nsáhá dē túsaá? Nduú ní nǎhĩn cuitǐ ni ni iin cuáchi sǐquǐ dē já cuū dē. Túsaá de ná cuáha nǎ castigo dē, de siáá nǎ dē quǐhĩn dē, ncachǐ Pilato.

23 Sochǐ víhǐ cá nǎ ncana jee ndá nchivǐ, de nǎ ncáhān nǎhĩn ji já ná cúū yá yǐcá cruz. De ndá máá ji jíin ndá sǔtū cúñáhnú, nǎ ncana jee ndasǐ ji. De nǎ ncundeé ji nǎ scáhān ji Pilato já ná cúū yá.

24 Ñúcuán de nǎ ndacu Pilato já ná cóo tá cúū nūū cúnǐ ndá ji.

25 De nǎ nsiáá dē tēe já jícān ndá ji, tēe já yǐhǐ vecáa sǐquǐ já ní snénda dē nchivǐ sǐquǐ gobierno, de nǎ jahnǐ dē ndiyǐ. De nǎ jēhe dē tūhun já ná cúū Jesús tá cúū nūū cúnǐ ji.

*Já ní jata caa dē yá yǐcá cruz
(Mt. 27.32-44; Mr. 15.21-32; Jn. 19.17-27)*

26 De cuáhān ndá soldado jíin yá já cahñǐ dē yá yǐcá cruz. De nǎ nǎhĩn ndá dē iin tēe ñuū Cirene, nánǐ dē Simón, vǎndiji dē já ní jēhēn dē rancho. De nǎ ntee ndá dē tiñu tēe ñúcuán já cuiso dē cruz yá quǐhĩn dē yātá yá.

27 De cuáhá ndasǐ nchivǐ níquǐn ji yātá yá cuáhān ji. De sunǐ cuáhá ñahan níquǐn ña yá de jácu cóhó ña já cúcuécá inǐ ña jēhe yá.

28 De nǎ ndicó cóto Jesús nūū ndá ña, de nǎ ncáhān yá: Ndá ndóhó ñahan Jerusalén, mā cuácú nú jēhē nduhū, chi sa jēhē maá nú jíin ndá sēhe nú cuacu nú.

29 Chi quǐji quǐvǐ já coo tǔndóhó xēen sǐquǐ nú, de cachǐ ndá nú: Nácá ndetū ndá ñahan nǔmá, jíin jáá nduú ní scácu sēhe, jíin jáá nduú ní ndéca ñiquǐn, chi nduú sēhe ña já tahúhvǐ inǐ ña já ndoho ji, cachǐ ndá nú.

30 De quǐvǐ ñúcuán de quǐjéhe nchivǐ cāhān ji jíin ndá yucu: Ndicó cáva sǐquǐ ndá nǎ tácuca cuū ni. De saá-ni jíin ndá lómō: Casǐ sǐquǐ ndá nǎ, cachǐ ji.

31 Chi tú sáhá xēen ndá ji nduhū jáá nduú nǎ cuáchi nǎ, de nǎ oncá cúū ndá nchivǐ ñúcuán já má cóo xēen sǐquǐ ji, chi ndihǐ ji iyó cuáchi, ncachǐ yá.

32 De sunǐ cuáhān ndá dē jíin ũū tēe já ní nsáhá cuáchi xēen, já sunǐ cuū dē jíin yá.

33 De nǎ nquenda ndá dē lugar já nánǐ Yiquǐ Xínǐ, de ñúcuán nǎ jata caa dē yá yǐcá cruz. De sunǐ nǎ jata caa dē nduū tēe já ní nsáhá cuáchi xēen yǐcá ũū cá cruz, iin dē lado cuáhá yá, de incá dē lado sátin yá.

34 De junǐ jata caa ndá dē yá, de nǎ ncáhān Jesús: Tatá, cune cáhnú inǐ ní nūū ndá dē, chi nduú jíin dē nǎ cuá cúū já sáhá dē, ncachǐ yá. De nǎ ntavá ndá soldado suerte sǐquǐ sahma yá, nása nǎhĩn iin iin dē.

35 De íñi ndá nchivī ñúcuán, ndéhé ji nūū yā. De ndá tēe ndíso tíñú suni nī ncāhān yīchī dē nī jinī dē yā: Tú incā nchivī nī scácu dē, de ná scácu dē maá dē mitan, de tú ndāā jā Cristo jā ní nacāji Yāā Dios cúu dē, ncachī ndá dē.

36 De saá-ni ndá soldado, nī nsāhá sácá dē yā, chi nī ntandēē dē nūū yā, de nī jēhe dē vinagre iyá jā coho yā.

37 De nī ncāhān dē jíin yā: Tú maá nú cúu Rey nchivī hebreo, de scácu nú maá nú, ncachī ndá dē.

38 De suni nī Iyo iin tūhun jā ndéē xīnī cruz yā jā cáhān nā sīquī nī jíhī yā, de suha yósō jíin letra griego jíin latín jíin hebreo: Yáhá cúu Rey nchivī hebreo, cáchī.

39 De iin tēe jā ndíta caa jíin yā jā ní nsāhá cuāchi xeēn, nī ncāhān nāvāha dē nūū yā: Tú maá nú cúu Cristo, de scácu nú maá nú de suni scácu nú ndūū nī, ncachī dē.

40 Sochi incā dē nī ncāhān dē nūū táhán dē: ¿A nduú yúhú nú Yāā Dios? Chi iin nuú-ni ndóho ó jíin Yāā yáhá.

41 De maá ó chi vātu-ni ndóho ó, chi yáhá níhīn ō castigo sīquī tíñu néhēn jā ní nsāhá ó. Sochi Yāā yáhá chi ní iin cuāchi nduú ní nsāhá yā, ncachī dē.

42 De nī ncāhān dē jíin yā: Jesús, nūcūhun inī ní sāán tá quenda quivī jā tatúnī ní, ncachī dē.

43 Ñúcuán de nī ncāhān Jesús jíin dē: Jāndāā cáhān nī jíin nú jā mitan de cundēē nū jíin nī andivī nūū vii ndasí cáá, ncachī yā.

Jā ní jíhī Jesús

(Mt. 27.45-56; Mr. 15.33-41; Jn. 19.28-30)

44 De nī ncuu tá cahūxī ūū, de nī ncuneeé ní cáhnú jondē cahūnī.

45 De nī ncutuún ncandīī. De sahma jā ndíta caa jā ndásī cuarto ī inī templo cáhnú, nī ndātā-ni sava sava.

46 Ñúcuán de nī ncana jee Jesús: Tatá, naquehen ní ánō sá. De súcuán nī ncāhān yā, de nī jíhī yā-ni.

47 De tēe nación Roma jā cúu capitán, nī jinī dē jā súcuán nī ncuu, de nī ncāhān dē jā cúñáhnú ndasí Yāā Dios, de ncachī dē: Jāndāā ndija jā tēe nduú nā cuāchi cúu tēe yáhá, ncachī dē.

48 De ndivīī nchivī jā íñi ñúcuán nī jinī ji ndācā jā ní ncuu, de nī ncani ji ndahá ji ndīca ji jā táhúhvī inī ji, de nī ndicó cóo ndá ji cuānohōn ji.

49 De ndá nchivī jā jíinī táhán jíin yā, jíin ndá ñahan Galilea jā ní jica jíin yā, íñi jíicā ña ndéhé ña ndācā jā ní ncuu.

Jā ní nchiyuhū dē Jesús

(Mt. 27.57-61; Mr. 15.42-47; Jn. 19.38-42)

50 De nī Iyo iin tēe vāha tēe ndāā, nánī dē José. De tēe ñuū Arimatea ndáñúū Judea cúu dē. De cúu dē iin táhán ndá tēe hebreo jā sáhá junta cúñáhnú cā.

51 De suni ñúhūn inī dē jā quiji quivī jā tatúnī Yāā Dios, de nduú ní jétahān inī dē jā ní nsāhá ndāā junta jā cuū Jesús.

52 De tēe ñúcuán nī jēhēn dē nūū Pilato, de nī jíicān dē yiqui cúñu Jesús.

53 De nī snúu dē yā yīcā cruz, de nī nchusúcún dē yā iin sahma cuijín. De nī nchiyuhū dē yā inī iin yavī jā ní ncaān yīcā iin cava, nūū ncháha ca quihī ndīyi.

54 De quivī ñúcuán cúu jā sātūha nchivī, chi jañīni ñúcuán cúu jā quijéhé quivī nátátú.

55 De ndá ñahan jā ní nquiji jíin yā jondē Galilea, nī jēhēn ña jíin José, de nī jinī ña yavī cava ñúcuán, jíin nāsa nī nchiyuhū ndá dē yā.

⁵⁶ De cuānohōn ndá ña vehe ña, de nī nsáhá tūha ña ndá perfume jíin aceite yūcū jēhēn āsīn. De nī natátú ña quīvī natátú, tá cúu nū ndácu ley Yāa Dios.

24

Jā ní natecū Jesús

(Mt. 28.1-10; Mr. 16.1-8; Jn. 20.1-10)

¹ De nehēn ndasí quīvī domingo de nī jēhēn ndá ñahan ñúcuán nū yíyuhū Jesús, de née ña ndá perfume jíin aceite jā ní nsáhá tūha ña. De suni cuāhān sava cā ñahan jíin ña.

² De tá nī nquenda ndá ña, de nī jinī ña ja nī ncujiyo yūū jā ndásī yuhú yávi ndīyi.

³ De nī nguīvi ndá ña yavī, de nduú cā ní jinī ña yiqui cúñu Jētohō ō Jesús.

⁴ De nī ncuñehén inī ña ndéhé ña jáá nduú cā ndīyi. Sá de nī jinī ña ūū ángel Yāa Dios jā cáá tá cáá tēe, nī jēcuñī yā xiín ña, de ñúhún yā sahma jā jéndūtē.

⁵ De nī nchuhú ndasí ndá ña, de nī jīquindeyi ña nū ñúhún. De nī ncāhān ndúū ángel ñúcuán jíin ña: ¿Nūcu sa nūū yíyuhū ndīyi nánducú ndá nú Yāa tēcū?

⁶ Nduú cā yā yáhá, chí ja nī natecū yā. De nūcūhun inī ndá nú nāsa nī ncāhān yā jíin nú tá nī iyo cā yā jíin nú región Galilea.

⁷ Chí nī ncachī yā jā maá yā, Yāa nī nduu tēe, cánuú natūu yā nūū ndá tēe íyo cuāchi, jā tiin dē yā cahñī dē yā yīcā cruz, de nūū únī quīvī de natecū yā, ncachī ndúū ángel.

⁸ Ñúcuán de nī nūcūhun inī ña ndá tūhun jā ní ncāhān Jesús.

⁹ De nī nquee ndá ña nūū ní nchiyuhū yā, de cuānohōn ña. De nī nacani ña ndácá tūhun yáhá nūū ndihúxī iin apóstol jíin nūū ndá cā dē.

¹⁰ De ndá ñahan jā ní nacani tūhun yáhá nūū ndá tēe apóstol, cúu ña María ñūū Magdala, jíin Juana, jíin María naná Jacobo, jíin sava cā ña.

¹¹ Sochi ndá tēe apóstol chí jáni inī dē jā tūhun naā cúu jā cáhān ña, de nduú ní ncándíja dē.

¹² De visó súcuán de nī nquee Pedro, de jínu dē cuāndēhé dē nūū ní nchiyuhū yā. De nī jito nihni dē inī yavī, de nī jinī dē jā maá-ni cā sahma cuijín cáá. De cuānohōn dē vehe dē, de sáhvi inī dē nī jinī dē jáá nduú cā yā.

Jā ní natúhún yā jíin ūū dē ichi cuāhān Emaús

(Mr. 16.12-13)

¹³ De suu quīvī ñúcuán cuāhān ūū táhān dē iin ñūū nání Emaús, jā née tá ūxī iin kilómetro jíin ciudad Jerusalén.

¹⁴ De natúhún ndúū dē sīquī ndácá tiñu jā ní ncuu ñúcuán.

¹⁵ De juni nátúhún dē de jícā tūhún táhān de, de maá Jesús nī ncuñatin yā yātā dē, de jíca yā cuāhān yā jíin dē.

¹⁶ De nī nsáhá jíin dē jáá nduú ní nácunī dē yā visó ndéhé dē nūū yā.

¹⁷ De nī ncāhān yā jíin dē: ¿Nā tūhun cúu jā nátúhún ndúū nū juni jíca nú? ¿De nājēhē cúu jā cúcuécá inī nū? ncachī yā.

¹⁸ De iin dē jā nání Cleofas nī ncāhān jíin yā: Ndihi cuītī nchivī jíin ji ndácá tiñu jā ní ncuu inī Jerusalén ndá quīvī yáhá. ¿De á mátúhún-ni ní cúu jā ní nquenda ní yáhá jáá nduú jíin ní nā cuá cúu jā ní ncuu? ncachī dē.

¹⁹ De nī jícā tūhún yā dē: ¿De nā cuá cúu jā ní ncuu? ncachī yā. De nī ncāhān ndúū dē jíin yā: Jesús tēe ñūū Nazaret, ní nacani yā tūhun Yāa Dios, de jíin poder Yāa Dios nī nsáhá yā ndá tiñu ñáhnú de nī nacani yā tūhun, nī jinī Yāa Dios jíin ndá nchivī.

²⁰ De ndá sūtū cúñáhnú jíin ndá tēe cúñáhnú nūū sá, nī nastúu ndá dē yā nūū ndá tēe Roma, de nī nsáhá ndāā ndá tēe ñúcuán jā cuū yā yīcā cruz.

²¹ De ndá máá sá chi nī ñūhun inī sá jā maá yā scácu nchivī naciōn maá sá Israel nūū nchivī Roma nícu. De síquī ndá tíñu yáhá, de íyó incā tūhun. Chi mitan ja íyó ũnī quīvī jā ní jīhī yā.

²² De sava ñahan jā jíinī táhán sá jíin, nī nacani ña iin tūhun jā sáhvi ndasí inī sá, chi nī ncachī ña jā ní natecū yā. Chi nehēn ndasí nī jēhēn ndá ña yavī ndiyi ñúcuán.

²³ De nduú cā ní jíinī ña yiqui cúñu yā. De nī nenda ndá ña nūū ndá sá, de nī ncachī ña jā ní jíinī ña ũū ángel Yāā Dios nī nquenda nūū ña, de nī ncachī ángel jā ní natecū Jesús.

²⁴ Sá de nī jēhēn sava táhán sá yavī ndiyi, de nī jíinī dē jā súcuán íyó tá cúu nūū ní ncāhān ndá ña, sochi nduú ní jíinī cuitī ndá dē nūū yā, ncachī ndúū dē.

²⁵ Ñúcuán de nī ncāhān maá yā jíin dē: Tēe jāá nduú jícūhun cuitī inī cúu ndúū nū. Nācā ũhvī cándjá nū ndācá tūhun Cristo jā ní ncāhān ndá tēe nī nacani tūhun Yāā Dios janahán.

²⁶ ¿A nduú cánuú jā súcuán ndoho Cristo ndācá tūndóhó yáhá, de sá de quīnohōn yā nūū víi ndasí nduñáhnú yā? ncachī yā.

²⁷ De nī nacani cájí yā ndá tūhun jā yósō nūū tutū Ī jā cáhān síquī maá yā. De nī nquijéhé yā jíin tūhun jā ní ntee Moisés, de nī ncāhān cā yā tūhun jā ní ntee ndá cā tēe nī nacani tūhun yā janahán.

²⁸ De tá nī jíinū ndá dē ñuū nūū cuáhān dē, de Jesús nī nsáhá yā-ni jā quíhīn cā yā.

²⁹ De nī ndeē tuu ndúū dē yā, nī ncāhān dē jíin yā: Ndōo ní vehe sá, chi ja nī ñini de ja ñatin cuaā, ncachī dē. Ñúcuán de nī nquīvi yā jā quendōo yā jíin dē.

³⁰ De tá nī jécundeē yā nūū mesa jā cájí yā jíin dē, de nī nquehen yā stāā, de nī nacuetáhví yā, de nī scuáchi yā, de nī jēhe yā nūū ndúū dē.

³¹ De jā sáhá yā súcuán, de modo jā ní nune tīnūū dē, de nī nacunī dē yā. De nī ndoñúhún yā-ni nūū dē cuáhān yā.

³² De nī ncāhān ndúū maá dē: Jāndāā jā ní ncusiī ndasí inī ō tá nī nacani yā tūhun nūū ō ichi, de nī ncachī tūhun cájí yā nāsa cáhān tutū Ī, ncachī dē.

³³ Ñúcuán de ñamā nī naquehen ndúū dē ichi cuānohōn dē Jerusalén. De nī naquetáhán dē jíin ndihúxī iin apóstol, íyó tūtú dē jíin sava cā táhán dē.

³⁴ De nī ncāhān ndá tēe íyó tūtú: Jāndāā ndija jā ní natecū Jētoho ō, de nī nenda nijīn yā nūū Simón, ncachī ndá dē.

³⁵ Sá de ndúū tēe ñúcuán nī nacani dē tūhun nāsa nī nquetáhán dē jíin yā ichi, jíin nāsa nī nacunī dē yā tá nī scuáchi yā stāā.

*Jā ní nenda yā nūū ndá tēe scuáha jíin yā
(Mt. 28.16-20; Mr. 16.14-18; Jn. 20.19-23)*

³⁶ De junī súcuán cáhān cā dē ndá tūhun yáhá, de nī jēcūñī ndeē-ni maá Jesús māhñú ndá dē. De nī ncāhān yā jíin dē: Coo ndeē coo síi inī ndá nú, ncachī yā.

³⁷ De nī nchūhú ndasí ndá dē nī jíinī dē yā, chi nī jani inī dē jā ánō cúu yā.

³⁸ De nī ncāhān yā jíin ndá dē: ¿Nūcu yúhú ndá nú, de nūcu jáni síquí inī nū súcuán?

³⁹ Cūndēhé ndahá nī jíin jēhē ni, de cunī nū jā maá nī cúu. Tiin nduhū de cunī nū, chi iin ánō nduú névāha cúñu ni yiqui tá cúu nūū ndéhé nú jā névāha maá nī, ncachī yā.

40 De tá nī ncāhān yā súcuán, de nī stéhēn yā ndahá yā jíin jēhē yā nūū nī nchīhi ndūyu cāa.

41 De ndasí nī ncusiī inī ndá dē, de sáhvi inī dē. Sochi ncháha ca candíja vāha dē jā maá yā cúu. De nī ncāhān yā jíin ndá dē: ¿A névāha nú jacū jā caji nī yáhá? ncachī yā.

42 Nūcuán de nī jēhe ndá dē iin pedazo tiacá táví jíin iin yōcō jā ñúhún ndūxi.

43 De nī nquehen yā, de nī nchaji yā nūū ndá dē.

44 De nī ncāhān yā jíin dē: Ndācá jā ní ndoho nī cúu jā ní ncāhān nī tá nī iyo nī jíin ndá nú saá, jā cánuú quee ndaā ndācá tūhun nī jā yósō nūū tutū ley Moisés, jíin nūū tutū ndá cā tēe nī nacani tūhun Yāā Dios, jíin nūū tutū salmo, ncachī yā.

45 De nī nacune yā jāá ntúnī ndá dē, tácuca cuu jíicūhun inī dē jā cāhān tutū ī.

46 De nī ncāhān yā: Súcuán yósō nūū tutū jā súcuán cánuú cundoho nduhú jā cúu nī Cristo, de nūū únī quívi de natecū nī.

47 De cūtē nuu tūhun nī jā cánuú nacani inī nchivī jā sndóo ji cuāchi ji, tácuca cune cáhnú inī Yāā Dios nūū cuāchi ji. De Jerusalén quijéhe cūtē nuu tūhun yáhá, de quihīn nūū nchivī ndācá nación.

48 De ndá máá nú cúu tēe jā nacani tūhun síquī ndācá jā ní jinī nū.

49 De tetíñú nī Espíritu Santo quiji yā nūū ndá nú, tá cúu nūū ní nquee yuhú Tatá nī. De quendōo ndá nú Jerusalén cundetú nú jondē nīhīn nū poder Espíritu Santo jā quiji jondē andiví, ncachī yā.

*Jā ní ndaa yā cuānohōn yā andiví
(Mr. 16.19-20; Hch. 1.9-11)*

50 Nūcuán de nī nquee yā Jerusalén cuāhān yā jíin ndá dē jondē ñuū Betania. De nī nanee yā ndūū ndahá yā, de nī jíicān táhvī yā jēhē ndá dē.

51 De juni jíicān táhvī yā jēhē dē, de nī ncujiyo yā-ni nūū ndá dē, nī ndaa yā cuānohōn yā andiví.

52 De ndá máá dē chi nī nchiñúhún dē yā. Sá de cuānohōn dē Jerusalén, de cúsiī ndasí inī dē.

53 De níní iyó ndá dē inī templo, jíicān táhvī dē de nácuetahví dē nūū Yāā Dios. De nī ncuu. Amén.

TUHUN VAHA JA NI NTEE SAN JUAN

Yāā nání Tūhun Yāā Dios nī nduu yā tēe

¹ Jondē jā xihna űúhún tá nī jēcōo ndihi jā íyó, de ja íyó Yāā jā nání Tūhun Yāā Dios, chi stéhēn yā ndihi tūhun nāsa Yāā cúu Yāā Dios. De Yāā jā nání Tūhun ndēē yā jíin Yāā Dios, de Yāā Dios cúu yā.

² Maá yā ndēē yā jondē jā xihna űúhún jíin Yāā Dios.

³ De nī nsáhá Yāā Dios jā jíin maá yā nī jēcōo ndihi ndācá jā íyó. De mā jēcōo nī iin jā íyó de tú nduú ní nsáhá maá yā.

⁴ Maá yā sáhá jā tēcū ndihi-ni, de maá yā cúu luz jā stúu inī ánō nchiví, cúu jā sáhá yā jā jíicūhun inī ji síquí Yāā Dios.

⁵ De Yāā cúu luz űúcuán stúu inī ánō nchiví jāá nduú jíca ndaā, de modo jā íyó ji nūū neē. De nchiví jā íyó nūū neē nduú cúu sndáhvā ji luz yā.

⁶ De nī iyo iin tēe jā ní ntají Yāā Dios, nání dē Juan.

⁷ Tēe űúcuán nī nquiji dē nī nacani cájí dē tūhun maá Yāā cúu luz, tácuca candíja ndācá nchiví jíin tūhun cáhān dē.

⁸ Nsúú maá Juan cúu luz űúcuán, chi cúu dē iin jā ní nacani cájí tūhun maá Yāā cúu luz.

⁹ De Yāā cúu luz ndāā jā stúu inī ánō ndācá nchiví, nī nquiji yā inī űayíví.

¹⁰ De Yāā űúcuán jā cúu Tūhun Yāā Dios nī ndēē yā inī űayíví, de visō jíin maá yā nī nsáhá Yāā Dios űayíví, sochi nchiví űayíví nduú ní ncúní ji cuetáhví ji jā maá yā cúu.

¹¹ Nī nquiji yā nūū nchiví maá yā nación hebreo, de nchiví űúcuán nduú ní jétáhví ji yā.

¹² De visō súcuán de sava nchiví chi nī jétáhví ji yā, de nī ncandíja ji jā sáhá yā jēhē ji. De nūū maá ji nī jēhe yā tūhun jā nduu ji sēhe Yāā Dios.

¹³ De jā ndúu ji sēhe Yāā Dios, nsúú jíin modo jā cácu nchiví inī űayíví, nī nsúú síquí jā cúni ndá tēe, chi maá Yāā Dios sáhá yā jā ndúu ji sēhe yā.

¹⁴ Maá Yāā jā cúu Tūhun Yāā Dios nī nduu yā tēe, de nī ndēē yā jíin ó. De nī jinī ó jā víi ndasí cúñáhnú yā, chi mátúhún-ni yā cúu Sēhe Yāā cúu Tatá, Yāā cúñáhnú súcuán. De maá-ni jā váha sáhá yā yóhó, de maá-ni tūhun ndāā cáhān yā.

¹⁵ De Juan nī nacani dē tūhun yā, de nī ncāhān dē: Yāā yáhá cúu jā ní ncāhān ní tá ní ncachí ní jā Yāā quiji chi cúñáhnú cá yā nsúú cá nduhū, chi ja íyó yā jondē ncháha ca cacu nī, ncachí dē.

¹⁶ De ndihi ó nī nīhīn ó cuāhā ndasí jā váha jā íyó nūū yā, chi maá-ni jā váha sáhá sáhá yā yóhó.

¹⁷ Moisés nī stéhēn dē ley Yāā Dios nūū nchiví janahán, de Jesucristo chi sa sáhá yā jā váha yóhó de stéhēn yā ndācá tūhun ndāā Yāā Dios nūū ó.

¹⁸ Nduú ní jinī cuití nī iin nchiví nūū Yāā Dios. De mátúhún-ni Sēhe yā jā ndēē yā jíin Tatá yā, suu yā nī stéhēn nūū ó nāsa Yāā cúu Yāā Dios.

Tūhun Jesús jā ní ncāhān Juan tēe scuénduté

(Mt. 3.11-12; Mr. 1.7-8; Lc. 3.15-17)

¹⁹ De nchiví hebreo ciudad Jerusalén, nī ntají ji jacú sūtū jíin ndá tēe grupo levita jā ndíso tíñú inī templo cáhnú. De nī nguenda ndá dē nūū Juan tácuca cātúhún dē ní iin cúu Juan de nā tíñú ndíso dē.

20 De Juan cáji nī ncachī dē: Nsūú nduhū cúu Cristo, ncachī dē.

21 De nī jīcā tūhún tucu ndá dē: ¿Túsaá de ní iin cúu nú? ¿A cúu nú Elías, tēe nī nacani tūhun Yāa Dios jondē janahán, á naá cúu? ncachī dē. Nsūú dē cúu nī, ncachī Juan. De nī jīcā tūhún tucu ndá dē: ¿Túsaá de á cúu nú tēe nácani tūhun Yāa Dios já cáchī tutú īī já quiiji? Nduú, ncachī tucu Juan.

22 De nī ncāhān tucu ndá dē: ¿De ní iin cúu nú túsaá? Cachī nūú ndá nī, chí jīni ñúhún já cachī tūhun nī nūú ndá tēe já ní ntají nduhū vāji nī. Cachī ná tiñu ndíso nú vīi.

23 De nī ncāhān Juan: Maá nī cúu tēe já ní ncāhān Isaías, tēe nī nacani tūhun Yāa Dios jondē janahán, já quiiji nī cana jee nī jondē nūú ñuhun tíhá. De cáhān nī jīin nchivī já ná sáhá tūha ji maá ji, chí quiiji maá Jētohō ō, ncachī Juan.

24 De ndá tēe grupo fariseo cúu já ní ntají dē ndá tēe já ní nquiiji nūú Juan.

25 De nī jīcā tūhún ndá dē Juan: ¿Túsaá de nūcu scuénduté nú de tú nsūú Cristo ni Elías ni maá tēe já quiiji já nacani tūhun Yāa Dios cúu nú?

26 De nī ncāhān Juan: Nduhū chí jīin ndute scuénduté nī. Sochi māhñú ndá nú iyó iin Yāa jáá nduú jīni ndá nú.

27 De Yāa ñúcuán cúu já ní ncāhān ni já quiiji yā de cúñáhnú cā yā nsūú cā nduhū. Chí nduú cúñáhnú cuitī ni nūú yā, ní já cuetiñú yā nduhū vísō iin tiñu lúli cā já nandají ní correa nījān yā, ncachī dē.

28 Súcuán nī ncuu já ní natúhún ndá dē jīin Juan jondē Betábara já iyó ichi nūú quénda ncandīi yūte Jordán, nūú scuénduté Juan.

Siquī já cúu yā Tīcāchī lúli Yāa Dios

29 De quivī téen de nī jīni Juan nūú Jesús já vāji yā nūú dē. De nī ncāhān dē jīin nchivī: Cūndēhé ndá nú, chí yáhá vāji maá Yāa já cúu Tīcāchī lúli já ní ntají Yāa Dios, de cuū yā já sáhá ndoo yā cuāchi nchivī ñayivī.

30 Yāa yáhá cúu já ní ncachī ni já quiiji iin Yāa cúñáhnú ndasí, chí ja iyó yā jondē ncháha ca cacu nī.

31 De jondē saá de ncháha ca cunī ni ní iin cúu yā, sochi nī nquiiji nī já scuénduté nī nchivī nación maá ó jīin ndute, tácuca stēhēn ni yā nūú jī.

32 De suni nī ncāhān cā dē tūhun yā: Nī jīni ni Espiritu Santo, nī ncuun yā ichi andivī, cáá yā tá cáá paloma, de nī jēcōsō yā xīni Jesús.

33 De jondē saá de ncháha ca cunī ni já suu yā cúu. De maá Yāa Dios já ní ntetiñú yā nduhū já scuénduté nī jīin ndute, nī ncāhān yā jīin nī: Tá cunī nū já cuun Espiritu Santo de jēcōsō xīni iin tēe, suu tēe ñúcuán cúu Yāa já cuāha Espiritu Santo já cundeē inī ánō nchivī, ncachī Yāa Dios.

34 De ja nī jīni ni, de nácani cáji nī tūhun já maá yā cúu Sēhe Yāa Dios, ncachī Juan.

Tūhun ūú tēe já ní ncana Jesús xihna cā

35 De incā quivī téen de Juan iyó tucu dē ñúcuán jīin ūú tēe jīca jīin dē.

36 De nī jīni dē nūú Jesús já jīca yā ñúcuán. De nī ncāhān dē: Cūndēhé ndá nú, chí ñúcuán cúu maá Yāa já cúu Tīcāchī lúli já ní ntají Yāa Dios.

37 De ndúú tēe jīca jīin Juan nī jīni dē tūhun yáhá, de nī jēcuniquīn dē Jesús.

38 De nī ndicó cóto Jesús, de nī jīni yā já níquīn ndúú dē yātā yā. De nī ncāhān yā jīin dē: ¿Nā cuá ndúcú ndúú nū? De nī ncāhān dē: Maestro, ¿ní cúu nūú ndéé ní?

39 De nī ncāhān yā: Ná cóhōn de cunī nū, ncachī yā. De nī jēhēn ndúú dē, de nī jīni dē nūú ndéé yā. De nī nquendōo dē jīin yā quivī ñúcuán, chí ja iyó tá cacūmī jañīni.

40 De Andrés, ñanī Simón Pedro, cúu iin dē jā ní jini dē tūhun nī ncāhān Juan de nī jēcuniquīn dē Jesús.

41 De Andrés, ñamā nī jēnanducú dē ñanī dē Simón, de nī ncāhān dē jíin: Nī nquetáhān ndá nī jíin Mesías, ncachī dē. De tūhun yáhá cáhān: Cristo, Yāā nī ntají Yāā Dios.

42 Ñúcuán de cuānohōn dē nūū Jesús jíin ñanī dē Simón. De tá nī jini Jesús nūū Simón, de nī ncāhān yā: Maá nú cúu Simón sēhe Jonás. De jondē mitan de cunaní nú Cefas, ncachī yā. De tūhun yáhá cáhān: Pedro, de suu cúu yūū.

Jā ní ncana yā Felipe jíin Natanael

43 De incā quivī tēen de cunī Jesús quihīn yā región Galilea. De nī jēcutáhān yā jíin Felipe, de nī ncāhān yā jíin dē: Cuniquīn nduhū ná cohōn.

44 De Felipe cúu tēe ñuū Betsaida, jā cúu ñuū Andrés jíin Pedro.

45 De nī jēnanducú dē Natanael, de nī ncāhān dē jíin: Nī nquetáhān ndá nī jíin Yāā jā yósō tūhun yā nūū tutū ley jā ní ntee Moisés, jíin nūū tutū jā ní ntee ndá tēe nī nacani tūhun Yāā Dios janahān. De Jesús sēhe José ñuū Nazaret cúu yā, ncachī dē.

46 De nī ncāhān Natanael jíin dē: ¿De nāsa cúu cúñáhnú iin tēe jā ní ncacu ñuū ndáhvī Nazaret? De nī ncāhān Felipe: Ná cohōn de cunī nū, ncachī dē.

47 De nī jini Jesús jā vaji Natanael, de ncāhān yā: Yáhá vaji iin tēe ndāā jā cúu ndija tatá Israel, chi nduú stáhvī cuitī dē, ncachī yā.

48 De nī ncāhān Natanael jíin yā: ¿Nāsa jíinī ní sáán? De nī ncāhān Jesús: Ja nī jini ní ndóhó jondē ncháha ca cana Felipe ndóhó, tá nī iyo nú jēhē ñutun higo, ncachī yā.

49 Ñúcuán de nī ncāhān Natanael jíin yā: Maestro, maá ní cúu Sēhe Yāā Dios, maá ní cúu Rey nación maá ó Israel, ncachī dē.

50 De nī ncāhān Jesús: ¿A jā ní ncāhān ní jā ní jini ní ndóhó tá nī iyo nú jēhē ñutun higo, á suu cúu jā ní ncandíja nú nduhū, á naá cúu? Sochi coo tiñu ñáhnú cá cunī nū nsūū cá yáhá, ncachī yā jíin dē.

51 De nī ncāhān cá yā: Jāndāā cáhān ní jíin ndá nú jā jondē mitan de cunī nū jā nune nūū ndéē Yāā Dios andiví, de ndá ángel yā ndaa yā nuu yā nūū nduhū, Yāā nī nduu tēe, ncachī yā.

2

Jā ní jēhēn yā iin vico tándahá ñuū Caná

1 De nī ncháha ūnī quivī, de nī iyo iin vico tándahá ñuū Caná ndáñūū Galilea. De ñúcuán íyó naná Jesús.

2 De suni nī ncana nchivī Jesús jíin ndá tēe scuáha jíin yā, nī jēhēn yā vico jíin ndá dē.

3 De nī ndoco vino. De naná Jesús nī ncāhān ña jíin yā: Nī ndoco vino ndá ji, ncachī ña.

4 De nī ncāhān Jesús jíin ña: ¿De nūcu cáhān ní súcuán jíin sá, naná? Chi ncháha ca quenda quivī jā sáhá sá tiñu ñáhnú, ncachī yā.

5 De naná yā chi nī ncāhān ña jíin ndá nchivī jícó ndíso cohō: Sáhá ndá nú ndácá jā cáchi yā nūū nū, ncachī ña.

6 De ñúcuán íyó iñu tinaja yūū jā ñúhun ndute nándahá ndá nchivī hebreo jā ndúndoo ji nūū Yāā Dios. De iin iin tinaja quénda cuhun cūmī xico á ciento litro ndute.

⁷ De nī ncāhān Jesús jíin nchivī jícó ndíso cōhō: Chuhun chitú ndá nú ndute tinaja yáhá. De nī nchuhun chitú ndá ji.

⁸ De nī ncāhān yā: Mitan de tavā ndá nú jacū de quisiáha nú coto túnī tēe cúu encargado vico, ncachī yā. De nī jesiáha ji nūū dē.

⁹ De nī jito túnī dē ndute jā ní nduu vino, de nduu jíinī dē ní cúu nūū ní nīhīn ndá ji. Chi maá-ni ndá mozo cúu jā jíinī, chi maá ji nī ntavā ndute. Ńúcuán de tēe encargado nī ncana dē tēe tándáhá.

¹⁰ De nī ncāhān dē: Ndācá nchivī chi xihna cā vino vāha jéhe ji, de tá nī jihī vāha nchivī íyó vico, de sá de jéhe ji vino jā íyó núu cā. Sochi maá nú tucu nī nsáhá nú, chi jā sándihī de jéhe nú vino jā vāha ndasí cā, ncachī dē.

¹¹ Tiñu yáhá jā ní nsáhá Jesús inī űuū Caná ndáñūū Galilea cúu tiñu ñáhnú jā xihna ñúhún jā ní nsáhá yā jā stéhēn yā poder yā. De súcuán nī stéhēn yā jā cúñáhnú ndasí yā. De ndá tēe scuáha jíin yā nī ncandíja dē yā.

¹² De sá de cuāhān yā űuū Capernaum jíin naná yā jíin ndá ñani yā jíin ndá tēe scuáha jíin yā. De nī ndeē yā űúcuán jacū quivī.

Jā ní ntavā yā nchivī inī templo
(Mt. 21.12-13; Mr. 11.15-18; Lc. 19.45-46)

¹³ De jā cuácuñatin vico pascua jā sáhá ndá táhán yā hebreo, de cuāhān yā Jerusalén.

¹⁴ De inī patio templo cāhnú nī jíinī yā ndá nchivī jā xícó stiquī jíin ticāchí jíin paloma, jíin ndá nchivī sáma xúhún, ndéē ndá ji nūū mesa ji.

¹⁵ De jā súcuán nī jíinī yā, de nī nsáhá yā iin cuarta ñii. De nī ntají yā ndācá ji inī templo, jondē jíin ticāchí jíin stiquī ji. De nī jité yā xúhún nchivī sáma. De nī scócáva yā ndá mesa ji.

¹⁶ De nī ncāhān yā jíin nchivī xícó paloma: Tavā ndá quiti yáhá. De mā sáhá nú yāhvi inī vehe Tatá nī, ncachī yā.

¹⁷ Ńúcuán de ndá tēe scuáha jíin yā, nī nūcūhun inī dē tūhun yósó nūū tutú ī: Ja űatin cuū sá jā ndíhvi ndasí inī sá síqui vehe ní, cāchí yā jíin Tatá yā, cāchí tutú.

¹⁸ De ndá táhán yā hebreo nī jíicā tūhún dē yā: ¿De nā tiñu ñáhnú sáhá nú jā stéhēn nū poder nū, de cucáhnú inī nī jā ndíso tíñú nú jā sáhá nú súcuán? ncachī dē jíin yā.

¹⁹ De nī ncāhān yātá yā: Scócáva ndá nú templo yáhá, de nūū únī quivī de nacani nī, ncachī yā.

²⁰ Ńúcuán de nī ncāhān ndá tēe hebreo: Uū xico iñū cuiyā de nī jíinu templo yáhá. De ndóhó, ¿á nūū únī-ni quivī de nacani nú, á naá cúu? ncachī dē.

²¹ Sochi templo jā ní ncāhān Jesús cúu maá yiqui cúñu yā, chi cahni nchivī yā de natecū yā nūū únī quivī.

²² Jā űúcuán cúu jā tá nī natecū yā jā ní jihī yā, de ndá tēe nī scuáha jíin yā nī nūcūhun inī dē jā ní ncāhān yā tūhun yáhá. De nī ncandíja ndá dē tūhun jā yósó nūū tutú ī, jíin tūhun yáhá jā ní ncāhān Jesús.

Jā jíinī Jesús nāsa cáa inī ánó nchivī

²³ De tá íyó Jesús Jerusalén maá vico pascua, de cuāhā nchivī nī ncandíja ji jā cúu yā Cristo, chi nī jíinī ji ndācá tiñu ñáhnú jā sáhá yā jā stéhēn yā poder yā.

²⁴ Sochi maá Jesús nduú ní jétáhvī yā ji, chi ja jíinī yā nāsa cáa inī ánó ndá ji.

²⁵ De nduu jíinī ñúhún jā cachī nī iin nchivī nūū yā nāsa íyó ndá nchivī, chi maá yā jā jíinī yā nāsa cáa inī ánó ji.

3

Jā ní natúhún Jesús jín Nicodemo

¹ De íyó iin tēe grupo fariseo, nání dē Nicodemo, de cúñáhnú dē nūū nchivī nacióń dē hebreo.

² Tēe yáhá ní nquiji dē nūū Jesús iin jacuáá, de ní ncāhān dē jín yā: Maestro, ja jíní ndá sá jā maá Yāā Dios ní ntají yā níhín jā stéhēn ní tūhun yā nūū ndá sá. Chi tú nduú íyó Yāā Dios jín ní, de mā cúū sáhá ní ni iin tiñu ñáhnú tá cúū nūū sáhá ní jā stéhēn ní poder ní, ncachī dē.

³ De ní ncāhān Jesús: Jāndáá cáhān ní jín nū jā tú mā nácacu jeé iin nchivī, de mā cúū quívi ji ndahá Yāā Dios jā tatúní yā nūū ji, ncachī yā jín dē.

⁴ De ní ncāhān Nicodemo jín yā: ¿De nāsa cuu nacacu iin tēe de tú ja ní jahnu dē? ¿A cuu nūcūhun tucu dē chíjin naná dē de nacacu tucu dē? ncachī dē.

⁵ De ní ncāhān Jesús: Jāndáá cáhān ní jín nū jā tú mā nácacu iin nchivī, de mā cúū quívi ji ndahá Yāā Dios jā tatúní yā nūū ji. De jā nácacu ji cúū jā ndúndoo cuāchi ji tá cúū nūū sáhá ndute, de cundeē Espíritu Santo inī ánō ji.

⁶ Jā cácu sáhá nchivī, chi sēhe nchivī cúū. Sochi jā cácu sáhá Espíritu yā, chi sēhe yā cúū.

⁷ Mā sáhvi inī nū caní inī nū nāsa cúū tūhun ní ncāhān ní jín nū jā cánuú nacacu jeé ndá nū.

⁸ De tächí chí quéne ní-ni cúū nūū cúní maá, de jíní nū jā cáyu, sochi nduú jíní nū ní jondē vāji ní jondē quíhín. De suni súcuán cúū ndácá nchivī jā nácacu sáhá Espíritu, chí nduú jíní nū nāsa sáhá yā tiñu ñúcuán, ncachī yā.

⁹ De ní jicá tūhún tucu Nicodemo: ¿De nāsa cúū túsaá?

¹⁰ De ní ncāhān Jesús: Maá nū cúū iin maestro jā cúñáhnú nūū ndá táhán ó Israel, ¿de á nduú jícūhun inī nū tūhun yáhá, á naá cúū?

¹¹ Jāndáá cáhān ní jín nū jā tūhun jā jícūhun inī ní cúū jā cáhān ní jín nū. De nácani cájí ní síquí tiñu jā ní jíní ní. Sochi nduú cándíja ndá nū tūhun jā cáhān ní.

¹² Chi ní ncāhān ní tūhun nāsa sáhá Yāā Dios inī ñayíví, de nduú cándíja ndá nū. ¿Túsaá de nāsa cuu cándíja nū de tú cáhān ní tūhun nāsa sáhá yā jondē andiví?

¹³ Chi ní iin nduú ní ncāa andiví jā cuní nāsa íyó ñúcuán, chí mátúhún-ni nduhū, Yāā ní nduu tēe. Chi andiví ndéé ní, de ní ncuun ní vāji ní.

¹⁴ De tá cúū nūū ní jata caa Moisés iin cōō cāa, tá ní jica ndá nchivī nūū ñuhun tihá, suni súcuán maá ní, Yāā ní nduu tēe, cánuú jā cundita caa ní yīcá cruz.

¹⁵ De súcuán cánuú tácuca ndácá nchivī jā cándíja ji jā scácu ní ji, mā tánū táhvī ji, chí sa cutecū ji níí cání andiví.

Ndasí ní ncundáhví inī yā nchivī ñayíví

¹⁶ Chi Yāā Dios ní ncundáhví ndasí inī yā nchivī ñayíví. De jā ñúcuán ní ntají yā Sēhe yā ní nquiji, vísō mátúhún-ni yā íyó, tácuca ndácá nchivī jā cándíja ji jā scácu yā ji, mā tánū táhvī ji chí sa cutecū ji níí cání andiví.

¹⁷ Chi nduú ní ntájí Yāā Dios Sēhe yā inī ñayíví jā stánū táhvī yā nchivī, chí sa jā scácu yā ji.

¹⁸ Nchiví jā cándíja ji jā scácu yā ji, mā tánū táhvī ji. Sochi nchiví nduú cándíja, ja ní ntánū táhvī ji, chí nduú ní ncándíja ji maá Sēhe Yāā Dios, jā mátúhún-ni yā íyó.

19 Maá Yāā jā stúu inī ánō nchivī, ja nī nquenda yā inī ñayiví. Sochi nchivī nī jétahān cā inī ji caca ji modo nūū neē nsūū cā jā stúu yā inī ánō ji, chi tiñu sáhá ji cúu tiñu néhén. Jā ñúcuán cúu jā tánū táhvi nchivī jaá nduú cándija.

20 Chi ndácá nchivī jā sáhá tiñu néhén, nduú jétahān cuitī inī ji luz yā. De nduú jéhe ji tūhun jā stúu yā inī ánō ji, chi nduú cúnī ji jā natūu tiñu néhén jā sáhá ji.

21 Sochi nchivī jā sáhá tiñu ndāā, jéhe ji tūhun jā stúu yā inī ánō ji, tácuca natūu jā ndácá tiñu sáhá ji cúu tiñu jétahān inī Yāā Dios, ncachī yā.

Jā ní ncāhān tucu Juan tūhun Jesús

22 Ñúcuán de Jesús jíin ndá tēe scuáha jíin yā, cuāhān yā región Judea. De nī ndeē yā ñúcuán jacū tiempo jíin ndá dē, de scuénduté ndá dē nchivī.

23 De suni scuénduté Juan, ndeē dē lugar jā nánī Enón ñatin ñuū Salim, chi ñúcuán iyó cuāhā ndute. De nī nquiji ndá nchivī nūū dē, de nī scuénduté dē ji.

24 Súcuán nī nsáhá dē jondē ncháha ca quívi dē vecāa.

25 Ñúcuán de sava tēe scuáha jíin Juan ndasí nī ncāhān ndá dē jíin sava táhán dē hebreo síquī ní iin cúu modo vāha cā jā cuénduté nchivī jā ndundoo ji nūū Yāā Dios.

26 De nī nquiji ndá dē nūū Juan, de nī ncāhān dē: Maestro, tēe jā ní Iyo jíin ní yūte Jordán ichi nūū quénda ncanđi, jā ní nacani ní tūhun dē nūū sá, mitan de scuénduté maá dē, de ndiviī nchivī jéhēn ji nūū dē.

27 De nī ncāhān Juan: Ni iin tēe mā cúu sáhá dē tiñu Yāā Dios de tú mā tétiñú yā dē.

28 Ndá máá nú chi nī jini nú jā ní ncāhān cājī nī jaá nsūū maá nī cúu Cristo, chi cúu nī iin jā ní ntají Yāā Dios jā cosō nūū nacani tūhun jā quiji yā.

29 De tá sáhá nchivī vico tándāhá, de maá tēe tándāhá cúu jā ndéca ñasíhí. De amigo tēe tándāhá chi iyó jíin dē, de níni tūhun cáhān dē. De cúsiī ndasí inī dē jā níni dē tūhun cáhān tēe tándāhá. De saá-ni nduhū, chi cúu nī tá cúu amigo tēe tándāhá. Chi nī nquenda maá Cristo, de cúsiī ndasí inī ní jā níni nī tūhun cáhān yā.

30 De cánuú jā nduñáhnú cā maá yā de nuu cā maá nī, ncachī Juan.

Jā ní nquiji yā jondē nūū sūcún

31 De Yāā jā vají jondē andiví, cúñáhnú yā nūū ndihi. Chi ndácá jā ní ncacu inī ñayiví yáhá, sēhe ñayiví cúu, de maá-ni tūhun ñayiví cáhān. Sochi Yāā jā vají ichi andiví, chi cúñáhnú yā nūū ndihi nchivī.

32 De nácani yā tūhun jā ní jini yā jíin jā ní jini yā. De nchivī chi nduú cándija ji tūhun cáhān yā.

33 Sochi tú iin nchiví cándija ji tūhun cáhān yā, suu cúu jā jétuhún ji jā Yāā ndāā cúu Yāā Dios.

34 Chi Yāā jā ní ntají Yāā Dios vají, chi maá-ni tūhun Yāā Dios cáhān yā. Chi Yāā Dios nduú jéhe yícuāhá yā Espíritu yā nūū Yāā jā ní ntají yā.

35 Maá yā jā cúu yā Tatá, ndasí mānī yā jíin Sēhe yā, de ndiviī nī nchihī yā ndahá Sēhe yā jā tatúnī yā nūū.

36 Nchivī jā cándija maá Sēhe yā jā scácu yā ji, cutecū ji níí cánī andiví. De nchiví jaá nduú cúnī cándija sēhe yā, mā cútecū ji, chi sa cuāha Yāā Dios castigo jā ndoho ji níí cání.

1 De ndá tēe grupo fariseo, nī nīhīn dē tūhun jā íyó cuāhā cā nchivī scuáha jíin Jesús nsúú cā jíin Juan, jíin jā cuāhā cā nchivī scuénduté yā nsúú cā Juan.

2 Sochi nsúú maá yā cúu jā scuénduté, chí ndá tēe scuáha jíin yā cúu jā scuénduté.

3 De tá nī jinī Jesús jā súcuán nī nīhīn ndá dē tūhun, de nī nquee yā región Judea, de cuāhōhōn yā región Galilea.

4 De ichi jā nōhōn yā chí yáha región Samaria.

5 De nī nquenda yā iin ñuū región Samaria jā nání Sicar, ñatin ñuhun jā ní jēhe Jacob nūū sēhe dē José jondē janahán.

6 De ñúcuán íyó pozo jā nání pozo Jacob. De nī jécundeē Jesús xiín pozo ñúcuán, chí nī ncuítá yā jā cuāhān yā ichi. De cúu tá cahūxī ūū.

7 De nī nquenda iin ñahan Samaria, vāji ña jā quehen ña ndute. De nī ncāhān Jesús jíin ña: Cunī mānī ní ndute coho sá, ncachī yā.

8 De ndá tēe scuáha jíin yā, ja cuāhān ndá dē ñuū cuācuēen dē jā cajī dē jíin yā.

9 De ñahan Samaria nī ncāhān ña jíin yā: ¿Nūcu jícān ní ndute nūū sá coho ní? Chí tēe hebreo cúu ní, de ñahan Samaria cúu sá, ncachī ña. Súcuán nī ncāhān ña, chí nchivī hebreo nduú cáhān ndá jí jíin nchivī Samaria.

10 De nī ncāhān Jesús: Tú jā jíin ní nāsa cúni Yāā Dios sáhá yā jā váha níhín, jíin ní iin cúu sāán jā jícān sá ndute nūū ní, ñúcuán de maá ní cācān ní nūū sá, de cuāha sá ndute jā cutecū ní ní cání sáhá, ncachī yā.

11 De nī ncāhān ña jíin yā: Señor, cúnu ndasí pozo yáhá, de nduú ná nēe ní jā tavā ní ndute. ¿Túsaá de ní nīhīn ní ndute jā cutecū sá sáhá?

12 ¿De á cúñáhnú cā maá ní nsúú cā tatá ó Jacob, á naá cúu? Chí maá dē nī sndóo dē pozo yáhá nūū ó. De yáhá nī jīhi maá dē ndute, jíin ndá sēhe dē, jíin ndá quitī ndéca dē, ncachī ña.

13 De nī ncāhān Jesús: Ndācá nchivī jā jīhi ndute yáhá, chí yīchī tucu jí.

14 Sochi nchivī jā coho ndute jā cuāha sá nūū jí, chí mā yīchī cuitī cā jí. Chí ndute jā cuāha sá quene inī jí tá cúu ndute jā quēne nūū ñūhún, de sáhá jā cutecū jí ní cání, ncachī yā jíin ña.

15 De maá ña nduú ní jícūhun inī ña, de nī ncāhān ña jíin yā: Señor, cuāha ní ndute ñúcuán nī ncāhān yā, tácuā mā yīchī cuitī cā sá, de nī nduú cā jíin ñūhún quiquehen sá ndute pozo yáhá, ncachī ña.

16 De nī ncāhān Jesús jíin ña: Cuácāna ní yīí ní de quijí ní jíin dē, ncachī yā.

17 Nduú nā yīí sá íyó, ncachī ña. De nī ncāhān Jesús: Ndāā cáhān ní jāā nduú nā yīí ní íyó.

18 Chí ja nī íyo ūhūn yīí ní, de tēe ndéca ní mitan chí nsúú yīí ní cúu dē. Yáhá cúu jā ní ncāhān ndāā ní, ncachī yā.

19 De jā súcuán nī ncāhān yā, de nī ncāhān ña: Señor, iin tēe nácani tūhun Yāā Dios cúu ní, jáni inī sá.

20 Ndá ndīyi tatá sá nchivī Samaria, yucu yáhá nī nchiñúhún jí Yāā Dios. Sochi ndá máá ní nchivī hebreo, cáhān ní jā Jerusalén cúu nūū cánuú chiñúhún ó yā, ncachī ña.

21 De nī ncāhān Jesús jíin ña: Nánā, candíja ní tūhun cáhān sá, chí quijí quiví jāā nsúú yucu yáhá ní nsúú Jerusalén cúu nūū chiñúhún ní maá Yāā cúu Tatá, chí ndīhi-ni lugar de cúu chiñúhún ní yā.

22 Ndá máá ní nchivī Samaria chí nduú jíin ní ní iin cúu jā chiñúhún ní. Sochi ndá máá sá chí jíin sá ní iin cúu jā chiñúhún sá. Chí jondē nūū ndá máá sá nchivī hebreo cúu nūū vāji Yāā jā scácu nchivī.

23 De ja nī nquenda quīvī jā ndá nchivī jā chíñúhún Yāā cúu Tatá, mitan de víhī cā chíñúhún ndija ji yā, chi jondē jíin inī jíin áno ji. Chi maá Tatá súcuán cúnī yā jā chíñúhún nchivī yā.

24 Yāā Dios cúu Espiritu, de nchivī jā cúnī ji chíñúhún ji yā, cánuú jā chíñúhún ndija ji yā jondē jíin inī jíin áno ji, ncachī yā.

25 De nī ncāhān tucu ña: Jínī sá jā quiji Mesías jā cúu Cristo, Yāā jā tají Yāā Dios. De tá quenda maá yā, de stéhēn cāji yā ndácá tūhun nūū ō.

26 De nī ncāhān Jesús: Maá sá jā cāhān sá jíin ní, suu sá cúu Yāā ñúcuán.

27 De juni cāhān cā yā súcuán, de nī nenda ndá tēe scuáha jíin yā. De sáhvi inī ndá dē ndéhé dē jā nátúhún yā jíin ñahan ñúcuán. De nī iin dē nduú ní jicā tūhún dē yā naá cúu jā jicā tūhún yā ña á naá cúu jā nátúhún yā jíin ña.

28 Ñúcuán de nī sndóo ña quīyi ña, de cuāhān ña jondē ñuū. De nī ncāhān ña jíin ndá nchivī ñúcuán:

29 Nehēn ndá nú ná cohōn de cunī nū iin tēe jā ní ncachī ndihi ndácá jā ní nsáhá nī. Sanaá de maá yā cúu Cristo jā ndétu ō jā quiji, ncachī ña.

30 Ñúcuán de nī nquee ndá ji ñuū, de cuāhān ji nūū íyo Jesús.

31 De juni cuāhān ndá ji nūū yā, de ndá tēe scuáha jíin yā nī ncāhān ndāhvī dē jíin yā: Maestro, cajī ní stāā vii, ncachī dē.

32 De nī ncāhān yā jíin ndá dē: Iyo stāā caji ni jāā nduú jíinī ndá nú nāsa cúu, ncachī yā.

33 Ñúcuán de ndá tēe scuáha jíin yā nī jicā tūhún táhān ndá de: ¿A ja nī nquisiáha iin nchivī jā ní nchajī yā, á naá cúu? ncachī dē.

34 De nī ncāhān Jesús: Jā ní ncachī ní jā íyo jā cajī ní cúu jā cúsi inī ní sáhá nī tiñu cúnī Yāā nī ntají nduhū vāji nī, jíin jā sínu nī tiñu jā ní jēhe yā nūū nī.

35 De cāhān ndá nú jā cúmanī cūmī cā yōō de tēhndē trigo. Sochi nduhū chí cāhān ní jíin nú: Cūndéhé ndá nú, chí nchivī cuāhā cúu ji tá cúu trigo jā ní ncuāān jā tēhndē, chí ja íyo tūha ji candíja ji nduhū.

36 De ndá tēe scándíja nchivī, cúu dē tá cúu tēe jēhndē trigo, de nīhīn dē yāhvī dē. De ja nástútú ndá dē nchivī cúu jā cutecú ji ní cání andiví. De ndá tēe jā scútē nuu tūhun nī xihna cā, cúu dē modo tēe jítē trigo, de inuú-ni cusii inī dē jíin ndá cā tēe jā stéhēn cā síquī ñúcuán.

37 Chi ndāā cāhān iin tūhun: Iin tēe jítē, de incā tēe nástútú, cáchī.

38 De ja suu cúu jā ní ntají ní ndá ndóhó jā scándíja nú nchivī ja nī jini tūhun nī nī nacani incā tēe. Chi ndá cā tēe chí ja nī nacani dē tūhun nūū nchivī, de ndá máá nú chí modo jā nástútú nú ji cúu jā scándíja nú ji, ncachī yā.

39 De cuāhā nchivī Samaria jā ndéē ñuū ñúcuán, nī ncandíja ji Jesús jā ní jini ji tūhun jā ní ncāhān ñahan ñúcuán. Chí nī ncāhān ña jā ní ncachī yā ndihi ndácá jā ní nsáhá ña.

40 Jā suu cúu jā ndá nchivī Samaria ñúcuán nī nquenda ji nūū yā, de nī ncāhān ndāhvī ji jíin yā jā ná quéndōo yā ñuū ji. De nī ndōo yā ñúcuán ūu quīvī.

41 De cuāhā cā ji nī ncandíja ji yā jíin tūhun cāhān maá yā.

42 De nī ncāhān ndá ji jíin ñahan ñúcuán: Nduú cā jíiní nūhún jā cāhān maá nú de candíja nī yā, chí ja nī jini ndá nī tūhun jā cāhān maá yā. De jíinī ndácá ō jā maá yā cúu ndija Cristo, Yāā jā scácu nchivī ñayiví, ncachī ndá ji.

Jā ní nasāhá vāha yā sēhe tēe ndíso tíñú nūū rey

43 De tá nī nchāha ūu quīvī, de Jesús nī nquee yā Samaria, de nī naquehen yā ichi cuānohōn yā región Galilea.

44 Chi ja nī ncāhān maá yā jā ndá tēe nácani tūhun Yāā Dios, nduú íyó yíñúhún nchivī ñuū dē jíin dē, de saá-ni jíin maá yā.

45 De tá nī nenda yā Galilea, de nchivī ñúcuán nī jetáhví jí yā, chi suni maá jí nī jēhēn jí vico pascua Jerusalén, de nī jinī ndá jí ndácá tíñu nī nsáhá yā quívi jā ní íyo vico ñúcuán.

46 Ñúcuán de nī jēhēn tucu yā ñuū Caná ndáñuū Galilea, nū nī nsáhá yā jā ndute nī nduu vino. De inī ñuū Capernaum nī íyo iin tēe cúñáhnú jā ndíso tíñú nū rey. De cúhū sēhe dē.

47 Tēe ñúcuán nī nīhīn dē tūhun jā ní nquenda tucu Jesús región Galilea jā ní jēhēn yā región Judea. De nī jēndéhé dē yā, de nī ncāhān ndáhví dē jā ná quíhīn yā jíin dē vehe dē, de nasáhá vāha yā sēhe dē, chí ja ñatin cuū jí.

48 De nī ncāhān yā jíin dē: Tú mā cūnī nú ndá tíñu ñáhnú jā sáhvi inī nū sáhá, de mā cándíja cuítí ndá nú, ncachī yā.

49 De tēe ndíso tíñú nū rey, nī ncāhān dē: Señor, sáhá ní favor ná cóhōn, chí tú ná cúcuéé ní de cuū sēhe sá, ncachī dē.

50 Ñúcuán de nī ncāhān Jesús: Cuánohōn vehe nú, chí cutecū sēhe nú. De nī ncandíja dē tūhun nī ncāhān Jesús, de cuānohōn dē-ni.

51 De junī jíca dē cuānohōn dē vehe dē, de nī nquenda ndá mozo dē nī nquítahān jí de, de nī ncāhān jí: Ja nī nduvāha sēhe ní, ncachī jí.

52 De nī jíca tūhún dē nā hora cúu jā ní nquijéhé nī nduvāha jí. De nī ncāhān ndá jí jíin dē: Cahīin icu nī nquee cahni jí.

53 Ñúcuán de maá tatá jí nī nsáhá dē cuenta jā hora ñúcuán cúu jā ní ncāhān Jesús jíin dē jā cutecū sēhe dē. De nī ncandíja dē jíin níí vehe dē jā cúu yā Yāā jí ní ntají Yāā Dios.

54 Yáhá cúu vuelta ūū jā ní nsáhá Jesús tíñu ñáhnú jā ní stéhēn yā poder yā región Galilea, tá nī nenda yā jā ní jēhēn yā región Judea.

5

Jā ní nasáhá vāha yā iin tēe jā cáá nūū pila Betesda

1 Ñúcuán de cuāhān tucu Jesús Jerusalén, chí íyó tucu vico jā sáhá ndá táhān yā hebreo.

2 De Jerusalén íyó iin pila ndute ñatin maá viéhé jā nání viéhé tícāchí. De yuhū hebreo nání Betesda. De nūū íyó pila ñúcuán íyó ūhūn corredor.

3 De ndá corredor ñúcuán cáá cuāhā nchivī cúhū, jā cuāá, jā cojo, jā vehlé. De ndétu ndá jí jā candā ndute ñúcuán.

4 Chí íyó quívi jā cúun iin ángel yā nūū pila, de scándā yā ndute. De nchivī jā quívi xihna cá inī pila tá scándā yā ndute, de ndúvāha jí nā-ni cuéhē ndóho jí.

5 De ñúcuán cáá iin tēe jā ní ncuu ōcō xāhōn ūnī cuíyā cúhū dē.

6 De nī jinī Jesús jā cáá dē, de nī jinī yā jā ní ncuu cuāhā cuíyā cúhū dē. De nī ncāhān yā jíin dē: ¿A cūnī nū nduvāha nú? ncachī yā.

7 De nī ncāhān tēe cúhū: Señor, nduú níhīn sá ní iin tēe squívi sáán inī pila tá cándā ndute. Chí ndácá vuelta jā cūnī sá quívi sá, de quívi-ni incā nchivī xihna cá, ncachī dē.

8 De nī ncāhān Jesús: Nacōo de naquehen nú camilla nū de caca nú, ncachī yā.

9 De tēe ñúcuán nī nduvāha dē-ni. De nī naquehen dē camilla dē, de nī nquijéhé dē jíca dē. De quívi nátátú cúu quívi ñúcuán.

10 De nī ncāhān ndá táhán dē hebreo jíin dē: Quivī nátātú cúu mitan. De cáchi ley já má cūú cuiso nú camilla nū.

11 De nī ncāhān tēe nī nduvāha: Tēe já ní nasáhá vāha nduhū, nī ncāhān dē jíin nī já naquehen nī camilla nī de caca nī, ncachī dē.

12 Ñúcuán de nī jīcā tūhún ndá dē: ¿Ní tēe nī ncāhān jíin nú já naquehen nú camilla nū de caca nú?

13 De tēe nī nduvāha, nduú jíin dē ní iin tēe cúu já ní nasáhá vāha dē. Chi íñi cuāhā nchivī ñúcuán, de Jesús ja cuāhān yā.

14 De cuéé cā de nī naquetáhán Jesús jíin dē inī templo cāhnú. De nī ncāhān yā: Mitan chi nī nduvāha nú. De mā sáhá cā nū cuāchi, chi tú nduú, de quiji iin tündóhó xéén cā síquī nū, ncachī yā.

15 Sá de cuāhān tēe ñúcuán de nī ncachī tūhun dē nūú ndá táhán dē hebreo já Jesús cúu já ní nasáhá vāha yā dē.

16 De síquī já ní nsáhá Jesús tiñu yáhá quivī nátātú, já ñúcuán cúu já ndá tēe hebreo jíin ūhvī dē yā, de cúnī ndá dē cahñī dē yā.

17 De nī ncāhān Jesús jíin ndá dē: Maá Tatá nī chi níí cání sáhá yā tiñu vāha, de suni sūcuán sáhá maá nī tiñu vāha.

18 De síquī já ní ncāhān yā sūcuán, de ndá tēe hebreo víhí cā cúnī dē cahñī dē yā. Chi nsūú maá-ni jáá nduú squíncuu yā já cāhān ley síquī quivī nátātú, chí suni já ní ncāhān yā já Tatá yā cúu Yāa Dios de sūcuán sáhá inuú yā maá yā jíin Yāa Dios.

Síquī já ndíso tíñú Sēhe Yāa Dios

19 De nī ncāhān Jesús: Jāndāa cāhān nī jíin ndá nú: Nduhū já cúu Sēhe Yāa Dios, nī iin mā cūú sáhá nī já maá nī, chí sáhá nī maá-ni tiñu já jíin nī já sáhá Tatá nī. Chi ndácá já sáhá Tatá nī, suni sáhá nduhū já cúu nī Sēhe ya.

20 Chi Tatá nī māñī yā jíin nduhū já cúu nī Sēhe yā, de stéhēn yā nūú nī ndihi já sáhá yā. De coo tiñu ñáhnú cā já stéhēn cā yā nsūú cā já ní ncuu mitan, já sáhvi inī ndá nú cunī nū.

21 Chi tá cúu nūú nástécū Tatá nī ndíyi de cutecū tucu ji, saá-ni nduhū já cúu nī Sēhe yā, suni sáhá nī já cutecū ní-ni cúu já cúnī maá nī.

22 De maá Tatá nī, nduú sándaā yā síquī nī iin nchivī, chí nī jēhe yā tūhun já sándaā maá nī síquī ndácá nchivī, chí Sēhe yā cúu nī.

23 De sūcuán de coo yíñúhún ndihi nchivī nūú nī, tá cúu nūú íyó yíñúhún ji nūú Tatá nī. De nchivī jáá nduú íyó yíñúhún nūú nī, túsaá de suni nduú íyó yíñúhún ji nūú maá Tatá nī, Yāa já ní ntají nduhū vāji nī.

24 Jāndāa cāhān nī jíin ndá nú: Tú iin nchivī chuhun inī ji tūhun cāhān nī, de candíja ji já Yāa ndāa cúu Yāa já ní ntají nduhū vāji nī, nchivī ñúcuán cutecū ji níí cání andiví, de mā tánū táhvī ji. Chi mā cóo cā ji tá cúu ndíyi, chí sa cutecū ji níí cání.

25 Jāndāa cāhān nī jíin ndá nú já quiji quivī, de mitan de ja nī nquijéhé, já ndácá nchivī já cúu tá cúu ndíyi, cunī ndá ji tūhun já cāhān nduhū, Sēhe Yāa Dios. De nchivī cuetáhví chí cutecū ji níí cání.

26 Chi tá cúu nūú íyó poder maá Tatá nī já sáhá yā já tēcū ndácá-ni, suni sūcuán nī jēhe yā poder nūú maá nī já sáhá nī já cutecū ndácá-ni.

27 De suni nī nsáhá yā já ndíso tíñú nī já sándaā nī síquī nchivī, chí cúu nī Yāa nī nduu tēe.

28 Mā sáhvi inī ndá nú canī inī nū síquī tūhun cāhān nī. Chi quiji quivī já ndácá ndíyi cunī ji tūhun cāhān nī,

29 de quee ji nūū yíyuhū ji. De ndá ndīyi jā ní nsáhá tiñu váha, natecū ji jā cutecū ji níí cání. De ndá ndīyi jā ní nsáhá tiñu néhén, natecū ji de quívi ji nūū tānū tāhvī ji.

Jā ní stéhēn yā jā ní ntetiñū Yāā Dios yā

30 Ní iin mā cūū sáhá nī jā maá nī. Chi nāsa ndácu Yāā Dios nūū ni, sūcuán sándaā ní tiñu nchivī. De ndāā sándaā ni, chi nduú sáhá nī jā cúní maá nī, chi sáhá nī jā cúní maá Tatá nī, Yāā nī ntají nduhū vāji nī.

31 Tú maá nī cāhān jā cúu nī Sēhe Yāā Dios, de cachī nchivī jāā nduú jétíñū tūhun cāhān nī.

32 Sochi íyó incā jā cāhān jā cúu nī Sēhe yā. De jíni nī jā tūhun cāhān yā, chi níhīn tiñū.

33 Ndá máá nú nī ntají nú ndá tēe jā ní jícā tūhún dē Juan. De Juan chi ndāā ní ncāhān dē tūhun nī.

34 De vísō sūcuán de nsūū nduhū cúu jā jíni ñúhún jā stéhēn iin tēe jā Sēhe Yāā Dios cúu nī. Chi ndá máá nú cúu jā jíni ñúhún, tácuca candíja ndá nú de cācu nú. Jā ñúcuán ní ncāhān nī jā íyó ndāā tūhun nī jā ní nacani Juan.

35 Maá Juan nī ncuu dē tá cúu iin lámpara jā cáyū de cútūu, cúu jā ní nacani dē tūhun nī. De ndá máá nú chi jacū-ni quívi ní jētahān inī nū jā ní stéhēn dē nūū nū.

36 Sochi íyó jā stéhēn cājí cā jā cúñáhnú nī nsūū cā jā ní ncāhān Juan. Maá tiñu sáhá nī, suu stéhēn cājí jā Tatá nī nī ntají ndija yā nduhū vāji nī, chi tiñu yáhá ní ntetiñū yā nduhū jā sáhá nī.

37 De Tatá nī jā ní ntají yā nduhū vāji nī, suni maá yā cāhān nūū tutū ī jā cúñáhnú nī, vísō nduú ní jíni jíin sóho ndá nú jā cāhān yā, de ni nduú ní jíni jíinū nū yā.

38 Sochi nduú ní nchúhun inī ndá nú tūhun jā ní ncāhān Tatá nī, chi nduú cándíja ndá nú nduhū, Yāā jā ní ntají yā.

39 De nánducú viī ndá nú ndácā tūhun cāhān tutū ī, chi jáni inī nū jā ñúcuán níhīn nū tūhun jā cutecū nū níí cání sáhá. De síquī maá ní cúu jā cāhān tutū ī.

40 Sochi nduú cúní ndá nú cuetáhvi nú nduhū jā quívi nú ndahá nī tácuca cutecū nū níí cání.

41 Nduú sáhá ní cuenta tūhun jā cāhān ndá nchivī jā cúñáhnú nī.

42 Chi ja jíni ní nāsa cúu ánō ndá nú jāā nduú íyó māni nū jíin Yāā Dios.

43 Nduhū vāji ní jíin tiñu cúní Tatá nī, de nduú jétáhvi ndá nú nduhū. Sochi tú incā tēe quenda dē jíin tiñu cúní maá dē, de sa tēe ñúcuán ñamā cuetáhvi nú dē.

44 ¿Nāsa cuu candíja ndá nú? Chi máni jā cúní ndá nú jā cuñáhnú nú sáhá ndá táhán nū, de nduú ndúcú nú jā cuñáhnú nú sáhá Yāā Dios, jā íyó mátúhún-ni yā.

45 Mā cání inī ndá nú jā cāhān ni cuāchi síquī nū nūū Tatá nī. Chi íyó iin jā cāhān cuāchi síquī nū, suu Moisés, tēe jā ñúhún inī ndá nú jā quendōo ndāā nū jíin ley jā ní ntee dē.

46 Chi tú ní ncándíja ndá nú jā ní ntee Moisés, de suni candíja nú nduhū nícu, chi tūhun maá ní cúu jā ní ntee dē.

47 Te tú nduú cándíja ndá nú tūhun nī jā ní ntee dē, ¿de nāsa candíja nú tūhun cāhān maá ní túsaá? ncachī yā jíin ndá dē.

6

Jā ní scájī yā ūhūn mil nchivī
(Mt. 14.13-21; Mr. 6.30-44; Lc. 9.10-17)

1 Nūcuán de cuāhān Jesús incā lado mar Galilea, jā cúu mar Tiberias.

2 De cuāhā ndasí nchivī nī jēcuniquīn ji yā, chi nī jinī ji ndācá tiñu ñáhnú jā stéhēn yā poder yā jā ní nasáhá vāha yā nchivī cúhū.

3 De nī ncaa yā iin yucu, de nī jēcundeē yā ñúcuán jíin ndá tēe scuáha jíin yā.

4 De ja nī ncuñatin vico pascua jā núcūhun inī ndá táhān yā hebreo jā ní ncācu ji nūu nchivī naciōn Egipto.

5 De nī nūcūndēhé yā, de nī jinī yā jā vāji cuāhā ndasí nchivī. De nī ncāhān yā jíin Felipe: ¿Ní jondē cueen ó jā caji ndá nchivī yáhá?

6 De sūcuán nī ncāhān yā jā jito túnī yā dē tú nāsa cāhān dē. Chi ja jinī maá yā nāsa sáhá yā.

7 De nī ncāhān Felipe jíin yā: Ni mā quēndá ūu ciento denario stāā jā caji ndá ji visō jacū-ni, ncachī dē.

8 Nūcuán de nī ncāhān incā tēe scuáha jíin yā, jā cúu Andrés, ñanī Simón Pedro:

9 Yáhá iyó iin tēe lulí jā ndiso ji ūhūn stāā cebada jíin ūu tiacá. ¿De ní quenda ñúcuán, chí nchivī cuāhā ndasí cúu? ncachī dē.

10 Nūcuán de nī ncāhān Jesús: Cāhān ndá nú jíin nchivī ná cúndeē ji, ncachī yā. De ñúcuán iyó cuāhā itē, de nī jēcundeē ndá ji, de tá ūhūn mil tēe cúu.

11 De nī nquehen Jesús stāā ñúcuán, de xihna cā nī nacuetáhvī yā nūu Yāā Dios. De nī jēhe yā nūu ndá tēe scuáha jíin yā, de ndá máá dē nī nsaji dē nūu ndá nchivī ndéē ñúcuán. De suni sūcuán nī nsáhá yā jíin tiacá, de nī nchaji ndá ji nāsaa cúni ji caji ji.

12 De tá nī ndahā chíjin ji, de nī ncāhān yā jíin ndá tēe scuáha: Nastútú ndá nú ndá pedazo jā ní nquendōo, tácuca mā náa cuití.

13 De nī nastútú ndá dē, de nī nchitú ūxī ūu tīcá pedazo jā ní nquendōo cā sīquī ndihúhūn stāā cebada.

14 De jā ní jinī ndá nchivī tiñu ñáhnú jā ní nsáhá Jesús jā stéhēn yā poder yā, de nī ncāhān ji: Jāndāā ndija jā tēe yáhá cúu jā cāhān tutū jā quiji inī ñayīvī jā nacani tūhun Yāā Dios, ncachī ndá ji.

15 De nī jinī Jesús jā cúni ndá ji sáhá ji fuerza jā cuu yā rey ji nícu. De nī ncujiyo tucu mátúhūn yā-ni, nī ncaa yā cuāhān yā nūu sūcún cā yucu.

Jā ní jica jéhe yā nūu mar
(Mt. 14.22-27; Mr. 6.45-52)

16 De jā cuácuneē, de ndá tēe scuáha jíin yā nī nuu dē yucu cuāhān dē nūu mar.

17 De nī ndīvi ndá dē inī barco, de nī scāca dē jā quihīn dē incā lado mar jondē ñuū Capernaum. De ja nī ncuneē, de ncháha ca nenda Jesús nūu ndá dē.

18 Nūcuán de nī jiquihī iin tāchī níhin, de jisō ndute mar sáhá.

19 De tá nī ncuu tá cúu ūhūn á iñū kilómetro jica ndá dē jíin barco, de nī jinī dē jā jica Jesús nūu mar, de nī ncuñatin yā nūu barco. De nī nchuhú ndá dē.

20 De maá yā nī ncāhān yā jíin dē: Maá nī cúu, de mā cūyūhú ndá nú.

21 De nī ncusii inī ndá dē jā ná quívi yā inī barco. De nī nsáhá yā jā ñamā-ni nī nquenda barco nūu ñuhun yíchí nūu cuāhān ndá dē.

Jā ní nanducú ndá nchivī Jesús

22 De quívi téen de ndá nchiví já ní nquendōo incā lado mar, nī jiní ji já ndá tēe scuáha jíin yā cuahān dē jíin mátúhún-ni barco já ní Iyo ñúcuán, jíin jáá nduú ní nquívi Jesús já quíhín yā jíin dē.

23 Sá de sava cā barco já váji ichi ñuū Tiberias, nī nquenda ñatin lugar nūú ní nchají ndá ji stāā já ní nacuetáhví maá Jētoho ō jēhé.

24 De já ní jiní nchiví jáá nduú cā Jesús íyó yā ñúcuán, de ni ndá tēe scuáha jíin yā, de ní nquívi ji ndá barco ñúcuán, de cuahān ji ñuū Capernaum cuānanducú ji yā.

Jesús cúu stāā já cutecū ō níí cání

25 De tá nī nquenda ji jondē incā lado mar, de nī nanihín ji Jesús. De nī jīcā tūhún ji yā: Maestro, ¿nā hora nī nquenda ní yáhá?

26 De nī ncāhān Jesús: Jāndāā cáhān ni jíin ndá nú já nānducú nú nduhū síquí já ní nchají nū jondē ní ndahá chíjin nú, de nsūú síquí já ní jiní nū ndācá tiñu ñáhnú já ní stéhēn ni poder ní.

27 Mā cūndihví iní nū maá-ni síquí já cají nū já ñamā nataxín, chí sa cundihví iní nū já níhín nū stāā já cutecū nū níí cání sáhá. De nduhū, Yāā nī nduu tēe, taji nī maá stāā já cutecū nū níí cání. Chí Tatá nī Yāā Dios nī jani yā nduhū já sáhá ní súcuán, ncachí yā jíin ndá ji.

28 Ñúcuán de nī jīcā tūhún ji yā: ¿Nāsa sáhá ndá sá tácuca squíncuu sá tiñu cúní Yāā Dios?

29 De nī ncāhān Jesús: Tiñu já cúní Yāā Dios cúu já candíja ndá nú nduhū, Yāā já ní ntají yā vāji.

30 Ñúcuán de nī ncāhān ndá ji: ¿Túsaá de nā tiñu ñáhnú sáhá ní cuní ndá sá de candíja sá já ní ntají yā níhín? ¿Nā tiñu cúu já sáhá ní?

31 Chí ndá tatá ō janahán nī nchají dē maná já ní ncuun ichi andiví jondē nūú ñuhun tíhá, tá cúu nūú yósō nūú tutū ī: Yāā Dios nī jēhe yā stāā nī ncuun ichi andiví nī nchají ndá ji, cáchí tutū, ncachí ndá ji jíin yā.

32 De nī ncāhān Jesús: Jāndāā cáhān ni jíin ndá nú: Nsūú Moisés ní jēhe stāā ñúcuán nūú ndá dē já ní ncuun ichi andiví, chí maá Tatá nī nī jēhe. De maá yā jēhe stāā andiví já cutecū nū níí cání sáhá.

33 Chí stāā já jēhe Yāā Dios cúu maá Yāā já ní ncuun ichi andiví, de sáhá yā já nchiví ñayíví cutecū ji níí cání andiví, ncachí yā.

34 De nī ncāhān ndá ji: Señor, níni cuāha ní stāā ñúcuán cají ndá sá túsaá.

35 De nī ncāhān Jesús: Maá nī cúu maá stāā já cutecū nū níí cání sáhá. Nā-ni nchiví quívi ndahá ní, mā cōcón cuítí cā ji. De nā-ni nchiví candíja nduhū, mā yíchí cuítí cā ji.

36 Sochi ndá ndóhó ja nī ncāhān ni jíin nú jáá nduú candíja nú nduhū, vísō nī jiní nū nūú ni.

37 Ndācá nchiví já sáhá Tatá nī já candíja ji nduhū, maá ji quívi ndahá nī. De jétáhví nī ndācá ji já cúní ji quívi ji ndahá nī, chí mā tají cuítí ni ji.

38 Chí nī nquíji nī jondē andiví tácuca sáhá nī tiñu já cúní Yāā já ní ntají nduhū, de nsūú já sáhá nī já cúní maá nī.

39 De tiñu já cúní Tatá nī, Yāā nī ntají nduhū, cúu já má scuíta nī ni iin nchiví já jēhe yā nūú ni, chí coto nī ji de nastécū ni ji quívi jīnu ñayíví.

40 De Yāā nī ntají nduhū, cúní yā já ndācá nchiví já níhín ji tūhun nduhū de candíja ji nduhū já cúu nī Sēhe Yāā Dios, cutecū ji níí cání andiví. Chí nastécū nī ji quívi jīnu ñayíví, ncachí yā.

41 Ñúcuán de nī nquijéhé ndá táhán yā hebreo cáhān ji contra sīquī yā, chi nī ncāhān yā jā maá yā cúu stāā jā ní ncuun ichi andiví.

42 De nī ncāhān ji: ¿A nsūū tēe yáhá cúu Jesús sehe José? De jínī ō tatá dē naná dē. ¿De nāsa cúu jā cáhān dē jā ní ncuun dē ichi andiví túsaá?

43 De nī ncāhān Jesús jíin ndá ji: Mā cáhān ndá nú sīquī nī.

44 Ni iin nchiví mā cúu quívi ji ndahá nī de tú mā sáhá Tatá nī jā cuu iní ji quívi ji, chi maá yā nī ntají nduhū vāji nī. De nastécū ni ji quívi jīnu ñayiví.

45 De suha yósó nūū tutū jā ní ntee ndá tēe nī nacani tūhun Yāā Dios janahán: Ndácá ji chi stéhēn Yāā Dios nūū ji, cáchī. Túsaá de ndácá nchiví jā jíini tūhun jā cáhān Tatá nī de jétáhví ji jā stéhēn yā nūū ji, nchiví ñúcuán chi quívi ji ndahá nī.

46 Ni iin nchiví nduú ní jíiní cuití ji nūū maá Tatá nī. Chi mátúhún-ni nduhū cúu jā ní jíini nūū yā, chi jondē nūū maá yā vāji nī.

47 Jándáā cáhān ni jíin ndá nú jā nchiví jā candíja jā scácu nī ji, maá ji cutecū ji ní cání.

48 Maá nī cúu stāā jā cutecū nū ní cání sáhá.

49 Ndá tatá nū janahán, nī nchají dē stāā maná jā ní ncuun ichi andiví jondē nūū ñuhun tihá, sochi nduú ní nsáhá jā cutecū dē ní cání.

50 De stāā jā cáhān ni jā vāji ichi andiví, chi nā-ni nchiví cají, de cutecū ji ní cání andiví.

51 De suu maá nī cúu stāā ñúcuán jā ní nquiji ichi andiví jā sáhá jā cutecū nū ní cání. De nchiví jā cají stāā yáhá, cutecū ji ní cání andiví. De stāā jā cuāha nī cúu yiqui cúñu nī, de cuāha nī tácuca nchiví ñayiví cutecū ji ní cání, ncachí yā.

52 Ñúcuán de ndá táhán yā hebreo nī ncāhān ji jíin táhán ji: ¿Nāsa cuu cuāha tēe yáhá yiqui cúñu dē cají ō? ncachí ji.

53 De nī ncāhān Jesús jíin ji: Jándáā cáhān ni jíin ndá nú: Tú mā cándíja nú jā yiqui cúñu nduhū, Yāā nī nduu tēe, cúu tá cúu stāā, de nīñī ni cúu tá cúu ndute, túsaá de mā cútecū nū ní cání sáhá.

54 Chi ndá nchiví jā candíja jā yiqui cúñu nī cúu tá cúu stāā de nīñī ni cúu tá cúu ndute, maá ji cutecū ní cání. De nastécū ni ji quívi jā jīnu ñayiví.

55 Chi yiqui cúñu nī jíin nīñī ni cúu ndija jā sáhá jā cutecū ji ní cání.

56 De ndá nchiví jā candíja jā yiqui cúñu nī jíin nīñī ni cúu tá cúu stāā jíin ndute jā cutecū ji ní cání sáhá, maá ji íñī nīhin ji jíin nī, de íyó nī jíin ji.

57 Maá Tatá nī, Yāā tēcū, nī ntají yā nduhū vāji nī, de tēcū ni sáhá maá yā. De saá-ni ndá nchiví jā candíja jā cúu nī tá cúu stāā ji jíin ndute ji, suni súcuán cutecū ji ní cání sáhá nī.

58 Maá nī cúu stāā jā ní nquiji ichi andiví. De stāā jā cáhān ni nduú cúu tá cúu stāā maná jā ní nchají ndá tatá nū janahán, chi nduú ní nsáhá jā cutecū ji ní cání. Chi stāā jā cáhān ni, de nchiví jā cají, cutecū ji ní cání sáhá, ncachí yā.

59 Ndá tūhun yáhá nī stéhēn Jesús nūū nchiví jā ní ndutútú iní vehe ñ sinagoga ñuū Capernaum.

Tūhun jā cutecū ō ní cání

60 De cuāhā nchiví scuāha jíin yā, nī jini ji tūhun yáhá jā ní stéhēn yā, de nī ncāhān ndá ji: Vójín ndasí tūhun yáhá. ¿Nāsa cuu cuetáhví ó túsaá?

61 De nī jíiní Jesús jā cáhān ndá ji jā vójín cúu tūhun yáhá, de nī ncāhān yā: ¿A vójín sáhá tūhun yáhá jíin ndá nú?

62 ¿De nāsa sáhá nú de tú cunī nū jā nduhū, Yāā nī nduu tēe, ndaa nī quīnohōn ni nūū ní ndeē ni xihna űúhún?

63 Maá ánō nchivī cúu jā sáhá jā tēcū ji. Chi yiqui cúñu ji nduú jétñú cuiti súcuán. De ndá tūhun jā ní ncāhān ni jíin nú cúu jā quendōo vāha ánō nū, de cutecū nū ní cání sáhá.

64 Sochi sava nú chi nduú cándija nú, ncachī yā. Chi jondē jā xihna űúhún ja jíin Jesús nā nchivī cúu jā má cándija, jíin ní iin dē cúu jā nastúu dē yā.

65 De nī ncāhān cā yā: Jā űúcuán nī ncāhān ni jíin ndá nú jā má cúu quīvi ni iin nchivī ndahá ní de tú mā sáhá Tatá nī jā cuu inī ji quīvi ji, ncachī yā.

66 De jondē quīvi űúcuán de cuāhā nchivī scuáha jíin yā, nī sndóo ji yā, de nduú cā ní jica ji jíin yā.

67 űúcuán de nī ncāhān yā jíin ndihúxī űū tēe scuáha jíin yā: ¿A suni cúnī ndá máá nú quihīn nū, á naá cúu?

68 De nī ncāhān Simón Pedro: Señor, ¿nā nūū cā quihīn sá? Chi maá ní cúu jā nácani tūhun jā cutecū sá ní cání sáhá.

69 De nī ncandija ndá sá de jíin sá jā maá ní cúu Cristo, Sēhe Yāā Dios, Yāā tēcū, ncachī dē.

70 De nī ncāhān Jesús: De vísō nī nacāji nī ndihúxī űū ndá nú, de íyó iin nú jā nī nquīvi tächī inī, ncachī yā.

71 De súcuán nī ncāhān yā síquī Judas Iscariote, sēhe Simón. Chi maá dē nastúu dē yā, vísō iin táhán jā úxī űū tēe scuáha jíin yā cúu dē.

7

Jāá nduú ní ncándija ndá űanī Jesús

1 űúcuán de jica nuu Jesús región Galilea. Chi nduú cúnī yā caca nuu yā región Judea, chi ndá táhán yā hebreo jā ndéē űúcuán, cúnī dē cahni dē yā.

2 De cuācuñatin vico jā sáhá ndá táhán yā hebreo vehe ramádā jā cundeē ji.

3 De ndá űanī yā ní ncāhān dē jíin yā: ¿Nūcu maá yáhá-ni íyó nú? Vāha cā quihīn nū región Judea, tácuca ndá tēe űúcuán jā cándija dē ndóhó, suni cunī dē tiñu űáhnú jā sáhá nú.

4 Chi tú cúnī iin tēe jā cūtē nuu tūhun dē, de mā sáhá yuhū dē tiñu. De tú sáhá nú ndácá tiñu űáhnú, vāha cā sáhá nú jā cunī ndivīi nchivī túsaá.

5 Súcuán nī ncāhān ndá űanī yā jíin yā, chi ní ndá máá dē nduú cándija dē yā.

6 űúcuán de nī ncāhān Jesús: Ncháha ca quenda maá quīvi jā quihīn ni. De ndá máá nú chi nā-ni quīvi de cuu quihīn nū.

7 Chi mā quítī inī nchivī űayivī cunī ji ndóhó, de maá ní chi quítī inī ji jíin ji, chi cáhān ní jā maá-ni tiñu néhén sáhá ndá ji.

8 Cuáhán ndá máá nú vico. De maá ní chi mā quihīn ni mitan, chi ncháha ca quenda maá quīvi jā cánuú quihīn ni, ncachī yā.

9 Súcuán nī ncāhān yā tūhun yáhá jíin ndá dē, de nī nquendōo yā Galilea.

Jā ní jēhēn Jesús vico vehe ramádā

10 De tá nī ncháha ndá űanī yā cuāhān dē vico űúcuán, de sá de suni cuāhān maá yā. De nduú ní jēhēn níjin yā, chi nduú ní stúu yā maá yā.

11 De ndá táhán yā hebreo nānducú ji yā vico űúcuán, de cáhān ndá ji: ¿Ní cúu nūū íyó tēe űúcuán? ncachī ji.

12 De ndasí nī ncāhān nchivī jā síquī yā, chi sava ji cáhān: Tēe vāha cúu dē. De sava cā ji cáhān: Nduú chi stáhvī dē nchivī.

13 De yuhū-ni nī ncāhān ji tūhun yā, chi yúhú ji jā quítī inī ndá táhán ji hebreo.

14 De tá nī ncuu sava vico, de nī nquenda Jesús, nī nquivi yā templo cāhnú, de nī nquijéhé yā stéhēn yā tūhun.

15 De nī nsāhvi inī ndá táhán yā hebreo níni ji, de nī ncāhān ji: ¿Nāsa jínī tēe yáhá cuāhā tūhun ndíchí? Chi nduú ní jica dē escuela, ncachī ji.

16 Ñúcuán de nī ncāhān Jesús: Tūhun jā stéhēn ni chí nsúú tūhun maá nī cúu, chí tūhun jā ní jēhe maá Yāā jā ní ntají nduhū cúu.

17 Tú iin nchivī cúnī ji sáhá ji tiñu cúnī Yāā Dios, nchivī ñúcuán chí jīcūhun inī ji á jondē nūū Yāā Dios vāji tūhun stéhēn ni, á tūhun jā jáni inī maá nī cúu.

18 Tēe jā cāhān tūhun jáni inī maá dē, tēe ñúcuán ndúcú dē jā sáhá ñáhnú nchivī dē. De tú iin tēe ndúcú dē sáhá ñáhnú dē Yāā jā ní ntají dē, tēe ñúcuán cúu tēe ndāā, de nduú nā tūhun stáhvī íyó jíin dē.

19 ¿A nsúú jā ní jēhe Moisés ley yā nūū nū jā squíncuu nú? De ni iin nú nduú squíncuu. Chí sa jā cúnī ndá nú cahni nū nduhū, ¿de nājēhē cúu? ncachī yā.

20 De nī ncāhān ndá nchivī ñúcuán: Tāchī ndóho nú. ¿Ní iin cúnī cahni ndóhó?

21 De nī ncāhān Jesús: Nī nasáhá vāha nī iin tēe quívi nátátú, de ndivii nū nī nsāhvi inī nū nī jíinī nū jā quívi nátátú nī nsáhá nī tiñu ñúcuán.

22 De Moisés ní jēhe dē ley jā cúu circuncidar nūū ndá nú. De sáhá ndá nú circuncidar sūchí yíi nūū únā quívi jā ní ncacu jí, víso quívi nátátú cúu. (Sochí nsúú maá Moisés ní jáquín ley ñúcuán, chí ja ní iyo nūū ndācá tatā dē.)

23 Túsaá de tú sáhá ndá nú circuncidar víso quívi nátátú cúu, tácuu squíncuu nú ley Moisés, ¿de nūcu quítī inī ndá nú jā ní nasáhá vāha ndasí nī iin tēe quívi nátátú?

24 Mā cāni ñamā inī nū jā cuāchi sáhá nī. Chí sa cani vāha inī nū síquī ndācá tiñu vāha, ncachī yā.

Jā ní ncachī Jesús ní jondē vāji yā

25 Ñúcuán de sava nchivī Jerusalén nī jícā tūhún táhán ji: ¿A nsúú tēe yáhá cúu jā nánducú ndá tēe cúñáhnú jā cahni dē, á naá cúu?

26 De yáhá cāhān nijīn dē nūū chitú, de nduú ni iin jási jā sáhá dē. ¿A sanaā de ní ncundaā inī ndá tēe cúñáhnú jā tēe yáhá cúu Cristo jā cáchī tutú jā quiji, á naá cúu?

27 De nduú chí ja jíinī ó nī nūū vāji tēe yáhá. De tá quiji Cristo, chí ni iin ó má cúnī ó ní jondē quiji yā, ncachī ji.

28 Ñúcuán de nī ncāhān jee Jesús jā stéhēn yā tūhun inī templo: Jínī ndá nú nduhū, de jíinī nū nā ñuū vāji nī. De víso súcuán de maá Yāā ndāā cúu jā ní ntají nduhū vāji nī, de nduú vāji nī jā cúnī maá nī. De nduú jíinī ndá nú nāsa Yāā cúu yā.

29 De maá nī chí jíinī ni yā, chí jondē nūū maá yā vāji nī, de maá yā ní ntají nduhū, ncachī yā.

30 Ñúcuán de nī nducú ndá dē tiin dē yā. De ni iin dē nduú ní ncúu tiin dē yā, chí ncháha ca quenda maá quívi jā tiin dē yā.

31 Sochí cuāhā nchivī nī ncandíja ji yā, de nī ncāhān ji: ¿A nsúú tēe yáhá cúu Cristo, Yāā ndétu ó jā quiji? Chí cuāhā ndasí tiñu ñáhnú sáhá yā jā stéhēn yā poder yā, ncachī ji.

Jā ní ntají ndá dē policíja jā tiin dē Jesús

32 De nī jinī ndá tē fariseo jā sūcuán cáhān ndá nchivī tūhun yā. De ndá máá dē jíin ndá sūtū cúñáhnú, nī ntají dē ndá policia jā jito templo, vāji dē jā tiin dē yā.

33 De nī ncāhān Jesús: Jacū-ni cā quivī coo nī jíin ndá nú. Nūcuán de quīnohōn ni nūū Yāā nī ntají nduhū vāji nī.

34 De nanducú ndá nū nduhū, sochi mā nánihīn nū nduhū. Chi mā cūú cuēē nū nūū cundeē nī, ncachī yā.

35 Nūcuán de ndá táhān yā hebreo nī jicā tūhún táhān dē: ¿De ní cúu nūū quīhīn tēe yáhá jā mā nánihīn ō dē? ¿A quīhīn dē nūū ndá táhān ó hebreo jā ní jītē nuu jā ndēē nación Grecia? ¿De á stéhēn dē tūhun nūū nchivī Grecia, á naá cúu?

36 ¿De nā tūhun cúu jā ní ncāhān dē jā nanducú ó dē de mā nánihīn ō dē, jā máá cūú cōhōn nūū cundeē dē? ncachī ndá dē.

Siquī ndute jā cutecū ō ní cání sāhá

37 De quivī sándihí vico ñūcuán de íyó vico cáhnú cā. De quivī ñūcuán nī nacuiñi Jesús, de nī ncāhān jee yā: Tú nā-nī nchivī cúu ndasi inī ji ndācá jā váha jā sáhá nī jēhē ji, jondē tá cúu nūū yíchī ndasi ji ndute, túsaá de ná quivī ji ndahá nī de coho ji ndute, cúu jā nīhīn ji ndācá jā váha ñūcuán.

38 De nchivī jā candíja jā scácu nī ji, chi inī ánō ji cundeē Espíritu Santo, de cuu yā tá cúu iin yūte jā quēne de níí cání jica ndute. De suu cúu jā sáhá yā jā cutecū ji níí cání, tá cúu nūū cáhān tutū Ī, ncachī yā.

39 De sūcuán nī ncāhān yā jā nchivī candíja jā scácu yā ji, nīhīn ji Espíritu Santo. Chi ncháha ca quenda maá Espíritu, chi ncháha ca ndaa Jesús quīnohōn yā nūū nduñáhnú yā.

Jā ní ncusín inī nchivī jā síquī yā

40 De sava ndá nchivī cuāhā, tá nī jini ji tūhun yáhá, de nī ncāhān ji: Jāndāā jā tēe yáhá cúu jā cáhī tutū jā quiji dē nacani dē tūhun Yāā Dios, ncachī ji.

41 De sava cā ji nī ncāhān: Tēe yáhá cúu Cristo, Yāā nī ntají Yāā Dios. Sochi sava cā ji nī ncāhān ji: Nduú chi nsúú Galilea quiji Cristo.

42 Chi cáhī tutū Ī jā chíjin tatā rey David cacu Cristo, de cacu yā ñuū Belén, ñuū nūū ní ncacu maá David, ncachī ji.

43 De sūcuán nī ncusín inī ndá nchivī jā síquī yā.

44 De sava ji cúni ji tiin ji yā jā chindasī ji yā, de ni iin ji nduú ní ntīin ji yā.

Jāá nduú ní ncándíja ndá tēe cúñáhnú

45 Nūcuán de ndá policia jā jito templo, nduú ní ntīin ndá dē Jesús, de cuānohōn ndá dē nūū ndá tēe fariseo jíin ndá sūtū cúñáhnú. De ndá tēe ñūcuán nī jicā tūhún dē policia: ¿Nūcu nduú ní nquíji ndá nú jíin dē?

46 De nī ncāhān ndá policia: Nduú cuitī ni iin tēe cáhān váha ndasí tá cúu nūū cáhān tēe ñūcuán, ncachī dē.

47 De nī ncāhān ndá tēe fariseo: ¿De á suni jondē ndá máá nú nī stáhvī dē, á naá cúu?

48 Ni iin táhān nī ndá sūtū cúñáhnú jíin tēe fariseo, nduú cándíja ndá nī tūhun cáhān tēe ñūcuán, ¿de nūcu cándíja ndá máá nú?

49 De ndá nchivī cuāhā ñūcuán jāá nduú jicūhun inī ji ley Moisés, chi tñū táhvī ji, ncachī ndá dē.

50 De nī ncāhān Nicodemo, tēe jā ní jēhēn nūū yā iin jacuāā, de suni iin tēe fariseo cúu dē:

⁵¹ Cáchī ley jā má cūū tee ó cuāchi sīquī iin tēe, de tú mā cúnini ó xihna cā nāsa cāhān dē, tácuā cucáhnú inī ō nā cuāchi nī nsáhā dē, ncachī dē.

⁵² De nī ncāhān ndá dē: De ndóhó, ¿á suni jondē Galilea vāji nū jā cāhān nū jēhē tēe ñúcuán? Nducú vii nū nūū tutú īi de cunī nū jā Galilea nduú quéé cuiñi nī iin tēe nācani tūhun Yāā Dios, ncachī ndá dē.

⁵³ De cuānohōn ndá dē tá vehe tá vehe dē.

8

Tūhun ñahan jā ní ncasíquí ndéē tāhán

¹ De nī ncaa Jesús cuāhān yā yucu Olivos.

² De jā cuácunijīn incā quīvī, de nī nquenda tucu yā templo. De ndihi nchivī nī nquenda ji nūū yā. De nī jécundeē yā, de nī stēhēn yā tūhun nūū ndá ji.

³ Ñúcuán de ndá tēe stēhēn ley janahán jíin ndá tēe grupo fariseo, nī nquiji ndá dē jíin iin ñahan jā ní nīhīn dē ña jā cásíquí ndéē ña. De nī jani dē ña māhñú.

⁴ De nī ncāhān dē jíin yā: Maestro, nī nīhīn ndá sá ñahan yáhā jā cásíquí ndéē ña.

⁵ De ley Moisés ndácu nūū ō jā cuāha ó yūū xīnī ndá ñahan sáhā súcuán tácuā cuū ña. De maá ní, ¿nāsa cáchī ní?

⁶ De súcuán nī ncāhān ndá dē jā jíto túnī dē yā tú cuetáhvi yā jā cāhān ley ñúcuán, chi tú nduú de cāhān dē cuāchi sīquī yā. De Jesús nī jīquindeyi yā, de nī ntee yā nūū ñūhún jíin xīnī ndáhā yā.

⁷ De jā cāhān cāhān ndá dē, de nī nūcuīñi yā, de nī ncāhān yā jíin dē: Tú nī iin ndá máá nū nduú nā cuāchi nū, de xihna cā ndóhó cuāha yūū xīnī ña túsaá, ncachī yā.

⁸ De nī jīquindeyi tucu yā, de nī ntee tucu yā nūū ñūhún.

⁹ De tá nī jini ndá dē jā súcuán nī ncāhān yā, de nī jícūhun inī dē jā suni iyó cuāchi dē. De tá iin tá iin dē nī nquee dē cuāhān dē, de xihna cā tēe ñáhnú cā nī nquee, de jondē nī ndihi. De nī nquendōo maá-ni cā Jesús jíin ñahan jā íñi ñúcuán.

¹⁰ De nī nūcuīñi tucu yā, de nduú cā nī iin tēe ñúcuán ní jíin yā, chi maá-ni cā ñahan íñi. De nī ncāhān yā jíin ña: ¿Ní cuāhān ndá tēe jā ní ncāhān cuāchi sīquī nū? ¿A nduú cā ní nénda nī iin dē jā cāhān dē cuāchi sīquī nū?

¹¹ De nī ncāhān ña: Nduú nī iin dē, Señor. Ñúcuán de nī ncāhān Jesús jíin ña: Nī nduhū, mā cāhān nī cuāchi sīquī nū. De cuáhān de mā sáhā cā nū cuāchi, ncachī yā.

Jesús cúu maá luz jā stúu inī ánō nchivī

¹² De incā vuelta nī ncāhān Jesús jíin nchivī: Maá nī cúu tá cúu luz jā stúu inī ánō nchivī ñayiví, jā sáhā nī jā jícūhun inī ji sīquī Yāā Dios. De nchivī jā candíja nduhū, mā cācā cā ji modo nūū neē, chi sa cunévaha ji luz inī ánō ji jā sáhā jā cutecū ji níí cáni.

¹³ Ñúcuán de nī ncāhān ndá tēe fariseo jíin yā: Ndóhó chi cāhān nū jēhē maá nū, de nduú jétíñi tūhun cāhān nū.

¹⁴ De nī ncāhān yā jíin ndá dē: Vísō cāhān nī jēhē maá nī, de iyó ndāā tūhun cāhān nī. Chi jíin nī ní jondē vāji nī ní jondē quihīn nī. Sochi ndá ndóhó nduú jíin nū ní jondē vāji nī ní jondē quihīn nī.

¹⁵ Ndá ndóhó chi modo nchivī ñayiví sándaā nū sīquī tūhun cāhān nī. De nduhū chi nduú sándaā mátúhún nī-ni sīquī nī iin nchivī.

¹⁶ De tú sáhā ndāā nī sīquī ji, de ndāā sándaā nī, chi nduú sáhā mátúhún nī-ni, chi sándaā nī jondē jíin maá Tatá nī, Yāā nī ntají nduhū vāji nī.

17 De yósō nū tutū ley jā névāha ndá nú jā tú inuú cáhān ūū testigo, de cánuú cuetáhvi nú jā cáhān dē, chí íyó ndāā tūhun cáhān dē.

18 Túsaá de nduhū cúu iin jā cáhān ndāā nī jēhē nī. De incā jā cáhān ndāā jēhē nī cúu maá Tatá nī, Yāā nī ntají nduhū, ncachī yā.

19 De nī ncāhān ndá dē jíin yā: ¿Ní cúu nūū ndēē Tatá nú túsaá? De nī ncāhān yā: Nduú jíin ndá nú ní iin cúu nduhū nī Tatá nī. De tú jā jíin nū nduhū, de suni cunī nū Tatá nī nícu.

20 Ndá tūhun yáhá nī ncāhān Jesús jā stéhēn yā inī templo nūū íyó ndá jātūn nūū sócō nchivī xūhún. De nduú ní ntíin nī iin dē yā, chí ncháha ca quenda quivī jā tiin dē yā.

Jā ní ncāhān yā jā má cūū quihīn jī nūū cundeē yā

21 De nī ncāhān tucu Jesús jíin ndá dē: Nduhū chí quihīn nī, de nanducú ndá nú nduhū, de mā nánihīn nū nduhū, chí quendōo cuāchi nú síquī nū tá cuū nū. De jā űúcuán mā cūū cuēē nū nūū quihīn nī, ncachī yā.

22 űúcuán de ndá tēe hebreo nī ncāhān dē jíin táhān dē: ¿A cahní tēe yáhá maá dē, de á suu űúcuán cúu jā cáhān dē jā má cūū cōhōn nūū quihīn dē, á naá cúu? ncachī ndá dē.

23 De nī ncāhān yā: Ndá máá nú chí űayivī yáhá vāji nú, sochi nduhū chí jondē andivī vāji nī. Ndá máá nú cúu nchivī űayivī yáhá, de nduhū chí nsūū tēe űayivī yáhá cúu nī.

24 Jā űúcuán cúu jā ní ncāhān nī jā quendōo cuāchi nú síquī nū tá cuū nū. Chí tú mā cándija nú jā maá nī cúu Cristo, de quendōo ndija cuāchi nú síquī nū tá cuū nū, ncachī yā.

25 De nī jíicā tūhún ndá dē yā: ¿Túsaá de ní iin cúu nú? De nī ncāhān yā: Ja nī ncachī nī nūū nū jondē jā xíhna űúhún ní iin cúu nī.

26 De íyó cuāhā cā tūhun jā cuu cáhān nī jíin nú de sáhá ndāā nī síquī nū. Sochi mā cáhān nī, chí inī űayivī yáhá cáhān nī maá-nī tūhun jā ní jíin nī nī ncāhān Yāā nī ntají nduhū vāji nī. De maá-nī tūhun ndāā cáhān yā, ncachī yā.

27 De nduú ní jíicūhun inī ndá dē jā cáhān yā tūhun Tatá yā andivī.

28 Jā űúcuán nī ncāhān cā yā: Tá nī ncháha jā ní jata caa ndá nú nduhū, Yāā nī nduu tēe, yīcā cruz, űúcuán de cunī nū ní iin cúu nī. De cunī nū jáá nduú nā cuá sáhá nī jā cunī maá nī, chí cáhān nī maá-nī tūhun jā ní stéhēn Tatá nī nūū nī.

29 Chí maá Tatá nī, Yāā nī ntají nduhū, íyó yā jíin nī. De nduú sndóo mátúhún yā nduhū, chí níiní sáhá nī tíñu jā jétahān inī maá yā, ncachī yā.

30 De jā ní ncāhān yā tūhun yáhá, de cuāhā nchivī nī ncandija jī yā.

Siquī ní-nī nchivī cúu sēhe Yāā Dios jíin sēhe tāchī cúūñdū

31 űúcuán de nī ncāhān Jesús jíin ndá táhān yā hebreo jā ní ncandija jī yā: De tú cuiñī nīhin nú jíin tūhun stéhēn nī nūū nū, de cuu ndija nú nchivī scuáha jíin nī.

32 De jíicūhun inī nū tūhun ndāā, de tūhun ndāā sáhá jā nduu libre nū nūū maá jā yíhí nú ndahá.

33 De nī ncāhān ndá jī jíin yā: Nduú yíhí cuitī nī ndahá ní iin, chí tatā Abraham cúu ndá nī. ¿De nūcu cáhān nū jā nduu libre ní túsaá?

34 De nī ncāhān Jesús: Jāndāā cáhān nī jíin ndá nú jā ndācā nchivī jā sáhá cuāchi, nduú íyó libre jī, chí yíhí jíi chíin cuāchi jā sátfíñú cāhá jī nūū.

35 De nchivī jā sátfíñú cāhá, chí nduú cúu jī iin táhān nchivī vehe nūū sátfíñú jī. Sochi iin sēhe chí sa cúu ndija jī táhān nchivī vehe jī.

³⁶ Túsaá de maá nī jā cúu Sēhe Yāā Dios, tú sáhá nī jā má sátfínú cāhá nú cá nū cuāchi, túsaá de nduu libre ndija ndá nú, de cuu nú sēhe yā.

³⁷ De jíni nī jā tatā Abraham cúu ndá nú, de vísō sūcuán de cúnī ndá nú cahni nū nduhū, chi nduú jétáhvī nū tūhun cāhān nī.

³⁸ Nduhū chi cāhān nī tūhun jā ní stéhēn Tatá nī nū ni. De ndá ndóhó chi sáhá nú tiñu jā ní ncāhān tatá ndá maá nú, tāchī cúñáhnú, ncachī yā.

³⁹ De nī ncāhān ndá ji: Tatā Abraham cúu ndá nī. De nī ncāhān Jesús: Tú jā candíja ndá nú tá cúu nū ní ncandíja Abraham, tácuu cuu ndija nú tatá dē, ñúcuán de tiñu váha jā ní nsáhá dē suni sáhá ndá maá nú nícu.

⁴⁰ De mitan chi cúnī ndá nú cahni nū nduhū, vísō nī ncāhān nī jíni nū ndācá tūhun ndāā jā ní stéhēn Tatá nī nū ni. De Abraham chi nduú ní nsáhá cuitī dē tá sáhá ndá maá nú.

⁴¹ Chi inuú-ni sáhá ndá nú tá sáhá maá tatá nú, ncachī yā. Ñúcuán de nī ncāhān ndá ji: Ndá maá nī chi nduú cúu nī sēhe ndáhvī jāá nduú tatá. Chi iyó iin-ni tatá nī, de Yāā Dios cúu yā.

⁴² Ñúcuán de nī ncāhān Jesús: Tú Yāā Dios cúu ndija tatá nú, de coo manī nū jíni nī nícu. Chi jondē nū Yāā Dios nī nquee nī vāji nī. De nduú vāji nī jā cúnī maá nī, chi maá yā nī ntaji nduhū.

⁴³ ¿De nājēhē cúu jāá nduú jícūhun inī ndá nú tūhun cāhān nī túsaá? Suu sīquī jāá nduú cúnī nū chuhun inī nū tūhun cāhān nī.

⁴⁴ Ndá maá nú chi tatá nú cúu tāchī cúñáhnú. De cúnī ndá nú sáhá nú tiñu jā cúnī tatá nú ñúcuán. Maá tāchī cúñáhnú nī jahni ndiyi jondē jā xihna ñúhún. De nduú cuitī nā tūhun ndāā inī jíni, de nduú cuitī nā tūhun ndāā cāhān. De cāhān tāchī cúñáhnú tūhun stáhvī sīquī jā sūcuán cáá maá. Chi maá tāchī cúu jā ndíso tūhun stáhvī, de nī squijéhé ndihī tūhun stáhvī.

⁴⁵ Sochi nduhū chi cāhān nī tūhun ndāā, de jā ñúcuán cúu jāá nduú cándíja ndá nú nduhū.

⁴⁶ De nī iin nú mā níhīn nū cuāchi sīquī nī, chi nduú cuitī nā cuāchi nī. De maá-ni tūhun ndāā cāhān nī, ¿de nūcu nduú cándíja ndá nú nduhū?

⁴⁷ Ndá nchivī jā cúu sēhe Yāā Dios, chi chúhun inī ji tūhun Yāā Dios. De ndá ndóhó chi nduú cúu nú sēhe Yāā Dios, de jā ñúcuán nduú cúnī nū chuhun inī nū, ncachī yā jíni ndá dē.

Iyó Jesús jondē ncháha ca coo Abraham

⁴⁸ Ñúcuán de nī ncāhān ndá táhān yā hebreo: Ndāā cāhān ndá nī jā cānéé nū tá cúu nchivī Samaria, de ndóho nú tāchī.

⁴⁹ De nī ncāhān Jesús: Nduú ndóho nī tāchī, chi iyó yíñúhún nī nū Tatá nī. De ndá ndóhó chi nduú iyó yíñúhún nū nū ni.

⁵⁰ Nduhū chi nduú ndúcú nī jā cuñáhnú nī. Iyó iin jā sáhá jā cúñáhnú nī, de maá yā sándaā sīquī tūhun cāhān ndá nú.

⁵¹ Jāndāā cāhān nī jíni nú, tú ní nchivī squíncuu tūhun cāhān nī, de mā cúu cuitī ji, ncachī yā.

⁵² De ndá tēe hebreo nduú ní jícūhun inī dē, de nī ncāhān dē: Mitan de nī ncucáhnú inī ndá nī jā ndóho ndija nú tāchī. Chi Abraham jíni ndá tēe nī nacani tūhun Yāā Dios jondē janahán, nī jīhī ndá dē. De ndóhó chi cāhān nū, tú ní iin squíncuu tūhun cāhān nū, de mā cúu cuitī ji, cáchī nū.

⁵³ ¿De á cúñáhnú cá maá nú nsúú cá tatá ō Abraham, á naá cúu? Chi nī jīhī dē, de suni nī jīhī ndá tēe nī nacani tūhun yā. ¿De ní iin cá sáhá nú maá nú túsaá? ncachī ndá dē.

⁵⁴ De nī ncāhān Jesús: Tú nduhū sáñáhnú nī maá nī, de nduú níhīn tīñú. Maá Tatá nī cúu jā sáñáhnú nduhū. De cáhān ndá nú jā maá yā cúu Yāā Dios maá nú.

⁵⁵ De vísō sūcuán de nduú jíni nū nāsa Yāā cúu yā. De nduhū chi jíni nī yā. De tú cáhān nī jāá nduú jíni nī yā, de cuu nī tēe stáhvī tá cúu ndá máá nú. De nduú chi jíni ndija nī yā, de squínccuu nī tūhun cáhān yā.

⁵⁶ De tatā ō Abraham nī ncusiī inī dē jā cunī dē quívī quenda nī. De ja nī jinī dē, de nī jinī nī jā ní ncusiī ndasī inī dē, ncachī yā.

⁵⁷ Nūcuán de nī ncāhān ndá tēe hebreo jíni yā: Va ncháha ca coo nú ūū xico ūxī cuīyā, ¿de nāsa cúu jā cáhān nū jā ní jinī nū nūū Abraham? ncachī dē.

⁵⁸ De nī ncāhān Jesús: Jāndāā cáhān nī jíni ndá nú jā jondē ncháha ca cacu Abraham de ja íyó nī, ncachī yā.

⁵⁹ Nūcuán de nī nquehen ndá dē yūū jā cuāha dē yā. Sochi nī nquee yuhū yā-ni, nī ncháha yā māhñú ndá dē, de nī nquee yā inī templo cuāhān yā.

9

Jā ní nasáhā vāha yā iin tēe nī ncacu cuáá

¹ De jā jíca Jesús cuāhān yā, de nī jinī yā nūū iin tēe nī ncacu cuáá.

² De ndá tēe scuáha jíni yā nī jíca tūhún dē yā: Maestro, ¿nūcu nī ncacu cuáá tēe yáhá? ¿A cuāchi tatá dē naná dē cúu, á cuāchi maá dē cúu?

³ De nī ncāhān Jesús: Nsūū cuāchi maá dē, nī nsūū cuāchi tatá dē naná dē cúu jā ní ncacu dē sūcuán, chi sa nī ncacu dē sūcuán tácuca cunī nchivī tīñū ñáhnú jā sáhā Yāā Dios jíni dē.

⁴ Junī cúu inī ñayívī tá nūū cúu nduú, de cánuú sáhā nī tīñū Yāā jā ní ntají nduhū. Chi quiji tiempo jā cuu tá nūū cúu jacuáá, jāá nduú cá nā tīñū cuu sáhā nī iin.

⁵ Junī ndéē nī inī ñayívī, de cúu nī luz jā cútūu inī ánō nchivī ñayívī, tácuca jicūhun inī jī siquī Yāā Dios, ncachī yā.

⁶ De tá nī ncuu nī ncāhān yā sūcuán, de nī jati yā ntesī yā nūū ñuhún, de nī nsáhā yā ndēhyū jíni ntesī yā, de nī ntee yā siquī tīñūū tēe cuáá.

⁷ De nī ncāhān yā jíni dē: Cuáhán nūū pila Siloé de naquete nú tīñūú nú, ncachī yā. De tūhun Siloé cáhān: Ndute jā ní scáca ndá dē nī nquenda. Nūcuán de cuāhān dē, de nī naquete dē tīñūú dē, de nī ndunijīn-ni, de cuānohōn dē.

⁸ Nūcuán de ndá nchivī ndéē ñatin jíni dē, jíni ndá nchivī jā ní jinī jā ní ncuu dē tēe cuáá, nī jíca tūhún táhán jī: ¿A nsūū tēe yáhá cúu jā jícan caridad jā ndéē yáhá?

⁹ De sava jī nī ncāhān: Suu dē cúu. De sava cá jī nī ncāhān: Nsūū dē cúu, sochi sūcuán cáá dē. De maá dē chi nī ncāhān dē: Suu ní cúu.

¹⁰ Nūcuán de nī jíca tūhún ndá jī: ¿De nāsa cúu jā ní nune tīñūú nú túsáá?

¹¹ De nī ncāhān dē: Tēe nání Jesús nī nsáhā dē ndēhyū, de nī ntee dē tīñūú nī, de nī ncāhān dē jíni nī: Cuáhán nūū pila Siloé de naquete nú tīñūú nú. De nī jēhēn nī, de nī naquete nī, de nī nune-nī tīñūú nī, ncachī dē.

¹² Nūcuán de nī jíca tūhún jī dē: ¿Ní cúu nūū íyó tēe nūcuán? ncachī jī. Nduú jíni nī, ncachī dē.

Jā ní stíchī ndá tēe fariseo tēe nī ncacu cuáá

¹³ Nūcuán de nī jēsíaha ndá jī tēe nī ncacu cuáá nūū ndá tēe fariseo.

¹⁴ De quívī nátátú cúu jā ní nsáhā Jesús ndēhyū jā ní nacune yā tīñūú dē.

15 De ndá tē fariseo nī jīcā tūhún tucu dē nāsa nī nune tīnūū dē. De nī ncāhān dē: Nī ntee dē ndēhyū sīquī tīnūū sá, de nī naquete sá, de nī ndunijīn-ni tīnūū sá, ncachī dē.

16 Ñúcuán de nī ncāhān sava tē fariseo: Tē ñúcuán chi nsūū jondē nūū Yāa Dios vāji dē, chi nduū nēe iī dē quivī nātātú. Sochi sava cā dē nī ncāhān: ¿Nāsa cuu sáhá tē ñúcuán ndá tiñu ñáhnú de tú tē iyó cuāchi cúu dē? De nī ncuśín iní ndá dē sīquī yā.

17 De nī jīcā tūhún tucu ndá dē tē nī ncacu cuáá: Ndóhó, ¿nāsa cāhān nū sīquī tē jā ní nacune tīnūū nū túsaá? De maá dē nī ncāhān dē: Iin tēe nácani tūhun Yāa Dios cúu dē, ncachī dē.

18 Sochi ndá tē hebreo ñúcuán nduū ní ncándija dē jā ní iyo cuáá tē ñúcuán de nī ndunijīn tīnūū dē. De nī ncana ndá dē tatá naná tēe cuáá.

19 De nī jīcā tūhún ndá dē: ¿A yáhá cúu sēhe nū jā ní ncacu cuáá cáchī nū? ¿Túsaá de nāsa nī ndunijīn tīnūū dē mitan?

20 De nī ncāhān tatá dē jíin naná dē: Suu sēhe nī cúu tēe yáhá jā ní ncacu cuáá.

21 Sochi nduū jíinī ni nāsa nī ndunijīn tīnūū dē mitan, de ni nduū jíinī ni ní tēe nī nacune tīnūū dē. Cātūhún ndá nū maá dē, chi ja ñáhnú dē, de ná cáchī maá dē.

22 Súcuán nī ncāhān tatá dē jíin naná dē, chi yúhú dē ndéhé dē ndá táhán dē tēe hebreo. Chi ja nī nsáhá ndāā ndá tēe ñúcuán jā tú ní iin nchivī cachī ji jā Jesús cúu Cristo, Yāa nī ntají Yāa Dios, de tavā dē ji jā má cúu cā quivī ji iní vehe iī sinagoga.

23 Jā ñúcuán nī ncāhān tatá dē jíin naná dē: Cātūhún ndá nū maá dē, chi ja ñáhnú dē.

24 Ñúcuán de ndá tē hebreo nī ncana tucu dē tēe nī iyo cuáá. De nī ncāhān dē jíin: Cachī cājī nū nūū ni jā cunī jíinúū Yāa Dios. Chi jíinī ndá nī jā tēe iyó cuāchi cúu tēe nī nacune tīnūū nū.

25 Ñúcuán de nī ncāhān dē: Nduū jíinī sá tú iyó cuāchi dē, á naá cúu. De iyó iin jā jíinī sá, cúu jā tēe cuáá nī ncuu sá, de mitan chi nī ndunijīn tīnūū sá, ncachī dē.

26 De nī jīcā tūhún tucu ndá dē: ¿Nāsa nī nsáhá dē jíin nū? ¿Nāsa nī nacune dē tīnūū nū túsaá?

27 De nī ncāhān dē: Ja nī ncachī tūhun sá nūū ndá ní, de nduū cúnī ní cuetáhví ní. ¿De nūcu cúnī ndá ní jā cachī tucu sá nūū ní? ¿De á suni cúnī ndá ní candija ní dē, á naá cúu?

28 Ñúcuán de nī ncāhān nēhén ndá jíin dē, sá de nī ncāhān cā: Maá nū chi cándija nū tēe ñúcuán, sochi ndá máá nī chi cándija nī Moisés.

29 De jíinī ndá nī jā ní ncāhān Yāa Dios jíin Moisés. Sochi tēe ñúcuán, ni nduū jíinī ni ní jondē vāji dē.

30 De nī ncāhān tēe nī iyo cuáá: Sáhvi iní sá jā cāhān ndá ní jāā nduū jíinī ní jā vāji dē nūū Yāa Dios, vísō nī nacune dē tīnūū sá.

31 De jíinī ō jā Yāa Dios nduū níni yā jā jícān táhvi nchivī iyó cuāchi. Chi níni yā jā cāhān ndá máá-ni nchivī jā chíñúhún nūū yā de sáhá ji jā cúnī yā.

32 De ní tiempo vāji ó, de nduū ní jíinī cuitī ō jā nácune iin tēe tīnūū incā tēe nī ncacu cuáá.

33 De tú nsūū jondē nūū Yāa Dios vāji tēe ñúcuán, de mā cúu cuitī sáhá dē iin tiñu súcuán, ncachī dē.

34 De nī ncāhān ndá tēe hebreo: Ndóhó chi íyó ndasí cuāchi nú jondē quívi nī ncacu nú, ¿de á maá nú stéhēn nūū ni, á naá cúu? ncachī dē. De nī ntavā ndá dē tēe űūcuán yātā vehe īī sinagoga.

Siquī nchivī jā íyó cuáá ánō

35 De nī nīhīn Jesús tūhun jā ní ntavā ndá dē tēe űūcuán. De nī naquetáhān yā jīn dē, de nī ncāhān yā: ¿A cándija nú Sēhe Yāā Dios?

36 De nī ncāhān dē: Señor, ¿ní iin cúu yā tácuca candija sá yā?

37 De nī ncāhān Jesús: Ja nī jini nū nūū yā, de suu cúu nduhū jā cáhān ni jīn nū, ncachī yā.

38 űūcuán de nī jēcuīñi jiti dē nūū yā, de nī ncāhān dē: Cándija sá jā maá ní cúu jētoho sá.

39 De nī ncāhān Jesús: Vāji nī inī űayiví yáhá jā sáhá ndāā ni siquī nchivī. Chi nchivī íyó cuáá ánō, ndunijīn inī ánō ji jā jīcūhun inī ji siquī ni. De nchivī jā jāni inī ji jā jīcūhun inī ji, sochi nduú, chi sa nducuáá ánō ji, ncachī yā.

40 De sava tēe fariseo jā īñi jīn yā, tá nī jini dē tūhun yáhá, de nī ncāhān ndá dē: ¿De á jāni inī nū jā suni tēe nduú jīcūhun inī cúu ndá máá nī túsaá?

41 De nī ncāhān Jesús: Tú jā cúu ndá nū tēe nduú jīcūhun inī, de mā cōó cuāchi nú. De siquī jā ní ncāhān ndá nú jā jīcūhun inī nū, sochi nduú jétáhvī nū, jā űūcuán cúu jā cundeē cuāchi nú siquī nū, ncachī yā.

10

Tūhun yátā siquī ticāchí

1 De nī ncāhān cā yā: Jāndāā cáhān ni jīn ndá nú, tá yíhí ndá ticāchí inī corral jā névaha cáhnū nchivī, de tú iin tēe nduú quívi dē ichi viéhé corral, chi sa incā lado corral cáa dē quívi dē, tēe űūcuán cúu jācuīhná, chi vāji jā sacuíhná.

2 Sochi tēe quívi ichi viéhé, tēe űūcuán cúu pastor jā jito ticāchí.

3 De tēe jito viéhé, nácune dē jā quívi tēe űūcuán. De ticāchí dē nácunī tī tāchī dē. De cána dē sívi ticāchí maá dē, de távā dē tī.

4 De tá nī ntavā dē ndihī ticāchí maá dē, de yósō nūū dē nūū tī cuāhān dē. De ndá ticāchí chi níquīn tī dē, chi nácunī tī tāchī dē.

5 De mā cúniquīn tī yātā incā tēe, chi sa cunu tī cunī tī dē, chi nácunī tī jāá nsūū jētoho tī cúu.

6 Tūhun yátā yáhá nī ncāhān Jesús jīn nchivī, de nduú ní jīcūhun inī ji nā tūhun cúu jā ní ncāhān yā.

Jesús cúu maá pastor vāha

7 űūcuán de nī ncāhān cā Jesús jīn nchivī: Jāndāā cáhān ni jīn ndá nú: Maá nī cúu tá cúu viéhé corral nūū quívi ndá nchivī jā cúu tá cúu ticāchí nī.

8 Ndācá tēe jāá nduú ní ntáji Yāā Dios, jā ní nquiji ndá dē jondē ncháha ca quenda nī, cúu ndá dē tá cúu jācuīhná, chi nduú ní stéhēn dē tūhun ndāā. De nchivī jā cúu tá cúu ticāchí nī, nduú ní jétáhvī ji ndá dē.

9 Maá nī cúu tá cúu viéhé. De nchivī jā jīn maá nī quívi ji, scácu nī ji. De cúu ji tá cúu ticāchí jā ndívi ndá tī nūū yíhí vāha tī, de quée tucu tī nūū cajī vāha tī.

10 Tēe cuīhná chi maá-ni jā vāji dē jā sacuíhná dē ticāchí, de cahñī dē, de snāá dē tī. De nduhū chi vāji nī tácuca cutecū nchivī cúu tá cúu ticāchí nī, de jondē ndetū ndasí coo ji níí cání.

11 Maá nī cúu maá pastor vāha. De pastor vāha chi jito vāha dē ticāchí dē, vísó jondē cuū dē jā jéhe tī.

12 Sochi iin tēe jā quēhen yāhvi, nsūu pastor tī cúu dē, chi nsūu tīcāchī maá dē cúu tī. De tú jínī dē jā vāji yīhī, de sndóo dē tīcāchī, de jínu dē cuāhān dē. De yīhī chí tīn tī tīcāchī, de sáhá tī jā jítē nuu tīcāchī.

13 De tēe quēhen yāhvi chí jínu dē cuāhān dē síquī jā tīcāchī tátū cúu jā jító dē, de jā ñúcuán nduu cúndáhvi inī dē tī.

14 Maá nī cúu maá pastor vāha. De jínī ni ndācá nchivī jā cúu tá cúu tīcāchī nī, de ndá maá ji jínī ji nduhū.

15 De yáhá cúu tá cúu jā Tatá nī jínī yā nduhū, de maá nī jínī ni Tatá nī. De cuū ni jā síquī nchivī cúu tīcāchī nī.

16 De suni iyó cā nchivī cúu tīcāchī nī, de síín síín nchivī cúu ndá ji. De cánuú jā suni quicuēca nī ndá nchivī ñúcuán. De cuetáhvi ji tūhun jā cāhān ni. De cundeē cāhnú-ni ndihi nchivī cándíja, de coo iin-ni pastor ji.

17 De Tatá nī mānī ndasí yā jínī nī síquī jā jéhe nī maá nī jā cuū ni jā jéhe nchivī, de natecū tucu nī.

18 Ni iin mā cuū cahñī nduhū, chí maá nī cúu jā jéhe tūhun jā cuū ni. Jā cáchī maá nī de cuū ni, de jā cáchī maá nī de natecū ni, chí súcuán iyó poder nī. Súcuán nī ncāhān Tatá nī jā sáhá nī, ncachī yā.

19 De jā ní jini ndá táhān yā hebreo tūhun yáhá, de nī ncusíín tucu inī ji.

20 De cuāhā ji nī ncāhān: ¿Nūcu níni ndá nú tūhun jā cāhān dē? Chí ndóho dē táchī, de nī ntívī xīnī dē.

21 Sochi sava gā ji nī ncāhān: Nsūu súcuán cāhān tēe ndóho táchī, tá cúu nūu cāhān tēe yáhá. De iin tēe ndóho táchī, ¿á cuu nacune dē tīnūu tēe cuáá? ncachī ndá ji.

Jā ní ncuyichī inī ndá ji Jesús

22 De tiempo vījin cúu, de ciudad Jerusalén násahá ndá nchivī vico jā núcūhun inī ji quívī jā ní ncuhī templo cāhnú.

23 De jíca nuu Jesús inī templo, inī corredor jā nání Salomón.

24 De ndá táhān yā hebreo nī ncutútú ji nūu yā, de nī ncāhān ji: ¿Nāsaa cā quívī sáhá nú jā má cúcāhnú inī ndá ní? Chí tú maá nú cúu Cristo, de cachī cājí nú nūu ndá ni.

25 De nī ncāhān Jesús: Ja nī ncachī tūhun nī nūu ndá nú, de nduú ní ncándíja nú. Ndācá tíñu jā ní ntetíñú Tatá nī nduhū jā sáhá nī, ñúcuán cúu jā stéhēn cājí jā maá yā nī ntají nduhū.

26 De nduú cándíja ndá nú, chí nsūu tīcāchī nī cúu nú, tá cúu nūu ní ncāhān ni jínī nú.

27 Ndá nchivī jā cúu tīcāchī nī, chí nácunī ji jā maá nī cúu jā cāhān jínī ji. De jínī ni ji, de níquín ndá ji nduhū.

28 De cutecū ji níí cání sáhá nī, de mā tánū táhvi cuití ji. De ni iin mā cuū nacandēe ji inī ndahá nī.

29 Maá Tatá nī nī squívī yā ji ndahá nī. De cúñáhnú cā maá yā nsúu cā ndācá cā. De ni iin mā cuū nacandēe ji inī ndahá yā.

30 Maá nī jínī Tatá nī, chí iin-ni cúu nī, ncachī yā.

31 Ñúcuán de ndá táhān yā hebreo nī nquehen tucu dē yūu jā cuāha dē yā.

32 De nī ncāhān yā jínī dē: Ni stéhēn ni cuāhā tíñu váha nūu nū jā ní nsáhá nī jínī poder Tatá nī. ¿De á síquī jā ní nsáhá nī ndá tíñu váha cúu jā cuāha nú yūu nduhū, á naá cúu? ncachī yā.

33 De nī ncāhān ndá dē: Nsūu síquī jā ní nsáhá nú tíñu váha cúu jā cuāha nī yūu ndóhó, chí síquī jā cāhān nū tūhun nāvāha jā quítī inī Yāa Dios, chí cáchī

nū jā inuú cúu nú jíin Yāā Dios. Chi tēe-ni cúu nú, de sáhá nú jā inuú cúu nú jíin Yāā Dios, ncachī ndá dē.

³⁴ De nī ncāhān Jesús: Yósō nūū tutū ley jā névāha ndá nú jā ní ncāhān Yāā Dios: Tá cúu yāā cúu ndá nchivī cándíja, cáchī Yāā Dios, cáchī tutū.

³⁵ De jíinī ō jā má cūū cāhān ō jāá nduú cāhān ndāā tutū ī. Chi nī ncāhān yā jā ndá nchivī jā ní ncandíja tūhun yā, cúu jí tā cúu yāā. De víhī cā cúu nduhū.

³⁶ ¿Túsaá de nūcu cāhān ndá nú jā tūhun nāvāha cúu jā ní ncāhān nī jā Sēhe Yāā Dios cúu nī? Chi maá Yāā Dios nī janī yā nduhū siquī tiñu ī, de nī ntajī yā nduhū vājí nī inī ñayíví.

³⁷ Tú nduú sáhá nī tiñu sáhá Tatá nī, túsaá de mā cándíja ndá nú nduhū.

³⁸ Sochi tú sáhá nī, de visō nduú cándíja nú nduhū, de candíja nú siquī ndá tiñu sáhá nī. De súcuán de cucáhnú inī nū jā iin-ni cúu Tatá nī jíin nī, de iin-ni cúu nī jíin Tatá nī, ncachī yā.

³⁹ Ñúcuán de ndúcú tucu ndá dē tiin dē yā. Sochi nī ndoñúhún yā-ni nūū ndá dē cuāhān yā.

⁴⁰ De cuānohōn yā yūte Jordán ichi nūū quénda ncandīi, nūū ní Iyo Juan nī scuénduté dē. De nī ndeē yā ñúcuán.

⁴¹ De nī nquenda cuāhā nchivī nūū yā, de nī ncāhān ndá jí jíin táhán jí: Ndāā chi visō nduú ní nsáhá Juan nī iin tiñu ñáhnú, de nī ncundaā ndihi tūhun jā ní ncāhān dē siquī nāsa sáhá tēe yáhá, ncachī jí.

⁴² De cuāhā nchivī ñúcuán nī ncandíja jí yā.

11

Jā ní jthī Lázaro

¹ De nī iyo iin tēe cúhū, nánī dē Lázaro. De maá dē jíin cuāha dē María jíin Marta, cúu ndá dē nchivī ñuū Betania.

² De María jā cúu cuāha Lázaro, suu ña cúu jā ní nchihī aceite perfume jēhē Jētohō ō, de nī nasichī ña jíin ixī xínī ña.

³ De nduū cuāha dē ñúcuán nī nteitíñū ña tūhun cuāhān nūū Jesús: Señor, tēe jā mānī ní jíin, cúhū dē, cáchī ña, ncachī mozo.

⁴ De tá nī jini Jesús tūhun, de nī ncāhān yā: Cuēhē yáhá chi nsūū cuēhē jā cuū dē cúu. Chi sa sáhá Yāā Dios jā cunī nchivī nāsa cúñáhnú yā. Chi nduhū, Sēhe Yāā Dios, jíin cuēhē yáhá de stéhēn nī jā sunī cúñáhnú maá nī, ncachī yā.

⁵ De mānī Jesús jíin Marta jíin cúhū ña jíin Lázaro.

⁶ De visō súcuán de tá nī nīhīn yā tūhun jā cúhū dē, de nī nquendōo yā ūū cā quívī nūū ndēē yā.

⁷ Ñúcuán de nī ncāhān yā jíin ndá tēe scuáha jíin yā: Ná cóhōn quīnohōn ō región Judea.

⁸ De nī ncāhān ndá tēe scuáha jíin yā: Maestro, cáta ñatin-ni quívī cúu jā ndúcú ndá táhán ó hebreo cuāha dē yūū ní. ¿De á cúinī ní quīhīn tucu ní ñúcuán, á naá cúu? ncachī dē.

⁹ De nī ncāhān Jesús: Mā cúu cahñī nchivī nduhū de tú ncháha ca quenda maá quívī cuū ní. Chi jā íyó nī ñayíví yáhá cúu tá cúu jā íyó ūxī ūū hora iin nduú. De jā sáhá nī jā cúinī Yāā Dios, de súcuán cúu nī tá cúu tēe jā jica nduú, de nduú scáchihi dē jēhē dē, chi nijīn nūū dē ñayíví yáhá.

¹⁰ Sochi tēe jāá nduú sáhá jā cúinī Yāā Dios, chi modo jā jica dē jacuāā, de modo jā scáchihi dē jēhē dē, chi nduú cútuū inī ánō dē, ncachī yā.

11 Ñúcuán de nī ncāhān tucu yā: Amigo ō Lázaro quíxīn dē, de quihīn ni jā sndóto nī dē, ncachī yā.

12 Ñúcuán de ndá tēe scuáha nī ncāhān dē: Señor, tú quíxīn dē de jínī ō jā nduváha dē.

13 Sochi Jesús chi súcuán nī ncāhān yā jā ní jīhī dē. De jáni inī ndá tēe scuáha jā quíxīn ndija dē.

14 Ñúcuán de nī ncāhān cājí yā: Ja nī jīhī Lázaro.

15 De cúsi inī ni jāá nduú ní íyo nī ñúcuán, tácuva vāha cā candíja ndá nú tá cunī nū tiñu ñáhnú jā sáhá nī. Túsaá de ná cóhōn nū ndīyi ñúcuán, ncachī yā.

16 Ñúcuán de Tomás, tēe cúu cuátī, nī ncāhān dē jínī ndá táhān dē jā scuáha jínī yā: Suni ná cóhōn tácuva cuū ō jínī yā, ncachī dē.

Jesús cúu jā sáhá jā natecū de cutecū ní cánī

17 De tá nī nquenda Jesús, de jínī yā ja nī ncuu cūmī quivī jā ní ncujuhū Lázaro.

18 De ñatin-ni íyo ñuū Betania jínī ñuū Jerusalén, chí tá ūū kilómetro yósāvá.

19 De Marta jínī María, nī nquenda cuāhā táhān ña hebreo jā cāhān jī tūhun ndeé inī jínī ña jā ní jīhī cuāha ña.

20 De tá nī nihīn Marta tūhun jā váji Jesús, de nī nquee ña cuātahān ña yā. De María chi nī ndōo ña vehe.

21 De nī ncāhān Marta jínī Jesús: Señor, tú ní íyo ní yáhá, de mā cúu cuāha sá nícu.

22 De visō súcuán de jínī sá jā ndácá jā cācān ní nūū Yāā Dios, de sáhá yā, ncachī ña.

23 De nī ncāhān Jesús jínī ña: Natecū cuāha nú, ncachī yā.

24 De nī ncāhān Marta: Jínī sá jā natecū dē quivī jā natecū ndácá ndīyi jondē quivī jīnu ñayiví.

25 De nī ncāhān Jesús: Maá nī cúu Yāā jā sáhá jā natecū nchivī jínī jā cutecū jī ní cánī. Nchivī cándíja jā scácu nī jī, visō ná cúu jī, de natecū jī.

26 De nchivī jā técu de candíja jī nduhū, cutecū jī ní cánī andiví. ¿A cándíja nú tūhun yáhá? ncachī yā.

27 De nī ncāhān ña: Señor, cándíja sá jā maá ní cúu Cristo Sēhe Yāā Dios, jā cáchī tutú jā quiji inī ñayiví, ncachī ña.

Jā ní jacu Jesús nūū yíjuhū Lázaro

28 De tá nī ncāhān ña súcuán, de cuāhān ña-ni, cuācana yuhū ña cūhū ña María: Maá Maestro nī nquenda yā, de cána yā ndóhó, ncachī ña.

29 De jā ní jini María tūhun yáhá, de ñamā nī nacuiñī ña, de cuāhān ña nūū yā.

30 De ncháha ca quivī Jesús ñuū, chí nī nquendōo yā nūū ní jētahān Marta yā.

31 De nchivī hebreo jā ndeé inī vehe jínī María jā cāhān jī tūhun ndeé inī jínī ña, nī jínī jī jā ñamā nī nacuiñī ña cuāhān ña. De nī jēcuniquīn ndá jī ña, chí jáni inī jī jā cuāhān ña cuacu ña jondē nūū yíjuhū ndīyi.

32 Ñúcuán de nī nquenda María nūū íyo Jesús, de nī jēcuiñī jítī ña nūū jéhe yā, de nī ncāhān ña: Señor, tú ní ndeé ní yáhá, de mā cúu cuāha sá nícu, ncachī ña.

33 De nī jínī Jesús jā jácu ña jínī jā jácu ndá nchivī jā váji jínī ña. De nī ncuucécá ndasí inī yā, de nī ntauhví inī yā jā cúndáhvī inī yā jī.

34 De nī jīcā tūhún yā ña: ¿Ní cúu nūū ní nchiyuhū ndá nú dē? De nī ncāhān ña jínī yā: Ná cóhōn de cunī ní, Señor, ncachī ña.

35 De nī jacu Jesús.

36 Ñúcuán de nī ncāhān ndá nchivī hebreo jíin táhán ji: Cūndēhé nācā mānī ndasí nī Iyo dē jíin ndīyi ñúcuán.

37 De sava ji chí nī ncāhān ji: Tēe yáhá já ní nacune dē tūnū tēe cuáá, ¿á má cūu sahá dē já má cūu Lázaro nícu? ncachī ji.

Jā ní nastécū yā Lázaro

38 De nī ntahúhvī ndasí tucu inī Jesús, de nī nquenda yā nūu yíyuhū ndīyi. De iin yavī cava cúu, de yúyávī ñúcuán ndásí iin yūu.

39 De nī ncāhān yā: Sáhá jíyo ndá nú yūu jíñā, ncachī yā. De Marta, cuāha ndīyi ñúcuán, nī ncāhān ña: Señor, ja jéhēn xicō dē, chí ja nī ncuu cūmī quívi yíyuhū dē.

40 De nī ncāhān Jesús jíin ña: ¿A nsūu ja nī ncāhān ni jíin nú já tú candíja nú de cunī nū já cúñáhnú ndasí Yāa Dios jíin poder yā? ncachī yā.

41 Ñúcuán de nī nsáhá jíyo ndá dē yūu já ndásí yúyávī ndīyi. De nī nūcūndēhé-ni Jesús ichi andívī, de nī ncāhān yā: Tatá, ná cútahvī sá nūu ní já sáhá ní já jícān sá.

42 De jíiní sá já níní sáhá ní já jícān sá. De já quendōo vāha nchivī íñī yáhá cúu já súcuán cáhān sá, tácuá ná cándíja ji já maá ní nī ntají sáan.

43 De tá nī ncāhān yā súcuán, de nī ncāhān jee yā: Lázaro, quee quiji nú, ncachī yā.

44 De nī nquee-ni tēe já ní jihī, de ñúsúcún ndahá dē sīhin dē jíin tira sahma. De nūu dē ñúsúcún iin sahma. De nī ncāhān Jesús jíin ndá nchivī: Nandají ndá nú sahma ñúsúcún dē, tácuá cuu caca dē, ncachī yā.

Jā ní scáni táhán ndá dē tūhun jā cahní dē Jesús

(Mt. 26.1-5; Mr. 14.1-2; Lc. 22.1-2)

45 Ñúcuán de cuāhā nchivī hebreo já ní nquenda nūu María, nī ncandíja ji Jesús, chí nī jíiní ji tíñu já ní nsáhá yā.

46 Sochi sava ji cuāhān ji nūu ndá tēe fariseo, de nī ncachī tūhun ji nāsa nī nsáhá Jesús.

47 Ñúcuán de ndá tēe fariseo jíin ndá sūtū cúñáhnú nī ndutútú dē junta jíin ndá cā tēe cúñáhnú. De nī ncāhān ndá dē: ¿Nāsa sahá ó? Chí tēe ñúcuán sahá ndasí dē tíñu ñáhnú.

48 De tú cuāha ó tūhun já sáhá cā dē súcuán, de ndivīi nchivī candíja ji dē. De quiji ndá tēe nación Roma já cúñáhnú, de canī dē templo cáhnú ó, de scútē nuu dē nchivī nación ndácá ó, ncachī ndá dē.

49 De iin táhán dē já nání Caifás, já cúu maá sūtū cúñáhnú cā cuīyā ñúcuán, nī ncāhān dē: Ndá ndóhó chí nduú jíiní cuití nū,

50 ní nduú jíicūhun inī nū já vāha cā já cuū iin tēe já jéhē nchivī nación ndácá ó nsūu cā já naā ndivīi ó, ncachī dē.

51 De nduú ní ncāhān dē tūhun yáhá já jáni inī maá dē. Chí sīquī já cúu dē sūtū cúñáhnú cā cuīyā ñúcuán, de nī nsáhá Yāa Dios jíin dē já ní nacani dē tūhun já cuū Jesús já jéhē nchivī nación hebreo.

52 De nsūu maá-ni já jéhē nación hebreo, chí suni já jéhē ndivīi nchivī já cúu sēhe Yāa Dios já ní jíitē nuu ndácá nación, tácuá inuú-ni cuu ndá ji.

53 De jondē quívi ñúcuán de ndácá tēe hebreo já cúñáhnú, nī scáni táhán ndá dē tūhun já cahní dē Jesús.

⁵⁴ De jā nūcuán nduú cā ní jíca nijin yā nūū ndá táhán yā hebreo, chi ní nquee yā región Judea, de cuāhān yā iin nūū nání Efraín, nūū íyó ñatin ñuhun tíhá. De nūcuán ní ndeē yā jíin ndá tēe scuáha jíin yā.

⁵⁵ De ní ncuñatin vico pascua jā násáhá ndá nchiví hebreo. De cuāhā nchiví ndácá ñuū nūcuán cuāhān jí Jerusalén, tácuca squíncuú jí jā cáhān ley jā cuchi jí ndundoo jí nūū Yāā Dios, de sá de quijéhé vico pascua.

⁵⁶ De nánducú ndá jí Jesús, de jíca tūhún táhán jí iní templo: ¿Nāsa jáni iní ndá nú? ¿A quiji dē vico, á nduú? ncachí jí.

⁵⁷ De ndá sūtū cúñáhnú jíin ndá tēe fariseo ní ndacu dē tiñu jā tú ní iin nchiví jíni jí ní nūū íyó yā, de ná cáhī tūhun jí, tácuca tiin ndá dē yā.

12

Jā ní nchihí María perfume jēhē Jesús

(Mt. 26.6-13; Mr. 14.3-9)

¹ De cúmaní iñū cā quívi de coo vico pascua. De ní jēhēn tucu Jesús ñuū Betania nūū ndeē Lázaro, tēe jā ní jíhī de ní nastécū yā dē.

² De ní nsáhá ndá jí iin vico jā cuxíní jí jíin yā jā íyó yíñúhún jí jíin yā. De Marta ní jani ña cohō. De Lázaro yájī dē stāā jíin yā nūū mesa jíin ndá cā nchiví.

³ Nūcuán de María ní nquenda ña jíin tá sava litro aceite perfume jā cúu ndinuhun itā nardo, jā yāhvi ndasí ndeē. De ní nchihí ña jēhē Jesús, de ní nasíchí ña jíin ixi ña. De ní iní vehe ní nchitú xicō perfume.

⁴ Nūcuán de ní ncāhān Judas Iscariote sēhe Simón, iin tēe scuáha jíin yā, de suu dē cúu jā nastúu dē yā:

⁵ ¿Nūcu nduú ní ncúyāhvi perfume yáhá jā ũnī ciento denario, de cuāha ó nūū nchiví ndāhví nícu?

⁶ Súcuán ní ncāhān dē, nsūū jā cúndāhví ndija iní dē nchiví ndāhví, chi sa jā cúu dē tēe cuíhná. Chi maá dē nēe itīn xūhún, de quēhen cuíhná dē jā jáquín ndá tēe nūcuán.

⁷ Sá de ní ncāhān Jesús: Mā stāhān nū ña. Chi jā ní nsáhá ña yáhá cúu jā ní nsáhá tūha ña nduhū jōndē quívi jā quiyuhū ní.

⁸ Chi ní cání ndeē nchiví ndāhví jíin nú, sochi nduhū chi mā cúndeē ní cā jíin nú, ncachí yā.

Jā ní scáni táhán ndá dē tūhun jā cahní dē Lázaro

⁹ De cuāhā nchiví hebreo ní jíni jí tūhun jā ndeē yā ñuū Betania. De ní nquenda ndá jí, de nsūū maá-ni jā cúní jí cūndéhé jí nūū Jesús, chi suni cúní jí cūndéhé jí nūū Lázaro, tēe jā ní nastécū yā.

¹⁰ Nūcuán de ndá sūtū cúñáhnú ní scáni táhán dē tūhun jā suni cahní dē Lázaro.

¹¹ Chi jā síquí Lázaro de ní ncujiyo cuāhā táhán dē hebreo nūū dē, de cándíja jí Jesús.

Jā ní nquívi Jesús Jerusalén

(Mt. 21.1-11; Mr. 11.1-11; Lc. 19.28-40)

¹² De incā quívi, de ndá nchiví cuāhā jā ní nquenda vico pascua, ní jíni jí tūhun jā vají Jesús Jerusalén.

¹³ De ní jahnú jí ndahá ñuū, de ní nquee jí cuātahān jí yā. De ní ncana jee ndá jí: Cúñáhnú ndasí Yāā Dios. Vāha ndasí Yāā cúu Yāā jā vají jíin tiñu maá jētohō ō Yāā Dios. Vāha ndasí Yāā cúu Rey maá ó nchiví Israel, ncachí jí.

14 De nī nīhīn Jesús iin burro, de nī jēcōsō yā tī, tá cúu nūū cáhān tutū ī:

15 Nchivī Jerusalén jā suni nání Sión, mā cúyūhú ndá nú.

Yáhá cūndēhé nú jā vāji Rey nū,

de yósō yā iin burro.

Cáchī tutū.

16 De quīvī űucúan de ndá tēe scuáha jíin yā nduú ní jícūhun inī dē jā sūcuán quée ndaa ndacá jā yósō nūū tutū ī. De jondē tá nī nduñáhnú Jesús jā cuánohōn yā andiví, de sá de nī nūcūhun inī dē ndá tūhun jā yósō síquī yā, jíin jā sūcuán nī nsáhá ndá dē jíin yā.

17 De ndá nchivī jā ní iyo jíin yā tá ní ncana yā Lázaro nūū yíyuhū dē, de nī nastécū yā dē, nī nacani ji tūhun nāsa nī nsáhá yā.

18 Jā űucúan cúu jā ní nqee nchivī cuāhā, nī jētahān ji yā, chi nī jini ji tūhun jā ní nsáhá yā tiñu ñáhnú jā ní stéhēn yā poder yā.

19 űucúan de nī ncāhān ndá máá tēe fariseo: Mitan de ja nī jini ō jā má cúu cuiti cā casī ō. Chi ndéhé ó jā ndivīi cuitī nchivī cuāhān ji jíin dē, ncachī ndá dē.

Nchivī naciōn Grecia nánducú ji Jesús

20 De sava nchivī naciōn Grecia, suni nī nquenda ji Jerusalén vico pascua jā chiñúhún ji Yāa Dios.

21 De nī nquenda ndá ji nūū Felipe, tēe űuū Betsaida ndáñūū Galilea. De nī ncāhān ji jíin dē: Señor, cúnī ndá sá cáhān sá jíin Jesús, ncachī ji.

22 De nī jēhēn Felipe, nī ncachī tūhun dē nūū Andrés. De ndúū dē cuācachī tūhun dē nūū Jesús.

23 De nī ncāhān Jesús jíin dē: Ja nī nquenda quīvī jā nduñáhnú máa Yāa nī nduú tēe.

24 De ndaa cáhān ni jíin ndá nú, iin nūnī trigo tú mā níncava nūū ñūhún jā quiyuhū, túsaá de coo mátúhún-ni. Sochi tú quiyuhū, de nacayā cuāhā ndasí. De suni sūcuán cánuu jā cuū ní de quiyuhū nī, tácuca coo cuāhā nchivī jā nduu ji sēhe Yāa Dios.

25 De nā-ni nchivī tú nduú jéhe ji tūhun cundoho ji jā síquī nduhū, de tñnū táhvī ji. De nchivī jā jéhe ji tūhun cundoho ji jā síquī nduhū inī ñayívī yáhá, cūtecū ji níí cání andiví.

26 De tú ní nchivī cúnī ji satíñū ji nūū ni, de ná cúniquīn ji nduhū. De nūū cundeē máa nī, suni űucúan cundeē nchivī sátíñū nūū ni. De nchivī jā sátíñū nūū nī chí sáhá Tatá ní jā cuñáhnú ji.

Jā ní ncāhān Jesús jā cuū yā

27 De mitan de cúcuécá ndasí inī ní sáhá tūndóhó jā quiji síquī nī. ¿De nāsa cáhān nī? ¿A cáhān nī jíin Tatá nī: Scácu ní sáán nūū tūndóhó jā quiji síquī sá, cachī nī? Mā cúú, chi jā síquī űucúan cúu jā ní nquiji nī ñayívī.

28 Tatá, stéhēn ní jā cúñáhnú ndasí ní jíin poder ní, ncachī yā. űucúan de ichi andiví nī ncāhān iin tūhun: Ja nī stéhēn nī jā cúñáhnú nī, de stéhēn tucu nī incá vuelta, ncachī yā.

29 De nī jini ndá nchivī íñī űucúan, de nī ncāhān ji jā taja cána. De sava cā ji nī ncāhān: Iin ángel Yāa Dios nī ncāhān jíin yā.

30 De nī ncāhān Jesús jíin ji: Nduú ní ncāhān Yāa Dios tūhun yáhá jā síquī nduhū, chi sa síquī ndá máá nú tácuca cúnī nū jā ní ncāhān yā jíin nī.

31 Mitan cúu jā sándaā Yāa Dios síquī cuāchi nchivī ñayívī yáhá. Mitan cúu jā scúnu yā jānehén jā tátúnī inī ñayívī yáhá.

³² De nduhū, tá jīnu cundita caa nī cuū ni inī ñayīví, de sáhá nī jā cuu inī ndá nchivī quīvi ji ndahá nī, ncachī yā.

³³ Súcuán nī ncāhān yā jā stéhēn yā nāsa modo cuū yā.

³⁴ De nī ncāhān nchivī jíin yā: Nī jini ndá sá tūhun jā cáhān tutū ley Yāa Dios jā névāha ó, jā Cristo cutecū yā ní cáni. ¿De nūcu cáhān ní jā Yāa nī nduu tēe, cánuú cundita caa yā cuū yā? ¿Ní iin cúu maá Yāa nī nduu tēe túsaa? ncachī ji.

³⁵ Ñúcuán de nī ncāhān Jesús: Jacū-ni cā quīvi cundeē ni jíin ndá nú jā cúu nī luz jā cúnijīn inī ánō nū. Túsaa de mitan juni íyó cā luz ni jíin nú, de caca nú jíin, chí iin sanaā-ni de cuāhān ni, de quendōo nú modo nūū neē. Chí nchivī jīca modo nūū neē, nduú jíin ji ní cúu nūū quihīn ji.

³⁶ Túsaa de juni ndēē cā ni jíin nú, de candíja nú nduhū jā cúu nī luz, tácuca nduu nú nchivī jīca jíin luz, ncachī yā. Súcuán nī ncāhān yā ndá tūhun yáhá, de cuāhān yā-ni, de nduú cā ní stéhēn yā maá yā nūū ji.

Jāa nduú ní ncándíja nchivī hebreo jā cúu yā Cristo

³⁷ De visō cuāhā tíñu ñáhnú nī nsáhá Jesús jā stéhēn yā poder yā nūū nchivī, de nduú ní ncándíja ji yā.

³⁸ Chí cánuú quee ndaā tūhun jā ní ncāhān Isaías, tēe nī nacani tūhun Yāa Dios janahán:

Tátá Yāa Dios, nduú ní ncándíja ndá nchivī tūhun jā ní nacani sá, de nduú ní ncándíja ji tíñu ñáhnú jā ní stéhēn ní poder ní nūū ji. Ncachī Isaías.

³⁹ Jā ñúcuán nduú ní ncúu candíja ndá ji, chí nī ncāhān tucu Isaías:

⁴⁰ Nī nsáhá Yāa Dios modo jā cuáá ánō ndá ji,

jíin jā cúnihīn inī ji,

tácuca coo modo jā má cūní ndá ji,

de nī mā jícūhun inī ji,

nī mā násāma inī ji quīvi ji nūū ni,

jā nasáhá vāha nī ánō ji nūū cuáchi ji.

Ncachī Cristo, cáchī tutū.

⁴¹ Ndá tūhun yáhá nī ncāhān Isaías, chí ja nī jini dē nāsa cúñáhnú ndasí Jesús, de nī ncāhān dē nāsa coo quīví jā quiji yā.

⁴² De visō súcuán de cuāhā nchivī hebreo chí nī ncandíja ji yā, de suni jondē jíin sava tēe tátúnī. Sochi nduú ní ncáchi ndá dē jā cándíja dē yā, chí síquī jā yúhú dē tēe fariseo. Chí tú súcuán de mā cuáha cā ndá tūhun jā quīvi dē vehe īī sinagoga.

⁴³ Chí ndá tēe tátúnī cúsiī cā inī dē jā cuñáhnú dē sáhá nchivī, nsúu cā jā cuñáhnú dē sáhá Yāa Dios.

Tūhun jā cáhān Jesús cúu jā sáhá ndaā síquī nchivī

⁴⁴ De nī ncāhān jee Jesús: Nchivī cándíja nduhū, de nsúu mátúhún-ni nduhū cándíja ji, chí suni cándíja ji jondē maá Tatá nī, Yāa nī ntají nduhū.

⁴⁵ De nchivī jíin nūū ni, suni jíin ji nūū Yāa nī ntají nduhū.

⁴⁶ Maá nī jā cúu luz jā cúnijīn inī ánō nchivī, nī nquiji ní inī ñayīví tácuca ndá nchivī cándíja nduhū, mā cáca jíi modo nūū neē.

⁴⁷ De tú iin nchivī jíin ji tūhun cáhān ni, de tú nduú jétáhvī ji, de nsúu nduhū cúu jā sáhá ndaā síquī ji. Chí nduú vāji nī jā nacunehen nī cuáchi síquī nchivī ñayīví, chí sa jā scácu nī ji.

⁴⁸ De nchiví jā squéne yichí nduhū, de nduú jétáhví jī tūhun cáhān ni, íyó iin jā sáhá ndāā sīquī jī. Suu ndācá tūhun jā ní ncāhān ni, tūhun űúcuán cúu jā nacunehen cuāchi sīquī jī quiví jīnu űayiví.

⁴⁹ Chi nduú cáhān ni jā cúu iní maá ni, chi Tatá ni, Yāā ni ntají nduhū, maá yā nī ndacu nūū ni nāsa cáhān ni jīin nāsa stéhēn ni.

⁵⁰ De jíní ni jā tūhun ndácu Tatá ní sáhá jā cutecū nchiví ní cání. Túsaá de ndá tūhun jā cáhān ni, chi maá-ni tūhun jā ní ncachí Tatá ní cúu, ncachí yā.

13

Jā ní naquete yā jēhē ndá tēe scuáha

¹ De jañíni incā quiví de quijéhé vico pascua. De ja jíní Jesús jā ní nquenda quiví jā quee yā űayiví yáhá quīnohōn yā nūū Tatá yā. De níni cundáhví iní yā nchiví maá yā jā íyó iní űayiví. De mitan jā ní ndihí quiví jā íyó yā űayiví, de sáhá yā iin tiñu jā stéhēn cājí yā jā cundáhví iní yā jī.

² De tāchí cúñáhnú ja ní scúu iní ánō Judas Iscariote sehe Simón, jā mitan nastúu dē yā.

³ De jíní Jesús jā vāji yā jōndē nūū Yāā Dios, de quīnohōn yā nūū Yāā Dios. De jíní yā jā ní nsáhá Tatá yā jā cúñáhnú yā sīquī ndihí-ni.

⁴ De cúxíní yā jīin ndá tēe scuáha jīin yā, de nī nacuíñi yā. De nī stáá yā sahma níjin yā, de nī juhní yā iin toalla chíjin yā.

⁵ De nī nchuhun yā ndute iní iin tījēhēn. De nī nquijéhé yā náquete yā jēhē ndá tēe scuáha. De násíchí yā jīin toalla jā núhni chíjin yā.

⁶ De nī nquenda yā nūū Simón Pedro. De nī ncāhān Pedro jīin yā: Señor, ¿á sa maá ní naquete ní jēhē sá?

⁷ De nī ncāhān Jesús: Nduú jícūhun iní nū jā sáhá ní mitan, de cúcuéé cā de jícūhun iní nū.

⁸ De nī ncāhān Pedro jīin yā: Mā náquete cuití ní jēhē sá. De nī ncāhān Jesús: Tú mā náquete ní jēhē nū, de mā cúu coo inuú iní nū jīin ní.

⁹ De nī ncāhān Simón Pedro: Señor, tú súcuán cúu de nsūú mátúhún-ni jēhē sá, chi saá-ni ndahá sá jīin xīnī sá naquete ní, ncachí dē.

¹⁰ De nī ncāhān Jesús jīin dē: Tēe jā cáta nī jichi, nduú jíní űúhún ndundoo ní dē, chi maá-ni jēhē dē, chi ja íyó ndoo ní dē. De ndá ndóhó, chi ja nī ndundoo nū. Sochi nsūú ndihí ndá nū íyó ndoo, ncachí yā.

¹¹ Chi ja jíní yā ní iin dē cúu jā nastúu dē yā, de jā űúcuán nī ncāhān yā: Nsūú ndihí ndá nū íyó ndoo.

¹² De tá nī ncuu nī naquete yā jēhē ndá dē, de nī naquehen yā sahma níjin yā, de nī núcundeē yā nūū mesa. De nī ncāhān yā: ¿A jícūhun iní ndá nū nā cuá cúu jā ní nsáhá ní jīin nū?

¹³ Cáhān ndá nū jā Maestro nū jīin Jētohō nū cúu nī, de ndāā cáhān ndá nū, chi suu cúu ndija nī.

¹⁴ Túsaá de visō Maestro nū jīin Jētohō nū cúu nī, de nī naquete ní jēhē ndá nū, de suni súcuán cánuú jā naquete ndá máá nū jēhē táhán nū.

¹⁵ Chi tiñu yáhá nī nsáhá nī jā stéhēn ni nūū nū jā suni súcuán cánuú sáhá nū maá nū mozo nūū táhán nū, tá cúu nūū ní nsáhá nī maá nī mozo nūū ndá nū.

¹⁶ Jāndāā cáhān ni jīin nū jā iin mozo nduú cúñáhnú dē nūū patrón dē, de tēe jica tiñu nduú cúñáhnú dē nūū tēe jā ní ntají dē. Túsaá de ndá máá nū cúu mozo ni, de suni súcuán cánuú sáhá nū maá nū nūū táhán nū tá cúu nūū ní stéhēn ni nūū nū.

17 De tú nī jīcūhun inī ndá nú ndá tūhun yáhá, de nācā ndetū tāhvī nū tú squíncuu nú.

18 Sochi nduú cáhān nī jā ndihi nú ndetū, chi ja jíni nī ndá nú jā ní nacāji nī. De cánuú quee ndāā tūhun yáhá jā cáhān tutū ī: Tēe yájī stāā jíin nī, nī ndicó cōo dē sīquī nī, cáchī tutū.

19 De mitan de ja cáchī tūhun nī nūū nū ndācá jā coo jondē ncháha ca coo, tácuá tá coo, de candíja nú jā maá nī cúu Yāā nī ntají Yāā Dios.

20 Jāndāā cáhān nī jíin ndá nú jā nā-ni nchivī cuetáhvī jí ndācá jā tají nī, de nduhū cuetáhvī jí. De nchivī jétáhvī nduhū, suni jétáhvī jí Yāā nī ntají nduhū vāji nī, ncachī yā.

*Jā ní ncachī yā jā nastúu Judas yā
(Mt. 26.20-25; Mr. 14.17-21; Lc. 22.21-23)*

21 De tá nī ncāhān Jesús ndá tūhun yáhá, de nī ncucuécá ndasí inī yā. De nī ncāhān cājí yā: Jāndāā cáhān nī jíin ndá nú jā iin nú nastúu nduhū, ncachī yā.

22 Ńúcuán de ndá tēe scuáha jíin yā, nī nūcūndéhé nūū tāhán dē, jáni inī ndá dē ní iin dē cúu jā ní ncāhān yā.

23 De iin tēe scuáha jā mānī cā yā jíin, ndēē dē xiín yā nūū mesa jā cúxíní ndá dē jíin yā.

24 De nī nsáhá Simón Pedro seña nūū dē jā ná cātūhún dē yā ní iin dē cúu jā ní ncāhān yā.

25 De tēe Ńúcuán nī scáyí dē maá dē nūū Jesús, de nī jícā tūhún dē yā: Señor, ¿ní iin dē cúu? ncachī dē.

26 De nī ncāhān Jesús: Ná chūndaji nī stāā de cuāha nī nūū iin dē, de suu tēe Ńúcuán cúu, ncachī yā. De nī nchundaji yā stāā, de nī jēhe yā nūū Judas Iscariote sēhe Simón.

27 De tá nī nquehen dē stāā Ńúcuán, de nī nquīvi-ni Satanás inī ánō dē. Ńúcuán de nī ncāhān Jesús jíin dē: Tiñu jā sahá nú, de ñamā sahá nú, ncachī yā.

28 De ní iin tēe yájī stāā jíin yā, nduú ní jícūhun inī dē nūcu cáhān yā sūcuán jíin dē.

29 Chi sava dē jáni inī dē jā ní ncāhān yā jíin Judas jā cueen dē jā jíni Ńúhún yā vico, á jā cuāha dē jacú xūhún nūū nchivī ndáhvī. Chi maá dē ndíso itīn xūhún.

30 De tá nī nchajī dē stāā Ńúcuán, de nī nquee dē-ni cuāhān dē. De ja nī ncuāā.

Jā ní ndacu yā tiñu jée

31 Ńúcuán de tá cuāhān Judas, de nī ncāhān Jesús: Mitan de nduhū, Yāā nī nduú tēe, stéhēn nī nāsa cúñáhnú nī, de suni jíin nduhū de cunī nchivī nāsa cúñáhnú Yāā Dios.

32 De tú jíin nduhū cunī nchivī nāsa cúñáhnú Yāā Dios, túsaá de suni stéhēn Yāā Dios nāsa cúñáhnú nduhū jā cúu nī Sēhe yā. De ñamā-ni stéhēn yā.

33 Séhē, nduú cā nahán cundeē ní jíin ndá nú. De nanducú nú nduhū, de tá cúu nūū ní ncāhān ní jíin ndá táhán ó hebreo, suni sūcuán cáhān ní jíin ndá nú mitan jā mā cúu cuēē nūū quíhīn nī.

34 De mitan de ndácu ní iin tiñu jée nūū ndá nú, jā cundáhvī inī nū táhán nú. Tá cúu nūū cundáhvī inī ní ndá máá nú, suni sūcuán cundáhvī inī nū táhán nú.

35 De tú cundáhvī inī nū táhán nú, de sūcuán de cunī ndācá nchivī jā cúu nú tēe scuáha jíin nī, ncachī yā.

Jā ní ncachī yā jā yūhū Pedro cachī dē jā jīnī dē yā

(Mt. 26.31-35; Mr. 14.27-31; Lc. 22.31-34)

³⁶ De nī ncāhān Simón Pedro jíin yā: Señor, ¿ní cúu nū quihīn ní túsaa? De nī ncāhān Jesús: Nū quihīn ni chí mā cūu cuniquīn nū nduhū mitan, de cúcuéé cā de cuéé nū.

³⁷ De nī ncāhān Pedro: Señor, ¿nūcu mā cūu cuniquīn sá níhīn mitan? Nduú yūhū sá vísō cuū sá jā jéhē ní, ncachī dē.

³⁸ De nī ncāhān Jesús: ¿A jáni inī nū jā má cúyūhū nú cuū nū jā jéhē ní? Jāndāa cāhān ni jíin nú jā jondē ncháha ca cana lohlo, de unī vuelta cuyūhū nú de cāhān nū jāá nduú jíinī nū nduhū, ncachī yā.

14

Jesús cúu ichi jā jīnū ō nūu Tatá yā

¹ De nī ncāhān cā yā: Mā cúcuéca inī ndá nú sīquī ndācā tūndóhō. Candíja nú jā sáhá Yāa Dios jéhē nū, de suni candíja nú jā sáhá ní jéhē nū.

² Chi nūu ndéē Tatá nī, iyó cuāhā vehe jā cundeē ndá nú. De tú nsūú súcuán iyó, de ja nī ncachī tūhun nī nūu nū nícu. Túsaa de quihīn ni sáhá tūha nī nūu cundeē ndá nú.

³ De jā quihīn ni sáhá tūha nī, de ndiji nī quinaueca nī ndá nú cōhōn, tácu suni cundeē nū nūu cundeē maá nī.

⁴ De ja jíinī ndá nú ní jondē quihīn ni, de ja jíinī nū nāsa cuéē nū ñúcuán, ncachī yā.

⁵ De nī ncāhān Tomás jíin yā: Señor, nduú jíinī ndá sá ní jondē quihīn ní, ¿de nāsa cunī sá ichi cuéé sá ñúcuán túsaa?

⁶ De nī ncāhān Jesús jíin dē: Maá nī cúu ichi jā jīnū nū andivī, de maá nī cúu tūhun ndāa jíin tūhun jā cutecū nū ní cáni. De nī iin mā cūu jīnū nūu Tatá nī de tú nduú nduhū.

⁷ De tú ja nī jíinī nū nduhū, de suni ja nī jíinī nū Tatá nī túsaa. De mitan de ja jíinī ndá nú yā, chí ja nī jíinī nū nūu ni, ncachī yā.

⁸ De nī ncāhān Felipe jíin yā: Señor, stéhēn ní Tatá ní nūu sá, de ná cúvāha inī ndá sá, ncachī dē.

⁹ De nī ncāhān Jesús: Felipe, ja nī ncuu cuāhā quivī jíca nī jíin ndá nú, ¿de á ncháha ca cunī nū ní iin cúu nduhū? Tēe jā ndéhé nūu ni, suni ndéhé dē nūu Tatá nī. ¿Túsaa de nūcu cāhān nū jā stéhēn ni Tatá ní nūu nū?

¹⁰ ¿A nduú cándíja nū jā iin-ni cúu nī jíin Tatá nī, de Tatá nī iin-ni cúu yā jíin ní? Ndācā tūhun jā cāhān ni jíin nú, nsūú tūhun maá nī cúu. Chí Tatá nī jā iin-ni cúu yā jíin nī, maá yā sáhá ndācā tiñu jā sáhá nī.

¹¹ Candíja ndá nú jā iin-ni cúu nī jíin maá Tatá nī, de Tatá nī iin-ni cúu yā jíin nī. De tú nduú cúu candíja ndá nú, sochi candíja nú maá sīquī ndācā tiñu sáhá nī.

¹² Jāndāa cāhān ni jíin ndá nú, tú ní iin nchivī candíja ji nduhū, de tiñu ñáhnú jā sáhá nī yáhá, suni sáhá ji. De ñáhnú cā tiñu sáhá ji nsūú cā yáhá, chí quīnohōn ni nūu ndéē Tatá nī.

¹³ De ndācā nā-ni cúu jā cācān nū nūu Tatá nī sīquī jā cándíja nú jā cúu nī Sēhe yā, de sáhá nī jā cācān nū, de súcuán stéhēn ni jā cúñáhnú ndasí Tatá nī.

¹⁴ Chi níni sáhá nī ndācā nā-ni cúu jā cācān nū sīquī jā cándíja nú nduhū.

Jā ní nquee yuhū yā jā tetiñú yā Espíritu Santo

¹⁵ De tú mānī ndá nú jíin nī, de squīncuu nú tiñu ndācu nī nūu nū.

16 De cācān táhvī ni nū Tatá nī, de tetíñú yā incā Yāā jā chindeé chituu ndá ndóhó, de sáhá yā jā coo siī inī nū. De Yāā ñúcuán cúu maá Espíritu Santo jā stéhēn tūhun ndāā, de coo yā jíin nú ní cání.

17 De nchivī ñayiví mā cúu cuetáhvī jí yā, chi nduú cúu cūndéhé jí nū yā, ni nduú cúu cunī jí nāsa Yāā cúu yā. Sochi ndá máá nú chi ja jíin nū nāsa Yāā cúu yā, chi ndéé yā jíin nú, de cundeé yā inī ánó nū ní cání.

18 Mā sndóo uun nī ndá nú, chi ndiji nī nū nū.

19 Jacū-ni cā quiví de mā cūnī cā nchiví ñayiví nū ni. Sochi ndá máá nú chi cunī nū nū nī, chi cutecū ni ní cání, de jā ñúcuán suni cutecū ndá máá nú.

20 De quiví ñúcuán de cunī nū jā iin-ni cúu ní jíin Tatá nī, de ndá máá nú suni iin-ni cúu nú jíin ní jā ndéé ni inī ánó nū.

21 Tú nā-ni nchiví ñúhún inī jí tiñu ndácu nī, de squíncuu jí, suu nchiví ñúcuán cúu jā mānī ndija jíin nī. De nchiví jā mānī jíin nī, suni coo manī Tatá nī jíin jí. De saá-ni nduhū coo manī ni jíin jí, de stéhēn ni maá nī nū jí jí iyó ní jíin jí, ncachī yā.

22 De nī ncāhān Judas jíin yā (de nsūú tēe cúu Iscariote): Señor, ¿nūcu stéhēn ní maá ní nū ndá máá sá, de nū nchiví ñayiví chi nduú?

23 De nī ncāhān Jesús: Nchiví jā mānī jíin nī, chi squíncuu jí tūhun jā cāhān ni. De coo manī Tatá nī jíin jí. De Tatá nī jíin maá ní quiji ní coo ní jíin jí.

24 De nchiví jāā nduú mānī jíin nī, chi nduú squíncuu jí jā cāhān ni. De tūhun níni ndá nú jā cāhān ni, nsūú tūhun maá ní cúu, chi tūhun maá Tatá nī jā ní ntaji nduhū cúu.

25 Ndācá tūhun yáhá cāhān ni jíin nú juni ndéé ni cā jíin nú.

26 De Tatá nī chi tetíñú yā Espíritu Santo, quiji nūcuñī nū ni. De maá yā chindeé chituu yā ndá ndóhó, de sáhá yā jā coo siī inī nū. De stéhēn yā ndācá tūhun nū nū, de nacachī yā ndācá jí ní ncāhān ni jíin nú.

27 De jā quihīn ni, de sáhá ní jā coo ndéé coo siī inī ndá nú. Tá cúu nū iyó ndéé iyó siī inī maá nī, suni súcuán coo ndéé coo siī inī ndá nú sáhá nī. De jā sáhá ní jā coo ndéé coo siī inī nū, nduú quitáhán jíin tūhun ndéé inī jā cāhān nchiví ñayiví. Mā cúucécá inī ndá nú siqui ndācá tūndóhó, de ní mā cúyūhú nū.

28 Ja ní jini ndá nú jā ní ncāhān ni jā quihīn ni, de ndiji ní coo tucu ní jíin nú. De tú iyó mānī váha nú jíin nī, de cusī inī nū jā ní ncāhān ni jā quinohōn ni nū Tatá nī. Chi cúñahnú cā Tatá nī nsūú cā nduhū.

29 Ja ní ncachī tūhun ní nū nū ndācá tūhun yáhá jondé ncháha ca coo, tácuata ja ní ncuu, de candíja ndá nú nduhū.

30 Mā cāhān ni cuāhā cā jíin ndá nú, chi ja vāji jānēhén jā tátunī inī ñayiví yáhá. De ní iin mā cúu sáhá siqui ní nícu.

31 Sochi mitan de ná cóo tá cúu nū ní ndacu Tatá nī nū nī, tácuata cunī nchiví ñayiví jā mānī ní jíin Tatá nī, de sáhá ní tiñu jā ní ndacu yā. Nacuñī ndá nú ná cóhōn túsaá, ncachī yā.

15

Jesús cúu tá cúu yoho yūcū uva

1 De ní ncāhān cā yā: Maá ní cúu tá cúu yoho yūcū uva ndāā, de Tatá ní cúu tá cúu tēe jā jíto yoho yūcū.

2 De ndá máá nú chi cúu nú tá cúu ndahá yūcū, de tú nduú jéhe nú ndihā de candéé yā ndóhó. De tú cúu ndá nú modo ndahá jā jéhe ndihā, de naquehndé

yā nasāhā ndoo yā ndóhó modo jā cúu nú ndahá ñúcuán, tácuā cuāha nú cuāhā cā ndīhā.

³ De ndá máá nú chi ja nī ndundoo ánō nū jíin tūhun nī stéhēn ni nūū nū, tá cúu nūū ndúndoo ndahá uva.

⁴ De cuiñi ñihin nū jíin nī, de suni maá nī coo nī jíin nú. Iin ndahá yúcū mā cūū cuāha ndīhā jā maá-ni, de tú nduú tíin yīcā yoho. De saá-ni ndá ndóhó, mā cūū sáhá nú tiñu váha de tú mā cuiñi ñihin nū jíin nī.

⁵ Maá nī cúu yoho yúcū ñúcuán, de ndá máá nú cúu ndahá nī. Nchivī jā íñi ñihin jíin nī, de íyó nī jíin ji, maá ji cúu tá cúu ndahá jā ndéē cutú jíin yoho yúcū jā jéhe cuāhā ndīhā. Chi tú nduú íñi ñihin nū jíin nī, de nduú cuiñi nā tiñu váha cuu sáhá nú.

⁶ Nchivī jāá nduú íñi ñihin jíin nī, candeē yā ji modo iin ndahá yúcū uva, de yīchī. De cuu ji modo ndahá yúcū uva jā ndutútú de cāyū nūū ñúhūn.

⁷ Tú íñi ñihin ndá nú jíin nī, de tú ñúhūn inī nū ndá tūhun cáhān ni, ñúcuán de cācān nū nā-ni cúu jā cúni nū, de sáhá nī jā cācān nū.

⁸ De tú sáhá ndá nú cuāhā tiñu váha, tá cúu nūū jéhe ndahá yúcū cuāhā ndīhā, súcuán stéhēn nū jā cúu ndija nú nchivī scuáha jíin nī, de súcuán cunī nchivī jā cúñáhnú ndasí Tatá nī.

⁹ De tá cúu nūū māñi Tatá nī jíin nī, suni súcuán māñi ni jíin ndá nú. Túsaá de mā síáa nū tūhun jā māñi ni jíin nú.

¹⁰ Tú squíncuu nū tiñu nī ndacu nī nūū nū, de níni coo manī ni jíin nú, tá cúu nūū squíncuu maá nī tiñu nī ndacu Tatá nī nūū ni, de níni íyó māñi yā jíin nī.

¹¹ Súcuán nī ncāhān nī jíin ndá nú tácuā coo siñ inī nū tá cúu nūū íyó siñ inī ni, chi jondē cusíñ ndasí inī nū.

¹² De yáhá cúu tiñu jā ndácu nī nūū ndá nú: Jā cundáhvi inī nū táhán nú, tá cúu nūū cúndáhvi inī ni ndá máá nú.

¹³ Tú iin tēe cuū dē jā jéhe amigo dē, túsaá de nduú cā nā cuá cúmanī cā sáhá dē jā cundáhvi inī dē amigo dē.

¹⁴ De ndá máá nú cúu amigo ni de tú squíncuu nú ndá tiñu jā ndácu nī nūū nū.

¹⁵ Mā cáhān cā ni mozo jíin ndá nú, chi iin mozo nduú cáchī tūhun patrón nūū ji nāsa jáni inī dē sáhá dē. Chi sa amigo cáhān ni jíin ndá nú, chi ja nī ncachī tūhun nī nūū nū ndácá tūhun jā ní ncāhān Tatá nī jíin nī.

¹⁶ Maá nī nī nacāji ndá ndóhó jā scácu nī ndóhó, de nsúú ndá máá nú nī nacani inī xihna cā jā cuniqūn nū nduhū. De ní jani nī ndá ndóhó jā caca ndaā nū de scándija nú cuāhā nchivī jā cuu ji sēhe ni ní cāñi. De súcuán de ndihi jā cācān nū nūū Tatá nī siqūi jā cándija nú nduhū, sáhá yā jā cācān nū.

¹⁷ De yáhá cúu tiñu jā ndácu nī nūū nū: Jā cundáhvi inī nū táhán nú.

Jā quítī inī nchivī ñayívī nūū Jesús jíin nūū nchivī cándija

¹⁸ De tú quítī inī nchivī ñayívī jíin ji ndá nú, de ja jíin nū jā xihna cā nūū maá nī nī nquítī inī ji.

¹⁹ De tú jā cúu cā nū cuenta ñayívī, de coo manī nchivī ñayívī jíin nú nícu, tá cúu nūū māñi ji jíin táhán ji. Sochi nī nacāji nī ndá ndóhó jā má sáhá cā nū tá sáhá nchivī ñayívī. De jā ñúcuán cúu jā quítī inī ji nūū ndá nú, chi nduú cā cúu nū cuenta ñayívī.

²⁰ Nūcūhun inī ndá nú tūhun jā ní ncāhān ni jíin nú: Tú nduú íyó yíñúhūn nchivī nūū patrón, de nā oncá cúu nūū mozo dē. Tú nī jíin ūhvī ji nduhū, de suni súcuán cunī ūhvī ji ndá ndóhó jā cúu nú mozo ni. De tú nī jetáhvi ji tūhun stéhēn ni, de suni cuetáhvi ji tūhun stéhēn ndá nú.

²¹ De ndācá tiñu yáhá sáhá ji jíin ndá nú já síquī nduhū, chi nduú jíinī ji Yāā jā ní ntají nduhū vāji nī.

²² Tú nduú ní nquíji nī jā nacani nī tūhun nūū ndá ji, de mā cōō cuāchi ji nícu. De mitan de mā cúū cā cāhān ji jāā nduú jíinī ji jā íyó cuāchi ji.

²³ Nchivī jā quítī inī jíinī nduhū, suni nūū Tatá nī quítī inī ji.

²⁴ Tú nduú ní nsáhá nī tiñu ñáhnū nūū ji jā ní iin tēe nduú sáhá dē súcuán, de mā cōō cuāchi ji nícu. De mitan de ja nī jíinī ji tiñu ñūcuán, de vísō súcuán de quítī inī ji nūū ni jíin nūū Tatá nī.

²⁵ De súcuán sáhá ji tácuā quee ndāā tūhun jā yósō nūū tutū ley Yāā Dios jā névāha ji: Nī nquítī inī ji nūū ni, vísō nduú nā cuāchi nī, cáchī.

²⁶ De tetíñú nī maá Yāā jā chindeé chituu ndá ndóhó de sáhá yā jā coo sīi inī nū. De Yāā ñūcuán cúu maá Espiritu Santo jā stéhēn tūhun ndāā, de quiiji yā jondē nūū Tatá nī, de nacani cáji yā tūhun nī.

²⁷ De saá-ni ndá máá nú nacani nú tūhun nī, chi ja íyó nú jíin nī jondē tá nī nquijéhé nī nacani nī tūhun.

16

¹ Ndá tūhun yáhá nī ncāhān ni jíin ndá nú tácuā mā náyūhú nú tá quiiji tūndóhó.

² Chi tavā ji ndá nú jā má cuāha cā ji tūhun cundeē nū ndācá vehe īi sinagoga. De quenda quívi jā cahni ji ndóhó, de canī inī ji jā iin tiñu váha nī nsáhá ji nūū Yāā Dios.

³ De súcuán sáhá ji jíin nú, chi nduú jíinī cuitī ji maá Tatá nī de juni maá nī.

⁴ De nī ncāhān ni ndá tūhun yáhá jíin nú, tácuā tá quenda quívi jā súcuán coo, de nūcūhun inī nū jā súcuán nī ncāhān ni jíin nú.

Tiñu jā sáhá Espiritu Santo

De nduú ní ncāhān ni ndá tūhun yáhá jíin nú jondē jā xihna ñúhún, chi íyó maá ní jíin ndá nú.

⁵ De mitan chi quínohōn ni cundeē ni jíin Yāā nī ntají nduhū vāji nī. De ni iin nú nduú jíicā tūhūn nduhū ní nūū quíhīn ni.

⁶ Chi sa jā cúcuécá ndasí inī nū jā ní ncāhān ni súcuán.

⁷ Jándāā cāhān ni jíin nú: Já váha ndá ndóhó cúu jā quíhīn ni. Chi tú mā quíhīn ni, de mā quíji Yāā jā chindeé chituu ndá ndóhó de sáhá yā jā coo sīi inī nū. Sochi tá quíhīn ni, de tetíñú nī yā quiiji yā nūū nū.

⁸ De tá quenda yā, de stéhēn yā nūū nchivī ñayiví jā íyó cuāchi ji, jíin nāsa quívi ji ichi ndāā, jíin jā sáhá ndāā Yāā Dios síquī cuāchi ji.

⁹ Stéhēn yā jā íyó cuāchi ji, chi nduú cándjā ji nduhū.

¹⁰ De stéhēn yā nāsa quívi ji ichi ndāā, chi maá nī quínohōn ni nūū Tatá nī, de mā cūnī cā nū nūū nī.

¹¹ De stéhēn yā síquī jā sáhá ndāā Yāā Dios cuāchi nchivī, chi ja nī ncundaā jā tānū tāhvī maá jānēhēn jā cúñáhnū inī ñayiví yáhá.

¹² De íyó cuāhā cā tūhun jā cúni ni cāhān ni jíin ndá nú, de mā cúū jíicūhun inī nū mitan.

¹³ De tá quenda maá Espiritu jā stéhēn tūhun ndāā, suu maá yā stéhēn ndācá tūhun ndāā nūū nū. Chi mā cāhān yā jā maá yā, chi cāhān yā ndācá jā níni yā jā cāhān Yāā Dios. De stéhēn yā síquī ndācá tiñu jā coo.

¹⁴ De stéhēn yā jā cúñáhnū nī, chi nacachī tūhun yā nūū nū ndācá tūhun ja nī ncāhān ni, de sáhá yā jā jíicūhun inī nū.

¹⁵ Ndihi nāsa cúñáhnú Tatá nī, suni súcuán cúñáhnú maá nī. Jā ñúcuán cúu jā ní ncāhān ni jā Espíritu Santo nacachī tūhun yā nūū nū ndācā tūhun ja nī ncāhān ni, de sáhá yā jā jícūhun inī ndá nú.

Vísō cúcuécá inī nū, sochi ndusī inī nū

¹⁶ Iin lulī-ni cā de mā cūnī cā ndá nú nūū ni. De suni iin lulī-ni cā de nacunī tucu nú nūū ni, chí quínohōn ni nūū ndēē Tatá nī, ncachī yā.

¹⁷ Ñúcuán de sava tēe scuáha jíin yā, nī jīcā tūhún táhán dē: ¿Nā tūhun cúu yáhá jā ní ncāhān yā jíin ó? Chí cáchī yā jā iin lulī-ni cā de mā cūnī cā ō nūū yā, de suni iin lulī-ni cā de nacunī tucu ó nūū yā, chí síquī jā quínohōn yā nūū ndēē Tatá yā.

¹⁸ ¿Nā tūhun cúu yáhá jā ní ncāhān yā, iin lulī-ni cā? Nduú jícūhun inī ō nā cuá cúu jā cáhān yā, ncachī ndá dē.

¹⁹ De nī jinī Jesús jā cūnī ndá dē cātūhún dē yā. De nī ncāhān yā jíin dē: ¿A jīcā tūhún táhán ndá nú nā cuá cúu jā ní ncāhān ni jā iin lulī-ni cā de mā cūnī cā nū nūū ni, de suni iin lulī-ni cā de nacunī tucu nú nūū ni?

²⁰ Jāndāā cáhān ni jíin nú jā cuacu ndá nú de cucuécá inī nū, sochi nchivī ñayívī chí sa cusī inī jí. De vísō cucuécá inī ndá nú, sochi ndusī inī nū jā cunī tucu nú nūū ni.

²¹ Iin ñahan tá cuācuñatin scácu ña, de téhndē chíjin ña, chí ja nī nguenda hora jā scácu ña. De tá ja nī ncacu sūchí lúlí, de nduú cā nāhán ña jā ní ndoho ña, chí cusī inī ña jā ní ncau sehe ña.

²² De suni súcuán cúu jā ndóho ndá nú mitan, chí cúcuécá inī nū jíin nī. Sochi iin lulī-ni cā de nacunī táhán tucu ó, de cusī ndasí inī nū. De nī iin mā cásí jā cusī inī nū.

²³ De quívī ñúcuán de nduú nā cuá cācān cā ndá nú nūū ni. Chí jāndāā cáhān ni jíin nú jā nūū maá Tatá nī cācān nū, de sáhá yā ndihi jā jícān ndá nú, síquī jā cándija nú nduhū.

²⁴ Jondē mitan de ncháha ca cācān nū nūū Tatá nī jā jíin sívī nī. De mitan de quijéhé nú cācān nū jíin sívī nī, de ñihīn nū, tácuca cusī ndasí inī nū.

Ja nī ncandeē yā poder ndihi jāñéhén jā íyó inī ñayívī

²⁵ Ndá tūhun yáhá nī ncāhān yātá nī jíin ndá nú. De quiji quívī jā má cáhān yātá cā ni jíin nú, chí sa cachī tūhun cájí nī nūū nū síquī Tatá nī.

²⁶ De quívī ñúcuán chí cācān ndá nú nūū Tatá nī síquī jā cándija nú nduhū. De nduú cáhān ni jíin nú jā cācān táhvī ni jēhé nū nūū Tatá nī.

²⁷ Chí maá Tatá nī ja cúndáhvī inī yā ndá nú síquī jā íyó mānī nū jíin nī, de nī ncandija nú jā jondē nūū maá yā vāji nī.

²⁸ Nī nquee nī jondē nūū Tatá nī, de nī nguenda nī inī ñayívī. De mitan de quee nī inī ñayívī, de quínohōn tucu nī nūū Tatá nī, ncachī yā.

²⁹ De nī ncāhān ndá tēe scuáha jíin yā: Mitan de cáhān cájí ní, de nduú cā cáhān yātá ní.

³⁰ Mitan de jíin ndá sá jā jíin ní ndiviī cuitī, de nduú cā jíin ñúhún jā cātūhún ndá sá níhín. Jā ñúcuán cúu jā cándija sá jā vāji ní jondē nūū Yāā Díos, ncachī ndá dē.

³¹ De nī ncāhān Jesús jíin dē: ¿A jondē mitan de cándija ndá nú, á naá cúu?

³² De quiji quívī, de ja nī nguenda, jā cūtē nuu ndá nú quínohōn nū tá vehe tá vehe nú, de sndóo ndá nú mátúhún-ni cā nduhū. Sochi nsūú jā quendōo mátúhún nī, chí Tatá nī íyó yā jíin nī.

³³ Ndācá tūhun yáhá ní ncāhān ni jíín ndá nú tácuá coo ndeé coo sií iní nū síquī jā cándíja nú nduhū. Iní ñayíví chi cánuú cuní ndá nú tūndóhó. De visó súcuán de ná cóo sií iní nū, chi ja ní ncandee ní poder ndācá jāñehén jā íyó iní ñayíví, ncachí yā.

17

Jā ní jícān táhvī yā jēhē nchivī cándíja

¹ De tá ní ncuu ní ncāhān Jesús ndá tūhun yáhá, de ní nūcūndēhé yā ichi andíví, de ní ncāhān yā: Tatá, ja ní nquenda quíví jā cundoho sá. Mitan de stéhén ní jā cúñáhnú sá jā cúu sá Sehe ní, tácuá suni maá sá stéhén sá jā cúñáhnú maá ní.

² Chi ní nsáhá ní jā ndíso tíñú sá síquī ndācá nchivī, tácuá ndācá nchivī jā ní jēhe ní nūu sá, cutecū ji ní cání sáhá sá.

³ De suha cúu tūhun cutecū ji ní cání: Suu jā cuní ji níhín jā mátúhún ní cúu Yāā ndāā, jíín jā cuní ji sáán jā cúu sá Jesucristo, Yāā ní ntají ní.

⁴ Ja ní stéhén sá nūu nchivī ñayíví jā cúñáhnú ní, de ja ní nsínu sá tíñu jā ní ndacu ní nūu sá.

⁵ De mitan, Tatá, sáhá ní jā nduñáhnú tucu sá jondē nūu ndeé ní, tá cúu nūu cúñáhnú sá jíín ní jondē ncháha ca jēcāva ñayíví.

⁶ Nchivī jā ní nacāji ní iní ñayíví, ní jēhe ní ji nūu sá, de ní stéhén sá nūu ji nāsa Yāā cúu ní. Cuenta maá ní cúu ji, de ní jēhe ní ji nūu sá. De ní jetáhví ndá ji tūhun ní, de ní squíncuu ji.

⁷ De mitan de jíín ji jā jondē nūu maá ní vāji ndācá jā íyó jíín sá.

⁸ Chi ndācá ndá tūhun jā ní ncāhān ní jíín sá, ní ncachí tūhun sá nūu ndá ji, de ní jetáhví ji. De ní jíín ji jā ní nquee ndíja sá jondē nūu maá ní, de ní ncandíja ji jā maá ní ní ntetiñú sáán.

⁹ De jícān táhví sá jēhē ndá maá ji. Nduú jícān táhví sá jēhē nchivī ñayíví jāá nduú cándíja, chi sa jēhē maá nchivī jā ní jēhe ní nūu sá, chi cuenta maá ní cúu ji.

¹⁰ Chi ndācá ji jā yíhí ndahá maá sá, suni cuenta maá ní cúu. De ndācá ji jā cúu cuenta maá ní, suni cuenta maá sá cúu. De stéhén ndá ji nāsa cúñáhnú sá.

¹¹ De mā cūndeē cā sá iní ñayíví. Sochi ndá maá ji chi quendōo ji iní ñayíví, de maá sá chi cuēē najeē sá cundeē sá jíín ní. Tatá, cúu ní Yāā ī Yāā íyó ndoo. De jíín poder ní coto ní ndācá nchivī jā ní jēhe ní nūu sá, tácuá inuú ná cóo iní ndá ji, tá cúu nūu íyó maá ó.

¹² De tá ní iyo sá jíín ji iní ñayíví, de jíín poder ní ní jito sá ji. Ndá nchivī jā ní jēhe ní nūu sá, ní jito ñuncúún sá ji. De nduú ní jēhe sá tūhun jā naā ni iin ji, chi mátúhún-ni tēe jā cúu dē tēe tñānū táhví, tácuá quee ndāā tūhun yósō nūu tutú ī.

¹³ De mitan de cuēē najeē sá nūu ní, de juni íyó cā sá iní ñayíví de cáhān sá ndá tūhun yáhá jíín ji, tácuá ná cúsī ndasí iní ji tá cúu nūu cúsī iní maá sá.

¹⁴ Ní ncachí tūhun sá tūhun ní nūu ndá ji. De ní nquiti iní nchivī ñayíví nūu ji, chi nduú cā cúu ji cuenta ñayíví, tá cúu nūu cúu maá sá jāá nduú cúu sá cuenta ñayíví.

¹⁵ De nduú jícān táhví sá jā tavā ní ji iní ñayíví, chi sa jā coto ní ji nūu táchí cúñáhnú.

¹⁶ Nsūú cuenta ñayíví cúu ndá ji, tá cúu nūu cúu maá sá jāá nsūú cuenta ñayíví cúu sá.

17 Jíin tūhun ndāā ní de sāhá ní jā ná cóo ndoo coo ī ji nūū ní. Ndá tūhun cáhān maá ní cúu tūhun ndāā.

18 De tá cúu nūū ní ntetiñú ní sáán nī nquiji sá inī ñayívi, suni sūcuán tétíñú sá ndá ji nacani ji tūhun ní nūū nchivī ñayívi.

19 De jā jēhē ndá ji cúu jā sócō sá maá sá cuū sá, tácuca suni maá ji coo ndoo coo ī ji nūū ní jā jíin tūhun ndāā.

20 De nsūū iin-ni jēhē ndá nchivī yáhá jícān táhvī sá, chi suni jēhē ndá cā nchivī jā candíja ji sáán tá cunini ji tūhun jā nacani ndá maá ji.

21 De jícān táhvī sá jā inuú ná cóo inī ndá ji. Tá cúu nūū iin-ni cúu ní jíin sá, Tatá, de iin-ni cúu sá jíin maá ní, suni sūcuán ná cóo inuú ndá ji jíin ó. De cúnī sá jā inuú ná cóo inī ji, tácuca candíja nchivī ñayívi jā maá ní nī ntetiñú ní sáán.

22 Nī nsáhá ñáhnú sá ndá ji tá cúu nūū ní nsáhá ñáhnú ní sáán, tácuca inuú ná cóo inī ji, tá cúu nūū iyó inuú maá ó.

23 De iyó inuú sá jíin ndá ji, de suni iyó inuú ní jíin sá, de sūcuán de inuú cuiti coo inī ndá ji. Ñúcuán de cunī nchivī ñayívi jā maá ní nī ntetiñú sáán, jíin jā mānī ndasí ní jíin ndá ji, tá cúu nūū mānī ní jíin sá.

24 Tatá, maá ní nī jēhe ní ji nūū sá. De cúnī sá jā cundeē ji jíin sá nūū cundeē sá, tácuca cunī ji nāsa viī cúñáhnú sá nī nsáhá ní. Chi iyó mānī ndasí ní jíin sá jondē ncháha ca jēcava ñayívi de jondē mitan.

25 Yāā ndāā cúu ní, Tatá, de nchivī ñayívi nduú jíin ji níhín, de maá sá chi jíin sá níhín. De ndá nchivī yáhá chi jíin ji jā maá ní nī ntetiñú sáán.

26 Nī stēhēn sá nūū ndá ji nāsa Yāā cúu ní. De stēhēn cā sá sūcuán nūū ji, tácuca ná cóo manī ndasí ji jíin táhán ji, tá cúu nūū iyó mānī ndasí ní jíin sá, de tácuca cundeē sá inī ánō ji, ncachī yā.

18

Jā ní ntiin ndá dē Jesús

(Mt. 26.47-56; Mr. 14.43-50; Lc. 22.47-53)

1 De tá nī ncuu nī ncāhān Jesús ndá tūhun yáhá, de nī nquee yā jíin ndá tēe scuáha jíin yā, cuāhān yā incā lado yuū Cedrón. De ñúcuán iyó iin huerto nūū ní nquivi yā jíin ndá tēe scuáha jíin yā.

2 De Judas, tēe jā nastúu dē yā, suni jíin dē lugar ñúcuán, chi cuāhā vuelta nī ndutútú Jesús ñúcuán jíin ndá tēe scuáha jíin yā.

3 De nī nguenda dē ñúcuán jíin iin grupo soldado jíin jacū policia jā jito templo, jā ní ntaji ndá sūtū cúñáhnú jíin ndá tēe fariseo. De ndíso ndá dē espada, de nēe dē linterna jíin iti.

4 De Jesús ja jíin yā ndácá tündóhó jā vají sīquī yā. De nī nguenda yā ichi núú ndá dē, de nī ncāhān yā: ¿Nā tēe nánducú ndá nú?

5 De nī ncāhān ndá dē jíin yā: Jesús tēe ñuū Nazaret. De nī ncāhān yā: Maá nī cúu. De Judas, tēe jā nastúu dē yā, suni íñi dē jíin ndá tēe ñúcuán.

6 De jā sūcuán nī ncāhān yā, maá nī cúu, de nī jica yátá ndá dē, de nī jicó cáva ndá dē-ni.

7 Ñúcuán de nī jicā tūhún tucu yā dē: ¿Nā tēe nánducú ndá nú? Jesús tēe ñuū Nazaret, ncachī ndá dē.

8 De nī ncāhān Jesús: Ja nī ncachī ni jā maá nī cúu. De tú nduhū nánducú ndá nú, de maá nī-ni tiin nú, de ndá tēe yáhá ná quíhín dē, ncachī yā.

9 Sūcuán nī ncuu tácuca quee ndāā tūhun jā ní ncāhān yā jíin Tatá yā: Nduú ní jēhe sá tūhun jā naā ni iin tēe jā ní jēhe ní nūū sá, ncachī yā.

¹⁰ De Simón Pedro ndíso dē iin espada. De nī ntavā dē, de nī jehndē dē sōho lado cuáhá iin tēe nání Malco. De tēe ñúcuán cúu mozo maá sūtū cúñáhnú.

¹¹ De nī ncāhān Jesús jíin Pedro: Nachuhun espada nū iní cubierta. ¿A nduú cánuú jā cundoho nī tündohó yáhá jā ní nsáhá ndāā Tatá nī jā cundoho nī? ncachī yā.

*Jā ní ññi Jesús nūū sūtū cúñáhnú
(Mt. 26.57-58; Mr. 14.53-54; Lc. 22.54)*

¹² Ñúcuán de ndá soldado jíin capitán dē, jíin ndá policía tēe hebreo, nī ntiin ndá dē Jesús, de nī juhní dē yā.

¹³ De xihna cā vehe Anás cuāhān ndá dē jíin yā. De tatá chíso Caifás cúu Anás. De Caifás cúu maá sūtū cúñáhnú cā cuīyā ñúcuán.

¹⁴ De suu dē nī ncachī nūū ndá táhān dē hebreo jā cánuú jā cuū iin tēe jā jéhē nación dē.

*Jā ní ncachī Pedro jāá nduú jíiní dē yā
(Mt. 26.69-70; Mr. 14.66-68; Lc. 22.55-57)*

¹⁵ De Simón Pedro jíin incā tēe scuáha, níquín nduū dē Jesús cuāhān dē yātā yā. De incā tēe scuáha ñúcuán chí jíiní táhān dē jíin sūtū cúñáhnú. Jā ñúcuán cúu jā ní nguiví dē jíin Jesús iní patio vehe sūtū cúñáhnú.

¹⁶ Sochí Pedro nī nquendōo dē yātā viéhé patio. De maá tēe scuáha jā jíiní táhān jíin sūtū cúñáhnú, nī nquee dē nī ncāhān dē jíin ñahan jíto viéhé, de nī squiví dē Pedro iní patio.

¹⁷ Ñúcuán de ñahan jíto viéhé, nī jíicā tūhún ña Pedro: ¿A nsūú iin tēe scuáha jíin tēe jā íñi nūū sūtū ñúcuán cúu nú? ncachí ña. Nsūú cúu nī, ncachí dē.

¹⁸ De ndá mozo jíin ndá policía ñúcuán nī stáhān ndá dē ñuhūn jíin tīcāyi, chí vījin sáhá. De íñi ndá dē násaā dē. De suni íñi Pedro, násaā dē jíin ndá tēe ñúcuán.

*Jā ní stíchí sūtū cúñáhnú Jesús
(Mt. 26.59-66; Mr. 14.55-64; Lc. 22.66-71)*

¹⁹ De sūtū cúñáhnú ñúcuán nī stíchí dē Jesús nā tēe cúu ndá tēe jā scuáha jíin yā, jíin nā tūhun cúu jā stéhēn yā.

²⁰ De nī ncāhān yā: Níní nī ncāhān nī nūū íyó chitú nchiví, de nī jini ndihí nchiví. De níní nī stéhēn nī tūhun iní ndá vehe íi sinagoga jíin iní templo cāhnú nūū ndútútú ndivíi táhān ó hebreo. De nī iin tūhun nduú ní ncāhān yuhū nī.

²¹ ¿De nūcu jíicā tūhún nú nduhū? Cātūhún nú ndá nchiví jā ní jini tūhun nī ncāhān nī, de maá jíi cachí nása nī ncāhān nī. Chí jíiní ndá jíi nása nī ncāhān nī.

²² De jā nī ncāhān Jesús súcuán, de iin policía jíto templo jā íñi ñúcuán, nī ncani dē nūū yā. De nī ncāhān dē jíin yā: ¿A súcuán cāhān nū jíin sūtū cúñáhnú, á naá cúu?

²³ De nī ncāhān Jesús: Tú nī ncāhān nī iin tūhun nēhén, de cachí nā tūhun nēhén cúu jā ní ncāhān nī. Sochí tú nduú ní ncāhān nī iin tūhun nēhén, ¿de nūcu cáni nú nduhū? ncachí yā.

²⁴ Ñúcuán de Anás jā cúu sūtū cúñáhnú, nī ntají dē yā, núhni yā cuāhān yā nūū Caifás, tēe cúu sūtū cúñáhnú cā.

*Jā ní ncachí tucu Pedro jāá nduú jíiní dē yā
(Mt. 26.71-75; Mr. 14.69-72; Lc. 22.58-62)*

²⁵ De juní súcuán cúu, de íñi Pedro násaā dē yuñúhūn. De nī ncāhān ndá jíi jíiní dē: ¿A nsūú iin tēe scuáha jíin tēe ñúcuán cúu nú? De maá dē nduú ní ncachí dē: Nsūú nduhū cúu, ncachí dē.

²⁶ Ñúcuán de iin mozo sūtū cúnáhnú jā cúu táhán tēe jā ní jehndé Pedro sōho, nī ncāhān jíin dē: ¿A nsūú maá nú cúu jā ní jinī nī jíin dē inī huerto?

²⁷ De Pedro nduú ní ncáchī tucu dē. De nī ncana-ni lohló.

Jā ní tñi Jesús nūū Pilato

(Mt. 27.1-2, 11-14; Mr. 15.1-5; Lc. 23.1-5)

²⁸ Ñúcuán de nī nquee ndá dē jíin Jesús inī vehe Caifás, de cuāhān dē jíin yā palacio tēe nación Roma jā cúu gobernador. De ja cuācunijīn. De ndá nchivī hebreo nduú ní nquívī jī inī palacio, tácuā mā stívī jī ley jī jā cāhān jā má quívī jī inī vehe nchivī jāá nsūú hebreo cúu. Chi tú sūcuán de mā cúu cuxinī jī vico pascua jā coo quívī tēēn.

²⁹ Ñúcuán de nī nquee Pilato, tēe cúu gobernador, nī ncāhān dē jíin ndá jī: ¿Nā cuāchi cāhān ndá nú sīquī tēe yáhá?

³⁰ De nī ncāhān jī: Tú nsūú tēe nēhén cúu tēe yáhá, de mā quísíaha ndá sá dē nūū ní nícu, ncachī jī.

³¹ De nī ncāhān Pilato: Cuáhān ndá máá nú jíin dē, de sāhá ndāā nū sīquī dē jíin ley jā névāha ndá nú. De nī ncāhān ndá nchivī hebreo ñúcuán: Ndá sāān nchivī hebreo, nduú ná permiso jā cahnī sá ní iin nchivī.

³² Sūcuán nī ncāhān ndá jī tácuā quee ndāā tūhun jā ní ncachī Jesús jā quívī yā ndahá ndá tēe Roma de cahnī dē yā yīcā cruz.

³³ De nī ndīvī Pilato inī palacio, de nī ncana dē jā ná quíjī Jesús. De nī jíicā tūhún dē yā: ¿A maá nú cúu Rey nchivī hebreo, á naá cúu?

³⁴ De nī ncāhān Jesús jíin dē: ¿A jíicā tūhún nú nduhū jā sūcuán jáni inī maá nú, á jā ní ncachī nchivī hebreo nūū nū?

³⁵ De nī ncāhān Pilato: Nsūú tēe hebreo cúu nī jā cunī nī. Chi nchivī nación maá nú jíin ndá sūtū cúnáhnú nī nchihī ndá dē ndóhó ndahá nī. ¿Nā cuá cúu jā ní nsāhá nú túsāá? ncachī dē.

³⁶ De nī ncāhān Jesús: Nsūú jā tátúnī nī modo tá cúu nūū tátúnī ndá rey ñayívī yáhá. Chi tú jā nchivī ñayívī ní nsáhá jā cúu nī rey, ñúcuán de ndá tēe níquīn nduhū canāā dē tácuā mā quívī nī ndahá ndá táhán nī hebreo nícu. Sochi nsūú nchivī ñayívī yáhá cúu jā tátúnī nī nūū mitan, ncachī yā.

³⁷ Ñúcuán de nī ncāhān Pilato jíin yā: ¿De á iin rey cúu nú jā sūcuán? De nī ncāhān Jesús: Rey cúu nī, tá cúu nūū cāhān nū. Nī nquijī nī nī ncacu nī inī ñayívī yáhá tácuā nacani nī tūhun ndāā. De ndácá nchivī jā jétáhvī tūhun ndāā, chí nínī jī tūhun cāhān nī, ncachī yā.

³⁸ De nī ncāhān Pilato: ¿Nāsa cunī ō ní iin cúu maá tūhun ndāā? ncachī dē.

Jā ní ncundaā jā cuū yā

(Mt. 27.15-31; Mr. 15.6-20; Lc. 23.13-25)

De tá nī ncāhān dē tūhun yáhá, de nī nquee tucu dē nūū nchivī hebreo. De nī ncāhān dē jíin jī: Nduú cuitī nā cuāchi níhīn nī sīquī dē.

³⁹ De íyó costumbre ndá máá nú jā vico pascua de siáā nī iin tēe yíhī vecāa nūū nū. ¿De á nduú cúnī ndá nú jā siáā nī Rey ndá nú nchivī hebreo? ncachī dē.

⁴⁰ Ñúcuán de ndivī jī nī ncana jee tucu jī: Mā siáā ní tēe jíñā, chí Barrabás siáā ní, ncachī jī. De tēe cuíhná cúu Barrabás.

19

¹ Ñúcuán de nī ncāhān Pilato jā ná tñin ndá soldado Jesús, de canī dē yā jíin cuarta ñii.

² De nī nsáhá ndá dē iin corona iñu, de nī nchuhun dē xīnī yā. De nī nchuhun dē yā iin sahma cuahá ndíhí jā cúu sahma rey.

³ De nī jēcuñī dē nūu yā, de nī ncāhān sácá ndá dē: Nācā vāha rey cúu Rey nchivī hebreo. De nī ncani ndá dē nūu yā.

⁴ Ñúcuán de nī nqee Pilato incā vuelta, de nī ncāhān dē jíin nchivī: Yáhá cūndehé nú jā táva nī dē nūu ndá nú, tácuá cunī nū jāá nduú nā cuāchi nīhīn nī sīquī dē.

⁵ De nī nqee Jesús, ñúhún yā corona iñu jíin sahma cuahá ndíhí ñúcuán. De nī ncāhān Pilato jíin ji: Yáhá cūndehé ndá nú nūu dē.

⁶ De tá nī jíin ndá sūtú cúñáhnú jíin ndá policía nūu yā, de nī ncana jee ndá dē: Cata caa ní dē yīcā cruz, ná cúu dē. De nī ncāhān Pilato: Túsaá de natiin ndá máá nú dē de cahnī nū dē. Chi nduhū nduú nā cuāchi nīhīn nī sīquī dē.

⁷ De nī ncāhān ndá nchivī hebreo ñúcuán: Névāha ndá sá iin ley, de sīquī ley ñúcuán cánuú jā cuū dē, chi sáhá dē maá dē jā Sēhe Yāa Dios cúu dē.

⁸ De tá nī jíin Pilato tūhun yáhá, de víhí cā nī nchūhú dē.

⁹ De nī ndīvi tucu dē inī palacio, de nī jíicā tūhún dē Jesús: ¿Ní jondē vāji nú? Sochi nduú ní ncāhān cuiñī Jesús jíin dē.

¹⁰ Ñúcuán de nī ncāhān Pilato jíin yā: ¿Nūcu nduú cáhān nū jā cáhān ní? ¿A nduú jíin nū jā ndíso tíñú nī jā cahnī ní ndóhó yīcā cruz, de suni ndíso tíñú nī jā siáa ní ndóhó quiñī nū?

¹¹ De nī ncāhān Jesús: Tú nduú ní nsáhá Yāa Dios jā ndíso tíñú nú, de nduú nā cuá cuu sáhá nú sīquī ní. De jā ñúcuán cúu jā tēe jā ní nquisiáha nduhū nūu nū, xēen cā coo cuāchi sīquī dē nsūu cā sīquī maá nú, ncachī yā.

¹² De sá de jondē hora ñúcuán de ndúcu ndéé Pilato jā siáa dē yā. Sochi ndá nchivī hebreo chí cána jee ji: Tú siáa ní tēe jíñā, túsaá de nduú cúu ní amigo rey Roma jā ndácu tíñu. Chi ndācá tēe jā sáhá dē rey maá dē, túsaá de cúu dē enemigo sīquī rey ñúcuán, ncachī ji.

¹³ De tá nī jíin Pilato tūhun yáhá, de nī ndacu dē tíñu jā ná quée Jesús inī vehe quiñi yā. De nī jēcundeē dē silla nūu cúndaā tíñu, nūu maá-ni yūu nī jēcāva, de lugar ñúcuán nání Gabata yuhú hebreo.

¹⁴ De cuacuu cahūxī ūu, de jañini quivī ñúcuán quijéhé vico pascua. De nī ncāhān Pilato jíin ndá nchivī hebreo: Yáhá inī maá rey nū.

¹⁵ De nī ncana jee ji: Cata caa ní dē yīcā cruz, chí cánuú jā cuū dē, ncachī ji. De nī ncāhān Pilato jíin ji: ¿A jā cata caa nī rey nū yīcā cruz, á naá cúu? De nī ncāhān ndá sūtú cúñáhnú: Nduú nā incā rey névāha ndá sá, chí maá-ni rey Roma jā tátúnī nūu sá.

¹⁶ Ñúcuán de Pilato nī nacuāha dē yā nūu ndá ji jā ná cúu yā yīcā cruz. De nī ntiin ji Jesús cuāhān ji jíin yā.

Jā ní jata caa ndá dē yā yīcā cruz

(Mt. 27.32-44; Mr. 15.21-32; Lc. 23.26-43)

¹⁷ De nī nqee Jesús, ndíso yā cruz yā, cuāhān ndá dē jíin yā iin lugar nūu nání Yiqui Xíní, de yuhú hebreo nání Gólgota.

¹⁸ De ñúcuán nī jata caa ndá dē yā yīcā cruz. De suni nī jata caa dē ūu tēe nūu ūu cā cruz, iin iin dē iin lado yā, de maá Jesús māhñú.

¹⁹ De suni nī ndacu Pilato jā ná cūndeē tūhun xīnī cruz yā, jā cáhān: Tēe yáhá cúu Jesús ñuū Nazaret, Rey nchivī hebreo, cáchī.

²⁰ De cuāhā nchivī hebreo nī ncahvi jī tūhun yáhá, chí maá ñatin yuhú ñúú cúu nūú ní jata caa dē yā. De tūhun yáhá yósō jín yuhú hebreo jín griego jín latín.

²¹ De ndá sūtū cúñáhnú nūú nchivī hebreo, nī ncāhān dē jín Pilato: Mā tēé ní jā cúu dē Rey nchivī hebreo, chí sa tee ní jā maá dē nī ncāhān jā cúu dē Rey nchivī hebreo.

²² De nī ncāhān Pilato: Mā násāma nī jā ní ntatúnī ní jā cundeē.

²³ De ndá soldado ñúcuán, tá nī ncuu nī jata caa dē Jesús yīcā cruz, de nī nquehen dē sahma yā, de nī jehndē dē nī nduu cūmī parte, de iin iin parte nī ncuu iin iin soldado. De suni nī nquehen dē camisa yā. De camisa ñúcuán nduú ní nquícu, chí nī ncuu ní.

²⁴ De nī ncāhān ndá dē: Mā quéhndē ō, chí vāha cā ná sáhá ó suerte sīquī, de cúndehé ó ní iin ó nihīn, ncachī dē. De súcuán nī nquee ndaā tūhun yósō nūú tutū ī jondē janahán jā cāhān Jesús: Nī nquehen dē sahma nī cuu ndá máá dē. De nī nsáhá dē suerte sīquī camisa nī. Cáchī tutū. Súcuán cúu jā ní nsáhá ndá soldado ñúcuán.

²⁵ De ñatin nūú iyó cruz nūú ndíta caa Jesús íñī naná yā jín cūhū ña María ñasíhī Cleofas, jín María ñuū Magdala.

²⁶ De nī ndehé Jesús nūú naná yā jín nūú tēe scuáha jín yā jā māñī cā yā jín, chí suni íñī dē ñúcuán. De nī ncāhān yā jín naná yā: Naná, jondē mitan de maá dē nūcuñī dē cuu dē sehe ní.

²⁷ Sá de nī ncāhān yā jín tēe scuáha ñúcuán: Jondē mitan de cuu ña modo naná nú, ncachī yā. De jondē hora ñúcuán nī ncana dē ña jā cundeē ña vehe dē jā coto dē ña.

Jā ní jīhī Jesús

(Mt. 27.45-56; Mr. 15.33-41; Lc. 23.44-49)

²⁸ Ñúcuán de nī jinī Jesús jā ní jīnu ndácá tiñu jā cánuú cundoho yā. De tácuá quee ndaā tūhun cāhān tutū ī, de nī ncāhān yā: Yíchī ní ndute, ncachī yā.

²⁹ De ñúcuán iyó iin tīndōhō jā ñúhún chitú vinagre iyá. De nī nchundaji ndá dē iin cāchī nūú vinagre ñúcuán, de nī ntee dē xīnī iin ndahá ñutun hisopo, de nī ntee dē yuhú yā jā coho yā.

³⁰ De tá nī jīhī yā vinagre, de nī ncāhān yā: Ja nī jīnu, ncachī yā. De nī jēcuīta-nī xīnī yā, de nī jīhī yā-nī.

Jā ní nquínī soldado lanza yīcā yā

³¹ De quívī tēen coo vico pascua. De ndá tēe hebreo nduú cúnī dē jā cundita caa ndá ndīyi ñúcuán yīcā cruz quívī nátátú. Chí quívī nátátú jā cúu vico pascua, ī ndasí cā nsúú cā ndá cā quívī nátátú. De nī ncāhān dē jín Pilato jā ná ndácu dē jā táhnū sīhin ndá tēe ndíta caa, de ná cújiyo dē yīcā cruz.

³² De nī nquenda ndá soldado, de nī jáhnū dē sīhin iin tēe jā ndíta caa jín yā, de saá-nī incá dē.

³³ De tá nī nquenda ndá dē nūú Jesús, de nī jinī dē ja nī jīhī yā. Jā ñúcuán cúu jāá nduú ní jáhnū ndá dē sīhin yā.

³⁴ Sochi iin soldado chí nī nquínī dē lanza yīcā yā, de nī nquee-nī nīñī jín ndute.

³⁵ De nduhū jā tēe tutū yáhá, nī jinī ní jā súcuán nī ncuu, de nácani ndaā nī tūhun nāsa nī ncuu. De jínī ní jā iyó ndaā tūhun cāhān ní, tácuá suni candíja ndá máá nú.

³⁶ Chí súcuán nī ncuu tácuá quee ndaā tūhun jā cāhān tutū ī: Mā cáhnū dē ní iin yiqui yā, cāchī.

³⁷ De suni incā tūhun cāhān tutū īī: Iin quīvī de cūndēhé ndá ji nūū Yāā jā ní nquini ji lanza, cáchī.

Jā ní nchiyuhū dē Jesús

(Mt. 27.57-61; Mr. 15.42-47; Lc. 23.50-56)

³⁸ De nī ncuu ndācá tiñu yáhá. De iyó iin tēe űūū Arimatea jā nání José, de cúu dē tēe cándija Jesús. Sochi cándija yuhū dē, chi yúhū dē táhán dē hebreo. De nī ncāhān ndāhvī dē jíin Pilato jā ná cuāha dē tūhun jā quehen dē yiqui cúñu Jesús. De nī jēhe Pilato tūhun. űūcuán de cuāhān José, de nī snúu dē yiqui cúñu Jesús.

³⁹ De suni nī nquenda Nicodemo, tēe jā ní nquiji nūū Jesús iin jacuāā. De ndiso dē tá ōcō ūxī kilo sūja ūguā jā ní nsacā nuu jíin yūcū áloe.

⁴⁰ De ndúū dē nī nquehen dē yiqui cúñu Jesús, de nī nchusúcún dē jíin tira sahma jā ní nquīvi yūcū jā jéhēn āsīn űūcuán, tá cúu nūū iyó costumbre maā nchivi hebreo jā chūhū ji ndīyi.

⁴¹ De űatin nūū ní jīhī Jesús iyó iin huerto. De nūū huerto űūcuán ndéē iin yavī jā ní ncaān jeé yīcā iin cava, nūū ncháha ca quiyuhū ndīyi.

⁴² De űūcuán nī nchiyuhū ndá dē Jesús, chi iyó űatin yavī ndīyi űūcuán. Chi ja űatin quijéhe quīvī nátátú dē jā cúu dē nchivī hebreo, de cāhān ley jā má cúu chiyuhū dē ndīyi tá quíjéhe quīvī űūcuán.

20

Jā ní natecū Jesús

(Mt. 28.1-10; Mr. 16.1-8; Lc. 24.1-12)

¹ De jānehēn quīvī domingo nī nquenda María űūū Magdala nūū nī nchiyuhū Jesús, de cáta yíneē cā. De nī jinī űa jā ní ncujiyo yūū jā ndásī yuhū yāvī ndīyi.

² űūcuán de jínu űa cuāhān űa nūū Simón Pedro jíin nūū incā tēe scuáha jā ní iyo mānī cā Jesús jíin. De nī ncāhān űa jíin dē: Nī ntavā ndá dē Jētoho ō nūū nī nchiyuhū yā, de nduú jíinī ō ní cúu nūū ní jēchūhun dē yā, ncachī űa.

³ De nī nquee Pedro jíin incā tēe űūcuán, cuāhān ndúū dē cuāndēhé dē yavī ndīyi.

⁴ De jínu iin ncāá ndúū dē. De incā tēe scuáha űūcuán, nihin cā nī jinu dē nsúū cā Pedro. De xihna cā dē nī nquenda yavī ndīyi.

⁵ De nī jaquīn nūū dē, nī ndéhé dē inī yavī. De nī jinī dē jā ndá tira sahma cáá maá-ni cā. Sochi nduú ní nquīvi dē.

⁶ De sá de nī nquenda Simón Pedro jā níquīn dē vāji dē. De nī nquīvi dē nūū nī nchiyuhū Jesús. De suni nī jinī dē jā tira sahma cáá maá-ni cā.

⁷ De nī jinī dē sahma jā ní űusúcún xīnī Jesús, nduú cáá jíin tira sahma, chi nī natuū de cáá síin.

⁸ űūcuán de suni nī nquīvi incā tēe scuáha jā ní nquenda xihna cā nūū nī nchiyuhū yā. De nī jinī dē nāsa iyó, de nī ncandija dē jā ní natecū yā.

⁹ Chi tá ncháha ca quenda dē yavī ndīyi, de nduú ní jícūhun inī dē tūhun cāhān tutū īī, jā cánuú natecū yā tá ja nī jīhī yā.

¹⁰ űūcuán de ndúū tēe scuáha űūcuán, cuānohōn dē vehe dē.

Jā ní nenda yā nūū María űūū Magdala

(Mr. 16.9-11)

¹¹ De María íñī űa jácu űa nūū nī nchiyuhū yā. De juni jácu űa, de nī jaquīn nūū űa, nī ndéhé űa inī yavī ndīyi.

12 De nī jinī ña ūū ángel, ñúhún yā sahma cuijín. De iin yā ndéé ichi xíní, de incá yā ndéé ichi nūū jéhē nūū ní ncāa yiqui cúñu Jesús.

13 De nī ncāhān yā jíin ña: Tíhí, ¿nūcu jácu nú? De nī ncāhān ña: Nī ntavā ndá dē Jētohō sá, de nduú jinī sá ní cúu nūū ní jechūhun dē yā.

14 De tá nī ncāhān ña súcuán, de nī ndicó cóto ña, de nī jinī ña nūū Jesús jā íñi yā ñúcuán. Sochi nduú ní nácuñi ña jā maá yā cúu.

15 De nī ncāhān yā jíin ña: Tíhí, ¿nūcu jácu nú? ¿Ní iin nánducú nú? ncachī yā. De maá ña jáni inī ña jā tēe jito huerto cúu yā. De nī ncāhān ña jíin yā: Señor, de tú maá ní nī nsáhá jíyo ní yā, de cachī ní ní cúu nūū ní nchuhun ní yā, de ná quínāquēhen sá yā, ncachī ña.

16 De nī ncāhān Jesús jíin ña: María, ncachī yā. De tá nī ncāhān yā súcuán, de nī nacunī ña yā, de nī ndicó cóto ña, de nī ncāhān ña jíin yuhú hebreo: Raboní, ncachī ña. De tūhun ñúcuán cáhān: Maestro.

17 De nī ncāhān Jesús jíin ña: Mā quéhé nū nduhū, chí ncháha ca ndaa ní quīnohōn ní nūū Tatá nī. De cuáhān nūū ndá hermano ní, tēe ní scuáha jíin ní, de cachī nū nūū dē jā ndaa ní quīnohōn ní nūū Tatá nī, jā suni Tatá ndá máá nú cúu. De cúu yā Yāā Dios maá ní jíin Yāā Dios ndá máá nú, ncachī yā.

18 Ñúcuán de María ñuū Magdala, cuáhān ña, de nī ncachī tūhun ña nūū ndá tēe scuáha jā ní jinī ña nūū maá Jētohō ō jíin jā ní ncāhān yā ndá tūhun yáhá jíin ña.

*Jā ní nenda yā nūū ndá tēe scuáha jíin yā
(Mt. 28.16-20; Mr. 16.14-18; Lc. 24.36-49)*

19 De jā ní ncuāā maá quivī domingo ñúcuán, de íñi tūtú ndá tēe scuáha inī iin vehe. De ndásí viéhé, chí yúhú ndá dē ndá táhān dē hebreo jā cunī ūhvi jí dē. De nī nquenda-ni Jesús, ní jēcuñí yā mähñú ndá dē, visó ndásí viéhé, de nī ncāhān yā jíin dē: Coó ndeé coo siī inī ndá nú, ncachī yā.

20 De tá nī ncāhān yā súcuán, de nī stéhēn yā ndahá yā jíin yīcā yā nūū ndá tēe scuáha. De nī ncusiī inī ndá dē jā ní jinī dē nūū maá Jētohō ō.

21 Ñúcuán de nī ncāhān tucu Jesús: Coó ndeé coo siī inī ndá nú. De tá cúu nūū ní ntají Tatá nī nduhū inī ñayíví, suni súcuán tají nī ndá ndóhó nacani nú tūhun ní nūū nchiví, ncachī yā.

22 Ñúcuán de nī ntiví táchí yā nūū ndá dē. De nī ncāhān yā: Mitan de nī nihīn ndá nú Espíritu Santo.

23 De ndācá nchiví jā cune cáhnú inī nū nūū cuáchi jí, túsaá de coo tūhun cáhnú inī nūū cuáchi jí. De tú mā cune cáhnú inī nū nūū cuáchi jí, de mā cóo tūhun cáhnú inī nūū cuáchi jí, ncachī yā.

Jā ní nenda yā nūū Tomás

24 De Tomás, tēe jā ní ncau cuátí, iin táhān jā úxí ūū tēe scuáha jíin yā, nduú ní íyo dē quiví jā ní nenda nijīn Jesús nūū ndá cā tēe scuáha.

25 Ñúcuán de sava cā ndá tēe scuáha, nī ncāhān dē jíin Tomás: Nī jinī ndá ní nūū maá Jētohō ō. De nī ncāhān Tomás: Tú mā cūñi ní nūū ní ntacuéhé ndahá yā ní nsáhá ndūyu cāa, de tú mā chíhí ní xíní ndahá ní nūū ní nchihí ndūyu cāa, de tú mā chíhí ní ndahá ní yīcā yā, de mā cándíja cuití ní, ncachī dē.

26 De nūū únā quiví, de ndá tēe scuáha íyó tūtú tucu dē inī iin vehe. De íyó Tomás jíin dē. Ñúcuán de nī nquenda tucu Jesús, ní jēcuñí yā mähñú ndá dē, visó ndásí viéhé. De nī ncāhān yā jíin dē: Coó ndeé coo siī inī ndá nú.

²⁷ De nī ncāhān yā-ni jíin Tomás: Chihi xīnī ndāhá nú inī ndahá nī yáhá de cunī nū. De chihi nú ndahá nú yīcā ni nūū ní ntacuēhé. De mā cāní síquí cā inī nū, chí sa candíja nú, ncachī yā.

²⁸ Ņúcuán de nī ncāhān Tomás jíin yā: Aī, Jētohō maá sá jíin Yāa Dios maá sá cúu ní, ncachī dē.

²⁹ De nī ncāhān Jesús jíin dē: Tomás, jondē nī jinī nū nduhū, de nī ncandíja nú. De nācā ndetū ndá nchivī jā candíja ji nduhū visō nduú ní jíinī ji nduhū, ncachī yā.

Nājēhē nī ntee Juan libro yáhá

³⁰ De suni nī nsáhá Jesús cuāhā cā tiñu űáhnū jā ní stēhēn yā poder yā nūū ndá tēe scuáha jíin yā, jáá nduú yósō nūū tutū yáhá.

³¹ Sochi ndá tiñu yáhá nī ntee nī tácuā candíja ndá nú jā Jesús cúu Cristo, maá Sēhe Yāa Dios. De jā candíja nú yā, de cutecū nū ní cāní sáhá yā.

21

Jā ní nenda yā nūū űjā tēe scuáha jíin yā

¹ De nī ncuu jacū quīvī, de incā vuelta nī nenda Jesús nūū ndá tēe scuáha jíin yā, jā íyó dē yuhú mar Tiberias. De súcuán cúu jā ní stēhēn yā maá yā nūū dē:

² Iyó tutú Simón Pedro, jíin Tomás, tēe nī ncacu cuátī, jíin Natanael, tēe űnuū Caná ndáñūū Galilea, jíin nduū sēhe Zebedeo, jíin űū cā tēe scuáha.

³ De nī ncāhān Simón Pedro jíin ndá dē: Ná quitīin nī tiacá. De nī ncāhān ndá dē: Suni cōhōn jíin nú. De cuāhān ndá dē, de nī nquīvi dē iin barco. Sochi nduú ní nīhīn cuitī ndá dē tī jacuāá űúcuán.

⁴ De tá cuācunijīn, de íinī Jesús yuhú mar. Sochi ndá tēe scuáha, nduú ní nácunī dē jā maá yā cúu.

⁵ Ņúcuán de nī ncāhān yā jíin ndá dē: Lílū, ¿á nī nīhīn ndá nú tiacá cajī ō? Nduú cuitī, ncachī ndá dē.

⁶ Ņúcuán de nī ncāhān yā jíin dē: Chuhun űunu nú ichi lado cuáhá barco, de nīhīn nū tī. De nī nchuhun ndá dē űunu, de nduú cā ní ncúu cuitī natavā dē, jā ní nquīvi cuāhā ndasí tiacá.

⁷ Ņúcuán de tēe scuáha jā mānī cā Jesús jíin, nī ncāhān dē jíin Pedro: Maá Jētohō ō cúu tēe jā ní ncāhān ō jíin, ncachī dē. De tá nī jinī Simón Pedro jā maá Jētohō ō cúu, de nī nūcūhun dē sahma dē, chí nī ntavā dē jā sátīfū dē. De nī ndava dē-ni nūū mar, cuāhān dē nūū yā.

⁸ De ndá cā tēe scuáha űúcuán, vāji dē jíin barco yuhú ndúté, stáá dē űunu űuhún chitū tiacá. Chi nduú jíicá íyó dē jíin űuhun yíchí, chí tá ciento-ni metro cúu.

⁹ De tá nī nquee ndá dē inī barco, de nī jinī dē jā ndúhā tīcāyi űuhūn, de cáá stāā jíin iin tiacá jā ní nchohō.

¹⁰ De nī ncāhān Jesús jíin ndá dē: Cuáquēhen ndá nú jacū tiacá jā cáta ntiin nú, ná scásūn ō, ncachī yā.

¹¹ De nī nquīvi Simón Pedro inī barco, de nī stáá dē űunu, nī nquenda dē jíin nūū űuhun yíchí. De űuhún chitū tiacá náhnū, iin ciento űū xico űxī űnī tī cúu. De visō iin súcuán tī űuhún, de nduú ní ntéhnē űunu.

¹² De nī ncāhān Jesús jíin ndá dē: Nehēn ndá nú ná cajī ō stāā. De ni iin ndá tēe scuáha űúcuán nduú ní ncúndeé inī dē jā cātūhún dē yā tú ní iin cúu yā. Chí ja jíinī ndá dē jā maá Jētohō ō cúu yā.

¹³ De nī ntandeē Jesús yuhú ñúhūn, de nī nquehen yā stāā, de nī jēhe yā nūū ndá dē, de saá-ni tiacá.

¹⁴ Yáhá cúu vuelta ũnī jā ní nenda Jesús nūū ndá tēe scuáha jíin yā, tá nī natecū yā.

Jā ní natúhūn Jesús jíin Simón Pedro

¹⁵ De tá nī ncuu nī nchasi inī dē, de Jesús nī jīcā tūhún yā Simón Pedro: Simón sēhe Jonás, ¿á mānī cā nū jíin nī nsúú cā ndá cā tēe yáhá? De nī ncāhān dē: Señor, ja jíinī ní jā mānī sá jíin ní. De nī ncāhān yā jíin dē: Túsaá de coto nú ndá nchivī cúu tá cúu tīcāchī lúli nī, ncachī yā.

¹⁶ De nī jīcā tūhún yā dē vuelta ũū: Simón sēhe Jonás, ¿á mānī nū jíin nī? De nī ncāhān dē jíin yā: Ja jíinī ní jā mānī sá jíin ní. De nī ncāhān yā: Coto nú ndá nchivī cúu tá cúu tīcāchī nī túsaá.

¹⁷ De nī jīcā tūhún tucu yā dē vuelta ũnī: Simón sēhe Jonás, ¿á mānī nū jíin nī? De nī ncuucéca inī Pedro jā ní jīcā tūhún yā dē vuelta ũnī tú mānī dē jíin yā. De nī ncāhān dē: Maá ní jíinī ní ndihi, de jíinī ní jā mānī sá jíin ní, Señor. De nī ncāhān yā: Túsaá de coto nú ndá nchivī cúu tá cúu tīcāchī nī.

¹⁸ De jāndāá cāhān nī jíin nú jā jondē tá suchí nú de nī nquehen maá nú sahma nú, de nī jica nú ní jondē nī ncuu inī maá nú. Sochī tá yii nú, de nsúú jā cúu inī maá nú, chí incā nchivī cueca ji ndóhó nūū nduú cúu inī nū quihīn nū, de scáā nū nduū ndahá nú jā cuū nū.

¹⁹ Tūhun yáhá nī ncāhān yā jā ní stéhēn yā jā cundita caa dē yīcā cruz cuū dē, de jā súcuán cuetáhvi dē cúu jā stéhēn dē jā cúñáhnú ndasí Yāā Dios. Nūcuán de nī ncāhān cā yā: Cuniquīn nduhū jā sáhá nú tiñu nī ndacu nī nūū nū, ncachī yā.

Tūhun tēe scuáha jā mānī cā yā jíin

²⁰ De nī jicó coto Pedro, de nī jíinī dē nūū tēe scuáha jā mānī cā Jesús jíin, níquīn dē vāji dē yātā. Tēe ñúcuán cúu jā ní ndeē xiin Jesús tá nī ncuxinī ndá dē jíin yā, de nī jīcā tūhún dē yā: Señor, ¿ní iin dē cúu jā nastúu dē níhín?

²¹ De jā ní jíinī Pedro nūū tēe ñúcuán, de nī jīcā tūhún dē Jesús: Señor, ¿de tēe yáhá, nāsa coo dē?

²² De nī ncāhān Jesús: Tú cúnī nī jā cutecū dē jondē quivī nenda nī, de ndóhó mā cúndihvi inī nū. Maá nú chí cuniquīn nū nduhū jā sáhá nú tiñu nī ndacu nī nūū nū, ncachī yā.

²³ Nūcuán de tūhun yáhá nī jíitē nuu nūū ndācá hermano, jā tēe scuáha ñúcuán mā cúu dē. Sochī nduú nī ncāhān Jesús jā má cúu dē, chí sa nī ncāhān yā: Tú cúnī nī jā cutecū dē jondē quivī nenda nī, de ndóhó mā cúndihvi inī nū.

²⁴ De tēe scuáha ñúcuán jā mānī cā Jesús jíin, suu cúu nduhū jā nācani tūhun ndācá tiñu yáhá, de suu nī tēe ndācá tūhun yáhá. De jíinī ndá nú jā íyó ndāā tūhun nācani nī.

²⁵ De suni íyó cuāhā ndasí cā tiñu jā ní nsáhá Jesús. De tú tee ó tá iin tá iin, de mā quēndá ní ñayivī jā cūhun tutū jā cosō tūhun ñúcuán, jáni inī nī. De nī ncuu. Amén.

TIÑU JA NI NSAHA NDA TEE APOSTOL

Jā ní nquee yuhú yā jā quiji Espiritu Santo

¹ Señor Teófilo, nūū tūtū jā ní ntee sá jā xihna ñúhún, nī ntee sá ndácá tiñu jā ní nsáhá Jesús jíin ndácá tūhun jā ní stéhēn yā jondē quīvī jā ní nquiijé yā sáhá yā

² jíin jondē quīvī jā ní ndaa yā cuānohōn yā andiví. De tá ncháha ca ndaa yā quihīn yā de quīvī ñúcuán de nī nsáhá Espiritu Santo jā ní ndacu Jesús nūū ndá apóstol jā ní nacāji yā.

³ De tá nī jīnu nī ndoho yā nī jīhī yā, de sá de nī nenda yā tēcū yā nūū ndá tēe ñúcuán, de quéhén vuelta nī jīnī ndá dē jā tēcū ndija yā. Chi ūū xico quīvī nī stéhēn nijīn yā maá yā nūū ndá dē, de nī ncāhān yā jíin ndá dē nāsa tátúnī Yāā Dios.

⁴ De juni iyó tūtú ndá dē de nī ncāhān yā: Mā quēé ndá nú ciudad Jerusalén, chi cundetu nú jondē quiji Espiritu Santo jā ní nquee yuhú maá Tatá nī Yāā Dios. De ja nī jīni ndá nú jā sūcuán nī ncāhān nī jíin nú, ncachī yā.

⁵ De Juan chi jāndāā jā ndute-ni nī scuéndutē dē nchivī. De ndá ndóhó chi jacū-ni cā quīvī de cuāha nī Espiritu Santo cundeē inī ndá nú, de ñúcuán cúu modo jā scuéndutē ní ndá nú, ncachī yā.

Jā ní ndaa Jesús cuānohōn yā andiví (Mr. 16.19-20; Lc. 24.50-53)

⁶ Ñúcuán de ndá apóstol jā ní ndutútú dē nūū Jesús, nī jīcā tūhún dē yā: Señor, ¿á jondē mitan de nasáhá ñáhnú ní nchivī nación maá ó Israel jā tátúnī nūū nación maá ó, á naá cúu? ncachī dē.

⁷ De nī ncāhān yā: Mā cúu cunī nū quīvī á cuīyā jā ní jani maá Tatá nī, chi mátúhún maá yā-ni cúu Yāā jā cúñáhnú ndasí jā cuu sáhá ndāā vāha sīquī ndácá tiñu yáhá.

⁸ Sochi tá ja nī nquīvī Espiritu Santo inī ánō nū, sá de nīhīn nū poder yā, de nacani nú tūhun nī nūū ndá nchivī ciudad Jerusalén jíin nú Judea jíin ní Samaría jíin jondē ní cāhnú ñayiví, ncachī yā jíin ndá dē.

⁹ De tá nī ncuu nī ncāhān yā ndácá tūhun yáhá, de juni ndéhé ndá dē de nī ndaa yā-ni cuānohōn yā andiví. De nī nquiiji-ni iin vícō, de nī jasī-ni nūū cuáhān yā, de nduú cā ní jīnī ndá dē yā.

¹⁰ De juni ndéhé ndá dē andiví nūū ní ndaa yā cuāhān yā, de nī nquenda-ni ūū ángel yā jā ñúhún yā sahma cuijín de cáá yā tá cáá tēe. De nī jēcuiñi ndēe yā xīin ndá dē.

¹¹ De nī ncāhān yā jíin ndá dē: Ndá ndóhó tēe Galilea, ¿nūcu ndéhé ndá nú ichi andiví? Chi Yāā Dios nī nacueca yā maá Jesús cuānohōn yā andiví, de suni sūcuán ndiji tucu yā tá cúu nūū ndéhé ndá nú mitan jā cuáhān yā, ncachī ndúū ángel.

Jā ní nacāji ndá dē Matías jā nūcuiñi yúnúū Judas (Mt. 27.3-10)

¹² Ñúcuán de nī nuu ndá dē lómō jā nání Olivos cuānohōn ndá dē ciudad Jerusalén. De ñatin-ni iyó lómō ñúcuán jíin Jerusalén, chi nēe tá iin kilómetro, jā cúu medida jā cāhān ley tá cuu caca nchivī quīvī nátátú.

13 De nī nenda ndá dē ciudad, de nī ndaa ndá dē cuarto xīnī vēhé nūū ndéē nūū dē. De cúu ndá dē Pedro jíin Jacobo jíin Juan jíin Andrés jíin Felipe jíin Tomás jíin Bartolomé jíin Mateo jíin Jacobo sehe Alfeo, jíin Simón táhán grupo jā nání cananista, jíin Judas ñanī Jacobo.

14 De níní ndútútú inuú ndá dē jíin ndá ñanī Jesús, jíin María jā cúu naná yā, jíin ndá cā ñahan, de inuú-ni jíicān táhvī ndá dē.

15 De iin quīvī de nī nacuiñī Pedro nūū ndá hermano cándija. De íyó tá ciento ócō nchivī jā ní ndutútú. De nī ncāhān dē:

16 Mitān de cáchī tūhun nī, hermano, jā níní nī nquee ndaē tūhun jā yósō nūū tutū ī jā ní ncāhān David jondē janahān nī nsāhá Espíritu Santo. De tūhun ñúcuán cúu tūhun Judas, tēe jā ní nchosō nūū nūū ndá tēe jā ní ntiin Jesús.

17 De Judas chí suni táhán ó nī ncuu dē nícu, de nī nchindeē táhán ó jíin dē síquī tiñu jā ní jani yā yóhó.

18 De nī jeen dē ñuhun jíin xūhún jā ní nīhīn dē síquī tiñu néhén jā ní nsāhá dē. De nī nincava ndeyi dē, de nī ncahndī-ni chíjin dē, de nī jíitē-ni jíitī dē.

19 De nī jíitē nuu-ni tūhun yáhá nūū ndācá nchivī Jerusalén. De jā suu cúu jā ní scúnani ndá jí ñuhun ñúcuán Acéldama yuhú maá jí, jā cáhān: Ñuhun jā cúu Ñuhun Nīñī.

20 Chí sūcuán cáhān nūū tutū Salmo síquī Judas:

Vehe dē, ná quéndōo sūcuán-ni,

de ni iin mā cúndeē cā vehe ñúcuán.

De suni cáhān:

Tiñu jā ní ndiso dē ná nácuiso incā tēe.

Cáchī.

21 Túsaa de cúnī jā nacāji ó iin tēe mähñú ndá tēe jā ní jica ó jíin ní tiempo tá nī jica maá Jētohō ó Jesús jíin ó.

22 De ná nácāji ó iin tēe jā ní jica jíin ó jondē quīvī jā ní scuéndutē Juan yā, de jondē quīvī jā ní ndaa yā cuānohōn yā andiví. De ná núcuñī dē cuu dē testigo jíin ndācá ó jā ní natecū yā, ncachī Pedro.

23 De nī nacāji ndá dē ūū tēe jā cúu Matías jíin José jā nání Barsabás, de suni nání dē Justo.

24 De nī jíicān táhvī ndá nchivī cándija: Tátā Yāā Dios, maá ní chí jíiní ní nāsa íyó ánō ndá nchivī. Túsaa de jā ndúū tēe yáhá, stéhēn ní ní tēe cúu jā ní nacāji ní.

25 De cuiso tíñū dē jā cuu dē apóstol. De nacuiso dē tiñu jā ní sndóo Judas, chí nī nsāhá dē cuāchi, de cuāhān dē maá lugar xēēn nūū cánuū quīhīn dē, ncachī ndá dē.

26 Ñúcuán de nī ntavā ndá dē suerte ndúū tēe ñúcuán. De nī nquee suerte Matías, de nī ncuu dē iin táhán ndihúxī iin cā apóstol.

2

Jā ní nquiji Espíritu Santo

1 De quīvī vico Pentecostés nī íyo tútú ndá nchivī cándija ciudad Jerusalén.

2 De sanaā-ni de nī nihin andiví modo jā yíhí ndasí táchī. De ndá nchivī jā ndéē inī vehe, nī jíini ndá jí jā nihin.

3 De nī jíiní ndá jí modo yáñuhūn, de nī ncuśín jacū jacū nī jēcōo xīnī iin iin jí.

4 De ndācá jí nī nchitú inī jí jíin Espíritu Santo. De nī nquijéhé ndá jí cáhān jí síin síin yuhú, nāsa nī stéhēn maá Espíritu Santo jā cáhān iin iin jí.

⁵ De Jerusalén íyó ndá nchiví hebreo já chíñúhún nūū Yāā Dios já ní nquiji ndá ji ndácá nación ní cáhnú ñayíví.

⁶ De já ní nihin súcuán de nī ncutútú cuāhā nchiví ñúcuán. De nī ncuñéhén iní ndá ji, chi iin iin ji nī jini ji já ndá tēe já ní nihin Espíritu Santo cáhān yuhú ñūū ndá nchiví já vāji jíácá.

⁷ De nī nsáhvi iní ndá ji nī jini ji, de nī ncāhān ji: ¿A nsūū tēe Galilea cúu ndácá tēe yáhá já cáhān ndá dē yuhú ñūū ō, á naá cúu?

⁸ ¿De nāsa cúu túsaá? Chi tá iin tá iin ó níni ó já cáhān ndá dē yuhú ñūū ō já ní ncau ó jíín.

⁹ Chi vāji sava ó jondē región Partia jíín Media jíín Elam. De sava ó vāji ó jondē región Mesopotamia jíín Judea jíín Capadocia jíín Ponto jíín Asia.

¹⁰ De suni jondē región Frigia jíín Panfilia jíín Egipto jíín ndácá ndáñūū Africa já íyó incā lado ñūū Cirene vāji sava ó. De sava cá ō vāji ó jondē ciudad Roma, de ndēē nūū ó yáhá mitan. De maá ó já vāji ó ciudad Roma, de sava ó cúu nchiví hebreo de sava ó cúu incā nchiví já ní ncandíja ley nchiví hebreo.

¹¹ De suni sava cá ō vāji ó región Creta jíín Arabia. De níni ndácá ó já yuhú ñūū ō nácani ndá tēe yáhá ndácá tíñu ñáhnú nāsa nī nsáhá Yāā Dios, ncachí ndá ji.

¹² De ndácá ji sáhvi ndasí iní ji de cúnēhén iní ji ndéhé ji. De nátúhún ndá ji jíín táhān ji: ¿De nāsa cúu cáhān ndá dē ndá ñúcuán túsaá? ncachí ji.

¹³ De sava cá ji nī ncāhān yīchī ji jíín táhān ji: Nduú chi já jíini ndá dē, ncachí ji.

Tūhun já ní nacani Pedro nūū nchiví

¹⁴ Ñúcuán de nī nacuiñi Pedro jíín ndihúxī iin cá apóstol. De nī ncāhān jee dē jíín ndá nchiví: Ndá ní táhān maá ó hebreo jíín ndá ní nchiví Jerusalén, tūhun yáhá chuhun iní ndá ní de cunini vāha ndá ní tūhun já cáhān sá.

¹⁵ Chi ndá sāán, nsūū já jíini ndá sá tá cúu nūū jáni iní ndá ní. Chi nsūū hora já jini nchiví cúu, chi cáta cahīn jānehēn cúu.

¹⁶ Chi sa tíñu yáhá cúu já squíncuu tá cúu nūū ní ncāhān Joel, tēe nī nacani tūhun Yāā Dios jondē janahán. Chi súcuán nī ncāhān dē:

¹⁷ Cáchi Yāā Dios: Ndá quívi sándihí de tetíñu nī Espíritu ní cuēē nūū ndácá nchiví.

De sēhe yíí nú jíín sēhe síhí nú, nacani ndá ji tūhun nī.

De ndá tēe suchí, chi sáhá nī já scóto nūū ji,

de ndá tēe ñáhnú, chi scóto jáni nūū dē.

¹⁸ De jāndáā chi ndá quívi ñúcuán de cuāha vāha nī Espíritu ní nūū ndá mozo ní, cúu tēe cúu ñahan, de nacani ndá ji tūhun nī.

¹⁹ De sáhá nī tíñu ñáhnú ichi andiví já sáhvi iní nchiví cuní ji,

de suni sáhá ní seña iní ñayíví de cuní nchiví já cúñáhnú ní,

chi coo níñi jíín ñuhūn jíín ñuhmā modo vícō.

²⁰ De ncandíi chi cutuún de mā cútūu cá,

de yōō cucuáhá modo níñi.

De ñúcuán de quenda quívi já nenda maá Jētohō ndá nú Jesús.

De cuní ndácá nchiví já quívi cáhnú cuu quívi ñúcuán.

²¹ De ndácá nchiví já cáhān ndáhví ji jíín yā, chi scácu yā ji, ncachí Yāā Dios.

Ncachí Joel jondē janahán.

²² De nī ncāhān cá Pedro: Mitan de ndá ní nchiví nación maá ó Israel, cunini ní já cáhān sá tūhun Jesús, tēe ñūū Nazaret. Chi maá Yāā Dios ní jēhe yā poder

yā nūū Jesús jā ní nsáhá yā ndá tiñu ñáhnú mähñú ndá ní jín tiñu jā stéhēn jā iyó poder yā, jín tiñu jā sáhvi inī nchivī sáhá, tá cúu nūū ní jinī ndá ní jā súcuán nī ncuu. Súcuán nī stéhēn Yāā Dios nūū ō jā maá yā nī ntetñú Jesús.

²³ Sochi nī ntiin ndá ní yā, de nī nasiáha ndá ní yā ndahá ndá tēe nēhén. De nī jahnī ndá dē yā yīcā cruz nī nsáhá ndá ní. De ja nī jinī Yāā Dios jā súcuán sáhá ndá ní, chi jā nī nsáhá ndāā yā jā súcuán coo.

²⁴ Sochi nī nastécū Yāā Dios Jesús, de nduú ní ncúu cā yā ndiyi, chi tündóhó xéēn jā jīhī nchivī, nduú cā ní ncúu sáhá jín yā.

²⁵ Chi jondē janahán de nī ntee rey David tūhun nāsa cāhān Jesús jín Yāā Dios:

Jētohō sá, jínī sá jā ní cánī iyó ní jín sá.

Chi iyó ní lado cuáhá sá jā chíndeē ní sāán, tácuā mā cūyūhú sá.

²⁶ Jā ñúcuán cúu jā cúsiī inī sá, de cāhān sīī sá.

De suni ñúhún inī sá jā nastécū maá ní yiqui cúñu sá.

²⁷ Chi mā squéndōo ní ánō sá nūū iyó ánō ndá ndiyi,

de ní mā cuáha ní tūhun jā tēhyū sá, chi sáhá sá tiñu jā cúni maá ní de iyó māñī ní jín sāán.

²⁸ Nī stéhēn ní nūū sá nāsa natecū sá

de sáhá ní jā cusīī ndasī inī sá sīquī jā cundeē sá jín ní ní cánī.

Cachī Jesús, ncachī David jondē janahán.

²⁹ Ndá ní amigo, ná cáchī cāji sá nūū ndá ní tūhun tatā ō David, tēe nī ncuñáhnú jondē janahán, chi nduú ní ncāhān dē ndá tūhun yáhá sīquī maá dē. Chi nī jīhī dē, de nī jīquiyuhū dē. De jínī ō nūū iyuhū dē jondē mitan.

³⁰ Chi ní ncuu dē tēe ní nacani tūhun Yāā Dios jondē janahán. De ní jinī dē jā ní ncāhān téyí yā jín dē jā chíjin tatā maá dē quiji Cristo, de cundeē yā tatúnī yā nūū mesa dē tá-ni nī ntatúnī maá dē jā ní ncuu dē rey.

³¹ Jondē tá ncháha ca quiji Cristo, de ja nī jinī dē jā cuū yā de natecū yā. De nī ncachī dē jā má quéndōo ánō yā nūū iyó ánō ndá ndiyi, de juni yiqui cúñu yā mā tēhyū.

³² Chi Yāā Dios nī nastécū yā Jesús, de ndá máá sá cúu testigo jā súcuán nī ncuu jā ní natecū yā.

³³ De ní nduñáhnú tucu yā ní nsáhá Yāā Dios jín poder yā. De ní jēhe Tatá yā Yāā Dios tūhun jā tetñú Jesús Espíritu Santo, chi súcuán nī nquee yuhú yā jā sáhá yā. De suu Espíritu Santo ñúcuán cúu jā sáhá ndācā jā ndéhé ndá ní de níni ní mitan.

³⁴ De David nsūū tūhun maá dē cúu jā ní ncāhān dē, chi nduú ní ndāa yiqui cúñu dē andivī. Chi sa tūhun Jesús nī ncāhān dē jā cāhān súcuán:

Maá Jētohō ō Yāā Dios nī ncāhān yā jín Jētohō ní, Yāā jā quiji:

Cundeē nū lado cuáhá nī nūū cuñáhnú nū,

³⁵ de ná sáhá nī jā candeē nū poder ndācā jā jínī ūhvī ndóhó, ncachī Yāā Dios jín Cristo.

Ncachī David.

³⁶ Túsaá de ndācā ní jā cúu ó tatā Israel, ná cúni ndāā ní jā vísō nī jahnī ndá ní yā yīcā cruz, sochi Yāā Dios nī jani yā maá Jesús jā cúu yā Jētohō ō de suni cúu yā Cristo, Yāā jā scácu yóhó, ncachī Pedro jín nchivī.

³⁷ De súcuán nī jinī ndá jī tūhun yáhá, de ní ntahúhvī inī ndá jī. De ní ncāhān ndá jī jín Pedro jín ndá cā apóstol: Ndá ní amigo, cachī ní ¿nāsa sáhá ndá sá túsaá? ncachī jī.

³⁸ De nī ncāhān Pedro: Nacani inī ndá ní jā sndóo ní cuāchi ní, de cuenduté ndá ní jā ní ncandíja ní Jesucristo, tácu cune cáhnú inī Yāa Dios nūu cuāchi ní. De ñúcuán de taji yā Espíritu Santo yā cundeē inī ánō ndá ní.

³⁹ Chi súcuán nī nquee yuhú maá Tátá Yāa Dios nūu ndá máá ó jíin nūu séhe ó jíin nūu ndá nchivī ndá cā nación, nā-ni nchivī cana yā jā candíja ji.

⁴⁰ De cuāhā cā tūhun nī ncāhān cājí Pedro jā sndíhvī inī dē ndá ji: Nducú ndéé ndá ní jā ná cácu ní, chi ndá nchivī sáhá tíñu néhén chi tánū táhvī ji, ncachī dē.

⁴¹ Ñúcuán de sava ji nī jetáhvī ji tūhun jā ní ncāhān dē, de nī jenduté ndá ji. De quivī ñúcuán nī ncucuahā cā nchivī cándíja, chi nī ncuu tá ūnī cā mil ji.

⁴² De íñi ñihin ndá ji síquī tūhun jā stéhén ndá apóstol, de íyó ñuncúún ndá ji, de jícān táhvī ndá ji. De yájí cáhnú ndá ji státíla tá cúu nūu ní stéhén maá Jētohō ō jā nūcūhun inī ō yā.

Nāsa nī íyo ndá nchivī jā ní ncandíja jā xhma ñúhún

⁴³ De ndihi nchivī sáhvi inī ji de yúhú ji. Chi nī nsáhá ndá apóstol cuāhā tíñu ñáhnú jā stéhén jā cúñáhnú yā.

⁴⁴ De inuú-ni nī íyo ndá nchivī cándíja, de ndācá ndatíñú jā névaha ji cúu cáhnú ndá ji-ni.

⁴⁵ De nī yícó ndá ji ñuhun ji jíin nā-ni ndatíñú névaha ji, de nī nsajī ji xūhún nūu ndá táhán ji, nāsaa jíni ñúhún iin iin ndá táhán ji.

⁴⁶ De ndiquivī ndútútú ndá ji inī templo. De sū-ni yájí cáhnú ndá ji státíla vehe táhán ji, tá cúu nūu ní stéhén maá Jētohō ō jā nūcūhun inī ō yā. De íyó mānī ndá ji.

⁴⁷ De cáhān ji jā cúñáhnú ndasí Yāa Dios. De nī jetúhún ndihi ndá nchivī ciudad ñúcuán ndá nchivī cándíja. De ndiquivī nī scácu cā maá Jētohō ō ndá cā nchivī, de nī nduu inuú-ni ndá ji jíin nchivī cándíja.

3

Jā ní nduvāha tēe cojo

¹ De iin quivī de cahūnī jañíni nī ncaa Pedro jíin Juan cuāhān ndúu dē templo, chi maá hora jā jícān táhvī ndá táhán dē hebreo cúu.

² De ñúcuán íyó iin tēe cojo jā súcuán íyó dē nī ncau dē. Chi ndiquivī jíso nchivī dē jesiáha ji dē viéhé templo jā nání Viéhé Hermosa, de jícān dē caridad nūu ndá nchivī jā quivī templo.

³ De nī jinī tēe ñúcuán jā vají Pedro jíin Juan jā quivī dē templo. De nī jícān dē caridad nūu Pedro jíin Juan.

⁴ De nī ndéhé vāha Pedro jíin Juan nūu dē, de nī ncāhān Pedro: Cūndéhé vāha nú nūu ndúu nī, ncachī dē.

⁵ De íyó tūha tēe cojo ñúcuán, chi jáni inī dē jā ñihīn dē jacū xūhún nūu ndúu dē.

⁶ De nī ncāhān Pedro: Nduú nā xūhún plata ni oro nduú ná névaha nī. Sochi íyó iin jā váha cā jā sáhá nī jíin nú. Jíin poder maá Jesucristo ñuú Nazaret cáhān nī jíin nú, nacuiñī de caca nú, ncachī dē.

⁷ De nī ntiin dē ndahá cuáhá tēe cojo ñúcuán, de nī stácuñī dē. De jēhē dē jíin sūcūn jēhē dē nī nduvāha-ni.

⁸ De ñihin nī nacuiñī dē de íñi dē. De nī nquijéhé dē jíca dē-ni, de nī nquivī dē inī templo jíin Pedro jíin Juan, jíca dē cuāhān dē, de cándava dē, de nácana jee dē Yāa Dios.

⁹ De nī jinī ndācá nchivī jā jíca dē cuāhān dē, de nácana jee dē Yāa Dios.

10 De nī nacunī ndá ji nūū dē jā suu dē cúu jā ní ndeē viéhé templo jā nání Viéhé Hermosa, nī jīcān dē caridad. De sáhvi inī ndá ji, de yúhú ji jā súcuán nī nduvāha tēe cojo.

Jā ní nacani Pedro tūhun yā inī corredor jā nání Corredor Salomón

11 De tēe jā ní Iyo cojo jā ní nduvāha, chi nduú siáá dē ndahá Pedro jíin Juan, de ndihi nchivī nī jinu ji nī nquenda ji nūū ndá dē inī corredor templo jā nání Corredor Salomón. De sáhvi ndasí inī ndá ji ndéhé ji ndá dē.

12 De nī jinī Pedro jā vāji ndá nchivī ñúcuán, de nī ncāhān dē jíin ndá ji: Ndá ní táhān maá ó Israel, ¿nā síquī cúu jā sáhvi inī ndá ní ndéhé ní tiñu yáhá? ¿Nā síquī cúu jā ndéhé vāha ndá ní nūū ndúū sá? ¿A jáni inī ndá ní jā íyó poder ndúū sá á jā cúu sá tēe vāha, de suu cúu jā ní nacaca tēe yáhá nī nsāhá sá, á naá cúu?

13 De nduú chi maá Yāa Dios jā ní nchiñúhún tatá ó Abraham, Isaac, Jacob jíin ndá cá tatá ó, maá yā nī nsāhá tiñu yáhá tácuca cunī nchivī jā cúñáhnú ndasí Sēhe yā Jesús. De suu maá Jesús ñúcuán cúu jā ní nasiáha ndá ní yā nūū ndá tēe cúñáhnú. De nduú ní jétúhún ndá ní yā nūū Pilato vísó cúnī dē jā siáá dē yā nícu.

14 Sochi ndá máá ní nī ncuycihī inī ndá ní Yāa íi, Yāa ndāā ñúcuán. De nī ncāhān ndá ní jā ná siáá Pilato iin tēe jā ní jahnī ndīyi lugar maá yā.

15 De nī ncāhān ndá ní jā ná cúu maá Yāa jā sáhá jā técu ndācá-ni. Sochi Yāa Dios nī nastécū yā Jesús jā ní ncuu yā ndīyi. De ndá máá sá cúu testigo jā ní natecū yā.

16 De tēe yáhá jā ndéhé ndá ní de nácunī ndá ní dē, chi nī ncandíja ndá sá jā íyó poder Jesús jā nasāhá vāha yā dē, de jā suu cúu jā ní nduvāha dē-ni nī nsāhá yā tá cúu nūū ndéhé ndá ní mitan.

17 De mitan amigo, ja jíin sá jā síquī jáá nduú ní jíicūhun inī ndá ní cúu jā ní jahnī ní yā, de saá-ni nī nsāhá ndá tēe jā tátúnī nūū ó.

18 De jondē tá ncháha ca cuu, de ja nī nsāhá Yāa Dios jā ní ncāhān ndá tēe jā ní nacani tūhun yā jondē janahán jā suu súcuán cundoho Cristo. De mitan chi ja nī nquee ndaā nī nsāhá yā.

19 Túsaá de nacani inī ndá ní jā sndóo ní cuāchi ní mitan, de quívi ndá ní ndahá Yāa Dios tácuca ná sndáhvā yā cuāchi ndá ní, de quiiji quívi jā ndusií inī ndá ní sáhá maá Jétohó ó.

20 De suni tetíñú tucu Yāa Dios Jesús ndiji yā, chi cúu yā Cristo jā ní jani Yāa Dios jā scácu yā yóhó.

21 Sochi cánuú jā cundeē Jesús andiví jondē quívi jā nasāhá jeé Yāa Dios ndācá-ni tá cúu nūū ní nacani ndá tēe jondē janahán nī nsāhá Yāa Dios. De tēe nī Iyo ndoo ánō nūū Yāa Dios nī ncuu ndá dē.

22 De Moisés nī ncāhān dē jíin ndá tatá ó: Maá Jétohó ó Yāa Dios canī yā iin Yāa jā nacani tūhun Yāa Dios nūū ndācá ó tá cúu nūū ní jani yā nduhū. De cuu yā iin táhān ó. De ndācá tūhun jā cāhān yā, de chuhun inī ndá nú.

23 De tú nā-ni nchivī mā chūhún inī ji tūhun jā cāhān maá Yāa jā nacani tūhun ñúcuán, de tñū táhvi ji de mā cúu cá ji nchivī Israel, jā cúu nchivī maá yā, ncachí Moisés.

24 De ndá cá tēe nī nacani tūhun Yāa Dios jondē tiempo jā ní nquiiji Samuel jíin jondē mitan, suni nī nacani ndá dē tūhun nāsa coo ndá quívi yáhá.

25 De ndá máá ó cúu tatá ndá tēe nī nacani tūhun Yāa Dios jondē janahán. De suni síquī ndá máá ó nī nsāhá yā trátū jíin ndá tatá ó, chi nī ncāhān yā jíin

Abraham: Chĭjin tatā nū quiĭi iin Yāā jā sáhā jā quendōo ndetū ndá nchivī nī cáhnú ñayivī, ncachī yā.

²⁶ De tá nī nastécū Yāā Dios Sēhe yā, de sá de xihna cā nūū ndá yóhó nī ntetiñú yā Jesús tácuā quendōo ndetū ō. Chi sáhā yā jā nasāma inī ō de mā sáhā cā ō tiñu néhén, ncachī Pedro.

4

Jā ní jēsíaha nchivī Pedro jíin Juan nūū ndá tēe cúñáhnú

¹ De Pedro jíin Juan juni cáhān cā ndúū dē jíin ndá nchivī, de ndá sūtū jíin ndá tēe grupo saduceo jíin tēe cúñáhnú nūū ndá tēe jā jito templo, nī nquenda ndá dē.

² De nī nquiti ndasí inī ndá dē nī jinī dē jā súcuán stéhēn Pedro jíin Juan nūū ndá nchivī, jā nácani ndúū dē tūhun jā natecū ndiyi, chi Jesús de ja nī natecū yā jā ní jīhī yā.

³ De nī ntiin ndá dē Pedro jíin Juan, de nī nchihi dē ndúū tēe ñúcuán vecā jā quendōo dē jondē quivī téēn, chi ja nī ñini.

⁴ Sochi cuāhā nchivī jā ní jinī tūhun nī ncāhān Pedro jíin Juan, nī ncandíja ndá ĩi. De nī jīnu tá ūhūn mil tēe jā ní ncandíja, de síin cā cúu ndá ñahan jíin sūchí lúli.

⁵ Ñúcuán de quivī téēn de ndá tēe ndíso tiñú nūū nchivī hebreo, jíin ndá tēe cúñáhnú, jíin ndá tēe stéhēn ley Moisés, nī ndutútú ndá dē inī ciudad Jerusalén.

⁶ De saá-ni Anás jā cúu sūtū cúñáhnú cā, jíin Caifás jíin Juan jíin Alejandro jíin ndá nchivī jā cúu táhān sūtū cúñáhnú cā ñúcuán.

⁷ De nī ncana ndá dē Pedro jíin Juan, de nī jani ndá ndúū dē māhñú ndá, de nī jicā tūhūn ndá: ¿Ní iin cúu jā ní ntetiñú ndóhó de ní jondē nī nihīn tiñú ndúū nū tiñu yáhá? ncachī ndá.

⁸ De Pedro nī nchitú inī dē jíin Espíritu Santo, de nī ncāhān dē jíin ndá tēe ñúcuán: Ndá nihín tēe ndíso tiñú jíin tēe ñáhnú jā ndíso tiñú nūū maá ó nchivī Israel,

⁹ mitan de ¿á stíchī ndá ní saán síquī iin tiñu váha jā ní nsáhá sá jā ní nduvāha tēe cūhū yáhá?

¹⁰ Túsaá de ndá maá ní jíin ndá cā nchivī táhān maá ó Israel, jīcūhun inī ndá ní jā jíin poder maá Jesucristo ñūū Nazaret cúu jā ní nduvāha tēe íñi nūū ndá ní yáhá. De suu yā cúu jā ní jahni ndá ní yicā cruz, sochi maá Yāā Dios nī nastécū yā Jesucristo.

¹¹ Sochi ndá maá ní chi nī squéne yichī ndá ní yā tá cúu nūū squéne yichī ndá ní iin yūū jā quituu iin squínā vehe, chi nduú ní ncandíja ndá ní yā. De yūū ñúcuán cúu maá yūū jā yituu squínā vehe mitan.

¹² Chi ní iin cā nduú cā ná íyó jā cuu scácu yóhó, chi nduú cā ní iin cā sívī jā cáhān nchivī inī ñayivī yáhá jā cuu scácu yóhó, ncachī Pedro.

¹³ Ñúcuán de nī jinī ndá tēe ñúcuán jā íyó ndeé inī Pedro jíin Juan jā cáhān ndúū dē. De ja jinī ndá jāá nduú tūha Pedro jíin Juan, chi tēe súcuán-ni cúu ndúū dē. De nī nsāhvi inī ndá, de nī nsáhá ndá cuenta jā ní jica ndúū dē jíin Jesús.

¹⁴ De suni ndéhé ndá nūū tēe jā ní nduvāha ñúcuán, íñi dē jíin Pedro jíin Juan. De ní iin tūhun nduú ní ncúu cuitī cā nascócóo ndá nūū Pedro jíin Juan.

¹⁵ Ñúcuán de nī ncachī ndá jā ná quihīn Pedro jíin Juan tāvēhé tácuā natúhūn ndá maá dē.

¹⁶ De nī ncāhān ndá: ¿Nāsa sáhá ó jíin ndúū tēe yáhá túsaá? Chi ja nī jītē nuu tūhun cuāhān nūū ndá nchivī ní cāhnú ciudad Jerusalén yáhá jā sūcuán nī nsáhá ndúū dē iin tiñu ñáhnú. De mā cūū cāhān ō jāá nduú ndāā.

¹⁷ Túsaá de cāhān xēen ō nūū dē jā má cāchí cuitī cā dē tūhun Jesús nūū ni iin cā nchivī, tácuā mā cūtē nuu cā tūhun yáhá quihīn nūū ndá cā nchivī, ncachī ndá.

¹⁸ De nī nacana ndá dē Pedro jíin Juan. De nī ncāhān xēen ndá nūū ndúū dē jā má cāchí cuitī cā dē de ni mā stéhēn cuitī cā dē tūhun Jesús nūū ni iin nchivī.

¹⁹ Sochi nī ncāhān Pedro jíin Juan: Cani vāha inī ndá ní de tú jétahān inī Yāā Dios jā sndóo sá tiñu jā ní ndacu yā de sáhá sá tiñu jā ndácu ndá máá ní.

²⁰ Chi mā cūū sndóo ndá sá tiñu jā ní jinī sá jíin jā ní jini sá, chi cānuú jā nacani sá nūū ndá nchivī, ncachī ndúū dē.

²¹ Ñūcuán de nī ncāhān xēen tucu ndá nūū ndúū dē, de nī nsiāā-ni ndá ndúū dē. Chi nduú ní nihīn cuitī ndá ni iin modo jā sndóho ndá Pedro jíin Juan, chi yúhú ndá ndéhé ndá ndá cā nchivī, chi ndihi ji-ni cāhān ji jā cūñáhnú ndasí Yāā Dios jā ní nsáhá yā tiñu ñáhnú ñūcuán.

²² Chi tēe jā ní nduvāha jíin tiñu ñáhnú ñūcuán, íyó dē víhí cā ūū xico cuiyā.

Jā ní jicān táhvī ndá nchivī cándija

²³ De tá nī nsiāā ndá Pedro jíin Juan cuāhān ndúū dē, de nī nenda dē nūū ndá táhān dē. De nī nacani dē ndācá tūhun jā ní ncāhān ndá sūtū cūñáhnú jíin ndá tēe ñáhnú jā ndíso tiñú.

²⁴ De jā sūcuán nī jinī ndá ji, de inuú-ni nī jicān táhvī ndá ji nūū Yāā Dios: Tátá Yāā Dios, maá ní cúu Yāā Dios jā ní nsáhá andiví jíin ñayiví jíin mar jíin ndācá cā jā íyó.

²⁵ De jā jíin Espíritu Santo ní nī nsáhá ní jā ní ncāhān mozo ní David jondē janahán:

¿Nājēhē cúu jā quítī ndasí inī nchivī ndá cā nación?

¿De nājēhē cúu jā jáni cāhá inī ndá ji?

²⁶ Nī ncutútú ndá tēe jā cúu rey inī ñayiví,

de nī natakā ndá tēe jā ndíso tiñú,

de inuú-ni nī nenda ndá dē sīquī maá ní jā cúu ní Jētohō ndá sá,

jíin sīquī Cristo, Yāā jā ní jani ní.

Ncachī David.

²⁷ Chi jāndāā cúu jā Herodes jíin Poncio Pilato jíin ndá nchivī táhān maá sá Israel jíin ndá nchivī incā nación, nī ncutútú ndá ji inī ciudad Jerusalén yáhá, de nī nenda ji sīquī Sēhe ī ní Jesús, Yāā jā ní jani ní.

²⁸ De sūcuán nī ncuu tácuā ná quēe ndāā ndācá tiñu jā ní nsáhá ndāā maá ní jondē janahán jā sūcuán coo.

²⁹ De mitan, Tátá Yāā Dios, cūndéhé ní jā ní ncāhān xēen ndá dē nūū ndá sá. De cuāha ní fuerza ní nūū ndá sá jā cúu sá mozo ní, tácuā coo ndeē inī sá jā nacani sá tūhun ní.

³⁰ De jíin poder maá ní de sáhá ní jā nasáhá vāha ndá sá nchivī cúhū, de sáhá ndá sá tiñu jā stéhēn jā íyó poder ní, jíin tiñu jā sáhvi inī nchivī sáhá. De ndācá ñūcuán sáhá ní jíin poder Sēhe ī ní Jesús, ncachī ndá nchivī cándija.

³¹ De tá nī ncuu nī jicān táhvī ndá ji de nī nsáhá yā jā ní ntāan nūū íyó tútú ndá ji. De nī nchitú ndá ji jíin Espíritu Santo, de víhí cā nī nchundeē inī ndá ji ní nacani ji tūhun Yāā Dios.

Jā ní íyo cāhnú ndatíñú ndá ji

³² De ndá nchivī cuāhā jā ní ncandíja, chi inuú-ni íyó inī ndá ji. De ni iin ji nduú ní nsáhá ji jā cúu ndatíñú máá ji ndācá ndatíñú jā névāha ndá ji, chi ndíhi-ni ndatíñú névāha cáhnú ndá ji.

³³ De nīhin ndasí nācani ndá apóstol tūhun jā ní jinī dē jā ní natecū Jētohō ō Jesús. De vāha ndasí nī nchindee yā ndá nchivī cándíja.

³⁴ Chi nī iin ji nduú ná cúmani cuitī nūū ji, chi ndācá nchivī jā xīñúhun jā xívēhe chi nī yícó ji.

³⁵ De jēsíaha ndá ji xūhún ñúcuán nūū ndá apóstol. De sáji ndá apóstol xūhún nūū ndá cā nchivī cándíja nāsa jíni ñūhún iin iin ji.

³⁶ De súcuán nī nsáhá José jā cúu tatā Leví, nī ncacu dē Chipre jā cúu iin pedazo ñuhun jā ñūhún mǎhñú ndute. De ndá apóstol nī nascúnaní dē tēe ñúcuán Bernabé. De sívī ñúcuán cáhan jā tēe cáhan tūhun ndee inī cúu dē.

³⁷ De nī yícó dē iin ñuhun dē, de nī jēsíaha dē xūhún ñúcuán nūū ndá apóstol.

5

Cuāchi jā ní nsáhá Ananías jíin Safira

¹ De incā tēe jā nání Ananías jíin ñasíhí dē jā nání ña Safira, nī yícó ndúū dē iin ñuhun dē.

² De nī nacoo dē sava xūhún jā cuu ndúū dē jíin ña, de suni nī jinī ña jā súcuán nī nsáhá dē. De nī jēsíaha dē sava xūhún dē nūū ndá apóstol, sochi sáhá dē-ni jā ñúcuán cúu ndíhi.

³ De nī ncāhān Pedro: Ananías, ¿nājēhē cúu jā ní nguīvi Satanás ánō nū jā stáhví nú Espíritu Santo cúnī nū? Chi nī nacoo nú jacū xūhún ñuhun jā cuu maá nú, de stáhví nú chi sáhá nú-ni jā vají ndíhi nú-ni jíin xūhún.

⁴ De tá nchāha ca xícó nú ¿de á nsūū cuenta maá nú ní ncúu ñuhun ñúcuán? De tá nī yícó nú ¿de á nsūū xūhún maá nú cúu? ¿De nājēhē cúu jā ní jani inī nū jā stáhví nú? Chi nsūū maá-ni tēe ñayíví cúu jā ndúcú nú stáhví nú, chi suni jondē Yāa Dios, ncachī Pedro.

⁵ De tá nī jinī Ananías ndá tūhun yáhá de nī ndicó cáva dē, de nī jihī dē-ni. De ndācá nchivī jā ní jinī tūhun ñúcuán, nī nchūhú ndasí ndá ji.

⁶ Ñúcuán de nī nacuíñī ndá tēe suchí, de nī nchusúcún ndá dē sahma ndīyi ñúcuán, de cuāchuhū ndá dē.

⁷ De nī ncuu tá ūnī ca hora, de nī nquenda ñasíhí ndīyi ñúcuán, nī nguīvi ña vehe nūū íyó Pedro. De nduú jíin ña jā súcuán nī ncuu.

⁸ De nī jíicā tūhún Pedro ña: Cachī nūū ni, ¿á iin tanto suha nī nīhīn ndúū nū jā ní yícó nú ñuhun, á naá cúu? ncachī dē. De nī ncāhān ña: Suu iin tanto súcuán nī yícó ndúū sá, ncachī ña.

⁹ De nī ncāhān Pedro jíin ña: ¿De nūcu nī squetáhán ndúū nū tūhun jā stáhví nú Espíritu maá Jētohō ō? ¿De á mā nīhīn ndúū nū castigo jáni inī nū? De cunini de cunī nī chi jā cátin tǎvēhé jā ní nenda ndá tēe jā ní jēchuhū yíí nú, de suni súcuán tavā dē ndóhó jā cuyuhū nū, ncachī dē.

¹⁰ De nī ndicó cáva ña-ni nūū jéhē Pedro, de nī jihī ña-ni. De nī ndīvi-ni ndá tēe suchí ñúcuán. De nī jinī ndá dē ja nī jihī tucu ñahan ñúcuán, de nī ntavá tucu dē ña tǎvēhé, de nī nchiyuhū dē ña xíin yíí ña.

¹¹ De nī nchūhú ndasí ndá nchivī cándíja jíin ndá cā nchivī jā ní jinī tūhun nāsa nī ncuu.

Jā ní nsáhá ndá apóstol cuāhā tíñu ñáhnú

12 De nī nsāhá ndá apóstol cuāhā tiñu ñáhnú nū ndá nchivī, jíin tiñu jā stéhēn jā íyó poder Yāa Dios. De ndútútú ndá nchivī cándíja inī corredor templo jā nání Corredor Salomón.

13 De ndá nchivī jāa nduú cándíja chi nduú ní ncúndeé inī ni iin ji jā tandeē tahán ji jíin ndá nchivī cándíja, vísō jétúhún ndasí ji.

14 Sochi nī ncandíja cuāhā cā nchivī nū maá Jētohō ō, cúu tēe cúu ñahan.

15 De nī nquiji ndá nchivī jíin ndá tahán ji nchivī cúhū, de nī jaquīn ji inī ndá calle, yósō ndá ji nū yūu jíin nū camilla tú sanaā de yāha Pedro de vísō cōndāhvī dē ná yāha síquī ji de nduvāha ji.

16 De saá-ni ndá nchivī ndá ñuū ñatin ñúcuán, suni nī nquenda cuāhā ji ciudad Jerusalén, nī nquisiáha ji ndá jā cúhū jíin jā ndóho táchī. De ndihi-ni ndá ji nī nduvāha.

Jā ní sndóho ndá ji ndá apóstol

17 Ñúcuán de nī ncucuásún inī maá sūtū cúñáhnú cā nī jinī dē ndá apóstol, de saá-ni ndá cā tahán dē jā scuáha sahān saduceo. De nī nenda ndá dē síquī ndá apóstol.

18 De nī ntiin ndá dē, de nī nchihī ndá dē ndá apóstol vecāa.

19 Sochi iin ángel maá Jētohō ō nī nacune yā viéhé cāa jacuāa. De nī ntavā yā ndá dē, de nī ncāhān yā:

20 Cuáhán, de cuiñi nú inī templo. De ñúcuán nacani nú ndācá tūhun nū ndá nchivī nāsa ñihīn táhvī ji jā cutecū ji níí cání, ncachī ángel.

21 De nī jini ndá dē tūhun yáhá. De tá nī ncuinjīn de nī nquivi ndá dē inī templo, de nī stéhēn ndá dē tūhun yā nū nchivī. De juni stéhēn ndá dē de sūtū cúñáhnú cā jíin ndá tahán dē nī nastútú dē ndá tēe sáhá junta cúñáhnú cā nū nchivī Israel. De nī ntaji dē ndá policia jā cuátavā dē ndá apóstol jā yihí dē vecāa.

22 Sochi tá nī nquenda ndá policia viéhé cāa de nduú cā ndá apóstol yihí vecāa. De nī ndicó cóo ndá dē, de nī ncachī tūhun dē nū ndá tēe sáhá junta:

23 Maá jāndāa jā ní jinī ndá sá jā ndási vāha viéhé cāa de íñi ndá tēe jā jito, sochi tá nī nacune ndá sá de nduú ní jíin cuiti cā ndá sá nū ni iin tēe ñúcuán, ncachī ndá dē.

24 De sūtū cúñáhnú cā jíin ndá cā sūtū cúñáhnú jíin tēe cúñáhnú nū ndá tēe jā jito templo, tá nī jini ndá dē tūhun yáhá de jāni inī ndá dē nāsa cā coo tiñu ndá apóstol.

25 Ñúcuán de nī nquenda-ni iin tēe nī ncachī tūhun dē: Ndá tēe jā ní nchihī ndá ní vecāa, íyó ndá dē inī templo, de stéhēn ndá dē nū nchivī, ncachī dē.

26 Ñúcuán de maá tēe cúñáhnú nū ndá tēe jā jito templo, nī jēhēn dē jíin ndá policia, de nī nacueca ñuncúún tucu ndá dē ndá apóstol, chi yúhú ndá dē ndéhé dē nchivī jā cuun ji yūu ndá dē de tú sáhá xēen dē jíin ndá apóstol.

27 De tá nī nenda ndá dē jíin ndá apóstol de nī jani dē nū ndá tēe cúñáhnú jā sáhá junta. De nī ncāhān sūtū cúñáhnú cā nū ndá apóstol:

28 ¿A nsūu ja nī ndacu ñihin nī nū ndá nú jā má stéhēn cuiti nū cā tūhun tēe nání Jesús? De mitan chi ja nī scútē nuu nú cā tūhun Jesús níí ciudad Jerusalén yáhá. ¿A cúnī nū jā tee nú cuāchi ñihī tēe ñúcuán síquī ndá ní? ncachī sūtū cúñáhnú cā.

29 Ñúcuán de Pedro jíin ndá cā apóstol nī ncāhān ndá dē: Cánúu cā jā squíncuu ndá sá jā cúnī maá Yāa Dios nsūu cā jā cúnī ndá tēe.

³⁰ Yāa Dios jā ní nchiñúhún ndá ndīyi tatā ō, nī nastēcū yā Jesús, Yāa jā ní jahnī ndá máá ní, chi ní jata caa ndá ní yā yīcā cruz.

³¹ De Yāa ñúcuán nī nduñáhnú tucu yā nī nsáhá Yāa Dios, chi ndēē yā ichi ndahá cuáhá Yāa Dios. De cúu yā Yāa jā tátúnī jíin Yāa jā scácu yóhó, tácuca nacani inī ndācá ó jā cúu ó nchivī Israel sīquī cuáchi ó de cune cáhnú inī yā nū ndācá cuáchi ó.

³² De ndá máá sá cúu testigo sīquī ndācá tūhun yáhá. De saá-ni Espiritu Santo suni sūcuán stéhēn cājí yā, chi jēhe Yāa Dios Espiritu Santo nū ndācá nchivī jā jétáhvī jī yā, ncachī Pedro jíin ndá cā apóstol.

³³ De tá nī jini ndá tēe cúñáhnú tūhun yáhá de nī nquītī ndasī inī ndá dē, de cúni ndá dē jā cahñī dē ndá apóstol.

³⁴ Sochi iyó iin dē jā stéhēn ley yā jā nání Gamaliel jā cúu grupo fariseo, de ndācá nchivī jétáhvī jī tēe ñúcuán. De nī nacuiñī dē nū junta, de nī ncachī dē jā ná quíhñ ndá apóstol iin nū nū távehé.

³⁵ De nī ncāhān Gamaliel: Ndá níhñ jā cúu ó nchivī nación Israel, cani vāha inī ní nāsa sáhá ndá ní jíin ndá tēe yáhá.

³⁶ De nūcūhun inī ndá ní nāsa nī ncuu quivī yātā jā ní nenda Teudas contra sīquī gobierno, de nī ncachī dē jā tēe téyíí cúu dē. De nī ncutútú tá cūmī ciento tēe nū dē. Sochi ní jahnī nchivī dē, de ndācá jā ní jétáhvī tūhun jā ní ncāhān dē, nī nacutē nuu ndá dē cuāhān dē-ni, de nī jencuiñī-ni tiñu ñúcuán.

³⁷ Ñúcuán de quivī jā ní Iyo censo de Judas tēe Galilea, suni sūcuán ní nenda dē contra sīquī gobierno, de cuāhā nchivī nī ncutútú jī nū dē de nī jétáhvī jī dē. De suni ní jahnī nchivī tēe ñúcuán, de ndācá nchivī jā ní jétáhvī tēe ñúcuán, suni ní jītē nuu-ni ndá jī.

³⁸ De yáhá ná cáchi tūhun sá nū ndá ní. Mā stáhān cā ní ndá tēe yáhá. Siāā ndá ní dē ná quíhñ dē. Chi tú iin tēe cúu jā ní squijéhé tiñu yáhá de naā-ni.

³⁹ Sochi tú Yāa Dios nī squijéhé, de mā cūu cuitī casī ndá ní, chi sanaā de cuéé cā de cuni ndá ní jā tiñu Yāa Dios cúu jā ndúcú ní casī nī, ncachī Gamaliel.

⁴⁰ De nī jétáhvī ndá dē tūhun jā ní ncāhān Gamaliel. De nī nacana ndá dē ndá apóstol. De nī ncani ndá dē jíin cuarta ñii, de nī ncāhān xēēn ndá dē nū ndá apóstol jā má cáhān cā dē tūhun Jesús, de nī nsiaā ndá dē-ni.

⁴¹ De nī nquee ndá apóstol nū junta cuāhān dē, de cúsi inī ndá dē jā ní jēhe Yāa Dios tūhun jā ní ndoho ndá dē tūhun canoō jā sīquī jā cándija dē Jesús.

⁴² De ndiquivī nácani ndá dē tūhun Jesucristo inī templo jíin inī ndācá vehe, chi nduú ní jencuiñī ndá dē jā stéhēn dē.

6

Jā ní jani ndá dē ūjā cā tēe jā satīñú jēhē nchivī cándija

¹ De nī ncucahā cā nchivī cándija. De ndá quivī ñúcuán de ndá tēe hebreo jā cáhān yuhú griego, nī ncāhān sōó dē sīquī táhān dē jā cáhān yuhú hebreo, chi cáchī dē jā ndá ñahan viuda jā cáhān yuhú griego nduú níhñ vāha ña tá sājī dē stāā ndiquivī jā yájī ndá ñahan viuda.

² Ñúcuán de ndihúxi ūu tēe cúu apóstol, nī nastútú dē ndācá nchivī cándija, de nī ncāhān ndá dē: Nduú vāha jā jencuiñī ndá ní jā nácani nī tūhun Yāa Dios jā sājī ní stāā nūu nchivī.

³ Túsaá de ndá ndóhó hermano, nacāji nú ūjā táhān ndá máá ó, tēe jā jétúhún nchivī dē, de ñúhún chitú Espiritu Santo inī dē, de tú tēe jíin vāha cā cúu dē. De ndá máá dē cuiso tiñú jā sājī dē stāā.

⁴ De ndá nduhū chi cúsá maá já cācān táhvī ndá nī jín jā nacani nī tūhun yā, ncachī ndá dē.

⁵ De nī jēhān inī ndihi nchivī tūhun jā ní ncāhān ndá dē. De nī nacāji ndá ji Esteban, chi tēe cándija nihin cúu dē, de iyó chitú Espíritu Santo inī dē. De suni nī nacāji ji Felipe jín Prócoro jín Nicanor jín Timón jín Parmenas jín Nicolás. De Nicolás cúu tēe űuū Antioquía já ní ntiin ley hebreo jondē ncháha ca candija dē Cristo.

⁶ De ndá tēe yáhá nī jani ndá nchivī dē nūū ndá apóstol, de nī jicān táhvī ndá apóstol sīquī tiñu já sáhá ndá dē. De nī ntee ndá dē ndahá dē xīnī tá iin iin dē.

⁷ De tūhun Yāa Dios nī jitē nuu cā cuāhān ní cáhnū. De ndá nchivī cándija nī ncucuahā ndasí ji inī ciudad Jerusalén. De suni cuāhā sūtū nī ncandija dē yā.

Jā ní ntiin ndá dē Esteban

⁸ De nī nchindeé nī nchituu yā Esteban, de nī jēhe yā poder nūū dē de vāha nī nsáhá dē tiñu űáhnū ndasí nūū ndá nchivī, jín tiñu já stéhēn jā iyó poder Yāa Dios.

⁹ De iyó ndá tēe jā ní ncuyāhvi de nī nduu libre dē, de nī iyo vehe ī sinagoga ndá dē. De sava ndá dē jín sava tēe űuū Cirene jín űuū Alejandría jín región Cilicia jín Asia, nī nquijéhé ndá dē stíchī dē Esteban.

¹⁰ Sochi nduu ní ncúndéé ndá dē jín Esteban, chi ndíchī nī ncāhān dē nī nsáhá maá Espíritu Santo.

¹¹ űúcuán de nī scāhān ndá dē jacú tēe nī ncāhān tūhun stáhvī sīquī Esteban, chi nī ncāhān dē jā ní jini dē jā ní ncāhān nāvāha Esteban sīquī Moisés jín sīquī Yāa Dios.

¹² De jā sūcuán nī ncāhān dē, de nī nquiti inī ndá nchivī jín ndá tēe űáhnū jā ndíso tiñū jín ndá tēe jā stéhēn ley janahán. De nī nenda ndá dē sīquī Esteban, de nī ntiin ndá dē, de cuāhān ndá dē jín Esteban nūū junta cúñáhnū cā.

¹³ De nī jani ndá dē testigo tūhún jā ní ncāhān sūcuán: Tēe yáhá, ndiquivī cāhān nāvāha dē sīquī templo ī yáhá jín sīquī ley Yāa Dios.

¹⁴ Chi nī jini ndá sá jā ní ncāhān dē jā Jesús tēe űuū Nazaret, canī dē templo yáhá, de nasāma dē ndá costumbre jā ní sndóo Moisés nūū ō jā sáhá ō, ncachī testigo tūhún.

¹⁵ űúcuán de ndācá tēe jā ndēē nūū junta, nī ndēhé vāha ndá dē nūū Esteban, de nī jinī ndá dē jā cáá nūū dē tá cáá nūū iin ángel Yāa Dios.

7

Tūhun jā ní nacani Esteban

¹ De maá sūtū cúñáhnū cā nī ncāhān jín Esteban: ¿A ndāā jā sūcuán nī ncāhān nū tá cúu nūū cāhān tēe yáhá? ncachī dē.

² De nī ncāhān Esteban: Ndá ní tátā, señor, cunini ndá ní tūhun yáhá jā cāhān sá. Maá Yāa Dios, Yāa jā vii ndasí cúñáhnū, nī nquiji yā nūū ndiyi tatā ō Abraham tá nī ndēē dē inī región Mesopotamia de jondē tá ncháha ca quihīn dē cundeē dē inī űuū Harán.

³ De nī ncāhān yā jín dē: Quee inī űuū nū jín māhñū táhán nú, de quihīn nū iin űuū jā stéhēn nī nūū nū cundeē nū, ncachī yā.

⁴ űúcuán de nī nquee dē inī región Caldea, de nī ndēē dē inī űuū Harán. De tá ní jihī tatá dē, sá de nī nsáhá Yāa Dios jā ní nquiji dē yáhá nūū ndēē ō mitan.

⁵ De ni iin luli ñuhun nduú ní jéhe cuití yā jā cuu tāhvī dē, sochi nī nquee yuhú yā jā cuáha yā ní ñuhun yáhá nū dē jondē jíin nū ndácá tatā dē jā quiji, vísó ncháha ca coo sēhe dē jondē saá.

⁶ De súcuán nī ncāhān Yāā Dios jíin dē: Cundeē jíca tatā nū incā nació. De cūmī ciento cuiyā satíñū cāhá ji nū nchivī de sndóho ndá nchivī ji.

⁷ De síquī jā súcuán sáhá ji jíin sēhe nú de nenda nī cuāchi síquī ndá nchivī ñúcuán nū satíñū cāhá ji, de sá de quee ji inī nació ñúcuán quiji ji ichi cháhá cundeē ji, de chíñúhún ji nduhú, ncachī yā.

⁸ De nī ncāhān yā jíin Abraham jā ná cúu dē circuncidar, jā cúu iin tunī jā stéhēn jā ní nsáhá yā trátú jíin dē. De tá nī ncacu sēhe dē Isaac, de nī nsáhá dē circuncidar ji nū únā quivī ji. De suni súcuán nī nsáhá Isaac jíin sēhe dē Jacob, de saá-ni nī nsáhá Jacob jíin ndihúxī ū sēhe yí dē. De ndá tēe ñúcuán nī ncuu ndihúxī ū tatā xíhna ñúhún nació maá ó Israel.

⁹ De ndácá sēhe tatā ó Jacob nī ncucuásún inī ndá dē nī jinī dē ñanī dē José. De nī yicó ndá dē José nū ndá tēe jā cuāhān jíin dē jondē nació Egipto jā satíñū cāhá dē nū iin tēe ñúcuán. Sochi Yāā Dios nī jito yā dē.

¹⁰ De nī scácu yā dē nū ndácá tūndóhó jā ní nquiji síquī dē. De nī ncundichí dē nī nsáhá yā. De Faraón, tēe cúu rey inī nació Egipto, nī ncusi inī dē jíin José nī nsáhá yā. De nī scuiso tíñū dē José jā cuu dē gobernador, de nī ntatúnī José inī nació Egipto jíin nū ndá nchivī vehe Faraón.

¹¹ De nī nquiji quivī jā ní Iyo iin tāmā ní Egipto jíin ní jondē Canaán. Iin tūndóhó xéēn nī ncuu inī ndúu nació ñúcuán. De ndá ndiyi tatā ó, nduú cá ná cají ndá dē ndá tiempo ñúcuán.

¹² De nī nihīn Jacob tūhūn jā Iyó trigo nació Egipto, de nī ntají dē ndá sēhe dē jā cúu tatā ó, nī jēhēn Egipto jā xíhna ñúhún nī jēcuēen ndá dē trigo.

¹³ De jā cuāhān ndá dē vuelta ū, sá de nī nastúu José jā maá dē cúu ñanī ndá dē. De sá de nī jinī vāha Faraón nā tatā cúu José.

¹⁴ De nī ncachī José nū ndá ñanī dē jā ná quícuēca ndá dē tatā dē jíin ndá nchivī vehe dē. De nī Iyo ūni xico xáhōn ji.

¹⁵ Súcuán nī ncuu jā ní nquee Jacob cuāhān dē jondē Egipto. De nī ndeē dē ñúcuán jondē nī jihī dē. De suni ñúcuán nī ndeē ndihúxī ū sēhe dē jā cúu tatā ó de jondē nī jihī ndihi ndá dē.

¹⁶ De tá nī nquenda quivī jā ní ntavā yā ndá tatā dē inī nació ñúcuán, de nī jiso ji yiqui ndá ndiyi tatā ó ñúcuán nī jēhēn ji jíin jondē ñuū Siquem. De nī nchiyuhú ndá ji inī iin yavī ndiyi jā ní jēen Abraham nū ndá sēhe Hamor ñuū Siquem.

¹⁷ De tá cáta ndeē cá ndá ji inī nació Egipto de nī ncuñatin quivī jā quee ndá ji. Chi súcuán ja nī ncāhān téyí Yāā Dios jíin tatā ó Abraham jā iin quivī de quee ji inī Egipto. De ndá nchivī Israel ñúcuán chi nī ncāyā ndá ji de nī ncucuahā ji inī nació Egipto.

¹⁸ Ñúcuán de nī nūcuñi incā rey inī Egipto, de nduú ní jinī dē jā vāha tiñu nī nsáhá José jondē janahán.

¹⁹ De rey ñúcuán nī stáhvī dē ndá ndiyi tatā ó, de suni nī nsáhá nāvāha dē ndá ji, chi nī nsáhá dē fuerza jā má cōtō cá ji ndá sēhe ñiquín ji tácuá ná cúu ndá ji.

²⁰ De tiempo ñúcuán nī ncacu Moisés, de nī ncusi inī Yāā Dios jíin ji. De ūnī yōó nī Iyo yuhú ji inī vehe tatā ji.

21 De tá nduú cá ní ncuú coo yuhū ji de nī jēsíaħa dē ji iin lugar nūū ní nanihīn sēħe síhī rey jā tátūnī ní nacióñ Egipto. De nī naquehen ña ji, de nī scuáhnu ña ji tá cúu nūū cúu sēħe maá ña.

22 De nī ncutūħa Moisés ndācá tūhun ndíchī inī nacióñ Egipto. De vāħa ndasí tūhun dē, de vāħa sáhá dē ndācá tiñu.

23 De tá nī ncuu ūū xico cuiyá dē, de nī jēndēhē dē ndācá táħán dē jā cúu tatá Israel.

24 De ñúcuán nī jinī dē nūū iin tēe Egipto jā sáhá nāvāħa jíin iin táħán dē Israel. De nī nchindeé Moisés táħán dē, chí nī jahni dē tēe Egipto, de súcuán nī nacuāħa dē jā ní ndutahví tēe ñúcuán.

25 De jáni inī Moisés jā jícuħun inī ndācá táħán dē jā ní ntetíñú Yāa Dios maá dē jā scácu dē ji jā ndóħo ji, sochi nduú ní jícuħun cuiñi inī ndá ji.

26 De quiví tēen nī nquenda dē nūū ūū táħán dē jā cánāa. De cúnī dē jā má cánāa ndúū tēe ñúcuán, de nī ncāħān dē jíin ndúū dē: ¿Nājēħē cúu jā sáhá nāvāħa nú táħán nú? Chí modo ñanī ndúū nū, ncachī dē.

27 Sochi maá tēe jā cáni táħán ñúcuán nī nchindahá dē Moisés, de nī ncāħān dē: ¿Ní iin nī jani ndóħó jā cuñáħnú nú jā sáhá ndāa nū tiñu ndá ní?

28 ¿De á suni cúnī nū jā cahni nū nduhū tá cúu nūū ní jahni nū tēe Egipto icu, á naá cúu? ncachī dē.

29 De tá nī jini Moisés tūhun yáhá, de nī jinu dē cuāħān dē incā nacióñ. De jondē Madián nī ndeé jíca dē, de ñúcuán nī scácu ñaslíħi dē ūū sēħe yíi dē.

30 De tá nī ncuu tū xico cuiyá jā ndéé dē Madián, sá de nī nquenda iin ángel Yāa Dios nūū dē jondē nūū ñuhun tíhá ñatin nūū íyó yucu súcún Sinaí. De nī nquenda yā xīnī iin yūcū cāħnú jā cáyū jíin itā ñuhūn sochi nduú cáyū maá yūcū.

31 Ñúcuán de nī ndēhē Moisés, de nī nsāħvi inī dē ndēhē dē ñuhūn jā ní jinī dē. De nī ntandeē dē tácuā cunī vāħa dē nājēħē cúu jāa nduú cáyū. Ñúcuán de nī ncāħān maá Jētoħō ō jíin dē:

32 Maá nī cúu Yāa Dios jā ní nchiñúħún ndá ndíyi tatá nū Abraham jíin Isaac jíin Jacob, ncachī yā. Sochi Moisés chí quísi dē jā yúhú dē, de nduú cá ní ncúndeé inī dē cūndēhē dē nūū cáyū ñuhūn.

33 De maá Jētoħō ō nī ncāħān yā jíin Moisés: Tavā nījan nū, chí lugar nūū íñi nū jíñā, lugar ĩi cúu síquī jā ĩi maá nī.

34 Ja nī jinī vāħa nī jā ndóħo ndasí ndá nchiví maá nī jā íyó inī nacióñ Egipto, de suni jíni nī jā jácu ndá ji síquī jā ndóħo ji tūndóħó, de nī nuu nī vāji nī jā scácu nī ndá ji. Túsaá de mitan de cunini nú, chí tají nī ndóħó quínoħōn nū jondē Egipto tácuā scácu nū ndá táħán nú, ncachī yā.

35 De jondē tá nchāħa ca quee Moisés inī nacióñ Egipto, de ja nī ncuyichī inī ndá táħán dē Israel, chí nī ncāħān ji: ¿Ní iin nī jani ndóħó jā cuñáħnú nú jā sáhá ndāa nū tiñu ndá ní? ncachī ji. De vísō súcuán sochi nūū maá dē nī nquiji ángel yā nūū yūcū jā cáyū jíin itā ñuhūn, de súcuán nī ntetíñú Yāa Dios dē jā quínoħōn dē tátūnī dē nūū ndá ji, de scácu dē ji.

36 De maá Moisés nī natavā dē ndá ji inī nacióñ Egipto, de nī nchāħa ndá dē Mar Rojo, de nī jica nuu ndá dē nūū ñuhun tíhá ūū xico cuiyā. De níi tiempo ñúcuán nī nsáhá Moisés cuāħá tiñu ñáħnú jíin tiñu jā stēhēn jā íyó poder yā.

37 De maá Moisés cúu jā ní ncāħān tucu jíin ndá tatá ō Israel: Maá Yāa Dios sáhá yā jā mähñú tatá ndācá ó quiji iin Yāa jā nacani tūhun Yāa Dios nūū ndācá ó tá cúu nūū ní jani yā nduhū. De chuhun inī ndá nú tūhun jā cāħān Yāa ñúcuán, ncachī Moisés.

38 De suni maá Moisés cúu jā ní ndeē cāhnú jín ndá ndīyi tatā ō tá nī jica nuu ndá ji nūū ñuhun tihá. De nī ncāhān iin ángel yā jín maá dē xīnī yucu súcún Sinaí, de nī nacani dē nūū ndá tatā ō, chi ñúcuán nī nīhīn dē tūhun nāsa cutecū ō, de nī nguendōo ó jín tūhun ñúcuán jondē mitan.

39 Sochi ndá ndīyi tatā ō chi nduú ní ncúnī ndá ji cuetáhvi ji Moisés, chi sa nī ncuyichī inī ndá ji dē, de cúnī ndá ji jā sa ndicó cóo ji quīnohōn ji naciōn Egipto nícu.

40 De nī ncāhān ndá ji jín Aarón: Sāhá ní ndá yāā jā cosō nūū nūū ō. Chi Moisés jā ní nataavā dē yóhó inī naciōn Egipto vāji ó, nduú jínī ō naá cúu jā ní ndoho dē mitan jāá nduú nénda dē jā cuāhān dē xīnī yucu súcún Sinaí, ncachī ndá ji.

41 Ñúcuán de nī nsāhá ji iin ídolo jā cáá tá cáá becerro. De nūū ídolo ñúcuán nī nsōcō ndá ji quitī, de nī ncusiī inī ji jín ídolo jā ní nsāhá ndá ji.

42 De nī ncujīyo-nī Yāā Dios nūū ndá ji cuāhān yā. De nī sndóo yā ji-nī jā ná chíñúhún ndá ji nūū ndācā jā jínī ō jā yíhī andiví tá cúu nūū cāhān tutū jā ní ntee ndá tēe jā ní nacani tūhun Yāā Dios jondē janahán:

Nī ncāhān yā: Ndá ndóhó nchiví Israel,

¿á jáni inī ndá nú jā nūū nduhū nī nsōcō nū quitī

tá nī jica nú nūū ñuhun tihá ūū xico cuīyā, á naá cúu?

43 Nduú, chi sa nī jicó nú ndá nú jín nicho jā ñúhún yāā jā nání Moloc

jín figura tiūūn jā nání Renfán,

ndá yāā jā ní nsāhá maá nú jā chíñúhún nú.

Túsaá de siáha nī ndá ndóhó quīhīn jīcá nú jondē yātā ñúū Babilonia, ncachī yā.

Cáchī tutū.

44 De nī ntatúnī Yāā Dios nūū Moisés jā sāhá dē vehe ñii nūū chíñúhún ndá dē yā, jā cáá tá cáá jā ní stēhēn yā nūū dē. De ndīyi tatā ō nī nevāha ndá dē vehe ñii ñúcuán jondē nūū ñuhun tihá, de inī vehe ñúcuán nī nchuhun ndá dē tabla yūū nūū ní ntee yā ley yā.

45 De cuéé cā de nī sndóo ndá dē vehe ñúcuán nūū ndá sēhe dē jā cúu tatā ō. De nī nguīvi Josué jín ndá tatā ō inī naciōn Israel yáhá, de suni nī jetíñú ndá dē vehe ñii ñúcuán. De nī ncundeé ndá dē jín ndá nchiví jā ní Iyo naciōn yáhá, de nī scúnu dē ji nī nsāhá Yāā Dios. De yáhá nī Iyo vehe ñii jondē tiempo jā ní ncuu David rey.

46 De nī ncusiī inī Yāā Dios jín David. De nī ncuu inī dē jā sāhá dē iin vehe ī maá yā nícu. De maá yā cúu Yāā Dios jā ní nchíñúhún tatā ō Jacob.

47 Sochi Salomón sēhe David cúu jā ní nsāhá vehe ī yā.

48 De vísō súcúan de maá Yāā cúñáhnú ndasí, nsūū maá-nī vehe jā sáhá ndá tēe cúu nūū ndéē yā. De suni súcúan nī ncāhān tēe jā ní nacani tūhun Yāā Dios jondē janahán:

49 Chi nī ncāhān yā:

Andiví cúu modo mesa nūū tátúnī nī,

de ñayiví cúu modo nūū yósō jēhē nī.

¿Nāsa cā coo vehe jā sāhá ndá nú jā cundeē ni túsaá?

¿A ní cúu nūū sāhá nú nūū natātū ní?

50 ¿A nsūū maá nī ní nsāhá ndihī jā íyó? ncachī Yāā Dios.

Ncachī tēe jā ní nacani tūhun yā jondē janahán, ncachī Esteban.

51 De cāhān cā Esteban: Nīhīn ndasí inī ndá ní. De cúu ní tá cúu nchiví ndācā naciōn jāá nduú cándīja tūhun yā, chí sóhó ndasí ndá ní. Chí cúsa maá jā jāsī

ndija ndá ní nū Espiritu Santo, de tá-ni nī nsáhá ndīyi tatá ō jondē janahán suni súcuán sáhá ī cā ndá ní jondē mitan.

⁵² ¿A nī iyo tēe jā ní nacani tūhun yā jondē janahán jāá nduú ní nsáhá nāvāha ndá tatá ō, á naá cúu? Nduú chi ní jahní ndá dē ndá tēe jā ní nacani tūhun nāsa quiji maá Yāa ndāa. De tá nī nquiji Yāa űúcuán de nī nastúu ndá ní yā nū ndá tēe jā ní jahní ndá dē yā.

⁵³ De visó ndá ángel yā nī jēhe ley Yāa Dios nū ndācá ó de nduú ní squíncuu ndá ní, ncachī Esteban.

Jā ní jahní ndá dē Esteban

⁵⁴ Ndācá tūhun yáhá nī jini ndá dē, de nī nquīti ndasí inī ndá dē, de nī nacayihí ndá dē űii yúhú dē nī jini ndá dē Esteban.

⁵⁵ Sochi maá Esteban chi ní nchitú Espiritu Santo inī ánō dē. De nī ndēhé vāha dē andiví, de nī jini dē jā jéndūtē ndasí nū ndéé Yāa Dios, de Jesús ífī yā ichi lado cuáhá Yāa Dios.

⁵⁶ De nī ncāhān Esteban: Mitan de ndéhé sá jā núne andiví, de ndéhé sá nū maá Yāa jā ní nduu tēe, de ífī yā ichi lado cuáhá Yāa Dios, ncachī dē.

⁵⁷ űúcuán de nī jasi ndá dē sōho dē, de nī ncana cóhó ndá dē, de ndíta-ni nī ntiin ndá dē Esteban.

⁵⁸ De nī ntavā ndá dē Esteban cuāhān ndá dē jíin dē yātā űúu. De ndá tēe jā cúu testigo tūhún űúcuán ní jaquín ndá dē sōo dē nū iin tēe suchí jā nání Saulo, de nī ncuun ndá dē yūu Esteban.

⁵⁹ De juni cúun ndá dē yūu Esteban de nī jicān táhvī dē nū maá Jētoho ō: Tātā Jesús, mitan de naquehen ní ánō sá, ncachī dē.

⁶⁰ De nī jēcuīfī jiti dē, de nī ncāhān jee dē: Tātā Yāa Dios, mā tēé ní cuāchi yáhá síquī ndá ji jā sáhá nāvāha ji sáan mitan, ncachī dē. Súcuán nī ncāhān dē, de nī jihī dē-ni.

8

Jā ní nsáhá nāvāha Saulo ndá nchivī cándija

¹ De nī jetúhún Saulo jā ní jahní ndá dē Esteban. De quívī űúcuán nī nquijéhé ndá ji sáhá nāvāha ndasí ndá ji ndá nchivī cándija inī ciudad Jerusalén. De jā suu cúu jā ní jite nuu ndá nchivī űúcuán cuāhān ji níi región Judea jíin níi región Samaria. Sochi ndá tēe cúu apóstol chi nduú ní nquée ndá dē.

² De ndá tēe jā iyó yífúhún nū Yāa Dios nī nchiyuhū ndá dē Esteban, de nī jacu ndasí ndá dē jā ní jihī Esteban.

³ De Saulo chi sáhá nāvāha dē ndá nchivī jā cándija nū Jesús. Chi quívī dē ndá vehe, de tiin dē nchivī cúu tēe cúu űahan, chíhi dē vecāa.

Jā ní jite nuu tūhun Yāa Dios inī iin ndāñúu Samaria

⁴ De ndācá nchivī űúcuán jā ní jite nuu, de ní-ni cuāhān ndá ji de nācani ndá ji tūhun Yāa Dios nāsa scácu yā nchivī.

⁵ De nī nquenda Felipe iin űúu jā iyó inī Samaria, de nū nchivī űúcuán nī nacani dē tūhun Cristo jā cúu Yāa jā ní jani Yāa Dios jā scácu ndá yóhó.

⁶ De nī ndutútú ndá nchivī, de ndihi ndá ji nī nchuhun vāha inī ji ndācá tūhun jā ní ncāhān Felipe. Chi ní nini ji, de nī jini ji ndācá tiñu űáhnú jā ní nsáhá dē.

⁷ Chi cuāhā nchivī jā ndóho tāchī nī nasáhā vāha dē ji, de tá quée tāchī inī ndá nchivī de cána cóhó de cuāhān. De cuāhā nchivī jā ní nduvehlé jíin nchivī cojo ní nduvāha nī nsáhā dē.

⁸ De nī ncusiī ndasí inī ndá nchivī űuū űúcuán.

⁹ De inī űuū űúcuán iyó iin tēe nání Simón, de scuáha dē mágica. De tá ncháha ca quǐhn Felipe inī űuū űúcuán, de sáhvi ndasí inī ndá nchivī región Samaria ndéhé ji jā sáhá Simón. De stáhvi dē ndá ji chi cáchī dē jā iin tēe cuñáhnú ndasí cúu dē.

¹⁰ De ndácá nchivī chúhun vāha inī ji tūhun jā cáhān dē, cúu nchivī cúñáhnú cúu nchivī jāá nduú. De nī ncāhān ndá ji: Tēe yáhá nī jēhe ndasí Yāā Dios poder nūū dē, ncachī ndá ji.

¹¹ De chúhun vāha inī ndá ji tūhun cáhān dē, chi cuāhā ndasí quívi nī nsáhā dē ndá tiñu stáhvi űúcuán, de nī nsáhvi inī ndá ji nī ndéhé ji.

¹² De tá nī nquenda Felipe de nī nacani dē tūhun vāha nāsa tátúnī Yāā Dios, jíin tūhun maá Jesucristo nūū ndá ji. űúcuán de nī ncandíja ndá ji, de nī jenduté ndá ji, cúu tēe cúu űāhan.

¹³ De suni nī ncandíja maá Simón, de nī jenduté dē. De nī jica dē jíin Felipe, de nī nsáhvi inī dē ndéhé dē jā ní nsáhá Felipe ndácá tiñu űāhnú jíin tiñu jā stēhēn jā iyó poder Yāā Dios.

¹⁴ De ndá apóstol jā iyó Jerusalén, nī nǐhn dē tūhun jā ní ncandíja ndá nchivī Samaria tūhun Yāā Dios. űúcuán de nī ntají ndá dē Pedro jíin Juan nī jēhēn ndúū dē Samaria.

¹⁵ De nī nquenda ndúū dē űúcuán. De nī jicān táhvi ndúū dē jēhē ndá nchivī űúcuán tácuā ná nǐhn ndá ji Espíritu Santo.

¹⁶ Chi ncháha ca quívi yā inī ánō nī iin ji, chi maá-ni jā ní jenduté ndá ji jā ní ncandíja ji Jētohō ō Jesús.

¹⁷ űúcuán de nī ntee ndúū dē ndahá dē xīnī ndá ji, de nī nquívi Espíritu Santo inī ndá ji.

¹⁸ De nī jinī Simón jā súcuán tēe ndúū apóstol ndahá dē xīnī ndá nchivī űúcuán de quívi Espíritu Santo inī ánō ji. De cúni dē jā cuāha dē xūhún nūū apóstol nǐcu, tácuā nǐhn dē poder jā sáhá dē súcuán.

¹⁹ De nī ncāhān dē: Suni taji ní poder yáhá nūū sá tácuā nā-ni nchivī tee sá ndahá sá xīnī ji de quívi Espíritu Santo inī ánō ji, ncachī Simón.

²⁰ űúcuán de nī ncāhān Pedro jíin dē: De xūhún nú ná nāá jíin nú sǐquǐ jā jáni inī nū jā jíin xūhún de cuu cuéen nú poder jā jinī mānī Yāā Dios nūū nchivī.

²¹ Nsuú táhvi nú cúu jā cuiñi nú sǐquǐ tiñu yáhá, chi nduú iyó ndāā ánō nū nūū Yāā Dios.

²² Túsaá de jini űúhún jā nacani inī nū sǐquǐ jā jáni nēhén inī nū yáhá. De nācān táhvi nū nūū Yāā Dios, cúndéhé ó á sanaā de cune cáhnú inī yā sǐquǐ jā jáni nēhén inī nū jā ní ncāhān nū súcuán.

²³ Chi jinī ni jā cúcuásún inī nū sǐquǐ jā sáhá nī tiñu yáhá. De ndácá jā nēhén jā jáni inī nū cúu jā tǐn nǐhn ndóhó, ncachī Pedro jíin Simón.

²⁴ űúcuán de nī ncāhān Simón jíin dē: Cācān táhvi ndúū ní jēhē sá nūū maá Jētohō ō tácuā ni iin tūhun jā cáhān ní jǐñā mā quǐjǐ sǐquǐ sá, ncachī dē.

²⁵ De nī nacani Pedro jíin Juan tūhun Yāā Dios nūū ndá nchivī. De nī ndicó cóo ndúū dē cuānhōn dē ciudad Jerusalén, de juni cuāhān ndúū dē de nacani dē tūhun vāha Yāā Dios inī cuāhā cā ndáñúū Samaria.

²⁶ Ñúcuán de iin ángel maá Jētohō ō nī ncāhān yā jín Felipe: Quehen ichi de quihīn nū ichi sur, ichi jā quee inī ciudad Jerusalén jā cúun cuāhān jondē ñuū Gaza, ncachī yā. De maá-ni ñuhun t́há cúu ñúcuán.

²⁷ De nī nquehen Felipe ichi cuāhān dē. De iin tēe eunuco nī nquee dē Jerusalén. De tēe nación Etiopía cúu dē, de ndiso t́ñú dē jā cúu dē tesorero nū ñahan cúu reina jā tátúnī nū nación Etiopía, de nání ña Candace. De tēe ñúcuán nī jēhēn dē ciudad Jerusalén nī jēchiñúhún dē Yāa Dios.

²⁸ De ñúhún dē inī carreta dē cuānohōn dē, de cáhvi dē tutú jā ní ntee Isaías, tēe nī nacani t́hun Yāa Dios jondē janahán.

²⁹ De maá Espíritu nī ncāhān yā jín Felipe: Cuáhán, de quetáhán nū jín tēe jā cuāhān jín carreta ñúcuán, ncachī yā.

³⁰ Sá de cuāhān Felipe de nī nquetáhán dē jín tēe jā ñúhún inī carreta. De nī jini dē jā cáhvi tēe ñúcuán tutú jā ní ntee Isaías, tēe nī nacani t́hun yā jondē janahán. De nī jicā t́hún dē tēe ñúcuán: ¿A jícūhun inī ní ndá jā cáhvi ní jíñā, á nduú? ncachī dē.

³¹ De nī ncāhān dē jín Felipe: ¿De nāsa jícūhun inī sá de tú mā stéhēn iin tēe nū sá? ncachī dē. De nī ncāhān dē jín Felipe jā ná cáa dē nū carreta quihīn ndúu dē.

³² De maá nū tutú ī jā cáhvi dē yósō t́hun jā cáhān: Tá cúu iin ticáchī jā cuāhān nchivī jín tī jā cuū tī, suni súcuán nī nsāhá ndá nchivī maá yā.

De tá cúu iin ticáchī lúli jā sétē dē tī de nduú ndáhyū tī, suni súcuán nī nsāhá maá yā,

chi nduú ní ncāhān cuiti yā tá nī nsāhá nāvāha ji yā.

³³ De hora jā ní jēhe ji t́hun canoō yā, de nduú ní nsāhá ndāā ji t́ñu yā.

De nī iin nchivī mā cúu cāhān ji t́hun tatā yā

chi nī jahnī ndá ji yā de nduú nā tatā yā.

Cáchī tutú.

³⁴ Ñúcuán de nī ncāhān tēe Etiopía: De sáhá ní favor cachī ní nū sá, ¿ní sīquī cāhān tēe nī nacani t́hun yáhá? ¿A sīquī maá dē, á sīquī incā tēe? ncachī dē.

³⁵ De jín t́hun jā ní nchivī tēe Etiopía ñúcuán, nī nquijéhe Felipe cáhī t́hun dē ndácá t́hun vāha Jesús nū dē.

³⁶ De juni ñúhún ndúu dē ichi cuāhān dē de nī nquenda dē nū ñúhún ndute. De nī ncāhān tēe Etiopía: Yáhá ñúhún ndute, ¿de á cuu cuenduté sá? ncachī dē.

³⁷ De nī ncāhān Felipe: Cuu de tú cándija ní jā ní nsāhá Jesús jēhē ō jondē jín inī jín ánō ní, ncachī dē. De nī ncāhān tēe Etiopía: Cándija sá jā Jesucristo cúu maá Sēhe Yāa Dios, ncachī dē.

³⁸ De nī jecani dē carreta dē. De nī nuu dē jín Felipe, de nī nchunuu dē cuāhān dē nū ñúhún ndute, de nī scuénduté Felipe tēe Etiopía.

³⁹ De tá nī nquee ndúu dē inī ndute de Espíritu maá Jētohō ō nī nsāhá jíyo yā-ni Felipe cuāhān dē, de tēe Etiopía nduú cá ní jini dē nū Felipe. De nī naquehen dē ichi cuānohōn dē ñuū dē, de cúsiī ndasí inī dē.

⁴⁰ Sochi Felipe nī nquenda dē jondē Azoto, de sá de cuāhān tucu dē, de ndácá ñuū nī nacani dē t́hun vāha yā. De sá de nī nquenda dē ciudad Cesarea.

9

*Jā ní nasāma inī Saulo nī nsāhá Jesucristo
(Hch. 22.6-16; 26.12-18)*

1 De Saulo nduú jéncuifíi dē jā cáhān nīhin dē jā cahñī dē ndá nchivī jā cándija ji maá Jētohō ō. De jā ñúcuán cúu jā ní jēhēn dē nūū sūtū cúñáhnú cá.

2 De nī jícān dē órden nūū tēe ñúcuán jā cuu quihñ dē ndácá vehe ñī sinagoga ñūū Damasco tácuu cuu tiin dē cúu tēe cúu ñahan jā íñī síquī tūhun yā, de quīnasiáha dē ji ciudad Jerusalén cúñī dē.

3 De nī nquehen dē ichi cuāhān dē, de nī ncuñatin dē yuhú ñūū Damasco. De sanaā-ni de nī jēndutē ndasi ní nūū dē jā vāji jondē andivī.

4 De nī ndicó cáva dē-ni nūū ñūhún. De nī jini dē jā cáhān iin tūhun jíñ dē: Saulo, Saulo, ¿nājēhē cúu jā sáhá nāvāha nú nduhú? ncachī.

5 Ñúcuán de nī ncāhān dē: ¿Ní iin cúu ní, Señor? ncachī dē. De nī ncāhān yā: Maá nī cúu Jesús, de jā sáhá nāvāha nú ndá nchivī cándija cúu jā sáhá nāvāha nú nduhū. De jā sáhá nú súcuán cúu jā sndóho nú maá nú modo stīquī jā jáññ yātá tī punta garrocha, de suu cúu jā sndóho tī maá tī, ncachī yā.

6 De quísi dē chí yúhú dē, de nī ncāhān dē: Señor, ¿naá cúu jā sáhá sá cúñī ní túsaa? ncachī dē. De maá Jētohō ō nī ncāhān yā jíñ dē: Nacōo, de quívi nú inī ñūū, de ñúcuán iyó iin tēe jā cachī dē nūū nū naá cúu jā jíñi ñūhún sáhá nú, ncachī yā.

7 De ndá tēe jā cuāhān jíñ Saulo, nī nsáhvi inī ndá dē níni dē jā cáhān, de nduú ní jíñī dē nūū jā cáhān.

8 Ñúcuán de nī nacōo Saulo, de tá cúñī dē jā nūcūndēhé dē de nduú ní ncúu cuitī cá cūndēhé dē. De tíñ ndá tēe ñúcuán-ni cá ndahá Saulo de cuāhān ndá dē ñūū Damasco.

9 De ñúcuán nī ndeē Saulo ũñi quívi. De nduú ní ncúu cuitī cūndēhé dē, nī nduú ná nchájī cuitī dē de ni nduú ná jíhi dē.

10 De inī Damasco iyó iin tēe jā cándija, de nánī dē Ananías. De nī stēhēn maá Jētohō ō nūū dē, de nī ncāhān yā jíñ dē: Ananías, ncachī yā. De nī ncāhān dē: Señor, ¿á jā cáhān ní? ncachī dē.

11 De nī ncāhān maá Jētohō ō jíñ dē: Quehen ichi de quihñ nū calle jā nánī Calle Derecha. De vehe Judas cātūhún nú iin tēe nánī Saulo, tēe ñūū Tarso, chí mitan de jícān táhvī dē.

12 De nī stēhēn nī nūū dē jā ní nguívi iin tēe nánī Ananías, jā cúu maá nú, de nī ntee dē ndahá dē xīñī Saulo, de nī ndunijīñ tīnūú dē. Súcuán nī stēhēn nī nūū Saulo, ncachī yā.

13 Ñúcuán de nī ncāhān Ananías: Señor, ja nī jini sá jā cuāhā nchivī cáchi jā tēe ñúcuán sáhá nāvāha dē ndá nchivī jā cándija ji ní jā iyó Jerusalén.

14 De mitan nī nguenda dē yáhá ndíso tíñú dē nūū ndá sūtū cúñáhnú jā tiin dē ndácá nchivī jā chíñúhún ji ní, ncachī Ananías.

15 De nī ncāhān maá Jētohō ō: Cuáhán, chí tēe jā ní nacāji maá nī cúu Saulo, tácuu ná quihñ dē nacani dē tūhun nī nūū ndá táhān nú Israel jíñ nūū nchivī ndá cá nación jíñ nūū ndá rey.

16 De stēhēn nī nūū dē jā cánuú cúu jā cundoho ndasí dē tūndóhó jā síquī nī, ncachī yā.

17 Ñúcuán de cuāhān Ananías, de tá nī nguenda dē vehe nūū iyó Saulo, de nī nguívi dē de nī ntee dē ndahá dē xīñī Saulo, de nī ncāhān dē: Hermano Saulo, maá Jētohō ō Jesús, Yāa jā ní nguenda nijīñ nūū nū ichi nūū vāji nú, suu yā nī ntají nduhú vāji nī nūū nū tácuu ndunijīñ tīnūú nú, de chítú Espíritu Santo yā inī nū, ncachī dē.

18 De ndañúhún-ni nī ndunijīñ tīnūú Saulo, chí modo jā ní ncōyo-ni jā ní ndasí tīnūú dē. De nī nacuíñī dē, de nī jēndutē dē-ni.

¹⁹ Ñúcuán de nī nacajī dē stāā, de nī nanihīn inī dē. De nī īyo dē jacū quīvī jīn ndá nchivī jā cándija inī ñuū Damasco.

Jā ní nacani Saulo tūhun inī ñuū Damasco

²⁰ De nī nquijéhé dē-ni nácani dē tūhun Jesús inī ndá vehe ī sinagoga, cáchī dē jā Jesús cúu Sēhe Yāā Dios.

²¹ De ndācá nchivī jā ní jini tūhun jā cáhān dē, sáhvi inī ji níni ji. De nī ncāhān ndá ji: ¿A nsūú tēe yáhá cúu jā sáhá nāvāha dē ndá nchivī Jerusalén jā chíñúhún nūú Jesús? De suu cúu jā ní nquiji dē yáhá jā tiin dē ndá nchivī quihīn dē jīn ji nūú ndá sūtū cúñáhnú cúnī dē, ncachī ji.

²² Sochi Saulo chí sa víhī cā nácani dē tūhun jā Jesús cúu ndija Cristo, Yāā jā ní jani Yāā Dios jā scácu yóhó. De ndá táhān dē hebreo jā ndéē Damasco ní iin tūhun nduú ní ncúu scócóo ji jā cachī ji jāā nduú íyo ndāā tūhun jā cáhān Saulo.

Jā ní ncācu Saulo nūú ndá táhān dē hebreo

²³ De nī ncuu cuahā cá quīvī. De nī squétáhān ndá táhān dē hebreo tūhun jā cahñī ndá dē Saulo.

²⁴ De nī nīhīn Saulo tūhun jā súcuán nī squétáhān ndá dē tūhun. De nduú ñuú jito dē viéhé namā jā ndásī yuhú ñūú, chí cahñī dē Saulo cúnī ndá dē.

²⁵ Ñúcuán de ndá tēe cándija, nī nchuhun dē Saulo inī iin tīcā iin jacuāā, de nī snúu ndá dē yīcā namā jā ndásī yuhú ñūú, de súcuán nī ncācu Saulo.

Jā ní nenda Saulo inī ciudad Jerusalén

²⁶ De tá nī nenda dē ciudad Jerusalén de cúnī dē jā naquetáhān dē jīn ndá nchivī cándija. Sochi nī nchūhú ndá ji ní jini ji Saulo, chí nduú ní ncándija ndá ji jā nī nduu dē tēe cándija.

²⁷ De Bernabé ní jeca dē Saulo cuāhān dē jīn nūú ndá apóstol. De nī nacani dē tūhun nūú ndá tēe ñúcuán nāsa nī jinī Saulo nūú maá Jētohō ō ichi nūú ní jēhēn dē, jīn nāsa nī ncāhān yā jīn dē, jīn nāsa nī īyo ndeé inī dē ní nacani dē tūhun Jesús inī ñuū Damasco.

²⁸ De nī ndeē Saulo inī ciudad Jerusalén de nī jeca dē jīn ndá apóstol.

²⁹ De vāha nī īyo ndeé inī dē ní nacani dē tūhun maá Jētohō ō. De jā síquī Jesús de nī stíchī táhān dē jīn ndá tēe hebreo jā cáhān yuhú griego. Sochi ndá tēe ñúcuán cúnī dē jā cahñī dē Saulo nícu.

³⁰ De nī jinī ndá hermano cándija jā súcuán cúnī dē sáhá dē, de nī jeca ndá dē Saulo cuāhān dē jīn jondē ciudad Cesarea. De ñúcuán de nī nachuhun ichi ndá dē Saulo cuānohōn dē jondē ñuú maá dē Tarso.

³¹ De nduú cá ní nsáhá nāvāha ndá ji ndá nchivī cándija ní inī región Judea jīn Galilea jīn Samaria. De nī jija cá ndá ji jīn tūhun yā, de nī īyo yínúhún ndá ji nūú maá Jētohō ō. De nī ncucuahā cá ndá ji, chí nī nchindeé maá Espíritu Santo ndá ji.

Jā ní nduvāha Eneas

³² De Pedro jéndéhé dē ndá nchivī cándija ndācā lado, de suni nī jéndéhé dē nchivī jā ndéē ñuū Lida.

³³ De ñúcuán nī jinī dē nūú iin tēe nánī Eneas jā ní ncuu ūnā cuīyā cáá dē, chí nī nduvehlé dē.

³⁴ De nī ncāhān Pedro jīn dē: Eneas, ná ndúvāha ní sáhá Jesucristo. Nacōo ní de nastūú ní yuu ní, ncachī dē. De nī nacōo-ni tēe ñúcuán.

³⁵ De nī jinī ndācā nchivī űuū Lida jīn nchivī jā ndēē nduhvā Sarón, de nī nasāma inī ndá ji de nī ncandíja ndá ji maá Jētohō ō.

Jā ní natecū Dorcas

³⁶ De suni nī iyo iin űahan jā cándíja inī űuū Jope, nání űa Tabita, de yuhú griego nání űa Dorcas. De sáhá ndasí űa tiűu váha, de sáhá űa caridad nchivī ndáhví.

³⁷ De tiempo űúcuán nī ncuhū űa, de nī jīhī űa. De nī scúchi ndá ji ndīyi űúcuán, de nī jaquīn ji űa iin cuarto xīnī vēhé.

³⁸ De űuū Lida chi űatin-ni íyó jīn Jope. De ndá nchivī cándíja jā ndēē űuū Jope, nī nīhīn ji tūhun jā ndēē Pedro űuū Lida. De nī ntají ndá ji űū tēe jā cuácāna dē Pedro. De nī ncāhān ndūū dē: Mā cúcuéé ní, de cōhōn űuū Jope, ncachī ndūū dē.

³⁹ űúcuán de nī nquehen Pedro ichi cuāhān dē jīn ndūū tēe űúcuán. De tá nī nenda ndūū dē jīn Pedro de nī ncaa ndá dē cuarto nūū cáá ndīyi űúcuán. De ndá űahan viuda nī jicó ndūū ndá űa Pedro, de jácu ndá űa. De stéhēn ndá űa ndá xīquīn jīn ndá páñū jā ní nsáhá ndīyi Dorcas chi nī jinī mānī űa nūū ndá űahan űúcuán tá nī ntecū űa.

⁴⁰ űúcuán de nī ncāhān Pedro jīn ndá nchivī jā ná quée ndá ji tāvēhé. De nī jēcuīnī jítī dē, de nī jicān táhvī dē. De nī ndicó cóto dē nūū cáá ndīyi űúcuán, de nī ncāhān dē: Tabita, nacōo, ncachī dē. De nī nūcūndēhé űa-ni, de nī jinī űa nūū Pedro. De nī nacōo űa-ni nī nūcundeē űa.

⁴¹ De nī ntiin dē ndahá űa, de nī stácuīnī dē űa. űúcuán de nī nacana dē ndācā nchivī cándíja jīn ndācā űahan viuda, de nī stéhēn dē űa nūū ndá ji jā ní natecū űa.

⁴² De tūhun yáhá nī jītē nuu ní űuū Jope cuāhān. De cuāhā nchivī nī ncandíja nūū maá Jētohō ō.

⁴³ De cuāhā quīvī nī ndēē Pedro inī űuū Jope, ndēē dē vehe iin tēe sátíñū űiī jā nání Simón.

10

Pedro jīn Cornelio

¹ De inī ciudad Cesarea íyó iin tēe nání Cornelio, de cúu dē iin capitán grupo soldado jā nání Italiano.

² Tēe chíñúhún váha nūū Yāā Dios cúu dē, de saá-ni ndācā nchivī vehe dē. De sáhá ndasí dē caridad nchivī hebreo vísó nsūū tēe hebreo cúu dē, de nínī jicān táhvī dē nūū Yāā Dios.

³ De iin quīvī nī stéhēn iin ángel Yāā Dios nūū dē tá cahūnī jañíni, de cáji nī jinī dē jā ní nquīvī ángel űúcuán nūū ndēē dē. De nī ncāhān yā jīn dē: Cornelio, ncachī yā.

⁴ De nī nūcūndēhé váha dē nūū yā, de yúhū dē. De nī ncāhān dē: ¿A jā cáhān ní, Señor? ncachī dē. De nī ncāhān yā jīn dē: Ja née Yāā Dios cuenta nāsa jicān táhvī nū nāsa sáhá nú caridad ndá nchivī hebreo.

⁵ Mitan de tetíñū nú mozo ná quíhīn ndá ji űuū Jope de cana ji Simón, tēe nání Pedro, quiji dē.

⁶ Chi ndēē nūū dē vehe iin tēe nání Simón, tēe sátíñū űiī. De űatin-ni yuhú mar cáá vehe dē. De cachī maá Pedro nūū nū nā incā cúu jā cánuú sáhá nú, ncachī yā jīn Cornelio.

7 De tá cuāhān ángel jā ní ncāhān jíin dē, de nī ncana dē ūū mozo dē jíin iin soldado jā squíncuu vāha nūū dē, de suni tēe chíñúhún vāha nūū Yāa Dios cúu dē.

8 De nī nacani Cornelio ndācá tūhun ñúcuán nūū ndá dē, de nī ntají dē ndá cuāhān jondē ñuū Jope.

9 De quíivī tēen de ñúhún ndá dē ichi cuāhān dē, de nī ncuñatin dē ñuū Jope. De ja ñatin cuu cahūxī ūū, de hora ñúcuán nī ncaa Pedro cuācācān táhvi dē xīnī vēhé.

10 De cají dē stāā cūnī dē, chi cócon ndasí dē. De juni sáhá ndá ña jā cají dē de nī stéhēn nūū dē jā ní nune-ni andiví.

11 De nī jinī dē iin jā cáá tá cáá manta cāhnú nī ncuun vāji ichi andiví jondē nūū ñúhún, de modo jā núhni ndicúmī squínā, de nī ncuun.

12 De inī ñúcuán ñúhún ndá quiti jíca ndicumí jíin cōō jíin quiti ndáva.

13 De nī jinī dē jā ní ncāhān iin tūhun: Pedro, nacuiñi de cahnī nū quiti jíñā, de cají nū tī, ncachī.

14 De nī ncāhān Pedro: Mā cají sá, Señor, chi nduú yájí cuití sá ndá quiti jā cāhān ley Moisés jāá nduú vāha cají sá tī chi modo jāá nduú íyó ndoo tī nūū ní, ncachī dē.

15 De nī ncāhān tucu: Jā cáchi ní cúu jā íyó vāha cají nū ndá quiti jíñā, chi nī nsáhá ndoo maá nī, de mā cāhān nū jāá nduú íyó ndoo tī, ncachī.

16 De súcuán nī ncāhān tūhun yáhá ūnī vuelta. De sahma ñúcuán nī ndaa-ni cuānohōn andiví.

17 De juni jáni ndasí inī Pedro síquī ndá jā ní stéhēn nūū dē de nī nquenda-ni ndá mozo jā ní ntetíñú Cornelio, chi jíca tūhún jíca tūhún ndá ji vehe Simón jondē nī nquenda ji viéhé nūū ndéē dē.

18 De nī ncāhān jee ndá ji nī jíca tūhún ndāā ji de tú ñúcuán ndéē Simón, tēe nání Pedro.

19 De juni nácani inī Pedro síquī ndá jā ní stéhēn nūū dē de nī ncāhān maá Espíritu Santo jíin dē: Nī nquenda ūnī tēe jā nánducú ndá dē ndóhó.

20 Nacuiñi, de nuu nú, de mā cānī inī nū jāá nduú vāha quihīn nū jíin ndá dē, visō nsuū táhān nú hebreo cúu dē. Chi maá nī nī ntetíñú ndá dē vāji dē, ncachī yā. Jā suu cúu jā ní stéhēn yā nūū dē jā cuu cají dē nā-ni quiti, de tūhun ñúcuán cāhān jā cuu quihīn dē nūū nchiví incā naciōn.

21 Ñúcuán de nī nuu Pedro nī nquenda dē nūū mozo jā ní ntetíñú Cornelio, de nī ncāhān dē: Maá sá cúu tēe jā nánducú ndá ní. ¿Nā tiñu cūnī ndá ní jā vāji ní nūū sá túsáá? ncachī dē.

22 Ñúcuán de nī ncāhān ndá mozo: Cornelio, tēe cúu capitán, nī ntají dē ndá sáan vāji ndá sá. Chi cúu dē tēe ndāā, de chíñúhún vāha dē nūū Yāa Dios. De saá-ni nchiví hebreo suni cāhān ndá ji jā tēe vāha cúu dē. De nī ncāhān iin ángel yā jíin dē jā cana dē ní quihīn ní vehe dē, de cunini dē tūhun jā cāhān ní jíin dē, ncachī mozo.

23 Ñúcuán de nī squívi Pedro ndá mozo inī vehe nī nquendōo ndá ji. De quíivī tēen de nī nquehen dē ichi jíin ndá mozo cuāhān dē. De suni cuāhān jacū hermano cándíja jā ndéē ñuū Jope jíin dē.

24 De incā quíivī nī nquenda ndá dē ciudad Cesarea. De ndétu Cornelio ndá dē, chi nī nastúrtu dē ndá táhān dē jíin ndá amigo vāha dē.

25 De tá nī nquenda Pedro de nī nquee Cornelio jā cāhān dē jíin Pedro. De nī jécuiñi jíití dē jā chíñúhún dē Pedro nícu.

26 De nī stácuñi Pedro dē, de nī ncāhān dē: Nacuiñi ní, chi saá-ni sáan suni iin tēe-ni cúu sá, ncachī dē.

27 De juni sūcuán nátúhún ndūū dē de nī nguīvi-ni ndūū dē inī vehe. De nī jinī Pedro jā ní ncutútú cuāhā nchivī ndēē jī inī vehe.

28 De nī ncāhān Pedro jín ndá nchivī ñúcuán: Ja jínī ndá ní nāsa cūu ley ndá sāán nchivī hebreo jā má cūu quetáhán ndá sá jín ndá ní jā cūu nchivī incā nación de nī mā cūu quīvi sá vehe ndá ní. Sochī nī stéhēn Yāā Dios nūū sá jā má cōō cā sūcuán, chí mā cūu kujéhe inī sá nūū nchivī ndá cā nación.

29 De jā suu cūu jā tá nī ncana ní sāán de vāji sá-ni, chí nduū ní nsáhá jéhe inī sá vísō cūu ndá ní nchivī incā nación. De mitan de jicā tūhún sá ní ¿nā sīquī cūu jā cána ní sāán? ncachī Pedro.

30 Ñúcuán de nī ncāhān Cornelio: Ja nī ncuu cūmī quīvi jā ní iyo nditē inī sá maá hora yāhā jā cūu cahūnī jañīni, de jicān táhvi sá inī vehe sá. De nī nquenda iin ángel yā nūū sá jā cáá tá cáá tēe, de xīñū sahma ñūhún yā.

31 De nī ncāhān yā: Cornelio, ja nēe Yāā Dios cuenta nāsa jicān táhvi nū nāsa sáhá nú caridad nchivī.

32 Túsaá de tetiñú nú ndá mozo ná quihīn ñuū Jope cana jī Simón, tēe nánī Pedro, quiji dē nūū nū. De tēe ñúcuán ndēē dē vehe Simón, tēe sátiñú ñiī, de ñatin yuhū mar cáá vehe dē. De quiji tēe ñúcuán de cachī tūhun dē nūū nū nāsa cánuú sáhá cá nū, ncachī yā jín sá.

33 Jā suu cūu jā ní ntetiñú sá-ni ndá mozo sá jā ní jēcāna jī ní. De ná cútahvi ō nūū ní jā vāji ní, chí vāha nī nsáhá ní. De mitan iyó tútú ndācá sá nūū Yāā Dios tácuā cunini ndá sá ndihī tūhun jā cāhān ní nāsa nī ntatúnī yā nūū ní, ncachī dē.

Jā ní nacani Pedro tūhun yā vehe Cornelio

34 Ñúcuán de nī ncāhān Pedro: Mitan de nī jinī ndāā sá jā Yāā Dios inuú-ni sáhá yā cuenta ndācá-ni nchivī, cūu nchivī hebreo jín nchivī ndá cā nación.

35 De nā-ni nchivī ndācá-ni nación tú iyó yíñúhún jī nūū yā de sáhá vāha jī, de cúsi inī yā jín jī.

36 Nī ncāhān yā jín ndá sá nchivī Israel, chí nī ntetiñú yā tūhun vāha nī nguiji nūū sá jā ndumanī ō jín yā sáhá maá Jesucristo. De maá yā cūu Jētohō ndācá ó.

37 De ja jínī ndá ní nāsa nī ncuu. Chí nī nacani Juan tūhun yā de nī scuénduté dē nchivī, de ñúcuán de nī nquijéhe Jesús nacani yā tūhun jondē región Galilea, de nī jite nuu tūhun yā ní nūū ndá sá nchivī hebreo.

38 De jínī ndá ní jā ní jéhe Yāā Dios Espíritu Santo jín poder nūū Jesús, Yāā jā ní jahnu Nazaret. De jínī ndá ní jā ní jica nuu yā nī nsáhá yā tiñū váha, de nī nasáhá vāha yā ndācá nchivī jā ndóho jī sáhá táchī cūñáhnú. Chí Yāā Dios nī nchindeē nī nchituu yā Jesús.

39 De ndá maá sá cūu jā ní jinī ndācá tiñū jā ní nsáhá Jesús inī ciudad Jerusalén jín ndá cā ñuū jā iyó inī Judea, de nācani sá nūū nchivī. Ñúcuán de nī jahni ndá jī yā chí nī jata caa ndá jī yā yīcā cruz.

40 Sochī Yāā ñúcuán chí nī natecū yā nūū únī quīvi nī nsáhá Yāā Dios, de nī stéhēn nijin yā maá yā nūū ndá sá ní nsáhá Yāā Dios.

41 Sochī nduū ní stéhēn nijin yā maá yā nūū ndá cā nchivī, chí nūū ndá maá sá-ni. De jondē tá ncháha ca coo ndá tiñū ñúcuán de nī nacāji Yāā Dios ndá sāán jā cuu ndá sá testigo yā, chí nī nchajī ndá sá ní jihī ndá sá jín yā tá ní natecū yā.

⁴² De nī ndacu yā nūū ndá sá jā ná nácani ndá sá tūhun yā nūū ndá nchivī, de ná cáhān ndāā sá jā ní jani Yāā Dios Jesús jā sáhá ndāā yā tiñu ndá nchivī técu jíin nchivī ja ní jīhī.

⁴³ Chi tūhun Jesús nī ncāhān ndācá tēe nī nacani tūhun Yāā Dios jondē janahán. Chi nī ncāhān ndá dē jā ndācá nchivī jā cándija ji Jesús de cune cáhnú inī Yāā Dios nūū cuáchi ji, ncachī Pedro.

Jā ní nquīvi Espírītu Santo inī ánō ndá nchivī incā naciōn

⁴⁴ De juni cáhān cā Pedro ndācá tūhun yáhá de nī nquīvi-ni Espírītu Santo inī ánō ndá nchivī níni tūhun jā cáhān dē.

⁴⁵ De ndá tēe hebreo jā cándija jā ní jēhēn jíin Pedro, nī nsāhvi inī ndá dē ní jinī dē jā suni nī nquīvi Espírītu Santo inī ánō nchivī incā naciōn.

⁴⁶ Chi nī jini ndá dē jā cáhān ndá nchivī ñúcuán síin síin yuhú, de cáhān ndá ji jā cúñáhnú ndasí Yāā Dios.

⁴⁷ Ñúcuán de nī ncāhān Pedro: Ni iin mā cūū casī jā cuenduté ndá nchivī yáhá. Chi suni nī nquīvi Espírītu Santo inī ánō ndá ji tá-ni nī nquīvi yā inī ánō maá ó, ncachī dē.

⁴⁸ De nī ncachī dē jā ná cuenduté ndá ji síquī jā ní ncandija ji Jesucristo. Ñúcuán de nī ncāhān ndāhví ndá ji jíin Pedro jā ná quéndōo dē jíin ndá ji jacú quīvi.

11

Jā ní nacani Pedro tūhun Cornelio nūū ndá nchivī cándija inī ciudad Jerusalén

¹ De ndá tēe apóstol jíin ndá hermano cándija jā ndēē región Judea, nī jini ndá dē tūhun jā suni nī ncandija ndá nchivī incā naciōn tūhun Yāā Dios.

² De tá nī nenda Pedro ciudad Jerusalén de sava tēe hebreo jā cándija nī ncāhān dē nūū Pedro.

³ Chi nī ncachī ndá dē: ¿De nūcu nī nquīvi nú inī vehe ndá tēe jāā nsūū nchivī naciōn maá ó cúu? De nī nchajī nū stāā jíin ndá dē, ncachī dē.

⁴ Ñúcuán de nī nacani cájī Pedro nāsa nī nquijéhé yā sáhá yā jíin nchivī ndá cā naciōn:

⁵ De ndēē nī ñuū Jope de juni jícān táhvī ni de nī stéhēn yā iin jā ní jinī ni. De nī jinī ni iin jā cáá tá cáá manta cáhnú de núhnī ndicúmī squínā, de jondē ichi andivī nī ncuun vāji nūū ni.

⁶ De nī ndēhé vāha nī inī sahma ñúcuán, de nī jinī ni jā ñúhún ndá quiti jíca ndicumī jíin quiti xēen jíin cōō jíin quiti ndáva.

⁷ De nī jini nī iin tūhun jā ní ncāhān: Pedro, nacuiñī de cahnī nū quiti jíñā, de cajī nū tī, ncachī.

⁸ De nī ncāhān ni: Mā cájī sá, Señor, chi nduú yájī cuitī sá ndá quiti jā cáhān ley Moisés jāā nduú vāha cajī sá tī chi modo jāā nduú íyó ndoo tī nūū ní, ncachī ni.

⁹ Sochi tūhun ñúcuán nī ncāhān tucu jondē andivī: Jā cáchī ni cúu jā íyó vāha cajī nū ndá quiti jíñā, chi nī nsáhá ndoo maá nī, de mā cáhān nū jāā nduú íyó ndoo tī, ncachī.

¹⁰ De súcuán nī ncāhān ūnī vuelta, sá de nī ndaa-ni sahma cuānohōn ichi andivī.

¹¹ De hora ñúcuán nī nguenda-ni ūnī tēe vehe nūū ndēē ni jā nānducú ndá dē nduhū. De iin tēe jā ndēē ciudad Cesarea nī ntetiñú dē ndá tēe ñúcuán jēē dē nūū ni.

12 De maá Espíritu nī ncāhān yā jīn nī jā quíhīn ni jīn ndá dē, chi mā cānī inī ni jāá nduú vāha quíhīn ni jīn dē vísō cúu dē nchivī incā nación. De suni nī jēhēn iñū hermano yáhá jīn nī, de nī nquívī ndá nī inī vehe tēe ñúcuán jā nání Cornelio.

13 De tēe ñúcuán nī nacani dē tūhun nūū ndá nī jā ní jini dē iin ángel yā iñí yā inī vehe dē, de nī ncāhān yā jīn dē: Tetiñú nú mozo ná quíhīn ji ñuū Joje de cana ji Simón, tēe nání Pedro, quiji dē.

14 De tēe ñúcuán nacani dē tūhun nūū nū nāsa cācu nú jīn ní nchivī vehe nú, ncachī ángel jīn Cornelio.

15 De tá nī nquijéhé nī cāhān ni de nī nquívī Espíritu Santo inī ánō ndá ji tá cúu nūū ní nquívī yā inī ánō maá ó jā xíhna ñúhún.

16 Ñúcuán de nī nūcūhun inī ni tūhun jā ní ncāhān maá Jētohō ō: Jāndāā jā jīn ndute-ni nī scuénduté Juan nchivī, sochi ndá ndóhó chi cuāha nī Espíritu Santo inī ánō ndá nú, de ñúcuán cúu jā cuénduté ndá nú sáhá nī, ncachī yā, ncachī Pedro.

17 De cāhān cā Pedro: De síqui jā ní jēhe Yāā Dios Espíritu Santo yā inī ánō ndá ji tá-ni nī jēhe yā inī ánō maá ó jā cándija ó Jētohō ō Jesucristo ¿de nūcu casī nī jā sáhá maá yā túsaa? ncachī Pedro.

18 Súcuán nī jini ndá dē tūhun yáhá, de nduú cā ní ncāhān ndá dē nūū Pedro, chi sa nī ncāhān dē jā cúñáhnú ndasí Yāā Dios. Chi nī ncāhān ndá dē: Suni nī jēhe Yāā Dios tūhun jā nacani inī nchivī incā nación jā sndóo ji cuāchi ji tácu cutecū ji ní cání túsaa, ncachī ndá dē.

Ndá nchivī cándija ñuū Antioquía

19 De quívī jā ní jahní ndá dē Esteban inī ciudad Jerusalén de nī nquijéhé dē sáhá nāvāha dē nchivī cándija. De jā ñúcuán cúu jā ní jītē nuu ndá ji cuāhān ji ndá cā ñuū de nī nquenda ji región Fenicia jīn isla Chipre jīn ñuū Antioquía. De nūū maá-ni táhān ji hebreo nī nacani ndá ji tūhun yā, chi nduú ní nācani ji nūū ndá cā nchivī.

20 Sochi māhñú ndá nchivī jā ní jītē nuu nī Iyo jacū tēe cándija jā ní nquiji isla Chipre jīn jondē ñuū Cirene. De nī nquenda ndá dē Antioquía, de suni nī nacani ndá dē tūhun vāha maá Jētohō ō Jesús nūū nchivī jāá nsúū nchivī hebreo cúu.

21 De maá Jētohō ō nī nchindeé nī nchituu yā ndá dē. De nī nasāma inī cuāhā nchivī nī ncandija ji maá Jētohō ō Jesús.

22 De ndá nchivī cándija ciudad Jerusalén nī nīhīn ndá ji tūhun yáhá, de nī ntaji ndá ji Bernabé cuāhān dē jondē Antioquía.

23 De Bernabé tá nī nquenda dē ñuū ñúcuán de nī jini dē jā vāha ndasí nī nsáhá Yāā Dios ji, de nī ncusiī ndasí inī dē. De nī ncāhān nīhīn dē jīn ndá nchivī ñúcuán jā jondē jīn inī jīn ánō ji ná cuíñi nīhīn ji jīn maá Jētohō ō, de mā náyūhú ji.

24 Chi tēe vāha cúu Bernabé, de nī nchitū Espíritu Santo inī ánō dē, de cándija nīhīn dē yā. De nī ncandija cuāhā nchivī nūū maá Jētohō ō nī nsáhá dē.

25 Ñúcuán de nī nquee Bernabé cuāhān dē jondē ñuū Tarso cuānanducū dē Saulo. De nī nanihīn dē Saulo, de ndéca dē tēe ñúcuán nī nenda ndúū dē ñuū Antioquía.

26 De ní iin cuíyā nī natacā ndúū dē jīn ndá nchivī jā cándija ñuū ñúcuán, de nī stēhēn ndúū dē tūhun yā nūū cuāhā nchivī. De xíhna ñúhún Antioquía nī jīcunanī ji cristiano síqui jā ní ncandija ji Cristo.

²⁷ De ndá quíwī ñúcuán nī nquee ndá tēe nácani tūhun Yāa Dios ciudad Jerusalén, nī nguenda dē jondē Antioquía.

²⁸ De iin táhán dē jā nání Agabo nī nacuiñi dē nūū ndá hermano cándíja. De nī stéhēn Espíritu Santo nūū dē, de nī ncachī tūhun dē jā quiji iin tamā xéēn níí cáhnú ñayíwī. De tamā ñúcuán nī nquiji tiempo jā ní ntatúnī rey Claudio.

²⁹ Ñúcuán de nī natúhún ndá nchivī cándíja ñuū Antioquía jā tetiñú ji jā cutecū ndá hermano cándíja jā iyó ichi Judea, tú nāsaa quenda cuāha iin iin ji.

³⁰ De súcuán nī nsáhá ji, de nī ntetiñú ndá ji Bernabé jíin Saulo cuāhān ndúū dē región Judea cuásiáha ndúū dē nūū ndá tēe ñáhnú jā ndíso tiñú nūū nchivī cándíja.

12

Jā ní jahnī Herodes Jacobo, de nī nchihi dē Pedro vecāa

¹ De maá tiempo ñúcuán de nī nquijéhe rey Herodes nī nsáhá nāvāha dē sava nchivī cándíja.

² De nī ndacu dē jā Jacobo ñanī Juan ná cúū dē jíin espada.

³ De tá nī jinī dē jā ní ncusiī inī ndá nchivī hebreo jā ní nsáhá dē súcuán de jā suu cúū jā ní ntiin dē Pedro. De ndá quíwī ñúcuán nī Iyo vico jā yáji nchivī hebreo státlā jāá nduú nā levadura yíhi.

⁴ De tá nī ntiin dē Pedro, de nī nchihi dē tēe ñúcuán vecāa. De nī jani dē cūmī grupo soldado jā jíto Pedro, de iin iin grupo íñi cūmī cūmī soldado. De cúni Herodes jā tavā dē Pedro vecāa nūū ndá nchivī tá nī nchāha vico pascua ñúcuán.

⁵ Súcuán nī ncuu jā yíhi Pedro vecāa, de jíto vāha ji dē. Sochi ndá nchivī cándíja nī jícan táhvi ndasí ji nūū Yāa Dios jēhē Pedro jā yíhi dē vecāa.

Nāsa nī ntavā Yāa Dios Pedro vecāa

⁶ De jáni inī Herodes jā incā quíwī de tavā dē Pedro vecāa nūū ndá nchivī cuāhā. De jacuāá ñúcuán quíxin Pedro inī vecāa māhñú ūū soldado, núhnī dē ūū cadena. De suni íñi soldado viéhé cāa jíto ndá dē Pedro.

⁷ De jacuāá ñúcuán de sanaā-ni de nī nguenda iin ángel maá Jētohō ō, de nī ndunihni ndasi inī vecāa. De nī scándā yā Pedro nī sndóto yā dē, de nī ncāhān yā: Ñamā nacōo nú, ncachī yā. De ndúū cadena jā núhnī ndahá dē ñúcuán, nī nandajī-ni de nī nincava-ni.

⁸ De nī ncachī ángel yā jíin dē: Nachihi vāha chíjin nú, de nūquihni nú nijān nū, ncachī yā. De súcuán nī nsáhá dē, de nī ncāhān tucu ángel: Cunijin sōo nū, de cuniquin nduhū ná cohōn, ncachī yā.

⁹ De nī jēcuniquin dē yā cuāhān dē jíin yā. De jáni inī dē jāá nsūū jándāá cúū jā ní nsáhá ángel yā jíin dē, chí jáni inī dē jā iin jā stéhēn nūū dē cúū.

¹⁰ De nī nchāha yā jíin dē ūū ñucūn soldado jā jíto viéhé cāa. De nī nguenda dē viéhé cāa sándihí, de ĩ-ni nī nune, de nī nquee dē jíin yā. De nī nchāha yā jíin dē iin calle cuāhān dē. Ñúcuán de nī ndoñúhún-ni ángel yā nūū dē cuāhān yā.

¹¹ De nī nducájí vāha Pedro, de nī ncāhān maá nī ncāhān iin dē: Mitan de nī jinī ndāa ni jā ní ntají maá Jētohō nī ángel yā nī nquiji, de nī scácu yā nduhū nūū Herodes jíin nūū ndá táhán nī hebreo jā cúni ndá ji jā sáhá nāvāha ji nduhū nícu, ncachī dē.

12 De tá nī jinī dē jā ní ncācu ndija dē de nī nquehen dē ichi cuāhān dē vehe María naná Juan, tēe nání Marcos. De ñúcuán íyó tútú cuāhā nchivī jícān táhvī jī jēhē Pedro.

13 De nī ncāhān Pedro viéhé tāvēhé, de cuāhān iin ñahan lúli nání Rode jā cuācunini jī cúndēhé ó ní iin nchivī cúu jā cāhān.

14 De nī nacunī jī tāchī Pedro. De jā cúsiī inī jī de nduú ní nácune jī viéhé, chí jínu jī ní ndicó cóo jī cuānohōn jī inī cuarto nūū ndēē ndá nchivī, de nī ncachī tūhun jī jā íñí Pedro viéhé tāvēhé.

15 De nī ncāhān ndá jíin jī: Jā cāhān naā nū, ncachī ndá nchivī. Sochi maá jī chí nīhin nī ncāhān jī jā maá dē cúu, ncachī jī. Ñúcuán de nī ncāhān tucu ndá jī: Anō Pedro cúu túsaá, ncachī ndá jī.

16 Sochi Pedro víhī cā cāhān dē. De tá nī nacune ndá jī viéhé de nī nacunī ndá jī nūū dē, de nī nsāhvi inī ndá jī.

17 De nī nsāhá maá dē seña jā má cāhān cā jī. De nī nacani dē nāsa nī nsāhá maá Jētohō ō jā ní ntavā ángel yā dē vecāa. De nī ncāhān dē: Cachī tūhun ndá nú ndá tūhun yáhá nūū Jacobo jíin nūū ndá cā hermano cándíja, ncachī dē. Sá de nī nquee dē cuāhān dē incā lugar.

18 De tá nī ncunijīn quivī ñúcuán de nī ncuvaā ndasí ndá soldado jāá nduú cā Pedro.

19 De Herodes nī ndacu dē nūū ndá soldado jā ná nánducú vāha ndá dē Pedro, sochi nduú ní nánihin ndá dē Pedro. De sá de nī stíchī Herodes ndá soldado de nī ncachī dē jā ná cúu ndá soldado. Ñúcuán de nī nquee Herodes inī Judea cuānohōn dē ciudad Cesarea jā cundeē dē.

Jā ní jīhī Herodes

20 De nī nguīti ndasí inī rey Herodes nī jinī dē ndá nchivī ñuū Tiro jíin nchivī ñuū Sidón. De nī natúhún ndá nchivī ñúcuán jā quíhīn jī nūū Herodes, chí jondē ñuū maá Herodes jécueen ndá jī jā yáji jī. De nī nsāhá ndá nchivī ñúcuán amigo jī jíin Blasto, tēe cúñáhnú jā sátiñú nūū Herodes, de nī ncāhān ndāhvī ndá jī jíin dē jā ná cāhān dē jēhē jī jíin Herodes jā ná cóo vāha inī dē jíin jī.

21 De nī jani Herodes iin quivī jā natakā ndá jī nūū dē. De nī nūcūhun dē sahma jā ñúhun dē tá tátúnī dē, de nī jécundeē dē nūū mesa nūū tátúnī dē, de nī ndacu dē tiñu tácuca cunini ndá nchivī ñúcuán.

22 Sá de nī ncāhān jee ndá jī: Nsūū iin tēe-ni cúu jā cāhān yáhá, chí iin yāa cúu, ncachī ndá jī.

23 De maá hora ñúcuán jā cāhān jī, de nī nquehen-ni iin cuēhē xēen Herodes nī nsāhá iin ángel Yāa Dios, de nī nchajī-ni tīndacú dē, de nī jīhī dē, chí nī nsāhá vīxī dē maá dē, chí nduú ní ncáchī dē jā cúñáhnú Yāa Dios, chí sa nī nsāhá dē jā maá dē cúu jā cúñáhnú.

24 De nī jītē nuu cā tūhun Yāa Dios cuāhān, de nī ncandíja cuāhā cā nchivī ndacá-ni lugar.

25 De Bernabé jíin Saulo nī squíncu nduú dē tiñu jā ní jēsíaha dē jā cutecū ndá hermano cándíja jā íyó ciudad Jerusalén. De nī ndicó cóo nduú dē cuānohōn dē ñuū Antioquía, de nī jeca dē Juan, tēe nání Marcos, cuāhān dē jíin.

13

Jā ní nquijéhé Bernabé jíin Saulo jíca nuu dē nácani dē tūhun yā

¹ De mähñú grupo nchivī cándija inī ñuū Antioquía nī ñyo ndá tēe nácani tūhun Yāa Dios jíin ndá tēe stéhēn tūhun yā. De sūcuán nání ndá dē: Bernabé, Simón tēe nání Negro, Lucio ñuū Cirene, Saulo, jíin Manaén tēe nī jahnu jíin incā Herodes jā ní ncuu gobernador Galilea.

² De iin quivī de íyó nditē inī ndá dē, de chíñúhún ndá dē nūū maá Jētohō ō, de nī ncāhān maá Espiritu Santo: Cúnī nī jā sáhá síin nū Bernabé jíin Saulo jā ná quihñ dē iin tiñu jā ní jani nī dē jā sáhá dē, ncachī yā.

³ De nī jicān táhvi tucu-ni ndá dē juni íyó nditē inī dē. De nī ntee ndá dē ndahá dē xīnī Bernabé jíin Saulo. Sá de nī nacuetáhvi ndá dē nūū ndúū tēe ñúcuán de cuāhān ndúū dē.

Jā ní nacani Bernabé jíin Saulo tūhun yā inī isla Chipre

⁴ De nī nsáhá maá Espiritu Santo jā cuāhān ndúū dē ichi ñuū Seleucia jā íyó yuhú mar. De ñúcuán nī nguivī ndúū dē inī barco, de cuāhān dē jondē isla Chipre jā cúu iin pedazo ñuhun jā ñúhún mähñú ndute.

⁵ De nī nguenda ndúū dē puerto Salamina. De nī nacani dē tūhun Yāa Dios inī ndá vehe īi sinagoga táhān dē hebreo. De suni cuāhān Juan, chi tēe jétíñú ndúū dē cúu dē.

⁶ De nī ncāhā ndá dē níi isla Chipre cuāhān dē nī nguenda dē jondē ñuū Pafos jā íyó yuhú isla Chipre. De ñúcuán nī jinī ndá dē nūū iin táhān dē hebreo jā nání dē Barjesús, de tēe scuáha mágica cúu dē. De cáhān dē tūhun stáhvi jā cáchī dē jā tēe nácani tūhun Yāa Dios cúu dē.

⁷ De tēe scuáha mágica ñúcuán sátíñú dē nūū gobernador Sergio Paulo. De gobernador ñúcuán chi ndíchí dē. De nī ncana dē Bernabé jíin Saulo chi cúnī ndē cunini maá dē tūhun Yāa Dios.

⁸ De tēe scuáha mágica ñúcuán suni nání dē Elimas. De ndúcú dē jā casí dē jā má cándija gobernador tūhun jā nácani Saulo jíin Bernabé.

⁹ De Saulo jā suni nání Pablo, nī nchítú Espiritu Santo inī ánō dē. De nī ndēhé vāha dē nūū tēe scuáha mágica ñúcuán.

¹⁰ De nī ncāhān dē: Tēe sáhá tiñu néhén jā stáhvi ndasí cúu nú, de sēhe tāchī cúñáhnú cúu nú, chi jásí nū nūū ndácá tiñu váha. De násāma nú tūhun ndāā maá Jētohō nī tácuā mā cándija nchivī. ¿De nājēhé cúu jāá ndúū jécucuiñī cuiti nū jā sáhá nú sūcuán?

¹¹ De mitan de maá Jētohō nī de sndóho yā ndóhó chi cucuáá nú, de mā cūnī nú cā ncandii jacū quivī, ncachī Pablo. De nī jasi-ni nūū dē, de tīn íyú tīn suha dē-ni cā ndúcú dē iin nchivī jā tiin ndahá dē quihñ dē jíin cúnī dē.

¹² Ñúcuán de nī jinī gobernador jā sūcuán nī ncuu, de nī ncandija dē tūhun maá Jētohō ō, de sáhvi inī dē níni dē.

Jā ní ñyo Pablo jíin Bernabé inī ñuū Antioquía ndáñúū Pisidia

¹³ Ñúcuán de Pablo jíin ndá táhān dē nī nquee ndá dē ñuū Pafos. De nī nguivī ndá dē inī barco de cuāhān ndá dē ñuū Perge jā cúu ndáñúū Panfilia. De ñúcuán nī ncusíin Juan cuānohōn dē ciudad Jerusalén.

¹⁴ De ndá máá dē chi nī nquee tucu dē inī Perge cuāhān dē, de nī nguenda dē Antioquía jā cúu ndáñúū Pisidia. De iin quivī nátátú nī nguivī ndá dē inī vehe īi sinagoga, de nī jécundeē ndá dē.

¹⁵ De tá nī ncuu nī nchivī nchivī ley Moisés jíin tutū jā ní ntee ndá tēe nī nacani tūhun Yāa Dios jondē janahán, sá de ndá tēe cúñáhnú inī vehe īi sinagoga nī ncāhān ndá dē jíin iin tēe jā cuácāhān jíin Pablo jíin ndá táhān dē:

Cáhān sá jín ndá ní, tátā, tú íyó jacū tūhun jā cāhān ní jā sndíhvī inī ní ndá nchivī yáhá, de cāhān ní, ncachī dē.

¹⁶ Ńúcuán de nī nacuiñi Pablo nī nsáhá dē seña jā coo nañí nchivī, de nī ncāhān dē: Ndá ní táhán ó Israel jín ndá ní jā suni chifñúhún ní Yāa Dios, cunini ndá ní ná cāhān sá.

¹⁷ Maá Yāa Dios jā chifñúhún ndácá ó jā cúu ó nchivī nación Israel, nī nacāji yā ndácá tatá ó jā ní ntecū janahán. De nī ndeē tátú ndá ji inī nación Egipto de nī ncāyā ji nī nsáhá yā. Ńúcuán de jín poder yā nī ntavā yā ndá ji inī Egipto cuāhān ji.

¹⁸ De tá ũū xico cuīyā nī jica ndá ji nūū ñuhun títá, de maá Yāa Dios nī jendeē inī yā jín ji.

¹⁹ De nī nsáhá yā jā ní snāā ndá ji ũjā nación jā ní ūyo inī Canaán, de ndá ñuhun ñúcuán nī jēhe yā nūū ndá ji cuu táhvī ji.

²⁰ De nī jani yā ndá tēe jā ní ntatúnī nūū ji tá cūmī ciento ũū xico ũxī cuīyā jondē quivī jā ní ntatúnī Samuel, tēe nī nacani tūhun yā jondē janahán.

²¹ Ńúcuán de nī jicān ndá ji iin rey. De nī jani Yāa Dios Saúl jā ní ncuu dē rey nī ntatúnī dē nūū ndá ji ũū xico cuīyā. De sehe Cis nī ncuu Saúl jā cúu tata Benjamín.

²² De nī ncandeē yā-ni tiñu ndíso Saúl, de nī jani yā David nī ncuu dē rey nūū ndá ji. De nī ncāhān yā tūhun David: Cúsi inī nī jín David sehe Isaí, chí sáhá dē ndácá jā cúnī nī, ncachī yā.

²³ De nī ncāhān cā Pablo: De chíjin tatá David nī nquiji Jesús, Yāa jā ní jani Yāa Dios jā scácu ndá táhán ó Israel, chí súcuán nī nquee yuhú yā.

²⁴ De jondē tá ncháha cā quijéhe Jesús nacani yā tūhun de nī nacani Juan tūhun nūū ndácá táhán ó Israel jā ná nācani inī ndá ji jā sndóo ji cuāchi ji, de cuenduté ji.

²⁵ De tá cuācuñatin quivī jā cuū Juan de nī ncāhān dē: ¿De á jáni inī ndá ní jā sāán cúu Cristo? Nduú chí nsūú sá cúu. Sochi cáta quiji yā, de cúñáhnú ndasí yā. Sochi sāán chí nduú cúñáhnú cuiti sá jā tavā sá vísó nījān yā, ncachī Juan, ncachī Pablo.

²⁶ De nī ncāhān cā Pablo: Tátā, ndácá ní jā cúu ó tatá Abraham jín ndácá ní jā suni íyó yifñúhún nūū Yāa Dios, cúnī Yāa Dios jā ná cúnī maá ó tūhun yā jā cāhān nāsa scácu yā yóhó.

²⁷ Chí ndá nchivī Jerusalén jín ndá tēe cúñáhnú nūū ji, nduú ní jícūhun inī ndá ji jā Jesús cúu Cristo, Yāa jā ní jani Yāa Dios jā scácu yóhó. De ndá quivī nátátú nī nini ndá ji tūhun jā ní ntee ndá tēe nī nacani tūhun yā jondē janahán nāsa quiji Cristo. De vísó súcuán de nduú ní jícūhun inī ndá ji vísó ja nī nquiji yā, chí sa nī nenda ndá ji siquí yā jā ní jhī yā. De súcuán nī squíncuu ndá ji tūhun jā ní ncāhān ndá tēe nī nacani tūhun Yāa Dios jondē janahán.

²⁸ De vísó nduú ní níhīn ndá ji nī iin cuāchi síquí yā jā cuū yā sochi nī ncāhān níhīn ndá ji jín Pilato jā ná cúu yā.

²⁹ De tá nī nquee ndaā ndácá tūhun yā jā cāhān nūū tūtú ī de nī snúu ndúú dē yā yīcā cruz, de nī nchiyuhū dē yā inī iin yavī jā ní jete yīcā iin cava.

³⁰ Sochi nī natecū yā nī nsáhá Yāa Dios.

³¹ De tá tēcū cā yā de nī jēhēn ndá nchivī Galilea jín yā jondē ciudad Jerusalén. De tá nī natecū yā de cuāhā quivī nī nenda níjin yā nūū ndá máá ji. De ndá nchivī Ńúcuán cúu jā nācani ji tūhun yā nūū ndá cā táhán ó hebreo mitan.

³² De suni sūcuán nácani ndá sá tūhun vāha űūcuán nūū ndá ní, de suu tūhun űūcuán cúu jā ní nquee yuhú yā nūū ndá ndiyi tatā ō.

³³ De tūhun űūcuán nī squĩncuu Yāā Dios jā ní jinī jinūū maá ó jā cúu ó tatā dē, chi nī nastécū yā Jesús. Chi suni sūcuán cáhān salmo űū nūū cáhān yā jíin Sēhe yā Jesús: Maá nú cúu Sēhe nī, de mitan nī nsáhá űāhnú nī ndóhó jā cúu nī Tatá nú, cáchi.

³⁴ De nī nastécū yā Jesús tácuā mā téhyū cuitī yā, chi sūcuán yósō nūū tutū jā ní ncāhān yā jíin Sēhe yā jondē janahán: Maá nú nihīn ndija ndācá jā vāha jā ní nquee yuhú nī jā cuāha nī nūū David, ncachī yā.

³⁵ Chi suni sūcuán cáhān tucu incā salmo jā ní ntee David, jā cáhān Jesús jíin Yāā Dios: Mā cuāha ní tūhun jā téhyū sá, chi sáhá sá tiñu ní de mānī ní jíin sá, cáchi.

³⁶ De ndāā chi David nī nsáhá dē tiñu jā ní iñi dē jēhē nchivī jā ní iyo tiempo dē, tá nūū cūnī maá yā. De sá de nī jīhī dē, de nī jiquiyuhú dē tá-ni nī jiquiyuhú ndācá tatā dē, de nī ntēhyū ndija yiqui cúñu dē.

³⁷ Sochi Jesús, jā ní nastécū Yāā Dios, chi nduú ní ntēhyū cuitī yā.

³⁸ Tatā, tūsaá de cánuú jā ná jícuhun inī ndá ní jā Jesús cúu Yāā jā cune cáhnú inī yā nūū ndá cuāchi ní.

³⁹ Chi nī jani inī ndá ní jā jíin ley cúu jā ndahvā cuāchi ndá ní nícu, sochi nduú ní ncúu. Sochi maá Jesús cúu jā sndáhvā ndija cuāchi ndá nchivī jā cándija ji yā.

⁴⁰ Tūsaá de coto vāha ndá ní maá ní jā má qujī ndá castigo sīquī ní jā ní ncāhān ndá tēe jā ní nacani tūhun Yāā Dios jondē janahán. Chi sūcuán nī ncāhān yā:

⁴¹ Ndá ndóhó jā jácū catá sīquī tūhun yā, chi cūndēhé nú jā quiji castigo xēen sīquī nū,

de sāvhi inī nū cunī nū de cuū nū.

Chi tiempo maá nú sáhá nī iin tiñu űāhnú

de mā cándija cuitī nū jā sūcuán sáhá nī vísō ná nácani ndá nchivī tūhun nūū nū.

Ncachī yā, ncachī Pablo.

⁴² De Pablo jíin ndá tēe jíca jíin dē, tá nī nquee ndá dē inī vehe ī sinagoga táhān dē hebreo, de nchivī ndá cā nación nī ncāhān ndāhvī ji jíin dē jā incā quivī nátátū nacani tucu dē tūhun Jesús nūū ji.

⁴³ De nī ncutē nuu ndá nchivī űūcuán cuānohōn ji. De nī iyo cuāhā nchivī hebreo, jíin nchivī ndá cā nación jā ní ntiin ley hebreo de chíñúhún ji Yāā Dios. De nī nchiniquīn ndá ji Pablo jíin Bernabé cuāhān ndá ji jíin nduū dē. De nī ncāhān nihin dē jíin ndá ji jā ná cuīñi nihin ji jíin tūhun jā mānī Yāā Dios jíin ndá ji.

⁴⁴ De quivī nátátū incā semana de ja űātin ndiviī nchivī űūū űūcuán nī ncutútú ndá ji jā cuninī ji tūhun Yāā Dios.

⁴⁵ De tá nī jinī ndá táhān dē hebreo jā ní ncutútú cuāhā ndá nchivī űūcuán, de nī ncucuásún inī dē. De nī ncachī ndá jāá nsūú tūhun vāha cúu jā stēhēn Pablo, de nī ncāhān nāvāha ndá nūū Pablo.

⁴⁶ űūcuán de nī nchundēe cā inī Pablo jíin Bernabé nī ncāhān dē: Cánuú jā xihna cā nūū ndá máá ní jā cúu ní táhān ó hebreo nacani sá tūhun Yāā Dios. Sochi nduú ní jétáhvī ní, de cuāchi ndá máá ní cúu jā má quivī ní nūū cutecū ní níí cání tūsaá. De mitan de quīnacani sá tūhun yā nūū ndá nchivī ndá cā nación.

⁴⁷ Chi sūcuán nī ntatúnī maá jētohō sá nūū ndá sá:

Ni jani ni ndóhó já cuu nú modo iin luz já stúu iní ánō nchiví ndá cā nación, chi nacani nú tūhun ni nūu nchiví ní ñayívi já scácu ni ji. Ncachí yā, ncachí Pablo.

⁴⁸ De nchiví ndá cā nación, tá ni jini ji tūhun yáhá de ni ncusií ndasi iní ji, de ni ncāhān ji já tūhun vāha cúu tūhun maá Jētohō ō. De ndácá nchiví já ní nacāji Yāa Dios já cutecū ji ní cání, ni ncandíja ndá ji.

⁴⁹ De ni jītē nuu tūhun maá Jētohō ō cuāhān ní ndáñūū ñúcuán.

⁵⁰ De iní ñūu Antioquía íyó ndá ñahan cúñáhnú já chíñúhún ña Yāa Dios. De ndá tēe hebreo ni scāhān dē ndá ñahan ñúcuán jíin suni ndá tēe cúñáhnú ñūu ñúcuán. De ni nquijéhé ndá dē sáhá nāvāha dē Pablo jíin Bernabé, de jondē ní scúnu ndá ndúu dē cuāhān dē.

⁵¹ De ni scóyo ndúu dē ticāchāa jēhē dē já cúu seña jáá nduú ní jétáhví ji tūhun Yāa Dios, de cuāhān ndúu dē ñūu Iconio.

⁵² De ndá nchiví cándíja já íyó iní Antioquía, ni nchitú Espíritu Santo iní ánō ji, de cúsií ndasi iní ndá ji.

14

Jā ní iyo Pablo jíin Bernabé iní ñūu Iconio

¹ De ñūu Iconio ni nquívi ndúu dē iní vehe ñi sinagoga táhān dē hebreo. De jíin tūhun já ní nacani ndúu dē de ni ncandíja cuāhā táhān dē hebreo de saá-ni cuāhā nchiví ndá cā nación.

² Sochi ndá táhān dē hebreo jáá nduú ní ncandíja, ni scāhān ndá ji ndá cā nchiví jáá nsūu nchiví hebreo cúu, chi cáchí ji jáá nsūu nchiví vāha cúu ndá nchiví cándíja.

³ De cuāhā cā quívi ni iyo Pablo jíin Bernabé ñūu ñúcuán. De ni nchundé iní ndúu dē ni ncāhān níhin dē tūhun yā, chi cándíja vāha dē já chindeé maá Jētohō ō dē. De maá yā chi ní stéhēn yā já íyó ndāa tūhun já vāha iní yā jíin nchiví já nácani ndúu dē, chi ní jēhe yā fuerza já sáhá dē tiñu ñáhnú jíin tiñu já stéhēn já íyó poder yā.

⁴ De nchiví ñūu ñúcuán ni ncusiín-ni iní ndá ji, de sava ji ni ñi jíin ndá tēe hebreo jáá nduú cándíja, de sava cā ji ni ñi jíin ndá apóstol.

⁵ De ndá nchiví hebreo jíin nchiví ndá cā nación jíin ndá tēe cúñáhnú ñūu ñúcuán, ni squetáhān ndá dē tūhun já nenda ndá dē síqui Pablo jíin Bernabé já cuun ndá dē yūu ndúu tēe ñúcuán nícu.

⁶ De ni níhin ndúu dē tūhun já súcuán cúni ndá tēe ñúcuán sáhá dē, de ni nsáhá jíyo-ni ndúu dē cuāhān dē ñūu Lистра jíin ñūu Derbe já cúu ndáñūu Licaonia, jíin ndá cā ñūu íyó ñatin ñúcuán.

⁷ De ní ñúcuán ni nacani ndúu dē tūhun vāha maá yā nāsa scácu yā yóhó.

Jā ní ncuun ndá ji yūu Pablo iní ñūu Lистра

⁸ De iní ñūu Lистра ndéé iin tēe jáá nduú cúu caca dē, chi nduú jíca cuiti dē jondē quívi já ní ncacu dē.

⁹ De tēe ñúcuán ni jini dē tūhun já cáhān Pablo. De ni ndéhé vāha Pablo nūu tēe ñúcuán, de ni jiní dē já cándíja vāha tēe ñúcuán já nduvāha dē.

¹⁰ De ni ncāhān jee Pablo jíin dē: Nacuiñi de cuiñi nó, ncachí dē. De níhin ni nacuiñi tēe ñúcuán, de ní jica dē-ni.

¹¹ De ni jiní ndá nchiví tiñu ñáhnú já ní nsáhá Pablo, de ni ncāhān jee ji jíin yuhú maá ji já cúu tūhun Licaonia: De mitan de ni jiní nijin ō já ní ncuun ūu yāa vāji yā nūu ō, de tá cáá tēe cáá ndúu yā, ncachí ndá ji.

12 De nī ncāhān ndá ji jā Bernabé cúu yāa ndá ji nání Júpiter, de Pablo cúu yāa ndá ji nání Mercurio, chi Pablo cúu tēe nácani tūhun.

13 De ñatin yuhú ñūū ñúcuán íyó veñūhun yāa nání Júpiter. De sūtū jā sátiñū veñūhun ñúcuán nī scútú dē itā ndá stiñū, de cahñī dē tī jín ndá cā nchivī nūū Bernabé jín Pablo jā chiñūhún dē cúnī dē nícu.

14 De nī jinī ndūū tēe cúu apóstol ñúcuán jā sūcuán cúnī ndá nchivī jā sáhá ji, de nī ndatá dē sahma dē, de ñúcuán cúu iin seña jáa nduū jétahān inī dē jā sáhá ndá ji sūcuán. De nī ndava-ni ndūū dē nī nquīvi ndūū dē mähñú ndá nchivī cuāhā ñúcuán, de nīhin nī ncana ndūū dē:

15 Tātā, mā sáhá ndá ní sūcuán, chi suni tēe-ni cúu ndūū sá tá cúu nūū cúu ndá máá ní. De vāji ndūū sá jā cachī tūhun ndūū sá tūhun vāha Yāa Dios nūū ndá ní. De cāhān sá jā má sáhá ní cā tiñū jáa nduū tiñū yáhá, chi sa Yāa Dios chiñūhún ní, Yāa tēcú, Yāa jā ní nsáhá andivī jín ñayivī jín mar jín ndácá cā jā íyó ní cahnú.

16 Chi jondē janahán chi nī jēhe yā tūhun jā sáhá ndá nchivī tiñū jā cúnī ndá máá ji.

17 De vísō sūcuán sochi nī stéhēn ndāā yā nūū ji nāsa Yāa cúu yā, chi ndácá-ni tiñū vāha nī nsáhá yā jín ndácá ó, de sūcuán cúu jondē mitan. Chi scúun yā sāvī, de sáhá yā jā vāha cúu itū, de jēhe yā jā yājī ō de cusī inī ō, ncachī dē.

18 De vísō sūcuán nī ncāhān dē, sochi ūhvī ndasí nī jasí ndūū dē jā chíñūhún ndá nchivī dē nícu.

19 Ñúcuán de jacú tēe hebreo nī nquenda dē Listra jā vāji dē ichi Antioquía jín Iconio. De nī scāhān ndá dē ndá nchivī cuāhā ñúcuán. De nī ncuun ndá ji yūū Pablo, de nī ñuhun ndá ji Pablo nī ntavā ji dē yātā ñūū, chi nī jani inī ndá ji ja nī jīhī dē.

20 Sochi ndá tēe cándija ñūū ñúcuán nī jicó ndūū ndá dē Pablo, de nī nacōo dē-ni, de nī ndivī dē inī ñūū. De quivī tēen de nī nquehen dē ichi cuāhān dē jín Bernabé ñūū Derbe.

21 De inī ñūū ñúcuán nī nacani ndūū dē tūhun vāha maá Jētohō ō jā scácu yā nchivī, de cuāhā nchivī nī ncandija nī nsáhá dē. Sá de nī nōhōn tucu ndūū dē Listra jín Iconio jín Antioquía.

22 De nī jija cā inī ndá nchivī cándija nī nsáhá ndūū dē ní nūū ní jēhēn dē. De nī sndíhvī inī ndūū dē ndá ji jā ná cuiñi nīhin ndá ji jín tūhun yā jā cándija ji. De nī ncāhān ndūū dē jā níni cúu jā quiji ndá tündóhó síquī ō, de sá de quivī ō nūū tátúnī Yāa Dios.

23 De ndácá ñūū nī jani ndūū dē sava tēe ñáhnú jā cundiso tiñú dē coto dē nchivī cándija. De nī jīcān táhvī nditē ndūū dē nūū maá Jētohō ō jā ná coto yā ndá nchivī ñúcuán, chi ndihī ji cándija ji nūū yā.

Jā ní nōhōn tucu Pablo jín Bernabé ñūū Antioquía ndáñūū Siria

24 De nī nayāha ndūū dē Pisidia cuāhān dē, de nī nquenda dē ndáñūū Panfilia.

25 De nī nacani ndūū dē tūhun yā inī Perge jā íyó inī Panfilia, de sá de cuāhān dē ñūū Atalia.

26 De ñúcuán nī nquivī ndūū dē barco de nī nenda tucu dē Antioquía. De ñūū ñúcuán cúu nūū ní jīcān táhvī ndá nchivī nūū Yāa Dios jēhē ndūū dē jā ná chíndeé ná chítuu yā dē jín tiñū jā nacani dē tūhun yā. De nī nenda ndūū dē jā ní squíncuu dē tiñū ñúcuán.

²⁷ De tá nī nenda ndúū dē Antioquía de nī nastútú dē ndá nchivī cándija. De nī nacani dē tá tiñu ñáhnú nī nsáhá Yāā Dios jíin ndúū dē, chi nī jēhe yā tūhun jā suni cándija ndá cā nchivī vísō nsúū nchivī hebreo cúu.

²⁸ De cuāhā tiempo nī Iyo ndúū dē Antioquía jíin ndá nchivī cándija.

15

Siqui junta ciudad Jerusalén

¹ Ñúcuán de jacū tēe región Judea nī nquenda dē ñuū Antioquía, de nī stéhēn ndá dē nūū ndá hermano jā tú mā sáhá ji circuncidar tá cúu nūū iyó costumbre jā nī jēhe Moisés nūū nchivī hebreo, de mā cácu cuiti ndá ji, ncachī ndá dē.

² De Pablo jíin Bernabé nī ntetáhán ndasí ndúū dē jíin ndá tēe ñúcuán siquī tūhun jā ní ncāhān ndá dē de nduú ní ncúndaā. De jā suu cúu jā ní nsáhá ndāā ndá dē jā quihīn Pablo jíin Bernabé jíin sava cā dē jondē ciudad Jerusalén, de ñúcuán natúhún ndá dē siquī tūhun yáhá jíin ndá cā apóstol jíin ndá tēe ñáhnú jā ndíso tíñú nūū nchivī cándija.

³ Ñúcuán de ndá nchivī cándija nī nachuhun ichí ji ndá dē. De nī nchāha ndá dē cuāhān dē ichi Fenicia jíin Samaria, nācani dē tūhun nāsa nī nasāma inī nchivī jāá nsúū nchivī hebreo cúu, chi nī ncandija ji tūhun yā. De nī ncusiī ndasí inī ndá hermano ñúcuán.

⁴ De nī nquenda ndá dē Jerusalén. De ndá nchivī cándija ñúcuán jíin ndá tēe cúu apóstol jíin ndá tēe ñáhnú jā ndíso tíñú nūū ji, nī ncusiī inī ndá dē jā ní nquenda Pablo jíin ndá cā dē. De nī nacani Pablo jíin Bernabé ndācā tūhun nāsa nī nsáhá Yāā Dios jíin ndúū dē tá nī jica nuu dē nī nacani dē tūhun yā.

⁵ Sochi nī nacuiñi sava tēe grupo fariseo jā cándija, de nī ncāhān ndá dē: Nchivī ndá cā nación jā cándija ji Jesús, cánuú jā cuu ndá ji circuncidar, de ndacu ó nūū ji jā ná squíncuu ji ley Moisés, ncachī ndá dē.

⁶ De nī ndutútú ndācā tēe cúu apóstol jíin ndācā tēe ñáhnú jā ndíso tíñú jā sáhá ndāā dē siquī tiñu yáhá.

⁷ De tá cuājīnu jā ní ncāhān ndihī ndá dē de nī nacuiñi Pedro nī ncāhān dē: Hermano, ja jíin vāha ndá ní jā ja cuācunahān nī nacāji Yāā Dios sāān jā ní nacani sá tūhun vāha yā nūū nchivī incā nación, de nī ncandija ji.

⁸ De Yāā Dios chi jíini yā nāsa iyó ánō ndá nchivī, de nī stéhēn yā jā ní jetáhvī yā ji, chi suni nī jēhe yā Espiritu Santo nūū ndá ji tá-ni nī ntaji yā nūū maá ó.

⁹ De nduú ní nsáhá síin yā yóhó jíin ndá ji, chi suni nī nsáhá ndoo yā ánō ji siquī jā ní ncandija ndá ji Jesús.

¹⁰ De mitan ¿de nājēhē cúu jā cúnī ndá ní squívi ní ji chíjin ley jí má cúndéé ji jíin? Chi nduú jētahān inī Yāā Dios jā súcuán. Chi cúnī ndá ní jā tee ní tiñu víjīn yáhá siquī ndá nchivī cándija ñúcuán, de ni ndá tatā ō nduú ní ncúndéé dē squíncuu dē, de ni maá ó.

¹¹ Chi sa cándija ndācā ó jā siquī jā vāha inī Jētohō ō Jesús cúu jā ní scácu yā yóhó súcuán-ni, de suni súcuán-ni scácu yā ndá cā nchivī, de nsúū siquī jā squíncuu ji ley, ncachī Pedro.

¹² De nī ncāhān Pablo jíin Bernabé, de nī ncunañí ndá nchivī níni ji jā cáhān ndúū dē, chi ní nacani dē jā ní jēhe yā poder nūū ndúū dē jā ní nsáhá dē ndá tiñu ñáhnú jíin tiñu jā stéhēn jā iyó poder yā nūū nchivī ndá cā nación.

¹³ De tá nī jíinu nī ncāhān ndúū dē de nī ncāhān Jacobo: Hermano, cunini ndá ní ná cáhān sá.

14 Nī nacani Simón Pedro tūhun nāsa nī nquijéhé Yāa Dios cána yā nchivī ndá cā nación, chi nánducú maá yā ndá ji jā nduu ji nchivī maá yā.

15 De inuú-ni cāhān ndá tūhun yáhá jíin tūhun jā ní nacani ndá tēe nī nacani tūhun Yāa Dios jondē janahán tá cúu nūū ní ntee dē nūū tutū ī:

16 Cáchī Yāa Dios:

Vehe nūū ní nchiñúhún David nduhū chi nī ndicó cáva.

De iin quivī de nenda nī de nasáhá nī vehe ñúcuán,

jā chiñúhún tucu ndá nchivī hebreo nduhū.

17 Súcuán sáhá nī tácuca cuu nanducú ndá cā nchivī nduhū,

jondē jíin nchivī ndá cā nación, ndācá ji jā cana nī ji jā candíja ji nduhū.

18 Súcuán nī ncāhān maá Jētohō ō, de jondē janahán ndasí ja stéhēn yā nūū nchivī jā súcuán scácu ya jí.

Cáchī tutū ī.

19 De cāhān cā Jacobo: De jā ñúcuán cúu jā jáni inī sá jā má tēe ó ley vijín ñúcuán sīquī nchivī ndá cā nación jā nándicó cóo inī nūū Yāa Dios.

20 Chi sa carta tee-ó quihīn nūū ji jā má quivī nduū cā ji jíin ídolo, de mā cācá ndīi ji, de mā cāji ji cúñu quiti jéhné chi nduū ní játi nīñi tī, de nī iin nīñi ndá cā quiti mā cāji jí.

21 Tūhun yáhá-ni tee ó quihīn nūū ji. Chi ja íyó ndá tēe nácani ley Moisés jondē janahán de jondē mitan. De ndācá quivī nátátú cāhvi ndá dē ndá tūhun ñúcuán inī ndá vehe ī sinagoga ndācá ñuū, ncachī Jacobo.

22 De súcuán nī ncucáhnú inī ndá apóstol jíin ndá tēe ñáhnú jā ndíso tíñú jíin ndihi nchivī cándíja jā súcuán sáhá dē, de nī nacāji ndá dē sava tēe quihīn jíin Pablo jíin Bernabé, chi quīnohōn ndúū dē Antioquía. De tēe nī nacāji dē ñúcuán cúu Silas jíin Judas, de incā síví dē cúu Barsabás. De iin tēe cúñáhnú cúu ndúū dē nūū ndá hermano.

23 De ndá tēe ñúcuán nēe dē carta, de súcuán cāhān: Ndá maá sá cúu apóstol jíin ndá tēe ñáhnú jā ndíso tíñú jíin ndá cā hermano, de tēe ndá sá tūhun yáhá cuēē nūū ndá ní, hermano ndá cā nación jā ndēē ndá ní inī ñuū Antioquía jíin región Siria jíin Cilicia. Sáhá ndēē inī ndá ní.

24 Nī nīhīn sá tūhun jā ní nquee sava táhān sá yáhá nī nquenda dē nūū ndá ní jā cúu ní nchivī cándíja Cristo. De nī ndacu dē jā cuu ndá ní circuncidar jíin jā cuetáhvi ní ley Moisés. De jíin tūhun jā ní ncāhān ndá dē ñúcuán de jáni ndasí inī ndá ní de cúcuécá inī ní sáhá dē. Sochi nsūū ndá sāán ní ntétíñú ndá tēe ñúcuán jā cuēē dē nūū ní.

25 De mitan nī nsáhá ndāā ndá sá, de inuú-ni jáni inī ndá sá. De nī nacāji sá tēe jā tetíñú sá cuēē nūū ní jíin hermano jā māñi ō jíin jā cúu Bernabé jíin Pablo.

26 De ndúū tēe yáhá ja nī jēhe dē tūhun jā vísō ná cúu dē jā síquī Jētohō ō Jesucristo.

27 Túsaá de tetíñú ndá sá Judas jíin Silas cuēē dē nūū ní tácuca suni inuú-ni cachī tūhun ndúū dē nūū ndá ní tá-ni cāhān carta yáhá.

28 Chi súcuán jétahān inī Espíritu Santo, de saá-ni ndá maá sá suni mā tēe ndá sá ní iin tíñu vijín sīquī ndá ní, chi maá-ni tíñu jā cánuú cā yáhá:

29 Mā cāji ní cā jā ní nsōcō nūū ídolo, ní mā cāji ní nīñi, ní quiti jéhné chi nduū ní játi nīñi tī, de mā cācá ndīi ndá ní. Tú sndōo ní ndācá yáhá de vāha squīncuu ní. Sáhá ndēē inī ndá ní túsaá, cāchi carta.

30 De ndá tēe jā ní ntetíñú ndá dē ñúcuán, cuāhān ndá dē Antioquía. De nī nastútú ndá dē ndá nchivī cándíja, de nī jēhe dē carta ñúcuán nūū jí.

31 De nī nchivī ndá ji, de nī ncusiī inī ji jíin tūhun ndēē inī jā cāhān carta.

³² De suni tēe nácani tūhun Yāa Dios cúu Judas jíin Silas, de jíin ndácá cá tūhun já ní ncāhān ndúu dē de ní ndundee iní ndá hermano ñúcuán, de ní jija cá iní ndá jí ní nsáhá ndúu dē.

³³ De ní Iyo ndá dē ñúcuán jacū quivī. Sá de ní nacuetáhvī ndá hermano nū ndá dē já quínohōn dē nū ndá tēe já ní nteitū ndá dē.

³⁴ Sochi ní jētahān iní Silas já quendōo dē ñúcuán.

³⁵ De suni ní nquendōo Pablo jíin Bernabé Antioquía, de stéhēn ndúu dē jíin cuāhā cá tēe ñuū ñúcuán, de nácani ndá dē tūhun vāha maá Jētohō ō.

Jā quínacani tucu Pablo tūhun yā vuelta ū

³⁶ De ní ncuu cá quivī, de Pablo ní ncāhān dē jíin Bernabé: Mitan de quíndehé ó ndácá hermano ō ndácá ñuū nū ní nacani ó tūhun maá Jētohō ō nū jí, cúndehé ó nāsa íyó ndá jí, ncachī dē.

³⁷ De cúnī Bernabé já quihīn dē jíin Juan, tēe nání Marcos.

³⁸ Sochi nduú ní jētahān iní Pablo já quihīn tēe ñúcuán jíin dē, chi jondē Panfilia ní ncusíin Marcos nū Pablo jíin Bernabé, de nduú ní ncúnī cá Marcos já chindee táhān dē jíin ndúu dē saá.

³⁹ De nahán ní natúhún Pablo jíin Bernabé, de nduú ní ncúndaā iní ndúu dē já síquī Marcos. De ní ncusíin ndúu dē, de Bernabé ní jeca dē Marcos cuāhān ndúu dē jíin barco jondē isla Chipre.

⁴⁰ De Pablo ní nacājí dē Silas já quihīn dē jíin. De ndá cá hermano ní jīcān táhvī nū maá Jētohō ō já ná chindee chituu yā Pablo, chi vāha iní yā. De cuāhān ndúu dē.

⁴¹ De ní jicó nū dē ní Siria jíin Cilicia. De ní jija cá iní ndá nchivī cándíja ñúcuán ní nsáhá dē.

16

Jā cuāhān Timoteo jíin Pablo jíin Silas

¹ Ñúcuán de ní nenda Pablo jíin Silas ñuū Derbe jíin Listra. De iin ñuū ñúcuán íyó iin tēe cándíja, nání dē Timoteo. De cúu dē sehe yíi iin ñahan hebrea já cándíja Jesús. De tatá dē cúu tēe griego.

² De ndácá hermano ñuū Listra jíin ñuū Iconio ní ncāhān ndá dē já tēe vāha cúu Timoteo.

³ De cúnī Pablo já cueca dē Timoteo quihīn dē jíin. De ní nsáhá Pablo já cuu jí circuncidar, chi nduú cúnī dē já cāhān ndá nchivī hebreo jáá nduú ní squíncuu Timoteo costumbre ñúcuán, chi ndihí jí jíin jáá nsúu tēe hebreo cúu tatá jí.

⁴ De ndácá ñuū ní jēhēn ndá dē ní stéhēn ndá dē nū ndá nchivī cándíja já ná squíncuu jí tíñu já ní ntatúnī ndá apóstol jíin ndá tēe ñáhnú Jerusalén já ndíso tíñu nū nchivī cándíja.

⁵ De ndá nchivī cándíja ní jija cá iní jí. De ndiquivī ní ncāyā cá ndá jí.

Jā ní stéhēn yā iin tēe región Macedonia nū Pablo

⁶ De nduú ní jēhe Espíritu Santo tūhun já nacani dē tūhun yā iní región Asia, de já ñúcuán cúu já ní nchāha ndá dē cuāhān dē ichi región Frigia jíin Galacia.

⁷ De ní nquenda dē nū quētáhan región Misia jíin Bitinia. De cúnī dē já quihīn dē Bitinia nícu, sochi Espíritu Jesús nduú ní jēhe yā tūhun já quihīn dē.

⁸ De ní nchāha ndá dē iin lado Misia cuāhān dē puerto Troas.

⁹ De iin jacuāá ní stéhēn yā nū Pablo já íñi iin tēe región Macedonia cāhān ndáhvī jíin dē: Nehēn ní Macedonia yáhá, de chindee ní ndá saán, ncachī.

10 Súcuán nī stéhēn nūū dē. Ñúcuán de sāán jā cúu Lucas, nī nquetáhán sá jíin Pablo. De nī nsáhá tūha ndá sá jā quihīn ndá sá Macedonia, chí nī jinī cājí sá jā maá Yāa Dios cúni yā jā nacani ndá sá tūhun vāha yā nūū ndá nchivī ñúcuán.

Jā ní ñyo Pablo jíin Silas inī ciudad Filipos

11 De jíin barco nī nquee ndá sá ñuū Troas cuāhān ndāā sá isla Samotracia. De quivī tēen nī nguenda sá ñuū Neápolis.

12 De ñúcuán nī nquee tucu ndá sá de nī nguenda ndá sá Filipos jā cúu ñuū cúñáhnú cā inī Macedonia, chí nchivī ciudad Roma nī nsáhá jí ñuū jí ñúcuán. De nī ñyo ndá sá ñúcuán jacū quivī.

13 De iin quivī nátátú nī nquee ndá sá ñuū ñúcuán, de nī jēhēn ndá sá iin yuhú yúte. De ñúcuán cúu iin lugar nūū jícān táhvī ndá nchivī. De nī jēcundeē ndá sá, de nī nacani ndá sá tūhun yā nūū ndācā ñahan jā ní natacā ñúcuán.

14 De iin ñahan nání Lidia jā vājí jondē ñuū Tiatira, xícó ña sahma cuahá ndíhí jā yāhvi ndéē. De chíñúhún ndija ña Yāa Dios. De nī nini ña tūhun nácani ndá sá, de nī nsáhá maá Jētohō ō jā ní ncandija ña tūhun yā jā cāhān Pablo.

15 De tá nī jenduté ña jíin ndācā nchivī jā ndéē vehe ña de nī ncāhān ndāhvī ña jíin sá: Tú jáni inī ndá ní jā cándija ndija sá nūū maá Jētohō ō, de cuēē ndá ní vehe sá cundeē ní, ncachī ña. De nī ncana fuerza ña ndá sāán.

16 Sá de iin quivī cuāhān tucu ndá sá nūū jícān táhvī ndá jí ñúcuán. De nī nquetáhán sá jíin iin sūchí síhí jā ñúhún tāchī inī, de maá sáhá jā cúu cāhān jí tūhun nāsa coo ichi nūū, de quēe ndāā jā cāhān jí. De sūchí yáhá nī jeen ndá patrón jí tácuca nīhīn dē cuāhā xūhún síquī jā cáchī tūhun jí nūū ndá nchivī nāsa coo ichi nūū.

17 De sūchí ñúcuán níquīn jí vājí jí yātā ndá sá cána cóhó jí: Ndá tēe yáhá sátiñú dē nūū Yāa Dios, Yāa cúñáhnú ndasi, de cáchī tūhun ndá dē nūū ndá ní nāsa cācu ní nūū cuāchi ní, ncachī jí.

18 De cuāhā quivī nī nsáhá jí sūcuán nūū ndá dē. De nī ntahúhvī inī Pablo, de nī ndicó cóto dē nūū jí, de nī ncāhān dē jíin tāchī ñúcuán: Tátúnī ní jíin poder Jesucristo jā quee nú inī sūchí yáhá quihīn nū, ncachī dē. De maá hora ñúcuán de nī nquee-nī.

19 Ñúcuán de nī jinī ndá patrón jí jā má nīhīn cā ndá xūhún sáhá jí. De jā suu cúu jā ní ntiin ndá Pablo jíin Silas cuāhān ndá jíin ndúū dē centro nūū íyó justicia.

20 De nī jani ndá ndúū dē nūū ndá tēe sáhá ndāā tiñu, de nī ncachī ndá: Ndúū tēe yáhá cúu tēe hebreo, de sáhá ndúū dē jā cúvaā nchivī ñuū ō.

21 De jáquīn ndúū dē incā costumbre jā má cūū cuetáhví ó ní mā cūū sáhá ó, chí contra síquī ley nación maá ó cúu, chí nchivī nación Roma cúu ó, ncachī ndá.

22 Ñúcuán de nī nenda cuāhā cā nchivī síquī ndúū dē. De nī ncachī ndá tēe cúñáhnú ñúcuán jā ná scúnuu ndá sahma ndúū dē, de ná cáni ndá ndúū dē jíin ñutun.

23 De tá nī ncuu nī ncani ndasi ndá ndúū dē, de nī squivī ndá ndúū dē vecāa. De nī ncachī ndá nūū tēe jā jíto vecāa jā ná cóto vāha ndúū dē.

24 De tēe jíto vecāa, de nī ndacu ndá sūcuán nūū dē de nī squivī dē Pablo jíin Silas vecāa ichi íni cā. Tá nī nchihí dē sūcūn jēhē ndúū dē iin ñutun jā ndéē yāvī, de nī nasníhin dē jíin cadena.

25 De tá nī ncuu sava ñuū de jícān táhvī Pablo jíin Silas de jíta ndúū dē yāā ī nūū Yāa Dios. De suni ní jinī ndá nchivī jā yihí jíin dē vecāa.

26 De sanaā-ni de nihin ndasí nī ntāan, de nī nandā níí vecāa. De ndācá viéhé cāa nūcuán nī nune-ni, de cadena jā nūhni ndá nchivī nī ndāji-ni.

27 De nī ndoto tēe jito vecāa. De nī jinī dē jā nūne ndá viéhé cāa, de nī ntavā dē espada jā cahni dē maá dē nícu, chi jāni inī dē jā ní jinu ndá nchivī yíhi vecāa cuāhān ji.

28 Sochi nī ncāhān jee Pablo: Mā cāhni ní maá ní, chi yíhi ndihi ndá sá yáhá, ncachī dē.

29 Nūcuán de tēe jā jito vecāa nī ncana dē nūhūn nī nquiji. De nī nquivi dē-ni inī vecāa, de quisi dē jā yúhú dē. De nī jecuīni jiti dē nūū Pablo jíin Silas.

30 De nī ntavā dē Pablo jíin Silas tāvēhé cāa, de nī ncāhān dē: Señor, ¿naá cúu jā sáhá sá tácuca cācu ánō sá? ncachī dē.

31 De nī ncāhān ndūū dē jíin tēe nūcuán: Candíja ní Jētohō ō Jesucristo de cācu ní, de saá-ni ndācá nchivī vehe ní, ncachī dē.

32 De nī nacani ndūū dē tūhun maá Jētohō ō nūū tēe nūcuán jíin nūū ndācá nchivī jā ndēe vehe dē.

33 De maá jacuāá nūcuán nī naquete dē nūū ní ntacuehé ndūū dē jā ní nsáhá nūhun. De nūcuán de nī jenduté dē jíin ndācá nchivī jā ndēe vehe dē.

34 De nī jeca dē Pablo jíin Silas cuāhān dē jíin vehe dē, de nī jēhe dē jā ní nchaji ndūū dē. De nī ncusií ndasí inī dē jíin ndá cā nchivī jā ndēe vehe dē jā ní ncandíja ndá jí Yāa Dios.

35 De tá nī ntūu de ndá tēe cúñáhnú nī ntetíñú dē ndá policia cuāhān nūū tēe jā jito vecāa jā ná siáa dē Pablo jíin Silas.

36 De tēe jā jito vecāa nī ncachī tūhun dē tūhun yáhá nūū Pablo: Ndá tēe cúñáhnú nī ntetíñú dē tūhun vāji jā siáa sá ní. Túsaá de quee ndūū ní quihīn ní, de sáhá ndeé inī ní, ncachī dē.

37 Sochi nī ncāhān Pablo jíin policia: Cuāhā nchivī nī jinī jā ní nacani ndá dē ndūū sá. ¿De nūcu nduú ní nsáhá ndāa dē de tú jándāa jā íyó cuāchi ndūū sá? De nī nchihī ndá dē ndūū sá vecāa vísō tēe Roma cúu ndūū sá, chi íyó ley jā má cūū sáhá dē sūcuán jíin nchivī Roma. De mitan ¿á tavā yuhū dē ndūū sá cūnī ndá dē, á naá cúu? De jā sūcuán mā cūū cuitī, chi ná quiji ndá máa dē tavā dē ndūū sá, ncachī Pablo.

38 Nūcuán de nī ndicó cóo ndá policia nī nacani dē ndācá tūhun yáhá nūū ndá tēe cúñáhnú, de nī nchūhú ndasí ndá nī jini ndá jā tēe Roma cúu Pablo jíin Silas.

39 De nī nquenda ndá, de nī ncāhān ndāhvī ndá jíin ndūū dē jā ná cúne cāhnú inī ndūū dē. De nī ntavā ndá ndūū dē vecāa, de nī ncāhān ndāhvī ndá jā ná quée dē quihīn dē inī Filipos.

40 De sá de nī nquee ndūū dē vecāa, de cuānohōn dē vehe Lidia. De nī ncāhān ndūū dē tūhun ndeé inī jíin ndá hermano, de nī nquehen tucu ndūū dē ichi cuāhān dē.

17

Jā ní ncuvaā nchivī nūū Tesalónica

1 De nī nchāha Pablo jíin Silas nūū Anfípolis jíin nūū Apolonia cuāhān dē, de nī nquenda dē Tesalónica nūū íyó in vehe īi sinagoga táhān dē hebreo.

2 De nī ndeé ndūū dē nūcuán unī semana. De ndá quivi nátātú de sáhá Pablo tá-ni sáhá dē, chi nī jēhēn dē vehe īi sinagoga, de nī ncāhān dē jíin ndá tēe nūcuán síqui tutū īi.

³ De jíin tūhun cáhān tutū ī nī stéhēn dē jā cánuú jā ndoho Cristo jā cuú yā de natecū yā, de nī ncāhān dē: Jesús, Yāā jā nácani sá tūhun nūū ndá ní, suu yā cúu Cristo, Yāā jā ní jani Yāā Dios jā scácu yóhó, ncachī dē.

⁴ De nī ncandíja sava táhān dē hebreo jíin cuāhā nchivī griego jā suni chíñúhún Yāā Dios, jíin cuāhā ñahan cúñáhnú. De inuú-ni nī nduu ndá ji jíin Pablo jíin Silas.

⁵ Nūcuán de nī ncuuásún ndasí inī ndá táhān dē hebreo jāá nduú cándíja, de nī stútú ndá dē sava tēe nēhén jā jíca cúxí-ni. De nī ncuvaā ndasí ndá ji inī ñuū ñūcuán. De nī nguenda ndá vehe Jasón nánducú ndá Pablo jíin Silas jā cueca ndá de cani ndá nūū ndá nchivī cuāhā ncu.

⁶ Sochi nduú ní nánihīn ndá ndúū dē. De nī jeca xeēn ndá Jasón jíin sava cā hermano nī nguenda ndá jíin ndá dē nūū ndá tēe tátúnī inī ñuū ñūcuán, de nī ncana jee ndá sīquī Pablo jíin Silas: Ndá tēe jā sáhá sīin nchivī níí cáhnú ñayiví, suni nī nguenda ndá dē yáhá.

⁷ De Jasón nī jēhe núú dē vehe dē ndéē ndá tēe ñūcuán. De ndācá ndá dē nduú jétáhvī dē ley maá rey ndācá ó jā cúu ó nchivī Roma, chí sa cáhān ndá dē jā iyó incā rey jā jétáhvī ndá dē jā nání Jesús, ncachī ndá.

⁸ De ndá tēe tátúnī jíin ndá cā nchivī nī jini ndá tūhun yáhá, de nī ncuvaā ndá.

⁹ De Jasón jíin ndá cā hermano nī sndóo ndá dē xūhún dē jā cúu prenda jā tají dē Pablo jíin Silas quíhīn ndúū dē, de sá de nī nsiāā ndá Jasón jíin ndá cā hermano cuānohōn dē.

Jā ní īyo Pablo jíin Silas inī ñuū Berea

¹⁰ Nūcuán de ndá hermano nī scáca ñuú-ni dē Pablo jíin Silas cuāhān ndúū dē Berea. De tá nī nguenda ndúū dē ñūcuán, de nī nquívī dē inī vehe ī sinagoga táhān dē hebreo.

¹¹ De táhān dē hebreo ñūcuán vāha cā inī ndá ji nsūú cā táhān dē hebreo ñuū Tesalónica, chí vāha nī ncusiī inī ji jíin tūhun jā ní nacani ndúū dē. De ndācá quívī nánducú vī ndá ji nūū tūtū ī de tú sūcuán cáhān, á nduú.

¹² De jā ñūcuán nī ncandíja cuāhā ji, de suni nī ncandíja cuāhā nchivī griego, cúu tēe cúu ñahan cúñáhnú.

¹³ Sochi ndá táhān dē hebreo ñuū Tesalónica nī nīhīn dē tūhun jā suni nácani Pablo tūhun Yāā Dios ñuū Berea. De nī jēhēn ndá dē Berea, de nī scáhān ndá dē ndá nchivī ñūcuán de nī nenda ji sīquī Pablo.

¹⁴ De ndá hermano Berea nī ntetíñú dē-ni Pablo jā quíhīn dē yuhú mar. De nī nguendoo Silas jíin Timoteo ñūcuán.

¹⁵ De sava hermano nī jēsíaha dē Pablo jondē Atenas. De nī ncachī Pablo nūū ndá tēe ñūcuán jā ñamā ná quíhīn Silas jíin Timoteo ñūcuán, de nī ndicó cóo ndá hermano cuānohōn dē.

Jā ní īyo Pablo inī ñuū Atenas

¹⁶ De juni ndétu Pablo ñuū Atenas jā quenda Silas jíin Timoteo de nī jini dē jā ndá nchivī ñūcuán ndasí chíñúhún ji ndá ídolo, de nī ncuucécá ndasí inī dē.

¹⁷ De inī vehe ī sinagoga nī nacani dē tūhun yā nūū ndá táhān dē hebreo jíin ndá cā nchivī jā suni chíñúhún Yāā Dios. De suni ndiquívī nácani dē tūhun yā nūū ndá nchivī jā iyó nūū yáhvī.

¹⁸ De sava tēe jā scuáha tūhun epicúreo jíin jā scuáha tūhun estoico nī natúhún ndá dē jíin Pablo, de sava dē nī ncāhān: ¿Nā tūhun cúu jā cáhān tēe tiléhlé yáhá? ncachī ndá. De sava cā nī ncāhān: Tūhun yāā jeé jāá nduú jini

ō nácani dē, ncachī ndá. Súcuán nī ncāhān dē chi nī nacani Pablo tūhun vāha Jesús jíin tūhun jā ní natecū yā.

¹⁹ De nī jeca ndá dē cuāhān ndá jíin dē nūū ndútútú ndá tēe cúñáhnú iin lugar nūū nání Areópago, de nī ncāhān ndá: Mitan de sáhá ní iin favor cachī ní ndá tūhun jeé jā nácani ní, chí cúní ndá sá cunini sá.

²⁰ Chi tūhun jāá ncháha ca cuní ndá sá cúu, de cúní ndá sá jā jícūhun inī ndá sá síquī tūhun ñúcuán, ncachī ndá.

²¹ Chi ndácá nchivī Atenas jíin ndácá nchivī incā ñuū jā ndéē inī Atenas, nduú cā nā incá cúsí cā iní jī jíin chí maá-ni jā cúní jī jā cunini jī ndá tūhun jeé de suni cāhān jī cúní jī.

²² De inī Pablo māhñú nchivī jā ní ndútútú inī Areópago de nī ncāhān dē: Ndá ní nchivī Atenas, nī jini sá jā vāha chíñúhún ní ndá yāa maá ní.

²³ Chi nī jicó núu sá ní ndéhe sá ndá jā chíñúhún ndá ní, de nī jini sá iin altar jā ndéē letra, de súcuán cáhān: Yáhá cúu altar maá yāa jāá ncháha ca cuní ō tūhun yā, cáchī. De maá Yāa ñúcuán jā chíñúhún ndá ní visó ncháha ca cuní ní tūhun yā, suu tūhun Yāa ñúcuán cúu jā nácani sá nūū ní mitan.

²⁴ Chi Yāa ñúcuán cúu Yāa jā ní nsáhá ñayiví jíin ndácá cā jā iyó, de maá yā cúu Jētohō andiví jíin ñayiví. De nduú ndéē yā inī veñūhun jā sáhá nchivī.

²⁵ De maá yā chí nduú jini ñúhún yā ní iin ndatíñú jā cuāha nchiví nūū yā, chí maá yā sáhá jā técu nchiví jíin jā stáá táchī jī jíin jā níhīn jī ndihi jā jini ñúhún jī.

²⁶ De nī nsáhá yā jā chíjin iin-ni tatā ní ntāhvī ndácá nchiví jā ní nduú ndácá nación tácu cundeē jī ní cáhnú ñayiví. De nī jani yā cuīyā jā cutecū ndá nchiví, jíin lugar nūū cundeē ndá jī.

²⁷ De súcuán nī nsáhá Yāa Dios, chí cúní yā jā nanducú ó yā, chí tú nanducú ó yā de nanihīn ō yā, chí nduú iyó jicá yā jíin iin iin ó.

²⁸ Chi maá yā cúu jā sáhá jā iyó maá ó jíin jā técu ō jíin jā cándā ō. De suni súcuán nī ncāhān sava tēe jā távā yāa ní: De suni tatā maá yā cúu ndácá ó, cáchī

²⁹ De tú tatā Yāa Dios cúu ndácá ó, túsaá de mā cānī inī ō jā cúu Yāa Dios tá cúu nūū cúu ídolo oro á plata á yūū, chí ndá ñúcuán cúu jā ní jani inī nchiví jā súcuán cáa yā, de nī nasáhá jī-ni.

³⁰ De nī jendeē inī yā síquī jā nduú ní jícūhun inī ndá jī jondē saá, de mitan chí ndácu yā jā ndácá nchiví ní cáhnú ñayiví ná nácani inī jī síquī cuáchi jī.

³¹ Chi Yāa Dios ja ní jani yā quiví jā ndāá sáhá ndāá yā tiñú ndá nchiví ñayiví, de nī jani yā Jesús jā maá Jesús sáhá ndāá. De ja nī stéhēn nijin Yāa Dios nūū ndácá nchiví jā maá yā ní jani Jesús, chí nī nastécū yā Jesús jā ní ncuu yā ndīyi, ncachī Pablo.

³² De jā súcuán nī jini ndá jī tūhun jā nátecū ndīyi, de sava jī nī ncāhān yīchī jī. De sava cā jī nī ncāhān: Cúní ndá sá jā cāhān tucu ní ndá tūhun jíñā incá quiví cunini ndá sá, ncachī ndá jī.

³³ De nī nquee Pablo māhñú nchiví ñúcuán cuāhān dē.

³⁴ De cuāhān sava nchiví jíin Pablo, de nī ncandíja ndá jī. De iin jī cúu Dionisio, tēe jā ndútútú jíin ndá tēe cúñáhnú jā sáhá junta nūū nání Areópago, de incá jī cúu ñahan nání Dámaris, de iyó cā jī.

18

Jā ní Iyo Pablo inī ñuū Corinto

¹ Ñúcuán de nī nquee Pablo inī Atenas, de cuāhān dē Corinto.

² De ñúcuán nī jinī dē nūū iin táhán dē hebreo nání Aquila. Tēe región Ponto cúu dē, de nī Iyo dē nación Italia chi cáta jacū-ni quivī nī nquenda ndúū dē jín ñasíhī dē Priscila ñuū Corinto jā ní nquee ndúū dē inī Italia. Chi nī ntatúnī rey Claudio jā ná quée ndácá nchivī hebreo inī Roma jā cúu capital nación Italia. De nī nquenda Pablo vehe Aquila jín Priscila.

³ De iin-nī tiñu sáhá tēe ñúcuán jín Pablo, chi tēe quícu manta jā cuu vehe cúu ndúū dē. De nī ndeē Pablo jín tēe ñúcuán, de nī nsatíñú cáhnú ndúū dē.

⁴ De ndácá quivī nátatú nī jēhēn Pablo vehe īi sinagoga nī nacani dē tūhun yā, de nī nducú ndéé dē jā scándija dē táhán dē hebreo jín nchivī ndá cā nación.

⁵ De nī nquenda Silas jín Timoteo ñuū Corinto jā vají ndúū dē Macedonia. De tá nī nquenda ndúū dē Corinto, de Pablo chi cúsa maá tūhun yā nacani cáji dē nūū táhán dē hebreo jā Jesús cúu Cristo jā ñúhún inī ndá ji jā quiji.

⁶ Sochi nī nquijhé ndá ji cáhān ji sīquī tūhun ñúcuán jāá nsúū tūhun ndāā cúu, de nī ncāhān nāvāha ndá ji nūū dē. Ñúcuán de Pablo nī nquisi dē sahma dē jā cúu seña jā quihīn dē de quendōo ndá ji jín cuāchi ji. De nī ncāhān dē jín ndá ji: Cuāchi ndá máá ní cúu jā tānū táhvi ní túsaa, de nsúū cuāchi maá sá cúu. Mitan de sndōo sá ndá ní jā cúu ní táhán sá nchivī hebreo, de quihīn sá nacani sá tūhun yā nūū nchivī ndá cā nación, ncachī dē.

⁷ De nī nquee dē vehe īi sinagoga ñúcuán, de nī nquivi dē vehe iin tēe nání Justo. De tēe ñúcuán suni chíñúhún dē Yāā Dios, de maá xiín vehe īi sinagoga cáá vehe dē.

⁸ De Crispo, tēe cúñáhnú inī vehe īi sinagoga, nī ncandija dē nūū maá Jētoho ō jondē jín ní nchivī vehe dē. De cuāhā nchivī ñuū Corinto nī jinī ndá ji tūhun jā nacani Pablo, de nī ncandija ji, de nī jendute ndá ji.

⁹ De iin jacuāā nī stēhēn nijin maá Jētoho ō nūū Pablo, de nī ncāhān yā: Mā cúyuhú nú, de nī mā cásī nū yuhú nú, chi nacani nú tūhun nī.

¹⁰ Chi jíca maá nī jín nú, de nī iin tēe mā cúū sáhá nāvāha dē ndóhó. Chi ñuū yáhá iyó cuāhā nchivī jā candija ji tūhun nī, ncachī yā.

¹¹ De sá de iin cuiyā yósává nī Iyo Pablo ñuū ñúcuán, de stēhēn dē tūhun Yāā Dios nūū ji.

¹² De tá nī ncuu Galión gobernador inī región Acaya de inuú-ni nī nenda ndá nchivī hebreo sīquī Pablo, de nī jeca ndá ji dē cuāhān ji jín dē vehe tiñú.

¹³ De nī ncāhān ndá jín Galión: Tēe yáhá chi scāhān ndasí dē nchivī jā incā modo chíñúhún ji Yāā Dios, de jā chíñúhún ji chi contra ley cúu, ncachī ndá.

¹⁴ De númī Pablo jā cáhān dē nícu, sochi nī ncāhān-ni Galión jín ndá nchivī ñúcuán: Ndá ndóhó nchivī hebreo, tú iin cuāchi xeēn á iin cuāchi nīhin cúu jā cáhān nū sīquī dē de cunini vāha nī jā cáhān nū nícu.

¹⁵ De ndúū. Chi maá-nī sīquī nā-ni tūhun á sīquī nā-ni sívī á sīquī ndá ley maá nú cúu, de ndá ñúcuán chi sáhá ndāā maá nú túsaa. Chi nduú sáhá ndāā nī iin tiñu súcuán, ncachī dē.

¹⁶ De nī ntavā dē ndá ji cuāhān ndá ji tāvēhé tiñú.

¹⁷ Ñúcuán de ndá nchivī griego nī ntiin ji Sóstenes, tēe cúñáhnú inī vehe īi sinagoga, de nī ncani ndá ji dē viéhé tiñú, de Galión chi nduú ní nsáhá cuiñī dē cuenta.

Jā ní ñōhōn tucu Pablo Antioquía, de nī nquee dē cuāhān dē jā nacani dē tūhun yā vuelta ūñī

¹⁸ De cuāhā cā quivī nī ndeē Pablo Corinto. Sá de nī nacuetáhvī dē nūū ndácá hermano ñúcuán, de Aquila jín ñasíhī dē Priscila nī nquee ndá dē

cuāhān dē jín Pablo ñuū Cencrea. De ñúcuán nī nsēté Pablo xīnī dē, chi ñúcuán cúu iin seña jā ní squíncuu dē jā ní nquee yuhú dē nūū yā. De nī nquīvi ndá dē barco jā quíhīn dē jondē región Siria.

¹⁹ De nī nquenda ndá dē ñuū Efeso. De ñúcuán nī sndóo dē Aquila jín Priscila, de maá dē-nī nī jēhēn vehe īī sinagoga, de nī nacani dē tūhun yā nūū ndá táhān dē hebreo jā ní ndutútú ñúcuán.

²⁰ De nī ncāhān ndāhvī ndá jī jín dē jā ná cúndeē dē jacū cā quīvī jín jī, sochi nduú ní jēhe dē tūhun.

²¹ Chi nī nacuetáhvī dē nūū jī, chi nī ncāhān dē: Cánuu jā quínohōn sá ciudad Jerusalén jā coo sá vico, sochi tú cúnī Yāā Dios de nenda tucu sá nūū ní, ncachī dē. De nī nquee dē inī ñuū Efeso, de nī nquīvi dē barco cuāhān dē.

²² De nī nquenda dē Cesarea, de sá de nī jēhēn dē Jerusalén jā sáhá dē saldar grupo nchivī cándija ñúcuán, de sá de cuānohōn dē jondē Antioquía.

²³ De nī iyo dē ñúcuán jacū quīvī, de sá de nī nquee dē ñúcuán cuāhān tucu dē ní jicó nūū dē ní ndáñūū Galacia jín ndáñūū Frigia. De ndá nchivī cándija nūū ní jēhēn dē nī jija cā inī ndá jī nī nsáhá dē.

Jā ní nacani Apolos tūhun Jesús inī ñuū Efeso

²⁴ De Efeso nī nquenda iin tēe hebreo jā nánī Apolos, de tēe ñuū Alejandría cúu dē. De vāha ndasí nácani dē tūhun yā, de jínī vāha dē tutū īī.

²⁵ De suni ja nī ncutūha dē tūhun jā ní stéhēn Juan nāsa quiji maá Jētohō ō Jesús. De ndíhvī inī dē stéhēn cāji dē tūhun yā vísō maá-nī tūhun jā ní stéhēn Juan tá ní scuénduté dē nchivī cúu.

²⁶ De nī nchundeē inī Apolos nī ncāhān dē tūhun yā inī vehe īī sinagoga. De nī jini Aquila jín Priscila tūhun nácani dē, de nī jeca síin nduú dē tēe ñúcuán, de nī stéhēn vāha cā nduú dē tūhun Jesús jāá ncháha ca cunī Apolos.

²⁷ Ñúcuán de cúnī Apolos jā quíhīn dē región Acaya. De ndá hermano ñuū Efeso nī ntee jī carta jā quíhīn dē jín nūū nchivī cándija Acaya jā ná cuetáhvī jī Apolos. Chi ja cándija sava nchivī ñúcuán nī nsáhá Yāā Dios síquī jā vāha inī yā. De tá nī nquenda dē ñúcuán, de vāha nī nchindeē dē jī jín tūhun yā.

²⁸ Chi cāji ndasí nī ncachī dē nūū ndá táhān dē hebreo jondē nduú cā ní ncúu cāhān cā ndá dē síquī tūhun Jesús. De súcuán nī ntūu nūū ndá cā nchivī jā nchivī hebreo chi stívī dē. Chi jín tutū īī ní stéhēn Apolos jā maá Jesús cúu Cristo, jā ñúhún inī ndá nchivī hebreo jā quiji.

19

Jā ní iyo Pablo inī ñuū Efeso

¹ De juni ndéē Apolos inī ñuū Corinto de nī jica nuu Pablo ndá ñuū iyó ichi síquī ñuū Efeso, sá de nī nquenda dē Efeso. De ñúcuán nī nquetáhān dē jín sava nchivī cándija.

² De nī jicā tūhún dē jī: ¿A nī nīhīn ndá ní Espíritu Santo tá nī ncandija ní, á nduú? ncachī dē. De nī ncāhān ndá jī: Nduú chi juni nduú ní nīhīn ndá sá tūhun de tú iyó Espíritu Santo, ncachī jī.

³ Ñúcuán de nī ncāhān dē: ¿De nāsa nī jenduté ndá ní túsáá? ncachī dē. De nī ncāhān ndá jī: Suu nī jenduté ndá sá modo jā ní stéhēn Juan, ncachī ndá jī.

⁴ De nī ncāhān Pablo: De jā ní scuénduté Juan cúu jā ní stéhēn dē jā ná nácani inī nchivī jā sndóo jī cuāchi jī, de nī ncāhān dē jā ná cándija jī Yāā jā quiji jā cúu Cristo Jesús, ncachī Pablo.

⁵ De tá nī jini ndá ji tūhun yáhá de nī jenduté ndá ji-ni jā ní ncandíja ji maá Jētohō ō Jesús.

⁶ De nī ntee Pablo ndahá dē xīnī ndá ji. De nī nquīvi-ni Espíritu Santo inī ánō ndá ji, de nī ncāhān ndá ji síin síin yuhú, de nī nacani ji tūhun yā.

⁷ De nī iyo tá ūxī ūū tēe.

⁸ De ūnī yōō nī jica Pablo vehe īi sinagoga. De nī nchundeé inī dē nī ncāhān nīhin dē tūhun yā jā scándíja dē ji cúnī dē, chí nī ncachī dē nāsa tátúnī Yāā Dios.

⁹ Sochi sava ji nī ncujéhe inī ji, de nduú ní ncándíja ji, de nī ncāhān nāvaha ji sīquī tūhun Yāā Dios nī jini ndá nchivī jā ndútútú. De jā ñúcuán cúu jā ní ncujiyi-ni Pablo nūū ndá ji, de cuāhān dē jíin ndá nchivī cándíja. De ndācá quivī nī stéhēn dē nūū ndá nchivī ñúcuán inī escuela iin tēe nánī Tiranno.

¹⁰ De súcuán nī nsáhá Pablo ūū cuīyā. De ndācá nchivī jā íyó Asia, cúu nchivī hebreo jíin nchivī ndá cā nación, nī jini ji tūhun maá Jētohō ō Jesús.

¹¹ De nī jēhe Yāā Dios poder nūū Pablo jā cuu sáhá dē quéhēn nūū tiñu ñáhnú ndasí.

¹² De jondē ndá pañito jíin ndá sahma jā jétíñú dē nī jēhēn ndá nchivī jíin nūū cáá ndá nchivī cúhū, de nī nduvāha ndá ji-ni cuēhē ndóho ji de nī nquee ndá táchī inī ji.

¹³ De jacū tēe hebreo jícó núu ndá dē jā tavā dē táchī inī nchivī. De cúnī dē jā nacunehēn dē sívī maá Jētohō ō Jesús tácu quee ndá táchī inī nchivī. De súcuán cāhān ndá dē nūū ndá táchī: Jíin sívī maá Jesús. Yāā jā nacani Pablo tūhun, cāhān nīhin nī jíin nú jā quee nú quīhīn nū, cāchī dē.

¹⁴ De iin tēe hebreo, nánī dē Esceva, cúu dē sūtū cúñáhnú, de íyó ūjā sēhe yíi dē jā sáhá súcuán.

¹⁵ Sochi tá nī ncāhān ndá dē súcuán de nī ncāhān-ni táchī: Ja jíinī ni maá Jesús, de suni jíinī ni Pablo. Sochi ndá ndóhó, ¿nā tēe cúu ndá nú jā cuetáhví nī nūū nū? ncachī.

¹⁶ De tēe ndóho táchī ñúcuán nī ndava dē nī ntiin dē ndihúja tēe ñúcuán, de nī nsáhá xēēn dē chí jondē nī stácuéhé dē, de nī stávichí dē. De nī nquee ndá dē vehe nī jinu ñiī dē cuāhān dē.

¹⁷ De tūhun yáhá nī jíinī ndá nchivī Efeso, cúu nchivī hebreo cúu nchivī ndá cā nación. De nī nchuhú ndasí ndá ji, de nī ncāhān ndá ji jā cúñáhnú ndasí maá Jētohō ō Jesús.

¹⁸ De cuāhā nchivī jā ní ncandíja nī nquenda ji nūū Pablo, náhmā ji ndācá cuāchi jā ní nsáhá ji.

¹⁹ De cuāhā ndá tēe jā névāha mágica nī nquenda ndá dē nēe dē tutú dē, de ndéhé jíinūū ndācá nchivī de nī nteñuhūn ndá dē tutú dē. De nī ntavā ndá dē cuenta nāsaa ndēē ndá tutú jā ní ncāyū ñúcuán, de nī ncucáhnú inī ndá dē jā ūū xico ūxī mil xūhún plata cúu.

²⁰ De súcuán nī jíitē nuu tūhun maá Jētohō ō cuāhān, de nī jíinī ndihi nchivī jā cúñáhnú ndasí tūhun yā.

²¹ De tá nī ncuu ndācá tiñu yáhá de nī jani téyíi inī Pablo jā quíhīn dē Macedonia jíin Acaya de sá de nenda dē ciudad Jerusalén. De nī ncāhān dē jā tá quenda dē Jerusalén de suni cánuú quíhīn dē ciudad Roma.

²² De nī scāca Pablo Timoteo jíin Erasto, ūū tēe jā chíndeé táhán jíin dē, cuāhān nduú dē Macedonia. De nī nquendōo Pablo Asia jacū cā quivī.

Jā ní ncuvaā nchivī ñuū Efeso

²³ De iin ndá quivī ñúcuán nī nenda ndasí nchivī sīquī tūhun yā.

24 Chi nī īyo iin tēe sātíñú plata nání dē Demetrio. De maá dē jíin ndá cá tēe já sātíñú jíin dē, nihīn ndasí ndá dē xūhún, chí jíin plata sáhá ndá dē ndá veñuhun lulí já cáá tá cáá veñuhun ídolo jí já cúu yāa Diana.

25 De nī nastútú Demetrio ndá táhán dē já sātíñú jíin dē jíin ndá cá tēe já iin-ni tíñu sáhá jíin dē, de nī ncáhān dē: Señor, ja jíin ndá ní já vāha nihīn ō xūhún síquí tíñu sáhá ó yáhá.

26 De jíin ndá ní de suni jíini ndá ní tūhun já tēe nání Pablo chí cáhān dē jáa nsūú Yāa ndāa cúu já sáhá nchiví. De ja nī scáhān dē cuāhā nchiví, de nsūú maá iin-ni ñuū ō Efeso yáhá chí ní cáhnú región Asia.

27 De yúhú sá já caní iní nchiví jáa nduú tíñu já sáhá ó. De nsūú maá-ni ñúcuán, chí suni caní iní jí jáa nduú tíñu veñuhun maá yāa Diana, de suni sáhá jéhe iní ndá jí nūú yāa Diana, de mā cúñáhnú cá yā vísō ndihí nchiví Asia jíin nchiví ní cáhnú ñayiví chíñúhún jí yā mitan, ncachí dē.

28 Súcuán nī jíini ndá tūhun yáhá, de nī nquítí ndasí iní, de nī ncana jee ndá: Cúñáhnú ndasí yāa Diana já cúu patrona iní ñuū ō Efeso, ncachí ndá.

29 De ndihí ndá nchiví ñuū ñúcuán nī ncuvaā jí. De iin cáhnú-ni nī nenda ndá jí nī jeca xeēn jí Gayo jíin Aristarco cuāhān ndá jíin nduú dē iní vehe nūú ndútútú ndá nchiví sáhá junta. De tēe Macedonia cúu nduú dē, de jíca nduú dē jíin Pablo.

30 De cúní Pablo já quívi dē nūú íyó tútú ndá nchiví ñúcuán já cáhān dē jíin ndá nchiví cúní dē nícu, sochí ndá nchiví cándíja nduú ní jéhe jí tūhun já quívi dē.

31 De saá-ni sava ndá tēe Asia já cúñáhnú já cúu amigo dē, nī ntetíñú tūhun cuāhān nūú dē cáhān ndāhví jíin dē já má quívi dē nūú ní ndutútú nchiví ñúcuán.

32 De ndá nchiví já ní ndutútú nī ncana jee, sava jí iin tūhun, de sava cá jí incā tūhun, de súcuán nī ncuvaā ndasí. De cuāhā jí nduú jíin cuítí jí nā síquí cúu já ní ndutútú jí.

33 De ndá tēe hebreo nī jani dē iin táhán dē tēe nání Alejandro nūú nchiví cuāhā, de nī ncachí tūhun ndá táhán dē nūú dē nā síquí cúu já cúvaā ndá. Ñúcuán de nī nsáhá Alejandro seña já ná cóo nañíí nchiví, chí cúní dē já cachí dē nūú nchiví jáa nsūú cuāchi nchiví hebreo cúu já cúvaā.

34 Sochí nī nacuní ndá jí já tēe hebreo cúu dē, de já ñúcuán nī ncana jee ndasí cá ndá jí tá ūu hora: Cúñáhnú ndasí yāa Diana já cúu patrona iní ñuū ō Efeso, ncachí ndá jí.

35 Ñúcuán de secretario iní ñuū ñúcuán nī nsáhá dē já ní jasí ndá jí yuhú jí, de nī ncáhān dē: Ndá ní tēe ñuū ō Efeso, ja jíin ndácá nchiví já nchiví ñuū yáhá jíto ndácá ó veñuhun yāa Diana já cúñáhnú, jíin imagen Diana já ní nincava ichi andiví.

36 De nī iin mā cúu cáhān jáa nduú ndāa tūhun yáhá. Túsaá de vāha cá casí ndá ní yuhú ní, de mā sáhá ñamā ní iin tíñu jáa ncháha ca cucáhnú vāha iní ní.

37 Chí nī nquisiáha ndá ní nduú tēe yáhá vísō nduú ní nsáhá dē nī iin cuāchi nī nduú ní ncáhān nāvāha dē síquí yāa maá ó Diana.

38 De Demetrio jíin ndá cá tēe já iin-ni tíñu sáhá jíin dē, de tú cúní dē cáhān dē cuāchi síquí iin tēe de ná quihīn dē juzgado nūú ndá tēe já sáhá ndāa tíñu, de ñúcuán cundaā síquí tíñu ndá dē.

39 De tú íyó incā tíñu já má cundaā ñúcuán de sáhá ndāa ndá máá ní nūú junta cáhnú tá cúu nūú tátúní ley.

⁴⁰ Chi yúhú sá já coto cachī nchivī naci6n Roma já sīquī gobierno nénda ó, chi mā cúcáhnú inī ō nāsa cachī ō já ní ncutútú ó de ní ncuvaā ō mitan, ncachī dē.

⁴¹ De tá ní jīnu ní ncāhān secretario tūhun yáhá, de ní jītē nuu-ni nchivī cuāhān jī.

20

Jā ní jēhēn Pablo región Macedonia jíin Grecia

¹ De tá ní ncuu ní ncuvaā ndá jī, de incā quīvī de ní ncana Pablo ndá nchivī cándija, de ní jani ichi dē ndá jī. De ní nacuetáhvī nūū táhán ndá jī jíin dē, de ní nanumi táhán ndá jī jíin Pablo. Sá de cuāhān Pablo Macedonia.

² De ní cáhnú Macedonia ní jicó núu dē, de ní sndíhvī inī dē ndá hermano. De sá de ní nquenda dē Grecia.

³ De ñúcuán ní ndeē dē ūnī yōō. De ja númī dē quīhīn dē jíin barco jondē región Siria nícu, de ní nihīn dē tūhun já ní squetáhán ndá táhán dē hebreo tūhun já nenda dē sīquī Pablo ichi nūū quīhīn dē. De já ñúcuán cúu já ní nacani inī dē, de ní ndicó cóo dē Macedonia.

⁴ De ní Iyo sava tēe jáca jíin Pablo, de súcuán nání ndá dē: Sópater tēe ñuū Berea, Aristarco jíin tēe nání Segundo de tēe ñuū Tesalónica cúu ndúū dē, Gayo tēe ñuū Derbe, Tíquico jíin Trófimo tēe región Asia, jíin Timoteo.

⁵ De ndá tēe yáhá ní jehndē ndāā dē cuāhān dē ñuū Troas, de ñúcuán ní ndetu ndá dē ndúū sá jíin Pablo. De sáán cúu Lucas.

⁶ De tá ní nchāha vico já yájī ndá nchivī hebreo státílā jáá nduú nā levadura yíhī, de jíin barco ní nquee ndúū sá Filipos, de nūū úhūn quīvī ní naquetáhán ndá sá jíin ndá dē jondē Troas. De ūjá quīvī ní Iyo ndá sá ñuū ñúcuán.

Jā ní Iyo Pablo ñuū Troas

⁷ De domingo ní ndutútú ndá nchivī cándija já cajī jī státílā já nūcūhun inī jī yā. De cáni ndasi ní stēhēn Pablo tūhun yā nūū ndá jī chi jondē sava ñuū, chi incā quīvī de quīhīn dē.

⁸ De ní Iyo cuāhā ñuhūn inī vehe piso ūnī nūū ní Iyo tútú ndá sá ñúcuán.

⁹ De iin tēe lulí nání Eutico ndeē jī viéhé ventana. De tá ní ncuunúú nácani Pablo tūhun de jíhī ndasí jī máhná, de ní nquixīn jī-ni. De ní nincava jī ventana jondē nūū ñuhūn, de tá ní nanee ndá nchivī jī de ja ní jíhī jī.

¹⁰ Ñúcuán de ní nuu Pablo. De ní jíiquindeyi dē de ní numi dē jī, de ní ncāhān dē: Mā cúyūhú ndá ní, chi ní natecū jī, ncachī dē.

¹¹ De ní ndaa dē, de ní scuáchi dē státílā, de ní nchajī dē jíin ndá jī já nūcūhun inī ndá jī yā. De nahán cā ní stēhēn dē tūhun chi jondē ní ntūu. Ñúcuán de ní nquee dē cuāhān dē.

¹² De cuānohōn ndá jī jíin Eutico, chi íyó vāha jī, de cúsi ndasí inī ndá jī.

Jā ní nquee Pablo ñuū Troas cuāhān dē ñuū Mileto

¹³ De ní nquīvī ndá sá inī barco, de cuāhān sá ñuū Asón, de ñúcuán naquetáhán ndá sá jíin Pablo, chi súcuán ní ncachī dē já caca jéhé dē de quenda dē ñúcuán.

¹⁴ De ní naquetáhán ndá sá jíin dē Asón. De ní nquīvī dē barco jíin ndá sá, de cuāhān ndá sá jíin dē ñuū Mítilene.

¹⁵ De ñúcuán ní nquee tucu ndá sá jíin barco. De quīvī téēn ní nquenda sá xiín isla Quío, de quīvī ūnī de ní nquenda sá jíin barco isla Samos, de ní nquendōo ndá sá ñuū Trogilio. De quīvī cúmi de ní nquenda ndá sá Mileto.

16 Chi jáni inī Pablo jā má jéncuifī dē Efeso, tácuá quee ñamā dē-ni inī Asia, chi númī dē jā quihīn ñamā dē ciudad Jerusalén tácuá coo dē maá quivī Pentecostés tú ná cúñamā dē.

Jā ní jani ichí Pablo ndá tēe ñáhnú jā ndíso tíñú nūū nchivī cándija inī ñuū Efeso

17 De juni ndēe dē ñuū Mileto, de nī ntetífū dē tūhun cuāhān Efeso jā ná quiji ndá tēe ñáhnú jā ndíso tíñú nūū nchivī cándija ñúcuán.

18 De tá nī nguenda ndá tēe ñúcuán de nī ncāhān dē: Ja jínī vāha ndá maá ní nāsa sáhá sá jondē quivī jā ní nquiji xīhna ñúhún sá región Asia de jondē mitan.

19 De ja jínī ní nāsa nī nsatífū vāha sá nūū maá Jētohō ō ní tiempo jā ní iyo sá jíin ndá ní de jondē mitan. De nduú ní nsáhá ñáhnú sá maá sá. De suni iyó vuelta jā ní jacu sá jā jēhē nchivī. De nī nquiji tūndóhó sīquī sá ní nsáhá ndá táhán sá hebreo, chi ní squétáhán ndá ji tūhun jā sīquī sá.

20 De ja jínī ní jáá nduú ní ncúmanī jā nacani sá ndácá tūhun yā nūū ní já sáhá jā quendōo vāha ndá ní, chi ní stéhēn sá tūhun yā cúu nūū chítú cúu inī ndácá vehe.

21 De suni inuú-ni nī nacani sá tūhun yā nūū ndá táhán sá hebreo jíin nūū nchivī ndá cā nación jā ná nácani inī ji sīquī cuāchi ji, de ná cándija ji maá Jētohō ō Jesucristo.

22 De mitan chi ja ñúhún ichí sá jā quihīn sá Jerusalén, chi sndíhvi inī Espiritu Santo sāán jā quihīn sá vísō nduú jínī sá nāsa cundoho sá ñúcuán.

23 De iyó iin jā jínī sá, chi ndácá ñuū nūū jíca sá chi cāhān Espiritu Santo jíin sá jā quiji tūndóhó sīquī sá, de suni quihīn sá vecāa.

24 De ni nduú sáhá sá cuenta vísō ná cáhni ji sāán, chi jā cūni sá cúu jā ná sínu vāha sá tíñu jā ní ntee maá Jētohō ō Jesús sīquī sá de súcuán cusii inī sá. De tíñu ñúcuán cúu jā nácani sá tūhun vāha yā nūū ndácá nchivī nāsa vāha inī Yāa Dios jíin ō.

25 De mähñú ndá maá ní chi ja ní jica nuu sá ní nacani sá tūhun nāsa tátúni Yāa Dios, de mitan chi ja ní jínī sá jā ní iin ní mā cūni cuitī cā nūū sá.

26 Túsaá de cáji cáhī tūhun sá nūū ndá ní mitan jáá nsúu cuāchi maá sá cúu de tú naā iin ní.

27 Chi nduú ní ncúmanī jā nácani sá nūū ndá ní ndácá jā ní nsáhá ndāa Yāa Dios.

28 Túsaá de coto vāha ndá ní maá ní, de suni coto vāha ndá ní ndá cā nchivī cándija, chi Espiritu Santo ní jani yā ndá ní jā coto ní ndá nchivī jā ní ncandija maá Jētohō ō. Chi jíin níñi yā ní nacueen yā ndá ji.

29 Chi jínī sá jā tá quee sá quihīn sá de quivī ndá tēe nēhén mähñú ndá ní jā stáhvī dē ndá ní. Chi cuu dē tá cúu yīhī jā jáhni tīcāhī de súcuán nducú ndá dē jā snāa dē áno ndá nchivī cándija.

30 De saá-ni jondē mähñú grupo ndá maá ní, suni quijéhé sava dē cāhān dē tūhun stáhvī tácuá stáhvī dē nchivī cándija jā ná tíin ji tūhun stáhvī jā stéhēn dē.

31 Coo ndito inī ndá ní túsaá. De mā náa inī ní jā ūni cuiyā nduú ñuú nduú ní jéncuifī sá jā sndíhvi ndasi inī sá tá iin iin ní chi jondē ní jacu sá jēhē ndá ní.

32 De mitan, hermano, jícan táhvī sá jēhē ndá ní jā maá Yāa Dios coto yā níhín, de coo ndá ní jíin tūhun yā jā sáhá yā jā vāha ndá ní. Chi iyó poder tūhun yā ñúcuán jā scúja yā inī ndá ní, de suni sáhá jā níhīn ní ndácá jā cūni yā taji yā nūū ní jíin nūū ndá cā nchivī jā coo ndoo coo iī ji nūū yā.

³³ De ni nduú ní ndíyo iní sá já nīhīn sá ni xūhún ni sahma nūū ni iin nchivī.

³⁴ Chi jíni vāha ndá ní já ní nsatīñú ndasí maá sá tácuā nīhīn sá ndacá já jíni ñúhún sá jíin ndá tēe já ní jica jíin sá.

³⁵ De súcuán nī stéhēn sá nūū ní já súcuán cánuú satīñú ó tácuā nīhīn ó já cuāha ó nūū ndá nchivī já cúmanī nūū. De mā náā iní ní tūhun maá Jētohō ó Jesús, chi súcuán nī ncāhān yā: Ndetū cā quéndōo ó já cunī mānī maá ó ndatīñú nūū nchivī nsūú cā já cunī mānī ji nūū maá ó, ncachī yā, ncachī Pablo.

³⁶ De tá nī ndihi nī ncāhān dē ndacá tūhun yáhá de nī jēcuīñī jíitī dē, de nī jícān táhvī dē jíin ndá hermano ñúcuán.

³⁷ Ñúcuán de ndihi dē nī jacu ndasí. De nī nanumi táhán ndá dē jíin Pablo de nī nchitū ndá dē nūū Pablo.

³⁸ Chi cúcuécá ndasí iní ndá dē já ní ncāhān Pablo já má cūnī cuitī cā ndá dē nūū dē. De cuāhān ndá dē jíin Pablo nūū íñī barco.

21

Jā cuānohōn Pablo ciudad Jerusalén

¹ Ñúcuán de ndá hermano já ní nquiji Efeso nī nquendōo ndá ji Mileto. De nī nquīvi ndá sá barco, de nī jehndē ndāā ndá sá cuāhān sá jondē isla Cos. De quīvī tēēn nī nguenda sá ñuū Rodas. De nī nquee tucu ndá sá, de nī nguenda sá ñuū Pátara.

² De ñúcuán nī nīhīn ndá sá iin barco já quīhīn región Fenicia, de nī nquīvi ndá sá cuāhān sá.

³ De tá nī jíni sá isla Chipre de nī nquendōo-ni lado sátín sá, chi nī nchāha ndá sá cuāhān sá jíin barco jondē región Siria. De nī nguenda ndá sá ñuū Tiro, chi ñúcuán quendōo carga já ndíso barco.

⁴ De ñúcuán nī nanducú ndá sá nchivī cándíja, de nī Iyo sá jíin ndá ji úja quīvī. De nī stéhēn Espíritu Santo nūū ndá ji já quiji tūndóhó síquī Pablo iní ciudad Jerusalén, de já ñúcuán nī ncāhān ndá ji jíin dē já má quīhīn dē nícu.

⁵ Ñúcuán de tá nī jínu úja quīvī de nī nquee ndá sá. De ndá tēe cándíja jíin ñasíhí dē jíin ndá sēhe dē, nī jēchūhun ichí ndá dē ndá sáán yuhú ñuū ñúcuán. De nī jēcuīñī jíitī ndá sá yuhú mar, de nī jícān táhvī ndá sá.

⁶ De nī nanumi táhán ndá sá de nī nacuetáhvī nūū táhán ndá sá ñúcuán. De nī nquīvi ndá sá barco cuāhān sá, de nī ndicó cōo ndá ji cuānohōn ji vehe ji.

⁷ De súcuán nī nquee ndá sá iní ñuū Tiro cuāhān sá jíin barco, de nī nguenda sá ñuū Tolemaida de sá de nī nquee sá barco. De ñúcuán nī nsáhá ndá sá saludar ndá hermano, de nī Iyo ndá sá iin quīvī jíin ndá dē.

⁸ De quīvī tēēn nī nquee tucu ndá sá jíin Pablo, de nī nguenda ndá sá ciudad Cesarea. De nī nquīvi ndá sá iní vehe iin tēe nání Felipe. De tēe nácani tūhun vāha yā cúu dē, de cúu dē iin táhán já úja tēe já ní nsaji stāā nūū ndá ñahan ndahví tá nī nacāji nchivī cándíja. De nī ndeē ndá sá jíin dē.

⁹ De tēe ñúcuán íyo cūmī sēhe síhí dē já íyo maá, de nácani ndá ji tūhun Yāā Dios.

¹⁰ De juni ndeē ndá sá jíin dē jacū quīvī ñúcuán de ichi Judea nī nquiji iin tēe nácani tūhun Yāā Dios, nání dē Agabo.

¹¹ De nī nquindēhé dē ndá sá. De nī nquehen dē sachíjin Pablo, de nī juhnī dē ndahá maá dē jíin jēhé dē, de nī ncāhān dē: Cáchī Espíritu Santo já súcuán cuhnī táhán ó hebreo tēe xí sachíjin yáhá tá quīhīn dē Jerusalén. De cuāha ji dē nūū nchivī incā nación, ncachī dē.

12 De ja súdecuán nī jini ndá sá tūhun ñúcuán, de ndá sáan jíin ndá cā hermano Cesarea nī ncāhān ndāhvī ndá sá jíin Pablo jā má quihīn dē Jerusalén nícu.

13 Ñúcuán de nī ncāhān Pablo: ¿Nājhē cúu jā jácu ndá ní de cúcuécá ndasí inī sá sáhá ndá ní? Chi sáan chi nsúú vāchi jā cunuhni sá-ni inī ciudad Jerusalén, chi ja íyó tūha sá jā vísó ná cúu sá ñúcuán jā síquī maá Jētoho ó Jesús, ncachī dē.

14 De nduú ní ncúu casī ndá sá jā má quihīn dē. De nduú cā ní ncāhān fuerza sá jíin dē, chi nī ncāhān sá: Ná cóo nāsa cúnī maá Jētoho ó túsaá, ncachī ndá sá.

15 Ñúcuán de nī nsáhá tūha sá de nī nqee ndá sá cuāhān sá Jerusalén.

16 De suni cuāhān ndá sá jíin jacū tēe Cesarea jā cándija, de suni cuāhān iin tēe Chipre, nánī dē Mnasón. De ja nī ncunahán cándija dē. De tá nī nquenda ndá sá Jerusalén, de nī ndōo ndá sá vehe tēe ñúcuán.

Jā ní jēndēhé Pablo Jacobo

17 De tá nī nquenda ndá sá Jerusalén de nī ncusi ndasí inī ndá hermano ñúcuán jā ní nquenda ndá sá.

18 De quivī téen nī jēhēn ndá sá jíin Pablo vehe Jacobo. De ñúcuán nī ncutútú ndá tēe ñáhnú jā ndíso tíñú nū ndá nchivī cándija.

19 De nī nsáhá saludar Pablo ndá tēe ñúcuán. Sá de nī nacani dē tūhun ndācá tíñu jā ní nsáhá Yāa Dios jíin dē tá nī nacani dē tūhun yā nū nchivī ndá cā nación.

20 De nī jini ndá dē tūhun yáhá, de nī ncāhān ndá dē jā cúñáhnú ndasí Yāa Dios. De nī ncāhān ndá dē jíin Pablo: Hermano, mitan de ja jíin ní tá cuāhā mil táhán ó hebreo nī ncandija ji Jesús. De cáhān nihin ndá ji jā cánuú squíncuu ó ley Moisés.

21 Sochi nī nihīn ndá ji tūhun jā stēhēn ní nū ndá táhán ó hebreo jā íyó ndá cā nación jā má cuétáhvī cā ji ley Moisés de nī mā sáhá cā ji circuncidar ndá sēhe ji de nī mā cuétáhvī cā ji ndá costumbre janahán.

22 ¿De nāsa sáhá ó túsaá? Chi nihīn ndija ndá táhán ó hebreo tūhun jā ní nenda ní, de cutútú cuāhā ji.

23 Túsaá de súdecuán ná sáhá ó: Yáhá íyó cūmī táhán ó hebreo jā ní nqee yuhú ndá dē iin jā squíncuu dē nū Yāa Dios.

24 Cúca ní ndá tēe yáhá, de quihīn ní jíin dē templo. De sáhá ndá ní tá cúu nū cáhān ley jā ndúndoo nchivī nū yā. De chunáá ní jā sōcō ndá dē nū yā. De sá de cuu sēté ndá dē xīnī dē, de ñúcuán stēhēn jā ní squíncuu dē jā ní nqee yuhú dē nū yā. Tú súdecuán sáhá ní sá de jicūhun inī ndá táhán ó hebreo jāá nsúú jāndāá cúu tūhun jā ní nihīn ji síquī ní, chi cunī ji jā sa vāha squíncuu ní ley Moisés.

25 Sochi ndá nchivī ndá cā nación jā cándija Jesús, chi ja nī ntetíñú ndá sá carta cuāhān nū ji jāá nduú cánuú squíncuu ji ní iin tūhun ñúcuán. Chi jā squíncuu ji cúu jā má cājī ji cūñu jā ní nsōcō nū ídolo ni níñi ni quitī jéhnē, de mā cācá ndī ji, ncachī ndá dē.

Jā ní ntiin ndá dē Pablo inī templo

26 Ñúcuán de nī jeca Pablo ndicúmi tēe ñúcuán cuāhān ndá dē nū quendō dē. De quivī téen nī nasáhá ndoo ndá dē maá dē nū yā. De nī nquivi Pablo inī templo jā cachī tūhun dē nū ndá sūtū nā quivī jíinu jā násáhá ndoo ndá dē maá dē de quísíaha dē quitī jā sōcō tá iin iin dē nū yā.

²⁷ De tá ja ñatin sínu dē ndihújā quívi jā ndúndoo ndá dē nūū yā, de sava táhān dē hebreo jā vāji ichi Asia nī jinī nūū Pablo jā íyó dē inī templo. De nī scáhān ndá dē ndihi nchivī ñúcuán, de nī ntiin ndá Pablo.

²⁸ De nī ncana jee ndá: Ndá ní tēe nación maá ó Israel, cuāha núū ndá ní ndahá ní, chi tēe yáhá cúu jā jíca nuu níi cáhnú stéhēn dē nūū ndācá nchivī, de cáhān dē síqui nación ndācá ó jín síqui ley Moisés jín síqui templo yáhá. De mitan ja nī squívi dē jacū tēe griego inī templo ī yáhá, de súcuán nī stívī dē templo chi cáhān ley jā má cúu quívi nchivī incā nación jāá nsūū nchivī hebreo cúu, ncachī ndá.

²⁹ Chi jondē tá ndēē Pablo inī Jerusalén nī jinī ndá tēe hebreo jā jíca dē jín Trófilo, tēe ñuū Efeso. Chi nī jani inī ndá jā nī squívi Pablo tēe ñúcuán inī templo, de nsūū tēe hebreo cúu dē.

³⁰ De ndihi nchivī ciudad ñúcuán nī ncuvaā. De nī ncutútú ji-ni, de nī ntiin ndá ji Pablo, de nī ntavā xēēn ji dē inī templo. De nī nacasī ji-ni viéhé.

³¹ De cúnī ji jā cahñī ji Pablo nícu, sochi general, tēe cúñáhnú nūū ndá soldado, nī nñhīn dē tūhun jā ndihi nchivī Jerusalén nī nenda ndá ji cúvaā ji.

³² De nī jeca general ndá soldado jín capitán, de jínu ndá dē cuāhān dē nūū íyó ndá nchivī cuāhā ñúcuán. De nī jinī nchivī jā nī nquenda general jín ndá soldado, de nī jencuñī ndá ji jā cáni ji Pablo.

³³ Ñúcuán de nī ntandēē-ni general, de nī ntiin dē Pablo. Ñúcuán de nī ncachī dē jā ná cúnuhñī Pablo jín ūū cadena. De nī jicā tūhún general ndá nchivī ñúcuán nā tēe cúu Pablo, de nā cuāchi nī nsáhá dē.

³⁴ Sá de ndá nchivī cuāhā ñúcuán nī ncana ji síin síin tūhun. De nduú ní ncúcáhnú inī dē nā cuāchi nī nsáhá Pablo síqui jā cúvaā ndasí ndá ji, de nī ncachī dē jā ná quíhñ Pablo cuartel.

³⁵ De tá nī nquenda ndá dē jín Pablo escalera cuartel de nī jiso-ni ndá soldado dē cuāhān dē, chi nī nenda ndasí nchivī síqui dē.

³⁶ Chi ndihi nchivī níquñ ji soldado, de cána jee ndá ji: Ná cúu tēe jñā, ncachī.

Jā ní ncāhān Pablo jēhē maá dē nūū ndá nchivī

³⁷ De tá ja quívi ndá soldado jín Pablo inī cuartel, de jín tūhun griego nī ncāhān dē jín general: ¿A cuāha ní tūhun jā cáhān sá iin tūhun jín ní? ncachī dē. De nī ncāhān general: Jājāān, cúu cáhān nū yuhú griego túsaá.

³⁸ ¿A nsūū maá nú cúu tēe nación Egipto jā ní nenda síqui gobierno quívi yātā túsaá? Chi tēe ñúcuán nī snēnda dē cūmī mil tēe jā jáhnñ ndiyi nī jēhēn dē jín jondē nūū ñuhun tñá, ncachī general.

³⁹ Ñúcuán de nī ncāhān Pablo: Nduú chi tēe hebreo cúu sá, chi nī ncacu sá Tarso jā cúu ñuū cúñáhnú ndáñuū Cilicia. De sáhá ní favor cuāha ní tūhun jā cáhān sá jín ndá nchivī yáhá, ncachī dē.

⁴⁰ De nī jēhe general tūhun jā cáhān dē, de nī jēcuñī ndēē Pablo nūū escalera. De nī nsáhá dē seña nūū nchivī ñúcuán jā ná cóo nañíí ji. De tá nī ncunañíí ji de nī ncāhān dē yuhú ndá máá dē jín ndá ji jā cúu yuhú hebreo:

22

¹ Tātā, señor, mitan de cunini ndá ní tūhun jā cáhān sá jēhē maá sá jín ní, ncachī dē.

² De nī jini ndá ji jā cáhān Pablo yuhú hebreo, de víhí cā nī ncunañíí ndá ji. De nī ncāhān Pablo:

³ Maá sá cúu ndija tēe ñuū ō hebreo, de nī ncacu sá ñuū Tarso ndáñuū Cilicia, sochi ciudad Jerusalén yáhá nī jahnu sá. De nī ncutüha sá escuela Gamaliel, de nī stéhén dē ley já ní jēhe yá nüü ndá ndiyi tatá ō. De nī ndihví iní sá já squíncuu vāha sá nüü Yāa Dios jondē jíin iní jíin ánō sá, tá cúu nüü sáhá ndá máá ní jíin ley mitan.

⁴ De nī nsáhá nāvāha sá ndá nchiví cándíja tühun Jesús, de jondē nī ncuu iní sá já cuū ndihí jí nícu. De cúu tēe cúu ñahan ní ntiin sá ndá jí ní nchihí sá jí vecāa.

⁵ De sūtü cúñáhnú cá jíin ndácá tēe ñáhnú já ndíso tíñü iní ñuū ō, ndá máá dē cúu testigo já sūcuán ní nsáhá sá. De suni ní ntaji dē orden nüü sá já cuāha sá nüü ndá tēe ñuū ō hebreo já íyó Damasco. De cuāhān sá ñúcuán já tiin sá ndá nchiví cándíja nüü Jesús de quinasíaha sá jí ciudad Jerusalén yáhá de ndoho jí nícu.

*Jā ní ncachí Pablo nāsa ní ndico cóo iní dē nüü Jesús
(Hch. 9.1-19; 26.12-18)*

⁶ De nī nquehen sá ichi cuāhān sá, de nī ncuñatin sá yuhú ñuū Damasco cuāhān sá. De tá cahūxí uū cúu de ichi andiví ní nquiji-ni iin luz jéndütē ndasí nüü sá.

⁷ De nī ndicó cáva sá-ni nüü ñühún, de nī jini sá iin tühun já cáhān: Saulo, Saulo, ¿nājēhē cúu já sáhá nāvāha nú nduhū? ncachí.

⁸ Ñúcuán de nī ncāhān sá: ¿Ní iin cúu ní, Señor? ncachí sá. De nī ncāhān yā jíin sá: Maá ní cúu Jesús ñuū Nazaret, de já sáhá nāvāha nú ndá nchiví cándíja cúu já sáhá nāvāha nú nduhū, ncachí yā.

⁹ De ndá tēe já cuāhān jíin sá ní jiní ndija dē luz ñúcuán, de nī nchühú ndá dē, sochi nduú ní jíni dē nāsa ní ncāhān yā jíin sá.

¹⁰ Ñúcuán de nī ncāhān sá: Señor, ¿naá cúu já cúní ní já sáhá sá túsaá? ncachí sá. Ñúcuán de nī ncāhān maá Jētohō sá: Nacōo, de quihín nü Damasco, de ñúcuán íyó iin tēe já cachí nüü nú naá cúu já cúní ní já sáhá nú, ncachí yā.

¹¹ De síquí já jéndütē ndasí luz ñúcuán de nī ncucuáá sá-ni ní nsáhá. De ndá tēe já cuāhān jíin sá tíin ndá dē-ni cá ndahá sá ní nquívi sá Damasco.

¹² De ñúcuán ndēē iin tēe nání Ananías. De ndácá táhān ó hebreo já ndéē ñúcuán cáhān já tēe vāha cúu Ananías, chí vāha squíncuu dē ley Moisés.

¹³ De nī nquenda tēe ñúcuán vehe nüü ndēē sá, de nī ncāhān dē jíin sá: Hermano Saulo, ná nátüu tñüü ní, ncachí dē. De nī natüu-ni nüü sá, de ní jiní sá nüü dē.

¹⁴ De nī ncāhān Ananías: Maá Yāa Dios ndá ndiyi tatá ō, ja ní nacāji yā ní tácuca cuní ní naá cúu já cúní yā já sáhá ní, de cuní ní nüü maá Cristo Yāa ndāā, de cuní ní tühun já cáhān yā.

¹⁵ De nacani ní tühun yā nüü ndihí nchiví ndácá já ní jiní ní jíin já ní jini ní.

¹⁶ De mitan de mā cúhuun iní ní túsaá. Nacuiñí ní, de cuenduté ní, de cáhān ndáhví ní jíin maá Jētohō ō tácuca naquete yā ánō ní nüü cuáchi ní, ncachí dē jíin sá.

Jā ní ncachí Pablo nāsa ní ntetñú Yāa Dios dē nüü nchiví ndá cá nación

¹⁷ De nī ndicó cóo sá ní nenda sá ciudad Jerusalén. De jíicān táhví sá iní templo de nī stéhén yā iin já ní jiní sá.

¹⁸ Chí ní jiní sá nüü yā, de ní ncāhān yā jíin sá: Ndíta-ni quee ñamā nú iní Jerusalén yáhá, chí mā cuétühún nchiví yáhá tühun ní já nacani nú nüü jí, ncachí yā.

19 De nī ncāhān sá jín yā: Nduú, Señor, chi cuetáhvī ndá ji sáán, chi ja jíní ndá ji nāsa tēe nī ncuu sá jā ní nquīvi sá ndihi vehe ī sinagoga nī ntiin sá ndácá nchivī cándija ji ní, de nī ncani sá ndá ji, de nī nchihī sá ji vecāa.

20 De suni jíní ndá ji jā quīvi jā ní jahnī ji Esteban, tēe nī nacani tūhun ní, de suni nī īñi sá quīvi ñúcuán, de nī jetúhún sá jā ní jihī dē. Chi nī jito sá sahma ndá tēe jā ní jahnī Esteban, ncachī sá jín yā.

21 De nī ncāhān yā: Cuáhán, chi maá nī tétíñú ndóhó jā quihīn jicá nú jondē nū nchivī ndá cā nación nacani nú tūhun nī nū ji, ncachī yā jín sá, ncachī Pablo.

Jā ní īñi Pablo nū general

22 De xihna nī nini vāha ndá ji jā cáhān dē. De tá nī ncāhān dē tūhun yáhá jā ní ncāhān yā jín dē jā tetíñú yā dē quihīn dē nū nchivī ndá cā nación nacani dē tūhun yā, sá de nī ncana jee ndá ji: Ná cúu tēe jīñā. Nsúu tēe vāha cúu dē jā cutecū cā dē, ncachī ndá ji.

23 De súcuán cána cóhó ndá ji. De quísi ji sōō ji, de squénda ji ticāchāā ñuhun, de súcuán sáhá ndá ji chi quítī ndasi inī ji.

24 De nī ncachī general jā ná quívi Pablo inī cuartel. De nī ncachī dē jā ná stíchi ndá soldado Pablo jondē jín cuarta ñii tácuca cucáhnú inī general nā sīquī cúu jā ní nenda ndá nchivī ñúcuán sīquī dē.

25 De nī juhñi ndá dē Pablo tácuca cuu cani ndá dē. De nī ncāhān Pablo jín tēe cúu capitán jā īñi ñúcuán: ¿A íyó ley jā cani ní jín cuarta ñii iin tēe nación Roma de tú ncháha ca cunī ní nā cuāchi nī nsáhá dē? ncachī dē.

26 De nī jini capitán tūhun yáhá, de nī nquee dē cuācachī dē nū general: Cūndehé ní nāsa sáhá ní jín tēe yáhá, chi tēe nación Roma cúu dē, ncachī dē.

27 Ñúcuán de nī nguenda general nū Pablo, de nī jicā tūhún dē: Cachī tú maá jándāā jā tēe nación Roma cúu nú, ncachī dē. De nī ncāhān Pablo: Suu cúu ndija sá, ncachī dē.

28 De nī ncāhān tucu general: De nduhū chi cuāhā xūhún nī jēhe nī, de súcuán nī nduu nī sēhe nación Roma, ncachī dē. De nī ncāhān Pablo: Sochi sáán chi cúu sá maá tēe jā ní ncaacu nación Roma, ncachī dē.

29 Ñúcuán de ndá jā cunī jā sndóho dē nī ncujiyo-ni cuāhān. De saá-ni jondē general suni nī nchuhú dē chi nī stívī dē ley jā ní juhñi dē Pablo, chi nduú íyó vāha jā sáhá súcuán jín tēe nación Roma.

Jā ní īñi Pablo nū junta cúñáhnú cā táhán dē hebreo

30 De quīvi téen de cunī general jā cucáhnú vāha inī dē nā sīquī cúu jā ní nenda ndá tēe hebreo sīquī Pablo. De nī ndají dē cadena jā nūñi Pablo. De nī ncachī dē jā cutútú ndácá sūtū cúñáhnú jín ndácá tēe sáhá junta cúñáhnú cā. De nī ntavā dē Pablo, de nī jani dē nū ndá tēe jā ní ncutútú.

23

1 Ñúcuán de nī nūcūndehé vāha Pablo nū ndá tēe jā ní ncutútú, de nī ncāhān dē: Ndá ní tátá, señor, sáán chi nijīn cúu ánó sá jā vāha ndāā jica sá nū Yāa Dios jondē mitan, ncachī dē.

2 Ñúcuán de Ananías, tēe cúu sūtū cúñáhnú cā, nī ncachī dē nū tēe īñi ñatin nū Pablo jā ná cátū maá yuhú dē.

3 De nī ncāhān Pablo jín sūtū cúñáhnú cā ñúcuán: Yāa Dios chi sndóho yā níhín chi tēe stáhvī-ni cúu ní. Chi ndēe ní jā sáhá ndāā ní tiñu sá de tú nī stívī

sá ley Moisés. ¿Túsaá de nā sīquī cúu jā cáchī ní jā cani dē sāán? Chi suu jīñā cúu jā stívī maá ní ley, ncachī dē.

⁴ De nī ncāhān ndá tēe íñī nūū dē ñúcuán: ¿Nājēhē cúu jā cáhān nāvāha nú jīñ sūtū cúñáhnú cá jā sátíñú nūū Yāa Dios? ncachī ndá.

⁵ De nī ncāhān Pablo: Tātā, señor, nduú ní jīñí sá jā sūtū cúñáhnú cá cúu dē. Chi tú ní jīñí sá de mā cáhān sá súcuán nícu, chí cáchī nūū tūtū ñī jā má cáhān nāvāha ó nūū tēe cúñáhnú iní ñuū ō, cáchī, ncachī dē.

⁶ De tá nī ncucáhnú iní Pablo jā sava dē cúu tēe grupo saduceo de sava cá dē cúu grupo fariseo, de nī ncāhān jee dē nūū junta: Ndá níhín tātā, maá sá cúu iin táhān grupo fariseo, chí cúu sá sēhe iin tēe fariseo. Chi ñúhún iní sá jā nastecū yā ndīyi, de jā suu cúu jā cáhān ndá ní cuāchi sīquī sá, ncachī dē.

⁷ De tá nī ncāhān dē súcuán de nī nteťáhān ndá tēe fariseo jīñ tēe saduceo jā sáhá junta. De nī ncusíin iní ndá.

⁸ Chi cáhān ndá tēe saduceo jā má nátecū ndīyi de ni nduú nā ángel yā íyó de ni ánō. Sochi tēe fariseo chí jétúhún dē ndinúnī tūhun yáhá.

⁹ De nī ncuvāa ndasí. De ñúcuán de nī nacuiñí sava tēe fariseo jā stéhēn ley Moisés, de nī ncāhān dē: Nduú ní iin cuāchi níhín ndá sá sīquī tēe yáhá. Sanaā de nī ncāhān ndija iin ánō á iin ángel yā jīñ dē, de mā sáhá níhín iní ō nūū Yāa Dios túsaá, ncachī ndá dē.

¹⁰ De nī nteťáhān ndasí ndá. De yúhú general jā scuáchi ndá Pablo de nī ncachī dē jā ná quívi ndá soldado tavā dē Pablo mähñú ndá, de ná ndívi dē iní cuartel.

¹¹ De jacuāá ñúcuán nī nguenda-ni Jētohō ō nūū dē, de nī ncāhān yā jīñ dē: Pablo, sáhá ndeé iní nū, chí tá-ni nī nacani nú tūhun nī iní Jerusalén yáhá, suni súcuán cánuú quīnacani nú tūhun nī jonđe Roma, ncachī yā.

Jā ní squétáhān ndá ji tūhun jā cahñí ji Pablo

¹² De tá nī ncunijin de nī ncutútú cuāhā ndá tēe hebreo de nī squétáhān ndá tūhun. De nī ncāhān téyíí ndá jā má cājí cuití ndá de ni mā cōhó cuití ndá de tú mā cáhnī ndá Pablo xihna cá.

¹³ De víhí cá ūū xico tēe hebreo nī ncāhān téyíí ndá tūhun yáhá.

¹⁴ De nī jēhēn ndá nūū ndá sūtū cúñáhnú jīñ nūū ndá tēe ñáhnú jā ndíso tíñú nūū nchiví hebreo, de nī ncāhān ndá jīñ tēe ñúcuán: Nī ncāhān téyíí ndá sá jā má cājí cuití ndá sá de tú mā cáhnī ndá sá Pablo xihna cá.

¹⁵ Túsaá de ndá máá ní jīñ ndá cá tēe sáhá junta cúñáhnú cá, cuacāhān ndá ní jīñ general jā ná távā dē Pablo cuēē dē jīñ nūū junta teēn, chí cachī ní jā cúnī ndá ní jā stíchī vāha cá ndá ní dē. De ná cóo tūha ndá sá jā cahñí sá dē ichi, ncachī ndá.

¹⁶ Sochi sēhe yíí cuāha Pablo nī jini ji jā súcuán nī squétáhān ndá tūhun. De nī jēhēn ji cuartel, de nī ncachī tūhun ji nūū Pablo.

¹⁷ De nī ncana Pablo iin tēe cúu capitán, de nī ncāhān dē: Cueca ní sūchí yáhá quīhín ní jīñ ji nūū general, chí íyó iin tūhun cachī tūhun ji nūū dē, ncachī dē.

¹⁸ De capitán nī jeca dē ji cuāhān ji jīñ dē nūū general, de nī ncāhān dē: Pablo, tēe yíhí vecāa, nī ncana dē sāán nī ncāhān dē jīñ sá jā quisiáha sá sūchí yáhá nūū ní, chí íyó iin tūhun cáhān ji jīñ ní, ncachī dē.

¹⁹ De nī ntiin general ndahá ji de cuāhān dē jīñ ji iin lado, de nī jīcā tūhún yuhú dē ji: ¿De nā tūhun cáhān nū jīñ ní cúnī nū? ncachī dē.

²⁰ De nī ncāhān ji: Ndá tēe hebreo nī squétáhān ndá dē tūhun jā cáhān dē jīñ ní jā teēn tavā ní Pablo quīhín dē nūū ndá tēe sáhá junta cúñáhnú cá, chí cáhān ndá dē jīñ ní jā cúnī dē jā stíchī vāha cá dē Pablo.

²¹ Sochi mā cándija ní, chi víhi cā ūū xico dē cundetū yuhū dē ichi. Chi nī ncāhān téyíí ndá dē jā má cājí cuitī dē de ni mā cōhó dē de tú mā cāhni ndá dē Pablo, ncachī ndá dē. De mitan ja ndétu dē jā cuāha ní tūhun jā quihīn Pablo nūū junta, ncachī ji.

²² De nī ncāhān general jíin ji jā ni iin nūū mā cāchí ji jā súcuán nī ncachī tūhun ji nūū dē, de nī natají dē ji cuānohōn ji.

Jā ní ntají general Pablo cuāhān dē nūū Félix, tēe cúu gobernador

²³ Nūcuán de nī ncana general ūū capitán, de nī ncachī dē jā sáhá tūha dē ūū ciento soldado jā jíca jéhé jíin ūnī xico ūxī soldado jā yósō caballo jíin ūū ciento soldado jā yíndahá lanza. Chi cahīn jacuāá nūcuán quee ndá dē quihīn dē jíin Pablo jondē ciudad Cesarea.

²⁴ De nī ncachī dē jā suni sáhá tūha dē iin caballo jā cosō Pablo. De coto vāha ndá dē Pablo quihīn ndá dē jíin dē jondē nūū Félix, tēe cúu gobernador.

²⁵ De nī ntee dē iin carta, de súcuán cāhān:

²⁶ Maá sá cúu Claudio Lisias, de tēe sá carta yáhá cuēē nūū ní, señor Félix, gobernador cúñáhnú. ¿Nā táhvi ní cúu?

²⁷ De mitan de cāchí tūhun sá nūū ní jā nchivi hebreo nī ntiin ndá ji tēe yáhá. De ja ñatin cahni ndá ji dē nícu, sochi nī scácu sá dē jíin ndá soldado, chi nī jinī sá jā tēe nación Roma cúu dē.

²⁸ De nī jani sá dē nūū junta ndá máá ji, chi cúnī sá cucáhnú inī sá nā cuāchi cāhān ndá ji síquī dē.

²⁹ De nī jinī sá jā síquī ley ndá máá ji cúu jā cāhān ji cuāchi síquī dē, sochi nduú ní nihīn sá ní iin cuāchi síquī dē jā cuú dē á jā quihī dē vecāa.

³⁰ De nī nihīn sá tūhun jā ní squétáhán sava tēe hebreo tūhun jā cahni ji dē, de jā nūcuán cúu jā ní nteitūñ űamā sá dē cuēē dē nūū ní. De suni ja nī ncachī sá nūū ndá nchivī jā cāhān cuāchi síquī dē jā ná cuēē ji nūū ní de jíin cāhān ji cuāchi dē nūū ní de tú nā cuāchi dē. Ja nī ncuu nī ncāhān ō, tátā, ncachī carta.

³¹ De ndá soldado nī jeca űuú dē-ni Pablo cuāhān ndá dē jondē űuú Antipatris tá cúu nūū nī ndacu general.

³² De quivī téen nī ndico cóo-ni ndá soldado jā jíca jéhé cuānohōn jondē cuartel, de maá-ni cā soldado jā yósō caballo cúu jā ní jēhēn jíin Pablo.

³³ De nī nquenda ndá Cesarea. De nī jēhe ndá carta nūū gobernador, de suni nī nsiáha ndá Pablo nūū dē.

³⁴ De nī ncahvi gobernador carta nūcuán. De nī jíicā tūhún dē nā űuú Pablo, de nī jinī dē jā tēe ndáñū Cilicia cúu dē.

³⁵ De nī ncāhān dē: Ná quíji ndá tēe jā cāhān cuāchi síquī nū. Nūcuán de cunini vāha nī tūhun cāhān nū, ncachī dē. De nī ncachī dē jā ná quíndasī Pablo inī palacio ndīyi rey Herodes.

24

Jā ní nacani Pablo tūhun maá dē nūū gobernador Félix

¹ De nūū úhūn quivī de nī nquenda maá sūtū cúñáhnú cā Ananías jíin sava tēe űáhnú jā ndiso tíñú nūū táhān dē hebreo jíin iin tēe jā cúu abogado jā nání Tértulo. De nī nquivī ndá nūū gobernador jā cāhān ndá cuāchi síquī Pablo.

² Nūcuán de nī ncana gobernador Pablo. De nī nquijéhi Tértulo cāhān dē cuāchi Pablo nūū gobernador: Señor gobernador, síquī jā vāha tēe cúu ní cúu jā vāha nañí-ni íyó ndá sá mitan, de síquī jā ndíchí ní de vāha tátúnī ní cúu jā vāha íyó nación.

³ De ná cútahví sá chi níni íyó vāha ndācá-ni lugar sáhá ní, señor Félix.

⁴ De mitan chi nduú cúní sá jā snāá sá tiempo ní, sochi cāhān ndāhví sá jíin ní jā sáhá ní tūhun māni iní jā cunini ní iin tūhun lulí-ni jā cāhān sá jíin ní.

⁵ Chi ní jiní ndá sá jā maá tēe ndúcuéhé cúu tēe yáhá, chi sáhá dē jā cānāá ndá táhān sá hebreo níi cāhnú ñayívi. Chi maá dē cūñáhnú nūū ndá nchiví jā scuáha tūhun tēe nání Jesús jā ní jahnu ñuū Nazaret.

⁶ De suni ja ndúcú dē jā jondē templo stíví dē nícu, de ní ntiin ndá sá dē. De cúní ndá sá jā sáhá ndāā sá jíin dē nícu tá cúu nūū cāhān ley ndá sá.

⁷ Sochi ní nquenda-ni general Lisias, de ní ncandeē xēen dē-ni tēe yáhá nūū ndá sá.

⁸ De ní ncachí dē jā ná quíji ndá sáān jā cāhān cuāchi sīquí Pablo nūū ní. De mitan de cuu stíchí maá ní dē de jíin tūhun jā cāhān maá dē de cuní ní nāsa íyó ndá cuāchi dē jā cāhān sá sīquí dē, ncachí Tértulo.

⁹ De suni ní ncāhān ndá cā tēe jā cuāhān dē jíin: Súcuán íyó ndija cuāchi dē, ncachí ndá.

¹⁰ Ñúcuán de ní nsáhá gobernador seña nūū Pablo jā ná cāhān dē, de ní ncāhān dē: Ja jíiní sá jā ní ncuu cuāhā cuíyā cúu ní gobernador iní naciún yáhá, de jā ñúcuán cúu jā cúsiī iní sá jā maá ní sáhá ndāā tíñu sá.

¹¹ De maá ní chi cuu nanducú vāha ní de cuní ní jā cáta ncāá úxī ūū-ni quívi cúu mitan jondē jíin jā ní jēhēn sá Jerusalén jā ní jēchiñúhún sá Yāa Dios.

¹² De nduú ní ntétáhān cuití sá jíin ní iin nchiví, de ní nduú ní snēnda sá nchiví ní iní templo ní iní ndá vehe īi sinagoga ní iní ciudad.

¹³ De ní iin cuāchi jā cāhān ndá dē sīquí sá, mā cúu cuití sáhá ndāā dē jā ní nsáhá sá.

¹⁴ Sochi yáhá cúu jā cáchi ndāā sá nūū ní jā Yāa Dios ndíyi tatá sá cúu jā chíñúhún sá, de suu cúu maá Jesucristo. De tūhun yáhá-ni cúu jā cāhān dē jā tūhun jeé cúu, sochi tíñu néhén cúu, cáchi dē. Sochi cándíja sá ndācá tūhun yósō nūū tutū ley Moisés jíin nūū tutū jā ní ntee ndá tēe jā ní nacani tūhun yā jondē janahán.

¹⁵ De suni inuú-ni ñúhún iní sá jíin ndá dē jā sáhá Yāa Dios jā natecū ndá ndíyi, cúu nchiví jā sáhá vāha cúu nchiví jā sáhá néhén.

¹⁶ De jā ñúcuán cúu jā níni ndíhvi iní sá sáhá sá ndācá tíñu vāha tácuā cusíi iní ánō sá jāá nduú ná cuāchi sá de mā cúcanoō sá nūū Yāa Dios jíin nūū nchiví.

¹⁷ De ní jica nuu sá jacū cuíyā ndá cā naciún, de sá de ní nenda sá ciudad Jerusalén ní jēnasiáha sá xūhūn jā ní jiní māni nchiví ndá cā naciún jā cuu táhān sá ñúcuán. De suni ní nenda sá jā sōcō sá quiti nūū Yāa Dios.

¹⁸ De juni íyó sá iní templo jā ní nsáhá sá tá cúu nūū cāhān ley jā ndundoo nchiví nūū yā de sōcō sá quiti nūū yā, de jacū táhān sá hebreo jā vají jondē Asia ní jiní ndá dē nūū sá iní templo. Sochi nduú ní íyo cuāhā nchiví jíin sá, de juni nduú ní ncúvaā ji.

¹⁹ ¿De nūcu nduú ní nguíji ndá máá dē yáhá jā cāhān dē cuāchi sīquí sá de tú ní jiní dē jā íyó cuāchi sá?

²⁰ A ndá tēe yáhá ná cáchi dē de tú ná cuāchi ní nihín ndá dē sīquí sá tá ní íyo sá nūū junta cúñáhnú cā ndá táhān sá hebreo.

²¹ A sanaā de yáhá-ni cúu cuāchi jā cuu nihín dē sīquí sá, chi tá ní íñi sá nūū junta ndá dē de ní ncāhān jee sá: Cándíja sá jā nastécū yā ndá ndíyi, de jā suu cúu jā cāhān ní cuāchi sīquí sá mitan, ncachí sá, ncachí Pablo.

²² De ja jíni vāha Félix nāsa cándija nchivī jā chíñhún Cristo. De tá nī jini dē tūhun jā cáhān Pablo de nī nsínu dē-ni junta, de nī ncāhān dē: Jondē ná quíji general Lisias sá de catūhún vāha cā ni sīquī tiñu yáhá, ncachī dē.

²³ De nī ncachī dē nūū capitán jā ná cóto vāha dē Pablo, sochi ná cuāha dē tūhun jā caca nuu Pablo jacū, de mā cásī dē de tú vāji táhān Pablo jā cáhān ji jíni dē á jā chindee ji dē.

²⁴ De nī ncuu jacū quivī, de nī nenda Félix jíni ñasíhí dē Drusila, de ñahan hebrea cúu ña. De nī ncana dē Pablo tácuca cunini dē nāsa cúu tūhun jā candíja ó Jesucristo.

²⁵ De nī ncāhān Pablo jíni dē jā cánuú jā sáhá ó tiñu ndāa de cáhnū vāha ó maá ó. De suni nī nacani dē jā quivī sándihí de sáhá ndāa Yāa Dios tiñu ndivī nchivī nāsa nī nsáhá ndá ji. De nī nchuhú Félix de nī ncāhān dē: Mitan de cuáhān, de tá iin quivī núne nī de cana tucu nī ndóhó quiji nú, ncachī dē.

²⁶ De cúnī dē jā cuāha Pablo xūhún cuu maá dē de síaa dē-ni Pablo nícu. Já ñúcuán cúu jā quéhén vuelta nī ncana dē Pablo nī natúhún ndúu dē.

²⁷ De tá nī ncuu ūū cuiyā de sá de nī nsāma Félix de nī nūcuíñi Porcio Festo. De cúnī Félix jā ná cúsiñ inī nchivī hebreo jíni dē, de jā ñúcuán cúu jā nī squéndō dē Pablo vecāa.

25

Jā ní ñi Pablo nūū Festo

¹ De cáta ncáa ūñi-ni quivī jā ní nquivī Festo cúu dē gobernador de nī nquee dē inī ciudad Cesarea cuāhān dē ciudad Jerusalén.

² De ndācá sūtū cúñáhnú jíni ndācá tēe cúñáhnú nūū nchivī hebreo, nī nquenda ndá nūū Festo, de nī ncāhān ndá cuāchi sīquī Pablo.

³ De nī ncāhān ndāhvī ndá jíni Festo: Sáhá ní favor natetíñū ní Pablo ná ndíji dē yáhá, ncachī ndá. De súcuán nī ncāhān ndá, chi ja nī squétáhān ndá tūhun jā cahñī ndá Pablo ichi.

⁴ Sochi nī ncāhān Festo: Pablo chi ja yíndasī vāha dē Cesarea, de nduhū chi ja ñatin quīnohōn nī.

⁵ De ndá ndóhó jā cúñáhnú quīhīn iin ncáa ó, de ñúcuán cáhān nū cuāchi dē de tú iyó cuāchi dē, ncachī dē.

⁶ De nī Iyo dē ñúcuán tá ūñā á ūxi-ni quivī, de nī nenda dē Cesarea. De quivī tēen nī nūcundeē dē mesa nūū sáhá ndāa dē tiñu, de nī ndacu dē jā ná quíji Pablo.

⁷ De ja íñi ndá tēe hebreo jā ní nquiji ciudad Jerusalén. De tá nī nquenda Pablo de nī jicó ndúu ndá Pablo, de nī nquijéhé ndá sáhá tūhún nāvāha ndá sīquī dē. Sochi nduú ní ncúndéé ndá jíni tūhun tūhún.

⁸ De nī ncāhān Pablo jēhē maá dē: Nduú ní nsáhá sá ni iin cuāchi sīquī ley ndá táhān sá hebreo ní sīquī templo ní sīquī rey cúñáhnú cā nación Roma, ncachī dē.

⁹ De sīquī jā cúnī Festo jā cusīñ inī nchivī hebreo jíni dē de nī ncāhān dē jíni Pablo: ¿A nduú cúnī nū cōhōn jondē Jerusalén, de ñúcuán sáhá ndāa ni tiñu nū? ncachī dē.

¹⁰ De nī ncāhān Pablo: Mitan ja íñi sá inī vehe tíñū nūū tátúnī ley maá rey cúñáhnú cā, de yáhá cúu nūū cánuú jā cundaā tiñu sá. De maá ní chi ja jíni vāha ní jāá nduú ní nsáhá sá ni iin cuāchi sīquī táhān sá hebreo.

¹¹ Chi tú ní nsáhá sá iin cuāchi xeēñ jā cánuú jā cuū sá de vātu-ni cuū sá túsaá. Sochi tú nduú iyó ndāa tūhun jā tēe cuāchi ndá tēe yáhá sīquī sá de ni iin tēe

mā cūú nasiáha dē sáán jā quínohōn sá nūū táhán sá Jerusalén. Túsaá de cúnī sá jā quíhīn sá nūū maá rey cúñáhnú cā jā íyó Roma de maá dē ná sáhá ndāā tíñu sá, ncachī dē.

¹² De nī natúhún Festo jíín ndá cā táhán ndíso tíñú jíín dē. De nī ncāhān dē jíín Pablo: Ja nī ncāhān nū jā quíhīn nū nūū maá rey cúñáhnú cā jā sáhá ndāā dē tíñu nū cúnī nū. De cuu de quíhīn nū túsaá, ncachī dē.

Jā ní tñi Pablo nūū rey Agripa

¹³ De nī ncuu jacú quívi, de nī nguenda rey Agripa jíín Berenice jondē ciudad Cesarea jā cuándēhé dē Festo.

¹⁴ De quéhén quívi nī íyo ndúú dē ñúcuán. De nī nacani Festo tūhun Pablo nūū rey ñúcuán, chí nī ncāhān dē: Félix, tēe nī ncuu gobernador, ní sndóo dē iin tēe yíhí vecāa yáhá.

¹⁵ De tá nī jēhēn sá Jerusalén de ndá sūtú cúñáhnú jíín ndá tēe ñáhnú jā ndíso tíñú nūū nchivī hebreo nī nguenda ndá dē nūū sá cáhān ndá dē cuāchi síquī tēe yáhá, de cúnī ndá dē jā ná cúú tēe yáhá.

¹⁶ De nī ncachī sá jíín ndá dē jāá nduú nā costumbre tēe Roma jā cahñī dē súcuán-ni iin tēe chí jondē cuiñi dē jíín ndá tēe jā cáhān cuāchi síquī dē, tácuca cáhān dē jēhē maá dē de cundaā á íyó cuāchi dē á nduú, ncachī sá.

¹⁷ Ñúcuán de tútú nī nguenda ndá jíi yáhá. De quívi téēn de nduú ní ncúcuéé sá jā cundeé sá vehe tíñú jā sáhá ndāā sá tíñu ñúcuán, de nī ncachī sá jā ná quíji tēe jā yíhí vecāa.

¹⁸ De íñí ndá nchivī jā cáhān cuāchi síquī dē. De nī jani inī sá jā cáhān jíi iin cuāchi xeēn síquī tēe ñúcuán nícu, de nduú.

¹⁹ Chí vāchi síquī nása cándjja ndá máá jíi-ni cúu, jíín síquī iin tēe nání Jesús, sochi jā ní jñhī dē, de cáchī Pablo jā ní natecū ndija dē.

²⁰ De nduú ní ncúcáhnú cuití inī sá nása sáhá ndāā sá tíñu ñúcuán. De nī jíicā tūhún sá Pablo de tú cúnī dē quíhīn dē Jerusalén de ñúcuán cundaā tíñu dē.

²¹ Sochi Pablo ní ncachī dē jā cúnī dē quíhīn dē nūū rey Augusto jā cúu rey cúñáhnú cā nación Roma, de ñúcuán sáhá ndāā rey tíñu dē. De nī ncachī sá jā ná quíhi dē vecāa jondē tetíñú sá dē quíhīn dē nūū rey ñúcuán, ncachī Festo.

²² Ñúcuán de nī ncāhān Agripa jíín Festo: De saá-ni sáán suni cúnī sá jā cunini sá tūhun cáhān tēe ñúcuán, ncachī dē. De nī ncāhān Festo: Teēn de cunini ní jā cáhān dē túsaá, ncachī dē.

²³ De quívi téēn de nī nguenda Agripa jíín Berenice. De yíñúhún nī nguívi dē inī vehe tíñú jíín ndá general jíín ndá tēe cúñáhnú inī ciudad. De nī ncachī Festo jā ná quíji Pablo.

²⁴ De nī ncāhān Festo: Cáhān sá jíín ní, señor rey Agripa, jíín ndihi ndá ní jā ní nguenda ní yáhá. Yáhá cúu tēe jā ní nenda ndācá táhán dē hebreo síquī dē, cúu nchivī Jerusalén de saá-ni nchivī hebreo ciudad Cesarea yáhá, de cúsa maá jā cáhān ndá jíi jāá nduú íyó vāha jā cutedū cā dē.

²⁵ Sochi jáni inī maá sá jā nduú ní iin cuāchi xeēn ní nsáhá dē jā cuú dē. De nī ncachī dē jā cúnī dē quíhīn dē nūū rey cúñáhnú Augusto, de ñúcuán cundaā tíñu dē. De ñúcuán cúu jā ní ncachī sá jā tetíñú sá dē quíhīn dē nūū rey ñúcuán.

²⁶ De nduú cúcáhnú inī sá ná cuāchi dē tee sá nūū tutú jā quíhīn jíín dē nūū rey cúñáhnú cā, chí nduú níhīn sá ní iin cuāchi dē. De jā ñúcuán cúu jā ní ntavá sá dē nūū ndá ní, de cánuú cā nūū maá ní, señor rey Agripa. De stíchī vāha maá ní dē tácuca cucáhnú inī sá nása tee sá carta quíhīn.

²⁷ Chi cūcanōō sá já tetiñú sá iin preso quih̄in de tú mā cāchí tūhun sá nā cuāchi nī nsáhá dē, ncachī dē.

26

Jā ní ncāhān Pablo jēhē maá dē nūū rey Agripa

¹ De nī ncāhān rey Agripa jíin Pablo: Mitān de cuu cāhān nū tūhun maá nú, ncachī dē. De nī scāā Pablo ndahá dē, de sūcuán nī ncāhān dē:

² Señor rey Agripa, cúsiī inī sá mitān jā cuu nacani sá nūū ní jāā nduú íyó ndāā ndācá cuāchi jā cāhān táhān ó hebreo síquī sá.

³ Chi ja jíinī vāha maá ní ndācá costumbre táhān ó hebreo jíin ndācá tūhun jāā nduú quētáhān jā jáni inī ji. De jā ñúcuán cúu jā cāhān ndāhvī sá jíin ní jā cune cāhnú inī ní cunini ní ndá tūhun yáhá jā cāhān sá jíin ní.

Jā ní nacani Pablo nāsa nī nsáhá dē tá nchāha ca ndicó cóo inī dē nūū Jesús

⁴ Ja jíinī ndācá táhān ó hebreo nāsa nī nsáhá sá jondē tá lulí sá, tá nī ndeē sá māhñú ndá ji inī ñuū sá jíin inī Jerusalén.

⁵ De tú cúnī ndá máá dē jā cachī ndāā dē, de ja jíinī ndá dē jā jondē lulí sá nī iyo sá nūū grupo fariseo. De vjín cā cúu grupo ñúcuán nsūū cā ndá cā grupo táhān ó hebreo síquī jā cāhān nīhin cā jā squíncuu ó ley.

⁶ De ñúhún inī sá tūhun jā ní nquee yuhú Yāā Dios nūū ndīyi tatá ō jā nastécū yā ndīyi, de tūhun ñúcuán-ni cúu jā ní ntee dē cuāchi síquī sá.

⁷ Chi maá ó jā cúu ó tatá ndihúxī ūū sēhe Israel jā cúu ó nchivī hebreo, chi ñúhún inī ō tūhun jā ní nquee yuhú yā jā nastécū yā ndīyi. De jā ñúcuán cúu jā nduú ñuū chíñúhún ndasí ó Yāā Dios de sátiñú ó nūū yā. De síquī jā inuú-ni ñúhún inī sá jíin ndá táhān ó hebreo cúu jā cāhān maá ji cuāchi síquī sá, chí nācani sá tūhun jā natecū ndīyi, señor rey Agripa.

⁸ De á mā cúu nastécū Yāā Dios ndīyi jáni inī ndá ní, á naá cúu?

Jā ní nacani Pablo nāsa nī nsáhá nāvāha dē nchivī cándija

⁹ De maá sá chí nī jani inī sá jā cúnī jā nenda sá contra síquī ndá nchivī cándija Jesús, Yāā jā ní jahnu ñuū Nazaret.

¹⁰ De suni sūcuán nī nsáhá sá inī Jerusalén, chí nī nīhīn sá orden nūū ndācá sūtū cúñáhnú, de nī nchihī ndasí sá nchivī cándija yā vecāa. De suni nī jetúhún sá tá nī jahni nchivī ndá ji.

¹¹ De quéhén vuelta nī sndóho sá ndá ji inī ndá vehe īī sinagoga, de nī nsáhá sá fuerza jā ná sndóo ji tūhun Jesús. De nī nquīti ndasí inī sá nī jíinī sá ndá ji, chí jondē ndá nchivī cándija jā íyó ñuū jícā nī nsáhá nāvāha sá ji.

Jā ní nacani tucu Pablo nāsa nī ndicó cóo inī dē nūū Jesús (Hch. 9.1-19; 22.6-16)

¹² De nī nīhīn sá orden nūū ndá máá sūtū cúñáhnú jā quih̄in sá Damasco jā sáhá nāvāha sá ndá nchivī cándija nīcu.

¹³ De cahūxī ūū cúu de ñúhún sá ichi cuāhān sá, señor rey. De nī jíinī sá iin jā jéndūtē nī nquiji ichi andiví. De nī jéndūtē-ni níí nūū sá jíin níí nūū ndá tēe jā cuāhān sá jíin, de jéndūtē cā nsūū cā ncandīī.

¹⁴ De ndihī ndá sá ní ndicó cáva-ni nūū ñúhún. De nī jíinī sá iin tūhun jā ní ncāhān yuhú hebreo: Saulo, Saulo, ¿nājēhē cúu jā sáhá nāvāha nú nduhú? Chí jā sáhá nú sūcuán cúu modo stīquī jā jáñū yātá tī punta garrocha, de suu cúu jā stācuēhē tī maá tī, ncachī.

15 Ñúcuán de nī ncāhān sá: ¿Ní iin cúu ní, Señor? ncachī sá. De ñúcuán de nī ncāhān maá Jētohō sá: Maá nī cúu Jesús, de jā sáhá nāvāha nú ndá nchivī cándíja cúu jā sáhá nāvāha nú nduhū.

16 De mitan de nacōo de cuiñi nú, chi nī nguenda nī nūū nū tácuca cani nī ndóhó jā sáhá nú tiñu cúnī ni de nacani nú jā ní jini nū mitan jíin jā stéhēn cā ni nūū ndá quivī quiji.

17 De scácu nī ndóhó nūū ndācá táhán nú hebreo jíin nūū nchivī ndá cā nación. Chi tetíñú nī ndóhó jā quihīn nū nacani nú tūhun nī nūū nchivī ndá cā nación.

18 De tetíñú nī ndóhó quihīn nū nūū ji, chi modo jā nacune nú tinūú ji cúu jā stéhēn nū tūhun nī nūū ji de jicūhun inī ji. De tú candíja ji nduhū de mā cācá cā ji nūū neē, chi sa caca ji jíin luz ni. De mā quihī cā ji ndahá tāchī cúñáhnú jā cúu Satanás, chi sa nduhū cuniquin ji. De tetíñú nī ndóhó quihīn nū nūū ji tácuca candíja ji nduhū de cune cáhnú inī ni nūū cuáchi ji. Ñúcuán de inuú-ni nīhīn ji táhvī ji jíin ndá cā nchivī jā ní nacāji nī, ncachī yā jíin sá.

Jā ní nacani Pablo nāsa nī jetáhvī dē tūhun jā ní ncāhān yā jíin dē

19 De jā ñúcuán cúu jāá nduú ní nsáhá nīhīn inī sá tá nī nquiji yā ichi andivī nī ncāhān yā jíin sá, señor rey Agripa.

20 Chi sa nī jetáhvī sá, de nī nacani sá tūhun yā, xihna cā nūū nchivī ñuū Damasco de sá de nūū nchivī ciudad Jerusalén jíin níi región Judea de saá-ni nūū nchivī ndá cā nación. De nī nacani sá tūhun nūū ji jā ná nācani inī ji síquī cuáchi ji, de ná nāndicó cōo inī ji nūū Yāa Dios, de ná sáhá ji tiñu váha jā stéhēn ji jā ní nacani inī ji síquī cuáchi ji.

21 De jā síquī jā nācani sá tūhun yáhá nūū ndá ji cúu jā ní ntiin ndá táhán ó hebreo saán inī templo, chi cahni ji saán cúnī ji nícu.

22 Sochi nī nchindeé nī nchituu Yāa Dios saán, de jā ñúcuán cúu jā íñi nīhīn sá jondē mitan nācani cáji sá tūhun yā nūū ndá nchivī cúñáhnú jíin jāá nduú. Chi nduú chíso sá ni iin cā tūhun síquī tūhun jā ní nacani Moisés jíin ndá cā tēe nī nacani tūhun Yāa Dios jondē janahán.

23 Chi nācani sá tá-ni nī nacani ndá dē tūhun Cristo, Yāa jā ní jani Yāa Dios jā scácu yóhó. Chi nī nquee ndaā jā ní nacani ndá dē jā cánuú ndoho yā jondē cuú yā, de xihna cā maá yā nī natecū nsuú cā ndá cā ndiyi, sá de nī stéhēn cáji yā nūū nchivī jā scácu yā ji, cúu nchivī nación maá ó Israel jíin nchivī ndá cā nación, ncachī Pablo.

Jā ní nducú ndéé Pablo jā scándíja dē tūhun yā Agripa

24 De sūcuán nī ncāhān Pablo jēhē maá dē, de nī ncāhān jee Festo: Cáhān naā nū, Pablo, chi síquī jā ní scuáha ndasí nú de nducú nducuéhé nú, ncachī dē.

25 Sochi nī ncāhān Pablo: Nduú nducuéhé sá, señor Festo, chi sa iyó cáji inī sá jā cáhān cáji sá ndācá tūhun yáhá.

26 Chi maá rey Agripa ja jíin vāha dē ndācá tiñu jā ní ncuu jā ní nacani sá. De nduú yuhú sá cáhān sá ndá tūhun yáhá, chi jíin sá jā jíin vāha dē ndācá tūhun jā cáhān sá yáhá, chi nduú jíca yuhū ndá tūhun yáhá.

27 Señor rey Agripa, ¿á cándíja ní ndācá tūhun jā ní ntee ndá tēe jā ní nacani tūhun yā jondē janahán? Nduú chi jáni inī sá jā cándíja ní, ncachī Pablo.

28 Ñúcuán de nī ncāhān Agripa jíin Pablo: ¿A jáni inī nū jā jíin jacú-ni tūhun jā ní ncāhān nū de candíja nī nūū Cristo sáhá nú? ncachī dē.

²⁹ De nī ncāhān Pablo: Vísō jacū-ni tūhun á cuāhā sochi jícān táhvī sá nūū Yāā Dios jā ná cándija ndá ní jín ndácá cā nchivī jā nīni tūhun jā cáhān sá mitan de nduu ndá ní tá nūū cúu maá sá, sochi nduú cúnī sá jā cunuñī ndá ní jín cadena tá cúu nūū núhnī sá mitan, ncachī dē.

³⁰ De tá nī jīnu nī ncāhān Pablo ndácá tūhun yáhá de nī nacuiñī rey jín gobernador jín Berenice jín ndá cā tēe cúñáhnū jā iyó jín dē.

³¹ De nī ncujiyo ndá dē iin lado, de nī natúhún síin ndá máá dē: Junī iin cuāchi nduú ní nsáhá tēe yáhá jā cuū dē á jā quihī cā dē vecāa, ncachī ndá dē.

³² De nī ncāhān Agripa jín Festo: Cúu siáá ní tēe yáhá nícu de tú nduú ní ncachī dē jā quihīn dē nūū rey cúñáhnū cā nación Roma, ncachī dē.

27

Jā ní ntetíñū ndá dē Pablo cuāhān dē ciudad Roma

¹ De nī ncundaā jā quihīn ndá sá jín Pablo jín barco jondē nación Italia. De Pablo jín sava cā tēe jā yihī vecāa nī nquīvi ndá dē ndahá iin capitán nání Julio jā quisiáha dē ndá tēe ñúcuán jondē Italia, de Julio cúu iin táhān grupo soldado jā nání Augusto.

² De nī nquīvi ndá sá inī iin barco jā vāji puerto Adramitio, de barco ñúcuán quihīn ndácá puerto jā iyó región Asia. De suni cuāhān Aristarco jín sá, de tēe ñūū Tesalónica ndáñūū Macedonia cúu dē.

³ De quīvī tēen nī nquenda ndá sá puerto Sidón. De Julio nī ncundáhvī inī dē Pablo, de nī jēhe dē tūhun jā quíndehé Pablo amigo dē tácuā chindeé ji dē.

⁴ De ñúcuán nī nquee tucu ndá sá jín barco. De síquī jā nihin yihī táchi de nduú ní ncúu quihīn ndāā barco, de nī ntee xiín ndá sá cuāhān sá jín barco xiín isla Chipre jā ñúhún māñūū ndute. De nī ndōo lado ndahá sátin sá.

⁵ De nī nchāha sá yuhú mar Cilicia jín Panflia cuāhān sá. Sá de nī nquenda ndá sá ñūū Mira jā cúu ndáñūū Licia.

⁶ De ñūū ñúcuán nī nihīn capitán incā barco jā vāji ichi Alejandría jā quihīn ichi Italia, de nī ncachī dē jā ná quīvi ndá sá inī barco ñúcuán.

⁷ De cuāhā quīvī nī ñūhun ndá sá ndute, chi cuéé nī jica barco síquī jā cáni táchi ichi nūū. De jā fuerza-ni nī nquenda ndá sá yuhú ñūū Gnido. De nduú ní jēhe táchi tūhun jā quihīn ndāā barco, de nī nchāha ndá sá ñatin xiín ñūū Salmón jā iyó isla Creta, tácuā quisāhvī ndá sá nūū táchi.

⁸ De nī nducú ndéé ndasí tēe scáca barco. De ñatin-ni yuhú nduté nī nchāha ndá sá xiín Creta, de nī nquenda ndá sá iin lugar nūū nání Buenos Puertos. De ñatin-ni ñúcuán iyó ñūū Lasea.

⁹ De síquī jā cuéé ndasí nī jica barco de ja ñatin quijéhé tiempo vījin, de vījín jica barco ndá tiempo ñúcuán de sanaā de coo tūndóhó nūū mar. De nī ncāhān nihin Pablo jín ndá dē:

¹⁰ Tátā, jínī sá jā vījín ndasí coo viaje yáhá, de quiji iin tūndóhó síquī barco. De nsúū maā-ni barco jín jā ñúhún inī cúu jā naā, chi saā-ni jondē ndá máá ó sanaā de naā ó, ncachī dē.

¹¹ Sochi nduú ní nsáhá capitán cuenta jā ní ncāhān Pablo, chi sa jā ní ncāhān tēe scáca barco jín tēe xí barco cúu jā ní nsáhá dē cuenta.

¹² De síquī jāá nduú iyó vāha puerto ñúcuán jā coo ndá sá ní tiempo vījin de cuāhā dē nī jani inī jā vāha cā quee barco ñúcuán quihīn, chi sanaā de quenda dē Fenice, de ñúcuán coo ndá dē ní tiempo vījin jáni inī dē. De Fenice cúu iin puerto jā iyó isla Creta, de nijin ichi noroeste jín suroeste.

Jā ní nquene táchi nihin nūū mar

13 De tá nī jīquīhi iin tāchī lūlī ichi sur jā scáca barco de nī jani inī ndá dē jā cuu quenda dē Fenice nícu. De nī scáca cā dē barco xiín Creta.

14 Sochi tá nī ncunúú jacū cā de nī nquene-ni iin tāchī níhin ndasí jā vāji ichi nordeste.

15 De nī nchindahá-ni tāchī barco, de nduú cā ní ncúu quīhīn ndāā. De nī nsiāā-ni ndá dē barco, de cuāhān maá-ni cā jīn tāchī.

16 De nī nchāha ndá sá xiín iin isla lulí nání Claudia jā sáhvi tāchī. De visō sūcuán de tūndóhō ndasí nī scáa ndá dē barco lulí jā ndāñuhun barco cāhnú.

17 De nī squívi ndá dē inī barco cāhnú. De nī nasníhin vāha ndá dē barco cāhnú jīn cable. De nī snúu ndá dē manta jā núhnī ichi xínī barco tácuā mā stéchi cā tāchī, chi yúhú ndá dē jā quīhīn barco nūū ñúhún ñáxín ndute nūū nání Sirte de tūin nūū ñútín. De nī nsiāā ndá dē barco de sūcuán-ni cā cuāhān ndá sá jīn.

18 De nduú ní jéncuifī tāchī níhin. De quívi téēn nī nquijéhé ndá dē nī squéne dē ndatíñú jā jíso barco tácuā nduñamā cā barco.

19 De quívi únī de nī nchindeé táhán ndá sá nī squéne ndá sá ndācá ndatíñú jā jétíñú ndá dē jīn barco.

20 De cuāhā quívi nduú ní jīnī ndá sá ncardiī jīn tiūūn síquī jā íyó vícō, ni nduú ní jéncuifī cuitī tāchī níhin ñúcuán. De cúsá nduú cā ñúhún inī ndá sá jā cācu sá.

21 De nī ncuu quívi jāá nduú cā yáji cuitī ndá sá stāā. De nī jécuiñī Pablo māñnú ndá tēē ñúcuán, de nī ncāhān dē: Tātā, tú ní jétáhvī ndá ní tūhun jā ní ncāhān sá jā má quēē ó inī isla Creta de juni mā cūnī ó tūndóhō yáhá de juni mā nāā ndatíñú nícu.

22 Sochi mitan chi cāhān níhin sá jīn ndá ní jā sáhá ndeé inī ndá ní, chi ni iin ó mā nāā, sochi barco chi naā.

23 De jīnī sá jā sūcuán coo, chi cuni nī nquiji iin ángel maá Yāā Dios nūū sá, chi maá Yāā ñúcuán cúu jētohō sá, de sátíñú sá nūū yā.

24 De sūcuán nī ncāhān yā jīn sá: Pablo, mā cúyūhú nú, chi vāha-ni quenda nú nūū rey Roma jā cúñáhnú cā. De jā síquī ndóhō cúu jā sáhá Yāā Dios jā cācu ndá cā tēē jā cuāhān jīn nú, ncachī yā.

25 Tātā, túsáá de sáhá ndeé inī ndá ní, chi cúndeé cúcáhnú inī sá Yāā Dios jā tá-ni nī ncāhān ángel jīn sá de sūcuán coo.

26 Sochi níni cúu jā quenda ó iin isla visō mā quēndá ñamā ō nūū cóhōn, ncachī dē.

27 De nī ncuu ūxi cūmī jacuáā jā ní nquijéhé tāchī níhin, de cuāhān ndá sá nūū mar Adria, de cháhá chúcuán cuāhān barco sáhá tāchī. De máá jacuáā ñúcuán de tá nī ncuu sava ñuú de jáni inī ndá tēē jā scáca barco jā ní ncuñatin ndá sá ñuhun yíchi.

28 De nī scúun ndá dē iin plomo chíjin ndute tácuā cūnī dē nāsaa cúnú ndute, de nī ncucáhnú inī ndá dē jā néē ōcō xāhōn iin metro. De nī jica ndá sá jacū cā, de nī scúun tucu dē, de nī jini dē jā néē ōcō ūjā-ni cā metro.

29 De nī nchúhú ndá dē jā jicutáhán barco jīn toto. De nī squéne dē cūmī gancho cāa nāhnú ichi chātā barco tácuā jīquituu de jencuifī barco. De ndétu ndasí ndá dē jā ná túu ñamā.

30 De ndá tēē scáca barco ndúcú ndá dē cunu dē quīhīn dē jīn barco lulí, de sndóo dē barco cāhnú cūnī dē nícu. De jā ñúcuán cúu jā ní nquijéhé dē snúu dē barco lulí ñúcuán nūū ndúté, de sáhá dē-ni jā quīhīn dē ichi nūū barco cāhnú jā scúun dē incā gancho cāa tácuā mā cūnī nchivī jā cūnī dē cunu dē quīhīn dē.

³¹ De Pablo nī ncāhān dē jíin capitán jíin ndá soldado: Tú mā quéndōo ndá tēe scāca barco inī barco cāhnú yáhá de mā cácu cuitī ndá máá ní, ncachī dē.

³² Ņúcuán de nī jehndē-ni ndá soldado yoho núhnī barco lulí, de nī nchāā-ni de cuāhān-ni jíin ndute.

³³ De tá ja ñatin cunijīn de nī ncāhān Pablo jíin ndá sá jā ná cājī ndá sá stāā. Chi sūcuán nī ncāhān dē: Mitān íyó ūxī cūmī jacuāā jā ndító ndá ní de nduú yájī cuitī ndá ní stāā.

³⁴ De cāhān ndāhvī sá jíin ndá ní jā cājī ní stāā mitān tácuā nanihīn inī ndá ní de cācu ní, chi ni iin ó mā náā, chí cācu ndihī ó, ni mā tácuēhé cuitī ō, ncachī dē.

³⁵ De tá nī ncuu nī ncāhān dē de nī nquehen dē-ni iin stāā. De māhñú ndá nchivī űúcuán nī nacuetáhvī dē nūū Yāā Dios, de nī ntahví dē, de nī nquijéhé dē yájī dē.

³⁶ űúcuán de nī ndundeé inī ndá sá, de suni nī nchajī ndá sá stāā.

³⁷ De jā ndihī ndá sá jā űúhūn inī barco cúu ūū ciento ūnī xico xāhōn iin sá.

³⁸ De nī nchajī vāha ndá sá. űúcuán de nī squéne ndá dē trigo nūū nduté tácuā ná ndúñamā cā barco.

Jā ní naā barco nūū mar

³⁹ De tá nī ntūu de nī jīnī ndá sá űuhun yíchí, sochi nduú ní ncúcáhnú inī ndá dē ní lugar cúu. Sochi nī jīnī ndá sá iin ndahá nduté jā íyó űútín, de űúcuán jāni inī ndá dē jā quihīn dē jíin barco de tú ná cúu.

⁴⁰ De nī jehndē ndá dē yoho jā núhnī ndá gancho cāa, de nī ndōo-ni gancho űúcuán. De nī nandají ndá dē űutun jā sáhá jā cuu quihīn barco ní-ni cúu. De ichi nūū barco nī jata caa ndá dē sahma tácuā chindahá tāchī quihīn ndahá nduté. De nī jica barco jacū.

⁴¹ De nī nquenda barco nūū íyó űáxín ndute māhñú ūū lugar nūū jica corriente dē, de űúcuán nī ntīin cutú ichi nūū barco, de nduú cā ní ncāndā cuitī. De jā cāni ndasí ndute mar de nī ntānī-ni ichi chātā barco.

⁴² űúcuán de nī natúhūn ndá soldado jā cahñī ndá dē ndá preso tácuā mā suté ni iin ji jā cunu ji.

⁴³ Sochi capitán chí cūnī dē jā scācu dē Pablo, de nī jasí dē tūhun űúcuán. Chi sa nī ncachī dē tú ní nchivī jīnī ji suté ji de xihna cā ji ná núu ji jā suté ji nūū nduté quenda ji űuhun yíchí.

⁴⁴ De sava cā ji ná cósó nūū ndá nducúnú á nūū ndá űutun barco, ncachī dē. De sūcuán nī ncācu ndihī ndá sá, de nī nquenda sá űuhun yíchí.

28

Jā ní űyo Pablo isla Malta

¹ De tá nī ncācu ndá sá de nī ncucáhnú inī sá jā isla űúcuán nání Malta.

² De ndá nchivī isla űúcuán nī ncundáhvī inī ji ndá sāán, de nī stāhān ji iin űuhūn de nī ncana ji ndá sāán jā nasaā sá, chí vjīn sáhá chí cúun sāvī.

³ De nī stútú Pablo jacū ntucuáchí, de nī ntaān dē nūū űúhūn. De jīnu iin cōō xēēn nī nquee tí sīquī jā ihñī, de nī ntiin tī-ni ndahá Pablo.

⁴ De ndá nchivī űúcuán nī jīnī ji jā ndíta caa cōō yiyuhú tī ndahá dē, de nī ncāhān ndá ji: A sanaā de tēe jāhnī ndīyi cúu tēe yáhá tūsaā, de vísō ja nī ncācu dē nūū mar sochi maá yāā jā sáhá ndāā tiñu nchivī, nduú jéhe yā tūhun jā cutecū cā dē, ncachī ndá ji.

5 De nī nquisi Pablo ndahá dē, de nī nincava cōō ñúcuán nūū ñúhūn, de nduú ná ndóho cuiṭi dē.

6 De ndétu ndá nchivī jā chitú cuiñu dē á jā nduvā dē de cuū dē-ni. De nī ncuunú ndasí ndétu ndá ji, de nī jinī ndá ji jāá nduú ná ndóho dē. Ñúcuán de nī nacani inī ndá ji, de nī ncāhān ji jā iin yāā cúu dē.

7 De ñatin ñúcuán íyó ñuhun tēe cúñáhnú cā isla Malta, nání dē Publio. De nī ncana tēe ñúcuán ndá sá, de nī jēhe núú dē vehe dē nī ndeē ndá sá ũnī quivī, de nī jito vāha dē ndá sáán.

8 De tatá Publio cáá dē cúhū dē cuēhē cahni jín cuēhē nīñi. De nī jēndēhē Pablo tēe ñúcuán, de nī jīcān táhvī dē, de nī ntee dē ndahá dē tēe ñúcuán, de nī nduvāha dē-ni.

9 Ñúcuán de nī nquiji ndá cā nchivī cúhū isla ñúcuán, de nī nduvāha ndá ji-ni.

10 De ndá nchivī ñúcuán nī ntaji ji cuāhā ndatíñú nī ncutahvī ndá sá. De tá nī nquenda quivī jā quee tucu ndá sá quihín sá jín barco, de nī ntaji ndá ji ndacá ndatíñú jā jini ñúhún ndá sá.

Jā ní nquenda Pablo Roma

11 De ũnī yōō nī iyo ndá sá isla Malta. De iin barco jā ní nquiji ichi Alejandría nī iyo isla Malta ñúcuán ní tiempo vijin. De ichi núú barco nī nanehen dē ũū figura ídolo ñuū dē jā nání Cástor jín Pólux. De nī nquivī ndá sá barco ñúcuán cuāhān sá.

12 De nī nquenda ndá sá ñuū Siracusa, de ñúcuán nī iyo tucu ndá sá ũnī cā quivī.

13 De nī nquee tucu ndá sá cuāhān sá, de nī nchāha barco yuhú nduté yuhú nduté cuāhān jín ndá sá, de nī nquenda ndá sá ñuū Regio. De quivī tēen de vāha nī jiquihī tāchī ichi sur, de nī nquee ndá sá ñuū Regio cuāhān sá, de incā quivī nī nquenda ndá sá ñuū Puteoli.

14 De ñúcuán nī nanihín tāhán ndá sá jín sava hermano. De nī jecani dē ndá sá de nī nquendōo ndá sá iin semana jín ndá dē. Sá de nī nquee ndá sá jā cuāhān sá Roma.

15 De ndá hermano jā íyó Roma, ja nī nīhīn dē tūhun jā cuāhān ndá sá, de nī nquitahān sava dē ndá sáán jondē ñuū Foro de Apio, de sava cā dē ñuū Tres Tabernas. De tá nī jinī Pablo nūū ndá dē de nī nacuetáhvī dē nūū Yāā Dios, chí nī ndundeé inī dē.

16 De tá nī nquenda ndá sá ciudad Roma de nī jēhe capitán ndá preso nūū tēe cúñáhnú nūū ndá soldado Roma. Sochi nī jēhe dē tūhun jā ná cundeē síin Pablo jín iin soldado tácuca coto dē.

Jā ní nacani Pablo tūhun yā inī ciudad Roma

17 De nūū ũnī quivī de nī ncana Pablo ndá táhán dē hebreo jā cúñáhnú nūū nchivī hebreo jā íyó Roma, de nī ncutútú ndá dē. De nī ncāhān Pablo: Tátā, nduú cuiṭi nā cuāchi ní nsáhá sá nūū ndá táhán ó hebreo nī sīquī costumbre ndá tatā ō. Sochi jondē Jerusalén nī jēhe ndá táhán ó hebreo sáán nūū ndá tēe Roma, de nī nchihī ndá dē sáán vecāa.

18 De ndá tēe Roma cúñáhnú jā ndeē ciudad Cesarea nī stíchī ndá dē sáán. De cúnī dē síáá dē sáán nícu, chí nī iin cuāchi nduú ní nīhīn dē sīquī sá jā cuū sá.

19 Sochi nduú ní jēhe ndá táhán ó hebreo tūhun. Jā ñúcuán cúu jā ní jīcān táhvī sá jā quiji sá nūū rey cúñáhnú cā Roma yáhá tácuca maá dē sáhá ndāā tiñu sá. Sochi nduú vāji sá jā cāhān sá cuāchi sīquī ndá táhán ó.

²⁰ Jā n̄ncuán cúu jā ní ncana sá ndá ní jā cunī sá nūū ndá ní de natúhún ó. Chi ndá máá ó jā cúu ó nchivī Israel chi n̄nhún ndija inī ō jā quiji Cristo. De sīquī jā nácani sá tūhun jā ja nī nquiji yā cúu jā núhni sá jíin cadena yáhá, ncachī dē.

²¹ De nī ncāhān ndá tēe n̄ncuán jíin Pablo: De ndá táhān ó jā íyó región Judea ni iin carta ní nduú ní ntétíñú ndá ji jā quiji nūū sá. De juni ndá cá táhān ó jā ní nquenda yáhá nduú cuitī nā cuāchi cáhān ndá dē sīquī nī.

²² Sochi cúni ndá sá cunini sá tūhun nāsa cáhān ní, chí ja jíni sá jā ndācá lado cáhān nchivī contra sīquī tūhun jeé yáhá jā stéhēn ní, ncachī dē.

²³ De nī jani ndá dē iin quīvī, de cuāhā ndá nchivī nī nquenda vehe nūū ndēē Pablo. De nī nacani dē ndá tūhun nāsa tátúnī Yāā Dios. De sūcuán nī stéhēn cājī dē jondē jānehēn de jondē nī ñini. Chi ndúcú dē jā scándija dē ndá nchivī n̄ncuán tūhun Jesús, de nī stéhēn dē tūhun yā jondē jíin ley Moisés jíin tūhun jā ní ntee ndá tēe nī nacani tūhun Yāā Dios jondē janahán.

²⁴ De sava ji nī jetáhvi jā ní ncāhān Pablo, sochi sava cá ji chi nduú ní jétáhvi ji.

²⁵ De nduú ní íyo inuú inī ndá ji. De tá ja númī ndá ji quīnohōn ji de nī ncāhān Pablo tūhun yáhá: Ndāā cáhān tūhun jā ní ncāhān Isaías, tēe nī nacani tūhun Yāā Dios jondē janahán, chí sūcuán nī ncāhān dē jíin ndá ndīyi tatā ō nī nsáhá Espiritu Santo:

²⁶ Nī ncāhān Yāā Dios:

Cuáhān níi cáhnú nación nūū íyó ndá táhān nú, de cachī nū nūū ndá ji jā sūcuán cáhān ní:

Vísō cunini ndá ji, sochi mā jíicūhun inī ji,
de vísō cūndéhé ji, de mā cūní ji.

²⁷ Chi ndá nchivī yáhá nī ncunīhin inī ji,

de ūhvī ndasí tēe sōho ji,

de modo jā jāsī ji tinūū ji,

tácuā mā cūndéhé ji,

de nī mā cūnini ji,

de nī mā jíicūhun inī ji,

de nī mā ndícó cóo inī ji nūū ni

jā nasáhá vāha nī ánō ji nūū cuāchi ji, ncachī yā.

Ncachī Isaías.

²⁸ Túsaá de ná cáhī tūhun sá nūū ndá ní, chí tūhun jā ní ntají Yāā Dios jā scácu yā yóhó, mitan de tají yā tūhun yáhá quīhīn nūū nchivī ndá cá nación, de cunini vāha ndá máá ji, ncachī Pablo.

²⁹ De tá nī jínu nī ncāhān dē ndá tūhun yáhá de cuānohōn ndá táhān dē hebreo, nátúhún ndasí ndá ji sīquī tūhun yáhá.

³⁰ De ūū cuīyā nī ndēē Pablo vehe nūū ní nquenuú dē, de nī ncusiī inī dē nī ncāhān dē jíin ndá nchivī jā quénda vehe dē.

³¹ De nácani dē tūhun nāsa tátúnī Yāā Dios, de stéhēn dē tūhun maá Jētohō ō Jesucristo, de vāha nī íyo libre chí ni iin nchivī nduú ní jāsī jā nácani dē tūhun yā.

CARTA JA NI NTEE SAN PABLO APOSTOL NUU NCHIVI ROMA

¹Maá nī cúu Pablo, mozo Jesucristo, chi nī ncana Yāa Dios nduhū jā cúu nī apóstol yā, nī jani yā nduhū de nī ntají yā nduhū jā nacani nī tūhun jā scácu yā nchivī.

²De tūhun yáhá nī nquee yuhú yā jondē janahán ndasí, de yósō nūū tutū īī jā ní ntee ndá tēe nī nacani tūhun yā.

³De tūhun yáhá cáhān síquī Jētohō ō Jesucristo, Yāa cúu Sēhe Yāa Dios. De nī nduu yā tēe, nī ncacu yā chíjin tatā rey David.

⁴De nī natecū yā māhñú ndíyi nī nsáhá Espírítu Santo, de súdeuán nī stéhēn Yāa Dios jā cúu yā Sēhe yā jā ndíso poder.

⁵De jā jíin Jesucristo nī jēhe Yāa Dios tiñu vīī yáhá jā cúu ndá nī apóstol, jíca ndá nī jíin tūhun Cristo, tácuca coo nchivī ndácá nación jā candíja jí jā ní nsáhá yā jēhé jí, de cuetáhví jí nūū yā.

⁶De saá-ni ndá máá nú, suni nī ncana yā ndóhó nī nquívī ndá nú ndahá Jesucristo.

⁷De tēe nī carta yáhá cuēē nūū ndá nú nchivī Roma. Chi nī ncundáhví inī Yāa Dios ndá ndóhó, de nī ncana yā ndóhó jā coo ndoo coo īī nū nūū yā. De ñúhún inī ni jā maá Tatá ó Yāa Dios jíin Jētohō ō Jesucristo ná sáhá cá yā jā váha ndóhó, de sáhá yā jā coo ndeé coo sí inī nū.

Jā cúnī Pablo quīhñ dē Roma

⁸De xihna cá cáchī tūhun nī nūū ndá nú jā nácuetáhví nī nūū Yāa Dios jā síquī nū, chi nī nsáhá Jesucristo jā váha ndá nú. Chi níí ñayívī jíitē nuu tūhun cuāhān nāsa vāha cándíja nú yā.

⁹De maá Yāa Dios jíin yā jā níiní jíicān táhví nī jēhé ndá nú tá jíicān táhví ni. Chi ndíhví ndasí inī ní sáhá nī tiñu yā jā nácani nī tūhun Sēhe yā.

¹⁰De níiní jíicān táhví nī nūū yā jā tú cúnī yā de jondē mitan de cuu cuēē ni cuēndéhé nī ndá nú.

¹¹Chi cúu inī ní jā cunī nī nūū ndá nú, de stéhēn cá ni tūhun yā nūū nū, tácuca quendōo vāha cá ánō nū de cuiñi nihin cá nū jíin.

¹²Súdeuán cúnī ní tácuca sáhá ó jā inuú coo ndeé inī ndácá ó síquī jā inuú cándíja ó yā.

¹³Hermano, cúnī ní jā ná jíicūhun inī ndá nú jā quéhén vuelta nī ncuu inī ní jā cuēndéhé nī ndá nú, de jondē mitan de ncháha ca cuu. Chi cúnī ní jā scútē nuu cá ni tūhun yā māhñú ndá nú, tá cúu nūū ní nsáhá nī māhñú nchivī ndá cá nación.

¹⁴Chi cúu nī tēe ndíta síquī tūhun yā, chi ndíta nī jā nacuāha nī tūhun yā nūū ndíhi nchivī, cúu nchivī jíiní cá síquī ndíhi jā íyó ñayívī jíin jáá nduú jíiní cuití, cúu nchivī tūha jíin jáá nduú tūha.

¹⁵Jā ñúcuán cúu jā ndíhví inī ní jā suni nūū ndá ndóhó nchivī Roma nacani nī tūhun jā scácu yā yóhó.

Jā ndíso tūhun vāha yā poder

¹⁶Chi nduú cúcanoō ní síquī tūhun vāha yā, chi ñúcuán cúu poder Yāa Dios jā scácu yā ndácá nchivī cándíja, xihna cá nchivī hebreo de saá-ni ndá cá nchivī.

17 Chi tūhun vāha yáhá stéhēn nūū ō nāsa sndáhvā Yāa Dios cuāchi ó sīquī jā cándija ó jā sáhá yā jēhē ō, jín maá-ni jā cándija ó ní cā jā cuāhān ō. Chi súcuán cáhān tutū ī: Nchivī jā ní sndáhvā yā cuāchi jī, técū jī jā cándija jī jā sáhá yā jēhē jī, cáchi.

Sīquī jā íyó ndasí cuāchi nchivī

18 Chi jínī vāha ó jā Yāa Dios andivī, cuāha yā castigo xēen nūū ndācá nchivī jāá nduú cándija chí maá-ni cuāchi sáhá jī. Chi jín tíñu néhén jā sáhá jī de jāsi jī nūū tūhun ndāā.

19 De mā cūū cáhān jī jāá nduú jícūhun inī jī sīquī nāsa Yāa cūū Yāa Dios, chí maá yā ní stéhēn nūū jī.

20 Chi jín ndācá jā ní nsáhá yā de cūū jícūhun inī nchivī nāsa Yāa cūū maá Yāa jāá nduú jínī jín nūū jī. Chi jondē ní jēcōo ñayivī de jondē mitan de cūū jícūhun vāha inī jī jā maá yā cūū Yāa Dios de íyó poder yā ní cání. De jā ñúcuán mā cūū cuitī cáhān jī jāá nduú jínī jī jā íyó yā.

21 Chi visō ní jinī jī nāsa Yāa cūū yā, de nduú ní nchíñuhún jī yā jā cūū yā Yāa Dios, de ní nduú ní nácuetáhvī jī nūū yā. Chi sa nchivī jā jāni cáhā inī ní nduū jī, chí ní ndunéhén jī, de ní nquendōo naā ánō jī.

22 De cáhān ndá jī jā ndíchí jī, sochi sa cūnaā jī.

23 Chi ní sndóo ndá jī Yāa Dios jā vī ndasí cúñáhnú, jā má náā cuitī. De ní jetáhvī ndá jī ndācá imagen jā sáhá maá jī, jā cáá tá cáá tēe jā jīhī, de suni jondē imagen saā jín cōo jín quiti jā jīca ndicumī.

24 De jā ñúcuán ní nsiāā Yāa Dios jī jā ná sáhá jī ndācá tíñu téhén jín tíñu néhén jā cúnī maá jī. De sáhá ndá jī tíñu néhén jín táhān jī jā cūū maá tūhun canoō.

25 Chi nduú ní ncándija jī tūhun ndāā Yāa Dios, chí sa tūhun stáhvī ní ncándija jī. De íyó yíñuhún ndá jī de chíñuhún jī nūū ndācá jā ní nsáhá yā, lugar jā chíñuhún jī maá Yāa jā ní nsáhá ndá ñúcuán, suu Yāa jā cánuú jā cáhān ō jā cúñáhnú yā ní cání. Amén.

26 Jā ñúcuán ní nsiāā Yāa Dios jī jā ná sáhá jī ndācá tíñu néhén jā ndíyo inī jī jā cūū maá tūhun canoō. Chi jondē ñahan ní nsāma ña modo sīhī, de ní nquivi ña jín modo néhén.

27 De saá-ni ndá tēe ní nsiāā dē modo jā xítíñu jín ñahan. De jondē ní nducuehé dē ní nsáhá dē tíñu ndī jín táhān yí dē, de tēe jín tēe ní nsáhá tíñu canoō. De ndóho ndá dē castigo sīquī tíñu néhén jā sáhá dē.

28 De sīquī jāá nduú ní ncúnī ndá jī cuetúhún jī Yāa Dios, jā suu cūū jā ní nsiāā yā jī jā ná cání néhén inī jī, de sáhá jī ndācá tíñu jāá nduú vāha.

29 De cúsá maá-ni cā tíñu jāá nduú íyó ndāā cūū jā ndíhvī inī, de jīca ndī, de sáhá tíñu néhén, de ndíyo inī, de jínī ūhvī táhān. De maá-ni jā cúcuásún inī, jáhnī ndiyi, cúnduxí, stáhvī táhān, sáhūhvī táhān, sátúhún sīquī táhān.

30 Cáhān tūhun néhén sīquī táhān, jínī ūhvī nūū Yāa Dios, cújéhe inī, sáhá vīxī maá, sáhá téyí maá, jáquīn costumbre néhén, de cúnīhān inī nūū tatá nūū naná.

31 De nduú jícūhun cuitī inī, de nduú squíncuū tūhun jā quée yuhú, de nduú íyó māñī jín táhān, de nduú née cáhnú inī nūū táhān, de nduú cúndáhvī inī táhān.

32 De ja jínī vāha ndá jī jā ní nsáhá ndāā Yāa Dios jā nchivī sáhá súcuán cánuú jā tánū táhvī jī. De visō súcuán jínī jī, sochi níni sáhá jī tíñu néhén ñúcuán, de suni jétahān inī jī jā sáhá táhān jī.

2

Ndāa sándāa Yāa Dios sīquī cuāchi

¹ Túsaá de ndá ndóhó já cāhān cuāchi sīquī táhán, tú nā-ni nchivī cúu nú, de mā cúu cāhān nū jáá nduú nā cuāchi maá nú. Chi já cāhān nū cuāchi sīquī táhán nú cúu já nácunehen nú cuāchi maá nú. Chi ndóhó já cāhān cuāchi, suni súcuán sáhá maá nú cuāchi.

² Chi jínī ō já Yāa Dios, ndāa sáhá yā já nénda yā sīquī cuāchi nchivī já sáhá súcuán.

³ De ndóhó já cāhān cuāchi sīquī nchivī já sáhá cuāchi, de suni saá-ni sáhá maá nú, ¿de á jáni inī nū já cācu maá nú quivī nenda Yāa Dios sīquī cuāchi, á nāsa?

⁴ ¿A cújéhe inī nū nūū tūhun já vāha ndasí inī Yāa Dios jín nū, jín já íyó paciencia yā jáá nduú jéhe yachī yā castigo nūū nū? ¿De á nduú jícūhun inī nū já tūhun já vāha ndasí inī yā, suu sáhá já nacani inī nū sīquī cuāchi nú?

⁵ Sochi nīhin inī nū de nduú nácani inī nū sīquī cuāchi nú. De suu cúu já scáyā cā nū castigo sīquī maá nú maá quivī já sáhá Yāa Dios juicio, maá quivī já coo nijín já ndāa sándāa yā sīquī cuāchi.

⁶ Chi nachunáa yā nūū tá iin iin nchivī tú nāsa tiñu nī nsáhá ji.

⁷ De nchivī jáá nduú jencuifī ji já sáhá ji tiñu vāha, cuāha yā tūhun já cutecū ji níí cání. Chi ndúcú ji quivī ji nūū nduñáhnú yíñúhún ji, nūū cutecū ji níí cání.

⁸ Sochi quiti inī yā de cuāha yā castigo nūū nchivī já cújéhe inī nūū yā, de cúnihin inī nūū tūhun ndāa, chi sa nūū tūhun yácuá yōhó jétáhví ji.

⁹ De ndācá nchivī já sáhá tiñu néhén, chi nīhīn ji tūndóhó xéén de cucuécá ndasí inī ji, de xihna cā nchivī hebreo de saá-ni nchivī ndá cā nación.

¹⁰ Sochi ndá nchivī já sáhá tiñu vāha, chi quivī ji nūū nduñáhnú yíñúhún ji, de coo ndeé coo sīi inī ji, de xihna cā nchivī hebreo de saá-ni nchivī ndá cā nación.

¹¹ Chi Yāa Dios nduú sáhá yā cuenta nāsa-ni cáá iin iin nchivī, chi inuú-ni sáhá ndāa yā sīquī ji.

¹² Chi ndācá nchivī já sáhá cuāchi, visō nduú yíhí ji chījin ley já ní jéhe yā nūū Moisés, de nduú níni ley ñúcuán de tånū táhví ji. De ndācá nchivī já yíhí chījin ley Moisés, de sáhá cuāchi, jín ley ñúcuán sáhá ndāa yā cuāchi ji.

¹³ Chi nduú sndáhvā Yāa Dios cuāchi nchivī já vāchi já níni ji-ni já cāhān ley yā. Chi sa nchivī já squíncuu já cāhān ley yā cúu já sndáhvā yā cuāchi ji.

¹⁴ Chi nchivī ndá nación jáá nduú névāha tutū ley já ní jéhe yā nūū nchivī hebreo, de tú squíncuu maá ji ley yā, suu cúu já névāha ji ley yā inī ánō ji, visō nduú névāha ji maá tutū ley yā.

¹⁵ De súcuán stéhēn ji já tūhun já ndácu ley yā chi ñúhún inī ánō ji. De ndācá já jáni inī ji jín ánō ji, suu cúu já stéhēn nūū ji á ní nsáhá ji cuāchi á vāha ní nsáhá ji.

¹⁶ De súcuán coo maá quivī já jín Jesucristo sáhá ndāa Yāa Dios sīquī ndācá jáá nduú íyó vāha já ní jani yuhū inī ndācá nchivī. Súcuán cúu já cāhān tūhun vāha yā já nácani ní.

Sīquī jáá nduú squíncuu nchivī hebreo ley Moisés

¹⁷ De ndá ndóhó cāhān nū já tēe hebreo cúu nú, de yituu táhán nú jín maá ley Moisés, de cútéyí nú já sīquī Yāa Dios.

¹⁸ De jáni inī ndá nú já jín nū nāsa jétahān inī yā, jín já cuu nacāji vāha nú ní cúu ndá tiñu vāha, chi ní ncutūha nú ley yā.

19 De jáni inī ndá nú já maá nú cúu tēe stéhēn ichi Yāa Dios nūū nchivī jāá nduú jíni cuitī, jíin já cúu sáhá nú já cutūu inī ánō nchivī já jíca modo nūū neē.

20 De jáni inī ndá nú já cúu stéhēn nū nūū nchivī jāá nduú tūha tūhun yā, jíin já maá nú cúu maestro nūū nchivī jāá nduú jícūhun inī. Chi jíin tutū ley yā de jíni ndá nú nāsa cúu tūhun ndíchí tūhun ndāā, jáni inī ndá nú.

21 Túsaá de ndá máá nú já stéhēn nūū nchivī, ¿de nūcu nduú stéhēn nū nūū maá nú? De ndá máá nú já cāhān já má cásíquí ndéē ji, ¿de nūcu sácúíhná maá nú?

22 De ndá máá nú já cāhān já má cásíquí ndéē ji, ¿de nūcu sácíquí ndéē maá nú? De ndá máá nú já cāhān jāá nduú jétahān cuitī inī nū ídolo, ¿de nūcu sácúíhná nú ndatíñú já íyó inī veñūhun ídolo?

23 De cútéyí ndá nú jíin ley Yāa Dios, de visó súcúán de sáhá nú já cāhān nchivī síquí yā, chi nduú squíncuu maá nú tūhun já ndácu ley yā.

24 Chi suha yósō nūū tutū ī: Nchivī ndá cā nacióñ, maá-ni já cāhān nēhén ndá ji síquí Yāa Dios já síquí cuāchi ndá ndóhó nchivī hebreo.

25 De tū squíncuu ndá nú ley Moisés, de ñúcuán de níhīn tíñú ndija já ní níhīn nū tunī circuncidar. Sochi tū nduú squíncuu nú ley yā, de visó ní ncuu nú circuncidar, de modo jāá nduú ní ncúu nú.

26 De tēe ndācá nacióñ, tú squíncuu dē tíñú já ndácu ley yā, visó nduú ní níhīn dē tunī circuncidar, túsaá de cúu tá cúu já ní níhīn dē tunī circuncidar.

27 De ndá tēe jāá nduú ní ncúu circuncidar yíquí cúñu dē, de squíncuu dē ley yā, maá dē cāhān cuāchi síquí nū. Chi nduú squíncuu ndá nú, visó névāha nū tutū ley yā, de visó ní ncuu nú circuncidar.

28 Chi nsúú já nāsa cáá ichi chátā iin tēe sáhá já cúu ndija dē tēe hebreo. De ni nsúú já ní ncuu circuncidar yíquí cúñu iin tēe sáhá já cúu dē tēe ndāā.

29 Chi sa tēe já ñúhún tūhun ndāā inī ánō dē, suu dē cúu tēe hebreo ndija. De tēe já jondē jíin inī jíin ánō dē sáhá dē tíñu ndāā, suu dē cúu já ní ncuu circuncidar ndija, visó nduú ní ncúu circuncidar yíquí cúñu dē tá nūū cāhān tutū ley. De ndá tēe já íyó súcúán, chi nsúú nchivī jétúhún ji dē, chi sa maá Yāa Dios.

3

1 ¿Túsaá de nāsa cúu já quéndōo vāha cā nchivī hebreo nsúú cá ndá cā nchivī? ¿De nāsa níhīn tíñú já sáhá ji circuncidar?

2 Vāha ndasí níhīn tíñú. Já xíhna ñúhún cúu já ní jēhe Yāa Dios tūhun yā nūū maá ji.

3 De visó nduú ní ncándija sava ji, ¿de á suu sáhá já má squíncuu cā Yāa Dios tūhun já ní nquee yuhú yā?

4 Nduú cuitī já súcúán. Chi visó tú ndihi nchivī stáhví ji, sochi Yāa Dios chi ndāā sáhá yā. Chi suha yósō nūū tutū ī já ní ncāhān iin tēe jíin yā:

Cāhān nchivī já íyó ndāā ní jíin ndācá tūhun cāhān ní, de cunī ji já sáhá ndāā ní, visó cāhān ji síquí ní.

Cáchī tutū.

5 De cāhān sava nchivī já íyó vāha já sáhá ó cuāchi, chi cuāchi ó jétíñú já stéhēn já íyó ndāā Yāa Dios. ¿Túsaá de á cuu cāhān ō jāá nduú vāha sáhá yā já jēhe yā castigo de tú súcúán jétíñú cuāchi ó? (Va cāhān ní tá nūū cāhān nchivī ñayiví túsaá.)

6 Nduú cuitī já súcúán, chi íyó vāha já jēhe yā castigo. Chi tú jāá nduú vāha sáhá Yāa Dios, ¿de nāsa cuu sáhá ndāā yā cuāchi nchivī ñayiví?

⁷ De tú tūhun stáhví jā cáhān nchivī jétíñú jā stéhēn jā cúñáhnú ndasí Yāā Dios sīquī jā maá-ni tūhun ndāā cáhān yā, ¿túsaá de á cuu cáhān ō jāá nduú vāha jā nēnda yā cuāchi sīquī jī jā stáhví jī?

⁸ Nduú, chí tú jā sūcuán cúu, de cuu cáhān ō jā vātu-ni sáhá ó jā nēhén tácuā quee jā vāha nícu. De sava nchivī chí cáhān nāvāha jī sīquī ní, cáchī jī jā sūcuán stéhēn ní, sochí nduú ndāā. Nchivī ñūcuán chí íyó vāha jā nēnda yā cuāchi sīquī jī.

Ndivī ō íyó cuāchi

⁹ ¿Túsaá de á vāha cā nchivī cúu ndācá ó nchivī hebreo nsúu cā ndá cā nchivī, á naá cúu? Nduú cuitī jā sūcuán. Chí ja ní ncāhān ō jā visō nchivī hebreo á nchivī ndá cā naciōn, ndivī ō yíhí chíjin cuāchi.

¹⁰ Chí suha cáhān tutū ī:

Nduú cuitī nā nchivī ndāā íyó, ní iin jī.

¹¹ De nduú cuitī nchivī jícūhun inī íyó, de nduú ní iin jī nánducú jī Yāā Dios.

¹² Ndihi jī ní scuíta jī tūhun yā, de inuú-ni ní stíví ndihi jī maá jī.

De nduú cuitī nchivī jā sáhá tíñu vāha íyó, ní iin jī.

¹³ Yavī sūcūn jī cúu tá cúu iin yavī ndīyi jā núne, chí cúsaá maá tūhun stáhví cáhān jī.

De modo veneno cōō yíhí yuhú jī,

¹⁴ chí cúsaá maá tūhun nāvāha tūhun ūguā cáhān ndá jī.

¹⁵ De ñamā ndasí jēhē jī jā cahñī jī ndīyi.

¹⁶ De ní-ni cúu nūū jíca jī de squívī jī tūndóhó jā tñnū táhvī nchivī.

¹⁷ De nduú jíca cuitī jī jín tūhun māñī,

¹⁸ de ní nduú nácani inī jī jā cuyūhú jī jā má stíví jī nūū Yāā Dios.

Cáchī tutū.

¹⁹ De jíñī ō jā ndācá tūhun jā cáhān ley janahán, chí cáhān nūū nchivī jā yíhí chíjin ley, tácuā ní iin jī mā cúū cáhān jī jēhē jī. Chí nēnda Yāā Dios cuāchi sīquī jī, de saá-ni sīquī nchivī ní ñayívī.

²⁰ Chí ní iin nchivī nduú cúu quēndōo ndāā jī nūū yā jā ndúcú jī squíncuu jī jā ndácu ley yā. Chí ley yā jétíñú maá-ni sīquī jā cunī ō jā íyó cuāchi ó.

Jā scácu yā yóhó sīquī jā cándíja ó jā sáhá yā jēhē ō

²¹ De mitan de ja jíñī vāha ó nāsa sndáhvā Yāā Dios cuāchi ó. De nsúu ley ñūcuán sáhá jā quēndōo ndāā ō, visō maá tutū ley jíñī ndá tēe ní nacani tūhun yā, ní ncāhān ndá nāsa sndáhvā yā cuāchi nchivī.

²² Chí ndācá nchivī jā cándíja jī jā ní jíñī Jesucristo jā chunáá yā cuāchi jī, sndáhvā Yāā Dios cuāchi jī sīquī jā sūcuán cándíja jī. Chí inuú-ni cúu ndācá ndihi nchivī.

²³ Chí ndihí ó ní nsáhá cuāchi, de jā ñūcuán nduú ní ncúu cuu ó nchivī ndāā nūū Yāā Dios.

²⁴ De sīquī jā vāha ndasí inī Yāā Dios, jā suu cúu jā sndáhvā yā cuāchi ó sūcuán-ni. Chí sīquī jā ní jíñī Cristo Jesús jēhē ō cúu jā scácu yā yóhó.

²⁵ Chí Yāā Dios ní jani yā Cristo tácuā sōcō yā maá yā jā chunáá yā cuāchi ó jā ní jíñī yā. De scácu yā yóhó de tú sūcuán cándíja ó. De sūcuán ní nsáhá Yāā Dios tácuā stéhēn yā jā Yāā ndāā cúu yā. De ichi chátā de ní íyo paciēncia yā, de nduú ní nchíhí yā cuenta cuāchi nchivī.

²⁶ De tiempo yáhá suni stéhēn yā jā Yāā ndāā cúu yā, chi ndāā sáhá yā jā squéndōo ndāā yā nchivī jā cándíja, vísō íyó cuāchi ji, chi cándíja ji jā ní sndáhvā Jesús cuāchi ji.

²⁷ ¿Túsaá de á cuu cutéyíí cā ō sīquī maá ó? Mā cūu cuitī, chi mā cūu cutéyíí ó jā canī inī ō jā vāha squíncuu ó ley yā. Chi scácu yā yóhó maá-ni sīquī jā cándíja ó jā sáhá yā jēhē ō.

²⁸ Túsaá de ja jīnī ō jā sndáhvā Yāā Dios cuāchi ó sīquī jā súcuán cándíja ó, de nsūu sīquī jā ndúcu ó squíncuu ó jā ndácu ley.

²⁹ ¿De á nūu maá-ni nchivī hebreo cúu yā Yāā Dios, á naá cúu? Nduú, chi suni cúu yā Yāā jā scácu nchivī ndá cā naciōn.

³⁰ Chi iin-ni Yāā Dios íyó, de sndáhvā yā cuāchi nchivī jā cándíja jā ní nsáhá yā jēhē ji, cúu nchivī jā ní ncuu circuncidar, cúu nchivī jáá nduú.

³¹ Túsaá de jā cándíja ó jā scácu yā yóhó, ¿á suu sáhá jáá nduú cā cánuú squíncuu ó ley yā, á naá cúu? Nduú cuitī, chi sa sáhá jā vāha cā cuu squíncuu ó ley yā.

4

Abraham cúu iin ejemplo nūu ō

¹ ¿Túsaá de nāsa cāhān ō sīquī ndācá jā ní ncuu jīn tatā ō Abraham? ¿Nāsa nī ndáhvā cuāchi dē?

² Nsūu jā ní nsáhá maá dē cúu jā ní sndáhvā Yāā Dios cuāchi dē. Chi tú jā súcuán cúu nícu, de cuu cutéyíí dē jā vāha nī nsáhá dē. De nduú ní ncutéyíí dē, chi nsūu sīquī jā ní nsáhá maá dē cúu jā ní sndáhvā yā cuāchi dē.

³ ¿Chi nāsa cāhān tutū ī? Cāhān jā ní ncandíja Abraham jā sáhá yā jā ní nqee yuhú yā nūu dē, de jā suu cúu jā ní sndáhvā yā cuāchi dē.

⁴ De iin nchivī jā sátiñū, de yāhvi ji chi nsūu jā cútahvī ji cúu, chi sa jā chúnáá ō nūu ji cúu.

⁵ Sochi jā scácu Yāā Dios nchivī, chi jā cútahvī ji cúu. Chi vísō nduú cúu squíncuu ji ndācá tiñu vāha, de tú cándíja ji jā scácu yā ji nūu cuāchi ji, ñúcuán de sndáhvā yā cuāchi ji.

⁶ De David suni nī ncāhān dē nāsa ndetū ndasí cúu nchivī jā sndáhvā Yāā Dios cuāchi ji, vísō nduú cúu sáhá ji ní iin tiñu jā quendōo ndāā ji nūu yā.

⁷ Chi nī ncāhān dē: Nācā ndetū ndá nchivī jā nēe cáhnú inī yā nūu tiñu néhén jā ní nsáhá ji, de nduú nénda yā cuāchi sīquī ji.

⁸ De nācā ndetū tēe jáá nduú cā chíhi maá Jētohō ō cuenta cuāchi dē. Cāchī tutū.

⁹ ¿De á maá-ni nchivī jā squíncuu ley circuncidar cúu jā quéndōo ndetū? ¿A suni quéndōo ndetū nchivī jáá nduú cúu circuncidar? Nduú chi suni maá ji quendōo ndetū ji. Chi ja nī ncāhān ō jā ní ncandíja Abraham jā sáhá yā jā ní nqee yuhú yā, de jā ñúcuán cúu jā ní sndáhvā yā cuāchi dē.

¹⁰ De tá nī sndáhvā yā cuāchi dē, ¿á ja ní ncuu dē circuncidar, á jondē ncháha ca cuu dē? Nsūu jā ja ní ncuu dē circuncidar, chi jondē ncháha ca.

¹¹ De cuéé cā nī nīhīn dē tunī circuncidar. De suu nī ncuu iin seña, modo iin sello jā ní sndáhvā yā cuāchi dē sīquī jā súcuán ní ncandíja dē. De jā ñúcuán cúu jā ní ncāhān yā jā cúu dē tatā nūu ndācá nchivī jā cándíja ji jā sáhá yā jēhē ji, de saá-ni nūu nchivī jáá nduú ní ncuu circuncidar, chi suni sndáhvā yā cuāchi maá ji.

12 De suni cúu dē tatā nūū ndá nchivī jā ní ncuu circuncidar, de nsūú maá-ni jā ní ncuu circuncidar yiqui cúñu ji, chi suni nī ntiin ji ejemplo dē. Chi cándija ji jā sáhá yā jēhē ji, tá cúu nūū ní ncardíja maá dē jondē ncháha ca cuu dē circuncidar.

Tú candíja ó de sáhá Yāā Dios jā ní nquee yuhú yā

13 Chi nī nquee yuhú Yāā Dios nūū Abraham jíin nūū ndá tatā dē jā cuāha yā ní ñayivī cuu táhvī ndá dē. De nsūú síquī jā ní nducú dē squíncuu dē ley yā cúu jā ní nquee yuhú yā súcuán nūū dē, chi sa síquī jā súcuán nī ncardíja dē, de nī sndáhvā yā cuāchi dē.

14 Chi tú jā maá-ni nchivī jā nducú squíncuu ley cúu jā níhīn jā ní nquee yuhú yā, túsaá de nduú jétíñū jā cándija ó jā sáhá yā jēhē ó, de mā níhīn tíñū jā ní nquee yuhú yā.

15 De ley yā chi sáhá jā níhīn nchivī castigo síquī jáá nduú cúndeé ji squíncuu ji. De tú jáá nduú ley, de suni nduú nā tūhun jā stívī nchivī síquī ley coo nícu.

16 Túsaá de nī nquee yuhú yā jā sáhá yā jā váha nchivī síquī jā cándija ji jā súcuán sáhá yā, de jā cútahvī ji súcuán-ni cúu. De tūhun jā ní nquee yuhú yā chí iyó cutú nūū ndácá tatā Abraham, de nsūú nūū maá-ni nchivī jā nducú squíncuu ley janahán, chí saá-ni nūū ndácá nchivī cándija tá cúu nūū ní ncardíja Abraham. De súcuán cúu dē tatā nūū ndácá ó jā cándija ó.

17 Súcuán nī nsáhá Yāā Dios chí nī ncardíja dē jā sáhá yā. Chí súcuán cáhān tutú ī: Nī jani nī ndóhó jā cuu nú tatā nūū cuāhā ndasí nchivī. Súcuán nī ncāhān maá Yāā jā nástécū ndīyi de cáhān yā nāsa coo ndácá jáá ncháha ca coo.

18 De nī ncardíja dē, de nī ñūhun téyíi inī dē jā ní nquee yuhú yā jā coo cuahā tatā dē, vísó nduú cā nā modo jā coo sēhe dē nícu. De jā suu cúu jā ní nduu dē tatā nūū cuāhā ndasí nchivī, tá cúu nūū ní ncāhān Yāā Dios: Súcuán nducuahā tatā nū, ncachī yā jíin dē.

19 De ja ñatin quenda dē ciento cuīyā, de vísó súcuán de nduú ní nqueé dē nūū tūhun cándija dē, vísó jíni dē jā maá dē jíin ñasíhí dē Sara ja ñáhnū ndasí nduú dē jā má cūū cā coo sēhe dē.

20 De nduú ní nácani síquī inī dē jā má cándija cā dē tūhun jā ní nquee yuhú Yāā Dios jā coo sēhe dē. Chí sa nī ncardíja níhīn cā dē, de nī nacuetáhvī dē nūū Yāā Dios.

21 Chí nī ncucáhnū vāha inī dē jā cuu squíncuu Yāā Dios ndihī jā ní nquee yuhú yā.

22 De jā suu cúu jā ní sndáhvā yā cuāchi dē síquī jā súcuán nī ncardíja dē.

23 De nsūú maá-ni síquī Abraham cúu jā yósó nūū tutú jā ní sndáhvā yā cuāchi dē jā ní ncardíja dē.

24 Chí suni yósó jā síquī ndácá ó. Chí suni sndáhvā yā cuāchi maá ó jā cándija ó jā cúu yā Yāā jā ní nstécū Jētohó ó Jesús.

25 Chí nī jíhī Jesús jā chunáá yā cuāchi ó, de nī natecū yā tácuā sndáhvā Yāā Dios cuāchi ó.

5

Nāsa quéndō nchivī jā sndáhvā yā cuāchi

1 Túsaá de ja nī sndáhvā Yāā Dios cuāchi ó síquī jā ní ncardíja ó jā sáhá yā jēhē ó. De jā ñūcuán nī nsáhá yā jā ní ndīvi ó nūū tūhun jā mānī yā jíin ó, síquī jā ní jíhī Jētohó ó Jesucristo jēhē ó.

² Chi maá Cristo nī nsáhá já ní nquívi ndácá ó nūū Yāā Dios, chi nī nsáhá yā já váha yóhó síquī já súcuán cándíja ó. De íní nihin ó jíin tūhun já sáhá yā já váha yóhó. De cúsi inī ó chi ñúhún inī ó já quenda ó nūū vī cuñáhnú ó jíin Yāā Dios.

³ De nsúu maá yáhá-ni, chi suni cúsi inī ó já ndóho ó tūndóhó. Chi jíin ó já maá tūndóhó sáhá já jéndeé inī ó.

⁴ De já jéndeé inī ó, suu sáhá já jíja váha ó já cúu ó nchivī ndāā. De já jíja váha ó sáhá já ñúhún inī ó ndácá já váha já coo.

⁵ De ndácá já ñúhún inī ó, chi nihin ó. Chi tūhun já cúndáhvī inī Yāā Dios yóhó, nī nchitū inī ánō ó, nī nsáhá yā já jíin Espíritu Santo já ní jēhe yā nūū ó.

⁶ Chi jondē tá ndóho ó já má cúu cuitī scácu ó maá ó, de nī jíhī Cristo jēhē ó já cúu ó nchivī íyó cuáchi. De nī jíhī yā maá quívi já ní jani Yāā Dios.

⁷ De vījín cúu já cuū iin nchivī já jēhē incā nchivī, vísō jēhē iin nchivī ndāā. De sanaā de íyó tá chúndeé inī iin tēe já cuū dē já jēhē iin tēe ndāā ndasí.

⁸ Sochi maá Cristo chi nī jíhī yā jēhē ó juni sáhá ó maá-ni cuáchi, de súcuán nī stéhēn Yāā Dios já cúndáhvī inī yā yóhó.

⁹ De mitan ja nī sndáhvā Yāā Dios cuáchi ó síquī já ní jíhī Cristo jēhē ó. Túsaá de suni jíin váha ó já scácu Cristo yóhó nūū castigo já quiji maá quívi já sáhá Yāā Dios juicio.

¹⁰ Chi jondē tá nī ncuu ó enemigo Yāā Dios, de síquī já ní jíhī Sēhe yā jēhē ó, de nī nsáhá yā já ní ndivi ó nūū tūhun já mānī yā jíin ó. De já súcuán nī ndivi ó nūū tūhun já mānī yā jíin ó, de suni jíin váha ó já cácu ó síquī já tēcū Cristo de íyó yā jíin ó.

¹¹ De nsúu maá yáhá-ni, chi suni cúsi ndasí inī ó jíin Yāā Dios síquī já ní nsáhá Jēthō ó Jesucristo jēhē ó, chi maá yā ní nsáhá já ní ndivi ó nūū tūhun já mānī Yāā Dios jíin ó.

Tūhun Adán jíin tūhun Cristo

¹² Túsaá de jíin ó já ní nquívi cuáchi inī ñayivī nī nsáhá iin-ni tēe Adán. De já síquī cuáchi ñúcuán de nī jēcōo cuēhē já jíhī nchivī. De já suu cúu já jíhī ndihi nchivī, chi ndihi ji íyó cuáchi.

¹³ De jondē tá ncháha ca cuáha yā ley nūū Moisés, de ja íyó cuáchi inī ñayivī. De síquī jáá ncháha ca cuáha yā ley, de nduú ní nchíhi yā cuenta já stívī ndá jí.

¹⁴ De vísō súcuán de jondē tiempo Adán de jondē tiempo Moisés nī nchíhi nchivī chíjin tūhun já jíhī ji síquī cuáchi jí. Chi ní jíhī ji síquī cuáchi já ní nsáhá ndá máá jí, vísō nduú ní nsáhá jí táhán cuáchi já ní nsáhá Adán já ní ncunihin inī dē nūū iin tiñu já ní ndacu yā. De Adán ní nsáhá dē já ní nquívi tūndóhó nūū nchivī, sochi Cristo ní nsáhá yā já quéndōo váha nchivī.

¹⁵ De tūhun já ní nsáhá Adán cuáchi, nduú quétáhán cuitī jíin táhvī já scácu Yāā Dios yóhó. Chi já ní stívī iin-ni tēe ñúcuán, já suu cúu já jíhī ndihi ó. Sochi tūhun já scácu Yāā Dios yóhó cuñáhnú ndasí cá, chi síquī já ní nsáhá mátúhún-ni tēe Jesucristo cúu já súcuán-ni scácu yā ndihi nchivī já cándíja.

¹⁶ De cuáchi já ní nsáhá mátúhún-ni Adán, nduú quétáhán cuitī jíin tūhun já scácu Yāā Dios yóhó. Chi síquī mátúhún-ni cuáchi ñúcuán cúu já ní nquívi nchivī chíjin tūhun já tánū táhvī jí. De tūhun já scácu yā nchivī, sa sáhá já súcuán-ni sndáhvā yā cuáchi jí, vísō cuáhā ndasí cuáchi ní nsáhá jí.

¹⁷ Chi síquī já ní nsáhá mátúhún-ni tēe Adán cuáchi, de maá cuēhē já jíhī nchivī, ní nihin poder. De sa síquī já ní jíhī mátúhún-ni tēe Jesucristo, de nchivī maá yā víhī cá ní nihin ji poder já cutecū ji de caca ndāā ji jíin yā. Chi ní sndáhvā yā cuáchi ji síquī já váha ndasí inī yā.

¹⁸ Túsaá de síquī jā ní nsáhá iin-ni tēe Adán cuāchi, de nī nquīvi ndihi nchivī chījin tūhun jā tǎnū tǎhvī ji. Sochi síquī jā ní nsáhá iin-ni tēe Jesucristo tiñu váha ndasi, de sndáhvā Yāā Dios cuāchi ndihi nchivī de cutecū ji ní cání.

¹⁹ Chi síquī jāá nduú ní jétáhvī iin-ni tēe Adán, de nī nquīvi cuāhā ndasi nchivī chījin cuāchi. De suni sūcuán síquī jā ní jétáhvī iin-ni tēe Jesucristo, de sndáhvā Yāā Dios cuāchi cuāhā ndasi nchivī.

²⁰ De nī jēhe yā ley yā tácuā cunī ō jā cuāhā cuāchi sáhá ndācá ó. De jā ní nducuahā cuāchi ó, de víhī cā nī nducuahā tūhun jā váha inī yā jā nēe cáhnú inī yā nū ō.

²¹ Túsaá de tá cúu nūū ní nīhIn poder tūhun jā jíhī ndá nchivī síquī cuāchi ji, suni sūcuán íyó poder tūhun jā váha inī yā jíin ó. Chi sndáhvā yā cuāchi ó de cutecū ō ní cání síquī jā ní jíhī Jētohō ō Jesucristo jēhē ō.

6

Jāá nduú cā yíhī ó chījin cuāchi chí yíhī ó ndahá Cristo

¹ ¿Túsaá de nāsa cāhān ō? ¿A caca cā ō jíin cuāchi tácuā víhī cā sáhá yā jā váha yóhó jā cune cáhnú inī yā nū ō?

² Mā cūú cuitī. Chi cúu modo jā ní jíhī ō jāá nduú cā yíhī ó chījin cuāchi, de mā cūú cā caca ó jíin cuāchi túsaá.

³ ¿A nduú jícūhun inī ndá nú jā ndācá ó jā ní jenduté ó síquī jā ní nquīvi ó ndahá Cristo Jesús, suni ní jenduté ó síquī jā ní nquīvi ó chījin tūhun jā ní jíhī ō jíin yā?

⁴ Chi jā ní jenduté ó cúu modo jā ní jíquiyuhū ō jā ní jíhī ō jíin yā. De mitan de cuu caca ó jíin vida jeé jā ní jēhe yā nū ō, chi modo jā suni ní natecū ō jíin yā. Chi ní natecū yā ní nsáhá Tatá yā jíin poder jā cúñáhnú ndasi yā.

⁵ Chi tú ní nduú inuú ó jíin yā síquī tūhun jā ní jíhī ō jíin yā, de suni sūcuán coo inuú ó jíin yā síquī tūhun jā natecū ō jíin yā.

⁶ Chi jíin ō jā ní naā modo maá ó jā ní jica ó jíin ní ichi chátā, chi ní nquīvi ó nūū tūhun jā ní jíhī ō jíin Cristo yícā cruz. De sūcuán ní naā modo maá ó jā cúu ó mozo nūū cuāchi, tácuā nduú cā satíñú cāhá ó nūū ndācá tiñu jā maá-ni cuāchi cúu.

⁷ Chi nchivī ja ní jíhī, ja ní nquee jí chījin ndācá cuāchi.

⁸ De tú ja ní jíhī ō jíin Cristo, de cándíja ó jā suni sūcuán natecū ō jíin yā.

⁹ Chi jíin ō jā ní natecū Cristo, de mā cúu cuitī cā yā, chi tūhun jā jíhī, nduú cā nā cuá cuu sáhá jíin yā.

¹⁰ Chi jā ní jíhī yā, chi iin vuelta-ni ní jíhī yā jā síquī cuāchi nchivī. De jā tēcū yā mitan, chí sáhá yā jā cúnī Yāā Dios.

¹¹ De saá-ni ndá ndóhó, sáhá nú cuenta jā modo jā ní jíhī nū jā ní nquee nú chījin cuāchi. De jā tēcū ndá nú de sáhá nú jā cúnī Yāā Dios, chí íyó inuú inī nū jíin Jētohō ō Cristo Jesús.

¹² Túsaá de mā cuāha nú cā tūhun jā quihi nú chījin cuāchi jíin yiqui cúñu nú jā cuū. Chi maá cuāchi sndíhvī inī ndá ndóhó jā sáhá nú ndācá jā nēhén jā ndíyo inī nū.

¹³ De mā cuāha nú cā maá nú jā satíñú cāhá nú nūū cuāchi jā cucuu nú jíin tiñu nēhén. Chi sa cuāha nú maá nú nūū Yāā Dios, de sáhá nú cuenta jā ja ní jíhī ndá nú de ní natecū nū nūū yā. De cuāha ndihi nú maá nú nūū yā jā sáhá nú tiñu ndāa.

¹⁴ Chi nduú cā nā poder cuāchi jā cundeé jíin ndá nú, chí nduú cā yíhī nú chījin ley janahán, chí sa yíhī nú chījin tūhun jā váha inī yā jíin nú.

Tūhun mozo jā stéhēn nāsa quéndōo nchivī cándjja

¹⁵ ¿De nāsa sáhá ó túsaá? ¿A caca cā ō jín cuāchi sīquī jāá nduú cā yíhí ó chíjin ley janahán, chí sa yíhí ó chíjin tūhun jā vāha inī yā jín ó? Mā cūu cuitī.

¹⁶ Chí jínī ndá nú jā tú cuāha nú maá nú jā cuetáhvi nú satíñú nú nūū iin tēe, túsaá de mozo tēe ñúcuán cúu nú, de canúú jā cuetáhvi ndá nú nūū dē. De suni sūcuán tú cuāha nú maá nú jā sáhá nú cuāchi, de cúu nú mozo nūū cuāchi, de cúu nú. Sochi tú cuetáhvi ndá nú nūū maá yā, de mozo yā cúu nú jā caca ndāā nū.

¹⁷ De ná cútahvi ō nūū Yāā Dios, chí visō nī ncuu ndá nú mozo nūū cuāchi, de mitan chí jondē jín inī jín ánō nū nī jetáhvi nú nūū tūhun yā jā ní nquīvi nú nūū.

¹⁸ De mitan de ja nī nduu libre nū jāá nduú cā cúu nú mozo nūū cuāchi, de sátíñú ndá nú nūū tiñu ndāā.

¹⁹ (Nī ncāhān nī iin tūhun nāsa cúu sīquī mozo inī ñayívi yáhá, chí nduú jícūhun yachī inī nū sīquī tūhun yā.) Túsaá de tá cúu nūū ní jēhe ndá nú maá nú jondē saá jā ní ncuu nú mozo nūū ndacá tiñu téhén jín tiñu néhén, suni sūcuán cuāha nú maá nú mitan jā coo nú mozo nūū tiñu ndāā, tácuā coo ndoo coo īi nū nūū Yāā Dios.

²⁰ Chí jondē tá ní ncuu nú mozo nūū cuāchi, de nduú ní ncuu nú mozo nūū tiñu ndāā.

²¹ ¿De ná cuá cúu jā ní nīhīn ndá nú sīquī ndá cuāchi ñúcuán jā cúcanoō nū mitan sáhá? Nduú cuitī, chí maá-ni jā tānū tāhvi nū níí cání sáhá.

²² Sochi mitan de ja nī nduu libre ndá nú jāá nduú cā cúu nú mozo nūū cuāchi, de cúu nú mozo nūū Yāā Dios. De suu sáhá jā quéndōo vāha ndá nú, chí íyó ndoo íyó īi nū nūū yā, de jondē jā sándihí de cutecū nū níí cání.

²³ Chí yāhvi jā nīhīn nchivī sīquī cuāchi cúu jā tānū tāhvi jī. Sochi tāhvi jā jēhe Yāā Dios cúu jā cutecū ō níí cání andivī, sīquī jā ní nduu inuú inī ō jín Jethō ō Cristo Jesús.

7

Tūhun ñasíhí jín yíi jā stéhēn nāsa quéndōo nchivī cándjja

¹ Hermano, ja jínī ndá nú nāsa cáhān ley yā, chí jínī nū jā yíhí nchivī chíjin ley maá-ni jā tēcū jī ñayívi yáhá.

² De yáhá cúu tá cúu iin ñahan jā ní nquetáhán jín iin tēe, chí cáhān ley jā yíhí ña ndahá yíi ña juni tēcū dē. Sochi tú ja ní jīhí yíi ña, de ja ní nquee ña chíjin ley jā ní nquetáhán ña jín dē.

³ Túsaá de tú quetáhán ña jín incā tēe juni tēcū cā yíi ña, de cásiquí ndéē ña dē. Sochi tú ja ní jīhí yíi ña, de ja ní nquee ña chíjin ley ñúcuán. De cuu quetáhán ña jín incā tēe, de nsūū jā cásiquí ndéē ña túsaá.

⁴ De saá-ni ndá ndóhó, ñanī mánī, chí inuú íyó nú jín Cristo. Chí modo jā ní jīhí ndá nú jín Cristo, de ní nquee ndá nú chíjin ley janahán. De mitan chí modo jā ní nquetáhán nú jín incā, cúu jā ní nquīvi nú ndahá Cristo, Yāā jā ní natecū māññú ndīyi, tácuā cuu sáhá nú tiñu vāha jā cúnī Yāā Dios.

⁵ Chí tá ní jica ndacá ó jín modo maá ó jondē saá, de ley ñúcuán ní nsáhá jā ní ndyo inī ō ndacá jā néhén jā cúnī yiqui cúñu ó jā sáhá ó. De suu ní nsáhá jā tānū tāhvi ō nícu.

⁶ De mitan de ja nī nquee ó chíjin ley janahán, chí modo ja ní jīhí ō jā má nīhīn cā poder sīquī ō. De sūcuán de íyó libre ō jā sáhá ó tiñu jā cúnī Yāā Dios. De jica ó jín modo jeé jā cúnī maá Espíritu Santo, chí nduú cā yíhí ó chíjin ley jā ní ntee Moisés janahán.

Sīquī cuāchi jā ñúhún inī ánō ō

⁷ ¿Nāsa cāhān ō túsaa? ¿A ley ndáso cuāchi? Nduú cuitī jā sūcuán. Sochi tú jāá nduú ley yā, de mā cūnī cuitī ni jā íyó cuāchi nī. Chi mā cūnī nī jā cuāchi cúu tú ndíyo inī ni ndatífú táhān nī de tú nduú ní ncáhān ley jā má ndíyo inī ō.

⁸ De sūcuán nī nīhīn cuāchi modo jā cucuu jíin nī. Chi sīquī jā ndácu ley tiñu jā má sáhá ó cuāchi, de nī nquijéhé jā ndíyo inī ni sáhá nī ndácá jā nēhén. De tú jāá nduú ley, de suni nduú nā tūhun stíví ó sīquī ley nícu.

⁹ Chi nī íyo tiempo jā ní ntecū ni tá ncháha ca jícūhun inī ni jā cāhān ley. De tá nī nquijéhé jícūhun inī ni tiñu jā ndácu ley, de nī jícūhun inī ni jā íyó cuāchi nī, de nī nduú nī modo ndíyo.

¹⁰ Chi nī jíinī ni jā ley jā sáhá jā cutecū ánō ni nícu, de nduú chi sa nī nsáhá jā tānū táhvī ni nícu.

¹¹ Chi jíinī jā ndácu ley tiñu, de nī nīhīn cuāchi modo jā cucuu jíin nī, de nī stáhvī nduhū. Chi jíinī jā ndácu ley tiñu, de cuāchi nī nsáhá jā ní nquenda tūhun jā tānū táhvī nī.

¹² Túsaa de íyó ndāā maá ley, de ndácá tiñu jā ndácu chi íyó ndoo íyó ndāā vāha.

¹³ Túsaa de ley ñúcuán jā íyó vāha, ¿á suu sáhá jā tānū táhvī nī, á naá cúu? Nduú cuitī. Chi sa maá cuāchi cúu jā sáhá jā tānū táhvī nī, de sūcuán stúu cuāchi nāsa íyó maá. Chi jíinī tiñu vāha jā ndácu ley de nī natūu tiñu nēhén jā cúu cuāchi.

¹⁴ Chi jíinī ō jā nūu maá Espírítu vāji ley. De nduhū chi sa névāha nī iin modo nēhén maá nī jā ní squívī nduhū jā sátíñú cāhá nī nūu cuāchi.

¹⁵ Chi ndácá cuāchi jā sáhá nī, chi nduú jícūhun inī ni nājēhē cúu jā sáhá nī. Chi tiñu vāha jā cūnī ni sáhá nī, nduú nīhīn ni fuerza jā sáhá nī, chi sa tiñu nēhén jāá nduú jétahān inī ni, sa ñúcuán sáhá nī.

¹⁶ De tá sáhá nī tiñu nēhén jāá nduú cūnī ni sáhá nī, de ñúcuán de nácunī ni jā íyó ndāā ley.

¹⁷ Túsaa de nsūu maá nī cúu jā sáhá tiñu nēhén ñúcuán, chi modo nēhén jā ñúhún inī ánō ni cúu jā sáhá cuāchi.

¹⁸ Chi jíinī ni jā modo maá nī jā ñúhún inī ánō ni, nduú cuitī nā jā vāha íyó. Chi cūnī ni sáhá nī tiñu vāha, sochi nduú nīhīn ni fuerza jā sáhá nī.

¹⁹ Chi tiñu vāha jā cūnī ni sáhá nī, de nduú sáhá nī. Sochi tiñu nēhén jāá nduú cūnī ni, sa ñúcuán sáhá nī.

²⁰ De tá sáhá nī tiñu jāá nduú cūnī ni sáhá nī, de nsūu maá nī cúu jā sáhá, chi modo nēhén jā ñúhún inī ánō ni cúu jā sáhá.

²¹ Túsaa de nī jíinī ni jā suha cúu jíinī nī: Vísō cūnī ni sáhá nī tiñu vāha, sochi maá-ni modo nēhén cúu jā ñúhún inī ánō ni.

²² Chi cúsī inī ni jíinī ley Yāā Dios jondē jíinī inī jíinī ánō ni.

²³ Sochi nī nacunī ni jā íyó incā modo nēhén maá nī jā jásī jā cūnī ni sáhá nī jā vāha. De sūcuán cúu nī modo preso nūu cuāchi jā íyó jíinī nī.

²⁴ Nācā ndáhvī cā ni túsaa. ¿Ní iin scácu nduhū nūu modo nēhén maá nī jā sáhá jā tānū táhvī nī?

²⁵ Ná cútahvī ndasí nī nūu Yāā Dios, chi maá yā cúu jā scácu nduhū nūu modo nēhén nī sīquī jā ní jíihī Jētoho ni Jesucristo jēhē nī. Túsaa de vísō cūnī ō jā squíncuu ó ley Yāā Dios, de jā jíinī fuerza maá ó chi mā cūu, chi modo nēhén maá ó sáhá jā sátíñú cāhá ó nūu cuāchi.

8

Siquī jā jīca ó jín modo jā cúnī Espírítu Yāā Dios

¹ Túsaá de mā nendá Yāā Dios cuāchi siquī nchivī jā yíhí ndahá Cristo. Chi nduú cā jīca ndá ji jín modo nēhén maá ji, chi sa jīca ji jín modo jā cúnī maá Espírítu Santo.

² Chi modo jā sáhá Espírítu cúu jā tēcū ō siquī jā yíhí ó ndahá Cristo Jesús. De ñúcuán nī nsáhá jā ní nduu libre ndacá ó nūū tūhun jā ní nchíhi ó chíjin cuāchi jā tātū tāhvī ō nīcu.

³ Chi nī nsáhá Yāā Dios jā quéndō vāha nchivī jāā nduú ní ncúu quendō vāha jín ley Moisés, siquī jāā nduú nā fuerza ji jín modo maá ji jā squíncuu ji ley yā. Chi ní ntají yā Sēhe yā ní nquiji, de ní nduu yā modo nchivī íyó cuāchi, tácuā sōcō yā maá yā siquī cuāchi, vísō nduú nā cuāchi maá yā. De súcuán nī nenda Yāā Dios siquī cuāchi, chi ní nacuiso maá Jesús cuāchi jā ní nsáhá nchivī jín modo nēhén maá ji.

⁴ Súcuán nī ncuu tácuā cuu squíncuu ó ndacá tiñu ndāā jā ndácu ley, chi nduú cā jīca ó jín modo nēhén maá ó, chi jīca ó tá cúu nūū cúnī maá Espírítu Santo.

⁵ Chi nchivī jā jīca jín modo nēhén maá, chi maá-ni siquī jā cúnī maá ji ndíhvī inī ji. Sochi nchivī jā jīca tá cúu nūū cúnī Espírítu, chi maá-ni siquī tiñu jā cúnī Espírítu ndíhvī inī ji.

⁶ De jā ndíhvī inī ō siquī jā cúnī maá ó chi sáhá jā tātū tāhvī ō. Sochi jā ndíhvī inī ō siquī tiñu jā cúnī maá Espírítu, sa sáhá jā cutecū ō ní cání de coo ndeé coo sií inī ō.

⁷ Chi nchivī jā ndíhvī inī siquī modo nēhén jā cúnī maá ji, jíní ūhvī ji Yāā Dios, chi nduú cúnī ji cuetáhvi ji ley Yāā Dios, de ní mā cúu squíncuu ji.

⁸ Jā ñúcuán, nchivī jā jīca jín modo jā cúnī maá, nduú cúu sáhá ji jā cusii inī Yāā Dios jín ji.

⁹ Sochi ndá ndóhó, chi nduú cā jīca nú jín modo jā cúnī maá nú, chi jīca nú tá cúu nūū cúnī Espírítu, chi ndeé Espírítu Yāā Dios inī ánō nū. De nchivī jāā nduú ndeé Espírítu Cristo inī ji, chi nduú yíhí ji ndahá yā.

¹⁰ De tú ndeé Cristo inī nū, de vísō iin quivī de cuū yiqui cúñu nú jā siquī cuāchi, sochi cutecū ánō nū siquī jā ní sndáhvā Yāā Dios cuāchi nú.

¹¹ De tú inī ndá nú ndeé Espírítu maá Yāā jā ní nastécū Cristo Jesús mähñú ndíyi, ñúcuán de suni sáhá maá yā jā natecū yiqui cúñu nú jā cuū. De sáhá yā súcuán jā jín maá Espírítu yā jā ndeé inī nū.

¹² Túsaá hermano, ndeé tiñú ó jā caca ndāā ō, de nsúú jā sáhá ó modo nēhén jā cúnī maá ó.

¹³ Chi tú caca nú jín modo nēhén maá nú, de tātū tāhvī nū. Sochi tú jín fuerza maá Espírítu snāā nū ndacá tiñu jā sáhá nú jín modo nēhén maá nú, de cutecū nū ní cání.

¹⁴ Chi ndacá nchivī jā níquīn ji modo jā stéhēn Espírítu Yāā Dios, maá ji cúu sēhe Yāā Dios.

¹⁵ Chi Espírítu jā ní nhīn ndá nú, nduú ní nsáhá yā ndóhó jā cuu nú modo mozo nūū yā jā yūhú tucu nú nūū yā, chi sa ní nsáhá yā yóhó jā cúu ó sēhe yā. De jā suu cúu jā cáhān jee ó: Tatá maá sá.

¹⁶ De maá Espírítu stéhēn yā inī ánō ō jā cúu ndija ó sēhe Yāā Dios.

¹⁷ De tú sēhe yā cúu ó, de suni nhīn ō maá tāhvī jā ní nquee yuhú yā, de iin cáhnú-ni coo tāhvī ō jín Cristo. Chi tú ndoho ó jín yā mitan, de suni cuáhnú ó jín yā andiví.

18 Túsaa de sáhá nī cuenta jā ndācá tūndóhó jā ndóho ó mitan, lulí ndasí cúu nūū tūhun jā viī cuñáhnú ó jíin yā ichi núú cā.

19 Chi ndihi jā ní jēcōo, ndétu ndasí jā ná sáhá Yāa Dios jā nduvāha, quívi jā tūu nijīn jā cúñáhnú ndá sēhe Yāa Dios.

20 Chi ndācá jā ní jēcōo, nī nquívi chíjin tūhun jāá nduú quéndōo vāha. De nsūú maá ní stíví maá, chi sa nchiví nī nsáhá cuāchi, de jā suu cúu jā ní squéndōo Yāa Dios súcuán. De maá-ni jā ndétu jā nduvāha.

21 Chi iin quívi de ndācá jā ní jēcōo, chi quee chíjin tūhun jā tívi jíin jā téhyū. De nduu viī ndasí tá cúu nūū coo ndācá sēhe Yāa Dios, chi cācu nūū tūhun jāá nduú quéndōo vāha.

22 Chi jíinī ō jā ndācá jā ní jēcōo, chi jondē mitan de inuú-ni ndóho de modo jā tána inī jā ná ndúvāha ndihi.

23 De nsūú maá-ni ndācá jā ní jēcōo cúu jā ndóho, chi suni jondē maá ó ndóho, visō ja névāha ó Espíritu Santo jā cúu seña jā iin quívi de nihīn ō ndihi táhvi ō. Chi ndóho ndasí ó tūndóhó, de ndétu ó quívi jā naquehen yā yóhó jā cúu ó sēhe yā, de scácu yā yiqui cúū ó tácuu nduú cā ndoho ó jíin.

24 Chi nī scácu yā yóhó sīquī jā súcuán ñúhún inī ō. Sochi tú ja nī nsáhá yā maá jā ñúhún inī ō, ñúcuán de nduu cā ñúhún inī ō jā sáhá yā. Chi nduú cā ndétu ó de tú ja nī ncuu súcuán.

25 Sochi tú ncháha ca cunī ō jā sáhá yā jā ñúhún inī ō, túsaa de jíin paciencia ndétu ó jā sáhá yā.

26 De saá-ni maá Espíritu Santo, suni chíndeé chítuu yā yóhó jāá nduu nā fuerza inī ō. Chi nduú jíinī ō cācān táhvi ō tá cúu nūū cānuú. Sochi maá Espíritu cāhān ndāhvi yā jíin Yāa Dios jēhē ō sīquī ndācá jā jēca ndasí inī ō de nduu níhīn ō tūhun nāsa cācān táhvi ō.

27 De maá Yāa Dios jā jito túnī ánō ō, chi jíinī yā ndācá jā cúnī maá Espíritu jā cāhān yā jēhē ō. Chi ndá nchiví jā yíhí ndahá Yāa Dios, cāhān ndāhvi Espíritu jēhē jī tá cúu nūū cúnī Yāa Dios.

Vāha-ni cúndeé ó sīquī ndihi jānēhén

28 De jíinī ō jā ndācá-ni jā quíji nūū nchiví jā mānī jíin Yāa Dios, jā váha á jā úhvi, chi quéndōo vāha cā jī nūū yā, sáhá yā jíin ndācá ñúcuán. Chi cúu ndá jī nchiví jā ní ncana yā jī ní nquívi jī ndahá yā sīquī jā súcuán ní ncundaā inī yā jondē janahán.

29 Chi jondē ncháha ca coo jī de ja jíinī yā jī, de ja nī jani yā jī jā nduu ndoo nduu ndaā jī jā ndacu jī maá Sēhe yā, tácuu cuu Sēhe yā ñanī ñáhnú nūū cuāhā nchiví jā cúu ndá jī ñanī cándíja.

30 De jā ní jani yā jī, de suni nī ncana yā jī. De jā ní ncana yā jī, de suni nī sndáhvā yā cuāchi jī. De jā ní sndáhvā yā cuāchi jī, de suni nī nsáhá yā jā cúñáhnú jī.

31 ¿De nāsa cā cāhān ō sīquī tūhun ñáhnú yáhá túsaa? Chi tú íyó Yāa Dios jíin ó, ¿de ní iin cā cuu cundeé sīquī ō? Nduú ní iin.

32 Chi maá yā nduú ní scácu yā Sēhe yā, chi sa ní jēhe yā Sēhe yā ní jíinī yā jā jēhē ndihi ó. De tú súcuán ní jēhe yā Sēhe yā, de nā oncā cúu jā má cuāha yā ndācá cā jā jíinī ñúhún ó túsaa.

33 ¿De ní iin cuu cāhān cuāchi sīquī nchiví jā ní nacāji Yāa Dios? Nduú ní iin. Chi maá yā ní sndáhvā yā cuāchi jī.

34 ¿De ní iin cuu nenda cuāchi sīquī ō túsaá? Nduú ni iin. Chi maá Cristo cúu Yāa já ní jīhī jēhē ō, de suni nī natecū yā. De mitan de ndéē yā lado cuáhá Yāa Dios nūū cúñáhnú yā, de cáhān ndāhvī yā jēhē ō jīín Yāa Dios.

35 ¿De ní iin cuu tavā yóhó nūū tūhun já cúndáhvī inī Cristo yóhó? ¿A tūndóhó, á ndācá já sáhá víjín, á já jīnī ūhvī nchivī yóhó, á tāmā, á já cúmanī sahma ó, á tūhun yúhú, á já cahni ji yóhó, á naá cúu? Ni iin ndācá já yáhá.

36 Chi súcuán yósō nūū tutū īī já cáhān nchivī cándija jīín Yāa Dios: Já sīquī maá ní de ndācá-ni hora cúnī ndá ji cahni ji ndá saān. De sáhá ji jīín sá tá cúu nūū sáhá ji tīcāchī, quti ja cuū. Cáchī tutū.

37 De nduú chi visō ndóho ó ndācá yáhá, de vāha-ni cúndeé ó sīquī ndihi-ni, sáhá maá Yāa já ní ncundáhvī inī yóhó.

38 Já nūcuán nī ncucáhnú inī ní jaá nduú ni iin cuu tavā yóhó nūū tūhun cúndáhvī inī Yāa Dios yóhó. Ni tú cuū ō á cutecū ō, ni ndācá ángel andivī, ni ndācá já nehén já cúñáhnú já íyó poder, ni já íyó mitan, ni já coo,

39 ni já íyó nūū súcún, ni já íyó nūū cúnú, ni ndācá cā já ní jēcōo, mā cúū cuitī tavā yóhó nūū Yāa Dios já jīín Jētohō ō Cristo Jesús nī ncundáhvī inī yā yóhó.

9

Sīquī nāsa nī nacāji yā tatā Israel

1 De cáhān ndāa nī chi cúu nī tēe cándija Cristo, de nduú stáhvī nī, de nijin cúu inī ánō nī já cáhān ndāa nī sáhá Espīritu Santo.

2 Cúcuécá ndasí inī ni, de ní nī táhúhvī inī ánō ni

3 já sīquī ndācá táhān nī nchivī naciōn hebreo, chi iin-ni tatā ndá nī. Chi já sīquī maá ji de jondē cúu inī ni já tú ná cúu de cujiyo nī nūū Cristo já tānū táhvī nī, tácuá súcuán de cuu cācu ánō maá ji nícu.

4 Chi cúu ndá ji tatā nchivī Israel, de jondē janahán nī nsáhá Yāa Dios já cúu ji sēhe yā, de máhñú vicō já jéndütē nī ndeē yā jīín ji saá. De jīín maá ji nī nsáhá yā ndācá contrato, de nī jēhe yā ley yā nūū Moisés já cuu maá ji, de nī stéhēn yā nāsa chíñúhún ji yā inī templo, de nūū maá ji nī nquee yuhú yā cuáhā tūhun.

5 De ndá máá ji cúu tatā ndācá tatā ndá sá já ní ncuñáhnú, de suni chíjin tatā maá ji nī ncacu Cristo já ní nduu yā tēe. De maá yā cúu Yāa Dios já tíin ndihi-ni, de níí cání ná cáhān nchivī já cúñáhnú yā. Amén.

6 De nsūú jaá nduú ní nquee ndaā ndācá tūhun já ní nquee yuhú Yāa Dios nūū nchivī Israel. Chi nī nquee ndaā nūū visō sava ji-ni, chi nsūú ndihi tatā Israel cúu já cándija.

7 Chi nsūú ndihi tatā Abraham cúu ndija sēhe dē. Chi nī ncāhān Yāa Dios jīín dē: Nūū maá-ni sēhe nú Isaac cúu já coo tatā nū tá cúu nūū ní nquee yuhú nī já cuāha nī nūū nū.

8 De tūhun yáhá cáhān já ni iin nchivī nduú cúu ji sēhe Yāa Dios sīquī já ní ncacu ji chíjin iin tatā já jáni inī ji já váha cā cúu. Chi sa maá-ni tatā já ní nquee yuhú yā cúu ndija tatā já chíhi yā cuenta.

9 Chi yáhá cúu tūhun já ní nquee yuhú yā nūū Abraham: Maá tiempo já ní jani nī de quiji nī, de cacu iin sēhe yíí ñasíhí nú Sara, ncachī yā.

10 De nsūú yáhá-ni, chi saá-ni Rebeca nī ncacu ūū sēhe yíí ña, de iin-ni tatā ndúū ji, já ní ncuu tatā ndá sá Isaac.

11-13 De jondē ncháha ca cacu ndúú ji, de ncháha ca sáhá ji já váha á já úhvī, de ja nī ncāhān yā jíín Rebeca: Sūchí já cacu já xíhna ñúhún satíñú ji nūū sūchí úú, ncachī yā. Chi suni sūcuán cāhān tutū ī: Nī Iyo mānī nī jíín Jacob, de Esaú chí nduú, ncachī Yāā Dios. De sūcuán jíín ō já maá Yāā Dios cuu nacāji yā nchivī tú nāsa nī ncundaā inī maá yā, de nsūú síquī tíñu já sáhá ji, chi sa síquī nāsa cúnī maá yā nacāji yā ji.

14 ¿Nāsa cāhān ō túsaá? ¿A jáá nduú íyó ndāā Yāā Dios já sáhá yā sūcuán? Nduú cuitī.

15 Chi jondē janahán nī ncāhān yā jíín Moisés: Ní-ni cúu já cúnī nī cundáhvī inī nī, de cundáhvī inī nī ji. De ní-ni cúu já cúnī nī sáhá nī já váha, de sáhá nī, ncachī yā.

16 Túsaá de nsūú síquī já cúnī maá nchivī, nī nsūú já ndúcú ndéé maá ji cúu, chí síquī nāsa cúnī maá yā cundáhvī inī yā ji.

17 Chi suni sūcuán yósō nūū tutū ī já ní ncāhān yā jíín rey nación Egipto: Nī jani nī ndóhó já cúu nú rey, tácuca jíín ndóhó de stéhēn nī poder nī, de tácuca cūtē nuu sívī nī níí ñayívī, ncachī yā.

18 Túsaá de tú ní iin cúnī yā cundáhvī inī yā, de cundáhvī inī yā. De tú ní iin cúnī yā já cunīhin inī, de sáhá yā já cunīhin inī.

19 De sanaā de cāhān iin nú jíín nī: Tú sūcuán cúu ¿de nūcu cāhān yā cuāchi síquī ō? Chi mā cúu casī ō nāsa cúnī maá yā sáhá yā. Cachī nū.

20 De sa cāhān nī jíín nú: Ndóhó, ¿ní iin cúu nú já jáni inī nū já nascócóo nú nūū Yāā Dios? ¿A cuu cāhān quisi ñuhun jíín tēe já ní nsáhá: ¿Nūcu nī nsáhá nú nduhū sūcuán? cachī.

21 Chi tēe já sáhá quísi, cuu sáhá dē nāsa cúnī maá dē, chí iin-ni ñuhun cuu sáhá dē iin quísi fino de incā quísi corriente.

22 ¿De á nduú jétáhvī nú já suni sūcuán sáhá Yāā Dios jíín nchivī? Chi cúnī yā stéhēn yā nāsa sáhá yā juicio síquī nchivī tácuca cunī ji poder yā. De visō sūcuán de ní iyo paciencia yā jáá nduú ní nénda ñamā yā síquī nchivī já tánū táhvī.

23 De suni cúnī yā stéhēn yā nāsa víi ndasí cúñáhnú yā síquī tíñu sáhá yā jíín yóhó nchivī já cundáhvī inī yā. Chi jondē janahán ja nī nsáhá túha yā yóhó já víi cuñáhnú ō jíín yā.

24 Chi nī ncana yā yóhó já candíja ó, de sava ó cúu nchivī hebreo de sava ó cúu nchivī ndá cā nación.

25 Chi suni suha nī ncāhān yā nūū tutū Oseas: Nchivī jáá nduú ní ncúu nchivī maá nī, mitan de cāhān nī já cúu ji nchivī maá nī. De nchivī jáá nduú ní íyo mānī nī jíín, mitan de cāhān nī já cúu ji nchivī já mānī nī jíín.

26 De maá lugar nūū ní ncāhān nī jáá nsūú nchivī nī cúu ji, suu ñúcuán cāhān nchivī já cúu ji sēhe Yāā Dios, Yāā tēcū níí cání. Ncachī yā.

27 Sochi Isaías chí suha nī ncāhān dē túhun nchivī Israel: Visō nī ncāyā ndá tatā Israel tá cúu ñútín mar, sochi jacū ji-ni scácu yā.

28 Chi Jētohō ō Yāā Dios, ñamā sínu yā tíñu já sáhá ndāā yā síquī cuāchi nchivī ñayívī. Cāchī tutū.

29 Chi cúu tá cúu já ní ncāhān tucu Isaías: Maá Yāā já cúu Jētohō nūū ndacá ángel andivī, tú nduú ní scácu yā jacū tatā ō nícu, de ja cúu ó tá cúu nchivī ñuū Sodoma jíín ñuū Gomorra, já ní naā ndihi. Cāchī tutū.

Jáá nduú jétáhví nchiví hebreo tūhun jā scácu yā ji

³⁰ ¿Nāsa cāhān ō túsaá? Suu jā nchiví ndá cā nación, vísō nduú ní ndúcú ji quendōo ndāā ji nūū Yāā Dios, de nī sndáhvā yā cuāchi ji. Chi sīquī jā ní ncardija ji jā ní jīhī Cristo jēhē ji cúu jā ní sndáhvā yā cuāchi ji.

³¹ De sa nchiví Israel, vísō ndúcú ndá ji jā quendōo ndāā ji nūū Yāā Dios jā sáhá ley yā, sochi nduú cúndeé ji quendōo ndāā ji.

³² ¿De nājēhē? Sīquī jáá nduú ndúcú ji jā sndáhvā yā cuāchi ji jā candija ji jā ní jīhī Cristo jēhē ji, chi sa jāni inī ndá ji jā squíncuu ji maá ley de quendōo ndāā ji. De jā stíví ji sūcuán cúu tá cúu jā ndícó cáva ji sīquī maá yūū jā scáchihī jēhē, de suu cúu Cristo.

³³ Chi sūcuán cāhān nūū tutū īī:

Jondē űūū ní Sión canī nī maá Yāā jā cúu modo yūū jā scáchihī ji jēhē ji.

De cúu yā tá cúu toto jā ndícó cáva ji sáhá.

Sochi nchiví jā cándija Yāā űūcuán, chi squíncuu yā jā űūhún inī ji.

Ncachī Yāā Dios.

10

¹ Hermano, cúu ndasí inī ni de jícān táhvī ni nūū Yāā Dios jēhē nchiví nación ni Israel, jā ná scácu yā ndá ji.

² Chi cāhān ni jā vāha sáhá ndá ji chi ndíhvī inī ji chíñúhún ji Yāā Dios. De vísō sūcuán de chíñúhún cāhá ndá ji.

³ Chi nduú jícūhun inī ni nāsa sndáhvā Yāā Dios cuāchi ji, de ndúcú ji quendōo ndāā ji maá-ni jā squíncuu ji ley. De nduú jétáhví ji maá modo jā sndáhvā Yāā Dios cuāchi ji.

⁴ Chi sīquī jā ní nsáhá Cristo de cuu quee nchiví chíjin ley Moisés. De sndáhvā Yāā Dios cuāchi ndācá nchiví jā cándija jā sáhá Cristo jēhē ji.

⁵ Chi sūcuán nī ntee Moisés tūhun nchiví jā ndúcú quendōo ndāā jíin ley: Tú iin nchiví cuu squíncuu ji ndācá tiñū ndácu ley, de cūtecū ji nícu, cáchī.

⁶ Sochi tūhun jā sndáhvā Yāā Dios cuāchi nchiví sīquī jā cándija ji jā sáhá yā jēhē ji, chi sa cāhān: Mā cāni inī nū jā jíni űūhún caa nū andívī jā quísnuú nū Cristo jā sndáhvā yā cuāchi nū.

⁷ De ni mā cāni inī nū jā jíni űūhún cuun nū jondē nūū cūnú jā quisndāa nū Cristo māhñū ndiyi, modo jáá nduú ní nátecū yā.

⁸ ¿De nāsa cāhān tūhun űūcuán túsaá? Iyó űatin tūhun yā jíin nū, chi űūhún inī yuhú nū jíin inī ánō nū, cáchī tutū. De suu cúu tūhun jā ná cándija ó jā scácu yā yóhó. De tūhun yáhá cúu jā nācāni ndá nī.

⁹ Chi tú cāhān nū jā Jētohō nū cúu Jesús, de tú candija nū jondē jíin inī jíin ánō nū jā ní nátecū yā māhñū ndiyi nī nsáhá Yāā Dios, űūcuán de scácu yā ndóhó.

¹⁰ Chi jíin inī jíin ánō ō cándija ó jā ní jīhī yā jēhē ō, de sūcuán de sndáhvā Yāā Dios cuāchi ó. De jā cāhān ō jā Jētohō ō cúu Jesucristo, de sūcuán de scácu yā yóhó.

¹¹ Chi cāhān tutū īī: Ndācá nchiví jā cándija ji yā, chi squíncuu yā jā űūhún inī ji, cáchī.

¹² Chi inuú-ni cúu nchiví hebreo jíin ndá cā nchiví. Chi maá yā cúu Jētohō nūū ndihī ó, de cuāhā jā váha sáhá yā jíin nchiví jā cāhān ndāhvī jíin yā.

¹³ Chi sūcuán cāhān tūhun yā: Ndihi nchiví jā cāhān ndāhvī jíin maá Jētohō ō, chi scácu yā ji, cáchī.

14 ¿De nāsa cāhān ndāhvī ji jín yā de tú nduú ní ncándija ji jā scácu yā ji? ¿De nāsa candija ji de tú nduú ní jini ji tūhun yā? ¿De nāsa cunī ji de tú nduú nā nchivī nacani tūhun nūū ji?

15 ¿De nāsa nacani nchivī tūhun yā de tú nduú táji yā ji quihīn ji? Chi tá cúu nūū cāhān tutū ī: Vīī ndasí tiñu sáhā ndá nchivī jā jīca jín tūhun ndeē tūhun sīī inī jā nācani ji tūhun vāha yā, cāchī.

16 Sochi nsūū ndihī ji jétāhvī tūhun jā scácu yā ji. Chi nī ncāhān Isaías jondē janahán: Tātā Yāā Dios, ¿nā nchivī nī ncándija tūhun jā nācani ndá sá vīī? ncachī dē.

17 Túsaá de tú cunini nchivī de cuu candija ji. De tūhun jā cunini ji cúu tūhun Cristo.

18 Sochi jīcā tūhún nī: ¿A nduú ní jini ji tūhun yā túsaá? Nduú, chi nī jini ji, chí cāhān tutū ī: Níī ñayivī nī jini nchivī tūhun jā ní nacani ndá dē. De jondē nūū jīcā cā ndācá lado nī jīnū tūhun yā. Cāchī tutū.

19 De suni jīcā tūhún nī: ¿A nduú ní jīcūhun inī ndá nchivī Israel tūhun yā? Nduú chí nī jīcūhun inī ji, de nduú ní jétāhvī ji. Chi xihna cā Moisés nī ncachī dē jā ní ncāhān Yāā Dios:

Cucuñū inī ndá nú sáhā nī, chí cuāha nī tūhun nī nūū incā nchivī jāá nduú cúu ji iin nación.

De quītī inī nū cunī nū jā cuāha nī tūhun nī nūū iin nación jāá nduú jīcūhun inī.

20 De saá-ni Isaías nī nchundeē inī dē nī ncachī cājí dē jā ní ncāhān Yāā Dios: Ndá nchivī jāá nduú ní nānducú nduhū, nī jinī ji nduhū.

De nūū nchivī jāá nduú ní jīcā tūhún, nī stēhēn nī nāsa Yāā cúu nī.

21 Sochi sīquī nchivī Israel sa nī ncāhān dē jā ní ncāhān yā: Ndiquivī nī ncana nī ji jā quivī ji nūū nī, de nduú ní ncúnī ji, chí nchivī nūhin inī, nchivī jéhe inī cúu ji. Ncachī yā, ncachī Isaías.

11

Jā íyó jacū-ni cā nchivī Israel jā scácu yā

1 Túsaá de jīcā tūhún nī: ¿A nī sndóo Yāā Dios nchivī maá yā Israel, á naá cúu? Nduú cuiītī. Chi nduhū suni tēe Israel cúu nī, de tatā Abraham cúu nī, de vāji nī chíjin tatā Benjamín.

2 Nduú ní sndóo Yāā Dios nchivī maá yā, chí ja nī nacāji yā ji jondē janahán. ¿A nduú jínī ndá nú nāsa cāhān tutū ī tūhun Elías, tēe nī nacani tūhun yā janahán? Chí tā jīcān táhvī dē, de sūcuán nī ncāhān dē sīquī nchivī Israel:

3 Tātā Yāā Dios, nī jahní ndá ji ndācá tēe nācani tūhun ní, de nī janī ji ndá altar ní. De mātúhún-ni cā sáán nī nquendōo, de mitan suni cúnī ji cahní ji sáán, ncachī dē.

4 De Yāā Dios nī scócóo yā: Iyó ūjā mil nchivī jā cándija nduhū jāá nduú ní jécūñī jītī ji nūū ídolo jā nánī Baal, ncachī yā.

5 De saá-ni mitan, chí íyó jacū-ni cā nchivī jā ní nacāji yā sīquī jā vāha inī yā jín ji.

6 De tú nī nacāji yā ji sīquī jā vāha inī yā, de nsūū sīquī jā ní nsáhā ji tiñu vāha cúu. Chi tú sīquī jā ní nsáhā ji tiñu vāha cúu, ñūcuán de nsūū sīquī jā vāha inī yā.

⁷ ¿De nāsa cúu túsaá? Cúu jā nchivī Israel nduú ní ncúndéé ji jā ní nducú ji quendōo ndāā ji. Sochi sava ji jā ní nacāji yā, chi maá ji nī sndáhvā yā cuāchi ji. De sava cā ji chi nī ndunihin inī ji,

⁸ tá cúu nūū cáhān tutū īī: Nī nsáhá Yāā Dios jāá nduú jícūhun cuitī inī ji sīquī yā, de ni nduú jínī ji jín tīnūū ji, de ni nduú níni ji tūhun yā, de súcuán cúu jondē mitan. Cáchī tutū.

⁹ De suni nī ncāhān David:
Vico jā sáhá ndá ji, ná cóo tá cúu iin trampa á iin xéyí,
tácua nīhīn ji castigo xēēn sīquī jā stívī ndá ji jā sáhá ji cuāchi.

¹⁰ De ánō ji ná ndúneē, modo jā má cúu cā cunī ji,
de ná cósndīhī tūndóhó sīquī ji níí cání.
Cáchī tutū.

Sīquī jā scácu yā nchivī ndá cā nación

¹¹ Túsaá de jícā tūhūn nī: ¿A mā cúu cuitī cā ndīvi nchivī Israel nūū Yāā Dios jā súcuán nī stívī ndá ji? Nduú chi cuu. Chi jā ní ncuñihin inī ndá ji, de sa nchivī ndá cā nación nī nīhīn táhvī ji tūhun jā scácu yā ji. De ñúcuán sáhá tucu jā nchivī Israel cundihvī inī ji jā suni candíja maá ji.

¹² Chi jā ní stívī ndá ji, de sa nchivī níí cáhnú ñayívī nī nīhīn maá ji tūhun yā. De jā ní jica yátá ndá ji, suu nī nsáhá jā ní nīhīn nchivī ndá cā nación tūhun yā. Túsaá de tá ndīvi tucu ndīhi nchivī Israel ndahá yā, de nchivī ñayívī víhí cā quendōo ndetū ji sáhá ñúcuán.

¹³ De mitan de cáhān ni jín ndá ndóhó nchivī ndācá nación jāá nduú ní jínī tūhun yā. Chi nī ntají Yāā Dios nduhū jā scáca nī tūhun nūū ndá ndóhó nchivī ndācá nación. De ndúcú nī jā ná cuétúhún ndá nú tíñu jā sáhá nī jā nácani nī tūhun yā.

¹⁴ Chi cúnī ni jā jín ñúcuán de nacani inī sava táhān nī nchivī Israel jā suni candíja maá ji, de scácu yā ji.

¹⁵ Chi jā ní sndóo yā nchivī Israel, jā ñúcuán cúu jā sa nchivī ñayívī nī nsáhá yā jā ndīvi ji nūū tūhun mānī yā jín ji. Túsaá de quívi jā naquehen tucu yā nchivī Israel, quívi ñúcuán suni vāha ndasí sáhá yā jín nchivī níí cáhnú ñayívī. Chi cuu modo jā natecū ji jā cúu ji tá cúu ndīyi.

¹⁶ De nchivī Israel sócō ndá ji nūū Yāā Dios pan jā quée xihna cā nūū ñujan, de súcuán stéhēn ji jā ndīhi ñujan cúu cuenta yā. De saá-ni iin ñutun, tú yíhí jā cuenta yā cúu, de suu cúu jondē yoho jín jondē ndīhi ndahá. De suni súcuán nchivī Israel, yíhí cuenta ji nūū yā, sīquī jā ndá tatá xíhna ñúhún ji, nī nquívi ji ndahá yā.

¹⁷ Chi nchivī Israel cúu ji tá cúu ndá ñutun olivo vāha, de sava ndahá ñutun ñúcuán nī ncandeē. De ndá ndóhó nchivī ndá cā nación jāá nduú jínī tūhun yā, cúu ndá nú tá cúu ndahá ñutun olivo yucú, de nī nachuhun yā ndá nú nūū ní ncandeē nchivī jā cúu ndahá ñutun olivo vāha. De modo jā inuú-ni stáá ndá nú cōhyo jín cajin jā vāji jondē yoho ñutun olivo vāha.

¹⁸ Túsaá de mā sáhá téyíí ndá nú maá nú nūū nchivī Israel jā cúu ji tá cúu ndahá ñutun jā ní ncandeē. Mā cútéyíí nú, chi nūcūhun inī nū jāá nsuú yoho cúu jā stáá cajin nūū maá nú, chi sa maá nú stáá cajin jā vāji jondē yoho.

¹⁹ De sanaa de cáhān nū: Nduú chi sava ndahá nī ncandeē tácua nachuhun yā nduhū nūū ní ncandeē, cachī nū.

²⁰ Ndāā, sochi nī ncandeē ji sīquī jāá nduú ní ncándíja ji Cristo. De ndá ndóhó chi maá-ni sīquī jā cándíja nú, jā suu cúu jā ní nquívi nú lugar ji. De mā sáhá víxī nū maá nú túsaá, chi sa cuyūhú nú jā coto candeē maá nú.

21 Chi nduú ní nées cáhnú inī yā nūū maá ndahá jā xítíñu, de saá-ni ndá ndóhó mā cúne cáhnú inī yā nūū nū de tú stíví nū.

22 Túsaá de sáhá vāha ndá nū cuenta nāsa vāha inī Yāa Dios jíin nāsa xēen inī yā. Chi nī nduxeen inī yā jíin nchivī hebreo jā ní stíví ñúcuán, de sa ndá ndóhó cundáhví inī yā. De cánuú jā cuiñi ñihin nū jíin tūhun jā vāha inī yā jíin nū. Chi tú nduú, de suni candeē yā ndá nū.

23 De maá nchivī hebreo tú candíja tucu ji, de nūcūhun tucu ji, chi cuu nachuhun tucu Yāa Dios ji.

24 Túsaá de ndá ndóhó nchivī ndācá nación jāá nduú ní jíin tūhun yā, nī ncandeē nū xīnī ñutun olivo yucú, de nī nachuhun yā ndóhó xīnī ñutun olivo vāha, vísō nsūú ndahá maá ñutun ñúcuán cúu ndá nū. De nā oncā nchivī hebreo jā má nāchuhun yā ji nūū ní ncandeē ji, chi cúu ji maá ndahá ñutun vāha ñúcuán.

In quīvī de scácu yā ndihī nchivī nación Israel

25 Hermano, cúnī nī jā ná jícūhun inī ndá nū nāsa íyó tūhun yáhá jā ní nchiyuhū, tácuā mā cútéyíí nū canī inī nū jā ndíchí maá nū: Chi sava nchivī Israel nī ndunihin inī ji, de súcuán coo jondē quīvī jā jíinu candíja nchivī ndá cā nación jāá nduú jíin tūhun yā, de sá de nduú cā.

26 Ñúcuán de scácu yā ndihī nchivī nación Israel, chi suha cáhān tutū ī: Ichi ñūū nī Sión quíji Yāa jā scácu nchivī, de sáhá yā jā má cōó cā cuāchi nūū ndācá tatā Jacob.

27 De yáhá cúu contrato jā sáhá ndāā nī jíin ji, quīvī jā candeē nī cuāchi ndá ji, cáhī Yāa Dios. Cáhī tutū.

28 Chi nchivī hebreo nī nduū ji modo enemigo Yāa Dios síquī jāá nduú ní ncandíja ji tūhun jā scácu yā ji. De jā ñúcuán de cuu cūte nuu tūhun yā nūū ndācá nū. De vísō súcuán de síquī jā ní nacāji yā ndá tatā ji janahán, de cundáhví cā inī yā ji jā má sndóo yā jí ní cání.

29 Chi nduú nácani yátá inī yā jā cána yā nchivī jíin jā jēhe yā tāhvī ji.

30 De ndá ndóhó, suni nī íyo ñihin inī nū nūū Yāa Dios jondē saá. De mitan jā ní ncunihin inī maá nchivī hebreo, de cundáhví inī yā ndá ndóhó.

31 De saá-ni maá ji, chi vísō cúnihin inī ji mitan, de cundáhví tucu inī yā ji, tá cúu nūū cundáhví inī yā ndá máá nū.

32 Chi Yāa Dios nī nsáhá yā jā ní nquendōo ndiviī nchivī chíjin tūhun jā cúnihin inī ji, tácuā suni cuu cundáhví inī yā ndiviī ji.

33 Túsaá de sáhvi inī ō jā cuāhā ndasí tūhun ndíchí íyó jíin Yāa Dios, de ndihī cuití jíin yā. De juni mā cúu cuití cachī tūhun ō nāsa cúu ndācá jā sáhá maá yā. De mā quēndá cuití ō jícūhun inī ō nāsa cúu ndācá jā sáhá maá yā.

34 Chi cáhān tutū ī: ¿Ní iin jícūhun inī nāsa jáni inī maá Jētohō ō? ¿A ní iin nī stéhēn nūū yā?

35 ¿Ní iin nī jēhe xihna cā nūū maá yā, tácuā nachunáá yā nūū ji?

36 Chi jondē nūū maá yā vāji ndācá jā íyó, de maá yā nī nsáhá ndihī, de jā cuu maá yā cúu. De ná cáhān ō jā víi ndasí cúñáhnú Yāa Dios ní cání. Amén.

12

Jā ná cóo ndoo ánō ō jā cuetíñú Yāa Dios yóhó

1 Túsaá de cáhān ndáhví nī jíin ndá nū, hermano, jā síquī jā cundáhví inī Yāa Dios yóhó. Sōcō ndá nū maá nū nūū yā, coo ndoo coo ī nū jā cuetíñú yā

ndóhó, tá cúu nū cúsiī inī yā. Chi suu cúu jā chíñúhún nú yā jondē jíin inī jíin ánō nū.

² De mā cācá ndá nú jíin ndácá modo jā sáhá nchivī ñayivī yáhá, chi sa sāma nú modo jā jáni inī nū, de ndujeé jáá ntúnī nū. De súcuán de cuu nacāji nú ní-cúu jā váha jā jétahān inī Yāa Dios, jā cúsiī inī yā, jíin jā jíja inī nū jíin tūhun yā.

³ De síquī jā váha inī yā de ní jēhe yā tiñu jā nácani nī tūhun yā, de jā ñúcuán cáhān ni jíin ndihi nú jā má cānī inī nū jā váha cā nchivī cúu nú nsūú cā tá íyó nú. Chi tá iin tá iin nú canī ndaā inī nū síquī maá nú, de mā scāa cā nū canī inī nū jā váha cā nchivī cúu nú nsūú cā tá medida jā ní jēhe Yāa Dios fuerza inī nū jā cándija nú.

⁴ Chi cúu ndá nú tá cúu iin yiqui cúñu jā íyó cuāhā parte, de tá iin iin chi síin síin jétíñú.

⁵ Chi vísō íyó cuāhā ō, de modo iin-ni yiqui cúñu cúu ó jā yíhí ó ndahá Cristo, chi iin-ni nī nduu ndácá ó.

⁶ De síin síin táhvi ní jēhe Yāa Dios nū ō jā sáhá ó tiñu cúnī yā, tú nāsa nī jétahān inī yā ní jēhe yā nū iin iin ó. Túsaá de ná sáhá váha ó jíin ndá táhvi jā ní jēhe yā. Tú ní nīhīn ō táhvi jā nácani ó tūhun yā, de cánuú sáhá ó jondē maá medida jā ní jēhe yā jā cándija ó.

⁷ De tú ní nīhīn ō táhvi jā chíndeé ó táhān ó, de ná sáhá ñuncúún ó. De tú ní nīhīn ō táhvi jā stéhēn ō, de ná cúndihvī inī ō stéhēn ō.

⁸ De nchivī jā sndihvī inī incā nchivī, suni ná sáhá ñuncúún ji. De nchivī jā jēhe nū táhān, ná cuāha ji súcuán-ni. De nchivī jā ndiso tiñú, ná ndácu váha ji tiñu. De nchivī jā jito ndáhvī nchivī ndáhvī, ná cúsiī inī ji sáhá ji.

Nāsa cánuú squíncuu nchivī cándija

⁹ De cundáhvī ndija inī ndá nú táhān nú, de nsūú maá-ni jā cáhān nū-ni. De cunī ūhvī nū tiñu néhén, de cuniquīn nū tiñu váha.

¹⁰ De cánuú coo manī nū jíin ndá táhān nú tá cúu nū mānī nū jíin ñanī nū. De nducú ndá nú nāsa quendōo yíñúhún cā táhān nú nsūú cā maá nú.

¹¹ De mā cúcúxí nú jíin ndá tiñu jā sáhá nú. Chi jíin inī jíin ánō nū cundihvī inī nū jā sáhá nú tiñu cúnī maá Jētohō ō.

¹² De cusīī inī nū jā ñúhún inī nū ndácá jā váha jā coo. De cuandeé inī nū de tú ndóho nú tündóhó. De níiní cācān táhvi nū.

¹³ De coto ndáhvī nú nchivī cándija de tú cúmanī nū ji. De cuāha núú nú vehe nū nchivī jíca.

¹⁴ De cācān táhvi nū jēhē nchivī jā jíiní ūhvī ndóhó. Mā cáhān nāvāha nú síquī ji, chi sa cācān táhvi nū jēhē ji.

¹⁵ De tú cúsiī inī nchivī, de suni cusīī inī nū jíin ji. De tú cúcuécá inī nchivī, de suni cucuécá inī nū jíin ji.

¹⁶ De coo inuú inī ndá nú jíin táhān nú. De mā sáhá vīxī nū maá nú, chi sa quetáhān nú jíin nchivī ndáhvī. Mā cānī inī nū jā ndíchí nū.

¹⁷ De mā násáhá nāvāha nú ni iin nchivī de tú ní nsáhá nāvāha ji ndóhó. Cundihvī inī ndá nú sáhá nú tiñu váha jā cunī jíinúú ndácá nchivī.

¹⁸ De cundihvī inī ndá nú cundeē mānī nū jíin ndácá nchivī, vísō nāsa-ni íyó maá ji.

¹⁹ Ñanī mánī, mā nácuāha ndá nú jā ndutahvī nchivī jā sáhá nāvāha ndóhó, chi sa cuāha nú tūhun jā maá Yāa Dios cuāha yā castigo ji. Chi súcuán cáhān tutú ī: Maá ní cuāha castigo ji, de maá ní nacuāha yāhvi ji, cáchī Jētohō ō.

²⁰ De suni cáhān tutū: Tēe jā jīnī ūhvī ndóhó, tú jīhī dē sōco, de cuāha nú jā caji dē. De tú yíchī dē, de cuāha nú jā coho dē. Chi tú sáhá nú súcuán, de cucanoō dē de nacani uhvī inī dē jā ní jīnī ūhvī dē ndóhó, cáchi.

²¹ Mā cuāha nú tūhun jā cundeé tiñu néhén jín nú, chi sa tiñu váha sáhá nú tácuā ndāhvā tiñu néhén.

13

¹ Ndācá nchivī ná cuetáhvī jī nū ndá tēe jā ndiso tiñu ñuū. Chi mā cōó tēe ndiso tiñú de tú nduú ní nsáhá Yāā Dios. De ndá tēe jā ndiso tiñú, chi Yāā Dios ní ntee tiñu siqui dē.

² De nchivī jāā nduú jétáhvī nū ndá tēe ndiso tiñú, túsaá de cúnihīn inī jī nū ndá jā ní jani Yāā Dios. De nchivī jā cúnihīn inī, chi cuāchi sáhá jī, de nīhīn jī castigo.

³ Chi ndācá tēe jā ndiso tiñú, nsūū jā ndiso tiñú dē jā cuyūhú nchivī sáhá tiñu váha, chi sa jā cuyūhú nchivī sáhá tiñu néhén. De tú cúnī nū jā má cúxeēn ndá tēe ndiso tiñú nū nū, de sáhá nú tiñu váha túsaá. Ñúcuán de cuetúhún ndá dē ndóhó.

⁴ Chi jétíñú Yāā Dios ndá dē, tácuā cundeé váha ndá nú. Sochi tú sáhá nú tiñu néhén, de sa cuyūhú nú, chi nsūū jā ndiso cáhá ndá dē tiñu jā sndóho dē nchivī. Chi jétíñú Yāā Dios dē, tácuā cuāha dē castigo nchivī sáhá tiñu néhén.

⁵ Jā ñúcuán cánuú jā cuetáhvī ndá nú nū tēe ndiso tiñú, de nsūū maá-ni jā má níhīn nū castigo, chi suni jāā nduú nā cuāchi coo ánō nū.

⁶ De jā ñúcuán cúu jā suni jéhe ndá nú xūhún nū ndá tēe ndiso tiñú, cuu tiñu ñuū. Chi jétíñú Yāā Dios dē, de maá-ni tiñu ñúcuán sáhá ndá dē.

⁷ De chunáá ndá nú ndihī jā ndíta nú nū ndācá nchivī. Cuāha nú xūhún ñūū nū tēe jā quéhen xūhún ñūū. De cuāha nú xūhún cuota nū tēe quéhen cuota. De coo respeto nū nū nchivī jā cánuú coo respeto nū. De coo yíñúhún nū nū nchivī jā cánuú coo yíñúhún nú.

⁸ Mā cūndita nū nū ní iin. De íyó iin jā ndíta nú jā má téhndē cuitī, suu jā ní ncāhān Yāā Dios jā cundáhvī inī nū táhán nú. Chi nchivī jā cundáhvī inī táhán, ja ní squíncuu jī ndihī jā ndácu ley yā.

⁹ Chi súcuán ndácu ley tiñu: Mā cásíquí ndéē nū táhán nú, mā cáhnī nū ndīyi, mā sácuihná nú, mā sátúhún nú, mā ndīyo inī nū jā névāha táhán nú. De ndācá tūhun yáhá jín ndá cā tiñu jā ndácu ley, ndihī-ni yíhī chíjīn tūhun yáhá: Cundáhvī inī nū táhán nú, tá cúu nū cundáhvī inī nū maá nú, cáchi tutū.

¹⁰ Chi tú cundáhvī inī ō táhán ó, de mā sáhá ó ní iin jāā nduú váha nū jī. Túsaá de jā cundáhvī inī ō táhán ó, ñúcuán cúu jā squíncuu ó ní ley yā.

¹¹ Súcuán sáhá ndá nú, chi sáhá nú cuenta jā cuácuñatin quívi jā nenda yā. De mā cōó cā nū tá cúu nchivī quíxīn, jā cuhuun inī nū. Chi mitan ja ní ncuñatin cā quívi jā scácu yā yóhó nsūū cā quívi jā ní ncandíja ó tūhun yā.

¹² Chi modo jā ja ñatin yāha jacuáā, de cuācunijīn quívi scácu yā yóhó. Túsaá de ná sndóo ó tiñu jā ní nsáhá ó nū nee, de ná cúcutú ó jín ndācá tiñu ndāā jā caca ó jín luz yā.

¹³ Ná cáca yíñúhún ó tá cúu nū cánuú caca ó jín luz yā. Mā jīnī ndá nú, mā sáhá nú ndācá víco néhén, mā cācá ndīi nū, mā sáhá nú tiñu néhén, mā cánāá nú, mā cúcuásún inī nū.

¹⁴ Chi sa cuiñi cutú nú jín fuerza maá Jētoho ō Jesucristo, jā má cuāha cā nū tūhun sáhá nú tiñu jā cúnī modo néhén maá nú.

14

Mā cāhān nēhén ó cunī ō táhán ó

¹ Cuetáhvī nú nchivī jāá ncháha ca cuja jíin tūhun yā, de mā tétáhán nú jíin ji sīquī ndācā tūhun jā sīin jāni inī ji jíin maá nú.

² Chi íyó nchivī jā jāni inī ji jā cuu cajī ji ndinuū-ni. De íyó nchivī jāá ncháha ca cuja jíin tūhun yā, de jāni inī ji jāá nduú vāha jā cajī ji cūñu, chi jā ní nsōcō nchivī nūū ídolo cúu.

³ De ndóhó tēe jā yájī ndinuū-ni, mā cāhān nū cunī nū tēe jāá nduú yájī ndinuū. De ndóhó tēe jāá nduú yájī ndinuū, mā cāhān nū cunī nū tēe jā yájī ndinuū. Chi Yāa Dios nī jetáhvī yā tēe ñúcuán.

⁴ De ndóhó, ¿ní iin cúu nú jā cāhān nēhén nú jíinī nū mozo Yāa Dios? Chi tú vāha sáhá dē á nēhén sáhá dē, de maá yā cúu jā sáhá ndāa sīquī dē, nsúu maá nú. De nduú chi cuiñi vāha dē, chi mozo maá Jētohō ō cúu dē, de cuu sáhá yā jā má stívī dē.

⁵ De suni íyó nchivī jā jāni inī jā ī cā iin quivī nsūū cā incā quivī. De incā nchivī chi jāni inī ji jā inuū-ni cúu ndācā quivī. De ndācā ji ná cūndaā vāha inī maá ji sīquī nāsa jāni inī ji.

⁶ Chi tēe jā nēe ī iin quivī, chíñúhún dē Jētohō ō jā sáhá dē súcuán. De tēe jāá nduú nēe ī iin quivī, suni chíñúhún dē Jētohō ō jā sáhá dē súcuán. De tēe jā yájī ndinuū-ni, chíñúhún dē maá Jētohō ō jā sáhá dē súcuán, chi nácuetahvī dē nūū Yāa Dios. De tēe jāá nduú yájī ndinuū, suni chíñúhún dē Jētohō ō jā sáhá dē súcuán, de suni nácuetahvī dē nūū yā.

⁷ Chi nī iin ó nduú tēcū ō jā coo vāha maá ó-ni, de ni iin ó nduú jíhī ō jā cúnī maá ó.

⁸ Chi tú tēcū ō de tēcū ō jā sáhá ó tiñu cúnī maá Jētohō ō. De tú cuū ō, de suni cuū ō sīquī jā cúnī maá Jētohō ō. Túsaá de á jā cutecū ō á jā cuū ō, de yíhī ó ndahá maá Jētohō ō.

⁹ Chi nī jíhī Cristo de nī natecū yā, tácuca cuu yā Jētohō nūū nchivī jā ní jíhī jíin nūū nchivī tēcū.

¹⁰ De ndóhó, ¿nājhēhē cúu jā jāni nēhén inī nū jíinī nū táhán nú túsaá? ¿De nūcu cújehe inī nū jíinī nū dē? Chi ndācā ó cuiñi ó yuhú mesa Cristo jā sáhá ndāa yā tiñu ó.

¹¹ Chi suha yósō nūū tutū ī:

Jāndāa ndija chi nūū maá nī cuiñi jíití ndācā nchivī,
de ndihī ji cāhān jā maá nī cúu Yāa Dios, cáchī maá Jētohō ō.

¹² Túsaá de tá iin tá iin ó nacuāha ó cuenta nūū Yāa Dios nāsa tiñu nī nsáhá ó.

Mā sáhá ó jā quivī táhán ó cuāchi

¹³ De jā ñúcuán de mā cāhān nēhén cā ō cunī ō táhán ó. Chi sa chuhun inī ndá nú jā má sáhá nú ni iin tiñu jā sáhá jā stívī táhán nú de quivī ji cuāchi.

¹⁴ De jíinī nī jā nī iin jā ní nsáhá Yāa Dios, nduú stívī ánō ō. Chi súcuán nī ncucáhnú vāha inī nī sīquī jā cándíja nī Jētohō ō Jesús. Sochi tú iin nchivī jāni inī ji jā íyó jā stívī ánō jí, túsaá de súcuán sáhá ndija jíin maá ji.

¹⁵ De tú táhán nū nduú cúvāha inī dē jā yájī nū cūñu jā ní nsōcō nchivī nūū ídolo, chi jāni inī dē jā stívī ñúcuán ánō nū, túsaá de nduú cúndáhvī inī nū dē jā yájī nū. Coto má snāa nū ánō táhán nú sīquī jā yájī nū iin jā jāni inī dē jā cuāchi cúu. Chi suni jēhē maá dē nī jíhī Cristo.

¹⁶ Mā sáhá nú tiñu jā cāhān ji sīquī, visō jíinī maá nú jā íyó vāha.

17 Chi jā ndácu Yāa Dios tiñu nū ō, nsūú sīquī nāsa caji ō coho ó cúu, chi sa sīquī jā ná sáhá ó tiñu ndāa, de cundeē mānī ō jín táhán ó, de cusī inī ō sáhá Espíritu Santo.

18 De nchivī jā sūcuán sáhá tiñu jā cúnī Cristo, chi cusī inī Yāa Dios jín ji, de suni jétúhún ndá nchivī ji.

19 Túsaá de ná cúndihvī inī ō cundeē mānī ō, tácuca jín nūcuán de chindeē táhán ó jín táhán ó jā cuja ó jín tūhun yā.

20 De mā cuáha nú tūhun jā jín ndeyu yáji nū de snāa nū tiñu jā ní nsáhá Yāa Dios jín táhán nú. Chi ndāa chi íyó ndoo ndihi jā yáji ō, de visō sūcuán de nduú vāha jā yáji nū ndeyu tú sáhá jín táhán nú jā suni caji maá dē visō jáni inī dē jā cuáchi cúu.

21 Vāha cā mā caji nú cūñu, ni mā cōhó nú vino, de ni iin mā sáhá nú jā stíví ánō táhán nú, de quívi dē cuáchi, de caca yátá dē nū tūhun cándija dē.

22 De tú cándija nú jáa nduú ná cuá sáhá jā yáji nū, de sūcuán cándija maá nú-ni nū Yāa Dios. De nācā ndetū tēe jáa nduú sáhá jín ánō dē jā cuáchi cúu tú caji dē coho dē.

23 De tēe jā yáji iin jā jáni inī dē sanaa de stíví ánō dē, túsaá de sáhá dē cuáchi, chi nduú cándija dē jā íyó vāha jā yáji dē. Chi ndācá jā sáhá ó, de tú nduú cándija ó jā íyó vāha, de cuáchi cúu.

15

Jā ná sáhá ó jā cusī inī táhán ó

1 De yóhó jā ní jija jín tūhun yā, cánuú jā coto ó nchivī jáa ncháha ca cuja jín tūhun yā, tácuca cándija vāha ji. De mā sáhá ó jā cusī inī maá ó-ni.

2 Chi tá iin iin ó ná sáhá ó jā cusī inī táhán ó, tácuca quendōo vāha ji de cuja ji jín tūhun cándija ji.

3 Chi juni Cristo nduú ní nsáhá yā jā cusī inī maá yā, chi sa jā cusī inī Tatá yā. Chi sūcuán cáhán tutū ī: Ndācá tūhun nāvāha jā ní ncāhān ndá nchivī sīquī ní, ni ndívi sīquī maá sá, ncachī Cristo jín Tatá yā.

4 Chi ndācá tūhun jā ní jēcōsō nūú tutū ī jondē janahán, chi ní jēcōsō tácuca stéhēn nū ō, de nihīn ō tūhun jā sáhá jā cuandēe inī ō de ndusī inī ō. De sūcuán de cuhun inī ō ndācá jā vāha jā coo.

5 De maá Yāa Dios jā jéhe tūhun cuandēe inī jín tūhun ndusī inī, ná sáhá yā jā coo inuú inī ndá nú, tá cúu nūú cúnī Cristo Jesús.

6 De sūcuán de iin-ni coo nú de inuú-ni cuu cáhān nū jā vāha ndasī Yāa cúu Yāa Dios, Tatá Jētohō ō Jesucristo.

Jā ní jītē nuu tūhun vāha yā nūú nchivī ndá cā naciōn

7 Túsaá de cuetáhvī nú ndācá táhán nú, tá cúu nūú ní jetáhvī Cristo yóhó, tácuca cunī nchivī jā víi cūñáhnú Yāa Dios.

8 Chi cáhān ní jā ní nquiji Cristo Jesús, ní nsáhá yā ndācá tiñu jā quendōo vāha nchivī hebreo, tácuca cundaā ndācá tūhun jā ní nquee yuhú Yāa Dios nūú ndācá tatá ji janahán. De sūcuán ní stéhēn Cristo jā squíncuu Yāa Dios ndācá jā ní nquee yuhú yā.

9 De suni ní nquiji yā tácuca nchivī ndá cā naciōn jáa nduú jín tūhun yā, cáhān ji jā vāha ndasī inī Yāa Dios jā cúndáhvī inī yā ji. Chi suha cáhān tutū ī: Túsaá de cáhān sá jā vāha ndasī inī ní, cuni nchivī ndācá naciōn, de cata sá yaā jā chiñúhún sá ní.

10 De suha cáhān tucu tutū ī:

Ndá ndóhó nchivī ndācá nación, inuú ná cúsiī inī nū jíín nchivī maá yā.

¹¹ De cāhān tucu:

Ndá ndóhó nchivī ndācá nación, cāhān nū jā vāha ndasí inī Jētohō ō Yāa Dios.

De ndá ndóhó nchivī ndācá-ni űuū, suni cāhān nū jā cúñáhnú ndasí yā.

¹² De suni nī ntee Isaías tūhun yáhá:

Chījin tatā Isai quiji iin jā cuñáhnú,

de ndacu yā tiñu nūū nchivī ndācá nación.

De ndá nchivī űúcuán chi cūhun inī ji ndācá jā sáhá yā.

Cáchī tutū.

¹³ De maá Yāa Dios jā sáhá jā űúhún inī ō ndācá jā vāha jā coo, ná sáhá yā jā coo siī ndasí inī ndá nū jíín jā coo ndeé inī nū siquī jā cándija nú yā. De súcuán de cūhun téyí cā inī nū ndācá jā vāha jā coo, sáhá poder maá Espíritu Santo.

¹⁴ űanī mánī, cúcáhnú inī ni jā vāha ndasí ndíhvī inī ndá nū jíín tiñu vāha, de vāha ndasí jíicūhun inī nū, de cúu sndíhvī táhán inī nū.

¹⁵ De nī jani inī ni jā tee nī carta yáhá jā cāhān cājí nī jíín ndá nú, tácuá víhí cā cūhun inī nū ndācá tūhun yáhá. Chi súcuán sáhá nī siquī jā vāha inī Yāa Dios, de nī jēhe yā tiñu nūū ni

¹⁶ Jā sáhá nī tiñu cúni Jesucristo jā nácani nī tūhun nūū nchivī ndācá nación jáá nduú jíni tūhun yā. De nácani nī tūhun vāha Yāa Dios nūū ji jā scácu yā ji. Súcuán sáhá nī tácuá nchivī ndācá nación, cuu squívi nī ni ndahá yā jā cúu ji tá cúu iin jā sócō ni nūū yā jā cúsiī inī yā jíín. Chi nī nsáhá Espíritu Santo jā íyó ndoo íyó ĩ ji nūū yā.

¹⁷ Túsaá de siquī jā cándija nī Cristo Jesús, de cúsiī inī ni jā vāha sáhá nī tiñu cúni Yāa Dios.

¹⁸ Chi mā cúu cāhān ni siquī tiñu jā sáhá sava cā tēe, chi maá-ni siquī nāsa nī jetíñú Cristo nduhū jā sáhá nī jā nchivī ndācá nación jáá nduú ní jíni tūhun Yāa Dios, mitan de jétáhvi ji nūū yā. Chi súcuán nī ncuu jíín tūhun jā ní ncāhān ni jíín tiñu jā ní nsáhá nī.

¹⁹ Chi nī nsáhá nī tiñu űáhnú jā ndíso poder jā stéhēn jā cúñáhnú yā, de nī íyo poder Espíritu Santo jíín nī. De súcuán nī nacani ndíhi nī tūhun nāsa scácu Cristo nchivī. De nī nacani nī jondē Jerusalén, jíín ndíhi ndācá űuū, jíín jondē ní región Ilírico.

²⁰ Súcuán cúu jā ní ndíhvī inī ni nī nacani nī tūhun jā scácu yā nchivī. De nī jēhēn ni nūū nchivī jáá ncháha ca cuni tūhun Cristo, chi nduú ní ncuu inī ni nacani nī nūū ndá nchivī jā ja nī jini ji tūhun nī nacani ndá cā tēe.

²¹ Chi sa nī nsáhá nī tá cúu nūū cāhān tutū ĩi:

Ndācá nchivī jáá nduú ní nguíji tūhun yā nūū ji, mitan chi cunī ji tūhun yā,

de ndācá nchivī jáá nduú ní jíni cuiñi tūhun yā, mitan chi jíicūhun inī ji.

Cáchī tutū.

Jā űúhún inī Pablo jā quihīn dē Roma

²² De jā űúcuán cúu jā cuāhā vuelta nī ncutéñú nī, de nduú ní ncuu cuēē ni nūū ndá nú.

²³ De mitan chi nī ndíhi tiñu nī ní cáhnú ndá región yáhá. De ja nī ncuu cuāhā cuiyā jā cúni ni cuēē ni nūū nū.

²⁴ Túsaá de űúhún inī ni cuēē ni nūū ndá nú tá yāha nī quihīn ni España. De űúhún inī ni jā tá ní ncusiī inī ni jā ní jini ni nūū ndá nú, űúcuán de chindeé ndá nú nduhū jā quihīn cā ni.

²⁵ Sochi xihna cā Jerusalén quihīn ni quisiáha nī xūhún cuu ndá hermano jā íyó űúcuán.

²⁶ Chi nchiví Macedonia jíin Acaya nī jani inī ndá ji jā caquín ji xuhún jā quihín nū ndá hermano jā ndóho ndáhví Jerusalén.

²⁷ Chi súcuán nī ncusiī inī ndá ji nī nsáhá ji. De íyo vāha jā súcuán, chi ndá máá ji jā cúu ji nchiví ndá cā nación, ndíta ji jā sáhá vāha ji nchiví hebreo ñúcuán. Chi nchiví hebreo nī nsáhá jā ní nguenda tūhun Yāā Dios nūu ji jā quendōo vāha ánō ji sáhá. Jā ñúcuán cánuú jā chindeeé ji nchiví hebreo jā cándíja jíin ndatíñú ñayiví yáhá.

²⁸ Túsaá de tá nī nsínu nī tiñu yáhá jā quisiáha nī xuhún yáhá nūu ji, ñúcuán de cuēē ni nūu ndá nú jā yāha nī quihín ni España.

²⁹ De jíiní vāha nī jā quiví cuēē ni nūu nū, de vāha ndasí quendōo nú jā nacani cā ni tūhun vāha Cristo nūu nū.

³⁰ Hermano, cāhān ndáhví nī jíin ndá nú jā chindeeé chítuu nú nduhū cācān táhví nū jēhē ni nūu Yāā Dios síqui tiñu jā ndúcú ndeé nī. Súcuán sáhá ndá nú síqui jā cándíja ó Jētoho ó Jesucristo, jíin síqui jā cundáhví inī ó táhán ó sáhá maá Espíritu Santo.

³¹ De cācān táhví nū jā ná cácu nī nūu ndá tēe región Judea jāá nduú cándíja, jíin jā ná cúsiī inī ndá hermano Jerusalén jā quisiáha nī xuhún yáhá cuu ji.

³² De súcuán de tú cúní Yāā Dios de cuēē ni nūu ndá nú, de cusí inī ó, de nanihín inī nī jā coo nī jíin ndá nū.

³³ De maá Yāā Dios jā jēhe tūhun ndeé tūhun síi inī, ná cóo yā jíin ndá nú. Amén.

16

Jā cāhān Pablo jā sáhá ndeé inī ji

¹ De mitan de cāhān nī jíin ndá nú jā chindeeé nú hermana Febe, chi cúu ña ñahan jā sátiñú síqui tūhun yā nūu nchiví cándíja ñuū Cencrea.

² De cuetáhví ndá nú ña tá cúu nūu cúní maá Jētoho ó, chi súcuán cánuú sáhá ndá hermano cándíja. De chindeeé nú ña nā-ni cuá cúu jā jíiní ñuhún ña, chi súcuán nī nchindeeé maá ña cuahā nchiví, de saá-ni jondē nduhū.

³ Cāhān ndá nú jíin Priscila jíin Aquila jā sáhá ndeé inī ndúu dē, cáchī ni, chi chindeeé táhán dē jíin nī síqui tiñu Cristo Jesús.

⁴ Chi tá nī Iyo tūndóhó jā cuū ni nícu, de nī nchundeé inī ndúu dē nī nducú dē modo scácu dē nduhū, vísō suni cuū maá dē nícu. De nácuetáhví nī nūu ndúu dē, de nsúu vāchi nduhū-ni, chi saá-ni ndácá grupo nchiví jā cándíja ndácá nación.

⁵ De suni cāhān ndá nú jíin ndá nchiví cándíja jā ndútutú vehe dē, jā sáhá ndeé inī ji, cáchī ni. De cāhān nū jā sáhá ndeé inī Epeneto, tēe jā mānī ni jíin. Chi región Acaya de maá dē cúu jā ní ncandíja xihna cā nūu Cristo.

⁶ Suni cāhān ndá nú jā sáhá ndeé inī María, ñahan jā ní nsatíñú ndasí mähñú ndá nú síqui tūhun yā.

⁷ De cāhān nū jā sáhá ndeé inī Andrónico jíin Junias, ndúu tēe jā cúu táhán ñuū ni jā ní nchihí nī jíin dē vecāa. De ndá apóstol chi jétuhún dē ndúu tēe jíin, de xihna cā dē nī ncandíja Cristo nsúu cā maá nī.

⁸ Cāhān ndá nú jā sáhá ndeé inī Amplias, tēe jā mānī ni jíin, chi cándíja dē Jētoho ó.

⁹ De cāhān nū jā sáhá ndeé inī Urbano, tēe jā chindeeé táhán jíin ó síqui tiñu Cristo Jesús, de saá-ni Estaquis, tēe jā mānī ni jíin.

¹⁰ Suni cāhān ndá nú jā sáhá ndeé inī Apeles, tēe jā ní stéhēn jā cándíja nīhin dē Cristo, de suni súcuán cāhān nū jíin nchiví vehe Aristóbulo.

11 Cāhān ndá nú jā sáhá ndeé inī Herodión, tēe cúu táhán ñuū ni. De saá-ni nchivī vehe Narciso jā cándíja maá Jētohō ō.

12 De suni cāhān ndá nú jā sáhá ndeé inī Trifena jíin Trifosa, ndúu ñahan jā sātíñú síquī tūhun maá Jētohō ō. De suni sáhá ndeé inī Pérsida, hermana jā māñi ō jíin, chi suni nī nsatíñú ndasí ña síquī tūhun Jētohō ō.

13 De cāhān nū jā sáhá ndeé inī Rufo, tēe jā jétuhún ndá nchivī jā vāha cándíja dē maá Jētohō ō. De suni súcuán cāhān nū jíin naná dē, de maá ña suni nī jito ña nduhū modo jā naná nī cúu ña.

14 De cāhān nū jā sáhá ndeé inī Asíncrito jíin Flegonte jíin Hermas jíin Patrobas jíin Hermes jíin ndá hermano jā ndeé jíin dē.

15 De suni súcuán Filólogo jíin Julia jíin Nereo jíin cuāha dē, jíin Olimpas jíin ndihi hermano cándíja jā ndeé jíin ndá dē.

16 De tá cāhān jítáhán nū, de yíñuhún techuhú nū ndahá ji. De ndácá grupo nchivī cándíja nū Cristo, cāhān ji jā sáhá ndeé inī ndá nú.

17 De cāhān ndáhvi nī jíin ndá nú, hermano, jā coto nú maá nú nū nchivī jā cútuco inī de ndúcú stíví táhán jíin tūhun jāá nduú quetáhán jíin jā ní ncutūha ndá nú. De cujiyo ndá nú nū ndá ji.

18 Chi nchivī súcuán, nduú sáhá ji tíñu cúnī maá Jētohō ō, chi maá-ni jā ndíhvī inī ji síquī jā cají ji. De víxī ndasí yuhú ji jíin tūhun jā cāhān ndá ji, de súcuán stáhvi ji nchivī jāá nduú jíin vāha.

19 De ndá máa nú chi jā jíin ndihi nchivī nāsa vāha jétáhvi nú nū yā, de jā ñúcuán cúsi inī ni. De cúnī nī jā coo listo vāha nú sáhá nú tíñu vāha, de mā sáhá nú tíñu néhén.

20 De maá Yāa Dios jā jéhe tūhun ndeé tūhun sī inī, ñamā sáhá yā jā cundee ndá nú síquī táchī cúñáhnú jā cúu Satanás. De ñuhún inī nī jā Jētohō ō Jesucristo ná sáhá yā jā vāha ndá ndóhó.

21 Sáhá ndeé inī ndá nú, cáchī Timoteo, tēe jā chíndeé táhán jíin nī síquī tūhun yā. De suni súcuán cāhān ndá táhán ñuū ni Lucio jíin Jasón jíin Sosípater.

22 De nduhū jā nání Tercio, jā tēe nī carta yáhá jā cāhān Pablo, suni cāhān nī jā sáhá ndeé inī ndá nú jā cándíja nú Jētohō ō.

23 De Gayo, tēe jā ní jéhe núu vehe nū ndeé nduhū jā cúu Pablo, cāhān dē jā sáhá ndeé inī ndá nú. De suni jéhe núu dē vehe nū ndácá nchivī cándíja. De suni súcuán cāhān Erasto, tēe cúu tesorero ñuū yáhá, de suni súcuán cāhān hermano Cuarto.

24 De ñuhún inī nī jā maá Jētohō ō Jesucristo ná sáhá yā jā vāha ndá ndóhó. Amén.

Tūhun sándhí jā cāhān jā cúñáhnú ndasí yā

25 De mitan de ná cāhān ō jā cúñáhnú ndasí Yāa Dios. Chi maá yā cuu sáhá yā jā cuñi ñihin cá ndá nú jíin tūhun jā scácu yā ndóhó jā nācani nī, jíin tūhun Jesucristo jā stéhén ni. Chi súcuán nī stéhén Yāa Dios tūhun yuhū yā jā ní nchiyuhū ní cáni jondē ncháha ca jēcōo ñayivī.

26 Sochi mitan de ja nī nquenda nijin. Chi jíin tutū ī jā ní ntee ndá tēe nī nacani tūhun yā, nī jítē nuu tūhun yuhū yáhá nū nchivī ndácá nación, tácuca candíja ji de cuetáhvi ji. Chi Yāa Dios jā tēcū ní cáni, súcuán nī ndacu yā tíñu.

27 De ní cáni ná cāhān ō jā cúñáhnú ndasí Yāa Dios síquī tíñu jā ní nsáhá yā jíin Jesucristo. Chi mátuhún yā-ni íyó de ndíchí ndasí yā. Súcuán ná cóo. Amén.

CARTA XIHNA ÑUHUN JA NI NTEE SAN PABLO APOSTOL NUU NDA NCHIVI ÑUU CORINTO

1 Maá nī cúu Pablo, de nī ncana Yāa Dios nduhū jā cúu nī apóstol Jesucristo. Chi súcuán nī jětahān inī yā nī ntajī yā nduhū jā nacani nī tūhun yā. De ndúu nī jíin hermano ō Sóstenes

2 té nī carta yáhá cuēē nū ndá ndóhó nchivī ñuū Corinto jā cándija nú Yāa Dios. Chi cúu ndá nú nchivī maá yā, chi yihí nú ndahá Cristo Jesús. Chi nī ncana Yāa Dios ndá nú jā coo ndoo coo iī nū nū yā. De nī ncana yā ndá nú jondē jíin ndá cá nchivī jā nácunehen ji maá Jětohō ō Jesucristo, ní-ni cúu nū iyo ndá ji. Chi Jětohō ndácá ō jíin ndá ji cúu yā.

3 De ñuhún inī ni jā Tatá ō Yāa Dios jíin Jětohō ō Jesucristo ná sáhá cá yā jā váha ndá nú, de sáhá yā jā coo ndeē coo siī inī nū.

Cristo cúu jā sáhá ndácá jā váha yóhó

4 De níni nácuetáhvī nī nū Yāa Dios jā síquī ndá nú, chi jā jíin Cristo Jesús nī nsáhá yā jā váha ndá nú.

5 Chi yihí nú ndahá Cristo, de jā ñúcuán nī nsáhá Yāa Dios jā iyo cuicá ndá nú jíin ndácá tūhun yā, chi jícūhun váha inī nū, de cúu nacani nú.

6 Chi súcuán cúu jā íñi ñihin ndá nú jíin tūhun Cristo jā ní nacani ndá nī nū nū.

7 De súcuán de ndúu cúmanī ni iin táhvī jā jéhe yā jā cuu ánō ndá nú juni ndétu nú quivī jā nenda níin Jětohō ō Jesucristo.

8 De maá yā chi sáhá yā jā cuiñi ñihin ndá nú jondē jíinu quivī, tácuā mā cōo cuáchi síquī nū quivī jā nenda Jětohō ō Jesucristo.

9 Chi squíncuu Yāa Dios ndácá jā ní nquee yuhú yā, de nī ncana yā ndá nú tácuā cunī táhán nú jíin Sēhe yā, Yāa cúu Jětohō ō Jesucristo.

Síquī jā má cōo síin inī ji jíin táhán ji

10 Hermano, jondē jíin sívī Jětohō ō Jesucristo cáhān ndáhvī nī jíin ndá nú jā inuú-ni natúhún ndá nú jíin táhán nú, de mā cōo síin inī nū, chi sa váha inuú coo inī ndá nú jíin ndácá jā jáni inī nū.

11 Súcuán cáhān nī, ñani mánī, chi nī ncachī tūhun ndá nchivī vehe Cloé nū nī jā tétáhán ndá nú.

12 Chi tá iin iin nú síin síin cáhān nū: Nduhū chi jíin Pablo íñi nī, cáhān sava nū. De sava cá nū: Nduhū chi jíin Apolos. Nduhū chi jíin Pedro. Nduhū chi jíin Cristo. Cáhān ndá nú.

13 De jā cáhān ndá nú súcuán, ¿de á jáni inī nū jā síin síin Cristo cúu jā nacani ndá nī tūhun? ¿De á nduhū jā cúu Pablo nī jihī yicā cruz jā jéhe ndá nú? ¿De á jíin sívī nduhū nī jenduté ndá nú?

14 Nduú cuitī. De cútahvī ni nū Yāa Dios jáa ndúu cuāhā ndá nú ní scuénduté nī, chi vāchi Crispo jíin Gayo-ni,

15 tácuā mā cáhān ni iin nú jā jíin sívī nī nī jenduté nú.

16 De cáta nūcūhun inī ni jā suni nī scuénduté nī Estéfanas jíin nchivī vehe dē. De sanaā de súcuán-ni cúu nchivī jā ní scuénduté nī, jáni inī nī.

17 Chi ndúu ní ntétiñú Cristo nduhū jā scuénduté nī, chi sa jā nacani nī tūhun jā scácu yā nchivī. De ndúu ní ndúcú nī jā stéhēn ni nū nū iin modo ndíchī

jā má jīcūhun inī nū, chi tú sūcuán de mā cūū jīcūhun vāha inī nū tūhun jā ní jīhī Cristo yīcā cruz nícu.

Jīn Cristo nī stéhēn Yāā Dios poder yā jīn tūhun ndíchí yā

¹⁸ De tūhun jā ní jīhī yā yīcā cruz jā scácu yā nchivī, chi tūhun naā cuitī cúu nūū ndá nchivī jā cuáhān nūū tǎnū tǎhvī. Sochi ndá máá ó jā cuáhān ó nūū cācu ó, chi jīnī ó jā tūhun Yāā Dios jā ndíso poder cúu.

¹⁹ Chi sūcuán yósó nūū tutū ī jā ní ncāhān Yāā Dios:

Ná snáā nī tūhun ndíchí jā cāhān nchivī ndíchí cuenta ñayiví yáhá, de mā cuétáhvī nī tūhun cāhān ndá nchivī jā jáni inī jā jīnī vāha. Ncachī yā.

²⁰ ¿Túsaá de ní cuetíñū ndá tēe ndíchí cuenta ñayiví yáhá, jīn ndá tēe stéhēn tutū, jīn ndá tēe jā nánducū vāha sīquī ndá jā stéhēn nchivī ñayiví? Chi ndácá tūhun ndíchí cuenta ñayiví yáhá, nī ncāhān Yāā Dios jā tūhun naā cuitī cúu.

²¹ Chi ndíchí ndasí sáhá Yāā Dios. Chi ndá tūhun ndíchí jā jīnī nchivī ñayiví, nī nchāī yā jāá nduū jétíñū jā cunī jī nāsa Yāā cúu yā. Nūcuán de nī jētāhān inī yā jā jīn tūhun yā jā nācāni ndá ní de scácu yā nchivī cándija, vísó jáni inī nchivī ñayiví jā tūhun naā cuitī cúu.

²² Chi nchivī hebreo, maá-ni jā cúnī jī jā sáhá Yāā Dios cuāhā tiñū ñáhnú jā stéhēn poder yā. De nchivī griego chi maá-ni sīquī tūhun ndíchí cúu jā ndíhvī inī jī.

²³ Sochi ndá máá nī chi sa nācāni nī tūhun jā ní jīhī Cristo yīcā cruz jā scácu yā nchivī. De tūhun yáhá sáhá jā cúyichī inī nchivī hebreo, de nchivī ndá cā nacióon chi jáni inī jī jā tūhun naā cuitī cúu.

²⁴ Sochi ndá nchivī jā ní ncāna yā jā ní nquīvi ndahá yā, vísó nchivī hebreo á nchivī griego, chi jīnī jī jā jīn Cristo nī stéhēn Yāā Dios poder yā jīn tūhun ndíchí yā.

²⁵ Chi tūhun Yāā Dios jā cāhān nchivī jā tūhun naā cuitī cúu, ndíchí ndasí cā nsūū cā tūhun ndíchí nchivī. De jáni inī nchivī jāá nduū nā poder yā tá nī jīhī Jesús jā scácu yā yóhó, de nduū chi téyíí ndasí cā poder yā ñūcuán nsūū cā poder nchivī.

²⁶ Hermano, ndá máá nú cúu jā ní ncāna yā nī nquīvi nú ndahá yā. De cundehé ndá nú jāá nduū íyó cuāhā nū jā ndíchí jīn tūhun ñayiví, de ní nduū íyó cuāhā nū jā tátúnī, de ní nduū íyó cuāhā nū jā cúu sēhe nchivī cúñáhnú.

²⁷ Chi sa nī nacāji Yāā Dios ndácá jā cāhān nchivī ñayiví jāá nduū ndíchí cuitī, tácuā coo tūhun canoō nūū ndácá jā ndíchí. De ní nacāji yā nchivī jāá nduū téyíí inī ñayiví, tácuā coo tūhun canoō nūū nchiví téyíí.

²⁸ De suni ní nacāji yā ndácá jāá nduū cúñáhnú inī ñayiví, jīn ndácá jā sáhá jēhe inī jī nūū, jondē jīn ndácá jā jáni inī jī jāá nduū tiñū, tácuā snūū yā ndácá jā cúñáhnú inī ñayiví.

²⁹ Sūcuán nī nsáhá yā tácuā ní iin nchivī mā cūū sáhá téyíí jī maá jī nūū yā.

³⁰ Sochi ndá máá nú chi nī nsáhá Yāā Dios jā inuū-ni cúu nú jīn Cristo Jesús. Chi jondē nūū maá yā ní nīhīn ó tūhun ndíchí, de ní sndáhvā yā cuāchi ó, de ní nsáhá yā jā íyó ndoo íyó ī ó nūū yā, chi ní scácu yā yóhó.

³¹ Túsaá de ná cóo tá cúu nūū cāhān tutū: Tú iin nchiví cúnī jī cutéyíí jī, de ná cutéyíí jī sīquī jā ní nsáhá maá Jētohō ó jēhē jī, cāchī.

2

Jā nācāni Pablo tūhun jā ní jīhī Cristo

¹ De nduhū, hermano, tá nī jēē ni nūū ndá nú jā nacani nī tūhun ndāā Yāā Dios, de nduú ní nácani nī tūhun ndíchí jā má jícūhun inī nū.

² Chi tá nī Iyo nī jín nú de nduú nā incā tūhun ní ndúcú nī jā cachī tūhun nī nūū nū, chi maá-ni tūhun Jesucristo jā ní jīhī yā yīcā cruz jā scácu yā yóhō.

³ De tá nī jēē ni nūū ndá nú, chi nduú nā fuerza ni, de yúhú nī, de quísi nī.

⁴ De tá nī nacani nī tūhun nūū ndá nú, chi nsūú jín tūhun ndíchí nchivī ñayiví ní scándija nī ndá nú, chi sa jín poder maá Espiritu Yāā Dios nī stéhēn ni nūū nū,

⁵ tácuā mā cuiñī nú síquī tūhun ndíchí jā cáhān nchivī, chi sa cuiñi nú síquī poder Yāā Dios.

Jín Espiritu de stéhēn Yāā Dios nāsa Yāā cúu yā

⁶ De ndāā chi ndíchí cáhān ndá nī jín ndá nchivī ja nī jija jín tūhun jā cándija ji yā. Sochi nsūú tūhun ndíchí jā iyó inī ñayiví yáhá, de ni nsūú tūhun ndíchí jā cáhān ndá tēe cúñáhnú ñayiví yáhá, chi ndá tēe ñúcuán chi yáha-ni jā cúñáhnú dē.

⁷ Chi tūhun jā cáhān ndá nī cúu tūhun ndíchí maá Yāā Dios jā ní nchiyuhū. Chi tūhun ndíchí ñúcuán jā ní iyo yuhū, chi nī jaquín Yāā Dios jondē ncháha ca jēcōo ñayiví, tácuā cācu ó jā cutecú o ní cání sáhá tūhun ñúcuán.

⁸ Chi ní iin tēe jā cúñáhnú inī ñayiví yáhá, nduú ní jícūhun inī dē tūhun ndíchí ñúcuán. Chi tú ní jícūhun inī dē nícu, de mā cáhni cuiñi dē maá Jētohō o, Yāā jā víi cúñáhnú.

⁹ Chi cúu tá cúu nūū cáhān tutū ī:

Ndácá jā ní nsáhá túha Yāā Dios jā cuu nchivī jā mānī jín yā, ni iin ñúcuán nduú ní jíní jínúū nchivī, de ni nduú ní jíní jín sóho ji, de ni nduú ní nquíji jā súcuán cani inī ji. Cáchi tutū.

¹⁰ Sochi ndá máá ó chi nī stéhēn Yāā Dios ndá ñúcuán nūū o jín Espiritu Santo yā. Chi maá Espiritu jíní váha yā de stéhēn yā ndihi, chi jondē ndácá tūhun ndíchí cā maá Yāā Dios.

¹¹ Chi ní iin nchivī mā cúu cunī ji nāsa jáni inī incā nchivī, chi maá ji-ni jín ánō ji cúu jā jíní. De suni súcuán ni iin nchivī nduú jíní ji nāsa jáni inī Yāā Dios, chi maá-ni Espiritu Yāā Dios cúu jā jíní.

¹² De maá ó chi nī nihīn o Espiritu ñúcuán jā vají nūū Yāā Dios, de nduú jáni inī o tá jáni inī nchivī ñayiví. De jā ñúcuán cúu jā jícūhun inī o nāsa nī nsáhá Yāā Dios jā váha yóhō síquī jā váha inī yā.

¹³ De suu síquī ndácá yáhá cúu jā cáhān ndá nī, de nsūú jín tūhun jā stéhēn nchivī ndíchí, chi sa jín tūhun jā stéhēn maá Espiritu. Chi stéhēn ndá nī tūhun Espiritu nūū ndá nchivī jā névāha Espiritu.

¹⁴ Sochi nchivī jāá nduú névāha Espiritu Yāā Dios, nduú jétáhvī ji ndá tūhun jā vají nūū Espiritu, chi jáni inī ji jā tūhun naā cuiñi cúu. De mā cúu jícūhun inī ji, chi nduú névāha ji maá Espiritu jā sáhá jā jícūhun inī ji.

¹⁵ De nchivī jā névāha Espiritu, chi jícūhun inī ji nāsa iyó ndihi-ni. De nchivī ñayiví mā cúu jícūhun inī ji nāsa nchivī cúu nchivī ñúcuán.

¹⁶ Chi cáhān tutū ī: ¿Ní iin cuu cunī nāsa jáni inī maá Jētohō o? ¿De ní iin cuu stéhēn nūū yā? Ni iin mā cúu. Cáchi tutū. De visō súcuán de maá ó chi jáni inī o tá cúu nūū jáni inī Cristo.

3

Jā chíndee táhān ndá dē jā sáhá dē tínu Yāā Dios

¹ De nduhū, hermano, nduú ní ncúu cāhān ni jín ndá nú tá cúu nū cāhān ni jín nchivī jā jica jín Espírítu. Chi sa ní ncāhān ni tá cúu nū cāhān ni jín nchivī jā cáta jica jín modo maá. Chi cúu ndá nú tá cúu sūchí lúli jāá ncháha ca cuja nú jín tūhun Cristo.

² Ní stéhēn ni jāá nduú vjín nū ndá nú, chi cúu nú tá cúu sūchí lúli jā cáta jáxīn cā. De nduú ní ncāhān ni jín nú tūhun vjín jā cúu tá cúu jā cāji jā yáji nchivī ja ní jija, chi ncháha ca quenda nú jín jondē saá. De mitan suni ncháha ca quenda nú jín.

³ Chi cáta jica cā ndá nú jín modo nēhēn maá nú. Chi cúcuásún inī ndá nú, de cánāá nú, de cúsíin inī nū. Túsaá de cúu ndá nú tá cúu nchivī ñayīvī jā jica jín modo nēhēn maá.

⁴ Chi iin nú cāhān: Nduhū chi jín Pablo íñi nī. De incā nū cāhān: Nduhū chi jín Apolos. De súcuán cúu jā jica ndá nú jín modo nēhēn maá nú.

⁵ ¿De ní iin cúu nduhū, de ní iin cúu Apolos túsaá? Vāchi mozo-ni cúu nduú ni nū Yāa Dios, de ní jetíñū yā nduhū tácu candíja ndá nú maá Jētohō ō. Chi tá iin inī nī nsāhá tiñu nāsa ní jēhe maá Jētohō ō nū nī.

⁶ Nduhū chi modo jā ní jaquīn ni tūhun yā inī ánō nū, de Apolos chi modo jā ní nchuhun dē ndute, cúu jā ní stéhēn cā dē nū ndá nú. Sochi maá Yāa Dios cúu jā ní scuáhnu tūhun inī ánō nū.

⁷ Túsaá de nduú ná cúu sáhá tēe jā jáquīn, de saá-ni tēe jā chūhun ndute, chi sa maá Yāa Dios cúu jā scuáhnu.

⁸ De tēe jáquīn jín tēe chūhun ndute, iin-ni cúu dē. De ndācá dē chi cuāha yā yāhvī dē nāsa tiñu nī nsāhá iin iin dē.

⁹ Chi ndá nduhū chi cúu ní tēe chíndeé táhán jā sáhá ní tiñu Yāa Dios. De ndá ndóhó cúu tá cúu itū maá Yāa Dios jā sātíñū yā jín. De suni tá cúu iin vehe jā sáhá Yāa Dios cúu ndá nú.

¹⁰ De nduhū chi cúu ní tá cúu iin maestro albañil jā ní ntavā ni cimientto vehe ñúcuán, cúu jā ní scándíja ní ndá nú. De incā dē sámā dē síquī, cúu jā stéhēn cā dē nū nū. Túsaá de tá iin iin dē ná cóo cuidado dē nāsa sámā dē síquī.

¹¹ De Jesucristo cúu cimientto vehe ñúcuán, de ni iin mā cūú tavā incā cimientto, chi maá yā cúu jā ní sndáhvā cuāchi ó.

¹² De ndācá nchivī cándíja, chi sáhá ji vehe síquī cimientto ñúcuán, de á jín ndatíñū váha tá cúu oro á plata á yūu luu, á jín jā ñamā naá, tá cúu ñutun á itē á ndáyóho.

¹³ De natū tiñu jā ní nsāhá iin iin ji, tú nāsa ní ndihvī inī ji síquī maá yā. Chi maá quivī juicio jā sáhá ndāā yā tiñu nchivī, suu quivī ñúcuán natū cáji tiñu ji. Chi jín ñuhūn quiji quivī ñúcuán, de modo tá sáhá ñuhūn jā téñuhūn ndācá jā cúu cáyū, suni súcuán coto túni yā tiñu iin iin ji.

¹⁴ De tú nduú ní ncáyū tiñu jā ní nsāhá ji síquī cimientto, de nīhīn ji táhvī ji.

¹⁵ Sochi tú nduú ní ndíhvī inī ji jín tiñu yā, de mā nīhīn ji táhvī ji, chi modo jā cáyū tiñu ji. Sochi maá ji chi cācu ánō ji, vísō modo ja ñatin cáyū ji nū yáñuhūn.

¹⁶ ¿A nduú jínī ndá nú jā cúu nú tá cúu templo Yāa Dios, chi ndēe Espírítu Yāa Dios inī ánō nū?

¹⁷ De tú iin nchivī stívī ji templo Yāa Dios, de stánū táhvī yā nchivī ñúcuán. Chi ndoo ndasí íyó templo yā, de suu cúu ndá máá nú.

¹⁸ Ni iin nú mā stáhvī nú maá nú jín jā jáni inī nū. Tú iin nchivī jáni inī ji jā ndíchí ji jín ndá tūhun ñayivī yáhá, de vāha cā ná siáá ji, tácuá coo ndíchí ndija ji jín tūhun maá yā.

¹⁹ Chi tūhun ndíchí jā íyó inī ñayivī yáhá, tūhun naá cuiti cúu nū Yāā Dios. Chi cáhān nū tutū ī: Nchivī ndíchí cuenta ñayivī chi nátiin yā ji sīquī ndācá tūhun ndíchí ji jā jāsi ji nū tūhun yā, cáchī.

²⁰ De cáhān tucu tutū: Maá Jētohō ō jínī yā ndācá jā jáni inī nchivī ndíchí, chi maá-ni jā jáni cáhā inī ji, cáchī.

²¹ Túsaá de ni iin nú mā cútéyíí nú jā sīquī ni iin tēe ndíchí. Chi cuenta ndá máá nú cúu ndihi-ni.

²² Cúu Pablo, cúu Apolos, cúu Pedro jā stéhēn ndá dē nū nū. Cúu ndihi jā íyó inī ñayivī, jā íyó mitan jín jā coo. De vísō tú cutecū nū á cuū nū, de ndihi-ni cúu cuenta ndá nū.

²³ De ndá máá nú cúu cuenta Cristo, de Cristo cúu cuenta Yāā Dios.

4

Jā sātíñú ndá apóstol sīquī tūhun yā

¹ Túsaá de canī inī ndá nú jā mozo-ni cúu ndá nī nū Cristo, jā ní nteitūú yā nduhū jā stéhēn nī tūhun Yāā Dios jā ní nchiyuhū jondē janahán.

² De ndāā chi tēe jā sātíñú sīquī ñúcuán, íyó responsable tá iin iin dē jā squíncuu vāha dē.

³ De nduhū chi nduú sáhá nī cuenta tú nánducú ndá nú sīquī ni nāsa sáhá nī, á tú nánducú nchivī jā cúñáhnū inī ñayivī. De juni maá nī chi nduú nánducú nī sīquī maá nī.

⁴ Chi vísō jínī ni jín ánō ni jāā nduú nā cuāchi nī, sochi nsūú ñúcuán cúu jā quéndōo ndāā nī, chi maá Jētohō ō cúu jā jito túnī nduhū.

⁵ Túsaá de mā nánducú ndá nú sīquī tiñu táhán nú, chi tá quenda maá quivī sá de cunī nū. Chi jondē tá ndiji maá Jētohō ō, de nastúu nijīn yā ndācá tiñu jā yiyuhū nū neē, de stéhēn nijīn yā ndācá jā jáni inī nchivī jín ánō ji. Ñúcuán de maá Yāā Dios cuetúhún yā tá iin iin ji nāsa nī nsáhá ji.

⁶ Hermano, ndācá tūhun yáhá nī ncāhān nī tácuá quendōo vāha ndá nú. De nī ncachī nī jā maá nī jín Apolos, chi mozo-ni cúu nduú nī nū yā, de súcuán cúu nī iin ejemplo nū ndá nú. De cáhān nī jā súcuán cúu nī, tácuá cutūha nú canī inī nū maá-ni tá cúu nū cáhān tutū ī. Chi mā sáhá vīxī nū jā cuetúhún nú iin tēe jā stéhēn, de incā dē nduú.

⁷ ¿De nūcu cútéyíí ndá nú nū táhán nú túsaá? ¿De nā cuá íyó nū ndá nú jāā nduú ní ncutahvī nū nū yā? De tú jā ní ncutahvī nū cúu, ¿de nūcu sátéyíí ndá nú maá nū jā modo jāā nsūú jā ní ncutahvī nū cúu?

⁸ Va ja nī ncucuícá ndá nú, de ja névāha nū ndihi, jáni inī nū túsaá. De ja tátúnī ndá máá nú, de ni nduú cá jínī ñúhún nū nduhū, jáni inī nū. Nduú vāha jā súcuán cútéyíí ndá nú. De nācā vāha de tú jā tátúnī ndija ndá nú nícu, tácuá va suni cuāha nú tūhun jā tátúnī ndá nī jín nú túsaá.

⁹ De íyó tá jáni inī ni jā ndá nduhū jā cúu apóstol, chi nī nsáhá Yāā Dios jā cúu ndá nī modo tēe nū cā nū nchivī, modo tēe jā ní ncundaā jā cuū dē. Chi ní ñayivī jín andivī ndéhé vāha nū nī, cúu ndá ángel jín nchivī.

¹⁰ Chi jā sīquī Cristo de cáhān ndá ji jā tēe naā cúu ndá nī. De ndá ndóhó chi va ndíchí nú jín tūhun Cristo, jáni inī nū. De ndá nduhū chi nduú nā fuerza nī, de ndá ndóhó va íyó fuerza nū, jáni inī nū túsaá. De ndá ndóhó chi íyó yíñúhún nchivī nū nū, sochi nū ndá nduhū chi sáhá jéhe inī ji.

¹¹ Níí cání já wáji ndá nī de jíhī nī sōco jondē mitan. De yíchī ndá nī ndute, de cúmani sahma nī, de nduú sáhá wáha nchivī jíin nī, de nī nduú nā vehe névāha ndá nī.

¹² De nīhin sátiñú ndá nī jíin ndahá nī. De cáhān nāvāha jī nū ndá nī, sochi cáhān wáha nī jíin ndá jī. De jíni ūhvī jī ndá nī, sochi jéndeé inī nī.

¹³ De cáhān nēhén jī síquī ndá nī, sochi cáhān mānī nī jíin jī. De cúu ndá nī tá cúu yácá inī ñayiví, de squéne yichī jī nduhū jondē mitan.

¹⁴ De nsūú já tēe nī yáhá já cucanoō nū, chí sa já sndíhvī inī nī ndá nú, chí cúu ndá nú modo sēhe nī já mānī nī jíin.

¹⁵ Chí visō ná cóo ūxī mil tēe já stéhēn tūhun Cristo nū nū, sochi iin-ni tatá nú íyó. De nduhū cúu modo tatá ndá nú, chí nī scándija nī ndá nú já ní nacani nī tūhun wáha Cristo Jesús já scácu yā yóhó.

¹⁶ Túsaá de cáhān ndāhvī nī jíin nú já ndaco ndá nú nduhū.

¹⁷ De já ñúcuán cúu já ní ntají nī Timoteo cuēē dē nū ndá nú. Chí cúu dē modo sēhe nī já mānī nī jíin dē, de squíncuu wáha dē nū maá Jētohō ō. De maá dē nachuhun inī ndá nú nāsa jíca nī já cándija nī Cristo, jíin nāsa stéhēn nī nū ndá grupo nchivī cándija ndācá lado.

¹⁸ Sochi sava nú chí sáhá téyíí nú maá nú, chí jáni inī nū já má cuēē cuitī nī cá nū nū.

¹⁹ De nduú chí ñamā cuēē nī nū ndá nú de tú súcuán cúnī maá Jētohō ō. Ñúcuán de nanducú nī síquī ndá tēe já cútéyíí, de mā sáhá nī cuenta tūhun já cáhān dē-ni, chí sa coto túnī nī dē de tú cuu squíncuu dē.

²⁰ Chí já tátúnī Yāa Dios nū ō, chí nsūú já cáhān ō-ni cúu, chí jíni ñúhún já cundiso poder tūhun cáhān ō jíin tiñu sáhá ō.

²¹ ¿Túsaá de nāsa cúnī ndá nú? ¿A já cuxeēn nī nū nū tá cuēē nī, síquī jáá nduú nācani inī nū, á já nacani inī nū de cuēē nī jíin tūhun cúndāhvī inī jíin tūhun vitá inī?

5

Já sáhá ndāa Pablo síquī iin cuāchi

¹ De nī nīhīn nī tūhun já jíca ndiī iin tēe já íyó māhñú ndá nú, chí ndéca dē naná ūú dē. De xēēn ndasí sáhá tēe jíñā, chí juni nchivī jáá nduú jíni tūhun Yāa Dios, nduú sáhá jī súcuán.

² De visō súcuán de sáhá téyíí ndá nú maá nú. Wáha cā já cucuécá ndasí inī nū. De cánuú já tavā nū tēe já sáhá cuāchi ñúcuán ná quée dē māhñú ndá nú.

³ De nduhū visō nduú íyó nī jíin ndá nú, sochi modo já íyó nī jíin nú cúu já ñúhún inī nī ndá ndóhó. De ja nī nsáhá ndāa nī síquī tēe já ní nsáhá cuāchi ñúcuán, chí tá-ni cúu já íyó nī jíin ndá nú cúu.

⁴ Túsaá de ndutútú ndá nú, de maá Jētohō ō Jesucristo coo yā jíin nú. De nduhū chí modo já coo nī jíin nú, chí ñúhún inī nī ndá nú. De poder maá Jētohō ō Jesús suni coo jíin nú.

⁵ De ná chíhi ó tēe jíñā ndahá Satanás, tácuca ná ndóho yiqui cúñu dē, de nacani inī dē de cācu ánó dē quivī já ndiji Jētohō ō Jesús.

⁶ Nduú wáha já sáhá téyíí ndá nú maá nú. ¿A nduú jíni nū tūhun já cáhān suha? Visō jacū-ni levadura de ndāa ní ñujan sáhá, cáchi.

⁷ Túsaá de tavā ndá nú tēe jíñā tá cúu nū squéne nú levadura já ní ntiví. De súcuán de cuu ndá nú modo pan já cúvāha jíin ñujan jéé jáá nduú nā levadura yihí, já yáji ndá jī vico pascua. De suu súcuán cúu ndija ndá nú. Chí ja nī jíhī

Cristo jā ní nsōcō yā maá yā jēhē ō, chi cúu yā modo tīcāchí pascua jā ní jīhī jā jēhē ō.

⁸ Túsaá de ná núcūhun inī ō nāsa ní ncuu vico ñúcuán, de ná cóo ndaā ndija ánō ō, de suu cúu tá cúu pan jaá nduú nā levadura yíhí. De mā sáhá ó tiñu néhén jíin tiñu téhén jā cúu tá cúu levadura jā ní ntīví.

⁹ Nūū incā carta jā ní ntee ní nūū ndá nú ní ncāhān ni jā má quívi nduū nū jíin nchivī jīca ndīi.

¹⁰ Sochi nduú ní ncāchī ni jā má quétáhán cuitī nū jíin ndá nchivī jaá nduú cándija jā jīca ndīi, jā ndíyo inī, jā cuīhná, jā chíñúhún ídolo. Chi tú súcuán de jíni ñúhún quee nú inī ñayíví nícu, chi nduú nā incā modo jā cujiyo nú nūū ji chi ndēē ō ñayíví jíin ji.

¹¹ Chi sa ní ncachī ni jā má quívi nduū nū jíin ndá máá nchivī jā cáhān ji jā cúu ji hermano, de tú jīca ndīi ji, á ndíyo inī ji, á chíñúhún ji ídolo, á sátúhún ji, á jíni ji, á cuīhná ji. De ní mā cājī cuitī nū stāā jíin nchivī jā sáhá súcuán.

¹² Chi nsūū tiñu ní cúu jā sáhá ndāā ni sīquī nchivī jaá nduú íñī jíin ó. Yāā Dios cúu jā sáhá ndāā sīquī ji.

¹³ Sochi nchivī jā íñī jíin ndá nú chi cánuú jā sáhá ndāā nū sīquī ji. Túsaá de cánuú jā tavā ndá nú tēe jā ní nsáhá cuāchi ñúcuán jā íyó dē māhñú ndá nú, ná quíhīn dē.

6

Jā má cáquīn ji cuāchi sīquī táhán ji nūū justicia jaá nduú cándija

¹ De tú táhán nú jā cándija ní nsáhá cuāchi sīquī nū, ¿de nūcu jéhēn ndá nú jíin dē nūū justicia jaá nduú cándija? ¿De nūcu nduú sáhá ndāā ndá nú nūū táhán nú jā cándija Yāā Dios?

² ¿A nduú jíni nū jā nchivī cándija Yāā Dios chi iin quívi de sáhá ndāā ni tiñu nchivī ñayíví? De tú iin quívi sáhá ndāā ndá nú tiñu nchivī ñayíví, ¿de á mā cūū sáhá ndāā nū mitan sīquī iin cuāchi lulí jā sáhá ndá táhán nú?

³ ¿A nduú jíni nū jā iin quívi de sáhá ndāā ō jondē tiñu ndá ángel andiví? De nā oncā cúu tiñu ñayíví yáhá jā má cūū sáhá ndāā ō.

⁴ Túsaá de tú táhán nú sáhá dē iin cuāchi sīquī nū, ¿de nūcu jéhēn ndá nú sa nūū ndá tēe jaá nduú cúu dē táhán nchivī cándija jā sáhá ndāā dē cuāchi nú?

⁵ Súcuán cáhān ni tácuca cucanoō ndá nú. ¿A nduú íyó ni iin tēe jícuahun inī māhñú ndá nú jā cuu sáhá ndāā dē sīquī nū?

⁶ Nduú íyó vāha jā iin hermano caquīn cuāchi sīquī incā hermano nūū justicia jaá nduú cándija.

⁷ De jā jáquín ndá nú cuāchi sīquī táhán nú, chi jā stívī ndasí nú cúu. ¿A nduú vāha cā jā cuandeé inī nū jā ná sáhá ji cuāchi sīquī nū á jā candeē ji ndatíñú nú?

⁸ De nduú chi sa ndá máá nú cúu jā sáhá cuāchi de cāndeē nū ndatíñú táhán nú, de nūū ndá hermano cúu jā sáhá nú súcuán.

⁹ ¿A nduú jíni ndá nú jā nchivī jaá nduú íyó ndāā, mā níhīn táhvī ji quívi ji nūū tátúní Yāā Dios? Mā stáhví nú maá nú jā caní inī nū jā níhīn táhvī nū, chi ní nchivī jā jīca ndīi, ni nchivī jā chíñúhún ídolo, ni nchivī jā cásiquí ndēē táhán, ni tēe jā sáhá ndīi jíin táhán yíí,

¹⁰ ni nchivī cuīhná, ni nchivī ndíyo inī, ni nchivī jíni, ni nchivī sátúhún, ni nchivī jā stáhví táhán sīquī xúhún, mā níhīn táhvī ji quívi ji nūū tátúní Yāā Dios.

¹¹ De súdecán nī iyo sava ndá nú nícu, sochi mitan chi ja nī naquete yā ndá nú, de iyó ndoo iyó ī nū nūū yā. Chi ja nī sndáhvā yā cuāchi nú nī nsáhā yā jíin maá Jētohō ō Jesús jíin Espíritu Yāā Dios.

Jā iyó ndoo iyó ū yiqui cúñu nchivī cándíja

¹² De ndāā cúu jā cáhān nchivī jā ndihi-ni tiñu iyó vāha jā sáhā ó tú nāsa cúnī ō. De vísō súdecán de nsūū ndihi sáhā jā quéndōo vāha ánō ō. Ndihi chí cuu sáhā ó, de vísō súdecán de nduú iyó vāha jā quívi ó nūū tiñu jā stívī ánō ō.

¹³ De ndāā cúu jā cáhān nchivī jā ndeyu cúu jā cahun chíjin, de chíjin cúu jā cahun ndeyu. Sochi iin quívi de mā cōó cā súdecán, chí naā ndūū nūcuán sáhā Yāā Dios. De nsūū síquī jā sáhā ó tiñu ndīi cúu jā iyó yiqui cúñu ó, chí sa jā sáhā ó jā cúnī maá Jētohō ō. De Jētohō ō chí jíto yā yiqui cúñu ó.

¹⁴ De tá cúu nūū ní nastécū Yāā Dios Jētohō ō, suni súdecán nastécū yā yóhó jíin poder yā.

¹⁵ ¿A nduú jíin ndá nú jā yiqui cúñu tá iin iin ó cúu modo ndá parte yiqui cúñu Cristo? ¿Túsaá de á cuu candeē ō iin parte yiqui cúñu Cristo de squétáhán ó jíin iin ñahan ndīi? Mā cūū cuitī súdecán.

¹⁶ ¿A nduú jíin ndá nú jā tēe jā quétáhán jíin ñahan ndīi, de iin-ni cā yiqui cúñu nī nduu dē jíin ña? Chí cáhān tutū ī: Jā ndūū dē chí iin-ni cā yiqui cúñu cúu, cáchi.

¹⁷ Sochi nchivī jā quétáhán jíin maá Jētohō ō, chí suni súdecán iin-ni cā cúu jíi jíin yā síquī jā cándíja jíi yā.

¹⁸ Túsaá de cunu ndá nú jā má quívi nú nūū tiñu ndīi. Chí ndá cā cuāchi jā sáhā nchivī, chí nsūū yiqui cúñu jíi stívī jíi. Sochi tú jíca ndīi jíi, de síquī yiqui cúñu jíi cúu jā sáhā jíi cuāchi.

¹⁹ ¿A nduú jíin ndá nú jā yiqui cúñu nú cúu templo Espíritu Santo jā ní jēhe Yāā Dios nūū nū, de ndéē yā inī nū? De nsūū cuenta maá nú cúu nú.

²⁰ Chí Yāā Dios chí yāhvī ndasí nī nacueen yā ndá nú. Jā nūcuán cánuú jā caca yíñuhún nú nūū Yāā Dios jā sáhā nú tiñu vāha jondē jíin yiqui cúñu nú jíin inī jíin ánō nū, chí cuenta Yāā Dios cúu.

7

Jā cáchi tūhun síquī yíi jíin ñasíhí

¹ Mitan de ná cáchi ní síquī ndá tūhun jā ní jícān tūhún ndá nú nduhū nūū carta. Jāndāā jā vāha cā quéndōo iin tēe de tú mā cundeē dē jíin ñahan.

² Sochi síquī jā iyó tiñu ndīi, de vāha cā jā ndācā tēe ná cóo ñasíhí maá dē, de saá-ni ndācā ñahan ná cóo yíi ña.

³ De yíi ná squíncuu vāha dē nūū ñasíhí dē jā cúu dē yíi ña. De saá-ni ñasíhí ná squíncuu vāha ña nūū yíi ña.

⁴ Chí ñasíhí nduú cúu sáhā ña jā cúnī ña jíin yiqui cúñu ña, chí suni jā cúnī yíi ña. De saá-ni yíi nduú cúu sáhā dē jā cúnī dē jíin yiqui cúñu dē, chí suni jā cúnī ñasíhí dē.

⁵ De mā sásáhán ndá nú maá nú nūū táhán nú. Sochi tú cúnī ndūū nū jā víhí cā cācān táhvī nū jacū tiempo, de tú iyó conforme ndūū nū, de cuu sasáhán nú maá nú nūū táhán nú. De nūcuán de vāha cā jā naquetáhán tucu nú, tácuā mā cōtō tūnī Satanás ndūū nū síquī tiñu ndīi.

⁶ De nsūū jā ndácu nī tiñu jā cánuú jā coo ūū táhān nū, chí jā jēhe nī tūhun cúu.

⁷ Chi jétahān inī ni jā ndá tēe ná cóo mátúhún dē-ni, tá cúu nūū íyó maá nī. Sochi síin síin nī nsáhá Yāā Dios iin iin dē nāsa cúu maá dē, chi sava dē cuu coo mátúhún dē-ni, de sava cā dē chi nduú chi síin nī nsáhá yā jíin dē.

⁸ Túsaá de cáhān ni jíin ndá nchivī jā íyó mátúhún-ni, jíin ndá ñahan jā ní nquendōo ndáhvī, jā vāha cā de tú coo ji sūcuán-ni, tá cúu nūū íyó maá nī.

⁹ Sochi tú jíin ji jā má quéndá ji coo ji sūcuán-ni, de ná cóo ūū táhān ji túsaá. Chi vāha cā jā coo ūū táhān ji nsūū cā jā jíhyó ji.

¹⁰ Sochi nūū nchivī jā ní ncuu ūū táhān chi ndácu nī tíñu jā ñahan mā sndóo ña yíi ña. De nsūū nduhū cúu jā ndácu tíñu, chi sa maá Jētohō ō.

¹¹ De tú sndóo iin ñahan yíi ña, de ná quéndōo mátúhún ña-ni, de suni cuu naquetáhān ña jíin yíi ña. De yíi suni mā sndóo dē ñasihí dē.

¹² De jíin sava cā nchivī chi cáhān ní yáhá jā jáni inī maá nī, de nsūū jā ní ncachi maá Jētohō ō cúu: Tú iin hermano ndéca dē ñahan jáá nduú cándija, de tú jétahān inī ña jā cundeē ña jíin dē, de mā sndóo dē ña.

¹³ De tú iin ñahan ndéca ña tēe jáá nduú cándija, de tú jétahān inī dē cundeē dē jíin ña, de mā sndóo ña dē.

¹⁴ Chi tēe jáá nduú cándija, yíhi cuenta dē nūū Yāā Dios síiqui jā ní nquetáhān dē jíin ñahan cándija. De ñahan jáá nduú cándija, suni yíhi cuenta ña nūū Yāā Dios síiqui jā ní nquetáhān ña jíin hermano cándija. Chi tú nsūū sūcuán de sēhe ji mā quíhi cuenta ji nūū Yāā Dios, sochi mitan chi yíhi cuenta ji nūū yā.

¹⁵ Sochi yíi á ñasihí jáá nduú cándija, tú fuerza cúu jā cúnī ji sndóo ji táhān ji, de ná sndóo ji. Chi tú sūcuán cúnī ji, de hermano á hermana cándija nduú cánuú jā casi ji jā ndusiin táhān ji jáá nduú cándija. Chi ní ncana Yāā Dios yóhó jā cundeē māni ō jíin táhān ó.

¹⁶ Chi ndóhó jā cúu nú ñasihí, nduú jíin nū, sanaā de candija yíi nú sáhá nú, de cācu dē. De saā-ni ndóhó jā cúu yíi, nduú jíin nū, sanaā de candija ñasihí nú sáhá nú, de cācu ña.

¹⁷ Túsaá de tá iin iin nú ná quéndōo nú nāsa nī nsáhá Jētohō ō ndóhó, jíin nāsa-ni íyó nú tá ní ncana yā ndá nú jā ní ncandija nú. De sūcuán ndácu nī nūū ndáca grupo nchivī cándija.

¹⁸ Tú ní ncana yā iin tēe jā ní ncuu circuncidar, de sūcuán ná quéndōo dē. De tú ní ncana yā iin tēe jáá nduú ní ncuu circuncidar, de mā cúu dē circuncidar.

¹⁹ Chi nduú ná cuá sáhá á cuu ó circuncidar á nduú, chi jā cánuú cā cúu jā squíncuu vāha ó tíñu jā cúnī Yāā Dios.

²⁰ Tá iin iin nú ná quéndōo nú nāsa-ni íyó nú tá ní ncana yā ndá nú ní ncandija nú.

²¹ Tú mozo jā ní jeen nchivī cúu nú tá ní ncana yā ndóhó, de mā cúndihvī inī nū jā queue nú. Sochi tú íyó modo jā nduu libre nū, de íyó vāha jā sáhá nú.

²² Chi tēe cúu mozo jā ní jeen nchivī, de tú ní ncana Jētohō ō dē, de mitan chi ní nduu libre dē nūū cuáchi dē, de jétíñu maá Jētohō ō dē. De saā-ni tēe sátiñú cuenta maá, de tú ní ncana yā dē, de mitan de ní nduu dē mozo nūū Cristo jā ní nacueen yā dē.

²³ Chi yāhvi ní ncuu jā ní nacueen Yāā Dios ndá ndóhó. Túsaá de mā sátiñú nú nūū tíñu cāhá jā ndácu nchivī ñayivī.

²⁴ Túsaá hermano, tá iin iin nú ná quéndōo nú nūū Yāā Dios nāsa-ni íyó nú tá ní ncana yā ndá nú.

²⁵ De mitan de síiqui nchivī jā íyó mátúhún-ni, de nduú nā tūhun ní ndácu maá Jētohō ō nūū ni. Sochi ná cáhān ni jā jáni inī maá nī, chi ní ncundáhvī inī Jētohō ō nduhū, de ní nsáhá yā jā cuu cáhān ndāā ni.

²⁶ Jáni inī ni jā vāha-ni quéndōo ndá tēe tú nāsa-ni íyó dē, jā síquī jā íyó tūndóhó ndá tiempo yáhá.

²⁷ Tú íyó ñasíhí nú, de mā sndóo nú ña. De tú nduú nā ñasíhí nú íyó, de mā nducú nú ña.

²⁸ Sochi tú coo ñasíhí nú, de nsūú cuāchi cúu. De tú quetáhán iin ñahan lúli jíin tēe, de suni nsūú cuāchi cúu. Sochi nchivī jā íyó ūū táhān, chí nīhīn jíi tūndóhó ñayíví yáhá, de cúnī ni jā má nīhīn nū tūndóhó.

²⁹ Hermano, tūhun jā cáhān ni yáhá cúu jā yachī-ni ndihi tiempo jā sáhá ó tiñu yā. Túsaá de jondē mitan de tēe jā íyó ñasíhí, ná cūndihví cā inī dē síquī tiñu maá yā nsūú cā síquī ña.

³⁰ De nchivī jā ní jihī táhān vehe, ná sáhá jíi modo jāá nduú cúcuécá inī jíi. De nchivī jā cúsiī inī, ná sáhá jíi modo jāá nduú-ni. De nchivī jéen, ná sáhá jíi modo jāá nsūú ndatíñú jíi cúu. Mā cuāha jíi tūhun jā casī ndá ñúcuán jā má cūndihví inī jíi síquī tiñu maá yā.

³¹ De nchivī jā ní ndihví inī síquī ndatíñú ñayíví yáhá, mā cútéñú cā jíi jíin. Chí ja ñatin naā ndácá jā íyó inī ñayíví yáhá.

³² Cúnī ni jā má nácani ndasī inī ndá nú síquī ndácá jā íyó inī ñayíví. Chí tēe cúu soltero, ndihví inī dē tiñu maá Jētohō ō, nāsa cusīī inī Jētohō ō sáhá dē.

³³ Sochi tēe íyó ñasíhí, chí ndihví inī dē tiñu jā íyó ñayíví, nāsa cusīī inī ñasíhí dē sáhá dē.

³⁴ De suni sūcuán síin síin jáni inī ñahan íyó yíi jíin ñahan íyó maá. Chí ñahan íyó maá, ndihví inī ña tiñu maá Jētohō ō, chí cúnī ña jā coo ndoo coo īi ánō ña jíin yiqui cúñu ña jā sáhá ña tiñu maá yā. Sochi ñahan íyó yíi chí ndihví inī ña jíin tiñu jā íyó ñayíví, nāsa cusīī inī yíi ña sáhá ña.

³⁵ Já vāha ndá máa nú cúu jā cáhān ni sūcuán. Chí nsūú jā nducú ní casī ní jā coo ūū táhān nū, chí sa cúnī ní jā caca yíñúhún nú de nune nú jā satíñú cutú nú nūū maá Jētohō ō jondē jíin inī jíin ánō nū.

³⁶ De tú iin tēe íyó sēhe síhí dē, de tú cuāyāha cuīyā jíi, de tú jáni inī dē jā vāha cā jā coo yíi jíi, túsaá de ná sáhá dē jā jáni inī dē, de ná cuāha dē tūhun jā coo yíi jíi, chí nsūú cuāchi cúu.

³⁷ Sochi tú iin tēe ní ncundaā inī dē jā cundeē sēhe síhí dē sūcuán-ni, jā má cuāha dē jíi visō jícān fuerza nchivī jíi, túsaá de cuu quendōo jíi tá cúu nūū cúnī dē, chí vāha-ni sáhá dē.

³⁸ Túsaá de tēe jā jēhe tūhun jā coo yíi jíi, vāha-ni sáhá dē. De tēe jāá nduú jēhe tūhun, chí vāha cā sáhá dē.

³⁹ De ñahan jā íyó yíi, chí yíhí ña ndahá yíi ña juni tēcú dē. Sochi tá ja ní jihī yíi ña, ñúcuán de jā ní ncuu libre ña jā quetáhán tucu ña jíin nā-ni tēe cúnī ña, de tú tēe cándíja nū maá Jētohō ō cúu dē.

⁴⁰ Sochi jáni inī ni jā ndetū cā coo ña de tú quendōo ña sūcuán-ni. De suni jáni inī ni jā jíin Espíritu Yāa Dios cúu jā cáhān ni.

8

Siquī cúñu jā ní nsōcō nūū ídolo

¹ De mitan de ná cáhī ní síquī cúñu jā ní nsōcō nūū ídolo. Ndāā chí ndácá ó jáni inī ō jā jíin vāhá ó nāsa cúu. De ndácá jā jíin ō ñúcuán, chí nducú sáhá víxí yóhó. De sa jā cūndáhvi inī ō táhān ó, ñúcuán sáhá jā jíi ó jíin tūhun yā.

² Tú nā-ni nchivī jáni inī jíi jā jíin vāha jíi, de nduú chí ncháha ca cunī cuiti jíi tá cúu nūū cánuú cunī jíi.

³ De sa nchivī jā mānī jíin Yāa Dios, maá jíi cúu jā jétáhvi yā.

⁴ Túsaá de ná cáchī tūhun nī sīquī cūñu jā ní nsōcō nchivī nūū ídolo. Ndāā chi jínī ō jā ndācá ídolo ñayiví, nduú ndāā cuiti. De nduú ná incá yāa íyó, chi mátúhún-ni Yāa Dios.

⁵ De nchivī chi jáni inī ji jā íyó ndācá yāa inī andiví jínī ñayiví, chi cáhān ji jā íyó cuahā ndija ndá yāa ji jínī jētohō ji.

⁶ Sochi nūū ndá máá ó chi mátúhún-ni Yāa íyó, jā cúu Tatá ó Yāa Dios. De maá yā nī nsáhá ndācá jā íyó, de cuenta maá yā cúu ndācá ó. De suni íyó iin-ni Jētohō ō Jesucristo, de jondē nūū maá yā vāji ndācá jā íyó, de suni maá yā nī nsáhá yóhó.

⁷ De nchivī cándija, chi nsūú ndihi ji jínī tūhun yáhá. Chi sava ji nī ncāan ji nī nchiñúhún ji ídolo jondē ncháha ca cándija ji. De jondē mitan de tú yáji ji cūñu ñúcuán de sáhá ji cuenta jā ní nsōcō nūū ídolo cúu. De sīquī jáa ncháha ca cuja ji jínī tūhun Yāa Dios, de jáni inī ji jā cutéhén ánō ji sáhá cūñu jā ní nsōcō nūū ídolo.

⁸ De ndāā chi nsūú jā yáji ō cúu jā sáhá jā cuetáhvi Yāa Dios yóhó. Chi tú yáji ō, de nsūú ñúcuán sáhá jā quendōo vāha cā ō nūū Yāa Dios. De tú nduú yáji ō, de suni nduú sáhá jā quendōo núu cā ō nūū yā.

⁹ De visō ni iin nduú jási jā cajī nū cūñu ñúcuán, sochi coto nú táhán nú jáa ncháha ca cuja jínī tūhun yā, de mā sáhá nú jā suni cajī ji visō jáni inī ji jā cuāchi cúu.

¹⁰ Vāha cā mā cāji nú túsaá, chi sanaā de hermano nū jáa ncháha ca cuja jínī tūhun yā, cunī dē ndóhó jā yáji nū inī vehe nūū íyó ídolo, chi jínī vāha nú jáa nduú ná cuá sáhá. De súcuán de sáhá nú jā cuu inī dē jā suni cajī maá dē cūñu jā ní nsōcō nūū ídolo, visō jáni inī dē jā cuāchi cúu.

¹¹ De súcuán de stívī nú ánō hermano nū jáa ncháha ca cuja jínī tūhun yā, visō jínī vāha maá nú jáa nduú ná cuá sáhá jā cajī nū. De nduú vāha jā sáhá nú súcuán, chi suni jēhē maá dē nī jīhī Cristo.

¹² De tú súcuán stívī nú ánō hermano nū jáa ncháha ca cuja jínī tūhun yā, túsaá de sīquī maá Cristo cúu jā sáhá nú cuāchi.

¹³ Túsaá de tú cūñu ñúcuán sáhá jā quivi hermano ni cuāchi, de mā cāji cuiti cā ni cūñu ñúcuán, tácuca mā sáhá nī jā quivi dē cuāchi.

9

Sīquī jā íyó derecho ndá apóstol

¹ De maá nī chi jíca libre nī, de íyó derecho ni sīquī jā cúu nī apóstol, tēe jā nī ntají yā jā scāca tūhun yā. Chi nī jínī nī nūū maá Jētohō ō Jesús, de ndá máá nú cúu tiñu jā ní nsáhá nī jā ní squivi nī ndá nú ndahá Jētohō ō.

² De tú sava cā nchivī nduú jétáhvi ji jā cúu nī apóstol, sochi nūū ndá máá nú chi suu cúu ndija nī. Chi sīquī jā ní scándija nī ndá nú, de jā ñúcuán cúu nú prueba jā stéhēn jā ndíso tiñú nī jā cúu nī apóstol nūū maá Jētohō ō.

³ De tūhun yáhá cáhān ni jēhē maá nī nūū ndá nchivī jā cáhān sīquī ni:

⁴ Cáchī ni jā íyó derecho ni jā cajī ni coho nī jā táji nchivī de tú cúnī nī.

⁵ De suni íyó derecho ni tú cúnī ni cundeca nī iin hermana cándija cuu ñasíhí nī, de caca ndúu ni jínī ña, tá cúu nūū íyó ñasíhí Pedro jínī ndá cá apóstol jínī ndá tēe cúu ñanī maá Jētohō ō.

⁶ ¿A jáni inī ndá nú jā maá-ni nduhū jínī Bernabé cúu jáa nduú ná derecho jā sndóo nī tiñu sáhá nī jā cutecū ni, tácuca nune cā ni jā nacani nī tūhun vāha yā, á naá cúu?

7 ¿A iyó soldado jā tēcū dē xūhún vehe dē? ¿A iyó tēe jā jítu yūcū uva de nduú yáji dē uva? ¿A iyó tēe jā scáji tīcāchī de nduú jíhi dē leche tī? Nduú cuitī. De saá-ni nduhū, ¿á nduú iyó derecho ni jā cutecū ni síquī tūhun yā, á naá cúu?

8 De mā cānī inī ndá nú jā ndácá jā cāhān ni yáhá, maá-ni tūhun jā cāhān nchivī ñayīví cúu. Chi jondē maá ley yā jā ní jēhe yā nūū Moisés, suni sūcuán cāhān.

9 Chi cāhān nūū tutū ley yā: Mā chūhún nú ñunu yuhú stīquī, quiti jáxīn trigo, cāchī. De ndāā chi nsūū maá-ni síquī stīquī cúu jā ní ncāhān yā sūcuán.

10 Chi suni síquī maá ó ní ncāhān yā. Chi ley ñūcuán ní jēhe yā jā váha yóhó, chi stéhēn jā tēe jítu jíin tēe jáxīn trigo, cánuú jā nīhīn dē sava ñūcuán quīvī jā ndutútú.

11 De suni sūcuán ndá nduhū jā ní jaquīn ni tūhun Espíritu inī ánō nū, ¿de á tíñu vee cúu nūū ndá nú tú nastútú ní nūū nū jā cutecū ní?

12 De tú sava cā tēe jā stéhēn nūū nū, iyó derecho dē jā cācān dē nūū nū, de nā oncā cúu ndá nduhū jā má cōó derecho ni jā cācān ni. Sochi nduú ní jícān ndá ní derecho ñūcuán, chi sa ní jendeé inī ni jā cajī ni cuenta maá ní, tácuā mā cāsī ni jā caca tūhun vāha Cristo.

13 De jíinī ndá nú jā ndá sūtū jā sātíñú inī templo, ní ntecū ndá dē síquī ndácá jā ní nsōcō nchivī inī templo. Chi ndá sūtū jā ní nsatíñú nūū altar nūū ní nsōcō ji quiti, suni ní nchajī dē sava quiti ñūcuán.

14 De suni sūcuán ní ndacu maá Jētohō ō tíñu jā ndá tēe nácani tūhun jā scácu yā yóhó, síquī tíñu ñūcuán nīhīn dē jā cutecū dē.

15 Sochi nduhū chi nduú ní jícān cuitī ni derecho ni yáhá, de suni nsūū jā tēe ní tūhun yáhá nūū ndá nú jā taji nú nūū ni. Chi jáni inī ní jā vāha cā ná cúu ní nsūū cā jā quehen ní jā taji ndá nú, chi casī jā cúsiī inī ní jā scáca ní tūhun yā sūcuán-ni.

16 De nduú vāha tú sāhá téyíí ní maá ní síquī jā nácani ní tūhun jā scácu yā yóhó. Chi jā ní nteitíñu yā nduhū cúu, de cánuú jā squíncuu ní. Chi nācā ndáhvi ní de tú mā nácani ní tūhun yā.

17 De tú jā cúu inī maá ní cúu jā nácani ní, ñūcuán de cuu cācān ni yāhvi ní nícu. De nduú chi cánuú jā squíncuu ní, chi maá Yāā Dios ní ntee tíñu nduhū.

18 Túsaá de yāhvi ní cúu jā cúsiī inī ní jā sūcuán-ni nácani ní tūhun jā scácu yā yóhó, de nduú jícān ni derecho ni jā cutecū ní síquī jā nácani ní tūhun yā.

19 Chi visō ní iin nchivī nduú tátúni nūū ní, sochi ní nsāhá ní maá ní mozo nūū ndácá ji jā nácani ní tūhun nūū ji, tácuā nīhīn ní cuāhā ji jā candíja ji Cristo.

20 De tá iyó ní jíin ndá táhān ní hebreo, de sáhá ní tá cúu nūū sáhá maá ji, tácuā cuu scándíja ní ji. Chi násāhá ní maá ní modo tēe jā yíhí chījin ley Moisés, tácuā cuu scándíja ní ji jā yíhí ji chījin ley ñūcuán, visō nduú cā yíhí maá ní chījin ley.

21 De suni násāhá ní maá ní modo nchivī jāá nduú yíhí chījin ley Moisés, tácuā cuu scándíja ní nchivī ñūcuán. De visō sūcuán de yíhí ní chījin ley Yāā Dios, chi suu cúu ley Cristo jā squíncuu ní.

22 De tá iyó ní jíin nchivī jāá ncháha ca cuja jíin tūhun yā, de sáhá ní maá ní modo jā suni ncháha ca cuja ní, tácuā cuu scándíja cā ní ji. Túsaá de násāhá ní maá ní tú nāsa iyó ndácá nchivī, tácuā jíin ndácá-ni modo ñūcuán de cuu scándíja ní sava ji.

23 Ndácá yáhá sáhá ní jā síquī tūhun jā scácu yā yóhó, tácuā suni nīhīn ní tāhvi jā ndiso tūhun yā.

²⁴ De jíni ndá nú já ndá tēe já jínu carrera, de ndāā chi ndihi dē jínu, sochi iin dē-ni cúndeé já nīhin premio. De suni sūcuán nducú ndéé ndá máá nú squíncuu nú, tácuā nīhin nū premio nūū yā.

²⁵ De ndācá tēe já cúnī cundeé síquī iin deporte, chi scuáha dē de jíto dē maá dē. Sūcuán sáhá ndá dē tácuā nīhin dē iin premio já cúu corona ndahá yúcu űutun já űamā naā. Sochi ndá máá ó sa ndúcú ndéé ó tácuā nīhin ō iin premio já má náā cuítī.

²⁶ De saá-ni maá nī, suni ndúcú ndéé nī modo tá sáhá tēe jínu, de nduú ndúcú ndéé cāhá nī. De sáhá nī tá sáhá ndá tēe cánāā juego jáā nduú jēhe íyú dē, chí queé tiñu já sáhá nī.

²⁷ Chi sa sndóho nī yiqui cúñu nī, de sndíhvī inī ni maá nī já squíncuu nī. Chi visó sndíhvī inī ni incā nchivī já nducú ndéé jí, de tú nduú ndúcú ndéé maá nī, de snāā ni premio nī.

10

Sīquī já má chíñúhún ji ídolo

¹ Hermano, cúnī ni já ná jícūhun inī ndá nú nāsa nī jica ndá tatá ō jondé janahán. Chí ndihi ji nī jica chíjin vícō já ní stéhēn ichi nūū jí, de ndihi ji nī nchāha máhñū ndute Mar Rojo já ní ncusiín de nī nune ichi.

² De sūcuán cúu já ní nduu inuú ndá ji jíin Moisés, chí nī niquín ji dē chíjin vícō jíin máhñū mar.

³ De ndihi ji chí inuú-ni nī nchajī ji alimento já ní jēhe maá Espíritu.

⁴ De suni ndihi ji nī jīhi ndute já ní jēhe Espíritu. Chí nī jīhi ji ndute já ní nguene yīcā cava nūū ní jica nuu ji. De Cristo cúu tá cúu cava űūcuán já jēhe yā ndute já cutecū ō ní cánī.

⁵ De visó sūcuán de cuāhā ji nī ncunīhin inī, de nduú ní ncusiī inī Yāā Dios jíin jí, de já űūcuán cúu já ní jíhī ji nūū űuhun tíhá.

⁶ De ndācá já ní ncuu űūcuán, chí iin ejemplo cúu nūū ō, tácuā mā ndíyo inī ō ndācá já nēhén, tá cúu nūū ní ndíyo inī ndá jí.

⁷ De mā chíñúhún ndá nú ídolo, tá cúu nūū ní nsáhá sava jí. Chí sūcuán cāhān nūū tutū īī: Nī jēcundeē ndá nchivī, nī nchajī ji nī jīhi jí vico ídolo, de nī nacuiñī jí nī jita jéhé jí nūū, cāchī.

⁸ De nī mā cācā ndiī ō tá cúu nūū ní nsáhá sava ndá jí, de nī jíhī ōcō űnī ml jí já iin-ni quívi.

⁹ De nī mā sáhá ó tiñu já squítī inī ō Jētoho ō, tá cúu nūū ní nsáhá sava jí, de nī jíhī jí já ní ntiin cōō jí nī nsáhá yā.

¹⁰ De nī mā cāhān sōó nú síquī Yāā Dios, tá cúu nūū ní ncāhān sōó sava jí, de nī jíhī jí já ní jahnī ángel yā jí.

¹¹ De ndācá já ní ncuu űūcuán, chí iin ejemplo cúu nūū ō. De sūcuán yósō nūū tutū tácuā ná chúhun vāha inī maá ó. Chí ndá máá ó cúu nchivī tēcū quívi já cuándihi űayiví.

¹² Túsaá de ndá ndóhó já jáni inī nū já íñī nīhin nú jáā nduú sáhá nú cuāchi, de coto má quívi nú cuāchi.

¹³ Chí íyó já ndúcú squívi ndá ndóhó nūū cuāchi, de inuú-ni ndóho ndá nú sūcuán jondé jíin ndá cā nchivī. Sochi cuu cundeé cucáhnū inī nū maá Yāā Dios, chí mā cuáha yā tūhun já caa cā coto túnī Satanás ndóhó, chí maá medida-ni já cuu cundeé nú jíin. Chí sa tú vāji já ndúcú squívi ndóhó cuāchi, de chindeé yā ndóhó já quee nú de cundeé nú síquī.

14 Ñanī mánī, mā chíñúhún cuitī ndá nú ídolo túsaa.

15 Cáhān ni jíin ndá nú jā cúu nú nchivī jā jícuhun inī, de sáhá nú cuenta de tú íyó ndāá tūhun jā cáhān ni.

16 Maá vaso ī jā nácuetahvī ó jēhē, suu jíhi cáhnú ó jā stéhēn ō jā inuú-ni cúu ndihi ó chi nī jati nīñi Cristo jā síqui ō tá nī jíhi yā yīcā cruz. De stātílā jā scuaچی ó, jā yáji cáhnú ó, suu stéhēn jā inuú cúu ndihi ó síqui jā ní jēhe Cristo yiqui cúnu yā nī jíhi yā jēhē ō.

17 De vísó cuahā ō íyó, de iin-ni nchivī cúu ó, chi iin-ni stātílā ñúcuán yáji cáhnú ó síqui jā cándija ó.

18 Cündehé ndá nú nāsa sáhá nchivī Israel. Ndá nchivī jā yáji quiti jā ní nsōcō nūū yā, chi inuú-ni cúu ndihi jí síqui jā yáji jí jā ní nsōcō ñúcuán.

19 De cáhān ni jāá nduú ná jétíñú ídolo, de suni nduú ná jétíñú cūñu jā ní nsōcō nūū ídolo, chi inuú-ni cúu jíin ndācā cā cūñu.

20 De suni cáhān ni jā nchivī jāá nduú jíin tūhun Yāa Dios, tá sócō jí, de nūū tächī sócō jí, nsūú nūū Yāa Dios. De nduú cúnī ni jā quívi nduú ndá nú jíin tächī.

21 Mā cúu coho ndá nú vaso maá Jētohō ō de tú jíhi nú jā ní nsōcō nūū tächī. De mā cúu cajī nū nūū mesa Jētohō ō de tú yáji nū jā ní nsōcō nūū tächī.

22 Mā quívi nduú ō súcuán jíin tächī, tácuā mā sáhá ó jā cucuñú Jētohō ō yóhó. ¿A jáni inī nū jā íyó téyí cā maá ó nsūú cā maá yā jā má cúu cuaha yā castigo yóhó, á naá cúu?

Ndihī-ni chí sáhá ó jíin tūhun cündáhvī inī

23 De ndāá cúu jā cáhān nchivī jā ndihī-ni tíñu íyó vāha jā sáhá ó tú nāsa cúnī ō. De nduú chí nsūú ndihī sáhá jā quendōo vāha ánō ō. Ndhī chí cuu sáhá ó, de vísó súcuán de nsūú ndihī sáhá jā cuja táhán ó jíin tūhun yā.

24 Chí cánuú jā sáhá ó jā váha táhán ó, nsūú maá-ni jā váha maá ó.

25 Cuu cajī ndá nú ndihī-ni cūñu jā cúyahvi nūū yáhvi, de mā cántuhún nú de ni mā cāni inī nū á jā ní nsōcō nūū ídolo cúu.

26 Chí cuenta maá Jētohō ō cúu ñayivī jíin ndivī jā íyó inī, de cuu cuetíñú ó.

27 De tú iin tēe jāá nduú cándija cana dē ndóhó jā cajī nū jíin dē, de tú cúnī nū quíñin nū, túsaa de cajī nū ndācā jā canī dē nūū nū. De mā cántuhún nū de ni mā cāni inī nū á jā ní nsōcō nūū ídolo cúu.

28 Sochi tú cachī iin-ji nūū nū jā cūñu jā ní nsōcō nūū ídolo cúu, ñúcuán de mā cáji nú, chí síqui jā jáni inī jí jā cuāchi cúu, de síqui jāá nduú cúnī nū jā quívi jí cuāchi.

29 De súcuán cáhān ni síqui jā incā jí jáni inī jā cuāchi cúu, vísó nsūú súcuán jáni inī maá nū. De sanaā de cáhān iin nú: ¿A nduú íyó libre ni jā cajī ni jā cúnī maá nī, vísó jáni inī incā jí jā cuāchi cúu?

30 De tú nácuetahvī nī nūū Yāa Dios de yáji ni, ¿de nājēhē cáhān jí síqui ni jā yáji ni? cachī nū.

31 Nduú chí ndihī jā sáhá nú, vísó jā cajī nū á jā coho nú, á nā-ni tíñu sáhá nú, de ndihī-ni sáhá yíñúhún nū jíin Yāa Dios, tácuā cunī nchivī jā víi cúñáhnú yā.

32 De mā sáhá nú tíñu jā squívi nú nchivī nūū cuāchi, cúu nchivī hebreo, cúu nchivī ndá nación jāá nduú jíin tūhun Yāa Dios, cúu nchivī cándija Yāa Dios.

33 De nduhū chí ndúcú nī jā ná cúsi inī ndācā nchivī jíin ndá tíñu jā sáhá nī. Nduú ndúcú nī jā váha maá nī-ni, chí sa ndúcú nī jā sáhá nī jā váha cuahā nchivī, tácuā cācu ndá jí.

11

1 De ndacu ndá nú nduhū, tá cúu nūū ní ndacu maá nī Cristo.

Sīquī nāsa cánuú sáhá ndá ñahan jā ndútútu

2 Vāha sáhá ndá nú, hermano, jā níní núcūhun inī nū nduhū, de ndíhvī inī nū jín ndá tiñu jā ní stéhēn ni nūū nū.

3 Sochi cúnī nī jā ná jícūhun inī ndá nú jā Cristo cúñáhnú nūū ndácá tēe. De tēe cúñáhnú dē nūū ñasíhí dē. De Yāā Dios cúñáhnú yā nūū Cristo.

4 Tú iin tēe ñúhún dē xíní dē tá jícān táhvī dē á nācāni dē tūhun nūū ndútútu nchivī cándíja, túsaá de jéhe dē tūhun canoō maá dē.

5 Sochi iin ñahan, tú nduú ndásī xíní ña tá jícān táhvī ña á nācāni ña tūhun, túsaá de jéhe ña tūhun canoō maá ña, chí iin-ni cúu ñúcuán jín jā sētē xíní ña.

6 Chí tú mā cásī ña xíní ña, de vāha cā ná sētē ndihī ña xíní ña túsaá. De tú cúcanoō ña jā sētē ña xíní ña á jā sētē ñi ña, de ná cásī ña túsaá.

7 Sochi tēe chí mā cásī dē xíní dē, chí maá dē cúu muesta jā stéhēn nāsa cúu Yāā Dios jā cúñáhnú yā. De ñahan chí sa stéhēn ña jā cúñáhnú tēe.

8 Chí tá nī nsáhá yā tēe, de nsūū jín yiqui ñahan ní nsáhá yā, chí sa jín yiqui tēe nī nsáhá yā ñahan.

9 De ñahan chí nī ncuváha ña jā síquī tēe, nsūū tēe jā síquī ñahan.

10 De jā ñúcuán cánuú jā cundasī xíní ñahan, de suu stéhēn jā cúñáhnú tēe, chí suni ndéhé ndá ángel yā nāsa sáhá ña.

11 De vísō sūcuán de yóhō jā cándíja ó chí jíní ō jā má cōō tēe de tú nduú ñahan, de mā cōō ñahan de tú nduú tēe.

12 Chí vísō nī nsáhá yā ñahan jín yiqui tēe, de mitan chí cácu tēe chījin ñahan, de maá Yāā Dios cúu jā sáhá ndácá-ni.

13 Sáhá ndá máá nū cuenta, ¿á iyó vāha de tú nduú ndásī xíní ñahan tá jícān táhvī ña nūū Yāā Dios?

14 Chí sáhá ó cuenta jí inī ñayívī yáhá, tú cání ixi tēe de cúcanoō dē sáhá.

15 Sochi ñahan chí sa víi cáá ña de tú cání ixi ña, chí suu nī jēhe yā jā cundasī xíní ña.

16 De tú ní iin nchivī cúnī jī cāhān jī síquī tūhun yáhá, de ndá nduhū jín ndá grupo nchivī jā cándíja nūū Yāā Dios, nduú nā incā costumbre jétúhún nī síquī tūhun yáhá.

Jā stívī ndá jí síquī Cena Jētohō ō

17 De iyó incā tūhun jā cánuú jā cāhān ni jín ndá nú, chí nduú cúu cāhān ni jā vāha sáhá nú. Chí tá ndútútu ndá nú de nduú sáhá jā quéndō vāha cā nū, chí sa jā stívī ndá nú.

18 Xihna cā tūhun yáhá cāhān ni, chí níhīn ni tūhun jā tá ndútútu ndá nú de cúsíin inī nū. De jáni inī ni jā ndáá cúu.

19 Chí níní coo sava nú jā cúsíin inī, tácuā natūu ní-ni nchivī cúu jā cándíja vāha máhñū ndá nú.

20 De jā cúsíin inī ndá nú sūcuán tá ndútútu nú, de nsūū cena maá Jētohō ō cúu jā yájī nū túsaá.

21 Chí tá yájī ndá nú, de tá iin iin nú cúnī jā cajī xihna cā nsūū cā ndá táhán nú. De sūcuán de sava nú nduú níhīn, de jíhī sōco, de sava nú jíni jā jíhi cuāhā.

22 ¿A nduú névāha ndá nú vehe nūū cajī nū coho nú, á naá cúu? Chí jā sáhá ndá nú sūcuán cúu jāá nduú iyó yíñúhún nū inī vehe nūū ndútútu nchivī jā cándíja Yāā Dios, chí sáhá nú jā cúcanoō nchivī jāá nduú ná névāha. ¿Nāsa cāhān ni jín ndá nú túsaá? ¿A cāhān ni jā vāha sáhá nú? Nduú chí nsūū jā vāha cúu jā sáhá ndá nú sūcuán.

Sīquī jā ní jaquīn Jētoho ō Cena yā
(Mt. 26.26-29; Mr. 14.22-25; Lc. 22.14-20)

²³ Chi tūhun yáhá jā ní nastéhēn ni nūū ndá nú, chi nūū maá Jētoho ō nī nihīn ni: Jā maá jacuáá jā ní nastúu dē Jētoho ō Jesús, de nī nquehen yā stātílā.

²⁴ De xihna cā nī nacuetáhvi yā nūū Tatá yā, de nī scuáchi yā, de nī ncāhān yā jíin ndá tēe scuáha jíin yā: Quehen de cajī ndá nú, chi yáhá cúu yiqui cúñu nī jā ní nsōcō nī jā sīquī ndá nú. De níni cajī ndá nú sūcuán jā nūcūhun inī nū nduhū jā ní jíhī ni jēhē nū. Ncachī yā.

²⁵ De suni sūcuán nī nquehen yā vaso tá nī ncuu nī ncuxíní yā jíin ndá dē, de nī ncāhān yā: Jā ñúhún vaso yáhá cúu nihī ni jā sáhá cutú trátú jeé jā scácu nī nchivī. De ndācá vuelta tá jíhi ndá nú, de nūcūhun inī nū nduhū. Ncachī yā.

²⁶ Chi ndācá vuelta jā yájī ndá nú stātílā ñúcuán de jíhi nú vaso ñúcuán, chi sūcuán stéhēn nū jā ní jíhī Jētoho ō jēhē ō. De sūcuán sáhá ndá nú jondē quivī jā nenda yā.

Sīquī nāsa cajī yíñúhún ji Cena yā

²⁷ De tú nā-ni nchivī cajī jī stātílā ñúcuán á coho jī vaso Jētoho ō ñúcuán, de tú nduú sáhá yíñúhún jī nūū Yāa Dios, túsaa de sáhá jī cuáchi jāa nduú íyó yíñúhún jī sīquī yiqui cúñu maá Jētoho ō jíin sīquī nihī yā.

²⁸ Túsaa de coto túnī ndá nú maá nú tú íyó ndoo ánō nū jāa nduú nā cuáchi nú. De sá de cuu cajī nū stātílā ñúcuán de coho nú vaso ñúcuán.

²⁹ Chi tú iin nchivī nduú yájī nduú jíhi yíñúhún jī de nduú nūcūhun inī jī jā yiqui cúñu yā cúu, de nchivī ñúcuán chi nihīn jī castigo tú cajī jī coho jī.

³⁰ Jā ñúcuán cúu jā íyó cuáhā nchivī cúhū jíin nchivī íyó xíi mähñū ndá nú. De sava jī ja ní jíhī.

³¹ Sochi tú coto túnī ō maá ó jondē ncháha ca cajī ō, de Jētoho ō chi mā cuáha yā castigo yóhó.

³² De tú maá Jētoho ō jéhe yā castigo nūū ō, de sūcuán sndóho yā yóhó tácuā mā tánū tāhvī ō jíin nchivī ñayivī.

³³ Ñanī mánī, túsaa de tá ndútútú ndá nú jā cajī nū cena yā, de cundetu táhán nū tácuā cajī inuú nū.

³⁴ De tú iin nchivī jíhī jī sōco, de xihna cā vehe jī ná cájī jī, tácuā mā stívī jī nūū ndútútú ndá nú. De sūcuán de mā cuáha yā castigo jí. De quivī jā cuēē ni nūū ndá nú, de cachī ni nāsa coo sava cā tiñu.

12

Sīquī ndá tāhvī jā jéhe Espiritu

¹ Hermano, cúnī ni jā ná jícūhun inī ndá nú sīquī ndācá tāhvī jā jéhe Espiritu Santo nūū ō, suu ndācá modo jā sátíñū iin iin ó nūū Yāa Dios.

² De jíin ndá nú jā tá ní ncuu nú nchivī jāa nduú cándíja, de nī ndihvī inī nū nī nchíñúhún nū ndá ídolo ñihín.

³ De mitan de ná jícūhun inī nū jā tú ní nchivī cáhān nāvāha jī sīquī Jesús, de nsūú jíin poder Espiritu Yāa Dios cúu jā cáhān jī sūcuán. De ni iin jī suni mā cúu cáhān jī jā Jētoho jī cúu Jesús, de tú nduú ndēē poder Espiritu Santo inī jī.

⁴ De síin síin tāhvī jéhe yā jā sáhá iin iin ó tiñu yā, sochi iin-ni maá Espiritu Santo cúu jā jéhe.

⁵ De síin síin tiñu sáhá iin iin ó, sochi nūū iin-ni Jētoho ō sátíñū ndācá ó.

⁶ De síin síin modo sáhá ó tiñu yā, sochi iin-ni Yāā Dios cúu jā sáhá ndá tiñu ñúcuán jíin ó.

⁷ De nūū tá iin iin ó nī jēhe Yāā Dios tāhvī jā sáhá Espírítu yā jíin ó, tácuā ná sáhá ó jā cuja ndá táhán ó jíin tūhun yā.

⁸ Chi sava ó nī nīhīn ō tāhvī jā cáhān ndíchí ó tūhun yā, jā sáhá maá Espírítu. De sava cā ō nī nīhīn ō jā cúu jíicūhun vāha inī ō de cáchī tūhun ó, de suni maá Espírítu sáhá.

⁹ De nūū sava cā ō nī jēhe yā tāhvī jā cúu cándíja nīhīn ó jā squíncuu yā jā jíicān ō, de sava cā ō cúu sáhá ó jā ndúvāha nchivī cúhū, de suni maá Espírítu sáhá.

¹⁰ De sava cā ō cúu sáhá tiñu ñáhnú jíin poder Yāā Dios. De sava cā ō cúu nácani tūhun yā. De sava cā ō nī nsáhá yā jā nácani ō ndācā tūhun, tú vāji nūū Espírítu yā á nduú. De sava cā ō nī nīhīn tāhvī jā cáhān ō quéhén yuhú jāá nduú jíicūhun inī ō. De sava cā ō cúu nácacāhī tūhun ó tūhun jā ní ncāhān táhán ó jíin incā yuhú.

¹¹ De ndācā tāhvī yáhá, chi iin-ni maá Espírítu cúu jā sājī, de síin síin jēhe yā nūū iin iin ó, nāsa jétahān inī maá yā.

Nđihi ó cúu tá cúu iin-ni cā yiqui cúñu

¹² Chi tá cúu nūū cúu iin yiqui cúñu jā íyó cuāhā parte, súcuán cúu ó jíin Cristo jā cúu ó modo yiqui cúñu yā, chi iin-ni cā cúu ó jíin yā. De vísō cuāhā parte cúu ó, sochi iin-ni cúu ó, tá cúu iin yiqui cúñu jā íyó cuāhā parte.

¹³ Chi iin-ni cā nī nduu ó jíin yā nī nsáhá iin-ni maá Espírítu Santo tá nī jenduté ndācā ó. Súcuán cúu vísō cúu ó nchivī hebreo á nchivī griego, vísō mozo jā ní jeen nchivī á tēe sátiñú cuenta maá. De ndihi ó chi iin-ni Espírítu nī nīhīn ō.

¹⁴ De iin yiqui cúñu chi nsūú iin-ni parte cúu, chi sa cuāhā parte cúu.

¹⁵ De tú jēhē cáhān: Nsūú cuenta yiqui cúñu cúu nī, chi nsūú ndahá cúu nī, de nduú chi iin parte yiqui cúñu cúu ndija.

¹⁶ De tú sōho cáhān: Nsūú cuenta yiqui cúñu cúu nī, chi nsūú tīnūú cúu nī, de nduú chi suni iin parte yiqui cúñu cúu ndija.

¹⁷ De tú níí yiqui cúñu ó cúu tīnūú, ¿de nāsa cunini ó túsaá? De saá-ni tú níí yiqui cúñu ó cúu sōho, ¿de nāsa nīhīn xicō ō túsaá?

¹⁸ Sochi Yāā Dios nī nchutáhān yā tá iin iin parte yiqui cúñu, nāsa nī ncuu inī yā jā coo.

¹⁹ Chi tú iin-ni parte cúu ndihi, de nsūú níí iin yiqui cúñu cúu túsaá.

²⁰ De nduú chi cuāhā parte íyó, de iin-ni yiqui cúñu cúu.

²¹ De ní mā cūū cáhān tīnūú jíin ndahá: Nduú jíni ñúhún ní ndóhó. De saá-ni xīnī, mā cūū cáhān jíin jēhe: Nduú jíni ñúhún ní ndóhó.

²² Chi sa ndācā parte yiqui cúñu jā jáni inī ō jā núu cā fuerza, sa suu cúu jā cánuú cā.

²³ De ndācā parte jā jáni inī ō jāá nduú cáá vāha, sa suu ñuncúún cā chūhun ó sahma. De ndá parte jāá nduú cáá vīī, sa vāha cā jási ō.

²⁴ Chi ndá parte jā cáá vīī, nduú cánuú jā cundasī. Chi súcuán nī nchutáhān Yāā Dios yiqui cúñu, jā ñuncúún cā jíto ó jāá nduú cáá vīī.

²⁵ Súcuán nī nsáhá yā tácuā mā cúsíin ndācā parte yiqui cúñu, chi sa chindeé táhān vāha jíin táhān.

²⁶ De tú jātū iin parte yiqui cúñu, de suni níí cáhnú jātū. De tú iin parte jíto ñuncúún ó, de suni ndihi-ni parte quéndō vāha.

²⁷ De ndá ndóhó chi modo yiqui cúñu Cristo cúu nú, chi iin-ni cā cúu ó jíin yā. De tá iin iin nú cúu iin iin parte yā.

²⁸ Túsaá de síin síin tiñu nī jēhe Yāā Dios nū ndācá nchivī cándija jā cúu ji modo iin iin parte yā: Xihna cā ndācá apóstol jā ní jani yā jā scāca dē tūhun yā. Nūcuán de jā úū, ndá tēe nācani tūhun yā, de jā únī, ndá tēe stéhēn. Nūcuán de ndá nchivī jā sáhá tiñu ñáhnú jíin poder yā, jíin nchivī jā sáhá jā ndúvāha nchivī cúhū, jíin nchivī jā chíndeé táhán, jíin jā ndíso tíñú, jíin nchivī jā cāhān síin síin yuhú jāá nduú jíicūhun inī.

²⁹ ¿Túsaá de á ndihi ó cúu apóstol? ¿A ndihi ó nācani tūhun? ¿A ndihi ó stéhēn? ¿A ndihi ó cuu sáhá tiñu ñáhnú?

³⁰ ¿A ndihi ó cuu sáhá jā nduvāha nchivī cúhū? ¿A ndihi ó cuu cāhān síin síin yuhú? ¿A ndihi ó cuu nacachī tūhun incā yuhú ñūcuán, á naá cúu? Nduú chi síin síin táhvi nī ñihñ ndācá ó.

³¹ Túsaá de cundihvī inī ndá nú jā cācān nū jā cuāha Yāā Dios táhvi jā cánuú cā nū nū. De mitan de ná stéhēn ni nū ndá nú iin jā váha cā nū ndācá cā táhvi ñūcuán, suu tūhun cúndáhvī inī táhán.

13

Siquī tūhun jā cúndáhvī inī táhán

¹ Vísó tú cuu cāhān ó quéhén yuhú jā cāhān ndá nchivī á jā cāhān ndá ángel Yāā Dios, de tú nduú cúndáhvī inī ó táhán ó, de ndá tūhun jā cāhān ó cúu tá cúu iin tambor jā naxín caxín á iin platillo jā naxín caxín jā sáhá jā cúcúxí sōho nchivī.

² De vísó cuu nacani vāha ó tūhun yā, de cuu jíicūhun inī ó ndācá tūhun yuhū yā jíin ndācá tūhun ndíchí, de tú nduú cúndáhvī inī ó táhán ó, de nduú ná tiñu cuitī ó túsaá. De vísó cuu candija téyíí ó jā jondē cuu cāhān ó jā cujiyo yucu, sochi tú nduú cúndáhvī inī ó táhán ó, de nduú ná tiñu cuitī cúu.

³ De vísó ná sáji ó ndihi jā névāha ó cuu nchivī ndāhvī, de vísó ná cuāha ó tūhun jā teñuhūn nchivī yóhó jā síqui tūhun yā, de tú nduú cúndáhvī inī ó táhán ó, de nduú ná jétíñú cuitī túsaá.

⁴ Nchivī jā cúndáhvī inī chí íyó paciencia jíin táhán, de íyó mānī inī, de nduú cúcuásún inī. De nduú sáhá víxī, de nduú sáhá téyíí maá.

⁵ Nduú sájēhe inī, nduú ndúcú jā cuu maá, nduú quítī inī, nduú chúhun inī tūhun quítī inī.

⁶ Nduú cúsiī inī jíin tiñu néhén jā sáhá ndá táhán, chí sa cúsiī inī jíin tiñu váha.

⁷ Nchivī jā cúndáhvī inī táhán chí ndihi-ni jéhdē inī jā ndoho jēhē táhán, de nduú jéncuifñī jā cándija táhán, jíin jā ñúhún inī jā squíncuú táhán, jíin jā jéndeé inī jíin táhán.

⁸ Tūhun cúndáhvī inī chí mā náa cuitī. De quiji quívi jāá nduú cā nacani ji tūhun, de ní mā cāhān cā ji quéhén yuhú, de ní nduú cā jini ñúhún tūhun ndíchí.

⁹ Chi nduú jínī vāha vāha ó mitan, de tūhun yā jā nācani ó suni jacū-ni cúu.

¹⁰ Sochi tá quiji quívi jā cunī ó ndihi, ñūcuán de mā cōó cā jā jínī ó jacū-ni, chí ndihi-ni cunī ó.

¹¹ Tá nī ncuu ó sūchí lúli de nī ncāhān ó tá cāhān sūchí lúli, de nī jani inī ó de nī jíicūhun inī ó modo sūchí lúli. Sochi tá nī jahnu ó de nī sndóo ó modo sūchí lúli.

¹² De suni sūcuán, jacū-ni jíicūhun inī ó mitan, modo jā ndéhé ó nū iin espejo jāá nduú nijin vāha. Sochi cúcuéé cā de jíicūhun cáji inī ó ndihi. De mitan chí

jacu-ni jínī ō, sochi cúcuéé cā de cunī vāha ó nāsa Yāa cúu yā, tá cúu nūū jínī vāha yā yóhó nāsa nchivī cúu ó.

¹³ Túsaá de iyó ūnī tūhun jā quéndōo cutú nī cání: jā candíja nīhin ó jā squíncuu yā jā ní nquee yuhú yā, jā cuhun inī ō ndacá jā váha jā coo, jín jā cundáhvī inī ō táhán ó. De tūhun cundáhvī inī chi ñáhnú ndasí cā cúu nūū ndacá cā yáhá.

14

Sīquī jā cāhān ji quéhén yuhú

¹ Túsaá de cundihvī inī ndá nú jā cundáhvī inī nū táhán nú, de suni cundihvī inī nū cācān nū ndá táhvī jā jéhe Espíritu Santo. De táhvī jā cánuú cā cúu jā nacani nú tūhun yā.

² Chi tēe jā névāha táhvī jā cāhān dē quéhén yuhú jāá nduú jícūhun inī dē, chi maá-ni Yāa Dios jínī jā cāhān dē, de nchivī chi nduú. Chi ni iin ji mā jícūhun inī jā cāhān dē. Chi sáhá Espíritu Santo jā cāhān dē ndá tūhun yuhú.

³ Sochi tēe jā nacani tūhun yā, chi jín nchivī cāhān dē tácuca cuja ji jín tūhun yā, de sndihvī inī dē ji, de cāhān dē tūhun ndeé inī jín ji.

⁴ De tēe jā cāhān incā yuhú jāá nduú jícūhun inī, chi maá dē-ni cúu jā jíja jín tūhun yā. Sochi tēe jā nacani tūhun yā chi sa suha sáhá dē jā nchivī candíja, jíja ji jín tūhun yā.

⁵ Jétahān inī ni jā ndihi nú cuu cāhān nū quéhén yuhú jāá nduú jícūhun inī nū, sochi jā cánuú ndasí cā cúu jā nacani nú tūhun yā. Chi ñáhnú cā tiñu sáhá tēe jā nacani tūhun yā nsúú cā tēe jā cāhān incā yuhú jāá nduú jícūhun inī. Chi tú nduú nā tēe jā cachī tūhun nā tūhun cúu jā cāhān dē, de mā cuetíñú jā cuja nchivī candíja.

⁶ Já ñúcuán hermano, tá cuēē ni nūū ndá nú de tú cāhān ni jín yuhú jāá nduú jícūhun inī nū. ¿de nāsa cuetíñú ñúcuán túsaá? Sochi tú cāhān ni iin tūhun jā ní stéhēn yā, á iin jā cutūha nú tūhun ndāā, á iin jā nacani nī tūhun yā, á iin jā stéhēn ni nūū nū, suu ñúcuán cúu jā cuetíñú.

⁷ Ná sáhá ó cuenta jā instrumentu música, visó nduú técu, de cuu cata, tá cúu flauta jín arpa. De tú nduú jíta síin síin nota, ¿de nāsa cunī ō nā yaā jíta?

⁸ De tú trompeta nduú ndáhyū cājí, de ni iin tēe mā sáhá tūha dē jā quíhīn de guerra.

⁹ De saá-ni ndá ndóhó, tú nduú cāhān cājí nú tūhun jā jícūhun inī nchivī, ¿de nāsa cunī ji nāá cúu jā cāhān nū? Chi tūhun jā cāhān nū chi vāchi tāchī-ni jíso cuāhān jín.

¹⁰ De ndāā chi iyó cuāhā yuhú inī ñayiví, de ndacá yuhú chi iyó nchivī jícūhun inī.

¹¹ Sochi tú nduú jícūhun inī ō yuhú jā cāhān iin tēe, de cúu ó tá cúu tēe ñuū jícá nūū tēe jā cāhān, de suni tá cúu tēe ñuū jícá cúu dē nūū maá ó.

¹² De jā ñúcuán ndá ndóhó jā cúnī ndasí nú nīhīn nū táhvī jā jéhe Espíritu, cācān nū táhvī jā sáhá jā cuja nchivī candíja jín tūhun yā.

¹³ Túsaá de nchivī jā cāhān incā yuhú jāá nduú jícūhun inī ji, ná cācān táhvī ji jā cuu nacachī tūhun ji yuhú ñúcuán.

¹⁴ Chi tú jícān táhvī ō jín incā yuhú, de maá ánō ō-ni cúu jā jícān táhvī, sochi nduú ná jétíñú jín jāá ntúnī ō.

¹⁵ ¿Nāsa sáhá ó túsaá? Ná cācān táhvī ō jín ánō ō, de saá-ni jín jāá ntúnī ō. De suni ná cáta ó yaā ī jín ánō ō, de saá-ni jín jāá ntúnī ō.

16 Chi tú nácuetaháví nú maá-ni tūhun jā ní nquiji nūū ánō nū, de nduú jícūhun inī nū, túsaá de tēe níni jáá nduú jícūhun inī, mā cūú nacuetáhvī dē jíín nū. Chi nduú jíín cuitī dē nā tūhun cāhān nū.

17 Ndāā chi vāha nácuetaháví maá nū, sochi incā dē nduú ná níhīn dē jā cuja ánō dē jíín tūhun yā.

18 Ná cūtahvī ní nūū Yāā Dios jā cuāhā cā vuelta cāhān ni jíín yuhú jáá nduú jícūhun inī ō nsūū cā ndá ndóhō.

19 De vísō súcuán de tá íyó tūtú ní jíín nchivī cándíja, de jétahān cā inī ni cāhān ni ūhūn-ni tūhun jā jícūhun inī ji de stéhēn nūū ji, nsūū cā jā cāhān ni ūxī mīl tūhun jíín incā yuhú jáá nduú jícūhun inī ji.

20 Hermano, mā cāní inī ndá nú modo sūchí lúlí, chi sa cuja nú jā jícūhun vāha inī nū. Sochi coo nú tá nūū cúu sūchí lúlí jáá nduú jíín ji tíñu nehén.

21 De suha yósō nūū tutú ley yā janahān: Jíín tūhun jā cāhān tēe incā yuhú, jíín tūhun jā cāhān tēe űuū jíicá, sáhá ní jā cunini ndá nchivī yáhá tūhun ní. Sochi ní jíín űúcuán de mā sáhá ji cuenta tūhun jā cāhān ni, cáchī maá Jétohō ō.

22 Túsaá de tú névāha ō táhvī jā cāhān ō quéhén yuhú, űúcuán cúu iin jā stéhēn poder Yāā Dios nūū nchivī jáá nduú cándíja, nsūū nūū nchivī cándíja. Sochi jā nácani ō tūhun yā, űúcuán cúu jā stéhēn nūū nchivī cándíja, nsūū nūū nchivī jáá nduú cándíja.

23 Túsaá de tú ndācá nú nchivī cándíja, íyó tūtú nú de ndācá nú cāhān síin síin yuhú, de quívi ndá nchivī jáá nduú jícūhun inī jíín nchivī jáá nduú cándíja, ¿de á mā cāhān ji jā ní nduū loco ndá nú?

24 Sochi tú ndācá nú nácani tūhun yā, de tú quívi iin tēe jáá nduú cándíja á iin tēe jáá nduú jícūhun inī, űúcuán de cunī dē jā tēe íyó cuāchi cúu dē, de coto tūnī dē maá dē jíín tūhun jā nácani ndá nú.

25 De nūcūhun inī dē ndācá jā ní jani yuhū inī dē jíín ánō dē. űúcuán de cuiñi jíitī dē de chíñúhún dē Yāā Dios. De cāhān dē jā Yāā Dios íyó ndíja yā jíín ndá nú.

Stiquí jā coo űuncúún de coo yíñúhún tá ndútútú ō

26 Túsaá de tá ndútútú ndá nú, hermano, de ndācá nú coo iin yāā ī cata nú, á iin tūhun jā stéhēn nū, á iin tūhun jā ní nsáhá Yāā Dios jā jícūhun inī nū, á incā yuhú jā cāhān nū, á jā nacachī tūhun nū tūhun incā yuhú. De ndācá űúcuán sáhá ndá nú tácuā cuja nchivī cándíja jíín tūhun yā.

27 De tú íyó tēe jā cāhān incā yuhú, de ná cāhān ūū á ūnī dē-ni, de tá iin tá iin dē ná cāhān. De suni jíín űúhún jā nacachī tūhun iin tēe tūhun űúcuán.

28 De tú nduú nā tēe íyó jā cuu nacachī tūhun tūhun űúcuán, de ndá tēe jā cāhān incā yuhú, vāha cā mā cāhān dē nūū ndútútú ndá nú, de ná cāhān maá dē-ni jíín Yāā Dios.

29 De saá-ni ndá tēe nácani tūhun, ná cāhān ūū á ūnī dē-ni, de sava cā nū nacani inī nū tú íyó ndāā jā cāhān ndá tēe űúcuán.

30 De tú incā tēe jā ndéē ní níhīn dē iin tūhun jā ní stéhēn yā nūū dē, túsaá de tēe cāhān ná jencuiñī dē jā cāhān dē, tácuā cāhān incā tēe űúcuán.

31 Túsaá de tá iin tá iin nú cuu nacani ndá nú tūhun jā stéhēn yā nūū nū, tácuā cutūha ndá nú de coo ndeé inī nū.

32 De ndá tēe nácani tūhun, cānuú jā cuetaháví dē jā nacani incā tēe tūhun de jencuiñī jā cāhān maá dē.

33 Chi Yāā Dios cūnī yā jā ná cóo nañíí māññū ndá nú, nsūū jā sácā nuu de cuvāā nū. De tá cúu nūū sáhá ndá grupo nchivī cándíja,

³⁴ De saá-ni ndácá ñahan já ndútútú jíin nchivī yā, ná cóo nañíí ña. Chi nduu vāha já cāhān ña, chi sa cuetáhvī ña, tá cúu nū cāhān tutū ley yā.

³⁵ De tú cúnī ña cucáhnū inī ña iin tūhun, de jondē vehe ná cātūhún ña yíí ña. Chi tūhun canoō cúu de tú cāhān iin ñahan mähñū nū ndútútú nū.

³⁶ De sáhá ndá nú cuenta chi nsúu nū ndá máá nú ní nquée tūhun Yāa Dios, de suni nsúu vāchi ndá ndóhó-ni ní nñin tūhun yā.

³⁷ Tú iin tēe jáni inī dē já tēe nácani tūhun jíin tēe névāha Espírítu cúu dē, túsaa de ná cuetūhún dē já tiñu já ní ndacu maá Jētohō ō cúu já tēe ní yáhá.

³⁸ Sochi tú nduu jétáhvī dē tūhun yáhá, de suni mā cuetáhvī ō dē.

³⁹ Túsaa, ñani mánī, cundihví inī ndá nú nacani nú tūhun yā, de mā cásī nū nū tēe já cāhān síin síin yuhú.

⁴⁰ Sochi ñuncúun de yíñhún sáhá ndá nú ndácá tiñu.

15

Tūhun já ní natecū Cristo

¹ Hermano, mitan de nūcūhun inī ndá nú tūhun já scácu yā yóhó já ní nacani ní nū nū. De tūhun ñúcuán chi ja ní jetáhvī ndá nú, de suni íñī nñin nú jíin.

² De suni jíin tūhun ñúcuán cúu já ní scácu yā ndá nú, de tú íñī nñin nú jíin tūhun já ní nacani ní nū nū, de tú nduu ní ncándija cāhá nū.

³ Chi tūhun cánuū cā já ní nñin maá ní ní nastéhēn ni nū ndá nú: Já ní jīhī Cristo síquī cuāchi ó, tá cúu nū ja cāhān tutū ī jondē janahán.

⁴ De ní jīquiyuhū yā, de ní natecū yā nū ūnī quivī, tá cúu nū cāhān tutū ī.

⁵ De ní nenda yā nū Pedro. De sá de ní nenda yā nū ndihúxī cā apóstol.

⁶ De sá de ní nenda yā nū víhī cā ūhūn ciento hermano já íyó tūtú. De sava jī tēcū cā mitan, de sava jī ja ní jīhī.

⁷ De sá de ní nenda yā nū Jacobo, sá de nū ndihī cā apóstol.

⁸ De já sándihī de ní nenda yā nū maá ní. De tá cúu iin já ní ncau yuté, sūcuán cúu já iin sanaā-ni de ní nduu ní apóstol.

⁹ Chi tēe nū cā nū ndá cā apóstol cúu ní, de ní nsúu tēe vāha cúu ní já cunaní ní apóstol, chi ní nsáhá nāvāha ní nchivī cándija nū Yāa Dios.

¹⁰ De síquī já ní nsáhá Yāa Dios já váha nduhū, já ñúcuán cúu já cúu ní apóstol mitan. De já ní nsáhá yā já váha nduhū, chi nduu cāhá ní ncúu, chi sa ní scáca cā ní tūhun yā nsúu cā ndá cā tēe apóstol. Sochi nsúu maá ní ní nsáhá, chi sa Yāa Dios ní nsáhá yā já váha ñúcuán jíin ní.

¹¹ Túsaa de vísō nduhū á ndá cā tēe ñúcuán, de sūcuán nácani ndá ní tūhun, de suu cúu já ní ncándija ndá nú.

Tūhun já natecū ndīyi

¹² De tú nácani ndá ní tūhun Cristo já ní natecū yā mähñū ndīyi, ¿de nājēhē cāhān sava ndá nú já má nátecū ndīyi?

¹³ Chi tú mā nátecū ndīyi, de suni mā nátecū Cristo nícu.

¹⁴ De tú nduu ní nátecū Cristo, de nácani cāhá ndá ní tūhun yā nícu, de suni cándija cāhá ndá nú nícu.

¹⁵ Chi tú já sūcuán cúu, de cúu ndá ní tēe jáa nduu cāhān ndāa tūhun Yāa Dios, chi ní ncachī ní já ní nastécū Yāa Dios Cristo. De tú mā nátecū ndija ndīyi, túsaa de nduu ndāa já ní nastécū Yāa Dios Cristo.

¹⁶ Chi tú nduu nátecū ndīyi, de juni Cristo suni nduu ní nátecū yā nícu.

¹⁷ De tú nduu ní nátecū Cristo, de cándija cāhá ndá nú de ndíso ī cā nū cuāchi nú nícu.

18 De tú jā sūcuán cūu, de suni ja nī ntānū tāhvī ndá ndīyi jā ní ncandíja Cristo.

19 Chi tú mā nátecū ndīyi, de tú maá-ni sīquī iin-ni vida yáhá cūu jā űhún inī ō jā sáhá Cristo jā váha yóhó, túsaa de ndáhvī ndasí cā cūu ó nsūú cā ndá cā nchivī, chi cándíja cáhá ó nícu.

20 De nduú chi íyó ndāā jā nī natecū Cristo māhñū ndīyi. De maá yā cūu jā xihna cā nī natecū nsūú cā ndācā cā ndīyi jā natecū.

21 Chi sīquī jā ní stívī iin-ni tēe Adán, de nī nquijéhé cuēhē jā jíhī nchivī. De suni sūcuán sīquī jā ní nsáhá iin-ni tēe Cristo, de nátecū nchivī.

22 Chi tá cūu nūū jíhī ndihi ó sīquī jā cūu ó tatā Adán, de suni sūcuán natecū ndihi ó sīquī jā yíhī ó ndahá Cristo.

23 Sochi tá iin iin nāsa ndíta táhán maá: Xihna cā Cristo nī natecū yā, de sá de quívī ndiji yā de natecū ndá nchivī jā yíhī ndahá yā.

24 űúcuán de jínu tiempo, de snāā yā poder ndācá enemigo jā cúñáhnú, jíin jā ndácu tiñu, jíin jā íyó poder. De ndihi jā tátúnī yā nūū, nacuāha yā nūū Tatá yā Yāā Dios.

25 Chi cānuú jā tátúnī Cristo jondē quiji quívī jā candeē Yāā Dios poder ndācā jā jíinī űhvī nūū Cristo, de sndóho yā.

26 De jā sándihī de snāā yā cuēhē jā jíhī nchivī.

27 Chi cáhān tutū ű jā ní nsáhá Yāā Dios jā cúñáhnú Cristo sīquī ndihi jā íyó, de cuetáhvī nūū yā. De tá cáhān jā cúñáhnú yā sīquī ndihi-ni, de jíinī vāha ó jā maá Yāā Dios mā quihí yā ndahá Cristo, chi Yāā Dios cūu jā ní nchihī ndācā űúcuán ndahá Cristo.

28 De tá nī nquívī ndihi űúcuán ndahá Cristo, sá de suni maá Cristo jā cūu yā Sēhe, quívī yā ndahá maá Tatá yā, Yāā jā ní nchihī ndācā űúcuán ndahá yā. De sūcuán cūu jā tiin maá Yāā Dios ndihi-ni.

29 De íyó nchivī jā jénduté jí jā jéhē ndīyi. De tú mā nátecū cuitī ndīyi, ¿de nūcu jénduté jí jā jéhē ndīyi túsaa?

30 De ndá máá nī, ¿nājéhē cūu jā ndiquívī jéndeé inī ni jā íyó peligro jā cuū ni, de tú mā nátecū ndīyi?

31 Hermano, tá cūu nūū íyó ndāā jā cúsiī inī ni jā cándíja ndá nú Jētohō ō Jesucristo, suni sūcuán íyó ndāā jā ndiquívī ndúcu nchivī cahñī nduhū sīquī tiñu yā.

32 De jā ní ndoho nī nī nsáhá ndá tēe xēēn űnuū Efeso jā cūu dē tá cūu quiti xēēn, ¿de nā cuá níhīn ni sīquī űúcuán túsaa? Chi tú mā nátecū ndīyi, de cuu cáhān ō tá cūu nūū cáchī iin tūhun: Ná cúsiī inī ō de cajī ō coho ó, chí sanaa de teēn de cuū ō, cáchī ō nícu.

33 Mā cuāha ndá nú tūhun jā stáhvī nchivī ndóhó. Chi cáchī iin tūhun: Tú jíca nú jíin ndá nchivī nēhén, de stívī jí ndóhó jā má cācā ndāā cā nū.

34 Nachuhun inī ndá nú, de sáhá nú tiñu ndāā, de mā sáhá cā nū cuāchi. Chi sava nú nduú jíinī cuitī nū nāsa Yāā cūu Yāā Dios. Sūcuán cáhān ni tácuca cucanoō ndá nú.

Sīquī nāsa natecū ndīyi

35 Sochi sanaa de cáhān iin nú: ¿Nāsa natecū ndá ndīyi? ¿Nāsa coo yiqui cúnu jí? cáchī nū.

36 Nduú jícuñhun cuitī inī nū túsaa. Chi cūu tá cūu jā chíhī ó ndācā tatā chíjin űhuhun tácuca quene yūcū jí.

37 De tatā jā quívī chíjin űhuhun, á trigo á incā tatā, chí nsūú yūcū cūu, chí maá nūnī-ni cūu.

38 De cuéé cā de tāhvī, chí Yāā Dios nī jēhe yā yūcū ndá tatā ñūcuán, nāsa nī jētahān inī maá yā, de tá iin iin tatā chí síin síin cáá yūcū nī nsáhá yā.

39 De suni sūcuán cúu ndācá yiqui cúñu, chí nsuú inuú cáá. Chí síin cáá nchivī, de síin cáá quiti, de síin cáá saá, de síin cáá tiacá.

40 De suni sūcuán cúu ndācá jā íyó andivī jíin ndācá jā íyó ñayivī. De síin cáá vii jā íyó andivī, de síin cáá vii jā íyó ñayivī.

41 De síin jéndütē ncandī, de síin ndíi yoó, de síin xīñū ndá tiūūn. De tá iin iin tiūūn chí suni síin síin xīñū.

42 De suni sūcuán coo ndá ndīyi jā natecū. Ndīyi jā chíyuhū ō chí téhyū, de tá nastécū yā chí mā cúu cā.

43 Jā chíyuhū ō chí ndáhvī cáá, de tá nastécū yā chí vii cuñáhnú. Jā chíyuhū ō chí nduú nā fuerza, de tá nastécū yā chí coo fuerza.

44 Jā chíyuhū ō chí iin yiqui cúñu cuenta ñayivī cúu, de tá nastécū yā chí coo iin yiqui cúñu cuenta Espíritu. Chí íyó yiqui cúñu cuenta ñayivī, de suni íyó yiqui cúñu cuenta Espíritu.

45 Chí sūcuán yósō nūū tutū ī: Adán, tēe jā xíhna ñúhún, nī ncuvāha dē jíin vida cuenta ñayivī, cáchī. De Cristo cúu modo incā Adán ūū, de maá yā cúu Espíritu jā jēhe vida.

46 De nsuú yiqui cúñu cuenta Espíritu cúu jā ní ncuvāha xihna cā, chí sa yiqui cúñu cuenta ñayivī, sá de nduu cuenta Espíritu.

47 De cuenta ñayivī cúu tēe jā xíhna ñúhún, chí nī ncuvāha dē jíin ticāchāā ñuhun. De Adán ūū jā cúu maá Jētohō ō, chí jondē andivī nī nquiji yā.

48 De nchivī ñayivī yáhá, chí cúu jíi táhán Adán jā ní ncuvāha jíin ticāchāā ñuhun. De nchivī jā quívi andivī, chí ndúu jíi tá cáá maá Yāā jā ní nquiji jondē andivī.

49 Chí jā cáá ó tá nūū cáá tēe jā ní ncuvāha jíin ticāchāā ñuhun, de suni sūcuán coo ó tá nūū cáá Yāā jā ní nquiji jondē andivī.

50 Tūhun yáhá cáchī tūhun nī nūū ndá nú hermano, jā yiqui cúñu ó cuenta ñayivī, mā cúu quívi nūū tátúni Yāā Dios. Chí jā jíihī cúu, de mā cúu quívi nūū cutecū níi cáni.

51 De cúni ní jā ná jíicūhun inī ndá nú tūhun yáhá jā ní nchiyuhū: Nsuú ndihi ó cuū, sochi ndihi ó chí nasāma yiqui cúñu ó.

52 Chí quívi jā tivī trompeta jā sándihí da, de iin núnúū-ni, modo iin jā nácueni ō-ni, de nasāma yā yóhó. Chí tivī trompeta, de natecū ndācá ndīyi jā má cúu cā jíi. De ndācá ó jā tēcū ō quívi ñūcuán, chí nasāma yā yiqui cúñu ó.

53 Chí jā téhyū yáhá, cánuú nūcūhun jā má téhyū cā. De jā jíihī, cánuú nūcūhun jā má cúu cuítī cā.

54 De jā jíihī jíin jā téhyū yáhá, chí quiji quívi jā nūcūhun jā má cúu cā mā téhyū cā. Nūcuán de quee ndaā tūhun jā yósō nūū tutū ī: Jíin poder yā ní snāā yā cuēhē jā jíihī nchivī.

55 Túsáa de cuēhē jā cuū ō, ¿nāsa cā cuu sáhá xēēn jíin ó? Chí natecū ō. ¿De nāsa cā cundeé jíin ó? Chí snāā yā. Cáchī tutū.

56 Chí maá cuāchi cúu jā sáhá jā cundeé cuēhē jā jíihī nchivī. De ley yā janahán sáhá jā nēnda cuāchi síquī ō.

57 De ná cútahvī ō nūū Yāā Dios, chí jíin maá Jētohō ō Jesucristo sáhá yā jā cundeé ó síquī cuāchi jíin síquī cuēhē jā cuū ō.

58 Jā ñūcuán ñanī mánī, cuíñi ñihin ndá nú de mā cācá yátá nú. De níni satíñū vāha ndá nú jíin tiñu maá Jētohō ō. Chí ja jíinī nū jāá nduú satíñū cāhá nú jíin maá Jētohō ō.

16

Sīquī jā caquīn ji xūhún cuu ndá hermano

¹ De mitan de cāhān ni sīquī xūhún jā caquīn ndá nú jā cuu ndá hermano cándija jā ndóho ndáhvi. Suni sáhá ndá máá nú tá cúu núu ní ndacu ní núu ndá grupo nchivī cándija jā íyó Galacia.

² Ndácá domingo de tá iin iin nú chuvāha síin nú jacū xūhún, tú nāsa nī nīhīn ndá nú, tácuā tá cuēē ni núu nū de ja íyó tūha.

³ De tá cuēē ni, de cuāha nī carta núu ndá tēe jā nacāji ndá nú, de tají nī dē quīhīn dē núu ndá hermano jā íyó Jerusalén, quisiáha dē xūhún jā ní jaquīn ndá nú.

⁴ De tú íyó vāha jā quīhīn ni, de suni quīhīn ni jíin ndá dē.

Jā cāhān Pablo jā quíndēhé dē ndá nchivī cándija

⁵ De jā cuēē ni núu ndá nú, de cánuú jā xihna cā región Macedonia quenda nī coo ní núcuán, sá de cuēē ni űuū ndá nú Corinto.

⁶ De sanaā de coo ní jíin ndá nú jacū tiempo, á sanaā de coo ó níi tiempo vījin. űúcuán de cuu chindeé ndá nú nduhū, ní-ni cúu núu quīhīn cā ni.

⁷ Chi nduú cúnī ni cuēē ni núu nū jā yāha űamā ní quīhīn ni, chi űúhún inī ni jā coo ní jíin ndá nú jacū tiempo, de tú cuāha máá Jētoho ō tūhun.

⁸ De coo ní űuū Efeso yáhá jondē yāha quīvī Pentecostés.

⁹ Chi íyó cuāhā nchivī jā scándija nī, chi vāha jíca tiñu Jētoho ō. De suni íyó cuāhā nchivī jā íyó contra.

¹⁰ De tú cuēē Timoteo, de sáhá ndá nú jā coo síi inī dē māhūú nú, de ni iin mā cāni inī dē sīquī. Chi suni tiñu máá Jētoho ō sáhá dē, tá cúu núu sáhá nī.

¹¹ Túsaá de níi inī ndá nú má sájéhe inī núu dē. Chi sa chindeé nú dē jā quīhīn cā dē, de coo ndeé coo síi inī dē, tácuā ndiji dē jā nacunī tāhán nī jíin dē. Chi ndétu ndá nī dē jíin sava cā hermano.

¹² De hermano Apolos, chi nī ncāhān ndáhvi ní jíin dē jā ná cuēē dē núu nū jíin sava cā hermano, cuēndēhé dē ndá nú. De ní jani inī dē jā má cúu cuēē dē mitan. Sochi tá nune dē de cuēē dē.

Saludo jā sándihí

¹³ Ndito coo inī ndá nú, de cuiñi nīhin nú jíin tūhun jā cándija nú. De téyíi coo inī nū, de coo fuerza inī nū.

¹⁴ De ndácá jā sáhá nú, de sáhá nú jíin tūhun jā cundáhvi inī táhán.

¹⁵ Hermano, jíin ndá nú jā xihna cā nchivī vehe Estéfanos nī ncándija ichi Acaya. De ní jéhe ji máá ji núu tiñu jā chindeé ji ndá hermano cándija.

¹⁶ De cúnī ni jā suni ndá máá nú cuetáhvi vāha nú nchivī jā sáhá súcuán, jíin ndá cā nchivī jā chindeé táhán de sátiñú sīquī tiñu yā.

¹⁷ Cúsī inī ni jā ní nquenda Estéfanos jíin Fortunato jíin Acaico, chi ndá tēe yáhá nī nchindeé dē nduhū lugar ndá máá nú jáá nduú ní iyo nú jíin nī.

¹⁸ Chi ní ndundeé inī ni ní nsáhá ndá dē, de saá-ni ní nsáhá dē ndá máá nú. De cánuú jā cuetūhún nú ndá tēe jā sáhá súcuán.

¹⁹ Sáhá ndeé inī ndá nú, cáchī ndá grupo nchivī cándija jā íyó Asia. Aquila jíin Priscila jíin nchivī cándija jā ndútútu vehe dē, cāhān ndá ji jā sáhá ndeé ndasí inī ndá nú jíin tūhun máá Jētoho ō.

²⁰ De ndácá hermano cáchī ji jā sáhá ndeé inī nū. De tá cāhān jíitáhán ndá nú, de yíñúhún techuhú nú ndahá ji.

²¹ Máá ní jā cúu Pablo, jíin ndahá máá ní tēe ní tūhun yáhá jā sáhá ndeé inī ndá nú.

²² De tú ní iin nduú íyó mǎnī jíín Jētohō ō Jesucristo, de ná tánū tāhvī jī túsaá. De ná cáhān ō: Jētohō sá, cúnī sá jā ñamā nenda ní.

²³ De ñúhún inī ni jā maá Jētohō ō Jesucristo, ná sáhá cā yā jā váha ndá ndóhó.

²⁴ De mǎnī ni jíín ndá nú jā cándíja nú Cristo Jesús. Súcuán ná cóo. Amén.

CARTA UU JA NI NTEE SAN PABLO APOSTOL NUU NCHIVI ÑUU CORINTO

¹ Maá nī cúu Pablo, apóstol Jesucristo, chi súdeuán nī jētahān inī Yāa Dios nī ntají yā nduhū jā nacani nī tūhun yā. De ndúu nī jín hermano ō Timoteo téé nī carta yáhá cuēē nūū ndá nú hermano ñuū Corinto jā cándija nú Yāa Dios, jín nūū ndihí ndá nú jā yihí ndahá Yāa Dios jā iyó nú ní cáhnú Acaya.

² De ñúhún inī ni jā Tatá ó Yāa Dios jín Jētohō ō Jesucristo ná sáhá cá yā jā váha ndá nú de sáhá yā jā coo ndeé coo siī inī nū.

Siqū jā ní ndoho Pablo tūndóhó

³ Ná cáhān ō jā cúñáhnú ndasí Yāa Dios, Yāa cúu Tatá maá Jētohō ō Jesucristo. Chi maá yā cúu Tatá ó jā cúndáhvī inī yóhó, de níní sáhá yā jā ndusiī inī ō.

⁴ Chi sáhá yā jā ndusiī inī ō siqū ndácá tūndóhó jā ndóho ó, tácuá suni cuu sáhá maá ó jā ndusiī inī táhān ō jā ndóho tūndóhó. Chi tá cúu nūū ní nsáhá yā jā ní ndusiī inī maá ó, suni súdeuán sáhá ó jā ndusiī inī ji.

⁵ Chi jā ndóho ó cuāhā tūndóhó tá cúu nūū ní ndoho Cristo, suni súdeuán níhīn ō cuāhā tūhun ndusiī inī, sáhá Cristo.

⁶ Já ñúcuán, tú ndóho ndá nī tūndóhó, de súdeuán de cúu sáhá nī jā ndusiī inī ndá nú de quendōo váha cá ánō nū. De jā sáhá Yāa Dios jā ndusiī inī ni, suu sáhá tucu jā ndusiī inī ndá nú, de quendōo váha cá ánō nū. De súdeuán de níhīn nū fuerza jā cuandéé inī nū jín ndácá tūndóhó tá cúu nūū ndóho ndá ní.

⁷ De ñúhún ndasí inī ni jā cúu ndá nú, chi jín nī jā tá cúu nūū ndóho ndá nú tūndóhó jín nī, suni súdeuán ndusiī inī nū jín nī sáhá maá Yāa Dios.

⁸ Hermano, cúni ndá nī jā ná cúni ndá nú nāsa nī ndoho ndá nī ichi Asia. Chi nī níhīn ndá nī tūndóhó xéēn ndasí, jondē ja ñatin nduú cá quēnda nī jín, de nī jani inī ni jā cuū ni nícu.

⁹ De siqū jā ní jehndé inī ndá nī jā cuū ndá nī, de ñúcuán nī nsáhá jā ní jicūhun inī nī jā má cándija nī maá nī chi nduú tiñu nī, chi sa Yāa Dios jā nástécú ndiyi candíja nī.

¹⁰ Chi maá yā ní scácu ndá nduhū nūū tūndóhó xéēn jā ja ñatin cuū ni nícu, de suni súdeuán scácu yā nduhū mitan. De ñúhún inī ni jā suni scácu tucu yā nduhū ichi nūū cá.

¹¹ De suni chindeé ndá nú ndá nduhū jā cácan táhvī nū jēhē ni. Chi tú cuāhā nchivī cácan táhvī jēhē ni, de suni cuāhā ji cuu nacuetáhvī jēhē ni jā ní nsáhá yā jā váha nduhū.

Jā ní ncucuéé Pablo jā quhīn dē Corinto

¹² Iyó iin jā sáhá jā cúsiī inī ndá nī: Chi nijín cúu inī ánō ni jā váha ndoo de ndāa nī jica ndá nī nūū nchivī ñayiví, de víhī cá nūū ndá máá nú. Chi siqū jā váha inī Yāa Dios, de nī nchindeé yā ndá nduhū, de nsúū siqū jā ndíchí ndá máá nī cúu jā ní jica ní súdeuán.

¹³ De tūhun jā téé ndá nī nūū ndácá carta ni, chi maá-ni jā cuu cahvi ndá nú de jicūhun inī nū cúu. De ñúhún inī ni jā jicūhun váha cá inī nū,

¹⁴ tá cúu nūū jā jicūhun inī nū jacū. De súdeuán de cuu cusii inī ndá nú siqū ndá nī quiví jā ndiji Jētohō ō Jesús, tá cúu nūū cúsiī inī ni siqū ndá máá nú.

15 De siq̄uī jā sūcuán nī ncucáhnú inī ni, de jā ñúcuán nī jani inī ni jā tá quih̄n ni Macedonia de xihna cā nū ndá máá nú cuēē ni, tácuā cusī inī nī jā cuéndehé nī ndá nú ū vuelta nícu.

16 Chi nī jani inī ni jā cuéndehé nī ndá nú, sá de yāha nī quih̄n ni Macedonia, de jā ndicó nī Macedonia de nenda tucu nī nū nū. Ñúcuán de cuu chindeē ndá nú nduhū jā quih̄n ni ichi Judea nícu.

17 De jā sūcuán nī jani inī ni, ¿de á tēe jáá nduú nácani vāha inī cúu nī jáá nduú ní jēē ni nū ndá nú? ¿A jani inī nū jā cúu nī tá cúu nchivī ñayivī jā ñamā cáhān jā cuu, ñúcuán de nduú?

18 Nduú chi máá Yāā Dios jíni yā jáá nduú cáhān ni jíin nú jā cuu, de yachī nácāhān nī jā má cúu.

19 Chi nduhū jíin Silvano jíin Timoteo nī nacani nī tūhun Jesucristo Sēhe Yāā Dios nū ndá nú. De máá yā nduú cáhān yā jā cuu de nacāhān tucu yā jā má cúu. Chi sa squíncuu yā jā cáhān yā.

20 Chi ndihī jā ní nqee yuhū Yāā Dios, squíncuu máá Cristo. De jā suu cúu jā cáhān ō jā víi cúñáhnú Yāā Dios, de cáhān ō Amén, chi ndihī squíncuu Cristo Jesús.

21 De Yāā Dios cúu jā sáhá jā íñi nīhin ndácá ó jíin Cristo, de nī nsáhá ndoo yā yóhó jā sáhá ó tiñu jā cúni yā.

22 De suni nī jēhe yā Espírītu yā jā cundeē inī ánó ō, de cúu yā modo iin sello jā stéhēn jā cúu ó sēhe Yāā Dios. De sáhá Espírītu jā iyó seguro inī ō jā cuāha Yāā Dios táhvī ō.

23 De jáá ncháha ca cuēē ni nū ndá nú nchivī Corinto, tá cúu nū ní jani inī ni, suu cúu siq̄uī jáá nduú ní ncúu inī ni jā cuxeēn ni nū ndá nú jáá nduú sáhá vāha nú. De máá Yāā Dios cúu jā jíni jā cáhān ndāā ni. De tú nduú cáhān ndāā ni, de iyó vāha jā cuū ni.

24 De nsūú jā cúni ndá nī jā ndacu nīhin nī nū nū siq̄uī tūhun jā cándija nú yā, chi ja íñi nīhin nú jíin tūhun yā. Chi sa cúni nī chindeē nī ndá ndóhó jā ná cúsiī cā inī nū.

2

1 Túsaá de nī jani inī ni jā má cuēē ni incā vuelta nū ndá nú jíin tūhun jā cuxeēn ni de cucuécá inī nū sáhá nī.

2 Chi tú cucuécá inī nū sáhá nī, ¿de ní nchivī sáhá jā cusī inī máá nī? Nduú cā nā incā nchivī, chi maá-ni ndá máá nú, de nāsa cúu de tú sáhá nī jā cucuécá inī nū.

3 Já ñúcuán cúu jā ní ntee nī carta ñúcuán nū nū, tácuā tá cuēē ni de ja nī nacani inī nū siq̄uī cuāchi nú sáhá, de mā cucuécá inī nī sáhá cuāchi nú quivī jā cuēē ni nū nū. Chi sa sáhá ndá nú jā cusī inī ni. De jíni vāha ni jā tú cusī inī ni, de suni ndihī ndá nú cusī inī nū.

4 De jā ní ntee nī carta ñúcuán nū nū, de ndasí nī nacani inī nī siq̄uī nū, de nī ntauhvī inī ni, de jondē jácu nī nī ntee nī. De nduú ní ntēē nī jā sáhá nī jā cucuécá inī ndá nú, chi sa jā cunī nū nāsa māñi ndasí nī jíin nú.

Jā nēe cáhnú inī Pablo nū tēe jā ní nsáhá cuāchi

5 De jā ní ncucuécá inī nī nī nsáhá tēe jā ní nsáhá cuāchi ñúcuán, de nsūú maá nī-ni, chi saá-ni ndá máá nú nī ncucuécá inī nū jacū nī nsáhá dē. De cáhān nī jā jacū-ni, chi nduú cúni nī jā cuxeēn ndasí nī.

6 De jíin jā ní ncuxeēn ndá nú nū dē tá nī ndutútú ndá nú, de jíin ñúcuán-ni de nī ncuu-ni.

⁷ De mitan chi cúnī jā cune cáhnú inī ndá nú nūū dē, de sáhá nú jā ndusiī inī dē, chi sanaā de caa cā cucuécá inī dē, de mā ndúsiī cā inī dē.

⁸ Túsaá de cáhān ndáhvi nī jín ndá nú jā stéhēn tucu nú jā íyó mānī nū jín dē.

⁹ Chi jā síquī tiñu yáhá cúu jā ní ntee nī carta ñúcuán nūū nū, tácuā coto túnī ni ndá nú tú cuetáhvi vāha nú tiñu ndácu nī nūū nū.

¹⁰ Túsaá de jā nēe cáhnú inī ndá nú nūū nchivī, de saá-ni nduhū. Chi jā nēe cáhnú inī nī nūū nchivī tú nī nsáhá ji cuāchi, de sáhá nī sūcuán síquī jā mānī ni jín nú, jínī jínūū Cristo.

¹¹ Chi cánuū jā cune cáhnú inī ō, chi nduú cúnī ō jā nīhīn Satanás cuāchi síquī ō, chi jā jínī vāha ó nāsa ndúcú stáhvi yóhó jā sáhá ó cuāchi.

Jāá nduú ní íyo nañí inī Pablo inī ñuū Troas

¹² Tá nī jéhēn ni ñuū Troas jā nacani nī tūhun Jētohō ō Cristo, de vāha nī nsáhá yā jā ní íyo modo jā nacani nī tūhun yā.

¹³ De vísō sūcuán de nduú ní íyo nañí inī ánō ni, chi nduú ní nánihīn tāhān nī jín hermano ō Tito. Ñúcuán de nī nacuetáhvi nī nūū nchivī ñúcuán, de cuānanducú nī dē ichi Macedonia.

Jā sáhá Cristo jā cúndéé ó

¹⁴ De ná cútahvi ō nūū Yāā Dios, chi níni ndéca vāha yā yóhó jā cuáhān ō jín Cristo Jesús, de íyó inuú ó jín yā jā cúñáhnú ndasi yā jā snāā yā poder ndihi enemigo. De jétíñu yā yóhó jā scútē nuu ó tūhun yā ndácā-ni lugar, tá cúu nūū jítē nuu iin xicō āsīn.

¹⁵ De cúu ó tá cúu iin sūja jā jéhēn āsīn nūū Yāā Dios sáhá Cristo. De modo jā quénda xicō ñúcuán nūū nchivī jā cācu ánō jín nūū nchivī jā tānū tāhvi.

¹⁶ Nūū nchivī jā tānū tāhvi, chi cúu ó tá cúu iin xicō jā cuū ji sáhá, de nūū nchivī jā cācu ánō chi cúu ó tá cúu iin xicō vāha jā cutecū ji sáhá. De ni iin ó mā quéndá ó sáhá ó tiñu yáhá de tú mā chíndéé yā yóhó.

¹⁷ De ndá nduhū chi nduú sáhá nī tá cúu nūū sáhá cuāhā tēe jā ndúcú dē nīhīn dē xūhún síquī tūhun Yāā Dios. Chi sa nācani ndaā ndá nī tūhun yā, chi maá Yāā Dios nī ntají nduhū, de maá yā jínī jā nācani ndaā ndá nī síquī jā cándíja nī Cristo.

3

Tūhun síquī contrato jéé

¹ De jā cáhān ndá nī sūcuán, ¿de á jáni inī ndá nú jā ndúcú tucu ndá nī cáhān nī jā vāha cā tēe cúu nī, á naá cúu? ¿De á jínī ñúhún jā stéhēn ni carta recomendación nūū ndá nú, á jā cācān nī jā taji nú nūū ndá nī, tá cúu nūū sáhá sava ji?

² Nduú chi ndá máá nú cúu modo iin carta recomendación ni. De suu cúu jā ñúhún inī nī jā ní ncandíja vāha ndá nú nī nsáhá nī, de cúu modo jā yósō tūhun carta ñúcuán inī ánō ni. De ndihi nchivī chi modo jā cáhvi ji cúu jā jínī ji nāsa nī nasāma nú.

³ Chi ndá máá nú cúu tá cúu iin carta jā ní ntee Cristo de scāca ndá nī. De nsūū jín tinta ní ntee yā, chi sa jín Espíritu Yāā Dios, Yāā tēcū. De nsūū nūū tabla yūū tá cúu nūū ní ntee yā ley yā, chi sa nūū ánō nchivī nī ntee yā.

⁴ De cáhān ndá nī sūcuán, chi cúcáhnú inī nī Yāā Dios síquī jā ní nsáhá Cristo.

⁵ De nsūū jā jáni inī ndá nī jā cuu quenda maá nī jā sáhá nī tiñu ñúcuán. Chi sa maá Yāā Dios sáhá jā cuu squíncuu nī.

⁶ De maá yā nī nsáhá já cuu satíñú vāha nī sīquī contrato jeé yā. De contrato yáhá chi nduú cáhān já squíncuu ó ley já ní ntee jíin letra, chi sa já caca ó jíin vida jeé, suu já ní jēhe Espírítu Santo. Chi contrato ley já yósó jíin letra, tánū táhvi nchivī sáhá. Sochi já sáhá maá Espírítu cúu já cutecū ō ní cání.

⁷ De tá nī jēhe yā ley nūū Moisés janahán, de nī nchosō letra nūū tabla yūū. De nī jéndütē ndasí nūū íyó Moisés nī nsáhá yā, de jondē nī jéndütē ndasí nūū dē. De nduú ní ncuu cündēhé vāha ndá nchivī Israel nūū dē nī nsáhá. De visō súcuán de cuéé-ni cuéé-ni nī ndāhvā já jéndütē nūū dē. De tú súcuán nī ncuñáhnú ndasí ley já sáhá já cuū nchivī de tánū táhvi jī,

⁸ de sa víhí cā cūñáhnú ndasí cā tūhun já cutecū ō já jēhe Espírítu Santo nūū ō.

⁹ Chi tú nī ncuñáhnú ndasí ley ñúcuán já tánū táhvi nchivī sáhá, de sa víhí cā cūñáhnú tūhun já sndáhvā Yāa Dios cuāchi ó.

¹⁰ Chi ley ñúcuán já ní ncuñáhnú jondē saá, nduú cā cūñáhnú cuitī, sīquī já cūñáhnú ndasí cā tūhun Espírítu já íyó mitan.

¹¹ Chi tú súcuán nī ncuñáhnú ley já ní íyo jacū-ni tiempo, de sa tūhun já coo ní cání chi cūñáhnú ndasí cā.

¹² De já súcuán ñúhún inī ndá nī, já ñúcuán cúu já íyó téyí inī nī já nácani nī tūhun yáhá.

¹³ Chi nduú sáhá ndá nī tá cúu nūū ní nsáhá Moisés já ní jasí dē iin sahma nūū dē, tácuā mā cūnī ndá nchivī Israel nāsa cuāndahvā já jéndütē nūū dē.

¹⁴ De nchivī ñúcuán nduú ní jíicūhun inī jī. De jondē mitan de tá cáhvi jī tutū contrato ley janahán, suni nduú jíicūhun inī jī, chi modo já ndásí sahma ñúcuán nūū jáá ntúnī jī, de nduú cújiyo cuitī. Chi jondē tá candíja jī Cristo, sá de cujiyo.

¹⁵ De suni súcuán jondē mitan tá cáhvi jī tutū ley Moisés, de modo já ndásí iin sahma nūū jáá ntúnī jī.

¹⁶ Sochi já nácani inī iin nchivī de quívi jī nūū maá Jētohō ō Cristo, sá de cujiyo-ni já ndásí ñúcuán.

¹⁷ Chi Jētohō ō cúu maá Espírítu. De nūū íyó Espírítu maá Jētohō ō, ñúcuán cúu nūū íyó libre nchivī jáá nduú cā yíhí jī chījin ley janahán.

¹⁸ De já ñúcuán de ndá máá ó chi nduú cā jasí nūū jáá ntúnī ō. Chi cúu ó tá cúu espejo já jéndütē, cúu já stéhēn ō nāsa víi ndasí cūñáhnú maá Jētohō ō, chi jíca ndāā ō. De maá ó ndácá quívi cuānasāma ó cuānduu víi cā áno ō tá cúu nūū cáá maá yā. Chi maá Jētohō ō já cúu yā Espírítu, súcuán sáhá yā jíin ó.

4

¹ Túsaá de nduú núu inī ndá nī já nácani nī tūhun yā. Chi sīquī já ní ncundáhvī inī yā ndá nduhū de nī jēhe yā tíñu yáhá nūū nī.

² Chi nduú ndúcú ndá nī ndá modo yuhū já cúcanoō ō sáhá, de nī nduú jíca nuu nī jíin tūhun ndíchí já stáhvī, de nī nduú násāma nī tūhun Yāa Dios. Chi sa cáhān ndá nī maá-ni tūhun ndāā. De súcuán de cuu cunī ndácá nchivī inī áno jī já cáhān ndāā ndá nī, jíin jíinú Yāa Dios.

³ De tú íyó nchivī jáá nduú jíicūhun inī tūhun já scácu yā yóhó já nácani ndá nī, de súcuán cúu nūū maá-ni nchivī já tánū táhvi.

⁴ De jáá nduú cándíja jī, chi maá jānēhén já ndácu tíñu inī ñayívi yáhá, nī jasí nūū jáá ntúnī jī, tácuā mā jéndütē tūhun Cristo inī áno jī, de mā cūnī jī já víi ndasí cūñáhnú Cristo, Yāa já inuú cáá jíin Yāa Dios.

⁵ De jā nácani ndá nī tūhun, de nsūū tūhun maá nī, chi sa tūhun Jētohō ō Jesucristo nácani nī. De ndá máá nī chi mozo-ni cúu nī nūū ndá nú jā síqui jā mānī nī jín Jesús.

⁶ Chi tá nī nsáhá Yāa Dios ñayiví de nī ncāhān yā jā ná túu luz nūū neē. De suni sūcuán nī nsáhá yā jā ní ntūu luz inī ánō ndācá ó, cúu jā jícūhun inī ō síqui Jesucristo, nāsa jéndütē nūū yā jā vīi ndasí cúñáhnú yā tá cúu nūū iyó maá Yāa Dios.

Jā jícá ó jín tūhun jā cándija ó yā

⁷ De ndācá tūhun yáhá jā vīi ndasí cúñáhnú, chi modo jā ñūhún inī iin quisi ñuhun. Chi cúu ó tá cúu quisi ñuhun, chi nduú nā fuerza ō. De jā ñúcuán jínī vāha ndá nī jā maá Yāa Dios cúu jā jéhe poder síqui tūhun yáhá jā vīi ndasí cúñáhnú, de nsūū fuerza maá nī cúu.

⁸ De jā ñúcuán, visó ndācá lado jínī ndá nī tūndóhó, sochi nduú sáhá jā má ndúsī cā inī nī. De visó cúcuécá inī ndá nī síqui tūndóhó, sochi ñūhún inī nī jā quee vāha tiñu nī.

⁹ De visó jínī ūhvī nchivī ndá nduhū, de maá yā chi nduú sndóo yā ndá nī. De visó ndúcú ji snāá ji ndá nduhū jín tiñu sáhá nī, de mā cúu.

¹⁰ De ní-ni cúu nūū cuāhān ni, de tá cúu nūū ní ndoho Jesús jā ní jīhī yā, suni sūcuán ndóho ndá nī jā ja ñatin cuū ni, tácuca suni cuu stéhēn ni fuerza Jesús jā tēcū yā inī yiqui cúñu nī.

¹¹ Chi juni tēcū ndá nī, de ndācá quivī ja ñatin cahnī nchivī nduhū jā síqui Jesús. De sūcuán de jínī nchivī jā tēcū Jesús inī yiqui cúñu nī jā cuū.

¹² Túsaá de ndá nduhū, níni cúu jā ja ñatin cuū ni síqui tūhun yā, de ñúcuán sáhá jā cutecū ndá máá nú ní cánī.

¹³ De yósō nūū tutū īi: Nī ncandija nī, de jā ñúcuán nī ncāhān ni, cáchī. De saá-ni ndá nduhū, suni cándija nī de suu cúu jā nácani nī tūhun yā.

¹⁴ Chi jínī ndá nī jā maá Yāa jā ní nastécū Jētohō ō Jesús, suni sūcuán nastécū yā ndá nduhū, de sáhá yā jā iin cáhnú-ni cuiñi ndihi ó nūū yā.

¹⁵ Chi ndācá tūndóhó yáhá ndóho ndá nī tácuca quendōo vāha ndá nú. De sūcuán de cāyā cuāhā cā nchivī jā sáhá yā jā vāha ji. Ñúcuán de suni cuāhā ndasí ji nacuetáhvī ji nūū Yāa Dios, de cuñáhnú cā yā sáhá.

¹⁶ Jā ñúcuán cúu jāá nduú nú inī ndá nī, de visó cuāndihi fuerza yiqui cúñu nī, de ánō ni chi sa cuānduu fuerza cā ndācá quivī.

¹⁷ Chi tūndóhó jā ndóho ó ñayiví yáhá, nduú-ni xeēn cúu, de ñamā yāha. De sáhá jā nīhīn ō iin táhvī jā cuñáhnú ó ní cánī jā cāa ndasí cā nsūū cā tūndóhó ñúcuán.

¹⁸ De nduú sáhá ó cuenta nūū ndācá tūndóhó jā jínī ō nūū mitan, chi sa sáhá ó cuenta nūū ndācá jā vāha jāá nduú jínī ō nūū mitan. Chi ndācá jā jínī ō nūū mitan, chi ñamā ndihi, sochi ndācá jāá nduú jínī ō nūū, chi coo ní cánī.

5

¹ Chi yiqui cúñu ó jā ndéē ō ñayiví yáhá, cúu tá cúu iin vehe jā naā. De jínī ō jā tá naā, de cuāha Yāa Dios iin yiqui cúñu jeé, de suu cúu tá cúu iin vehe jā coo ní cánī jondē andiví. De nsūū iin vehe jā sáhá nchivī cúu, chi jā sáhá Yāa Dios cúu.

² De juni ndéē ō vehe yáhá jā cúu yiqui cúñu ó, chi jéca inī ō sáhá, chi ndasí cúnī ō jā nūcūhun ó yiqui cúñu jeé ó jondē andiví.

³ Chi tá nūcūhun ó ñúcuán, de mā cōó maá-ni cā ánō ō jā naā yiqui cúñu ó yáhá.

⁴ Chi juni íyó cā ō inī vehe yiqui cúñu ó yáhá, de jéca inī ō de cúcuécá inī ō. De nsūú já cúnī ō já sndóo ó yiqui cúñu ó de coo maá-ni ánō ō. Chi sa cúnī ō já nūcūhun ó já jeé, tácuca ndáhvā yiqui cúñu ó já naá, de coo maá já cutecū ní cání.

⁵ De Yāa Dios cúu já ní nsáhá já sūcuán coo ó. De ní jēhe yā Espíritu Santo já ndéé inī ánō ō, de sáhá maá Espíritu já íyó seguro inī ō já cuāha Yāa Dios táhvī ō.

⁶ Túsaá de níni cúu já cundeé cúcáhnú inī ndá nī. Chi jínī ni já juni ndéé ni chíjin yiqui cúñu ní yáhá, de jíca íyó ní jíin maá Jētohō ō.

⁷ Sochi mitan chi cándíja ndá nī já íyó yā jíin nī, vísō ncháha ca cunī ni nūū yā.

⁸ De cundeé cúcáhnú inī ndá nī, chi sáhá nī cuenta já vāha cā tú ná queé ni chíjin yiqui cúñu ní yáhá de quihīn ni cundeé ni jíin maá Jētohō ō.

⁹ Já ñúcuán cúu já ndúcú ndéé ní sáhá ní já cusii inī yā jíin nī, vísō tú íyó cā ni chíjin yiqui cúñu ní á vísō tú cundeé ni jíin yā.

¹⁰ Chi cánuú já ndihi ó cuiñi yuhú mesa Cristo já sáhá ndāā yā tiñu ó. De tá iin iin ó nīhīn ō síquī nāsa ní nsáhá ó, á já vāha á já nēhén, tá ní iyo ó chíjin yiqui cúñu ó.

Síquī já ndīvi ó nūū tūhun já mānī Yāa Dios jíin ó

¹¹ Túsaá de ndíhvī inī ni já má stívī ní nūū maá Jētohō ō, de já ñúcuán ndúcú ndéé ní scándíja ní nchivī. Sochi jínī Yāa Dios já íyó ndāā ndá nī, de ñúhún inī ní já suni sūcuán jíin ndá nī.

¹² De nsūú já ndúcú tucu ní cáhān ni já vāha cā tēe cúu ndá nī. Sochi cáchi tūhun ní já cuu cusii inī ndá nú já síquī ní. De sūcuán de cuu scócóo nú nūū nchivī já cútéyí jí síquī nāsa cáá nchivī, de nduú sáhá jí cuenta nāsa cáá ánō nchivī.

¹³ De va sanaā de jáni inī ndá nú já tēe loco cúu ndá nī já cáhān ni sūcuán. De síquī já ndíhvī inī ni jēhē Yāa Dios cúu. De nduú chi íyó vāha xīnī ní, de já ñúcuán jétíñú yā ndá ní já quendōo vāha ndá nī.

¹⁴ Chi síquī já cúndáhvī inī Cristo ndá nduhú, já ñúcuán cúu já cánuú nacani ní tūhun yā. Chi jíinī vāha ndá ní já ní jīhī mátúhún-ni yā já síquī ndihi ó, de já ñúcuán cúu modo já ní jīhī ndihi ó jíin yā.

¹⁵ Chi ní jīhī yā já síquī ndihi ó tácuca ndācá ó já tēcū, mā cútecū cā ō já sáhá ó já cúnī maá ó, chi sa já cúnī maá yā já ní jīhī yā de ní natecū yā já síquī ō.

¹⁶ Já ñúcuán nduú cā sáhá ndá nī cuenta nāsa-ni cáá nchivī, tá cúu nūū sáhá nchivī ñayivī. De vísō sūcuán ní nsáhá ní cuenta Cristo jondē saá, já iin tēe-ni cúu yā, de mitan chi nduú cā jáni inī ní sūcuán.

¹⁷ Chi tú iin nchivī yíhī jí ndahá Cristo, de ja ní ndujeé jí. De ndācá modo nēhén jí, ja ní ncháha cuāhān, de mitan de ja ní ndujeé ndihi.

¹⁸ De Yāa Dios cúu já sáhá ndihi yáhá, chi jíin Cristo ní nsáhá yā já ní ndīvi ndācá ó nūū tūhun já mānī yā jíin ó. De ní ntetíñú yā ndá ní já nácani ní tūhun já ndīvi nchivī nūū tūhun já mānī yā jíin jí.

¹⁹ Chi jíin Cristo de ní nsáhá Yāa Dios já nchivī ñayivī ndīvi jí nūū tūhun já mānī yā jíin jí. De nduú nácunehen yā cuāchi já ní nsáhá nchivī. De ní ntetíñú yā ndá ní já nácani ní tūhun yáhá nāsa ndīvi jí nūū tūhun já mānī yā jíin jí.

²⁰ Túsaá de cúu ndá ní tēe já jíca tiñu maá Cristo. De já cáhān ni, chi modo já maá Yāa Dios cáhān ndáhvī yā jíin ndá nú. Túsaá de cáhān ndáhvī ní jíin ndá nú já cáhān Cristo, já ná ndīvi ndá nú nūū tūhun já mānī Yāa Dios jíin ní.

²¹ De Cristo, wísō nduú ni iin cuāchi yā, de nī nsāhá Yāā Dios jā ní nūcundeē cuāchi ó sīquī yā. De sūcuán de yóhó jā yíhí ndahá Cristo, nī nūcundeē sīquī ō jā íyó ndāā ō tá cúu nūū íyó ndāā Yāā Dios.

6

¹ Túsaá de sīquī jā cúu ndá nī tēe jā sātíñú jíin yā, de cáhān ndāhvī nī jíin ndá nú jā má sndóo uun nú tūhun jā ní nsāhá Yāā Dios jā váha ndá nú.

² Chi cáchī yā nūū tutū īi:

Maá tiempo jā cúnī maá nī de cunini nī tūhun jā cáhān ndāhvī nú jíin nī.

De maá tiempo jā scácu nī nchivī, de scácu nī ndóhó.

Cáchī yā. De mitan-ni cúu maá tiempo jā cúnī yā, de mitan-ni cúu tiempo jā ní nquiji Yāā jā scácu yóhó.

³ De ndúcú ndá nī jā má sáhá nī ni iin tiñu jā casī jā candíja nchivī, tácuā mā cáhān jī sīquī tiñu ndíso nī.

⁴ Chi sa ndúcú nī jā ndihi jā sáhá nī stéhēn jā cúu nī tēe jā sātíñú nūū Yāā Dios. Jā ñúcuán jéndeé inī ndá nī jā ndóho nī tündóhó, jíin jā cúmanī nūū ni, jíin jā wíjín sáhá jíin nī.

⁵ Chi nī íyo quéhén vuelta jā ní ncani nchivī ndá nī, de nī nenda jī sīquī ndá nī, de nī nchihī jī ndá nī vecāa, de nī nsatíñú ñihin nī, de nī jahñī nī maá nī máhná, de nī íyo nditē inī nī.

⁶ De suni ndúcú ndá nī jā cuetúhún jī nduhū sīquī jā ndāā jíca nī, de jícuhun vāha inī nī tūhun ndāā, de íyó paciencia inī ni, de vāha inī ni, de ndéē Espiritu Santo inī ndá nī, de cúndāhvī ndija inī ni táhān nī.

⁷ De nácani ndāā ndá nī tūhun, de poder Yāā Dios íyó jíin nī. De jíin tūhun ndāā sndāhvā ni ndácá tiñu néhén, chi modo jā cánāā nī sīquī. De modo jā nénda ñúcuán sīquī ndá nī, de nénda ndá nī sīquī.

⁸ Íyó vuelta jā íyó yíñúhún nchivī jíin nī, de íyó vuelta jāá nduú. Íyó vuelta jā jétúhún jī ndá nī, de íyó vuelta jā cáhān jī sīquī nī. De íyó vuelta jā cáhān jī jā tēe stáhvī cúu ndá nī, de íyó vuelta jā cáhān jī jā tēe ndāā cúu nī.

⁹ De íyó vuelta jā sáhá jī jāá nduú jíin jī ndá nī, de íyó vuelta jā sáhá jī jā jíin vāha jī ndá nī. De íyó vuelta jā cúnī nchivī jā cahñī jī ndá nī, sochi tēcū cā nī. De wísō sndóho jī ndá nī, sochi nduú jíhī ndá nī.

¹⁰ De wísō íyó jā cúcuécá inī ni, sochi níni cúsiī inī ni. De wísō tēe ndāhvī cúu ndá nī, sochi sáhá cuíca nī cuāhā nchivī jíin tūhun yā. De wísō nduú nā cuá névāha nī, sochi jíin maá yā de ndihi-ni névāha nī.

¹¹ Hermano ñuū Corinto, sūcuán cúu jā cáhān cājī nī jíin ndá nú, chi sīquī jā māñī nī jíin nú, jā ñúcuán cúu jā cáchī ndihi nī nāsa ndóho nī.

¹² Ndá máá nī cáchī cājī nī sīquī jā māñī ndasí nī jíin ndá nú, de ndá máá nú sanaā de nduú māñī nū jíin nī sūcuán.

¹³ De modo jā cáhān tatá jíin sēhe, suni sūcuán cáhān ndāhvī nī jíin ndá nú jā coo māñī nū jíin nī, tá cúu nūū íyó māñī nī jíin nú.

Sīquī jā cúu ó templo Yāā Dios

¹⁴ Mā quívi nduú ndá nú jíin tiñu néhén jā sáhá nchivī jāá nduú cándíja, chi mā cúu coo inuú nū jíin jī. ¿Chi nāsa cúu quetáhān tiñu jā sáhá nchivī ndāā jíin jā sáhá nchivī néhén? ¿De nāsa cuu cundeē inuú nchivī jíca jíin luz yā jíin nchivī jíca nūū neē?

¹⁵ ¿Nāsa cuu coo inuú Cristo jíin Satanás? ¿De nāsa cuu cuiñī cáhnú nchivī cándíja jíin nchivī jāá nduú cándíja?

¹⁶ ¿De nāsa cuu cani táhán templo Yāa Dios jíin ídolo? Chi ndá máá nú cúu templo Yāa Dios, Yāa técū, chi ndéé yā inī ánō nū, tá cúu nūū ní ncāhān yā: Cundeé ni inī ndá ji de caca nuu nī mähñú ji, de cuu nī Yāa Dios maá ji, de cuu ji nchivī maá nī. Ncachī yā.

¹⁷ De jā ñúcuán nī ncāhān cā yā: Mā quívi nduū ndá nú jíin tiñu néhén jā sáhá ndá ji, chi sáhá síin nú maá nú, cáchi Jētohō ō. De mā tíin nú ndácá jáá nduú ndāā.

Ñúcuán de naquehen nī ndá nú,

¹⁸ de cuu nī Tatá ndá nú, de cuu nú sēhe yíi nī jíin sēhe síhí nī, cáchi Jētohō ō, Yāa jā tíin ndihí poder. Cáchi tutū.

7

¹ Ñānī mánī, túsaá de névāha ó ndácá tūhun yáhá jā ní nquee yuhú yā jā sáhá yā. Jā ñúcuán ná sáhá ndoo ó maá ó ndácá jā sátéhén yiqui cúūu ó jíin ánō ō. De ná cúndihvī inī ō jā má stíví ó nūū Yāa Dios, de ná cóo ndoo coo iī ō nūū yā jíin ndihí tiñu jā cúni yā.

Jā ní nacani inī nchivī Corinto síquī cuáchi ji

² Coó manī ndá nú jíin ndá nī vīi. Chi nduú ní nsáhá nī falta nūū ni iin nú, de nduú ní stíví nī ánō ni iin nú, de ni iin nú nduú ní stáhvī nī.

³ De nsūū jā ndúcú nī cáhān nī nūū nū cúu jā cáhān nī sūcuán, chi ja nī ncāhān nī jā mānī ndasí nī jíin nú. De níni ñúhún inī ni ndá nú, visō cuū ō á cutecū ō.

⁴ De cúcáhnú ndasí inī ni ndá nú, de cúsiī ndasí inī ni jā jíca ndāā nū. De visō jíni ndá nī ndácá tūndóhó yáhá, de íyó ndeé inī ni de cúsiī ndasí inī ni jā síquī ndá nú.

⁵ Tá nī jēé ndá nī Macedonia, de nduú ní íyo nañíi inī ni, chi sa vījín nī íyo tūndóhó jíin nī ndácá lado. Chi nī íyo jā ní stáhān táhān jíin nī, de nī nchūhú nī jā sanaá de caca yátá nchivī cándija.

⁶ De Yāa Dios jā sáhá jā ndúndeé inī nchivī jā cúcuécá inī, nī nsáhá yā jā ní ndundeé inī ndá nī, chi nī nquiji Tito nī nsáhá yā.

⁷ De nī ndusiī inī ndá nī, de nsūū maá-ni síquī jā ní nquiji dē, chi suni jā ní ndundeé inī dē nī nsáhá ndá nú. Chi nī ncachī tūhun dē jā ñúhún inī ndá nú jā cunī tucu nú nūū ni, jíin jā cúcuécá inī nū síquī cuáchi nú, jíin jā nācani inī nū jēhē ni. De jā ñúcuán víhí cā nī ncusiī inī ni.

⁸ De carta jā ní ntají nī nūū ndá nú, visō nī nsáhá jā ní ncucuécá inī ndá nú, sochi nduú cā nācani cuécá inī maá nī jā ní nsáhá sūcuán. Chi visō nī ncucuécá inī ni saá, de mitan de nduú cā, chi jíni nī jā jacū-ni quívi nī ncucuécá inī ndá nú nī nsáhá.

⁹ De mitan de cúsiī inī ni, de nsūū síquī jā ní ncucuécá inī ndá nú, chi sa síquī jā ní jetíñú jā ní ncucuécá inī nū, chi nī nsáhá jā ní nacani inī nū síquī cuáchi nū. Chi nī ncucuécá inī nū tá cúu nūū cúni maá Yāa Dios, de nsūū jā ní nsáhá úhvī ni ndá nú.

¹⁰ Chi tú cúcuécá inī ō tá cúu nūū cúni Yāa Dios, de suu sáhá jā nācani inī ō síquī cuáchi ó de scácu yā yóhó, de sá de nduú cā nācani cuécá inī ō. Sochi tú

cúcuécá inī nchivī jáá nduú cándíja, de nduú jétíñú já nacani inī ji, chi sa tānū táhvī ji.

¹¹ Sochi nī ncucuécá inī ndá nú tá cúu nū cúnī Yāā Dios, de mitan de jínī ndá nú nāsa vāha nī jetíñú. Chi nī nacani ndasí inī nū nī nsāhá, de nī nducú ndá nú já quendōo ndāā nū, de nī ncuxeēn nū nūū tēe já ní nsāhá cuāchi, chi nī nchúhú nū já ní stívī nū nūū yā. Nūcuán de ndasí nī ncuu inī ndá nú já cunī tucu nū nūū nī, de nī ndihví ndasí inī nū nī ncuxeēn nū nūū tēe já ní nsāhá cuāchi nūcuán. De sūcuán nī stéhēn ndá nú jáá nduú cuāchi nú, chi nduú ní jétúhún ndá nú cuāchi já ní nsāhá tēe nūcuán.

¹² De já ní ntee nī carta nūcuán, de nsúú maá-ni síquī tēe já ní nsāhá cuāchi, de nī nsúú maá-ni jēhē tēe já ní ndoho nī nsāhá dē. Chi sa nī ntee nī tácu sāhá ndá nú cuenta nāsa nī nacani ndasí inī nū já mānī nū jín nī, jínī jínúū Yāā Dios.

¹³ Já nūcuán nī ndusiī inī ndá nī já síquī ndá nú. De víhī cā nī ncusiī inī nī já ní jínī nī já cúsiī inī Tito, chi nī nduu nañí inī dē nī nsāhá ndá nú.

¹⁴ Chi ja nī ncāhān nī jín dē já cúsiī inī nī já vāha nchivī cúu ndá nú, de mitan de nduú ní nquēndōo nī tūhun canoō já síquī nū. Chi tá cúu nūū ní jínī ndá nú já iyó ndāā ndácá tūhun já ní ncāhān nī jín nū, suni sūcuán nī nquee ndāā já ní ncāhān nī jín Tito já cúsiī inī nī síquī nū já vāha squíncuu nū.

¹⁵ De víhī cā mānī dē jín ndá nú mitan já nūhún inī dē já vāha nī jetáhvī nú já cāhān dē, de nī Iyo yíñúhún nú chi nī ndihví inī nū já má stívī nū nūū dē.

¹⁶ Túsaá de cúsiī inī nī síquī já cúcáhnú ndasí inī nī ndá nú.

8

Jā ná cúsiī inī ji sōcō ji cuāhā

¹ Hermano, mitan de suni cúnī ndá nī cachí tūhun nī nūū ndá nú nāsa cuāhā já vāha nī nsāhá Yāā Dios jín nchivī cándíja já iyó región Macedonia.

² Chi vísō nī jito túnī ndasí tūndóhō ji, de suni nī ncusiī ndasí inī ji jín tūhun yā. De vísō ndóho ndáhvī ndasí ji, de vāha ndasí nī jaquín ji cuāhā xūhún já cuu nchivī cándíja.

³ Chi cúu nī testigo já ní ncusiī inī maá ji nī jēhe ji nāsaa nī nquenda ji, de jondē víhī cā nī jēhe ji.

⁴ Chi nī ncāhān ndáhvī ndasí ji jín nī já cuāha nī tūhun já chindeé táhān ji jín ó cuāha ji xūhún cuu ndá hermano já ndóho ndáhvī.

⁵ De víhī cā nī nsāhá ji nsúú cā tá nī jani inī ndá nī, chi xihna cā nī nsōcō ji maá ji nūū Jētohō ō, de sá de nī jēhe ji maá ji já sāhá ji ndácá já cúnī ndá nī, ndihī nāsa jétahān inī Yāā Dios.

⁶ De já sūcuán nī nsāhá ndá nchivī Macedonia, de nī sndihví inī ndá nī Tito já ná cuéē tucu dē nūū ndá maá nú, de sāhá dē já jīnu tiñu já ní squíjéhé dē jín nū já suni caquín nū cuāhā xūhún cuu nchivī ndáhvī.

⁷ Chi ndá ndóhō vāha ndasí sáhá nú ndácá-ni, chi vāha cándíja nú, vāha nācani nú tūhun, vāha jícūhun inī nū, vāha ndihví inī nū, vāha mānī nū jín ndá nī. Túsaá de suni cánuú já vāha sáhá nú tiñu yáhá já cuāha nú já cuu nchivī ndáhvī.

⁸ De nsúú já cúnī nī ndacu nī nūū nū, chi sa cáchī tūhun nī nūū nū nāsa cúsiī ndasí inī sava cā nchivī jēhe ji xūhún, de sūcuán de cunī nī já suni cúndáhvī ndija inī ndá maá nú nchivī ndáhvī.

⁹ Chi ja jínī ndá nú nāsa vāha ndasí inī Jētohō ō Jesucristo jín ó. Chi síquī já ní ncundáhvī inī yā ndóhō de nī nasāhá ndáhvī yā maá yā, vísō cuíca ndasí

yā jondē andiví nícu. De súcuán nī nsáhá yā jā cúcuíca ndá nú ndihi jā ndíso tūhun yā, síquī jā ní nasáhá ndáhví yā maá yā.

¹⁰ De jā vāha ndá maá nú cúu jā ná cáchī ní nāsa jāni inī ní síquī tiñu yáhá. Vāha ní nquijéhé ndá nú cuīyā ava, chi nsūu maá-ni jā ní jaquīn nū xūhún, chi suni ní ncusiī ndasí inī nū ní nsáhá nú.

¹¹ Túsaa de mitan de sínu ndá nú da. De tá cúu nūu ní ncusiī inī nū jā ní nquijéhé nú jíin, suni súcuán cusii inī nū sínu nú, chi cuāha ndá nú tú nāsa névāha nú.

¹² Chi tú cúsiī inī ō cuāha ó, de jétáhví yā tú nāsa névāha ó, chi nduú jícān yā jā cuāha ó jāá nduú névāha ó.

¹³ De nsūu jā cáhān ní jā cahni ndáhví nú maá nú jā caa cā nihīn jī nsūu cā jā ndōo nūu ndá maá nú.

¹⁴ Chi sa jā inuú-ni cunevāha ndá nú jíin jī. Chi névāha cuāhā nū mitan, de cuu cuāha nú jā cúmanī nūu ndá jī. Nūcuán de tú ní iin quīvi cunevāha ndá jī, de suni cuu taji jī de tú cúmanī nūu nū. De súcuán de inuú-ni cunevāha ndá nú,

¹⁵ tá cúu nūu cáhān tutū ī síquī nchivī jā ní nastútú maná jondē janahán: Tēe jā ní nastútú cuāhā, chi nduú ní ndóo cā. De tēe jā ní nastútú jacū-ni, suni nduú ní ncúmanī nūu dē. Cáchī tutū.

Tūhun Tito jíin ūu cā táhān dē

¹⁶ De ná cútahví ní nūu Yāa Dios jā ní nsáhá yā jā ndíhvi inī Tito jēhē ndá nú tá cúu nūu ndíhvi inī ndá maá ní.

¹⁷ Chi ní jetáhví dē jā ní ncāhān ní jíin dē jā cuēē dē nūu nū. De síquī jā ndíhvi inī dē jēhē ndá nú, jā nūcuán cúu jā cuēē dē, chi súcuán cúu inī maá dē.

¹⁸ De suni taji ndá ní iin hermano cuēē jíin Tito nūu nū. De ndācā grupo nchivī cándíja jétúhún jī tēe nūcuán jā vāha sátiñū dē síquī tūhun jā scácu yā yóhó.

¹⁹ De ndācā grupo nchivī cándíja suni ní ntee jī tiñu dē jā quihīn dē jíin ndá ní chindeé dē jā quisiāha ndá ní xūhún jā ní jēhe nchivī. De tiñu yáhá sáhá ndá ní tácuca cáhān nchivī jā vāha ndasí Yāa cúu maá Jētoho ō, chi cunī jī nāsa cúsiī ndasí inī nū jā sócō nū xūhún.

²⁰ De quihīn ní jíin ndá tēe nūcuán tácuca ní iin nchivī mā tēē jī cuāchi síquī ní síquī xūhún jā ní nsócō nchivī.

²¹ Chi ndúcu ní jā ndāa squíncuun ní ndācā tiñu, de nsūu maá-ni nūu Yāa Dios, chi saá-ni nūu nchivī.

²² De suni taji ndá ní incā hermano ō cuēē dē jíin ndúu tēe yáhá. De ja ncuu quéhén vuelta ní stéhēn dē jā cúsiī ndasí inī dē jā ndíhvi inī dē ndācā tiñu. De mitan chi ndíhvi cā inī dē jēhē ndá nú, chi cúcáhnú ndasí inī dē jā squíncuun nū.

²³ De tú jícān tūhún nchivī síquī Tito, de cachī nū jā cúu dē tēe chindeé nduhū jā sátiñū dē jíin ní nūu nū jā síquī tūhun yā. De ndúu cā hermano ō yáhá, cachī nū jā cúu dē tēe jā ní nteñíñú nchivī cándíja, de iyó yíñíñú dē nūu Cristo.

²⁴ Túsaa de stéhēn nū nūu dē jā iyó māni ndíja ndá nú jíin dē, tácuca cunī ndācā grupo nchivī cándíja. De súcuán de cunī jī jāá nduú ní ncúsiī cāhá inī ní jā síquī ndá nú.

9

Síquī jā jáquīn jī xūhún cuu ndá hermano

¹ De mitan de nduú cā jíni ñúhún já tee nī nūū ndá nú sīquī xūhún já jáquīn nū já cuu ndá hermano já ndóho ndáhvī.

² Chi ja jíni nī já jétahān inī ndá nú cuāha nú. De já ñúcuán maá-ni já cúsiī inī nī cáhān nī jíin nchivī Macedonia já ndá ndóho nchivī Acaya, ja nī nsáhá tūha nú xūhún cuiyā ava. De já súcuán nī ncusiī inī ndá máá nú, de já ñúcuán cuāhā nchivī Macedonia suni nī ndihvī inī ji nī jēhe maá ji.

³ De taji nī ndinúni hermano yáhá, cuēē ndá dē nūū nū xihna cā, tácuā tá cuēē maá nī de mā cáhān nchivī já ní stáhvī nī já ní ncāhān nī já squíncuu vāha nú jíin tiñu ñúcuán. Chi coo tūha ndija nú jíin xūhún tá cúu nūū ní ncāhān nī jíin ji.

⁴ Chi sanaā de cuēē nī jíin jacū tēe Macedonia, de tú cunī dē jáá nduú íyó tūha ndá nú, de nīhīn nī tūhun canoō, de saá-ni ndá máá nú, chi nī ncāhān téyíi nī já íyó tūha ndija nú.

⁵ Já ñúcuán nī jani inī nī já cánuú já cáhān nī jíin ndácá hermano yáhá já cuēē ndá dē xihna cā, de sá de cuēē nī, tácuā sndihvī inī dē ndá nú já ñamā ná cóo tūha xūhún já ní ncāhān nū já cuāha nú. De súcuán de coo tūha sīquī já váha inī ndá nú, de nsūū já ní nsáhá fuerza nī ndóho.

⁶ De nūcūhun inī ndá nú tūhun yáhá já tú jacū-ni cuāha nú de suni jacū-ni nanihīn nū: Chi tēe já jáquīn tāmá, suni tāmá-ni nástútú dē. De tēe já jáquīn cuāhā, chi suni cuāhā nástútú dē. Cáchī tutú.

⁷ Tá iin iin nú cuāha nú nāsaa nī nchuhun inī maá nú. Mā cúxi inī nū cuāha nú, chi nsūū fuerza cúu. Chi Yāā Dios māni yā jíin nchivī já cúsiī inī cuāha.

⁸ De maá Yāā Dios cuu sáhá yā já nducuahā ndácá nūū já váha já cuu ndá nú, tácuā níni cunevāha nú ndácá ndihi já jíni ñúhún nú, de coo sobra cā já cuāha nú cuu ndácá tiñu váha.

⁹ Chi súcuán cáhān tutú īi sīquī ndá nchivī já jēhe: Nī scāa ji nī jēhe ji nūū nchivī ndáhvī.

De ndácá tiñu váha já sáhá ji chi quendōo níi cáni. Cáchī tutú.

¹⁰ De Yāā Dios jēhe yā tatā nūū tēe jáquīn, de nīhīn dē stāā yáji dē. De suni súcuán cuāha yā ndinuū nūū já váha cuu ndá nú, de sáhá yā já cāyā de nducuahā tiñu váha já sáhá ndá nú.

¹¹ Súcuán de coo cuicá nú jíin ndácá-ni, tácuā cuu cuāha cuāhā nū. De xūhún já cuāha nú já quihīn nūū ndá hermano já ndóho ndáhvī, suu sáhá já nacuetáhvī ji nūū Yāā Dios.

¹² Chi xūhún já cuāha ndá nú nūū ji, nsūū mátúhún-ni já nīhīn ji já cúmani nūū ji, chi suni sáhá já nacuetáhvī ndasí ji nūū yā.

¹³ De cáhān ji já váha ndasí Yāā cúu Yāā Dios, chi xūhún já jēhe ndá nú stéhēn já váha cándija nú tūhun Cristo. De suni sáhá já cáhān ji já cúñáhnú ndasí Yāā Dios sīquī já váha nī jēhe ndá nú nūū ji jíin nūū ndá cā nchivī.

¹⁴ De suni cācān táhvī ji jēhē nū, chi coo manī ndasí ji jíin nú sīquī já váha ndasí nī nsáhá Yāā Dios jíin nú.

¹⁵ De ná cútahvī ō nūū Yāā Dios, chi nī jēhe yā Sēhe yā nūū ō, já cúu iin táhvī cáhnú ndasí já má quendá cuiitī ō cachī tūhun ó ndihí.

10

Jā ndíso tiñú Pablo já cúu dē apóstol

¹ De nduhū Pablo, cáhān ndáhvī nī jíin ndá nú jíin modo já cáhān maá Cristo já vitá inī yā de váha inī yā. Nduhū, chi cáhān ndá nú já tá íyó nī jíin nú de íyó

suchí inī ni nūū nū, sochi tá íyó jícá nī de nduú yúhú cuiti ni cāhān nīhin nī jíin nú. Cáchī ndá nú.

² Túsaá de cāhān ndāhvī nī jíin ndá nú jā tá cuēē ni de mā cāhān nū tūhun jā sáhá jā cuxeēn ni nūū nū. Chi sava ndá nú cāhān jā sáhá ndá nī tiñu yā jā maá-ni jā níhīn ni síquī ñúcuán. Túsaá de íyó tūha nī jā cuxeēn ni nūū nchivī jā cāhān sūcuán.

³ Chi visō cúu ndá nī nchivī jā ndéē inī ñayivī, de nduú cánāá nī tá cúu nūū cánāá nchivī ñayivī. Chi modo jā cánāá nī cúu jā cánāá nī síquī ndācá tiñu néhén.

⁴ Chi nsūū ndatíñū ñayivī jétíñū nī jā cánāá nī, chi jíin poder Yāā Dios cúu jā cánāá nī jā snāā ni ndācá fuerza jā cúu contra síquī yā.

⁵ Sūcuán snāā ndá nī ndācá tūhun nduxí jíin tūhun téyíí jā ndúcú casī jā má cūni nchivī nāsa Yāā cúu Yāā Dios. De jāsī ni nūū ndihī jāá nduú vāha jā jāni cāhá inī nchivī, tácuca candíja jī nūū Cristo.

⁶ De tá jīnu jā candíja vāha ndá máá nú, sá de coo tūha nī jā cuāha nī castigo nūū ndá cá nchivī jāá nduú cūni candíja.

⁷ Ndá máá nú chi maá-ni jā jāni inī nū modo nchivī jāá nduú jícūhun inī. Chi tú nā-ni tēe jāni inī dē jā Cristo nī nteítíñū yā dē, de ná sáhá dē cuenta jā suni sūcuán nī nteítíñū yā ndá nduhū.

⁸ De tú nī ncāhān téyíí nī jíin nú jā ndíso tíñū nī, sochi nduú cúcanoō ni sáhá. Chi maá Jētoho ō nī nteítíñū yā ndá nī, tácuca sáhá nī jā cuja ánō ndá nú jíin tūhun yā, de nsūū jā snāā ni.

⁹ Túsaá de nduú cūni nī jā canī inī nū jā ndúcú nī síúhú nī ndá nú jíin carta ni.

¹⁰ Chi cāhān sava nú jā ndācá carta ni chi sndíhvī ndasí inī, de nīhin ndācu tiñu, sochi tá íyó nī jíin ndá nú de nduú cūndeē inī nī jā ndacu nīhin nī, de suni nduú cúu cāhān viī ni, cāchī ndá nú.

¹¹ De nchivī jā cāhān sūcuán ná sáhá jī cuenta jā tá cúu nūū nīhin cāhān carta ni tá íyó jícá nī, suni sūcuán nīhin ndacu nī tiñu nūū nū tá coo nī jíin nú.

¹² De va mā chūndeē cuiti inī nī jā sáhá ñáhnú nī maá nī tá cúu nūū sáhá sava tēe ñúcuán jā jétúhún dē maá dē. Ndá tēe ñúcuán chi íyó naā xīnī dē jā jāni inī dē jā cúñáhnú cá dē nsūū cá ndá táhán dē, de nduú sáhá dē cuenta nāsa íyó dē nūū Yāā Dios.

¹³ Sochi ndá nduhū chi nduú cútéyíí nī, chi maá-ni medida tiñu jā ní jēhe Yāā Dios nūū ni, de mā scāa cá ni. Maá Yāā Dios nī jēhe medida nāsaa cúu jā sáhá nī, de maá yā nī jēhe tūhun jā ní jīnū nī nūū ndá ndóhó nchivī Corinto.

¹⁴ Jā ñúcuán, tá nī jīnū ndá nī nūū nū jā xīhna ñúhún de nsūū jā ní nchāha nī nūū medida tiñu jā ní jēhe yā nūū ni. Chi xīhna cá ndá máá nī nī jīnū nūū ndá nú jā ní nacani nī tūhun vāha Cristo.

¹⁵ De nduú cútéyíí nī síquī tiñu jā ní nsáhá incā tēe, chi vāchi síquī tiñu jā ní nsáhá maá nī-ni. De sa ñúhún inī ndá nī jā cuāhā cá candíja nú, de sūcuán de cuu sáhá nī cuāhā cá tiñu yā māhñú ndá nú, sochi maá-ni medida jā ní jēhe yā.

¹⁶ De sá de quihīn ni nūū ndá cá ñuū jā íyó ichi núú cá ñuū nū, jā scūtē nuu cá nī tūhun jā scācu yā yóhó cūni ni. Sochi mā quivī nduū nī jā cútéyíí nī nūū jā nī nacani incā tēe tūhun.

¹⁷ De tú ní tēe cūni dē cútéyíí dē, ná cútéyíí dē síquī jā sáhá maá Jētoho ō, nsūū síquī jā sáhá maá dē.

18 Chi nsūú tēe jā jétúhún maá cúu jā quéndōo yíñúhún, chi sa tēe jā jétúhún maá yā.

11

Jā cáhān Pablo síquī ndá tēe jā nácani tūhun stáhvī

1 Cune cáhnú inī ndá nú de ná cáhān ni jacú tūhun modo tá cáhān nchivī naā. Túsaá de cáhnú coo inī ndá nú vīi.

2 Chi cúcuñú nī jā jēhe ndá nú, tá cúu núú cúcuñú Yāā Dios. Chi cúu ndá nú tá cúu iin ñahan lúlí jā íyó ndoo, de nī nsáhá nī jā quetáhán ndá nú jíin Cristo, tá cúu núú quetáhán iin ñahan lúlí jíin mátúhún-ni yíí jíi.

3 Sochi yúhú nī jā sanaā de cuāha ndá nú tūhun jā ndá tēe nácani incā tūhun, stáhvī dē ndá nú, de síáā nú tūhun jā chiñúhún ndāā nú Cristo jondē jíin inī jíin ánō nú. Chi suni sūcuán nī nsáhá Satanás jíin Eva, chi nī nguivī inī iin cōō, de nī stáhvī jíi ñā jíin tūhun ndíchí jā stáhvī.

4 Chi tá quíji ndá tēe núú de tú nduú nácani ndāā dē tūhun Jesús tá cúu núú ní nacani ndá nī, de va vāha ndasí jétáhvī ndá nú dē. De suni sūcuán vāha jétáhvī nú núú incā espíritu jíin núú incā tūhun jāā nduú quetáhán jíin Espíritu Santo jíin tūhun jā ní ncandíja nú jā scácu yā ndá nú.

5 De ndá tēe ñúcuán jā cándíja ndá nú jā cáhān dē jā cúu dē apóstol cúñáhnú, sochi nduú cúñáhnú cuitī dē núú nī.

6 Chi visō sanaā de nduú nihīn vāha nī modo jā cáhān nī, sochi jíicūhun vāha inī nī. Chi jíin ndihi tiñu jā ní nsáhá nī mähñú ndá nú nī stéhēn cājí nī jā sūcuán cúu.

7 Nduú ní jíicān nī xūhún núú ndá nú jā ní nacani nī tūhun jā scácu yā yóhó. De sūcuán nī ntecū ndáhvī nī tácuā quendōo vāha cā ndá nú jíin tūhun yā. ¿De va cuāchi nī nsáhá nī jā ní nsáhá nī sūcuán, á naá cúu?

8 Chi sava cā grupo nchivī cándíja nī nquehen nī xūhún jā ní jēhe jíi núú nī, tácuā sūcuán-ni nacani nī tūhun yā núú ndá nú.

9 De tá nī íyo nī jíin nú de nī ndihi xūhún nī, de nduú ní jíicān cuitī nī núú nī iin nú. Chi ndá hermano jā ní nquiji ichi Macedonia nī jēhe dē núú nī jā cúmanī. De jíin sūcuán de nduú ní stáhān nī ndá ndóhó, de nī mā sáhá cuitī nī.

10 De tá cúu núú cúcáhnú vāha inī nī jā jíinī nī tūhun ndāā Cristo, suni sūcuán jíinī nī jā má quēhēn nī xūhún núú nī iin nchivī níi región Acaya, tácuā mā cāsī jíi jā cúsi inī nī jā sūcuán-ni nácani nī tūhun yā.

11 ¿De á síquī jāā nduú mānī nī jíin ndá nú cúu jā cáhān nī sūcuán, jáni inī nú? Nduú chi maá Yāā Dios jíinī yā jā mānī nī jíin ndá nú.

12 De sáhá cā nī tá-ni sáhá nī, chi mā quēhēn nī xūhún nú, tácuā casī nī jā sáhá téyíí ndá tēe ñúcuán maá dē jā cáhān dē jā inuú-ni sáhá dē tiñu yā jíin nī.

13 De ndá tēe ñúcuán chi nsūú apóstol ndāā cúu dē, chi cúsa maá tūhun stáhvī-ni cáhān dē, de sáhá dē maá dē jā cúu dē apóstol Cristo.

14 De nduú sáhvī inī ō jíinī ō jā sáhá ndá dē sūcuán, chi ja jíinī ō jā suni Satanás násāma maá, de stáhvī jā sáhá maá modo iin ángel Yāā Dios jā jíca jíin luz yā.

15 De jā ñúcuán suni nduú sáhvī inī ō jíinī ō ndá tēe jā jétíñú Satanás, tú sáhá dē maá dē jā tēe sáhá ndāā cúu dē. De iin quivī de nanihīn dē síquī tiñu néhēn jā sáhá dē.

Tūndóhó jā ní ndoho Pablo síquī jā cúu dē apóstol

16 Incā vuelta cáhān nī jíin ndá nú jā nī iin nú mā canī inī nú jā tēe naā cúu nī. Sochi tú sūcuán jáni inī ndá nú, de va cuetáhvī nú jā cáhān nī modo tēe naā

túsaá, de súcuán de va suni maá nī cuu cutéyí nī jacū tá cúu nū sáhá ndá tē ñúcuán túsaá.

¹⁷ Já cáhān ni súcuán chi nsūú jā ní ncachī maá Jētohō ō jā cáhān ni, chi sa modo tēe naā cáhān ni jā cutéyí nī.

¹⁸ Chi cuāhā dē sáhá téyí dē maá dē jā cúu cuenta ñayívi, de va suni súcuán ná sáhá téyí nī maá nī túsaá.

¹⁹ De va tēe íyó cájí xīnī cúu ndá nú, jáni inī nū, de jā ñúcuán vāha jéndeé inī nū ndá tēe naā xīnī túsaá.

²⁰ Chi va vāha-ni jéndeé inī ndá nú nū ndá tēe ñúcuán jā sáhá fuerza dē ndá nú jā satíñú cáhā nú nū dē, á sáhá ndáhví dē ndá nú, á cāndeé dē ndatíñú nú, á sáhá ñáhnú dē maá dē nū nū, á jondē cātú dē nū nū.

²¹ De va visó cūcanoō ni jā cachī ni, de ná cáchi ni jā maá nī va nduú nā valor ni jā sáhá téyí nī maá nī tá cúu nū sáhá ndá tēe ñúcuán. Sochi mitan de tú íyó sava tēe jā chūndeé inī dē sáhá téyí dē maá dē, de va suni chundeé inī maá nī túsaá. De va cáhān ni tá cúu nū cáhān iin tēe naā.

²² Tú cutéyí ndá dē jā tēe hebreo cúu dē, de saá-ni nduhū. Tú tēe Israel cúu dē, de saá-ni nduhū. Tú tatá Abraham cúu dē, de saá-ni nduhū.

²³ De va cáhān ni tá cúu nū cáhān tēe naā jā cutéyí nī súcuán túsaá. Tú tēe satíñú nū Cristo cúu dē, de víhí cā nduhū. Chi cuāhā cā tiñu sáhá nī nsūú cā ndá máá dē, de cuāhā cā vuelta nī ncani nchiví nduhū, de cuāhā cā vuelta nī nchīhi nī vecāa, de suni cuāhā vuelta ja ñatin cuū ni.

²⁴ Chi ndá táhān nī tēe hebreo ūhūn vuelta nī ncani ndasí dē nduhū jíin cuarta ñii, iin medida jā ja ñatin cuū ni sáhá.

²⁵ Unī vuelta nī ncani ndá dē nduhū ntuxí, de iin vuelta nī ncuun ndá dē yūu xīnī ni. Unī vuelta nī nquēe barco jā ní jica nī síquī tūhun yā. Iin ñuū jíin iin nduú nī nchosō teni nī nūú cūnú ndute mar.

²⁶ Cuāhā vuelta nī ndoho nī jā jica nī ichi, de nī ncācu nī nūú ndácá yūte, de nī ncācu nī nūú ndácá jācuíhná. Nī ncācu nī nūú nchiví nación nī jíin nūú nchiví ñuū jicá. Nī ncācu nī cháhá chúcuán tá nī íyo nī ñuū jíin rancho jíin mar. Nī ncācu nī nūú ndá táhān nī jāá nduú íyó ndāa.

²⁷ Nī nsatíñú nīhin nī de víjín nī ndoho nī. Cuāhā vuelta nī jahñi ni maá nī māhná. Nī jīhī nī sōco, nī nchīchi nī ndute. Cuāhā vuelta nī íyo nditē inī ni, nī ncuítūn ni, nī ncuamanī sahma nī.

²⁸ De síquī ndácá jā yáhá chí íyó cā. Chi ndiquiví ndóho nī jā nácani ndasí inī ni jēhē ndá grupo nchiví cándjja.

²⁹ Tú iin nchiví nduú fuerza inī ji, de suni súcuán ndóho nī jíin ji. De tú iin nchiví quívi ji cuāchi sáhá táhān ji, de ndóho nī tūhun canoō jíin tūhun quítī inī.

³⁰ Tú súcuán de tú cánuú jā cutéyí nī, de va cutéyí nī síquī ndácá jā stéhēn jāá nduú nā fuerza inī ni.

³¹ De Yāa Dios, Yāa cúu Tatá maá Jētohō ō Jesucristo, jínī yā jā cáhān ndāa ni. De ní cáni ná cáhān nchiví jā vāha ndasí Yāa cúu yā.

³² Tá nī íyo nī ñuū Damasco, de gobernador jā ndácu tiñu inī región jā tীন rey Aretas, nī jani dē ndá soldado nī jito vāha dē ndá viéhé pared jā ní jicó ndúú ñuū ñúcuán, chí tiin dē nduhū jā quíhin ni vecāa nícu.

³³ De nī nquívi nī inī iin tīcá, de nchiví cándjja nī ntavā ji nduhū ventana iin vehe jā íyó yīcá pared, chí nī snúu ji nduhū inī tīcá. De súcuán nī ncācu nī nūú tēe ñúcuán.

12

Jā ní íyo iin jā ní stéhēn nūú Pablo jā ní stúu yā nūú dē

1 De nduú níhīn tiñú jā cutéyíí nī. De vāha cā ná cáchī tūhun nī nūū nū sīquī iin jā ní stéhēn maá Jētohō ō chi nī stúu yā nūū ni.

2 Jínī ni iin tēe jā cándija Cristo, de ja nī ncuu ūxī cūmī cuiyā jā ní nsáhā yā jā ní ncaa tēe ñúcuán nī jēhēn dē jondē andiví ūnī. De nduú jínī ni á nī jēhēn ni jín yiqui cúñu nī, á nī jēhēn ánō ni-ni. Maá Yāa Dios cúu jā jínī.

3 Sochi jínī ni jā ní ncanee yā nduhū. De á nī jēhēn ni jín yiqui cúñu nī, á nī ndōo, nduú jínī ni, chi maá-ni Yāa Dios cúu jā jínī.

4 Chi nī nsáhā yā jā ní ncaa nī nī jēhēn ni jondē andiví nūū víi ndasí cáá. De ichi ñúcuán nī jini nī ndácá tūhun yuhū ndasí jā má cúū cachī tūhun yóhō nchiví.

5 De sīquī jā ní nsáhā yā sūcuán jín nī cúu jā cutéyíí nī, sochi sīquī maá nī chi mā cutéyíí nī. Chi cutéyíí nī maá-ni sīquī jāá nduú nā fuerza inī ni.

6 De tú cúnī ni cutéyíí nī sīquī maá nī nícu, de nsūū jā naā xīnī ni de tú sáhā nī sūcuán nícu, chi ndāā jā iyó iin jā cuu cutéyíí nī. Sochi mā sáhā nī, chi nduú cúnī ni jā canī inī nchiví jā cúñáhnú cā ni nsūū cā jā ní jini ji á jā ní jini ji jā cáhān nī.

7 De nduú cúnī yā jā yāha jā cutéyíí nī sīquī jā ní stéhēn nijīn yā tiñu ñáhnú ndasí ñúcuán nūū ni, de jā ñúcuán nī nquiji iin tūndóhó jā níquīn nduhū de sndóho nduhū. De iin jā ní jēhe yā tūhun jā tetiñú Satanás cúu, iin jā sndóho nduhū, tácuā mā yāha jā cutéyíí nī.

8 De ūnī vuelta nī ncāhān ndāhvī nī jín maá Jētohō ō jā sáhā jíyo yā quihīn.

9 Sochi nī ncāhān yā jín nī: Nduú chi nduú cúmanī jā cūndáhvī inī ni ndóhó. Chi tá nduú fuerza vāha iin nchiví, de sáhā nī jā ndúcuahā cā fuerza maá nī inī ji, nchāhī yā. Túsaá de cúsiī inī ni jāá nduú fuerza vāha nī, chi sūcuán ndúcuahā cā fuerza Cristo inī ni.

10 Jā ñúcuán cúu jā cúsiī inī ni jāá nduú fuerza vāha nī, jín jā cáhān nāvāha nchiví nūū ni, jín jā cúmanī nūū ni, jín jā jínī ūhvī ji nduhū, jín jā ndóho nī tūndóhó jā sīquī Cristo. Chi jāá nduú fuerza vāha maá nī, ñúcuán sáhā jā níhīn ni fuerza maá yā.

Jā nácani inī Pablo sīquī nchiví cándija ñuū Corinto

11 De va tēe naā cúu nī jā ní nsáhā téyíí nī maá nī túsaá. De sīquī jāá nduú cándija ndá nú nduhū, jā ñúcuán cúu jā sáhā nī sūcuán. Chi sa cánuú jā cuetúhún ndá nú nduhū nícu. Chi vísō nduú tiñu cuitī ni jā maá nī, sochi va nduú núu cuitī ni nūū ndácá tēe ñúcuán jā cáhān ndá nú jā apóstol cúñáhnú cúu dē.

12 Chi māhñú ndá nú nī nsáhā nī ndácá tiñu jā stéhēn jā cúu ndija nī apóstol. Chi jín cuāhā paciencia nī nsáhā nī ndácá tiñu ñáhnú jā stéhēn poder Yāa Dios, jín ndácá tiñu jā ní nsáhvi inī nū nī jini nū.

13 De nduú ní nsáhā nī ndá ndóhó jā coo núu nú nūū ndá cā grupo nchiví cándija, chi mátúhún-ni jāá nduú ní jēhe nī tūhun jā taji nú jā jini ñúhún nī, ñúcuán-ni cúu jā ní nsáhā nī. Túsaá de cune cáhnú inī ndá nú tú sūcuán nī nsáhā nī falta nūū nū.

14 De mitan de ja iyó tūha nī jā cuéndéhé nī ndá nú vuelta ūnī. De suni nduú nā cuá cācān nī nūū nū, chi nsūū ndatíñú nú cúu jā cúnī ni, chi sa jā ná quéndōo vāha nú jín tūhun yā. Chi cúu ndá nú tá cúu sēhe nī, de sēhe chi nduú cánuú scáyā ji jā cuu tatá ji, chi sa tatá cánuú jā cuāha dē jā jini ñúhún sēhe dē.

¹⁵ Jā ñúcuán cúsiī inī ni jā cāxīn ni jā névāha nī, de jondē sndīhi nī fuerza maá nī, tácuā sáhā nī jā quendōo vāha ánō ndá nú. De mānī cā coo nī jíin nú, visō sanaā de jacū-ni íyó mānī ndá nú jíin nī.

¹⁶ De íyó jacū nū jā cāhān jā visō nduú nā cuá ní jícān ni nū nū, sochi tēe stáhvī cúu nī, chi nī nducú nī modo ndíchí jā nīhīn ni xūhún nú, cāhān ndá nú. De nduú.

¹⁷ ¿A ndá tēe jā ní ntají nī nū nū, á íyó iin dē jā ní stáhvī dē ndá ndóhó jā nīhīn dē xūhún nú cuu maá nī? Nduú cuitī.

¹⁸ Nī ncāhān ndāhvī nī jíin Tito jā cuéndehé dē ndá nú, de nī ntají nī incā hermano nī jēē jíin dē. ¿De á nī stáhvī Tito nī nquehen dē xūhún nū nū jā cuu maá dē, á naá cúu? Nduú, chi inuú-ni sáhá ndúu nī, chi iin-ni ánō ndúu nī.

¹⁹ A sanaā de jáni inī ndá nú jā cāhān ni tūhun yáhá tácuā canī inī nū jā vāha tēe cúu nī. Nsúú súcuán cúu, chi Yāā Dios jíinī yā jā cāhān ni maá-ni tūhun jā cúni Cristo. De ndihi jā cāhān ni chi ndúcú nī jā cuja nú jíin tūhun yā, ñanī mānī.

²⁰ Chi yúhú nī jā tá cuēē ni nū nū, de sanaā de cunī ni jáā nduú sáhá ndá nú tiñu jā jétahān inī ni. De ndá máá nú suni mā quétahān inī nū nduhū. Chi sanaā de cánāá ndá nú, cúcuásún inī nū, quítī inī nū, cúnduxí nú, sátúhún nú, cāhān nū síquī táhān nú, cútéyíí nú, jíca nēhén nú.

²¹ De yúhú nī jā tá cuēē tucu nī de cuāha Yāā Dios tūhun canoō nū nī jā súcuán sáhá ndá nú. De sanaā de cucuécā inī ni tú íyó cuāhā nū jā ní nsáhá cuāchi ichi chátá, de nduú nácani inī nū jā sndóo nú tiñu téhén, jíin tiñu jíca ndū, jíin tiñu nēhén ndasí jā ní nsáhá ndá nú.

13

Saludo jíin tūhun jā cáchi tūhun Pablo jā sándihí

¹ Yáhá cúu vuelta ūnī jā cuéndehé nī ndá nú. De sáhá ndāā ō tiñu tá cúu nū cāhān tutū: Jíin tūhun jā cāhān ū ā ūnī testigo de cundaā ndácá tiñu, cáchi.

² De mitan jā íyó jíca nī de cāhān tucu nī tá cúu nū ní ncāhān ni tá ní íyo nī jíin nú. Cāhān ni nū ndá nchiví jā ní nsáhá cuāchi ichi chátá, jíin nū ndihi nú, jā tá cuēē tucu nī de mā cóo vitá inī nī jíin ndá nú.

³ De ñúcuán cuu prueba jā ndúcú ndá nú tú jāndāā jā cāhān ni jíin fuerza Cristo. Chi Cristo nduú cúmanī fuerza yā jā sáhá ndāā yā jíin ndá nú, chi stéhén yā poder yā máhñú nú.

⁴ Chi visō nduú ní stéhén yā fuerza yā tá nī jīhī yā yīcā cruz, sochi mitan chi tēcū yā jíin poder Yāā Dios. De tá cúu nū ní ndoho maá yā, suni súcuán ndóho ndá nī mitan jáā nduú fuerza nī. De visō súcuán de jíin poder Yāā Dios de tēcū ndá nī jíin yā de sátífñú nī nū nū jā síquī tūhun yā.

⁵ Coto túnī ndá nú maá nú tú íñī nīhin nú jíin tūhun cándíja nú yā. Sáhá vāha nú cuenta. ¿De á nduú jíinī ndá nú jā ndéē Jesucristo inī ánō nū, de tú ndāā jā ní ncandíja ndija nú?

⁶ De ñúhún inī nī jā suni cúcáhnú inī ndá nú jā cándíja ndija ndá máá nī.

⁷ De jícān táhvī ndá nī nū Yāā Dios jā má sáhá ndá nú ni iin tiñu nēhén. De visō cuetúhún ndá nú jā vāha ndácu nī nū nū, á visō mā cuetúhún nú, de nduú ná cuá sáhá, chi maá-ni jā sáhá nú tiñu ndāā cúu jā ndúcú nī.

⁸ Chi nduú jási nī nū tiñu ndāā, chi sa scáca nī.

⁹ Túsaá de cúsiī inī ndá nī de tú nduú nā fuerza maá nī, de tú íyó fuerza maá nú. De níni jícān táhvī nī jā ná cúja cā inī ndá nú jíin tūhun yā.

¹⁰ De téé nī carta yáhá nū nū jondē ncháha ca cuēē ni, tácuá tá cuēē ni de nduú cá jíni ñúhún já cuxeēn ni nū nū. Chi nī jēhe Jētohō ō tiñu yáhá já ndíso nī tácuá sáhá nī já cuja áno ndá nú jíin tūhun yā, nsūú já snáá ni.

¹¹ Ja nī ncāhān ō túsaá hermano, de ná cóo já váha jíin ndá nú. De cundihví inī nū já cuja nú jíin tūhun yā, de coo ndeé inī nū. De coo inuú inī nū de cundeé mānī nū jíin táhán nú. De Yāā já ndíso tūhun ndeé tūhun sīi inī jíin tūhun cúndáhvī inī, coo yā jíin ndá nú.

¹² De tá cáhān jíitáhán ndá nú, de yíñúhún techuhú nú ndahá ndá ji.

¹³ Sáhá ndeé inī ndá nú, cáchī ndá hermano cándíja já íyó yáhá.

¹⁴ De ñúhún inī ni já Jētohō ō Jesucristo ná sáhá cá yā já váha ndá nú, de Yāā Dios cundáhvī inī yā ndá nú, de Espíritu Santo coo cáhnú yā jíin nú. Súcuán ná cóo. Amén.

CARTA JA NI NTEE SAN PABLO APOSTOL NUU NCHIVI GALACIA

¹ Maá nī cúu Pablo apóstol. De nsúu nchivī ní jáni nduhū, de ni nsúu nchivī ní ntéitíñú nduhū já nácani nī tūhun, chi sa maá Jesucristo jíin Tatá ó Yāa Dios, Yāa já ní nastécū Jesús mähñú ndīyi.

² De nduhū jíin ndácá hermano já íyó jíin nī yáhá, tée nī carta yáhá cuēē nūu ndá ndóhó nchivī cándija níi región Galacia.

³ De ñuhún inī ndá nī já Tatá ó Yāa Dios jíin Jētohō ō Jesucristo, ná sáhá cā yā já váha ndá nú, de sáhá yā já coo ndeé coo síi inī nū.

⁴ Chi Jesús nī nsócō yā maá yā já ní jihī yā já síqui cuāchi ó, tácu scácu yā yóhó nūu ndácá já nehén já íyó ñayiví yáhá, chí sūcuán nī jētahān inī maá Tatá ó Yāa Dios.

⁵ De ná cáhān ō já vīi ndasí cúñáhnú yā níi cání. Sūcuán ná cóo. Amén.

Síqui jáá nduú cā nā incā tūhun já cācu nchivī

⁶ De sáhvi inī ní ndéhé ní já ñamā ndasí ndúcú ndá nú sndóo nú Yāa Dios, Yāa já ní ncana ndá ndóhó já quīvi nú ndahá yā síqui já ní ncundáhvi inī Cristo yóhó. Chi ní niquín ndá nú incā tūhun já síin cáhān.

⁷ De nduú cuitī cā nā incā tūhun íyó já cācu ó. Sochi íyó jacū nchivī já stáhān jíi ndá ndóhó, de cúnī jíi nasāmá jíi tūhun nāsa scácu Cristo yóhó.

⁸ De tú iin nchivī nacani incā tūhun nū nū já nāsa scácu yā ndóhó, de tú nduú quétáhán jíin tūhun já ní nacani ndá nī nūu nū xihna cā, de ná tánū tǎhvī nchivī ñūcuán. De vísó ndá nduhū á iin ángel já quiiji jondē andiví nacani incā tūhun, de ná tánū tǎhvī.

⁹ Ja nī ncāhān ní jíin ndá nú, de suni sūcuán cáhān tucu nī mitan: Tú nā-ni tēe nacani incā tūhun ndá nú, de tú nduú quétáhán jíin tūhun já ní jetáhvi ndá nú, de ná tánū tǎhvī dē túsaa.

¹⁰ De já cáhān ní sūcuán, ¿de á ndúcú nī já cuetúhún nchivī nduhū, á Yāa Dios? ¿A ndúcú nī já cusii inī nchivī jíin nī, jáni inī ndá nú? Nduú chí tú ndúcú cā ní já cusii inī nchivī jíin nī, de nsúu mozo Cristo cúu ní túsaa.

Nāsa nī nduú Pablo apóstol

¹¹ De cáhī tūhun ní nūu ndá nú, hermano, já tūhun já scácu yā yóhó já nácani nī, chí nsúu já ní jani inī maá nī jíin ndá cā nchivī cúu.

¹² Chi nsúu nchivī ní stéhēn nūu ní, de ní nsúu nchivī ní nsáhá já ní ncutūha ní, chí sa maá Jesucristo ní stéhēn nūu ní.

¹³ Chi ja ní jíin ndá nú tūhun nāsa ní nsáhá ní jondē saá, tá ní nchiñuhún ní sáhān ndá táhān ní hebreo. De jíinī ndá nú já ndasí ní nsáhá nāvāha ní nchivī já cándija nūu Yāa Dios, de ní ndihvī inī ní já snáa ní jíi nícu.

¹⁴ De váha cā ní ncutūha ní sáhān ñūcuán nsúu cā cuāhā cā tēe nación ní já ní jahnu jíin nī, chí ní ndihvī cā inī ní síqui ndá já ní jaquin ndá tatá ní.

¹⁵ De vísó sūcuán de Yāa Dios chí ja ní nacāji yā nduhū jondē tá ncháha ca cacu ní. De iin quīvi ní ncusiī inī yā ní ncana yā nduhū já quīvi ní ndahá yā síqui já ní ncundáhvi ndasí inī yā nduhū.

¹⁶ De ní stéhēn yā Sēhe yā nūu ní, tácu nacani ní tūhun nāsa scácu yā nchivī ndácá nación jáá nduú jíinī tūhun yā. Ñūcuán de nduú ní jíicā tūhún ní ní iin nchivī,

¹⁷ de ni nduú ní jéhēn ni Jerusalén nū ndá tēe cúu apóstol xihna ñúhún cā nsūú cā nduhū. Chi sa nī jéhēn ni jondē región Arabia, de sá de nī nōhōn tucu nī ñuū Damasco.

¹⁸ Ñúcuán de jondē nī nchāha ūnī cuīyā, sá de nī jéhēn ni Jerusalén. De nī jinī nī nū Pedro, de nī ndeē nī jín de xāhōn-ni quīvī.

¹⁹ Sochi nduú ní jinī nī nū ndá cā apóstol, chi nū mātúhún-ni Jacobo ñani maá Jētohō ō.

²⁰ Tūhun yáhá jā tēe nī cuēē nū ndá nú, chi jinī Yāa Dios jā ndāa cúu.

²¹ Ñúcuán de nī jéhēn ni nū región Siria jín Cilicia.

²² De ndá nchivī cándija jā yíhi ndahá Cristo, jā ndeē región Judea, nchāha ca cunī cuītī ji nū ni saá.

²³ Chi vāchi tūhun nī-ni nī jinī ji jā cāhān nchivī: Tēe jā ní nsáhā nāvāha yóhó jondē saá, de mitan chi nácani dē tūhun jā cándija ó jā ndúcú dē snāa dē saá, ncachī.

²⁴ De nī ncāhān ji jā cúñáhnú ndasí Yāa Dios jā súcuán nī nsáhā yā jín nī.

2

Jā ní jetáhvī ndá cā apóstol jā cúu Pablo apóstol

¹ Ñúcuán de jondē nū úxī cūmī cuīyā, de nī jéhēn tucu nī Jerusalén jín Bernabé, de suni nī jeca nī Tito nī jéhēn ni jín dē.

² De nī jéhēn ni chi maá Yāa Dios nī stéhēn yā jā jinī ñúhún quīhīn ni. De nī ndutútú síin ndá máa-ni tēe cúñáhnú nū nchivī cándija. De nī ncachī tūhun nī nū ndá dē síquī tūhun jā scácu yā yóhó jā nácani nī nū nchivī ndácá nación jáá nduú jinī tūhun yā. De súcuán nī nsáhā nī tácuca cuetúhún dē jā súcuán tiñu sáhā nī, de tácuca mā quéndō cāhá tiñu jā sáhā nī jín jā ní nsáhā nī.

³ De juni nduú ní nsáhā fuerza ndá dē Tito, tēe jā ní jica jín nī, jā cundeē tunī circuncidar dē, visó cúu dē tēe incā nación de nduú ní ncúu dē circuncidar.

⁴ De súcuán nī ncundaā, visó nī nguīvi jacū tēe stáhví jā sáhā dē jā hermano cúu dē. De ndá tēe ñúcuán nī nguīvi dē tácuca cundehé yuhū dē nāsa nī nduu libre ó nū ley circuncidar síquī jā yíhi ó ndahá Cristo Jesús. Chi cúnī ndá dē jā squíncuu tucu ó ley ñúcuán, de nduu tucu ó mozo nū.

⁵ De nduú ní jétáhvī cuītī ndá nī nū ndá tēe ñúcuán, chi cúnī nī jā quendō nīhin ndá nú jín tūhun jā scácu yā yóhó.

⁶ De ndá tēe ñúcuán jā cúñáhnú nū nchivī cándija, nduú cā nā incā tiñu jéé nī ndácu dē nū ni. De maá nī chi nduú ní nsáhā nī cuenta jā cúñáhnú dē, chi Yāa Dios suni nduú sáhā yā cuenta, chi inuú-ni cúu ndivī tēe nū yā.

⁷ Chi sa nī jinī ndá dē jā tūhun jā scácu yā yóhó, ndiso tiñu nī jā nácani nī nū nchivī ndácá nación jáá nduú sáhā circuncidar; tá cúu nū nácani Pedro tūhun ñúcuán nū nchivī hebreo jā sáhā circuncidar.

⁸ Chi Yāa Dios jā ní ntetiñú Pedro jā nácani dē tūhun nū nchivī hebreo, suni maá yā nī ntetiñú nduhū jā nácani nī tūhun nū nchivī ndácá nación jáá nduú jinī tūhun yā.

⁹ Já ñúcuán, Jacobo jín Pedro jín Juan nī jinī ndá dē jā ní ntaji Yāa Dios tiñu váha ndasí yáhá nū ni. De ndá tēe ñúcuán chi cāhān nchivī cándija jā maá dē cúu jā cúñáhnú cā. De nī ntiin ndá dē ndahá nī jín ndahá Bernabé, jā stéhēn dē jā íyó mānī dē jín nī, jín jā ní ncundaā inī dē jā nduú maá nī quīhīn nacani tūhun nū nchivī ndá cā nación, de ndá máa dē nū nchivī hebreo.

10 De iin-ni jā ní jīcān dē cúu jā nūcūhun inī ndá nī jā chindee nī nchivī jā ndóho ndáhvī, de tiñu ñúcuán chi suni ndíhvī inī maá nī sáhá nī.

Jā ní ncāhān Pablo nū Pedro

11 De tá nī nquiji Pedro ñū Antioquía, de nī ncāhān cājí nī nū dē, chi nī stívī dē tiñu.

12 Chi jondē ncháha ca quenda sava táhán dē hebreo jā ní ntají Jacobo, de yáji dē stāā jín nchivī jāá nsūú hebreo cúu. Ñúcuán de tá nī nquenda ndá tē ñúcuán, de nī ncusín dē jāá nduú cā yáji dē jín jī, chi yúhú dē jā cunī ndá tē ñúcuán jāá nduú cā squíncuu dē ley ndá táhán dē hebreo. Chi cāhān ley jā má cūú caji dē stāā jín nchivī jāá nduú sáhá circuncidar.

13 De sava cā tē hebreo jā cándíja, suni nī ncujjiyo dē nū jī, tá cúu nūú nī nsáhá Pedro, chi yúhú dē jā cunī ndá tē ñúcuán. De jondē maá Bernabé nī scāhān ndá dē, nī ncujjiyo dē.

14 Ñúcuán de nī jínī nī jā ní nayúhú ndá dē jā caji dē stāā jín nchivī ñúcuán, de súcuán cúu jāá nduú cā jīca dē jín modo jā cāhān tūhun jā scácu yā yóhó. De nī ncāhān nī nū Pedro, nī jínī jínúú ndácá dē: Ndóhó jā cúu tēe nació n ó hebreo, nduú cā squíncuu nú ley táhán ó nchivī hebreo, chi yáji nū jín nchivī ñúcuán. ¿De nājēhē sáhá nú fuerza jī jā squíncuu maá jī ley táhán ó hebreo, de tú nduú squíncuu maá nú? ncachī nī.

Iin-ni modo scácu yā nchivī hebreo jín nchivī ndá cā nació n

15 De yóhó chi cúu ó nchivī hebreo, de cāhān ó jāá nsúú nchivī ndá cā nació n jā sáhá cuāchi cúu ó.

16 De vísó súcuán de jínī ó jā ní iin ó nduú quéndōo ndāā ó nūú Yāā Dios jā squíncuu ó tiñu jā ndácu ley Moisés janahán, chi maá-ni jā cándíja ó jā Jesucristo sndáhvā yā cuāchi ó. Jā ñúcuán cúu jā suni maá ó nī ncandíja ó Jesucristo, tácuā sndáhvā yā cuāchi ó sīquī jā cándíja ó, de nsūú sīquī jā ndúcú ó squíncuu ó ley. Chi cāhān tutū īī: Nī iin nchivī mā quéndōo ndāā jī nūú Yāā Dios jín jā ndúcú jī squíncuu jī tiñu jā ndácu ley, cáchi.

17 De ndá máá ó nchivī hebreo, tú cúnī ó jā sndáhvā Yāā Dios cuāchi ó sīquī jā ní jīhī Cristo jēhē ó, suu cúu jā jícūhun inī ó jā suni nchivī sáhá cuāchi cúu ó, tá cúu nūú cúu ndá cā nchivī. ¿Túsaá de á cuāchi nī nsáhá ó jā ní sndóo ó ley janahán tá nī ncandíja ó Cristo? Nduú cuitī jā súcuán.

18 Chi sa tú naquehen tucu nī ley jā ní sndóo nī ñúcuán, de suu sáhá jā nenda cā cuāchi sīquī nī.

19 Chi modo ja nī jīhī nī nī nsáhá ley, de jā ñúcuán mā cūú cā ndacu ley nūú nī. De súcuán de cuu cutecū nī jā sáhá nī jā cúnī Yāā Dios.

20 Chi modo jā ní jīhī nī yīcā cruz jín Cristo, de mitan chi nduú cā tēcū nī jā maá nī, chi maá Cristo cúu jā tēcū inī nī. De jā tēcū nī inī ñayivī yáhá mitan cúu jā cándíja nī jā Sēhe Yāā Dios chindee chítuu yā nduhū. Chi nī ncundáhvī inī yā nduhū de nī nsócō yā maá yā jēhē nī.

21 Túsaá de nduú cúnī nī casī nī nūú tūhun jā sndáhvā Yāā Dios cuāchi ó sīquī jā vāha ndasī inī yā jín ó. Chi tú jā quéndōo ndāā ó nūú yā jā nducú ó squíncuu ó ley janahán, ñúcuán de nduú nā tiñu cuitī jā ní jīhī Cristo nícu.

3

Tūhun ley jín tūhun cándíja

1 Ndá ndóhó hermano región Galacia, ¿nūcu nduú jícūhun inī ndá nú? ¿Nī tēe nī nsacā nuu xīnī nū jāá nduú cā jétáhvī nú tūhun ndāā? Chi tá nī nacani

ndá nī tūhun yā nū nū, de cájí ndasí nī jīcūhun inī nū jā ní jīhī Jesucristo yīcā cruz jā jēhē nū.

² Iin-ni tūhun yáhá jīcā tūhún nī ndá nú: ¿Nāsa nī nīhīn nū Espírītu Santo? ¿A jā nī ncundeé nú squíncuu nú tiñu jā ndácu ley Moisés? Nduú cuitī, chi sa jā nī ncandíja nū tūhun jā scácu yā ndóhó jā ní jini nú.

³ ¿Nā sīquī cúu jāá nduú jīcūhun cuitī inī nū? Chi xihna cā nī ncandíja ndá nú jā ní jīhī Cristo jā scácu yā ndóhó, de nī nīhīn nū Espírītu Santo. ¿De mitan á jáni inī ndá nú jā sndóo tucu nú tūhun ñúcuán de fuerza maá nú squíncuu nú ley de cācu nú, á naá cúu?

⁴ Ndasí nī sndóho nchivī ndá nú sīquī tūhun jā scácu Cristo ndóhó. Nācā jā váha de tú nduú ní ndóho cāhā nú, chi sa jā cándíja ndíja nú yā.

⁵ ¿De nā sīquī cúu jā jéhe Yāā Dios Espírītu yā nū nū de sáhá yā tiñu ñáhnú máhnú nú? Nduú sáhá yā sīquī jā ndúcu ndá nú squíncuu nú ley, chi sa sīquī jā nī ncandíja nū tūhun jā scácu yā ndá nú jā ní jini nú.

⁶ Abraham nī ncandíja dē jā sáhá Yāā Dios jā ní nquee yuhú yā, de jā ñúcuán nī sndáhvā yā cuāchi dē.

⁷ Túsaá de ná jīcūhun inī ndá nú jā nchivī jā cándíja jā sáhá Yāā Dios jēhē jī, ndvī jī nduu jī tatā Abraham sīquī jā sūcuán cándíja jī.

⁸ Chi jondē janahán ja cāhān tutū īī jā nchivī ndācā nación jāá nduú jīnī tūhun Yāā Dios, sndáhvā yā cuāchi jī de tú candíja jī tūhun ñúcuán. De jondē ncháha ca cuu ndācā yáhá de ja nī nquee yuhú yā tūhun váha yáhá nūū Abraham: Jā jīnī ndóhó de quendōo ndetū nchivī ndācā-ni nación.

⁹ Tú sūcuán de nchivī cándíja, quéndōo ndetū jī jīnī Abraham, tēe jā ní ncandíja tūhun jā ní nquee yuhú yā jā sáhá yā.

¹⁰ De sa tñnū táhvi nchivī jā ndúcu quendōo ndāā jīnī ley Moisés. Chi sūcuán yósō nūū tutū īī: Tñnū táhvi ndācā nchivī jāá nduú squíncuu ndíhi cuitī tūhun jā yósō nūū tutū ley, cáchi.

¹¹ Túsaá de cájí cúu jā ní iin nchivī mā quéndōo ndāā jī nūū Yāā Dios sīquī jā ndúcu jī squíncuu jī ley. Chi cāhān tutū: Nchivī jā ní sndáhvā yā cuāchi jī, tēcū jī jā cándíja jī jā sáhá yā jēhē jī, cáchi.

¹² De ley Moisés nduú cāhān jā cutecū ō ní cání sīquī jā cándíja ō jā ní nsáhá yā jēhē ō, chi sa cāhān: Tú ní nchivī squíncuu tiñu yáhá, de cutecū jī sáhá, cáchi.

¹³ De Cristo nī scácu yā yóhó nūū tūhun jā cāhān ley jā tñnū táhvi ō sīquī cuāchi ō, chi maá yā nī ndoho sīquī tūhun jā tñnū táhvi ō. Chi yósō nūū tutū īī: Ndācā nchivī jā cundita caa yīcā ñūtún, tñnū táhvi jī, cáchi.

¹⁴ De Cristo Jesús nī jīhī yā yīcā ñūtún cruz tácuca quendōo ndetū nchivī ndācā nación sáhá yā. Chi tūhun jā ní nquee yuhú Yāā Dios jā quendōo ndetū Abraham, jīnū nūū jī. De sūcuán de tú candíja ō jā ní nsáhá Yāā Dios jēhē ō, de nīhīn ō Espírītu Santo jā ní nquee yuhú yā jā quiji.

Sīquī ley jīnī sīquī contrato jā ní nquee yuhú yā

¹⁵ Hermano, ná cāhān nī iin tūhun nāsa sáhá ndá nchivī ñayivī: Tú iin tēe sáhá dē iin contrato á iin acta, de tú ja nī ncucutū jā ní nsáhá dē firmar, de mā cúu cā nacanī, de nī mā cúu jēcōsō cā.

¹⁶ De suni sūcuán nī nsáhá Yāā Dios iin contrato jā ní nquee yuhú yā nūū Abraham jīnī tatā dē jā quiji. De nduú cāhān tutū īī sīquī cuāhā tatā dē, chi sa cāhān sīquī iin-ni tatā dē, de suu cúu Cristo.

¹⁷ Túsaá de tūhun jā cāhān nī yáhá cúu jā xihna cā nī nsáhá Yāā Dios iin contrato jīnī Abraham, suu jā quiji Cristo de scácu yā yóhó, de nī nsáhá cutū

yā. Ñúcuán de nī nchāha cūmī ciento ōcō ūxī cuīyā, de sá de nī jēhe yā ley nūū Moisés. De ley ñúcuán jā ní nquiji cuéé cā, mā cūū nacanī contrato ñúcuán, ni mā cūū casī nūū tūhun jā ní nqúee yuhú yā jā scácu yā yóhó.

18 Chi tú jā jíin ley Moisés scácu yā nchivī, ñúcuán de nsúū sīquī contrato jā ní nqúee yuhú yā cūū jā scácu yā jī. De nduú chi sa sīquī maá jā ní nqúee yuhú yā nūū Abraham cūū jā ní scácu yā dē.

19 ¿Túsaá de nāsa jétíñú ley Moisés? Jétíñú chi nī jēhe yā cuéé cā tácu nastúu cuāchi jī. De nī ndacu tiñu maá-ni tiempo jāá nchāha ca quiji Cristo, Yāā jā cūū tatā jā ní nqúee yuhú Yāā Dios jā quiji. De tá nī jēhe Yāā Dios ley ñúcuán nūū nchivī, de nī ntajī yā ndá ángel yā nī ncachī tūhun nūū Moisés, de Moisés nī nacachī nūū jī.

20 De síin cūū tūhun jā ní nqúee yuhú yā nūū Abraham jā quiji Cristo, chi mátúhún-ni yā nī nqúee yuhú nūū dē, de nduú ní jíni ñúhún ni iin jā cāhān yúnúu yā nūū dē.

Sīquī nāsa jétíñú ley janahán

21 ¿Túsaá de á ndihī yáhā cāhān jā ley jā ní jēhe Yāā Dios nūū Moisés, sáhā jíyo jā ní nqúee yuhú yā jā sáhā yā? Nduú cuitī jā sūcuán. Chi tú ní jēhe Yāā Dios iin ley jā cutecū nchivī ní cánī sáhā, ñúcuán de quendō ndāā jī nūū yā sīquī jā squīncuu jī tiñu jā ndácu ley nícu.

22 De nduú chi yósō nūū tutū ī jā ndihī nchivī ñayivī, modo jā yíndasī jī vecāa chi yíhī jī chíjin cuāchi. De sūcuán cūū tácu ndācā jī jā cándija jā ní jíhī Jesucristo jēhē jī, nīhīn jī maá jā ní nqúee yuhú yā nūū jī sīquī jā cándija jī tūhun ñúcuán.

23 Chi jondē nchāha ca quenda tūhun jā cándija ó Cristo, de modo jā ní nchindasī ō nī nsáhā ley janahán, tácu cundetu ó quivī jā quiji Cristo, Yāā jā cándija ó.

24 Túsaá de ley nī ncuu iin jā jíto yóhó modo tá sáhā iin mozo jā jíto sūchí lúlí, de nī jetíñú jondē nchāha ca quiji Cristo, de sá de cándija ó jā ní jíhī yā jēhē ō, de sndáhvā Yāā Dios cuāchi ó.

25 De mitan chi ja nī nquiji Cristo, Yāā jā cándija ó, de nduú cā yíhī ó ndahá ley jā cūū tá cūū mozo jā jíto yóhó.

26 Chi ndivī nū cūū sēhe Yāā Dios sīquī jā ní ncándija nú Cristo Jesús.

27 Chi ndācā nú jā ní jendutē ní sīquī jā ní nquivī nú ndahá Cristo, nī nsáhā yā jā ní nduu nú tá cūū nūū cūū maá yā.

28 De mitan chi nduú cā cūū nú nī nchivī hebreo ni nchivī griego, ni mozo jā ní jeen nchivī ni nchivī jā sátíñú cuenta maá, ni tēe ni ñahan. Chi iin-ni cā nī nduu ndá nú nūū Yāā Dios jā yíhī nú ndahá Cristo Jesús.

29 De tú yíhī nú ndahá Cristo, túsaá de tatā Abraham cūū ndija ndá nú, de nīhīn nū maá táhvi jā ní nqúee yuhú yā.

4

1 Jā cāhān ni jíin ndá nú cūū yáhā: Iin sūchí jā xíí táhvi, vísō iin quivī de nīhīn ndihī jī jā névāha tatā jī, sochí tá lúlí jī chi inuú-ni cūū jī jíin mozo.

2 Chi yíhī jī ndahá ndá mozo jā jíto jī jíin jā jíto ndatíñú jī, jondē tá quenda quivī jā ní jani tatā jī, sá de nīhīn jī.

3 De saá-ni yóhó, chi jondē nchāha ca jícūhun inī ō sīquī Cristo de nī ncuu ó tá cūū sūchí lúlí, de nī nchīhī ó chíjin ndācā jā tátúnī inī ñayivī.

4 De jondē tá nī nguenda quīvī jā ní jani Yāā Dios, de nī ntají yā Sēhe yā, nī ncacu yā chījin iin ñahan, de nī ncacu yā nūū nchivī hebreo jā yihí chījin ley Moisés.

5 Súcuán nī ncacu yā tácuca scácu yā yóhó jā má quíhi ó cā chījin ley, de tácuca naquehen Yāā Dios yóhó jā cuu ó sēhe yā.

6 De síquī jā cúu ndá nū sēhe yā, de nī ntají Yāā Dios Espíritu Sēhe yā jā ní nquīvi inī ánō ndá nū, de sáhá yā jā cáhān jee ndá nū: Tatá maá sá.

7 Tú súcuán de nduú cā cúu ndá nū tá cúu mozo, chi sēhe yā cúu nū. De síquī jā cúu nū sēhe Yāā Dios, de nīhīn nū maá tǎhvi jā ní nquee yuhú yā jā jíin Cristo.

Jā nácani inī Pablo síquī nchivī cándíja

8 Chi jondē saá, jondē tá ncháha ca jīcūhun inī nū nāsa Yāā cúu Yāā Dios, de nī ncuu ndá nū mozo nūū ndácá jāá nsūū yāā ndāā cúu.

9 De mitan chi ja jíinī ndá nū nāsa Yāā cúu yā, á vāha cā cáhān nī jā maá yā ja jíinī yā ndóhó. ¿Túsaá de nājēhē cúu jā cúni ndá nū nandicó cóo nū jā nduu tucu nū mozo nūū ndácá jā tátúnī inī ñayiví jāá nduú nīhīn tīnū cuitī?

10 Chi maá-ni jā nēe iī ndá nū quīvī jíin yōō jíin vico jíin cuīyā.

11 De yúhú nī jā sanaā de nduú ní jétínū cuitī jā ní nacani nī tūhun nūū ndá nū.

12 Cáhān ndǎhvi nī jíin ndá nū hermano, jā cani inī nū tá cúu nūū jáni inī maá nī jā nduú cā squīncuu nī costumbre nchivī hebreo. Chi nduhū nī nasáhá nī maá nī tá cúu ndá máá nū jāá nduú yihí nū nū ley costumbre nchivī hebreo. De nduú nā cuá ní nsáhá nū jā cucuécá inī nī jondē saá.

13 Chi jíinī ndá nū nāsa nī ncuu jā ní nacani nī tūhun jā scácu yā yóhó nūū nū jā xihna ñúhún, chi síquī jā ní ncuhū nī cúu jā ní jencuīñī nī ñuū nū nī nacani nī tūhun.

14 De visō tūndóhó nī ncuu jā ní ncuhū nī, de nduú ní nsáhá jéhe inī ndá nū nūū nī, de nī nduú ní ncúyichí inī nū nduhū. Chi sa nī jetáhvi ndá nū nduhū modo iin ángel Yāā Dios, á modo maá Jesucristo.

15 ¿Túsaá de nājēhē cúu jāá nduú cā cúsiī inī ndá nū jíin nī mitan? Chi náhán nī jā vāha nī nsáhá ndá nū jā ní ntahúhvi inī nū jā cúhū tīnūū nī, de tú jā cuu de jondē tavá nū tīnūū vāha maá nū de taji nū nūcūhun tīnūū nī nícu.

16 De mitan ¿de á nī nduu nī enemigo nū síquī jā cáchī nī maá-ni tūhun ndāā nūū nū, á naá cúu?

17 De íyó tēe jā ndíhvi inī síquī ndá nū, sochi nsūū jā quendōo vāha ánō nū, chi sa jā cúni ndá dē nasáhá síin dē ndá nū jíin nduhū, tácuca cundihvi inī nū jā cúu maá dē.

18 De íyó vāha tú ndíhvi inī dē jēhē ndá nū, de tú jā quendōo vāha ánō nū cúu. Chi níni cánuū jā sáhá dē jā vāha ndá nū nícu, visō ndéē nī jíin nū á nduú nī.

19 Ndá ndóhó sēhe mánī, jā síquī ndá nū cúu jā táhúhvi ndasí tucu inī nī, chi tá cúu iin ñahan jā scácu sēhe, súcuán ndóho nī jā jēhē nū. De suu cúu jā táhúhvi inī nī ndétu nī jondē ná ndúndaā ánō nū jā ndacu nū Cristo.

20 Nācā jā vāha de tú jā íyó nī jíin nū mitan ñúhún, tácuca cuu cáhān mánī nī jíin nū. De nduú cúcáhnú cuitī cā inī nī nāsa cani inī ní síquī ndá nū.

Tūhun yátá síquī Agar jíin Sara

21 Ndá ndóhó jā cúni nū quíhi nū chījin ley Moisés, cachī nūū nī: ¿A nduú ní jíini ndá nū nāsa cáhān ley ñúcuán?

²² Chi cáhān tutū īī jā Abraham nī Iyo ūū sēhe yīī dē. De iin ji cúu sēhe Agar, ñahan cúu mozo vehe dē. De incā ji cúu sēhe ñahan íyó libre, suu ñasíhí dē Sara jā ní ncuu ña ñahan númā.

²³ De sēhe ñahan cúu mozo, nī ncacu ji tá cúu nūū cácu ndá cā sūchí lúlí. De sēhe ñahan íyó libre, nī ncacu ji síquī jā sūcuán nī nquee yuhú Yāā Dios.

²⁴ De yáhá cúu iin tūhun yátá, chí ndúū ñahan ñúcuán cúu ña modo ndúū contrato jā ní nsáhá Yāā Dios jíin nchivī. Maá ñahan nání Agar, cúu ña tá cúu contrato ley jā vāji jondē yucu Sinaí. De nchivī jā yihí chíjin contrato ley, cúu ji mozo nūū ley ñúcuán.

²⁵ Chi Agar cúu tá cúu ley jā ní jēhe Yāā Dios xīnī yucu Sinaí jā íyó jondē Arabia. De cúu ña modo Jerusalén, ciudad nchivī hebreo, jā íyó mitan, chí ndācá sēhe Jerusalén cúu ji mozo nūū ley ñúcuán.

²⁶ Sochi maá Jerusalén jā íyó andivī, chí sa íyó libre tá cúu nūū cúu Sara. De yóhó nchivī jā cándíja, modo sēhe ñúcuán cúu ndācá ó, chí íyó libre ndācá ó nūū contrato ley.

²⁷ Chi sūcuán yósō nūū tutū īī:

Ndóhó jā ní ncuu nú ñahan númā jāá nduú sēhe nú, ná cúsiī inī nū.

Ndóhó jāá nduú ní ntéhdē chíjin nú jā scácu nú, ná cána jee nú jā cúsiī inī nū. Chí coo cuāhā cā sēhe ndóhó jā ní ncuu nú ñahan númā nsūū cā ñahan jā ní scácu sēhe.

Cáchī tutū.

²⁸ Hermano, sēhe Yāā Dios cúu ó, chí sūcuán nī nquee yuhú yā nūū ō, tá cúu nūū ní nquee yuhú yā nūū Abraham jā coo sēhe dē Isaac.

²⁹ De jondē saá de incā sūchí jā ní ncacu tá cúu nūū cácu ndá cā nchivī, nī jíinī ūhvī ji Isaac, sūchí jā ní ncacu ní nsáhá Espíritu Santo. De tá cúu nūū ní Iyo saá, suni sūcuán jíinī ūhvī nchivī ndá sēhe Yāā Dios jondē mitan.

³⁰ ¿Sochi nāsa cáhān tutū īī? Tavā nū ñahan cúu mozo ná quíhīn ña jíin sēhe ña. Chí sēhe ñahan cúu mozo, mā níhīn ji táhvī ji nūū sēhe ñahan libre, ncachī yā jíin Abraham.

³¹ Túsaá, hermano, nduú cúu ó tá cúu sēhe ñahan cúu mozo, chí tá cúu sēhe ñahan libre cúu ó.

5

Ná cuiñi ñihin ó jíin tūhun jā ní nsáhá libre yā yóhó

¹ De Cristo ní nsáhá libre yā yóhó jāá nduú cā yihí ó chíjin ley Moisés. Túsaá de cuiñi ñihin ndá nú jíin tūhun jā ní nsáhá libre yā yóhó, de mā ndívi tucu nú cuu nú mozo nūū ley.

² Sáhá ndá nú cuenta, chí nduhū Pablo cáhān ní jíin nú jā tú squíncuu nú ley circuncidar, ñúcuán de nduú níhīn tíñú cuitī jā ní ncandíja nú jā ní jíhī Cristo jēhē nū.

³ De incā vuelta cáhān ñihin ní jíin ndá tēe jā ndúcú cuu circuncidar, jā tú sūcuán de suni cánuū jā squíncuu dē ndivī cuitī cā tūhun jā cáhān ley Moisés.

⁴ Ndá ndóhó jā ndúcú nú quendōo ndāā nū jā squíncuu nú ley, túsaá de ja ní nsíáā nū Cristo. Ja ní sndóo nú tūhun jā ní sndáhvā yā cuāchi nú síquī jā ní ncundáhvī inī Yāā Dios ndóhó.

⁵ Sochi maá ó chí jíca ó jíin Espíritu Santo, de cándíja ó jā ní sndáhvā Yāā Dios cuāchi ó, de jā ñúcuán ñúhún inī ō jā quendōo ndāā ō quívi jā cuiñi ó nūū yā.

⁶ Chi ndācá ó jā yíhí ó ndahá Cristo Jesús, visó tú cúu ó circuncidar á nduú, de nduú nā cuá nīhīn tiñú. Jā nīhīn tiñú cúu jā candíja ó jā sáhá yā jēhē ō. De ñúcuán sáhá jā cundáhvī inī ō táhán ó.

⁷ Vāha nī ncandíja ndá nú nícu. ¿De ní iin nī jasī jāá nduú cā jétáhvī nú tūhun ndāá túsaa?

⁸ Tūhun jā ní scáhān ndá dē ndóhó, chi nduú vāji nū maá Yāā jā ní ncana ndá ndóhó jā ní nquīvi nú ndahá yā.

⁹ De mā náā inī ndá nú jā ndá tēe jā stáhvī ndóhó, tūhun jā stéhēn dē cúu tá cúu levadura, chi visó jacū-ni levadura, de ndāa ndīhi ñujan sáhá.

¹⁰ Sochi cúcáhnú inī nī jā maá Jētohō ō sáhá yā jā má cándíja ndá nú incā tūhun jā síin cáhān. De maá Yāā Díos cuāha yā castigo ndá tēe jā sácā nuu xīnī nū, tú nā-ni tēe cúu dē.

¹¹ De nduhū, hermano, tú jā nácani cā ni tūhun jā cánuú sáhá circuncidar jondē mitan, de ndá táhán nī nchivī hebreo mā sáhá nāvāha ji nduhū nícu. Chi mā quítī inī ji jā nácani nī tūhun jā ní jīhī Cristo yicā cruz, de tú suni nácani nī tūhun jā cánuú sáhá circuncidar nícu.

¹² De ndācá tēe jā sácā nuu xīnī nū síquī tūhun ñúcuán, vāha cā ná quéhndē cā dē maá dē túsaa.

¹³ Chi ndá máá nú, hermano, nī ncana yā ndá nú tácuā coo libre nū nūū ley ñúcuán. De visó íyó libre ndá nú, de mā cānī inī nū jā cuu quīvi nú ndācá cuāchi jā cúu modo nēhén jā cúnī maá nú, chi sa sáhá nú maá nú mozo jā chindeé nú táhán nú síquī jā cundáhvī inī nū ji.

¹⁴ Chi ja nī squíncuu nú ndīhi ley de tú squíncuu nú iin-ni tūhun jā ndācu tiñu yáhá: Cundáhvī inī nū táhán nú tá cúu nūū cundáhvī inī nū maá nú, cáchī.

¹⁵ Sochi tú maá-ni jā nēnda nú síquī táhán nú jā cánāá nú, túsaa de coto má sáhá cā nū súcuán, chi súcuán de snāā táhán ndá nú.

Modo jā cúnī nchivī jāá nduú cándíja jíin modo jā sáhá Espíritu

¹⁶ Súcuán cáhān ni jíin ndá nú: Caca nú tá cúu nūū cúnī maá Espíritu Santo, de ñúcuán de mā sáhá cā nū modo jā cúnī maá nú.

¹⁷ Chi ndācá jā cúnī maá ó, ñúcuán jasī jā cúnī maá Espíritu. De jā cúnī Espíritu, suu jasī nūū modo nēhén jā cúnī maá ó. De jā ndúú yáhá chi jasī nūū táhán, de jā ñúcuán nduú cúu sáhá nú tiñu vāha jā cúnī nū sáhá nú.

¹⁸ Sochi tú maá Espíritu stéhēn nūū nū, túsaa de nduú cā yíhí nú chíjin ley janahán.

¹⁹ De íyó nijin ndācá tiñu jā sáhá nchivī jā jíca jíin modo nēhén maá, de yáhá cúu: Cásiquī ndēē táhán ji, sáhá ji tiñu téhén, sáhá nēhén ndasí ji.

²⁰ chíñúhún ji ídolo, sáhá tásí ji, quítī inī ji nūū táhán ji, cánāá ji, cúcuíñú inī ji. De ñamā quítī inī ji, de ndíhvī inī ji jā cúu maá ji-ni, de tétáhán ji sáhá síin ji maá ji.

²¹ De cúcuásún inī ji, jáhni ji ndíyi, jíni ji, sáhá ji vico nēhén, jíin ndá cā jā súcuán. De cáhān nīhīn nī jíin ndá nú, tá cúu nūū ja nī ncāhān ni jíin nú saá, jā nchivī jā sáhá súcuán, mā nīhīn táhvī ji quīvi ji ñuū nūū tátúnī Yāā Díos.

²² Sochi nchivī jā jíca jíin maá Espíritu Santo, ndācá tiñu yáhá sáhá yā jíin ji: Cundáhvī inī ji táhán ji, cúsiñ inī ji, íyó ndēē íyó síi inī ji, íyó paciencia ji, māñī inī ji, vāha inī ji, squíncuu vāha ji,

²³ nduú sáhá ji jā cúñáhnú ji, de jasī ji jā cúnī maá ji. De nduú nā ley íyó jā cáhān cuāchi síquī nū de tú sáhá nú ndācá tiñu yáhá.

²⁴ De nchivī jā yíhí ndahá Cristo, chi tá cúu jā ní jahni ji modo nēhén maá ji yicā cruz, jondē jíin ndācá jā nēhén jā ndíyo inī ji de cútíndí ji.

²⁵ De ja súcuán nī jēhe maá Espiritu iin vida jeé nūū ō, de suni ná cáca ó jíin modo jā stéhēn Espiritu.

²⁶ De mā cúnduxí ó jā squítí inī ō táhán ó, de ni mā cúcuásún inī ō sīquī táhán ó.

6

Tūhun jā chindeé táhán ó

¹ Hermano, tú iin táhán nū nī nsáhá cuāchi, de ndá ndóhó jā jíca jíin Espiritu Santo nachuhun ichí nū jí. De jíin tūhun vitá cāhān ndá nū jíin jí, de suni coto nū maá nū jā má sáhá jíin nū jā quívi nū cuāchi.

² De chindeé nū ndá táhán nū tú nā cuá cúu jā ndóho jí, chi súcuán cúu jā squíncuu nū ley Cristo.

³ Chi tú iin nchivī jāni inī jí jā nchivī vāha cā cúu jí, vísō nsūú súcuán cúu, de stáhvi jí maá jí túsaá.

⁴ De tá iin iin nū coto tōnī nū nāsa cáá tiñu sáhá nū. De tú vāha sáhá nū, ñúcuán de cuu cusí inī nū jíin jā sáhá maá nū, de nduú níni scáni táhán nū maá nū jíin táhán nū.

⁵ Chi tá iin iin ó cánuú jā squíncuu ó jíin tiñu jā ní jēhe yā nūū maá ó.

⁶ De ndá ndóhó jā scuáha tūhun vāha yā, chindeé nū ndá tēe jā stéhēn nūū nū jíin ndácá jā vāha jā névāha nū.

⁷ Mā stíví nū jā caní inī nū jā cuu sáhá nū cuāchi. Chi mā cūú sáhá catá nū nūū Yāā Dios jā caní inī nū jāā nduú sáhá yā cuenta. Chi ndácá tú nāsa sáhá nchivī, suu ñúcuán nanihīn jí.

⁸ Chi nchivī jā sáhá jā cúní modo nēhén maá jí, nanihīn jí jā tñū táhvi jí sáhá modo nēhén maá jí. Sochi nchivī jā sáhá jā cúní maá Espiritu Santo, chí nanihīn jí jā cutecū jí ní cání andiví sáhá Espiritu.

⁹ De mā cuitá ó jā sáhá ó ndá tiñu vāha túsaá, chi tá quenda maá quívi de nanihīn ō, de tú mā cuitá ó.

¹⁰ Túsaá de ndácá vuelta jā cuu sáhá ó, de ná sáhá vāha ó jíin ndácá nchivī, de ndá hermano ō jā cándija cúu jā cánuú cā.

Saludo jíin tūhun jā cáchi tūhun Pablo jā sándihí

¹¹ Cūndēhé ndá nū jā náhnú letra tēe ní cuēē nūū ndá nū, chi ndahá maá ní tēe ní yáhá.

¹² De ndá tēe jā sáhá fuerza dē ndá nū jā cuu nū circuncidar, sáhá dē sīquī jā cúní dē jā cuetúhún nchivī dē. De sáhá dē tácuca mā cúní ūhvi nchivī dē jā nācani dē tūhun jā ní jíhī Cristo jēhē ō.

¹³ De ni maá dē jā sáhá dē circuncidar, suni nduú squíncuu vāha dē ndihi cā ley janahán. De cúní dē jā cuu ndá nū circuncidar, tácuca cuu sáhá téyí dē maá dē jā quehen nū tunī circuncidar sáhá dē.

¹⁴ Sochi nduhū chí nduú cúní ní sáhá téyí ní maá ní sīquī ní iin ñúcuán, chí mátúhún-ni sīquī jā ní jíhī Jētohō ō Jesucristo yīcā cruz. Chi sīquī ñúcuán cúu modo jā ní jíhī ní, chí ní nsíāā ní ndácá jā iyó inī ñayiví, de suni modo iin ndiyi cúu ní nūū ñayiví.

¹⁵ Chi tú yíhí ó ndahá Cristo Jesús, de nduú níhín tiñú á cúu ó circuncidar á nduú. Chí jā níhín tiñú cúu jā ní nsáhá jeé yā ánō ō.

¹⁶ De ñúhún inī ní jā ndácá nū jā jíca jíin modo yáhá, ná sáhá cā yā jā coo ndeé coo síi inī nū, de cundáhvi inī yā ndóhó. De suni ñúhún inī ní jā súcuán sáhá yā jíin ndá cā jí jā cúu ndija jí nchivī jā cándija Yāā Dios.

¹⁷ De mitan jíin ní cā jā cuáhān ō, cúnī ni jā má stáhān cā ni iin nchivī nduhū. Chi yiqui cúñu nī ndiso seña jā ní ntacuēhé nī nī ndoho nī jā cúu nī mozo maá Jētohō ō Jesús.

¹⁸ Hermano, ñúhún inī ni jā ná sáhá cā Jētohō ō Jesucristo jā váha ndá ndóhó. Súcuán ná cóo. Amén.

CARTA JA NI NTEE SAN PABLO APOSTOL NUU NCHIVI ÑUU EFESO

¹ Maá nī cúu Pablo, apóstol Jesucristo, chi súcuán nī jětahān inī Yāa Dios nī ntají yā nduhū. De tée nī carta yáhá cuéē nūú ndá nú nchiví ñuū Efeso, já cúu nú nchiví maá yā já cándija nú Cristo Jesús.

² De ñúhún inī nī já Tatá ó Yāa Dios jíin Jětohó ó Jesucristo, ná sáhá cá yā já váha ndá nú, de sáhá yā já coo ndeé coo siī inī nū.

Jā sáhá Cristo já quéndōo vāha ánō ó

³ Ná cáhān ó já cúñáhnú ndasí Yāa Dios, Yāa cúu Tatá Jětohó ó Jesucristo. Chi nī jēhe yā ndácá já váha já íyó andiví já quéndōo vāha ánō ó, chi yíhí ó ndahá Cristo.

⁴ Chi jondē ncháha ca jécōo ñayiví de nī nacāji yā yóhó já quívi ó ndahá Cristo, tácuca coo ndoo ánō ó de caca ndaa ó nūú yā.

⁵ Ja nī ncundáhví inī yā yóhó jondē saá, de nī nchindetu yā yóhó já naquehen yā yóhó já coo ó sēhe yā. De jíin Jesucristo nī nsáhá yā súcuán, chi nī jětahān inī maá yā já sáhá yā.

⁶ De já ñúcuán níni ná cáhān ó já cúñáhnú ndasí yā, chi vāha ndasí nī nsáhá yā yóhó jíin ndácá já váha inī yā, síquī já yíhí ó ndahá Cristo, Sēhe yā já mānī yā jíin.

⁷ De síquī já vāha ndasí inī Yāa Dios jíin ó, de Sēhe yā nī scácu yā yóhó já ní jīhí yā jēhē ó, de nī nee cáhnú inī yā nūú cuáchi ó.

⁸ De nī stéhēn yā já cundáhví ndasí inī yā yóhó, de nī nsáhá yā já jícūhun inī ó de cundíchi ó jíin tūhun yā.

⁹ De nī nsáhá yā já cuní ó iin tūhun yā já ní nchiyuhū, jáá nduú ní nsáhá yā já cuní nchiví janahán. Chi súcuán ja nī ncundaā inī yā, de nī jětahān inī yā já sáhá yā.

¹⁰ De yáhá cúu tūhun já ní ncundaā inī yā: Jondē tá quenda maá tiempo de sáhá yā já ndihi já íyó inī andiví jíin ñayiví, iin cáhnú-ni nduu, de quihi ndahá Cristo.

¹¹ De síquī já yíhí ó ndahá Cristo, de nīhīn ó táhvī ó, chi ja nī nacāji Yāa Dios yóhó jondē já xīhna ñúhún. Chi súcuán nī jani inī maá yā, chi sáhá yā ndácá-ni já ní ncundaā inī yā já jětahān inī yā sáhá yā.

¹² Súcuán nī nsáhá yā, tácuca ndá máá nī já ní ncandíja Cristo xihna ñúhún, caca ndaa ní de súcuán de sáhá ñáhnú nī yā já víi ndasí cúñáhnú yā.

¹³ De saá-ni ndá ndóhó, nī jini nú tūhun ndaa tūhun vāha já scácu yā ndóhó, de nī ncandíja nú Cristo. De nī nīhīn ndá nú Espíritu Santo já ní nquee yuhú yā já cuāha yā. De ndéé Espíritu yā inī ánō nū, de cúu yā modo sello já stéhēn já cúu nú sēhe Yāa Dios.

¹⁴ De sáhá yā já íyó seguro inī ó já cuéé cá de cuāha Yāa Dios táhvī ó, jondē tá sínu yā tíñu já scácu yā nchiví yā. De quívi ñúcuán cáhān ó já cúñáhnú yā, chi víi ndasí cúñáhnú yā.

Jā jíicān táhvī Pablo jēhē nchiví cándija

¹⁵ De nduhū nī jini nī tūhun nāsa cándija ndá nú já ní nsáhá Jětohó ó Jesús jēhē nū, jíin nāsa cundáhví inī nū ndihi nchiví já yíhí ndahá Yāa Dios.

16 De jā ņūcuán nduú jéncuifī ni jā nácuetáhvī nī jēhē ndá nú, de tá jícān táhvī ni de nduú náa inī ni ndá ndóhó.

17 Chi jícān táhvī ni jā sáhá Yāa Dios jā jīcūhun vāha inī nū de cundíchí nū jīn tūhun yā, de cunī cā nū nāsa Yāa cúu yā. Chi maá yā cúu Yāa Dios Jētohō ó Jesucristo, de cúu yā Tatá ó jā vīi ndasí cúñáhnú.

18 De jícān táhvī ni jā nastúu cā yā inī jāá ntúnī ndá nú, tácuā jīcūhun inī nū nāsa cáa ndihi jā ņūhún inī nū jā nihīn nū sīquī jā ní ncana yā ndóhó. De jīcūhun inī nū nāsa cúcuicá nū jīn ndācá tūhun ņáhnú tūhun vīi jā ndíso tūhun yā jā cúu nchivī maá yā.

19 De jícān táhvī ni jā jīcūhun inī ndá nú nāsa cúñáhnú ndasí poder yā jā sátīñú yā inī ánō ó jā cúu ó nchivī cándíja. Chi nduú ndíhi cuitī poder yā.

20 De poder ņūcuán cúu jī tá cúu stéhēn yā tá nī nastēcū yā Cristo māhñū ndīyi, de nī ntenee yā Cristo lado cuáhá yā jondē andivī.

21 De nī jani yā Cristo sīquī ndācá jā cúñáhnú, jīn jā ndíso tíñú, jīn jā tīn poder, jīn jā tátúnī, jīn sīquī ndācá jā cáhān nchivī jā cúñáhnú, cúu tiempo mitan, cúu tiempo jā quiji.

22 De nī nsáhá yā jā tīn nihin Cristo ndācá jā íyó. De nī nsáhá yā jā maá Cristo cúñáhnú nū nchivī cándíja.

23 De nchivī cándíja cúu jī tá cúu yiqui cúñu yā, chi iin-ni cā cúu jī jīn yā, de cúnuú yā inī ánō jī, chi Yāa jā ņūhún chitú níí cáhnú-ni cúu yā.

2

Nī ncācu ó sīquī jā ní ncundáhvī inī yā yóhó

1 De nī nsáhá yā jā cutecū ndá nú níí cání jīn Cristo. Chi ja nī ncuu ndá nú modo ndīyi nūū yā, nī nsáhá cuāchi nū jīn tíñu néhén jā ní nsáhá nú.

2 Chi nī jica ndá nú jīn tíñu ņūcuán jondē saá, tá nī niquīn nū tíñu nchivī ņayivī, tá nī jetáhvi nū nūū táchī cúñáhnú jā ndácu tíñu nūū ndá cā táchī, de jīca nūū táchī. De suu cúu jā scándā inī nchivī jā íyó nihin inī nūū Yāa Dios.

3 De ndá máa nī suni sūcuán nī jica nī, chi nī nsáhá nī tíñu néhén jā cunī maá nī, jīn ndācá jā jícān yiqui cúñu nī, jīn jā jāni néhén inī ni jondē saá. Jā ņūcuán suni nī ncuu nī nchivī jā nihīn castigo xēēn jā cuāha yā nícu, chi inuú nī nsáhá nī tá cúu nūū sáhá ndá máa jī.

4 De Yāa Dios chi cuāhā ndasí nī ncundáhvī inī yā yóhó, de vāha ndasí inī yā jīn ó.

5 De tá nī ncuu ó modo ndīyi nūū yā jā ní nsáhá cuāchi ó, de nī nastēcū yā yóhó jā cutecū ó níí cání jīn Cristo. Chi sīquī jā vāha ndasí inī yā cúu jā ní scācu yā yóhó.

6 De nī nastēcū yā yóhó jā cutecū inuú ó jīn Cristo Jesús, de tenee yā yóhó jīn yā jondē andivī.

7 Sūcuán nī nsáhá yā tácuā níí cā tiempo jā quiji de stéhēn yā nāsa mānī ndasí yā jīn ó, jīn nāsa vāha inī yā jīn ó jā sīquī Cristo Jesús.

8 Chi sīquī jā mānī ndasí yā jīn ndá nú cúu jā ní scācu yā ndóhó, chi nī ncañdīja ndá nú jā sáhá yā jēhē nū. De nsūū sīquī jā ní nsáhá ndá máa nú cúu, chi táhvī jā ní jēhe yā nūū nū cúu.

9 Chi nduú nā tíñu vāha ní nsáhá ó jā scācu yā yóhó, de jā ņūcuán nī iin ó mā cúū sáhá téyíí ó maá ó jā cuu scācu ó maá ó.

10 Chi cúu ó iin tíñu vīi jā ní nsáhá maá yā, chi nī nasáhá yā yóhó jā íyó inuú ó jīn Cristo Jesús, tácuā sáhá ó ndācá tíñu vāha jā ja nī nsáhá tūha Yāa Dios jā sáhá ó.

Jā sáhá Cristo jā ndívi ó nūū tūhun jā mānī Yāā Dios jíin ó

¹¹ Túsaá de nūcūhun inī ndá nú nāsa nchivī nī ncuu nú jondē saá. Chi nduú ní ncuu nú nchivī hebreo, chi sa nī ncuu nú nchivī ndācá nación jāá nduú jíinī tūhun yā. De nchivī hebreo jā sáhá circuncidar yiqui cúñu, nī ncāhān ji jā cúu nú nchivī jāá nduú sáhá circuncidar.

¹² De nūcūhun inī nū jā jondē saá de nduú ní íyo ndá nú jíin Cristo, de nī ncuu nú nchivī űūū jícā nūū nación Israel. De nduú ní jíinī ndá nú ndācá tūhun contrato jā ní nquee yuhú Yāā Dios jā sáhá yā. De nduú ní íyo Yāā Dios jíin nú űayīvī yáhá, de nduú nā jā váha ní űūhun inī ndá nú jā coo.

¹³ De mitan chi nī ndívi ndá nú nūū Yāā Dios jāá nduú ní jíinī nū tūhun yā jondē saá, chi nī nquívī nú ndahá Cristo síquī jā ní jíhī yā jēhé nū.

¹⁴ De Cristo cúu Yāā jā sáhá jā ndúmanī tāhán ó. Chi nī nsáhá yā jā nchivī hebreo jíin nchivī ndá cā nación, iin-ni cā nī nduú ó nūū yā. Chi nī nsáhá yā jāá nduú cā jíinī űhvī tāhán ó, de suu cúu modo jā ní janī yā iin jā ní ndasi sava māhñú ó jā ní nsáhá síin yóhó.

¹⁵ Chi nī nsōcō yā maá yā ní jíhī yā, de sūcuán nī sndáhvā yā ley janahán jíin tūhun jā ndácu tíñu jíin jā tátúnī jā ndiso maá. Chi ley űūcuán nī nsáhá síin nchivī hebreo jíin ndá cā nación jāá nduú ní jíinī ji ley. De nī nasquetáhān yā ndihi ó jā ní nduú ó iin-ni cā nación jeé, de yíhí ó ndahá yā. De sūcuán nī nsáhá yā jā ní ndumanī tāhán ó.

¹⁶ De jíin jā ní jíhī yā yícā cruz, de nī snāā yā tūhun jā jíinī űhvī tāhán nchivī hebreo jíin ndá cā nación. De nī nsáhá yā jā ní ndívi ó nūū tūhun jā mānī Yāā Dios jíin ó, de nī nduú ó iin-ni cā nchivī maá yā.

¹⁷ Chi nī nquiji Cristo nī nacani yā tūhun váha nūū ndācá nchivī jā ná ndívi ji nūū tūhun jā mānī yā jíin ji, cúu ndá ndóhó nchivī jāá nduú ní jíinī tūhun yā, de saá-ni nchivī hebreo jā jíinī tūhun yā.

¹⁸ De mitan de síquī jā ní jíhī Cristo, de ndihi ó, cúu nchivī hebreo á nchivī ndá cā nación, cuu quívī ó nūū Tatá ó Yāā Dios, de iin-ni Espíritu Santo sáhá.

¹⁹ Túsaá de nduú cā cúu ndá nú tá cúu nchivī űūū jícā ní nchivī tátū, chi iin-ni cā nī nduú nú jíin ndá nchivī űūū maá yā. De táhán nchivī vehe Yāā Dios cúu ndá nú.

²⁰ De cúu ndá nú tá cúu iin iin parte iin vehe cáhnú jā cúvāha síquī cimientu, de cimientu űūcuán cúu tūhun Cristo jā ní nacani ndá apóstol jíin ndá tēe jā ní nacani tūhun yā janahán. De maá Jesucristo cúu tá cúu iin yūū jā cánuú cā jā yítuu squínā vehe.

²¹ De ní vehe cúvāha váha síquī maá yā, de cúusúcun cuāhān, de cúu iin templo ī jā ndéē maá Jētohō ō.

²² De suu cúu ndá máá nú, chi íyó inuú nú jíin Cristo, de inuú-ni sámā yā ndóhó jíin ndá cā nchivī cándíja jā cúu ndá nú modo iin iin yūū templo. De suu cúu jā ndéē Espíritu Yāā Dios inī nū modo inī iin templo.

3

Jā ndiso tíñú Pablo jā nācani dē tūhun nūū nchivī jāá nduú jíinī tūhun Yāā Dios

¹ De jā űūcuán nduhū Pablo, jícān táhvī ní nūū yā. De yíhí ní vecāa síquī jā ní nacani nī tūhun Cristo Jesús nūū ndá ndóhó nchivī ndācá nación jāá nduú ní jíinī tūhun yā nícu.

² De jíinī ní jā ní jíinī ndá nú tūhun nāsa váha ndasi ní nsáhá Yāā Dios jíin nī, chi nī jēhe yā tíñu nūū ní jā nācani nī tūhun váha yā nūū nū.

³ De tūhun yā jā ní nchiyuhū, nī nastúu yā nūū ni, tá cúu nūū ja nī ntee nī jacū sīquī ñúcuán nūū nū.

⁴ De tá cahvi nú de cuu jīcūhun inī nū jā ní jīnī vāha nī tūhun Cristo jā ní nchiyuhū.

⁵ De nduú ní stéhēn yā tūhun yuhū ñúcuán nūū ni iin nchivī ndācā cuiyā yātō. De mitan cúu jā stéhēn nijīn yā jīn Espírītu yā nūū ndá apóstol jā ní jani ndoo yā, jīn nūū ndá tēe nācāni tūhun yā.

⁶ De súcuán cāhān tūhun jā ní nchiyuhū ñúcuán: Nchivī ndá cā naciōn iin cāhnú-ni nīhīn jī tāhvī jī jīn nchivī hebreo, chí nī ncandíja jī tūhun jā scācu yā jī. De inuú-ni nī nduu ndihī jī, de iin cāhnú-ni quéndōo ndetū ánō jī sáhá Cristo, tá cúu nūū ní nqee yuhú Yāa Dios.

⁷ De jā sīquī tūhun yáhá cúu jā ní jani yā nduhū jā nācāni nī tūhun nūū ndá nū. Chí nī ncutahvī ní tiñu vāha ndasí yáhá jā ní jēhe yā nūū ni. De jīn poder yā ní nsáhá yā ñúcuán jīn nī.

⁸ De nduhū chí cúu nī tēe jā núu cā nūū ndācā nchivī jā núu cā jā yhī ndahá yā. De vísō súcuán cúu nī, de nūū maá nī ní jēhe yā tiñu vāha ndasí yáhá jā nācāni nī tūhun vāha yā nūū nchivī ndācā naciōn jāá nduú jīnī, nāsa cuiácā ndasí ó ndihī jā ndíso tūhun Cristo, jā má quéndā cuiťī ō jīcūhun inī ō.

⁹ Chí nī jani yā nduhū jā stéhēn cājī nī nūū ndihī nchivī jā scācu yā jī. De ñúcuán cúu tūhun Yāa Dios jā ní nchiyuhū jondē janahān ndasí, chí maá yā ní nsáhá ndihī-ni.

¹⁰ De súcuán ní nsáhá yā jīn nchivī, tácuā mitan de ndācā jā cúñáhnú jīn jā ndíso tíñú nūū súcún, ná cúnī nāsa ndíchí ndasí Yāa Dios. Chí ndíchí ndasí ní nsáhá yā jīn nchivī cándíja.

¹¹ Chí súcuán nī ncundaā inī yā jondē ní cání, de ní nsáhá yā jā maá Jētoho ō Cristo Jesús ní squīncuu yā ñúcuán.

¹² De sīquī jā ní nsáhá Cristo, de mitan de cúndeē cúcāhnú inī ō jā cuu quivi ó cāhān ō jīn Yāa Dios sīquī jā cándíja ó Cristo.

¹³ Túsaá de cāhān ndāhvī ní jīn ndá nú jā má cúcuécā inī nū sīquī tūndóhó jā ndóho ní jēhe nū. Chí suu sáhá jā quéndōo ndetū ánō ndá nú.

Cristo cúndáhvī ndasí inī yā yóhó

¹⁴ De jā ñúcuán cúu jā jécuiñī jítí nī nūū maá Yāa jā cúu Tatá Jētoho ō Jesucristo.

¹⁵ De maá yā cúu Tatá nūū ndihī nchivī yā jā ndēē andivī jīn ñayivī.

¹⁶ De jícān táhvī ní jā jīn poder yā jā cúñáhnú ndasí yā, ná sáhá yā jā cuja vāha inī ndá nú jīn tūhun yā, de coo fuerza inī ánō nū, sáhá Espírītu yā.

¹⁷ De suni jícān ní jā candíja nīhin ndá nú Cristo, tácuā cundeē yā inī ánō nū, de tiin vāha nú tūhun jā cúndáhvī inī yā ndóhó, de cuiñī nīhin nú jīn.

¹⁸ De súcuán de cuu jīcūhun vāha inī nū jīn ndācā nchivī cándíja, nāsa íyó tūhun jā cúndáhvī inī Cristo yóhó. Chí ndasí jítē, cání, cúnú, súcún tūhun ñúcuán, chí cuahā ndasí sáhá.

¹⁹ Túsaá de jícān nī jā ná cúnī vāha ndá nú nāsa cúndáhvī inī yā yóhó, vísō nduú cúu cuiťī jīcūhun inī ó ndihī ndihī. De súcuán de coo inuú nú jīn Yāa Dios jā cunuú yā inī ánō nū.

²⁰ Túsaá de ná cāhān ō jā viī ndasí cúñáhnú yā, chí maá yā cúu Yāa jā íyó poder jā sáhá yā jā vāha ndasí cā nsuú cā ndihī jā jícān ō á jā jani inī ō. De sáhá yā ñúcuán jīn poder yā jā sáťiñú inī ánō ō.

²¹ De ná cáhān ō jā viī ndasí cúñáhnú yā jā síquī jā ní nsāhá yā jēhē nchivī cándíja jíin jā síquī Cristo Jesús. De súcuán ná cóo jondē ní cání cuitī tiempo jā quíjī. Amén.

4

Jā ní nduu inuú ndá nchivī cándíja sáhá Espíritu

¹ De nduhū jā yíhí ní vecāa síquī tūhun maá Jētohō ō, cáhān ndāhvī ní jíin ndá nú jā ná cáca ndaā nū tá cúu nūū cánuú caca nú jā cúu nú nchivī jā ní ncana yā.

² De níni coo suchí inī nū, de coo vitá inī nū. De coo paciencia nū, de cuandeē inī nū jíin táhān nú jā cúndáhvī inī nū jí.

³ De cundihvī inī nū jā cundeē māni inuú nú, sáhá maá Espíritu Santo nūū vají tūhun māni inī.

⁴ Chi iin-ni cúu ndá nchivī maá yā, de íyó iin-ni Espíritu, de inuú ñúhún inī ō jā coo jā váha síquī jā ní ncana yā yóhó.

⁵ De íyó iin-ni Jētohō ō, jíin iin-ni tūhun cándíja ó, jíin iin-ni tūhun jénduté ó.

⁶ De íyó iin-ni Yāa Dios jā cúu Tatá ndācá ó. De maá yā cúñáhnú nūū ndihí ó, de sátiñú yā jíin ndihí ó, de ndéē yā inī ndihí ó.

⁷ De tá iin iin ó ní ncutahvī ō síin síin tiñu jā sáhá ó, tú nāsa medida ní jēhe Cristo ndá táhvī nūū ō.

⁸ Já ñúcuán cúu jā cáhān tutū ī:

Tá ní ndaa yā cuānohōn yā andiví, de ní nastútú yā cuāhā jā yíndasí, cuāhān yā jíin.

De ní nsaji yā táhvī nūū ndācá nchivī.

⁹ De jā cáhān tutū jā ní ndaa yā, de suu cáhān jā xihna cā ichi andiví ní ncuun yā jondē nūū cūnū cā ñayiví yáhá.

¹⁰ De Yāa jā ní ncuun, suni maá yā cúu jā ní ndaa jondē nūū súcún cā andiví, tácuca cuhun chitú yā ní cáhnú-ni.

¹¹ De ní jēhe yā síin síin tiñu jā sáhá nchivī. Chi ní jani yā sava nchivī cuu apóstol, de sava cā nacani tūhun yā, de sava cā scándíja nchivī tūhun jā scácu yā jí, de sava cā cuu pastor jā coto nchivī cándíja, de sava cā stéhēn.

¹² Súcuán ní jani yā nchivī maá yā jā sáhá jí tiñu cúnī yā, tácuca cuahnu cā nchivī Cristo jíin tūhun yā.

¹³ De súcuán coo jondē nduu inuú-ni ndihí ó jíin tūhun cándíja ó, de cunī váha ó nāsa Yāa cúu Sēhe Yāa Dios. De súcuán cuja váha ó jondē chitú inī ō jíin ndihí tūhun jā ñúhún chitú inī Cristo.

¹⁴ De súcuán de mā cúu cā ō modo sūchí lúlí jā ñamā jáni yáhá jáni ñúcuán inī jí, ní mā quívi nduū ō cháhá chúcuán jíin síin síin tūhun jā stéhēn ndá tēe stáhví jā ndito ndasí dē squívi dē yóhó nūū tūhun stáhví.

¹⁵ Chi sa ná cúniquin ō tūhun ndāa jíin tūhun cúndáhvī inī. De súcuán de cuahnu ó jíin ndācá tiñu jā cúnī Cristo, Yāa jā cúñáhnú nūū nchivī jā cúu modo yiquí cúñu yā, chi iin-ni cā cúu jí jíin yā.

¹⁶ De sáhá yā jā nduu inuú-ni ndācá jí jā jíja jí cuāhān jí, chi cúu jí modo iin-ni cā yiquí cúñu jíin yā. De jétíñú váha tá iin iin jí nāsa ní ñihñ tiñú jí, tácuca scuáhnú táhān de cuja ndá jí jíin tūhun cúndáhví inī.

Jā ndújeé ó sáhá Cristo

¹⁷ Túsaá de yáhá cúu tūhun jā cāhān ni jín ndá nú, de jā cáchī maá Jētohō ō cúu jā cāhān nīhin nī jín nú: Jā má cācá cā nū tá cúu nūū jīca sava nchivī jāá nduú jínī ji nāsa Yāā cúu Yāā Dios, chí jīca ji jín tūhun jā jāni cāhá inī maá ji.

¹⁸ De íyó neé jāá ntúnī ji, de nduú névāha ji Espírītu jā vāji nūū Yāā Dios, chí nduú jínī ji tūhun yā, síquī jā nīhin inī ji.

¹⁹ De nduú cā cúcanoō ji, chí nī nguīvi ji jín tiñu néhén ndasí, de ndíhvī inī ji sáhā ji ndācá tiñu téhén.

²⁰ Sochi ndá ndóhó, chí nsūú sūcuán nī scuáha nú tūhun Cristo,

²¹ de tú ndāā jā ní jini ndá nú tūhun yā jín jā ní ncutūha nú jín tūhun ndāā Jesús.

²² Túsaá de sndóo nú ndācá tiñu jā ní nsáhā nú ichi chātā, tá nī nsáhā ndá nú modo jā cúnī maá nú jā ní ncutéhén ánō nū nī nsáhā tiñu néhén tiñu stáhvi jā ní ndíyo inī nū.

²³ De ná ndújeé ánō nū jín jāá ntúnī nū.

²⁴ De cuāha ndá nú tūhun jā ndujeé nú, chí nasáhā Yāā Dios ndóhó tá cúu nūū cúnī maá yā jā caca ndāā nū jín tiñu váha tiñu ndoo.

²⁵ Túsaá de mā cāhān cā nū tūhun stáhvi, de sa cāhān ndāā nū jín ndācá táhán nú, chí iin-ni cā cúu ndihí ó.

²⁶ Tú vāji iin jā squítī inī ndóhó, de mā quítī xēen inī nū cuāhā hora.

²⁷ Chí mā cuāha nú tūhun jā sūcuán squívi táchī cúñáhnú ndóhó nūū cuáchi.

²⁸ De nchivī jā ní nsacuíhná, mā sácuíhná cā ji, chí sa satíñū ji, de cucuu ji jín tiñu váha, tácuā nīhīn ji jā cuāha ji nūū nchivī jā cúmanī nūū.

²⁹ Nī iin tūhun néhén mā cāhān ndá nú, chí sa cāhān nū tūhun váha jā scuáhnū táhán jín tūhun yā, de sáhā jā quéndōo váha nchivī jā jīni.

³⁰ Mā sáhā ndá nú cuáchi tácuā mā cúcuécá inī Espírītu Santo Yāā Dios. Chí Espírītu yā cúu tá cúu sello jā stéhén jā cúu nú sēhe Yāā Dios, jondē quiji quívi jā jīnu tiñu jā scácu yā ndá nú.

³¹ De siāā ndá nú ndācá tūhun jā cútucu inī, jín tūhun xēen inī, jín tūhun quítī inī, jín tūhun cāhān nāvāha, jín ndācá tūhun néhén.

³² Chí sa coo váha inī nū jín táhán nú, de cundáhvi inī nū ji. De cune cáhnú inī ndá nú nūū táhán nú, tá cúu nūū ní nee cáhnú inī Yāā Dios nūū nū jā ní nsáhā yā jín Cristo.

5

Nāsa cánuú caca ndāā sēhe Yāā Dios

¹ Túsaá de ndacu ndá nú Yāā Dios, chí cúu ndá nú sēhe yā jā mānī yā jín.

² De nínī cundáhvi inī nū táhán nú, tá cúu nūū ní ncundáhvi inī Cristo yóhó, de nī nsōcō yā maá yā jēhē ō, nī ncuu yā tá cúu iin tīcāchí jā jēhén āsīn nūū Yāā Dios jā ní nsōcō yā maá yā.

³ De mitan jā cúu ndá nú sēhe Yāā Dios, de ni mā sáhā nú de ni mā nátúhún nú síquī tiñu ndī, ní síquī ndācá tiñu téhén, ní síquī tiñu ndíyo inī ndatíñú.

⁴ De ni mā cāhān nū ndācá tūhun jā sáhā jā cúcanoō táhán, ni tūhun naā, ni tūhun jāá nduú jétíñū cuitī. Chí ndācá ñúcuān nduú nīhīn tiñú. Chí sa nacuetáhvi nū nūū Yāā Dios.

⁵ Chí jā jínī ndá nú jā ní iin nchivī jā jīca ndī, ní jā sáhā tiñu téhén, ní jā ndíyo inī ndatíñú, mā nīhīn táhvi ji quívi ji ndahá Cristo jín Yāā Dios jā tatúnī yā nūū ji. Chí ndācá jā ndíyo inī ji cúu tá cúu idolo ji jā chíñúhún ji.

⁶ De coto ndá nú já má stáhví ni iin ji ndóhó jíin ndácá tūhun já cáhān cáhá ji-ni, chí sīquī ndá tūhun nēhén yáhá cúu já quíji castigo xēen Yāa Dios nūú ndá nchivī já nihin inī.

⁷ Mā quívi nduū nū jíin ji túsaá.

⁸ Chí ndá quívi yātá ní iyo ndá nú tá cúu nūú neē, de mitan chí íyó nú jíin luz maá Jētohō ō, cúu já jīcūhun inī nū sīquī yā. De caca nú tá cúu nūú jíca nchivī já tūu luz yā inī ánō jí.

⁹ Chí tú íyó ó jíin luz yā de sáhá ó tiñu mānī inī, tiñu ndāā, jíin tiñu váha.

¹⁰ Scúaá ndá nú sáhá nú ndácá tiñu já jétahān inī maá Jētohō ō.

¹¹ De mā quívi nduū nū jíin ndácá jáá nduú nihīn tiñū já sáhá nchivī já íyó nūú neē. Chí sa stéhēn nū nūú ji tūhun ndāā.

¹² Chí cúcanoō ō cáhān ō sīquī tiñu já sáhá yuhū ndá jí.

¹³ De luz yā sáhá já nátūu ndácá tiñu nēhén já sáhá jí. Sochi tú cuetáhví ji luz yā de caca jí jíin luz.

¹⁴ Já ñúcuán cáhān tutú:

Ndóhó já cúhuun inī, já modo já quíxīn nū, nacōo, de quee nú māññú nchivī já cúu modo ndiyi. De Cristo stúu yā luz yā inī ánō nū.

Cáchī tutú.

¹⁵ Túsaá de coto vāha ndá nú nāsa caca ndāā nū. De mā cáca nú tá cúu nūú jíca ndá tēe naā xīnī, chí sa caca nú tá cúu nūú jíca ndá tēe ndíchí.

¹⁶ Mā snāā nū tiempo, chí cundihví inī nū jíin tiñu yā, chí íyó cuāhā cuāchi ndá quívi yáhá.

¹⁷ Túsaá de mā cōo naā xīnī nū, chí sa jīcūhun vāha inī nū nā tiñu jétahān inī maá Jētohō ō.

¹⁸ De mā jíni nú, chí tiví nú sáhá. Chí sa nducú nú já cunuú Espiritu Santo inī ánō nū.

¹⁹ De cáhān ndá nú jíin táhán nú jíin salmo jíin himno, yaā īi já cáhān tūhun yā. De inī ánō nū cáhān nū jíin yā jíin ndácá yaā, chí ñúcuán cúu já jíta ánō nū nūú yā já chíñúhún nú yā.

²⁰ De níni nacuetáhví nú sīquī ndácá-ni nūú Tatá ó Yāa Dios de nacunehen nú sívi maá Jētohō ō Jesucristo.

Nāsa squíncuu vāha nchivī cándíja nūú táhán jí

²¹ De cuetáhví ndá nú nūú táhán nú sīquī já íyó yīñúhún nú nūú Cristo.

²² Ndá ndóhó ñahan já cúu ñasíhí, cuetáhví nú nūú yíi nú, tá cúu nūú jétáhví nū nūú maá Jētohō ō.

²³ Chí yíi cúñáhnú nūú ñasíhí, tá cúu nūú cúñáhnú Cristo nūú yóhó nchivī cándíja. De maá yā scácu yā yóhó, já cúu ó tá cúu yiquí cúñu yā, chí iin-ni cá cúu ó jíin yā.

²⁴ De tá cúu nūú jétáhví nchivī cándíja nūú Cristo, suni súcuán cánuú já cuetáhví ñasíhí ndihí já cáhān yíi ña.

²⁵ De ndá ndóhó tēe cúu yíi, cundáhví inī nū ñasíhí nú, tá cúu nūú ní ncundáhví inī Cristo yóhó nchivī cándíja, de ní nsōcō yā maá yā jēhē ō.

²⁶ Súcuán ní nsáhá yā tácuu coo ndoo coo īi ō nūú yā, de ní naquete yā ánō ō jíin tūhun yā jíin já ní jendutē ó.

²⁷ De yóhó nchivī cándíja chí cuiñi ó nūú yā, de vii cuñáhnú ó. De mā cúndeē cuāchi ánō ō, de ni iin jáá nduú vii, de ni iin já súcuán, chí sa coo ndoo coo īi ō nūú yā, de nduú nā cuá cumanī cá.

²⁸ De tá cúu nū ní ncundáhvī inī Cristo nchivī cándíja, suni súcuán cánuú jā cundáhvī inī yīi ñasíhí dē, tá cúu nū cundáhvī inī dē maá dē. Chi tēe jā cundáhvī inī dē ñasíhí dē, maá dē cúu jā cundáhvī inī dē.

²⁹ Chi ni iin tēe nduú jínī úhvī dē maá dē, chi sa scájī dē maá dē de jito vāha dē maá dē. De suni súcuán sáhá Cristo jín yóhó nchivī cándíja nū yā.

³⁰ Chi cúu ó tá cúu yiqui cúñu yā, de iin iin ó cúu tá cúu iin iin parte yiqui cúñu yā.

³¹ De suu cúu tá cúu tēe jā sndóo dē tatá dē naná dē, de quétáhán dē jín ñasíhí dē, de iin-ni cā cúu ndúú dē.

³² Cúñáhnú ndasí tūhun yuhú yáhá, de cáhān ni jā nchivī cándíja suni súcuán quétáhán ji jín Cristo.

³³ De suni súcuán cánuú jā tá iin iin nú cundáhvī inī nū ñasíhí nú, tá cúu nū cundáhvī inī nū maá nú. De ñasíhí ná cóo yíñúhún ña jín yíi ña.

6

¹ De ndá ndóhó sēhe, candíja nú nū tatá nú nū naná nú, chi súcuán cúu jā sáhá vāha nú jā cándíja nú Jētohō ō.

² Chi yáhá cúu iin táhán jā úxī tūhun jā ndácu tiñu jā ní jēhe yā, de xihna cā tūhun yáhá cúu jā ndíso táhvī: Coó yíñúhún nú nū tatá nú nū naná nú,

³ tácuá quendōo ndetū nū, de náhán cutecū nū inī ñayiví, cáchī.

⁴ De ndá ndóhó tatá, mā squítī inī nū sēhe nú, chi sa scuáhnú nú ji jín tūhun jā cuetáhvī ji, de stéhēn nū nū ji jā candíja ji maá Jētohō ō.

⁵ De ndá ndóhó mozo, squíncuu nú nū patrón nū ñayiví yáhá, de coo yíñúhún nú de cundihví inī nū jā má stíví nú nū dē. De ndāa de vāha satíñú nú, de caní inī nū jā nū Cristo sátíñú nú.

⁶ Mā sátíñú víxī nū maá hora jā jínī dē tácuá cuetúhún dē ndóhó. Chi sa sáhá ndá nú cuenta jā mozo Cristo cúu nú. De sáhá nú jā jétahān inī Yāa Dios jondē jín inī jín ánō nū.

⁷ De cusí inī nū jā satíñú nú, de caní inī nū jā nū maá Jētohō ō sátíñú nú, nsúú nū nchivī.

⁸ Chi ja jínī ndá nú jā tiñu vāha jā sáhá iin iin nú, de nīhīn nū yāhvī síquī tiñu ñúcuán nū maá Jētohō ō, víso cúu nú mozo á tēe jā sátíñú maá.

⁹ De ndá ndóhó patrón, suni súcuán sáhá nú jín mozo nū, de mā cáhān xēēn nū jín ji. Chi nūcūhun inī nū jā suni maá nú jín maá ji yíhí nú ndahá Jētohō ō, Yāa jā ndēe andiví. De nduú sáhá yā cuenta nāsa cúu iin iin nchivī, chi inuú sáhá yā jín ji.

Jā ná cúcutú ó jín ndācá fuerza Yāa Dios

¹⁰ De iyó incā tūhun, hermano. Nducú ndá nú jā ná cóo fuerza inī nū jín fuerza maá Jētohō ō jā iyó inuú ndá nú jín yā, chi iyó ndasí poder yā.

¹¹ De cucutú nú jín ndācá fuerza Yāa Dios, tácuá cuu cuiñi nīhin nú jā má stáhvī táchī cúñáhnú ndóhó.

¹² Chi modo jā cánāá ó jín ndācá jānēhén. De nsúú nchivī cúu jā cánāá ó jín, chi sa jín ndācá táchī jā jica nūú súcún. De ñúcuán cúu ndá jā cúñáhnú, jín jā ndíso tíñú, jín jā tátúní nū nchivī ñayiví yáhá jā jica ji nūú neē.

¹³ Túsaá de cucutú ndá nú jín ndihí fuerza Yāa Dios, tácuá cuu cuiñi nīhin nú quívi jā coto túnī táchī ndá nú. De súcuán coo tūha nú jín ndācá ndihí jā cuiñi nīhin nú jín.

¹⁴ Túsaá de cuiñi ñihin nú jíin tūhun ndāā jā cúu tá cúu jā yíhí cutú cinturón chījin nú. De sacutú nú maá nú jíin tūhun jā caca ndāā nū, de ñúcuán cúu modo jā cúcutú soldado jíin sahma cāa jā ndási dē.

¹⁵ De níni coo tūha ndá nú jā nacani nú tūhun ndeé tūhun sīi inī jā vají nūū Yāa Dios. De ñúcuán cúu modo jā chíhi soldado zapato jēhē dē.

¹⁶ De jā cánuú cā cúu jā candíja nú jā iyó yā jíin nú. De ñúcuán cúu tá cúu jā jási nū maá nú jíin iin escudo. Chi jíin tūhun jā cándíja nú ñúcuán, de cuu sndáhvā nū ndihi jā tájí maá táchī cúñáhnú, jā cúu tá cúu flecha jā cáyū yáñuhūn punta.

¹⁷ De cuiñi ndá nú jíin tūhun jā ní scácu yā ndóhó, jā cúu tá cúu iin xiní cāa. De cuetíñú nú tūhun jā yósō nūū tutū Yāa Dios jā ní jēhe Espíritu Santo nūū nū. Chi ñúcuán cúu modo jā jetíñú soldado espada dē.

¹⁸ De níni cācān táhvī nū nūū Yāa Dios síquī ndihi-ni, de cāhān ndāhvī nú jíin yā jíin fuerza Espíritu. Túsaá de ndito coo inī nū, de mā jéncuifī nū jā cācān táhvī nū jēhē ndācá nchivī maá yā.

¹⁹ De suni cāhān nū jēhē ñi, tácuā ñihīn ñi tūhun jā cāhān ñi, de coo téyí inī ñi jā nacani cájí ñi tūhun jā ní nchiyuhū jā scácu yā nchivī.

²⁰ Chi ñi ntetíñú yā nduhū jā jíca ñi nácani ñi tūhun ñúcuán, de jā síquī ñúcuán cúu jā yíhí ñi vecāa. De cācān táhvī ndá nú jā coo téyí inī ñi cāhān ñi tūhun yā, tá cúu nūū cánuú jā cāhān ñi.

Saludo jā sándihí

²¹ Tíquico cúu iin hermano jā māñi ō jíin, de cúu dē tēe squíncuu vāha jā chíndeé táhān jíin ñi nūū tiñu maá Jētohō ō. De maá dē cachī tūhun ndihi nāsa cuáhān tiñu ñi de nāsa íyó ñi.

²² Jā ñúcuán ñi ntají ñi dē cuēē dē nūū nū, tácuā cachī dē nāsa íyó ndá ñi, de coo ndeé inī ndá nú sáhá dē.

²³ De ñúhún inī ñi jā Tatá ó Yāa Dios jíin Jētohō ō Jesucristo, ná sáhá yā jā coo ndeé coo sīi inī ndācá nú jā cúu nú hermano, de coo manī cā nū jíin yā, de candíja ñihin nú.

²⁴ De ñúhún inī ñi jā ná sáhá cā yā jā váha ndá nú jā māñi ndija nú jíin Jētohō ō Jesucristo. Súcuán ná cóo. Amén.

CARTA JA NI NTEE SAN PABLO APOSTOL NUU NCHIVI ÑUU FILIPOS

¹ Ndúú ni cúu Pablo jíin Timoteo, mozo Jesucristo. De téé nī carta yáhá cuēē nūū ndá ndóhó hermano já ndéé ñuū Filipo, já cúu ndá nú nchivī maá yá já yíhí nú ndahá Cristo Jesús. De suni téé nī nūū ndá téé já ndíso tíñú já jito ndóhó, jíin nūū ndá téé já chíndeé ndá ndóhó.

² De ñúhún inī ndúú nī já Tatá ó Yāā Dios jíin Jētoho ó Jesucristo, ná sáhá cá yá já váha ndá nú, de sáhá yá já coo ndeé coo siī inī nū.

Jā jícān táhvī Pablo jēhē nchivī cándija

³ Ndácá vuelta já núcūhun inī nī ndá nú, de nácuētáhvī nī nūū Yāā Dios.

⁴ De tá jícān táhvī nī, de níní cúsiī inī nī já jícān táhvī nī jēhē nū.

⁵ Chi nī nchindeé táhán ndá nú jíin nī já scáca ó tūhun váha yā, jondē quívi já nī ncandija nú de jondē mitan.

⁶ De jíin ndija nī já maá Yāā já ní squíjéhé tíñu váha jíin nú, cucuu yá jíin jondē quívi já nenda Jesucristo, de sínu ndihí yā.

⁷ De íyó váha já súcuán jáni inī nī síquī ndácá nú, chi mánī ndasí nī jíin nú, de inuū-ni nī nsáhá yá já váha yóhó. De súcuán cúu visó yíhí nī vecāa á visó cuiñi nī nūū ndácá téé cúñáhnú já cáhān nī jēhē tūhun já scácu yá yóhó já tūhun ndāā cúu.

⁸ Chi Yāā Dios jíinī yā nāsa mánī ndasí nī jíin ndá nú, tá cúu nūū mánī ndasí Jesucristo jíin ó.

⁹ De jícān táhvī nī já ná cáca cā cundáhvī inī nū táhán nú, jíin já jícūhun cā inī nū de cundíchí nú jíin ndácá tūhun yā.

¹⁰ De súcuán de cuu nacāji nú ndácá já váha já cuniquin nū, de caca ndāā nū, tácuu mā cōo nī iin cuāchi síquī nū quívi já nenda Cristo.

¹¹ De súcuán de cāyā cuāhā tíñu váha já sáhá Jesucristo jíin ndá nú. De sáhá já coo yíñúhún nchivī nūū Yāā Dios de cáhān jíi já víi ndasí cúñáhnú yā.

Jā técu ó cúu já técu Cristo inī ó

¹² Hermano, cúni nī já ná cúcáhnú inī ndá nú nāsa nī nsáhá tūndóhó já ní ndoho nī. Chi nī nsáhá já ní jítē nuu cā tūhun já scácu yá yóhó.

¹³ Chi ndácá soldado já íyó inī palacio, jíin ndá cá nchivī, jíin jíi já yíhí nī vecāa já síquī Cristo.

¹⁴ De síquī já yíhí nī vecāa, já ñúcuán cúu já víhí cā níhīn ndeé inī cuāhā hermano já cándija nūū Jētoho ó. De íyó téyíí cā inī ndá dē já nácani dē tūhun yā, de nduú nūu cuití inī dē.

¹⁵ De ndāā chi sava téé nácani dē tūhun Cristo síquī já cúcuásún inī dē jíin já nduxí dē. De sava cá dē chi sa nácani dē tūhun yá síquī já váha inī dē.

¹⁶ Sava dē nácani tūhun Cristo síquī já ndúcú dē já váha maá dē-ni, de nduú ndija dē, chí cúni dē já níhīn cā nī tūndóhó já yíhí nī vecāa.

¹⁷ Sochi sava cā dē chí nácani dē tūhun síquī já cúndáhvī inī dē nduhū, chí jíin dē já yíhí nī vecāa síquī já cáhān nī jēhē tūhun já scácu yá yóhó.

¹⁸ Ndúú ná cuá sáhá túsaá, chí ndácá-ni modo scútē nuu ndá dē tūhun Cristo, visó tū ndija dē á nduú. De yáhá cúu já cúsiī inī nī sáhá. De suni cusíí cā inī nī,

¹⁹ chí jíinī nī já ndácá yáhá sáhá já váha cā coo jíin nī, chí jícān táhvī ndá nú jēhē nī, de Espíritu Jesucristo chíndeé yá nduhū.

²⁰ Chi ñúhún inī ni de cúu ndasí inī ni jā má sáhá nī ni iin jā sáhá jā cucanoō ni nūū yā. Chi sa coo téyí inī ni jā cāhān ni tūhun yā, tácu nduñáhnú cā Cristo sáhá nī mitan, tá cúu nūū ja nī nsáhá nī níí jā vají nī, de visō cutecū ni á cuū ni.

²¹ Chi jā tēcū ni cúu jā tēcū Cristo inī ni, de jā cuū ni cúu jā víhí cā quendōo vāha nī.

²² De tú cutecū cā ni, de cuu scáca cā ni tiñu maá Jētoho ō. Túsaá de nduú cúcáhnú inī ni ní iin cúu jā váha cā, á jā cutecū ni á jā cuū ni.

²³ Chi māhñú nduú tūhun yáhá íyó nūhin nī. Chi iin cúu jā cúnī ni quūhīn ni cundeē ni jín Cristo, chi ñúcuán cúu jā víhí cā coo vāha nī.

²⁴ Sochi cánuú cā jā cutecū cā ni jā síquī ndá ndóhó.

²⁵ Túsaá de íyó seguro inī ni jā quendōo ní ñayíví yáhá cundeē cā ni jín ndá nú, tácu stéhēn cā ni nūū nū nāsa caca vāha cā nū jín yā, de cusī cā inī ndá nú jín tūhun cándíja nú.

²⁶ Tú súcuán de cuēē ni cundeē tucu nī jín ndá nú, de cusī ndasí inī nū jā síquī nduhū, sáhá maá Cristo Jesús.

²⁷ De maá iin-ni cúu jā cundihví inī nū caca ndaā nū, tá cúu nūú cánuú caca nú síquī jā cándíja nú tūhun Cristo. Ñúcuán de visō cuēē ni jā nacunī táhán ó, á cundeē jíca nī, de nīhīn ni tūhun nú jā íñí nīhin ndá nú jín tūhun yā, de íyó inuú inī nū, de inuú-ni ndúcu ndéé ndá nú síquī tūhun jā cándíja ó jā scácu yā yóhó.

²⁸ De mā cúyūhú cuití ndá nú jā sáhá ndá jā jíní ūhvī ndóhó. Chi jā jíní ūhvī jí ndóhó, ñúcuán stéhēn jā tánū táhvī jí, de suní stéhēn jā cācu ánō ndá máá nú sáhá Yāa Dios.

²⁹ Chi nī jēhe Cristo ūū jā váha nūū nū: Nsūū maá-ni jā cándíja nú yā, chi suní jā ndoho nú jā síquī yā.

³⁰ Chi maá nī jín ndá ndóhó, modo jā cánāá ó jín ndācá jā nēhén. Chi nī jiní ndá nú jā súcuán nī nsáhá maá nī, de nīhīn nū tūhun jā sáhá cā ni jondē mitan.

2

Jā ní nsáhá suchí yā maá yā de ní nduñáhnú yā

¹ Túsaá de sáhá Cristo jā íyó ndeé inī ndá nú, jín jā cúsi inī nū síquī jā vāha inī yā jín nú. De íyó Espíritu yā jín nú, de māñí nū jín táhán nú, de jito ndáhví nú jí.

² Tú súcuán de ná cúcuu cā ndá nú jín ndācá tūhun yáhá, tácu cusī ndasí inī ni. De inuú-ni coo inī ndá nú, de cundeē māñí nū, de inuú-ni coo ánō nū, de inuú caní inī nū.

³ De ní iin tiñu mā sáhá nú jā quendōo vāha maá nú-ni, ní jā sáhá téyí nú maá nú. Chi sa sáhá suchí ndá nú maá nú, de sáhá nú cuenta jā vāha cā táhán nú nsūū cā maá nú.

⁴ De mā cúndihví inī nū maá-ni tiñu jā quendōo vāha maá nú-ni, chi suní cundihví inī nū tiñu jā quendōo vāha táhán nú.

⁵ De caní inī ndá nú tá cúu nūú ní jani inī Cristo Jesús.

⁶ Chi maá yā cúñáhnú inuú yā jín Yāa Dios, de visō súcuán de nduú ní jani inī yā jā cuñáhnú inuú yā jín Yāa Dios.

⁷ Chi ní nsíáā yā jā cúñáhnú yā, de ní nduu yā tá cúu mozo, de ní ncacu yā ní nduu yā tēe.

⁸ De tá ní nduu inuú yā jín tēe, de ní nsáhá suchí yā maá yā. De ní jetáhví yā jondē jín tūhun jā cuū yā, de jondē jín tūhun canoō jā cuū yā yīcā cruz.

9 Jā ñúcuán nī nsāhá Yāā Dios jā vii ndasí nī nduñáhnú yā, de síví yā cúñáhnú ndasí cā nūū ndá cā síví.

10 De ndácá jā iyó andíví jíín ñayíví jíín chíjin ñayíví, tá cuni ji síví Jesús de jēcuíñi jíti ji.

11 De cāhān ndāā ndivíi ji jā Jesucristo cúu maá Jētohō ō. De súcuán stéhēn ji jā cúñáhnú ndasí maá Tatá yā Yāā Dios.

Nchiví cándíja cúu ji tá cúu tiūūn jā jéndūtē

12 Túsaá hermano, tá cúu jā níni nī jetáhví ndá nú tūhun jā ní ncāhān ni tá nī Iyo nī jíín nú, suni súcuán víhí cā cuetáhví nú mitan jā iyó jíca nī jíín nú. De cundihví iní nú jā caca ndāā nú jíín tūhun jā ní scácu yā ndá nú, de caca yíñúhún nú de cundihví iní nú jā má stíví nú nūū yā.

13 Chi Yāā Dios sáhá yā jíín ndá nú jā cúu iní nú sáhá nú tiñu váha, de chíndeé chítuu yā ndóhó jā squíncuu nú tiñu jétahān iní yā.

14 Ndihi jā sáhá nú, de mā cāhān sóo nú, ni mā tétáhān nú,

15 tácuā cuu ndá nú sēhe Yāā Dios jāā nduú nā cuāchi coo síquī nú de coo ndāā nū. De caca ndoo ndá nú máhñú nchiví nēhēn nchiví nīhin iní. Chi máhñú nchiví ñúcuán stéhēn nú tiñu váha nú, de súcuán cuu ndá nú tá cúu tiūūn jā jéndūtē nūū neē iní ñayíví.

16 De stéhēn nú tūhun yā nūū ji jā cutecú ji ní ní cání sáhá. De súcuán de cusíi ndasí iní ni quívi jā nenda Cristo, chi cuni ni jāā nduú ní jíca cāhá nī, ni nduú ní nsatíñú cāhá nī.

17 De víso ná cúu ni jā sócō ni maá nī nūū yā jā síquī ndá nú, de ñúcuán cúu jā ndúcú nī scándíja cā ni ndóhó, tácuā sócō nū maá nú sáhá nú tiñu váha síquī jā cándíja nú yā. Jā ñúcuán cúsiī iní ni, de cúnī ni jā suni cusíi iní ndá nú jíín nī.

18 Túsaá de cusíi iní ndá máá nú jíín nī, de inuú ná cúsiī iní ndácá ó.

Tūhun Timoteo jíín Epafrodito

19 De ñúhún iní ni jā cuāha maá Jētohō ō Jesús tūhun jā tají ñamā ni Timoteo cuēē dē nūū ndá nú, tácuā ndusiī iní ni tá nīhīn ni tūhun nāsa iyó ndá nú.

20 Chi nduú cā nā incā tēe iyó yáhá jā inuú jáni iní jíín nī, tá cúu nūū cúu maá dē jā ndíhvī ndíja iní dē jēhē nū.

21 Chi ndihi cā dē ndúcú dē jā cuu maá dē, de nsūū jā cúnī Cristo Jesús.

22 De ja jíín ndá nú jā tēe váha cúu Timoteo. Chi tá cúu sēhe jíín tatá, súcuán nī nsatíñú dē jā nácani dē tūhun váha yā jíín nī.

23 Túsaá de ñúhún iní ni jā tají nī dē cuēē dē nūū nū, tá ja nī ncucáhnú iní ni nāsa coo jíín nī.

24 De jáni ndíja iní ni jā cuāha Jētohō ō tūhun jā suni maá nī jíín yāchī ni nūū ndá nú.

25 De suni jáni iní ni jā cánuú tají nī hermano ō Epafrodito cuēē dē, chi tēe jā sátíñú jíín nī síquī tūhun yā cúu dē, de chíndeé táhān dē jíín nī. Chi ndá máá nú nī ntají nú dē jā sáhá dē ndácá jā cúmanī nūū ni.

26 Chi cúu ndasí iní dē nacunī tucu dē nūū ndá nú. De nī ncucuécá ndasí iní dē, chi nī nīhīn ndá nú tūhun jā ní ncuhū dē.

27 De jāndāā jā ní ncuhū dē, de ja ñātin cuū dē nícu. Sochi Yāā Dios nī ncundáhví iní yā dē, de nsūū mátúhún dē-ni, chi saá-ni nduhū, tácuā mā cáá cā jā cucuécá iní ni jēhē dē nícu.

28 Jā ñúcuán cúu jā ndíhví cā iní ni jā tají nī dē cuēē dē nūū nū, tácuā ndusiī iní nú jā nacunī tucu nú nūū dē. De saá-ni nduhū mā cúcuécá ndasí cā iní ni.

²⁹ Túsaa de cusii inī ndá nú jā najinū dē nūū nū, chi cúu dē hermano ō jā cándíja maá Jētohō ō. De coo yíñúhún nú jín ndácá tēe jā cúu tá nūū cúu maá dē.

³⁰ Chi jā síquī tiñu Cristo cúu jā ja ñatin cuū dē nícu. Chi nī nchundeé inī dē jā cuū dē síquī jā chindeé dē nduhū jín tiñu jáá nduú ní íyo modo sáhá ndá máá nú.

3

Tūhun jā caca ndaā vāha ó

¹ De mitan, hermano, cusii inī ndá nú jín maá Jētohō ō. Nduhū chi nduú cuítá nī jā tēe tucu nī tūhun yáhá nūū nū, chi cuetiñú jā quendōo vāha cā ndá nū.

² Coto nú maá nú nūū ndá tēe jā sáhá tiñu néhén, jā cúu dē tá cúu tinā. Chi ndúcú ndá dē stácuēhé dē ndóhó jā sáhá dē circuncidar, de nduú sáhá dē tiñu ndāā.

³ Sochi maá ó cúu nchivī jā ní ncuu circuncidar ndija, chi chíñúhún ó nūū Yāa Dios jondē jín inī jín ánō ō, de cusii inī ō jā yíhí ó ndahá Cristo Jesús. De nduú cándíja ó maá ó jā quendōo ndāā ō jín tiñu jā sáhá maá ó-ni.

⁴ Chi tú jā súcuán cúu de nduhū chi suni cuu candíja nī tiñu jā sáhá maá nī nícu. Chi tú ní tēe jáni inī dē jā cuu candíja dē maá dē, de nduhū chi víhí cā cuu candíja nī maá nī.

⁵ Chi nī ncuu nī circuncidar nūū únā quívi jā ní ncau nī. De tatā Israel cúu nī, de suni táhán tatā Benjamín, de iin hebreo sēhe hebreo cúu nī. De suni nī ncuu nī tēe grupo fariseo jā ní squíncuu nī ndácá ley táhán ñuū ni hebreo.

⁶ De nī nsáhá nāvāha nī nchivī cándíja, chi ndasí nī ndihvī inī nī jā má sáma ji modo ley janahán. De nī iin nduú ní ncúu cāhān jáá nduú ní squíncuu nī ley ñúcuán, chi nī squíncuu vāha nī.

⁷ Sochi ndácá jā ní ncandíja nī ñúcuán, chi sáhá nī cuenta jáá nduú nā cuá nihīn tiñú cuítí, chi mitan de nī ncandíja nī Cristo.

⁸ De suni sáhá nī cuenta jā vāha cā ná náā ndihī jā ní ncandíja nī ñúcuán, chi vāha ndasí cā cúu jā ní nguívi nī ndahá maá Jētohō nī Cristo Jesús. De jā síquī maá yā de nī nsiáā nī ndihī ñúcuán, de sáhá nī cuenta jā tá cúu yācá-ni cúu. Súcuán nī nsáhá nī tácuu quívi nī ndahá Cristo.

⁹ De mitan de inuú-ni cúu nī jín yā. De nduú cā ndúcú nī jā quendōo ndāā nī jín ley ñúcuán, chi sa Yāa Dios nī sndáhva yā cuāchi nī síquī jā ní ncandíja nī Cristo. Chi súcuán squéndōo ndāā yā nchivī cándíja.

¹⁰ De mitan de cúnī nī jicūhun vāha cā inī nī nāsa Yāa cúu yā. De cúnī nī jā poder jā ní natecū yā coo jín nī. De cúnī nī ndoho nī jín yā, de jondē ndoho ndihī nī tá cúu nūū nī ndoho maá yā jā ní jihī yā.

¹¹ Chi ñúhún ndasí inī nī jā natecū nī tá cúu nūū ní natecū maá yā.

Jā ndúcú ndéé Pablo sínu dē carrera dē

¹² De ncháha ca nihīn nī ndihī jā ní ncāhān nī ñúcuán, de nī ncháha ca cuja nī jín. De ndúcú ndéé nī síquī ndá ñúcuán, chi ñúhún inī nī jā nihīn nī, chi jā ñúcuán cúu jā xihna cā maá Cristo Jesús nī nihīn nduhū.

¹³ Hermano, nduú cāhān nī jā jā nī nihīn nī ndihī ñúcuán. De íyó iin jā sáhá nī, cúu jā squéndōo nī ndácá jā ní ncuu ichi chátá, de ndúcú ndéé nī jā nihīn nī ndácá jā íyó ichi nūū.

¹⁴ Chi cúu ñúcuán modo jā jínu nī iin carrera cuāhān ni jondē jīnū ni andiví, de ñihīn ni premio jā cuāha Yāa Dios. Chi nī ncana yā yóhó jā cōhōn nūū yā andiví sīquī jā yíhí ó ndahá Cristo Jesús.

¹⁵ De ndācá ó jā ja nī jija vāha ó jīn tūhun cándija ó, súcuán ná cáni inī ō. De tú nī iin nú sīn jāni inī nū, de Yāa Dios suni stéhēn yā nūū nū jāá nsúú súcuán cúu.

¹⁶ De jini ñúhún cani inī ō de caca ó modo jā quétáhán jīn jā ja nī ñihīn ō.

¹⁷ Hermano, ndacu ndá nú nduhū. De cūndēhé vāha nú nāsa jīca nchivī ndāā, chí jīca jī tá cúu nūū ní stéhēn ni nūū nū.

¹⁸ De ja nī ncuu quéhén vuelta jā ní ncāhān ni jīn nú, de jondē jācu nī cáhān tucu nī mitan, jā íyó cuāhā nchivī jā jīca jī iin modo jā stéhēn jā jīnī ūhvī jī tūhun jā ní jīhī Cristo yīcā cruz.

¹⁹ De iin quiví de tānū tāhvī nchivī ñúcuán. Chi maá-ni jā yájī vāha jī cúu jā chíñúhún jī. De sáhá téyíí jī maá jī jīn tiñu néhén jā jéhe tūhun canoō. De maá-ni jā íyó inī ñayiví cúu jā ndíhvī inī jī.

²⁰ Sochi maá ó chi nchivī jā cundeē andiví cúu ó, de ndétu ó jā jondē ñúcuán ndiji Jētoho ō Jesucristo, Yāa jā scácu yóhó.

²¹ De maá yā nasāma yā yiqui cúñu ndāhvī ó, tácuca nduu ó tá cúu nūū cáá maá yā jā vīi cúñáhnú yā. De súcuán sáhá yā jīn poder yā jā cúñáhnú yā sīquī ndihi-ni.

4

Níní ná cúsi inī ō jīn Jētoho ō

¹ Túsaá hermano, cuiñi ñihin ndá nú jīn maá Jētoho ō. Chi mānī ndasí nī jīn nú, de cúni nī jā cunī tāhán ó, de cúsi inī ni jīn nú, de modo premio ni cúu ndá nú.

² De cáhān ndāhvī nī jīn ndóhó Evodia jīn Síntique jā inuú coo inī ndúū nū, chí cúu nú hermana jā cándija nú maá Jētoho ō.

³ De suni cáhān ndāhvī nī jīn ndóhó, tēe jā ní nchindeé táhán vāha jīn nī, jā chindeé nú ndúū hermana ñúcuán, chí nī nsatíñú ñihin ña jīn nī sīquī tūhun jā scácu yā yóhó. De suni súcuán nī nsáhá Clemente jīn sava cā nchivī jā ní nsatíñú jīn nī. De nī jēcōsō síví jī nūū libro jā yósō síví nchivī jā cutecū ní cáni.

⁴ De níní cusii inī ndá nú jīn maá Jētoho ō. De incā vuelta cáhān ni jā cusii inī nū.

⁵ Sáhá vāha nú jīn ndācá nchivī, tácuca cunī jī jā súcuán vāha inī nū. Chi maá Jētoho ō, ñatin-ni íyó yā jīn nú.

⁶ Mā nácani ndasí inī nū sīquī ni iin. Chi sa cáhān nū jīn Yāa Dios sīquī ndācá jā nácani inī nū. Chi cācān táhvī nū, de cáhān ndāhvī nú, de suni nacuetáhvī nú nūū yā.

⁷ Ñúcuán de sáhá Yāa Dios jā coo ndeé coo siī ndasí inī nū, de súcuán coo jīn nú jondē mā jícūhun cā inī nū nāsa cúu jā sáhá yā jīn nú. De coto vāha yā ánō nū jīn jāá ntúnī nū, jā coo cuāhā tūhun ndeé tūhun sīī inī jīn nú sīquī jā yíhí nū ndahá Cristo Jesús.

Jā ná cáni inī ō sīquī ndācá jā vāha

⁸ De iin-ni cā tūhun íyó, hermano. Cani inī ndá nú sīquī ndācá jā íyó ndāā, jīn jā sáhá yíñúhún, jīn ndācá tiñu jā sáhá vāha, jīn tiñu íyó ndoo, jīn ndācá jā íyó mānī inī, jīn jā vīi sáhá. De níní nūcūhun inī nū ndācá jā vāha jā sáhá jā nacuetáhvī nú nūū yā.

⁹ Ndācá já ní stéhēn ni nūū nū, já ní ncutūha ndá nú nūū ni, já ní jini nú nī ncāhān ni, jíín já ní jini nū nī nsáhá nī, ndācá ñúcuán suni sáhá ndá nú. Ñúcuán de maá Yāa já jéhe tūhun ndeé tūhun sīi inī, coo yā jíín nú.

Jā ní nsōcō nchivī Filipos nūū Pablo

¹⁰ De cúsiī ndasí inī ni sáhá maá Jētohō ō, chi mitan de nī ndijéhé tucu ndá nú já chindeé nú nduhū. De nsūū já ní naā inī nū sáhá nú sūcuán, chi síquī jáá nduú ní íyo modo.

¹¹ De nsūū já cāhān ni já ndóho ndáhvī nī, chi ja nī ncutūha nī cúsiī inī ni jíín já névāha nī.

¹² Jíín ni cutecū ndáhvī nī, de jíín ni cutecū cuíca nī. Chi nī ncāan nī jíín ndācá-ni, á já ndahā chíjin nī á já cuū ni sōco, á já cunevāha cuāhā ni á já cumani nūū ni.

¹³ Ndihi-ni cúu sáhá nī, chi maá Cristo jéhe yā fuerza inī ni.

¹⁴ De vísō sūcuán de vāha nī nsáhá ndá nú já ní nchindeé nú nduhū jíín tūndóhō já ndóho nī.

¹⁵ De ndá ndóhō nchivī ñuū Filipos, ja jíín nū nāsa nī ncuu. Chi jondē quivī já ní nquijéhé nī nācani nī tūhun já scácu yā yóhō, tá nī nquee nī Macedonia vāji nī, de nī nsōcō ndá nú xūhún nūū ni síquī já ní nīhīn nū tūhun yā já ní nacani nī. De ni iin grupo nchivī cándija nduú ní nsáhá sūcuán, chi ndá máá nú-ni.

¹⁶ De tá nī íyo nī ñuū Tesalónica de nī ntají ndá nú jacū já jíni ñúhún nī, nī nquenda iin ūū vuelta.

¹⁷ De nsūū já ndúcú nī já cuāha nú nūū ni, chi sa cúnī ni já ná cáyā cā tiñu vāha ndá nú, tácuā cāyā táhvī nū nūū Yāa Dios.

¹⁸ Chi ja nī nīhīn ni ndihi já jíni ñúhún nī, de ndóo cā. De íyo cuāhā nūū ni, chi nī nīhīn ni já ní ntají ndá nú vāji jíín Epafrodito. De já ní ntají ndá nú cúu tá cúu iin ofrenda já ásin jéhēn já ní nsōcō nū nūū Yāa Dios, de cúsiī inī yā jíín.

¹⁹ De Yāa Dios chi cuāha yā ndācá já cúmani nūū nū, chi cuíca ndasí yā jíín ndācá já vāha já víi íyo nūū Cristo Jesús.

²⁰ De ná cāhān ō já víi ndasí cúñáhnú Tatá ó Yāa Dios níí cání. Amén.

Saludo jā sándihí

²¹ Cachī ndá nú nūū ndācá nchivī maá yā já sáhá ndeé inī ji, cáchī ni, chi cándija ji Jesucristo. De ndá hermano ō já ndeé jíín nī yáhá, cāhān dē já sáhá ndeé inī ndá nú.

²² De ndācá nchivī maá yā já íyo yáhá, suni cāhān ji já sáhá ndeé inī ndá nú. De nchivī já ndeé vehe rey já cúñáhnú Roma yáhá, ndá máá ji cúu já cāhān cā sūcuán.

²³ De ñúhún inī ni já maá Jētohō ō Jesucristo, ná sáhá cā yā já vāha ndá nú. Sūcuán ná cóo. Amén.

CARTA JA NI NTEE SAN PABLO APOSTOL NUU NCHIVI ÑUU COLOSAS

¹ Maá nī cúu Pablo, apóstol Jesucristo, chi súcuán nī jětahān inī Yāa Dios nī ntajī yā nduhū. De ndúū nī jíin hermano ō Timoteo

² tēe nī carta yáhá cuēē nūū ndá ndóhó nchivī ñuū Colosas, jā cúu nú nchivī maá yā jā cándíja vāha nūū Cristo. De ñúhún inī ndúū nī jā Tatá ó Yāa Dios ná sáhá cá yā jā vāha ndá nú, de sáhá yā jā coo ndeé coo siī inī nū.

Jā jícān táhvī Pablo jēhē nchivī cándíja

³ De tá jícān táhvī ndúū nī nūū Yāa Dios, Yāa cúu Tatá maá Jětōhō ō Jesucristo, de nínī nacuetáhvī nī nūū yā jā síquī ndá ndóhó.

⁴ Chi nī jini nī tūhun nāsa vāha cándíja nú Cristo Jesús, jíin nāsa cúndáhvī inī nū ndácá nchivī maá yā.

⁵ Chi ñúhún inī ndá nú jā nīhīn nū jā ñúhún vāha jondē andivī cuu nú. Chi tá nī jini nú tūhun ndāā jā scácu yā ndóhó, de nī nquijéhé ndá nú ñúhún inī nū.

⁶ De tūhun ñúcuán jā ní nacani ndá nūū nū, chi ndúcuahā cuāhān de níhīn tíñú ní cáhnú ñayívi. De sunī súcuán nī nsáhá jíin ndá nú jondē quivī jā ní jini nú de ní jícūhun inī nū jā ndāā cúu jā vāha ndasí inī Yāa Dios jíin nú.

⁷ Chi tūhun ñúcuán cúu jā ní stéhēn Epafras nūū ndá nú, tēe jā sátiñú jíin nī jā mānī nī jíin. De cúu dē tēe sátiñú jā squíncuu vāha nūū Cristo jā jíto dē ndá nú.

⁸ De maá dē nī ncachī tūhun nūū nī síquī ndá nú, nāsa cúndáhvī inī nū táhán nū sáhá maá yā.

⁹ Jā ñúcuán cúu jā suni nduú jéncuifñi ndá nī jā jícān táhvī nī jēhē nū, jondē quivī jā ní níhīn nī tūhun ñúcuán de jondē mitan. De jícān ndá nī nūū yā jā ná jícūhun vāha inī nū de coo ndíchí nú jíin tūhun yā, sáhá maá Espíritu, tácuca cunī nū ndihī nāsa jětahān inī maá yā.

¹⁰ De jícān táhvī nī jā caca ndāā nū tá cúu nūū cánuú jā caca nú jā cúu nú nchivī maá Jětōhō ō. De súcuán de sáhá nú ndihī jā jětahān inī yā, de níhīn tíñú nú jíin ndácá tíñu vāha, de jícūhun cá inī nū nāsa Yāa cúu Yāa Dios.

¹¹ De jícān ndá nī jā cuāha yā fuerza inī nū, tá cúu nūū íyó fuerza maá yā jā víi cúñáhnú yā. De súcuán de cuu cuandéé inī nū jíin ndácá-ni tūndóhó, de cusíi ndasí inī nū.

¹² De cuu nacuetáhvī nú nūū Tatá ó, chi maá yā nī nchihī fuerza yóhó jā iin cáhnú-ni jíin ndá nchivī maá yā níhīn ō táhvī ō. Chi jíca ó jíin luz yā jā yíhí ō ndahá yā.

¹³ Chi nī scácu yā yóhó jā ní nchihī ō ndahá maá jā tíin poder nūū neē, de nī squívī yā yóhó ndahá Sēhe yā jā mānī yā jíin, jā tatúnī yā nūū ō.

¹⁴ Chi maá Sēhe yā nī scácu yóhó jā ní jihī yā jēhē ō, de nī nee cáhnú inī yā nūū cuáchi ó.

Jā ní nsáhá Cristo jā ní ndivi ó nūū tūhun jā mānī Yāa Dios jíin ó

¹⁵ Yāa Dios jáá nduú cúu cunī ō nūū, nī nsáhá yā jā ní nquiji Sēhe yā, de súcuán nī jinī ō maá yā. De Sēhe yā chi ja íyó yā jondē ncháha ca jécōo ndácá jā íyó.

16 Chi jíin Sēhe yā nī nsáhá Yāā Dios ndihi jā ní jēcōo, ndihi jā íyó andiví jíin jā íyó ñayíví, jā jíiní ō nūū jíin jáá nduú jíiní ō nūū. De suni nī nsáhá yā ndācá ángel jā ndācu tíñu, jíin jā ndíso tíñu, jíin jā cúñáhnú, jíin jā tíin poder. Jíin Cristo nī nsáhá Yāā Dios jā ní jēcōo ndihi, de jā cuu Cristo cúu.

17 De ja íyó Cristo jondē ncháha coo ndihi jā íyó. De ndahá maá yā yíhí vāha ndihi-ni.

18 De maá yā cúñáhnú nūū nchiví cándíja, tá cúu nūū cúñáhnú xīnī nūū yiqui cúñu, chí modo yiqui cúñu yā cúu jíi jā iin-ni cá cúu jíi jíin yā. De maá yā sáhá jā cutecū jíi níí cání, de xihna cá maá yā nī natecū máhñú ndíyi, tácuca cuñáhnú yā nūū ndācá-ni.

19 Chi nī ncusiī inī Yāā Dios jā ndihi-ni nāsa cúu yā jā cúu yā Yāā Dios, suni súcuán cúu Cristo.

20 De síquī jā ní jíhī Cristo, de nī ncusiī inī Yāā Dios sáhá yā jā ndivi ndācá-ni nūū tūhun jā mānī yā jíin, ndācá jā íyó ñayíví jíin jā íyó andiví. Chi jíin jā ní jíhī Cristo yīcā cruz, de nī nsáhá Yāā Dios jā ndivi ndācá-ni nūū tūhun jā mānī yā jíin.

21 De ndá máá nú, chí síin síquī nī íñi nú jondē saá, de nī jíiní ūhvī nū yā inī ánō nū, chí maá-ni tíñu néhén nī nsáhá ndá nú. De mitan chí ja nī nsáhá Yāā Dios jā ní ndivi nú nūū tūhun jā mānī yā jíin nú.

22 Súcuán nī nsáhá yā síquī jā ní nsōcō Cristo maá yā ní jíhī yā, tácuca coo ndoo coo íi nū jā cuiñí nú nūū yā, de mā cōó téhén nú, de nduú nā cuāchi coo síquī nū.

23 De súcuán sáhá yā tú cuiñi nīhin nú jā candíja vāha nú, de tú quendōo nīhin nú jíin tūhun vāha jā ññuhún inī ndá nú jā scācu yā ndóhó, de mā síáā cuiti nū. Chí tūhun ñúcuán nī jíiní ndá nú, de nī jíitē nuu níí cáhnú ñayíví. De suni jétíñú yā nduhū Pablo jā nácani nī tūhun ñúcuán.

Jā jétíñú yā Pablo jēhē nchiví cándíja

24 De mitan de cúsiī inī ní jā ndóho nī jēhē ndá nú. Chi jíin yiqui cúñu nī ndóho nī jā cúmaní cá ndoho nī jíin Cristo jēhē nchiví cándíja, suu nchiví jā cúu tá cúu yiqui cúñu yā.

25 De cúu ní tēe jā jétíñú Yāā Dios jēhē nchiví cándíja, chí súcuán nī ntetíñú yā nduhū, tácuca nacani ndihi nī tūhun yā nūū ndá nú de quendōo vāha nú.

26 De nácani nī tūhun yā jā ní nchiyuhū, jáá nduú ní jíiní nchiví jondē janahán ndasí de jondē níí cání vāji. De mitan de ja nī stéhēn cáji yā tūhun ñúcuán nūū nchiví maá yā.

27 Chi nī ncusiī inī yā jā stéhēn yā nūū jíi nāsa cúcuicá ndasí jíi jíin ndihi jā ndíso tūhun yáhá jā ní nchiyuhū jā víi cúñáhnú, de cútē nuu quíñin nūū ndācá naciōn jáá nduú jíin. De tūhun jā ní nchiyuhū yáhá cúu jā ndéē Cristo inī ánō nū, de sáhá yā jā ññuhún inī ndá nú ndācá jā víi ñáhnú jā coo.

28 De suu tūhun Cristo cúu jā nácani ndá nī, de sndíhvī inī ní ndācá nchiví, de stéhēn ní tūhun yā tácuca jíicūhun vāha inī jíi. De súcuán de cuja vāha inī ndivíi jíi jā yíhí jíi ndahá Cristo Jesús.

29 De síquī ñúcuán cúu jā sátíñú nī, chí ndíhvī inī ní nácani nī tūhun jíin ndācá fuerza Cristo jā chindeé chítuu yā nduhū.

2

1 Chí cūnī ní jā ná jícūhun inī ndá nú nāsa ndúcú ndéé ndasí ní jēhē nū, jíin jēhē nchiví ñuū Laodicea, jíin jondē ndācá nchiví jáá nduú ní jíiní cuiti nūū ní.

² Chi cúnī ni jā coo ndeé inī ánō ji, de inuú-ni cundeē mánī ji, de jícūhun ndihi inī ji nāsa cuicá ndasí ji jín tūhun jā cándíja nīhin ji. Chi cunī ji nāsa Yāa cúu Cristo, chi maá yā cúu tūhun Yāa Dios jā ní nchiyuhū.

³ De inī Cristo yiyuhū ndācá tūhun jā cúcuicá nú jín, suu tūhun ndíchí jín tūhun jícūhun inī.

⁴ De súcuán cáhān ni jín ndá nú, tácuā mā stáhvī ni iin ji ndóhó jín ndācá tūhun stáhvī jā víi cáhān.

⁵ Chi visō iyó jícá ní jín nú, de ñúhún inī ni ndá nú, de cúsi inī ni jínī ni nāsa jíca ndaā ndá nú de cándíja nīhin nú Cristo.

⁶ Túsaá de tá cúu nū ní jetáhvī ndá nú jā Jētohō nū cúu Jesucristo, suni súcuán caca ndaā nū jín yā.

⁷ De ná tíin vāha tūhun yā inī nū, de ná cúja vāha nú jín tūhun jā cándíja nú yā, tá cúu nū ja ní jínī ndá nú. De níni nacuetáhvī nú nū Yāa Dios.

Jā ndújeé ó sáhá Cristo

⁸ Coto má cuahá ndá nú tūhun jā stáhvī ni iin nchivī ndóhó jín tūhun ndíchí jāá nduú jétíñú, jín tūhun nduxí stáhvī. Chi nduú cándíja ndá ji tūhun Cristo, chi sa cándíja ji ndācá costumbre jín ndācá modo jā stéhēn nchivī inī ñayivī yáhá.

⁹ Chi ndihi-ni nāsa cúu maá Yāa Dios, suni súcuán cúu Cristo.

¹⁰ De ndihi-ni nāsa cúu Cristo, suni súcuán cúu ndá máá nú, chi yíhí nú ndahá yā. De maá yā cúñáhnú nū ndācá jā cúñáhnú jín jā ndíso tíñú andivī.

¹¹ De síquī jā yíhí nú ndahá yā, suu cúu modo jā ní ncuu nú circuncidar. De jā súcuán ní nsáhá yā circuncidar ndá nú, chi nsūú iin tunī jā ndéé yiqui cúñu nú cúu, chi sa jā ní nsáhá ndoo yā ndācá cuāchi jā ní nsáhá nú jín modo nēhén maá nú. Chi súcuán cúu jā sáhá Cristo circuncidar yóhó.

¹² De jā ní jenduté ndá nú cúu modo jā ní nchiyuhū nū jín Cristo, de suni modo jā ní natecū nū jín yā. Chi ní ncandíja ndá nú jā jín poder Yāa Dios ní nastécū yā Cristo máhñú ndiyi.

¹³ Chi ní ncuu ndá nú modo ndiyi nū yā síquī cuāchi nú, chi ncháha ca sáhá yā circuncidar ánō nū jondē saá. Sochi mitan de ní nsáhá Yāa Dios jā cutecū nū ní cání jín Cristo, chi ní nee cáhnú inī yā nū ndācá cuāchi nú.

¹⁴ De modo jā iyó iin acta jā cáhān cuāchi síquī ō jā ní stívī ó ley yā. De ní sndáhvā yā acta ñúcuán, chi ní nchunáá Cristo cuāchi ó jā ní jihī yā yicā cruz.

¹⁵ Chi tá ní jihī yā yicā cruz, de ní ncandeē yā ndihi poder ndācá jāñéhén jā cúñáhnú jín jā tíin poder. De ní ncandeē yā jāá nduú cā cúñáhnú, chi ní nsáhá yā jā cuahān ndá nū quindasí, de súcuán ní stéhēn yā poder yā.

Ná cúndihvī inī ō jā quendōo vāha ó jondē andivī

¹⁶ Túsaá de mā cuetáhvī ndá nú de tú cáhān nchivī cuāchi síquī nū, síquī iin jā yáji nū á jā jíhi nú, á jāá nduú nēe ĩ nū quivī vico jín quivī núcōsō yōó jín quivī nátátú.

¹⁷ Chi ndācá ley síquī ñúcuán ní jetíñú maá-ni jondē ncháha ca quiiji Cristo. De mitan de ja ní nquiji yā de nduú cā jínī ñúhún.

¹⁸ Mā cuáha ndá nú tūhun jā casí ni iin nchivī jā nīhīn nū táhvī nū. Chi chíñúhún ji ndá ángel yā, de cáhān ji jā súcuán sáhá suchí ji maá ji. De cáhān ji jā jínī ndíja ji jā iyó ndaā tūhun nácani ji, de nduú. De súcuán sáhá téyí cáhá ji maá ji, chí jáni nēhén inī ji.

19 De nduu íñi ji jíin Cristo, Yāā jā cūñáhnú nūū nchivī jā cúu tá cúu yiqui cúñu yā, chi iin-ni cā cúu ji jíin yā. Chi maá yā scuáhnu yā ji jíin tūhun yā, de nduu inuú inī ndācā ji jā jíja ji cuāhān ji, tá cúu nūū ní jani inī Yāā Dios.

20 De modo jā ní jhī ndá nú jíin Cristo, cúu jā ní nsiāā nū ndācā costumbre jā stéhēn inī ñayivī. ¿Túsaá de nūcu sáhá cā ndá nú tá cúu nūū sáhá nchivī ñayivī jā cándíja nú ndācā jā ndācu ji?

21 Chi cāhān ndá ji: Mā quéhé nú yáhá, mā cājí nú ñúcuán, ni mā tíin nú, cáchi ji.

22 De maá-ni jā ndācu nchivī jíin costumbre maá ji cúu, sochi nduu níhīn tíñú jā quendōo ndāā nchivī.

23 De ndāā chi jáni inī ji jā tūhun ndíchí cúu ndá ñúcuán, chi sáhá jíin ji jā chíñúhún níhin ji, jíin jā sáhá suchí ji maá ji, jíin jā sndóho ji yiqui cúñu ji. Sochi nduu níhīn tíñú cuítí jā casí ndācā jā nēhén jā cúní ji sáhá ji.

3

1 Túsaá de tá cúu nūū ní natecū Cristo, suni sūcuán ní natecū ndá nú, jā ní ncuu nú modo ndiyi ní nsáhá cuāchi nú. De cundihví inī ndá nú siqui ndācā jā íyó andiví nūū ndéē Cristo lado cuáhá Yāā Dios nūū cūñáhnú yā.

2 De caní inī nū siqui ndācā jā íyó andiví, nsūū siqui jā íyó inī ñayivī.

3 Chi modo ja ní jhī ndá nú jíin Cristo, de mitan chi modo jā tēcū nū jíin yā andiví, chi yíhí nú ndahá Yāā Dios.

4 De quiví jā nenda Cristo, Yāā jā sáhá jā cutecū ō níí cání, ñúcuán de suni quenda nijin ndá nú jíin yā, de víi cuñáhnú nú jíin yā.

Nchiví jā jíca jíin modo jā cúní maá, jíin nchiví jā ní ndujeé

5 Túsaá de casí ndá nú ndācā modo jā cúní maá nú jā íyó nú inī ñayiví yáhá: Mā cācá ndíi nū, mā sáhá nú tíñu téhén, mā ndíyo inī nū sáhá nú ndācā tíñu nēhén, mā cútóó nú, mā ndíyo inī nū ndatíñú. Chi ndācā ndatíñú jā ndíyo inī ō cúu tá cúu ídolo jā chíñúhún ó.

6 Chi siqui ndācā tíñu yáhá cúu jā cuāha Yāā Dios castigo xēēn nūū nchiví jā níhin inī nūū yā.

7 De suni jíin tíñu yáhá ní jica ndá nú jondē saá, tá ní nsáhá nú sūcuán.

8 Sochi mitan de sndóo nú ndācā yáhá: Jā quítí inī, jā xēēn inī, jā sáhá tíñu nēhén, jā cāhān nāvāha nūū táhán, jíin jā cāhān ndācā tūhun jáá nduu vāha.

9 Mā stáhví ndá nú táhán nú, chi ñúcuán ní ncuu modo maá nú jā ní jica nú jíin jondē saá, de ja ní sndóo nú.

10 De ní nduu ndá nú nchiví jeé, cuāndacu nú maá Yāā jā ní nsáhá ndóhó, de cuājicūhun vāha inī ní nāsa Yāā cúu yā.

11 De nchiví jā ní ndujeé nduu cā cúu ji nchiví griego, ni nchiví hebreo, ni nchiví jā ní ncuu circuncidar, ni nchiví jáá nduu ní ncuu circuncidar, ni nchiví ñuū jíca, ni nchiví yucú jā íyó naā, ní mozo jā ní jeen nchiví, ni nchiví sátiñú cuenta maá, chi inuú-ni cúu ndihi ji nūū yā. Chi Cristo cúu Jētohō ndihi jí, de ndéē yā inī áno ndihi ji.

12 Chi ní nacāji Yāā Dios ndá ndóhó jā cuu nú nchiví maá yā jā mānī yā jíin. Túsaá de níni cundáhví inī nū táhán nú, de coo vāha inī nū jíin táhán nú. De sáhá suchí nú maá nú, de coo vitá inī nū, de coo paciencia inī nū.

13 Cuandeé inī ndá nú jíin táhán nú, de cune cáhnú inī nū nūū ji de tú nā cuá ní nsáhá ji nūū nū. Chi tá cúu nūū ní nee cáhnú inī Cristo nūū nū, suni sūcuán sáhá ndá máá nú.

¹⁴ De jā cānuú cā cúu jā cundáhvi ndasí inī nū táhán nú. Chi ñúcuán sáhá jā ndúu inuú inī nū de jíja vāha inī nū jíin tiñu vāha.

¹⁵ De tūhun jā cundeē māni ná cūnuú inī ánō nū sáhá Yāa Dios. Chi nī ncana yā ndá nú jā nduu nú iin-ni cā nchivī jā cundeē māni nū. De níní nacuetáhvi nū nū yā.

¹⁶ De scuáha vāha ndá nú tūhun Cristo tácuca cunuú tūhun yā inī ánō nū. De stéhēn nū nū táhán nú, de sndihvi inī nū ji jíin ndacá tūhun ndíchí yā. De jíin salmo jíin himno, yāa ī jā cāhān tūhun yā, cata viī nū jā nacuetáhvi nū inī ánō nū nū Yāa Dios.

¹⁷ De ndacá tiñu jā sáhá nú, tú jā cāhān nū á jā sáhá nú cúu, ndihi sáhá nú tácuca nduñáhnú síví maá Jētohō ō Jesús, de nacuetáhvi nū nū Tatá ó Yāa Dios sáhá yā.

Nāsa cānuú squíncuu nchivī cándija nū táhán ji

¹⁸ Ndá ndóhó ñahan jā cúu ñasíhí, cuetáhvi nū nū yíí nú, chi súcuán cānuú sáhá nú síqui jā cándija nú Jētohō ō.

¹⁹ De ndá ndóhó tēe cúu yíí, cundáhvi inī nū ñasíhí nú, de mā cútucu inī nū jíin ña.

²⁰ Ndá ndóhó sēhe, ndacá-ni tiñu candija nú nū tatá nú nū naná nú, chi súcuán cúsi inī maá Jētohō ō.

²¹ De ndá ndóhó tatá, mā squítī inī nū sēhe nú, tácuca mā cúcuécá inī ji.

²² Ndá ndóhó mozo, ndacá-ni tiñu candija nú nū patrón nū ñayívi yáhá. Mā sátiñú víxi nū maá hora jā jíni dē tácuca cuetúhún dē ndóhó. Chi ndāa de vāha sátiñú nú, de cundihvi inī nū jā má stíví nū nū Yāa Dios.

²³ De ndacá tiñu jā sáhá nú, de cusíi inī nū sáhá nú, de cani inī nū jā nū maá Jētohō ō sátiñú nú, nsúu nū nchivī.

²⁴ Chi ja jíni ndá nú jā maá Jētohō ō cuāha yā cuāhā táhvī cuu nú ní cání. Chi nū maá Cristo sátiñú ndá nú, chi maá yā cúu Jētohō nū.

²⁵ Sochi nchivī jā sáhá tiñu néhén, chi sa ndutahví ji síqui jā ní nsáhá ji. Chi nduú sáhá Yāa Dios cuenta nāsa cúu iin iin nchivī, chi inuú sáhá ndāa yā síqui ji.

4

¹ Ndá ndóhó patrón, vāha ndāa sáhá nú jíin mozo nū. De nūcūhun inī nū jā suni íyó Jētohō maá nú, Yāa ndēe andiví.

² De ndivíi nū mā jéncuiñi nū jā jícān táhvī nū, chi ndito coo inī nū jíin, de nacuetáhvi nū nū Yāa Dios.

³ De suni cācān táhvī nū jēhē ndá nī, jā ná sáhá Yāa Dios jā coo cā modo jā nacani nī tūhun, tácuca cuu cāhān nī tūhun Cristo jā ní nchiyuhū, jāa nduú ní jíni nchivī janahán. De síqui tūhun ñúcuán cúu jā yíhí nī vecāa.

⁴ De cācān táhvī nū jā cuu cāhān cājí nī nāsa cānuú cāhān nī.

⁵ Sáhá ñuncúun vāha ndá nú jíin nchivī jāa nduú cándija. Mā cúhuun inī nū síqui ji, chi cundihvi inī nū scándija nú ji.

⁶ De níní cāhān vāha nú jíin nchivī, de cāhān nū tūhun jā cuetíñú jā quendōo vāha ji sáhá. De cani inī nū nāsa vāha nascócóo nú tūhun nū iin iin ji.

Saludo jā sándhí

⁷ Tiquico cúu iin hermano jā māni ō jíin, de tēe squíncuu vāha jā chindeé táhán jíin nī cúu dē, de sátiñú dē jíin nī nū maá Jētohō ō. De maá dē cachī tūhun ndihi nū nū nāsa cuāhān tiñu nī.

⁸ Jā ñúcuán nī ntají nī dē cuēē dē nūū ndá nú, tácuá cunī nū nāsa íyó ndá nī jíín tiñu, de coo ndeé inī nū sáhá dē.

⁹ De suni cuēē Onésimo jíín dē, tēe cúu táhán ndá máá nú. De cúu dē hermano jā squíncuu vāha jā mānī ō jíín. De ndúū dē cachī tūhun nūū nū nāsa cuāhān ndācá tiñu ichi cháhá.

¹⁰ Sáhá ndeé inī ndá nú, cáchī Aristarco, tēe yíhí jíín nī vecāa. De suni sūcuán cáhān Marcos, ñanī primo Bernabé. De ja nī ndacu nī tiñu nūū ndá nú sīquī Marcos, de tá cuēndēhé dē ndá nú de sáhá vāha nú jíín dē.

¹¹ De suni sūcuán cáhān Jesús, tēe jā suni nání Justo, jā sáhá ndeé inī ndá nú. De ndá máá dē-ni cúu tēe hebreo jā cándíja jā chíndeé táhán nácani tūhun jíín nī sīquī nāsa tátúní Yāa Dios. De íyó ndeé ndasí inī ni sáhá ndá dē.

¹² Sáhá ndeé inī ndá nú, cáchī Epafra, tēe jā cúu táhán ndá nú, de mozo Cristo cúu dē. De níní jíicān táhvī ndasí dē jēhē ndá nú, jā ná cuíñi nīhin nú, de cuja vāha inī nū jā squíncuu vāha nú ndihí tiñu jā cúní Yāa Dios.

¹³ Chī cáhān ndāa ni jā ndíhvī ndasí inī dē jēhē ndá nú, jíín jēhē nchivī ñuū Laodicea jíín Hierápolis.

¹⁴ Lucas, tēe cúu médico jā mānī ō jíín, suni cáhān dē jā sáhá ndeé inī nū, de suni sūcuán cáhān Demas.

¹⁵ Cachī ndá nú nūū ndá hermano ñuū Laodicea jā sáhá ndeé inī ji, cáchī ni. De suni sūcuán cáhān nū jíín Ninfas, jíín ndācá nchivī cándíja jā ndútútú vehe ña.

¹⁶ De tá nī jīnu nī nchavī ndá nú carta yáhá, de suni tetíñú nú chavī nchivī cándíja ñuū Laodicea. De suni chavī ndá máá nú carta jā cuāhān nūū nchivī Laodicea jā ndiji nūū nū.

¹⁷ De cachī nū nūū Arquipo jā nducú ndeé dē squíncuu dē tiñu jā ní ntee Jētohō ō sīquī dē, cáchī ni.

¹⁸ Nduhū Pablo, yáhá-ni cúu jā tēe nī jíín ndahá maá nī, jā sáhá ndeé inī ndá nú. De nūcūhun inī ndá nú nduhū jā yíhí nī vecāa. De ñúhún inī ni jā ná sáhá cā Yāa Dios jā vāha ndá ndóhó. Sūcuán ná cóo. Amén.

CARTA XIHNA ÑUHUN JA NI NTEE SAN PABLO APOSTOL NUU NCHIVI ÑUU TESALONICA

¹ Ndá nduhū cúu Pablo jíin Silvano jíin Timoteo, de tée nī carta yáhá cuēē nūū ndá ndóhó nchivī cándíja ñuū Tesalónica, jā yíhi nú ndahá Tatá ó Yāā Dios jíin Jētohō ō Jesucristo. De ñúhún inī ndá nī jā Tatá ó Yāā Dios jíin Jētohō ō Jesucristo ná sáhá cá yā jā váha ndá nú, de sáhá yā jā coo ndeé coo sīi inī nū.

Nchivī Tesalónica cúu ji iin ejemplo vāha

² Níní nácuetáhvi ndá nī nūū Yāā Dios jā síquī ndá ndóhó, de nduú náā inī ni jā cácan táhvi ni jēhē nū tá jícan táhvi ni.

³ De níní nácuenehen nī ndá nú nūū Tatá ó Yāā Dios, nása vāha sáhá nú ndācā tíñu chi cándíja ndá nú, jíin nása vāha sátíñú nú nūū yā chi mānī nū jíin yā, jíin nása jéndeé inī ndá nú chi ñúhún inī nū jā coo jā váha sáhá Jētohō ō Jesucristo.

⁴ Chi mānī Yāā Dios jíin ndá nú hermano, de jíinī ndá nī jā ní nacāji yā ndá nú.

⁵ Chi tá nī nacani ndá nī tūhun nūū nū jā scácu yā ndá nú, de nsūū jā ní ncāhān ni sūcuán-ni, chi nī nacani nī jíin poder Espíritu Santo, de nī ncucáhnú vāha inī nī jā tūhun ndāā cúu. De jíinī ndá nú nása nī nsáhá vāha ndá nī tá ní iyo nī jíin nú, chi nī nducú nī jā quendōo vāha nú.

⁶ De ndá ndóhó chi nī ndacu nú ndá nduhū, de suni nī ndacu nú maá Jētohō ō. Chi nī jetáhvi ndá nú tūhun yā, de nī ncusīi inī nū nī nsáhá Espíritu Santo, visō nī jíinī ndá nú cuāhā tūndóhó síquī tūhun yā.

⁷ De sūcuán cúu ndá nú iin ejemplo nūū ndihi nchivī cándíja jā íyó región Macedonia jíin Acaya jíñā.

⁸ Chi jā síquī ndá nú cúu jā ní jíitē nuu tūhun Jētohō ō, de nsūū maá-ni Macedonia jíin Acaya, chi suni níi cáhnú-ni ní jíitē nuu tūhun nása cándíja ndá nú Yāā Dios. De jā ñúcuán nduú cá jíinī ñúhún jā nacani maá nī tūhun nūū ji.

⁹ Chi sa ndá maá ji nacani nása nī jetáhvi vāha ndá nú nduhū tá ní jēē ndá nī nūū nū, jíin nása nī sndóo nú ídolo de nī nquívi nú ndahá Yāā Dios, Yāā ndāā Yāā técū, tácuá satíñú nú nūū yā.

¹⁰ De nacani ndá ji jā ndétu ndá nú jā ichi andiví nenda Sēhe yā Jesús jā ní nastécū yā. De maá Jesús scácu yā yóhó nūū castigo xēen jā quiji.

2

Tíñu jā ní nsáhá Pablo ñuū Tesalónica

¹ Chi jíinī ndá nú hermano, jāá nduú ní jēē cáhá ndá nī nūū nū.

² De jíinī nū jā ní sndóho ndá ji ndá nduhū, de nī ncāhān nāvāha ji nūū ni inī ñuū Filipos. De visō sūcuán sochi maá Yāā Dios nī nchindeé yā ndá nduhū, nī nsáhá yā jā ní iyo ndeé inī ni, de nī jēē ni ñuū nū nī nacani nī tūhun jā scácu yā ndá nú. Sūcuán nī nsáhá ndá nī visō xēen nī iyo tūndóhó.

³ De tūhun jā ní nacani ndá nī, nsūū tūhun jā ní stívī nī cúu, ni nsūū jā níhīn ni síquī nū, nī nsūū jā ní stáhvi nī ndá ndóhó.

⁴ Chi maá Yāā Dios ní jito túnī yā ndá nduhū, de nī ntee yā tíñu nduhū jā nacani nī tūhun jā scácu yā ndóhó. De jā ñúcuán cúu jā cáhān ndá nī. De nduú cáhān ni tūhun jā jétahān inī nchivī, chi sa jā jétahān inī Yāā Dios, chi maá yā jito túnī ánō ni.

⁵ De jíni ndá nú jáá nduú ní ndúcú ní cuetúhún ní ndá ndóhó iin modo stáhví, de ni nduú ní ncáhān ni já cúsi iní ni jíni nú tácuā nīhīn ni xūhún nūū nū. De jíni Yāā Dios já sūcuān cúu.

⁶ De ni nduú ní ndúcú ní já cuetúhún ndá nú nduhū, ni já cuetúhún incā nchivī nduhū, vísō sūcuān cánuū nícu, chi apóstol Cristo cúu ndá nī.

⁷ Chi sa nī ncāhān vitá nī jíni ndá nú, tá cúu nūū sáhá ñahan ndéca ñiquín já ñuncúun jíto ña sēhe ña.

⁸ De síquī já ní ncundáhvī ndasí iní ndá ní ndá ndóhó, já ñúcuān nī ndihvī iní ni nacani nī tūhun vāha Yāā Dios nūū nū. De nsúū maá-ni ñúcuān, chi suni jondē vida ni cuāha nī já síquī ndá nú nícu, chi mānī ndasí nī jíni nú.

⁹ De náhān ndá nú hermano, jáá nduú ni iin nú ní stáhān ndá ní já cācān ni nūū nū tá nī nacani nī tūhun vāha Yāā Dios nūū nū. Chi nī nducú ndéé nī nī nsatíñú ndasí nī síquī já cutecú nī. De nduú ñuū nī nsatíñú ndá nī.

¹⁰ Ndá máá nú jíni nū, de suni Yāā Dios jíni yā nāsa ndāā ndoo nī jica ndá ní nūū ndá ndóhó nchivī cándija. De ni iin nduú cúu cāhān cuāchi síquī nī.

¹¹ De suni jíni ndá nú nāsa nī sndíhvī iní ndá ní tá iin iin nú, de nī ncāhān ni tūhun ndéé iní jíni nú, tá cúu nūū sáhá iin tatá jíni sēhe dē.

¹² De nī ncāhān nīhīn nī jíni ndá nú já caca ndāā nū nūū Yāā Dios tá cúu nūū cánuū caca nú. Chi nī ncana yā ndá nú já quíhīn nū nūū tátúnī yā, nūū vīi cuñáhnú nú jíni nú.

¹³ De já ñúcuān cúu já níni nácuatáhvī nī nūū Yāā Dios, chi nī jetáhvī ndá nú tūhun yā já ní nacani ndá nī. Chi nī jíni ndá nú jáá nsúū tūhun iin tēe cúu, chi tūhun Yāā Dios cúu. De maá jándāā já tūhun ñúcuān sátíñú iní ánō ndá ndóhó nchivī cándija jondē ndacu nú yā.

¹⁴ Hermano, nchivī ñuū nī níni xēēn ji ndá nú, de sūcuān nī ndoho nú tá cúu nūū ní ndoho nchivī cándija já íyó región Judea já yíhí ndahá Yāā Dios jíni Cristo Jesús. Chi tá cúu nūū ní ndoho ji nī nsáhá táhān ji nchivī hebreo, suni sūcuān nī ndoho ndá nú.

¹⁵ Chi suu nchivī hebreo cúu já ní jahnī dē maá Jētohō ō Jesús, tá cúu nūū ní jahnī dē ndācá tēe nación dē já ní nacani tūhun yā jondē janahān. De suni jondē ndá nduhū nī scūnu dē. De sáhá ndá dē tínu jáá nduú jétahān iní Yāā Dios, de cúu dē contra síquī ndá nchivī.

¹⁶ Chi ndúcú dē casi dē já má nacani nī tūhun nūū nchivī ndācá nación jáá nduú jíni, tácuā mā cácu ji. De sūcuān sáhá dē já nducuahā cā cuāchi síquī dē. De mítan de ñamā quiji quivī já cuāha Yāā Dios castigo xēēn nūū dē.

Jā cúnī Pablo quīndēhé tucu dē nchivī Tesalónica

¹⁷ Hermano, nī ncujiyo ndá ní iin núnúú-ni nūū ndá nú. De vísō nduú jíni ō nūū táhān ō, de níni ñúhún iní ndá ní ndá nú. De ndasí nī ncuu iní ni já nacunī tucu nī nūū ndá nú.

¹⁸ De já ñúcuān nī jani iní ndá ní já cuēē ni nūū nū nícu. De nduhū Pablo, quēhén vuelta nī nducú nī modo já cuēē nī, sochi Satanás nī jasí ichi ndá nī.

¹⁹ Chi nduú cā nā incā ñúhún iní ndá ní, de nduú cā nā incā cúsi iní ni, chi suu ndá máá nú. De já síquī ndá máá nú cúu já nīhīn ni premio ni de cusī ndasí iní ni tá cuiñī ō nūū maá Jētohō ō Jesucristo quivī já nenda yā.

²⁰ Suu já síquī ndá ndóhó cúu já cúsi ndasí iní ndá nī.

3

¹ De já ñúcuān nduú cā ní ncúndeé iní ndá ní cundetū nī jondē nīhīn ni tūhun nāsa íyó ndá nú. De nī nsáhá ndāā ndá ní já quendōo maá nī-ni ñuū Atenas.

² De nī ntají nī hermano ō Timoteo, tēe jā sátiñú jíin ndá nī nūū Yāā Dios síquī tūhun jā scácu Cristo yóhó. De nī jēndéhé dē ndá nú tácuá sáhá dē jā cuiñi nīhin nú de coo ndeé inī nū jíin tūhun cándíja nú.

³ De nī jēē dē tácuá mā náyūhú ni iin nú síquī ndácá tūndóhó jā sáhá nchivī. Chi jā jíiní ndá nú jā sūcuán cánuú ndoho ó.

⁴ Chi jondē tá nī Iyo ndá nī jíin ndá nú, de nī ncachī tūhun nī nūū nū jā nīhin nahñí ó tūndóhó. De jā jíiní ndá nú jā sūcuán nī ncuu, tá cúu nūū ní ncāhān ndá nī.

⁵ De jā ñúcuán, tá nduú cá ní ncúndeé inī ni cundetú nī jā nīhin ni tūhun nāsa íyó ndá nú, de nī ntají nī dē nī jēē dē, tácuá cunī ni tú cándíja ndíja nú. Chi nī jani inī ni á sanaā de táchī cúñáhnú jā jíto túní yóhó nī ncundeé jíin nú, de naā cáhá-ni tiñu jā ní nsáhá ndá nī jíin nú.

⁶ Sochí mitan chí ja nī nenda Timoteo nūū ndá nī jā ní jēē dē ñuū nū Tesalónica. De nī nacani dē jā cándíja vāha ndá nú, de cúndáhvi inī nū táhān nú. De nī ncachī dē jā ñúhún inī nū ndá nduhū, chí íyó māñi nū jíin nī. De cúni ndasí nú jā nacunī nū nūū ni, tá cúu nūū cúni ndá nī jā suni nacunī ni nūū ndá nú.

⁷ De jā ñúcuán nī ndusiī inī ndá nī síquī jā cándíja nīhin ndá nú, hermano, vísó xēēn íyó tūndóhó síquī ni.

⁸ De mitan ja nī nanihīn inī ni, chí íñi nīhin ndá nú jíin maá Jētohō ō.

⁹ Túsaá de nduú jínu cuiti jā nácuetahví nī nūū Yāā Dios jā síquī ndá ndóhó. Chi jíiní yā jā cúsiī ndasí inī ndá nī jā sūcuán íyó ndá nú.

¹⁰ De nduú ñuú jícān táhvī ndasí ndá nī jā nacunī tucu nī nūū ndá nú, de stéhēn cá ni nā-ni tūhun cúmanī jā jícūhun inī nū síquī tūhun jā cándíja ó.

¹¹ De cúni ndá nī jā maá Tatá ó Yāā Dios jíin Jētohō ō Jesucristo, ná nácune yā ichi jā cuu cuēē tucu nī nūū nū.

¹² De ná sáhá maá Jētohō ō jā cuāhā ndasí cá cundáhvi inī nū táhān nú jíin ndá cá nchivī, tá cúu nūū cúndáhvi inī ndá nī ndá ndóhó.

¹³ De ná sáhá yā jā cuja ánō nū jā cuiñi nīhin nú, tácuá coo ndoo nú jā má cóo cuāchi nú nūū maá Tatá ó Yāā Dios, quívi jā nenda Jētohō ō Jesucristo jíin ndácá nchivī jā yihí ndahá yā.

4

Siquí jā caca ndaā ō tá cúu nūū cúsiī inī yā

¹ De mitan hermano, íyó incā tūhun jā cáhān ndáhvi ndá nī jíin nú de cáhān nīhin nī jíin nú, chí sūcuán cúni maá Jētohō ō Jesús. Ja nī stéhēn ndá nī nūū nū nāsa cánuú caca ndaā nū tácuá cusii inī Yāā Dios. De cáhān ndáhvi nī jíin nú jā sa víhi cá caca ndá nú sūcuán.

² Chi jā jíiní ndá nú nā tiñu nī ndacu ndá nī nūū nū jā ní ndacu maá Jētohō ō Jesús.

³ De cúni Yāā Dios jā coo ndoo coo iī ndá nú nūū yā, de mā cácá ndiī nū.

⁴ De tá iin iin nú cundeca yíñúhún nú ñasíhí maá nú, de sūcuán caca ndoo nú.

⁵ De mā sáhá nú tiñu néhēn jā ndíyo inī nū ñahan, tá cúu nūū sáhá nchivī ndá nación jáá nduú jíni jíi tūhun Yāā Dios.

⁶ Ni iin nú mā sáhá nú cuāchi jā candeē nū ñasíhí táhān nú. Chi maá Jētohō ō cuāha yā castigo xēēn nūū nchivī jā sáhá ndácá tiñu ñúcuán, tá cúu nūū ja nī ncāhān nīhin nī jā ní ncachī tūhun nī nūū nū.

7 Chi nduú ní ncána Yāā Dios yóhó jā sáhá ó tiñu téhén, chi sa jā caca ndoo ó.

8 Túsaá de nchivī jā squéne yichī tūhun yáhá, nsūú tūhun iin tēe squéne yichī ji, chi sa tūhun Yāā Dios, Yāā jā ní jēhe Espíritu Santo nūū ō.

9 De nduú jíni ñúhún jā tee ní nūū carta yáhá jā coo manī nū jíin ndá hermano, chi ja ní stéhén Yāā Dios nūū nū jā coo manī nū jíin táhán nū.

10 De ja íyó māni ndá nū sūcuán jíin ndácá hermano jā íyó ní cáhnú Macedonia jíñā. Sochi cáhān ndāhvī ní jíin ndá nū hermano, jā sa víhí cā coo manī nū jíin ji.

11 De cundihvī inī nū jā cundeē nañíí nū, chi mā cúndihvī inī nū síquī nāsa sáhá táhán nū, de cundihvī inī nū sáhá nū tiñu máá nū, tá cúu nūū ní ndacu ndá ní nūū nū.

12 Sūcuán sáhá ndá nū tácuca ndá nchivī jāá nduú cándíja, cuetáhvī ji ndóhó, de suni mā cúmanī jā cutecū nū.

Síquī jā nenda Jētohō ō

13 Suni cúni ndá ní, hermano, jā ná jíicūhun inī ndá nū síquī nchivī jā jíhī, tácuca mā cúcuécá inī nū tá cúu nūū sáhá sava cā nchivī jāá nduú ñúhún inī ji jā natecū ndíyi.

14 Chi tá cúu nūū cándíja ó jā ní jíhī Jesús de ní natecū yā, suni sūcuán cándíja ó jā nastécū Yāā Dios ndá nchivī jā ní ncandíja nūū Jesús de ní jíhī.

15 Jā ñúcuán cáchi tūhun ndá ní iin tūhun jā ní stéhén maá Jētohō ō nūū ni: Jā yóhó jā tēcū cā quívi jā nenda maá Jētohō ō, nsūú maá ó cosó nūū ó jā ndaa ó cōhōn. Chi xihna cā nchivī ja ní jíhī ndaa ji quíhín ji.

16 Chi maá Jētohō ō nuu yā quíji yā ichi andiví, de cana jee yā jā maá yā ndácu tiñu, de suni cana jee maá ángel cúñáhnú cā, de tivī trompeta Yāā Dios. De xihna cā ndácá ndíyi jā ní ncandíja Cristo natecū.

17 De sá de yóhó jā tēcū cā ō quívi jā nenda yā, suni sndáa yā yóhó jíin ndá ji, cōhōn māhñú vícō. De naquetáhn ó jíin maá Jētohō ō sava andiví. De sūcuán cundeē ō ní cání jíin maá Jētohō ō.

18 Túsaá de jíin tūhun yáhá cáhān ndeé inī ndá nū jíin ndá táhán nū.

5

1 De nduú jíni ñúhún jā tee ní nūū carta yáhá síquī cuíyā á quívi jā coo ndá ñúcuán, hermano.

2 Chi ja jíni vāha ndá nū jā iin sanaā-ni de quenda quívi jā nenda maá Jētohō ō, tá cúu nūū iin sanaā-ni de quénda jācuíhna jacuáá.

3 Chi juni cáhān nchivī jā nañíí-ni íyó de nduú ná tūndóhó coo, de juni cáhān ji sūcuán de iin sanaā-ni de quíji tūndóhó síquī ji jā naá ji, de mā cácu cuítí ji. Chi quíji quívi ñúcuán tá cúu nūū iin sanaā-ni de quíjéhé téhndé chíjin iin ñahan jā scácu ña sēhe.

4 Sochi ndá ndóhó hermano, nduú cúu nū nchivī jā jíca modo nūū neē jā iin sanaā-ni de quíji quívi ñúcuán síquī nū tá cúu nūū quíji jācuíhna.

5 Chi ndihí nū cúu nchivī jā jíca modo nduú, chi stúu luz yā inī ánō nū. Chi nduú cúu ó tá cúu nchivī jāá nduú jíicūhun inī síquī Yāā Dios, jā jíca ji modo nūū neē.

6 Túsaá de mā cúhuun inī ō tá cúu nchivī quíxín, chi sa ndito coo inī ō de coo cájí xíní ō.

7 Chi jacuáá cúu jā quíxín nchivī, de jacuáá cúu jā suni jíni ji.

⁸ Sochi ndá máá ó chi modo já jíca ó nduú, de ná cóo cájí xīnī ō. De ná cúcutú ó jíin tūhun já cándíja nīhin ó jíin tūhun já cúndáhvī inī ō táhán ó, tá cúu nūú cúcutú soldado jíin sahma cāa. De ná cúcutú ó jíin tūhun já ñúhún inī ō já cācu ó, tá cúu nūú cúcutú soldado já ñúhún dē xinī cāa.

⁹ Chi Yāa Dios nduú ní jáni yā yóhó já cuāha yā castigo, chi sa já scácu yā yóhó sáhá maá Jētohō ō Jesucristo.

¹⁰ De maá yā ní jíhi yā jēhē ō, tácuca cutecū inuú ó jíin yā, vísō tú cutecū cā ō ñayīví yáhá á cuū ō.

¹¹ Túsaá de cāhān nū tūhun ndeé inī jíin táhán nú, de scúja táhán nú jíin tūhun yā, tá cúu nūú ja sáhá ndá nú.

Jā jáni ichí Pablo ndācá hermano

¹² De cāhān ndáhvī ndá ní jíin ndá nú hermano, já cuetáhvī nú ndá tēe já sátiñú já jíto ndóhó, já cúñáhnú dē nūú nū jíin tiñu maá Jētohō ō, de jáni ichí dē ndá ndóhó.

¹³ De coo yíñúhún ndasí nú nūú dē, de coo manī nū jíin dē síquī tiñu yā já sáhá dē. De cundeé mānī nū jíin ndá táhán nú.

¹⁴ De suni cāhān nīhin ndá ní jíin nú hermano, já sndíhvī inī nū ndá nchivī já jíca cúxí. De cāhān nū tūhun ndeé inī jíin nchivī já ñamā núu inī. De chindeé nū nchivī jáá nduú fuerza inī. De cuandeé inī nū jíin ndihī nchivī.

¹⁵ De coto má nasáhá nāvāha nú jíin ní iin nchivī de tú sáhá nāvāha jí ndóhó. Chi sa níni nducú nú nāsa sáhá nú já váha ndá táhán nú jíin ndihī-ni nchivī.

¹⁶ De níni coo síi inī ndá nú.

¹⁷ De níni cācān táhvī nū.

¹⁸ De nacuetáhvī nú já síquī ndācá-ni. Chi sūcuán cúni Yāa Dios já sáhá nú já cándíja nú Cristo Jesús.

¹⁹ De mā cásī nū nūú tiñu já sáhá Espíritu Santo jíin nú.

²⁰ De juni mā cújéhe inī nū nūú tūhun já cāhān ndá tēe nácani tūhun Yāa Dios.

²¹ Chi coto túnī nū ndācá tūhun, de tú já váha cúu, de cuetáhvī nú.

²² De mā quívi nduú nū jíin ní iin tiñu néhén.

²³ De maá Yāa Dios já jéhe tūhun ndeé tūhun síi inī, ñúhún inī ní já ná sáhá ndihī yā já coo ndoo coo īi nū nūú yā. De ná cóto váha yā ánō ndá nú jíin jáá ntúnī nū jíin yiqui cúñu nú, tácuca nduú ná cuāchi coo síquī nū quívi nenda maá Jētohō ō Jesucristo.

²⁴ Chi Yāa já ní ncana ndá ndóhó, sáhá yā ndihī ñúcuán jíin nú, chi squíncuu yā já ní nquee yuhú yā.

Saludo jíin bendición já sándthí

²⁵ Hermano, cācān táhvī ndá nú jēhē ndá ní.

²⁶ De tá cāhān jíitáhán nú jíin ndācá hermano, de techuhú yíñúhún nú ndahá jí.

²⁷ De cāhān nīhin ní jíin ndá nú, chi sūcuán cúni maá Jētohō ō, já cahvi ndá nú carta yáhá nūú ndācá hermano.

²⁸ De ñúhún inī ní já maá Jētohō ō Jesucristo ná sáhá cā yā já váha ndá nú. Sūcuán ná cóo. Amén.

CARTA UU JA NI NTEE SAN PABLO APOSTOL NUU NCHIVI ÑUU TESALONICA

¹ Ndá nduhū cúu Pablo jíin Silvano jíin Timoteo, de tée nī carta yáhá cuēē nūū ndá ndóhó nchivī cándíja ñuū Tesalónica, já yíhí nú ndahá Tatá ó Yāā Dios jíin Jētohō ō Jesucristo.

² De ñúhún inī ndá nī já Tatá ó Yāā Dios jíin Jētohō ō Jesucristo, ná sáhá cá yā já váha ndá nú, de sáhá yā já coo ndeé coo sīi inī nū.

Jā sáhá ndāā yā cuāchi tá nenda Cristo

³ Cánuū já níní nacuetáhvī nī nūū Yāā Dios já síquī ndá ndóhó hermano. Chi iyó váha sūcuán, chi váha ndasí cuācuja ndá nú jíin tūhun já cándíja nú yā, de cuānducuahā ndasí já cūndáhvī inī nū ndá táhán nú.

⁴ De já ñúcuán cúu já cúsiī ndasí inī ndá nī nácani nī tūhun nú nūū ndācá grupo nchivī cándíja nūū Yāā Dios. Chi váha cándíja ndá nú, de váha jéndeé inī nū já jíin ūhvi nchivī ndóhó jíin já ndóho nú ndācā cā tūndóhó.

⁵ De jíin ndācá yáhá cúu já chíhi yā cuenta já cúu ndá nú nchivī váha já quīvi nú ñuū nūū tátúnī yā. Chi já síquī ñuū ñúcuán cúu já ndóho ndá nú. De já sūcuán chíhi yā cuenta síquī nū, yáhá stéhēn nūū ō já váha Yāā cúu yā.

⁶ De suni iyó váha já nasndóho yā nchivī já sndóho ndá ndóhó.

⁷ De quīvi já nenda Jētohō ō Jesús, quīvi ñúcuán sáhá Yāā Dios já natátú ndá ndóhó já ndóho, de saá-ni ndá nduhū. Chi jíin ñuhūn quiji Jesús ichi andivī jíin ndá ángel yā já ndíso poder.

⁸ De cuāha yā castigo nūū ndá nchivī jáā nduú ní jéhe ji tūhun cunī ji nāsa Yāā cúu Yāā Dios, de nduú ní jétáhvī ji tūhun maá Jētohō ō Jesucristo já scácu yā ji.

⁹ De nchivī ñúcuán chi ndoho ji níí cání, chi cujiyo ji nūū maá Jētohō ō, de mā cúu quīvi ji nūū víi ndasí cuñáhnú yā jíin poder yā.

¹⁰ Sūcuán sáhá yā quīvi já nenda yā já víi cuñáhnú yā sáhá nchivī cándíja já yíhí ndahá yā. De sáhvi ndasí inī ji já cunī ji nūū yā. De suni sūcuán ndá ndóhó, chi nī ncandíja nú tūhun já ní nacani ndá nī nūū nū.

¹¹ De já ñúcuán cúu já níní jíicān táhvī ni jēhē ndá nú, já ná cúu nú nchivī váha já ní ncana yā ndóhó. De jíin fuerza yā ná sáhá yā jíin ndá nú já squíncuu nú ndācā tiñu váha já ní nchuhun inī nū já sáhá nú síquī já cándíja nú.

¹² De sūcuán de cuñáhnú maá Jētohō ō Jesucristo sáhá nú, de suni cuñáhnú ndá máá nú sáhá yā. Chi Yāā Dios maá ó jíin Jētohō ō Jesucristo, sūcuán cúu já sáhá yā já váha yóhó.

2

Tūhun maá téē já sáhá xēēn cuāchi

¹ Mitan de cāhān nī síquī já nenda maá Jētohō ō Jesucristo jíin já ndutútú ó nūū yā. Cāhān ndáhvī ndá nī jíin ndá nú hermano,

² já má cuáha nú tūhun já sacá nuu canī inī nū, de ni mā cūnēhén inī nū tú cāhān nchivī já ja nī nquenda quīvi já nenda maá Jētohō ō. Mā cándíja cuiñí ndá nú vísó tú cāhān ji já ní nīhín ji iin tūhun síquī ñúcuán nūū Espíritu, á iin tūhun já ní ncāhān incā, á tú cachī ji já ndá nduhū nī ntají iin carta já cāhān sūcuán.

³ Mā cuáha cuitī nū tūhun jā stáhvī ni iin ji ndóhó. Chi jondē ncháha ca quenda quīvi ñúcuán de xihna cá ndunīhin inī cuáhā nchivī nū yā, de quenda nijīn maá tēe jā sáhá xēen cuáchi, de tēe jā tánū táhvī cúu maá tēe ñúcuán.

⁴ Chi tēe jā jíni ūhvī Yāa Dios cúu dē, de nenda dē contra síqui ndácá jā scúnani ji yāa ji jíin ndácá jā chífúhún ji. De xēen cá sáhá dē, chi jondē cundēe dē inī templo Yāa Dios jā íyó Jerusalén, de cāhān dē jā maá dē cúu Yāa Dios.

⁵ ¿A náhán ndá nū tūhun yáhá? Chi súcuán nī ncāhān ni jíin nū tá nī iyo nī jíin nū.

⁶ De ja jíni ndá nū nā cuá cúu jā jásī jāá ncháha ca quenda nijīn tēe ñúcuán, chi jondē tá quenda quīvi maá dē.

⁷ Chi ja cúu yuhū ndácá cuáchi xēen inī ñayívī, sochi mitan chi íyó jā jásī nū, tácuā mā cáā ndasi cá cuáchi, chi jondē ná cújiyo maá jā jásī nū.

⁸ De sá de quenda nijīn maá tēe jā sáhá cuáchi xēen. De maá Jētoho ō Jesús cahni yā tēe ñúcuán jíin táchi yuhú yā-ni, de jíin jā jéndütē yā tá nenda yā de stánū táhvī yā dē.

⁹ De jā quiji tēe xēen ñúcuán chi maá Satanás sáhá. De quiji dē jíin cuáhā poder, de sáhá dē ndácá tiñu ñáhnú jā stáhvī dē, jā sáhvi inī nchivī cunī ji.

¹⁰ De jíin ndácá tiñu néhén de stáhvī ndasi dē nchivī jā tánū táhvī, chi nduú ní ncunī ji cuetáhvī ji tūhun ndāā jā cácu ji nícu.

¹¹ De jā ñúcuán cuáha Yāa Dios tūhun jā cuetáhvī ji tūhun jāá nduú ndāā cuitī, de candíja ji tūhun stáhvī ñúcuán.

¹² De súcuán de jēcundēe cuáchi síqui ndihi ji jāá nduú ní ncándíja ji tūhun ndāā, chi sa tiñu néhén nī ncusi inī ji jíin.

Nchivī jā ní nacāji yā jā cácu ji

¹³ Sochi cánuú jā níni nacuetáhvī ndá nī nū Yāa Dios jā síqui ndá ndóhó jā cúu nū hermano jā māni Jētoho ō jíin. Chi jondē tá nī jēcōo ñayívī, de ja nī nacāji Yāa Dios ndá ndóhó jā scácu yā ndóhó. Chi sáhá Espíritu yā jā íyó ndoo íyó ī nū nū yā, de cándíja nū tūhun ndāā.

¹⁴ Chi jā ñúcuán nī ncana yā ndá nū jíin tūhun jā scácu yā yóhó jā ní nacani ndá nī, tácuā quīvi ndá nū nū viī cuñáhnú nū jíin maá Jētoho ō Jesucristo.

¹⁵ Túsaá de cuiñi níhin ndá nū hermano, de cunahán vāha nū tūhun jā ní ncutūha ndá nū nū ndá nī, á jā ní ncāhān ni á jā ní ntee nī nū carta cúu.

¹⁶ Maá Jētoho ō Jesucristo jíin Tatá ó Yāa Dios nī ncundáhvī inī yā yóhó, de nī nsáhá yā jā coo siī inī ō níí cání, jíin jā ñúhún inī ō ndácá jā váha jā coo síqui jā váha inī yā jíin ó.

¹⁷ De ná sáhá cá yā jā coo ndeé inī ánó ndá nū, de ná sáhá yā jā cuja nū cāhān nū ndácá tūhun vāha yā, jíin jā sáhá nū ndácá tiñu váha.

3

Jā ná cácan táhvī ji jēhē Pablo

¹ De íyó incā tūhun cánuú, hermano. Cácan táhvī ndá nū jēhē ndá nī, tácuā ñamā cütē nuu tūhun maá Jētoho ō Yāa Dios, de cuetáhvī vāha nchivī, tá cúu nū ní jetáhvī ndá maá nū.

² De suni cácan táhvī nū jā ná cácu nī nū ndá tēe néhén jā stáhān ndá nduhū. Chi nsúu ndihi nchivī cúu jā cándíja tūhun yā.

³ Sochi maá Jētoho ō chi vāha squíncuu yā jā ní nquee yuhú yā, de sáhá yā jā cuja inī ndá nū jíin tūhun yā, de coto yā ndá nū nū jānehén.

⁴ De cúcáhnú inī ndá nī sáhá maá Jētohō ō, jā cúu ndá nú jíin tiñu jā ní ndacu nī nūū nū, de suni cucuu cā nū jíin.

⁵ De ñúhún inī ni jā maá Jētohō ō stéhēn cā yā nāsa coo manī cā nū jíin yā jondē jíin inī jíin ánō nū, jíin jā cuandeé inī nū tá cúu nūū ní nsáhá Cristo.

Jā cánuú satíñú ó

⁶ De ndácu ndá nī nūū ndá nú hermano, chi súdeán nī ndacu maá Jētohō ō Jesucristo, jā cujiyo nú nūū ndá hermano jā jíca cúxí de nduú jíca ndaā ji tá cúu nūū ní stéhēn ndá nī nūū nū.

⁷ Chi ja jíin ndá nú nāsa cánuú ndacu nú ndá nduhū, chi nduú ní jíca cúxí ndá nī tá nī Iyo nī jíin nú.

⁸ De ni nduú ní nchájī ndá nī stāā nūū ni iin nú súdeán-ni, chi nī nchunáá nī. Chi sa nī nducú ndéé nī nī nsatíñú ndasí nī nduú ñuú, tácuca mā stáhān ni ní iin nú.

⁹ De visō íyó derecho ni jā cācān ni nūū ndá nú nícu, sochi nduú ní jícān ni, chi súdeán nī nsáhá nī tácuca cuu nī iin ejemplo nūū nū nāsa sáhá ndá nú.

¹⁰ Chi tá nī Iyo ndá nī jíin nú, de nī ndacu nī tiñu yáhá nūū nū: Tú ní iin nchivi nduú cúni ji satíñú ji, de suni mā cājí ji túsaa.

¹¹ Chi nī nīhīn ndá nī tūhun jā jíca cúxí sava nú, de nduú sátíñú nú, chi sa síquī tiñu táhān nú nánducú nú.

¹² De ndácu ndá nī tiñu nūū ndá ndóhó jā sáhá súdeán, de sndíhvī inī ni ndá nú jā coo nañíí nú de satíñú nú, tácuca nīhīn nū jā cajī nū síquī tiñu jā sáhá maá nú. Chi súdeán ndácu maá Jētohō ō Jesucristo tiñu.

¹³ Hermano, mā nūū inī ndá nú sáhá nú ndācá tiñu váha.

¹⁴ De tú ní iin ji nduú jétáhvī ji tūhun jā cáhān ni nūū carta yáhá, de cundēhé váha nú ní iin jí cúu, de mā quétáhān cā nū jíin ji, tácuca cucanoō ji de nacani inī ji.

¹⁵ Sochi nsūū jā cunī ūhvī nū ji, chi sa cáhān nū jíin ji tá cúu nūū cáhān nū jíin ñanī nū jā ná sátíñú váha ji.

Bendición jā sándihí

¹⁶ De ñúhún inī ni jā maá Jētohō ō, Yāā jā jéhe tūhun ndeé tūhun síi inī, níní ná sáhá yā jā coo ndeé coo síi inī nū síquī ndācā-ni, de coo yā jíin ndá nú.

¹⁷ Nduhū Pablo, yáhá-ni cúu jā téé nī jíin ndahá maá nī jā cáhān ni jā sáhá ndeé inī ndá nú. De súdeán jéhe nī firma nūū ndācá carta ni, tácuca cunī ndá nú jā carta maá nī cúu. Súdeán cáá letra ni.

¹⁸ De ñúhún inī ni jā maá Jētohō ō Jesucristo, ná sáhá cā yā jā váha ndá nú. Súdeán ná cóo. Amén.

CARTA XIHNA ÑUHUN JA NI NTEE SAN PABLO APOSTOL NUU TIMOTEO

¹ Maá nī cúu Pablo, apóstol Jesucristo, chi Yāa Dios jā scácu yóhó, jíin Jētohō ō Jesucristo jā ñúhún inī ō jā cunī ō nūū, nī ntajī yā nduhū jā nacani nī tūhun yā.

² De tée nī carta yáhá cuēē nūū nū Timoteo, chi cúu ndija nú tá cúu sēhe nī sīquī jā ní scándija nī ndóhó. De ñúhún inī nī jā Tatá ó Yāa Dios jíin Jētohō ō Jesucristo ná sáhá cā yā jā váha ndóhó, de cundáhvī inī yā ndóhó, de sáhá yā jā coo ndeé coo siī inī nū.

Jā má cándija ji ndācá tūhun stáhvī

³ Tá nī nquehen nī ichi jā quíhīn nī Macedonia, de nī ncāhān ndāhvī nī jíin nú jā quendōo nú ñuū Efesō. De suni sūcuán cáhān nī jíin nú mitan, tácuca cáhān nīhin nú jíin sava nchivī ñúcuán jā má stéhēn ji incā tūhun jāá nduú ndāā.

⁴ De mā cuétáhvī ji ndācá tūhun jā cúu maá cuento-nī, jíin tūhun jā cáhān sīquī nása vāji ndācá tatá ō janahán. Chi ndá ñúcuán sáhá jā nahán nátúhún ji sīquī, de nduú jétíñú, de nduú sáhá jā cuja ji squíncuu ji nūū Yāa Dios sīquī tūhun jā cándija ó.

⁵ De ndācu nī tiñu yáhá chi cunī nī jā ná cundáhvī inī ji táhān ji sīquī jā íyó ndoo íyó ndāā ánō ji de cándija ndija ji yā.

⁶ Sochi sava nchivī chi nī jīca yátá ji, de nī scuíta ji tūhun yā, chi nī nquīvi ndá ji nūū ndācá tūhun jāá nduú jétíñú.

⁷ Chi cunī ji cuu ji maestro ley yā, de juni nduú jícūhun inī ji nā tūhun cúu jā cáhān ji, jíin nā cuá cúu jā stéhēn nīhin ji.

⁸ De jíinī ō jā íyó váha ley, de tú jícūhun inī ō nása jétíñú.

⁹ Chi cánuú jā sáhá ó cuenta jāá nduú ní jécōo ní iin ley jā sīquī nchivī ndāā, chi sa sīquī nchivī jāá nduú jétáhvī, jā nīhin inī, jā sáhá tiñu néhén, jā sáhá cuāchi, jāá nduú chíñúhún Yāa Dios de ni nduú cándija ley yā, jā jáhnī tatá jíin naná, jíin jā jáhnī ndīyi.

¹⁰ De suni nī jécōo sīquī nchivī jā jīca ndī, jíin sīquī téē jā sáhá ndī jíin táhān yí, jíin nchivī jā sáculhná incā nchivī, jíin nchivī stáhvī, jíin nchivī jā cáhān nīhin tūhun tūhún. De nī jécōo sīquī ndācá cā nchivī jā sáhá tiñu jāá nduú quetáhān jíin tūhun yā jā stéhēn ndāā váha.

¹¹ De tūhun yā ñúcuán cúu tūhun ñáhnú ndasí jā scácu Yāa Dios yóhó, de maá yā cúu Yāa ndetū ndasí. De nī ntetiñú yā nduhū jā nacani nī tūhun yā.

Jā nácuétáhvī Pablo sīquī jā ní ncundáhvī inī yā dē

¹² De nácuétáhvī nī nūū Jētohō ō Jesucristo, Yāa jā ní jēhe fuerza inī ni, chi nī nacāji yā nduhū nī nsáhá yā jā cuu squíncuu nī, de nī ntee yā tiñu nduhū jā nacani nī tūhun yā.

¹³ De sūcuán nī nsáhá yā jíin nī vísō nī ncāhān nāvāha nī sīquī yā jondē saá, de nī nsáhá nāvāha nī nchivī cándija, de xēēn nī nsáhá nī. De vísō sūcuán de ní ncundáhvī inī yā nduhū, chi ncháha ca cándija nī yā jondē saá, de nduú ní jícūhun inī nī nā cuá cúu jā sáhá nī.

¹⁴ Sūcuán nī nsáhá Jētohō ō jā váha ndasí jíin nī. De nī nsáhá yā jā cándija nī jíin jā cundáhvī inī ní táhān nī sīquī jā ní nquīvi nī ndahá Cristo Jesús.

15 De ndāā ndija cúu tūhun yáhá, de cánuú já candíja ndihi nchivī: Jā ní nquiji Cristo Jesús inī ñayivī tácu scácu yā nchivī iyó cuāchi. De nduhū cúu tēe jā víhí cā ní nsáhá cuāchi.

16 Sochi ní ncundáhvī inī Yāā Dios nduhū, tácuá jíin nduhū jā víhí cā ní nsáhá cuāchi de stéhēn Jesucristo nāsa nēe cáhnú ndasí inī yā. De sūcuán ní nsáhá yā jā cúu ní iin ejemplo nū ndácá nchivī cándíja ní já cuáhān ō, tácuá níhin táhvī ji cutecū ji ní cání.

17 Tú sūcuán de ní cání ná cáhān yíñúhún ó já víi ndasí cúñáhnú maá Yāā jā cúu Rey síquī ndihi, já tēcū ní cání, jáá nduú náá cuitī. De nduú cúu cunī ō nū yā mitan, de mátúhún-ni yā iyó, de ndíchí yā. Amén.

18 Tá cúu sēhe ní cúu nú Timoteo, de tiñu yáhá ndácu ní nū nū, jā nducú ndéé nú síquī tiñu váha. De candíja níhin nú, de coo ndāā ánō nū. Chi jondē saá já ní ncáhān ndá hermano jíin tūhun Yāā Dios jā sūcuán cundiso nú tiñu.

19 Chi sava nchivī nduú cā iyó ndāā ánō ji nū yā, de ní snáá ji tūhun cándíja ji.

20 De Himeneo jíin Alejandro cúu ūū tēe jā ní nsáhá sūcuán. De ja ní nsiáā ni dē jā quivī dē ndahá Satanás, jā sndóho ji dē, tácuá jíin tündóhó ñúcuán de cutūha dē jā má cáhān nāvāha cā dē síquī Yāā Dios.

2

Síquī nāsa cācān táhvī ō

1 Túsaá de xihna cā ndácu ní já cācān táhvī nū jēhē ndivī nchivī. De cāhān ndáhvī nú jēhē ji, de cācān nū ná cuá cúu jā jíni ñúhún ji, de nacuetáhvī nú nū yā jā síquī ndá ji.

2 De cācān táhvī nū jēhē ndá tēe cúñáhnú jíin já ndácu tiñu, tácuá sáhá dē jā cuu cundeē váha ó de nduú ná tündóhó coo síquī ō, de cuu chíñúhún váha ó Yāā Dios de sáhá yíñúhún ó jíin ndácá-ni.

3 Chi yáhá cúu jā váha jā jétahān inī Yāā Dios, Yāā jā scácu yóhó.

4 Chi maá yā cúnī yā scácu yā ndácá nchivī de cunī ji nāsa iyó tūhun ndāā yā.

5 Chi iyó iin-ni Yāā Dios, de suni iyó iin-ni Yāā jā cáhān jíin Yāā Dios jēhē nchivī. De Yāā ñúcuán cúu maá Jesucristo jā ní nduu tēe.

6 De ní nsōcō yā maá yā ní jíhí yā jā ní nchunáá yā cuāchi ndihi ó. De tá ní nquenda maá quivī ñúcuán, de ní nquijéhe nchivī nácani ji tūhun ñúcuán.

7 De jā síquī ñúcuán ní jani yā nduhū jā cúu ní apóstol jā nácani ní tūhun yā, tácuá stéhēn ní nū nchivī ndácá nación jáá nduú jíni tūhun yā, jā ná cándíja ji tūhun ñúcuán de sáhá ji tiñu ndāā. De síquī jā cándíja ní Cristo de iyó ndāā jā cáhān ni.

8 Túsaá de cúnī ni jā ndácá-ni lugar ná cācān táhvī ndácá tēe, de nanee dē ndahá dē. De ná cóo ndoo ánō dē jā má quítī inī dē de ni mā tétáhān dē.

9 De saá-ni ndácá ñahan, ná cásī váha ña maá ña tá cúu nū cánuú, tácuá mā cōó tūhun canoó. De mā cúndihvī inī ña jā sáhá víi ndasí ña xini ña, á já cuhun ña síquī oro á perla á sahma váha cā.

10 Chi sa jíin tiñu váha jā sáhá ña ná quéndōo víi ánō ña, tá cúu nū cánuú sáhá ñahan ndoo ánō jā sáhá ña tiñu Yāā Dios.

11 De tá iyó ña jíin nchivī jā scuáha tūhun yā, de ná cúnini ña-ni de cuetáhvī ña.

12 Chi nduú jéhe ní tūhun jā stéhēn ñahan nū nchivī ndútútú, ni jā ndacu ña tiñu nū tēe. Chi vāchi jā cunini ña-ni.

¹³ Chi xihna cā Adán nī nsāhá yā, de sá de nī nsāhá yā Eva.

¹⁴ De nduú ní stáhvī tächī cúñáhnú Adán, chi sa ñasíhí dē nī stáhvī, de nī nsāhá ña cuāchi.

¹⁵ De jā scácu ndá ña sēhe de coo vāha ña, de tú quendōo ña jíin tūhun cándíja ña yā, jíin jā cundáhvī inī ña táhán ña, jíin jā coo ndoo ánō ña, jíin jā sáhá yíñúhún ña.

3

Nāsa cánuú coo ndá tēe jā ndiso tíñú nūū nchivī cándíja

¹ Ndāā cúu tūhun yáhá: Tú iin tēe cūnī dē cundiso tíñú dē coto dē nchivī cándíja, de vāha tíñú ndúcú dē sáhá dē.

² Túsaá de tēe jā ndiso tíñú nūū nchivī cándíja, cánuú jā má cōó ni iin jā nīhīn nchivī cuāchi síquī dē. De ná cōo iin-ni ñasíhí dē, de cájí coo inī dē, de ndito coo xīnī dē, de sáhá yíñúhún dē. De cánuú jā níní cuāha núú dē vehe nūū nchivī jíicá, de níní stéhēn vāha dē tūhun yā.

³ De mā cūú dē tēe jíni, de mā tétáhán dē, de mā ndíyo inī dē xūhún. Chi sa coo vāha inī dē, de coo vitá inī dē, de mā cútóó dē xūhún.

⁴ De cánuú jā ndacu vāha dē tíñú inī vehe dē, de sáhá dē jā ná squíncuu vāha sēhe dē de coo yíñúhún jíi nūū dē.

⁵ Chi tú iin tēe nduú jíni dē ndacu vāha dē tíñú inī vehe dē, ¿de nāsa cuu cundiso tíñú dē nūū nchivī cándíja nūū Yāā Dios?

⁶ Túsaá de tēe jā cundiso tíñú nūū nchivī cándíja, mā cūú cuu iin tēe jā cáta nī ncandíja, chi sanaá de sáhá vixī dē maá dē, de iin-ni cuāchi cundeē síquī dē jíin tächī cúñáhnú.

⁷ De cánuú jā cuu dē tēe jā suni jondē nchivī jāá nduú cándíja, cuetúhún jíi dē, tácuca mā nīhīn jíi cuāchi síquī dē, de mā cúndéé tächī cúñáhnú jíin dē.

Nāsa cánuú coo ndá tēe jā chíndeé nchivī cándíja

⁸ De saá-ni ndá tēe jā cuiñi dē chíndeé dē nchivī cándíja, cánuú jā coo yíñúhún dē, de squíncuu dē jíin tūhun cáhán dē. De mā cūú dē tēe jíni, de ní mā ndíyo inī dē xūhún.

⁹ De ná cuiñi nīhin dē jíin tūhun cándíja ó jā ní nchiyuhū jondē janahán, de ná cōo ndoo ánō dē.

¹⁰ De cánuú jā xihna cā coto túnī nū dē, de tú nī jíni nū jāá nduú nā cuāchi dē, ñúcuán de cuu cuiñi dē jā chíndeé dē nchivī cándíja.

¹¹ De saá-ni ñasíhí ndá dē, cánuú coo yíñúhún ña, de mā sátúhún ña, de cájí coo inī ña, de squíncuu vāha ña ndácá-ni tíñú.

¹² De ndá tēe jā chíndeé nchivī cándíja, ná cōo iin-ni ñasíhí dē, de ná ndácu vāha dē tíñú nūū sēhe dē jíin ndá nchivī vehe dē.

¹³ Chi ndácá tēe jā chíndeé vāha nchivī cándíja, quéndōo yíñúhún dē nūū nchivī, de nīhīn dē modo jā cájí cā nácani dē tūhun Cristo Jesús jā cándíja ó.

Tūhun yuhū yā jā cándíja ó

¹⁴ De visó ñúhún inī ní jā cuēē ñamā ní nacunī táhán ó, sochi tēe ní tūhun yáhá cuēē nūū nū,

¹⁵ tácuca tú cucuēé ní, de ja jíni nū nāsa cánuú sáhá vāha nchivī jā cúu sēhe Yāā Dios. Chi ndá maá jíi cúu nchivī cándíja nūū Yāā Dios, Yāā tēcū. De maá jíi sáhá jā íyo cutú tūhun ndāā, chi íñi nīhin jíi jíin.

¹⁶ De jāndáā ndíja chi ñáhnú ndasí cúu tūhun yáhá jā cándíja ó jā ní nchiyuhū jondē janahán:

Yāa Dios nī stéhēn yā maá yā jā ní nduu yā tēe,
de Espíritu Santo nī stéhēn jā íyó ndāa tíñu jā ní nsáhá yā,
de ndá ángel andiví nī jinī tíñu jā ní nsáhá yā.
De nī jítē nuu tūhun yā nūū nchiví ndācá nación,
de nī ncandíja nchiví ní ñayiví nūū yā,
de nī ndaa yā cuānohōn yā andiví.

4

Sīquī nchiví jā caca yátá nūū tūhun cándíja ó

¹ De cají stéhēn Espíritu Yāa Dios jā ndá quiví jā cuándihi de coo sava nchiví jā caca yátá ji nūū tūhun cándíja ó. De cuetáhvi ji ndācá jā cāhān tūhun stáhvi jíin tūhun jā ní stéhēn tächí.

² Chi cunini ji tūhun jā stéhēn ndá tēe stáhvi-ni, jáá nduú cāhān ndāa ndá dē. Chi tēe ñúcuán nī jija ndasí iní dē jíin tūhun stáhvi, de nduú cā sáhá jíin ánō dē jā nacani iní dē.

³ De cāhān ndá dē jā cuāchi cúu jā coo ñasíhí tēe, de saá-ni tú cají nchiví sava ndeyu. De ndeyu ñúcuán chi ní nsáhá Yāa Dios jā cuu nchiví cándíja jā jíin tūhun ndāa, tácuca cají ji de nacuetáhvi ji nūū yā.

⁴ Chi ndihi jā ní nsáhá Yāa Dios, chi íyó vāha, de mā squéne yichí ō ni iin, chi sa nacuetáhvi ó de cají ō.

⁵ Chi jíin jā cáhvi ó tūhun Yāa Dios jíin jā nacuetáhvi ó nūū yā, de íyó ndoo ndíhi-ni.

Tēe jā sátiñú vāha nūū Jesucristo

⁶ De tú stéhēn nū tūhun yáhá nūū ndá hermano, túsaá de cuu nú tēe jā sátiñú vāha nūū Jesucristo, de cuja nú jíin tūhun vāha yā jā cándíja nú, chi ní ncutūha nú de níquín nū.

⁷ Sochi mā quiví nduū nū jíin ndá tūhun jā cúu cuento-ni jā jáni cāhā iní nchivi. Chi níni scuáha nú nāsa chiñúhún vāha nú Yāa Dios.

⁸ Chi jā scuáha ó ejercicio jā coo ndacuí yiqui cúñu ó, jacū-ni níhín tíñú. Sochi jā scuáha ó nāsa cánuú jā sáhá vāha ó nūū yā, ñúcuán cúu jā vāha níhín tíñú síquí ndācá-ni, jā cúu vida yáhá jíin vida jā quiji.

⁹ De ndāa ndija cúu tūhun yáhá, de jā cánuú cándíja ndihi nchiví cúu.

¹⁰ De jā síquí yáhá cúu jā sátiñú níhín ó síquí tūhun yā, de ndóho ó jā cāhān nāvāha ji nūū ō. Chi ñúhún iní ō jā cuní ō nūū maá Yāa Dios, Yāa técu. De maá yā cúu jā scácu ndācá nchiví, de nchiví cándíja tūhun jā cúndáhvi iní yā ji, maá jíi cúu jā scácu yā.

¹¹ Ndācá tūhun yáhá cánuú jā ndacu nú nūū ji de stéhēn nū.

¹² Mā cuáha nú tūhun jā cujéhe iní ní iin ji nūū nū síquí jā suchí nú. Chi sa cuu nú iin ejemplo nūū nchiví cándíja, jā cuní ji nāsa vāha cāhān nū, nāsa vāha sáhá nú, nāsa cúndáhvi iní nū táhán nú, nāsa cándíja nú, nāsa íyó ndoo ánō nū.

¹³ De juni cúcuéé nī jā cuéé ni, de cundihvi iní nū jā cahvi nú tutú ī nūū ndá hermano jā ndútútú, jíin jā sndíhvi iní nū ji, jíin jā stéhēn nū nūū ji.

¹⁴ Mā cúhuun iní nū jíin táhvi jā ní jéhe Yāa Dios nūū nū jā nācani nū tūhun yā. Chi ndá tēe ñáhnú jā ndíso tíñú nūū nchiví cándíja, ní ntee dē ndahá dē xīnī nū, de nī nsáhá Yāa Dios jā ní ncāhān dē jā súcuán cundiso tíñú nú.

¹⁵ Túsaá de cucuu nú jíin ndá tíñu yáhá, de cundihvi iní nū jíin, tácuca cuní ndá nchiví jā vāha jíja nú cuāhān nū jíin.

¹⁶ Coto nú maá nú jā caca ndaā nū jín jā stéhēn vāha nú tūhun yā, de cuiñi nīhin nú jín ndihi. Chi tú sūcuán sáhá nú de quendōo vāha ánō maá nú jín nchivī jā chuhun inī tūhun jā cāhān nū.

5

Nāsa sáhá vāha ó jín nchivī cándjja

¹ Mā cāhān xēen nū nū ndá tēe ñáhnú, chi sa cāhān vāha nú jín dē jā má stívī dē, tá cúu nū cāhān nū jín tatá nú. De ndācá tēe suchí, suni cāhān vāha nū jín dē tá cúu nū cāhān nū jín ñanī nū.

² De saá-ni cāhān nū jín ndá ñahan ñáhnú, tá cúu naná nú. De saá-ni jín ndá ñahan sūchí, suni cāhān nū jín ña tá cúu cuāha nú, de yíñúhún natúhún nú jín ña.

³ De nchivī cándjja ná cuáha ji jā jini ñúhún ndá ñahan jā ní nquendōo ndáhvī, de tú ní nquendōo ndáhvī ndija ña jāá nduú nā nchivī jito ña.

⁴ Chi iin ñahan jā ní nquendōo ndáhvī, tú iyó sēhe ña á sēhe ñánī ña jā jávāha, de ná coto maá ji ña. Chi cánuú cutúha ji jā xihna cā nū nchivī vehe ji squíncuu ji coto ji. De ná ná coto ji naná ji tatá ji siquī jā ní jito ndá ña ji. Chi yáhá cúu tiñu vāha jā jétahān inī Yāā Dios.

⁵ Sochi iin ñahan jā ní nquendōo ndáhvī ndija jā mátúhún-ni cā ña, ñúhún inī ña jā maá Yāā Dios coto yā ña, de nduú jéncuiñi ña jā jícān táhvī ña nduú ñuú.

⁶ Sochi tú ndíhvī inī ña siquī jā cúsi inī maá ña-ni, ñúcuán de visō tēcū ña, de modo ja ní jihī ña.

⁷ Tiñu yáhá ndacu nú nū nchivī, tácuā mā cōo cuāchi siquī ji.

⁸ De tú iin nchivī nduú jito ji táhān vehe ji, de víhī cā nchivī inī vehe ji, túsaá de sáhá ji tiñu jāá nduú quétahān jín tūhun cándjja ó, de cúu ji nchivī nēhén cā nsúú cā nchivī jāá nduú cándjja.

⁹ De ñahan viuda cuu quívi sívī ña nū lista nchivī jā chindeé ndá nú jín xūhún, de tú ja ní nquenda ña únī xico cuiyā, de tú ní iyo iin-ni yí ña.

¹⁰ De suni cánuú jā cuu ña ñahan jā jétúhún nchivī ña jā vāha tiñu ní nsáhá ña, á jā ní scuáhnu vāha ña sēhe ña, jín jā ní jēhe núú ña vehe nū nchivī jícá, jín jā ní nsáhá ña ndá tiñu lúli cā nū ndá hermano cándjja, jín jā ní nchindeé ña nchivī jā ndóho tūndóho, jín jā ní nsáhá ña ndá cā tiñu vāha.

¹¹ Sochi ndá ñahan viuda suchí cā, mā squívi nú sívī ña nū lista. Chi sanaā de nducú ña jā cúsi inī maá ña-ni, de mā cúndihví cā inī ña siquī Cristo, chi cuu inī ña cundeca tucu ña tēe.

¹² De sūcuán coo cuāchi siquī ña, chi nduú ní squíncuu ña jā ní nquee yuhú ña nū yā tá ní jécōso sívī ña nū lista.

¹³ De suni caca nuu ña ndācá-ni vehe de quee cúxí ña. De nsúú maá-ni jā caca cúxí ña, chi suni jā sáhá túhún ña, de quívi nduú ña cāhān ña tūhun jāá nduú iyó vāha jā cāhān ña.

¹⁴ Já ñúcuán cúni ní jā ndācá ñahan viuda suchí, ná núcundeē ña jín tēe, de scuáhnu ña sēhe, de coto vāha ña vehe ña, tácuā ndá nchivī cōo contra tūhun yā, má cúú cāhān ji siquī ña.

¹⁵ Chi sava ñahan viuda ja ní jica yátá ña de sáhá ña tiñu jā cúni Satanás.

¹⁶ De tú iin tēe á iin ñahan cándjja, de tú iyó iin ñahan viuda vehe ji, de ná coto maá ji ña. De mā cúndeē gasto ña siquī grupo nchivī cándjja, tácuā cuu cuāha vāha ji nū ndá ñahan viuda jāá nduú nā nchivī coto ji ña.

17 De ndá tēe ñáhnú já jíto nchivī cándíja, ná jícunáá doble yáhvi dē, de tēe já ndíhvi cá inī já stéhēn dē de nácani vāha dē tūhun yā, maá dē cánuú cá já nīhīn dē doble.

18 Chi cúu tá cúu nūū cáhān tutū īī: Stīquī já jáxīn trigo, cánuú já cuāha nú já caji tī. De suni cáhān: Tēe já sátiñú tátū, cánuú já quehen dē yáhvi dē, cáchi.

19 Mā cuétúhún nú de tú cáhān nchivī cuāchi sīquī iin tēe ñáhnú já jíto nchivī cándíja, de tú nduú íyó ūū á ūnī testigo.

20 Sochi tú sáhá nchivī cuāchi, de cánuú cuxeēn nū nūū ji, cuni jíin nūū ndihi nchivī, tácuca cuyūhú sava cá ji.

21 De cáhān nīhīn nī jíin nú, jíiní maá Yāa Dios jíin Jētoho ō Jesucristo jíin ndá ángel yā já ní nacaji yā: Squincuu vāha nú tiñu yáhá, de mā sáhá nú cuenta nāsa cúu iin iin ji, chi inuú-ni sáhá ndāā nū sīquī ndihi ji-ni.

22 De mā cānī ñamā nū iin tēe já cundiso tiñú dē nūū nchivī cándíja, chi xihna cá coto túni nū dē. Chi sanaā de stívī dē, de cuāchi dē suni cundee sīquī maá nú jíin dē. De coto má quívi nú tiñu néhén.

23 De sīquī já sanúú sanúú-ni cúhū chījin nú, de mā cōhó cá nū maá-ni ndute, chi suni coho nú jacū vino.

24 Cuāchi sava nchivī chi ja íyó nījin jondē ncháha ca quívi ji nūū cundaā cuāchi ji. Sochi cuāchi sava cá ji chi cúcuéé cá de natūu nahíí.

25 De saá-ni ndácá tiñu vāha, chi íyó nījin. De vísō ncháha ca natūu tiñu vāha ñúcuán, de mā cúu coo yuhū ní cānī, chi natūu.

6

1 Ndácá nchivī já cúu mozo, ná cóo yíñúhún vāha ji nūū patrón ji, tácuca mā cáhān néhén nchivī sīquī Yāa Dios jíin sīquī tūhun yā já stéhēn ō.

2 De mozo já yihí nūū patrón cándíja, mā cānī inī ji já jacū-ni sáhá yíñúhún ji nūū dē sīquī já hermano cándíja cúu dē. Chi sa sátiñú vāha cá ji nūū dē, chi tēe cándíja tēe mānī ji jíin cúu ndá tēe ñúcuán já sátiñú ji nūū. Tūhun yáhá stéhēn nū de sndíhvi inī nū ji.

Sīquī já chiñúhún vāha ó yā de cusī inī ō jíin já névāha ó-ni

3 De tú ní tēe stéhēn tūhun jáá nduú ndāā jáá nduú quétáhán jíin tūhun vāha ndāā maá Jētoho ō Jesucristo, jíin tūhun já ní stéhēn Yāa Dios já cándíja ō,

4 túsaa de maá-ni tēe víxī tēe jáá nduú jícūhun cuitī inī cúu dē. Chi tēe naā xīnī cúu dē, chi maá-ni já cúnī dē tetáhán dē sīquī ndácá tūhun já stéhēn ō. De ndácá ñúcuán sáhá já cúcuásun inī, jíin já tetáhán, jíin já cáhān nāvāha, jíin já jáni néhén inī sīquī táhán,

5 jíin já maá-ni já stáhān táhán. Súcuán sáhá ndá tēe já ní ndunaā xīnī, jáá nduú jíin tūhun ndāā. De jáni inī ndá dē já nīhīn dē cuāhā xūhún sīquī tūhun cándíja ó de já ñúcuán stéhēn dē. De cujiyo nú nūū nchivī já íyó súcuán.

6 De jándáā chi vāha ndasí quéndōo ó de tú chíñúhún vāha ó yā, de tú cusī inī ō jíin já névāha ó-ni.

7 Chi ní iin ndatiñú nduú ní ncácu ó jíin ñayívi yáhá, de suni mā cúu cuitī cōhōn jíin ní iin tá cuū ō.

8 De tú íyó já caji ō já cusúcun ó, de ná cusī inī ō jíin ñúcuán-ni.

9 Chi nchivī já cúnī cucuicá, ñamā quívi ji cuāchi já jíto túni táchi ji. De quívi ji jíin cuāhā tiñu néhén tiñu stívī já ndíyo inī ji. De ndácá ñúcuán sáhá já tívī nchivī de tánū táhvi ji.

¹⁰ Chi jā ndiyo inī ō xūhún, ñúcuán sáhá jā quíjéhé ndācá tiñu néhén. De sava nchivī jā ndiyo inī xūhún, nī sndóo jī tūhun cándíja jī, de nī nīhīn jī cuāhā ndasí tūndóhó.

Jā ná ndúcu ndéé ó síquī tūhun cándíja ó

¹¹ Sochi ndóhó chi tēe sátiñú nūū Yāa Dios cúu nú, de cunu nú nūū ndācá cuāchi yáhá. De cuniquīn nū tiñu ndāā, de chiñúhún vāha nú Yāa Dios, de cándíja vāha nú, de cundáhvi inī nū táhán nú, de cuandéé inī nū, de coo vitá inī nū.

¹² De nducú ndéé nū síquī tūhun jā cándíja ó yā. De cuiñi nīhin nú jíin tūhun jā ní nīhīn táhvi ō cutecū ō níí cání. Chi jā ñúcuán cúu jā ní ncana yā ndóhó, de cájī nī ncāhān nū jā vāha cándíja nú yā, nī jīnī jíinūū cuāhā nchivī.

¹³ De cáhān nīhin nī jíin nú, jíinī maá Yāa Dios, Yāa jā sáhá jā técu ndācá-ni, jíin Jesucristo, Yāa jā cájī nī ncāhān yā nī nacani yā tūhun vāha nūū Poncio Pilato.

¹⁴ Squíncuu vāha nú tiñu jā ndācu yā nūū nū, de mā stívī nú jā sáhá nú, tácuā mā cáhān nchivī cuāchi síquī nū. De súcuán sáhá nú níí jondé nenda Jētohō ō Jesucristo.

¹⁵ Chi nenda yā maá quívī jā ní jani Yāa Dios. De Yāa Dios chi mátúhún-ni yā cúu Yāa ndetū ndasí, de tíin yā ndihi poder. De cúu yā Rey nūū ndācá rey, jíin Jētohō nūū ndācá jētohō.

¹⁶ De mátúhún-ni yā cúu jā íyó níí cání. De ndéé yā iin lugar nūū jéndutē ndasí, nūū má cūū quívī ó. De ní iin nchivī ñayívī yáhá nduū ní jíinī cuitī jī nūū yā, de ní mā cūū cuni jī nūū yā. De níí cání ná cóo yíñúhún ó nūū yā, chi tíin maá yā poder níí cání. Amén.

¹⁷ De cáhān nū jíin nchivī jā cuíca ndatíñú ñayívī yáhá, jā má cúvixī jī. De mā cútóo jī xūhún jī, chi ñamā naā. Chi sa ná cándíja jī jā coo vāha jī sáhá Yāa Dios, Yāa técu, chi maá yā jéhe cuāhā yā ndācá-ni jā cúsi inī ō jíin.

¹⁸ De ndacu nú tiñu nūū jī jā ná sáhá vāha jī, chi jā sáhá jī ndācá tiñu vāha, ñúcuán cúu jā sáhá cuíca ndíja jī maá jī. De ná cúu jī nchivī vāha inī jā cuāha jī jā cuu táhán jī.

¹⁹ De súcuán de scáyā jī cuāhā tiñu vāha jā coo cuíca jī nūū yā níí tiempo jā quijī. De nīhīn táhvi jī jā cutecū jī níí cání.

Tiñu sándihī jā ndācu Pablo nūū Timoteo

²⁰ De ndóhó Timoteo, coto nú ndācá tiñu jā ní nchihī yā ndahá nú. De mā quívī nduū nū jíin ndācá tūhun cāhā-ni, cuenta ñayívī yáhá, jíin ndācá tūhun stáhvi jā cáhān ndá jī jā tūhun ndíchí tūhun ndāā cúu.

²¹ Chi sava nchivī jā níquīn ndācá tūhun yáhá, ní jica yátá jī ní sndóo jī tūhun cándíja jī yā. De ñúhún inī ní jā Yāa Dios ná sáhá cā yā jā vāha ndóhó. Súcuán ná cóo. Amén.

CARTA UU JA NI NTEE SAN PABLO APOSTOL NUU TIMOTEO

¹Maá nī cúu Pablo, apóstol Jesucristo, chi súcuán nī jētahān inī Yāa Dios nī ntají yā nduhū jā nácani nī tūhun jā ní nquee yuhú yā jā cutecū ō níí cání síquī jā yíhí ó ndahá Cristo Jesús.

²De tée nī carta yáhá cuēē nūū nū Timoteo, chi cúu nú tá cúu sēhe nī jā mānī nī jín. De ñúhún inī nī jā Tatá ó Yāa Dios jín Jētohō ō Jesucristo ná sáhá cā yā jā váha ndóhó, de cundáhvi inī yā ndóhó, de sáhá yā jā coo ndeé coo sií inī nū.

Jā nácani dē tūhun Cristo

³Níní nduú náa inī nī cācān táhvi nī jēhē nū nūū Yāa Dios nduú ñuú, de nácuētáhvi nī nūū yā jā síquī nū. Chi nūū maá yā sátíñú nī, tá cúu nūū ní nsáhá ndācá tatá nī, de iyó ndoo ánō nī nūū yā.

⁴De núcūhun inī nī jā ní jacu nú tá nī nquee ní cuāhān nī. De cúu inī nī jā nacunī tāhán ó, tácuā cusíí ndasí inī nī.

⁵De núcūhun inī nī jā cándíja váha ndija nú Cristo, tá cúu nūū xihna cā nī ncandíja naná ñáhnú nú Loida, jín naná nú Eunice. De jáni ndija inī nī jā suni súcuán cándíja maá nú mitan.

⁶De jā ñúcuán násndihvi inī nī ndóhó jā cundihvi cā inī nū jín táhvi jā ní jēhe Yāa Dios nūū nū jā nácani nú tūhun yā. De táhvi ñúcuán nī nīhín nū tá nī ntee nī ndahá nī xíní nū.

⁷Chi Espírítu jā ní jēhe Yāa Dios nūū ō, nduú sáhá jā cuyūhú ó, chi sa sáhá jā iyó fuerza inī ō, jín jā cundáhvi inī ō tāhán ó, jín jā iyó ndito xíní ō.

⁸Túsaá de mā cúcanoō nū nacani nú tūhun maá Jētohō ō. De suni mā cúcanoō nū síquī maá nī jā yíhí nī vecāa jā síquī tūhun yā. Chi sa cuāha nú tūhun jā ndoho nú jín nī síquī jā nácani ó tūhun jā scácu yā yóhó, tú nāsa jēhe Yāa Dios fuerza inī ō.

⁹Chi nī scácu yā yóhó, de nī ncana yā yóhó jā coo ndoo ánō ō jā satíñú ó nūū yā. De nduú ní ncāna yā yóhó síquī jā ní nsáhá váha ó, chi síquī jā ní jani inī maá yā jā cundáhvi inī yā yóhó síquī jā yíhí ó ndahá Cristo Jesús. Chi jondē ncháha ca jēcōo ñayívi, de ja cundáhvi inī yā yóhó.

¹⁰De mitan jā ní nquiji Jesucristo, Yāa jā scácu yóhó, de nī stéhēn cājí Yāa Dios jā cundáhvi inī yā yóhó. Chi maá Cristo nī snáa yā poder cuēhē jáhní yóhó, chi jín tūhun jā scácu yā yóhó nī stéhēn cājí yā nūū ō jā cutecū ō níí cání chi má tánū táhvi ō.

¹¹De ní jani Yāa Dios nduhū jā nácani nī tūhun ñúcuán, de nī ntají yā nduhū jā cúu nī apóstol jā stéhēn nī nūū nchivi ndācá nación jáá nduú jíní tūhun yā.

¹²De síquī ñúcuán cúu jā ndóho nī ndācá tūndóhó yáhá jā yíhí nī vecāa. Sochi nduú cúcanoō nī, chi jíní nī nāsa Yāa cúu Yāa jā cándíja nī, de cúcáhnú inī nī jā cuu coto yā tiñū jā ní nchihi yā ndahá nī, jondē mitan de jondē quivi jā nenda yā.

¹³De cuiñí nīhín nú jín ndācá tūhun yā chi stéhēn ndāa, suu tūhun jā ní stéhēn nī nūū nū. De caca nú jín tūhun cándíja ó, de cundáhvi inī nū tāhán nú síquī jā yíhí nú ndahá Cristo Jesús.

¹⁴De coto nú ndācá tiñū váha jā ní nchihi yā ndahá nú, sáhá poder maá Espírítu Santo jā ndēe inī ō.

¹⁵ Ja jíni nū jā ndācá nchivī jā íyó Asia nī sndóo ji nduhū. De ūū ji cúu Figelo jíin Hermógenes.

¹⁶ De jícan táhvī ni jā cundáhvī inī Jētohō ō nchivī vehe Onesíforo, chi cuāhā vuelta nī nanihīn inī ni nī nsáhá dē, de nduú ní ncúcanoō dē síqui ni jā yíhī ní vecāa.

¹⁷ Chi sa tá nī nquiji dē Roma, de nī nanducú vāha dē nduhū jondē nī nanihīn dē nduhū.

¹⁸ De jícan táhvī ni jā maá Jētohō ō ná cundáhvī inī yā dē quívi jā nenda yā. De suni ja jíni vāha nú nāsa nī nchindeé ndasí dē nduhū tá nī íyo nī űuū Efeso.

2

Jā cúu ó tá cúu soldado vāha nūū Jesucristo

¹ Túsaá de ndóhó, sēhe mánī, coo fuerza inī nū síqui jā yíhī nú ndahá Cristo Jesús de sáhá yā jā vāha ndóhó.

² De ndācá tūhun jā ní jini nú nī ncāhān ni, nī jíni jínuū nchivī cuāhā, tūhun űúcuán nastéhēn nū nūū ndá tēe jā squíncuu vāha, tácuca suni cuu stéhēn tucu maá dē nūū sava cā ji.

³ De ndóhó cuandēe inī nū jā cunī nū tūndóhó, chi cúu nú modo iin soldado vāha nūū Jesucristo.

⁴ Ni iin soldado jā íni nūū guerra, nduú sátéñú dē maá dē jíin tiñu maá dē, chi cánuú jā sáhá dē maá-ni tiñu jā ndácu tēe jā tátunī nūū dē.

⁵ De suni súcuán tēe cásíqui deporte, mā níhīn dē premio de tú mā cundíhvī inī dē jā casíqui vāha dē tá cúu nūū cánuú casíqui dē.

⁶ De saá-ni tēe jā sátíñú vāha űuhun, maá dē cúu jā xihna cā níhīn jā jéhe itū.

⁷ Nacani inī nū síqui jā cāhān ni, de maá Jētohō ō sáhá yā jā jícūhun inī nū síqui ndihi.

⁸ De cuhun ndasí inī nū Jesucristo, Yāā jā ní nquiji chíjin tatā rey David, de nī natecū yā māhñú ndiyi, tá cúu nūū cāhān tūhun yā jā nācani nī jā scácu yā yóhó.

⁹ De jā síqui tūhun űúcuán ndóho nī tūndóhó, de jondē nī juhñi ndá ji nduhū jā yíhī ní vecāa, modo iin tēe jā ní nsáhá cuāchi xēn. Sochi tūhun Yāā Dios chi mā cūū cuhñi ji jā má cútē nuu.

¹⁰ Túsaá de jéndeē inī ni jíni ní ndācá tūndóhó yáhá síqui jā cundáhvī inī ni nchivī jā ní nacāji yā, tácuca suni cácu maá ji jā quívi ji ndahá Cristo Jesús, de quíhīn ji nūū cuñáhnú ji ní cání.

¹¹ Chi ndāā cāhān tūhun yáhá:

Vísó ná cúu ō jā síqui yā, de suni cutecū ō jíin yā,

¹² de tú cuandēe inī ō ndoho ó, de suni ndacu ó tiñu jíin yā.

De tú mā cuétúhún ó yā, de suni mā cuétúhún yā yóhó.

¹³ De vísó nduú squíncuu vāha ó, de maá yā chi níni squíncuu yā,

chi nduú cúu sáhá falta yā, chi squíncuu yā jā ní ncāhān yā.

Tēe jā sátíñú vāha jā squíncuu jíin tūhun yā

¹⁴ Tūhun yáhá nasndíhvī inī nū nchivī, de cāhān níhīn nú jíin ji, cunī maá Jētohō ō, jā má tétáhān ji síqui ndācá tūhun jā cāhān cāhā-ni. Chi nduú jétíñú cuiti, chi sa stívī nchivī jā níni.

¹⁵ De nducú ndéē nú jā cuetúhún Yāā Dios ndóhó, jā cúu nú tēe sátíñú vāha jā squíncuu jíin tūhun yā, tácuca mā cúcanoō nū nūū yā síqui ni iin, chi vāha nacani nú tūhun ndāā yā.

16 De mā quívi nduū nū jíin ndācá tūhun cāhá-ni ñayívi yáhá, chí suu sáhá já ndúcuahā cā tiñu nēhén já quívi ndá nchiví já cāhān.

17 De ndācá tūhun já stéhēn jí chí cúu tá cúu iin ndihyi xēēn já ndúxeēn cā cuahān. De Himeneo jíin Fileto cúu ūū tēe já sáhá súcuán.

18 Chí ndúū tēe ñúcuán nī jica yátá dē nūū tūhun ndāā, de cāhān dē já ja nī natecū ndíyi. De súcuán sáca nuu dē xīnī sava nchiví cándíja.

19 Sochi Yāā Dios nī jani yā nchiví maá yā, de íyó cutú íyó nīhin jí já má cācá yátá jí, tá cúu nūū yósō nūū tutū ī: Ja jíin Jētohō ō Yāā Dios ndācá nchiví já yíhí ndahá yā. De suni cāhān: Ndācá nchiví já nácunehen síví Cristo, ná cújiyo jí nūū tiñu nēhén, cāchī.

20 De inī iin vehe cāhnú íyó cuahā cōhō, de nsūū maá-ni cōhō oro jíin cōhō plata, chí suni cōhō ñutun jíin cōhō ñuhun. De íyó já fino de íyó já corriente.

21 De tú iin nchiví sáhá ndoo jí maá jí já quee jí nūū ndācá tiñu nēhén, de cuu jí tá cúu iin cōhō fino. De coo ndoo coo ī jí nūū Jētohō ō, de nīhīn tiñú jí nása cúnī maá yā. De coo túha jí já sáhá jí ndācá tiñu váha.

22 Túsaá de cunu nú nūū ndācá jáá nduú váha já ndáyo inī ndá tēe suchí. De cuniquīn nū tiñu ndāā, jíin tūhun já cándíja nú yā, jíin tūhun cúndáhvī inī, jíin tūhun já ndēē mānī jíin táhān. De súcuán sáhá nú jondē jíin ndācá nchiví ndoo ánō já nácunehen síví maá Jētohō ō.

23 De mā quívi nduū nū jíin ndācá tūhun naā jáá nduú íyó cájí, chí ja jíin nū já suu sáhá já tétáhān nchiví.

24 De iin mozo maá Jētohō ō, nduú váha já tetáhān dē, chí sa cánuú já coo váha inī dē jíin ndācá nchiví. De ná cóo váha inī dē já stéhēn dē, de ná cuándēé inī dē jíin jí.

25 De jíin já vitá inī dē de cani ichí dē nchiví nīhin inī. Chí sanaā de nacani inī jí sáhá Yāā Dios, de jícūhun inī jí nása íyó tūhun ndāā.

26 De nducájí inī jí de cācu jí nūū táchī cúñáhnú já ní ntiin jí, chí nī ncundēé jíin jí já sáhá jí já cúnī maá.

3

Siquí nása coo nchiví nēhén ndá quívi já cuándihi

1 De suni jícūhun inī nū já ndá quívi cuándihi de quenda quívi já coo tūndóhō.

2 Chí coo nchiví já chíñúhún maá, de ndíyo inī jí xūhún, de sáhá téyí jí maá jí, de sáhá víxī jí maá jí. De cāhān nēhén jí síquī Yāā Dios, de cunīhin inī jí nūū tatá jí nūū naná jí, de mā nácuetáhvī jí, de mā chíñúhún jí Yāā Dios.

3 De mā cóo mānī jí jíin táhān jí de ní má cúndáhvī inī jí. De sáhá tūhún jí, de mā cúu casi jí ndācá já ndíyo nēhén inī jí, de xēēn ndasí coo jí, de quítí inī jí cuní jí ndācá tiñu váha.

4 De suni nastúu jí táhān jí, de mā cúyūhú jí sáhá jí cuāchi, de coo víxī ndasí jí, de nducú jí já cusí inī maá jí-ni, de mā nducú jí já quívi jí nūū Yāā Dios.

5 De sáhá jí-ni já chíñúhún jí yā, de casi jí nūū poder yā já má sáma jí modo jí. Mā quívi nduū nū jíin nchiví já sáhá súcuán.

6 Chí sava tēe ñúcuán quívi dē vehe de stáhvī dē ndācá ñahan naā já íyó ndasí cuāchi. De ñamā quívi ndá ña jíin ndācá tūhun jáá nduú íyó ndāā já cusí inī ña jíin.

7 De víso níní scuáha ña nā-ni tūhun, de nduú cúu cuití jícūhun inī ña tūhun ndāā yā.

⁸ De tá cúu nūū ní nsáhá ndūū tēe tásí Janes jíin Jambres jā ní Iyo janahán, jā ní nducú dē jā casí dē nūū Moisés, suni sūcuán sáhá ndá tēe ñūcuán, chí nducú dē jā casí dē nūū tūhun ndāā. Chí coo naā jāá ntūnī ndá dē, chí mā cándíja ndíja dē tūhun cándíja ó.

⁹ De mā quēé tiñu sáhá dē, chí cunī ndācá nchivī jā tēe naā cúu dē, tá cúu nūū ní jíinī nchivī jā ní Iyo naā ndūū tēe ñūcuán jā ní nducú casí nūū Moisés.

Tiñu sándíhí jā ndācu Pablo nūū Timoteo

¹⁰ Sochi ndóhó chí ja ní ncutūha vāha nú nāsa stéhēn ni, nāsa jíca ndāā ni, nāsa chúhun inī ni sáhá nī, nāsa cándíja nī yā, nāsa nēe nī paciencia, nāsa cūndáhivī inī ni táhān nī, jíin nāsa jéndeé inī ni.

¹¹ Chí ní jíinī ūhvī nchivī nduhū, de ní ndoho ní tūndóhó. De jíinī nū ndācá jā ní ndoho ní ñūū Antioquía jíin Iconio jíin Listra. De jíinī nū nāsa ní jíinī ūhvī jí nduhū. Sochi maá Jētohō ō ní scácu yā nduhū nūū ndíhi ñūcuán.

¹² Chí ndāā cúu jā ndācá nchivī jā ndíhvī inī jí jā sátíñū vāha jí nūū Cristo Jesús, ndoho jí jā cunī ūhvī nchivī jí.

¹³ Sochi nchivī jā sáhá tiñu néhén jíin nchivī stáhvī, chí sa víhí cā cucuu jí jíin tiñu néhén, chí stáhvī jí nchivī de suni cándíja maá jí tūhun stáhvī.

¹⁴ De ndóhó chí sa cuiñi nīhin nú jíin jā ní ncutūha nú jíin jā ní ncucáhnū vāha inī nū. Chí jíinī nū nāsa nchivī cúu jā ní stéhēn nūū nū.

¹⁵ Chí jondē tá lulí nú, de ja jíinī nū nāsa cáhān tutū īī jā stéhēn nūū nū nāsa cándíja nú jā ní jíhī Cristo Jesús jēhē nū tácuca cācu nū.

¹⁶ De níí tutū īī cúu tūhun jā ní ncāhān Yāā Dios, de vāha níhīn tiñū jā stéhēn nūū ō, jā cáhān nūū ō, jā náchuhun ichí yóhó, jíin jā scuáha yóhó jā caca ndāā ō,

¹⁷ tácuca ndá tēe jā sátíñū nūū Yāā Dios, cuja inī dē de coo tūha vāha dē jā sáhá dē ndācá tiñu vāha.

4

¹ De cáhān ní jíin nú, jíinī Yāā Dios jíin Jētohō ō Jesucristo, Yāā jā quiíi de ndacu tiñu, de sáhá ndāā yā tiñu nchivī técu jíin nchivī jā ní jíhī.

² Cáhān nīhin nī jā nacani nú tūhun yā, de sndíhvī inī nū jí jā cándíja jí. De níinī sáhá nú sūcuán á núne jí á vísō nduú núne jí. De sáhá nú jā ná jícūhun inī jí, de cáhān nū nūū jí, de cani ichí vāha nú jí, de jíin cuāhā paciencia stéhēn nū nūū jí.

³ Chí quiíi tiempo jā má cuétúhún cuitī nchivī tūhun yā jā stéhēn ndāā vāha, chí sa cuetúhún jí tūhun jā cúsií inī maá jí, de nducú jí cuāhā maestro jā stéhēn nūū jí maá-ni tūhun jā jétahān inī jí cunini jí.

⁴ De cujíyo jí nūū tūhun ndāā, de cundíhvī inī jí ndācá tūhun jā maá cuento-ni cúu.

⁵ Sochi ndóhó chí níinī coo ndito inī nū, de cuandēé inī nū jíin tūndóhó, de cundíhvī inī nū nacani nú tūhun jā scácu yā yóhó, de squíncuu vāha nú jíin tiñu yā jā sáhá nú.

⁶ De nduhū chí ja ní nsōcō ni maá ní jā cuū ní, de ja cuācuñatin quíivī jā cuū ní.

⁷ De ja ní ncundeé ní jā ní nducú ndéé ní síquī tiñu vāha, de ja ní jíinu ní jíca ní ñayíví yáhá, de nduú ní nsíáá ní tūhun cándíja nī yā.

⁸ De mitan ja íyó tūha premio jā níhīn ní síquī jā ní jíca ndāā ní. Chí maá Jētohō ō taji yā ñūcuán nūū ní maá quíivī jā sáhá ndāā yā tiñu, chí maá yā cúu

jā ndāā sándāā sīquī ndihi. De nsūū nūū maá-ni nduhū taji yā, chi suni cuāha yā nūū ndācá nchivī jā cúu inī ji jā ndiji yā chi mānī ji jín yā.

Jā cána Pablo jā quiji Timoteo nūū dē

⁹ Nducú ndéé nú jā quiji ñamā nū nūū ni.

¹⁰ Chi Demas nī sndóo dē nduhū, chi ndíyo inī dē ndatíñū ñayivī yáhá, de cuāhān dē ñuū Tesalónica. De Crescente chi cuāhān de Galacia, de Tito cuāhān dē Dalmacia.

¹¹ De mátuhún-ni cā Lucas íyó jín nī. De tá quiji nú, de cueca nú Marcos quiji nú jín dē, chi vāha cuetíñū dē jā chindeé dē nduhū jín tiñu yā.

¹² Tíquico nī ntají nī dē cuāhān dē ñuū Efeso.

¹³ De tá quiji nú de cundahá nú cotón jā ní sndóo nī vehe Carpo ñuū Troas. De suni cundahá nú ndācá libro, de jā cánuú cā cúu ndācá tutú jā ní ntee maá nī.

¹⁴ Alejandro, tēe cúu herrero, xēen ndasí nī nsáhá dē jín nī. De maá Jētohō ō nacuāha yā yāhvi dē jā sūcuán nī nsáhá dē.

¹⁵ De coto nú maá nú nūū dē, chi ndasí nī iyo dē contra sīquī tūhun jā stéhēn ō.

¹⁶ De tá ní ñni nī jā xíhna ñúhún nūū justicia, de nduú ni iin tēe ní íñi jín nī, chi ndihi dē ní sndóo dē nduhū. De ñúhún inī ni jā Yāā Dios cune cáhnú inī yā nūū ndá dē.

¹⁷ De visō sūcuán de maá Jētohō ō nī nchindeé yā nduhū, de ní jēhe yā fuerza inī ni, de sūcuán nī nsínu nī nī nacani ndihi nī tūhun jā scácu yā yóhó, ní jini nchivī ndá nación jāā nduú jínī tūhun yā. Sūcuán nī scácu Jētohō ō nduhū nūū ndācá tēe xēen.

¹⁸ De scácu cā yā nduhū nūū ndācá tiñu néhén, de coto yā nduhū jondē tá quívi nī andiví nūū tátúnī yā. De ná cáhān ō jā víi ndasí cúñáhnú yā ní cání. Amén.

Saludo jín bendición jā sándhí

¹⁹ De cachī nū jā sáhá ndéé inī Prisca jín Aquila, jín nchivī vehe Onesíforo, cáchī nī.

²⁰ Erasto nī nguendōo dē ñuū Corinto. De ní nguendōo Trófimo ñuū Mileto, de cúhū dē.

²¹ De cundihvī inī nū quiji nú mitan ncháha ca quijéhé tiempo vījin. Sáhá ndéé inī nū, cáchī Eubulo jín Pudente jín Lino jín Claudia jín ndá cā hermano.

²² De ñúhún inī ni jā maá Jētohō ō Jesucristo ná cóo yā jín nú, de Yāā Dios sáhá cā yā jā vāha ndá ndóhó. Sūcuán ná cóo. Amén.

CARTA JA NI NTEE SAN PABLO APOSTOL NUU TITO

¹ Maá nī cúu Pablo, mozo Yāa Dios jíin apóstol Jesucristo, chi nī ntají Yāa Dios nduhū jā scándíja nī nchivī jā ní nacāji yā, tácuā jīcūhun inī jī tūhun ndāa yā jā cándíja ó,

² de cūhun inī jī jā cutecū jī ní cání. Chi jondē ncháha ca jēcōo ñayíví de ja nī nqee yuhú Yāa Dios jā cutecū ó, de íyó ndāa tūhun jā ní ncāhān yā.

³ De mitan jā ní nquenda tiempo jā ní jani yā, de stéhēn cājí yā tūhun yā nūū ó. De nī ntetíñū yā nduhū nī ndacu yā tiñū jā nacani nī tūhun yā ñúcuán. Chi Yāa jā scácu yóhó cúu yā.

⁴ De téē nī carta yáha cuēē nūū nū Tito, chi tá cúu sēhe nī cúu ndíja nú sīquī jā inuú-ni cándíja ó yā. De ñúhún inī nī jā Tatá ó Yāa Dios jíin Jētohó ó Jesucristo, Yāa jā scácu yóhó, ná sáhá cā yā jā váha ndóhó, de cundáhvī inī yā ndóhó, de sáhá yā jā coo ndeé coo siī inī nū.

Tiñū yā jā ní nsáhá Tito jondē isla Creta

⁵ De nī sndóo nī ndóhó jondē isla Creta, tácuā sáhá ndāa nū sīquī tiñū jā cúmanī cā cundaā, de canī nú ndācá téē ñáhnū jā coto grupo nchivī cándíja ndācá ñuū, tá cúu nūū ní ndacu nī tiñū nūū nū.

⁶ De ndá téē ñáhnū ñúcuán cánuú jā má cōó nī iin jā nīhīn nchivī cuāchi sīquī dē. De cánuú coo iin-nī ñasíhí dē. De sēhe dē cánuú cuu jī sūchí cándíja, jā má nīhīn nchivī cuāchi sīquī jī jáá nduú sáhá váha jī á jā nīhin inī jī nūū dē.

⁷ Chi ndá téē cúñáhnū jā ndiso tíñū nūū nchivī cándíja, cánuú caca ndāa dē chi ndíso tíñū dē sīquī tiñū Yāa Dios. De mā sáhá téyíí dē maá dē, mā quití ñamā inī dē, mā cúú dē téē jíni, mā cánāá dē, de mā ndíyo inī dē xūhún.

⁸ Chi sa cánuú jā níni cuāha núú dē vehe nūū nchivī jíicá, de níni sáhá dē tiñū váha, de ndito coo xīnī dē, de cuu dē téē ndāa, de coo ndoo ánó dē, de casi dē modo jā cúni maá dē.

⁹ De cánuú jā cuiñi nīhin dē jíin tūhun ndāa jā ní scuáha dē, tácuā cuu sndíhvī inī dē nchivī jíin ndācá tūhun ndāa váha, de suni cuu sáhá dē jā jīcūhun inī nchivī jā cúu contra, de casi jī yuhú jī.

¹⁰ Chi íyó cuāhā nchivī nīhin inī, de stéhēn jī incā modo jā jáni naā inī maá jī de stáhvī jī nchivī. De ndá táhán ó hebreo cúu jā víhí cā sáhá súcuán.

¹¹ De cánuú jā casi nū yuhú ndācá téē ñúcuán, chi stéhēn ndá dē tūhun jáá nduú íyó váha jā stéhēn dē, chi cúni dē jā nīhīn dē xūhún sīquī. De súcuán sácá nūū dē xīnī ndíhi nchivī ndācá vehe.

¹² De iin téē isla Creta jā nācani tūhun, nī ncāhān dē sīquī táhán ñuū dē: Ndá táhán ó nchivī Creta, chi maá-ni nchivī stáhvī cúu jī, de tá sáhá quití xēēn sáhá jī, de maá-ni jā ndíhvī inī jī cají cuāhā jī, de cúxí jī, cáchī dē.

¹³ De ndāa cúu tūhun jā ní ncāhān téē ñúcuán. Já ñúcuán cuxeēn nū nūū jī, tácuā ná cándíja ndāa váha jī.

¹⁴ De mā sáhá jī cuenta ndācá tūhun jā ní ntavā ndá táhán ó hebreo, jā maá cuento-ni cúu, de juni mā squíncuu jī tiñū jā ndácu ndá téē jā ní nqee nūū tūhun ndāa.

¹⁵ De nchivī jā ní ndundoo jáá ntúnī, chi ndācá-ni íyó váha íyó ndoo nūū jī. Sochi nchivī nduú cándíja jáá nduú ní ndúndoo jáá ntúnī, maá-ni jā jáni inī jī

jāá nduú íyó ndoo nduú íyó vāha ndācā jā jínī ji nūū. Chi jondē jāá ntúnī ji jínī ánō ji íyó téhén.

¹⁶ De visō cāhān ji jā jínī ji Yāā Dios, sochi jínī tiñu jā sáhá ji de jínī ō jāá nduú. Chi nchivī nāvāha nchivī nihin inī cúu ji, de nduú cúu sáhá ji ni iin tiñu vāha.

2

Tūhun yā jā stéhēn ndāā vāha

¹ De maá nú chi níní cāhān nū ndācā tūhun jā quétáhán jínī tūhun yā jā stéhēn ndāā vāha.

² De cāhān nū jínī ndācā tēe ñáhnú jā ná cóo cájí inī dē, de sáhá yíñúhún dē, de ndito coo xīnī dē, de candíja nihin dē tūhun jā cundáhví inī yā dē, de cundáhví inī dē táhán dē, de cuandéé inī dē.

³ De saá-ni ndācā ñahan ñáhnú, ná sáhá yíñúhún ña, de mā sáhá tühún ña, de mā jínī ña. De ná stéhēn ña ndācā jā vāha.

⁴ De ná stéhēn ña nūū ndá ñahan súchí jā coo manī ña jínī yí ña jínī sēhe ña.

⁵ De ndito coo xīnī ña, de coo ndoo ánō ña, de coto vāha ña tiñu vehe ña, de coo vāha inī ña, de cuetáhví ña nūū yí ña, tácuā mā cāhān nēhén nchivī sīquī tūhun Yāā Dios.

⁶ De suni sūcuán sndíhvī inī nū ndācā tēe suchí jā ndito coo xīnī dē.

⁷ De ndóhó, cuu nú iin ejemplo nūū dē jā sáhá nú ndācā tiñu vāha. De tá stéhēn nū nūū dē de ndāā stéhēn nū de serio coo nū.

⁸ De ndāā vāha stéhēn nū, tácuā mā cúū cāhān nchivī sīquī. De sūcuán de cucanoō nchivī jā cúu contra, chi mā cúū cāhān ji ni iin cuāchi sīquī nū.

⁹ De cāhān nū jínī nchivī jā cúu mozo jā ná cuétáhví ji nūū patrón ji, de ná sáhá ji ndācā tiñu jā jétahān inī dē, de mā cāhān ji tá ndacu dē tiñu nūū ji.

¹⁰ De mā sácuñhá ji ndatíñú dē, chi ná cúu ji nchivī ndāā ndija, tácuā jínī ndācā tiñu jā sáhá ji, de cunī ndācā nchivī jā víi ndasí cúu tūhun jā stéhēn sīquī Yāā Dios, Yāā jā scácu yóhó.

¹¹ Chi mitan ja nī stéhēn Yāā Dios nāsa sáhá yā jā vāha nchivī, chi cúnī yā scácu yā ndihi nchivī ñayivī.

¹² De sīquī jā vāha inī yā jínī ó, suu stéhēn nūū ō jā siāā ō tiñu nēhén jínī ndācā jā ndíyo nēhén inī ō. De ndito ná cóo xīnī ō inī ñayivī yáhá, de caca ndaā ō, de sáhá vāha ō jā cúnī Yāā Dios.

¹³ De suni stéhēn nūū ō jā cūhun inī ō jā quendōo ndetū ō tá quiji maá quivī cāhnú jā nenda nijin Yāā Dios, Yāā cúñáhnú ndasí, suu Jesucristo, Yāā jā scácu yóhó.

¹⁴ Chi nī nsōcō yā maá yā jēhē ō, tácuā scácu yā yóhó nūū ndācā tiñu nēhén, de sáhá ndoo ndihi yā ánō ō jā cuu ó nchivī maá yā, de cundihví inī ō sáhá ó tiñu vāha.

¹⁵ Ndācā tūhun yáhá cánuú stéhēn nū, de sndíhvī inī nū ji, de cāhān nū nūū ji, chi sūcuán ndíso tíñú nú. De mā cuāha nú tūhun jā sáhá jēhe inī ni iin ji nūū nū.

3

Nāsa cánuú sáhá nchivī cándíja

¹ De nasndíhvī inī nū ji jā cuetáhví vāha ji nūū ndá tēe cúñáhnú jínī tēe ndíso tíñú ñuū. De ná squíncuu ji tiñu jā ndácu ndá dē, de coo ñamā inī ji sáhá ji ndācā tiñu vāha.

² De mā cāhān nēhén ji sīquī ni iin nchivī, de cundeē mānī ji jínī nchivī, de coo vāha inī ji, de coo vitá inī ji jínī ndihi nchivī.

³ Chi maá ó suni nī ncuu ó nchivī naā jāá nduú ní jícūhun inī ō jondē saá, de nī ncunihin inī ō nūū Yāā Dios. De nī ncardíja ó ndácá tūhun jāá nduú ndāā, de nī nsatīñú cáhá ó nūū ndácá jā ní ndiyo nēhén inī ō jíin nūū ndácá jā ní ncusiī inī ō. De nī jica ó jíin tiñu nēhén jíin tūhun cúcuásún inī. Chi nī nquiti inī nchivī nūū ō, de nī nquiti inī ō nūū jí.

⁴ Ñúcuán de Yāā Dios, Yāā jā scácu yóhó, nī stéhēn yā jā vāha inī yā de cúndáhvī inī yā ndihi nchivī ñayivī.

⁵ De nī scácu yā yóhó, de nduú nā tiñu vāha ní nsáhá ó jā scácu yā yóhó, chi sa síquī jā ní ncundáhvī inī yā yóhó. Chi nī naquete yā ánō ō, de súcuán nī nacacu jeé ó, de nī ndujeé ó nī nsáhá yā jíin maá Espiritu Santo.

⁶ De nī ncunuú ndasí Espiritu Santo inī ánō ō, jā ní nsáhá Yāā Dios jā jíin Jesucristo, Yāā jā scácu yóhó.

⁷ De súcuán nī sndáhvā yā cuāchi ó síquī jā vāha inī yā, de nīhīn táhvī ō cutecū ō níí cání, tá cúu nūū ñúhún inī ō.

⁸ Ndāā cúu tūhun yáhá, de cúni ní jā níiní cáhān nīhin nú ndácá tūhun yáhá, tácuca nchivī cándíja Yāā Dios, ná cúndihvī inī jí cucuu jí jíin tiñu vāha. Chi íyó vāha ndácá yáhá, de níhīn tiñú jā quéndōo vāha ánō ndihi nchivī.

⁹ De mā quívi nduú nū jíin ndácá tūhun naā, jíin tūhun jā cáhān síquī nāsa vāji ndácá tatā ō, jíin tūhun jā sáhá jā tétáhān jí síquī ley Moisés. Chi maá-ni tūhun cáhá jāá nduú níhīn tiñú cúu.

¹⁰ De tú íyó nchivī jā sáhá jā ndúsíin inī nchivī cándíja, de cáhān nū nūū jí iin ūū vuelta, de tú mā chūhún inī jí, de tavā nū jí.

¹¹ Chi jíinī nū jā iin nchivī jā sáhá súcuán, stíví ndasí jí chi jíinī jí jāá nduú vāha sáhá jí, de jā ñúcuán jícundeē cuāchi síquī jí.

Jā cána Pablo jā quiji Tito nūū dē

¹² De tá tají nī Artemas á Tíquico cuēē dē, sá de nducú ndeé nú quiji nú nūū ní ñuū Nicópolis, chi ja nī ncundaā inī ní jā ñúcuán cundeē ní tiempo vījin.

¹³ De cundihvī inī nū chindeé nú Zenas, tēe cúu abogado, de saá-ni Apolos. Chi cuāha nú jā jíinī ñúhún dē jā quíhīn cā dē ichi nūū quíhīn dē. De coto nú jā má cúmanī ní iin nūū dē.

¹⁴ De nchivī jā íinī jíin ó, cánuú jā cutūha jí sáhá jí ndácá tiñu vāha, de chindeé jí nchivī jā cúmanī nūū, tácuca mā cútecū cáhá jí.

Saludo jíin bendición jā sándhí

¹⁵ Ndácá nchivī jā íyó jíin ní yáhá, cáhān jí jā sáhá ndeé inī nū. De cachī nū jā cáhān ní jā sáhá ndeé inī nchivī jíñā jā mānī ō jíin síquī jā cándíja ó. De ñúhún inī ní jā ná sáhá cā Yāā Dios jā vāha ndá ndóhó. Súcuán ná cóo. Amén.

CARTA JA NI NTEE SAN PABLO APOSTOL NUU FILEMON

¹ Maá nī cúu Pablo, de yíhí nī vecāa jā síquī tūhun Cristo Jesús. De jíin hermano ō Timoteo tée nī carta yáhá cuēē nūū nū Filemón. Chi cúu nū téē jā íyó mānī ndúū nī jíin, chi chíndeé nū jíin nī síquī tiñu Yāā Dios.

² De suni téē nī carta yáhá nūū ndá nchivī cándíja jā ndútútú inī vehe nú, de saá-ni nūū hermana ō Apia, jíin nūū Arquipo, téē jā chíndeé táhán jíin ō síquī tiñu jā ndúcú ndéé ō jíin.

³ De ñhúhūn inī ndúū nī jā Tatá ō Yāā Dios jíin Jētoho ō Jesucristo, ná sáhá cā yā jā váha ndá ndóhó, de sáhá yā jā coo ndeé coo siī inī nū.

Tēe cundáhvī inī de cándíja vāha cúu Filemón

⁴ De tá jíicān táhvī nī nūū Yāā Dios de nduu náa inī nī cācān táhvī nī jēhē nū, de níní nácuētáhvī nī nūū yā jā síquī nū.

⁵ Chi níhīn nī tūhun jā vāha cándíja nū jā cundáhvī inī Jētoho ō Jesús ndóhó, de cundáhvī inī nū ndācá nchivī jā yíhí ndahá Yāā Dios.

⁶ De jíicān táhvī nī jā nchivī jā ní ncandíja síquī jā cándíja maá nú, ná jíicūhun vāha cā inī ji síquī ndācá jā váha jā sáhá yā yóhó jā jíin Cristo Jesús.

⁷ Chi cúsiī ndasí inī nī de íyó ndeé inī nī, hermano, síquī jā cundáhvī inī nū ndá nchivī cándíja. Chi maá nú nī nsáhá jā ní ndusiī inī ji.

Jā jíicān Pablo iin favor jēhē Onésimo

⁸ Túsaá de cāhān ndáhvī nī jíin nú, vísō cuu ndacu nī nūū nū nāsa cánuú sáhá nú, chi cúu nī apóstol Cristo.

⁹ De nduu chi sa cāhān ndáhvī nī jíin nú síquī jā íyó mānī ō. De cundáhvī inī nū nduhū sáhá nú jā cúnī nī, chi ja ñáhnú nī, de yíhí nī vecāa jā síquī tūhun Cristo Jesús.

¹⁰ De cāhān ndáhvī nī jíin nú jēhē mozo nū Onésimo jā ní jeen nú de nī jinu. De mitan de cúu ji tá cúu sēhe nī, chi ní scándíja nī ji inī vecāa yáhá.

¹¹ De jondē saá chi nduu ní ncúu ji mozo jā squíncuu nūū nū, chi nī jinu ji. Sochi mitan chi vāha satíñú ji nūū nū jíin nūū nī.

¹² De natají nī ji cuēē najeē ji nūū nū. Túsaá de cāhān vāha nú jíin ji, de sáhá nú cuenta jā modo jā maá nī nī nquenda, chi ndasí mānī nī jíin ji.

¹³ De cusíī inī nī de tú cuu quendōo ji jíin nī yáhá, tácuā cuetíñú nī ji lugar maá nú juni yíhí nī vecāa jā síquī tūhun vāha yā.

¹⁴ Sochi nduu cúnī nī sáhá nī sūcuán, chi jondē cuāha maá nú tūhun. Chi nsūú jā sáhá fuerza nī ndóhó, chi síquī jā vāha inī nū de sáhá nú favor jíin nī, tá cúu nūū cúsiī inī maá nú.

¹⁵ Chi sanaā de jā síquī yáhá cúu jā ní jinu ji nī ncuijiyo ji nūū nū jacū-ni tiempo, suu tácuā níní quendōo ji jíin nú sáhá Yāā Dios.

¹⁶ De mitan chi nduu cā cúu ji iin mozo jā ní jeen nú, chi nī nduu ji iin jā vāha cā, suu iin hermano jā mānī nū jíin. De nduhū chi mānī ndasí nī jíin ji, de ná oncá cúu maá nú jā má cōo mānī nū jíin ji. Chi nsūú jā mānī nū jíin iin téē sūcuán-ni, chi síquī jā cúu ji iin hermano jā cándíja nūū Jētoho ō.

¹⁷ De tú sáhá nú cuenta jā nduhū cúu táhán nú jā cándíja, túsaá de cāhān vāha nú jíin ji tá nenda ji nūū nū, tá cúu nūū cāhān nū jíin nduhū.

¹⁸ Tú nā-ni falta nī nsāhá ji nūū nū, á tú ndíta ji nūū nū, de cācān nū de chunáá maá nī.

¹⁹ Nduhū Pablo, jíín ndahá maá nī téé nī yáhá jā maá nī nachunáá. Súcuán cāhān ni vísō cuu cāhān ni jā sa maá nú ndíta nūū ni jā sāhá nú jā cusii inī ni síquī jā ní scándíja nī ndóhó de nī ncācu áno nū.

²⁰ Túsaá, hermano, sāhá nú favor yáhá jíín nī síquī jā cándíja nú Jētohō ō. Sāhá nú jā ndusii inī ni, síquī jā cúu nú hermano jā cándíja Cristo.

²¹ De téé nī yáhá nūū nū, chí cundeé cúcáhnú inī ni jā cuetáhvi nú, de jondē víhí cā sāhá nú nsúú cā jā ní jícān ni.

²² De suni jícān ni jā sāhá tūha nú nūū cundeē ni, chí ñúhún inī ni jā quee nī yáhá de cuēē ni nūū nū sāhá Yāa Dios síquī jā jícān táhvī ndá nú jēhē ni.

Saludo jíín bendición jā sándhí

²³ Epafras, téé jā yíhí jíín nī vecāa jā síquī tūhun Cristo Jesús, cāhān dē jā sāhá ndeé inī nū.

²⁴ De suni súcuán cāhān Marcos jíín Aristarco jíín Demas jíín Lucas, ndá téé jā chíndeé táhán jíín nī síquī tiñu yā.

²⁵ De ñúhún inī ni jā Jētohō ō Jesucristo ná sáhá cā yā jā váha ndá ndóhó. Súcuán ná cóo. Amén.

CARTA JA CUAHAN NUU NCHIVI HEBREO

Jā ní ntají Yāā Dios Sēhe yā nī nacani yā tūhun

¹ Quéhén vuelta de quéhén modo nī ncāhān Yāā Dios jíin ndá tatá ō jondē janahán, chi nī ntají yā ndá tēe nī nacani tūhun yā.

² De mitan de tiempo jā cuándihi yáhá de nī ntají yā maá Sēhe yā nī nacani yā tūhun nūū ō. De jíin Sēhe yā cúu jā ní nsáhá yā ñayívi jíin ndihi cā, de ndivií jā íyó nī nchihí yā ndahá Sēhe yā.

³ De Sēhe yā chi vií ndasí cúñáhnú yā, tá cúu nūū vií cúñáhnú maá yā. De ndihi nāsa cúu maá yā jā cúu yā Yāā Dios, suni sūcuán cúu Sēhe yā. De jíin poder tūhun jā ní ncāhān Sēhe yā de íyó cutú ndihi-ni. De nī nasáhá ndoo yā yóhó ndācá cuāchi ó, de sa de nī jécundeē yā lado cuáhá mesa maá Yāā cúñáhnú jondē andiví.

Jā cúñáhnú cā Sēhe Yāā Dios nsūú cā ndá ángel yā

⁴ De nī nduñáhnú ndasí cā Sēhe yā nsūú cā ndá ángel andiví, chi nī nīhīn yā táhvī jā ndíso yā tiñu ñáhnú ndasí cā nsūú cā jā ndíso ndá ángel.

⁵ Chi yósó nūū tutú jā sūcuán nī ncāhān Yāā Dios jíin Sēhe yā, de nsūú jíin ndá ángel yā:

Maá nú cúu Sēhe nī,

de mitan de nī nsáhá ñáhnú nī ndóhó jā cúu nī Tatá nú.

De suni nī ncāhān yā tūhun Sēhe yā, de nsūú tūhun ndá ángel yā:

Maá nī cúu Tatá nūū Sēhe nī,

de maá jíi cúu Sēhe nūū ni.

⁶ De suni tá nī ntají yā Sēhe yā jā cúñáhnú, nī nquiji inī ñayívi yáhá, de nī ncāhān yā:

Ndihí ángel ni ná chíñúhún jíi Sēhe nī.

⁷ De sūcuán nī ncāhān yā tūhun ndá ángel yā:

Tá cúu nūū yíhí táchī, sūcuán cúu jā jíca ndá ángel ni sáhá nī,

de ndācá ñūcuán jā sátíñú nūū ni, tá cúu yáñuhún cúu.

⁸ Sochi tūhun Sēhe yā chí sa cāhān yā:

Maá nú cúu Yāā Dios, de tatúnī nū níi cáni,

de jā tátúnī nū chí maá-ni tiñu ndāā cúu.

⁹ Cúsiī inī nū jíin tiñu váha, de nduú jétahān cuitī inī nū tiñu néhén.

Jā ñūcuán cúu jā nduhū, Yāā Dios maá nú, nī nsáhá nī

jā cúsiī ndasí cā inī nū nsūú cā ndá cā jā íyó andiví.

¹⁰ De suni cāhān yā:

Maá nú cúu Jētohō, de jondē xihna ñūhún nī nsáhá nú jā ní jécōo ñayívi.

De andiví chí suni jā ní nsáhá maá nú cúu.

¹¹ De ndá ñūcuán chí naā, sochi maá nú chí níi cáni íyó nú.

De ndá ñūcuán chí cutúhú tá cúu nūū cutúhú iin sahma,

¹² de nacahnū nū tá cúu nūū nátahnū iin sahma, de nasāma nú ndá.

Sochi maá nú chí mā násāma cuitī nū,

de quívi jā cutecū nū mā ndihí cuitī.

¹³ De sūcuán nī ncāhān tucu yā jíin Sēhe yā, de nsūú jíin ndá ángel yā:

Cundeē nū lado cuáhá nī nūū cuñáhnú nú,

de sáhá nī jā candeē nū poder ndācá jā jíiní ūhvī ndóhó.

Ncachí yā.

14 De ndá ángel yā chi mozo-ni cúu, de táji yā cuāhān jā chindeé ndá nchivī jā nīhīn táhvī jā scácu yā.

2

Jā má cúhuun inī ō jíin tūhun jā scácu yā yóhó

1 Túsaa de cánúú jā vāha cā chuhun inī ō ndácá tūhun yā jā ní jini ó, chi tú ndúú de sanaā de scuíta ó.

2 Chi jonde janahán ní jetiñú yā ndá ángel yā ní ncachī tūhun tūhun yā, de ní jinī nchivī jā íyó ndāā. De nchivī nīhin inī jíin nchivī jāá ndúú ní ncándjja tūhun ñúcuán, vātu-ni ní nīhīn jī castigo.

3 De tú súcuán ní ncuu, de yóhó, ¿nāsa cācu ó de tú mā chūhún inī ō tūhun cánúú cā jā scácu yā yóhó? Chi xihna cā maá Jētohō ō ní nacani yā tūhun yáhá, de sá de ndá tēe jā ní jini, ní nacani tucu ndá dē nūū ó.

4 De Yāā Dios suni ní nchindeé yā ndá dē jā ní nacani dē tūhun yā. Chi ní nsáhá yā jíin dē jā ní nsáhá dē síin síin tiñu ñáhnú jā sáhvi inī ō jā jíin ō poder yā. De suni ní jēhe yā Espíritu Santo yā nūū iin iin ó, nāsa ní jēhān inī maá yā jā sáhá ó.

Jā ní nduu Jesús iin táhán nchivī

5 De Yāā Dios nsūū nūū ndá ángel yā ní jēhe yā tūhun jā cundiso tiñú síquī ñayivī jā quiji, chi sa nūū Sēhe yā Cristo ní jēhe yā. De síquī ñayivī ñúcuán cúu jā cāhān ní yáhá.

6 Chi suha yósó nūū tutū jā ní ncāhān David jíin yā:

¿Nā cuá cúu nchivī jā ñúhún inī ní jī?

De ndíhvī inī ní síquī jī, de nchivī-ni cúu jī.

7 Chi jacū-ni tiempo ní nsáhá ní jā núu jī nūū ndá ángel ní.

Ñúcuán de sáhá ñáhnú ní jī de squéndōo yíñúhún ní jī, de caní ní jī jā ndacu jī tiñu nūū ndácá jā ní nsáhá ní.

8 De ndihi jā íyó chi sáhá ní jā cuñáhnú jī nūū.

Cáchī tutū. De jā ní nsáhá Yāā Dios jā cuñáhnú jī nūū ndihi, túsaa de mā quéndōo ní iin jā má cuñáhnú jī nūū. De vísó súcuán de mitan de ncháha ca cunī ō jā cuñáhnú jī nūū ndihi jā íyó.

9 Sochi jā jíin ō mitan cúu Jesús, Yāā jā ní nduu núu jacū-ni tiempo nūū ndá ángel yā. Chi súcuán ní ncuu tácuca cuū yā jēhē ndihi nchivī, síquī jā vāha ndasí inī Yāā Dios jíin ó. De mitan de viī ndasí ní nduñáhnú tucu yā, de ndihi-ni íyó yíñúhún nūū yā, chi ní ndoho yā jā ní jíhī yā jēhē nchivī.

10 De ndihi jā íyó chi cuenta Yāā Dios cúu, chi maá yā ní nsáhá. De suni ndéca yā cuāhā ndasí sēhe yā jā quíhīn jī andivī nūū viī cuñáhnú jī jíin yā. De vāha nīhīn tiñú jā ní jēhe yā tūndóhó nūū Jesús, chi jā ní ndoho yā súcuán de cuu cundeca vāha yā nchivī jā ní scácu yā.

11 Chi Jesús jā ní nsáhá ndoo yā jī de maá jī jā ní ndundoo jī, chi iin-ni Tatá jī jíin yā. De jā ñúcuán ndúú cúcanoō Jesús jā cāhān yā hermano yā jī.

12 Chi yósó nūū tutū jā ní ncāhān yā jíin Tatá yā:

Cachī sá tūhun ní nūū ndá hermano sá, de máhñú nūū ndútútú jī cata sá nāsa cuñáhnú ní.

13 De suni cāhān yā tá cúu nūū cāhān ndá hermano yā:

Nduhū chi cándjja ní yā.

De cāhān tucu yā:

Yáhá íyó ní jíin ndá sēhe Yāā Dios jā ní jēhe yā nūū ní.

Ncachī Jesús.

¹⁴ De tá cúu nūū cácu nchivī jā cúu ji iin yiqui cúñu, suni sūcuán nī ncacu Jesús, tácuu cuu cuū yā jēhē ō. De sūcuán nī snāá yā poder tāchī cúñáhnú jā squivi nchivī nūū cuāchi de jíhi ji.

¹⁵ De nī ncacu yā sūcuán tácuu cuu tavā yā ndācá nchivī chījin tūhun jā yúhú ji cuū ji. Chi ní vida ji ndóho ji sáhá ñūcuán.

¹⁶ De jāndāá chi nduú ní nquiji yā jā chindeé yā ndá ángel yā, chi sa jā chindeé yā ndá nchivī cándíja jā ní nduu tatā Abraham.

¹⁷ Jā ñūcuán nī jini ñúhún jā nduu inuú yā jíin ndācá hermano yā, tácuu cuu yā sūtū cúñáhnú jā squincuu vāha yā ndācá tiñu jēhē ji nūū Yāā Dios, chi nī ncundáhvī inī yā ji. De sūcuán nī nsáhá yā tácuu sócō yā maá yā jēhē ji de sndáhvā yā cuāchi ji.

¹⁸ Chi suni jondē maá yā nī ndoho yā jā ní jito túnī tündóhó yā, de jā ñūcuán cuu chindeé yā nchivī jā jito túnī tündóhó ji.

3

Jā cúñáhnú cā Jesús nsūú cā Moisés

¹ Hermano, nī ncana Yāā Dios ndá ndóhó, de cúu nú nchivī ndoo maá yā. Túsaá de nacani vāha inī nū sīquī Cristo Jesús, Yāā jā cúu apóstol jā ní ntetíñú Yāā Dios, de suni cúu yā sūtū cúñáhnú sīquī tūhun cándíja ó.

² Chi nī squincuu vāha yā nūū Yāā Dios, Yāā jā ní ntee tiñu ñūcuán sīquī yā, tá cúu nūū ní squincuu vāha Moisés nūū ndá nchivī jā ní ncāhān Yāā Dios jā cúu ji nchivī vehe yā.

³ De cúñáhnú ndasí cā Jesús nsūú cā Moisés, tá cúu nūū cúñáhnú ndasí cā tēe sáhá vehe nsūú cā maá vehe.

⁴ Chi ndācá vehe íyó tēe jā ní nsáhá. Sochi maá Yāā Dios cúu jā ní nsáhá ndācá jā íyó.

⁵ De Moisés nī squincuu vāha dē jíin tiñu jā ní ncuu dē mozo nī jito dē nchivī vehe Yāā Dios. De nī ncachī tūhun dē sīquī ndācá tūhun jā stéhēn yā tiempo jā quiji.

⁶ Sochi Cristo chi sa cúu yā maá Sēhe jā ndácu tiñu nūū nchivī vehe Tatá yā, de vāha squincuu yā jēhē ji. De suni maá ó cúu nchivī vehe yā, de tú cuiñi ñihin ó jíin tūhun jā cándíja ó jondē quivī sándihí, de tú cúsiñ inī ō jā ñúhún inī ō ndācá jā vāha jā coo.

Tūhun jā natátú nchivī Yāā Dios

⁷ Túsaá de ná chúhun inī ō jā cáhān Espíritu Santo nūū tutū ñi: Mitan de tú cunini ndá nú jā cáhān Yāā Dios,

⁸ de mā cúnihin inī nū tá cúu nūū ní ncunihin inī nchivī janahán. Chi nduú ní ncándíja ji nūū yā tá nī jica ji nūū ñuhun tihá.

⁹ Chi ñūcuán nī nsáhá tatā ndá nú tiñu jā ní nquiti inī ni, ncachī yā, visō nī jinī ji tiñu ñáhnú jā ní nsáhá nī ūū xico cuīyā.

¹⁰ Jā ñūcuán nī nquiti inī ni jíin nchivī tiempo ñūcuán.

De nī ncāhān nī jā maá-ni jā sndóo ji ichi ndaá,

chi nduú cúnī ji cuniquín ji tūhun nī.

¹¹ De jā ñūcuán nī nquiti inī ni, de nī ncāhān téyíñ nī jā má quivi cuiti ndá ji nūū natátú ji sáhá nī. Ncachī yā.

¹² Túsaá, hermano, coto ndá nú já má cōó nēhén ánō ni iin nú já caca yátá nú já má cándíja cá nū Yāā Dios, Yāā tēcū.

¹³ Chi sa ndācá quīvī sndíhvi tǎhán inī nū, juni íyó cá tiempo, tácuā mā cúnihin inī ni iin nú já stáhvī cuāchi ndóhó.

¹⁴ De tú ná cuíñi nīhin ó jondē quīvī sándihí jíin tūhun já ní nquijéhé ó jíin, ñúcuán de coo cáhnú ó jíin Cristo.

¹⁵ Chi cáhān tutū:

Mítan de tú cunini ndá nú já cáhān Yāā Dios,
de mā cúnihin inī nū tá cúu nūū ní ncuñihin inī nchivī janahán.
Cáchi.

¹⁶ ¿De ní nchivī cúu já ní jini tūhun yā de ní ncuñihin inī? Suu ndihi nchivī já ní scácu Moisés já ní nquee Egipto.

¹⁷ ¿De ní nchivī cúu já ní nquítī inī yā nūū ūū xico cuīyā? Suu nchivī já ní nsáhá cuāchi de ní jihí ndá ji nūū ñuhun tíhá.

¹⁸ ¿De ní nchivī cúu já ní ncāhān téyí yā já má quívi cuitī ji nūū natátú ji sáhá yā? Suu ndá nchivī jáá nduú ní ncándíja nūū yā.

¹⁹ Túsaá de jíin ō jáá nduú ní ncúu quívi ndá ji nūū natátú ji, síquī jáá nduú ní ncándíja ji yā.

4

¹ De juni íyó cá tūhun já ní nquee yuhú yā já quívi nchivī ndahá yā já natátú ji sáhá yā, de ná cóo cuidado ō já má stívī ó, tácuā mā cōó sava nú já má níhīn nū quívi nū.

² Chi suni maá ó ní jini ó tūhun já scácu yā yóhó, tá cúu nūū ní jini nchivī janahán. Sochi nūū maá ji chi nduú ní jétíñū tūhun já ní jini ji, síquī jáá nduú ní ncándíja ji.

³ De yóhó já cándíja, chi maá ó cúu já quívi ndahá yā já natátú ó. De síquī nchivī jáá nduú cándíja ní ncāhān yā suha:

Jā ñúcuán ní nquítī inī ni, de ní ncāhān téyí ní
já má quívi cuitī ndá ji nūū natátú ji sáhá ní.

De súcuán ní ncāhān yā vísó ja íyó tūha nūū natátú ji jondē tá ní jēcōo ñayiví.

⁴ Chi súcuán yósó tūhun nūū tutū ñ síquī quívi újá:

Ní nsínu Yāā Dios ndācá já ní nsáhá yā, de ní natátú yā quívi újá.

⁵ De suni yósó tucu nūū tutū ñ:

Mā quívi cuitī ndá ji nūū natátú ji sáhá ní.
Ncachi yā.

⁶ Túsaá de íyó cá nchivī já quívi ji ndahá yā já natátú ji. Chi nchivī janahán já ní jini tūhun já scácu yā ji, nduú ní nquívī ji síquī jáá nduú ní ncándíja ji nūū yā.

⁷ Já ñúcuán ní jani tucu yā incā quívi já quívi nchivī, de quívi ñúcuán cúu mítan. Chi tá ní nchāha cuāhā tiempo já ní ncāhān yā jíin nchivī janahán, de yósó nūū tutū já suni ní ncāhān David suha ní nsáhá yā:

Mítan de tú cunini ndá nú já cáhān yā,
de mā cúnihin inī nū túsaá.

Cáchi tutū.

⁸ De Josué ní squívī dē nchivī Israel janahán iin lugar nūū natátú ji. De vísó súcuán de nduú ní ncúu squívī dē ji nūū yā já natátú ánó ji. Chi tú súcuán de mā cáhān cá Yāā Dios jíin ndācá nchivī já mítan cúu quívi já quívi ndá ji nūū natátú ji.

⁹ Túsaá de íyó tūha iin nūū natātú nchivī Yāā Dios, tá cúu nūū ní natātú maá yā.

¹⁰ Chi nchivī jā quívi nūū natātú ji jíin yā, chi natātú ji jā ní nsatíñú ji, tá cúu nūū ní natātú Yāā Dios nūū tíñu jā ní nsáhá maá yā.

¹¹ Túsaá de ná ndúcú ndéé ó quívi ó ndahá yā jā natātú ó, de mā sáhá ni iin ó cuāchi jā má cándíja ó yā, tá cúu nūū ní nsáhá ndá ji jondē saá.

¹² Chi tūhun Yāā Dios chi tēcū de íyó poder. Chi cúu tá cúu iin espada jā xēen ndūū lado, chi nástúu cájí nāsa íyó jáá ntúnī ō jíin ánō ō, tá cúu nūū sáhá espada jā jēhndē de nástúu nūū ñútáhán yiqui jíin minqui. De tūhun yā nástúu ndihi nāsa jáni inī ō jíin nāsa cúnī ō sáhá ó.

¹³ De nduú íyó ní iin jā yíyuhū jáá nduú jíinī maá Yāā jā náquehen cuenta, chi ndihi-ni jíinī vāha yā, de ndihi-ni túu nijin nūū yā.

Jesús cúu sūtū cúñáhnú cā

¹⁴ De névāha ó iin sūtū cúñáhnú cā, de ja ní ndaa yā ní ndivi yā nūū íyó Yāā Dios. De Jesús Sēhe Yāā Dios cúu yā. Jā ñúcuán ná cuiñi nihin ó jíin tūhun jā ní ncardíja ó.

¹⁵ Chi névāha ó iin sūtū cúñáhnú jā cúndáhvī inī yóhó jáá nduú nā fuerza ō jā squíncuu vāha ó. Chi tá cúu nūū ndóho ó jā jíto túnī táchi cúñáhnú yóhó, suni sūcuán ní ndoho maá yā jā ní jito túnī ji yā, visō nduú nā cuāchi cuiñi yā.

¹⁶ Túsaá de mā cúyūhú ó, chi ná quívi ó yuhú mesa yā jā cācān táhvī ō. Chi māni yā jíin ó, de cúndáhvī inī yā yóhó, de síquī jā vāha inī yā de chíndéé yā yóhó ndācá vuelta jā jíni ñúhún ó.

5

¹ De ndācá sūtū jā ní ncuñáhnú janahán, ní nacāji Yāā Dios dē māhñú nchivī, de ní jani yā dē jā cuiñi dē nūū yā jēhē nchivī, de sōcō dē ndatíñú jíin quiti nūū yā jā síquī cuāchi ji.

² De cuu cāhān vitá dē jíin nchivī jáá nduú jíicūhun inī jíin nchivī jā stívī, chi saá-ni maá dē nduú nā fuerza inī dē jā squíncuu vāha dē.

³ Jā ñúcuán cúu jā suni cánuú jā sōcō dē quiti nūū yā jā síquī cuāchi maá dē, nsūū maá-ni jā síquī cuāchi nchivī.

⁴ De ni iin tēe nduú cúu sáhá ñáhnú dē maá dē jā cuu dē sūtū cúñáhnú, chi sa maá Yāā Dios cúu jā nacāji yā dē, tá cúu nūū ní nacāji yā Aarón jondē janahán.

⁵ De saá-ni Cristo, nduú ní nsáhá ñáhnú yā maá yā jā cuu yā sūtū cúñáhnú, chi sa Yāā Dios ní nsáhá, chi ní ncāhān yā tūhun yáhá:

Maá nú cúu Sēhe nī,

de mitan de ní nsáhá ñáhnú ní ndóhó jā cúu ní Tatá nú.

⁶ De suni cāhān tucu yā nūū tutū īi:

Níí cání cúu nú sūtū,

suu maá clase sūtū jā ní ncuu Melquisedec.

⁷ De Cristo tá ní iyo yā ñayiví, de ní jícān táhvī yā, de jondē ní jacu yā de ní jacu cóhó yā. De ní ncāhān ndáhvī yā jíin Yāā Dios, Yāā jā cuu scácu yā jā má cúu yā nícu. De síquī jā yíñúhún ní nchiñúhún yā Yāā Dios, de ní nchindeé ní nchituu Yāā Dios yā jā ní jendeé inī yā jíin tūndóhó.

⁸ Chi visō Sēhe Yāā Dios cúu yā, de ní ncardíja yā ní ndoho yā inī ñayiví, de sūcuán de ní jinī yā nāsa cúu tūhun cándíja.

⁹ De tá ní ncuu ní squíncuu ndihi yā jā ní ncardíja yā, de ní ncucutú tūhun jā scácu yā ndācá nchivī jā cándíja nūū yā, de cutecū ji níí cání.

¹⁰ Chi nī jani Yāā Dios yā jā cúu yā sūtū cúñáhnú, suu maá clase sūtū jā ní ncuu Melquisedec.

Siquī jā má cācá yátá ji

¹¹ De iyó cuāhā tūhun jā cachī tūhun nī siquī ndācá yáhá. Sochi víjín cúu jā jicūhun inī ndá nú sáhá nī, siquī jāá nduú cúnī nū chuhun inī nū.

¹² De ja nī ncu nahán cándíja ndá nú, de jíni ñúhún jā cuu nú tēe stéhēn nícu. De nduú chi sa jíni ñúhún tucu ndá máá nú tēe jā stéhēn nū nū ndācá tūhun Yāā Dios jāá nduú víjín cuitī. Chi sa nī nduú nú modo sūchí ñíquín jā jíni ñúhún caxín, chí ncháha ca cuja ji cajī ji jā cājí. Súcuán cúu ndá nú chí ncháha ca cuja nú jíin tūhun víjín cā.

¹³ Chi tú cúu ndá nú cúsá maá modo sūchí ñíquín jā jáxín, túsaá de nduú cúu jicūhun vāha inī nū tūhun ndāā.

¹⁴ Sochi nchivī ja nī jija, chí yájī ji jā cājí, cúu jā ní ncutūha vāha ji de ja cuu nacāji ji jā vāha jíin jā nēhén.

6

¹ Túsaá de ná yáha ó nū ndá tūhun Cristo jāá nduú-ni víjín, de ná cóhōn nū tūhun jā víjín cā, tácuá ná cúja vāha inī ō jíin tūhun yā. De mā ndíjéhé tucu ó jíin tūhun jā ní scuáha ó xihna cā, suu tūhun jā nácani inī ō jā sndóo ó ndá cuāchi jā sáhá jā naā ō, jíin jā candíja ó Yāā Dios,

² jíin siquī jā jénduté, jíin siquī jā tēe ndahá xínī nchivī, jíin siquī jā natecū ndíyi, jíin siquī jā tñū táhvī nchivī ní cání.

³ Túsaá de ná yáha ó nū ndācá yáhá de quívi ó nū tūhun víjín cā, de tú cuāha Yāā Dios tūhun.

⁴ Chi iyó nchivī jā ja nī jicūhun inī ji, de ja nī jini ji ndācá jā jēhe Yāā Dios, de ja nī nguívi ji nū tūhun jā stéhēn Espíritu Santo,

⁵ de suni ja nī jinī ji tūhun vāha Yāā Dios jíin nāsa coo poder yā tiempo quiiji.

⁶ De nchivī ñúcuán tú caca yátá ji, de mā cúu cā ndíjéhé jeé ji jā nacani inī ji. Chi jā caca yátá ji cúu modo jā jáhnī tucu ji Séhe Yāā Dios yīcā cruz, de jēhe ji tūhun canoō yā jíin nchivī.

⁷ De nchivī chí cúu ji tá cúu ñuhun jā cúun vāha sāvī nū de ndóyo vāha. De tú néne jā vāha jā cajī ndá tēe sáttíñú, ñúcuán de cúsi inī Yāā Dios jíin.

⁸ Sochi tú néne maá-ni iñu ñúcún jíin yūcū jā sáttēñú, túsaá de nduú jétíñú cuitī, de squéne yichī yā, de iin quívi de cāyū. Súcuán tñū táhvī nchivī jā jíca yátá.

Jā ñúhún inī ō ndācá jā vāha jā coo

⁹ De ndá máá nú hermano, vísō cāhān ndá nī súcuán jíin nú, de jíin vāha nī jā cúu nú nchivī jā cuiñi ñihin, chí nchivī jā ní scácu yā cúu nú.

¹⁰ De Yāā ndāá cúu Yāā Dios, de nduú nāā inī yā tiñu jā sáhá ó. Chi siquī jā iyó māñi nū jíin yā de nī ncundáhvī inī nū ndá hermano nū jā cándíja, de nī nchindeé nú ji, de súcuán sáhá ndá nú jondē mitan.

¹¹ De cúnī ndá nī jā níni súcuán sáhá cā tá iin iin nú jondē quívi sándihí, chí jā sáhá nú súcuán de ñihñ nū ndihñ jā ñúhún inī nū.

¹² De cúnī ndá nī jā má cúhuun inī ndá nú, chí sa ndacu nú nchivī cándíja jā jíin paciencia ndétu ndá ji, de jā ñúcuán ñihñ táhvī ji ndācá jā ní nquee yuhú yā.

¹³ Chi quívi já ní nquee yuhú Yāā Dios nūū Abraham, de nī nacunehen yā maá yā já ní ncāhān téyíi yā, chi nduú cā nā incā cuu nacunehen yā já cūñáhnú cā nsūū cā maá yā já cuu testigo yā.

¹⁴ De nī ncāhān yā: Jāndāā ndija já vāha ndasí sáhā nī ndóhó, de sáhā nī já nducuahā ndasí tatā nū, ncachī yā jíin Abraham.

¹⁵ De jíin paciencia nī ndetu dē, de súcuán de nī nīhīn dē já ní nquee yuhú yā.

¹⁶ Chi tá cāhān téyíi ndá nchivī, de nácunehen ji síví iin já cūñáhnú cā nsūū cā maá ji. De tú íyó iin tūhun jāā nduú cāndíja táhān, de tú iin tēe cāhān téyíi dē jíin síví Yāā Dios, ñúcuán de jéncuīñi já tétáhān.

¹⁷ De saá-ni Yāā Dios, chi nī ncāhān téyíi yā nūū nchivī já cuāha yā táhvi ji. Chi nī ncuu inī yā já cucáhnú vāha inī ji já má nácani yátá inī yā síquī já ní nquee yuhú yā já cuāha yā nūū ji.

¹⁸ Chi mā nácani yátá cuiti inī yā síquī tūhun já ní ncāhān yā ūū vuelta, iin cúu já ní nquee yuhú yā, de incā cúu já ní ncāhān téyíi tucu yā síquī tūhun ñúcuán. Chi nduú stáhvi cuiti yā. De já ñúcuán ndá máá ó já ní jiquisáhvi ó nūū yā, chi íyó ndeé ndasí inī ō, de ñúhún téyíi inī ō já squincuu yā já ní ncāhān yā.

¹⁹ De síquī já súcuán ñúhún inī ō, de suu sáhā já quéndōo cutú ánō ō jíin tūhun yā, de cucáhnú vāha inī ō, tá cúu nūū quéndōo cutú barco já tūn gancho yūū. De sáhā já cuu quívi ó andiví nūū ī cā, já cúu modo cuarto ī cā já ní iyo ichi chātā sahma já ní ndita caa inī vehe ī janahān.

²⁰ De inī ñúcuán chi xihna cā Jesús nī nguívi, tácuu nacune yā ichi já quívi ó. De já ñúcuán níí cání cúu yā sūtū cūñáhnú tá cúu nūū ní ncuu sūtū Melquisedec.

7

Jā cúu Jesús sūtū tá cúu nūū ní ncuu Melquisedec

¹ De maá Melquisedec nī ncuu dē rey ñuū Salem, de nī ncuu dē sūtū nūū Yāā Dios, Yāā cūñáhnú ndasí. De nī jētahān dē Abraham tá nī nenda Abraham já ní ncundeé dē nī ncanāā ndá dē jíin ndá rey. De nī jīcān táhvi dē jēhē Abraham.

² De ndācá ūxī ndatíñú já ní ncandēē Abraham nūū ndācá rey, nī jēhe dē iin iin nūū ñúcuán nūū Melquisedec. De síví Melquisedec cáchi: Rey já sáhā tíñu ndāā. De suni nání dē Rey Salem, de tūhun Salem cáchi: Já íyó ndeé íyó sīi inī. De já ñúcuán suni nání dē: Rey já sáhā já íyó ndeé íyó sīi inī nchivī.

³ De nduú cāhān tutū tūhun tatá dē ni naná dē ni ndācá tatā dē. De suni nduú cāhān já ní ncacu dē jíin já ní jíhī dē. Chi cúu dē tá cúu Jesús, Sēhe Yāā Dios, chi níí cání cúu dē sūtū.

⁴ De cūndehé ndá nū nāsa ñáhnú nī ncuu Melquisedec, chi tatā ō Abraham já ní ncuñáhnú, nī jēhe dē iin iin nūū ndācá já ūxī nūū dē síquī ndācá já ní ncandēē dē nūū ndá rey.

⁵ De jíinī ō já ndācá ūxī ndatíñú já ní nīhīn nchivī, nī jēhe ji iin iin nūū, nī nquehen ndá tēe cúu sūtū tatā Leví, tá cúu nūū cāhān ley Moisés. De nī nquehen dē nūū nchivī já cúu táhān dē, chi iin-ni tatā Abraham cúu ndá dē jíin ji.

⁶ De Melquisedec chi nsūū tatā Leví cúu dē, de vísō súcuán de nī nquehen dē iin iin nūū ndācá já ūxī nūū Abraham. De suni nī jīcān táhvi dē jēhē Abraham, vísō cúu Abraham tēe já ní nquee yuhú yā nūū dē já sáhā yā jēhē dē.

⁷ De jíinī vāha ó já tēe cūñáhnú cā cúu já jīcān táhvi jēhē tēe nūu cā.

⁸ De ñayiví yáhá chi ndácá sūtū chi quéhen dē iin iin nūū ndácá já úxí nūū nchiví, visō cúu ndá dē tēe jíhí. De Melquisedec suni nī nquehen dē, sochi maá dē chi cáhān tutū Ī já tēcū dē.

⁹ De suni cuu cáhān ō já Leví, tēe já ní nquehen iin iin nūū ndácá já úxí nūū nchiví, suni modo já nūū maá dē nī nquehen Melquisedec iin iin nūū ndácá já úxí. Chi já ní jēhe Abraham nūū Melquisedec, suu cúu modo já suni nī jēhe dē cuenta Leví jíin ndihí cá tatā dē já quiji.

¹⁰ Chi tatā Abraham cúu Leví, de visō ncháha ca cacu dē quiví já ní jēhān Melquisedec Abraham, de modo já ní jēhe maá Leví cúu já ní jēhe Abraham.

¹¹ De chíjin tatā Leví nī nquiji sūtū Aarón jíin ndá cá sūtū já ní nquiji. De nī stéhēn ndá dē ley yā nūū nchiví Israel janahán. De tú ní ncúu sáhá dē já quendōo ndāā nchiví jíin ley ñúcuán nícu, de nduú cá cánuú já nūcuñí incā clase sūtū lugar Aarón jíin ndá tatā dē. De incā clase sūtū cúu Cristo já cúu yā tá cúu nūū ní ncuu Melquisedec.

¹² De tú nūcuñí incā clase sūtū, de suni cánuú já sāma ley síquí ndá tatā dē.

¹³ Túsaá de nī nsāma ley ñúcuán, chi cáhān tutū Ī já Jētohō ō Jesús cúu incā clase sūtū, de nī ncacu yā chíjin incā tatā. De tatā nūū ní nquiji yā, nduú ní iin ní ncúu sūtū.

¹⁴ Chi jíiní vāha ō já chíjin tatā Judá nī ncacu Jētohō ō. De tatā ñúcuán chi nduú ní ncáhān cuítí Moisés já cuu jíi sūtū.

¹⁵ De cájí cúu já ní nūcuñí Cristo já cúu yā incā clase sūtū tá cúu nūū ní ncuu Melquisedec.

¹⁶ De nduú cúu yā sūtū já ní ncacu chíjin tatā Leví tá cúu nūū cáhān ley janahán. Chi cúu yā sūtū síquí já ndíso yā poder já cutecū yā níí cání de mā cúu cuítí yā.

¹⁷ Chi súcuán nī ncáhān Yāā Dios tūhun yā:

Níí cání cúu nú sūtū,
suu maá clase sūtū já ní ncuu Melquisedec.

¹⁸ Túsaá de tiñū já ní ndacu ley janahán síquí sūtū, chi nī naā mitan, chi nduú ní níhīn tíñú quendōo níí cání.

¹⁹ Chi ley Moisés nduú ní nsáhá já quendōo ndāā nchiví. De nī níhīn ō iin tūhun vāha cá já ñúhún iní ō já sndáhvā Cristo cuāchi ó, de súcuán nī ncuñatin ō nūū Yāā Dios.

²⁰ De jíin já ní ncáhān téyíí Yāā Dios de cúu Jesús sūtū.

²¹ Chi ndá cá tēe ñúcuán, nsúú jíin tūhun já ní ncáhān téyíí yā ní ncuu dē sūtū. Sochi Jesús chi nī ncáhān téyíí Yāā Dios já cuu yā sūtū, chi súcuán cáhān tutū:

Ní ncáhān téyíí maá Jētohō ō Yāā Dios, de mā nácani yátá iní yā:

Níí cání cúu nú sūtū,
suu maá clase sūtū já ní ncuu Melquisedec.
Ncachi yā.

²² Túsaá de jíin Jesús nī ncucutú iin contrato vāha cá nsúú cá ley janahán.

²³ De ndá cá sūtū ñúcuán, chi nī iyo cuāhā dē, síquí já jíhí ndá dē de nduú ní ncúu cuiñí dē níí cání.

²⁴ Sochi Jesús chi cúu yā sūtū já cuiñí níí cání, chi tēcū yā níí cání.

²⁵ Já ñúcuán cúu já ndíso tíñú yā já scácu yā nchiví já quiji nūū Yāā Dios já cutecū jíi níí cání. Chi níí cání tēcū yā de cáhān yā jēhe jíi jíin Yāā Dios.

²⁶ Túsaá de vāha ndasí sūtū cúñáhnú cúu Jesús, tá cúu nūū jíní ñúhún ó. Chi sūtū ī cúu yā, de nduú nā cuāchi yā, de íyó ndoo yā, de nduú cúu yā táhán nchiví jā sáhá cuāchi, de cúñáhnú ndasí yā jondē nūū sūcún cā andiví.

²⁷ De maá yā nduú jíní ñúhún jā sáhá yā tá cúu nūū ní nsáhá ndá sūtū cúñáhnú janahán, jā ndiquiví ní nsōcō dē quti sīquī cuāchi maá dē xihna cā, de sá de sīquī cuāchi nchiví. Chi iin vuelta-ni ní nsōcō yā maá yā jēhē ō, de ní ncuu-ni.

²⁸ Chi jín ley Moisés ní jani ndá dē ndá sūtū cúñáhnú jāá nduú nā fuerza squíncuu vāha. Ñúcuán de cuéé cā de ní ncāhān téyí Yāā Dios. De jín jā ní ncāhān téyí yā, de ní jani yā Sēhe yā jā cúu yā sūtū cúñáhnú, de sūtū ndāā sūtū vāha cúu yā ní cání.

8

Jā ndiso tíñú Cristo sīquī iin contrato jeé

¹ Túsaá de tūhun cánuú cā jā ja ní ncāhān ndá ní cúu yáhá: Névāha ó iin sūtū cúñáhnú tá cúu nūū ní ncāhān ni, de ndéé yā lado cuáhá mesa nūū ndácu tíñu maá Yāā jā cúñáhnú jondē andiví.

² De mitan de cúu yā sūtū jondē andiví, jā cúu lugar ī ndija jā ní nsáhá maá Jētohō ō Yāā Dios, nsūū nchiví. Chi nduú cáá tá cáá vehe ī janahán jā ní nsáhá nchiví.

³ De ndācā sūtū cúñáhnú ní jani Yāā Dios dē jā sōcō dē ndatíñú jín quti nūū yā. Túsaá de Jesucristo suni ní jini ñúhún jā sōcō yā jā cúu yā sūtū.

⁴ De tú ní íyo cā yā iní ñayiví, de ní mā quétáhán jā cúu yā sūtū jín ndá cā sūtū, chi níni sōcō cā ndá dē quti tá cúu nūū cāhān ley Moisés.

⁵ De tíñu jā sáhá ndá dē, chi nduú quétáhán jín jā íyó andiví. Chi cúu iin muestra-ni jā stēhēn sīquī andiví. De cúu tá cúu jā ní ncāhān Yāā Dios jín Moisés quiví jā ní nquijéhé dē ní nsáhá dē vehe ī janahán: Coto vāha nú jā sáhá nú ndācā ndatíñú tá cáá ndá jā ní stēhēn ni nūū nū jondē xīnī yucu, ncachī Yāā Dios jín dē.

⁶ De mitan de sáhá Cristo tíñu ñáhnú ndasí cā nsūū cā jā sáhá ndá sūtū ñúcuán, chi ndiso tíñu yā sīquī contrato jeé jā vāha ndasí cā, chi ndiso tūhun ñáhnú cā jā ní nquee yuhú Yāā Dios jā sáhá yā.

⁷ Chi contrato ley xihna ñúhún, tú ní nsáhá jā quee vāha tíñu nícu, de nduú cā cánuú jā coo contrato ūū.

⁸ Chi nchiví janahán ñúcuán nduú ní nquéndōo ndāā ji, chi ní ncāhān Yāā Dios jín ji, cáchī tutū:

Quiji quiví jā nasáhá ní iin contrato jeé

jín nchiví Israel jín nchiví Judá, cáchī Jētohō ō Yāā Dios.

⁹ De mā cōō tá cúu contrato jā ní nsáhá ní jín ndá tatá ji janahán,

quiví jā ní ntiin ní ndahá ndá ji,

de ní ntavā ni ji iní naciōn Egipto.

Chi nduú ní squíncuu vāha ndá ji jín contrato ley ni.

Jā ñúcuán nduú cā ní ntānuú ní ji, cáchī Yāā Dios.

¹⁰ Túsaá de suha coo contrato jā nasáhá ní jín nchiví Israel,

jondē tá quiji quiví ñúcuán, cáchī Jētohō ō Yāā Dios:

Sáhá ní jā jīcūhun ley ni nūū jāá ntúnī ji,

de saá-ni iní ánō ji tee ní tūhun ley ni.

De cuu ní Yāā Dios ndá ji,

de maá ji cuu nchiví maá ní.

11 De nduú cā jīni ñúhún stéhēn ji nūū táhán ji nūū ñani ji, tácuá cunī ji nāsa Yāā cúu Jētohō ji. Chi ndihi ji cunī nāsa Yāā cúu nī, jondē nchivī nūū cā jín jondē nchivī cúñáhnú cā.

12 Chi cune cáhnú inī ni nūū ji jā ní nsáhá ji tiñu néhén, de ni mā núcūhun cā inī ni cuāchi jā ní nsáhá ji. Ncachī Yāā Dios.

13 De jā ní ncāhān yā jā cuāha yā iin contrato jeé cúu jā ní ncachī yā jāá nduú cā cuetiñú contrato xíhna ñúhún. De iin jā ní ncutúhú jāá nduú cā jétíñú, chi jínī ō jā ja ñatin naā.

9

Vehe ī ñayiví yáhá nī stéhēn nāsa cáá andiví

1 De ndāā chi contrato xíhna ñúhún nī ndacu tiñu nāsa chiñúhún ji yā, jín nāsa coo iin vehe ī inī ñayiví yáhá.

2 De nī ncuváha vehe ī ñúcuán, de nī iyo ūū cuarto. De cuarto xíhna ñúhún jā nání cuarto ī, nī iñi candelero oro jín mesa oro jín pan ī.

3 De nī iyo sahma jā ní ndita caa jā ndásī incā cuarto jā nání cuarto ī ndasí cā.

4 De inī ñúcuán nī iyo iin altar oro nūū cáyū sūja ī, jín jātūn jā ñúhún contrato ley, de maá-ni oro cúu ní síqui jātūn. De inī jātūn iñi iin tjeheñ oro jā ñúhún maná jā ní ncuun jondē andiví. De suni ñúhún vara Aarón jā ní nene yūcū, jín tabla yūū jā yósō tūhun contrato ley.

5 De síqui jātūn nī iñi ndúū figura ángel querubín jā stéhēn jā ndēē Yāā Dios. De nī nsáhá cōndāhvī síqui tapa jātūn nūū ní nchosō yúyú niñi jā sndáhvā cuāchi. De nduú núne ó jā cāhān cā ō síqui ndá ñúcuán mitan.

6 De tá nī jīnu ndācā ñúcuán, de sanúū sanúū-ni quívi ndá sūtū inī cuarto xíhna ñúhún jā sáhá dē tiñu jā cúu dē sūtū.

7 Sochi inī cuarto ūū, chi nduú cúu quívi nā-ni sūtū jín incā nchivī, chi mátúhún-ni sūtū cúñáhnú cā cúu jā quívi, de suni iin-ni vuelta jā cuiyā. De suni mā cúu quívi dē de tū nduú niñi quiti jā sócō dē nūū Yāā Dios jā síqui cuāchi maá dē jín síqui cuāchi nchivī.

8 De jín ñúcuán stéhēn Espíritu Santo nūū ō jā tá nī iyo cā cuarto ī xíhna ñúhún inī ñayiví, de nduú ní núne ichi jā quívi nchivī inī lugar ī ndasí jā cúu andiví.

9 Chi ndācā ñúcuán cúu jā ní stéhēn nāsa cúu tiempo mitan. Chi jā ní nsōcō ndá ji ndatiñú jín quiti nūū Yāā Dios, chi nduú ní ncuu cuiti sáhá jā quendōo ndoo ánō nchivī jā ní nsōcō.

10 Chi ndá ñúcuán nī stéhēn maá-ni síqui yiqui cúñu ó, nāsa cajī ō, nāsa coho ó, nāsa ndundoo ó. De nī jetíñú jondē nī nquiji Cristo jín iin modo vāha cā, de sá de nduú cā.

11 Chi mitan chi ja nī nquiji Cristo, de cúu yā sūtū cúñáhnú cā jā ndiso tíñú yā síqui ndācā jā vāha jā ní nquiji mitan. De cúu yā sūtū inī lugar ī jondē andiví jā cúñáhnú cā de vāha cā nsūū cā cuarto ī janahán. De nsūū jā ní nsáhá nchivī cúu, chi nsūū cuenta ñayiví yáhá cúu.

12 De jā ní nquívi yā inī lugar ī ndasí cā jondē andiví, de nsūū jín niñi ndixúhú de ni niñi becerro, chi jín niñi maá yā nī nquívi yā, nī nsōcō yā iin vuelta-ni jā ní cáni. De sūcuán nī scácu yā yóhó jā cutecū ō ní cáni.

13 Chi jondē janahán de nīñi sīquī jíin nīñi ndixúhú jíin yāā becerro jā ní ncáyū nūū altar; nī jōsō ndá dē sīquī nchivī jāá nduú íyó ndoo ánō ji, de súcuán nī ndundoo ji nūū yā.

14 De tú nī nihīn tíñū nīñi ndācā quiti ñúcuán, de nā oncā cúu nīñi maá Cristo. Chi Yāā ndoo cúu yā, de nī nsōcō yā maá yā nūū Yāā Dios, nī nsáhá Espíritu Santo jā íyó ní cáni. De nīñi yā náquete ánō ō nūū tíñū nehén jā cuū ō sáhá. De súcuán de cuu satíñū ō nūū Yāā Dios, Yāā tēcū.

15 Jā ñúcuán cúu jā ndíso tíñū yā sīquī iin contrato jeé. Chi nī jīhī yā, de súcuán nī ncandēē yā cuāchi jā ní nsáhá ndá nchivī tá nī Iyo ji chíjin contrato xīhna ñúhún. De nchivī jā cána Yāā Dios ji jā quívi ji ndahá yā, nihīn ji táhvī ji jā coo ní cáni, tá cúu nūū ní nquee yuhú yā.

16 Chi cúu modo jā tá sáhá iin tēe acta jā cáhān sīquī táhvī, de jondē tá cuū dē sá de nihīn tíñū.

17 Chi tú tēcū cā tēe jā ní nsáhá, de nduú níhīn tíñū. De jondē tá nī jīhī dē, de sá de jétíñū.

18 De saá-ni contrato xīhna ñúhún, suni nī jini ñúhún cucutú jíin nīñi quiti jā ní jīhī. De contrato jeé chi cúcutú jíin nīñi Cristo jā ní jīhī yā.

19 Chi tá nī ncuu nī ncachī Moisés ndācā tíñū jā ndácu contrato ley ñúcuán nūū ndivīi nchivī, de nī nquehen dē nīñi becerro jíin nīñi ndixúhú jíin ndute, de jíin ixi cuahá jíin yūcū hisopo nī jōsō dē yúyú nīñi sīquī libro ley jíin sīquī ndivīi nchivī.

20 De nī ncāhān dē: Yáhá cúu nīñi jā cúcutú contrato ley jā ní nsáhá Yāā Dios jíin ó, ncachī dē.

21 De suni nīñi ñúcuán nī jōsō dē jondē inī maá vehe ī jíin nūū ndācā ndatíñū jā ní jetíñū ndá dē jā chíñúhún dē yā.

22 De ja ñatin ndihi ndatíñū, chi cáhān ley yā jā jīni ñúhún ndundoo jíin nīñi. De tú mā cātí nīñi de mā cúne cáhnú inī yā nūū cuāchi nícu.

Jā ní nsōcō Cristo maá yā jā candēē yā cuāchi

23 Túsaa de ndācā ndatíñū ñúcuán jā cúu muestra ndá máá jā íyó andivī, nī jini ñúhún jā ndundoo jíin nīñi quiti. De ndá máá jā íyó andivī, chi nī jini ñúhún ndundoo jíin nīñi Cristo jā váha ndasí cā.

24 De Cristo chi nduú ní nquívi yā inī lugar ī jā ní nsáhá nchivī, chi iin muestra-ni nī ncuu ñúcuán jā ní stéhēn nása íyó lugar ī ndija jondē andivī. Chi sa maá andivī nī nquívi yā, de mitan chi íyó yā nūū Yāā Dios jā cáhān yā jēhē ō.

25 De maá sūtū cúñáhnú cā quívi dē ndācā cuīyā inī cuarto ī cā jā sócō dē nīñi quiti. Sochī Cristo chi nduú ní nsōcō yā maá yā cuāhā vuelta, chi iin vuelta-ni.

26 Chi tú súcuán de cánuú jā cuāhā vuelta ndoho yā jondē tá nī jēcōo ñayivī de jondē mitan nícu. De nduú chi sa tiempo jā cuándihi yáhá nī nquenda nījin yā iin vuelta-ni jā ní cáni, de nī nsōcō yā maá yā jā ní ncandēē yā cuāchi.

27 De tá cúu nūū ní ncundaā jā cuū ndācā nchivī iin vuelta-ni, de ñúcuán de sáhá ndāā Yāā Dios tíñū ji,

28 suni súcuán Cristo nī jīhī yā iin vuelta-ni jā ní nsōcō yā maá yā tácuu candēē yā cuāchi cuāhā nchivī. Ñúcuán de ndiji yā incā vuelta, de nsūú jā sócō tucu yā maá yā jā candēē yā cuāchi, chi sa jā scácu yā nchivī jā ndētu ji jā ndiji yā.

10

¹ Chi ley Moisés nī ncuu iin muestra-ni ndācā jā vāha jā nī nquiji jín Cristo, iin jā stēhēn-ni nāsa coo maá jā vāha. Jā űúcuán nduú cúu cuitī sáhá ley jā quendōo ndāā nchivī jā quíji jī nū Yāā Dios de sócō jī quti nū cūyā nū cūyā.

² Chi tú ní ncúu sáhá ley jā quendōo ndāā jī, de jencuñī jā sócō jī quti nícu. Chi tú ní ncúu, de iin vuelta-ni de ja nī nquendōo ndoo ánō nchivī jā sócō űúcuán, de mā cūyūhū cā ánō jī jā ní nsáhá jī cuāchi nícu.

³ De nduú chi jā sócō ndá jī quti ndācā cūyā, sa sáhá jā núcūhun inī jī cuāchi jī.

⁴ Chi nīñī stīquī jín nīñī ndixúhú, mā cūú cuitī candeē cuāchi.

⁵ Jā űúcuán tá nī nquiji Cristo inī űayivī, de nī ncāhān yā jín Yāā Dios: Jā jáhñī jī quti jín jā jéhe jī ofrenda nū ní, chi nduú ní jétahān inī ní. Sochi nī nsáhá tūha ní yiqui cúñu maá sá jā sócō sá.

⁶ De nduú ní ncúsī inī ní jā téñuhūn jī quti de sócō jī tī jā ndundoo cuāchi jī nícu.

⁷ űúcuán de nī ncāhān sá: Yáhá vāji sá jā squíncuu sá tiñu jā jétahān inī ní, Tátā Yāā Dios.

Chi súcuán ja yósō tūhun sá nū tutū.
Ncachī Jesús.

⁸ Xihna cā nī ncāhān yā jāá nduú ní jétahān inī Yāā Dios de nduú ní ncúsī inī yā jā jáhñī jī quti de jéhe jī ofrenda, jín jā téñuhūn jī tī de sócō jī tī jā ndundoo cuāchi jī nícu, vísō súcuán ndácu ley tiñu.

⁹ De nī ncāhān cā yā: Yáhá vāji sá jā squíncuu sá tiñu jā jétahān inī ní, Tátā Yāā Dios. De jā ní ncāhān yā súcuán, de nī nsáhá yā jā jencuñī jā sócō ndá jī quti, chi nī nsōcō yā maá yā.

¹⁰ De nī nsáhá Yāā Dios jā íyó ndoo íyó ī ō nū yā síquī jā ní nsáhá Jesucristo jā jétahān inī Yāā Dios, suu jā ní nsōcō yā yiqui cúñu yā iin vuelta-ni jā ní cání.

¹¹ De ndācā sūtū űúcuán chi ndiquivī nī iñī dē nī nsatíñū dē nū yā, de cuāhā vuelta jáhñī ndá dē quti jā sócō sócō dē. De ndācā űúcuán chi mā cūú cuitī candeē cuāchi.

¹² Sochi Cristo chi iin vuelta-ni jā ní cání nī nsōcō yā maá yā jā síquī cuāchi ó. De sá de nī jēcundeē yā lado cuáhá Yāā Dios nū cūñáhnú yā.

¹³ De űúcuán ndétu yā mitan jondē quiji quivī jā candeē yā poder ndācā jā jínī űhvī nū yā.

¹⁴ Chi jā ní nsōcō yā maá yā iin vuelta-ni, de nī nsáhá yā jā ní cání quendōo ndāā nchivī jā ní nsáhá ndoo yā.

¹⁵ De maá Espíritu Santo suni cájí cāhān yā síquī tūhun yáhá, chi xihna cā cāhān yā:

¹⁶ Suha coo contrato jā nasáhá nī jín jī, jondē tá quiji quivī űúcuán, cáchī Jētohō ō Yāā Dios: Sáhá nī jā jīcūhun ley ni inī ánō jī, de saá-ni nū jāá ntúnī jī tee nī tūhun ley ni.

¹⁷ űúcuán de cāhān cā yā:

Mā núcūhun cā inī nī ndācā cuāchi jín tiñu néhén jā ní nsáhá jī.
Ncachī yā.

¹⁸ Túsaá de tú ja nī nee cāhnú inī yā nū cuāchi ó, de nduú cā cánuú jā sócō cā ō jā síquī cuāchi ó.

Jā ní nune ichi jā quivī ó nū Yāā Dios

19 Jā ñúcuán hermano, mā cānī inī ō ni iin, chi cuu quīvi ó lugar īi ndasí jondē nūū íyó Yāā Dios, sīquī jā ní jati nīñī Jesucristo.

20 Chi nī nacune yā iin ichi jéé jā cutecū ō ní cānī sáhá yā. Chi tá nī jīhī yā de nī ntēhdē sahma jā ndíta caa jā ndasí lugar īi ndasí cā inī vehe īi. De sūcuán nī stēhēn Yāā Dios jā núne jā quīvi ó lugar īi ndasí cā nūū íyó yā.

21 De Jesús cúu sūtū cúñahnū ndasí jā jito yóhó nchivī jā cúu sēhe Yāā Dios.

22 Túsaa de ná quīvi ó nūū Yāā Dios, de ná cóo ndāā ndija ánō ō, de ná cándija nīhin ó jā íyó ndāā ndihi tūhun yā. Chi jíin nīñī Cristo nī ndundoo ánō ō nūū ndácá cuāchi jā ní nsáhá ó, de nī ndundoo ó nūū yā jā ní jenduté ó jíin ndute.

23 De ná cuiñi nīhin ó jíin tūhun jā cáhān ō, suu jā ñūhūn inī ō jā sáhá yā jā váha yóhó. De mā cacá yátá ó, chí váha squíncuu maá Yāā Dios jā ní nqee yuhú yā nūū ō.

24 De ná nácani inī ō nāsa sndíhvī táhān inī ō jā cundáhvī cā inī ō táhān ó, jíin jā sáhá ó tiñu váha.

25 De níni ná ndútútú ó jā chiñúhún ó yā, de mā cúhuun inī ō tá cúu nūū sáhá sava ji, chí sa víhī cā ná sndíhvī táhān inī ō, chí ja jíin ō jā cuácuñatin quīvi jā nenda yā.

26 De tú ja nī jīcūhun inī ō de nī jetáhvī ó tūhun ndāā, de tú maá-ni cuāchi sáhá ó sáhá ó, túsaa de nduú cā nā incā íyó jā cuū sīquī cuāchi ó.

27 Chi sa quéndoo maá-ni cā tūhun xēen sīquī ō jā quiji quīvi juicio de quiji ñūhūn xēen jā cāyū nchivī jā jíin ūhvī ji yā.

28 Nchivī jā squéne yichī ley Moisés, de tú ūū á ūnī nchivī cáhān cuāchi sīquī ji, de jíhī nahñī ji, de nduú cā nā tūhun cúndáhvī inī íyó.

29 De nā oncā cúu jā má ndóhó xēen cā nchivī jā squéne yichī ji maá Sēhe Yāā Dios, chí modo jā jáñū nihnu ji sīquī yā. De sáhá ji jāá nduú jétíñū cuitī nīñī yā jā ní jati sīquī contrato jā ndundoo ji nūū yā nícu. De sūcuán sáhá nāvāha ji nūū maá Espíritu Yāā Dios jā sáhá jā váha yóhó.

30 Chi ja jíin ō jā ní ncāhān maá yā: Maá nī sáhá jā ndutahví ji sīquī cuāchi ji, maá nī cuāha castigo ji, ncachī Jētohō ō. De suni cáhān: Maá Jētohō ō sáhá ndāā yā sīquī cuāchi nchivī yā.

31 Túsaa de xēen ndasí coo sīquī nchivī jāá nduú ní ncándija jā quīvi ji inī ndahá Yāā Dios, Yāā tēcū, jā ndutahví ji sīquī cuāchi ji.

32 De nūcūhun inī ndá nú nāsa nī ncuu ichi chátā, jondē tá cáta nī nquijéhé nú caca nú jíin luz yā, de nī jendeé inī ndá nú jā ní ndoho nú quéhén tūndóhó xēen.

33 Chi sava ndá nú nī ncāhān nēhén ji nūū nū de nī sndóho ji ndóhó nī jíin nchivī. De sava cā nū nī jēhe nú tūhun jā cuiñi nú jíin nchivī jā ní ndoho sūcuán.

34 Chi nī ncundáhvī inī nū nchivī jā ní nchihī vecāa jā sīquī yā, de nī ncusī inī nū vísō nī ncandeé nchivī ndatíñū nú. Chi nī nsáhá ndá nú cuenta jā jondē andivī névāha nú iin táhvī jā váha ndasí cā jā coo ní cānī.

35 Túsaa de mā síāā nū tūhun jā ní ncandija ndija nú jā váha inī yā, chí cuāhā ndasí táhvī nīhin nū sīquī ñúcuán.

36 Chi cánuú jā cuandeé inī nū tácuā sáhá nú jā jétahān inī Yāā Dios, de nīhīn nū jā ní nqee yuhú yā.

37 Chi cáhān tutū īi:

Iin núnúú-ni cā de nenda maá Yāā jā ndiji, de mā cúcuéé yā.

38 De nchivī jā ní sndáhvā ni cuāchi ji, tēcū ji jā cándija ji jā sáhá nī jēhē ji. Sochi tú caca yátá ji, de mā cúsi inī ní jíin ji.

Ncachi Yāa Dios.

³⁹ Sochi yóhó chi nduú cúu ó táhán nchivī jā jīca yátá jā tānū tāhvī ji. Chi sa cándíja ó jā nīhīn tāhvī ō cutecū ánō ō.

11

Sīquī tūhun cándíja

¹ De jā cándíja ó, suu cúu jā ní ncundaā ndíja inī ō jā nīhīn ō ndācā jā űhún inī ō, jīn jā jīnī vāha ó jā íyó ndíja ndācā jāá nduú jīnī ō nūū mitan.

² De nchivī janahán chí nī jetúhún yā jí sīquī jā súcuán nī ncandíja nīhīn jí.

³ Sīquī jā cándíja ó cúu jā jícūhun inī ō jā ní nsáhā Yāa Dios űayivī jīn tūhun jā ní ncāhān yā-ni. De jīn poder Yāa Dios jāá nduú jīnī ō nūū, nī jēcōo ndācā jā jīnī ō nūū.

⁴ Nī ncandíja Abel jā sáhā yā jēhē dē, de jā űúcuán nī nsōcō dē jā vāha cā nūū Yāa Dios nsūū cā Caín. De jā űúcuán nī jetúhún yā jā íyó ndāā dē, chí nī jetáhvī yā jā ní nsōcō dē quiti nūū yā. De visō nī jīhī dē, de cáhān cā historia dē jīn ó jondē mitan, chí tēe nī ncandíja ndāā cúu dē.

⁵ Nī ncandíja Enoc jā sáhā yā jēhē dē, de jā űúcuán nī naquehen yā dē cuāhān dē andivī, de nduú ní jīhī dē. De nduú ní nānihīn nchivī dē, chí nī ndoñúhún dē-ni nī nsáhā yā. De cáchī tutú jā jondē ncháha ca naquehen yā dē de nī ncusiī inī yā jīn ndācā jā ní nsáhā dē.

⁶ Sochi tú nduú cándíja ó jā sáhā yā jēhē ō, de nduú nā modo jā cusīī inī Yāa Dios jīn ó. Chi nchivī jā cúnī quivī ndahá yā, cánuú jā candíja jí jā íyó yā jīn jā cuāha yā tāhvī nūū nchivī jā ndúcu jí candíja jí yā.

⁷ De Noé nī ncandíja dē jā sáhā Yāa Dios jēhē dē, tá nī ncachi tūhun yā nūū dē jā coo tūndóhó jāá ncháha ca cunī dē jā coo. De jā űúcuán nī jetáhvī dē nī nsáhā dē barco cāhnú jā nání arca, tácuca cācu dē jīn ní vehe dē. De jā súcuán nī ncandíja dē, de nī nenda cuāchi sīquī nchivī jāá nduú ní ncandíja jí yā. De nī sndáhvā yā cuāchi dē sīquī jā ní ncandíja dē jā sáhā yā jēhē dē.

⁸ De Abraham nī ncandíja dē jā sáhā yā jēhē dē, de jā űúcuán nī jetáhvī dē tá nī ncāhān yā jīn dē jā quíhīn dē iin lugar nūū cuāha yā jā cuu tāhvī dē. De nī nquee dē cuāhān dē, visō nduú jīnī dē ní cúu nūū quíhīn dē.

⁹ Nī ncandíja dē jā sáhā yā jēhē dē, de jā űúcuán nī ndeē tátú dē nūū űuhun jā ní nquee yuhú yā jā cuāha yā nūū dē. De nī ndeē dē vehe űiī, de saá-ni sēhe dē Isaac jīn Jacob, chí suni inuú nīhīn tāhvī jí jīn dē jā ní nquee yuhú yā.

¹⁰ Chí nī űuhun inī dē jā cundeē dē maá űuū andivī jā íyó cutú cimientō, de maá Yāa Dios nī jaquīn yā de nī nsáhā yā űuū űúcuán.

¹¹ De saá-ni Sara nī ncandíja űā jā sáhā yā jēhē űā, de jā űúcuán nī nīhīn űā fuerza jā ní jícūhun sēhe űā. Chí jondē tá nī ncháha ndasí cuiyā űā, de nī ncau iin sēhe yíī űā, chí nī ncandíja űā jā squíncuu Yāa Dios jā ní nquee yuhú yā.

¹² De súcuán nī ncau jā ní ntáhvī cuāhā nchivī nī nsáhā iin-ni Abraham, visō jā űáhnú ndasí dē. De tatá dē nī nducuahā ndasí, tá cúu tiūūn andivī, jīn űútín yuhú mar; jā má cúu cuítī cahví ó.

¹³ De ndācā nchivī jā ní ncandíja űúcuán, nī jīhī jí. De visō nduú ní nīhīn ndá jí jā ní nquee yuhú yā, sochi ní jīnī vāha jí jā súcuán coo, de nī ncusiī inī ndá jí jā nīhīn jí incā vida. De súcuán nī ncāhān ndá jí jā nchivī űuū jīcā nchivī tátú cúu jí inī űayivī yáhā.

¹⁴ De ndá nchivī jā cáhān súcuán, chí stéhēn cājī jí jā ndúcu jí iin űuū jā cúu andivī nūū cúu űuū maá jí.

15 Chi tú ní nácani inī ndá ji sīquī ñuū nūū ní nquee ji, de íyó modo jā ndicó cóo ji de tú cúnī ji nícu.

16 De nduú chi ní ncuu ndasí inī ndá ji jā cundeē ji incā ñuū vāha cā jā cúu ñuū andiví. Jā ñúcuán nduú cúcanoō Yāā Dios jā nání yā Yāā Dios ndá ji, chi jā ní nsáhá tūha yā iin ñuū nūū cundeē ji.

17 Nī ncardíja Abraham jā sáhá yā jēhē dē, de jā ñúcuán ní jēhēn dē jíin Isaac jā sōcō dē ji, tá ní jito túnī yā dē. De ní íyo tūha dē jā sōcō dē sēhe dē jā mátúhún ji-ní nūū dē, vísó ní nihín dē tūhun jā ní nquee yuhú yā suha sīquí dē:

18 Isaac cúu tēe jā squíjéhé ní tatā nū quihín, cáchí tūhun jā ní nquee yuhú yā.

19 De ní nsáhá dē cuenta jā cuu nastécū Yāā Dios ji. De modo jā súcuán ní ncuu, chi cuu cāhān ō jā modo jā ní jihí ji de ní natecū ji nūū dē, chi ní jasi yā-ni jā má cáhni dē ji.

20 Nī ncardíja Isaac jā sáhá yā jēhē dē, de jā ñúcuán ní ncāhān dē jā táhvī vāha nihín sēhe dē Jacob jíin Esau tiempo quiji.

21 De suni súcuán ní ncardíja Jacob, de jā ñúcuán tá ja ñatin cuū dē de ní ncāhān dē jā nihín ndúū sēhe yí José táhvī váha. De yítuu dē garrote dē, de ní nchiñúhún dē Yāā Dios.

22 De suni súcuán ní ncardíja José, de jā ñúcuán tá cuacuñatin cuū dē, de ní ncāhān dē jā ndácá tatā Israel, iin quívi de quee ji inī nación Egipto. De ní ndacu dē jā chiyuhū ji yiquí dē ñuū nūū quívi ndá ji.

23 De tá ní ncau Moisés, de tatá ji naná ji ní ncardíja dē jā sáhá yā jēhē dē, de jā ñúcuán ní jito yuhú dē ji únī yōō. Chi ní jiní ndúū dē jā vií cáá ji, de nduú ní nchúhú dē sīquí acta jā ní nsáhá rey jā cuū ndácá sūchí yíi.

24 De suni súcuán ní ncardíja Moisés, de jā ñúcuán tá ní jahnu dē de nduú cā ní jéhe dē tūhun jā cuu dē sēhe ñahan cúu sēhe síhí rey Egipto.

25 Chi sa ní ncuu inī dē jā ndoho dē jíin ndá táhán dē nchiví Yāā Dios, nsūú jā cusí inī dē jacū-ni tiempo jíin cuāchi.

26 Chi ní nsáhá dē cuenta jā tú cāhān nēhén nchiví sīquí dē jā sīquí Cristo, de ñúcuán sáhá jā cucuicá ndasí cā dē ndihi jā ndíso tūhun Yāā Dios nsūú cā jā cucuicá dē ndihi jā íyó nación Egipto. Chi ní ñuhun inī dē jā cuāha yā táhvī dē.

27 De jā súcuán ní ncardíja dē, de jā ñúcuán ní nquee dē nación Egipto cuāhān dē. De nduú ní nchúhú dē jā quítí inī rey nūū dē. Chi ní íñi nihín dē sīquí tiñu sáhá dē, chi ní nsáhá dē cuenta jā jā jíin dē nūū Yāā jáá nduú cúu cuní ō nūū mitan.

28 De jā súcuán ní ncardíja dē, de jā ñúcuán ní ncāhān dē jā ná cáhni nchiví ticáchí pascua. De ní ndacu dē jā ná cóso ji yúyú niñí tí viéhé ji, tácuá tá quiji ángel jā cahni yā ndácá sēhe nuú nchiví Egipto, de mā cáhni yā sēhe nuú nchiví Israel.

29 De sīquí jā ní ncardíja nchiví Israel jā sáhá yā jēhē ji, de ní nchāha ji-ni mähñú Mar Rojo, chi ní nacune yā ndute de ní natūu-ni ñuhun yíchí. De suni súcuán ní ncuu inī ndá tēe Egipto jā yāha dē nícu, de ní ndasí-ni ndute sīquí dē, de ní jihí ndá dē.

30 Nī ncardíja ndá soldado jā sáhá yā jēhē dē, de jā ñúcuán ní jicó cáva namā jā ní jicó ndúū jā ndásí ñuū Jericó, tá ní jicó ndúū ndá dē ūjā quívi.

31 De Rahab, vísó ñahan ndíi ní ncuu ña, sochi ní ncardíja ña jā sáhá yā jēhē ña. De ní nchindeé ña ndá tēe Israel jā ní nquindéhé ndéé dē nāsa íyó ñuū ña. De jā ñúcuán nduú ní jihí ña jíin nchiví ñuū ña jā nihín inī.

³² ¿De nāsa cāhān cā ni túsaá? Chi nduú cā nā tiempo jā nacani cā ni tūhun Gedeón jín Barac jín Sansón jín Jefe jín David jín Samuel jín ndācā tēe jā ní nacani tūhun yā jondē janahān.

³³ Nī ncandíja ndá dē jā sáhá yā jēhē dē, de jā ñúcuán nī ncundeé dē nī natiin dē ndācā ñuū nāhnū, de vāha nī ndacu dē tiñu nūū, de nī nchindeé yā ndá dē tá cūu nūū ní nquee yuhú yā. De nūū sava dē nī jasí Yāa Dios yuhú ndicaha jāa nduú ní nchājī tī dē.

³⁴ De sava dē nduú ní ncáyū dē sáhá ñuhūn jā cáyū xēen. De sava dē nī ncācu jāa nduú ní jīhī dē jín espada. De sava dē nī nanihīn inī dē tá nduú cā nā fuerza dē nícu, de ndacuī téyíí nī Iyo dē nūū guerra, de nī ncundeé dē siquī soldado ndācā ñuū jīcā jā jínī ūhvī jī dē.

³⁵ De sava ñahan nī natecū sēhe ña jā ní jīhī jī. De sava cā nchivī cándíja chi sa nī ndoho xēen jī jondē nī jīhī jī. Chi nduú ní jēhe ndá jī tūhun jā siáa jī tūhun yā de cācu jī, chi nī nchuhun inī jī jā natecū jī de cundeé vāha cā jī jondē andivī.

³⁶ De sava cā jī nī nsáhá catá nchivī nūū jī, de nī ncani nchivī jī, de jondē nī nuhnī jī cadena nī nchihī jī vecāa.

³⁷ De nī ncuun nchivī yūū xīnī jī, de nī jehndē jī jín sierra, de nī jito túnī jī jín tūndóhó, de nī jahnī jī jín espada. Nī jica nuu jī cháhá chúcuán, de maá-nī ñii tīcāhí ñii ndixúhú nī ñuhun jī. Nī ndoho ndáhvī jī, nī jinī jī tūndóhó, nī sndóho nchivī jī.

³⁸ Vāha ndasí cā nchivī nī ncuu jī nsūū cā ndá nchivī ñayivī, de vísō sūcuán de nī nsáhá nchivī jā ní jica nuu jī nūū ñuhun tihá jín chījin yucu, de nī Iyo jī yavī cava jín yavī ñuhun.

³⁹ De ndācā nchivī yáhá, vísō nī jetúhún Yāa Dios jī jā ní ncandíja ñihin jī jā sáhá yā jēhē jī, de nduú ní ñihīn jī jā ní nquee yuhú yā nūū jī.

⁴⁰ Chi nī nsáhá tūha yā iin tiñu vāha cā, de suu cúu jā sáhá Cristo jín ó, tácuu iin cáhnú-ni ñihīn jī iin táhvī vāha cā jín ó.

12

Jā ná cúnuū ō nūū mátúhún-ni Jesús

¹ Túsaá de iyó cuāhā ndasí nchivī ñúcuán jā ní ncandíja ñihin jī jā sáhá yā jēhē jī, de modo jā ní jicó ndúū jī yóhó, de stéhēn cā jī nūū ō jondē mitan jā suni sūcuán ná cándíja ó. Túsaá de saá-ni maá ó, ná sáhá jíyo ó ndācā jā sátéñū jín cuāchi jā ní ncaan ó jín. De ná cuándeé inī ō cunu ó jín carrera jā ní jēhe yā jā cunu ó.

² De ná cúnuū vāha ó nūū Jesús, Yāa jā ní scándíja yóhó de sáhá yā jā cuja vāha ó jín tūhun cándíja ó. Chi maá yā nī jendeé inī yā jā ní ndoho yā yīcā cruz. De vísō tūhun canoō cúu jā sūcuán cuū yā, de nduú ní nsáhá yā cuenta. Chi nī ñuhun inī yā jā cusīi ndasí inī yā tá jīnu jā ndoho yā. Sá de nī jēcundeé yā lado cuáhá mesa nūū tátúnī Yāa Dios.

³ De nacani inī ndá nūū nāsa nī jendeé inī yā nī ndoho yā jā ní nsáhá nāvāha nchivī iyó cuāchi jín yā. De sūcuán de mā cuitá nú de nī mā nūū inī nū jín tūndóhó.

⁴ Chi juni ncháha ca ndoho nú jā jondē cuū nū jā ndúcú ndéé nú snāa nū cuāchi.

⁵ De sanaa de ja nī naā inī ndá nú jā cāhān tutū īī, jā sndíhvī inī Yāa Dios ndá nú jā cúu nū sēhe yā:

Séhē, mā quítī inī nū jā jēhe Jētohō ō castigo ndóhó, de nī mā cúcuécá inī nū tú cāhān yā nūū nū.

⁶ Chi Jētohō ō jáhnū yā nchivī jā mānī yā jíín,
de jéhe yā castigo ndācá jā náquehen yā cuu sēhe yā.
Cáchi tutū.

⁷ Túsaá de cuandee inī ndá nú jā jéhe Yāā Dios castigo ndóhó, chi sáhá yā jíín nú tá cúu nū sáhá tatá jíín sēhe dē. Chi nduú nā sēhe íyó jáá nduú jéhe tatá ji castigo.

⁸ De tú má cuáha yā castigo ndóhó, tá cúu nū ndóho ndācá sēhe, túsaá de tá cúu sēhe ndáhvī cúu nú, de nsūú sēhe ndija yā cúu nú.

⁹ De tatá ó ñayivī yáhá, suni nī jéhe dē castigo yóhó, de nī Iyo yíñúhún ó nūú dē. De nā oncá cúu jā má cuetáhvī ó nūú maá Tatá ó andivī jā jéhe yā castigo yóhó, de cutecū ō níí cání.

¹⁰ De ndāā chi maá dē nī jéhe dē castigo yóhó jacū-ni quivī, nāsa nī ncuu inī maá dē. Sochi Yāā Dios chi jéhe yā castigo yóhó iin modo vāha cā jā quéndō vāha cā ō, chi jíín ñúcuán de sáhá ndoo yā yóhó tá cúu nūú íyó ndoo maá yā.

¹¹ De ndāā chi nduú cúsi inī ō maá hora jā ndóho ó castigo, chi sa cúcuécá inī ō. Sochi cúcuécá cā de cunī ō jā jíín castigo jā ní ndoho ó de nī ncutūha ó jā caca ndāā ō de coo ndeé coo siī inī ō.

Sīquī nchivī jā squéne yichī ji tūhun jā cáhān Yāā Dios

¹² Túsaá de mā cōó ndá nú tá cúu tēe jā ní ncutáá īī ndahá, de quísi xīnī jíítí, chi sa ndacuī sáhá nú maá nú nūú tūndóhó.

¹³ De caca ndāā nū ichi ndoó, tácuva nduvāha ndá ndóhó jáá nduú nā fuerza inī, jā cúu nú tá cúu tēe tíacuá jáá nduú cúu caca vāha.

¹⁴ De cundihvī inī nū jā cundeē mānī nū jíín ndācá nchivī, jíín jā coo ndoo coo īī nū nūú yā. Chi mā cúu cunī ní iin nchivī nūú maá Jētohō ō de tú nduú íyó ndoo ji.

¹⁵ De coto má caca yátá ní iin nú de siáā nū tūhun jā sáhá Yāā Dios jā vāha ndóhó, tácuva mā cúu nú tá cúu iin yūcū úguā jā stíví de sáhá daño jíín ndá nchivī.

¹⁶ De ní iin nú mā cācá ndiī. De ní mā cúyichī inī nū nūú ndá jā jéhe Yāā Dios, tá cúu nūú ní ncuu Esaú. Chi sīquī iin-ni cōhō ndeyu jā ní jíicān dē nūú ñanī dē, de nī nsama dē jíín derecho jā ñihīn dē jā cúu dē sūchí núú, de sūcuán nī yīcō dē derecho dē.

¹⁷ De jíínī ndá nú jā cúcuécá cā de nī ncuu inī dē jā cáhān tatá dē jā ñihīn dē táhvī dē jā cúu dē sūchí núú. De nduú ní ncúu, chi nduú cā ní ntánuú Yāā Dios dē. Chi nduú ní ñihīn tíñū cā jā ní nacani inī dē, visō nī nducú ndeé dē jondē ní jacu dē.

¹⁸ De ndá ndóhó chi nduú ní nquéndá nú nūú Iyo cúu, tá cúu nūú Iyo ní ncuu maá yucu nūú ní jéhe yā ley yā nūú nchivī Israel. Chi ní ncayū ñuhūn yucu Sinaí, de neē de tuún ndasí, de yíhí táchī ñihīn.

¹⁹ De ní ntivī ñihīn trompeta, de ní ncāhān Yāā Dios. De nchivī jā ní jini jā cáhān yā, ní ncāhān ndáhvī ji jā má cáhān cā yā jíín ji.

²⁰ Chi nduú ní ncúndéé ji jíín tūhun jā ní ndacu yā tíñū nūú ji, chi ní ncāhān yā: Vísō iin quiti-ni tú quivī tí yucu yáhá, de jíni ñúhún jā cuū tí jíín yūú á jíín lanza, ncachī yā.

²¹ De sīquī jā Iyo ndasí cúu ndá jā ní jinī ji, de jondē Moisés suni ní ncāhān dē: Quísi nduhū jā yúhú ní, ncachī dē.

²² De mitan de ndá máá nú jā cándíja, chi nduú ní nquéndá nú nūú yucu ñúcuán. Chi sa nūú maá yucu Sión, jíín nūú maá ñuū Yāā Dios, Yāā técu, ní

nquenda nú. De ñuū ñúcuán cúu Jerusalén já íyó andiví, nū íyó tútú cuāhā ndasí mil ángel já chíñúhún Yāa Dios.

²³ De nī nguīvi ndá nú nū ndéē tútú nchiví cándíja já cúu sēhe Yāa Dios, já íyó lista ji andiví. De nī nguīvi nú nū Yāa Dios, Yāa já sáhá ndāa tíñu ndihí nchiví, jíin nū íyó ánō nchiví vāha já ja nī squéndōo ndāa yā ji.

²⁴ De suni nū maá Jesús, Yāa já ndíso tíñú sīquí contrato jeé, nī nguīvi ndá nú. De yāhvi ndasí cā tíñu sáhá ññi yā já ní jati já sndáhvā cuāchi ó, nsuú cā ññi Abel já ní ncāhān cuāchi.

²⁵ Túsaá de coto má squéne yichī nū tūhun já cáhān yā jíin ndá nú. Chi nchiví jáa nduú ní jétáhví tá nī ncāhān yā jíin ji ñayívi yáhá, nduú ní ncácu ji. De xēen cā ndoho yóhó de tú má cuetáhví ó nū yā já cáhān yā jondē andiví túsaá.

²⁶ De tá nī ncāhān yā jondē saá, de nī nquisi ñayívi. De mitan chi cáhān yā: lín-ni cā vuelta quisi nī ñayívi, de nsuú maá-ni ñayívi, chi saá-ni ndacá já íyó andiví, ncachí yā.

²⁷ De tūhun yáhá já cáhān, iin-ni cā vuelta, chi cáchī já sáhá jíyo yā ndacá jáa nduú íyó cutú, suu já ní ncuvāha, tácuá ná quéndōo já coo cutú ní cáni.

²⁸ Túsaá de cuāha Yāa Dios iin ñuū nū ó já coo cutú ní cáni. De já ñúcuán ná nácuetáhví ó nū yā, de ná chíñúhún ó yā, de ná cóo yíñúhún ó, tácuá cusii iní yā jíin ó.

²⁹ Chi Yāa Dios maá ó cúu modo iin ñuhūn já snāa ndihí já nehén.

13

Nāsa sáhá ó de cusii iní Yāa Dios

¹ Mā jécuciiñi ndá nú já cundáhví iní nū ndá hermano nū já cándíja.

² Cunahán nú já cánuú já cuāha núú nú vehe nū nchiví jíca. Chi íyó vuelta já súcuán nī jēhe núú nchiví vehe, de nduú ní jíin ji já nū maá ángel andiví nī jēhe núú ji vehe.

³ De cunahán ndá nú já chindeé nú nchiví já yíhí vecāa, chi sáhá nú cuenta já modo já yíhí cáhnú nú jíin ji vecāa. De suni nacani iní nū jēhē táhán nú já ndóho ji sáhá nchiví, chi tú súcuán coo jíin maá nú de suni ndoho nú.

⁴ Coo yíñúhún ndá nú sīquí tūhun já jécundeē tēe jíin ñahan, de mā cásiquí ndéē táhán nú. Chi maá Yāa Dios sáhá ndāa yā cuāchi nchiví ndii jíin nchiví já cásiquí ndéē táhān.

⁵ De mā ndíyo iní nū xūhún, chi cusii iní nū jíin já névāha nú-ni. Chi maá yā nī ncāhān: Mā siāa cuiti ni ndóhó, ni mā sndóo cuiti ni ndóhó, ncachí yā.

⁶ Túsaá de mā cáni iní ó nī iin, chi cuu cáhān ó:

Maá Jētohō ní chindeé chítuu yā nduhū,
de mā cýyūhú nī de tú ná cuá cúnī nchiví sáhá ji jíin nī.
Cachí ó.

⁷ De nūcūhun iní ndá nú ndacá pastor nū, já ní stēhēn ndá dē tūhun Yāa Dios nū nū. De sáhá vāha nú cuenta nāsa nī ñihīn tíñú já ní nsáhá ndá dē, de ndacu nú dē já ní ncandíja dē já sáhá yā jēhē dē.

⁸ De Jesucristo chi iin-ni cáa yā ichi chátá jíin mitan jíin ní cáni.

⁹ Túsaá de mā cuāha ndá nú tūhun já cándíja nú ndacá tūhun já síin cáhān jáa nduú quetáhvān jíin tūhun maá yā. Chi íyó vāha já cuja ánō ó sáhá tūhun já vāha iní yā jíin ó. De nduú jíni ñúhún ó tūhun já tatúnī sīquí já yájī ó, chi nduú ñihīn tíñú cuiti jíin nchiví já íyó jíin.

¹⁰ De maá ó chi névāha ó maá Cristo jā ní nsōcō yā maá yā jēhē ō. De ndācá sūtū jā sócō cā dē modo jā cāhān ley janahán, nduú nā cuá níhīn dē nūū yā jā ní nsōcō yā maá yā.

¹¹ De sūtū cúñáhnú cā, tá nī nsōcō dē nīñī ndācá quiti inī cuarto ī cā jā síquī cuāchi, de yiqui cúñu tī nī nteñuhūn dē ichi chātā ñuū.

¹² De suni súcuán nī ndoho maá Jesús ichi chātā ñuū, tácuā jíin nīñī maá yā de sáhá ndoo yā nchivī.

¹³ Túsaá de mā cōo inuú cā inī ō jíin nchivī jāá nduú cándija, chi modo jā cōhōn jíin yā ichi chātā ñuū, de ná ndóho ó jíin yā jā sáhá catá ji.

¹⁴ Chi ñayiví yáhá nduú nā ñuū iyó nūū coo ó níí cání, chi sa ndúcú ó maá ñuū nūū cundeē ō quivī quiji.

¹⁵ Túsaá de jā jíin Jesucristo de níni ná cāhān ō jā cúñáhnú ndasí Yāa Dios, chi suu cúu tá cúu iin jā sócō ō nūū yā, suu jā nácuetáhvī ó nūū yā.

¹⁶ De mā náa inī ndá nú jā sáhá vāha nú nūū táhán nú, de cuāha nú jā cúmanī nūū ji. Chi modo iin jā sócō nū nūū Yāa Dios cúu ndācá yáhá, de cúsiī inī yā jíin.

¹⁷ De candija ndá nú nūū ndá tēe jā cúu pastor nū, de cuetáhvī nú nūū dē. Chi jito ndá dē ndóhó jā quendōo vāha ánō nū, chi jíinī dē jā cánuu nacuāha dē cuenta nūū yā. De cundihví inī nū sáhá vāha nú, tácuā cusīī inī dē síquī nū de mā cúcuécá inī dē. Chi tú mā sáhá vāha nú de mā cōo jā vāha jíin nú.

¹⁸ De cācān táhvī nū jēhē ndá nī. Chi nijīn cúu inī ánō ni jāá nduú nā cuāchi nī. Chi cúnī ndá nī caca yíñuhún nī jíin ndācá tiñu.

¹⁹ De suni cāhān ndāhvī nī jíin ndá nú jā cācān táhvī ndasí nú jēhē maá nī, tácuā cuāha yā tūhun jā ñamā cā cuēē tucu nī nūū nū.

Bendición jíin saludo jā sándihí

²⁰ De maá Yāa jā jēhe tūhun ndeé tūhun sīī inī nūū ō, nī nastécū yā Jētohō ō Jesucristo māhñū ndīyi. De Jesús cúu pastor cúñáhnú jā jito nchivī jā cúu tá cúu ticāchí yā. Chi jíin nīñī yā nī nsáhá cutú yā contrato jeé yā jā coo níí cání.

²¹ De ñuhún inī ni jā Yāa Dios ná sáhá yā jā cuja inī ndá nú, tácuā cuu sáhá nú ndācá tiñu vāha nāsa jétahān inī yā. De ñuhún inī ni jā jíin fuerza Jesucristo jā ndeé yā inī ō, ná sáhá Yāa Dios jā cuu ó nchivī jā cúsiī inī yā jíin. De ná cāhān ō jā vii ndasí cúñáhnú yā níí cání. Amén.

²² Hermano, cāhān ndāhvī nī jíin ndá nú jā cune cáhnú inī nū jā sndíhvī inī ni ndá nú jíin jacū-ni tūhun jā ní ntee nī nūū carta yáhá.

²³ De cāchī tūhun nī jā hermano ō Timoteo, ja nī nqeee dē vecāa. De tú ñamā quiji dē yáhá, de cuēē ndúū ni nūū nū jā cunī táhán ó.

²⁴ De cāhān ndá nú jíin ndá tēe cúu pastor nū jíin ndá hermano jā cándija, jā sáhá ndeé inī dē, cāchī ni. De nchivī Italia suni cāhān ji jā sáhá ndeé inī ndá nú.

²⁵ De ñuhún inī ni jā ná sáhá cā Yāa Dios jā vāha ndá nú. Súcuán ná cóo. Amén.

CARTA JA NI NTEE SANTIAGO NUU NDA NCHIVI CANDIJA

¹Maá nī cúu Santiago, mozo Yāā Dios jíin Jētoho ō Jesucristo. De tée nī carta yáhá cuēē nūú ndá nú nchivī cándíja já cúu nú ndihúxī ūú tatā Israel, de nī jīte nuu ndá nú ní ñayivī. Sáhá ndeé inī ndá nú.

Yāā Dios sáhá já jícūhun inī ō

²Ñanī mánī, cusī ndasí inī ndá nú de tú quiji quéhén nūú tūndóhó sīquī nū.

³Chi jíin ndá nú já tú jíto túnī tūndóhó ndóhó tú cándíja nihin nú, de ñúcuán cúu já scúja ánō nū já cuandeé inī nū.

⁴De cuandeé inī nū jondē cuja vāha nú jíin tūndóhó, tácuá cuu sáhá nú ndācá tiñu vāha, de mā cúmanī já squíncuu vāha nú nūú yā.

⁵De tú ní iin nú cúmanī já jícūhun inī nū caca ndíchí nú jíin tūhun Yāā Dios, de cācān nū nūú yā, de sáhá yā já jícūhun inī nū. Chi sáhá yā ndihī já jícān nchivī, de nduú cúxeēn yā nūú jí já jícān jí.

⁶De tá jícān nū, de cánuú cándíja nú já sáhá yā já jícān nū, de mā cāní síquī inī nū. Chi nchivī já jáni síquī inī, cúu jí tá cúu ndute mar já jíso de cuāhān cháhá chúcuán sáhá táchī.

⁷Nchivī ñúcuán mā cāní inī jí já sáhá Jētoho ō já jícān jí.

⁸Chi nchivī já jáni ūú inī, chi maá-ni já násāma inī jí jíin ndācá tiñu sáhá jí.

⁹Ndācá hermano ndāhvī, ná cúsi inī dē já sáhá Yāā Dios já cuáhnú dē.

¹⁰Sochi hermano cuicá, ná cúsi inī dē tú ní ndundáhvī dē. Chi ndācá tēe cuicá, ñamā náá já cuicá dē, tá cúu já ñamā náá itā yūcū.

¹¹Chi tá quénda ncandii de cúihni, de yíchī-ni yūcū, de cóyo-ni itā, de náā-ni já vii cáá. De suni sūcuán ndoho ndá tēe cuicá juni íyó dē jíin ndá tiñu sáhá dē.

Sīquī já jíto túnī tūndóhó yóhó

¹²Nācā ndetū tēe já jéndeé inī dē tú jíto túnī tūndóhó dē. Chi tá ja nī ncundeé dē jíin, de nihīn dē premio já cuáhnú dē cutecū dē ní cāní. Chi sūcuán nī nqee yuhú Yāā Dios já cuāha yā nūú nchivī já mánī jíin yā.

¹³Tú iin nchivī cúu inī jí sáhá jí cuāchi, de mā cāní inī jí já nūú Yāā Dios vāji já cúu inī jí sáhá jí cuāchi. Chi ní iin mā cúu cuitī sáhá já quívi Yāā Dios cuāchi, de juni maá yā nduú squívi yā ní iin nchivī nūú cuāchi.

¹⁴Chi sa já ndíyo inī maá jí, suu sáhá já cúu inī jí sáhá jí cuāchi, de scāndā inī jí, chi suu ñúcuán cúu já stáhvī.

¹⁵De já ndíyo inī jí, ñúcuán cúu já squíjéhé cuāchi. De cuāchi ñúcuán, tú ja nī ncunihin, de sáhá já tánū táhvī nchivī.

¹⁶Túsaá de mā stívī ndá nú jíin ndá já jáni inī nū, ñanī mánī.

¹⁷Ndācá já cútahvī ō já vāha já vii íyó, chi vāji ichi andivī nūú maá Yāā Dios, Yāā já ní nsáhá ndācá já jéhe nduva já íyó andivī. De maá yā nduú násāma cuitī inī yā tá cúu nūú násāma nduva jíin cōndāhvī.

¹⁸De ní nsáhá yā já cúu ó sehe yā, chi ní ncandíja ó tūhun ndāā yā. De ní nduú ó tá cúu sehe xíhna ñúhún yā nūú ndá cā sehe yā já quiji, chi sūcuán nī jētāhān inī yā sáhá yā.

Sīquī nása chíñúhún ndāā ō yā

19 Túsaá de ndá ndóhó ñanī mánī, ñamā tee sōho nú tūhun yā, sochi mā cáhān ñamā nū ni mā quítī ñamā inī nū.

20 Chi nchivī jā quítī inī, nduú sáhá ji tiñu ndāā jā cúnī Yāā Dios.

21 Túsaá de siáá nū ndacá tiñu téhén jíin tiñu néhén jā ní ncāyā jíin nū. De coo vitá inī nū de cuetáhví nū tūhun yā jā ní nguivi inī ánō nū. Chi tūhun ñúcuán ndíso poder jā cācu ánō nū.

22 De squíncuu nū jā stéhén tūhun yā, de nsúú maá jā cunini nū sūcuán-ni, chi tú sūcuán de stáhví ndá nū maá nū, chi nduú níhin tiñú de tú nduú squíncuu nū.

23 Chi tēe jā níni dē tūhun yā sūcuán-ni, de nduú squíncuu dē, cúu dē tá cúu iin tēe jā ndéhé dē nūu espejo nāsa cáá nūu dē.

24 De ndéhé vāha dē nūu dē, de cuāhān dē-ni, de sá de nāā inī dē nāsa cáá nūu dē.

25 Sochi tú iin tēe nduú nāā inī dē tūhun jā níni dē, chi sa chūhun vāha inī dē jā cáhān maá ley ndāā Jesús jā ní nsáhá libre yóhó, de tú cuiñi níhin dē jíin, de squíncuu dē jā ndácu, ñúcuán de coo ndetū dē jíin tiñu vāha jā sáhá dē.

26 De tú ní iin ndá nū jāni inī nū jā chíñúhún vāha nū Yāā Dios, de tú nduú jito nū yáá nū, túsaá de stáhví nū maá nū, de nduú jétíñú cuitī jā chíñúhún nū yā.

27 Nchivī jā chíñúhún ndoo chíñúhún ndāā ji maá Tatá ó Yāā Dios, tiñu yáhá sáhá ji: Chíndeé ndá ji sūchí jā ní nquendōo ndáhví, jíin ndá ñahan jā ní nquendōo ndáhví, tú nā-ni tūndóhó iyó. De nduú sátéhén ji ánō ji jíin tiñu néhén jā iyó inī ñayiví.

2

Jā má cūyichī inī ō cunī ō nchivī ndāhví

1 Ñanī mánī, cándija ndá nū Jētohō ō Jesucristo jā vii cūñáhnú yā. Túsaá de mā cūyichī inī ndá nū nchivī ndāhví, chi inuú sáhá nū jíin ndihi nchivī.

2 Chi iyó vuelta jā quívi iin tēe inī vehe nūu ndútútú ndá nū, de ñúhún xehe oro ndahá dē, de ñúhún dē sahma vāha. De suni iyó vuelta jā quívi iin tēe ndāhví, de ñúhún dē sahma tehndé.

3 De nduú vāha de tú sáhá yíñúhún nū jíin tēe ñúhún sahma vāha, de cahān nū jíin dē: Cundeē ní lugar vāha yáhá. De cahān nū jíin tēe ndāhví: Ñúcuán cuiñi ní, á yáhá cundeē ní nūu ñúhún, cachī nū.

4 De tú sūcuán sáhá ndá nū, de nduú jāni vāha inī nū sīquī táhán nū, chi síin sáhá nū jíin tēe cuicá jíin tēe ndāhví.

5 Ñanī mánī, chuhun inī ndá nū tūhun cáhān ni: Yāā Dios nī nacāji yā nchivī ndāhví inī ñayiví yáhá jā coo cuicá ji jíin tūhun cándija ji yā, de níhin ji táhvī ji inī ñuū nūu tátúnī yā. Chi nī nquee yuhú yā jā cuāha yā ñúcuán nūu nchivī mānī jíin yā.

6 De sa ndá máá nū jéhe nū tūhun canoō nchivī ndāhví. ¿De á nsúú ndá tēe cuicá cúu jā stáhví ndá ndóhó sīquī jā níhin dē xúhún nū, de ñamā cáhān dē cuāchi sīquī nū nūu justicia?

7 De suni cáhān nēhén ndá dē sīquī Cristo, de suu sívī maá yā cúu jā nání ndá nū cristiano.

8 Vāha sáhá ndá nū de tú squíncuu ndija nū maá tūhun ñáhnú cā jā cáhān ley, tá cúu nūu yósō nūu tutū īi: Cundāhví inī nū táhán nū tá cúu nūu cundāhví inī nū maá nū, cachī.

9 De tú síin síin sáhá nú jíin nchivī cuīcá jíin nchivī ndāhvī, túsaá de cuāchi sáhá ndá nú, de ndēē cuāchi síquī nū jā stívī nú ley Yāa Dios.

10 Chi tú iin nchivī stívī ji iin-ni tiñu jā ndácu ley, de visō ná squíncuu ji ndihi cā, de cúu tá cúu jā ní stívī ji ndihi ley, de ndihi ñúcuán cundeē cuāchi síquī ji.

11 Chi Yāa Dios jā ní ncāhān yā jā má cásiquī ndēē tǎhán nú, suni nī ncāhān yā jā má cǎhñī nū ndīyi. De visō nduú ní ncásiquī ndēē tǎhán nū, sochi tú nī jahñī nū ndīyi, túsaá de ja nī stívī ndihi nú ley.

12 De ndācá jā cǎhān nū jíin jā sáhá nú, chi cánuú sáhá nú cuenta jā sáhá ndāā yā ndihi ñúcuán jíin maá ley Jesús jā ní nsáhá libre ndóhō.

13 Chi quivī jā sáhá ndāā yā tiñu, de nchivī jāá nduú ní ncúndáhvī inī tǎhán, suni mā nīhīn ji tūhun cúndáhvī inī. Sochi nchivī jā ní ncúndáhvī inī tǎhán, de maá quivī juicio jā sáhá ndāā yā tiñu de cusīi inī ji jā ní sndáhvā yā cuāchi ji.

Nduú jétíñū jā cándija ó de tú nduú squíncuu ó

14 Ñanī mánī, tú cǎhān iin tēe jā cándija dē jā sáhá yā jēhē dē, de tú nduú sáhá dē tiñu váha, ¿de nāsa nīhīn tiñū jā súcuán? ¿A cuu cācu ánō dē jíin jā cǎhān dē-ni jā cándija dē, de tú nduú sáhá dē tiñu váha?

15 De tú iin hermano á hermana ndācá ó, cúmanī sahma ji jíin jā cajī ji ndācá quivī,

16 de tú ní iin ndá nú cǎhān jíin ji: Sáhá ndeē inī nū, de cusúcún váha nú de cajī váha nú, cachī nū jíin ji, de tú nduú jēhe nú jā jíni ñúhún ji cutecū ji, ¿de ní tiñu jā cǎhān nū súcuán?

17 De suni súcuán cúu jā tú cǎchī nū jā cándija nú jā sáhá yā jēhē nū, de tú nduú sáhá nú tiñu váha, túsaá de nduú nīhīn tiñū cuitī jā cǎhān nū jā cándija nú.

18 Sochi sanaā de cǎhān iin nchivī: Ndóhō chi cándija nú jā sáhá yā jēhē nū, de nduhū chi sáhá nī tiñu váha. ¿Nāsa stéhēn nū jā cándija nú jā sáhá yā jēhē nū, de tú nduú sáhá nú tiñu váha? De nduhū chi sáhá nī tiñu váha, de súcuán stéhēn nī jā cándija nī jā sáhá yā jēhē nī.

19 Ndāā chi cándija nú jā iyó iin-ni Yāa Dios. De va iyó váha túsaá. Sochi ndá tǎchī chi suni súcuán cándija, de quísi jā yúhú, chi nduú sáhá tiñu váha.

20 ¿De nūcu nduú jícūhun inī ndá nú? ¿A nduú jíinī nū jā tú nduú sáhá nú tiñu váha, de nduú nīhīn tiñū cuitī jā cǎhān nū jā cándija nú?

21 De tatā ō Abraham nī sndáhvā yā cuāchi dē síquī jā ní nsáhá dē tiñu váha. Chi ní jetáhvī dē jā ní ncāhān yā jā cǎhñī dē sehe dē Isaac, sōcō dē ji nuū altar.

22 De jícūhun inī ndá nú jā síquī jā ní ncandija dē jā sáhá yā jēhē dē, suu síquī ñúcuán cúu jā ní jetáhvī dē tá nī ncāhān yā jā sōcō dē sehe dē. De jā ní jetáhvī dē, súcuán nī stéhēn dē jā cándija ndija dē jā sáhá yā jēhē dē.

23 De súcuán nī nquee ndāā tūhun jā cǎhān tutū īi: Abraham nī ncandija dē jā sáhá yā jēhē dē, de jā ñúcuán nī sndáhvā yā cuāchi dē, cǎchī tutū. De ní jēcunanī dē amigo Yāa Dios.

24 Túsaá de ja nī jíinī ndá nú jā sndáhvā Yāa Dios cuāchi nchivī jā sáhá ji tiñu váha síquī jā cándija ji jā sáhá yā jēhē ji, de nsūu maá-ni jā cǎhān ji jā cándija ji.

25 De suni súcuán Rahab, visō ñahan ndīi nī ncuu ña xihna cā, de ní sndáhvā yā cuāchi ña síquī jā ní nsáhá ña tiñu váha. Chi ní jēhe núu ña vehe nuū ndá mozo jā ní ntajī Josué, de ní nchuhun ña dē incā ichi, tácuca cācu dē nuū ndá tēe ndúcú cǎhñī dē. De jā ñúcuán nī sndáhvā Yāa Dios cuāchi ña.

26 De iin nchivī tú nduú cā ánō ji nū yiqui cūñu ji, de ndīyi cúu ji. De suni sūcuán tú cándija ó já sáhá yā jēhē ō, sochi tú nduú sáhá ó tiñu váha, de cúu ó tá cúu ndīyi.

3

Tūhun sīquī yáá ó

1 Ñanī mánī, mā cānī inī cuāhā táhān nū jā cuu nú maestro jā stéhēn tūhun yā. Chi jínī ndá nú já ndá máá ó já stéhēn tūhun, cuāhā cā cuāchi nacunehen yā sīquī ō.

2 Chi ndihí ó stívī cuāhā tiñu. De tú iin tēe cuu coto dē yáá dē já má stívī dē jíin ni iin já cáhān dē, tú sūcuán de váha ndasí tēe cúu dē, de suni cuu coto dē níí cā dē já má stívī dē.

3 Chi cúu tá cúu jā chūhún ó freno yuhú caballo, de sūcuán jáhnū ō níí tí jā quihīn tí ní-ni cúu nū cúnī ō.

4 De suni sūcuán ndācá barco, visō náhnú ndasí, de visō nīhin chíndahá táchī, de jíin iin timón lulí-ni de cuu scuicó tēe scáca, de quihīn dē jíin ní-ni cúu nū cúnī dē.

5 De suni sūcuán cúu yáá ó, chi visō lulí-ni, de cuāhā ndasí sáhá ó jíin. De suni jínī ō já iin ñuhūn lulí de cuu scuíquín jā cāyū iin yucu cáhnú ndasí.

6 De suni sūcuán cúu yáá ó, chi sáhá tá cúu iin ñuhūn, chi scuíquín cuāhā ndasí tiñu néhén. De yáá ó cúu iin parte lulí yiqui cūñu ó, de sáhá já quívi níí ó cuāchi. Chi jondē infierno vāji ndācá tūhun néhén jā cáhān ō, de yáá ó scuíquín cuāhā tiñu néhén níí tiempo jā ndéē ō inī ñayívī.

7 De nchivī chí cuu cáhnū ji ndācá nū quiti jíin saā jíin cōō jíin quiti ñuhūn inī mar, de ja ní jáhnū ji cuāhā tí.

8 Sochi ní iin nchivī mā cūū cáhnū ji yáá ji. Chi iin jā néhén jā má cūū cáhnū ji cúu. De tá cúu yuhú cōō jā ñuhūn chítú veneno jā jáhnī, sūcuán cúu yáá ó.

9 De jíin yáá ó de chíñuhūn ó Tatá ó Yāa Dios, de suni jíin yáá ó de cáhān néhén ó sīquī nchivī jā ní nsáhá yā ánō ji tá cúu nū íyó maá yā.

10 Iin-ni yuhú quée tūhun chíñuhūn ó yā jíin tūhun cáhān nāvāha ó. Ñanī mánī, nduú íyó váha cuitī jā sūcuán.

11 ¿A iin-ni sócō quēne ndute váha jíin ndute úguā, á naá cúu?

12 Ñanī mánī, ¿á cuu cuun ndihā oliva xīnī ñutun higo, de á cuu cuun ndihā higo ndahá yūcū uva, á naá cúu? De suni sūcuán iin sócō mā cūū quene ndute úhguā jíin ndute váha.

Tūhun ndíchí jā vāji nū Yāa Dios

13 De tú ní iin nū ndíchí de jíicūhun váha inī nū, túsaá de jíin jā jíca ndaā nū de stéhēn nū jā sūcuán cúu nú. De sáhá suchí nú maá nú sīquī jā névāha nū tūhun ndíchí yā.

14 Sochi tú cúcuásún ndasí inī ndá nú de tú ndúcú nú jā cuñáhnú maá nú, túsaá de mā cútéyí nú canī inī nū jā ndíchí nú. Chi suu cúu jā stáhví nú, de cúu nú contra sīquī tūhun ndāā.

15 Chi nchivī jā íyó sūcuán, nsūū nū Yāa Dios vāji jā ndíchí ji. Chi cuenta ñayívī cúu, jíin cuenta nchivī jā cánēhén ánō ji, jíin cuenta maá táchī cúñáhnú cúu.

16 Chi nū íyó nchivī cúcuásún inī jíin nchivī ndúcú jā cuñáhnú maá, suu ñūcuán íyó tūhun sácā nuu jíin ndācá tiñu néhén.

17 Sochi tūhun ndíchí já váji nū Yāā Dios, tá nī nsāhá já ní ndundíchí nchiví, ñúcuán de iyó ndoo ánō ji. De suni ndéē mānī ndá ji jíin táhán ji, de vitá iní ji, de nduú nīhin iní ji. De cundáhvī iní ji táhán ji, de sáhá ji tiñu váha. De suni iyó ndāā ji, de nduú stáhvī ji.

18 De nchiví já ndéē mānī jíin táhán, jíin tūhun mānī sáhá ji ndācá tiñu ndāā, de nīhin ji já quendoo ndāā ji.

4

Mā cútóó ó ndācá já iyó iní ñayiví

1 ¿De nāsa quijéhé já cánāá ndá nú jíin já tétáhán nú? Quijéhé sīquī já ndíyo iní nú ndācá jáá nduú váha, de suu scándá ndasí iní ánō nú.

2 Chi ndíyo iní ndá nú, de nduú névāha nú, de suu sáhá já jáhnī nū ndíyi. Ndíyo iní ndá nú já névāha táhán nú, de nduú nīhin nū, de suu sáhá já tétáhán nú de cánāá nú. De nduú nīhin nū já cúnī nū, chi nduú jíicān nū nū Yāā Dios.

3 De tú jíicān nū, de nduú nīhin nū, chi nduú jíicān váha nú, chi maá-ni já cúsiī iní maá nú cúu já jíicān nū nū yā.

4 Nchiví já sndóo Yāā Dios cúu ndá maá nú. ¿A nduú jíin nū já tú cútóó iní nū já iyó iní ñayiví, ñúcuán cúu já jíiní ūhvī nū Yāā Dios? Chi nchiví já cútóó iní já iyó iní ñayiví, ndúu ji nchiví já jíiní ūhvī nū Yāā Dios.

5 De nduú cáhān cáhá tūhun yáhá já yósō nū tutú ī: Maá Espíritu já ní jēhe Yāā Dios já ndéē iní ō, cútóó ndasí yá yóhó, chi mānī yá jíin ó, cáchī.

6 De já váha iní Yāā Dios, de jēhe yá fuerza iní ō já má sáhá ó súcuán. Chi cáhān tutú ī: Yāā Dios jási yá nū nchiví já sáhá téyí maá, de váha iní yá chíndeé yá ndá nchiví já sáhá suchí maá, cáchī.

7 Túsaá de cuetáhvī ndá nú nū Yāā Dios. De cuiñi nīhin nú já má cuetáhvī nū táchī cúáhnú, de cunu cunī ndá ndóhó.

8 Mānī cá coo nú jíin Yāā Dios, de víhí cá stéhēn yá já mānī yá jíin nú. Ndá ndóhó já sáhá cuāchi, sáhá ndoo nú maá nú, sndóo nú cuāchi. De ndá ndóhó já cúnī nū coo mānī nū jíin Yāā Dios de suni cúnī nū cútóó nū já iyó iní ñayiví, sáhá ndoo nú ánō nū já má cōo cá nū súcuán.

9 Natahúhvī iní nū, de cucuécá iní nū, de cuacu nú sīquī já iyó cuāchi nú. De vísō nī jācū nū, sochi mitan de cuacu cóhó nú. De vísō nī ncusiī iní nū, sochi mitan de nducuécá iní nū.

10 Sáhá suchí nú maá nú nū Yāā Dios, de sáhá ñáhnú yá ndóhó.

Mā cundihvī iní ō sīquī cuāchi táhán ó

11 Hermano, mā cáhān nēhén ndá nú sīquī táhán nú. Chi tēe já cáhān nēhén sīquī táhán, á já ndíhvī iní sīquī cuāchi táhán, chi modo já sīquī ley Yāā Dios cáhān nēhén dē. Chi nduú squíncuu dē ley já cáhān já cundáhvī iní ō táhán ó, de sáhá dē cuenta jáá nduú iyó ndāā ley yā. De tú cáhān nū jáá nduú iyó ndāā ley yā, túsaá de nsūu já squíncuu nú, chi sa já cáhān nū sīquī.

12 Iyó iin-ni Yāā já ní jēhe ley, de mátúhún-ni yá cúu já sáhá ndāā sīquī cuāchi. De scácu yá nchiví cándíja, de stánū táhvī yá nchiví nduú cándíja. ¿Túsaá de nā tiñu ndíso nú já sáhá ndāā nū sīquī táhán nú?

Nduú váha já sáhá téyí ó maá ó

13 Mitan de cáhān ní jíin ndá ndóhó já cáhān súcuán: Mitan á stēēn de cōhōn ñuū ñúcuán, de cundee ō iin cuīyā, de cween ó xícó ó de nīhin ō sīquī, cáchī nū.

14 De nduú jíiní cuitī nū nāsa coo stēēn. ¿Chi nā váha víhí cúu vida nū? Cúu tá cúu iin vícō nūhún já iin núnú-ni núcūhun, de ñúcuán de ndúte-ni.

15 De sa vāha cā cāhān nū: Tú cúnī maá Jētohō ō de cutecū ō de sáhá ó yáhá á sáhá ó ñúcuán, cachī nū.

16 Sochī cúsá maá jā cāhān téyíí ndá nū. De nduú vāha jā súcuán sáhá téyíí nū maá nū.

17 De tú iin nchivī jínī ji sáhá ji tiñu vāha, de tú nduú sáhá ji, de cuāchi cúu túsaá.

5

Tūhun jā cāhān nūú ndá tēe cuicá

1 De cāhān ni jínī ndá ndóhó tēe cuicá, jā cuacu nū de cuacu cóhó nū sīquī tūndóhó jā quiji sīquī nū.

2 Chi ndatíñú cuicá jā névāha nū, ja téhyū. De sahma vāha nū, ja yáji tīquixīn.

3 De oro jínī plata jā névāha ndá nū, chi ja néne xaha. De xaha ñúcuán stéhēn jāá nduú ní nsáhá vāha nū jínī xūhún nū. De ñúcuán cúu jā ndunīhin cuāchi sīquī nū, tá cúu iin ñuhūn jā snāá yiqui cúñu nū. Chi nī nascáyā cuāhā nū ndatíñú vāha ndá quivī cuándihi yáhá.

4 De ndá tēe jā ní jehndē trigo nū, nduú ní nchúnáá vāha nū yāhvi dē. De mitan de cána jee ndá dē nūú Yāā Dios, Yāā cúu Jētohō nūú ndá ángel andiví, jā súcuán nī nsáhá ndá nū. De níni yā jā cána jee ndá tēe nī jehndē trigo nū.

5 Vāha ndasí tēcū ndá nū inī ñayiví yáhá, de sáhá nū ndácá jā cúsiī inī maá nū. De jító vāha nū maá nū, de cúu nū tá cúu quiti néñu jā ndétu quivī jā cuū.

6 De nī ntee ndá nū cuāchi sīquī ndá nchivī vāha, de jondē nī jahñī nū ji. De nduú ní ncúu casī ji jā sáhá nū.

Jā ná cóo paciencia inī ō de cācān táhvī ō

7 Hermano, túsaá de coo paciencia inī ndá nū jā cundetū nū jondē quivī jā nenda maá Jētohō ō. Ndá tēe jā sátíñú ñuhun, cánuú coo paciencia inī dē cundetū dē jondē quiji sāvī néhēn jínī sāvī temporal, de sá de nīhin dē nūni vāha jā jēhe itū.

8 De suni súcuán coo paciencia inī nū, de ndeé coo inī nū cundetū nū, chi cuācuñatin nenda maá Jētohō ō.

9 De mā cāhān sóo nū sīquī jā sáhá táhán nū, hermano, tácuā mā jícundeé cuāchi sīquī nū. Chi maá Yāā jā sáhá ndāā cuāchi, ja ñiatin nenda yā.

10 Ñanī mánī, cunahán ndá nū nāsa nī nsáhá ndá tēe nī nacani tūhun maá Jētohō ō jondē janahán, chi nī ncuu ndá dē iin ejemplo nūú ō. Chi visō nī ndoho dē, de nī iyo paciencia inī dē.

11 De cāhān ō jā nchivī jā jéndeé inī jínī tūndóhó, iyó ndetū ji sáhá Yāā Dios. Chi nī jini ndá nū tūhun nāsa nī jéndeé inī Job jínī tūndóhó, de suni jini nū jā vāha ndasí cā nī nquendōo dē nī nsáhá maá Jētohō ō tá nī nchāha tūndóhó. Chi cúndáhvī ndasí inī yā yóhó, de vāha ndasí inī yā jínī ó.

12 Ñanī mánī, jā cánuú cā cúu jā má cāhān nū síví Yāā Dios jínī tūhun jā cāhān téyíí nū. Mā cāhān nū verdad de Dios, Yāā ndēé andiví, de ni mā cāhān nū verdad de Dios, Yāā xíí ñayiví, de ni iin cā tūhun súcuán mā cāhān téyíí nū. Chi tú cāhān nū jā cuu, de súcuán-ni cāhān nū. De tú cāhān nū jāá nduú, de súcuán-ni cāhān nū. Mā scáa cā nū cāhān nū, tácuā mā nácunehēn Yāā Dios cuāchi sīquī nū.

13 De tú iyó iin nū jā ndóhó tūndóhó, de cācān táhvī nū. De tú iyó iin nū jā cúsiī inī, de cata nū himno jā chíñúhún nū yā.

¹⁴ De tú íyó iin nú jā cūhū, de cana nú ndá tēe cúñáhnú jā jíto nchivī cándíja. De ná cácan táhvī ndá dē jēhē nchivī cūhū. De jíin síví maá Jētohō ō ná chíhi dē aceite jí.

¹⁵ De tú cándíja dē jā sāhá Jētohō ō jā jícan táhvī dē, ñúcuán de scácu yā nchivī cūhū. Chi nasáhá vāha yā jí, de tú nī nsáhá jí cuāchi, de cune cáhnú inī yā nūū jí.

¹⁶ Tú súcuán de nacani ndāā ndá nú cuāchi nú nūū táhán nú, de cácan táhvī nū jēhē táhán nú tácu nduvāha ndá nú. Chi tú ndíhvī inī iin nchivī ndāā jā jícan táhvī jí, de vāha ndasí níhīn tíñú, chi sáhá yā jā jícan jí.

¹⁷ Chi Elías, tēe nī nacani tūhun Yāā Dios janahán, suni iin tēe jā tá cúu nūū íyó maá ó nī ncuu dē. De nī jícan táhvī ndasí dē jā má cūún sāvī, de nduú ní ncúun sāvī ūnī cuīyā jíin iñū yōō.

¹⁸ Ñúcuán de nī jícan táhvī tucu dē, de nī ncuun sāvī, de nī nquene tucu ndācá jā quéne nūū ñūhún.

¹⁹ Ñanī mánī, tú iin nú nī sndóo ichi ndāā, de tú incā nū nachuhun ichí nú táhán nú,

²⁰ tú súcuán de cunī nū jā tú nī nachuhun ichí nú tēe nī nguīvi cuāchi, de ja nī scácu nú dē jā tánū táhvī dē nícu, de súcuán íyó tūhun cáhnú inī nūū cuāhā cuāchi dē.

CARTA XIHNA ÑUHUN JA NI NTEE SAN PEDRO APOSTOL NUU NDA NCHIVI CANDIJA

¹ Maá nī cúu Pedro, apóstol jā ní ntají Jesucristo, de tée nī carta yáhá cuēē nūu ndá ndóhó nchivi jā ní jitē nuu, de ndéē jicá ndá nú níí Ponto, Galacia, Capadocia, Asia, jíin Bitinia.

² De maá Tatá ó Yāā Dios nī nacāji yā ndá nú, chi sūcuán nī ncundaā inī yā jondē ncháha ca jécōo ñayiví. De jíin Espíritu Santo nī nsáhá yā jā iyó ndoo iyó ī ndá nú de jétáhvī nú nūu yā, de nī naquete yā ánō nū jíin nīñī Jesucristo. De ñúhún inī ní jā ná cáyā cā ndácá jā váha jā sáhá yā ndóhó, jíin jā coo ndeé coo siī inī ndá nú.

Jā ñúhún inī ó ndácá jā váha jā coo andiví

³ Ná cáhān ó jā cúñáhnú ndasí Yāā Dios, Yāā cúu Tatá maá Jētohō ó Jesucristo. Chi nī ncundáhvī ndasí inī yā yóhó, de nī nsáhá yā jā ní nacacu jeé ó, síquī jā ní natecú Jesucristo. De jā ñúcuán cúu jā níñī ñúhún inī ó ndácá jā váha jā coo.

⁴ Chi nīhīn nū táhvī jā ñúhún váha inī andiví jā cuu ndá nú. De táhvī ñúcuán mā náā cuitī, ní mā tíví cuitī, de ní mā ndíhí cuitī.

⁵ Chi cándija ndá nú jā sáhá Yāā Dios jehē nū, de jā ñúcuán jíto yā ndá nú jíin poder yā, tácuca scácu yā ndá nú quíví sándihí, chi nī nsáhá ndāā yā jā sūcuán coo.

⁶ Jā ñúcuán cúsiī ndasí inī ndá nú, vísō jíinī nū cuāhā nūu tūndóhó jacū-ni quíví.

⁷ Chi tá cúu nūu sndúhā nchivi oro jíin ñuhún, de jíto túni ji tú jā váha cúu, suni sūcuán cánuú coto túni tūndóhó ndóhó tú cándija níhin nú á nduú. Chi jā cándija níhin nú, yáhvī ndasí cā cúu nsūú cā oro, ndatiñū jā náā. De ñúcuán cúu jā cuetúhún yā ndá ndóhó, de sáhá ñáhnú yā ndóhó, de sáhá yíñúhún yā ndóhó quíví jā nenda nijīn Jesucristo.

⁸ De vísō nduú ní jíinī ndá nú nūu yā, de mānī ndasí nú jíin yā. De cándija níhin ndá nú yā vísō nduú jíinī nū nūu yā mitan. De víi ndasí cúsiī inī nū, chi jondē nduú cā quéndā cuitī tūhun jā cachī tūhun ó nāsa cúsiī inī ó.

⁹ De níhīn táhvī nū jā cācu ánō nū, chi jā ñúcuán cúu jā cándija ndá nú.

¹⁰ De ndá tée nī nacani tūhun Yāā Dios jondē janahán, nī nanducú váha dē ní jicá tūhún váha dē síquī tūhun nāsa scácu yā yóhó. De ní ncachī dē nāsa sáhá Yāā Dios jā váha ndá nú.

¹¹ Chi jondē ncháha ca coo, de ní stéhēn Espíritu Cristo nūu ndá dē nāsa quiiji tūndóhó síquī Cristo, jíin nāsa víi nduñáhnú tucu yā tá yāha tūndóhó ñúcuán. De ní nanducú váha dē jā ná jícūhun inī dē ná quíví quiiji Cristo de nāsa coo ndácá jā ní ncāhān maá Espíritu jā ndéē inī de.

¹² De ní stéhēn Yāā Dios nūu dē jáá nsūú maá dē cunī ndá tíñu jā ní nacani dē ñúcuán, chi sa maá ó cúu jā cunī. De mitan ja ní jini ndá máá nú tūhun ñúcuán, chi ndácá tée nācani tūhun jā scácu yā yóhó, ní nacani dē nūu nū, ní nsáhá poder Espíritu Santo jā ní nquiiji ichi andiví. De tūhun ñúcuán chi jondē ndá máá ángel Yāā Dios nānducú tácuca ná jícūhun inī.

Jā cúnī yā jā coo ndoo ánō ó

¹³ Jā ñúcuán ndito coo ndá nú, de cájí coo inī nū. De cahun ndasí inī nū jā nīhīn nū ndācá jā váha jā sáhá Yāa Dios ndá ndóhó quíwī jā nenda nijīn Jesucristo.

¹⁴ De cuu ndá nú sēhe jā jétáhvī váha. De mā sáhá cā nū ndācá tiñu jā ní ncusiī inī nū sáhá nú jondē ncháha ca jīcūhun inī nū tūhun Yāa Dios.

¹⁵ Chi sa coo ndoo áno ndá nú jíin ndācá tiñu sáhá nú, chi Yāa jā ní ncana ndóhó, Yāa ndoo cúu yā.

¹⁶ Chi súcuán cáhān tutū ī: Coo ndoo ndá nú, chi maá nī de iyó ndoo nī, cáchī yā.

¹⁷ De tú cáhān ndá nú Tatá nú Yāa Dios, túsaá de caca yíñúhún nú nū yā ndācá quíwī jā jīca nú ñayíwī yáhá. Chi maá yā sáhá ndāā yā síquī nāsa sáhá iin iin ó, de nduú sáhá yā cuenta nāsa cúu iin iin ó, chi inuú sáhá ndāā yā síquī ndihi ó.

¹⁸ Chi nī scácu yā ndóhó nū ndācá costumbre jā ní jaquīn ndá tatá nū jā ní jīca cáhá nú jíin. De jíinī váha ndá nú jā yāhvi cúu jā ní scácu yā ndóhó. Chi nduú ní nchúnāā yā jíin ndatiñū jā náā, tá cúu oro jíin plata,

¹⁹ Chi sa jíin nīñi Cristo jā yāhvi ndasí cā. Chi nī nsócō yā maá yā tá cúu iin ticāchī lúli, quiti iyó váha iyó ndoo.

²⁰ Chi jā ñúcuán nī jani Yāa Dios maá Cristo jondē ncháha ca jēcōo ñayíwī, de nī nguenda nijīn Cristo maá tiempo jā cuándihi yáhá, tácuā quendōo váha áno ndá nú.

²¹ De jā jíin Cristo de cándija ndá nú Yāa Dios. Chi nī nsáhá Yāa Dios jā ní natecū yā jíin jā ní nduñáhnú yā. De jā ñúcuán cándija ndá nú Yāa Dios, de ñúhún inī nū jā cuni nū nū yā.

²² De mitan chi jā nī ndundoo áno ndá nú, chi nī jetáhvī nú tūhun ndāā jā ní nsáhá Espíritu Santo jíin nú, tácuā cundáhvī ndija inī nū ndá hermano cándija. Túsaá de cundáhvī ndasí inī nū táhán nú jondē jíin inī jíin áno nū.

²³ Chi jā nī nacacu jeé ndá nú, de nsūū chíjin tatá nchivī jā jíhī. Chi sa tūhun Yāa Dios jā tēcū de iyó ní cáni nī nsáhá jā ní nacacu nú.

²⁴ Chi súcuán cáhān tutū ī:
Tá cúu yūcū cúu ndācá ndihi nchivī, chi jacū-ni quíwī tēcū jí.
De tá cúu itā yūcū cúu jā cúñáhnú jí.
Chi yíchī-ni yūcū, de ndáhvā-ni itā.

²⁵ Sochi tūhun Jētohō ō Yāa Dios, sa quéndōo ní cáni.
Cáchī tutū. De tūhun ñúcuán cúu maá tūhun jā scácu yā yóhó jā ní nacani ndá nī nū nū.

2

¹ Túsaá de siáā ndá nú ndācá tiñu néhén, jíin ndācá jā stáhvī, de mā cáhān nīnī nú de tú nduú jáni váha inī nū, de mā cúcuásún inī nū, de mā sátúhún nú síquī táhán nú.

² De tá cúu sūchī ñíquín jā cáta nī ncacu, jā jáxīn de jáhnu, suni súcuán cundihvī inī nū scuáha nú tūhun ndāā yā, tácuā cuahnu nú jíin de cācu áno nū.

³ Chi jā jíinī ndá nú jā váha ndasí inī maá Jētohō ō.

Cristo cúu tá cúu yūū jā yítuu vehe

⁴ Túsaá de mānī cā coo ndá nú jíin Jētohō ō Cristo. Chi cúu yā tá cúu iin yūū jā cánuú cā jā yítuu squínā templo, jā coo ní cáni. De vísō nī squéne yíchī nchivī yā, sochi Yāa Dios chi jā nī nacāji yā Cristo chi cánuú ndasí yā, tá cúu nū nacāji ó iin yūū váha jā quituu squínā vehe.

⁵ De ndá máá nú chi cúu nú tá cúu iin iin yūū jā cúvāha templo Yāā Dios, de cutecū nū ní cáni. De cuāha nú tūhun jā samā yā ndá ndóhó jā cuvāha templo yā, cúu jā ndēē Espiritu yā inī ánō iin iin nú tá cúu inī iin templo. De cūnī Yāā Dios jā suni cuu ndá nú tá cúu sūtū íyó ndoo jā sáhá nú tiñu jā cūnī maá yā. Chi síquī jā cándija nú Jesucristo, de sócō nū maá nú jā sáhá nú ndácá tiñu váha jā jétahān inī Yāā Dios.

⁶ Chi súcuán cáhān tutū ī: Mitān de jondē ñuū ni Sión jáquīn ni iin yūū jā cánuú cā jā quituu squínā templo.

Chi nī nacāji nī yā tá cúu iin yūū váha jā cánuú ndasí. De nchivī jā candija ji yā, chi squíncuu yā jā ñúhún inī ji. Cáchi Yāā Dios, cáchi tutū.

⁷ De ndá máá nú jā cándija nú, chi yūū váha jā cánuú ndasí cúu yā nūū nū. De nūū nchivī jāá nduú cándija chi nduú, chi sa quée ndaā jā cáhān tutū ī: Maá yūū jā ní squéne yichī ndá tēe jā sámā vehe, suu cúu yūū cánuú cā jā yítuu squínā vehe.

⁸ De suni quée ndaā tūhun jā cáhān tutū síquī nchivī jāá nduú cándija: Cúu yā tá cúu iin yūū jā scáchihi ji jēhē ji, tá cúu toto jā jícó cáva ji sáhá. Cáchi tutū. Chi jā scáchihi ji jēhē ji cúu jā sáhá ñihin inī ji nūū tūhun yā. De ja nī ncundaā jā ndoho ji síquī jā súcuán sáhá ji.

Tūhun nchivī maá Yāā Dios

⁹ De ndá máá nú cúu nchivī jā ní nacāji Yāā Dios. De suni cúu ndá nú sūtū jā sáhá nú tiñu jā cūnī maá Yāā cúu Rey. De nchivī íyó ndoo cúu ndá nú, de nchivī maá yā cúu nū. Súcuán nī nsáhá Yāā Dios ndóhó tácuā nacani nū tūhun nāsa ñáhnú ndasí tiñu sáhá yā, chi maá yā nī ncana ndá ndóhó tá nī ndeē nū modo nūū neē. De nī squívī yā ndá ndóhó nūū luz yā jā váha ndasí stúu yā inī ánō nū.

¹⁰ Chi jondē saá de nsūū nchivī Yāā Dios cúu nú, de mitān chi ja nī nduu nú nchivī maá yā. De jondē saá chi ncháha ca cundáhvī inī yā ndóhó, de mitān chi ja cundáhvī inī yā ndá ndóhó.

Jā ná sáhá ó tiñu cūnī Yāā Dios

¹¹ Ñanī mánī, inī ñayívī yáhá cúu ndá nú tá cúu nchivī ñuū jíca jā jíca tátū. Túsaá de cáhān ndáhvī nī jíín ndá nú jā má sáhá nú ndácá tiñu néhén jā ndíyo inī nū jíín modo maá nú. Chi ndácá ñúcuán cánāá jíín nū, ndúcú jā tánū táhvī ánō nū.

¹² De ndāā caca ndá nú mähñū nchivī jāá nduú jíín tūhun Yāā Dios. Chi visō cáhān ji síquī nū, tá cúu nūū cáhān ji síquī nchivī jā sáhá tiñu néhén, sochi tá cūnī ji tiñu váha jā sáhá ndá nú, de quívī jā sáhá ndāā Yāā Dios tiñu de cáhān ji jā cūñáhnú ndasí yā.

¹³ Jā síquī maá Jētohō ō de cuetáhvī nú nūū ndá tēe jā ndíso tíñú nūū nchivī. Cuetáhvī nú nūū maá rey, chi tēe cūñáhnú cā cúu dē.

¹⁴ De cuetáhvī nú nūū ndácá gobernador jā ní jani rey tácuā sndóho dē nchivī jā sáhá tiñu néhén de cuetúhún dē nchivī jā sáhá tiñu váha.

¹⁵ Chi cūnī Yāā Dios jā sáhá nú tiñu váha, de súcuán sáhá nú jā ndá nchivī cánāá jāá nduú jícūhun inī, casi ji yuhú ji.

¹⁶ De caca ndaā ndá nú jía cúu nú nchivī jā ní nduu libre ánō, de nsūū jā ní nduu libre nū jā sáhá nú tiñu néhén. Chi sa cúu ndá nú mozo Yāā Dios de sáhá nú tiñu váha jā cūnī maá yā.

¹⁷ Coo respeto ndá nú nū ndá nchivī. Cundáhvī inī nū ndá hermano cándija. Cundihvī inī nū jā má stívī nú nū Yāa Dios. Coo yíñuhún nú nū maá rey.

Jā cánuú cundoho ó jēhē táhán ó tá cúu nū ní ndoho Cristo

¹⁸ Ndá ndóhó jā cúu mozo, cuetáhvī nú nū patrón nū, de coo respeto nū nū dē. De nsúú mátúhún-ni nū ndá tēe váha inī jín tēe vitá inī, chí saá-ni nū ndá tēe xēē inī.

¹⁹ Chí iin jā váha cúu tú jéndeé inī iin tēe jā sndóho cáhá nchivī dē sīquī jā squíncuu dē nū Yāa Dios.

²⁰ Chí tú sndóho ndá jí ndóhó jā sáhá nú cuáchi, de ni iin mā cuétúhún ndóhó de tú jéndeé inī nū jín jā ndóho nú. Sochi tú sndóho jí ndóhó jā sáhá nú tiñu váha, de tú jéndeé inī nū jín, suu cúu jā váha jā jétáhan inī Yāa Dios.

²¹ Chí jā ñúcuán cúu jā ní ncana yā ndá ndóhó. Chí suni maá Cristo ní ndoho yā jā sīquī nū, de súcuán ní ncuu yā iin ejemplo nū nū jā cundoho nú jēhē ndá táhán nú, de súcuán cuniquīn nū ichi yā.

²² De maá yā nduú cuitī nā cuáchi ní nsáhá yā, de ni nduú cuitī nā tūhun stáhvī ní ncáhān yā.

²³ Tá ní ncáhān nāvāha nchivī nū yā, de nduú ní nácahān nāvāha yā. De tá ní sndóho jí yā, de nduú ní ntétáhān yā jín jí, chí sa ní nchihī yā maá yā ndahá Yāa Dios, Yāa sándaā váha sīquī ndihī ñúcuán.

²⁴ De ní jiso maá Cristo cuáchi ó jín yiquī cúñu yā tá ní jhī yā yīcā cruz, tácuā quee ó nū cuáchi de caca ndaā ō. Chí ní ntaacuēhē yā, de suu cúu jā ní nduvāha ndá nú jā ní nsáhá cuáchi nú.

²⁵ Chí ní nsana ndá nú tá cúu ticáchí, de mitan de ja ní ndicó cóo nú ní ndivi nú ndahá Cristo, Yāa cúu pastor nū de jito váha yā áno nū.

3

Nāsa cánuú cundeē váha yí jín ñasíhí

¹ Saá-ni ndá ndóhó jā cúu ñasíhí, cuetáhvī nú nū yí nú, tácuā tú cúu dē tēe jāá nduú cándija tūhun yā, de cuu scándija nú dē, jāá nduú cā níni cáhān nū, chí maá jín jā sáhá váha nú-ni.

² Chí cunī dē jā jíca ndaā nū de íyó respeto nū.

³ De jā sáhá viī nū maá nū, chí nsúú maá-ni ichi chátā nū sáhá nú, jā sáhá viī ndasí nū xīnī nū, á jā cuhun nū sīquī oro á sahma váha cā.

⁴ Chí sa nducú nú jā quendōo viī áno nū. De coo viī nū iin modo jā má náā cuitī, suu jā coo vitá inī nū de coo nañíí inī nū. Chí suu cúu jā yāhvī ndasí cā nū Yāa Dios.

⁵ Chí ndá ñahan jā ní íyo ndoo áno jondē janahán, suni súcuán ní nsáhá viī ña áno ña. Chí ní ñūhun inī ña Yāa Dios, de ní jetáhvī ña nū yí ña.

⁶ De súcuán ní nsáhá Sara, chí ní jetáhvī ña nū yí ña Abraham, de ní ncáhān yíñuhún ña jín dē. De ndá ndóhó, tú sáhá váha nú de ní mā cúyuhú nú ní iin, ñúcuán de cuu nú tá cúu nū ní íyo Sara.

⁷ De saá-ni ndá ndóhó jā cúu yí, coo vitá inī nū jín ñasíhí nú. De yíñuhún coo nú jín ña, sīquī jā nú cā fuerza ña nsúú cā ndóhó, de suni sīquī jā inuú ñihīn táhvī ndúu nū cutecū nū ní cání sīquī jā váha inī Yāa Dios. De súcuán sáhá nú tácuā mā cúndasī nū tūhun jā jícān táhvī nū.

Tūhun nchivī jā ndóho sīquī jā jíca ndaā

⁸ Túsaá de inuú-ni cani inī ndá nú, de cucuéca inī nū jā ndóho táhán nú, de cundáhvī inī nū ji tá nūú cúu ñanī nū. De coo manī inī nū, de sáhá suchí nú maá nú.

⁹ Tú sáhá nāvāha nchivī ndóhó, de mā násáhá nāvāha nú ji. Tú cáhān nāvāha ji nūú nū, de mā nácahān nāvāha nú nūú ji. Chi sa cācān táhvī nū jā quendōo vāha ji. Chi Yāa Dios nī ncana yā ndá ndóhó jā suni sūcuán quendōo vāha nú.

¹⁰ Chi sūcuán cáhān tutū ī:

Nchivī jā cúnī cutecū vāha de cusī inī ndācá quīvī,
ná coto ji yuhú ji jā má cáhān nāvāha ji,
de nī mā cáhān ji tūhun stáhví.

¹¹ Ná cújiyo ji nūú tiñu néhén, de sáhá ji tiñu vāha.

De ná cúndihví inī ji jā cundeē mānī ji.

¹² Chi maá Jētohō ō jito yā ndá nchivī ndāa,
de nínī yā jā jícān táhvī ji.

Sochi nchivī jā sáhá tiñu néhén, chi nduú jétáhvī yā ji.

Cáchī tutū.

¹³ De nī iin mā sáhá nāvāha ndá ndóhó, de tú maá-ni tiñu vāha ndíhvī inī nū sáhá nú.

¹⁴ De visō tú ndoho ndá nú sīquī jā jíca ndāa nū, de ndetū ndasí cúu nú. Túsaá de mā cúyūhú nú nī iin nchivī, nī mā cúnéhén inī nū.

¹⁵ Chi sa jíin inī jíin ánō nū chiñúhún nú maá Jētohō ō Cristo. De nínī coo tūha ndá nú jā nascócóo vitá nú de cáhān yíñúhún nú jíin ndá nchivī jā stíchi ndóhó sīquī ndācá jā ñúhún inī nū jā coo.

¹⁶ De caca ndāa nū tácuca nduú ná cuāchi cundeē ánō nū, tácuca nchivī jā cáhān néhén sīquī nū, cucanoō ji jā ní stáyáhvī ji ndóhó jā jíca ndāa nū chi cándíja nú Cristo.

¹⁷ Chi tú cúnī Yāa Dios de vāha cā jā ndoho ndá nú sīquī jā sáhá nú tiñu vāha nsūú cā tiñu néhén.

¹⁸ Chi maá Cristo suni nī ndoho yā, de iin vuelta-ni nī jīhī yā jā sīquī cuāchi ndihī ó. Yāa vāha cúu yā, de nī ndoho yā jā jéhē yóhó nchivī néhén, tácuca quīvī ndācá ó nūú Yāa Dios sáhá yā. Chi nī jīhī yiqui cúñu yā, sochi ánō yā chi tēcū-ni níí cání.

¹⁹ De tá nī jīhī yā de nī jéhén ánō yā nī nacani yā tūhun nūú ánō nchivī jā yíndasī.

²⁰ Chi jondē janahán nduú ní jétáhvī ndá ji, tá nī Iyo paciencia inī Yāa Dios, de nī ndetu yā juni sáhá Noé barco jā nání arca. De jíin arca ñúcuán nī ncācu jacū-nī nchivī, chi ūnā ji-nī nī ncācu nūú nduté.

²¹ De tá cúu jā ní ncācu ji nūú nduté, sūcuán cúu jā jénduté ó mitan de cácu ánō ō. De jā jénduté ó, nsūú jā ndúndoo yiqui cúñu ó, chi sa jā jícān ō nūú Yāa Dios jā ndúndoo ánō ō. De sūcuán de cácu ó, sīquī jā ní natecū Jesucristo.

²² De nī ndaa yā cuānohōn yā andiví, de ndéē yā ndahá cuáhá Yāa Dios nūú cúñáhnú yā. De ndācá ángel andiví, jíin ndá jā ndácu tiñu, jíin jā tīn poder, jétáhvī ndá nūú yā.

4

Jā ná squíncuu vāha ó jíin táhvī jā ní jēhe yā nūú ō

¹ Túsaá de tá cúu nūú ní ndoho Cristo jéhē ō jíin yiqui cúñu yā, suni sūcuán quehndē inī ndá nú jā ndoho nú. Chi nchivī jā ní ndoho jíin yiqui cúñu, nduú cā sáhá ji cuāchi.

² Túsaá de níí vida cā nū, de sáhá ndá nú tiñu jā cúnī Yāā Dios, de mā sáhá nú cā tiñu nēhén jā ndiyo inī nū jín modo maá nū.

³ Chi jondē níí cánī jā vāji ndá nú, de nī nsáhá nú cuāhā cuāchi jā jétahān inī nū sīquī jāá nduú ní jínī nū tūhun Yāā Dios. De tiempo ñúcuán chí maá-ni jā nēhén nī nsáhá ndá nú, de nī ndiyo inī nū ndācá jā nēhén, de nī jīni nú, de nī nsáhá nú vico nēhén, de nī jīhi ndasí nú vico nú, de nī nchiñúhún nú ídolo jā ní ncāhān Yāā Dios jā má chíñúhún nū.

⁴ De cúnēhén inī ndá jí jāá nduú cā jíca ndá nú jín jí jā sáhá nú ndācá cuāchi xeēn jín jí. De jā ñúcuán cúu jā cāhān nēhén jí sīquī nū.

⁵ Sochi ndá máá jí chí iin quivī de nacūaha jí cuenta nūū maá Yāā jā íyó tūha jā sáhá ndāā yā tiñu nchivī jā técu jín nchivī jā ní jīhi.

⁶ Chi jā ñúcuán cúu jā suni nī nquiji tūhun vāha yā nūū ndācá ndiyo tá nī ntecū jí. De nī ncundaā sīquī cuāchi jā ní nsáhá jí ñayivī yáhá, tá cúu nūū cūndaā sīquī ndihi nchivī, tácuca nacani inī jí de cutecū ánó jí níí cánī tá cúu nūū técu Yāā Dios.

⁷ De ja cuācuñatin quivī jā naā ndācá jā íyó. Túsaá de ndito coo inī ndá nú, de cundihvī inī nū cācān táhvi nū.

⁸ De jā cánuú cā cúu jā cundáhvī ndasí inī nū táhán nú. Chi tú cundáhvī inī ó táhán ó, de íyó tūhun cáhnú inī nūū cuāhā cuāchi.

⁹ Coto ndáhvī ndá nú nchivī jā quénda vehe nú, de mā cúxī inī nū.

¹⁰ Ndācá ndá nú chindeé nú táhán nú, tú nāsa íyó maá táhvi jā ní jēhe Yāā Dios nūū nū jā sáhá nú tiñu yā. De squíncuu vāha nú jín táhvi jā síin síin nī jēhe yā nūū iin iin nū.

¹¹ Tú táhvi jā nācani nú tūhun cúu, de cāhān nū tá nūū cāhān maá Yāā Dios. De tú táhvi jā chíndeé nú táhán nú cúu, de sáhá nú jín fuerza jā ní jēhe yā nūū nū, tácuca jín ndihi jā sáhá ndá nú de cāhān nchivī jā cúñáhnú ndasí Yāā Dios sīquī jā ní nsáhá yā jín Jesucristo. De ná cāhān ó jā víi cúñáhnú Cristo de tíin yā poder níí cánī. Amén.

Jā ndóho ó sīquī jā cándija ó Cristo

¹² Ñanī mánī, tú vāji tūndóhó xeēn jā coto túnī ndóhó, de mā cúnēhén inī ndá nú cani inī nū jā maá nú-ni níhīn tūndóhó xeēn cā.

¹³ Chi sa cusii inī nū jā ndóho nú jacū tūndóhó tá cúu nūū ní ndoho Cristo, tácuca suni cusii ndasí inī nū quivī jā nenda nijīn yā jā víi cuñáhnú yā.

¹⁴ De nācā ndetū ndá nú tú cāhān nāvāha nchivī nūū nū sīquī jā cándija nú Cristo. Chí maá Espíritu Yāā Dios jā cúñáhnú ndasí, ndéé yā inī nū. Ndá máá jí chí cāhān nēhén jí sīquī yā, sochi ndá máá nú chí chíñúhún nú yā.

¹⁵ De tú ndoho nú, de ná ndóho nú sīquī jā cándija nú Cristo, nsūū sīquī jā sáhá nú ndācá cuāchi tá cúu nūū ndóho nchivī jáhnī ndiyo, á nchivī sácuihná, á nchivī sáhá tiñu nēhén, á nchivī jā quivī nduú nūū tiñu táhán jāá nduú cánuú quivī nduú.

¹⁶ De sa tú ní iin nú ndoho sīquī jā cándija nú Cristo, de mā cúcanoó nū, chí sa nacuetáhvī nú nūū Yāā Dios sīquī jā cúu nú cristiano.

¹⁷ Chí ja nī nquenda quivī jā quijéhé jā sáhá ndāā Yāā Dios cuāchi, de xihna cā nchivī cúu sēhe yā sáhá ndāā yā cuāchi. De tú xihna cā cuāchi maá ó quijéhé yā sáhá ndāā yā, de nā oncā sáhá yā sīquī nchivī jāá nduú ní jétáhvī tūhun vāha yā.

¹⁸ De tú vjín cācu nchivī vāha, ¿túsaá de nāsa cācu nchivī nēhén jā sáhá ndācá cuāchi?

¹⁹ Tú súcuán de ndá ndóhó já ndóho sīquī já cúnī Yāā Dios, mā jéncuifī nū sáhá nú tiñu vāha, de chihi nú ánō nū inī ndahá maá Yāā já ní nsáhá ndóhó, chí squíncuu yā já ní nqquee yuhú yā.

5

Jā jéhe dē consejo nūū nchivī cándíja

¹ Mitan de ná cáhān ni jín ndá ndóhó tēe ñáhnú já jito nchivī cándíja, chí suni tēe ñáhnú já jito nchivī cándíja cúu maá nī. De cúu nī testigo sīquī já ní jinī ní nāsa nī ndoho Cristo. De suni nduñáhnú nī jín ndá nú sáhá Cristo quīvī já nenda nijin yā.

² Coto ñuncuún nú ndá nchivī já ndéē tiñú nú já jito nú, já cúu ji tá cúu ticāchí Yāā Dios. De cusii inī nū já coto nú ji, chí súcuán cúnī Yāā Dios. De nsūú sīquī já sáhá fuerza yā ndóhó, de ní nsūú sīquī já nīhīn nū xuhún, chí sa cusii inī nū sáhá nú tiñu ñucuán.

³ De mā ndācú nīhin ndá nú nūū nchivī já jito nú, chí sa nducú nú cuu nú iin ejemplo nūū ji já cúu ji ticāchí yā.

⁴ Ñúcuán de quīvī já nenda nijin maá Yāā cúu Pastor cúñáhnú nūū ndá ndóhó tēe cúu pastor nūū nchivī cúu ticāchí yā, de cuāha yā premio nūū ndá nú já viī ndasí de mā náā cuiitī.

⁵ De saá-ni ndá ndóhó tēe suchí, cuetáhvī nú nūū ndá tēe ñáhnú jīñā. De ndihi ndá nú nchivī cándíja, cuetáhvī nú nūū táhán nú, de sáhá suchí nú maá nú. Chí suha cáhān tutū:

Yāā Dios jási yā nūū nchivī já sáhá vīxī maá,
de vāha inī yā chíndeé yā nchivī já sáhá suchí maá.
Cáchi tutū.

⁶ Túsaá de sáhá suchí nú maá nú, chí yíhi nú ndahá Yāā Dios já tīn poder. De sáhá ñáhnú yā ndá nú tá quenda maá quīvī.

⁷ Ndācá já nácani ndasí inī nū sīquī, de chihi nú ndahá maá yā de maá yā coto, chí jito yā ndá nú.

⁸ De cáji ná cóo xīnī ndá nú de ndito coo inī nū. Chí táchi cúñáhnú já jīnī ūhvī ndá ndóhó, jíca nuu ndúcú squívī ndóhó nūū cuáchi. De xēēn cā sáhá nsūú cā ndicaha já xēēn ndáhyū.

⁹ De cuiñi nīhin ndá nú já má cúndéé táchi jín nú, de candíja nīhin nú tūhun já cúndáhvī inī Yāā Dios ndóhó. Chí jīnī ndá nú já suni súcuán ndóho ndá hermano nū já ndéē ní cáhnú ñayivī.

¹⁰ De tá nī nchāha nī ndoho ndá nú tūndóhó jacū-ni tiempo, de Yāā Dios chí sáhá yā já cuja vāha inī nū jín tūhun yā, jín já cuiñi nīhin nú, de cuāha yā fuerza inī nū, de quendōo cutú nú ní cáni. Chí maá yā cúu já sáhá ndācá já vāha yóhó, de ní ncana yā yóhó já viī cuñáhnú ó jín yā ní cáni sīquī já inuú cúu ó jín Jesucristo.

¹¹ De ná cáhān ō já viī ndasí cúñáhnú yā, de tīn yā poder ní cáni. Amén.

Saludo jā sándihí

¹² Jīnī ní já Silvano cúu iin hermano já squíncuu vāha. De maá dē cuēē nūū ndá nú jín carta yáhá já ní ntee nī jacú tūhun. De jín yáhá sndihví inī ní ndá nú, de cáhān ni jín nú já ndāá cúu já ndācá já vāha já ní nsáhá Yāā Dios ndóhó, suu stēhēn nūū nū já cúndáhvī ndija inī yā ndóhó. De cuiñi nīhin nú jín tūhun yáhá.

¹³ Nchivī cándíja jā ndéē ñuū Babilonia, jā ní nacāji yā tá cúu nūū ní nacāji yā ndá nú, cáhān ndá ji jā sáhá ndeé inī ndá nú. De Marcos, tēe cúu tá cúu sēhe nī, suni sūcuán cáhān dē.

¹⁴ De tá cáhān jítáhán ndá nú, de techuhú yíñúhún nú ndahá ji. De ná cóo ndeé coo siī inī ndihi nú jā yíhí nú ndahá Jesucristo. Sūcuán ná cóo. Amén.

CARTA UU JA NI NTEE SAN PEDRO APOSTOL NUU NDA NCHIVI CANDIJA

¹Maá nī cúu Simón Pedro, de cúu nī mozo Jesucristo, de cúu nī apóstol jā nī ntají yā. De tée nī carta yáhá cuēē nūū ndá nú jā ní nsáhá Yāā Dios jā inuú-ni nī nīhīn ndá nú jín ndá nī tūhun vī tūhun vāha jā cándija ó yā. Chi Yāā ndāā cúu Yāā Dios jín Jesucristo jā scácu yóhó.

²De ñúhún inī ni jā ná sáhá cā yā jā váha ndasí ndá nú, jín jā coo ndeé coo siī inī nū sīquī jā jícūhun vāha inī nū nāsa Yāā cúu Yāā Dios jín Jētohō ō Jesús.

Sīquī nāsa cánuú coo nchivī cándija

³De Yāā Dios jín poder yā nī jēhe yā nūū ō ndācá jā sáhá jā cuu caca ndāā ō nūū yā jín jā chiñúhún vāha ó yā. Chi nī stéhēn yā maá yā nūū ō, chi maá yā cúu jā ní ncana yóhó, sīquī jā ndasí cúñáhnú yā jín ndācá tiñu ñáhnú jā sáhá yā.

⁴Jā ñúcuán nī nquee yuhú yā ndācá jā ñáhnú ndasí de vāha ndasí jā sáhá yā yóhó, tácuā jín ndācá ñúcuán de nduu ndá nú tá cúu nūū íyó maá yā, de cácu nū nūū ndá tiñu néhén jā ndíyo inī nchivī jā sáhá ji inī ñayiví yáhá.

⁵Túsaá de nducú ndeé ndá nú jín tūhun yáhá. De jā cándija ndá nú, de sīquī ñúcuán chisó nú jā caca ndāā nū. De jā jíca ndāā ndá nú, de sīquī ñúcuán chisó nú jā cundihví inī nū jícūhun vāha inī nū sīquī maá yā.

⁶De sīquī ñúcuán chisó nú jā casí nū jā cúni modo maá nú. De sīquī ñúcuán chisó nú jā cuandeé inī nū, de sīquī ñúcuán chisó nú jā chiñúhún vāha nú Yāā Dios.

⁷De sīquī ñúcuán chisó nú jā coo manī nū jín táhán nú, de sīquī ñúcuán chisó nú jā cundáhvī inī nū táhán nú.

⁸Chi tú cāyā ndá tiñu yáhá jín ndá nú, de suu sáhá jā má cútecū cāhá nú, chi sa quee vāha tiñu sáhá nú, sīquī jā jícūhun inī nū nāsa Yāā cúu Jētohō ō Jesucristo.

⁹De nchivī jāā nduú sáhá tiñu yáhá, cúu ji modo nchivī cuāā, chi nduú jícūhun inī ji tūhun yā, de ja nī naā inī ji jā ní nsáhá ndoo yā ji ndācá cuāchi jā ní nsáhá ji ichi chátā.

¹⁰Jā ñúcuán nducú ndeé ndá nú hermano, tácuā coo seguro jā ní ncana yā ndá nú jín jā ní nacāji yā ndá nú. Chi tú sáhá nú ndācá tiñu yáhá, de mā cācā yátá cuití nū.

¹¹Ñúcuán de nune vāha ichi jā quīvi nú inī ñuū maá Jētohō ō Jesucristo, Yāā scácu yóhó, nūū tátúni yā níí cáni.

¹²Jā ñúcuán mā jéncuīñi ni jā nándacu nī ndá tūhun yáhá nūū ndá nú, vísō ja jín nū de íñi nīhīn nú jín tūhun ndāā jā cándija nú.

¹³Chi jáni inī ni jā íyó vāha jā sndíhvī inī ni ndá nú mitan técū cā ni, tácuā nūcūhun inī nū.

¹⁴Chi maá Jētohō ō Jesucristo nī ncachī tūhun yā nūū ni jā má cútecū nahán cā ni ñayiví yáhá.

¹⁵Jā ñúcuán cúu jā nducú ndeé cā ni sndíhvī inī ni ndá nú, tácuā tá ja nī jīhī ni, de níni nūcūhun inī nū ndācá tūhun yáhá.

Jā ní jini ndá dē jā cúñáhnú Cristo

¹⁶ Tá nī stéhēn ndá nī tūhun maá Jētohō ō Jesucristo nūū ndá nú, nāsa nenda yā jíin poder yā, de nduú ní ncāhān ndá nī iin cuento-ni jā ní ntavā ndíchí nchivī. Chi tá nī Iyo ndá nī jíin yā xīnī yūcú, de nī jinī jíinúū ndá nī jā ñāhnú nī nduu yā.

¹⁷ Chi nī jinī ndá nī jā Tatá ó Yāā Dios nī ncāhān yíñúhún yā jíin Jesús, de nī nsáhá ñāhnú yā Jesús. Chi ichi andiví nī nquiji tūhun vii, nī ncāhān Yāā Dios: Yáhá cúu Sehe nī jā māni ndasí nī jíin, de cúsi inī nī jíin, ncachí yā.

¹⁸ De nī jini ndá nī tūhun ñúcuán jā ní ncāhān ichi andiví, chi nī Iyo ndá nī jíin maá Jētohō ō xīnī yucu ī ñúcuán.

¹⁹ De súcuán jíinī ō jā iyó ndāā ndija ndācá tūhun jā ní ntee ndá tēe nī nacani tūhun yā jondē janahán. De vāha jā chuhun inī ndá nú ndá tūhun ñúcuán, chi suu cúu tá cúu iin luz jā stúu nūū neē, jondē tūu maá quívi jā nenda yā, de stúu yā inī ánō nū tá cúu nūū jéndütē lucero.

²⁰ De xihna cá ná jícūhun inī ndá nú jā nī iin tūhun jā cáhān tutū ī, nsúú jā ní jani inī iin tēe súcuán-ni cúu.

²¹ Chi ndācá tēe ndoo jā ní nacani tūhun yā jondē janahán, nduú ní nácani cuití dē tūhun jā cúu inī maá dē. Chi sa nī nacani dē tūhun Yāā Dios jā ní stéhēn Espíritu Santo nūū dē.

2

Siquí ndá tēe jā stéhēn tūhun stáhví (Judas 4-13)

¹ De mähñú nchivī Israel suni nī Iyo ndá tēe jā ní nacani tūhun stáhví. De suni súcuán coo sava tēe stéhēn tūhun stáhví mähñú ndá nú. De squívi ndá dē tūhun stáhví jā tiví nchiví sáhá. De mā cuétúhún dē maá Jētohō ō jā scácu yā dē, de súcuán sáhá dē jā ñamā tánū táhví dē.

² De cuáhā nchiví cuniqūn ji modo nēhén jā stéhēn ndá dē. De sáhá dē jā cáhān nēhén nchiví siqui tūhun vāha yā jā cúu ichi ndāā.

³ De siqui jā ndíyo inī ndá dē xūhún, de candeē dē xūhún ndá nú siqui tūhun stáhví jā stéhēn dē nūū nū. De nduú quíxīn tūndóhó jā tánū táhví dē, chi jondē janahán ja iyó tūhun jā nenda yā siqui cuáchi dē.

⁴ Chi nduú ní nēe cáhnú inī Yāā Dios nūū ndācá ángel yā jā ní nsáhá cuáchi, chi sa nī ntaān yā infierno nūū yíndasí nūū neē, de núhñí jíin cadena. De nī nchindasí yā jondē quívi jā sáhá ndāā yā siqui.

⁵ De suni nduú ní nēe cáhnú inī yā nūū nchiví janahán, chi sa nī scúun yā sāvī xēēn siqui nchiví nēhén ñúcuán. Chi maá-ni Noé, tēe nī nacani tūhun ndāā, nī scácu yā dē jíin ūjā cá nchiví.

⁶ De suni nī nenda yā siqui cuáchi nchiví ñuū Sodoma jíin ñuū Gomorra, de nī ncáyū ñuū ji nī nduu maá yāā-ni cá. De súcuán cúu ji iin ejemplo nūū ndá cá nchiví nēhén jā quiji cá.

⁷ De nī scácu yā Lot, chi tēe ndāā nī ncuu dē, de nī ncuucécá ndasí inī dē nī jinī dē tiñu nēhén jā ní nsáhá nchiví nēhén ñúcuán.

⁸ Chi tēe vāha ñúcuán nī ndeē dē mähñú ndá ji, de ndiquiví nī ncuucécá inī dē jā ní jinī dē de nī jinī dē ndācá tiñu nēhén jā ní nsáhá ndá ji.

⁹ Túsaá de maá Jētohō ō chi scácu yā nchiví jā chíñúhún nūū yā, de tú quiji tūndóhó siqui ji. De chíndasí yā nchiví nēhén, tácuva ndoho ji castigo quívi juicio jā sáhá ndāā yā cuáchi ji.

¹⁰ De víhi cā sndóho yā ndá tē sáhá tiñu téhén já ndíyo nēhén inī dē, de cūjéhe inī dē sīquī tiñu ndácu maá Jētohō ō. Nīhin ndasí inī ndá dē, de chūndéé inī dē sáhá dē já cúnī ndá maá dē, de nduú yúhú dē cāhān nāvāha dē sīquī ndácá já cúñáhnú nūū sūcún.

¹¹ De juni ndá ángel já iñí nūū maá Jētohō ō, vísō cúñáhnú cā yā jíin fuerza jíin tiñu ndíso yā, de nduú cāhān nāvāha yā sīquī ndácá já cúñáhnú ñūcuán.

¹² De ndá tē ñūcuán chí cūu dē tá cūu quiti yúcu já ní jécōo tí jíin modo maá tí, de táhvi ndá tí tácuā nīhīn nchivī tí já cahñi jíi tí. Chí cāhān nēhén ndá dē sīquī ndácá jáá nduú jícūhun inī dē. De tá cūu nūū jíhī ndácá quiti ñūcuán, suni sūcuán cuū dē.

¹³ De já ní sndóho ndá dē nchivī, suni sūcuán nanihīn dē ndoho dē. De cūsī inī ndá dē jíin ndácá já cutíndi inī dē já ndíyo nēhén inī dē. De cūu ndá dē tē quini já sáhá tiñu já cúcanoō nchivī. De já ndútútú ndá dē jíin nú vico nú, de níni cūsī inī dē jíin tiñu nēhén tiñu stáhvi.

¹⁴ De ndíyo inī ndá dē jíni dē ñahan, de nduú jécucuiñi dē já sáhá dē cuāchi. De stáhvi ndá dē nchivī tayā inī. Chí ní ncāan ndá dē jíin tūhun ndíyo inī dē ndácá ndatíñú. De tēe já tñnū táhvi cūu ndá dē.

¹⁵ Chí ní nsana ndá dē, chí ní sndóo dē tūhun já cūu ichi ndāā. De ní niquīn ndá dē modo Balaam, tēe ní nacani tūhun jondē janahán, sēhe Beor. Chí tēe ñūcuán ní ncusi inī dē já nīhīn dē xūhún sīquī tūhun nēhén já cāhān dē nícu.

¹⁶ De iin burro ní ncāhān tí tá nūū cāhān iin nchivī, vísō nduú cūu cāhān tí. De ní ncāhān tí nūū tēe ñūcuán, de sūcuán ní jasí tí já má quíhīn dē cāhān dē ndácá tūhun nēhén stáhvi.

¹⁷ De ndá tēe já stívī ndasí sūcuán, chí cūu dē tá cūu ntesócó já ní nchīchī, jíin vícō já stéchi táchī. De ja íyo tūha nūū neē ndasí nūū cundeé dē níí caní.

¹⁸ Chí ndasí sáhá víxi ndá dē maá dē jíin tūhun já cāhān cāhá dē. De ndúcú ndá dē squívī tucu dē sava nchivī nūū tiñu nēhén tiñu ndíyo inī. De sūcuán stáhvi dē nchivī já cáta ní nquee jíi ní ncācu jíi nūū nchivī sáhá tiñu nēhén.

¹⁹ De cāhān ndá dē já íyo libre jíi já cuu sáhá jíi nāsa-ni cúnī maá jíi, de juni maá dē chí nduú íyo libre dē, chí cūu dē mozo nūū cuāchi, chí cúsá maá tiñu téhén sáhá dē. Chí ndácá tiñu já cūndéé jíin iin tēe já sáhá dē, suu ñūcuán ndúu dē mozo nūū.

²⁰ Chí tú ja ní jíni ndá dē nāsa Yāā cūu maá Jētohō ō Jesucristo, Yāā já scácu yóhó, de tú sūcuán ní nquee dē ní ncācu dē nūū tiñu téhén já íyo inī ñayiví, de tú ndívi tucu ndá dē nūū tiñu ñūcuán já cundeé tucu jíin dē, túsaá de nēhén cā quendōo dē já sándihí nsūū cā já xíhma ñūhún.

²¹ Chí váha cā tú nduú ní jíni dē ichi ndāā nícu, nsūū cā já ní jíni dē, de sndóo tucu dē tiñu ndoo já ní ndacu yā nūū dē.

²² Chí ní ncundaā sīquī dē tá cūu nūū cāhān iin tūhun janahán: Tinā ní nacají tí já ní nujan tí. De quini já ní ndundoo, ní nacuchi tucu tí ndēhyū, cáchi.

3

Sīquī já nenda maá Jētohō ō

¹ Ñani mánī, yáhá cūu carta ūñi já tēe ní nūū ndá nú. De jíin ndúu carta yáhá cúnī ní já nacani inī nū sīquī ndíhi já váha já ndāā já jáni ichí ní ndóhó.

² De nūcūhun inī nū ndácá tūhun já ní nacani ndá tēe ndoo jondē janahán, jíin tiñu já ní ndacu maá Jētohō ō, Yāā já scácu yóhó. De suu cūu já ní stéhén ndá tēe apóstol nūū nū.

³ De xihna cā tūhun yáhá ná jícūhun inī ndá nú: Jā tá cuāndihi quīvī de quiji ndá tēe jā sáhá catá síquī tūhun ndāā yā, chi sáhá dē ndá tiñu nēhén jā ndíyo inī maá dē.

⁴ De cāhān ndá dē: ¿Nājēhē cúu jāá nduú ndíji Cristo tá cúu nūū ní nquee yuhú yā? Chi jondē quīvī jā ní jīhī ndá ndíyi tatā ō de jondē mitan, de nduú sáma cuīti ndihi jā íyó tá ní jēcōo ñayīvī, cachī ndá dē.

⁵ Chi nduú cúnī ndá dē jícūhun inī dē jā jondē janahán nī ncuváha andiví jín tūhun jā ní ncāhān-ni Yāā Dios. De nī ndacu yā tiñu jā ná cúváha ñayīvī jín ndute, de mähñú ndute nī nquenda ñuhun yíchi.

⁶ De suni jín ndute nī naā ñayīvī janahán, chi nī ndaa ndute jā ní ncuun sāvī xéén.

⁷ De suni súcuán jín tūhun jā ní ncāhān Yāā Dios de nī nsáhá tūha yā jā cāyū andiví jín ñayīvī jā íyó mitan. Chi maá quīvī juicio de cāyū ndihi, de tññū táhvī nchiví nēhén.

⁸ De suni mā náā inī ndá nú tūhun yáhá, ñanī mánī: Jā nūū maá Jētohō ō chi iin-ni quīvī cúu tá cúu mil cuīyā, de mil cuīyā cúu tá cúu iin-ni quīvī.

⁹ De nsūú jā cúcuéé inī maá Jētohō ō síquī tūhun jā ní nquee yuhú yā jā nenda yā, tá cúu nūū jāni inī sava nchiví. Chi sa íyó paciencia inī yā nūū ō, chi nduú cúnī yā jā tññū táhvī ní iin ó, chi sa cúnī yā jā ndihi ó nacani inī ō jā sndóo ó cuāchi ó.

¹⁰ De quīvī jā nenda maá Jētohō ō, iin sanaā-ni quenda, tá nūū cúu jā iin sanaā-ni quenda jācuīhná jacuáā. De quīvī ñúcuán chi nihin ndasí andiví, de naā-ni. De ndihi jā íyó andiví chi naā sáhá ñuhūn. De ñayīvī jín ndacá jā íyó inī, ndihi cāyū.

¹¹ De tú súcuán naā ndacá ñúcuán, de cánuú ndasí jā coo ndoo ánō ndá nú de chiñúhún váha nú yā.

¹² De cundetú nú de cundihví inī nū jā ná quiji ñamā quīvī nenda Yāā Dios. De quīvī ñúcuán cāyū andiví de naā-ni. De ndacá jā íyó chi ndute sáhá ñuhūn.

¹³ De maá ō chi ndetu ō andiví jéé jín ñayīvī jéé, chi súcuán nī nquee yuhú Yāā Dios jā coo. De ñúcuán chi maá-ni tiñu ndāā jín tiñu váha coo.

¹⁴ Túsaá ñanī mánī, juni ndetu ndá nú jā quee ndaā ndacá tiñu yáhá, de nducú ndéé nú tácuá tá nenda yā de nihīn yā ndá nú jā ndéé mánī nū jín táhán nú, de coo ndoo nú jāá nduú ná cuāchi nú.

¹⁵ De ná jícūhun inī ndá nú jā síquī jā íyó paciencia maá Jētohō ō, jā ñúcuán cúu jā cácu ó. Chi hermano ō Pablo jā mánī ō jín, suni súcuán nī ntee dē nūū nū, chi súcuán nī stéhēn Yāā Dios tūhun ndíchi yā nūū dē.

¹⁶ De cāhān dē síquī tūhun yáhá nūū ndacá carta jā ní ntee dē. De nūū ndá carta dē ñúcuán chi íyó jacū tūhun jā víjín jícūhun inī ō. De ndá nchiví jāá nduú jícūhun inī jín nchiví jāá nduú jíja jín tūhun cándíja, chi násama ji modo jā cāhān ndá tūhun víjín ñúcuán, tá cúu nūū násama ji jā cāhān sava cā tutú īī. De súcuán sáhá ji jā tññū táhvī maá ji.

¹⁷ De ndá ndóhó ñanī mánī, mitan de ja ní jini nū nāsa coo ndacá tiñu yáhá. Túsaá de coto nú maá nú jā má cúniquín nū tūhun stáhvī jā stéhēn ndá tēe nēhén ñúcuán jāá nduú jétáhvī dē yā. Chi tú nduú de snáā nū tūhun jā íñī nihin nū jín.

¹⁸ Chi sa cundihví cā inī nū jā jícūhun inī nū nāsa Yāā cúu maá Jētohō ō Jesucristo, Yāā scácu yóhó. De ná cúja cā inī nū jín tūhun cúndáhvī inī yā ndóhó. De ná cāhān ō jā víī ndasí cúñáhnú yā jondē mitan jín níí cání. Súcuán ná cóo. Amén.

CARTA XIHNA ÑUHUN JA NI NTEE SAN JUAN APOSTOL NUU NDA NCHIVI CANDIJA

Tūhun jā cutecū ō ní cání

¹ Tūhun jā téé ndá ní cuēē nūū ndá nú cúu tūhun maá Yāa ja íyó jondē ncháha ca jécōo ndácá já íyó. De ní jini ndá ní já ní ncahān yā, de ní jinī jintūū ní yā, chí ní ndéhé vāha ní nūū yā, de ní ntiin ní yā. De maá yā cúu Tūhun jā cutecū ō ní cání.

² Chí Yāa yáhá já sáhá já cutecū ō, ní nguenda nijin yā. De cáhān ndá ní tūhun yā, chí ní jinī ní nūū yā. De cáchī tūhun ndá ní nūū ndá nú síqui Yāa já cúu Tūhun jā cutecū ō ní cání, suu Yāa já ní ndeē jíin Tatá ó Yāa Dios, de ní nguenda nijin yā nūū ndá ní.

³ Já ní jinī ndá ní jíin já ní jini jíin sóho ní, ñúcuán cúu já cáchī tūhun ní nūū nū, tácuá coo inuú inī ndá nú jíin ndácá ó. De ndāā chí íyó inuú inī ndácá ó jíin maá Tatá ó Yāa Dios jíin Sēhe yā Jesucristo.

⁴ De ndá tūhun yáhá téé ní cuēē nūū ndá nú, tácuá cusii ndasí inī nū.

Yāa Dios cúu luz

⁵ De yáhá cúu tūhun já ní stéhēn Jesucristo nūū ní, de mitan cáchī tūhun ní nūū ndá nú: Yāa Dios cúu luz, chí íyó ndāā ndasí yā, de nduú cuitī nā tiñu néhén íyó jíin yā.

⁶ Tú cáhān ō já íyó inuú inī ō jíin yā, de tú jica ó modo nūū neē já sáhá ó tiñu néhén, túsaá de já stáhví ó cúu, chí nsūū tiñu ndāā sáhá ó.

⁷ Sochi tú jica ó jíin luz yā já sáhá ó tiñu ndāā, tá cúu nūū íyó maá yā jíin luz yā já sáhá yā tiñu ndāā, ñúcuán de íyó inuú inī ō jíin ndácá táhán ó. De níñi maá Sēhe yā Jesucristo sáhá ndoo yóhó nūū ndihí cuāchi ó.

⁸ Tú cáhān ō jáá nduú nā cuāchi ó, de stáhví ó maá ó já jáni inī ō súcuán, de nduú ñúhún tūhun ndāā inī ánō ō.

⁹ Sochi tú nacani ndāā ō cuāchi ó nūū yā, de cune cáhnú inī yā nūū cuāchi ó, de nasáhá ndoo yā yóhó ndácá já néhén já ní nsáhá ó. Chí jinī ō já Yāa vāha Yāa ndāā cúu yā.

¹⁰ De tú cáhān ō jáá nduú nā cuāchi ó, túsaá de modo já sáhá ó já Yāa stáhví cúu yā, de nduú cándija ndija ó tūhun yā.

2

Cristo cúu Yāa já cáhān jēhē ō

¹ Ndácá tūhun yáhá téé ní cuēē nūū ndá nú já cúu nú tá cúu sēhe ní, tácuá mā sáhá ndá nú cuāchi. De tú ní iin nú ní nsáhá cuāchi, de íyó maá Yāa já cáhān jēhē ō nūū maá Tatá ó Yāa Dios. Suu Jesucristo Yāa ndāā cúu yā.

² De ní nsócō yā maá yā já sndáhvā yā cuāchi ó, de nsūū cuāchi ndá máá ó-ni, chí suni cuāchi nchiví ní ñayiví.

³ Tú squíncuu ó tiñu já ndácu Yāa Dios nūū ō, suu cúu já cúcáhnú inī ō já jini ndija ó nāsa Yāa cúu yā.

⁴ De tú cáhān iin nchiví: Nduhū chí jinī ní nāsa Yāa cúu yā, cáchī ji, de tú nduú squíncuu ji tiñu ndácu yā, túsaá de stáhví ji, de nduú cáhān ji tūhun ndāā.

⁵ Sochi nchiví já squíncuu tūhun yā, ja ní jija vāha inī ji já māñi ji jíin yā. De súcuán de cunī ō tú ññi ñihin ó jíin yā á nduú.

⁶ Tú cáhān iin nchivī jā íñī nīhin jī jíin yā, de cánuú caca ndāā jī tá cúu nūū ní jica maá Jesucristo.

Tiñu jéé jā ndácu yā nūū ō

⁷ Hermano, nsūū iin tiñu jéé ndácu ní nūū ndá nú jā cáhān ni jā cundáhvi inī nū táhán nú. Chi tiñu ja jíinī ndá nú jondē tá ní nquijéhé nú cándíja nú cúu. De tiñu yáhá jā ndácu yā, vāji jondē janahán, de suu cúu tūhun jā ní jini ndá nú jondē tá ní nquijéhé nú cándíja nú.

⁸ De visó súcuán de níni tiñu jéé cúu, de tiñu ndāā cúu nūū Cristo jíin nūū ndá maá nú. Chi ja cuāyáhá tiñu néhén jā íyó nūū neē, de ja stúu maá luz ndāā inī ánō ndācá ó mitan.

⁹ Tú iin nchivī cáhān jī jā jíca jī jíin luz yā, de tú quítī inī jī jíinī jī táhán jī, túsaá de jíca cā jī nūū neē jíin cuāchi jī.

¹⁰ De nchivī jā cundáhvi inī táhán, chi jíca jī jíin luz yā, cúu jā sáhá jī tiñu váha. De ni iin mā cūū sáhá jā quívi jī cuāchi.

¹¹ Sochi nchivī jā quítī inī jíinī táhán, chi íyó jī nūū neē, de jíca jī nūū neē. De nduú jíinī jī ní ichi quíhīn jī, chi jíin jā neē ní jasi jāá nduú cúu jíicūhun inī jī.

¹² Ndá ndóhó jā cúu sēhe, téé ní tūhun yáhá cuēē nūū nū, chi jā síquī Jesucristo de ní nee cáhnú inī Yāā Dios nūū cuāchi nū.

¹³ Ndá ndóhó téé cúu tatá, suni téé ní nūū nū, chi jíinī ndá nú nāsa Yāā cúu Yāā jā íyó jondē jā xíhna ñúhún. De ndá ndóhó téé suchí, suni téé ní nūū nū, chi ní ncundeé nú jāá nduú ní ncúu squívi táchī cúñáhnú ndóhó nūū cuāchi. Ndá ndóhó jā cúu sēhe, téé ní tūhun yáhá cuēē nūū nū, chi jíinī ndá nú nāsa Yāā cúu maá Tatá ó Yāā Dios.

¹⁴ Ndá ndóhó téé cúu tatá, suni téé ní nūū nū, chi jíinī ndá nú maá Yāā jā íyó jondē jā xíhna ñúhún. Ndá ndóhó téé suchí, suni téé ní nūū nū, chi íñī nīhin nú, de cándíja ndá nú tūhun Yāā Dios, de ní ncundeé nú síquī táchī cúñáhnú.

¹⁵ Mā cútóó ndá nú síquī ñayívi, de ní ndācá jā íyó inī ñayívi. Chi tú ní nchivī cútóó jī síquī ñayívi, de nduú íyó māni jī jíin Tatá ó Yāā Dios.

¹⁶ Chi ndācá jā cúu cuenta ñayívi, nsūū jondē nūū Tatá ó Yāā Dios vāji, chi cuenta ñayívi cúu. De ñúcuán cúu ndācá jā cútíndí ó jā cūnī modo néhén maá ó, jíin jā ndíyo inī ō jā jíinī ō nūū, jíin jā sáhá víxī ō maá ó síquī ndatíñú névāha ó.

¹⁷ De cuāndihi ñayívi jíin ndācá jā néhén jā ndíyo inī ō. Sochi nchivī jā sáhá jā cūnī maá Yāā Dios, chi cutecū jī ní cání.

Tūhun ndāā jíin tūhun stáhvi

¹⁸ Ndá ndóhó jā cúu tá cúu sēhe ní, cáchī ní nūū nū jā cuāndihi quívi. De ja ní jini ndá nú tūhun jā quíji maá téé jā cuu contra síquī Cristo. De mitan de ja ní nquenda cuāhā téé jā cúu contra síquī Cristo. De jā ñúcuán cúu jā jíinī ō jā cuāndihi quívi.

¹⁹ Māhñú maá ó ní nquee ndá dē, de nsūū táhán ó jā cándíja cúu dē. Chi tú táhán ó cúu ndá dē, de coo dē jíin ó nícu. De ní nquee ndá dē cuāhān dē, tácuca cunī cājí ó jāá nsūū táhán ó cúu ndihi dē.

²⁰ Sochi ndá ndóhó chi Cristo ní jēhe yā Espíritu Santo, ndéé yā inī ánō nū, de jā ñúcuán cúu jā jíinī nū tūhun ndāā.

²¹ Túsaá de téé ní yáhá cuēē nūū ndá nú, jā síquī jā jíinī nū tūhun ndāā, nsūū síquī jāá nduú jíinī nū. De jíinī ndá nú jāá nduú nā tūhun stáhvi íyó nūū tūhun ndāā.

²² ¿Ní iin cúu jā cáhān maá-ni tūhun stáhví? Suu tēe jā cáhān jā Jesús, nduu cúu ndija yā Cristo, Yāa jā ní ntají Yāa Dios. Nūcuán cúu tēe jā cúu contra sīquī Cristo, chí nduu jétúhún dē maá Tatá ó Yāa Dios jíin Sēhe yā.

²³ Ndácá nchiví jāá nduu jétúhún jí Sēhe yā, suni nduu íyó maá Tatá jíin jí. De nchiví jā jétúhún jí Sēhe yā, suni íyó maá Tatá jíin jí.

²⁴ Túsaá de chuhun vāha inī ndá nú maá tūhun jā ní jini nú jondē jā xihna ñúhún. De tú ñúhún vāha inī ndá nú tūhun jā ní jini nú jondē jā xihna ñúhún, ñúcuán de suni cuiñi ñihin nú jíin maá Tatá ó jíin Sēhe yā.

²⁵ De yáhá cúu tūhun jā ní nquee yuhú Jesucristo nū ō: Jā cutecū ō níí cání sáhá yā.

²⁶ Tūhun yáhá ní ntee ní nū ndá nú jā cáchī tūhun ní sīquī nchiví jā ndúcú stáhví ndóhó.

²⁷ Sochi ndá ndóhó, chí ní jēhe Jesucristo Espíritu Santo, ndéē yā inī ánō nū. De jā ñúcuán nduu jíin ñúhún jā stéhēn ní iin nchiví nū nū ní cúu jāndāá, chí maá Espíritu cúu jā stéhēn ndíhi nū nū, de stéhēn yā tūhun ndāá, chí nduu stáhví cuiñi yā. Túsaá de cuiñi ñihin ndá nú cā tácuá inuú-ni coo nú jíin Cristo, tá cúu nū stéhēn Espíritu nū nū.

²⁸ Séhē, mitan de cuiñi ñihin ndá nú jíin Cristo, tácuá tá nenda nijin yā, de mā cúyūhú ó, de ní mā cúcanoō ō nū yā quiví jā nenda yā.

²⁹ Chí ja jíin ndá nú jā Yāa ndāá cúu Jesucristo, de suni ná jíicūhun inī nū jā ndácá nchiví jā sáhá tiñu ndāá, cúu jí sēhe Yāa Dios.

3

Tūhun nchiví jā cúu sēhe Yāa Dios

¹ De nācā vāha ndasí ní ncundáhví inī Tatá ó Yāa Dios yóhó, chí ní ñihin táhví ō jā cúu ó sēhe yā, de suu cúu ndija ó. Jā ñúcuán nduu jíin nchiví ñayiví jā cúu ó sēhe yā, chí nduu jíin jí nāsa Yāa cúu maá yā.

² Ñanī mánī, mitan de cúu ó sēhe Yāa Dios, de ncháha ca cunī ō nāsa coo ó níí cání. De ja jíin ō jā tá nenda nijin Jesucristo, de nduu ó tá cúu nū íyó maá yā, chí cunī ō nū yā nāsa íyó yā.

³ De ndácá nchiví jā súcuán ñúhún inī jí, sáhá ndoo jí ánō jí, tá cúu nū íyó ndoo maá yā.

⁴ De ndá nchiví jā sáhá cuāchi, chí stíví jí ley Yāa Dios. Chí tú sáhá ó cuāchi, de stíví ó ley yā.

⁵ De ja jíin ndá nú jā ní nquiji Jesucristo inī ñayiví tácuá candeē yā cuāchi ó. De maá yā chí nduu nā cuāchi yā.

⁶ De ndá nchiví jā íñi ñihin jíin yā, nduu jíca jí jíin cuāchi. Sochi nchiví jā jíca jíin cuāchi, nduu jíin jí yā, de ní nduu jíicūhun inī jí nāsa Yāa cúu yā.

⁷ Séhē, coto nú maá nú jā má stáhví ní iin jí ndóhó. Chí chuhun inī nū jā ndá nchiví jā sáhá tiñu ndāá, maá jí cúu nchiví ndāá, tá cúu nū íyó ndāá maá yā.

⁸ Sochi nchiví jā jíca jíin cuāchi, ndá máá jí cúu sēhe táchī cúñáhnú. Chí táchī cúñáhnú cúu jā sáhá cuāchi vāji jondē jā xihna ñúhún. Jā ñúcuán ní nquiji Sēhe Yāa Dios, jā snāá yā ndácá tiñu néhén jā sáhá táchī cúñáhnú.

⁹ Ní iin nchiví jā cúu sēhe Yāa Dios, nduu jíca jí jíin cuāchi, chí ní nsáhá Yāa Dios jā ní nduu jí tá cúu nū íyó maá yā. De mā cúū cā caca jí jíin cuāchi, chí sēhe Yāa Dios cúu jí.

¹⁰ Súcuán cúu jā cunī ō ní iin cúu sēhe Yāā Dios jíin sēhe tāchī cúñáhnú: Ndācá nchivī jāá nduú sáhá tiñu ndāā, jíin jāá nduú cundáhvī inī táhán, nsúú sēhe Yāā Dios cúu jī.

Jā ná cundáhvī inī ō táhán ó

¹¹ Yáhá cúu tūhun jā ní jini ndá nú jondē jā xíhna ñúhún: Jā ná cundáhvī inī ō táhán ó.

¹² De mā sáhá ó tá nī nsáhá Caín, jā ní ncuu dē sēhe tāchī cúñáhnú, de nī jahní dē ñanī dē. ¿De nājēhē cúu jā ní jahní dē ñanī dē? Siquī jā ñanī dē nī nsáhá tiñu ndāā, de maá-ni tiñu néhén nī nsáhá maá dē.

¹³ Hermano, mā cānī inī ndá nú de tú nchivī ñayiví quítī inī jī jíin jī ndóhó.

¹⁴ De maá ó chi siquī jā cundáhvī inī ō táhán ó, súcuán jíin ō jā ní ncācu ó jā cutecū ō níí cání. De nchivī jāá nduú cundáhvī inī táhán, íyó jī jíin tūhun jā tānū táhvī jī.

¹⁵ Chi ndācá nchivī jā quítī inī jíin táhán, cúu jī tá cúu nchivī jáhnī ndiyi. De jíin ō jā nchivī jáhnī ndiyi, mā níhīn táhvī jī cutecū jī níí cání.

¹⁶ Jā ní jíhī Cristo jā jēhē ō, ñúcuán cúu jā stēhēn cājí nāsa cúu tūhun cundáhvī inī. De maá ó chi suni súcuán cānuú jā cundáhvī inī ō táhán ó visó ná cúu ō jā jēhē jī.

¹⁷ De tú névāha ó jā cutecū ō ñayiví, de tú jíin ō jā cúmanī nūū táhán ó, de tú nduú cundáhvī inī ō jī jā cuāha ó jā jíin ñúhún jī, ¿túsaá de á íyó mānī ō jíin Yāā Dios, á nduú?

¹⁸ Séhē, mā cundáhvī inī ō jíin maá tūhun jā cāhān ō-ni, chi sa ná cundáhvī ndija inī ō jondē jíin jā sáhá ó jēhē jī.

Nāsa cucáhnú inī ō de tú vāha sáhá ó nūū Yāā Dios

¹⁹ De súcuán cúu jā jíin ō jā squíncuu ó tūhun ndāā, de cucáhnú inī ō jā vāha sáhá ó nūū yā.

²⁰ Chi tú nátahúhvī inī ánō ō siquī cuāchi ó, de Yāā Dios chi cúñáhnú cā yā nsúú cā ánō ō, de jíin ndihi yā ndācá-ni.

²¹ Túsaá ñanī mánī, tú jíin ánō ō jāá nduú nā cuāchi ó, ñúcuán de cucáhnú inī ō jā vāha sáhá ó nūū Yāā Dios.

²² De ndācá jā cācān ō nūū yā, de squíncuu yā jā jíicān ō, chi suni squíncuu ó ndācá tiñu ndācu yā, de sáhá ó tiñu jā cúsiī inī yā.

²³ De yáhá cúu tiñu ndācu yā: Jā ná cándija ó jā ní nsáhá Sēhe yā Jesucristo jēhē ō, jíin jā ná cundáhvī inī ō táhán ó, tá cúu nūū ní ndacu yā tiñu nūū ō.

²⁴ De ndācá nchivī jā squíncuu tiñu ndācu Yāā Dios, íñí níhin jī jíin yā, de ndéé yā inī ánō jī. De jíin maá Espiritu Santo jā ní jēhe yā jā ndéé inī ánō ō, jíin maá yā de jíin ō jā ndéé Yāā Dios inī ō.

4

Tūhun jā vāji nūū Espiritu jíin tūhun jā cāhān contra siquī Cristo

¹ Ñanī mánī, mā cándija nú ndācá tēe jā cāhān dē jā jíin Espiritu Yāā Dios nácani dē tūhun. Chi sa coto túnī nū dē, tú jondē nūū Yāā Dios vāji tūhun cāhān ndá dē á nduú. Chi inī ñayiví ja nī nguenda cuāhā tēe nácani tūhun stáhvī, de cāhān ndá dē jā jondē nūū Yāā Dios vāji.

² De suha de cunī ndá nú ní iin cúu jā cāhān jíin Espiritu Yāā Dios: Ndācá nchivī jā cāhān ndāā jā ní nguiji Jesucristo jā ní nduu ndija yā tēe, maá jī cúu jā cāhān jíin Espiritu Yāā Dios.

³ De ndācá nchivī jāā nduú jétúhún jā súcuán nī nduu yā tēe, maá ji chi nsūú jíin Espíritu Yāā Dios cáhān ji. Chi sa cúu ji contra síquī Cristo. De ja nī jini ndá nú tūhun jā quiji nchivī jā cáhān súcuán, de mitan ja iyó ji inī ñayivī.

⁴ Séhe, ndá maá nú cúu séhe Yāā Dios, de ja nī ncundeé nú síquī ndá tēe stáhvī ñúcuán. Chi ñáhnú cā cúu poder maá Yāā jā ndéē inī nū, nsūú cā poder maá jā ndéē inī nchivī ñayivī jā stáhvī.

⁵ Chi ndá maá ji cúu cuenta ñayivī, de suu cúu jā cáhān ji cuenta ñayivī. De nchivī jā cúu cuenta ñayivī, níni ji tūhun ñúcuán.

⁶ Sochi maá ó chi séhe Yāā Dios cúu ó. De nchivī jā jíin nāsa Yāā cúu Yāā Dios, maá ji níni ji tūhun jā cáhān ó. De nchivī jāā nsūú séhe Yāā Dios cúu, chi nduú níni ji tūhun jā cáhān ó. De súcuán de cunī ó ní nchivī cúu jā cáhān tūhun ndāā, ní nchivī cúu jā cáhān tūhun stáhvī.

Maá-ni tūhun cundáhvī inī iyó jíin Yāā Dios

⁷ Ñanī mánī, ná cundáhvī inī ó táhān ó, chi tūhun cundáhvī inī, jondē nūū Yāā Dios vāji. De ndācá nchivī jā cundáhvī inī táhān, chi séhe Yāā Dios cúu ji, de jíin ji nāsa Yāā cúu Yāā Dios.

⁸ De nchivī jāā nduú cundáhvī inī táhān, nduú jíin ji nāsa Yāā cúu Yāā Dios, chi maá-ni tūhun cundáhvī inī iyó jíin Yāā Dios.

⁹ Suha cúu jā ní stéhēn Yāā Dios nāsa cundáhvī inī yā yóhó, chi nī ntají yā Séhe yā nī nquiji inī ñayivī yáhá, vísó mátúhún-ni yā iyó, tácuā cutecū ó níi cání sáhá yā.

¹⁰ De yáhá cúu tūhun cundáhvī inī: Nsūú jā xihna cā maá ó ní iyó mánī ó jíin Yāā Dios, chi sa maá yā cúu jā ní ncundáhvī inī yóhó. De ní ntají yā Séhe yā nī nquiji, tácuā sōcō yā maá yā jā candeē yā cuāchi ó.

¹¹ Ñanī mánī, tú súcuán nī ncundáhvī inī Yāā Dios yóhó, de suni súcuán cánuú jā cundáhvī inī ó táhān ó.

¹² Ní iin nchivī nduú jíin cuitī ji nūū Yāā Dios. Sochi tú cundáhvī inī ó táhān ó, de ndéē Yāā Dios inī ánó ó, de ja nī jija vāha inī ó jíin tūhun cundáhvī inī.

¹³ De maá Espíritu Santo jā ní jēhe yā jā ndéē inī ó, maá yā stéhēn jā íñi ñihin ó jíin Yāā Dios, de ndéē Yāā Dios inī ó.

¹⁴ De ní jíin ndá ní de cáhī tūhun ní jā maá Tatá ó ní ntají yā Séhe yā nī nquiji, tácuā scácu yā nchivī ñayivī.

¹⁵ De tú ní-ni nchivī jétúhún ji jā Séhe Yāā Dios cúu Jesús, túsaá de íñi ñihin ji jíin Yāā Dios, de ndéē Yāā Dios inī ji.

¹⁶ De maá ó chi ja ní jíin ó de ní ncandíja ó jā cundáhvī inī Yāā Dios yóhó. Chi maá-ni tūhun cundáhvī inī iyó jíin Yāā Dios. De nchivī jā cundáhvī inī táhān, íñi ñihin ji jíin Yāā Dios, de ndéē yā inī ánó ji.

¹⁷ De súcuán cúu jā jíja vāha inī ó jíin tūhun cundáhvī inī, tácuā mā cūyūhú ó quivī juicio jā sáhá ndāā yā tíñu ó. Chi tá cúu nūū cundáhvī inī Cristo, suni súcuán sáhá maá ó inī ñayivī yáhá.

¹⁸ De tú iyó mánī ó jíin yā, de nduú yúhú ó nūū yā. Chi tú ní jija ó jíin tūhun mánī ó jíin yā, de nduú nā síquī cūyūhú ó nūū yā. Chi tūhun yúhú cúu jā yúhú ó cundoho ó castigo. Já suu cúu jā nchivī jā yúhú, ncháha ca cuja vāha ji jā coo manī ji jíin yā.

¹⁹ De yóhó chi mánī ndasí ó jíin Yāā Dios, chi xihna cā maá yā ní ncundáhvī inī yā yóhó.

20 Sochi tú iin nchivī cáhān ji jā mānī ji jíin Yāā Dios, de tú quítī inī ji jíin ji táhān ji, túsaá de nchivī stáhvī-ni cúu ji. Chi tú iin nchivī nduú íyó mānī ji jíin táhān ji jā jíin ji nūū, de mā cúu coo manī ji jíin Yāā Dios jāá nduú jíin ji nūū.

21 Chi ja nī ndacu yā tiñu yáhá nūū ō: Nchivī ja íyó mānī jíin Yāā Dios, suni ná cóo manī ji jíin táhān ji.

5

Jā cúndeé ó sīquī jānēhén jā íyó inī ñayiví

1 Ndá nchivī jā cándija jā Jesús cúu Cristo, Yāā jā ní ntajī Yāā Dios, ndá máá ji cúu sēhe Yāā Dios. De nchivī jā mānī jíin Yāā cúu Tatá, suni cúndáhvī inī ji ndá nchivī cúu sēhe yā.

2 Chi tú íyó mānī ō jíin yā de squíncuu ó tiñu ndácu yā, de súcuán de jíin ō jā cúndáhvī inī ō nchivī jā cúu sēhe yā.

3 Chi jā squíncuu ó tiñu ndácu Yāā Dios cúu jā mānī ō jíin yā. De tiñu ndácu yā chi nduú vee.

4 Chi ndácá nchivī jā cúu sēhe Yāā Dios, cúndeé ji sīquī jānēhén jā íyó inī ñayiví. De jā cándija ó jā sáhá yā jēhē ō, ñúcuán cúu fuerza jā sáhá jā cúndeé ō.

5 Maá-ni nchivī jā cándija jā Jesús cúu Sēhe Yāā Dios, maá ji cúu jā cúndeé sīquī jānēhén jā íyó inī ñayiví.

Tūhun jā cáhān ndāā sīquī Sēhe Yāā Dios

6 De tá ní nquiji Jesucristo inī ñayiví, de ní jenduté yā jíin ndute, de ní jati nīñi yā jā ní jíihī yā jēhē ō. De nsúú maá-ni jā ní jenduté yā jíin ndute, chi suni ní jati nīñi yā. De maá Espíritu Yāā Dios cáhān ndāā tūhun yā, chi nūū maá Espíritu vāji tūhun ndāā.

7 Chi inī andiví íyó ūnī jā cáhān ndāā sīquī tūhun yáhá: Maá Yāā cúu Tatá, jíin Yāā cúu Tūhun, jíin Espíritu Santo. De ndinúnī yā chi iin-ni cúu yā.

8 De inī ñayiví suni íyó ūnī jā stéhēn ndāā: Maá Espíritu, jíin jā ní jenduté Jesús, jíin jā ní jati nīñi yā. De ndinúnī yáhá chi inuú-ni stéhēn tūhun yā.

9 De jétáhvī ó tūhun jā cáhān ndāā ndá tēe, sochi ñáhnú cā cúu tūhun jā cáhān maá Yāā Dios. De tūhun jā ní ncāhān yā cúu tūhun Sēhe yā.

10 Nchivī jā cándija jā Sēhe Yāā Dios cúu Jesús, ja nī ncundaā inī ji tūhun yáhá jā ní ncāhān Yāā Dios. De nchivī jāá nduú cándija jā ní ncāhān Yāā Dios, modo jā sáhá ji jā Yāā stáhvī cúu yā, chi nduú cándija ji tūhun jā ní ncāhān ndāā yā sīquī Sēhe yā.

11 De tūhun ndāā ñúcuán cúu jā ní nsáhá yā jā cutecū ō níí cání, de Sēhe yā ndíso tūhun cutecū ō.

12 Nchivī jā íyó ji jíin Sēhe yā, ja ní nīhīn táhvī ji cutecū ji. Sochi nchivī jāá nduú íyó jíin Sēhe yā, mā níhīn táhvī ji cutecū ji.

Tūhun consejo jā sándihí

13 Tūhun yáhá tēe ní cuēē nūū ndá ndóhó jā cándija Sēhe Yāā Dios, tácuā cucáhnú inī nū jā ní níhīn táhvī nū cutecū nū níí cání.

14 De cúndeé cucáhnú inī ō Yāā Dios, chi jíin ō jā tú nā-ni cúu jā jíicān ō nūū yā de tú jā jétahān inī maá yā cúu, de níni yā jā jíicān ō.

15 De tú jíin ō jā níni yā jā jíicān ō, túsaá de suni jíin ō jā squíncuu yā jā ní jíicān ō.

16 Tú iin nchivī jíin ji jā sáhá táhān ji cuāchi, de tú nsúú cuāchi jā tānū táhvī ji cúu, de ná cācān táhvī ji nūū Yāā Dios, de cuāha yā tūhun jā cutecū táhān ji,

de tú nsúú cuāchi jā tǎnū tāhvī ji cúu. Iyó cuāchi jā tǎnū tāhvī ji sáhá, de nduú cáhān ni jā cācān táhvī nū jēhē nchivī jā sáhá cuāchi ñúcuán.

¹⁷ Ndācá tiñu néhén cúu cuāchi, de iyó cuāchi jāá nsúú jā tǎnū tāhvī ji cúu.

¹⁸ De jínī ō jā ndācá nchivī jā cúu sēhe Yāā Dios, nduú jíca ji jíin cuāchi. Chi Yāā cúu Sēhe Yāā Dios, jíto vāha yā ji. De nduú ná cúu sáhá tāchī cúñáhnú jíin ji.

¹⁹ De jínī ō jā sēhe Yāā Dios cúu ó. De nchivī ní ñayivī yíhí ji ndahá tāchī cúñáhnú.

²⁰ De suni jínī ō jā ní nquiji Sēhe Yāā Dios, de nī nsáhá yā jā cuu jícūhun inī ō, tácuá cunī ō nāsa Yāā cúu maá Yāā ndāā. De iyó inuú inī ō jíin Yāā ndāā, suu jíin maá Sēhe yā Jesucristo. Maá yā cúu ndija Yāā ndāā, de maá yā sáhá jā cutecū ō ní cání.

²¹ Séhē, cujiyo ndá nú nūū ndācá jāá nsúú Yāā ndāā cúu. Súcuán ná cóo. Amén.

CARTA UU JA NI NTEE SAN JUAN APOSTOL

Tūhun ndāā jín tūhun cúndáhví inī

¹ Maá sá cūu tēe ñáhnú já ndíso tíñú, de tēe sá carta yáhá cuēē nūū ní já cūu ní hermana já ní nacáji Yāā Dios, jín nūū ndá sēhe ní. De mānī sá jín ndá ní sáhá tūhun ndāā yā, de nsūú mátúhún-ni sáán, chi saá-ni ndācá nchivī jínī tūhun ndāā.

² De mānī sá jín ndá ní sīquī já cándíja ó tūhun ndāā yā já íyó inī ánō ō, de coo jín ó níí cání.

³ De ñúhún inī sá já Tatá ó Yāā Dios jín Sēhe yā Jētohō ō Jesucristo, ná sáhá cā yā já váha níhín, de cundáhví inī yā níhín, de sáhá yā já coo ndeé coo sīi inī ní, jín tūhun ndāā jín tūhun cúndáhví inī.

⁴ Nī ncusiī ndasí inī sá, chi ní jínī sá já sava sēhe ní jíca ji jín tūhun ndāā, tá cūu nūū ní ndacu maá Tatá ó Yāā Dios nūū ō.

⁵ Hermana, cáhān ndáhví sá jín ní já ná cúndáhví inī ō táhán ó. De tūhun yáhá já tēe sá cuēē nūū ní, nsūú iin tíñu jéé já cáta ndácu yā cūu, chi tíñu já ní ndacu yā nūū ō jondē tá ní nquijéhé ó cándíja ó cūu.

⁶ De já cúndáhví inī ō táhán ó cūu já caca ó tá cūu nūū ní ndacu yā nūū ō. De tíñu já ní ndacu yā cūu já caca ní jín tūhun cúndáhví inī, tá cūu nūū ní jini ndá ní jondē tá ní nquijéhé ní cándíja ní.

Sīquī ndá tēe stáhví

⁷ Chi cuāhā tēe stáhví ní nquee dē níí ñayíví, de nduú jétúhún ndá dē já ní nquiji Jesucristo ní nduu yā tēe. De tēe jáā nduú jétúhún sūcuán, cūu ndá dē tēe stáhví, de cūu dē contra sīquī Cristo.

⁸ Coto ndá ní já má snāā ní táhvī sīquī tíñu váha já ní nsáhá ní, chi sa já ná níhín ní ndihi táhvī ní.

⁹ De tú nā-ni nchivī tiin ji incā tūhun, de chisó cā ji nūū tūhun já ní stéhēn Cristo, túsaá de nduú íyó Yāā Dios jín ji. Sochi nchivī já quéndōo jín tūhun já ní stéhēn Cristo, túsaá de íyó Tatá ó jín ji, de suni íyó Sēhe yā jín ji.

¹⁰ De tú quenda iin nchivī vehe ní, de tú nduú quétáhán tūhun stéhēn ji jín tūhun yáhá, de mā cuāha ní tūhun cundeē ji vehe ní, de ní mā cáhān ní tūhun ndeé inī jín ji.

¹¹ Chi nchivī já cáhān tūhun ndeé inī jín ji, chindeé táhán jín ji sīquī tíñu néhēn já sáhá ji.

Tūhun já sándihí

¹² Iyó cuāhā tūhun já cáhān cā sá jín ndá ní, sochi nduú cúnī sá tee sá nūū tūtú jín tinta. Chi ñúhún inī sá já cuēē sá de nacunī táhán ó, de natúhún ó, táca cusiī ndasí inī ō.

¹³ Ndācá sēhe cūhū ní, ñahan já suni ní nacáji yā, cáhān ndá ji já sáhá ndeé inī ní. Súcuán ná cóo. Amén.

CARTA UNI JA NI NTEE SAN JUAN APOSTOL

Jā jétúhún dē tēe nání Gayo

¹Maá nī cúu tēe ñáhnú jā ndíso tíñú, de tēe nī carta yáhá cuēē nū nū, amigo Gayo, chí mánī nī jíin nú sáhá tūhun ndāa.

²Ñanī mánī, jícan táhvi nī jā ná quíhīn vāha ndācá tíñu sáhá nú, jíin jā coo vāha nú, tá cúu nūú íyó vāha ánō nū jíin tūhun yā.

³Nī ncusiī ndasí inī nī tá nī nguenda sava hermano de nī ncachī tūhun ndá dē nū nī nāsa vāha squíncuu nú ndācá tíñu ndāa, chí jíca ndāa nū.

⁴Nduú cā nā incā tūhun sáhá jā cúsiī cā inī nī, chí maá-nī jā níhīn nī tūhun jā jíca ndāa ndá nchivī jā cúu tá cúu sēhe nī síquī jā ní scándíja nī jí.

⁵Ñanī mánī, vāha ndasí sáhá nú jā chindeé nú ndācá hermano, de víhí cā tú tēe ñūú jícá cúu dē.

⁶Chí ndá tēe ñúcuán nī nacani dē tūhun nūú nchivī cándíja yáhá, nāsa cúndáhvi inī nū dē. De jícan nī favor jā chindeé cā nū ndá dē, tú nā cuá jíni ñúhún dē jā caca cā dē ichi nūú quíhīn dē, tá cúu nūú jétahān inī Yāa Dios.

⁷Chí ndá tēe ñúcuán nī nquee dē jíca dē síquī tíñu Jesucristo. De nduú nā xúhún quéhen ndá dē nūú nchivī jāá nduú jíni tūhun Yāa Dios.

⁸Jā ñúcuán cánuú jā coto ó dē, de chindeé ó dē jā nácani dē tūhun ndāa.

Síquī jāá nduú vāha sáhá Diótfrefes

⁹Ja nī ntee nī iin carta nūú nchivī cándíja jíñā. Sochi Diótfrefes nduú jétáhvi dē tūhun cáhān nī, síquī jā cúni dē cuáhnú maá dē nūú jí.

¹⁰Jā ñúcuán de tá cuēē nī de cáhān nī nūú dē síquī tíñu sáhá dē, chí ndasí sátúhún dē de cáhān dē tūhun stáhvi síquī ndá nī. De nsúú vāchi ñúcuán-nī sáhá dē, chí suni nduú jétáhvi dē ndācá hermano jā quénda nūú dē, de jásí dē jā má cuetáhvi nchivī nūú ndá hermano ñúcuán. De nchivī jā jétáhvi nūú ndá hermano, távā dē jí nūú nátaacā ndá nchivī cándíja.

¹¹Ñanī mánī, mā ndácú nú nchivī jā sáhá tíñu néhén, chí sa nchivī jā sáhá tíñu vāha. Chí sēhe Yāa Dios cúu ndá nchivī jā sáhá tíñu vāha. Sochi nchivī jā sáhá tíñu néhén, nduú jíni jí nāsa Yāa cúu Yāa Dios.

Jā cáhān ndá jí jā vāha sáhá Demetrio

¹²Ndācá nchivī chí cáhān jí jā vāha sáhá Demetrio. De jíin tíñu ndāa jā sáhá dē, de stéhén jā tēe ndāa cúu dē. De suni súcuán cáhān ndá máá nī, de jíni ndá nú jā íyó ndāa tūhun cáhān nī.

Tūhun jā sándhí

¹³Iyó cuāhā tūhun jā cáhān cā nī jíin nú, de nduú cúni nī tee nī jíin tinta jíin pluma.

¹⁴Chí ñúhún inī nī cuēē yachī nī tácuva nacunī táhān ó, de natúhún ó.

¹⁵De ñúhún inī nī jā ná cóo ndeé coo síi inī nū. Ndācá amigo ó yáhá cáhān jí jā sáhá ndeé inī nū. De suni cáhān nū jíin ndācá amigo jíñā jā sáhá ndeé inī jí.

CARTA JA NI NTEE SAN JUDAS APOSTOL NUU NDA NCHIVI CANDIJA

¹ Maá nī cúu Judas ñanī Jacobo, de mozo Jesucristo cúu nī. De tée nī carta yáhá cuéē núú ndá ndóhó nchivī jā ní ncana maá Tatá ó Yāā Dios, de nī nsáhá yā jā íyó ndoo íyó ī nū núú yā jā cúu nú nchivī mánī yā jíín. De Jesucristo jíto vāha yā ndá nú núú jānēhén, síquī jā yíhī nú ndahá yā.

² De ñúhún inī nī jā ná cúndáhvī cā inī yā ndá nú, de sáhá yā jā coo ndeé coo siī inī nū, de coo manī ndasí yā jíín nū, de ná ndúcuahā cā ndá ñúcuán núú nū.

*Siquī ndá tēe jā stéhēn tūhun stáhvī
(2 Pedro 2.1-17)*

³ Ñanī mánī, ndasí nī ncuu inī nī jā tee nī carta núú ndá nú síquī tūhun jā ní scácu yā ndá ndóhó de saá-ni ndá nduhū. Sochi nī jíín nī jā cánuu cā jā tee nī carta jā sndíhvī inī nī ndá nú tácuu nducú ndeé nú jā má cāsī nchivī ndá tūhun cándíja ó. De tūhun yáhá chi jā nī jēhe yā iin vuelta-ni núú ndá nchivī maá yā.

⁴ Chi sava tēe nī stáhvī dē ndá ndóhó nī nquīvi dē mähñú ndá nú. De ndá tēe ñúcuán chi jondē janahán ja cáhān tutū ī jā tānū táhvī dē síquī tiñu sáhá dē. Cúu ndá dē tēe nēhén, chi cáhān dē jā vāha inī Yāā Dios, de jā ñúcuán vātu-ni sáhá dē ndá tiñu nēhén chi mā cuáha yā castigo, cáchi dē. De nduú jétúhún ndíja dē Jétohō ó Jesucristo jíín Yāā Dios, jā mátúhún yā-ni cúñáhnú núú ó.

⁵ De mitan chi visō jā jíín vāha ndá nú, de cúni nī jā nandacu nī núú nū nāsa nī nsáhá maá Jétohō ó. Chi nī scácu yā nchivī Israel janahán, nī nchindeé yā jí inī nī jinu jí inī ñuū tátú Egipto cuāhān jí. De visō sūcuán de cuéé cā de nī snáā yā sava jí jāá nduú ní ncándíja.

⁶ De suni nūcūhun inī nū síquī ndá ángel yā jā ní sndóo tiñu ndíso, de nī sndóo núú ní ndeē andiví. De Yāā Dios nī nchindasí yā, de ndétu ndá jondē quenda quívi cáhnú jā sáhá ndāā yā tiñu. De núhni jíín cadena, de ndeé níí cání núú cūnú núú neē.

⁷ De suni nī sndóho yā nchivī ñuū Sodoma jíín ñuū Gomorra jíín sava cā ñuū jā ní íyo ñatin, chi suni nī nsáhá nēhén jí tá cúu núú ní nsáhá ndá ángel ñúcuán jondē janahán cā. De ndá máá jí nī jica ndíi jí de nī nsáhá jí ndācā cuāchi nēhén ndasí. De nī nihín jí castigo ñuhún jā cáyū níí cání, de sūcuán cúu jí ejemplo núú ndíhi nchivī.

⁸ De ndá tēe stáhvī jā ní nquīvi mähñú ndá nú, visō jíín dē jā sūcuán nī nsáhá yā, de jáni cáhá inī dē, de sáhá téhén dē yiqui cúñu dē, de squéne yichī dē ndá tēe jā ndácu tiñu maá Jétohō ó, de cáhān nēhén dē síquī ndá ángel jā cúñáhnú núú sūcún.

⁹ De nsúú sūcuán ní nsáhá ángel Miguel, visō ángel cúñáhnú cā cúu yā. Chi nduú ní ncáhān nāvāha yā de nī nduú ní ndácunehen yā cuāchi síquī táchī cúñáhnú tá nī nsāsáhán táhán yā jíín táchī jā síquī yiqui cúñu Moisés tá nī jíhī dē. Chi suha-ni nī ncáhān yā: Maá Yāā Dios, Yāā cúu Jétohō ó, cuxeēn yā núú nū, ncachī Miguel.

¹⁰ Sochi ndá tēe stáhvī yáhá chi cáhān nēhén dē síquī ndācā jāá nduú jíicūhun inī dē. De ndācā modo jā névāha dē síquī jā sūcuán cáá dē, tá cúu quiti yúcu jí sūcuán cáá tí, suu ñúcuán sáhá jā tānū táhvī dē.

¹¹ Nācā xēēn cundoho ndá dē túsaá, chi nduú jétáhvī dē Yāā Dios, tá cúu núú nduú ní jétáhvī Caín. De síquī jā cúni ndá dē nihín dē xūhún de stéhēn dē tūhun

stáhvī, tá cúu nū ní nsáhá Balaam. De tǎnū táhvī ndá dē, tá cúu nū ní ndoho Coré, chí nī jǐhī dē sǐquī já ní ncuñhin inī dē.

12 Ndá tēe yáhá tá ndútútú dē jíin ndá nú já yáji mǎnī nū, de sáhá ndá dē tiñu já cúcanoō nū. Chí sǐi yáji dē jíhi dē, sochi nduú sáhá dē cuenta nása caji incá nchivī, chí maá dē-ni ndíhvī inī dē caji vāha dē. De já stívī ndasí ndá dē, de cúu ndá dē tá cúu vícō yíhí já stéhí táhī. De suni cúu dē tá cúu ñutun jáa nduú jéhe ndihā. De cúu dē tá cúu ñutun já ní nquee jondē jíin yoho, de nduú ná modo cuitī cá já nene numa.

13 De tá cúu nūú jíso ndute mar de quénda tiñū, súcuán cúu ndá dē jíin tiñu néhén já cúu tūhun canoō. De cúu dē tá cúu tiñūn já ní nsana ichi. De ja íyó tūha nūú neē ndasí nūú cundeē ndá dē ní cání.

14 De nūú ní nchāha iñū tatá Adán, de nī ncacu Enoc, de nī nacani dē tūhun já ní stéhēn Yāā Dios nūú dē sǐquī ndá tēe yáhá, ncachī dē: Maá Jētohō ō ní stéhēn yā nūú ní já iin quívi de quiji yā jíin cuāhā mǐl ángel yā.

15 De sáhá ndāā yā tiñu ndācá nchivī, de stánū táhvī yā ndá nchivī néhén. Chí cúsa maá tiñu néhén sáhá jí sǐquī já cǎnehén maá jí, de cǎhān jí cuāhā tūhun návāha sǐquī yā. Ncachī Enoc.

16 Ndācá tēe yáhá chí maá-ni já cǎhān sóo dē de cǎhān dē sǐquī nchivī. De maá-ni já cúsi inī ndá máá dē cúu já ndúcú dē. De cǎhān dē já tēe téyíí cúu dē, de cǎhān yíñuhún dē jíin nchivī tácuá nǐhín dē jacú nūú jí.

Jā sndíhvī inī Judas nchivī cándíja

17 Sochi ndá máá nú, ñanī mǎnī, nūcūhun inī nū ndá tūhun já ja nī nacani ndá apóstol maá Jētohō ō Jesucristo.

18 Chí nī ncāhān ndá dē: Tá cuāndihi quívi de quiji ndá tēe já cuācū catá sǐquī tūhun ndāā yā, de sáhá dē ndācá tiñu néhén já ndíyo inī maá dē. Súcuán ncachī tūhun ndá apóstol.

19 Ndá tēe yáhá cúu já sáhá síin nchivī. De maá-ni já ndíhvī inī dē ndācá já cútíndi inī maá dē, chí nduú íyó Espírítu yā jíin dē.

20 Sochi ndá máá nú ñanī mǎnī, cuja vāha inī nū jíin ndá tūhun ndoo ndasí já cándíja nú. De cǎcǎn táhvī nū jíin fuerza Espírítu Santo.

21 De quendōo nǐhin nū jíin tūhun já cúndáhvī inī Yāā Dios ndá nú. De cundetu nū quívi já cutecú nū ní cání sáhá maá Jētohō ō Jesucristo sǐquī já cúndáhvī inī yā ndá nú.

22 De sava nchivī já jáni sǐquí inī, nducú ndá nú modo scándíja nú jí.

23 De nducú ndéé nú já cǎcu jí nūú cuāchi jí, chí modo já stáá nú jí nūú ñuhūn. De sava cǎ jí chí cundáhvī inī nū jí scǎcu nú jí, de mā quétahān cuitī inī ndá nú cuāchi jí, chí cuquini inī nū jondē sahma jí já ní ncutéhén jíin tiñu néhén já sáhá ndá jí.

Tūhun já cúñáhnú Yāā Dios ní cání

24 De Yāā Dios chí mátuhún-ni maá yā cúu Yāā ndíhí, Yāā scǎcu yóhó. De íyó poder yā já coto yā ndá ndóhó já má quívi nú cuāchi, jíin já sáhá yā já cuiñi ndá nú nūú yā nūú víi ndasí cúñáhnú yā, de quívi ñúcuán de coo ndoo ndá nú nūú yā, de cusíi ndasí inī nū sáhá yā.

25 De ná cǎhān ō já víi ndasí cúñáhnú yā sǐquī já ní nsáhá yā já jíin Jētohō ō Jesucristo. De ná cǎhān ō já cúñáhnú ndasí yā, de ndácu yā tiñu jíin poder já ndíso yā jondē janahān ndasí jíin jondē mitan jíin jondē ní cání. Súcuán ná cóo. Amén.

TIŊU JA COO JA NI JINI NIJIN SAN JUAN

Jā ní stéhēn Jesucristo ndācā tiŋu jā coo

¹ Tūhun yáhá cúu jā ní ncachī Yāā Dios nūū Jesucristo nāsa coo ndācā tiŋu quiji, tácuā nacachī tūhun yā nūū nchivī cándíja jā cúu ndá ji mozo yā. De stéhēn yā nūū ji ndācā tiŋu jā űāmā coo. De nī ntají yā ndá ángel yā nī nquiji nī stéhēn nijin tiŋu űúcuán nūū nduhū Juan jā cúu nī mozo yā.

² De maá ní cáchī tūhun ndāā ní sīquī ndācā jā ní jinī ní űúcuán, de nācani ndāā ní tūhun Yāā Dios jíin tūhun jā ní ncāhān ndāā Jesucristo.

³ Nācā ndetū nchivī jā cáhvi tutū yáhá, de suni nācā ndetū nchivī jā níni ji jā cáhvi nchivī ndācā tūhun yáhá jā ní ncachī Yāā Dios, de chúhun inī ji. Chi ja cuacuñatin quivī jā coo ndācā tiŋu jā yósó nūū tutū yáhá.

Jā téé Juan carta nūū ndihújā grupo nchivī cándíja

⁴ Maá ní cúu Juan, de téé ní tūhun yáhá cuēē nūū ndá ndóhó, ndihújā grupo nchivī cándíja jā iyó Asia. De űúhún inī ní jā maá Yāā Dios ná sáhá cā yā jā váha ndá ndóhó, de sáhá yā jā coo ndeē coo siī inī nū. Chi maá yā cúu Yāā jā iyó mitan, de ní űyo yā níí cání, de coo yā níí cání. De űúhún inī ní jā suni súcuán sáhá ndihújā Espiritu jā iyó yā yuhú mesa nūū ndācu Yāā Dios tiŋu.

⁵ De űúhún inī ní jā suni súcuán sáhá Jesucristo, Yāā jā cáhān ndāā ndācā tūhun. De xihna cā maá yā ní natecū māhñū ndīyi. De cúñáhnú yā nūū ndācā rey jā iyó űayivī. De maá yā cúndáhvī inī yā yóhó, de ní naquete yā yóhó nūū cuachi ó jíin níñi yā.

⁶ De ní nsáhá yā jā ní nduu ó rey jíin sūtū jā sátiñū ó nūū Tatá yā Yāā Dios. De ná cáhān ō jā viī ndasí cúñáhnú yā de tīin yā poder níí cání. Amén.

⁷ Cunini ndá nūū tūhun yáhá, chi ndiji Cristo jíin vicó. De ndivii nchivī cunī ji nūū yā, de jondē jíin nchivī jā ní stācuēhé ji yā. De ndācā raza nchivī níí cáhnú űayivī cuacu ji jāá nduú ní ncándíja ji yā. Súcuán cúu jā coo.

⁸ Suha cáhān maá Jētohō ō, Yāā tīin ndihī poder: Maá ní cúu tá cúu letra A jā xihna űúhún jíin letra Z jā sándihí, chi maá ní ní squjújé ndihī de maá ní sínu, cáchī maá Yāā jā iyó mitan, de ní űyo yā níí cání, de coo yā níí cání.

Jā ní jinī Juan jā viī cúñáhnú Cristo

⁹ Maá ní cúu Juan jā cúu hermano ndá nú. De inuú-ni ndóho ní tūndóhó jíin ndá nú sīquī jā cándíja ó Jesucristo, de inuú-ni ndācu Yāā Dios tiŋu nūū ō, de inuú-ni jéndeé inī ō sáhá Jesucristo. De sīquī jā ní nacani ní tūhun Yāā Dios jíin jā ní ncachī ndāā ní tūhun Jesucristo, jā űúcuán ní ntiin ndá ji nduhū jā cúu ní preso, chi ní nchuhun ji nduhū isla jā nání Patmos.

¹⁰ De iin domingo ní jinī ní iin jā ní stéhēn maá Espiritu Santo nūū ní. De ní jinī ní iin jā cána jee níhin ichi chátá ní tá nūū cúu jā tívi trompeta.

¹¹ De ní ncāhān jíin ní: Maá ní cúu tá cúu letra A jā xihna űúhún jíin letra Z jā sándihí, chi maá ní cúu Yāā jā iyó jondē xihna űúhún de coo ní níí cání. De tee nú nūū iin tutū ndācā jā cunī nū, de tají nú quíhin nūū ndihújā grupo nchivī cándíja jā iyó níí cáhnú Asia, suu inī űuū Efeso, jíin Esmirna, Pérgamo, Tiatira, Sardis, Filadelfia, jíin Laodicea, ncachī.

¹² űúcuán de ní ndicó cóto ní jā cunī ní ní iin cúu jā cáhān jíin ní. De tá ní ndicó cóto ní de ní jinī ní űjā candelero oro.

13 De mähñú ndihújā candelero ñúcuán íñí maá Yāā nī nduu tēe. De ñúhún yā iin sahma cání jā quénda jondē nūū jēhē yā. De núhnī iin cinturón oro yīcā yā.

14 De ixi xīnī yā chi yaa tá cúu ixi tīcāchí, tá cúu yuhvā volcán. De tīnūú yā jéndütē tá cúu yáñuhūn.

15 De jēhē yā xīñū tá cúu cāa cuáán jā ní ndúhvā nūū horno. De níhin ndasí jā cáhān yā, tá cúu nūū níhin cuāhā yūte náhnū.

16 De ndahá cuáhā yā tīn yā ūjā tiūūn. De yuhú yā quée jā cáá tá cáá espada jā xēēn ndúú lado. De nūū yā cáá tá cáá ncardiī jā ndíi vāha.

17 De tá ní jinī ni yā de ní ndicó cáva ní nūū jēhē yā modo jā ní jihī ni. De ní ntee yā ndahá cuáhā yā sīquī ni, de ní ncahān yā: Mā cūyūhú nú. Maá ní cúu Yāā jā íyó jondē xihna ñúhún de coo ní níi cání.

18 De Yāā tēcū cúu nī. Chi ní jihī ni de ní natecū ni, de mitan chi tēcū ni níi cání. De maá ní tīn poder sīquī cuēhē jáhnī nchivī jíin sīquī lugar nūū ndéē ānō ndá ndīyi.

19 Túsaá de tee nú nūū tutū ndācá jā ní jinī nū, jā cúu mitan jíin jā coo ichi nūū.

20 De yáhā cúu tūhun yíyuhū jā stéhēn ni sīquī ndihújā tiūūn jā ní jinī nū jā tīn ní ndahá cuáhā nī, jíin sīquī ndihújā candelero oro: Ndhújā tiūūn ñúcuán cúu tá cúu ndihújā jā cúñáhnū nūū ndihújā grupo nchivī cándíja. De ndihújā candelero cúu tá cúu ndihújā grupo nchivī cándíja.

2

Tūhun jā cuáhān ñūū Efeso

1 Tee nú tūhun yáhā ná quihīn nūū jā cúñáhnū nūū nchivī cándíja ñūū Efeso: Súcuán cáhān nduhū, Yāā jā tīn ndihújā tiūūn jíin ndahá cuáhā nī, de jíca nuu ní mähñú ndihújā candelero oro.

2 Ja jíinī ni ndācá tiñu váha jā sáhā ndá nú, jā ndíhvī inī nū sīquī tūhun nī, jíin jā jéndeé inī ndá nú. De jíinī ni jaá nduú jēhe ndá nú tūhun jā quívi nchivī nēhén mähñú nú. De jíinī ni jā ní jito túni nū ndá tēe stáhvī jā cáhān dē jā cúu dē apóstol, de ní jinī nū jā tēe stáhvī cúu dē.

3 De ní jendeé inī ndá nú ní ndoho nú tūndóhó, de nduú ní núu inī nū jā cúu ndasí nú jíin tiñu nī.

4 De vísó súcuán de íyó jacū jā cáhān ni nūū nū, chi nduú cā íyó mānī vāha nú jíin nī tá cúu nūū ní íyo mānī nū jíin nī quívi yātā.

5 Túsaá de nūcūhun inī ndá nú nāsa ní sndóo nú tūhun jā ní íyo mānī nū jíin nī, de nacani inī nū, de sáhā nú tá ní nsáhā nú jondē quívi ñúcuán. De tú mā nācani inī nū, de ñamā cuēē ni de stáá nī candelero nū nūū íñí, cúu jā má cuiñí cā nū jíin nchivī cándíja.

6 De vísó súcuán de íyó iin jā váha jā sáhā ndá nú, chi nduú jétahān cuitī inī nū tiñu nēhén jā sáhā ndá nchivī jā níquīn tūhun jā stéhēn Nicolás. De suni maá ní nduú jétahān cuitī inī nī.

7 Nchivī jā íyó sóho ná tēe sóho jíi jā cáhān maá Espiritu Santo jíin ndá grupo nchivī cándíja. Ndācá nchivī jā cundeé sīquī jānehén, cuāha nī tūhun jā cajī jíi jāvíxī jā cúun xīnī ñutun jā sáhā jā cutecū jíi níi cání. De ñutun ñúcuán íñí jondē andivī nūū íyó Yāā Dios nūū víi ndasí cáá.

Tūhun jā cuáhān ñūū Esmirna

⁸ De tee nú tūhun yáhá ná quíhīn nūū jā cúñáhnú nūū nchivī cándíja űuū Esmirna: Súcuán cáhān nduhū, Yāā jā íyó jondē xihna űñhún de coo nī nūí cání, de nī jīhī nī de nī natecū nī.

⁹ Ja jínī nī ndācā tiñu váha jā sáhá ndá nú, jíin tūndóhó jā ndóho nú, jíin jā ndóho ndáhvī nú. De visō súcuán de cuicá ndá nú ndihī jā ndíso tūhun nī. De jínī nī jā cáhān nēhēn ndá nchivī síquī nū. Nchivī űñcuán cáhān jī jā nchivī hebreo nchivī maá Yāā Dios cúu jī, de nduú chí jā stáhvī jī-nī, chí sa nchivī yíhī ndahá Satanás cúu jī.

¹⁰ De mā cūyūhú cuitī nū ndācā jā ndoho nú. Chí tāchī cúñáhnú jā űatin sáhá jā quivī sava ndá nú vecāa jā coto túnī ndá ndóhó, de cundoho nú tūndóhó űxī quivī. De cuiñī nīhin nú visō jondē cuū nū, de cuāha nī premio nū jā cutecū nū nūí cání.

¹¹ Nchivī jā íyó sōho ná téē sōho jī jā cáhān maá Espírītu Santo jíin ndá grupo nchivī cándíja. Ndācā nchivī jā cundee síquī jānēhēn, mā nīhīn jī tūndóhó jā tānū tāhvī jī cuū jī vuelta űū.

Tūhun jā cuáhān űuū Pérgamo

¹² De tee nú tūhun yáhá ná quíhīn nūū jā cúñáhnú nūū nchivī cándíja űuū Pérgamo: Súcuán cáhān nduhū, Yāā névāha espada jā xēen ndūū lado.

¹³ Ja jínī nī ndācā tiñu váha jā sáhá ndá nú, de jínī nī jā ndēē ndá nú māhñū nchivī jā tátúnī Satanás nūū. De visō súcuán de íñī nīhin ndá nú jíin tūhun nī, de nduú ní náyūhú nú jā cándíja nú nduhū, nī quivī jā ní jīhī Antipas, téē nī squíncuu váha nī nacani ndāā tūhun nī. Chí űuū ndá nú íyó ndá nchivī jā jétíñū Satanás, de nī jahñī jī Antipas.

¹⁴ De visō súcuán de íyó jacū jā cáhān nī nūū ndá nú. Chí māhñū ndá nú nchivī űuū Pérgamo íyó sava nchivī jā níquīn tūhun jā ní stēhēn Balaam. Chí téē űñcuán nī stēhēn dē nūū Balac nása squívī dē nchivī Israel cuāchi jā cajī jī jā ní nsōcō nūū ídolo jíin jā casíquí ndēē tāhán jī.

¹⁵ De suni íyó sava nchivī māhñū ndá nú jā cándíja cā jī tūhun jā ní stēhēn Nicolás, de tūhun űñcuán chí nduú jétahān cuitī inī nī.

¹⁶ Túsaá de nacani inī ndá nú jā sndóo nú cuāchi nú. Chí tú nduú de űamā cuēē nī jíin espada jā queē yuhū nī. De jíin űñcuán de sndóho nī nchivī jā cándíja cā tūhun nēhēn űñcuán.

¹⁷ Nchivī jā íyó sōho ná téē sōho jī tūhun jā cáhān maá Espírītu Santo jíin ndá grupo nchivī cándíja. Ndācā nchivī jā cundee síquī jānēhēn, scājī nī jī maná jā yíyuhū ichi andivī. De suni cuāha nī iin yūū cuījín nūū jī, de nūū yūū űñcuán cundee iin sívī jéé, de nī iin nchivī mā cūnī sívī űñcuán, chí maá-nī nchivī jā nīhīn.

Tūhun jā cuáhān űuū Tiatira

¹⁸ De tee nú tūhun yáhá ná quíhīn nūū jā cúñáhnú nūū nchivī cándíja űuū Tiatira: Súcuán cáhān nduhū, maá Sēhe Yāā Dios jā jéndütē tīnūū nī tá cúu yáñuhūn. De jēhē nī xíñū cáá tá cáá cāa cuāán jā ní ndūhvā.

¹⁹ Ja jínī nī ndācā tiñu váha jā sáhá ndá nú, chí cúndáhvī inī nū tāhán nú, de cándíja nīhin nū nduhū, de sátfīñú nū nūū nī, de jēndeé inī nū. De jínī nī jā víhī cā sáhá ndá nú mitan nsūū cā jondē quivī yāta.

²⁰ De visō súcuán de íyó jacū jā cáhān nī nūū nū. Chí íyó iin űahan māhñū ndá nú jā nání Jezabel. De jēhe ndá nú tūhun jā stēhēn űa nūū nū. De cáchī űa jā nácani űa tūhun Yāā Dios. De nduú chí jíin tūhun stēhēn űa de stáhvī űa

nchiví cándíja jā cúu ji mozo ni. De sáhá ña jā cásíquí ndéē tāhán ji, jíin jā yáji ji jā ní nsōcō nūū ídolo.

²¹ De nī jēhe nī tiempo jā nacani inī ña, de nduú cúnī ña nacani inī ña jā sndóo ña jā cásíquí ndéē ña.

²² Túsaá de ná sáhá nī jā cava ña jíin cuēhē. De ndācá nchivī jā cásíquí ndéē jíin ña, suni cuāha nī tündóhó xéēn nūū ji, de tú mā nācani inī ji jā sndóo ji tiñu néhēn tá cúu nūū sáhá ñahan ñúcuán.

²³ De sáhá nī jā cuū nchivī jā ní scándíja ña. De súcuán de cunī ndācá grupo nchiví cándíja jā maá nī cúu Yāā jā jíin ndihi nāsa cáa jāá ntúnī jíin ánō nchivī. De cuāha nī yāhvi iin iin nú tú nāsa nī nsáhá nú.

²⁴ De sava cá nū jā íyó ñuū Tiatira, jaá nduú ní jétáhvī tūhun jā stéhēn ñahan ñúcuán, de ni nduú ní ntūin nú tūhun jā cáhān ndá ji jā tūhun yíyuhū cá nūū Satanás cúu, jíin ndá maá nú cáhān nī jā má téē cá ni incā tiñu síquí nū.

²⁵ Chi maá-ni jā quendōo ñihin nú jíin tūhun ndāā jā cándíja nú, de quendōo ñihin nú jíin jondē quivī nenda nī.

²⁶ Ndācá nchivī jā cundeeé síquí jānēhén, jíin jā squíncuu vāha tiñu jā cúnī ni jondē mitan de jondē quivī sándíhí, sáhá nī jā cuñáhnú ji tatúnī ji nūū ndācá nación,

²⁷ tá cúu nūū ní nsáhá Tatá nī jā cuñáhnú nī tátúnī ni. De tatúnī ñihin ji nūū ndācá nación. Chi tá cúu nūū cúun yúú ji quísi táhvī, súcuán squéne yichī ji nchiví jāá nduú cándíja nūū nī.

²⁸ De sáhá nī jā cunī ji nduhū jā víi cuñáhnú nī quivī nenda nijin ni, tá cúu nūū jíin ji lucero jā quēnda túu.

²⁹ Nchiví jā íyó sōho ná téē sōho ji tūhun jā cáhān maá Espíritu Santo jíin ndá grupo nchiví cándíja.

3

Tūhun jā cuāhān ñuū Sardis

¹ De tee nú tūhun yáhá ná quíhīn nūū jā cúñáhnú nūū nchiví cándíja ñuū Sardis: Súcuán cáhān nduhū, maá Yāā jā névāha ndihújā Espíritu Yāā Díos jíin ndihújā tiūūn. Ja jíin ni ndācá tiñu jā sáhá ndá nú, de cáhān nchiví jā técū nū, sochi nūū nduhū chí modo ndiyi cúu ndá nú.

² Natahvī inī nū, de ndijehé ñihin nú jíin tiñu jā jacū-ni cá íyó de ndúcú naā. Chi ja jíin ni jāá nduú squíncuu vāha vāha nú nūū Yāā Díos.

³ De nūcūhun inī nū ndācá tūhun jā ní stéhēn ndá nūū nū. De cándíja nú ndá tūhun ñúcuán de nacani inī nū jā sndóo nú cuāchi nú. Chi tú mā náthvī inī nū, de cuēē ni nūū nū iin sanaā-ni, modo jā iin sanaā-ni de quíji jācuíhná, de má cūnī nú nā hora jíin ni nūū nū.

⁴ De visó súcuán de íyó jacū nū ñuū Sardis jāá nduú ní nsáhá nú cuāchi, jā cúu modo jāá nduú ní nsáhá téhēn nú sahma nú. Já ñúcuán vāha yaa coo sahma nú caca nú jíin nī, chí nchiví vāha cúu ndá nú.

⁵ Chi ndācá nchiví jā cundeeé síquí jānēhén, cuāha nī sahma cuijín yaa cuhun ji. De mā sndóo nī sívī ji nūū libro jā yósō sívī nchiví cutecū ní cání. De cuetúhún nī ji nūū Tatá nī jíin nūū ndācá ángel yā.

⁶ Nchiví jā íyó sōho ná téē sōho ji tūhun jā cáhān maá Espíritu Santo jíin ndá grupo nchiví cándíja.

Tūhun jā cuāhān ñuū Filadelfia

7 De tee nú tūhun yáhá ná quíhīn nūū jā cúñáhnú nūū nchivī cándíja űūū Filadelfia: Súcuán cáhān nduhū, Yāā ndoo Yāā ndāā, de névāha nī ndácāa rey David. De maá nī nácune jā quívi nchivī nūū tátúnī nī, de nī iin mā cūú nacasī, de maá nī nácasī, de nī iin mā cūú nacune.

8 Ja jíni nī ndácá tiñu váha jā sáhá ndá nú. De nī nacune nī modo iin viéhé jā quívi ndá nú, de nī iin mā cūú nacasī. Chi visó jacū-ni fuerza nū iyó, de nī ncandíja nú tūhun nī, de nduú jásī ndá nú yuhú nú jā cándíja nú nduhū.

9 De iyó sava nchivī jā yíhī ndahá Satanás, de cáhān ndá jí jā nchivī hebreo jíin nchivī maá Yāā Dios cúu jí, de nduú chí jā stáhvi jí-ni. Túsaá de sáhá nī jā quenda jí nūū nū de cuiñi jíti jí nūū nū, de cunī jí jā māni nī jíin nū.

10 De váha nī squíncuu ndá nú tūhun jā ní ncāhān nī jā cuandéé inī nū. De jā űúcuán scácu nī ndá ndóhó quívi jā quíji iin tūndóhó xéēn síquī nchivī ní cáhnú űayívi, jā coto túni űúcuán ndá jí.

11 De űamā nenda nī. Túsaá de quendōo nihin ndá nú jíin tūhun cándíja nú, tácuu nī iin mā cándeé premio nū.

12 Ndácá nchivī jā cundeé síquī jānēhén, sáhá nī jā cuu jí tá cúu sihīn yūū luu inī templo Yāā Dios maá nī. De mā cújiyo jí nūū ndéē yā űúcuán. De tee nī sívi Yāā Dios maá nī teēn jí, jíin sívi jéé maá nī, jíin sívi űūū Yāā Dios maá nī. De űūū űúcuán cúu Jerusalén jeé, de cuun quíji ichi andiví jondé nūū Yāā Dios maá nī.

13 Nchivī jā iyó sōho ná téé sōho jí tūhun jā cáhān maá Espíritu Santo jíin ndá grupo nchivī cándíja.

Tūhun jā cuáhān űūū Laodicea

14 De tee nú tūhun yáhá ná quíhīn nūū jā cúñáhnú nūū nchivī cándíja űūū Laodicea: Súcuán cáhān nduhū, maá Yāā cúu tūhun ndāā, Yāā cúu testigo váha jā cáhān ndāā. De maá nī nī nsáhá ndihī jā ní ncāhān Yāā Dios jā ná jécōo.

15 Ja jíni nī ndácá tiñu jā sáhá ndá nú. De cúu ndá nú modo jáá nduú vījin de nī nduú ihní, cúu jā jacū-ni cándíja nú tūhun nī, chí nī nduú jásī nū de nī nduú ndíhvī inī nū síquī. De nācā váha de tú jā vījin nú á jā ihní nú nícu.

16 De nduú chí vāchi jā yíhī vīxi-ni ndá nú, chí nī nduú jásī nū de nī nduú ndíhvī inī nū síquī. De jā űúcuán squéne yichī nī ndá nú modo iin jā játi nī ntesí nī jáá nduú jétahān inī nī.

17 De cáhān ndá nú jā cuicá nú, de quéndōo váha nú, de nduú cúmanī nī iin nūū nū. Sochi nduú sáhá nū cuenta jā nūū maá nī chí ndáhvi ndasí ndóho nú, de cúmanī ndasí nūū nū, de cácuáá nú, de cávichí nū.

18 Túsaá de cáhān nī jíin ndá nú jā nūū nī cueen nú oro jā ní ndúhvā nūū űúhūn de nī nduu ndinuhun oro, de suu cúu jā sáhá nī jā coo cuicá ndíja nú ndihī jā ndíso tūhun nī. De nūū nī cueen nú sahma cuijín cuhun nú, tácuu mā cúcanoō nū jā cávichí nú, cúu jā quendōo ndāā nū sáhá nī. De cueen nú tátān nūū nī cuhun tīnūú nú, tácuu ndunijīn tīnūú nú, cúu jā jícūhun inī nū tūhun nī.

19 Ndácá nchivī jā cúndáhvi inī nī, chí cáhān nī nūū jí de sndóho nī jí, tácuu ná chúhun inī jí. Túsaá de cundihvi inī ndá nú, de nacani inī nū jā sndóo nú cuāchi nú.

20 Cunini ndá nú tūhun yáhá, chí íñi nī viéhé ánō nū cáhān nī jā quívi nī. De tú ní-ni ndóhó cunini de nacune nú viéhé ánō nū, de quívi nī cají nī stāā jíin nú, de suni cají maá nú jíin nú. De suu cúu jā cundeé nī ánō nū.

21 Ndácá nchivī jā cundeé síquī jānēhén, cuāha nī tūhun jā cundeé jí jíin nī nūū mesa nūū tátúnī nī. Chí saá-ni nduhū nī snāā nī poder jānēhén, de nī jécundeé nī jíin Tatá nī nūū mesa nūū tátúnī yā.

²² Nchivī jā iyó sōho ná tée sōho ji tūhun jā cāhān maá Espíritu Santo jíin ndá grupo nchivī cándija, ncachī yā.

4

Ndācá jā ndēē andiví chíñúhún nūū yā

¹ Ñúcuán de nī nūcūndēhé nī, de nī jinī nī jā núne iin viéhé andiví, de maá Yāā jā ní ncāhān jíin nī jā xíhna ñúhún, nī ncāhān tucu jíin nī modo jā tívi trompeta. De nī ncāhān: Caa quiji nú yáhá, de ná stéhēn nī nūū nū ndācá tíñu jā coo ichi nūū cā, ncachī yā.

² De nī jinī cā nī jā ní stéhēn Espíritu Santo nūū nī. Chi nī jinī nī jā andiví íñi iin mesa nūū tátúnī, de ndēē maá yā nūū mesa ñúcuán.

³ De jéndütē yā modo iin yūū cuijín ndēē nihni xíñū á iin yūū cuáhá xíñū. De iin ticó yēhndé nī jicó ndúū yuhú mesa yā, de jéndütē tá nūū cáá iin yūū cuií xíñū.

⁴ De xíin mesa yā nī jinī nī jā ní jicó ndúū ōcō cūmī cā mesa nūū tátúnī. De nūū mesa ñúcuán ndēē ōcō cūmī tēe ñáhnú jā ndíso tíñú. De ñúhún ndá dē sahma cuijín yaa, de xīnī dē ñúhún corona oro.

⁵ De jondē nūū mesa nūū tátúnī yā jéndütē sáhá taja de níhin de cána taja. De ichi nūū mesa yā íñi ndihújā Espíritu Yāā Dios, de cáá tá cáá ūjā iti náhnú jā cáyū ñuhún.

⁶ De ichi nūū mesa yā suni iyó modo iin mar jā ndēē nihni tá cúu nūū cáá vidrio. De xíin mesa yā ní jicó ndúū cūmī jā tēcū. De iyó cuáhá tñnūū níí cáhnú ichi nūū jíin ichi chátā.

⁷ De iin jā tēcū ñúcuán cáá tá cáá ndicaha. De incā cáá tá cáá stīquī. De jā únī chi nēe nūū tēe. De jā cūmī chi cáá tá cáá yaha jā jíicó nūū táchī.

⁸ De ndicūmī jā tēcū ñúcuán iyó íñū nījin jā iin iin. De maá-ni tñnūū cúu níí cáhnú jondē jíin níí chījin nījin. De nduú ñuū nduú jéncuifñi cuitī jā cāhān:

Yāā ī Yāā ndoo ndasí

cúu maá Jētohō ō Yāā Dios, Yāā tīin ndihi poder,

Yāā iyó mítan, de nī iyo yā níí cání, de coo yā níí cání.

Cáchī.

⁹ Chi maá-ni jā cāhān ndicūmī ñúcuán jā cúñáhnú ndasí Yāā ndēē nūū mesa, Yāā tēcū níí cání cuitī. De yíñúhún cāhān ndá jíin yā, de nácuatáhvi nūū yā.

¹⁰ De ndācá vuelta jā sáhá súcuán, de ndihócō cūmī tēe ñáhnú jā ndíso tíñú, jécūñi jíitī dē nūū Yāā jā tēcū níí cání cuitī, de chíñúhún dē yā. De táva dē corona dē, de jáquín dē ichi nūū mesa yā. De cāhān ndá dē:

¹¹ Jētohō sá de Yāā Dios sá cúu ní.

De vāha ndasí Yāā cúu ní jā cāhān jíi jā víi cúñáhnú ní,

de iyó yíñúhún ndá jíi nūū ní, de tīin ní ndihi poder.

Chi maá ní nī nsáhá ndihi jā iyó,

de síquī jā súcuán nī ncuu inī maá ní de nī jēcōo ndihi.

Ncachī ndá dē.

5

Jā ní nacune Tīcāchī Yāā Dios tutū

¹ Ñúcuán de nī jinī nī jā Yāā jā ndēē mesa jā tátúnī, ndahá cuáhá yā tīin yā iin tutū cání jā ní ntuū. De yósō tūhun ndúū lado tutū ñúcuán, de ndásí jíin ūjā sello.

² De nī jinī ni iin ángel yā jā ndiso poder, de nī ncāhān jee: ¿Ní iin cúu tēe vāha ndasí jā cundiso tíñú quehndē ndá sello de nacune tutū yáhá? ncachī ángel yā.

³ De ni andiví ni ñayiví ni jā íyó chījin ñayiví, nduú ní íyo ni iin jā cuu cundiso tíñú jā nacune tutū ñúcuán, de ni jā cūndēhé nūū.

⁴ De nī jacu ndasí nī, chi nduú ní íyo ni iin jā cuu cundiso tíñú nacune de cahvi tutū ñúcuán, de ni jā cūndēhé nūū.

⁵ Sá de nī ncāhān iin tēe ñáhnú ñúcuán jíin nī: Mā cuācū nú, chi íyó iin Yāā jā ndiso tíñú yā quehndē yā ndihújā sello jā ndasí tutū, de nacune yā. De maá yā chi íyó cuāhā poder yā, tá cúu nūū íyó cuāhā fuerza iin ndicaha. De nī ncacu yā chījin tatā Judá, jā cúu tatā rey David. De nī snáá yā poder ndacá jānehén.

⁶ Ñúcuán de nī jinī ni Yāā jā cúu Ticāchí Yāā Dios jā ní jahnī ndá ji de nī natecū yā. De Ticāchí ñúcuán íñi yā nūū íñi mesa Yāā Dios, māhñú ndicúmī jā tēcū jíin māhñú ndá tēe ñáhnú jā ndiso tíñú. De íyó ūjā ndiquin jíin ūjā tīnūū Ticāchí ñúcuán. De tīnūū ñúcuán cúu ndihújā Espíritu Yāā Dios jā ní ntají yā nī jēhēn ní cáhnú ñayiví.

⁷ De Ticāchí ñúcuán nī jēquehen yā tutū jā tīin ndahá cuáhá Yāā jā ndēe nūū mesa.

⁸ De tá nī nquehen yā tutū ñúcuán, de ndicúmī jā tēcū jíin ndihócō cūmī tēe ñáhnú jā ndiso tíñú nī jēcuñi jiti nūū yā. De tá iin iin tēe ñáhnú yíndahá yaā jā nání arpa, jíin cōhō cúu oro jā ñúhún chitú sūja īī. De sūja īī ñúcuán cúu ndacá tūhun jā jícan táhvi nchiví jā yihí ndahá Yāā Dios.

⁹ De nī jita ndá dē iin yaā jéé, de suha cáhān: Vāha ndasí Yāā cúu ní jā quehen ní tutū de quehndē ní sello jā ndasí. Chi nī jahnī ndá ji níhín, de jíin níñi ní nī nacueen ní nchiví māhñú ndacá raza, ndacá yuhú, ndacá ñuū, ndacá nación, tácuā cuu ji nchiví Yāā Dios.

¹⁰ De nī nsáhá ní jā cuu ji rey jíin sūtū nūū Yāā Dios, de ndacu ji tíñu inī ñayiví. Ncachī ndá dē jita dē.

¹¹ De nī ndēhé cā ni, de nī jinī nī jā cáhān cuāhā ángel yā jā ní jicó nduú xiín mesa yā, jíin xiín ndicúmī jā tēcū, jíin xiín ndá tēe ñáhnú ndiso tíñú. De íyó cuāhā ndasí millón ángel ñúcuán.

¹² De suha nī ncāhān jee ndá yā: Vāha ndasí Yāā cúu Ticāchí jā ní jahnī ndá ji. De jā ñúcuán tīin yā poder, de cuicá ndasí yā, de ndíchí ndasí yā, de ndiso yā cuāhā fuerza, de ndihi chi íyó yíñúhún nūū yā, de víi cúñáhnú yā, de cáhān ndá ji jā vāha ndasí Yāā cúu yā. Ncachī ndá.

¹³ De suni nī jinī nī jā cáhān ndihi jā ní nsáhá Yāā Dios jā íyó inī andiví jíin inī ñayiví jíin chījin ñayiví jíin inī mar. De ndiví ñúcuán nī ncāhān: Cúsí inī ō cáhān ō jā vāha ndasí Yāā cúu Yāā jā ndēe nūū mesa nūū tátúní yā, jíin Yāā cúu Ticāchí Yāā Dios. De ná cóo yíñúhún ó nūū yā, chi víi ndasí cúñáhnú yā, de tīin yā poder ní cání cuití. Ncachí.

14 De nī ncāhān ndicúmī jā tēcū: Súcuán ná cóo, ncachī. De ndihócō cūmī tēe nāhnú jā ndíso tíñú nī jēcūñī jīti dē, de nī nchiñhún dē nūū Yāā jā tēcū ní cání cuítī.

6

Sīquī ndihújā sello

1 Nūcuán de nī jinī nī jā Yāā cúu Ticāchī Yāā Dios, nī jehndē yā iin jā újā sello nūcuán. De nī jinī nī jā cāhān iin táhān ndicúmī jā tēcū, tá cúu nūū cāna taja: Nehēn de cunī nū.

2 De nī nūcūndēhé nī, de nī jinī nī iin caballo cuíjín. De jā yósō sīquī tī yíndahā iin nduva jā sndáva flecha. De nī jīcūhun iin corona xīnī. De nī nquee nī ncanāá, de nī ncundeé sīquī ndihi.

3 Sá de Ticāchī nūcuán nī jehndē yā sello ūū. De nī jinī nī jā cāhān incā táhān ndicúmī jā tēcū: Nehēn de cunī nū.

4 De nī nquee iin caballo cuāhá, de jā yósō sīquī tī ndíso tíñú jā snáá tūhun jā ndēē māñī nchivī ñayiví, de quijéhé jī cahñī táhān jī. De nī nīhīn nūcuán iin espada cāhnú.

5 Sá de Ticāchī nūcuán nī jehndē yā sello ūnī. De nī jinī nī jā cāhān incā táhān ndicúmī jā tēcū: Nehēn de cunī nū. De nī nūcūndēhé nī, de nī jinī nī iin caballo tūū. De jā yósō sīquī tī yíndahā iin balanza jā chícuahā, chí coo tāmā xēēn.

6 De māhñū ndicúmī jā tēcū nī jinī nī iin jā cāhān: Iin kilo-ni trigo nīhīn jī jīín yāhvi jī jā sátíñú jī iin quiví. De tú cebada de ūnī-ni kilo nīhīn jī jīín yāhvi jī jā sátíñú jī iin quiví. Sochí aceite jīín vino chí mā sáhá nú jā cumanī, ncachī.

7 Sá de Ticāchī nūcuán nī jehndē yā sello cūmī. De nī jinī nī jā cāhān tucu incā táhān ndicúmī jā tēcū: Nehēn de cunī nū.

8 De nī nūcūndēhé nī, de nī jinī nī iin caballo cuāān yaa, de jā yósō sīquī tī cúu maá cuēhé jahñī nchiví. De ichi chátā níquīn maá tūhun jā quiví nchiví lugar nūū ndēē ánō ndīyi. De ndūū nūcuán ndíso tíñú jā nenda sīquī iin jā ndicúmī parte ñayiví, de cuu sáhá jā cuū nchiví jīín guerra, jīín tāmā, jīín cuēhé xēēn, jīín ndācá quiti xēēn jā iyó ñayiví.

9 Sá de Ticāchī nūcuán nī jehndē yā sello ūhūn. De chíjin altar cāhnú nī jinī nī ndá ánō nchiví jā ní ncandíja tūhun Yāā Dios de nī nacani jī tūhun yā, de jā sīquī nūcuán nī jahñī nchiví jī.

10 De nī ncana jee ndá ánō nūcuán: Jētohō sá Yāā Dios, maá ní cúu Yāā ndoo de vāha squíncuu ní jā ní nquee yuhú ní. ¿De nāsaa cā tiempo coo de sáhá ndāā ní jēhé ndá sá, de nacūaha ní jā ndutahvī nchiví ñayiví jā ní jahñī sáán? ncachī ndá.

11 Nūcuán de nī jēhe yā sahma cuijín cūhun ndá jī, de nī ncāhān yā jīín jī jā ná nátatū jī jacū cā tiempo. Chí iyó cā hermano jī jā sátíñú nūū yā, jā suni cānuú cuū jī tácuā jīnu número jī, ncachī yā.

12 Sá de Ticāchī nūcuán nī jehndē yā sello iñū. De nī jinī nī jā ní ntāan ndasí. De nī ncutuún ncandíi modo iin sahma túún. De ní yōō nī nduu modo nīñī.

13 De ndá tíuūn andiví nī nincava nūū ñūhún modo jā cóyo ndīhā yhí ñutun higo sáhá tāchī níhin.

14 De andiví nī ncujiyo tá cúu jā nátuū iin tutū cāhnú. De ndācá yucu jīín ndācá isla nī ncujiyo cuāhān incā lado.

15 De ndācá rey ñayiví, jīín ndá jā cúñáhnú, jīín jā cuicá, jīín ndācá capitán, jīín jā ndíso poder, jīín mozo jā ní jeen ndá nchiví, jīín tēe sátíñú cuenta maá, nī nchiyuhú ndá maá iní yaví cava jīín māhñū cava chíjin yucu.

16 De nī ncāhān ndá ji jíin yucu jíin cava: Ndicó cáva sīquī nī, ná quíyuhū nī tácuā mā cūnī maá Yāā jā ndēē nūū mesa jā tátúnī, jíin Yāā cúu Ticāchī jā cuāha yā castigo xēēn nduhū.

17 Chi nī nguenda maá quivī cāhnú jā cuāha yā castigo, ¿de ní iin quenda jā cuiñi nūū yā? ncachī ndá ji.

7

Nchivī ndācá tatā Israel jā ní jēcundeē sello teēn

1 De tá nī ncuu tiñu yáhá, de ní jinī nī cūmī ángel yā jā íñi ndicúmī lado ñayivī. De jāsi ndá yā jā má quihī táchī ndicúmī lado, tácuā mā quihī nūū ñūhún nī nūū mar nī nūū ní iin ñutun.

2 De suni nī jinī nī incā ángel yā, vāji ichi nūū quénda ncandī. De yíndahá yā sello Yāā Dios, Yāā técū. De ní ncāhān jee yā jíin ndicúmī ángel ñúcuán jā ndíso tíñú jā sáhá dañó nūū ñuhun yíhí jíin nūū mar:

3 Mā sáhá nú dañó nūū ñūhún nī nūū ndācá ñutun nī nūū mar, chi jondē tee ó sello teēn ndācá nchivī jā sáhá tiñu cūnī Yāā Dios ndācá ó, ncachī yā.

4 De ní jinī nī jā cáchī jā íyó ciento ūū xico cūmī mil nchivī jā ní jēcundeē sello teēn. De nchivī ñúcuán cúu ndācá tatā nchivī Israel.

5 De íyó ūxī ūū mil nchivī jā cúu tatā Judá jā ní jēcundeē sello, jíin ūxī ūū mil tatā Rubén, jíin ūxī ūū mil tatā Gad,

6 jíin ūxī ūū mil tatā Aser, jíin ūxī ūū mil tatā Neftalí, jíin ūxī ūū mil tatā Manasés,

7 jíin ūxī ūū mil tatā Simeón, jíin ūxī ūū mil tatā Leví, jíin ūxī ūū mil tatā Isacar,

8 jíin ūxī ūū mil tatā Zabulón, jíin ūxī ūū mil tatā José, jíin ūxī ūū mil tatā Benjamín. Ndihi tatā yáhá cúu jā ní jēcundeē sello.

Nchivī cuāhā jā ñūhún sahma cuijín

9 De tá nī ncuu tiñu yáhá de ní nūcūndēhé nī, de ní jinī nī cuāhā ndasí nchivī. De cúu ji nchivī ndācá nación jíin ndācá raza jíin ndācá yuhú jíin ndācá ñūū. De íñi ji nūū mesa nūū tátúnī Yāā Dios jíin nūū maá Yāā cúu Ticāchī. De sīquī jā cuāhā ndasí ji, de ní iin mā cúu cahví nāsaa ji cúu. De ñūhún ji sahma cuijín, de yíndahá ji ñūū.

10 De ní ncana jee ndá ji:

Yāā Dios maá ó cúu jā ní scácu yóhó,

Yāā jā ndēē nūū mesa jā tátúnī,

jíin Yāā cúu Ticāchī Yāā Dios.

Ncachī ndá.

11 De ndihi ángel nī jicó ndúū yā íñi yā yuhú mesa Yāā Dios, jíin xiín ndá tēe ñáhnú jā ndíso tíñú, jíin xiín ndicúmī jā técū. De ní jēcuñi jiti ndá yā ní ntuu yā nūū yā nūū ñūhún nī nchiñūhún yā Yāā Dios ichi núū mesa yā.

12 De ní ncāhān ndá yā:

Amén. Cúsiī inī ō cāhān ō jā vāha ndasí Yāā cúu Yāā Dios maá ó.

De viī cúñáhnú yā de ndíchí yā.

De ná nácuētáhvī ó nūū yā, de ná cóo yíñūhún ó nūū yā.

Chi maá yā tíin poder, de ndíso yā cuāhā fuerza níí cání cuitī. Amén.

Ncachī ndá ángel yā.

13 Sá de ní ncāhān iin tēe ñáhnú ñúcuán jíin nī: ¿Ní nchivī cúu yáhá jā ñūhún sahma cuijín, de ní ichi vāji ndá ji?

14 De nī ncāhān nī jín dē: Maá ní cúu jā jínī, Señor. De nī ncāhān dē jín nī: Yáhá cúu nchivī jā ní nchāha ndá ji nī jinī ji tūndóhó xéén. De nī naquete ji sahma ji jín nīnī maá Ticāchí, de nī nduyaa vāha, cúu jā ní ndundoo ánō ji nī nsáhá yā.

15 Jā ñúcuán cúu jā ínī ji nūū mesa nūū tátúnī Yāa Dios, de sátiñú ji inī templo yā nduú ñuú. De Yāa jā ndéē nūū mesa, coto yā ji jā quendōo vāha ji nūū yā.

16 De mā cúu cā ji sōco, nī mā yíchī cā ji ndute. De nī mā cáyū cā ji nūū ncandīi, de nī mā ndóhó cā ji jā ihní.

17 Chi maá Yāa cúu Ticāchí jā ndéē nūū mesa jā tátúnī, coto yā ji modo jā cúu ji ticāchí yā. De cundeca yā ji quihīn yā jín ji nūū quéne ndute jā cutecū ji ní cánī sáhá. De Yāa Dios nacuahā yā ndute nūū ndá ji, de mā cuácū cā ji, ncachī tēe ñáhnú ñúcuán.

8

Sīquī sello ūjā jín cōhō cūu oro

1 De Ticāchí ñúcuán nī jehndē yā sello ūjā jā ndási tutú, de nañíi-nī nī Iyo inī andiví tá sava hora.

2 De nī jinī nī ndihújā ángel jā ínī nūū Yāa Dios. De nī jēhe ūjā trompeta nūū ndá ángel ñúcuán.

3 Sá de nī nquenda incā ángel, yíndahá yā iin cōhō cūu oro, de nī jēcuñī yā nūū altar. De nī jēhe cuāhā sūja īi nūū yā, tácuā sōcō yā jín tūhun jā jícān táhvī ndihī nchivī jā cándíja Yāa Dios. De nī nsōcō yā nūū altar oro jā iyó ichi nūū mesa nūū tátúnī Yāa Dios.

4 De nūū cōhō cūu jā tīn ángel ñúcuán nī nquene ñūhmā sūja īi, nī ncaa nūū Yāa Dios jondē jín tūhun jícān táhvī ndá nchivī cándíja Yāa Dios.

5 Sá de nī nquehen ángel cōhō cūu ñúcuán. De nī nchuhun chitú yā ticāyi ñuhūn jā cáyū nūū altar. De nī squéne yā jondē inī ñayiví. De nī nsáhá jā nī ncana taja, de nī nihin, de nī jēndütē nī nsáhá taja, de nī ntāan.

Tūhun sīquī trompeta

6 Ñúcuán de ndihújā ángel jā yíndahá ndihújā trompeta, nī nsáhá tūha yā jā tiví yā.

7 De ángel xíhna ñúhún nī ntiví yā trompeta. De nī ncuun ñíñī jín ñuhūn inī ñayiví jā ní nsacā nuu jín nīñī. De nī ncāyū iin jā únī parte ñayiví, jín iin jā únī parte ñutun, jín iin jā únī parte itē cuií.

8 De ángel ūū nī ntiví yā trompeta. De iin jā cúu modo iin yucu cáhnú jā cáyū ñuhūn nī nincava cuāhān nūū mar. De iin jā únī parte mar nī nduu nīñī.

9 De nī jihī iin jā únī parte quiti ñúhún inī mar. De nī naā iin iin ndácá jā únī barco.

10 De ángel ūnī nī ntiví yā trompeta. De nī nincava iin quīmi cáhnú ichi andiví, de cáyū tá cáyū iin iti cáhnú. De nī nincava sīquī iin iin ndácá jā únī yūte jín nūū quéne ndute.

11 De quīmi ñúcuán nánī quīmi ūguā. De iin jā únī parte ndute nī nduu ūguā. De nī jihī cuāhā nchivī nī nsáhá jā ní nduu ūguā ndute ñúcuán.

12 De ángel cūmī nī ntiví yā trompeta. De iin jā únī parte ncandīi jín yōō jín tiūūn nī ntiví. De nī nduneē iin jā únī parte, de nduú cā ní ncútūu iin jā únī parte nduú jín ñuú.

¹³ De nī nūcūndéhé nī, de nī jini nī jā cána jee iin ángel yā jā ndáva cuāhān sava andiví: Nācā xēen cā ndoho nchiví ndéé inī ñayiví, chi ja ñatin ndāhyū ūnī cā trompeta jā tiví ūnī cā ángel, ncachī yā.

9

¹ De ángel ūhūn nī ntiví yā trompeta. De nī jinī nī jā ichi andiví nī nincava tucu iin quīmi inī ñayiví. De nūū quīmi ñūcuán nī jēhe ndácáa jā nune maá yaví cūnú ndasí.

² Sá de nī nacune yaví, de nī nquene ñūhmā nī ncaa modo ñūhmā iin jītūn cāhnú. De nī nsáhá ñūhmā jā ní ncuneē ncandīi jīin níi nūū tāchī.

³ De nūū ñūhmā ñūcuán nī nquenda tīca langosta, nī jītē nuu tī níi cáhnú ñayiví. De nī jēhe yā tūhun jā sáhá tī tá sáhá ndá tīsumhá xēen jā iyó inī ñayiví.

⁴ De nī ndacu yā nūū tī jā má sáhá tī dañó itē jīin yūcū cuíi jīin ñutun, chi maá-ni nchiví jāá nduú nā sello Yāā Dios ndéé teēn ji cúu jā tuu tī.

⁵ De nduú ní jēhe yā tūhun jā cahnī tī nchiví, chi maá-ni jā sndóho tī ji ūhūn yōō. De sáhá tī jā jātū ji tá cúu nūū jātū nchiví jā tūū tīsumhá ji.

⁶ De quīvī ñūcuán nducú ndasí nchiví modo jā cuū ji, sochi mā níhīn ji modo. De vísó cūnī ji cuū ji, de nduú nā modo cuū ji.

⁷ De ndá tīca langosta ñūcuán cáá tī tá cáá caballo jā iyó tūhva quīhīn nūū canáa. De xīnī tī ñúhūn modo corona oro. De néé tī nūū tēe.

⁸ De iyó ixi tī jā cáá tá cáá ixi xīnī ñahan. De nūhun tī cáá tá cáá nūhun ndicaha.

⁹ De níi tī ndásí jā cúu modo sahma cāa. De níhin níjīn tī tá cúu nūū níhin jā cuāhān cuāhā caballo nūū guerra de ñūhun tī carreta.

¹⁰ De suhmā tī iyó iñū, de sáhá tá sáhá tīsumhá. De jīin suhmā tī de cuu sndóho tī nchiví ūhūn yōō.

¹¹ De iyó iin jā cúñáhnú nūū tī, de suu cúu tāchī jā jīto yaví cūnú ndasí ñūcuán. De tāchī ñūcuán yuhú hebreo nání Abadón, de yuhú griego nání Apolión, jā cáchi: Tāchī jā snáa.

¹² Ja nī nchāha iin tūndóhó, de iyó ūū cā tūndóhó jā quiji.

¹³ De ángel iñū nī ntiví yā trompeta. De nī jini nī iin tūhun jā ní ncāhān jondē māhñū ndicúmī squínā altar oro jā íñī nūū Yāā Dios.

¹⁴ De nī ncāhān ñūcuán jīin ángel iñū jā yíndahá trompeta: Nandají nú ndicúmī ángel jā núhnī yuhú yúte cāhnú jā nání Eufrates, ncachī.

¹⁵ De nī nandají ndicúmī ángel ñūcuán, tácuca cahnī iin ndácá jā ūnī nchiví ñayiví. Chi ja iyó tūha ndá ángel ñūcuán jā síquī maá hora jīin quiví jīin yōō jīin cuīyā jā coo súcuán.

¹⁶ De nī jinī nī jā cáchi jā iyó ūū ciento millón soldado jā yósó caballo.

¹⁷ De nī stéhēn cā yā nūū nī, de nī jinī nī ndácá caballo. De ndá tēe jā yósó síquī tī ñúhūn dē camisa cāa, jā cuāhá, jā ndéé, jīin jā cuáán. De xīnī caballo cáá tá cáá xīnī ndicaha. De yuhú tī quéne ñuhūn jīin ñūhmā jīin azufre.

¹⁸ De jīin ndinúnī jā quéne yuhú caballo, de nī jīhī iin ndácá jā ūnī nchiví, suu jīin ñuhūn jīin ñūhmā jīin azufre.

¹⁹ Chi yuhú tī jīin suhmā tī iyó fuerza jā cahnī tī nchiví. Chi suhmā tī cáá tá cáá cōō, de iyó xīnī, de jīin ñūcuán sndóho tī nchiví.

²⁰ De sava cā nchiví jāá nduú ní jīhī jīin ndácá tūndóhó yáhá, nduú ní nácani inī ji jā sndóo ji ídolo ní nsáhá ji. De nduú ní sndóo ji jā chíñúhūn ji ndácá tāchī jīin ídolo jā ní ncuvāha jīin oro jīin plata jīin cāa cuáán jīin yūū jīin ñutun. De ndácá ñūcuán chi nduú cúu cunī, ni nduú cúu cuni, ni nduú cúu caca.

21 De ni nduú ní nácani inī nchivī jā sndóo ji jā jáhnī ji ndīyi, jíin jā sáhá tási ji, jíin jā jíca ndīi ji, jíin jā sácuihná ji.

10

Tūhun ángel jā yíndahá libro lulí

1 De ní jinī ní incá ángel yā jā ndíso poder, ní ncuun yā ichi andiví. De ñúsúcun yā vícō, de xīni yā ñūhún tícō yēhndé. De nūū yā jéndütē modo ncandīi, de sihin yā cúu modo ūū sihin jā cáá tá cáá ñuhūn.

2 De nées yā iin libro lulí jā núne. De ní jani yā jēhē cuáhá yā nūū mar, de jēhē sátin yā nūū ñuhun yíchi.

3 De ní ncana jee ndasi yā, tá cúu jā ndáhyū ndicaha. De tá ní ncana jee yā, de ní ncana ūjā taja.

4 De tá ní ncana ūjā taja, de ja íyó tūha ní jā tee ní tūhun ñúcuán nícu. De ní jini ní iin tūhun ichi andiví jā ní ncāhān jíin ní: Chuvāha nú ndācá tūhun jā ní ncāhān ūjā taja ñúcuán, de mā stéhēn nú ní mā téé nú, ncachī.

5 Ñúcuán de ángel jā ní jinī ní jā íñi nūū mar jíin nūū ñūhún, ní nanee yā ndahá cuáhá yā ichi andiví.

6 De ní nacunehen yā síví maá Yāā jā técū níí cání, Yāā jā ní nsáhá andiví jíin ñayiví jíin mar jíin ndācá ndihi jā íyó inī. De jíin síví yā ñúcuán ní ncāhān téyíí ángel: Mā cúcuéé cá jā jīnu ñayiví.

7 Chi tá quijéhé ángel ūjā tiví yā trompeta, ñúcuán de squíncuu-ni Yāā Dios tūhun yíyuhū yā, tá cúu nūū ní ncachī tūhun yā nūū ndācá mozo yā, tēe ní nacani tūhun yā jondé janahán, ncachī ángel.

8 Ñúcuán de maá jā ní jini ní jā ní ncāhān ichi andiví, ní ncāhān tucu jíin ní: Cuáhán de quehen nú libro lulí jā núne jā nées ángel jā íñi nūū mar jíin nūū ñūhún, ncachī.

9 De ní jēhēn ni nūū ángel ñúcuán, de ní jícān ni jā ná cuáhá yā libro lulí nūū ni. De ní ncāhān yā: Quehen de caji nū. Chi víxī cuu inī yuhú nú modo ndūxi, sochi chíjin nú chi cuhiyá sáhá, ncachī yā.

10 Ñúcuán de ní nquehen ní libro lulí jā nées ángel yā, de ní nchajī ni. De víxī ní ncuu inī yuhú ní modo ndūxi. De tá ní ncuu ní nchajī ni, de ní cuhiyá inī ni.

11 De ní ncāhān ndá jíin ní: Cánúú jā nacani tucu nú tūhun Yāā Dios, nāsa coo síquī nchiví cuāhā ñuū jíin cuāhā nación jā síin síin yuhú, jíin síquī cuāhā rey jā tátúnī, ncachī jíin ní.

11

Sīquī ūū testigo yā

1 Ñúcuán de ní jēhe ndá iin ñutun nūū ni, jā cúu iin medida jā chícuahá. De ní ncāhān jíin ní: Nacuiñi de chicuahá nú templo cāhnú Yāā Dios jíin altar, de cahvi nú nāsaa nchiví cúu jā chíñūhún nūū yā ñúcuán.

2 De mā chícuahá nú patio yātā templo. Chi ja ní jēhe yā nūū nchiví ndācá nación jíca. De ndéé ji inī ciudad ní yáhá, de ūū xico ūū yōō cuāñū ji síquī ciudad.

3 De tají ní ūū testigo ni jā nacani tūhun ní mil ūū ciento ūñi xico quiví. De cuhun dē sahma ndáyí jā cúcuéca inī dē síquī cuāchi nchiví, ncachī yā.

4 De ndūū testigo ñúcuán cúu tá cúu ndūū ñutun olivo jíin ndūū candelero jā íñi nūū Yāā Dios, Yāā xíí ñayiví.

⁵ De nā-ni nchivī tū ndúcú sáhá nāvāha jíin ndúu testigo ñúcuán, de quee ñuhūn yuhú ndúu dē, de cāyū ndihi nchivī jā jíin ūhvī ji dē. De súcuán cuū ndácá nchivī jā ndúcú sáhá nāvāha jíin dē.

⁶ De íyó poder ndúu testigo ñúcuán jā casí dē jā má cūun sāvī nū tiempo jā nácani dē tūhun yā. De suni íyó poder dē sáhá dē jā nduu niñi ndácá ndute. De cuu stíví dē ñayiví jíin ndácá nū tūndóhó, tū nāsaa vuelta cūni dē.

⁷ De tá jínu nacani ndúu dē tūhun yā, ñúcuán de quee quiti xéen jā íyó yavī cūnū ñúcuán. De canāá jíin ndúu dē, de cundeé jíin dē, de cahñī dē.

⁸ De ndúu ndíyi ñúcuán cava nū yáhvi ciudad cahnú nū ní jahñī ji maá Jētoho ō yicá cruz. De ciudad ñúcuán cāhān yātá ji jā ñuū Sodoma jíin Egipto cúu, síquī jā íyó ndasí cuāchi ciudad ñúcuán.

⁹ De nchivī ndácá ñuū, ndácá tatā, ndácá yuhú, ndácá nación, cunī ji jā cava ndúu ndíyi ñúcuán ūñi quivī yósává, de mā cuāha ji tūhun jā quiyuhū.

¹⁰ De nchivī nū cahnú ñayiví cusī ndasí inī ji jā ní jihī ndúu dē, de sáhá ji vico, de cuāha ji regalo nū táhān ji. Chi ndúu tēe jā ní nacani tūhun yā ñúcuán, nī nsáhá dē jā ní ndoho ndasí nchivī ñayiví.

¹¹ De tá yāha ūñi quivī yósává, de Yāa Dios sáhá yā jā nastáá dē tächī, de nacuiñī dē-ni. De cuyūhú ndasí nchivī cunī ji jā ní natecū dē.

¹² Ñúcuán de cuni ndúu dē jā cana jee ichi andiví: Caa nú quiji nú jondē yáhá, cachī. De ndaa dē mähñú vícō quihñ dē andiví, cunī ndá nchivī jā jíin ūhvī ji dē.

¹³ De maá hora ñúcuán tāan ndasí, de ndicó cáva iin jā úxī parte ciudad ñúcuán. De jíin ñutáan ñúcuán cuū ūjā mil nchivī. De ndá cā nchivī jā ndōo, cuyūhú ndasí ji, de cāhān ji jā cúñáhnú Yāa Dios jā ndēe andiví.

¹⁴ Súcuán nī nchāha tūndóhó ūū, de ñamā coo tūndóhó ūñi.

Siquī trompeta ūjā

¹⁵ De ángel ūjā nī ntivī yā trompeta. De nī jini nī nī ncāhān jee ichi andiví.

De súcuán nī ncāhān ndá:

Ndácá nación ñayiví ja nī nūquihī ndahá maá Jētoho ō Yāa Dios

jíin Cristo jā ní ntetíñú yā.

De ndacu yā tiñu ní cáni cuiti.

Cachī.

¹⁶ Ñúcuán de ndihócō cūmī tēe ñáhnú jā ndíso tíñú jā ndēe dē mesa dē ichi nū Yāa Dios, nī jēcuñī jiti dē nī ntuu dē nū dē nū ñuhūn, de nī nchiñúhūn dē yā.

¹⁷ De nī ncāhān ndá dē:

Ná cútahvī sá nū ní, Tātā Yāa Dios,

chi maá ní tūn ndihi poder,

de cúu ní Yāa íyó mitan, de nī íyo ní ní cáni, de coo ní ní cáni.

De nī natiin ní ndivī jā íyó,

de jíin poder ní nī nquijéhé ní tátúnī ní nū.

¹⁸ Nchivī ndácá nación nī nquiti inī ji síquī ní.

De mitan chi nī nquenda quivī jā cuāha ní castigo ji,

jíin jā sáhá ndāa ní tiñu ndácá ndíyi.

De cuāha ní táhvī nū ndácá mozo ní jā ní nacani tūhun ní,

jíin nū ndácá nchivī jā jétíñú ní, jíin nchivī jā chíñúhūn nū ní,

cúu nchivī cúñáhnú jíin jáa nduú.

De mitan de stánū táhvī ní ndá nchivī jā stíví ñayiví.

Ncachī ndá dē.

19 Ñúcuán de nī nune templo Yāā Dios jā íyó andiví. De nī jinī nchiví jā ñúcuán íyó jatūn jā ñúhún contrato yā. De nī jēndütē nī nsáhá taja, de nihin, de cána taja, de nī ntāan, de nī ncuun xēēn ñíñí.

12

Tūhun ñahan jín cōō cāhnú

1 Ñúcuán de iní andiví nī nquenda iin jā sáhvi ndasí iní ō jínī ō: Iin ñahan jā ñúhún ña ncandíi modo sahma, de íñí jēhē ña síquí yōō, de ñúhún iin corona xīnī ña jā ndēē ūxí ūū tiūūn.

2 De ñúhún sēhe ña. De nī jacu cóhó ña jā ndóho ña téhndē chījin ña jā scácu ña jī.

3 Ñúcuán de iní andiví nī nquenda tucu incā jā sáhvi iní ō jínī ō: Iin cōō cuáhá cāhnú ndasí. De íyó ūjā xīnī tī jín ūxí ndiquí tī. De ndihújā xīnī tī ñúhún corona.

4 De ñahan ñúcuán nī jinū ña cuāhān ña jōndē nūū ñuhun tihá nūū íyó iin lugar jā ní nsáhá tūha Yāā Dios. De ñúcuán cundeē ña nihīn ña jā cají ña mil ūū ciento ūnī xico quívi.

5 De nī scácu ña iin sēhe yíi, de sūchí ñúcuán nī jēcundeē tíñú jī jā ndacu nihin jī tíñu nūū ndivíi nación. De nī ndoñúhún-ni sēhe yíi ña ñúcuán, nī ndaa jī cuāhān jī jōndē nūū íñí mesa Yāā Dios nūū tátúnī yā.

6 De ñahan ñúcuán nī jinū ña cuāhān ña jōndē nūū ñuhun tihá nūū íyó iin lugar jā ní nsáhá tūha Yāā Dios. De ñúcuán cundeē ña nihīn ña jā cají ña mil ūū ciento ūnī xico quívi.

7 Ñúcuán de nī ncanāá iní andiví. Chi ángel cūñáhnú cā jā nání Miguel jín ndacá ángel jā cúu mozo nūū yā, nī ncanāá ndá jín cōō cāhnú. De cōō ñúcuán jín ndá mozo maá, nī ncanāá jín yā.

8 De nduú ní ncúndēē ndá tī, de nduú cā ní ncúu cundeē tī andiví.

9 Súcuán nī ncuu jā ní ntavā yā cōō cāhnú ñúcuán jā íyó jōndē janahān ndasí. De nání tī tächí cūñáhnú jín Satanás, de maá tī cúu jā stáhvi ndihi nchiví ñayiví. De nī squéne yā tī jōndē iní ñayiví jín ndacá mozo tī.

10 Ñúcuán de nī jinī nī iin tūhun jā cāhān jee ichi andiví: Ja nī nquenda quívi jā scácu Yāā Dios yóhó, jín jā stéhēn nijīn yā jā tীন yā poder, jín jā tátúnī yā, jín jā ndíso tíñú maá Cristo jā ní ntetúñu yā. Chi ja nī squéne yā maá jā cāhān cuāchi síquí ndacá hermano ō. Chi nduú ñuú nī ncāhān cuāchi síquí jī nūū Yāā Dios maá ó.

11 De nī ncundeē ndá jī síquí Satanás ñúcuán, nī nsáhá tūhun jā ní jati nīñí Yāā cúu Ticáchí nī jhí yā, jín jā ní ncāhān ndāā jī tūhun Yāā Dios, jín jāá nduú ní ncúndáhvi iní jī maá jī, chi nī jēhe jī tūhun candíja jī víso cuū jī jā síquí yā.

12 Túsaá de ná cúsií ndasí iní ndá ndóhó jā ndēē andiví. De nācā xēēn ndoho ndá ndóhó jā ndēē iní ñayiví jín nūū mar. Chi nī ncuun tächí cūñáhnú nī jinū nūū ndá nú. De quítī ndasí iní, chi jínī jāá nduú cā coo cuāhā cā tiempo jā stáhvi nchiví, ncachí.

13 De nī jinī cōō cāhnú ñúcuán jā ní squéne yā maá cuāhān iní ñayiví, de nī jinū tī nī niquīn tī ñahan nī scácu sēhe yíi, jā sáhá xēēn tī ña nícu.

14 De nī jēhe ndá ūū nijīn yaha cāhnú nūū ñahan ñúcuán, tácuā ndava ña quihīn ña lugar ña nūū ñuhun tihá, de cácu ña nūū cōō ñúcuán. De ñúcuán cundeē ña ūnī cuīyā yósāvā, de nihīn ña jā cají ña.

15 De yuhú cōō ñúcuán nī nquene ndute tá cúu iin yūte cāhnú, cuāhān yātā ña tácuā tení ña.

16 De ñuhun chi nī nchindeé ñahan ñúcuán, chi nī nune-ni, de nī nquēe yūte jā ní nquene yuhú cōo.

17 Ñúcuán de nī nquiti xēen inī cōo cāhnú nī jinī tī ña. De cuāhān tī cuācanāa tī jín ndá cā sehe ña, suu nchivī jā squincuu tiñu jā tátúnī Yāa Dios de cándija nñhin ji tūhun Jesucristo.

13

Tūhun sīquī ūū quiti xēen

1 De nī inī nī yuhú mar. De nī jinī nī jā ní nquenda iin quiti xēen inī mar. De íyó ūjā xīnī tī jín ūxī ndiqui tī. De ndihúxī ndiqui tī ñúhún corona. De ndihújā xīnī tī ndéē iin sívī néhén jā quiti inī Yāa Dios sáhá.

2 De quiti xēen ñúcuán jā ní jinī ní cáá tá cáá cuiñi, de ndahá tī cáá tá cáá ndahá oso, de yuhú tī cáá tá cáá yuhú ndicaha. De nūū quiti ñúcuán nī jēhe cōo cāhnú poder maá jín mesa nūū tátúnī. De nī nsáhá jā cúñáhnú ndasí quiti ñúcuán.

3 De nī jinī nī jā ní ntacuēhé iin xīnī tī, de ja ñatin cuū tī nícu. De nī nduvāha tī jā ní ntacuēhé tī. De nī nsáhvi ndasí inī nchivī ní cāhnú ñayíví nī jinī ji, de nī jetáhvī ji nūū tī.

4 De nī nchiñúhún ndá ji cōo cāhnú sīquī jā ní nsáhá tī jā cúñáhnú ndasí quiti xēen, de suni nī nchiñúhún ji quiti xēen ñúcuán. De nī ncāhān ndá ji: Nduú íyó nī iin jā cúñáhnú tá cúu nūū cúu quiti yáhá, de nī iin mā cúndéé canāá jín tī, ncachí ndá ji.

5 De nduú ní jásí yā jā cāhān téyí tī jín jā cāhān nāvāha tī sīquī yā. De nī nñhin tiñú tī jā tátúnī tī ūū xico ūū yōo.

6 De nī nquijéhé tī nī ncāhān nāvāha tī sīquī Yāa Dios, jín sīquī sívī yā, jín sīquī nūū ndéē yā, jín sīquī ndácá jā ndéē andiví.

7 De nduú ní jásí yā jā canāá tī jín nchivī maá Yāa Dios, de cundéé tī jín ji. De suni nī nñhin tiñú tī jā tátúnī tī nūū nchivī ndácá tatá, ndácá ñuū, ndácá yuhú, ndácá nación.

8 De nchivī ní cāhnú ñayíví jāa nduú yósó sívī ji nūū tutū, nī nchiñúhún ji quiti xēen ñúcuán. De Yāa cúu Ticáchí jā ní jahní ndá ji, maá yā névāha tutū ñúcuán jā yósó sívī nchivī cutecū ní cání, de ja yósó sívī ji jondé quíví jā ní jécōo ñayíví.

9 Nchivī jā íyó sōho ná téé sōho ji tūhun jā cāhān nī yáhá.

10 Ndácá nchivī jā sáhá jā quívi táhān vecāa, suni vecāa quihñi maá ji. De ndácá nchivī jā jáhní táhān jín espada, suni jín espada cuū maá ji. Túsaá de nchivī maá Yāa Dios chi cánuú cuandeé inī ji jín tūndóhó de mā jéncuiñi ji cándija ji tūhun jā cúndáhvī inī yā ji.

11 Ñúcuán de nī jinī nī incā quiti xēen jā ní nquenda chíjin ñuhun. De íyó ūū ndiqui tī jā cáá tá cáá ndiqui tīcáchi. De modo táchi cōo cāhnú, súcuán cāhān tī.

12 De tá cúu nūū tátúnī quiti xēen xíhna ñúhún, suni súcuán tátúnī quiti ūū, iní tī nūū quiti xíhna ñúhún. De quiti ūū sáhá tī jā chíñúhún ndácá nchivī ní cāhnú ñayíví nūū quiti xíhna ñúhún, quiti jā ní ntacuēhé jā ja ñatin cuū tī de nī nduvāha tī.

13 De quiti ūū suni sáhá ndácá tiñu ñáhnú jā sáhvi ndasí inī ō. Chi nī scúun tī ñuhún ichi andiví nī nquiji inī ñayíví, nī jinī ndá nchivī.

14 De nī stáhvī tī nchivī ñayíví jín ndácá tiñu ñáhnú jā ní nñhin tī poder jā sáhá tī, jín jínúū quiti xíhna ñúhún. De nī ndacu tī jā ná sáhá nchivī imagen

quiti xihna ñuhún, quiti jā ní ntcuēhé jíin espada, jā ja ñatin cuū tī de nī nduvāha tī.

¹⁵ De quiti úū nī nīhīn tī poder jā chuhun táchí tī xītīn imagen quiti xihna ñuhún, tácuā cuu cāhān, de cahñī ndācā nchivī jāá nduú jétáhvī jī chiñuhún jī maá.

¹⁶ De ndācā nchivī cúñáhnú jíin jāá nduú cúñáhnú, ndācā nchivī cuicá jíin nchivī ndáhvī, ndācā nchivī sátíñú cuenta maá jíin mozo jā ní jeen nchivī, nī nsáhā tī jā ní jécundeē iin tunī ndahá cuáhā jī á teēn jī.

¹⁷ De nī iin nchivī mā cuū cueen jī xīcō jī de tú nduú ndíso jī tunī jā cúu sívī tī á número jā cúu sívī tī.

¹⁸ Tūhun ndíchí cúu jā cāhān nī yáhā: Ndācā nchivī jā jícūhun vāha inī cuu tavā jī cuenta número quiti xēēn ñúcuán, chí número tī cúu sívī iin tēe. De número ñúcuán cúu iñū ciento ūnī xico iñū.

14

Yaā jā jíta 144,000 nchivī

¹ Ñúcuán de nī nūcūndēhé nī, de nī jinī nī jā íñí maá Yāā cúu Ticāchí xīnī yucu Sión. De íñí ciento ūū xico cūmī mil nchivī jíin yā. De teēn jī ndēē sívī maá yā jíin sívī Tatá yā Yāā Dios.

² De nī jinī nī jā nīhin ndasí ichi andiví, modo jā jíca cuāhā yūte á jā cána nīhin taja. De jā nīhin ñúcuán sáhā modo jā tēe cuāhā nchivī yaā nání arpa.

³ De íñí jī ichi nūū mesa nūū tátúnī Yāā Dios, jíin nūū ndicúmī jā técū, jíin nūū ndihócō cūmī tēe ñáhnú jā ndíso tíñū. De nī jita ndá jī iin yaā jeé. De nī iin nchivī nduú cúu cutūha jī yaā ñúcuán, chí maá-ni ciento ūū xico cūmī mil nchivī jā ní scácu yā inī ñayiví.

⁴ De ndācā tēe yáhā cúu jāá nduú ní nsáhā cuāchi jíin ñahan jā sáhā nēhén, chí tēe ndoo ánō cúu ndá dē. De níquīn ndá dē Ticāchí ní-ni cúu nūū cuāhān yā. Chí ní scácu yā dē inī ñayiví, de ndá maá dē cúu tēe jā xihna cā nī ncandíja nūū Yāā Dios jíin nūū Yāā cúu Ticāchí.

⁵ De nduú cuitī nā tūhun stáhvī cāhān ndá dē, chí tēe ndoo ánō cúu dē, íñí dē nūū mesa Yāā Dios.

Tūhun jā ní ncāhān ndinúnī ángel

⁶ Ñúcuán de nī jinī nī incā ángel yā jā ndáva cuāhān sava andiví. De ndíso yā tūhun jā scácu Yāā Dios nchivī jā cutecū jī ní cání. De nī nacani yā tūhun ñúcuán nūū ndācā nchivī níí cáhnú ñayiví, nūū nchivī ndācā nación, ndācā tatā, ndācā yuhú, ndācā ñuū.

⁷ De nī ncāhān jee yā: Coto má stívī nūū Yāā Dios, de cāhān nūū jā cúñáhnú ndasí yā, chí ja nī nquenda quiví jā sáhā ndāā yā síquī nūū nāsa ní nsáhā ndá nū. De chíñuhún nūū yā, chí maá yā nī nsáhā andiví jíin ñayiví jíin mar jíin ndācā nūū quēne ndute, ncachī ángel.

⁸ Ñúcuán de níquīn incā ángel vāji, de nī ncāhān yā: Ja nī naā ndihi ciudad téyí Babilonia. Chí ní nsáhā jā nchivī ndācā nación cásiquí ndēē jī Yāā Dios jā ní sndóo jī yā de níquīn jī ídolo jíin ndācā tíñū nēhén, ncachī ángel ūū.

⁹ Ñúcuán de níquīn incā ángel ūnī, de nī ncāhān jee yā: Xēēn coo síquī nchivī jā chíñuhún quiti xēēn jíin imagen tī, de jéhe jī tūhun cundeē tunī tī teēn jī á ndahá jī.

¹⁰ Chi nīhīn ji castigo xēen sīquī ndá cuāchi jā ní nsáhá ji, chi quiti inī Yāa Dios nūu ji, de mā cūne cáhnú cā inī yā. De ndoho ji nūu cáyú űuhūn jīn azufre, cunī ndacá ángel Yāa Dios jīn Yāa cúu Ticāchí.

¹¹ De űuhmā nūu ndóho ndá ji cāa nūí cání cuitī. De nduú űuú nduú nátātú nchivī jā ndóho, jā ní nchiñuhún quiti xēen jīn imagen tī, jīn jā ní jécundeē tunī síví tī.

¹² Jā űúcuán nchivī maá Yāa Dios jā squíncuu ji tiñu ndácu yā de cándíja váha ji Jesús, cánuú jā cuandeé inī ji, ncachī ángel űnī.

¹³ űúcuán de nī jini nī iin tūhun ichi andiví jā ní ncāhān jīn nī: Tee nú tūhun jā cáhān nī jīn nú yáhá: Nācā ndetū ndá nchivī jā cándíja maá Jētohō ō, jā jīhī jondē mitan jīn jondē nūí cā tiempo. Jāndāa chi natātú ji jā ní nsáhá ji tiñu váha, de tiñu ji űúcuán mā nāa chi sáhá jā quendōo váha ji nūí cání, ncachī Espiritu Santo.

Jā ní nastútú yā nchivī űayíví

¹⁴ űúcuán de nī nūcūndéhé nī, de nī jinī nī iin vícō cuijīn. De nūu vícō űúcuán ndéé Yāa nī nduu tēe. De xīnī yā űuhún corona oro, de yíndahá yā iin hoz xēen.

¹⁵ De nī nquee incā ángel inī templo, de nī ncana jee nī ncāhān jīn Yāa jā ndéé nūu vícō: Quehndē ní jīn hoz ní, de nastútú ní nchivī űayíví. Chi ja nī nquenda quiví jā nastútú ní ji tá cúu nūu téhndē trigo jā ní ncuāān, ncachī.

¹⁶ űúcuán de Yāa jā ndéé nūu vícō nī nastútú yā nchivī váha inī űayíví, tá cúu nūu téhndē trigo jīn hoz.

¹⁷ Sá de nī nquee incā ángel inī templo jā iyó andiví, de suni yíndahá yā iin hoz xēen.

¹⁸ De jondē nūu altar nī nquee tucu incā ángel, de ndíso tíñú yā sīquī űuhūn altar. De nī ncana jee yā cáhān yā jīn ángel jā yíndahá hoz xēen: Quehndē nū jīn hoz xēen nū, de nastútú nū nchivī jā sáhá nēhén inī űayíví, tá cúu nūu jéhdē ndá ji ndahá yūcū uva jā ní nchīchī, ncachī.

¹⁹ De ángel űúcuán nī jehndē yā jīn hoz yā, chi nī nastútú yā nchivī jā sáhá nēhén inī űayíví, tá cúu nūu ndútútú ndihā uva. De nī ntaān yā ji nūu nīhīn ji castigo xēen Yāa Dios, tá cúu nūu táān ji ndihā uva jā tāxīn.

²⁰ De nī jēhe yā castigo ji yātā űúu, de nī jica nīñī ji modo ndūxi uva. De nī ndaa nī nquenda jondē freno yuhú caballo, de nī jica jondē űnī ciento kilómetro.

15

Ndihújā ángel jīn ndihújā tūndóhó jā sándhī

¹ De nī jinī nī incā tiñu űáhnú ichi andiví jā sáhvi inī ō. Chi íñí űjā ángel yā jā cuāha ndihújā tūndóhó sándhī. De tá jīnu ndihújā tūndóhó yáhá, sá de jīnu jā má cuāha cā Yāa Dios castigo xēen sīquī cuāchi.

² De suni nī jinī nī iin jā cáá tá cáá mar, de ndéé nihni de jēhe nduva modo űuhūn. De yuhú mar űúcuán íñí nchivī jā ní ncundeé ndá ji sīquī quiti xēen jīn imagen tī, jīn jāá nduú ní nquēhen ji tunī número jā cúu síví tī. De nēe ndá ji yaā jā nání arpa jā ní jēhe Yāa Dios nūu ji.

³ De jíta ndá ji yaā jā ní ntavā Moisés, tēe cúu mozo Yāa Dios, jīn yaā maá Ticāchí, de sūcuán cáhān: Tátá Yāa Dios, sáhvi inī ndá sá jīnī sá ndihi tiñu űáhnú jā sáhá ní, chi tīn ní ndihi poder. De maá-ni tiñu ndāa tiñu váha sáhá ní,

jā cúu ní Rey nūū ndācá nación.

⁴ Nduú ni iin ji iyó jā má cáca yíñúhún ji nūū ní, Tátā Yāa Dios.

De ndihi ji cāhān jā cúñáhnú ndasí ní.

Chi mátúhún-ni maá ní cúu Yāa ndoo Yāa īi.

De quiji nchivī ndācá nación, chiñúhún ji níhín,

Chi ja nī jinī ji jā vāha ndāā sáhá ní ndācá tiñu.

Ncachī ndá ji jíta ji.

⁵ Ñúcuán de nī nūcūndēhé nī, de nī jinī ni jā inī andivī núne cuarto īi inī templo nūū iyó tabla yūū jā yósō ley yā.

⁶ De inī templo nī nquee ndihújā ángel jā ndíso tíñú sīquī ndihújā tūndóhó. De ñúhún ndá yā sahma fino jā iyó ndoo de xíñū. De núhnī cinturón oro yīcā yā.

⁷ De iin táhán ndicúmī jā técu nī jēhe iin iin cōhō oro nūū ndihújā ángel ñúcuán. De inī cōhō ñúhún chitú castigo xēen jā ní jēhe Yāa Dios, Yāa técu ní cáni.

⁸ De nī nchitú ñúhmā níí cáhnú inī templo, de suu nī stéhēn jā cúñáhnú ndasí Yāa Dios jíin poder jā tīn yā. De ni iin nduú ní ncúu quivi inī templo, chi jonde ná ndihi ndihújā tūndóhó jā cuāha ndihújā ángel yā.

16

Sīquī ndihújā cōhō jā ñúhún castigo

¹ Ñúcuán de inī templo nī jini nī iin tūhun jā cāhān jee jíin ndihújā ángel yā: Cuáhán de cati ndá nú sīquī ñayivī ndihújā cōhō jā ñúhún castigo xēen jā ní jēhe Yāa Dios, cáchi.

² De cuāhān ángel xíhna ñúhún, de nī jati yā cōhō yā sīquī ñayivī. De ndācá nchivī jā ndēē tuni quiti xēen jíin jā chíñúhún imagen tī, nī nquene ndihyi xēen jā jātū ndasí.

³ De ángel ūū nī jati yā cōhō yā nūū mar, de ndute mar nī nduu tá cúu níñi ndiyi. De nī jíhi ndācá quiti jā ñúhún inī mar.

⁴ De ángel ūnī nī jati yā cōhō yā inī ndācá yūte jíin ndācá nūū quéne ndute, de nī nduu níñi.

⁵ De nī jini nī jā cāhān ángel jā ndíso tíñú sīquī ndute: Tátā Yāa Dios, maá ní cúu Yāa ndoo Yāa īi, Yāa iyó mitan, de nī iyo ní níí cáni. De ndāā sáhá ní jā sūcuán nī nenda ní sīquī cuāchi ji.

⁶ Chi nī nsáhá ndá ji jā ní jati níñi nchivī ndoo ní jíin nchivī jā ní nacani tūhun ní. De mitan chi nī nsáhá ní jā jíhi ji níñi, chi nchivī nēhēn cúu ndá ji, de cánuu cundoho ji sūcuán.

⁷ De nī jini nī jā cāhān incā jondē nūū altar: Tátā Yāa Dios, maá ní cúu jā tīn ndihi poder. De tiñu vāha tiñu ndāā nī nsáhá ní jā ní nenda ní sīquī cuāchi ji, ncachī.

⁸ De ángel cūmī nī jati yā cōhō yā sīquī ncandiī, de nī jēhe Yāa Dios tūhun jā nduhihnī ndasí ncandiī tácuca cāyū nchivī.

⁹ De xēen ndasí ní ncāyū ndācá nchivī. De vísō sūcuán de nduú ní nacani inī ji jā sndóo ji cuāchi ji, de nī nduú ní ncāhān ji jā cúñáhnú Yāa Dios. Chi sa nī ncāhān nāvāha ji sīquī yā jā ní jēhe yā ndācá castigo yáhá nūū ji.

¹⁰ De ángel ūhūn nī jati yā cōhō yā nūū mesa nūū tátúnī quiti xēen. De nī ncuneē níí cáhnú nūū tátúnī tī. De nacayihī nchivī ñií yúhú ji jā jātū ndasí ji.

¹¹ De vísō sūcuán de nduú ní nácani inī ji jā sndóo ji tiñu nēhén jā sáhá ji. Chi nī ncāhān nāvāha ji sīquī Yāa Dios andivī sīquī jā jātū ndasī ji de ndóho ji ndihyi xeēn.

¹² De ángel iñū nī jati yā cōhō yā sīquī yūte cāhnú jā nání Eufrates. De nī nchīchī ndihi ndute yūte ñúcuán, tácuā nune iin ichi jā quiji ndācá rey ichi nū quēnda ncandīi.

¹³ De nī jinī nī jā inī yuhú cōō cāhnú jíin inī yuhú quiti xēēn jíin inī yuhú maá tēe jā nácani tūhun stáhvī nī nquee ūnī tāchī jā cáá tá cáá sahvā.

¹⁴ De ndá ñúcuán chi jā jétíñú ndá tāchī cúu, de sáhá tiñu ñáhnú jā sáhvi inī nchivī jinī ji. De nī nquiji ndá tāchī ñúcuán jā nastútú ndācá rey ní cáhnú ñayivī, jā canāá dē sīquī Yāa Dios quivī jā ndiji yā. De maá yā cúu jā tūn ndihī poder.

¹⁵ Cunini ndá nú, chi iin sanaā-ni de nenda nī, tá cúu jā iin sanaā-ni de quíji jācuíhná. De nācā ndetú ndá nchivī jā ndito inī ji, de jíto vāha ji sahma ji, tácuā mā cācá ñií ji, cúu jāá nduú nā cuāchi coo sīquī ji jā cucanoō ji nū ndācá nchivī, ncachī yā.

¹⁶ De nī nastútú ndá tāchī ñúcuán ndācá rey, nī ndutútú iin lugar jā nání Armagedón yuhú hebreo.

¹⁷ De ángel ūjā nī jati yā cōhō yā nūū tāchī. De inī templo andivī jíin nūū mesa nūū tátúnī yā, nī nguenda iin tūhun jā ní ncāhān jee: Ja nī jinū, ncachī.

¹⁸ Ñúcuán de nī jēndūtē sáhá taja, de níhin, de cána taja, de nī ntāan ndasí. Chi jondē ní cánī jā iyó nchivī ñayivī, nduú ní ntāan níhin ndasí tá cúu jā ní ntāan nī jinī ni.

¹⁹ De maá ciudad Jerusalén jā cúñáhnú, nī ncusíin nī ncuu ūnī parte, de ní cáhnú ñayivī nī jicó cáva vehe ndá ñuū. De ñuū téyí Babilonia, chi nī nsáhá yā jā ní ndutahvī ji castigo xēēn, chi nī nquiti ndasí inī yā sīquī cuāchi ji.

²⁰ De nī naā ndācá isla, de suni yucu nduú cā naá iyó.

²¹ De ichi andivī nī ncuun ñíñí náhnú sīquī nchivī, jā vee jondē ūū xico kilo. De nī ncāhān nāvāha ndá nchivī sīquī Yāa Dios jā ní ncuun ndasí ñíñí, chi iin tūndóhó xēēn nī ncuu.

17

Jā nenda yā sīquī ñuū nēhén Babilonia

¹ Ñúcuán de nī nquiji iin táhán ndihújā ángel jā ní nee ndihújā cōhō, de nī ncāhān yā jíin nī: Nehēn, de ná stéhēn nī nūū nū nāsa coo castigo sīquī maá ñahan ndīi jā cúu ñuū cúñáhnú jā ndēē nūū iyó cuāhā ndute.

² Chi ndācá rey ñayivī, modo jā ní ncasíquí ndēē dē jíin ñahan ñúcuán, cúu jā ní sndóo dē Yāa Dios de níquīn dē tūhun nēhén jā ní stéhēn ña. De nī nsáhá ña jā nchivī ní cáhnú ñayivī, modo jā jíin ji de cásíquí ndēē ji Yāa Dios cúu jā ní sndóo ji yā de sáhá ndasí ji cuāchi, ncachī ángel.

³ De nī stéhēn cā Espíritu Santo jā ní jinī ní, de ángel yā ñúcuán cuāhān jíin nī jondē nūū ñuhun tíhá. De nī jinī nī iin ñahan, yósō ña iin quiti xēēn cácuáhá. De ní cáhnú tī ndēē tūhun nēhén jā quítī inī Yāa Dios sáhá. De iyó ūjā xīnī tī jíin ūxī ndiqui tī.

⁴ De ñahan ñúcuán ñúhún ña sahma ndihí jíin sahma cuahá, de suni ñúhún ña sīquī oro jíin yūū luu jíin perla jā ndēē yāhvi. De nēe ña iin cōhō oro jā ñúhún chítú jíin tiñu nēhén ndasí jíin tiñu téhén jā jíca ndīi ña.

⁵ De teēn ña ndéē iin síví já cúu iin tūhun yuhú, de suha cáhān: Yáhá cúu ñuū téyí Babilonia, já cúu tá cúu naná ndácá já jíca ndiī jíin já sáhá nēhén ndasí inī ñayíví, cáchī.

⁶ Sá de nī jinī nī já ñahan ñúcuán jíni ña chi modo já ní jīhi ña nīñī nchivī maá Yāa Dios jíin nīñī nchivī nī jīhī síquī já ní nacani ji tūhun Jesús. De nī nsáhvi ndasí inī nī nī jinī nī ña.

⁷ Sá de nī ncāhān ángel ñúcuán jíin nī: ¿Nūcu sáhvi inī nū ndéhé nú? Ná cáchī tūhun nī nūū nū nāsa cúu já cáhān tūhun yuhú síquī ñahan ñúcuán jíin quiti xéēn já yósō ña, já íyó ūjā xīnī tī jíin ūxī ndiqui tī.

⁸ Quiti xéēn já ní jinī nū, chi nī ntecū tī, de mitan chi nduú cā tī. De quee tucu tī inī yavī cūnú, sá de quihīn tī nūū tātū táhvī tī. De nchivī já ndéē níí cáhnú ñayíví, sáhvi inī ji cunī ji nūū quiti ñúcuán já ní ntecū tī de nī jīhī tī, de nī natecū tucu tī. De cúu ndá ji nchivī jáá nduú yósō síví ji nūū tutú já yósō síví nchivī cutecū níí cání já ní jēcōsō síví ji jondē quivī nī jēcōo ñayíví.

⁹ Ndácá nchivī já jícuahun vāha inī, cuu tavā ji cuenta nāsa cúu: Ndihújā xīnī tī cúu tá cúu ūjā yucu nūū ndéē ñahan ñúcuán.

¹⁰ De ndihújā xīnī tī suni cúu tá cúu ūjā rey. De ūhūn rey ñúcuán ja nī naā já tátúnī dē, de iin dē tátúnī mitan, de incā dē chi ncháha ca quiji. De tá quiji dē de jacū-ni tiempo coo dē.

¹¹ De quiti xéēn já ní ntecū, de nī jīhī, maá tī nī ncuu rey ūnā. De iin táhán ndihújā rey ñúcuán cúu tī. De tá yāha já tátúnī tucu tī de suni quihīn tī nūū tātū táhvī tī.

¹² De ndihúxī ndiqui já ní jinī nū cúu tá cúu ūxī rey, de ncháha ca tátúnī ndá dē. De ndá maá dē jíin quiti xéēn ñúcuán, chi nīhīn tīñú dē cuu dē rey jacū-ni tiempo.

¹³ De ndihúxī rey ñúcuán chi squétáhán dē tūhun, de nacuāha dē poder dē jíin tīñu ndíso dē nūū quiti xéēn ñúcuán tácuca tátúnī tī.

¹⁴ De canāá dē jíin Yāa cúu Ticāchí. De Yāa cúu Ticāchí candee yā poder ndá dē. Chi maá yā cúu Jētohō nūū ndácá jētohō, de maá yā cúu Rey nūū ndácá rey. De nchivī já íñí jíin yā, chi nī nacāji Yāa Dios ji de nī ncana yā ji, de squíncuu vāha ndá ji, ncachī ángel.

¹⁵ De nī ncāhān cā yā: Cuāhā ndute já ní jinī nū nūū ndéē ñahan ndiī, suu cúu nchivī cuāhā ndácá ñuū, ndácá yuhú, ndácá nación.

¹⁶ De ndihúxī ndiqui já ní jinī nū já névāha quiti xéēn, suu cúu ndihúxī rey já cunī ūhvi dē ñahan ndiī ñúcuán. De sáhá dē já quendōo ndáhvī ña de quendōo vichí ñií ña. De cají dē cūñu ña de teñuhūn dē ña nūū ñūhūn.

¹⁷ Chi Yāa Dios scúu yā inī dē já ná sáhá dē tīñu já cúnī yā. De squétáhán ndá dē tūhun já nacuāha dē tīñu ndíso dē nūū quiti xéēn, de tátúnī tī jondē squíncuu ndácá tūhun já ní ncāhān Yāa Dios.

¹⁸ De ñahan já ní jinī nū cúu maá ñuū téyí já cúñáhnú nūū ndácá rey ñayíví, ncachī ángel.

18

Sīquī já naā ñuū Babilonia

¹ Ñúcuán de nī jinī nī já ní ncuun incā ángel yā nī nquiji ichi andiví. De cúñáhnú ndasí yā. De já jéndütē yā de nī jéndütē nūū ñayíví.

² De nī ncana jee ndasí yā: Ja nī naā ndihi ñuū téyí Babilonia. De nī nduu vehe ndácá táchī, nūū yíhí ndácá nūū táchī nēhén, jíin ndácá tiōcō, quiti téhén jáá nduú jétahān inī ō.

³ Chi ñuũ ñúcuán cúu tá cúu iin ñahan néhén, de nī nsáhá ña jā nchivī ndācá nación, modo jā jíni ji de cásiquí ndéē ji Yāa Dios, cúu jā ní sndóo ji yā de sáhá ndasi ji cuāchi. De ndācá rey ñayiví, modo jā ní ncasiquí ndéē dē jíin ñahan ñúcuán jā ní jetáhvi ndá dē tūhun néhén jā ní stéhēn ña. De nchivī nū ñayiví jā jéen xícó, nī ncuucicá ji jíin cuāhá jānehén jā ní nevaha ña.

⁴ Ñúcuán de nī jini nī incā tūhun jā ní ncāhān ichi andiví: Ndá ndóhó jā cúu nū nū nchiví maá nī, quee ndá nū inī ñuũ jíñā, tácuca mā quívī nduú nū jíin ndācá cuāchi jā sáhá ña, de tácuca mā ndóhó nū tūndóhó xēēn jā ndoho ña.

⁵ Chi nī ncāyā cuāhá ndasí cuāchi ña, modo iin montón cāhnú ndasí jā ní ncsúcún nī nguenda jondē andiví. De mitan de cuāhá Yāa Dios castigo xēēn síquí cuāchi ña.

⁶ Sndóho ndá nū ña tá cúu nū ní sndóho maá ña incā nchiví. De nachunáá nū nū ña doble tūndóhó jā ní jēhe ña nū incā nchiví. De sáhá nū jā nandicó cóo doble síquí ña nsúú cā jā ní nsáhá ña síquí incā nchiví.

⁷ De nī nsáhá téyí ndasí ña maá ña, de cuicá ndasí nī ntecū ña. De suni jíin medida ñúcuán nacuāha nū jā ndoho xēēn ndasí ña. Chi jáni inī ña: Yáhá ndéē ní tátúni ní, de nduú cúu nī ñahan viuda, de mā quíjí cuití tūndóhó ndoho nī, ncachí ña.

⁸ Já ñúcuán cúu jā iin-ni quíví de quiji cuāhá tūndóhó síquí ña. Chi cuū ndiyi, de cucucéa ndasí inī ña, de coo tāmā, de cāyū ña nū ñúhūn. Chi ndasí íyó poder maá Jētohō ō Yāa Dios, Yāa jā ní nenda síquí cuāchi ña, cāchí.

⁹ De ndācá rey ñayiví jā ní ncasiquí ndéē dē jíin ña, de nī ntecū cuicá ndasí dē jíin ña, cuacu dē de cuacu cóhó dē cuní dē jā quéndā ñúhmā jā cāyū ña.

¹⁰ De cuiñi jíicá dē chi cuyūhú dē cuní dē jā súcuán ndóho ña castigo. De cāhān ndá dē: Nācā jā xēēn ndóho nū, ñuũ cúñáhnú Babilonia, chi maá ñuũ téyí ní ncuu nū nícu. De mitan chi iin núnúú-ni de nī nguenda castigo jā naā nū, cachí ndá dē.

¹¹ De ndācá tēe ñayiví jā jéen xícó inī ñuũ ñúcuán, cuacu dē de cuacu cóhó dē jēhē. Chi nduú cā ní iin cueen ndatíñú jā xícó ndá dē.

¹² De ndatíñú jā xícó dē cúu oro, plata, yūu luu, jíin perla jā ndéē yāhvi, jíin sahma fino jíin sahma seda jā ndihí jíin jā cuāhá. De suni ndācá ñutun jā āsīn jēhēn, jíin ndācá ndatíñú luu jā ní nsáhá jíin yūu marfil, jíin ñutun víi jā ndéē yāhvi, jíin cāa cuāán, jíin cāa hierro, jíin yūu cuijín luu.

¹³ De suni xícó ndá dē canela jíin ndācá jā jēhēn āsīn jíin sūja íi jíin sūja ūguā jíin ndācá perfume jíin vino jíin aceite jíin harina fina jíin trigo. De suni xícó dē quiti jíiso jíin ticāchí jíin caballo jíin carreta, de jondē nchiví xícó dē jā satíñú cāhá jí-ni.

¹⁴ De cāhān ndá dē jíin ñuũ ñúcuán: Nī ncujiyo ndihi ndatíñú cuicá jā ní jētāhān ndasí inī nū. De ndācá jā víi jā váha jā ní ntecū cuicá nū, chi ní naā ndihi, de mā nánihīn cuití cā nū, cachí ndá dē.

¹⁵ De ndācá tēe jā ní jēen ní yícó ní ncuucicá jā síquí ndatíñú ñuũ ñúcuán, chi cuiñi jíicá dē jā yūhú dē cuní dē castigo coo ñuũ ñúcuán. De cuacu dē de cuacu cóhó dē.

¹⁶ De cāhān ndá dē: Nācā xēēn ndóho ñuũ téyí yáhá. Chi ní ncuu tá cúu iin ñahan jā ní ñūhun sahma fino, sahma ndihí jíin jā cuāhá. De ní ñūhun ña síquí oro jíin yūu luu jíin perla jā ndéē yāhvi.

¹⁷ De mitan de iin núnúú-ni de nī naā ndihi ndācá ndatíñú váha ñúcuán, cachí ndá dē. De cuiñi jíicá ndācá tēe scāca barco, jíin nchiví jā cuāhān jíin barco, jíin tēe satíñú inī barco, jíin ndá cā tēe jā satíñú nū mar.

¹⁸ Chi cunī dē ñūhmā jā cáyū ñūū ñúcuán, de cana jee ndá dē: ¿Ní íyó cā ñūū téyí jā cúñáhnú tá cúu nūū ní íyo ñūū yáhá? cachī dē.

¹⁹ De cōsō ndá dē ticāchā ñuhun xīnī dē jā cúcuécá inī dē. De cuacu dē de cuacu cóhó dē. De cana jee ndá dē: Nācā xēen ndóho ñūū téyí yáhá. Chi jíin ndatíñú cuicá jā ní íyo ñūū yáhá ní ncuucicá ndācā nchivī névāha barco jā jíca nūū mar. De mitan de iin núnúú-ni de nī naā ndihī-ni, cachī dē.

²⁰ De ná cúsiī inī ndá ndóhó jā ndéē andivī, síquī jā ní naā ñūū yáhá. De ná cúsiī inī ndá ndóhó tēe apóstol, jíin tēe nácani tūhun Yāa Dios, jíin nchivī maá Yāa Dios. Chi nī nsáhá nēhén ñūū ñúcuán síquī ndá nú, de jā ñúcuán nī nenda Yāa Dios síquī.

²¹ Ñúcuán de iin ángel jā ndíso poder, nī nquehen yā iin yūū cāhnú tá cúu iin yōsō cāhnú, de nī squéne yā inī mar. De nī ncāhān yā: Tá cúu nūū ní naā yōsō yáhá, suni sūcuán naā Babilonia, ñūū cúñáhnú téyíí. De mā núcōo cuitī cā jā cunī ō nūū.

²² De nī ncāhān yā jíin ñūū ñúcuán: Inī calle nū mā cúnini cuitī cā nchivī jā scáta ji yaā arpa jíin flauta jíin trompeta. De suni mā cōo cuitī cā nchivī jā sáhá ndācā ndatíñú. De suni mā cúnini cā ji jā nihin ndācā molino nū.

²³ De nī iin lámpara mā sáhá cā jā cunijin nūū nū. De nī mā cúnini cā ji vico jā cúsiī inī ndá ñahan ndá tēe jā tándahá máhñú nú. De nchivī jā ní jeen nī yícó nūū nū, nī ncuñáhnú ndasí ji inī ñayiví. De nī stáhví nú nchivī ndācā nación jíin tiñu tási tiñu mágica, ncachī ángel.

²⁴ Chi síquī ñūū ñúcuán ndéē cuāchi jā ní jati niñī ndācā tēe nī nacani tūhun Yāa Dios, jíin ndācā nchivī maá yā, jíin ndá cā nchivī jā ní jahñī ndá ji ní cāhnú ñayiví.

19

¹ De tá nī ncuu ndācā yáhá, de nī jini nī jā cāhān jee cuāhā ndasí nchivī inī andiví:

Cúñáhnú ndasí Yāa Dios. Chi Yāa Dios maá ó cúu jā ní scácu yóhó.

De maá yā cúñáhnú ndasí, de maá yā tíin ndihī poder.

² De ndāa de vāha sáhá ndāa yā ndācā tiñu,

chi nī nenda yā síquī cuāchi ñūū nēhén cúñáhnú ñúcuán.

Chi nī stíví ji nchivī níí cāhnú ñayiví, chi modo jā cásíquī ndéē ji Yāa Dios jā chíñúhún ji incā yāa.

De nī nsáhá yā jā ní ndutahví ji síquī jā ní jahñī ji ndācā mozo yā.

Ncachī ndá.

³ De nī ncāhān tucu ndá ji: Cúñáhnú ndasí yā. Chi níí cání quenda ñūhmā ñūū ñúcuán jā cáyū, cáchī.

⁴ De ndihóco cūmī tēe ñáhnú jā ndíso tíñú, jíin ndicúmi jā técu, nī jēcūñī jiti dē ní ntuu dē nūū dē nūū ñūhún, de nī nchiñúhún dē Yāa Dios, Yāa ndéē nūū mesa nūū tátúnī. De nī ncāhān ndá dē: Amén. Sūcuán ná cóo. Cúñáhnú ndasí yā.

⁵ De jondē nūū mesa nūū tátúnī yā nī ncāhān iin tūhun:

Ndá ndóhó jā sátíñú nūū Yāa Dios,

jíin ndóhó jā jíca yíñúhún nūū yā,

jā cúñáhnú jíin jāá nduú,

cāhān nū jā vāha ndasí Yāa cúu yā.

Ncachī.

Vico jā tándahá Yāa cúu Ticāchí

6 De nī jini nī jā cāhān ndá nchivī cuāhā ndasí, de nīhin tá cúu nūū nīhin cuāhā yūte, jíin jā cána nīhin taja. De nī ncāhān:

Cúñáhnú ndasí yā. Chi Jētohō ō Yāā Dios, Yāā tīin ndihi poder, mitan de ndácu nīhin yā tiñu.

7 De ná cúsiī inī ō, de sīī ndasí ná cóo inī ō, de ná cāhān ō jā cúñáhnú ndasí yā.

Chi nī nguenda quivī jā maá Yāā cúu Ticāchī, modo jā tandāhá yā.

De nchivī maá Yāā Dios cúu tá cúu ñahan jā tandāhá jíin yā, de ja iyó tūha ndá ji.

8 De nī nīhīn ji tūhun jā cuhun ji sahma fino jā ndoo ndasí de xīñu.

Ncachī ndá. De sahma fino ñúcuán cúu ndácá tiñu ndāā jā sáhá nchivī maá Yāā Dios.

9 De nī ncāhān ángel jíin nī: Tee nú tūhun yáhá: Nācā ndetū ndá nchivī jā nī ncana yā jā quíhīn vico tándāhá Yāā cúu Ticāchī. De nī ncāhān cā ángel jíin nī: Ndácá tūhun yáhá cúu tūhun ndāā jā nī ncāhān Yāā Dios, ncachī yā.

10 De nī jēcuíñī jiti nī nūū jēhē ángel jā chiñúhún nī yā nícu. De nī ncāhān yā jíin nī: Mā sáhá nú súcuán. Chi nduhū suni mozo Yāā Dios cúu nī, tá cúu nūū cúu maá nú jíin ndá hermano nū jā cándija vāha tūhun Jesús. Sa nūū maá Yāā Dios chiñúhún nū, ncachī yā. Chi maá tūhun jā nī ncāhān Jesús cúu jā cāhān ndāā ndá nchivī jā nacani tūhun Yāā Dios.

Yāā jā yósō sīquī caballo cujín

11 Ñúcuán de nī jinī nī jā núne nūū ndéē Yāā Dios andivī. De nī nguenda iin caballo cujín, de Yāā jā yósō sīquī tī nání yā Yāā ndāā, Yāā squíncuu. De ndāā sáhá ndāā yā tiñu, de ndāā nénda yā sīquī ndácá jāñehén.

12 De tīnūū yā jéndütē tá cúu yáñuhūn. De xīnī yā ñúhún cuāhā corona. De ndéē iin sívī yā jā maá-ni yā cúu jā jíinī.

13 De ñúhún yā iin sahma jā nī ñundaji nūū niñī, de nání yā Tūhun Yāā Dios.

14 De ndácá ángel yā jā iyó andivī, yósō caballo cujín de níquīn yātā yā. De ñúhún ndá sahma fino cujín jā iyó ndoo.

15 De inī yuhú maá Yāā jā yósō sīquī caballo, quée jā cáá tá cáá iin espada xēen. De espada ñúcuán cúu tūhun yā jā sndóho yā nchivī ndácá nación. De nīhin ndacu yā tiñu nūū ji. De sáhá ndāā yā sīquī cuāchi ji modo jā jāñū sīquī ndihā uva jā táxīn. De cuāha yā castigo xēen cundoho ji jā quítī inī yā sīquī cuāchi ji. Chi maá yā tīin ndihi poder.

16 De sahma yā jíin síhin yā yósō tūhun yáhá: Rey nūū ndácá rey jíin Jētohō nūū ndácá jētohō, cáchī.

17 Ñúcuán de nī jinī nī iin ángel yā jā iñī nūū ncandīi. De nī ncana jee yā nūū ndácá quiti ndáva nūū táchī: Ndutútú ndá nú quiji nú cuxiní nú iin vico cáhnú sáhá Yāā Dios.

18 De cajī nū cūñu ndácá rey jíin capitán jíin ndá tee téyí, jíin cūñu ndácá caballo jíin tee jā nī nchosō tī. De suni cajī nū cūñu ndácá cā nchivī, cúu nchivī sátiñū cuenta maá jíin mozo jā nī jeen nchivī, cúu nchivī cúñáhnú jíin nchivī jāá nduú, ncachī ángel.

19 Ñúcuán de nī jinī nī maá quiti xēen jíin ndácá rey ñayivī jíin cuāhā soldado dē. De nī ncutútú dē jā canáá dē jíin maá Yāā jā yósō caballo jíin ndá ángel yā.

20 De nī ntiin ndá yā quiti xēen cuāhān tī preso jíin maá tee nī nacani tūhun stáhvī jā nī nsáhá ndácá tiñu ñáhnú nī jinī jínūū quiti xēen. Chi jíin tiñu ñáhnú ñúcuán cúu jā nī stáhvī dē ndácá nchivī jā níjēhe tūhun cundiso tunī quiti xēen,

jíin jā ní nchiñúhún imagen tí. De quiti xéēn jíin tēe nī nacani tūhun stáhví, técū ndúū, de nī squéne yā nūū lago ñuhūn jā cáyū jíin azufre.

²¹ De jíin espada jā quée yuhú Yāa jā yósó caballo nī jihī ndācá soldado quiti xéēn. De ndācá quiti jā ndāva nūū tächí nī ndahá chíjin tí nī nchají tí cūñu ndá dē.

20

Sīquī mil cuīyā

¹ De nī jinī nī jā nī ncuun iin ángel ichi andiví. De nēe yā ndácáa jā nūne maá yaví cūñú ndasí. De suni nēe yā iin cadena cāhnú.

² De nī ntiin yā maá cōō cāhnú jā íyó jondē janahán ndasí, de nání tí tächí cúñáhnú jíin Satanás. De nī juhní yā jā cunuhní mil cuīyā.

³ De nī squéne yā iní yaví cūñú ndasí. De nī jasí váha yā, de nī nsáhá cutú yā yuhú yávi, tácuā mā stáhví cā ñúcuán nchiví ndācá nación, chí jondē tá jinu mil cuīyā. De jā yāha mil cuīyā, sá de cánuú jā ndājí caca nuu jacú cā tiempo.

⁴ De nī jinī nī ndācá mesa nūū tátúní, de ñúcuán ndēē ndācá nchiví jā ní nīhīn tíñú jíi jā sáhá ndāā jíi tíñu. De suni nī jinī nī ánō ndācá nchiví jā ní jehndē ndá xīnī jíi sīquí jā ní nacani jíi tūhun Jesús jíin tūhun Yāa Dios. De nduú ní nchiñúhún jíi quiti xéēn jíin imagen tí, de ní nduú ní jéhe jíi tūhun jā cundeē tuní tí teēn jíi á ndahá jíi. De nī jinī nī jā ní natecū jíi de nī ndacu jíi tíñu jíin Cristo mil cuīyā.

⁵ Yáhá cúu ndá ndīyi jā natecū xihna cā. De ndá cā ndīyi, nduú ní nátecū jíi, chí jondē jinu mil cuīyā.

⁶ De nācā ndetū ndācá nchiví ndoo ánō jā natecū xihna cā. Chí mā cúu cuítí jíi vuelta tū. De cuu jíi sūtū nūū Yāa Dios jíin nūū Cristo, de tátúní jíi jíin yā mil cuīyā.

⁷ De tá jinu mil cuīyā, de ndājí Satanás de quee nūū yíndasí.

⁸ De stáhví tucu nchiví ndācá nación níi cāhnú ñayiví. De stáhví nchiví ñuū Gog jíin Magog. De sáhá jā ndutútú ndācá soldado ñuū ñúcuán jā canāā dē. De coo cuāhā ndasí dē tá cúu ñútín yuhú mar.

⁹ De cūte nuu dē quihīn dē níi cāhnú ñayiví. De cuicó ndúū dē nūū ndēē ndá nchiví maá Yāa Dios, jíin ciudad jā māñí yā jíin. De Yāa Dios chí scúun yā ñuhūn ichi andiví, de cáyū ndihí dē.

¹⁰ De tächí cúñáhnú jā ní stáhví ndācá nchiví ñúcuán, chí squéne yā quihīn nūū lago ñuhūn jā cáyū jíin azufre. De ñúcuán chí ja ní squéne yā quiti xéēn jíin tēe nī nacani tūhun stáhví. De ñúcuán ndoho nduú ñuú níi cání cuítí.

Jā sáhá ndāā yā tíñu nūū mesa cuījín

¹¹ Ñúcuán de nī jinī nī iin mesa cuījín cúñáhnú, de ndēē maá Yāa tátúní. De ñayiví jíin andiví nī ndoñúhún cuāhān jā ní ndēhé yā nūū, chí nduú cā ní ncúu coo nūū yā.

¹² De nī jinī nī ndācá ndīyi, jā ní ncuñáhnú jíin jāá nduú ní ncúñáhnú, íñí ndá nūū Yāa Dios. De nī nsáhá yā jā nūne ndācá libro, de suni nī nune incā libro jā yósó sívī nchiví jā cutecú níi cání. De nī nsáhá ndāā yā sīquí ndācá ndīyi, tú nāsa tíñu nī nsáhá jíi jā yósó nūū ndācá libro ñúcuán.

¹³ De nī nquee ndācá ndīyi jā ní jihī nūū mar. De suni nī nquee ndācá ndīyi jā ní jihī, jā íyó jíi lugar nūū íyó ánō ndīyi. De nī nsáhá ndāā yā sīquí, tú nāsa nī nsáhá iin iin jíi.

¹⁴ Ñúcuán de cuēhē jáhnī nchivī jín lugar nūú íyó ánō ndīyi, nī snāā yā nī squéne yā cuāhān nūú lago ñuhūn. De jā ndoho nchivī nūú lago ñuhūn, suu cúu jā cuū ji vuelta ū.

¹⁵ De ñúcuán nī squéne yā ndá nchivī nēhén jáā nduú yósō sívī ji nūú libro jā yósō sívī nchivī jā cutecū ní cání.

21

Andiví jée jín ñayíví jée

¹ Ñúcuán de nī jínī ni andiví jée jín ñayíví jée. Chi andiví jín ñayíví xihna ñuhūn nī naā. De suni nduú cā mar.

² De nduhū Juan, nī jínī ni ciudad ī jā cúu Jerusalén jeé. De nī ncuun vāji ichi andiví nūú ndēē Yāā Dios. De luu ndasí cáá tá cúu iin ñahan jā ní nsáhá tūha ña maá ña nī ncututú ña jā tandāhá ña jín yí ña.

³ De nī jínī nī iin tūhun jā ní ncāhān jee ichi andiví: Cūndēhé, chi mitan de ndēē Yāā Dios māhñū nchivī. De cundeē yā jín ndá ji, de cuu ji nchiví maá yā. De maá yā cundeē yā jín ji jā cúu yā Yāā Dios ji.

⁴ De nacuahā yā ntenúú ndá ji. De mā cúu cā nchiví, ni mā cuācū cā ji, ni mā cúcuécá cā inī ji, ni mā játú cā ji. Chi ja nī nchāha ndácá tūndóhó jā ní iyo, cáchī.

⁵ Ñúcuán de nī ncāhān maá Yāā jā ndēē nūú mesa: Cūndēhé, chi nasáhá jeé nī ndácá jā íyó, ncachī yā. De suni nī ncāhān yā: Tee nú tūhun yáhá. Chi ndácá tūhun yáhá cúu jā jínī ndija nú jā ndāā cúu.

⁶ De nī ncāhān cā yā: Ja nī jīnu. Maá nī cúu tá cúu letra A jā xihna ñuhūn jín letra Z jā sándihí, chi maá nī nī squijéhé ndihí de maá nī sínu. De ndácá nchiví jā yíchī, súcuán-ni cuāha nī ndute jā quéne coho ji jā cutecū ji ní cání.

⁷ Ndácá nchiví jā cundeē síquī jānēhén, nihīn ji ndácá yáhá cuu táhvi ji. De cuu nī Yāā Dios ji, de cuu ji sēhe nī.

⁸ De ndácá nchiví jā yúhú cundoho síquī tūhun nī, jín nchiví jáā nduú cándíja, jín nchiví sáhá tiñu nēhén, jín nchiví jáhnī ndiyi, jín nchiví jíca ndīi, jín nchiví sáhá tásí, jín nchiví chíñuhūn ídolo, jín ndácá nchiví stáhvi, nchiví ñúcuán chi quívi ndá ji lago ñuhūn jā cáyū jín azufre. De ñúcuán cúu jā cuū ji vuelta ū.

Jerusalén jee

⁹ Ñúcuán de nī nquiji iin táhán ndihújā ángel jā ní nee ndihújā cōhō jā ní ñuhun chitú ndihújā tūndóhó jā sándihí. De nī ncāhān yā jín nī: Nehén de ná stéhén ni nūú nū ñahan jā tandāhá cuu ña ñasíhí Yāā cúu Tīcāchí, ncachī yā.

¹⁰ De nī nsáhá cā Espíritu Santo jā ní stéhén cā nūú ni, de ángel ñúcuán nī jeca yā nduhū cuāhān yā jín nī xīnī iin yucu cáhnú súcún. De nī stéhén yā nūú ni maá ciudad ī cúñáhnú jā cúu Jerusalén, de nī ncuun vāji jondē andiví nūú ndēē Yāā Dios.

¹¹ De jéndütē ndasí ciudad ñúcuán tá cúu nūú jéndütē Yāā Dios. De xīñū tá cúu nūú xīñū iin yūu luu jā ndēē yāhvi ndasí, tá cúu yūú cujín jā ndēē nihni modo vidrio.

¹² De yuhú ciudad nī jicó ndūú iin jā cáhnú súcún jā ndásí ciudad. De íyó ūxī ūú viéhé. De ndácá viéhé íñī iin ángel yā. De ndácá viéhé ndēē sívī ndihúxī ūú tatā Israel.

¹³ De lado nūú quénda ncandīí íyó ūnī viéhé. De lado norte suni íyó ūnī viéhé. De lado sur suni íyó ūnī viéhé. De lado nūú quée ncandīí suni íyó ūnī viéhé.

14 De íyó ūxī ūū yūū nāhnú jā cúu cimientó maá jā ndásī ciudad. De ndācá yūū ndéé sívī ndihúxī ūū apóstol maá Yāā cúu Ticāchí.

15 De ángel jā ní ncāhān jíín nī, née yā iin metro oro jā chicuāhá yā ciudad jíín ndá vihéé jíín maá jā ndásī ciudad.

16 De ciudad chí iin medida-ni cúu ndicúmī lado. Chí jā cānī jíín jā jíitē, inuú-ni cúu. De ángel nī nchicuāhá yā ciudad jíín medida ñúcuán. De née ūū mil ūū ciento kilómetro jā iin iin lado. De inuú-ni medida jā cānī, jā sūcún, jíín jā jíitē.

17 De suni nī nchicuāhá yā maá jā ndásī ciudad, de née ūnī xico cūmī metro jā sūcún. De medida jā jétíñū nchivī, suni jétíñū ángel ñúcuán.

18 De maá jā ndásī ciudad nī ncuvāha jíín yūū cujíín ndéé nihni. De ndinuhun oro cúu ciudad, de cáá tá cáá vidrio jā ndéé nihni.

19 De ndācá yūū jā cúu cimientó maá jā ndásī ciudad, nī ncucutú jíín ndinuū yūū luu jā ndéé yāhvi. Yūū xíhna ñúhún cúu yūū cujíín ndéé nihni. De jā ūū cúu yūū ndéé xíñū. De jā ūnī cúu yūū pinto. De jā cūmī cúu yūū cuíí xíñū.

20 De jā úhūn cúu yūū pinto jā ñúhún raya. De jā íñū cúu yūū cuāhá pinto. De jā újā cúu yūū cuāán ndéé nihni. De jā únā cúu yūū cuíí ndéé. De jā ín cúu yūū cuāán xíñū. De jā úxī cúu yūū cuíí cujíín. De jā úxī iin cúu yūū cuāhá cuāán. De jā úxī ūū cúu yūū ndíhī xíñū.

21 De ndihúxī ūū vihéé ñúcuán cúu ūxī ūū perla jā ndéé yāhvi. De iin iin vihéé cúu iin iin perla. De ndinuhun oro cúu calle cāhnú ciudad, de ndéé nihni tá cáá vidrio.

22 De nduú nā templo ní jíínī ni inī ciudad, chí níí cāhnú ciudad íyó maá Jētohō ō, Yāā jā tíin ndíhi poder, jíín Yāā cúu Ticāchí.

23 De nduú jíínī ñúhún jā cutūu ncandīí jíín yōō. Chí jā jéndūtē maá Yāā Dios cúu jā cútūu. De maá Yāā cúu Ticāchí, cúu yā luz inī ciudad ñúcuán.

24 De nchivī ndācá nación ñayivī jā ní scácu yā, caca jíi nūū luz jā stūu ciudad ñúcuán nūū jíi. De ndācá rey ñayivī quíjíi ndá dē ciudad jíín ndācá jā stéhēn jā cúñáhnú dē.

25 De ndācá vihéé ciudad mā cúndasī cuitī nduú, de nduú nā jacuāá coo.

26 De inī ciudad quíjíi nchivī cúñáhnú ndācá nación, quíjíi jíi jíín ndācá jā stéhēn jā cúñáhnú jíi.

27 De mā quíví cuitī ni iin jā tēhēn. De ni mā quíví nchivī jā sáhá tíñu néhēn jíín jā stáhví. Chí quíví maá-ni nchivī jā yósō sívī jíi nūū libro jā yósō sívī nchivī cutecū níí cānī, jā névāha Yāā cúu Ticāchí.

22

1 Ñúcuán de ángel yā nī stéhēn yā nūū ni iin yūte jā íyó ndoo. De ndute ñúcuán sáhá jā cutecū ō níí cānī. De ndéé nihni tá cúu vidrio, de quéne nūū mesa nūū tátúnī Yāā Dios jíín Yāā cúu Ticāchí.

2 De jíca yūte sava māhñú calle cāhnú ciudad ñúcuán. De ndūū lado yuhú yūte íñī ñutun jā cutecū ō níí cānī sáhá. De ñutun ñúcuán jéhe jāvíxī ūxī ūū vuelta jā iin cuíyā, chí ndācá yōō cúun jāvíxī. De ndahá yúcu tú cúu tátān jā ndúvāha nchivī ndācá nación.

3 De ndācá jā ní stánū tāhvī yā, mā cōó inī ciudad ñúcuán. De inī ciudad cuíñī maá mesa nūū tátúnī Yāā Dios jíín Yāā cúu Ticāchí. De nchivī cándíja jā cúu jíi mozo yā, chíñúhún jíi yā.

4 De cunī jíi nūū yā, de cundeé sívī yā teēn jíi.

⁵ De mā cōo cā jacuāā ciudad ñúcuán. De nchivī jā ndéē ñúcuán nduú cā jínī ñúhún jī jā stúu lámpara nūū jī, nī jā stúu ncanđī. Chī jā jéndütē maá Jētoho ō Yāā Dios cúu jā cútūu nūū jī. De ndacu jī tiñu níí cání cuitī.

Jā cuācuñatin nenda Cristo

⁶ Ñúcuán de nī ncāhān ángel jínī nī: Ndācā tūhun yáhá cúu jā jínī ndija nú jā tūhun ndāā cúu. De Jētoho ō Yāā Dios, maá yā sáhá jínī ndá tēe nácani tūhun yā, jā jínī Espíritu yā nácani ndá dē. De suu maá yā nī ntajī ángel yā tácuca stéhēn nūū nchivī cúu mozo yā ndācā tiñu jā ñamā coo.

⁷ Ñamā ndiji nī, cāchī yā. De nācā ndetū nchivī jā tēe sōho tūhun Yāā Dios jā yósō nūū tutū yáhá.

⁸ De nduhū Juan, nī jini nī ndācā tūhun yáhá, de nī jinī nī ndācā tiñu yáhá. De tá nī jini jínī sōho nī de nī jinī jínūū nī, ñúcuán de nī jēcuñī jiti nī nūū jéhe maá ángel jā ní stéhēn ndācā tiñu yáhá nūū nī, jā chiñúhún nī yā nícu.

⁹ Sochī nī ncāhān ángel jínī nī: Mā sáhá nú sūcuán. Chī nduhū suni mozo Yāā Dios cúu nī, tá cúu nūū cúu maá nú jínī ndá hermano nū jā nácani tūhun yā, jínī ndihī nchivī jā jétáhvī tūhun jā yósō nūū tutū yáhá. Sa nūū maá Yāā Dios chiñúhún nū, ncachī yā.

¹⁰ De nī ncāhān cā ángel jínī nī: Mā chíyuhū nū ndācā tūhun Yāā Dios jā yósō nūū tutū yáhá, chī ja cuācuñatin tiempo jā quee ndāā ndihī.

¹¹ De nchivī jā sáhá tiñu néhén, ná sáhá cā jī tiñu néhén. De nchivī jā íyó téhén ánō, ná quéndōo jī sūcuán. De sa nchivī jā sáhá tiñu ndāā, ná sáhá cā jī tiñu ndāā. De nchivī jā íyó ndoo ánō, ná cóo ndoo cā jī sūcuán, ncachī ángel.

¹² Jāndāā jā ñamā ndiji nī, cāchī Jesús. De quiji nī jínī táhvī jā cuāha nī nūū iin iin nchivī, tú nāsa tiñu nī nsáhá jī.

¹³ Maá nī cúu tá cúu letra A jā xihna ñúhún jínī letra Z jā sándihī, chī íyó nī jondē jā xihna ñúhún de coo nī níí cání.

¹⁴ Nācā ndetū nchivī jā jéhe jī tūhun ndundoo ánō jī tá cúu nūū ndúndoo sahma jī. Chī cuu cajī jī jāvíxī ñutun jā sáhá jā cutecū jī níí cání, de cuu quívi jī viéhē ciudad ñí ñúcuán.

¹⁵ De ichi fuera ciudad coo nchivī jā sáhá tiñu néhén, jínī nchivī sáhá tásí, jínī nchivī jíca ndiī, jínī nchivī jáhnī ndīyi, jínī nchivī chíñúhún ídolo, jínī ndá nchivī jā cúsiī inī stáhvī táhán.

¹⁶ Maá nī jā cúu Jesús, nī ntajī nī ángel nī tácuca cachī tūhun yā ndācā tūhun yáhá nūū ndá grupo nchivī cándija. De maá nī nī nsáhá jā ní iyo rey David, de nī ncauc nī nūū tatā David. De cúu nī tá cúu lucero jā jéndütē jā quénda túu, ncachī yā.

¹⁷ De maá Espíritu Santo jínī ndá nchivī Yāā Dios jā cúu jī tá cúu ñahan tándāhá jínī Yāā cúu Ticāchī, cāhān ndá: Nehēn, quívi ndá nú ndahá yā. De ndācā nchivī jā níni, suni ná cāhān jī: Nehēn, quívi ndá nú ndahá yā. De ndācā nchivī jā yichī jā cúni jī coho jī, ná quívi jī ndahá yā, de sūcuán-nī ná cóho jī ndute jā cutecū jī níí cání sáhá.

¹⁸ De ndācā nchivī jā jínī tūhun Yāā Dios jā yósō nūū tutū yáhá, cāhān ñihin nī jínī jī: Tú ní iin nchivī chíso cā jī nūū tūhun jā cāhān tutū yáhá, de Yāā Dios suni chíso cā yā tūndóhó jā cāhān nūū tutū yáhá, cundoho jī.

¹⁹ De tú ní nchivī candeē jī jacū tūhun jā cāhān tutū yáhá, de Yāā Dios candeē yā táhvī jī jā yósō nūū libro jā yósō síví nchivī cutecū níí cání, de mā ñihīn jī táhvī jī inī ciudad ñí ñúcuán. De tutū yáhá cúu jā cāhān síqui ndācā ñúcuán.

²⁰ De Yāā jā ní ncāhān ndācá tūhun yáhá, suha cáhān yā: Jāndāā jā ndiji ñamā ni, cáchī yā. Amén. Súcuán ná cóo. Jētohō sá Jesús, jícān táhvī sá jā ndiji ñamā ní.

²¹ De ñúhún inī ni jā Jētohō ō Jesucristo ná sáhá cā yā jā váha ndá ndóhó. Amén.